R. P. Fr.

LEANDRI

DE SS. SACRAMENTO,

QUÆSTIONES MORALES THEOLOGICÆ,

JN OCTO PARTES DISTRIBVTÆ:

Quarum.
- I. & II. Pars de Sacramentis.
- III. De quinque Præceptis Ecclesiæ.
- IV. De Censuris Ecclesiast.
- V. De Irregularitate & pœnis Ecclesiast.
- VI. VII. & VIII. In Decalogum.

R. P. Fr.

LEANDRI

DE SS. SACRAMENTO,

NAVARRI, OPPIDI DE VILLA-FRANCA,

ORDINIS DISCALCEATORUM SANCTISSIMÆ TRINITATIS Redemptionis Captivorum, olim Provincialis Provinciæ Spiritus Sancti: Nunc iterum atque iterum Diffinitoris Generalis totius Ordinis, quondam in suo Collegio Complutensi Theologiæ Professoris;

QUÆSTIONES MORALES THEOLOGICÆ,

In septem Ecclesiæ Sacramenta.

Cunctis Opus perutile, in duas divisum partes: Prima Tractationes continet quinque. I. De Sacramentis in genere. II. De Baptismo. III. De Confirmatione. IV. De Extrema-Vnctione. V. De Pœnitentia, & Indulgentiis. Altera verò quatuor. VI. De Ordine. VII. De Eucharistia. VIII. De Sacrificio Missæ. IX. De Matrimonio.

Nunc noviter prodit ab eodem Auctore diligentiùs recognitum, & copiosiùs auctum, cum duplici Indice: primo Tractatuum, Disputationum; & Quæstionum: altero verò Sententiarum.

PARS PRIMA.

LUGDUNI,
Ex Typographia JACOBI CANIER.

M. DC. LXXVIII.

CUM SUPERIORUM PERMISSU.

AD LECTOREM.

PERDIFFICILEM nauigationem aggredior. Ingenuè fateor, optime Lector. Quæ vnquam nauicula tot ventis circumsepta contrariis, tot validis agitata vndis, quot tempestate hac Moralis Theologiæ carina concutitur, premitur, anxiatur? Ergo morale opus in lucem prodere, temeritati potiùs, quàm fortitudini; audaciæ magis, quàm prudentiæ attribui potest. Occurrit ex vna parte terribilis, etsi communis, irrisorum turba, maledicorum phalanx, quorum venenata spicula quis vnquam fugere quiuit? Illorum quidam Scriptoris prolixitatem mordent; alij breuitatem damnant; vetustatem plerique, nouitatem non pauci, tanquam si in fide Parentum, vel sine fundamento scripserit. Perbellè in simili aiebat Hieronymus *epist. ad Nepotianum, tom. 1. epist. 2. in fine*, idem esse aliquid in lucem prodere, ac Authorem suum in examen vocare. Fallar, si non examen istud maledicorum aspiciebat D. O. M. quando Genes. 2. *vidit cuncta quæ fecerat, & erant valde bona.* Ad quid, Deus optime, iteratus iste creaturarum aspectus? Ad quid reiterata probatio, si iam ab æterno in mente tua ideatæ, si iam in sigillatâ illarum productione probatæ? Genes. 1. *Et vidit Deus lucem, quod esset bona, &c.* O bene! Adhuc hominem non fecerat, qui productas primitus viseret, & morderet creaturas. Examen sufficit vnum: at existente homine sexta die, iterum examinat, approbat iterum, benedicit; quasi vna Dei approbatio insufficiens sit, ne ab hominibus calumnientur. Ita enim alieni operis calumniandi auidi sunt, vt & ipsius Dei opus impurum suspicarentur, si possent. Accedit è regione alia, quod nunquam tam florida ætas, tam felix tempestas, tam plausibile tempus, quàm præsens, in quo & peritissimi Theologi, & Iurisprudentiæ sapientissimi Doctores felici sorte, fausto auspicio, communi plausu, Moralis Theologiæ totum ferè nauigarunt Oceanum. Sic suis lucubrationibus, disputationibus, & commentis, tam exacto studio, accurata diligentia, incredibili subtilitate illam illustrantes, vt vix quidquam ampliùs neque addi, nec perfici, nec illustrari desideretur. Isti enim sapientissimi Moralis Theologiæ Scriptores sicut Soles præstitere lucem, reddidere splendorem. Quid ergo scintillæ nostræ splendescent? Mirabile erit. Somniabat puerulus Ioseph, Solem, & Lunam, & vndecim stellas ipsum adorare. *Genes. 37.* Quomodo minima stellarum lux inter medios Solis, & Lunæ candores refulget? Nil mirum: præternaturale est. Hæc, optime Lector, me ab incœpta nauigatione remouere poterant. Minimè tamen mouerunt. Etsi fatear me inter tot splendentes Doctores, refulgentes Magistros minutam stellam, scintillam paruam; mirumque esse, si hæc discurrat, splendeat. Eia forsitan solatur ad minus dictum illud Hieronymi *epist. ad Paulin.* In tabernaculo Dei vnusquisque offert quod potest. Alij aurum, argentum alij, lapides pretiosos plerique. Accipe igitur affectu pio, etsi non aurum, & argentum, lapillum tamen, aliqualiter noua luce micantem. Accipe opusculum hoc nouum, quod libenti animo offero. Nouum fas sit appellare; quia prolixitatem vitans, nimiamque effugiens breuitatem, nihil quod apud omnes ferè Authores (quos indefesso euolui labore, sinceróque, & fideli retuli calamo) notatu dignum, omittit. Nouum: nam nonnulla noua, & nouâ methodo continet: contra illud minùs rectum, & multò segnius sapientis cuiusdam pronuntiatum: *Scribe noua, non noua.* Nouum, quia in controuersiis omnibus sententiam propriam resolutoriè propalat. Nouum, quia sententiis contrariis probabilitatis, aut improbabilitatis censuram præbet. Nouum, quia perplures Authores non rectè aliorum citationes referentes (iam ex Typographi incuria, iam quòd ipsos non legerint) & notat diligenter, & emendat suauiter. Accipe ergo hanc primam partem, quam sine fictione didici, & tibi sine inuidia communico. Illam paterno refoue sinu, amicabili perlege aspectu; in ea enim quidquid ab aliis hac super re scriptum est, optimè perspicies, dum secundam eodem stylo elaboro, eisdemque nouitatibus præparo. Quæ minùs bene dicta, Sanctæ Matris Ecclesiæ correctioni subjicio: tibi vitam deprecor, salutem exopto. Vale.

APPRO

APPROBATIO R. P. Fr. FRANCISCI A SANCTO IVLIANO,

Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Dissinitoris Generalis, &c.

IVssv nostri Diffinitorij Generalis vidi primam de Sacramentis partem, à R. A. P. Fr. Leandro de Sanctissimo Sacramenro, iamdudum in nostro Complutensi Collegio Sacræ Theologiæ Primario Professore, commilitone meo, quo cum per trigiota ferè annorum curricula, ab ineugabulis Religionis, in Logicis, Physicis, Theologiaque Scholastica, & Morali, post indefessas vigilias longas consertationes habui, nuncque babeo, elaboratam. Opus sanè suo Authore dignum, imò & dignissimum, vt vsque ad sæculi finem splendor eius, luxque super candelabrum, ad instar Solis in Ecclesia perueniat. Selegit equidem, velut argumentosa apis, vt in mella daret quidquid nobile, quidquid ácutum, quidquid singulare Antesignani nostri cogitauerunt, quos omnes in suis originibus, me teste, me iudice, volvit, & lectitavit, vt securissimè fidas in hoc Opere non agglomeratè, aut tumultuariè, sed ordinatè congestum esse quidquid subtile, & vtile apud maiores Magistros sparsum existit, & quidquid in nouioribus doctis. Vnde notat apices, involueraque solvit, vel Doctorum qui in fide parentum scripsere, vel illorum, quorum scripta Typographi incuriâ in referendis sententiis defecêre. Ob quod non carpendus, sed laudandus; non rigidus censor, sed ad amussim veritatis indagator prædicandus. De Thesauro suo noua, & vetera profert, quibus breoi sapientiam omniom antiquorum exquiret sapiens (quo magis quisque,) & in prudentiæ sic librata statera, vt in falsa, quæ talia sunt, & in quæ vera, tandémque in probabilia (quod paucorum est) pio proferat affectu seoteotiam. Ob quæ, cætera quæ præ manibus habet Auctor (dum his commoda fruitione delectamur) in gloriam Dei, Ecclesiæ vtilitatem, & Matris Religionis honorem summoperè exopto. Sic iudico. Sic sentio. Matriti. Die 8. Iunij Anno 1941.

Fr. FRANCISCVS à Sancto Iuliano.

FACVLTAS ORDINIS.

FRATER DIDACVS à IESV, Major ac Generalis Minister Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum, de consensu nostri Definitorij Generalis, vt Prima Pars Quæstionum Moralium Theologicarum in Septem Sacramenta Ecclesiæ, à Patre Fr. Leandro à Sanctissimo Sacramento nostræ Sacræ Religionis Theologiæ Professore composita, & à grauioribus, doctis, & eiusdem Ordinis Theologis recognita, & approbata Typis mandetur, tenore præsentium facultátem concedimus. In quorum fidem has litteras manu nostra, & sigillo, ac Secretarij nomine subscriptas dedimus. Matriti. Die 24. Iunij, Anno 1641.

Fr. DIDACVS A IESV, Minister Generalis.

Fr. ILDEPHONSVS à SS. Trinitate Secretarius.

APPROBATIO R. P. GASPARIS HVRTADO, E SOCIETATE IESV

Doctoris Theologi, & Decani Academiæ Complutensis, & S. Generalis Inquisitionis Qualificatoris.

GASPAR HVRTADO Societatis IESV Doctor, & Decanus Academiæ Complutensis. Iussu Domini Doctoris D. Ioannis de Narbona, Vicarij Generalis Compluti, & Ecclesiæ Magistralis SS. Iusti, & Pastoris Canonici dignissimi, reuidi Quæstiones Morales de Sacramentis in Genere, de Baptismo, Confirmatione, Pœnitentia, Extrema-Vnctione, & Indulgentiis, à R. P. Fr. Leandro à Sanctissimo Sacramento ex Ordine Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis elaboratas, & prudentissimè resolutas, & Reipublicæ Christianæ maximè vtiles. Quapropter dignissimas iudico, vt Typis mandentur. Datum Compluti, in nostro Collegio Societatis IESV. Die 23. Maij. Anno 1641.

GASPAR HVRTADO.

APPRO

APPROBATIO R. P. EMMANVELIS PARDO E SOCIETATE IESV, *in Collegio Complutensi Primarij Theologiæ Professoris, & Supremi Consilij S. Inquisitionis Qualificatoris.*

EX Præcepto Domini Doctoris D.Ioannis de Narbona, Canonici Ecclesiæ Magistralis Sanctorum Iusti & Pastoris, necnon Vicarij Generalis totius Diœcesis Toletanæ in Archiepiscopali Curia Complutensi, vidi Quæstiones Morales de Sacramentis in Genere, de Baptismo, Confirmatione, Extrema-Vnctione, Pœnitentia, & Indulgentiis, elaboratas a Reuerendo admodum, & Religiosissimo Patre Fr. Leandro à Sanctissimo Sacramento ex Ordine Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captiuorum: in quibus laudo assiduum huius Sapientissimi Magistri laborem in enoluendis propriis Doctorum voluminibus, qui operam suam nauarunt in eiusmodi quæstionibus elucidandis; prudens iudicium in opinionibus eligendis, dilucidum compendium in eis explanandis, & roborandis. In quo opere illud est assecutus, quod non facilè in aliis reperies, vtilitatem scilicet inde capiendam non minori lucro à Magistris, qui indigent omnium Doctorum placita præ manibus habere, quàm à discipulis, qui nouè accedunt huic doctrinæ non multis temporis, aut laboris expensis comparandæ.Quapropter has quæstiones versanti obuius fuit mihi Ecclesiasticus illis verbis cap.24. *A mari enim abundauit cogitatio eius, & consilium eius in abysso magna: ego sapientia effudi flumina.* Nonne abyssus magna tot in Theologia, & Iurisprudentia Doctores, quos indefessa cura ipse euoluit, vt abundaret cogitatio eius, tot plena diuitiis, ad difficultates superandas, quot volumen istud quæstionibus refertum? Quæ quasi flumina profluunt ab isto sapiente, vel ab ista sapientia, vt mentes fœcundent. Atque vt breuiùs, & faciliùs fluant, opus est vt prælo mandentur, cùm nihil incommodat, cùm nihil contineant vel Catholicæ Fidei aduersum, vel moribus repugnans; sed plura quæ lucem legentibus dabunt, & ideò oportet, vt quamprimùm lucem videant. In hoc nostro Collegio Complutensi. Die 8. Maij, Anno 1641.

EMMANVEL PARDO.

LICENTIA DEL ORDINARIO.

NOs el Doctor D.Iuan de Narbona, Canonigo de la Magistral de S.Iusto y Pastor de la villa de Alcalà, y Vicario General en la Audiencia y Corte Arçobispal della, y Arçobispado de Toledo, por su Alteza el Sereníssimo Infante Cardenal D. Fernando de Austria, Administrador perpetuo del dicho Arçobispado, &c. Por la presente, por lo que a nos toca, damos licencia al Padre Fray Leandro del Santíssimo Sacramento, Religioso de los Descalzos de la Santíssima Trinidad, Ministro del Conuento de la dicha Orden de la Ciudad de Barcelona, para que pueda imprimir vn libro compuesto por su Paternidad, intitulado *Quæstiones morales Theologicæ in septem Ecclesiæ Sacramenta.* Atento està visto y examinado por nuestra orden, y no ay en el cosa que repugne à nuestra sancta Fé Catholica, y buenas costumbres, antes muy conforme lo que disputa, y trata en el. Dada en Alcalà, en 14. dias del mes de Mayo de 1641. Años.

DOCTOR D. IVAN DE NARBONA.

Por su mandado,

Maestro Diego de Castillo.

APPROBATIO R. P. IOANNIS MARTINEZ DE RIPALDA, E Societate IESV, *in Salmanticensi Academia Theologiæ publicus Professoris, & apud supremum Fidei Senatum Censoris.*

QVæstiones morales de Sacramentis, labore R. P. Fr. LEANDRI de Sanctíssimo Sacramento elucubratas, quas Regius Senatus Regnorum Castellæ mihi probandas commisit, luce, & laude publica dignas censeo. Mirum in eis illustrandis quærendi studium, maturum deliberandi iudicium, acutum probandi ingenium appatet cum noua, & solida eruditione coniunctum. Volumen quidem breue, sed salubris doctrinæ segete copiosum. Sic sentio: Matriti, in Collegio Imperiali Societatis IESV. Die 16. Iunij, Anno 1641.

IOANNES MARTINEZ DE RIPALDA.

Appro

Approbatio Doctorum Facultatis Parisiensis.

Nihil Censura dignum reperimus Nos infrascripti Doctores Theologi Almæ Facultatis Parisiensis, in Opere de Sacramentis in genere, & specie, Præceptorum Ecclesiæ observatione, ac de Censuris Ecclesiasticis, composito à Reuerendo admodum P. Leandro à Sanctissimo Sacramento, ex Ordine Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis. In lucem igitur edatur, quippe quod succinctè & explicatiùs satisfaciat omnibus quæstionibus, quæ in subiecta quaque materia possunt excogitari. Actum in Carmelo nostro Lugdunensi, die vltima Ianvarij 1654.

Fr. PAVLVS LOMBARD, Prouincialis Prouinciæ Narbonæ, Ordinis FF. B. M. Virg. de Monte Carmelo.

Fr. CYRILLVS MOREL, humilis Prior Conuentus Lugdunensis eiusdem Ordinis.

CONSENSVS PROCVRATORIS REGIS.

IVxta supplicem Iacobi Canier Typographi Lugdunensis postulationem, ut ei liceret typis mandare librum inscriptum, *R. P. Fr. Leandri de Sanctissimo Sacramento, &c. Quæstiones Morales Theologicæ, &c.* attento quod Priuilegium Iasoni Cournoneau ad viginti annos concessum vltimâ Iulij 1656. exspirarit: viso dicto Priuilegio,

Pro Rege consentio Licentiæ à dicto Iacobo Canier requisitæ, concessis ei inhibitionibus consuetis ad triennium duraturis. Lugduni 30. Augusti 1677.

VAGINAY.

PERMISSIO.

Fiat juxta Conclusiones Procuratoris Regij. Lugduni anno & die supradictis.

DE SEVE.

SERIES TRACTATVVM PRIMÆ PARTIS.

INDEX

INDEX

Tractatuum, Diſputationum, & Quæſtionum, quæ in hac prima Parte continentur.

TRACTATVS I.

De Sacramentis in Genere.

DISPVTATIO I.

De Sacramentorum quidditate, inſtitutione, Materia, & Forma.

DISPVTATIO II.

De exiſtentia Sacramentorum in omni ſtatu.

DISPVTATIO III.

De Effectibus Sacramentorum.

DISPVTATIO IV.

De Ministris Sacramentorum.

DISPV

DISPVTATIO III.

De Forma Baptiſmi.

DISPVTATIO IV.

De Miniſtro Baptiſmi.

DISPVTATIO V.

De subiecto Baptismi.

DISPVTATIO VI.

De Virtute, & effectibus Baptismi.

DISPVTATIO VII.

De Ritu Patrini.

b 4 TRA

TRACTATVS III.

De Sacramento Confirmationis.

DISPVTATIO I.

De Institutione, Definitione, & Necessitate Sacramenti Confirmationis.

DISPVTATIO II.

De Ministro Sacramenti Confirmationis.

DISPVTATIO III.

De Materia, & Forma Confirmationis.

DISPVTATIO IV.

De subiecto Confirmationis, & illius dispositione.

DISPVTATIO V.

De Patrino Confirmationis, & aliis Ritibus in ea conferenda?

TRACTATVS IV.

De Extremæ Vnctionis Sacramento.

DISPVTATIO I.

De quidditate, institutione, & necessitate Extremæ Vnctionis.

DISPVTATIO II.

De Materia, & Forma Extremæ Vnctionis.

DISPVTATIO III.

De Subiecto Extremæ Vnctionis.

DISPVTATIO IV.

De Ministro, Effectibus, & Ritibus huius Sacramenti.

10. An

TRACTATVS V.

De Sacramento Pœnitentiæ.

DISPVTATIO I.

De natura, & quidditate Sacramenti Pœnitentiæ, & eius partibus.

DISPVTATIO II.

De Forma Sacramenti Pœnitentiæ.

DISPVTATIO III.

De Confessione Sacramentali, de eiusque Necessitate, & Præcepto.

DISPVTATIO IV.

De Conditionibus, aut Qualitatibus Confessionis Sacramentalis?

16. An

DISPVTATIO V.

De Integritate Confessionis, quæ est eius decima conditio.

78. An

DISPUTATIO VI.

De vndecima qualitate Confessionis, quae est, quod sit secreta, & auricularis.

DISPUTATIO V.

De Contritione requisita ad valorem Confessionis, quae est eius duodecima qualitas, seu conditio.

50. An

DISPVTATIO VIII.

De Circumstantiis peccatorum necessariò in Confessione explicandis.

§. I.

De Circumstantiis in communi.

§. II.

De Circumstantia, Quis.

§. III.

De Circunstantia, Quid.

§. VI.

De Circunstantia, Cur.

§. VII.

De Circunstantia, Quomodo.

§. VIII.

De Circunstantia, Quando.

tat

DISPVTATIO IX.

De Pœnitentia, seu Satisfactione Sacramentali.

16 An

DISPVTATIO X.

De Sigillo Confessionis.

DISPVTATIO XI.

De Ministro Ordinario, & Delegato Sacramenti Pœnitentiæ.

98. An

DISPVTATIO XII.

De Ministro Confessionis, quoad Casus Reservatos.

DISPVTATIO XIII.

De Confessariis sollicitantibus Pænitentes ad turpia, & inhonesta.

DISPVTATIO XIV.

De Indulgentiis, & Suffragiis.

101. An

TRACTA

TRACTATVS PRIMVS
DE SACRAMENTIS
IN GENERE.

TRACTANT de Sacramentis sacra Concilia, præcipuè Florentinum sub Eugenio IV. *sess. vltim.* & Tridentinum *sess. 7.* Scholastici cum Magistro *in 4. dist. 1.* Vbi Dominicus Soto, Michaël de Palacios, Martinus de Ledesma, & alij Theologi cum suo Principe D. Thoma *3. part. à q. 60.* vbi Thomas Auio Caietano, Didacus Nuño, Franciscus Suarez *tom. 3. in 3. p.* Gabriel Vasquez *tom. 2. in 3. p.* Ægidius de Coninch. *tit. de Sacrament.* Gaspar Hurtado *tom. 1 de Pœnit.* Gregorius de Valentia *tom 4. disp. 3. q. 1.* Ioannes de Lugo *tom. 1. de Sacram.* Iacobus de Granado *tom. 4. in 3. p.* Alexander Pesantius *in 3 p disp. 3.* Petrus Ochagauia *tract. de Sacram.* Martinus Bonacina *de Sacram. à disp. 1.* Tractant etiam Summistæ, Martinus Azpilequeta Nauarrus *in man. cap. 22.* Angelus de Clauasio, Syluester Pierius, Franciscus Victoria, Fr. Bartholomæus de Ledesma, Petrus de Ledesma *in suis summis.* Henricus Henriquez *tom 1. sua summa, à c. 1.* Petrus de Soto *de inst. Sacram lect 7.* Vincentius Filliuc. *tract. 2. à cap. 1.* Martinus Viualdus *in suo candelabro aureo*, Andreas Mulfesius *1. part. summ. tr. 1. c. 6.* Valerius Reginaldus *lib. 26. sua praxis*, Iacobus Graffius *in suis aureis decis. 2. part. lib. 2. à cap. 1.* Martinus Becanus *de Sacram à cap. 1.* Gregorius Sayrus *tom. de Sacram. in Genere.* Ludouicus de S. Iuan. *in sua summa.* Villalobos *tom. 1. sua Sum.* Alphonsus de Vega *2. tom. sua Sum. verb. Sacramentum.* Antonius Naldus *in sua practica, verb. Sacram.* Carolus Franciscus de Albra de Raconis *in 3. p. D. Thomæ, tr. 2. disp. 1.* Henricus Canisius *in summa Iuris Canonici, lib. 2. tit. 2.* Archangelus Rubeus *in 4. sententiarum.* Chrysostomus Iauellus *2. tom sua Philosophia*, Franciscus Toletus *lib. 2. sua sum.* Guillelmus Estius *super 4 sentent.* Ioannes Baptista Bernardinus Posseuinus *de officio Curati.* Franciscus Villalpando, Torreblanca *in suis practices.* Paulus Layman, & Ioannes de Cruce *in sua summa.* Antonius Fernandez Moure *in examine Theologia*, Antoninus Diana *3. p. tract. 4.* & alij infrà citandi.

DISPVTATIO PRIMA.

De Sacramentorum quidditate, institutione, materia, & forma.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid sit Sacramentum.

RESPONDEO, quod Sacramentum, iuxta D. August. *lib. 10. de Ciuitat.* & D. Thomam *3. p. q. 60. art. 2. in corp.* Magistrum *in 4. distinct. 1. cap. quid sit Sacramentum.* Henriquez *lib. 1. de Sacram. c. 2. num. 3.* Pesantium *3. p. disp. 3. concl. 1.* Petrum de Ledesma *1. p. sum. cap. 1. concl. 1.* Suarium *tom. 3. in 3. p. disput. 1. sect. 4. 5. secunda est*, & Molfesium *1. part. sum. tract. 1. cap. 6. n. 13.* Carolum Franciscum de Raconis *loco in principio citato, disput. 1. sect. 1. pag. mihi 3.* Canisium *loc. cit.* *Est signum rei sacræ sanctificantis nos, vel est inuisibilis gratia visibilis forma.* Vel denique *signum visibile inuisibilis gratiæ formaliter hominem iustificantis.*

Iuxta eundem Magistrum *loc. cit.* Vazquium *3. p. q. 60. art. 4. disp. 128. c. 3. n. 26.* Graffium *2. p. lib. 1. c. 1. n. 7.* Archangelum *dist. 1. pag. 4.* & alios: *est inuisibilis gratiæ visibilis forma eiusdem gratiæ similitudinem gerens, & causa existens.*

Iuxta Theologos Cathechismi Pij V. & Bellarm. *de Sacram. lib. 1. cap. 11.* Becan. *de Sacrament. c. 1. q. 1. n. 6.* Reginald. *lib. 26. n. 1.* & alios: *est res sensibus subiecta, quæ ex Dei constitutione sanctitatis, & iustitiæ, tum significandæ, tum efficiendæ vim habet.*

Iuxta Bonacinam *de Sacram. disp. 1. q. 1. punct. 1. num. 1. est signum sacrum, non solum significans, verùm etiam infallibiliter efficiens rem sacram sanctificantem homines.* Iuxta Gaspar Hurtadum *de Sacr. disp. 1. difficult. 3. est signum sensibile sanctitatis.* Iuxta Ioan. de Lugo *de Sacram. in communi, disp. 1. sect. 2. n. 23. est ceremonia sensibilis, quæ suo vsu sanctificando subiectum, significat gratiam internam, cuius est causa.*

Iuxta Iacobum tandem de Granado *tom.4.in 3. part. controuer.3. de Sacrament.tract.1.q.2.num.3. est signum sensibile, stabili aliqua lege institutum, vt conferat aliquam sanctitatem externam, & significet, & causet internam.* Et hæc videtur mihi aptior definitio: quia (vt ipse ait) non est alia ab illa, quam assignauit D. Thomas, sed explicatio eiusdem.

QVÆSTIO II.

An omnia Sacramenta sint signa rememoratiua, demonstratiua, & pronunciatiua?

Respondeo: esse. Quia omnia sunt signa rememoratiua Passionis Christi; siquidem singula Sacramenta Christi Passionem repræsentant, & illa nobis applicatur, eiusdem Sacramentis mediantibus. Sunt etiam demonstratiua gratiæ, quam significant, & conferunt ex se. Et sunt denique signa prænuntiatiua gloriæ, quam ostendunt. Sic S.Th. *3.p.q.60. art.3.* Nuñus, & Ægidius de Coninch *ibidem.* Victoria *c.1.de Sacram.* Bonac. *loc.cit.n.7.* Ioan. de Cruce *2.p.sum. q.1.dub.1.conclus.3. tom.1.sum.tr.4. dist.1.n.2.* Petrus de Ledesma *tom.1.sum.c.1.* Molfesius *loc.citat. n.15.* Henriquez *lib.1.c.2.* & omnes.

QVÆSTIO III.

An Sacramenta noua legis sint septem, nempe Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema vnctio, Ordo & Matrimonium.

Negant imprimis Hæretici nostri temporis, ex quibus (vt refert Becanus *de Sacramentis in communi, cap.6.quæst.1.*) aliqui solùm cognoscunt Baptismum. Alij Baptismum, & Eucharistiam. Alij Baptismum, Cœnam, & Mattimonium. Alij denique Baptismum, Cœnam, & Ordinationem.

Negant etiam ex Catholicis nonnulli, vt refert doctissimus Nauarrus *in man. cap. 22. n.20.* asserentes cum Glossa *in ca.quidquid, 1.quæst.1.* Matrimonium non conferre gratiam, & consequenter, non esse Sacramentum, cuius proprium est ex opere operato gratiam conferre, vt infra. Negauit etiam & Glossa *in cap.1.de confesr.distinct.5.* docens, Extremam Vnctionem non esse propriè Sacramentum.

Sed certissimè de fide respondeo, Sacramenta nouæ legis esse illa septem assignata, nec esse plura, nec pauciora. Sic enim definitur *in cap.ad abolendam, de hæret.* in Concil. Florent. sub Eugenio IV. in Constantiensi *sess.15.* in Trident. *sess.1. can.1. & sess.7. can.1.* & tenent omnes Theologi cum suo Principe *3. part.quæst.60.art.1.* Legantur Becanus *loc.cit.* Reginald. *num.5.* Valentia *disputat.3.quæst.6. punct.2.* & alij Recentiores.

QVÆSTIO IV.

Cur septem sunt instituta à Christo noua legis Sacramenta?

Respondeo, Quia id congruitas rationis exigebat. Nam Sacramenta instituta sunt, vt medicinæ ad sanandas nostras infirmitates, quæ sunt septem, nempe triplex infirmitas culpæ; & quadruplex pœnæ: ergo congruum fuit, vt pro numero nostratum infirmitatum numerus Sacramentorum adhiberetur: Sacramenta ergo instituta sunt à Christo contra triplicem culpam, & contra quadruplicem pœnam ex illa ottam. Baptismus enim ordinatur contra peccatum originale: Pœnitentia contra mortale, & Extrema vnctio contra veniale: Ordo contra ignorantiam: Confirmatio contra infirmitatem; & Matrimonium contra concupiscentiam. Sic D.Thom. *in 4. dist.2. quæstion.2.* & ex illo Philibertus Marchinus *tractat.1.de Ordine, part.1.cap.10.à n.17.* & Viuald. *in candel.aur.1.part.de Sacrament.in genere, n.5.* Summa Theolog. *loco cit.pag.122.* Becanus *loco cit.* Legantur etiam Scot. & Durand. *in 4.dist.2. quæst.2.* Mour. *5.part.examinis Theologia, cap.1. §.2.* Vbi aliae afferunt congruentias.

QVÆSTIO V.

An omnia hæc noua legis Sacramenta sint immediatè à Christo Domino instituta?

Negant Hugo de S. Victore *lib.2. de Sacrament. pag.15.cap.3.* Magister *in 4.distinct.23.c.2.* Altisiodor. *lib.4.summa, tit.2.cap.3.* Alensis *4.p.quæst.24. aliàs 11.memb.1. & quæst.8. art.2.* D. Bonau. *in 4. dist.7.art.1.quæst.1. & dist.23.art.2. quæst.2.* docentes Sacramentum Confirmationis institutum esse in quodam Concilio Meldensi. Et Sacramentum Extremæ vnctionis institutum esse ab Apostolis: quorum sententiam esse probabilem innuit Estius *in 4.dist.1. §.19.vers. His assentiri.* Negauit etiam Glossa *in cap. principio, de pœnit.dist.5.* asserens, Sacramentum Pœnitentiæ fuisse ab Ecclesia in Niezuo Concilio institutum.

Sed certissimè respondeo, esse immediatè à Christo Domino instituta. Quia sic habetur in Concilio Tridentino *sess.7.cap.1.* vbi sic dicitur: *Si quis dixerit Sacramenta noua legis non fuisse omnia à Iesu Christo Domino nostro instituta, anathema sit.* Sic omnes Doctores, præcipuè Suarez *disp.12. §. dico primò.* Vasquez *disp.135.c.1.* Mour. *p.5.sui examinis, c.1.§.1. num.2.* Raconius *tr.2. disp.1.q.2.art.1.* Lugo *disp.7. sect.1.* & ante ipsos Sotus *in 4.dist.1. q.5.art.2.* Nauarrus *c.22.n.2.* Couarruu. *lib.1.resol.c.10.n.3.* Henriquez *lib.1.c.3.§.1.* & apud ipsum Ledesm. Cano, Cast. Perez, Vega, & alij.

QVÆSTIO VI.

An sit de fide septem dicta Sacramenta instituta esse immediatè à Christo?

Negant Estius *loco cit.* (& ita, vt ferenda sit, dicat, opinio eorum, qui alicuius Sacramenti institutionem Apostolis ascribunt,) & etiam Suarez *loc.cit.* Quia, inquit: licet Concilium definierit omnia Sacramenta instituta à Christo: non tamen definiuit, omnia instituta à Christo immediatè.

Sed probabiliùs respondeo: esse de fide. Quia Concilium clarè loquitur de institutione immediata: vt latè, & doctè Vasquez, & ex illo Lugo *locis cit.* Albiz *in manuscrip.* de Sacram. in genere, *disput.13. dub.2.* Torreblanca *lib.1.pract.c.1.n.17.* & ante ipsos Henriquez *lib.1.c.3. §.1.in glossa lit.K.* & apud ipsum, Ledesma *2.p.q.3 1.art.3.* Couar. *in c. Alma 2.p.§.1.n.7.* Bellarminus *c.23.* & alij Thomistæ, Reginald. etiam *lib.26.n.7.*

QVÆSTIO VII.

An sit de essentia Sacramenti in genere considerati, ex rebus, & verbis componi?

Respondeo negatiuè. Nam Sacramenta veteris legis non componebantur ex verbis, cùm non constet

constet, in eorum administratione fuisse aliqua verba præscripta. Sic colligitur ex S.Thom. *q.64.art.6. ad 3.*& tenent Ricard.*in 4.dist.1.art.1.*Durand. *q.3.* Sotus *q.1. art.6.* Suarez *disp.2. sect.1.* Vasquez *tom.1.in 3.p.disp.128.c.1.n.1.* Granados *tr.1. disp.3. n.2.* Ioan. de Cruce *de Sacram. q.1. dub.2. concl.1.* Lugo *disp.2.n.1.pag.12.* Petrus de Ledesma *c.1. cit. concl.3.*& Filliuc.*tr.1.n.50.* & omnes.

QVÆSTIO VIII.

An saltem omnia Sacramenta noua legis constent essentialiter ex rebus, & verbis?

NEgant Durand.*in 4. dist.1. q.3.n.8.* Adrian.*de Baptism.q.2.in fin.fol.mihi* 25.quibus addi potest Vasquez *disp.126.n.12.* quem sequitur Albiz *in manuscriptis de Sacram. in genere, disp.2.dub.1.* existimantes: Saltem Matrimonij Sacramentum essentialiter non perfici verbis, cùm solis nutibus, vel signis celebrari, absque verbis possit

Sed longè probabiliùs respondeo: Omnia Sacramenta essentialiter constare ex rebus, & verbis. Sic habetur in Concil.Florent. *post sess. vlt. in instruct. Armenorum*, §. *Quinto Ecclesiasticorum.* Vbi, enumeratis omnibus septem Sacramentis, de iis omnibus subjungitur: *Hæc omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus, tanquam materia, verbis tanquam forma, & persona Ministri, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, quorum si aliquid desit, non perficitur Sacramentum.* Sic S.Th. *q.60. art.5.& 6.* & cum eo communiter omnes Theologi, vt dicunt Petrus Ledesma *loc.cit. concl.4.* Filliuc. *n.51.*Reginald. *loco cit.n.11.*& Suarez *tom.1.in 3.p.disp.2.*Et constat inductione. Nam in omnibus Sacramentis reperiuntur res,& verba. Vnde adhuc in Matrimonio, quod solis nutibus perfici potest, ipsimet nutus sunt res, & verba, saltem virtualiter, vt optimè Suarez,& Lugo *loc.cit.* probant. Sic etiam Villalob. *1.p. sum. tr.4. diffic.2.n.1.* ex Trid. *sess.4. c.3.* Archangelus *dist.1. pag.5.col.2.* Dicastillo *de Sacram. tom.1. tr.1. disp.1. dub.4.* & Palaus *tract.18.punct.3.*

QVÆSTIO IX.

An in omnibus Sacramentis detur materia proxima, & remota?

REspondeo affirmatiuè, & probatur inductione. Nam in Baptismo, aqua est materia remota; ablutio, proxima. In Confirmatione, Chrisma est materia remota; vnctio, proxima. In Eucharistia, panis & vinum est materia remota; species Sacramentales, proxima.In Pœnitentia,peccatum est materia remota; dolor,confessio,& satisfactio,proxima. In Extrema vnctione, materia remota est oleum benedictum: unctio in quinque sensibus, proxima. In Ordine,materia remota est calix,patena,liber Euangeliorum,& cætera quæ porriguntur.Traditio verò, & porrectio est proxima. Denique in Matrimonio, corpora contrahentium sunt materia remota; traditio verò ipsorum corporum, siue fiat per realem traditionem, siue per verba, est materia proxima. Sic communiter DD. Legantur apud Henriq. *lib.1.c.8.* Dicastillo *loc.cit.n.34.*

QVÆSTIO X.

An Sacramẽta legis noua habeant determinatas materias, & formas ex Christi institutione?

NEgant hæretici Pauliciani, & alij nostri temporis, vt referunt Vasquez *disputat. 129. cap.5.*

Suarez *disp.2. sect.3.* Becanus *cap.1.de Sacram.q.7.* & Hurtado *disp.1.diffic.13.*

Sed de fide certissimè respondeo: Habere determinatas materias, & formas: eas videlicet, quas Christus instituit, de quibus in singulis Sacramentis tractabimus.Probatur.Quia omnia Sacramenta legis nouæ instituit immediatè, & per se ipsum Christus: ergo necessariò determinauit materiam, & formam eorum.Sic clarè colligitur ex Trident. *sess.7.can.1.& sess.2.cap.2.* & docent D.Thom.*quæst.60.art.5 ad 3.* Suarez, & Vasquez *loc.cit.*Lugo *disp.2.sect.5.*Petrus de Ledesma *cap.1.cit. concl.6.* Becan.& Hurtad. *loco cit.*Bellarmin & ex illo Regin. *n.14.* Racon.*in 3.p. tract.2.disp.1.sect.3.pag.34.*& alij.

QVÆSTIO XI.

An Christus Dominus determinauerit in indiuiduo materiam, & formam omnium Sacramentorum?

AFfirmant communiter Doctores.

Sed probabiliùs respondeo negatiuè. Quia non determinauit in indiuiduo materiam, & formam Sacramenti Ordinis, materialiter sumptas: Nec materiam Eucharistiæ. Nam pro materia, & forma Ordinis instituit signum sensibile significatiuum potestatis, quæ traditur, & verba talem potestatem exprimentia. Pro materia Eucharistiæ instituit panem, quicumque esset. Nec vinum album, vel rubrum, sed vinum quodcumque:& ita in Ecclesia Græca ordinantur Presbyteri, & Diaconi per solam manuum impositionem, sub certa forma verborum. In Ecclesia verò Latina,per manus impositionem, & per traditionem panis, & vini. In Ecclesia Græca consecratur in pane fermentato; in Latina, in azymo. Igitur, quia vtraque Ecclesia confert ordinationem per signum sensibile, & per verba significantia traditionem Sacerdotij; vtraque validè conficit, & vtraque, formaliter loquendo, seruat materiam, & formam à Christo institutam, licèt non materialiter; cùm sic vtatur signis diuersis. Sic Innocent.IV. *in c.Presbyt.de Sacram.non iteran.* Bellarm. *tom.2.lib.vnico de Sacram. Ordinis, c.9. in fine*, Petrus Arcudius,quem citat,& sequitur Lugo *disp.2. à n.85.pag.28.*& tenet Philibertus *tr.2.de ordin.p.1. c.1.& p.7.c.2.n.9. & seqq.* Et est sententia aliorum doctissimorum,de quo latiùs *tractatu de Ordine.*Lege Dicastillum *tr.1.disp.1.dub.4.n.33.*& me citato Dianam *part.10.tr.11.resol.65.*

QVÆSTIO XII.

An Christus pro toto orbe terrarum eandem materiam,& formam Sacramentorum assignauerit.

NEgarunt Innocent.IV.*in c.1.de Baptism.*Telinus *in c.quæ in Ecclesiarum,de const.* & alij Canonistæ,asserẽtes varias materias,& formas esse à Christo institutas pro Ecclesia Latina,& pro Ecclesia Græca.

Sed certissimè respondeo: Eandem materiam, & formam pro toto orbe assignasse.Quia Christus Dominus vnicam instituit Ecclesiam: ergo pro tota illa vnicam debuit institutionem facere Sacramentorum. Vnde & Ecclesia Græca validè ordinaret Presbyteros per traditionem panis, & vini: & validè consecraret in pane azymo,in quo consecrat Latina: & validè baptizaret sub ea forma,qua Latina: & è contra,Ecclesia Latina validè ordinaret Presbyteros per manuum impositionem,&c.Sic Ochagauia

quæst.4.num.3.Vasquez disputat.129.cap.5. num.49. Gaspar Hurtado disput.1.diffic.13.& apud eos omnes Theologi.

QVÆSTIO XIII.

An Ecclesia possit variare materiam Sacramentorum à Christo Domino assignatam?

VIdetur quod sic. Nam Ecclesia videtur variasse materiam Matrimonij, faciendo quod consensus contrahentium, absque præsentia Parochi, quæ priùs erat materia valida, iam non sit valida.

Sed certissimè respondeo: Non posse. Quia Ecclesia non est supra eius caput Christum. Sic colligitur clarè ex Trident. *sess.21.cap.1.* Vbi declarat, in Ecclesia fuisse perpetuò potestatem, vt in Sacramentorum dispensatione (salua illorum substantia,) ea statueret, vel mutaret, quæ magis expedire iudicaret. Sic Nauar. *de pœnit.distinct.5. c.1. in principio num.15.* Ochagauia *quæst.5.* Henriquez *lib.1.c.8. num.10.* Suarez *disputat.2. sect.6.* Bonac. *disputat.1. quæst.1.punct.1.num.11.* Lugo *loco cit.num.18.* Reginald. *lib.26.à num.15.* Molfesius *1.part.sum. tract.1. cap.7.num.16.* & alij. Vnde ad rationem dubitandi respondeo: Ecclesiam non variasse, formaliter loquendo, materiam Matrimonij. Sed solùm materialiter, eo quòd materia, quam Christus voluit ad Sacramentum Matrimonij, non erat qualiscumque consensus contrahentium, sed consensus legitimus, & validus, & ita Ecclesia optimè potuit reddere inualidum illum, qui antea validus extitit. Legatur Pater Vasquez *disput.129.cap.5.num.75.*

QVÆSTIO XIV.

An mutatio materiæ, aut formæ Sacramentorum inualidet illa?

REspondeo: Si mutatio materiæ, aut formæ est substantialis, verè inualidat Sacramentum, non verò si est accidentalis. Tunc autem mutatio materiæ est substantialis; quando tollit substantiam materiæ à Christo institutæ; accidentalis verò, quando talem substantiam non tollit. Quando autem substantialis materia maneat, vel pereat, ex traditione, praxi, & doctrina Ecclesiæ, Conciliorum, & Patrum desumendum est. Idem similiter dicendum est de mutatione formæ, quod videlicet mutatio substantialis formæ irritet Sacramentum, secus accidentalis. Mutatio autem substantialis formæ tunc adest, quando mutatio verborum fuerit tanta, vt tollat sensum verborum ciuilem, & humanum, clarum, & expressum, à Christo Domino pro effectu Sacramenti significato, & causato intentum. Accidentalis verò, quæ non tollit dictum sensum. Sic optimè D.Thom *quæst.60.art.7.* Suarez & Ægidius *ibidem*, Vasquez *disput.129.cap.7.* Becanus *q.7. de Sacram. num.3.* Hurtado *disput.1. diffic.14.* Lugo *disp.2.sect.6.* & Petrus Ledesma *loc.cit. concl.9.* Reginald. *lib.26.num.20.& 21.*

QVÆSTIO XV.

Quot modis potest fieri mutatio in verbis formæ?

REspondeo: Quod multis, sed præcipuè modis octo. 1. Mutatione idiomatis; & hæc semper est accidentalis, vt infrà *disput.5.quæst.16.2.* Additione alicuius verbi, 3. Detractione verbi alicuius. 4. Corruptione verborum. 5. Transpositione verborum; & hæc semper ferè est mutatio accidentalis. 6. Interpolatione dictionum, vel partium eiusdem dictionis. 7. Verbis synonymis. 8. Verbis æquiuocis. Circa quos variationis formæ modos, tractatu de Baptismo erit sermo. Legantur Sotus *in 4.distinct.1. quæst.1.art.8.* & Suarez *disput.2.sect.4.* ac Dicastillo *disput.1.dubit.11.*

QVÆSTIO XVI.

An ad valorem Sacramentorum requiratur, quod materia, & forma eorum simultate temporis coexistant?

AFfirmant Scot. *in 4.dist.6.quæst.1.* Gabriel *q.1. art.2. conclus.8.* Ricardus *distinct.3. art.2.q.2.* Nauar. *cap.22.num.8.* Caietan. *tom.1.opusc.tract.26.* Viuald. *de Sacram. cap.3. num.15. alias 20.* qui pro hac parte refert Armillam *v.Baptismus,num.26.* Syluestr. *v. Baptism.5.§.2.& Vnctio,§.7.* Paludanum, & Maiorem: Frias *in summa, 1.parte, fol.mihi 8.* & alij docentes requiri simultatem temporis, saltem inter aliquam partem materiæ, & inter aliquam partem formæ, taliter quod nullo modo perficiatur forma, quin coëxistat aliquid materiæ; aut non existat integra materia, quin incipiant verba formæ proferri. Ita etiam sentit Molfesius *tract.4.summæ,cap.1. num.48.*

Sed probabiliùs respondeo: Non requiri ad valorem Sacramentorum coëxistentiam physicam materiæ, & formæ, sed sufficere moralem simultatem, aut coëxistentiam vtriusque. Quia Sacramentum est morale quoddam compositum ex materia sensibili, & verbis: ergo ad eius essentialem constitutionem sufficiet moralis coniunctio inter illa. Sic S.Th. *quæst.60.artic.7.ad 2.* Sotus *in 4.dist.6. quæst. vnica, artic.8.* Victoria *num.39.* Henriquez *lib.1.c.9.§.10.* Sà *verb. Baptismus,n.4. & verb. Ordo, num.5.* Suarez *disp.2.sect.2.* Toletus *lib.2.c.19.* Granados *tom.4.in 3. part. controuers.3. tract.1. disp.4. num.4.* Bonacina *disp.1.de Sacram.quæst.1.punct.2.* Ægidius *quæst.60. art.6.n.4.* & Nuñus *ibidem diffic.2.* Villalobos *tr.4. diffic.2.n.6.* & Reginaldus *lib.26.n.17. & 18.* necnon Dicastillo *disp.1.dub.6.*

QVÆSTIO XVII.

An peccet mortaliter, qui in administratione Sacramentorum vtitur materia, vel forma dubia.

REspondeo: peccare mortaliter, nisi aliàs necessitas excuset. Veluti, si in extrema necessitate baptizaret quis infantem cum brodio, aut alia materia dubia, eo quòd non esset alia aqua; quia tunc licitè posset, imò & deberet, cum tali materia baptizare. Et idem dicendum de forma. Solùm enim in necessitate posset quis vti forma dubia, si videlicet nullus adesset, qui nosset formam certam. Aut casu, quo quis Ministro minaretur mortem, nisi morientem baptizaret cum forma dubia: quia tunc excusaretur sic baptizans, pro vitando periculo, licèt in eo casu deberet, si tempus adesset, rebaptizare sub conditione. Sic Henriquez *lib.1. c.9. num.7.& c.27. n.7.* Suarez *disp.26.sect.1.* Nugnus, Ægidius, Reginaldus, & alij, quos affert, & sequitur Bonac. *loc.cit. punct.1.num.42.* & communis.

DISPVTATIO II.

De existentia Sacramentorum in omni statu.

QVÆSTIO PRIMA.

An pro illo breui tempore, quo durauit statui innocentia, in quo creatus fuit Adam cum iustitia originali, fuerint Sacramenta?

AFFIRMAT Hugo, quem citat,& sequitur Archangel. *in 4.dist.1.p.1.*nimirum Adæ coniugium. Et hanc partem esse probabilem inouuit Becanus, Filliuc. & Racon. vbi infra. Ratio eorum est, quia D. Paulus *ad Ephes.5.* loquens de Matrimonio Adami, dicit, *Fuisse Sacramentum magnum in Christo,& in Ecclesia*: ergo.

Sed certissimè respondeo negatiuè: Quia nullum extat in Scriptura, aut Patribus vestigium ad oppositum asserendum. Sic S. Th. *q.61. art.2.* Ægid. & Nugnus *ibid.* Bonac.*de Sacram.in gen.disp.1.q.1.p.3. n.2.* Filliuc.*tract.1.c.3.q.3.n.38.* Ochagauia *tract.de Sacram.in genere,q.7.n.4* Henriquez *lib.1.c.5.* Suarez *disp.3.sect.3.* Vasquez *disp.130.* Granad. *loc.cit.tr.2. disp.1.n.6.* Lugo *disp.3.sect.1.*& Becanus *de Sacram. in communi,c.1.*& communiter omnes. Lege Dicastillum *tr.1. disp.1. dubit.14. §.1.* vbi ad argumentum contrarium bene respondet, D. Paulum sic appellasse, vsurpans vocem *Sacramentum*, pro voce *mysterium*, quatenus erat symbolũ Incarnationis Christi futuri.

QVÆSTIO II.

An si status innocentiæ diuturnior fuisset, & Adamus non peccasset, instituta fuissent Sacramenta in illo?

AFfirmat Suarez *disp.3.sect.3.* referens pro hac parte Alexandrum, Durandum,& Scotum, quos tamen oppositum sentire, probant Vasquez *disp.130.* & Granados *loc.cit.n.1.* Cum Suario tamen sentiunt nonnulli recentiores, præcipuè Dicastillo *tr.1.disp.1. dub.14.§.1.à num.223.*

Sed probabiliùs respondeo: Non fore instituenda Sacramenta, quia non essent necessaria. Sic S.Th. *q. 61. art.2.* Ricardus, Gabriel, Palud. Maior, Ledesma, Scot.& Caiet. quos refert,& sequitur Vasquez *loc.cit.* Henriquez, Sot. Palatios,& Angles, quos affert,& sequitur Granad.*loc.cit.n.3.& 6.* Bonacina *loc.cit. n.3.* Nugnus, Ægidius, Pesantius, Pitigianus, & alij apud ipsum. Ochagauia *loc.cit.n.6.* Villalobos *tr.4.diffic.5. n.2.* Becanus *loc.cit.pag.mihi* 23. addens, quod si quis, durante illo statu ex posteris Adæ peccasset, potuisset per internam contritionem iuuari. Lugo *disp.3.n.10.* Ludouic.de S.Iuan.*in sua sum.q.2.de Sacr.art.1.dub.1.* Filliuc.*loc.cit.n.39.*& communis.

QVÆSTIO III.

An in statu legis naturæ, hoc est, ab Adami peccato vsque ad legem scriptam, fuerit aliquod remedium originalis peccati infantium?

NEgant aliqui, quos tacitè refert Vasquez *disput. 165.n.1.* existimantes eos infantes omni remedio caruisse, & consequenter, omnes eos damnatos esse.

Sed certissimè respondeo: Fuisse aliquod ex diuina ordinatione pro eis remedium. Quia non est credibile, Deum reliquisse homines in eo statu sine remedio, quo saluari possent; fuit namque fides parentum, qua paruuli à peccato originali iustificabantur. Sic D. August. *lib.5. contra Iulian. cap.11.* D. Greg. Beda, & alij PP. quos latè referunt, & sequuntur Suarez *disp.5.sect.1.* Vasquez *loc.cit.*& alibi sæpè. Lugo *disp.3.num.13.pag.49.* Granados *loc.cit. disp.2.n.2.* Ochagauia *q.8.* Archangelus, Raconis, Becanus, Henriquez, Bonac. Ægid. & alij, *loc.cit.*& omnes communiter. Legatur de hac re Dicastillo *tract.1.disput.1.dub.14.§.2.*

QVÆSTIO IV.

An pro tali paruulorum remedio fuerit necessaria fides propria Ministri eos offerentis Deo?

NEgant Palud. *in 4.dist.1.q.5.artic.5.* Sot.*dist.2. quæst.1.art.4.§.in præsentiarum,* Suarez *disp.10. sect.1.* existimantes, suffecisse Ministro habere fidem Ecclesiæ, & nomine illius offerre Deo infantem; sicut nunc potest Baptismus validè ab infideli ministrari cum fide Ecclesiæ, hoc est cum intentione faciendi quod facit Ecclesia. Cum Suario sentit Dicastillo *tr.1.disp.1.dubit.14.n.280.*

Sed certissimè ferè respondeo: Necessariam omnino fuisse fidem propriam offerentis Ministri; nec suffecisse solam fidem Ecclesiæ applicatam per intentionem faciendi quod Ecclesia faciebat. Quia tunc non iustificabantur pueri ex opere operato, sed vel ex opere operantis Ministri, & merentis de congruo (vt aliqui volunt) vel vt alij, & melius, ex fide in Christum: sed ad hoc non sufficiebat sola fides Ecclesiæ: ergo. Sic Vasquez *1.2. disput.165.c.4.n.30.* Villalobos *diffic.5.num.3.* Lugo *disput.3.num.40.* qui id optimè ex Patribus probat,& dicit commune. Archangelus vbi infrà, & alij.

QVÆSTIO V.

An illa fides Ministri offerentis parvulos debuerit esse formata charitate?

AFfirmat Vasquez *q.70.disp.165.c.4.* & ante illum Durandus *in 4.distinct.1.q.8.n.8.*

Sed probabiliùs respondeo: Non debuisse necessariò esse charitate formatam, sed fidem sine charitate sufficere. Quia reuera difficile admodum reliquisset Deus remedium salutis parvulis, si eorum salus non solùm penderet ab aliena voluntate, & fide actuali, sed etiam à conscientia pura. Sic Palud. Sotus, & Suarez *loc.cit.* Lugo *loc.cit.num.53.* & Ludouicus *loc.cit.post conclus.3.pag.11.* Ochagauia *loc.cit. quæst.8.num.10.*& Archangelus *dist.1.pag.11.col.2.* qui hac ratione id probat. Nam peccatum actuale parentis non debet nocere paruulis: noceret autem, si fides parentis efficaciam saluandi paruulum perderet ex peccato adiuncto: ergo non perdit, sed saluat. Sic ille. Legatur.

QVÆSTIO VI.

An præter fidem internam Ministri, requireretur aliqua actio externa?

NEgant D. Bonauent. Ricard. Sotus, Abulens. & Ledesma, quos sequitur Vasquez *disp.165.c.3.*

& 3. 3.dist. 84.cap.4. Ochagavia quaest.8.cit.n 9. & ante hos Dionysius Carthusian. in 4. distinct.1. quaest.9. & post illos Raconis tract.2. disp.1.sect.2. q.1.pag.8. & Archangel. dist.1.pag.10.col. 1. docentes, non requiri necessariò, necessitate praecepti, externam aliquam, praeter fidem internam, actionem; sed solùm de quadam congruentia.

Sed probabiliùs respondeo: Praeter fidem internam, fuisse necessariam omnino aliquam actionem externam, vel aliquod signum sensibile, quod applicaretur parvulis, vt ab originali mundarentur. Quia etiam in lege naturae erat Ecclesia visibilis: ergo pueri debebant aggregari illi per signum aliquod sensibile, vt posset constare. Sic Alexand. Scot. Durand. Paludan. Gabriel, Maior, Adr. & Armachanus, quos affert, & sequitur Suarez disput.4. sect.2.& 3. Palat. Henriquez, Valent. Capo, & Azor, quos citat, & sequitur Gran. disp.2.cit.n.6.pag.542. Lugo loc.cit. num.28. pag.50. Ægidius q.61.art.3.dub.vnico, Ludouicus loc.cit. Bonac. disp.1.de Sacram.q.1.punct.3. num.7. & Saytus de Sacram.lib.3.cap.3.q.3.art.2. & communis. Legatur etiam Dicastillo dub.14.cit.§.2. num.266.

QVÆSTIO VII.

An praedicta actio externa, qua Minister puerum offerebat, fuerit determinata, & definita à Deo?

AFfirmant Scot. in 4.dist.1.q.6. & 7. (vt refert Suar.disp.4.sect.3.) & Sayr.loc.cit.pag.mihi 342. licet hic author se videatur postea explicare, & nostram sententiam docere.

Sed probabilius respondeo: Non fuisse determinatam, aut in specie definitam à Deo: sed solummodo in genere, vt videlicet fieret aliquod signum exterius (arbitrio singulorum, quodcumque illud esset) protestatiuum, & manifestatiuum gratiae, per quam homines sanctificarentur à Deo, in fide mediatoris venturi. Sic Suarez disp.4.sect.3. Durand.dist.1.q.8. Lugo disp.3.n.33. pag.51. Ludovicus q.2.de Sacram. in gen. art.1. dub.1.concl.3. obi sic air: [Este Sacramento no tenia forma de palabras determinadas, mas solamente mandava Dios, que por palabra, o por obra, se invocasse sobre el niño la Fè del mediador futuro; y presumiesse que diria el Sacerdote estas palabras deprecatorias: Futurus mediator salvet te.] Sic ille.

QVÆSTIO VIII.

An praedicta actio externa fuerit verè, & propriè Sacramentum, ad remedium Originalis paruulorum institutum?

NEgant expressè Durand. in 4. dist. 1. q.8. Palatios in 4.dist.1.disp.2. & negare debent qui negant deletum fuisse Originale paruulorum actione sensibili.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: Fuisse verè, & propriè Sacramentum. Quia illa actio verè, & propriè erat signum sensibile, non solùm exteriùs sanctificans infantem, sed etiam interius quodammodo. Siquidem, posito illo signo, Deus delebat culpam, & infundebat gratiam: ergo. Sic Alexand. Scot. Palud. Maior, & alij, quos citant, & sequuntur Suarez, Vaz, & Granados loc.cit. Lugo disp. 3. n.33. Bonacin. disput.1.q.1.punct.3.n.7. & Saytus loc. cit. art.1.vers. Secundò, Quia. Raconis sect.2. q.1.pag.8. Archangelus dist.1.pag.1.& communis.

QVÆSTIO IX.

An hoc Sacramentum validè posset à quocumque indiscriminatim ministrari?

NEgant Alexand. 4. p.q.3. memb.5.art.1. existimans, essentialem fuisse hunc Ordinem, nempe vt infanti subveniretur primariò parentum fide: & in defectum horum, propinquorum fide; & in horum defectum, fide aliorum. Alexandrum sequuntur Suarez 3. tom.in 3.p.disp.4. sect.2. Ochagauia tract. vnic.de Sacram.in genere, quaest.8.num.11.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: Validè ab omnibus indiscriminatim tale Sacramentum ministrari potuisse; sicut modò potest Baptismus. Sic Vasquez disp.163.n.246. Lugo disp.3.n.36.pag.51. & communis.

QVÆSTIO X.

An etiam licitè posset administrari à quocumque?

AFfirmat Vasqoez loco cit. docens, illud remedium quovis tempore, & à quolibet parvulis adhiberi potuisse.

Sed probabiliùs respondeo: Non potuisse licitè. Quia sicut nunc Baptismus conferri non potest paruulis infidelium filiis, inuitis parentibus; sic nec remedium illud poterat infidelium filiis paruulis extra casum necessitatis, nisi consentientibus parentibus. Sic Suar. & Lugo loc.cit. & communis. Quam etiam tenet Dicastillo tract.1.disp.1.dubit.14.n.272.

QVÆSTIO XI.

An praeter dictum Sacramentum Infantium, fuerit aliud Sacramentum in lege natura?

NEgant Suarez disp.4.sect.4. Vasquez q.61.art.3. & apud ipsos Durandus, Soto, & Ledesma, hos etiam sequi videtur Lugo disp.3.n.61.pag.55.& expressè tenent Ochagauia loc.cit.q.9.n.3.& alij. Quos sequitur Dicastillo loc.cit.n.295.

Sed probabiliùs respondeo: Fuisse alia Sacramenta, praeter illud parvulorum; nempe aliqua sacrificia, per quae remittebantur peccata actualia in virtute Christi venturi. Quod loquendo de sacrificio, quod Melchisedech offerebat, etiam concedit Suarez. Sic Granados tract.2. cit.disp.2. n.13. pag.544. qui pro hac parte citat S.Thomam, Ricardum, Durandum, Valentiam, & Canum. Sic etiam (licèt non ita clarè) Bonac. disp.1.q.1.punct.3.num.7. Ludouic. quaest.2.cit.art.1.dub.2.& 3.pag.10.& 11. Nugnus 3. part.quaest.61.art.3.

QVÆSTIO XII.

An in lege scripta, siue Moysis, fuerint aliqua Sacramenta?

REspondeo fuisse plura, & vera Sacramenta. Id enim clarè constat ex Concil. Florent. in decreto vnionis, & ex Trident. sess.7.concl.4. In his autem Sacramentis potissimum locum habuit Circuncisio, quae licèt non inceperit à Moyse, sed ab Abrahamo quadringentis annis ante legem scriptam Moysi traditam; dicitur tamen pertinere ad legem scriptam, quia in ipsa fuit iterum stabilita, Leuit.12.& erat ianua ad ingrediendum in alia Sacramenta.

Praeter Circuncisionem autem fuerunt plura alia Sacramenta

Sacramenta (quidquid neget Racon. *tract.2.dist.1. sect.2. q.1.*) de quibus omnibus latè Suarez *disp.5. sect.2.* Vasquez *disp.162. & 182.* Granados, & Lugo *loc.cit.* Filliuc. *num.45.* Saytus, Valentia, & Nugnez apud Bonac. *loc.cit. num.10.* & Dicastillo *loc. cit.§.3. num.298.*

DISPVTATIO III.

De effectibus Sacramentorum.

QVÆSTIO PRIMA.

An omnia Sacramenta nova legis causent gratiam?

NEGARVNT olim Glossa *de beneficiis,in cap. is igitur,dist.13.*& Glos.t.& Glos. *desponsata, in c.honoretur,13.q.2,*ut referunt Navar. *c.22.n.28.aliàs 20.* & Vivald. *de Sacram.in gen.n.9. pag. mihi 16.* quatenus asserebant: Matrimonium non conferre gratiam.

Sed certissimè de fide respondeo: omnia septem Sacramenta gratiam conferre. Sic definitur in Trident. *sess.7. can.2.5.6. & 7.* & docent omnes Theologi cum S.Thom. *3.parte, quæst.62.artic.1. & 2. & in 4.dist.25.quæst.3.art.2. & dist.26. q.2.art.3.* Legantur Archangelus *distinct.1.pag.5.col.2.* Vasquez *tom.3. in 3. part. disput.131.* Ochagavia *q.12.* Suarez *disp.7.* & alii apud ipsos. Palaus *tr.18.punct.7.* Bauny *de Sacram. tract.1.q.6.* & Dicastillo *tract.1. disp.2.dubit.1.n.1.*

QVÆSTIO II.

An Sacramenta nova legis conferant gratiam ex opere operato?

NEgarunt olim hæretici Messaliani; & hodie Lutherani, & Calvinistæ, ut refert Bellarmin. *lib.2. de Sacram. cap.2.* dicentes: Sacramenta nullam habere vim efficiendi gratiam, seu iustificandi homines.

Sed certissimè de fide respondeo: Omnia Sacramenta novæ legis conferre gratiam ex opere operato; id est, ex propria virtute, quam Deus indidit ipsis Sacramentis. Sic definitur in Trident. *sess.7. can.8.* & in decreto Eugenii IV. & docent omnes Patres, quos latè referunt, & sequuntur Suarez *disputat.7.* Vasquez *disp.131.cap.3.* Granados *tract.3. disp.1.n.4.* Lugo *disp.3.sect.2.pag.59.* Becanus *c.3. de Sacram.in communi, q.1.* & alii recentiores, inter quos optimè Dicastillo *de Sacram. tract.1.disp.2. dubit.1.*

QVÆSTIO III.

An omnia Sacramenta causent gratiam habitualem?

REspondeo, omnia causare. Quia omnia Sacramenta secundùm Concilia, & Patres causant gratiam: Sed gratia apud Concilia, & Patres, præcipuè stat pro habituali: ergo. Ex hoc infertur, omnia Sacramenta etiam causare habitum charitatis, & omnium virtutum infusarum, quæ semper comitantur gratiam. Sic omnes Theologi, ex Trident. *sess.7.can.6. & 7.* latè Suarez *disp.7.sect.2.* Becanus *loc.cit.cap.3.q.7.*& alii recentiores; Legantur Bellarmin. *lib.2. de Sacram. in genere*, & Valentia *tom.4.disp.3.q.3. & 4.*

QVÆSTIO IV.

An omnia Sacramenta legis nova, per se, & ex sua primaria institutione conferant primam gratiam.

REspondeo negativè. Nam inter hæc Sacramenta, Baptismus solum, & Pœnitentia per se, & ex sua institutione causant primam gratiam, & delent peccatum mortale: reliqua verò Sacramenta minimè.

Prima pars huius responsionis constat. Quia Baptismus per se institutus est ad delendum peccatum originale, & reliqua peccata ante illius susceptionem commissa: Pœnitentia verò,ad delenda peccata commissa post Baptismum: at hujusmodi peccata non delentur,nisi per primam gratiam: ergo.

Secunda autem pars responsionis etiam constat. Nam alia quinque Sacramenta per se instituta sunt ad causandam secundam gratiam, seu ad augendam primam, & ad alios fines, infra explicandos; cum ex vi institutionis divinæ petant suscipientes vivos, vel constitutos in gratia, qua ratione hæc dicuntur Sacramenta vivorum; alia verò duo, mortuorum. Sic omnes Theologi. Legantur Suarez *disp.7.sect.2.* Reginald. *lib.27.n.44.* & alij citati.

QVÆSTIO V.

An saltem quinque Sacramenta vivorum possint conferre aliquando primam gratiam sanctificantem?

NEgant Vasquez *disput.205.* Hurtado *disput.3. diffic.4.* Lugo de Eucharist. *disp.12.à num.13. pag.407.* Villalobos *tract.4. difficult.7.n.4.* & apud ipsum D.Bonav.Gabr.Ocam. Major,&alii. (Quamvis ex his authoribus, Hurtado, & Lugo, Sacramentum Extremæ-unctionis excipiant.)

Sed probabiliùs respondeo: Posse; imò & de facto aliquando conferre primam gratiam, non primariò, & per se; sed secundariò per se, ex institutione divina. Vnde si quis existens in mortali, accedat ad Eucharistiam, Confirmationem, & ad alia Sacramenta, bona fide (id est, non conscius peccati commissi) attritus & putans se esse in gratia, tunc verè iustificabitur virtute talium Sacramentorum. Sic S. Thom. *3. part. q.72. artic.7. ad 2. & quæst.99. artic.8. ad 3.* Victoria de Eucharist. *n.77.* Nugnus *quæst.61.artic.1.diffic.2.* Ioan.de Cruce *q.2. dub.2. conclus.3.* Henriquez *lib.1. cap.12. n.2.* Suarez *disp.7.sect.2.* Ægidius *quæst.62.art.1.dub.2.* Granados *tract.3.disp.6. num.6.* Reginald. *lib.2. n.45.* Bonacina *disp.1. quæst.4. punct.1. num.2.* Layman. *lib.5.tract.1.cap.6. num.2.* & apud ipsum, D. Bonavent. Scot. Durand. & Paludan. Sapientiss. Doctor Ludovicus Montesinos *tom.1,in 1.2.disp.28.quæst.4. n.60.* ubi sic ait: Imò verò existimo esse valde probabilem, & veram sententiam S. Thomæ *3. part. quæst.79.artic.3.& quæst.80. art.4.ad 3.* Hoc Sacramentum (idem dico de aliis Sacramentis vivorum) per accidens posse facere de attrito contritum, & ita per accidens dare primam gratiam. Sic ille, & Ludovicus de S. Iuan. *q.2. de Sacram. in genere, art.3. dub.4.pag.15.* & novissimè Diana *5. part. tract.13. resolut.31.*

Qvæstio VI.

An Sacramenta nova, præter gratiam habitualem, quam causant, causent & aliam sacramentalem?

RESpondeo affirmativè. Quia Sacramenta sunt septem, & sunt diversa signa: ergo habent diversa signata: sed eorum signatum est gratia: ergo significant, & causant diversas gratias singulis proprias, quæ dicuntur gratiæ sacramentales. Sic S.Th. *q.62.art.2.* & cum eo omnes Theologi, de quo latè Suarez *tom.3.disp.7.sect.3.* Palaus *de Sacram. tr.18. punct.7.n.5.* Ægidius *q.62.art.2.* Bonac. *disp.1.q.4. punct.1.& 5.* & alii apud Dicastill. *tr.1.disp.1.dub.3.*

Qvæstio VII.

An hæc gratia Sacramentalis consistat in actuali auxilio, quod Deus confert ad obtinendum finem propriam cujuslibet Sacramenti?

NEgant nonnulli Doctores. Nam in primis Paludan. *in 4.dist.2.quæst.3.* affirmat: dictam gratiam sacramentalem, esse peculiarem quendam habitum collatum in singulis Sacramentis, & servientem fini uniuscujusque: v.g. in Sacramento Confirmationis, habitum specialem ad profitendam fidem coram tyranno, &c.

Capreolus verò *in 4.dist.2.q.1.art.3.ad* 4.Durandi *contra concl.* asserit: gratiam Sacramentalem in Baptismo, Confirmatione, & Ordine, esse characterem; in aliis Sacramentis, alium ornatum animæ.

Sed longè probabiliùs respondeo: dictam gratiam sacramentalem consistere in speciali auxilio divino à Deo collato ad obtinendum finem cujuslibet Sacramenti; quæ proinde gratia diversa erit pro diversitate Sacramentorum, quæ ad diversos fines immediatos ordinantur. Sic.S. Thom. *q.62. art.2.in corp.* per hæc verba: *Gratia Sacramentalis addit super gratiam communiter dictam, & super virtutes, & dona quoddam divinum auxilium ad consequendum Sacramenti finem.* Sic. S.Thom. & sic Caietan. ibi. Sotus *in 4. distinct.1. quæst.3. art.3.* Valentia *q.2. punct.2.* Suarez *disp.7. sect.1.* Vasquez *disp.131.* Ægidius *quæst.62.art.2.* Hurtado *disp.3.difficult.3.* Granados *tractat.3. de Sacram. disput.5. num.2.* Becanus *cap.3. quæst.8.* Lugo *disp.4. n.19.* Villalob *tract.4. diff.6. num.3.* Bonacina *disp.1. quæst.4. punct.5. num.2.* & communis.

Qvæstio VIII.

An Sacramenta nova legis causent physicè gratiam?

NEgant plures, & graves Doctores, docentes: Sacramenta non physicè, sed solùm moraliter causare gratiam; quatenus videlicet ex divina institutione habent vim, & efficaciam movendi Deum infallibiliter ad dandam gratiam, semper quod perficitur Sacramentum. Ita D.Bonav. *in 4.dist.1.art.1. q.4.* Ricard. *art.4.q.2.* Okam, & Gabriel *q.1.* Durand. *quæst.4.à n.10.* Scot. *q.5.* Canus, & alii, quos citat, & sequitur Vasquez *q.52. disp.132.c.5.* Lugo *disp.4.sect.4.* per totam, Sancius in selectis *disp.16. num.6.* Filliucius *tract.1.de Sacram. cap.6. num.108.* Ochagavia *tract.de Sacram.in genere,q.14.* Ægidius *quæst.62.art.4. num.132.* Becanus *loc.cit. cap.3.q.3.* Racon. *in 3.p.tract.2.disp.1. sect.4.art.6.pag.50.* & Palaus *tract.18. punct.8.num.5.*

Sed probabiliùs respondeo: Verè physicè causare gratiam in recipienta ipsa Sacramenta. Quia hæc non solùm sunt causa moralis instrumentalis gratiæ; verùm etiam causa physica instrumentalis, verè producens ipsam gratiam immediatè. Sic. S.Thom. *quæst.62.art.1.* & ibi Caietan Bellarm. *lib.2.de Sacr. cap.11.* Henriquez *lib.1.cap.16.* Suarez *disp.8. & 9. sect.2.& 1.tom.in 3.part.disp.31.* Valentia *disput.3. quæst.3.punct.1.* dicens: primam sententiam nil plus tribuere Sacramentis, quàm hæretici (sed rigidè hoc dixit) Sayrus *lib.5.de Sacram. cap.3.* Granados *tract.3.disp.4.num.4.* Philibertus Marchinus *tract.1. de Ordine, p.3.cap.1.num.12.* Bonac. *loc.cit.punct.6.* & apud ipsum Pesantius, & Nugnus. Binsfeldius in suo Enchirid. *part.1.de Sacram.in genere, cap.1. §.1. pag.mihi* 26. Petrus Cenedo *tract. de Sacram. in genere, capite unico, pag.mihi* 27. Ludovicus de S.Iuan *quæst.2. de Sacrament. artic.4. conclus.3. pag.mihi* 16. Reginaldus *lib.26.num.47.* Torreblanca *lib.2.practicarum, cap.2. num.44.* & est communis Thomistarum sententia. Lege Dicastillum, qui latè, & bene hanc quæstionem exagitat, & tandem in nostram sententiam magis inclinat, ut idemmet fatetur *disp.2. cit.dub.5.num.148.*

Qvæstio IX.

An Sacramenta legis veteris propriè, & ex se contulerint gratiam?

AFfirmavit Hugo (ut refert Archangel. *dist.1. pag.11.col.1.*) docens, etiam hæc Sacramenta contulisse gratiam ex opere operato, & per modum Sacramenti.

Sed certissimè respondeo negativè. Quia sic habetur in Concil. Florent. sub Eugenio, *sess. ultima, in decreto fidei ad Armenos,* sub his verbis: *Nova legis Sacramenta multum differunt à Sacramentis antiquæ legis; hæc enim non causabant gratiam, sed solum per passionem Christi dandam figurabant: nostra verò Sacramenta & continent gratiam, & dignè suscipientibus eam conferunt.* Sic Concilium. Cui consonat Tridentinum *sess.7. cap.2.* & tenent omnes Theologi cum S. Thom. *quæst.62. artic.6.* Legantur post alios Suarez *tom.3.in 3.p.tota disp.7.* Henriquez *lib.1.c.2. n.3.& 8.& cap.7.§.1. & seqq.* Archangel. *loc.cit.* & Dicastillo *tract.1.disp.2.dubit.13.n.416.*

Qvæstio X.

An saltem Circuncisio contulerit gratiam ex opere operato?

AFfirmant quamplures, & graves Doctores, docentes: Circuncisionem contulisse gratiam ex opere operato, non illam physicè, aut moraliter causando, sed ex infallibili decreto, & promissione divina. Sic Alexander, Bonav. Palud. Major, Durand. & Marsilius, apud Vasquez *disp.184.* Suarez *q.61. disp.5. sect.1. & disp.10. sect.1. & 2.* Azor, Pereira Barrad. Lorinus, Valentia, & Salas apud Lugum *disp.5.n.4. pag.86.* Granados *tract.3. disp.7. sect.1.* Ricard. Scot. Sotus, Argentinas, & Henriquez apud ipsum: & Villalob. *tract.4.diffic.6.à n.2.*

Sed probabiliùs respondeo negativè. Quia sic sentiunt Gravissimi Patres & Doctores asserentes, Circuncisionem nullo modo contulisse gratiam, nec aliquam habuisse efficaciam ad eum effectum; sed solum fuisse merum signum populi Iudaici. Sic Bellarmin. Deza, Capreolus, Ledesma, Ferrara, Cano, & alii, quos refert, & sequitur Vasquez *loco* [illegible] *quæst.19. num 9.* Ægidius *quæst.62.*

quæst.62.art.6.& etiam Lugo loc.cit.num.40. Vbi sic ait: Asserimus itaque, Circuncisionem ex sua institutione, nullam vim habuisse iustificandi, vel tollendi peccatum originale; sed solum fuisse datam in signum,& characterem populi Iudaici, ac fidelis, vt docet secunda sententia, quam auctoritas Scripturæ, Conciliorum, & Patrum videtur omnino confirmare: cum hoc tamen stat, quod in Circuncisione,& per Circuncisionem, parauli regulariter iustificarentur,quia remedium legis naturæ, quod applicari debebat aliquo signo externo, quod esset protestatio fidei internæ de Christo venturo, regulariter etiam applicabatur per ipsam Circuncisionem: vt vna, & eadem actione duplici præcepto satisfieret. Debebant enim parentes, ex vno capite, suis paruulis applicare remedium,seu Sacramentum legis naturæ ad expiandos illos à culpa originali, quod fieri debebat applicando illis fidem Christi venturi, aliqua actione externa: debebant aliunde,ex diuino præcepto Abrahæ intimato, & renouato in lege Moysis, paruulum octauo die circuncidere: vtrique ergo obligationi simul, & semel satisfacere volentes,Circuncisionem ipsam assumebant ad applicandam fidem Christi venturi suis paruulis,& ad mundandos illos à macula originali: fœminis autem idem remedium præstabant aliqua alia actione externa, circa ipsas exhibita: sicut & masculis etiam, qui ante octauum diem periclitabantur; vel qui die octauo propter morbum, vel aliud impedimentum, circuncidi non poterant. Hæc,& alia Lugo, & omnia bene. Sic etiam Raconis tract. 2.disput.1.sect.2. q.1. Vbi ait, quod licèt fœminæ caruerint remedio Circuncisionis ad delendum peccatum originale, eius tamen loco habuerint præsentationem in templo,per quam etiam iustificabantur, vt habetur Leuit.11. si peruenirent ad diem octuagesimum:sin minus, parentum fides, & actus interni sufficiebant ad eorum iustificationem. Lege Palaum tr.18.punct.7. n.2. & Dicastillum disp.2. dubit.12.n.34.

QVÆSTIO XI.

An in sententia asserentium Circuncisionem habuisse vim iustificandi, necessaria fuerit ad hunc effectum Ministri fides?

Negant Palud.in 4.dist.1.quæst.5. art.5.D Ant.3. part.tit. 14.§.2. Major dist.inst.1.q.4. Ouandus propositio.15.de Circuncisione, Suarez disp.10.sect.1. & Granados loco cit.num.13.pag.592.& apud ipsum Alexand. & Scot.ac etiam Dicastillo tract.2. disp.1. dubit 13.num.387.

Sed probabiliùs respondeo: Necessariam fuisse fidem in Ministro Circuncisionis. Quia Circuncisio solùm conducebat ad iustificationem paruulorum, quatenus assumebatur pro materia Sacramenti legis naturæ; at hoc non iustificabat, nisi quatenus erat protestatio fidei internæ, quæ paruulo applicabatur (vt suprà disput.2.quæst.4. est habitum:) ergo neque Circuncisio poterat iustificare absque illa fide. Sic Lugo loco cit.num.58.pag.96. & apud illum S.Thomas, Bellarmin. Capreol.Bassolis, Palatios, Cano, Henriquez, & alij.

QVÆSTIO XII.

An Circuncisio fuerit ex præcepto diuino necessaria ad iustificationem paruulorum pro Abraha posteris?

Affirmant Suar.disp.5.sect.1.§.Propter hanc ergo, & Dicastillo ex parte diss.2.dub.13.q.4.n.402.

Sed probabiliùs respondeo, fuisse quidem necessariam, sed non ad iustificationem paruulorum, cùm his aliud remedium posset applicari ante, vel post octauum diem; sicut poterat ante institutionem Circuncisionis. Sic Lugo loc.cit.n.66. pag.98. Bonac. de Sacr. disp.1.q.1.punct.3.n.8. & Dicastillo tract.1.disp.2.dub.11.n.n.305.ex parte dumtaxat.

QVÆSTIO XIII.

An ante octauum diem potuisset ex causa pueris Hebræorum remedium Circuncisionis licitè applicari.

Affirmant Magister in 4.dist.1.c.si verò quæritur. Et Altisiodorens. cap.4.summæ.

Sed longè probabiliùs respondeo: Non potuisse licitè, quia nulla necessitas poterat occurrere, quæ id requireret: cum absque Circuncisione posset Infans iustificari per Sacramentum legis naturæ: ergo non erat, cur liceret præuenire diem à Deo præscriptum, absque ejusdem Dei speciali dispensatione. Poterat tamen aliqua ex justa causa, infirmitatis scilicet, aut alterius, Circuncisio post octauum diem differri, & procrastinari, alioquin lex illa nimis crudelis fuisset. Sic S. Thom. q.70. art.3. ad 3. Hugo, Alexand.Bonauent.Durand. & Major, quos sequitur Vasquez disp. 163.c.2. Suarez dicta q.70. art.3. Lugo disp.5.n.80. pag.100. Bonac. in loc.cit. Henriquez lib.5.c.6.n.5. Nuñus q.70.art.4. in fine. Pitigianus dist.1. quæst.6.art.7. Archangelus dist.1. pag.13. & communis.

QVÆSTIO XIV.

An saltem foret tale Sacramentum validum, si licitè, vel illicitè ante octauum diem daretur.

Affirmant Ric.Ouandus, Palud.& Major apud Lug. loc.cit.n. 82.& dicit probabile Suar.loc.cit.

Negant verò è contra, Alexand. Bonauent. & Durand.quos sequitur Vasquez disp. 163.c.2. Suarez quæst.70.art.3. Reynerius verb.Circuncisio,c.6. Palatios dist.1.q.4. Soto dist.2.q.1.art.3. Ledesma 1.4. quæst.11.art.3. & alij. Omnes probabiliter. Legantur Lugo, Vasquez, & Suarez loc.cit.

Quod si hîc curiosè inquiras: Primò,qua de causa circuncisio fieret in ea corporis parte? Secundò, Quo instrumento? & Tertiò, Quo in loco?

Ad primum respondet S.Thom. q.70.art.3.Quod ad ostendendum Christum nasciturum ex semine Abrahæ.

Ad secundum D. Aug. de peccato origin. & Mag. dist.1. Respondent factam fuisse cultello lapideo.D. verò Thom. & alii recentiores putant fuisse cultro ferreo. Tu dic, quod utroque instrumento: aliquando videlicet lapideo; aliquando verò ferreo.

Ad tertium respondeo: Non fuisse locum determinatum. Vnde Circuncisio Baptistæ facta fuit domi; & Christi Domini in Bethlehem. Sic omninò Bonacin. loc.cit. in editione noua, n.9.10. & 11. ex Henriquez loc.cit.n.4.

QVÆSTIO XV.

An aliqua Sacramenta legis nouæ characterem imprimant?

Negant omnes Hæretici nostri temporis, quos latè refert, & optimè impugnat Bellarm. lib.2. de Sacram.cap.18.

Sed

Sed de fide certum, respondeo : Tria Sacramenta legis novæ characterem imprimere ; nempe Baptismum, Confirmationem, & Ordinem. Sic definitur in Concil. Florentino in decreto unionis, per hæc verba : *Inter hæc Sacramenta, tria sunt, Baptismus, Confirmatio, & Ordo, quæ characterem, id est, spirituale quoddam signum à cæteris distinctivum imprimunt in anima indelebile; unde in eadem persona non reiterantur : reliqua verò quatuor, characterem non imprimunt, & reiterationem admittunt.* Et Trident. *seß.7.can.9.* sic dicens : *Si quis dixerit in tribus Sacramentis, scilicet Baptismo, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale, & indelebile, unde ea iterari non possunt, Anathema sit.* Sic S.Thom. 3 *part.q.63.art.1.5.& 6.* & omnes Patres, tam Græci, quàm Latini, qui id optimè probant ex sacra Scriptura, ut latè refert Sayrus *lib.4.cap.1.q.1. art.2.* Ex quo clarè constat, maximè deceptos fuisse Scotum, Durandum, Gabrielem, Palatium, & Caieranum, asserentes nihil de charactere inveniri in scripturis, vel Patribus. Quomodo enim Ecclesia hoc definiret? Legantur Archangelus *dist.4.* Palaus *punct.11.n.3. & 4.* & Dicastillo *tract.1.disp.2.dubit.14.*

QVÆSTIO XVI.

An etiam aliqua Sacramenta legis antiquæ characterem imprimerent?

Affirmavit Scotus *in 4.dist.6. quæst.9.* loquendo de Sacramento Circuncisionis.

Sed longè probabiliùs respondeo : Nullum Sacramentum legis antiquæ impressisse characterem : quia nullum illorum deputabat hominem, vel designabat ad aliquem effectum supernaturalem cooferendum, vel recipiendum, sicut faciunt aliqua nostra Sacramenta. Sic S.Thom. *quæst.63.art.1.ad 3.* Lugo *disput.6. num.10.* Vasquez *disp.134. num.40.* Philibertus *tract.1. de Ordine, part.3.cap.4. num.14.* & omnes communiter.

QVÆSTIO XVII.

An character sit aliquid reale?

Negat Durand. *in 4.distinct.4.q.1.* (non Scotus, ut fortè per errorem Typographi ab Hurtado citatur) dicens : esse aliquid rationis, nempe donationem extrinsecam deputationis divinæ ad aliquas actiones sacras; sicut enim (inquit Durandus) per actum extrinsecum voluntatis Regis aliquis constituitur Prætor, Senator, vel Dux : ita per actum extrinsecum voluntatis Dei deputantur homines in Sacerdotes, & alios Altaris Ministros.

Sed certissimè respondeo : Characterem esse aliquid physicum, & reale. Quia Concilia absolutè dicunt, illum imprimi in anima, & esse signum spirituale, quod est proprium entis physici, & realis. Sic Suarez *disp.11. sect.2.* & Bellarmin. *lib.2.de Sacrament.cap.19.* Ochagavia *disput.15. num.2.* qui dicunt, oppositam sententiam vix posse ab errore in fide vindicari (licèt Vasquez *disp.134.cap.1.* ab omni censura vindicare intendit.) Logo *loc.citat. num.15. & seq.* Philibertus *loc.citat.cap.6. num.16.* Hurtado *disp.3. diffic.11.* Granados *tract.4. disput.2. num.1.* Bonacin. *disput.1.quæst.5.punct.2.* Sayrus *de Sacrament.lib.4.cap.2. quæst.2.art.1.* & omnes Theologi cum S. Thom. *quæst.63. artic.2.* apud Dicastillum *tractat.1.disp.2.dub.15.*

QVÆSTIO XVIII.

An character sit relatio realis prædicamentalis?

Affirmat Scotus *in 4. dist.6. quæst.10.* eo quòd character sit signum, & consequenter relatio extrinsecus adveniens. Cùm Scoto consentit Major *in 4.distinct.6.quæst.1.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo : Non esse relationem realem formaliter, sed qualitatem quandam spiritualem, supernaturalem, & indelebilem. Prima pars probatur. Quia relatio propriè non sit, sed resultat ex terminorum positione : sed character fit propriè à Deo, & à Sacramento : ergo. Vnde licèt character quatenus est signum, aliquam relationem importet; quia tamen illa in ipsa reali entitate ipsius characteris fundatur, nequit esse in genere relationis.

Secunda pars constat : Quia character in primis nec est substantia, nec quantitas, ut per se patet; nec relatio, ubicatio, duratio, situs, habitus, nec actio, aut passio : ergo necessariò pertinere debet ad prædicamentum qualitatis. Sic S.Thom. Caietan. Valentia, Suarez, Gabriel, Albertus, Ricardus, & alii, quos affert, & sequitur Granado *loc. cit. num.3.* Lugo, Philibertus, Archangelus, Ochagavia, Vasquez, & Hurtado *loc. citat.* & alii communiter. Legatur Dicastillo *dub.15.cit.n.439.*

QVÆSTIO XIX.

An character ad secundam speciem qualitatis, nempe ad potentiam ad agendum, vel recipiendum pertineat?

Negant in primis Suarez *disput.11. sect.3.* Vasquez *disput.134. num.70.* Ægidius *quæst.63.* Bellarmin. *cap.19.* Ochagavia *quæst.15.num.9.* Hortado *disp.3.diffic.12.* Alens.Bonav.& alii, existimantes characterem esse ornatum animæ, ac proinde pertinere ad primam speciem qualitatis, in qua sunt Habitus, & dispositio. Ita etiam Layman. *lib.5.tr.1. c.7.n.3.*& Bonac.*disp.1.q.5.punct.2.n.2.*

Negant etiam Altisiodorens. *lib.4.tract.3. cap.2.* Okam. Alens.& D.Bonav. apud Salas *tom.1.in 1.2. tract.2. disp.8. sect.3.* Lugo *disp.6. n.48.pag.119.*& alii docentes, characterem esse lumen spirituale synderesis, ut intellectus meliùs videat id quod faciendum est, ac proinde collocari debere in tertia specie qualitatis, in qua sunt passio, & passibilis qualitas.

Negant deinde Ricard. *dist.5. art.2. q.1. ad 3.* Marsilius *dist.4.q.4.art.1.ad 3.* Catharinus *in Opuscul.de charact.*& alii quos sequitur Salas *loc.cit.* affirmantes : characterem esse figuram spiritualem, qua anima insignitur, & ideo poni debere in quarta specie qualitatis. Imò aliqui, ut refert D.Thom. *loco infra citando*, dicunt hanc figuram esse Crucem Christi.

Negant tandem alii apud Suarium, & Lugum, dicentes : characterem ad nullam speciem qualitatis directè pertinere. Pro hac sententia refert Sayrus *lib.4.c.2.q.3.art.1.*D.Thomam *in 4.dist.4.q.1.art.1. ad 2.& 3.part.q.63.art.2.*Ricardum *loc.cit.*& Valentiam *tom.4.disp.3.q.4.punct.3.* Alii è contra, ad omnes, sub diversis rationibus, species pertinere dicunt.

Sed probabiliùs respondeo : Characterem ad secundam speciem qualitatis pertinere. Quia est potentia vel activa, vel passiva in ordine ad conficienda, vel recipienda Sacramenta quædam. Charactere namque Baptismali reddimur potentes ad

ad Sacramenta suscipienda: charactere Ordinis ad axercenda divina; & charactete Confirmationis, ad audacter confitendum Christi nomen. Sic S.Thom. *quæst.63. art.2.* & ibi Caietanus, Valentia, Sotus, Henriquez, & alii, quos affert, & sequitur Granados *tract.4.disp.3.num.2.* Sayrus ex parte *loc. cit. & c.3. quæst.unic.* Martinus, & Barthol. de Ledesma. Viguerius, Capreol. D.Anton. Palud. Herueus, & alii, quos refert Salas *loc. citat.* Ludovicus de san Iuan *quæst.3.art.1.dub.2.pag.21.* & latè, & optimè Philibertus Marchinus *tract.1.* de Ordine, *part.3.cap.6. pag.60.* Archangelus *sect.4. pag.31. colum.2.* & retenent omnes Thomistæ.

Qvæstio XX.

An character immediatè in intellectu subjectetur?

NEgant Argentin. *in 4.dist.6. art.2.* Bellarm. 2. *de Sacrament.cap.19. conclus.4.* Suar. *disput.11. sect.4.* Vasquez *disput.134.cap.4.* Palatios, Gabriel, & Marsilius, quos refert, & sequitur Lugo *disput.6. num.55. pag.110.* Becanus *cap.4.q.3.* Bonac. *disp.1. q.6. punct.2. n.2.* Filliucius *n.124.* Ægidius *q.63. art.4.* Hurtado *disp.3.diffic.13.* Ochagavia *q.15.n.16.* & alii, docentes characterem immediatè recipi in ipsa essentia animæ.

Negant etiam Scotus *in 4. dist.6.q.11.* Bassolis *dist.5.& 6.q.2.* Villalobos *tract.4.diffic.9.n.1.* Ludovicus *loc.cit.dub.3.concl.2.pag.21.* & alii existimantes, immediatè recipi in sola voluntate.

Negant similiter Alexand.4. *part. q.6. art.1. 6.3.* & D. Bonav. *in 4.dist.6. art.1.q.3.* affirmantes: immediatè subjectari in intellectu, & voluntate.

Negat tandem Durand. *in 4.dist.4.quæst.1.num.9.* qui cum probabiliter dici posse existimet, characterem Ordinis esse virtutem activam, illam in potentiis executivis; id est in membris ipsis externis, quibus ministrantur Sacramenta, nempe vel in manibus Sacerdotis, vel in ore, aut lingua eius, subjectari putat. Sed certè hæc Durandi sententia omnino rejicienda est, cum expresse in Concil. Florent. *loco citato*, & in Tridentino *sess.7.* de Sacramentis in genere, *canon.9.* dafinitum sit characterem imprimi in anima, & esse signum quoddam spirituale, & indelebile. Vnde hac omissa sententia.

Probabiliùs respondeo immediatè subjectari in solo intellectu. Quia character est potentia (physica, vel moralis,) quæ natura sua ordinatur ad exercenda debitè, religiosè, & reverenter ea quæ spectant ad divinum cultum: ergo convenientius collocatur in potentia intellectiva animæ. Sic S. Thomas *quæst.63.art.4.in corp.& ad 3.* Henriquez *lib.2. cap.17.num.3.* Caietan. Valentia, Sotus, Ricard. & alii, quos citat, & sequitur Granados *loco citato, disput.5.num.6.* Salas *tom.1.in 1.2.tract.2.disp.8.sect.3. num.70.* Ioan.de Cruce *quæst.3.conclus.4.* Philibertus *tract.1.de Ordine, part.3.cap.6. num.21.* Petrus Ledesma *cap.5.de Sacrament. in genere, concl.3.* Saytus *lib.4.cap.4.q.1.art.2.* Cano, Martinus de Ledesma, Paludan. Capreol. & alii apud ipsum, Archangelus *dist.4.pag.32.col.1.* & Thomistæ.

Qvæstio XXI.

An character ita sit indelebilis, ut etiam post mortem, tum in Beatis, quàm in damnatis permaneat?

NEgativam sententiam esse probabilem insinuant Lugo *disput.6. sect.4. num.69. pag.112.* Hurtado *disp.3. diff.14.* Suar. *quæst.63. art.5.* & Ochagavia *q.16.n.8.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo: manere etiam post mortem. Quia aliàs Christianus, vel Sacerdos, qui post mortem miraculosè resurgeret, esset iterum baptizandus, confirmandus, & ordinandus; quod dici nequit. Sic S.Thomas *quæst.63. articul.5. ad 3.* Suarez, Lugo, Hurtado, Ochagavia, & Saytus *loco citat.* Ægidius *quæst.63. art.5.n.16.* dicens: id esse omnino certum. Armilla, Viv. ld. & alii quos citat, & sequitur Moute *part.3.cap.1.§.9.n.8.* Raconis *tract.2.* Archang. *dist.4.pag.32.col.1.& 2.* Palaus *punct.11.cit.n.5.* Vasquez & Booac. penes ipsum. Dicastillo *disp.2.dub.16.& 18.* & communis.

Qvæstio XXII.

An character ita in alia vita permaneat; ut maneat cum potestate sibi annexa ad valide recipienda, vel danda alia Sacramenta?

NEgant Vasquez *disp.134 c.3.* Ægidius *loc.cit. n.18.* Hurtado, & Ochagavia *locis cit.* & Lugo *disp.8.n.2. & 3.pag.122.* necnon Palaos *tract.18. punct.11.n.6.* qui & citat pro se Suarium. Sed malè. Ratio horum est, quia frustra maneret post hanc vitam talis potentia, seu potestas, cum nullum sui exercitium habere posset: com his Doctoribus est etiam Dicastillo *disp.2.dub.16.n.478.*

Sed probabiliùs respondeo: Permanere in æternum cum prædicta potestate: sicut permanet ipsemet character. Quod autem illa potestas nunquam (saltem post generalem resurrectionem,) proditura sit in actum, id nimis accidentale est. Sic S. Thom. *quæst.64. articul.7. ad 2.* & Suarez *disput.13. sect.1.* Et debent docere omnes qui docent, characterem esse potentiam physicam (non moralem) ot optimè docent Philibertus *tract.1.de Ordine, part.3.c.6. n.3.pag.60.* Tenet etiam expresse Henriquez *lib.2. cap.17.n.4.* Vbi loquendo de charactere baptizati, sic ait: Hoc charactere baprizati, quasi oves minio, aut ferro signatæ, distinguuntur à reliquis infidelibus, & manet in hæretico, & in animabus separatis, etiam damnatorum. Quod si fortè per miraculum suscitetur homo, non est rebaptizandus, nec initiandus Confirmatione, & Ordine, qui Sacerdos obiit, sed retinet indelebiliter suam pristinam dignitatem, virtutem, & officium Sacerdotis, ita ut beatus, resumpto corpore, posset absolvere; aut consecrare Eucharistiam; sed non facit de lege, quia usus potestatis solis viatoribus commissus est à Christo. Sic Henriquez.

Qvæstio XXIII.

An characteres impressi à tribus Sacramentis, differant inter se essentialiter specificè?

REspondeo affirmativè: Quia omnes sunt potentiæ physicæ ordinatæ suamet natura ad diversos fines, & actus: ergo S. Gabriel, Alexand, & Suarez quos affert, & sequitur Granad. *tract.4. disp.4.n.3.* Bonac. *disp.1.q.5.punct.3.n.1.* & communis.

DISPVTATIO IV.

De Ministris Sacramentorum.

QVÆSTIO I.

An soli homines sint Ministri Sacramentorum?

NEgat Lutherus *in lib.* de Missa privata, ut refert Bellarmin. *lib.* 1. *c.* 24. existimans: non solùm homines, verùm etiam Angelos, tam bonos, quàm malos esse ministros Sacramentorum. Scotus *in* 4. *dist.* 6. *q.* 1. apertè dixit: quodliber agens intellectuale posse Sacramentum Baptismi conferre.

Sed certissimè respondeo: Solos homioes, ex vi præsentis institutionis, posse esse ministros Sacramentorum novæ legis: licèt non à quolibet homine omnia Sacramenta licitè nec validè ministrari possiot. Sic S. Thom. *q.* 64. *art.* 7. & ibi Caietan. Bellarmin. *loc. citat.* Suarez *disp.* 13. *sect.* 1. Granados *tract.* 5. *disp.* 2. Lugo *disp.* 8. *sect.* 1. Hurtado *disp.* 4. *difficult.* 3. Raconius *tract.* 2. *disp.* 1. *quæst.* 1. *artic.* 2. *pag. mihi* 22. & omnes Theologi, qui id ex lege communi benè intelligunt; nam ex dispensatione, aut de potentia absoluta, etiam Angelos posse esse Ministros, ot certum supponont. Legatur Henriquez *lib.* 2. *c.* 26. *n.* 1. *&* 2. & *in marg. litt. B, & C*, ubi id ex Scriptura, Patribus, & Conciliis probat. Lege Dicastillum *tract.* 1. *de Sacram. disp.* 3. *dub.* 4.

QVÆSTIO II.

An ad valorem Sacramentorum necessaria sit essentialiter fides Ministri?

AFfirmarunt olim Agrippinus Episcopus Carthag. & D. Cyprianus *in epist.* 70. *&* 71. *&* 73. ubi testatur; id statutum fuisse à Septuaginta, & uno Episcopis in Coocilio Africano congregatis.

Sed de fide certissimè respondeo: Non esse essentialiter necessariam fidem in Ministro ad valorem Sacramenti. Sic definitum fuit in Concilio Niceno 1. *canon.* 19. *alias* 17. in Concil. Carthagin. 1. *canon.* 1. in Constantiensi *sess.* 8. & in Tridentin. *sess.* 7. *canon.* 4. *&* *canon.* 12. *de Sacrament. in genere*, & docent Scholastici cum Magistro *in* 4. *dist.* 5. & Theologi cum D. Thom. *q.* 64. Bellarmin. *lib.* 1. *cap.* 26. Vasquez *disput.* 135. Suarez *disput.* 13. *section.* 4. Becanus *cap.* 5. *quæst.* 5. Granados *tract.* 5. *disput.* 3. Layman. *tract.* 5. *cap.* 5. *num.* 6. Raconius *loco citat. pag.* 24. & omnes. Qui etiam affirmant D. Cyprianum se retractasse.

QVÆSTIO III.

An saltem ad valorem Sacramentorum requiratur probitas, seu Sanctitas in Ministro?

AFfirmaruot olim Donatistæ, Albigenses, Vualdens. Lutherani, & alii Hæretici, ut refert Becanus *loco citat.* & Bauny *de Sacrament. in genere, q.* 12. asserentes, non esse valida Sacramenta collata à Ministro existente in mortali.

Sed de fide etiam respondeo: Non requiri ad valorem Sacrameototum. Quia sic definivit Trident. *sess.* 7. *canon.* 11. *de Sacrament. in genere*, per hæc verba: *Si quis dixerit, Ministrum in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum, Anathema sit.* Sic Concilium, & omnes Catholici. Legantur Baunius, & Becanus *citat.* & Dicastillo *tract.* 1. *disp.* 3. *dub.* 11.

QVÆSTIO IV.

An ad minus requisita sit Bonitas, seu Sanctitas in Ministro, ut licitè administret Sacramenta?

REspondeo affirmativè. Absolotè enim, & simpliciter loquendo, illicitum est & peccatum, administrare Sacramenta in peccato mortali. Sic omoes DD. An autem sit peccatum mortale, ao verò veniale? dicemus infra. Pro quo ounc solùm notandum, quod ex Sacramentorum Ministris, alii sunt consecrati, & ex officio deputati administranda Sacramenta; alii verò deputati, sed non consecrati; de omnibus ergo sigillatim agemus, inquirendo an dum ministrant Sacramenta, teneantur esse in gratia? Legantur S. Thom. 3. *part. q.* 64. *art.* 5. *&* 6. & ejus Intetpretes ibi.

QVÆSTIO V.

An laicus, aut Clericus non Sacerdos baptizans in mortali in necessitate peccet mortaliter?

AFfirmant Durand. *in* 4. *dist.* 5. *q.* 2. *n.* 6. Palud. *q.* 2. *art.* 2. Gabriel *q. unica, art.* 3. *dub.* 2. Capreol. *q.* 1. *art.* 1. *concl.* 4. Adr. *q.* 3. *de Baptismo*, Angelus *v. Baptismus* 5. *n.* 10. Navar. de pœnit. *dist.* 5. *cap. in principio*, *n.* 13. Vasquez *disp.* 136. *c.* 3. Reginald. *lib.* 28. Ochagavia *q.* 19. *n.* 5. Hurtado *disp.* 4. *de Sacram. in genere*, *diffic.* 9. Lugo *disp.* 8. *n.* 150. *pag.* 150. & apud ipsum Basilius Pontius *de Matrim. lib.* 1. *c.* 8. *n.* 11. & Ledesma *de Matrim. q.* 43. *art.* 3. *ad ultimum argum.* Bauny *de Sacram. in gen. q.* 15. & Palaus *tract.* 18. *punct.* 5. *n.* 11. licet omnes addant excusari à mortali, casu quo esset aliqua necessitas, ratione cujus oon vacaret actum contritionis elicere.

Sed probabiliùs respondeo: Non peccare mortaliter: Quia non est ratio, quæ ad contrarium asserendum cogat, ut infra. Sic S. Thom. *q.* 64. *art.* 6. *ad* 3. Caiet. *ibidem.* Sylvest. *Baptismus* 3. *n.* 5. Sotus *dist.* 1. *q.* 3. *art.* 6. Scot. *in* 4. *dist.* 5. *q.* 2. *ad* 2. Suarez *disp.* 16. *sect.* 5. Henriquez *lib.* 1. *c.* 29. Valentia *disput.* 3. *q.* 5. *punct.* 3. Sanchez *lib.* 2. *de Matr. disp.* 6. *n.* 4. Ægidius *q.* 64. *art.* 6. *dub.* 1. *n.* 37. Layman. *lib.* 5. *c.* 5. *n.* 9. Bonacina *disp.* 1. *q.* 4. *punct.* 2. *n.* 11. *&* 12. (ubi malè citat Vasquium pro hac parte.) Sà *v. Baptismus, n.* 1. *&* *verb. Sacramentum, n.* 1. Becanus *cap.* 5. *q.* 7. Granado *tract.* 5. *disp.* 5. *n.* 6. Montesioos *tom.* 2. *in* 1. 2. *disp.* 28. *q.* 4. *n.* 62. Filliucius *c.* 5. *n.* 85. Sayrus *lib.* 2. *c.* 7. *q.* 1. *art.* 2. Ioan. de la Cruz *q.* 4. *dub.* 3. *concl.* 2. Ludovicus de Iuan. *q.* 5. *art.* 1. *concl.* 2. *pag.* 29. Diana 3. *part. tr.* 4. *res.* 10. sic dicens: Ex his apparet, non esse amplectendam sententiam Vasquez 3. *part. tom.* 3. *disp.* 136. *c.* 3. *n.* 30. ubi asserit: etiam laicos baptizantes in casu necessitatis cum peccato mortali, peccare mortaliter. Sed si hoc esset verum, væ, væ obstetricibus, & aliis laicis in tali casu adstantibus. Sic iste. An autem laicus existens in mortali peccet mortaliter, si Baptismum extra necessitatem conferat, dicemos infrà *tr.* 2. *de Bapt. disp.* 4. *q.* 6. Lege doctum Dicastillum *tr.* 1. *de Sacram. disp.* 3. *dubit.* 10. *assert.* 4. *&* 5. ubi quamvis sentiat primam sententiam esse probabilem, nostram tandem ut probabiliorem amplectitur.

QVÆTIO

Quæstio VI.

An saltem Sacerdos, qui in mortali existens baptizat in casu necessitatis infantem, peccet mortaliter?

Affirmant omnes DD. noper pro prima sententia citati. Imò & ex citatis pro secunda, Layman *loc. cit. num.*8. Ægidius *num.*36. & ante illos Palatios *in 4. dist.6. disput.1.concl.1.* Palaus *loc.cit.* Quia Sacerdos quotiescumque, & quomodocunque administrat, administrat ex officio.

Sed probabilius respondeo: adhuc non peccare mortaliter. Quia in dicto casu Sacerdos perinde ac laicus baptizat: at iste non peccat mortaliter: ergo. Sic omnes ferè DD. pro nostra sententia *quæst. præced. citati.* Quibus addi possunt Ledesma *in summa, cap.6.de Sacrament.in genere,concl.*8.*fol.mihi* 16. Fernandez de Hæredia *de Sacrament.in genere, part.* 10. *dub.*3.*num.*4. & Nuñus *quæst.*64. *art.6.* Citat etiam pro hac parte Bonacina *loc.cit. num.* 11. Nauarrum *cap.*25. *num.*12. & Ægidium *quæst.*64. *art.6.dub.*1. *num.*16.Sed vtrumque malè. Nam ambo oppositum docent. Navar.*dist.*5. *de pœnit. in glossa , num.*33.*fol. mihi* 300. *& in man. cap.*22.*n.*3.*fol.*118. *& cap.*25. *numero* 12. oppositum docet: quia ibi nihil ad rem præsentem tractat. Ægidius verò loco ab ipso citato, contrariam sententiam clarè docet, per hæc verba: Sequitur quartò, idem dicendum de Sacerdote in necessitate Baptizante, non solemoiter. Quia propriè loquendo, vtraque causa etiam in hunc actum concurrit, quia etiam ad hunc actum ritè obeundum propriè Sacerdos consecratur,& gratiam accipit. Sic ille. Et sic Dicastillo *loc.citato.*

Quæstio VII.

An ad minus contrahentes Matrimonium in mortali peccent mortaliter?

Affirmant, & quidem consequenter, Doctores supra citati,præsertim Basilius,Navar. Vasquez & P.de Ledesma,quos refert, & sequitur Lugo *num.* 150.*citato*,Hurtado etiam *de matrim.disput.*3.*diff.* 12. & Palaus. Quia censet grauem irreuerentiam Christo fieri,si ab ejus hoste,& inimico meritò assumuntur dispensanda.

Sed probabilius, etiam consequenter, respondeo: non peccare mortaliter, ob rationem assignatam. Quia huiusmodi contrahentes non sunt ad hoc Sacramentum ministrandum ministri specialiter consecrati. Sic Authores sup.citati, necnon & Layman *lib.*5.*tract.* 1.*cap.*5.*num.*9.Ægidius *loc.cit.n.*38. & P. de Ledesma *in Summa,loc.cit.dub.*9.*pag.mihi* 11. (licèt sibi contrarius) Villalob. *tom.*1.*tract.*4.*diff.*4.*n.*5. & alij,quos affert,& sequitur Diana 3.*p. tract.*4. *resol.* 199. Suar.*disp.*16.*de Sacr.sect.*4. Sayrus *de Sacr. in gen.lib.*2.*c.*7.*art.*5,Sanch.etiam *loc.cit.*& alij apud ipsum.Qui bene adducit, quod licèt huiusmodi contrahentes in mortali, mortaliter non peccent contrahendo matrimonium; peccant tamen mortaliter illud Sacramentum indignè recipiendo. Quidquid in contrarium insinuet Sà in prima editione, *verbo Sacramentum, n.*1. loquendo de Sacramento Mattimonij, per hæc verba: *Fortè etiam accipere matrimonii Sacramentum in peccato, non est tale peccatum*: quæ verba deleta sunt in Summa correcta, & meritò: Quia indignè, siue in mortali, sine contritione Sacramentum novæ legis recipere, mortale est. Legatur Dicastillo *tract.*1. *de Sacrament.disp.*3.*dub.*10. *assert.*4.

Quæstio VIII.

An denique Minister solemnitatis deputatus, & consecratus ad ministranda Sacramenta, peccet mortaliter, illa in mortali administrando?

Negant in primis Hieronymus Llamas 1. *part.* suæ methodi, *cap.*1.*§.*5.*pag* 4. *& part.*2.*cap.*2. *§.*12.*pag.*260. per hæc verba: Tamen ad alia administranda Sacramenta: imò & Eucharistiam sacram aliis dandam, non credimus obligare præceptum contritionis,quidquid Navar. (uti 1. *part.huius summæ, cap* 1. *§.*5. diximus) affirmarit, absque vero fundamento; quia qui Sacramentum administrat in mortali,non ponit obicem gratiæ, quam Sacramentum ex opere operato confert in recipiente dignè: ergo non est nova culpa, cùm dans Sacramenta non sit recipiens, etsi operatur sine fructu opus administrationis Sacramenti: idem de quocumque opere bono secundùm se, esset dicere,quod esset error manifestus in fide damnatus contra Lutherum à Conc. Trident. *sess.*6. *cap.*11. *& can.*25. & uti loco suprà citato diximus, doctrina est sancti Thomæ,& communis. Sic ille.

Negant etiam aliqui Moderni, quos tacito nomine refert Ludovicus de San Iuan *quæst.* 5 *de Sacram. in gen.art.*1. *dub.*1.*concl.*1. *pag.*28. sic dicens: [Con Autores tan graues bien prouado queda, ser pecado mortal de su genero el administrar Sacramentos en pecado mortal. He lo dicho esto tan por extenso, porque se, que anda muy valida la opinion contraria en algunos,cosa harto miserable, y digna de ser llorada.] Sic ille *loco citato.*

Sed (ô memoria labilis) ipsemet Pater *in eadem summa,quæst.*8. *de pœnit.art.*4 *dub.*1. *diff.* 2. *pag.*503. *&* 504. expressè eandem sententiam, quam priùs cum lamentatione refutauerat, ex parte docet, bis verbis. [La duda principal de aqueste articulo resueluen otros en otra forma. Para cuya resolucion suponen, que el estar en pecado mortal puede ser en dos maneras. La primera en pecado mortal habitual, como el que tiene trato de amancebado, ò logrero, ò actual, de hecho, ò de complasencia en el. La segunda en pecado mortal, no perdonado por la confession, ò contricion, mas passado el acto, se pasò el proposito, ò complasencia. Esto supuesto, dizen estos Doctores los puntos, que se siguen. Administrar qualquier Sacramento en la primera manera, esto es en pecado mortal habitual, actual, ò complasencia en el, es gran pecado mortal de sacrilegio. Porque es grauissima la irreuerencia que se haze al Sacramento. Administrar Sacramento en pecado mortal no perdonado por la confession, ò contricion, no es nueuo pecado mortal. Esta conclusion se prueua. Lo primero, porque no teniendo pecado mortal actual, ni habitual, ni complasceocia, la irreuerencia es leue. Lo segundo, porque ni los Theologos, ni los Concilios obligan à la confession, al que ha de administrar, sino al que ha de comulgar; ni à tener contricion. Lo tercero, porque si obligara la contricion, huuiera dudas, y escrupulos en los ministros, como lo prueua Victoria, y Llamas con exemplo bien claro, v.g.estan tres Sacerdotes en pecado mortal, y no ay otro confessor. Si estos estuuiessen obligados à la contricion antes de oyr confessiones, no se sabria qual dellos la tenia para oyr à los otros, y cada uno se ponia en ocasion de pecar en oyendo à los otros. De lo dicho se sigue, que aunque el dicho ministro no està obligado a tener contricion, a lo menos lo està à no tener complasencia actual, y a tener algun proposito de arrepentirse. Assi lo dize Siluestro V. confessor 3.§.4.] Sic Ludouicus.

Et paulò postea. [De lo dicho se sigue, qne quando los Doctores dizen comunmente, que administrar en mortal, es mortal, se ha de entender, en mortal actual, ò habitual.] Ira hic Auctor, qui in primis falsò citat Syluestrum vbi suprà, cum expresè oppositum doceat. Deinde falsò imponit Theulogis omnibus, quasi docentibus, non requiri contritionem ad administrationem Sacramentotum; cum oppositum omnes ferè doceant, vt infrà.

Pro hac etiam sententia posset quis citare Ortiz *in sua summa, capite* 19. *de* 4. *precepto communionis*, §. 3. *fol.* 185. *col.* 4. Nam hæc dicit verba. [El consagrar este Sacramenro, y el darle à los que le tecibe n, si estas obras haze el Sacerdote en pecado mortal, no peca mortalmente.] Sic ille. Cuius mentem ego plenè non capio, cum oppositum in fine capitis expresè doceat, & expressiùs *c.* 4. §. 6. *fol.* 11. id ipsum docuerat; sed quidquid sit de hoc, in hanc sententiam inclinat, imò & tenuit quidam vir doctus, quem tacito nomine, refert Navar. *de Pœnit. dist.* 6. §. *Sacerdos, n.* 10. *fol. mihi* 339. *col.* 3. Tenuerunt etiam (vt refert Saytus *de Sacram. lib.* 2. *cap.* 7. *art.* 2.) Ledesma *p.* 4. *quæst.* 6. *art.* 6. & Henricus à Gandavo *in quodlib.* 6. *q.* 30. affirmantes, posse Sacerdotem existentem in mortali ministrare sine novo peccato, alia Sacramenta, prætet Eucharistiam, etiam extra casum necessitatis, dum tamen commodè alium habere non possit, qui loco illius illa ministret.

Sed ego certissimè tespondeo: prædictum ministrum peccare mortaliter quotiescumque in mortali conficit Sacramenta (nisi per accidens excusetur impossibilitate morrli se justificandi per actum contritionis, eo quòd extrema necessitas suscipientis ita ad Sacramentum Baptismi, vel Pœnitentiæ conferendum cogat, ut nequeat se ad gratiam moraliter præparare.) Quia in statn peccati mortalis conficit Sacramentum, vel facit contra præceptum positivum Ecclesiasticum, datum *in cap. vltimo, de temporibus ordinat.* & *in cap. vltimo, de cohabitat. Clericor. & mulier.* (ut aliqui DD. volunt) vel contra naturale; nam supposita Sacramentorum Sanctitate, & Ministrorum consecratione, ex natura rei sequitur, vt sanctè ab huiusmodi Ministris dispensentut (vt alij dicunt.) Vel denique contra præceptum diuinum positiuum, habitum ex perpetua traditione Ecclesiæ (vt alij sentiunt). Vel simul contra hæc omnia præcepta: ergo. Sic S. Thom. *quæst.* 64. *art.* 4. & 6. & ibi Caiet. Nunus, & Ægidius. Sotus *in* 4. *dist.* 1. *quæst.* 5. *art.* 6. Scotus, *dist.* 5. *quæst.* 2. *ad* 2. Henriquez *lib.* 1. *c.* 29. & apud ipsum, Ricard. Ledesma, Gabtiel, Durand. Palud. Adrian. Sylu. & alij. Nauar. *loc. cit.* & *in man. cap.* 22. *n.* 3. Suarez *disp.* 16. *sect.* 3. Vasquez *disp.* 136. Valeut. *disp.* 3. *q.* 5. *punct.* 3. Bonacina *disp.* 1. *quæst.* 3. *punct.* 2. §. 1. *num.* 2. & apud ipsum Sayrus, Chameruta, Reginaldus, Pitigianus, Viualdus, Angles, Pesantius, & alij. Granados *tractat.* 5. *disput.* 5. *num.* 4. Hurtado *disput.* 4. *diff.* 9. Lugo *disput.* 8. *num.* 149. *pag.* 149. Filliucius *tract.* 1. *cap.* 5. *quæst.* 10. Torteblanca *lib.* 2. *practicarum cap.* 4. *num.* 28. Ochagania *tract. unico de Sacrament. in genere, quæst.* 19. *num.* 4. Layman *tract.* 1. *de Sacrament. in genere, cap.* 5. *num.* 7. Villalobos *tom.* 1. *tractat.* 4. *diff.* 14. *num.* 1. Vega 2. *tom. summæ, cap.* 39. *casu* 2. Binsfeldius in Enchirid. *p.* 1. *de Sacrament. in gener. cap.* 4. *pag. mihi* 30. Summa Confessorum *fol. mihi* 81. Sà *verb. Sacramentum, num.* 1. Moure *p.* 3. *cap.* 1. §. 6. *n.* 1. *fol. mihi* 228. P. Ledesma *de Sacrament. in commun. cap.* 6. *conclus.* 9. *fol. mihi* 15. & *dub.* 3. post octauam conclusionem. Luysius Turrianus *in suis selectis, centuria* 7. *dub.* 54. & 76. Ioan. de la Cruz *de Sacrament. in genere, quæst.* 4. *dubit.* 3. *conclus.* 1. *fol.* 133. Philibertus *tractat.* 2. *de Ordine, pag.* 8. *cap.* 8. *numero* 7. *pag.* 276. Summa Theologica *sexto loco*, vbi de Baptismo, *pag. mihi* 133. Sic etiam Victoria *in summa*: vbi §. *de Contritione, num.* 118. *fol. mihi* 100. hæc verba habet. Loquendo de hoc præcepto (scilicet contritionis) in quantum est affirmativum, obligat semper, sed non ad sempet, sicut & reliqua præcepta affirmativa, scilicet in casu necessitatis, putà cum quis administrat, vel recipit Sacramentum, vel in articulo mortis. Sic ille. Malè ergo citatur Victoria pro opposito à Ludovico; fortè deceptus, quia Victoria *num.* 136. docet ad ministrandnm Sacramenta non teneri Sacerdotem confiteri; quia aliàs sequeretur perplexitas: Nam si essent decem Sacerdotes omnes in peccato mortali, quis audiret priùs alterius confessionem? Sic ibi Victoria. Vbi non dixit, non teneri confiteri; sed teneri confiteri, quod verum est. Legatur Dicastillo *tract.* 1. *disp.* 3. *dubit.* 10.

QVÆSTIO IX.

An saltem sit probabile asserere, non peccare mortaliter illum, qui in mortali conficit Sacramentum, ad quod specialiter est consecratus Minister?

AFfirmant adhuc, præter citatos pro prima sententia, Doctores nonnulli Recentiores, quos ego in suis manuscriptis legi, docentes non esse omnino improbabile asserere: non peccare mortaliter Ministrum solemnitatis, im mortali ministrando Sacramenta; dummodo prius eliciat (si tempus vacet) actum attritionis, aut habear aliquam displicentiam peccati à se commissi.

Probant primò. Quia sententia negans, peccare mort. Ministrum administrantem in mortali, habet pro se non leuia funda menta, vt constat ex tribus rationibus, quas pro illa refert Ludouicus (vt vidimus,) & ex aliis quinque, quas ex illo viro docto adducit Navar. hæc post illas dicens (*loc. cit.*) verba: *Equidem vellem hanc sententiam esse veram, eam tamen ipse affirmare non ausim, propter prædicta, quæ tametsi vrgere videantur, concludunt tamen minimè.* Sic ille. Vrgent ergo in sententia Navarri argumenta sententiæ huius.

Secundò. Quia nulla est ratio, quæ efficacitet ostendat, dictam sententiam esse improbabilem, vt ingenuè confitetur Granados *tract.* 5. *cit. disput.* 5. *n.* 6. per hæc verba: Quod minister peccet mortaliter in administrandis Sacrementis cum conscientia peccati mortalis, non est adeo exploratum, attenta efficacitate tationis: quia re vera nulla est tatio id omnino conuincens, licèt certa sit, propter authoritatem. Sic Doctus Granado: ergo præfata sententia non est vndequaque improbabilis, alias id euidenter ostenderent tam graues Theologi.

Tertiò. Quia minister non consecratus, non peccat mortaliter conficiens Sacramentum in mortali, vt suprà *q.* 5. satis probabiliter est habitum: ergo etiam probabiliter inferri potest, quod nec Minister ex officio, & ad ministrandum Sacramentum specialiter deputatus. Patet consequentia; quia probabile satis est, quod obligatio, qua quis tenetur ministrare Sacramenta in gratia, non oriatur ex consecratione ministri, sed ex sanctitate Sacramenti, & Christi, principalis agentis, & reuerentia illis debita, quam non minùs exhibere debet Minister non consecratus, quàm consecratus: ergo si primus, in opinione probabili, non peccat mortaliter, in mortali conficiens Sacramenta; nec secundus, in opinione probabili, peccabit mortaliter.

Quartò. Quia probabile est, quod non detur expressum præceptũ, quo prohibeatur non administrari

Sacra

Sacramentum in mort, vt concedit Naiar. *dub 6. cit. onem.* 1 & 5. *Ad sextum*, & probari potest. Quia in primis non est prohibitum iure aliquo positiuo humano, aut diuino, vt probabiliter probat Hurtado *disp. 4. diff. 9.* Rursus, quod sit prohibitum iure diuino naturali, orto ex natura Sacramentorum, quam ex Christi institutione habent, vt cum reuerentia ab omnibus ministris tractentur; solum est probabile, & verisimile, vt docent Suarez *disp. 16. sect. 3.* & Filliuc. *c. 5. n. 86.* Ergo solùm erit probabile, quod Minister in mortali administrando præceptum aliquod transgrediatur: contrarium ergo non erit improbabile, sed probabile, vt nouissimè firmant Crousers *in regul. S. Francisci, c. 7. lect. 21.* & Marcus Vidal *in arca Theolog. moral. tit. de Ministro Sacram. Inquis. vnica, n. 69. & 75.*

His tamen non obstantibus, nunc absolutè, certissimè, & absque vlla hæsitatione respondeo, præfatam sententiam esse omnino improbabilem. Quia vt eatem (ad minus) delere mandarunt ex Summa Hieronymi Lamas 1. *p. cap. 1. §. 5.* Censores fidei, per indicem librorum expurgat editum in Hispania pro tota illa, anno Domini 1640. Sic etiam antea dictam sententiam improbabilem dixerunt Petrus de Ledesma *dub 3. cit.* & Luysius Turrianus *loco citato.* Vbi sic ait: Hactenus communis opinio fuit, peccare mortaliter Sacerdotem, qui ministrat Sacramentum pœnitentiæ in statu peccati mortalis. Referuntur tamen hoc tempore aliqui recentiores asserentes, non esse peccatum mortale talem administrationem in peccato mortali. Mihi autem doctrina hæc non solùm improbabilis videtur, sed etiam temeraria, contra communem sensum Doctorum, sine idoneo fundamento, & multis etiam apparet scandalosa, & quæ parum favet Sanctitati Ministrorum. Sic Luysius, & nunc ego. Lege Dianam *p. 6. tract. 6. resol. 53.* Vbi ait sententiam contrariam esse contra communem, & ideo rejiciendam, & *p. 19. tract. 16. resol. 27.* in qua me citato, ait oppositum esse impossibile.

Nec argumenta contraria nunc vrgent, quia omnia (ferè) authoritate nituntur, quæ post decretum Sanctæ Inquisitionis omnino fuit.

QVÆSTIO X.

An qui est in mortali teneatur præmittere confessionem ad ministrandum, vel conficiendum quodlibet Sacramentum?

AFfirmant Marsilius *in 4. q. 12. art. 1. p. 5.* Adrianus, & Palud *dist. 5. quæst. 2.* & nouissimè Molfes. 1. *part. summæ, tract. 7. c. 10. n. 17.* vbi sic ait: Secundò, quoties aliquis vult Sacramenta suscipere, vel alteri administrare, similiter tenetur peccata mortalia confiteri, si potest; aliàs faciat actum contritionis, cum proposito confitendi, &c. Sic ille (licet contrarium, sibi contrarius, docet alias.)

Sed longè multò probabiliùs respondeo: non teneri præmittere confessionem ad conficiendum quodlibet Sacramentum, præter Eucharistiam, sed sufficere elicere contritionem in re, vel saltem putatam, vt aliàs latiùs dicemus. Sic Suarez *disp. 16. sect. 3. vers. Sed quæret aliquis.* Vasquez *disp. 136. c. 1.* Hurtado *disp. 4. diff. 9.* Lugo *disp. 8. n. 145.* Philibertus *loco cit.* Bonacina *loco cit. n. 32.* & communis Theologorum. Legantur Vasquez *disp. 136. cap. 1.* & Dicastillo *tract. 1. cit. disp. 3. dub. 10.*

QVÆSTIO XI.

An ad valorem Sacramentorum legis gratiæ requiratur in ministro intentio faciendi Sacramentum formaliter?

NEgant Lutherus, Caluinus, & alij hæretici nostri temporis, apud Bellarminum *lib. 1. cap. 27.* & apud Becanum *cap. 5. quæst. 3.* dicentes: nullam prorsus intentionem ad valorem Sacramentorum necessariam esse, sed sufficere debitam formam materiæ debitæ applicari, licèt à ministro fictè, iocosè, aut irrisoriè applicetur. Citat etiam pro hac parte Hurtado *disp. 4.* Ambrosium Catherinum *in opusc. de intentione ministri*; sed immeritò profectò, quia multum à sententia Hæreticorum abest Catherinus, vt benè notant Granados *tr. 5. disp. 4. sect. 1.* & Lugo *disp. 8. n. 14. pag. 125.* sed quidquid sit de hoc.

De fide certissimè respondeo: ad valorem Sacramentorum necessariam omnino esse intentionem (idest, voluntatem) faciendi Sacramentum; aut faciendi quod instituit Christus, vel quod intendit Ecclesia, vel quod faciunt Christiani, aut aliam similem intentionem. Sic definitur in Trid. *sess. 7. can. 11.* his verbis: *Si quis dixerit in ministris, dum Sacramenta conficiunt, aut conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi quod facit Ecclesia, Anathema sit: & sess. 14. cap. 6.* & in Concil. Florent. in decreto fidei: Et sic tenent omnes Catholici. Legantur Suarez *tom. 3. disput. 13. sect. 2.* Bellarmin. *lib. 1. de Sacrament. cap. 27. & 28.* Vasquez *disp. 138. c. 2.* & alij Recentiores. Legatur inter alios Quintanaduc̃ñas *tom. 1. tract. de Baptismo, singul. 1. & 2.*

QVÆSTIO XII.

An ad valorem Sacramentorum sufficiat intentio proferendi verba legitima super legitimam materiam, prout Ecclesia iubet?

AFfirmant Catherinus; & alij viri docti eius coætanei, quibus fauent Paludan. *in 4. dist. 6. q. 2. art. 3.* & Syluest. *verb. Baptismus 3. quæst. 12.* & tenet nouissimè Ioannes Marius Gallus *in summa Theologia, disputat. 1. de Sacrament. quæst. 6. & 7.* docentes, sufficere ad valorem Sacramentorum intentionem faciendi actum externum, & proferendi verba legitima eo modo, quo ab Ecclesia proferri, & fieri solent, quantumvis Minister interius intentionem habeat illudendi, & non conficiendi verum Sacramentum: cum verè habeat intentionem faciendi quod facit Ecclesia.

Sed certissimè omnino respondeo: ad valorem Sacramentorum non sufficere intentionem proferendi legitimam formam supra legitimam materiam, prout Ecclesia iubet; sed necessariò requiri etiam intentionem faciendi Sacramentum, vel id quod ea externa actione, & ceremonia intendit Ecclesia, aut instituit Christus. Sic tenent omnes Doctores communiter cum Magistro *in 4. dist. 6.* Alex. 4. *p. memb. 3. art. 1.* S. Th. *q. 64. art. 10.* Suarez *disp. 13. sect. 2.* Vasquez *disput. 138.* Granados *tract. 5. disp. 4. sect. 1.* Lugo *disp. 8. sect. 2.* Hurtado *disp. 4. diff. 4.* Bonac. *disp. 1. q. 3 punct. 2. §. 3. n. 6.* & alij.

QVÆSTIO XIII.

An ad valorem Sacramenti sit necessaria in ministro intentio conferendi effectum Sacramenti, nempe gratiam?

AFfirmant Alexand. apud Henriquez *lib.3.c.10.n.6.lit.G.* & apud Vasquez *disp.38.n.35.* Ricardus.

Sed certissimè respondeo: non esse necessariam. Quia aliàs hæretici, qui negant produci gratiam per Sacramenta; & rudes homines, qui nesciunt an Sacramenta conferant gratiam, nullum possent validè conferre Sacramentum, quod falsum est. Nam Baptismus etiam ab hæreticis, & rudibus hominibus collatus habetur ab Ecclesia validus, nec propterea iteratur. Itaque si quis diceret, Ego volo ministrare Baptismum, sed nolo dare effectum, quo Baptizatus mundetur à peccato; verè profectò Baptizaret, cùm omnia requisita ad valorem Baptismi concurrant, cuius effectus nequit per accidentalem intentionem ministri impediri. Sic Henriquez *loc cit.* Suarez *disput.13.sect.2.* Sotus *in 4.dist.1.q.5.art.8* Sot. *dist.6.* Bonacina *loco citato, n.7.* Granados *loco citato, n.* 10. Hurtado, & Vasq. *loco citato*, Lugo *disp.8.n.32.pag.*128. Raconius *tract.1 disput.1.q.2. artic.2.pag.mihi* 29. & communis.

QVÆSTIO XIV.

An ad valorem Sacramentorum sufficiat, & requiratur intentio actualis faciendi Sacramentum, vel quod facit Ecclesia, vel quod Christus instituit?

REspondeo sufficere, sed non requiri. Prima pars constat. Quia intentio actualis, qua quis dum perficit Sacramentum, actualiter vult illud conficere, aut facere quod Christus, vel Ecclesia intendunt, est maxima intentio: ergo sufficiens ad valorem Sacramenti.

Secunda verò pars etiam constat. Quia nimis durum esset id à ministris exigere, cùm valdè humanum sit, dum Sacramentum ministrant, aliò etiam inaduertenter, diuerti. Admonet tamen S.Thom. *q.64. art.8. ad 3.* Vt studiosè curet Minister habere intentionem actualem; & benè quidem, quia non tam exigitur, vt ipse formaliter, & expresse tunc dicat ore, vel mente, *Ego intendo Sacramentum conficere, intendo facere quod facit Ecclesia*, vt multi scrupulosi faciunt; sed vt mente operi assistat, & attendat ad tantum negotium, quod tunc peragitur. Sic Bellarm. *lib.1. c.27.* Scotus *in 4.distinct.1. q.5. art.8. in fine.* Henriquez *lib.1.c.10.num.2.* Granados *loc. cit. sect.2. n.11.* Filliuc. *tr.1.n.75.& 76.* Bonac. *loco cit. n.14.* Lugo *loco cit. num.72.* Hurtado *disp.4.diff.5.* Reginald. *lib.26.n.37.*

QVÆSTIO XV.

An ad valorem Sacramentorum sufficiat etiam, & requiratur intentio virtualis explicita?

REspondeo, sufficere, & requiri: Est certissima responsio, pro cuius intelligentia sciendum est, quod intentio virtualis explicita dicitur illa, quæ aliquo modo remanet in effectu ex aliqua alia intentione actuali, & formali prius habita, v.g. Qui habuit domi expressam, & formalem voluntatem consecrandi, & eo fine domo exit, sacristiam ingreditur, vestes sacras induit, sacrificium offert, & tandem profert verba consecrationis, licèt ille non recordetur intentionis, verè consecrat; quia virtualiter perseuerat illa prior voluntas, cùm ratione illius facta sint ea quæ ad consecrationem ordinantur. Sic omnes DD. præcipuè nuper citati. Vasquez *disput.138. cap.6.* Suarez *disput.13.sect.3.* Nuñus *quæst.64.art.8.* Ægidius *ibi, dub.1.num.71.* & alij quos citat, & sequitur Diana *2.p.tr.17.resol.22.* Granados *loc.cit.n.13.* Qui ad consolationem Sacerdotum, qui scrupulis in hac re angi solent, post à nobis ex illo dicta, hæc addit. Res quidem in praxi, ni fallor, nullius scrupuli est. Rectè autem nonnulli dicunt, tunc censeri ministrum habere intentionem virtualem, quando si interrogaretur quo fine, aut quare profert verba, & applicat materiam, statim sine noua deliberatione responderet, se id facere, vt Sacramentum verum conficiat. Sic ille.

QVÆSTIO XVI.

An ad valorem Sacramentorum etiam sufficiat intentio virtualis implicita, & confusa?

AFfirmat Henriquez *lib.1.c.10.n.2.* per hæc verba. Porro, dum quidam Doctores aiunt, habitualem intentionem sufficere, minùs propriè loquuntur, & vsurpant pro virtuali intentione: quæ sic dicenda est, quamuis non videatur fluxisse ex efficaci vi, & motiuo ptimæ intentionis, aut quia licèt nunquam habuit intentionem sic explicitam, volo facere quod Ecclesia Romana intendit, vel quod Christus instituit; habuit tamen confusam, vt si quis Ordines sacros suscepit, vt fiat Sacerdos, & minister Ecclesiæ, & absque alia formali intentione (si nunquam habuit contrariam) consueuit celebrare, & ministrare Sacramenta, etiam cum distractione mentis: hic enim conficit Eucharistiam, & alia Sacramenta. Sic Henriq. qui pro se citat Sotum *dist.1. q.5.art.8.ad 3.* & Nauarrum *c.25.n.91.* quos, & Valentiam *disp.3. q.5. punct.3.vers. Intentio autem implicita*, citant Bonac. & Filliuc. & esse probabile insinuat Diana *loc. citat. in fine.*

Sed probabiliùs longè respondeo: absolutè loquendo, non sufficere. Quia prædicta intentio non est virtualis, sed habitualis, cùm virtualiter non perseueret in aliquo effectu, sed interrupta sit per plures actiones impertinentes. Sic Bonacina *loc.cit.num.15.* Granados *n.12.* Filliucius *tr.1.n.77.*, qui contrarium asserere, absurdum per hæc verba dicit: Verùm hoc modo, qui cum suscepit Sacerdotium, habuit animum semper consecrandi, & hunc non retractauit, si deinde non aduertens quod agit, se parat ad sacrum, & semper sit distractus dum celebrat, dicetur habere virtualem intentionem, atque adeò verè consecrare: quod tamen nemo non censeret absurdum. Sic ille. Qui tamen non bene (sicut, & alij suprà citati) refert pro contraria sententia Nauarrum, Sotum & Valentiam. Nam imprimis, meus Nauarrus loco ab ipsis citato *fol.mihi 162.col.3.* nec verbum de hac re loquitur, & Valentia, & Sotus nullo modo à nostra discedunt sententia, si attentè legantur, vt tandem vidit Bonacina, & constabit plane ex dicendis *q.18.*

QVÆSTIO XVII.

An ad valorem Sacramenti satis etiam sit intentio habitualis in ministro?

REspondeo negatiuè. Quia actio effectiua Sacramentorum debet esse humana, & rationabilis:

Sed

Sed intentio habitualis non facit actum perfectè humanum: ergo. Sic omnes DD. cum D.Th. q.64. art.8. Caiet.ibidem, Suarez disp.13.sect.13. Vasquez disp.138.c.2. Ægidius q.64.art.8.dub.2.n.73. Ochagavia q.23.n.3. Lugo disp.8.n.9.& Henriquez lib.1. c.10.n.2. & alii omnes.

QVÆSTIO XVIII.

An validè conficiat Sacramentum ille, qui ea die qua natus est infans, habuit actualem intentionem illum baptizandi: sed elapsis postea octo diebus, non repetita intentione, eum fortuitò baptizat?

Affirmat Henriquez loc. cit. Quia existimat talem intentionem esse, & manere virtualiter. Sic enim ait: *Intentio virtualis est illa, quæ præcessit ex aliqua actuali prius habita, ita ut actum non interruperit contraria intentione, aut longioris temporis interruptione, & hæc satis est, quamvis dum ministrat, vel celebrat, distractione vagetur, absque memoria primæ intentionis: vel si ante annum habuit intentionem baptizandi, vel consecrandi, non revocatam hactenus.* Sic ille.

Sed probabiliùs longè respondeo Negativè. Quia in eo casu non manet intentio virtualis, sed habitualis, ut benè Bonac. loc. cit. n.16. Granados n.13. Layman. tract.1.c.5.n.12.concl.3. Ægidius loc. cit. & Sotus in 4.dist.1.q.5.art.8. expressè per hæc verba: *Ac forsan hic quispiam pulsaret animum, quanta scilicet intercapedo temporis sufficiat, ut illa quæ præcessit intentio neque in virtute duret. Planum enim est, quod si Sacerdos illa die, qua nascitur infans, proponat illum baptizare, sed tamen in toto dierum octonario nunquam ampliùs de eo cogitet, sed sicut dum quis barbam absque ulla cogitatione fricat, sic illum fortuitò octavo die baptizet, profectò videtur baptismus ille absque legitima intentione fieri. Ad hoc autem non opus est alia responsione, quàm verba S.Thomæ repetere. Ait namque: virtualem intentionem requiri, ut quando Sacerdos ad Sacramentum ministrandum accedat, tunc intendat facere quod facit Ecclesia. Itaque requiritur tam proxima intentio, ut illa moveat membra, vel ad eundum in Ecclesiam, vel ad præparandum se, &c. itaut tota illa actio sit actus humanus in virtute prioris deliberationis.* Hucusque Sotus, S. Thomas, & ego. Sic etiam Vega 1. part.c.33.casu 58. & alii penes ipsum.

QVÆSTIO XIX.

An conficiat Sacramentum, qui sine debita intentione incipit verba formæ proferre?

Respondeo sub distinctione. Si verba prolata à Ministro sine intentione sunt de substantia formæ, nullo modo fiet Sacramentum, etiamsi cum debita intentione reliqua verba subjungat: secus aliàs. Sit exemplum: Qui sine debita intentione consecrandi profert illa verba formæ, *Hoc est*, nullo modo consecraret, licèt postea cum debita intentione subjungeret, *corpus meum*. Qui verò baptizando proferret illam particulam, *ego*, sine intentione: cæteras verò cum intentione subjungeret, validè baptizaret. Sic Sayrus, & Chamerota, quos affert, & sequitur Bonac. loc. cit. n.14.

QVÆSTIO XX.

An ad valorem Sacramenti requiratur intentio absoluta?

Respondeo certissimè requiri: nec sufficere conditionatam, nisi talis sit, quæ statim transeat in absolutam. Prima pars constat. Quia intentio debet esse efficax: at sola absoluta est talis: ergo. Secunda verò probatur. Nam conditio quæ apponi intentioni potest, est de futuro: ut si quis dicat, *ego te baptizo si non es baptizatus: ego te baptizo si es masculus: ego te baptizo, si restitutionem feceris.* Si ergo Sacramentum administretur sub conditione de præterito, vel præsenti, tunc validum profectò erit, si res ita est, vel fuit, sicut in conditione exprimitur: quia voluntas conditionalis, conditione in re posita, transit in absolutam: invalidum verò, si conditio illa non fuit in re, aut est. Si verò Sacramentum administretur sub conditione de futuro, nullum erit; quia hujusmodi conditio semper est contraria substantiæ Sacramenti. Sic authores citati, præcipuè Navarrus c.16.n.12. Caiet. verb. absolutio, c.1. Henriquez lib.1. c.10.n.7. & communis apud omnes.

QVÆSTIO XXI.

An hæc intentio conditionalis de præsenti: Ego te baptizo, si non es hæreticus, sufficiat ad efficiendum Sacramentum validum?

Negat Sotus in 4.dist.5. q.1.art.8. & ita aetiter, ut dicat, nulli orthodoxorum hoc in dubium revocare licere.

Sed certè probabiliùs respondeo: Sufficere, si talis conditio adsit in baptizando: Quia in hoc casu, intentio conditionata ministri transit in absolutam. Sic Henriquez lib.1.cap.10.n.7. & Becanus cap.5. q.4.n.8. Qui contra alios idem existimat dicendum de Sacramento cum hac conditionali ministrato: Ego te baptizo, si es prædestinatus. Et benè, quia eadem est in utroque casu ratio.

QVÆSTIO XXII.

An apponere conditionem in conficiendis Sacramentis, sit peccatum mortale?

Respondeo cum distinctione. Apponere conditionem de futuro, semper est mortale: apponere verò conditionem de præterito, vel præsenti, si adsit causa rationabilis, nullum erit peccatum; si desit, erit, & mortale. Sic Henriquez loco cit. Suarez dist.13. sect.3. Reginald. lib.26.n.39. Naldus, Nuñus, Sà, & Ægidius, quos citat, & sequitur Bonac. loc. cit. n. ultimo, & alii communiter. Sed de hac quæstione, sicut de aliis, quæ hic ab aliquibus tractari solent, iterum tractatu de Baptismo, & de Pœnitentia agemus.

DISPVTATIO V.

De subjecto Sacramentorum.

QVÆSTIO PRIMA.

An soli homines viatores sint capaces Sacramentorum?

Respondeo affirmativè. Quia solum ad salutem eorum instituta fuerunt. Verum tamen est, quod

quod de potentia absoluta, etiam homo beatus potest Sacramenta recipere, cum in hoc nulla repetiatur implicatio. Sic omnes DD. communiter. Legantur D. Thom. *3. p. q. 64. art. 10.* Henriq. *lib. 1. cap. 21.* & Suarez *disp. 14. sect. 1.*

QVÆSTIO II.

An ad valorem Sacramentorum necessaria sit intentio, seu consensus in adultis recipientibus?

NEgat Glossa *in cap. Solet, de consecr. dist. 4. & in cap. majores, de Baptismo*, docens: Validum esse Sacramentum, licet adultus, qui illud recipit, corde dissentiat, dummodo ore consentire dicat. Negant etiam Cajet. *3. p. q. 68. art. 7.* & Ledesma *in 4. dist. 1. q. 9. art. 7.* affirmantes, ad valorem Sacramentorum non requiri adhuc in adultis (nam in parvulis certum est non requiri) positivum consensum illa recipiendi: sed sufficere non habere voluntatem contrariam. Ratio esse potest. Quia ex Conc. Flor. Sacramenta perficiuntur materia, forma, & intentione Ministri: ergo nihil aliud est requisitum.

Sed certissimè respondeo, ad valorem Sacramentorum necessarium esse positivum consensum, intentionem, & voluntatem adulti suscipientis (excepto ad valorem Sacramenti Eucharistiæ.) Quia in Ministro requiritur intentio positiva ministrandi, ut suprà est habitum: ergo & requiri debet in recipiente. Sic Innocent. III. *in cap. Majores, cit.* D. Th. *quæst. 68. art. 7.* Scot. *in 4 dist. 4. q. 4.* Suarez *disp. 14. sect. 2.* Vasquez *disp. 138. num. 65.* Ægid. *q. 68. art. 8. dub. 5.* Hurtado *disp. 4. diff. 13.* Lugo *disp. 9. n. 115. pag. 188.* Granados *tract. 5. disp. 6. n. 3.* Bonac. *disp. 1. quæst. 6. punct. 2. n. 1.* Layman. *tract. 2. cap. 6. n. 4.* & Palaus *tract. 18. punct. 12. n. 4.* qui ad argumentum contrarium respondet *primò*, quod ideo Concilium non fecit mentionem intentionis suscipientis, quia non semper est necessaria in receptione omnium Sacramentorum, ut patet in Eucharistia. *Secundò*, quod sub materia comprehendatur intentio suscipientium in Sacramentis, quæ in usu consistunt.

QVÆSTIO III.

An ad valorem Sacramenti sufficiat intentio, seu voluntas habitualis adulti, qui illud recipit?

NEgare videntur Filliucius *tract. 1. c. 8. n. 131.* & Ochag. *quæst. 23. n. 8.* vbi sic dicit: *Hoc tamen advertere oportet, ad valorem Sacramentorum; quæ recipiuntur ab adultis hominibus (excepto Sacramento Eucharistiæ, cujus valor non dependet ex voluntate suscipientis) requiri voluntatem directam, & actualem, vel virtualem recipiendi illa.* Sic ille.

Sed probabiliùs longè respondeo: Sufficere intentionem habitualem, sive specialem, & expressam, sive generalem, & implicitam (qua ex vi professionis Christianæ censetur quis velle recipere debito tempore Sacramenta) ad validè recipienda omnia, vel saltem aliqua Sacramenta. Itaque ut quis validè, & fructuosè Sacramenta recipiat, sufficit habuisse aliquando voluntatem actualem, & expressam illa recipiendi, vel petiisse implicitè. Ex quo sequitur, validè, & licitè posse administrari Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ-unctionis (& fortè Pœnitentiæ, saltem sub conditione) homini existenti in periculo mortis, si Catholicè vixerit; etiamsi explicitè id non petierit. Quia sic vivendo, censetur petiisse Sacramenta, quæ conferuntur tali articulo. Sic colligitur ex Concilio Arausicano 1. *cap. 11.* & tenent Valentia *dist. 4. q. 4. punct. 2.* Suarez *disp. 14. sect. 2.* Henriquez, Silvester, Reginald. quos citat, & sequitur Bonac. *disp. 1. q. 6. punct. 2. n. 8.* Hurtado *disp. 4. diffic. ultima, in fine.* Layman. *loc. cit. n. 4.* & etiam ex parte Ægidius *q. 64. art. 8. dub. 5. n. 103.* sic dicens: *Nota, ut quis Sacramentaliter absolvatur, debuisse id petiisse explicitè, sua peccata saltem in genere confitendo, quia actus pœnitentis sunt pars hujus Sacramenti, ut suo loco dicemus: Pro reliquis sacramentis sufficit ea implicitè petiisse.* Sic ille, & sic Lugo *disp. 9. n. 122. & seq.* Palaus *tract. 18. punct. 12. n. 6. & 7.* & Bauny *tract. 1. q. 20. assert. 5.* dicit esse sententiam omnium.

QVÆSTIO IV.

An requiratur aliqua dispositio in adulto suscipiente Sacramenta, ut recipiat gratiam?

REspondeo requiri; nam ad recipienda Sacramenta vivorum prærequiritur status gratiæ, saltem per se loquendo; ad alia verò recipienda, licèt non prærequiratur status gratiæ, quia per se sunt ordinata ad dandam primam gratiam, prærequiritur tamen aliquis dolor de peccatis ex motivo supernaturali susceptus; ut in Baptismo, & Pœnitentia. Sic omnes Doctores. Legantur Henriquez *lib. 2. c. 24. à n. 3.* Bonac. *disp. 2. q. 2. punct. 6. à n. 14.*

QVÆSTIO V.

An Sacramenta ejusdem rationis æqualem gratiam omnibus suscipientibus conferant, si æqualiter dispositi sint?

NEgant Paludan. *in 4. dist. 4. q. 1. art. 9. n. 1.* Scot. *dist. 4. q. 7.* Gabriel *q. 1. art. 2. concl. 7.* & Cajet. *quæst. 64. artic. 1.* docentes (licèt ex diverso fundamento) semper conferre inæqualem gratiam, etiam infantibus.

Sed certissimè respondeo, semper conferre æqualem gratiam subjectis æqualiter dispositis. Quia non potest assignari ratio, cur uni plus gratiæ tribuatur, quàm alteri. Nam ut constat ex Tridentin. *sess. 6. c. 7.* dispositio cujusque est mensura gratiæ accipiendæ: ergo non datur minor gratia non habenti minorem dispositionem. Sic D. Thom. *in 4. dist. 4. q. 2. art. 3. quæst. 2. & 3. part. q. 64. art. 1. & 2. & q. 69. art. 8.* Alens. *part. 4. q. 21. memb. 3.* Suarez *disp. 7. sect. 3.* Vasquez *disp. 135.* Ægid. *q. 62. art. 1. dub. 3.* Hurtado *disp. 3. diff. 5.* Layman. *tract. 2. cap. 6. n. 9.* Becanus *cap. 3. q. 9.* Lugo *disp. 9. sect. 3. pag. 168.* Bonac. *disput. 1. q. 4. punct. 3. n. 1.* Granados *tract. 6. disp. 2. n. 3.* & communis.

QVÆSTIO VI.

An etiam Sacramenta ejusdem speciei semper conferant æqualem gratiam subjectis inæqualiter dispositis: v. g. homini attrito, & contrito?

AFfirmant adhuc aliqui, quos tacito nomine referunt Suarez, Ægid. & Becanus *locis cit.*

Sed certissimè respondeo: Nunquam conferre æqualem gratiam: sed semper majorem subjecto meliùs disposito. Quia sic clarè colligitur ex Trident. *locis cit.* ubi agens de justificatione adultorum, quæ fit per Baptismum, dicit eos suscipere justitiam internam,

ternam, *vnumquemque suam, secundum mensuram, quam Spiritus Sanctus partitur singulis, prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem*, &c. ergo Baptismus, & consequenter omnia alia Sacramenta, non conferunt semper æqualem gratiam, sed inæqualem pro inæquali dispositione subiecti. Sic omnes DD. citati, præcipuè Lugo, qui dicit nullum se inuenisse Auctorem oppositæ sententiæ.

QVÆSTIO VII.

An omnia Sacramenta fictè suscepta, ablatâ fictione, seu obice, conferant suum effectum.

NEgant quamplores Doctores. Nam in primis Sotus *in* 4. *dist*. 6. *q*. 1. *art*. 8. Vasquez *disp*. 101. *c*. 2. Hurtado *disp*. 3. *diff*. 8. & alij, docent nulli Sacramento, nisi baptismo, conuenire conferre gratiam recedente fictione.

Alij Baptismo, & etiam Pœnitentiæ Sacramento conuenire affirmant. Ita Durand. *in* 4. *dsp*. 4. *q*. 4. *n*. 8. & *disp*. 17. *q*. 13. *n*. 7. & Canus *de pœnit. part* 5.

Alij id tribuunt omnibus, & solis Sacramentis imprimentibus characterem, nempe Baptismo, Confirmationi, & Ordini. Ita Maior *in* 4. *d*. 4. *q*. 2. & Couar. *in cap. Alma mater*, 1. *part*. §. 4. *n*. 13.

Alij his tribus Sacramentis addunt Pœnitentiam. Ita Palud. *in* 4. *dist*. 4. *q*. 5. & Syluest. *Baptismus* 4.

Alij dictam efficaciam gratiæ, non solùm tribuunt Baptismo, Confirmationi, & Ordini, verùm etiam Matrimonio, & Extremæ vnctioni: ita Ægid *q*. 62. *art*. 1. *dub*. 3. *à num*. 74. & Ludouicus Tena Episcopus Tortuensis apud Hurtadum *loc. cit*.

Alij id tribuunt omnibus Sacramentis, vna excepta Eucharistia. Ita Suarez *disp*. 28. *sect*. 5. Filliuc. *tr*. 1. *n*. 143. Lugo *disp*. 9. *num*. 100. qui pro sua sententia citat Ægidium loco à nobis nuper citato, sed non bene: ait enim ibi Ægidius *num*. 78. *De Sacramento Pœnitentiæ, nihil hic dico: quia probabilius credo, non dari informe*. Sic ille.

Alij denique, nulli Sacramento id concedunt, apud Hurtadum, & Filliucium.

Probabiliùs tamen respondeo: omnia Sacramenta fictè suscepta, ablata fictione, suum effectum conferre. Sic S. Thom. *in* 4. *dist*. 17. *q*. 3. *art*. 4. *q*. 1. Caietanus *tom*. 1. *Opusc. tr*. 5. *q*. 5. §. *communis autem*, Petrus de Soto *lect*. 5. *de Baptismo*, Bonacina *disp*. 1. *q*. 6. *punct*. 3. *n*. 3. (qui etiam malè citat Suarium pro hac parte) Henriquez *lib*. 2. *c*. 14. & 15. & alij quos sequitur Palaus *tom*. 4. *tract*. 18. *punct*. 9. *à n* 4.

QVÆSTIO VIII.

An sit licitum petere Sacramentum extra mortis articulum à Ministro non tolerato?

REspondeo negatiuè. Quia Ecclesia strictissimè id prohibet. Dicitur autem minister non toleratus qui nominatim est excommunicatus, aut manifestus percussor Clerici, & etiam degradatus, suspensus, interdictus, & irregularis, publicè, & nominatim denunciatus. Sic Sotus *in* 4. *dist*. 22. *quæst*. 1. Suarez, Henriquez, Sayrus, & alij, quos affert, & sequitur Granados *tract*. 5. *disput. vltima, num*. 1. Hurtado *disp*. 4. *diff*. 12 Becanus *cap*. 5. *quæst*. 13. & communis.

QVÆSTIO IX.

An licitum sit petere Sacramenta à ministro malo, tolerato, & parato, etiam extra casum necessitatis, si ille illa administrando peccaturus sit?

NEgant Sot. *dist*. 1. *q*. 5. *art*. 6. Reginald. *lib* 1. *n*. 165. Suarez *disp*. 18. *sect*. 2. Bonac. *disp*. 1. *quest*. 6. *punct*. 5. *n*. 2. Granado *locis cit. à n*. 4. & alij asserentes, non licere absque necessitate, aut magna aliqua vtilitate, petere Sacramenta ab eo, quem (siue paratus sit administrare, siue non) scimus administraturum in mortali.

Sed probabiliùs respondeo: Licitum esse, etiam extra casum necessitatis, vel maioris vtilitatis, petere, & accipere Sacramenta à ministro malo tolerato (id est excommunicato non denunciato, nec notoriè excommunicato, ob percussionem clerici) dummodo paratus sit administrare illa. Quia tunc petens non inducit ministrum ad ministrandum, cum ad id paratus sit. Sic S. Th. *q*. 64. *art*. 6. *ad* 2. Viuald. *c*. 3. *de Sacramentis in genere, n*. 13. Ioan. de Cruce *q*. 4. *dub*. 1. *concl*. 2. Becanus *c*. 5. *q*. 13. *n*. 4. & ex parte Caiet. Sotus, Valentia, & Sà apud Granados *loco cit. n*. 5. Hurtado *loc. cit*.

QVÆSTIO X.

An etiam liceat petere Sacramenta à ministrò malo tolerato, extra casum necessitatis, aut maioris vtilitatis: si aliàs non sit paratus, & peccaturus in administrando sit?

NEgant DD. nuper citati, id licere, nisi in casu necessitatis, vel maioris vtilitatis petentis.

Sed probabiliter respondeo: licere, non solùm quando adest necessitas, vel maior vtilitas petentis: verùm etiam aliàs. 1. Quia petens vtitur iure suo, & petit quod sibi vtile est. 2. Quia minister facilè potest administrare Sacramentum sine peccato, si velit: ergo administratio illa optimè potest separari à malitia: ergo petens talem administrationem non petit rem ex se malam, aut necessariò coniunctam cum malitia: ergo illa petitio ex se non est mala. Sic D. Th. 2. 2. *q*. 78. *art*. 4. & ibi Caiet. Nauarr. *c*. 14. *n*. 39. & *c*. 17. *num*. 261. Raconius *vbi infra*. Ioan. de Cruce *concl*. 2. Becan. *locis cit*. Sotus *lib*. 6. *de iust. q*. 1. *art*. 5. Sa *in edit. Rom. verbo peccatum, n*. 12. *in add*.

QVÆSTIO XI.

An saltem in casu, quo receptio Sacramenti à ministro malo tolerato, nec commodior, nec vtilior sit petenti, sitque alius probus minister qui administrare possit Sacramentum, sit peccatum mortale contra charitatem, tunc à malo ministro Sacramentum petere?

NEgant adhuc esse mortale, tunc à malo ministro Sacramentum petere, & accipere, nisi aliàs magnum esset scandalum, Sotus *dist*. 1. *q*. 5. *art*. 6. *conclus*. 4. Ioannes de Cruce *locis cit*. Quorum sententia non displicet Henrico Henriquez *lib*. 1. *c*. 30. *n*. 2. *lit*. F.

Sed longè multò probabilius, imò ferè certissimè, respondeo: Esse peccatum mortale Quia in proposito casu, nulla causa rationabilis adest petendi Sacramentum à ministro malo: cum æquè bene, æquè vtiliter (vt supponimus) ab alio bono ministro accipere possit Sacramentum: ergo mortaliter peccabit,

cùm ſit cauſa, quòd alius peccatum committat, aliàs non commiſſurus. Sic Doctores citati, præcipuè Suarez, Saytus, & alij, quos citat, & ſequitur Granados *loc.cit. num.*4. & 7. Nauar. *cap.*21.*n.*26. Sanchez *lib.*1. *Sum.cap.*7.*num.*15. Vaſquez *de ſcandalo, art.*8. *dub.*3. Valentia 2.2.*diſp.*5.*q.*21.*punct.*4. & alij quos citat, & ſequitur Caſtro Palao *tom.*1. *tr.* 6. *diſp.*6. *punct.* 10. Raconis etiam *tract.*2. *in* 3. *p. diſp.*1. *quæſt.*2.*art.*2. his verbis: Petere Sacramentum à miniſtro, quem ſcis in peccato mortali exiſtere, eſt peccatum mortale, caſu quo poſſit commodè ab alio Sacerdote accipere: ſecus verò, ſi non poſſum ab alio commodè accipere, quia tunc optimè poſſum, & debeo ab eo miniſtro in mortali exiſtente, re mihi explorata, Sacramentum petere; non enim teneor defraudare me, & me meo iure priuare, neque periculo obiicere præ timore, ne is qui ius illud habet ad miniſtrandum mihi Sacramentum, hoc faciendo, mortaliter peccet, cum hoc per eum ſe teneat, non per me. Sic ille, & bene.

QVÆSTIO XII.

An ſit peccatum mortale reiterare formam Sacramentorum ſine cauſa ſupra eandem materiam?

RESpondeo affirmatiuè. Quia grauis iniuria irrogaretur Sacramentis. Secus dicendum eſt, ſi miniſter eſſet dubius, an verba formæ pronunciauerit; nam tunc ſub conditione debet illa repetere, vt tract. de Baptiſmo dicemus. Sic omnes.

QVÆSTIO XIII.

An ſit etiam mortale reiterare ſub conditione Sacramenta Baptiſmi, Confirmationis, vel Ordinis, ſi adſit ſcrupulus de eorum validitate?

AFfirmant aliqui, quos ſuppreſſo nomine refert Villalobos *loc.cit.diff.*4.*num.*2. & videtur ſequi Granados *tom.*5.*tract.*1.*de Baptiſmo, diſp.*8.*n.*6.

Sed æquè probabiliter reſpondeo: Non eſſe niſi veniale. Quia in tali caſu ſolum videtur interuenire quædam leuis irreuerentia. Vnde etiam eſſet ſolùm veniale, repetere ob ſcrupulum, ſub conditione, formam Sacramenti ſupra eandem materiam. Sic Villalobos *loco citato.*

QVÆSTIO XIV.

An quoties probabilis opinio fert aliquod Sacramentum non fuiſſe validum, poſſit quis illud ſub conditione repetere?

REſpondeo: poſſe, imò & teneri, ſi Sacramentum eſt valde neceſſarium. Sic Angelus *Baptiſmus* 4. & *verb.Sacramentum, num.*12. Suarez *diſp.*22.*sect.*2. §. *Eſt autem.* Valentia *q.*1.*punct.*4. Granados *tom.*4. *de Sacrament.in genere, tract.*1.*diſp.*4.*n.*7. vbi ſic ait: Illud generale principium mihi verum videtur, ſcilicet, quoties probabilis opinio eſt, Sacramentum non fuiſſe validum, licere illud repetere ſub conditione, ſcilicet ſi illud prius non fuit ratum. Et infrà: Imò crediderim, quod quando Sacramentum eſt valde neceſſarium, & non iterabile, vt Baptiſmus, & Ordo Sacerdotalis, eſſe grauem obligationem illud iterandi ſub conditione, alioqui orirentur grauia incommoda. Si enim homo non ſit baptizatus, nullum aliud Sacramentum recipit validè, & eſt in non leui periculo damnationis, &c. Similiter ſi quis non ſit verus Sacerdos, non conſecrat, nec miniſtrat Euchariſtiam à ſe conſecratam, nec verè abſolvit pœnitentes, ex quo prouenire poteſt multorum damnatio, &c. Quando verò Sacramentum non foret ita neceſſarium, vt Confirmatio; non videtur grauis obligatio illud iterandi, & idem dicendum eſt de Ordinibus minoribus, de Subdiaconatu, & Diaconatu. Hucuſque Doctus Pater *loc. cit.* & idem docet *tom.*5.*contr. tract.*1.*diſputat.*8.*num.*7.

QVÆSTIO XV.

An quando Sacramentum iteratur propter probabilitatem opinionis de nullitate præcedentis, neceſſarium ſit apponere conditionem ſaltem in mente, v.g. Si receptum non ſit?

AFfirmare videtur Angel. *loc.cit.* per hæc verba: *Si dubium eſt Iuris, vtpote quia Doctores diuerſa opinantur, vel ſi dubium eſt facti probabile, vtputà, quia inuenitur puer proiectus, nec apparet, quod fuerit baptizatus, tunc baptizandus eſt iſto modo: Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris,* &c.

Sed probabilius reſpondeo: Non eſſe neceſſarium, licèt ſit tutius, conditionem illam apponere. Sic Granados *loc.cit.n.*8. qui benè addit ſecus dicendum eſſe in caſu dubij (in quo loqui videtur Angelus) nam tunc conditionem debet Miniſter apponere. Sic ſentit etiam Sancius *in ſelectis, diſp.*44.*n.*32. vbi ſic ait: *Quando communiter inquiunt Theologi miniſtrandum eſſe Sacramentum ſub conditione, quando dubitatur de valore Sacramenti, id intelligendum eſt in dubio proprio, non in opinionibus.* Sic ille. Docuerat enim ibi: ſequenti opinionem probabilem, non opus eſſe miniſtrare Sacramenta ſub conditione, ſed abſolutè, abſque illa.

QVÆSTIO XVI.

An Sacramenta validè poſſint in quacumque lingua miniſtrari?

NEgatiuam ſententiam haud obſcurè indicat Cardinalis Conſtantius Sarnanus *in ſumma Theologica, loco ſexto, vbi de Baptiſmo, pag. mihi* 130. quatenus mutationem ſecundùm ſubſtantiam dicit illam, quæ fit in verbis. Exempli gratia, ſi Sacerdos latinus vtatur verbis græcis, dum aliquem baptizat.

Sed certiſſimè reſpondeo: Validè poſſe miniſtrari. Quia mutatio idiomatis, ſi eadem ſignificata remaneant, accidentalis ſolùm eſt, non ſubſtantialis. Sic S.Thom. Palud. Armilla, & Syluest. quos citat, & ſequitur Viuald. *de Sacr. in genere, in fine,* vbi ſic ait: *Sextò nota: Omnia Sacramenta Latina lingua, Græca, Hebraica, Hiſpana, Italica, vel quacumque alia, dummodo principalia remaneant ſignificata, miniſtrari poſſe.* Sic ille. Suarez *tom.*3. *diſp.*2. *sect.*4. vbi benè adhuc ex Caietano addit: mixtionem idiomatum, etiamſi in eodem numero forma fiat, non eſſe contra ſubſtantiam Sacramenti, dummodo voces in vnam orationem coniunctæ referant ſenſum, quem debita forma requirit. Reginald. ex vtroque *lib.*26.*num.*22. & Racon. in 3.*p.tract.*2.*diſp.*1.*loc.cit.* Addens, quod licèt Eccleſia poſſet definire verba certi Idiomatis, & tunc eſſet peccatum mortale in eo, qui contraueniret: non tamen poſſet efficere, vt illo alio idiomate non eſſet validum Sacramentum.

TRACTATVS SECVNDVS DE SACRAMENTO BAPTISMI.

TRACTANT De Baptiſmò Doctores citati *tract. præcedenti in principio*, & Scholaſtici cum Magiſtro *in 4. à diſt. 3. uſque ad 7.* & Theologi cum Angelico Doctore *3. part. à q. 66. uſque ad 72.* Doctores Canoniſtæ *de conſecr. diſt. 4. ferè per totam.* Concilium Florent. ſub Eugenio IV. Trident. *ſeſſ. 7. de Baptiſmo.* Summiſtæ *verb. Baptiſmus.* Navarrus *in Man c. 22.* Victoria §. 8. Suarez, Vaſquez, & Ægidius *in 3. part. q 66. art. 1.* Henriquez *lib. 1. Summa*, Filliucius *tract. 2. 1. part.* Bonacina *diſp. 2.* Gaſpar Hurtado *tract. de Baptiſmo.* Becanus, Vincentius Candidus, Molfeſius, Lublinus, Vivaldos, Bartholomæus, & Petrus de Ledeſma, Emanuel Sà, Petrus Cenedo, Villalobos, Chamerota, Barboſa *ubi de Baptiſmo*, & alii ſtatim recenſendi.

DISPVTATIO PRIMA.

De diviſione, definitione, & neceſſitate Baptiſmi.

QVÆSTIO PRIMA.

An triplex ſit Baptiſmus.

RESPONDEO affirmativè. Flumiois, videlicet, Flaminis, & Sanguinis. Baptiſmus Sanguinis eſt martyrium. Et de hoc dicebat Chriſtus Dominus, Ioan. 12. *Baptiſmo habeo baptizari*, id eſt, in Sanguine meo. Baptiſmus Flaminis, eſt pœnitentia, ſeu dolor de peccatis ob Dei amorem, cum propoſito ſuſcipiendi Baptiſmum. Et de hoc dicitur Lucæ 3. *Prædicans Baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum.* Baptiſmus tandem Flumiois qui eſt verus, & proprius Baptiſmus; verum, & proprium Sacramentum (de quo in præſentiarum nobis agendum eſt.) Nam alii, ſcilicet Flaminis, & Sanguinis, ſolum dicuntur impropriè, & metaphoricè: quia ſupplent vicem Baptiſmi. Vt habetur *in cap. Baptiſmi vicem, de conſecr. diſt. 4.* & docent omnes Doctores, Becanus *de Baptiſmo, c. 8. q. 6.* poſt Henriquez *lib. 2. cap. 1.* Augelum *verb. Baptiſmus* 1. & Navarrum *cap. 22.*

QVÆSTIO II.

An Baptiſmus aquæ ſit Sacramentum regenerationis per aquam in verbo vitæ?

RESPONDEO affirmativè. Sic Catechiſmus Roman. *titulo de Baptiſmo.* Henricus Caniſius *lib. 2. tit. 3.* & alii. Vel clariùs, *Eſt Sacramentum aquæ naturalis, qua unus ab alio in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, cum debita intentione abluitur.* Sic Navarrus *c. 23. n. 5.* Vel adhuc perfectius; *Eſt ablutio exterior corporis, aqua naturali facta, ſub præſcripta verborum forma à Chriſto inſtituta ad regenerationem ſpiritualem.* Sic Mag. *in 4. diſt. 3. ubi* S. Thom. Sotus *diſtinct. 3. quæſt. unica, art. 1.* Vict. *de Baptiſmo*, Sylu. & Angel. *eodem verbo*, Bellarm. *controv. 2. de Baptiſmo*, Suarez *tom. 3. quæſt. 66. art. 1.* Filliuc. *tract. 2. c. 1. q. 3.* Ægid. *q. 66. art. 1. n. 3.* Bonacina *de Baptiſmo, diſp. 2. q. 2. punct. 1.* Heoriquez *loc. cit. n. 12.* & Ludovicus de S. Iuan. *in ſua ſumma, q. 1. de Baptiſmo, art. 1. concl. 1.* Reginald. *lib. 27. n. 3.* Candidus *1. tom. diſquiſitionum moralium, diſquiſit. 16. art. 1. dub. 2.* Molfeſius *in ſum. tract. 4. c. 1. n. 27.* & Villalobos *1. p. ſum. tract. 5. diff. 2. n. 1.* & communis.

QVÆSTIO III.

An Baptiſmi Sacramentum fuerit à Chriſto Domino inſtitutum.

RESPONDEO, fuiſſe à Chriſto Domino inſtitutum, ſicut & alia Sacramenta. Sic definit Trident. *ſeſſ. 7. can. 1. de Sacramentis in genere, & can. 1. de Baptiſm.* & habetur *in cap. ad abolendam, de hæret.* Sic omnes Sancti, & Doctores, ut videre eſt apud Navarrum *c. 23. n. 1.* Henriquez *lib. 2. c. 1. n. 8.* Covar. *lib. 1. var. c. 23.* Suarium *tom. 3. diſp. 19. ſect. 1.* Reginaldum *lib. 27. n. 5.* & alios Recentiores.

QVÆSTIO IV.

An fuerit inſtitutum ab ipſo poſt mortem, & Reſurrectionem ejus?

AFfirmant Rupert. *lib. 4.* in Ioan. in illa verba Ioan. *c. 3. Venit Ieſus in terram Iudææ*, & Alenſ. *q. 12. memb. 3. art. 1.* Albertus *in 3. diſtinct. 3. art. 3.* Et probabile exiſtimat Caoo 8. *de locis, c. 3.* Quando ſcilicet dixit ſuis diſcipulis, Matth. ult. *Ite, docete omnes gentes, Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Sic etiam ſumma Theologica *ſextò loco, pag. 121.*

Sed longè probabiliùs reſpondeo, fuiſſe inſtitutum à Chriſto ante ejus mortem. Quia Chriſtus Do-

minus

minus, statim post Baptismum Ioannis prædicabat, & Baptizabat per se ipsum, & per suos Apostolos, ut dicitur Ioan. 1. *Ipse est qui Baptizat in Spiritu sancto*, & ex c. 3. & 4. probat August. *tr.* 5. addens quod etiam Iudas baptizabat: at non baptizabant Baptismo Ioannis, aliàs non diceretur Christus per se ipsum, & per Apostolos Baptizare, sed Ioannes. Ergo constat ante mortem Christi fuisse institutum Baptismum. Sic Mag. *in* 4. *dist.* 3. S. Thom. 3. *p. quæst.* 66. Henriquez *lib.* 2. *c.* 2. *n.* 3. & *c.* 5. *n.* 2. & 3. vbi citat Augustinum, Cyrillum, Hieronymum, & alios Patres. Valentia *q.* 1. *punct.* 4. Granados *tom.* 5. *in* 3. *p. tr.* 1. *disp.* 2. Ochagavia *q.* 2. *n.* 1. & 6. Villalob. *tr.* 5. *diff.* 2. Hurtado *disp.* 1. *de Baptismo*, *diff.* 13. Pesantius *in* 3. *p. q.* 66. *art.* 12. *disp.* 2. Vasquez *disp.* 140. *c.* 3. & 5. Barthol. de Ledesma *de Baptismo*, *diff.* 2. *concl. unica*, *col.* 102. Candidus *disquis.* 16. *art.* 1. *dubit.* 1. Vega 1. *part. summa*, *c.* 23. *casu* 1. dicens: esse certissimam, & omnium sententiam. Reginald. *lib.* 27. *n.* 6. Franciscus de Abra de Raconis *tom.* 1. *in* 3. *part. tr.* 2. *disp.* 2. *sect.* 1. *q.* 2. *art.* 1. Palaus *tom.* 4. *tr.* 19. *punct.* 2. *n.* 2. & Dicastillo *de Baptis. disp.* 1. *dub.* 2. *n.* 7. & communis.

QVÆSTIO V.

An Baptismus fuerit institutus à Christo eo die, & hora, qua Baptizatus fuit à Ioanne?

NEgant Sotus *in* 4. *distinct.* 3. *q.* 4. *articul.* 1. Suarez *disput.* 19. *sect.* 2. *in fine.* Ægidius *quæst.* 66. *art.* 2. & Hurtado *disp.* 1. *diff.* 13. Layman. *tr.* 2. *c.* 2. *num.* 2. Bart. ab Angel. *dialog.* 2. *§.* 7. & Dicastillo *loc. cit. n.* 16. docens, non eadem hora, & tempore fuisse institutum, quo fuit à Ioanne Baptizatus, sed paulò post. Negat etiam Graffius *in decis. aur. part.* 2. *lib.* 1. *cap.* 3. Asserens: multiplicem fuisse institutionem Baptismi; nam quoad materiam (inquit) fuit institutus, quando Dominus fuit Baptizatus à Ioanne. Quoad formam, quando discipulis suis dixit: *Ite, Baptizate omnes gentes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Et quantum ad effectum, cum dixit Marc. ult. *Qui crediderit, & Baptizatus fuerit, salvus erit.*

Sed probabiliùs respondeo: Institutum omnino fuisse eodem die, & hora qua Christus Dominus baptizatus est à Ioanne, & postea Ioannes à Christo; ut aiunt Nazianzenus *orat.* 40. *in sanct. Baptis.* D. Th. 3. *p. q.* 38. *art.* 6. Chrysost. *homil.* 22. Imperf. & Hieron. *in Mat. c.* 3. Ratio est, quia Christus Dominus baptizavit eodem die Ioannem; sed non baptizavit baptismo Ioannis: ergo baptismo à se de novo instituto. Sic Mag. *in* 4. *dist.* 3. Sotus *dist.* 3. *quæst. unica*, *art.* 1. Caiet. 3. *p. q.* 66. *art.* 2. Vasquez *disp.* 140. *cap.* 6. Ochagavia *de bapt. q.* 2. *n.* 9. Petrus de Ledesma *de Baptismo c.* 2. Vivaldus *de Baptismo*, *c.* 1. *n.* 15. Bart. de Ledesma *loc. cit.* Filliuc. *tr.* 2. *c.* 1. *q.* 4. *n.* 9. Bon. *disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 1. *n.* 2. Valentia, & Bellarm. quos sequitur Granad. *loc. cit.* qui tamen (sicut Bonacina, ac Emanuel Suarez) malè citat pro hac sententia Suarium. Nec miror, quia nimis obscurè loquitur. Tenent etiam Candidus *loc. cit.* Molf. Sayrus, Valentia, Reg. Vega, Villal. & alii. Præcipuè Archangelus *dist.* 3. *pag.* 29. qui id bene probat. & Pal. *punct.* 2. *de bapt. n.* 5.

QVÆSTIO VI.

An Baptismus in re, vel in voto, sit necessarius necessitate medii, ad salutem?

NEgarunt Pelagiani, & de facto negant hæretici nostri temporis, ut latè refert Pater Vasquez *disp.* 149. *cap.* 1.

Sed certissimè respondeo: esse necessarium. Est veritas de fide definita ab Eug. IV. in suo decreto fidei, & à Trident. *sess.* 7. *can.* 5. *de Baptismo*, & apertè habetur Ioannis 4. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.* Ex quo sic probatur hæc veritas. Quia illud est necessarium necessitate medii ad salutem (vel ad justificationem, & salvationem) sine quo salus nequit obtineri: at sine Baptismo in re, vel in voto suscepto quando non adest facultas illum suscipiendi in re, non potest salus obtineri. Ergo. Sic omnes Patres, & DD. ut videri potest apud Suarium *disp.* 27. Bellarmin. *tom.* 3. *lib. de Baptismo*, *c.* 5. Vasquium 3. *p. disp.* 149. *ac.* 1. Valentiam *tom.* 4. *disp.* 4. *q.* 3. Henriquez *lib.* 2. *c.* 3. Bonac. *loc. cit. punct.* 2. *n.* 3. & alios.

QVÆSTIO VII.

An Baptismus fuerit necessarius ad salutem ab eo tempore, quo Christus Dominus, Ioan. 3. triennio ante ejus mortem dixit, Nisi quis renatus fuerit, &c.

AFfirmant Fulgent. *lib. de fide ad Petrum*, *c.* 30. & alii. quos refert D. Bern. *epist.* 77.

Sed certissimè respondeo: quod non. Ratio est, quia ante mortem Christi non fuit abrogatum vetus testamentum, ut supponit Paulus *ad Heb.* 9. Ergo neque evacuata ejus antiqua remedia. Vnde prædicta verba Christi, *Nisi quis renatus fuerit*, non fuerunt dicta ab ipso pro eo tempore, quo dicebantur; sed pro futuro. Sic omnes Doctores communiter. Bonac. *loc. cit. punct.* 3. *num.* 11. Filliuc. *num.* 119. Hurtado. *disp.* 1. *diff.* 15. & ante ipsos D. Thom. *q.* 66. *art.* 2. Caiet. ibidem, Sotus, Alexand. Gabriel, & alii quos refert, & sequitur Vasquez *loc. cit. cap.* 3. *n.* 28. & communis.

QVÆSTIO VIII.

An saltem fuerit necessarius ad salutem statim post mortem Christi?

AFfirmant absolutè Vasquez, *disp.* 145. *c.* 3. *n.* 29. Ochagavia *q.* 14. Hurtado *loc. cit.* Henriquez *lib.* 2. *c.* 2. *n.* 5. 6. & 7. & alii.

Sed probabiliùs respondeo: non fuisse necessarium statim post mortem Christi: Sed cœpisse esse necessarium ab eo tempore, quo Evangelium fuit ab Apostolis sufficienter promulgatum. Ratio est, quia præceptum non obligat ante ejus promulgationem: sed præceptum Baptismi non fuit promulgatum statim post mortem Christi: ergo. Sic colligitur ex Trid. *sess.* 6. *c.* 4. & sic Suarez *disp.* 27. *sect.* 4. Filliuc. *c.* 6. *n.* 118. Ægidius *q.* 69. *art.* 1. *dub.* 2. Victor. *de Baptis. n.* 10. & alii.

QVÆSTIO IX.

An promulgatio hujus præcepti facta fuerit in die Pentecostes?

AFfirmant Bellarm. *de Baptis. cap.* 5. Scotus *dist.* 3. *quæst.* 4. Ægidius *loc. cit. num.* 24. Suarez, & Filliuc *loco citato*, & Petrus de Cañedo *de Baptismo c.* 1. & alii.

Sed æquè probabiliter respondeo: completam hujus præcepti promulgationem factam fuisse anno 40 elapso post passionem Christi: Quando Titus, & Vespasian. destruxerunt Hierusalem, quo tempore obierant omnes Apostoli, & Evangelium in omnem terram prædicaverant, & ita orbem promulgatione

gatione Euangeli obligarunt. Ratio est, quia post Pentecostem Paulus circuncidit Timotheum; & Petrus seruauit Legalia, *Actor.* 10. Ergo signum est, quod sufficiens promulgatio Euangelij non in Pentecoste, sed postea fuit facta. Sic insinuat D. Thom. 1.2. *q.* 106. *art.* 4. *ad* 4. Scotus *dist.* 3. *q.* 4. & esse opinionem æquè probabilem, docent Bonac. *in disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 2. *n.* 13. Henriquez *lib.* 2. *c.* 2. *n.* 7. & tenet Archangelus *dist.* 3. *pag.* 29. *col.* 2.

QVÆSTIO X.

An Baptismus sit etiam necessarius necessitate præcepti Diuini?

Respondeo esse. Primò, quia sic colligitur ex Trident. *sess.* 7. *can.* 5. *de Baptismo*, vbi sic dicitur: *Si quis dixerit Baptismum liberum esse, hoc est, non necessarium ad salutem, anathema sit.* Quod fundatur in illo Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit.* Et Mat. 28. *Euntes in mundum, docete omnes gentes, Baptizantes eos.* Secundò, quia quod est necessarium ad salutem, necessitate medij, est etiam necessitate præcepti, cum vnusquisque teneatur sub præcepto sibi, quod est necessarium, consulere: at baptismus est necessarius necessitate medij: ergo & præcepti. Sic omnes DD. præcipuè citati *q.* 6. Legantur Vega *in Summa.* 1. *part. c.* 53. *casu* 30. *col.* 225. & Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 10. *num.* 250.

QVÆSTIO XI.

An præceptum diuinum de Baptismo obliget omnes adultos?

Respondeo obligare omnes adultos, mox vt ritè illis proponitur. Ratio est, quia Christus Dominus, qui est legislator (vt ait Trident. *sess.* 6. *can.* 21.) sua lege totum orbem generaliter obligauit. Sic D. Thom. *quæst.* 63. *artic.* 2. & *quæst.* 67. *art.* 2. & cum eo omnes. Dixi *omnes adultos*: quia hoc præceptum non obligat directè paruulos ante vsum rationis, cùm incapaces præceptorum sint. Indirectè tamen ad ipsos præceptum extenditur, & sic baptizantur in fide parentum, vel Ecclesiæ: Sic Molfesius *in sum. tract.* 4. *c.* 1. *num.* 81. Legantur Suarez *tom.* 3. *disp.* 31. & Vasquez *tom.* 2. *disput.* 149. necnon Dicastillo *loco citato.*

QVÆSTIO XII.

An hoc præceptum obliget adultos ad recipiendum Baptismum, quamprimùm commodè possunt sub obligatione peccati mortalis?

Negat Ledesma 1. *p.* 4. *q.* 9. *art.* 3. *dub.* 1. quia existimat præceptum diuinum de Baptismo, pro nullo tempore determinato, ante finem vitæ, obligare, & in hoc fauet illi Filliuc. *tract.* 1. *cap.* 6. *n.* 130. *in fine*, & *n.* 131.

Sed longè multò probabiliùs, imò certissimè respondeo: obligare cùm primùm moraliter loquendo commodè possunt. Primò, quia Baptismus est principium externæ vitæ Christianæ, quæ incipit per fidem: ergo, posito Christi præcepto, vrget ratio naturalis, vt quisque statim, ac commodè possit, inchoet vitam Christianam per susceptionem Baptismi. Secundò, quia ex charitate vrgetur homo statim, ac commodè possit, baptizari, tum ne se priuet magnis bonis, quæ habet ex baptismo: tum ne se exponat periculo damnationis æternæ. Dixi, *quamprimùm commodè*, Quia si adest rationabilis causa ad differendum baptismum, potest differre. Sic Caietanus, & Ægidius *q.* 68. *art.* 3. Henriquez *lib.* 2. *c.* 4. *n.* 2. Suarez *disput.* 31. *sect.* 2. Filliuc. *loco citato*, & *n.* 131. Vasquez *disp.* 149. *c.* 4. Victoria *q.* 33. Bonacina *disp.* 2. *quæst.* 2. *punct.* 2. *num.* 5. Hurtado *disp.* 1. *diff.* 16. Reginaldus *lib.* 27. *n.* 56. Chamerota *de Baptismo, c.* 5. *dub.* 12. & alij, quos sequitur Dicastillo *dub.* 10. *citata, n.* 52.

QVÆSTIO XIII.

An Parentes, aut Tutores teneantur quamprimùm possunt, Baptizare infantes sub pœna peccati mortalis?

Negant (nisi adsit articulus necessitatis) Tertull. *de Baptism. cap.* 18. Diuus Augustinus, Chrysost. & alij, quos citat Henriquez *lib.* 2. *cap.* 4. *n.* 3. *lit. C.*

Sed respondeo: teneri, & aliàs peccare mortaliter contra legem charitatis. Primò: quia sine necessitate exponunt illos periculo damnationis, vt ait Naz. *orat.* 40. Secundò: quia consuetudo Ecclesiæ satis arguit peccatum mortale. Sic Sotus. *dist.* 5. *q.* 10. Tabien. *bapt.* 5. *§.* 12. Bellarmin. *de Baptism. c.* 8. Henriquez *loc. cit.* Filliuc. *tract.* 2. *cap.* 6. *n.* 138. Ochagauia *q.* 18. *n.* 5. Pesantius *in* 3. *p q.* 68. *disp.* 2. & communis; quam tenet etiam Dicastillo *disput.* 1. *dub.* 10. *numero* 56.

QVÆSTIO XIV.

An parentes peccent mortaliter, si absque necessitate differant Baptismum infantibus, vltra duodecimum, aut ad summum, vltra quintumdecimum diem?

Negat D. Gregor. Nazianz. *loc. cit.* vbi ait, quod si necessitas non vrgeat, differendus sit baptismus infanti vsque ad tertium ætatis annum. Idem docet Tertullian. *lib. de Baptismo, c.* 18. dicens: Conuenientius esse (excepto casu necessitatis) differre infantibus Baptismum vsque ad annos discretionis. Fauent alij dicentes, Baptismum differri posse, si non immineat periculum mortis, aut peculiare præceptum, ad arbitrium prudentis: cùm non sit ab Ecclesia definitum, quo die conferendus sit. Sic Ochagauia *loco citato* (addens tamen, cauendum esse, ne nimirum sine causa Baptismus differatur, & Bart. Ledesmius *diff.* 14. *col.* 163. per hæc verba: Non tenentur parentes Baptizare puerum primo, aut secundo die suæ natiuitatis. Possunt namque, cum mortis periculum non imminet, si eis libuerit, differre Baptismum in diem octauum, imò vsque ad decimum, vel duodecimum. Et quamuis Mag. Sotus dicat, quod qui vltrà differunt, mortaliter peccant: mihi tamen melius esse videtur relinquere arbitrio prudentis viri, vt ipse omnibus consideratis, iudicet an qui filium baptizare distulit, moraliter peccauerit, an minimè. Sic ille. Huic sententiæ fauet Castro Palao *tom.* 4. *tr.* 19. *disp. vnica, punct.* 9. *n.* 4. quatenus hæc ait: Crederem autem, seclusa graui causa, vltra mensem à natiuitate diuturnam esse dilationem: quia est dilatio contra communem praxim, & periculo scandali satis exposita, stante verò causa graui, qualis fortè est, vt Baptismus maiori cum solennitate fiat, permitti potest dilatio vltra mensem vnum, sed non duos, adhibita tamen speciali diligentia, ne paruulo periculum contingat decedendi sine Baptismo. Ita Palaus.

Sed longè probabiliùs respondeo: peccare mortaliter, quia Infantes (regulariter loquendo) commodè

modò in Ecclesiam portari, & mergi octauo, vel decimo, aut duodecimo die, vt moris est, possunt: at sic est, quod parentes sub pœna peccati mortalis tenentur illos baptizare, quamprimùm commodè possunt, vt suprà est habitum: Ergo. Sic Sotus *in 4. dist. 5. quæst. vnica, art. 3.* Henriquez *lib. 2. cap. 4. n. 3.* (qui non id arbitrio prudentis, vt dicit Diana, relinquit.) Bonacina *disp. 2. quæst. 2. punct. 2. num. 6.* Diana *3. part. tract. 4. res. 8.* & Petrus de Ledesma *cap. 7. de Baptismo, in fine*, per hæc verba: [Vltima conclusion. Pecan mortalmente los Padres, quando dilatan el baptizar sus hijos pequeños por largo tiempo, fuera del vso, y de la costumbre, ò constitucion que ay en la Iglesia, ò en el Obispado. Lo que se dize de los Padres, se ha de dezir de aquellos, que tienen los niños a su cargo, quando no tienen padres. Llamasse largo tiempo, el que los hombres discretos, y prudentes iuzgaren ser largo, y demasiado. Quinze, ò veinte dias serà muy largo tiempo, conforme a lo que se vsa en la Iglesia, de suerte que sera pecado mortal dilatar el baptismo por mas tiempo, si no huuiesse alguna vrgente razon.] Sic ille. Idem docet Naldus *verb. Baptismus, n. 5. pag. mihi 43.* & communis, quam sequitur Granadus *in 3. p. contr. tract. 4. disp. 4. n. 2.* & (ni fallor) me citato, Diana *p. 9. tr. 6. resol. 1.*

QVÆSTIO XV.

An Ecclesia possit determinare tempus præcepti diuini Baptismi, quo adulti ante finem vitæ Baptizari teneantur?

NEgant Suarez *disput. 31. sect. 2.* Vasquez *disput. 150. cap. 2.* Hurtado *disput. 1. diff. 17.* Ochagauia *quæst. 25.* & alij quos sequitur Dicastillo *tr. 2. disp. 1. dubit. 12.* Quia præcepto diuino determinatum est hoc tempus, ut scilicet obliget cum primùm hoc fieri possit: ergo Ecclesia non potest aliud tempus determinare.

Sed probabilius respondeo: posse. Primò, quia de facto Ecclesia determinat vigilias Resurrectionis, & Pentecostes, vt in eis fiat solemnis baptismus adultorum. *Can. Non ratione*, & in aliis *cap. de consecration. distinct. 4.* Rursus iubet, vt detur eis Baptismus absque solemnitate, aliis temporibus, postquam per quadraginta dies fuerint instructi: Ergo Ecclesia potestatem habet ad tempus recipiendi Baptismum determinandum. Secundò, nam id habet ex communi lege, quia Christus Ecclesiæ commisit Sacramentorum dispensationem: ergo & determinationem temporis pro susceptione eorum. Tertiò, quia de facto multa Concilia prouincialia determinant tempus, intra quod infantes baptizentur: ergo possunt determinare, vt & adulti. Sic Henriq. *lib. 2. c. 5. num. 6.* Caietan. *quæst. 66. art. 3.* Sotus *distinct. 4. q. vnica, art. 3.* Ledesma *1. p. 4. q. 9. art. 3. dub. 1.* Bonac. *disp. 2. q. 2. punct. 2. n. 6.* & apud ipsum Valentia *tom. 4. q. 1. punct. 4. vers. Tempus*, & est communis.

QVÆSTIO XVI.

An infantes possint saluari (saltem in aliquo casu) si moriantur ante realem susceptionem Baptismi, vel martyrij?

AFfirmarunt Alex. *4. part. memb. 5. art. 1.* Gerson *alphab. 59. lit. R.* Altisiodor. *lib. 3. tit. 3. c. 4. quæst. 2.* Bonau. *in 4. distinct. 3. 1. part. distinctionis, art. 2. quæst. 2.* Caiet. *quæst. 68. art. 2.* Angel. *verb. Baptism. 7. n. 8.* Ricard. *in 4. dist. 3. quæst. 3.* Syluest. *Bapt. 1. num. 5.* Summa Confes. *lib. 3. tit. 5. quæst. 2.* Viuald. *de Baptism. num. 17. mihi pag. 47.* Bartholomæus ab Angelis *in exam. Confes. dialogo 1. §. 31.* Valentia *tom. 4. disp. 4. quæst. 5. punct. 3.* Zanardus, Viguerius, Durandus, & alij apud Dianam *3. p. tr. 4. res. 17.* licèt omnes diuerso modo hanc sententiam defendant, & concedant hoc euenire posse in diuersis euentibus, de quibus infrà *disput. 2. quæst. 1.* & *disp. 4. quæst. 25.*

Sed certissimè respondeo, nullo modo ex lege ordinaria saluari posse infantes absque reali susceptione Baptismi, vel martyrij. Probatur primò ex illo Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.* Quem locum omnes Patres de paruulis, & adultis intelligunt, probantque ex illo, pro infantibus esse necessarium Baptismum in re susceptum: in his enim non habet locum Baptismus in voto. Dixi autem, *ex lege ordinaria*, vt excludetem priuilegium martyrij; hoc namque sufficere, dicemus statim. Sic D. Thom. *quæst. 68. artic. 2.* & *quæst. 73. artic. 3.* Sotus *in 4. dist. 5. quæst. vnica, art. 2.* Suarez *disp. 27. sect. 1.* & *3.* Vasquez *disp. 151.* Ægidius *quæst. 68. artic. 2.* Hurtado *disp. 1. diff. 18.* Ochagauia *quæst. 16.* Bonacina *disp. 2. quæst. 2. punct. 2. num. 8.* Filliuc. *tr. 2. num. 125.* Estque communis, vt videre est apud hos Doctores, & apud Heuriquez *lib. 2. cap. 3. num. 2.* & *cap. 22.* per totum, & Dianam *loc. cit.* Estium *in 4. distinct. 4. §. 16.* Becan. *cap. 10. quæst. 3.* & *5.* & Dicastillo *disp. 1. dubit. 13.*

QVÆSTIO XVII.

An infantes saluari possint per susceptionem martyrij, absque baptismo re ipsa suscepto?

NEgant Alensf. *4. part. q. 22. memb. 5. art. 1.* & Armacan. *de qq. Armenorum, lib. 8. c. 37.* & Adrian. *in 4. q. vlt. de Bapt. ad 3.*

Sed respondeo, saluari posse, imò & de facto, omnes infantes, qui mortem pro Christo passi sunt, salui facti sunt. Probatur, quia omnes infantes, quos Herodes in odium Christi occidit, iodiscriminatim ab Ecclesia vt Martyres, & Beati venerantur & coluntur: at multi eorum non erant iustificati, cum maximè credibile sit, multos ex infantibus Iudæorum ante octauum diem occisos esse ab illo: Ergo. Sic D. Thom. *2. 2. quæst. 124.* Vasquez *disp. 151.* Suarez *disp. 29. sect. 1.* Ægid. *quæst. 66. art. 12.* Bonacina *loc. cit.* Hurtado *disp. 1. diff. 20.* & *21.* & alij communiter: qui idem dicendum esse de adultis, qui morte pro Christo perpessa, absque Baptismo in re, vel in voto è vita decedunt, optimè affirmant. Sic etiam Candidus *disquis. 16. art. 1. dub. 3.* & alij communiter.

QVÆSTIO XVIII.

An Sanctificati in vtero matris teneantur recipere Baptismum?

REspondeo teneri, non vt per ipsum ab originali mundentur, cum iam mundati existant: sed vt sic fiant capaces aliorum Sacramentorum, quorum ianua est Baptismus; & vt characterem, per quem ab infidelibus distinguantur, recipiant: & denique ad obediendum Christo Domino à quo præceptum de Baptismo omnibus datum est, & ab omnibus est implendum. Sic Henriquez *lib. 2. cap. 5. num. 3.* Syluest. *Baptism. 4. num. 1.* Filliuc. *num. 139.* Bonacina *disp. 2. quæst. 2. punct. 2. num. 9.* Archangelus *distinct. 5. pag.*

pag.52.col.2. & alij omnes, quos sequuntur Scotus *dist.4.q.6.* & Dicastillo *tr.2.disp.1.dub.10.in fine.*

QVÆSTIO XIX.

An salvari possint absque Baptismo, qui hoc tempore Baptismi legem ignorant?

AFfirmant aliqui, si legem naturæ observent: Quia credibile est (inquiunt) in tali casu, Deum daturum lumen, & speciale auxilium, quo se valeant ad ipsum conuertere. Ita Bonacina *loc.cit.n.15. Summa corona de Baptism.fol.29.* & alij apud ipsos.

Sed longè probabiliùs, & magis consequenter respondeo: non posse. Quia, vt supra est habitum, post Euangelij Christi promulgationem non est aliud remedium pro remissione peccati originalis, quàm Baptismus in re, vel in voto susceptus: ergo. Vnde si illum, in voto saltem, in tali casu non receperint, necessariò damnabuntur. Sic Vega *1.p. summæ, c.33. casu 30.col.225.* Barthol.de Ledesma *de Baptism. diffic.13.col.161.* & alij communiter.

DISPVTATIO II.

De materia, tam remota, quàm proxima Baptismi.

QVÆSTIO PRIMA.

An omnis, & sola aqua naturalis, sit materia remota Baptismi?

NEGANT aliqui Hæretici Seleuciani, & alij quos referunt Bellarm. *de Bapt.c.4.* & Suar. *disp.10.sect.1.* Negarunt etiam alij Catholici, qui putaverunt parvulos, ingruente mortis necessitate, si deesset aquæ copia, vel si adhuc in vteris existerent maternis, saluari posse voto, vel precibus parentum, aut aliorum fidelium, præsertim adhibito signo Crucis, vel alia quapiam pia ceremonia, cum invocatione Trinitatis. Ita senserunt Gabriel, & Cajet. & ante illos Gerson, vt refert Estius *in 4. dist.4.§.26. pag.mihi 72.*

Sed certissimè respondeo affirmativè. Est veritas de fide definita in Trid.*sess.7.can.2.de Bapt.* Et clarè colligitur ex illo Ioan. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua*, &c. Et ita tenent omnes Catholici, docentes consequenter, sufficere aquam naturalem cuiuscumque generis sit, vt maris, fluuij, paludis, putei, fontis, pluuiæ, etiam impuræ, aut etiam balnei, etiam sulfurei; siue huiusmodi aqua calida sit, siue frigida, siue tincta colore, siue densa. Sic S.Thom.*q.66.art.4.* Vict.*q.12.* Sotus *in 4.dist.3.q.vnica,art.4.* Nugnus *3.p.q.66.art.3.* Suar.*tom.3. de Sacram.q.66.art.4.disp.20.sect.1.* Henriquez *lib.21.cap.6.n.1.& cap.22. per tot.* Petrus de Ledesma *de Bapt.c.8.concl.18.* dicentes, sententiam Caietani esse plusquam temerariam. Vasquez *tom.2.disp.149.* Molfes.*in sum.tract.4.c.1.n.32.* Vega *loc.cit.casu 29.col.224.* Becan.*c.10.q.5.* addens, sententiam Cajetani iussu Pij V.ex comment. D.Th. expunctam in Romana impressione. Vivald. *de Bapt. n.4.* Bon.*loc cit.punct.3.n.1.* Gran.*tr.1.disp.3.* Candid. *disq.16 art.2.dub.1.pag.18.* Torrebl. *lib.2.* practicarum,*c.5. . .9.* Regin.*lib.27.n.10.& 11.* & Bauny *tr.2. de Bapt.q.4.* Trull *de Sacram.lib.2.c.3.dubit.3.* Dicastillo *tract.2.de Baptism.disp.3.dubit.3.* Gesualdus *1. part. sum tract.5.cap.4.à num.4.*

QVÆSTIO II.

Quanam quantitas aquæ sufficiat ad Baptismum?

REspondent communiter omnes, illam sufficere, quæ potest contingere corpus, & successiuè fluere per aliquam eius partem, quod facere potest exigua quantitas aquæ. Sic S.Thom. *q.68.art.11.ad 4.* Sotus *dist.3.art.12.* Henriq. *lib.2.c.7.n.2.* Filliuc. *tr.2. n.23.* Bonac.*loc.cit.punct.4.n.16.* & alij.

QVÆSTIO III.

An minima quantitas aquæ, ut duæ guttæ, aut vna, sufficiat ad Baptismum?

NEgant Valent. *tom 4. disp.4. q.1. punct.2.vers. Itaque sequitur.* Posseu.*de Bapt. num.7.aliàs 13.* Gran. *tr.1.disp.4.* & apud ipsum Sotus, & Grassius. Negant etiam Ludouic.de S.Iuan *q.1.de Bapt. art.3. dub.1.pag.mihi 50.* Layman *c.3.de Bapt.num.1.* Suar. *disp.20.sect.2.§.quare.* Zambr.*c.1.dub.4.* Regin.*tom.2. lib.27.c.3.n.15.* Bonac. *loc.cit.punct.4.n.19.* qui pro sua sententia citat Viuald. *c.2.n.4.* (qui tamen nihil de hac quæstione tractat.) Candid.*loc.cit.dub.6.* Molfes.*loc.cit.n.36.pag.mihi 283.* & Bauny *q.4. de Bapt. assert.1.* Quia ille, cui tantum vna aquæ gutta infunderetur, propriè dici non posset lotus, nec proindo baptizatus. Ita etiam sentit Palaus *tr. 9. punct.4.n.5.*

Sed probabiliùs respondeo: sufficere. Quia per aspersionem vnius, aut duarum guttarum aquæ (præsertim si per corpus fluant) verè denominatur homo ablutus, veréque dicitur aspersus, aut tinctus aquas ergo quæcumque gutta sufficiet. Sic Henriq *lib 2.c.7. art.2.& c.21.n.4* qui pro hac parte citat D.Th.*q.68. art.11.ad 4.* & Sotum *dist.5.art.11.* Vasq. *disp.145. c.4.n.32.* Neque dissentit Diana *3 p.tr.4.resol.5.* imò clarè consentit *5.p.tr.3.resol.5.* Tenent etiam Hurt. *disp.1.diff.6.* Ochag.*q.4.n.8.* Metatius *tom.3.de Bapt. disp.2. sect.4.* & alij. Nec recedit ab hac sententia Grassius citatus à Granado pro opposita parte; nam solum ait; materiam Baptismi esse aquam simplicem naturalem potentem abluere. Quod nos non negamus. Sic *lib.1.cap.3.de Bapt.n.1 . fol.mihi 7.* sic etiam Pasqualigus *decis.73.* Trullench. *lib.2.c.1.dub 3. . 7.* Dicastillo *tract.2.disp.1.dubit.3.n.46.* & Remigius *in sum.tract.5.cap.2.n.8.*

QVÆSTIO IV.

An si quis baptizet aliquem signo crucis in fronte, aut in capite, impresso digito, aut linteo aliquo madefacto aqua, veram efficiat Baptismum?

NEgant Angel. *verb.Bapt.3.num.4.* Aureol. *in 4. dist.3 q.3.* Posseu *de Bapt.c.7.n.mihi 4.* Grassius *p.2.lib.1.dec.aur.c.3.de Bapt.n.17.fol.mihi 7.* Molfes. *tr.4.c.1.n.34.pag mihi 283.* & Reginald.*lib.27.n.12. pag.mihi 22.*

Sed probabiliùs respondeo, in tali casu verũ efficere Baptismum. Quia per talẽ actionẽ verè denominatur homo ablutus. A qua enim, etiam non expressa è manibus, vel è linteo, sufficiens est ad abluendum quemcumque, vt cõstat. Sic Comitol.*in resp.moral.lib.1.q.12.* Filliuc.*n.34.* & Diana *loc.cit.* Qui narrant hunc casum cuidã mulieri accidisse, quę moribundũ infantem baptizauit, signo Crucis in fronte impresso digito aqua madefacto. Sic etiã Candid.*loc.cit.pag.mihi 81.* & Bonac.*in vlt.edit.disp.2.punct.5.n.14.pag.mihi 47.* Pasqualig.*dec.73.per tot.* & Trullẽch. *lib.2.c.1.dub.5.n.7.*

QVÆSTIO V.

An aqua ex sale resoluta, sit materia sufficiens ad conferendam Baptismum.

NEgant Angel. *v. Bapt.* 4. (*aliàs* 3.) *num. mihi* 2. Syluest. *eo verb.* 2. *in fin.* Ægid *q.* 66. *art.* 4 *dub.* 1. *n.* 22. & pro hac sententia citat Henriquez Tabienam *Bapt.* 4. §. 7. *in fin.* & eam sequitur Aureol. *in* 4. *dist.* 3. *q.* 3. Lublin. *v. Baptismus, n.* 2. & Layman *c.* 3. *de Baptism. n.* 1. & Palaus *punct.* 3. *de Baptismo, num.* 1. (qui tamen malè citat Bonacinam pro se.) Quia talis aqua non censetur naturalis, seu elementatis.

Sed probabilius respondeo: esse materiam sufficientem. Quia sal efficitur ex aqua maris, vel putei salsi, congelata æstiuo Sole: ergo liquefacta, & resoluta, apta materia erit ad abluendum, & baptizandum. Sic Sotus *dist.* 3. *q. vnica, art.* 4. Ochag. *quæst.* 3. *n.* 4. Henriq. *lib.* 2. *cap.* 6. *n.* 1. Armilla *v. Bapt. num.* 23. Viuald. *eod. v. n.* 10. qui pro hac sententia citat Tabienam *eod. verb. n.* 8. Bonac. *disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 3. *n.* 4. Possev. *n.* 5. Anton. Fernandez Moure *p.* 3. *cap.* 2. §. 4. *num.* 5. Diana *loc. cit.* Filliuc. *n.* 29. Trullench *lib.* 2. *cit. cap.* 1. *dub.* 3. *n.* 1. Dicastillo *loco supra cit.* Gaspar Hurtado *disp.* 1. *de Baptism. diffic.* 2. & Candid. *disquis.* 16. *art.* 2. *dub.* 1. & est communis sententia; vnde immeritò dixit Ægidius, sibi videri improbabilem, meliùs enim Pasqualig. *decis.* 76. vtramque sententiam probabilem reputauit.

QVÆSTIO VI.

An aqua resoluta ex niue, glacie, gelu, aut rore cæli, sit materia ad Baptismum sufficiens?

NEgat Marsius cum aliis quos, tacito nomine, citat Viualdus *n.* 5. & Victor. *q.* 12.

Sed longè probabilius respondeo: esse. Quia aqua ex prædictis resoluta, verè, & simpliciter est aqua. Sic S. Thom. *q.* 66. *art.* 3. Gabriel *in* 4. *dist.* 3. *q. vnica, lit.* D. Victoria *loc. cit.* Henriq. *lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 1. Sot. *dist.* 3. *q. vn. art.* 4. Bonac. Filliuc. Viuald. *locis cit.* Vega *verb. Bapt. casu* 2. Yribarne *disp.* 10. *in fin.* Ludouicus de san Iuan *q.* 1. *de Bapt. art.* 2. *dub.* 1. Samuel Lublinus *loc. cit.* Barthol. de Ledesma *de Baptism. diffic.* 2. *col.* 111. & 112. Petrus de Ledesma *in summa, cap.* 3. *de Baptismo,* Hurtado *diffic.* 2. *citata,* Archangel. *dist.* 3. *pag.* 27. *col* 2. Valentia *disp.* 4. *de Baptism. punct.* 2. *col.* 689. Ochagauia *loc. cit.* Diana 3. *p. tract.* 4. *de Sacramentis, resol.* 5. Candidus *loc. cit. dub.* 1. & Summa Theologica *sexto loco, vbi de materia Baptismi, pag. mihi* 128. Molfesius *tr.* 4. *cit. cap.* 1. *n.* 34. Reginald. *lib.* 27. *n.* 11. post Angelum *Baptismus* 3. *num.* 4. & est communis, quam nouissimè tenent Baunius *q.* 4. *de Baptism.* Pasqualig *decis.* 71. Trullench *loc. cit.* & Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 3. *n.* 31.

QVÆSTIO VII.

An ipsamet glacies, nix, aut gelu sint apta materia Baptismi?

NEgant communiter omnes, S. Thom. 3. *p. q.* 66. *art.* 4. Sotus, Syluester, Archangelus, Victoria, & Angelus *loc. cit.* Viualdus *num.* 5. Filliuc. *n.* 29. Petrus de Ledesma *cap.* 3. *cit.* Armilla *num.* 22. & 23. Reginald. *lib.* 27. *num.* 13. Ægid. *quæst.* 66. *art.* 4. *dub.* 1. *num.* 27. Henriquez *lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 1. Diana *part.* 5. *tract.* 3. *resolut.* 3. Bonacin. *disput.* 2. *punct.* 3. *n.* 5. Chamerota, Molfesius, Nugnus, & Rodriguez apud ipsum, & alij. Quia (inquiunt) ad Baptismum requiritur aqua apta ad abluendum: nix, gelu, glacies, &c. non sunt aqua apta ad abluendum, donec liquefiant: ergo, &c.

Nihilominus tamen ex dictis probabiliter sic respondeo: glacies, nix, aut gelu sunt materia apta ad conficiendum Baptismum? Probatur primò, quia hæc omnia sunt verè aqua, secundùm substantiam (quidquid Archangel. dicat) vt communiter docent DD. Ergo si applicentur alicui in fronte, aut in capite, cum expressione formæ Baptismi, verè fiet Baptismus. Consequentiam, supposita veritate antecedentis, concedit etiam Archangel. *loc. cit.* nam sic ait: Similiter, nec in niue, nec in grandine, neque in glacie celebratur Baptismus, non ea præcisè ratione, quia liquida non sunt, cum reuera in niue posset puer madefieri: sed quoniam sunt aliæ species ab aqua. Sic ille. Secundò, quia vt Diana, Filliuc. & alij concedunt, digito aqua madefacto potest quis pabtizare aliquem: ergo multo melius niue, glacie, aut gelu; cum hæc aptiora sint ad abluendum, quàm digitus, aut linteus madefactus: nam, vt bene Sot. *dist.* 3. *q. vn. art.* 4. (& Archangel. *loc. cit.*) in niue bene potest puer madefieri. Tertiò, quia gelu, glacies, aut nix, &c. facillimè ex contactu corporum resoluuntur: ergo, &c. Propter has ergo rationes, certè instante necessitate, cum huiusmodi materia sine scrupulo baptizarem, vt bene in hoc euentu concedunt etiam Puteanus, Præpositus, & Hurtadus apud Dianam *loc. cit.* Sic enim ait Hurtado *diffic.* 2. *cit.* In extrema tamen necessitate licitum est vti aqua, quamuis notabiliter permixta, imò & dubia, vt niue nondum resoluta; sub hac tamen conditione (siue exterius, siue mentaliter tantùm apposita) nempe, si materia hæc est idonea; quia extrema necessitas excusat irreuerentiam, quæ aliàs fieret conficiendo Sacramentum sub conditione, & illud temerè exponendo periculo nullitatis. Hæc Doctus Pater.

QVÆSTIO VIII.

An aqua quæ distillat ex vite, vel aliqua arbore, sit materia apta Baptismi?

AFfirmat Ioan. de Cruce *part.* 2. *de bapt. quæst.* 1. *dub.* 1. *concl.* 2. & alij, quos tacito nomine citat Ægidius *q.* 66. *art.* 4. *dub.* 1. *n.* 23. & id esse probabile apertè fatentur Dicastillo *disp.* 1. *cit. dub.* 2. *num.* 29. Pasqualig. *decis.* 78. Quia existimant, esse probabile, quod talis humor sit substantialiter aqua, eo quòd nil aliud sit, quàm humor qui attrahitur à terra, & ab arbore, seu vite concoqui non potest; vnde effluit per poros ipsius.

Sed oppositum respondeo. Ratio est, quia ille humor non est aqua naturalis, sed substantialiter succus. Sic Henriquez *lib.* 2. *cap.* 6. *n.* 2. Filliuc. *tr.* 1. *n.* 6. Ægidius *loc. cit.* Viuald. *n.* 9. Bartholomæus de Ledesma *de Baptis. diffic.* 4. *concl.* 2. *col.* 111. Gabriel *in* 4. *dist.* 3. *q. vn. lit.* G, Candidus *disquisit.* 16. *art.* 2. *dub.* 3. Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 5. & apud ipsum Moure *p.* 3. *cap.* 11. §. 2. *n.* 3. Zanardus, & Reginaldus *lib.* 27. *n.* 11. Bonac. *disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 3. *n.* 2. Trullench *cap.* 1. *cit. dub.* 3. *n.* 1. & communis. An verò in vrgente necessitate possit huiusmodi humor adhiberi pro materia Baptismi? Respondeo posse, imò & teneri quem illum adhibere propter probabilitatem oppositæ sententiæ, in quo bene Pasqualius, & antea Diana 3. *p. tract.* 4. *resol.* 5. Trullench *lib.* 2. *c.* 1. *dub.* 3. *n.* 3. & Dicastillo *loc. cit.* & *n.* 32. & 33.

QVÆSTIO

QVÆSTIO IX.

An lixivium, brodium, seu ius carnium sint materia apta Baptismi.

NEgant aliqui apud Sylvestr. *verb. Bapt.2. q.4.* & expresè Aureol. *in 4.dist.3.quæst.6.* Grasius *part.2.lib.1.decis.cap.3.de Baptism.num.17.* & Molfesius *in summa, tract.4.cap.1.num.14.* per hæc verba: Itaque, neque lixivium, neque ius, neque aqua in qua decoquuntur herbæ, radices, vel elixantur carnes, vel pisces, & sic de aliis, est apta materia Baptismi. Ita ille. Et Pasqualig. *decis.*80. loquendo de aqua jurulenta. Quia (inquit) hujusmodi aqua non est apta ad lauandum, cum potius polluat.

Sed probabiliùs respondeo: esse lixivium, imò & brodium, aut jus carnium, dummodo non sit ita spissum, ut ibi esse aquam dubitetur. Primum constat, quia ex eo quod aqua naturalis transeat per cineres, non desinit esse aqua. Secundùm etiam patet, quia in brodio verè, & realiter manet aqua naturalis, si tamen facta sit parva decoctio; quia sicut aqua mixta cum parvo vino, manet materia sufficiens pro Baptismo, ita & aqua quæ remanet in brodio. Sic D.Th. *in 4. dist.*4. Sotus *art.*4. Sylvester *loc.cit.* & *q.1.* Ægidius *q.66.loc.cit.* Hurtado *disp.2.diffic.2.* Possevinus *q.7.n.3.* Vega *de Baptism.casu* 2. Vivald. *de materia Baptis.n.6.* Angel. *Baptis.3.n.3.* Yribarne *in 4. dist.*10. Ludovicus de S.Iuan *q.1.art.2.dub.2.* Lublinus *loc.cit.n.2.* Bartholom. de Ledesma *loc cit.* Vasquez *disp.141.n.9.* Angles *in suis Floribus, de Baptis.art.2.pag.mihi* 30. Granados *tract.1.disp.3.* Candidus *art.2.cit.dub.1.pag.*81. Summa Theologica *loc. cit.pag.*128. Bonaciua *disp.2.q.2. puncto 3.n.3. & 6.* Villalobos *tract.5.diffic.3.n.2.* Becanus *de Baptis.c.8. q.2.* & Reginaldus *loc.citat.* necnon Baunius *tract.2. de Baptismo, q.4.coroll.*4. Pasqualig. *decis.79.loquendo de lixivio.* Trullench. *lib.2. cap.1. dub.3.n.1.* Dicastillo *disp.1. dub.3.n.29.& 56.* & Gesuald. *1. part. sum.tract.3.cap.*4.

QVÆSTIO X.

An gutta aqua, qua colliguntur ex vaporibus densatis, & in tegumento olla reperiuntur, sint apta materia Baptismi?

NEgat Trullench. *lib.2.cap.1.dub.3.n.3.* eo quòd existimet hujusmodi guttas non esse veram aquam.

Sed probabiliùs respondeo affirmativè. Imò idem affirmandum est de illa aqua, quæ hyemali tempore ex parietibus, & lapidibus fluit, quia verè sunt aquæ. Sic Moure *part.3.cap.11.§.2.n.3.* quem sequitur Diana *3.part. tract.4.res.5.cit.*

QVÆSTIO XI.

An aqua, qua exivit de latere Christi, posset esse materia debita Baptismi?

REspondeo, quod sic. Quia fuit vera aqua, ut habetur *in cap. 1.1 quadam, de celebrat. Missar.* & docent D. Thom. *quæst.66.art.4. ad 3. & q.74. art.7.ad 1.* D. Chrysostom. Cyrill. Theophil. Euthymius & alii Patres in Ioan.19. Sic Angelus, Sylvester, Candidus, & Sotus *loco citat.* Vivaldus *loco citato, num.*7. Archangelus *loco citato, pag.*28. & est communis.

QVÆSTIO XII.

An ceruisia, ptisana, lac, urina, saliva, sudor lachryma, & hujusmodi, sint materia debita, aut sufficiens Baptismi?

AFfirmat Lutherus apud Bellarm. *de Baptism. cap.2.vers.5.* Quatenus ait: valere Baptismum in ceruisia, lacte, aut alio liquore, in quo possit fieri balneum.

Sed oppositum omnino respondeo, & dico non esse sufficientem materiam, quia non sunt verè aqua: & quidem de lacbrymis, & de flegmate habetur *in cap.in quadam, cit.* & de saliva *in cap.pen.de Bapt.* Sic D.Th *art.*4. Sotus, Ledesma, Tabiena, quos citat, & sequitur Henriq. *lib.2.c.6.n.2.* Bonac. Vivald. & alii *loc.cit.* & Binsfeldius *in suo Enchirid. p.1.tr. de Bapt. §.2.* & ibi suus Additionator Franciscus Silvius, & Ægid. *art.4.cit.dub.1.n.23.* (quamvis hic Author immeritò dubitet, an in necessitate possit fieri Baptismus cum saliva, aut sudore, ut infrà.) Ang. *Bapt.3. n.1.& 6.* & Valent. *4.tom.q.1.de Bapt.punct.2.* quamvis hi tres Authores, loquendo de ceruisia, aut prisana dicant, & benè, posse esse materiam Baptismi, si fiat levi aliqua decoctione hordei. Sic etiam Candidus *art. 2.cit.dub.3.* Hurtado *disp. 1. diffic.2.* Archang. & Becan. *loc.cit.* & omnes.

QVÆSTIO XIII.

An instante necessitate possit quis baptizari cum saliva, sudore, & hujusmodi humoribus?

AFfirmativam partem satis insinuat Ægidius *q.66.dub.1.n.24.* vbi sic ait: De sputo tamen, sudore, & similibus humoribus, non videtur id posse dici, ob *cap.penult.de Baptis.* vbi Pontifex negat absolutè, pro Christianis habendos qui ex necessitate sputo baptizati sunt. Hoc etiam certum est, tam hac quàm illa materia baptizatos, saltem sub conditione rebaptizandos, si postea fieri possit; quia utminimum est materia dubia. Sic ille. Dixerat autem idem *n.22.* quod in necessitate, uti licitè possit materia dubia secundùm omnes Doctores. Hanc sententiam approbat Baunius *q.4.cit.* Palaus quoque *tr.19.punct.3. n.2.* nec reprobat Dicastillo *disp.1.dub.3.n.36.*

Sed oppositum omnino respondeo. Quia expressè est hoc prohibitum *in cap. penult. de Baptism.* Et tenent omnes Doctores, & constat ex dictis. Legantur D.Thom. *3.p.q.66.art.4.* Sylvester *verb. Baptismus 2.* & alij.

QVÆSTIO XIV.

An aqua artificialis, vel distillata ex floribus, ut rosacea, &c. sit apta materia Baptismi?

REspondeo: non esse. Quia hujusmodi aquæ non sunt aqua naturalis, quam solam esse sufficientem, dixit Trident. *sess.7. can.7. cit.* Sic omnes Doctores *in 4.dist.3.* & cum D.Thom. *quæst.66. art.4.* Navarr. *cap.22.num.5.* Sotus *distinct.3. quæst. unica, artic.4.* Valentia, Bonacina, Vivaldus, Bartholom. de Ledesma, Binsfeldius, & Silvius, Granado, & alii *locis citatis.* Sic etiam Archangelus *dist.3. pag.27.* per hæc verba: Non potest autem celebrari Baptismus in ceruisia, ac cæteris hujusmodi liquoribus potabilibus, cùm certum sit eos alias species esse ab aqua. Pariter in aqua rosacea, aliisque herbarum succis minimè fieri potest: sicut neque in alchymicis aquis,

cum omnes non sint veræ aquæ,quamvis cum addito, puta rosacei, &c. propter apparentiam,aquæ nomen eis ab arte tribuatur. Hæc ille. Cui junge Pasqualigum *decis.*77. Pesantium, Nugnum, & alios plures penes illum.

QVÆSTIO XV.

An saltem in necessitate possit aliquis his aquis Baptizari?

AFfirmant Ioan.Puteanus *in* 3.*p.*D.Thom.*q.*66. *art.*4.*n.*3. Præpositus *ibidem n.*22.Taonerus,& Chametota apud Dianam 3. *p. tract.*3. *resol.*2. & alii apud Ægidium *loc.cit.n.*13. qui dicit, id se non audere facilè approbare ; posset tamen approbare iuxta doctrinam suam nuper *q.*13. traditam. Sicuti approbat Palaus *punct.*3. *cit.n.*2. Imò & Bauny *q.*4. *cit.*his verbis : Hæc sententia non est improbabilis, quam qui sequitur in necessitate extrema spirituali pueri,Baptismum non dabit, nisi sub conditione,hoc modo : *Si aqua, qua utor, est materia Baptismi sufficiens,ego te baptizo in nomine Patris*, &c. *Si non est, non te baptizo.* Sic enim admittendi sacrilegii periculum vitatur. Ita Bauny. Et postea Remigius *in sum. tract.*5.*cap.*2.§.1.*n.*2.*pag.*237.

Sed certè omnino respondeo oppositum. Quia prædictæ aquæ non sunt naturales. Sic communiter omnes DD. cum S.Th.3.*p.q.*60.*art.*5.*&* 6. & Mag. *in* 4.*dist.*3. ut docet Diana *loc.cit.* Addo tamen,quod dato, quod contraria sententia sit probabilis,teneretur quis illam in casu necessitatis amplecti, ut docet Dicastillo *disp.*1.*dub.*3.*n.*36. & nos *tr.de pœnit.*

QVÆSTIO XVI.

An aqua per artem ex vino limphato, vel ex brodio spisso extracta sit, sufficiens materia Baptismi?

REspondeo esse,quia verè est aqua naturalis,sicut & est aqua depurata ex luto denso. Sic S. Th. *art.*4.*ad* 2. Sotus *art.*4.*ad* 2. Ledesma,quos sequitur Henriquez *lib.*2.*c.*6.*n.*2. Vivald. *loc.cit.n.*6. Ochagavia*q.*3.*n.*4.Hurtado *diff.*2. citata,Vasq. *disp.*141. *n.*9. Bonac. *disp.*2. *de Baptismo*, *q.*2. *punct.*3.*n.*4. in nova impressione, & apud ipsum Reginaldus, Possevinus, & Ægidius. Et est communis sententia. Secus (inquit Archangel.*loc.cit.*) dicendum est de aqua quæ exprimeretur ex pane calido, aut ex eodem officio ignis destillaretur ; cùm non sit certum (ut ait Sotus) eam esse veram aquam.

QVÆSTIO XVII.

An aqua naturalis mixta cum alio liquore sit sufficiens materia?

REspondeo, quod si aqua naturalis mixta sit cum aqua rosacea, v. g. vel cum alio liquore, aut corpore in tanta quantitate, ut ita admixta nequeat ampliùs denominari aqua naturalis, tunc non erit apta materia. Secus dicendum si misceatur cum parva quantitate aquæ rosaceæ, vel alterius liquoris, &c. Quia cùm sit in parva quantitate admixta, non desinit esse aqua naturalis, secundum substantiam, & sic apta materia. Sic habetur in Concil.Florent. sub Eug.IV.Angel. *loc.cit.num.*3. Ricard. *dist.*4.*q.*3. *art.*5.Angles *quæst.*1.*art.*2.*concl.*3. Filliuc. *n.*28. Bonac.*disp.*1.*quæst.*2.*punct.*1.*num.*6. & Molfes. *in sum. tract.*4.*cap.*1.*num.*33. & alii post D.Thom.*quæst.*66. *art.*4.

QVÆSTIO XVIII.

An peccet mortaliter baptizans in aqua naturali fæda,vel in aliquo brodio parum decocto, aut non spisso, aut in alia materia dubia?

REspondeo peccare, si tali materia utatur absque necessitate : cum illa enim non peccabit baptizans,si hoc faciat sub conditione : Ratio est, quia qui tali materia (vel alia de qua sit dubium) utitur, absque præcisa necessitate, facit contra reverentiam Sacramenti; quæ irreverentia cessat si urgeat necessitas, & fiat Baptismus sub conditione. Sic Henriq. & Bonacin. *loc.cit.* Ægid. *art.*4.*dub.*3.*n.*12.Valentia *disp.*4.*q.*1. *punct.*2. Sotus *art.*4. *ad* 2. Ludovicus de S.Iuan *q.*1.*art.*3.*diff.*2.*pag.*50.Villalob. *de Bapt.diffic.*3.*n.*2.Sotus *q.*3. & Lublin.*v.Baptis.n.*11. ubi sic ait : Si dubitatur de aqua, an vera sit, & Baptizandus in periculo existeret, nec alia certior ad manum posset haberi, debet cum ea baptizari, sub conditione tamen hujusmodi : Si hæc est materia sufficiens. Pòstea talis,si supervivat,debet rebaptizari sub conditione. Si non es baptizatus, ego te baptizo. Sic ille, ex Zambrana *cap.*1. *de Bapt. dub.*1. Reginaldus *lib.*27.*n.*13.Hurtado etiam *disp.*1.*de Bapt.diffic.*2. & Palaus *de Baptis.punct.*3.*n.*5. Diana *tract.*6.*resol.*33. ubi addunt, esse etiam peccatum grave uti alia aqua præter aquam benedictam, quæ in fonte Baptismali servatur, nisi aliàs in necessitate. Quod additum non admittit Quintanadueñas hîc *sing.*12.obi doctè probat, nec esse culpam lethalem baptizare aqua non benedicta, etiam in Baptismo solenni.

QVÆSTIO XIX.

An ablutio quæ est materia proxima Baptismi, possit fieri per submersionem,effusionem & aspersionem?

REspondet Angelus *v.Bapt.*4.*n.*1.cum aliis,posse fieri per infusionem, & aspersionem, non per submersionem.

Sed longè probabiliùs respondeo,tribus prædictis modis posse fieri : videlicet vel immergendo corpus in aquam ; vel infundendo, vel applicando aquam corpori,vel tandem per aspersionem. Ratio est, quia quovis horum modorum fiat, homo sufficienter denominatur ablotus. Sic Henriquez *lib.*2. *cap.*7.*n.*1. Granad. *tract.*1. *disp.*4.*n.*6. S.Th. *q.*66.*art.*6. Sot. *dist.*3.Bonac.*disp.*2.*q.*2.*punct.*3.*n.*17. Et habetur in Catech. Rom. *tit.de Baptismo,n.*17. ut notat Molfes. *in sum. tract.*4. *cap.*1. *n.*41. Archang. Rub. *dist.*3. *pag.*20.Hurt.*disp.*1.*diff.*4.Palaus *punct.*4.*n.*2. Dicastillo *tract.*1.*disp.*1. *dub.*3.*n.*27. & omnes. Qui tamen (licèt hæc ita sint) benè notant, quod Minister qui solemniter baptizat,teneatur servare consuetudinem suæ Ecclesiæ in qua baptizat,sub peccato saltem veniali,nisi aliàs justa excusef,ut honestas in adultis, quos mergi non convenit, aquæ paucitas, debilitas Ministri,nun potentis sustentare baptizandum, &c. nam tunc, quamvis consuetudo haberet, ut Baptismus per immersionem conferatur, posset licitè per infusionem, aut aspersionem conferri.

QVÆSTIO XX.

An infans in utero matris existens baptizari possit, si uterus matris abluatur?

AFfirmat quædam Glossa,quam citat Henriquez *loco citato, num.*2.*littera L.*

Sed

Sed certissimè respondeo: non posse. Quia per ablutionem vteri, non censetur ipsa persona infantis manere abluta. Sic D.Thom. *quæst.68 art.11.* Henriquez *loc.cit.* & latiùs *cap.21.n.2.* Sotus, Ledesma, Syluester apud ipsum, Gabr. *diffic.4.quæst.2.* Valent. *disp.4.q.1.punct.2.§. tertiò sequitur.* Viuald. *cap.vlt. de bapt. num.16.* & est communis per *cap. qui in maternis, de consecratione dist.4.citata.* Sic etiam Candid. *disquisit.16. art.2.dub.7.* Bonac. *loco citato, n.25.* Archangel. *dist.5. pag.52.col.1.* Victoria *n.32.* Reginald. *lib.27.n.16.* & alij, quos sectatur Dicastillo *disp.1.dub.3.n.59.* dicens, oppositam sententiam esse plusquam falsam.

QVÆSTIO XXI.

An saltem validè baptizaretur, si manu, aut arte obstetricis, super ipsum infantem in vtero existentem, posset aqua immitti?

NEgant Comitol. *lib.1.q.13.* Filliuc. *tract.7.n.33.* Ochag. *q.4.n.5.* Lublin. *v.Baptism.22.* Vega *1.p.sum.c.33.casu 18.* [Porque (inquit hic autor) aun no auia nacido en el mundo, y por tanto no puede tornar a oacer a la Iglesia.] Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: Validè baptizari, si fic fiat vel in capite, vel in alia parte corporis. Ratio est, quia in casu prædicto nihil deesset, si forma adhiberetur, vt patet. Sic Archang. *dist.5.pag.52.* Vict. *q.31. aliàs 32.* Valeotia, & Viuald. *loc.cit.* Gabr. *dist.4.q.2. art.3.dub.2.* Reginald. *lib.27.c.3.* & alij. Ex quo rectè colligunt hi authores, esse validum Baptismum, neque rebaptizandum esse infantem postquam totus è ventre exiuit, si antequam totus exiret, baptizatus fuit in capite. Sic etiam Bonac. *loc.cit.n.25.* qui citat D.Th. Sotum, Vasq. Pesantium, Pbiliarcum, Toletum, & alios. Et tenent etiam Suar. *disp.20. sect.2.* Diana *2.p.tr.1.miscell. resol.43.& 5.p.tr.3.resol.12.* Candid. *loc.cit.* Molfes. *tr.4.c.1.n.37.* & communis. Quam tenet etiam Dicastillo *loc.cit.*

QVÆSTIO XXII.

An infans natus cum pelle secundina (id est, cum pellicula sua generationis, dum) illa adhuc involutus est, possit baptizari?

AFfirmant Angel. *v.Baptism.n.4.* Aureol *dist.5. q.1.* Syluest. *Bapt.4.n.2.* & nouissimè Huttad. *disp.1.dub.6.* Armilla *verb.Bapt.n.38* Ægidius *q.66. art.7.n.78.* Ochaguaia *q.4.n.1.* Vasquez *disp.145. n.31.* & penes ipsumR osella & Lublinus *loc.cit.n.4.* Palaus *punct.4 n.8.* Trullench. *lib.2.cap.1.dub.3.n.8. in fine,* & Dicastillo *disp.1.dub.3.n.53.* & probabile reputat Layman *c.3. de Baptism. num.3.* & quidem probabilitet, vt ait Valent. *disp.4. quæst.1.punct.2.§. quintò sequitur,* & expressè tenet Reginaldus *lib.27. n.16.* per hæc verba. Neque obstat, quod infans in vtero existens inoolutus sit pelle secundina; nam & natus potest cum tali pelle baptizari, iudicio Angeli *in verbo Baptismus 5.§4.* & Sylu. *eod. verbo 4. q.1.* ratioque esse videtur, quod ea pellis fit corpori adnata, sicut & capilli, vel scabies. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: Non posse baptizari, dum pellicula illa contectus infans fuerit, nisi fortè illa pellicula esset porosa, ita vt aqua illam penetrare posset, & ad carnes infantis peruenire. Ratio est, quia adhoc, ut Baptismus sit verus, requiritur, ut re vera abluatur aliqua pars corporis, vel ipsa persona, quatenus est subjectum peccati origioalis: non ergo sufficiet, ut tantùm abluatur secundum id in quo continetur. Sic D.Thom. *art.7.ad 3.quæst.68.art.11.* Sotus *distinct.3.art.7.* Henriquez *lib.2.cap.7.num.2.* Valent. *loc.cit.* Bonac. *disp.2.q.2.punct.4.n.21.* Laym. *loc.cit.* Filliuc. *tract.2. num.3.* Possevin. *cap.7. mihi n.15.* Baunius *q.4.assert.4.* Zambr. *de Bapt.dub.3.n.8.* & alii communiter, etiam docentes, non valere Baptismum, si pucr esset in corio aut vtre, & eatenus lavaretur. Sic etiam Candidus *disq.16.art.2.dub.10. & 11.* & quantum ad hoc ultimum Palaus *loc. cit. num.6.*

QVÆSTIO XXIII.

An si aqua, vel ejus aspersio vestes tantum infantis attingat, fiat Baptismus?

AFfirmant Palud, apud Henriquez *cap.7.cit.lit.R.* quam opinionem esse probabilem innuunt Valent. *loc.cit.* Sotus *distinct.3.art.7.* & Vega *casu 63.* quatenus solùm contrariam opinionem probabiliorem, & securiorem affirmant. Sic enim ad propositam quæstionem respondet Vega: Respondeo, [Que aunque alguno podra ser inclinarse por la parte affirmativa, que a Soto le parece, y con razon, se mas segura la parte negativa: Y concluyendo viene a dezir, que el creeria, que semejante hombre debaxo de condicion fuesse tornado a baptizar.]

Sed probabiliùs longè respondeo: Non fieri Baptismum, nisi baptizandi vestes ita delicatæ sint, ut aqua attingere possit carnes; nam in hoc casu verè diceretur ablutus infans: non in alio, propriè loquendo. Sic Henriquez, Valentia, Ochagavia, & Sot *loc.cit.* Filliuc. *n.31.cit.* Huttad. *disp.1.diff.6.* & Ludovicus de S.Iuan *loc.cit.art.3.dub.2.* Laym. *cap.3.de Baptismo, n.1.* Petrus Cañedo *c.2.de Baptismo.* Cand. *loc.cit.pag.82.* Torreb. *lib.2.pract.cap.5.n.31.* Bonac. *loc.cit. n.21.* Petrus de Ledesma *cap.3.cit.* Reginald. *lib.27.n.15.* & Palaus *loc.cit.n.6.* Trullench. *lib.2.c.1. dub.3.n.8.* & Dicastillo *disp.1.dub.3.n.50.*

QVÆSTIO XXIV.

An aqua, si solum capillos abluat, sufficiat ad validum Baptismum efficiendum?

NEgant Bon. *disp.2.q.2.punct.4. n.22.* Rodrig. *1. part.c.25.conc.2.* & ex parte Vega *c.22.casu 62. col.239.* & Zambraoa, quem videtur sequi Laym. *loc.cit.* Negant etiam Petrus Cañedo *cap.2 de B. pt.* Villalobos *de Baptism. diffic.4. num.3.* Torreblanca *loc.cit.* Quia putant, capillos non esse partes hominis, sed superfluitates.

Sed probabiliùs respondeo: Sufficere. Primò quia capillis ablutis, homo moraliter dicitur ablutus capite, quod ad Baptismum sufficit. Secundò, quia capilli verè sunt pars hominis conjuncta ad ornatum ejus, & secundùm Aristotelem viuunt, & vegetant. Tertiò, quia quando D. Petrus tot millia aspergendo baptizavit uno die, non est credibile, quin multi aspergerentur, & tingerentur tantùm secundùm capillos: ergo. Sic Sot. *dist.3.art.7.* Vasq. *disput.145.n.31.* Ægidius *quæst.66.art.7. dub.2.n.78.* Huttad. *disp. diffic.6.* Filliuc. *tr.2.n.32.* Henriquez *lib.2.cap.7.num.2.* Valent. *loc.cit.vers. Sextò sequitur.* Tolet. *lib.2.c.18.* Suar. *disp.20.sect.2.* Granad. *tract.1. disp.4.* Ochag. *loc.cit.* (qui idem dicendum putat, etiamsi aqua Baptismi solùm contingeret ungues.) Candidus *loco citato, dubitat.10. & 11.* Possevinus, Graffius, Molfesius, & alii apud Bonacinam *loc. cit.*

Petrus de Ledesma *cap.*3. & alii. Quos oovissimè sequuntur Palaus *punct.*4. *n.*7. Baunius *q.*3. *assert.*4. Trullench. *c.*1.*cit.n.*8. Dicastillo *dub.*3.*cit.n.*52. & Diaoa *part.*10.*tract.*16.*resol.*28.

QVÆSTIO XXV.

An valeat Baptismus, si solus pes, aut digitus infantis fuerit ablutus?

NEgaot Sotus *in* 4.*dist.*3.*quest.unica, art.*7. Valentia *disp.*4. *q.*1. *punct.*2. *vers. quintò sequitur*, Suarez *disp.*10.*sect.*2. Petrus Cañedo *cap.*2. *de Baptis.* Villalobos *tract.*5. *de Baptism.diffic.*4.*n.*3. Bonacina *loc.cit.n.*24. Ægid.*n.*3. Armilla *v.Baptism.n.*27. Granados *disp.*4.*n.*10. & inclinat Layman. *loc.cit.* Torreblanca *loc.cit.* & Molfesius *loc.cit.n.*43. neeoon Palaus *punct.*4. *n.*5. Quia iuxta communem modum loquendi, non dicerur quis lotus ex eo qood digitus tantùm abluatur.

Sed probabiliùs respondeo: valere. Primò quia per ablutionem eujuscunque partis, etiam minimæ, ut digiri, denoininatur homo simpliciter ablutus: sicur dieitur vulneratus io quacunque parte vulneretur. Ergo ablutio solius pedis, aut digiri, sufficiet ad valorem Baptismi. Secundò quia aspersio facta super capillos infantis, sufficit ad validitatem Baptismi: ergo etiam sufficiet facta in alia parva quantitate corporis. Sic Vasquez *disp.*145.*c.*4. Durand. *in* 4.*dist.*6.*quæst.*1. Ochagavia *quæst.*4. Henriq. *c.*6. *n.*2. Hurtad. *disp.*1.*diffic.*6. Filliuc. *tract.*2.*n.*33. Navar. *consil.*2. *de Baptism.* & in manuali *c.*22. *in fine.* Paludan. Panorm. & Innoc. quos sequitur Victoria *quæst.*31. (unde malè illùm citat Bonac. pro contraria opinlooe.) Tenet etiam Lublinus *v. Baptismus*, *n.*10. Legaotur Diana 5.*p.tract.*3.*res.*4. & Archangelus Rubeus *dist.*3. necnon Baunius *loc.cit.* Trull. *c.*2.*cit.dub.*3.*n.*9. & Gesuald. 1.*part.summ.tr.*3.*c.*4.

QVÆSTIO XXVI.

An baptizato in pectore, vel scapulis, possit iterum sub conditione repeti Baptismus?

NEgant Vasquez *q.*68.*art.*11. & Suarez *disp.*20. *sect.*2. Quia existimant, non minùs firmum, ac ratum censeri, ac factum in capite: Sic etiam sentit Petrus Cañedo *cap.*2.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse. Primò, quia sic habet expresśè S. Thom. *q.*68.*art.*11. *ad* 4. ubi sic ait: *Si puer propter periculum baptizetur in capite, non est iterum baptizandus sub conditione: si verò in quacunque alia parte baptizetur, iterum sub conditione est baptizandus.* Sic Doctor sanctus. Secundò, quia cùm dubium sit, an baptizatus in pectore, vel scapulis, sit verè baptizatus; ex non rebaptizatione potest evenire aliquod damnum baptizato, si fortè illa sententia non sit vera: ergo ad minus iterum poterit sub conditione rebaptizari. Sic Ioan. Sancius *disp.*44.*n.*2. *&* 26. & Torrebl. *loc.cit.n.*33. Vbi non solùm posse, sed etiam debere repeti sub conditione affirmat, & citat pro hac parte D. Anton. Durand. Palud. Ægidiom, Bonacioam, & alios.

QVÆSTIO XXVII.

An possit rebaptizari, qui secundum capillos, manum, pedem, aut digitum esset dumtaxat aspersus?

NEgant aliqui apud Sylvest. *bapt.*4.*quæst.*1. quam sententiam probabilem esse affirmat Filliucius *num.*33.*cit.*

Sed probabiliùs respondeo: Posse, imò & debere (quidquid dicat doctissimus P. Hurtado, ex Vasquio *disp.*1. *diffic.*12.) sub condirione tameu, nempe *si non baptizatus es, ego rebaptizo, in nomine, &c.* Ratio est, quia propter probabilitatem contrariæ senteotiæ, rectè sic rebaptizari sub conditione licebit. Sic Sotus, Valentia, Navarrus, Layman, Petrus Cañedo & Villalobos, & alij *loc.cit.* Sancius *in selectis, disp.*44. *num.*26. Ludovicus *loc.cit. dub.*4. Suarez *disput.*20. *sect.*2. & habetur in ritoalibus Ecclesiasticis, & sic præcepit Clemens VIII. observari. Tenent etiam Torrebl. Cand. Præpositos, Diana, & Petrus Ledesma *loc.cit.* Molfes. *tract.*4. *cap.*1. *num.*43. & Naldus *verb. Baptismus*, *num.*5. Per hæc verba: baptizari quidem debent pueri apparentes exrra urerum matris cum brachio, pede, vel digitis, iam imminente mortis perieulo: sed egressi vivi, itetum sub conditione (si non es baptizatus) baptizari debent. Sic Naldus, necnon Baunius *q.*4.*cit.in fine*, & Trull. *lib.*2.*cap.*1.*dub.*3.*n.*9.

QVÆSTIO XXVIII.

An valeat Baptismus si quis ob penuriam aquæ, infantem morti proximum, proferendo formam, in flumen, aut puteum proiicit?

NEgant Scotus *dist.*5.*q.*3. Angel.*bapt.*4.*n.*1. Sylvest. *bapt.*4.*n.*8. Armilla *n.*30. Tabiena *bapt.*5. *n.*7. Palud. *dist.*3.*q.*3. Lodovieus de san Iuan *loc.cit. art.*4. *dub.*1.*pag.*51. Lublinus *v. Baptis.n.*24. Sotua *dist.*4.*art.*3. *&* *dist.*5.*art.*8. & Henriq. *lib.*2.*c.*7.*n.*3. necnon Trullench. *dub.*3. *cit.n.*11. Quia talis projectio noo est ablutio, sed suffocario.

Sed probabiliùs respondeo: Esse validum, quia adest ablutio infantis; adest forma, & intentio baptizantis. Ergo adsunt omnia necessaria ad validitatem Baptismi. Sic Victor.*q.*16. Panorm.*in cap. Non ut apponeres*, Nugnus *art.*8. *concl.*4. *&* 5. Suar. *disp.*20. *sect.*3. Valeutia *loc.cit.vers.septimò sequitur*, Vasq. *disput.*145.*c.*2.*n.*19. Ægidius *q.*66.*art.*7.*n.*68. Hurtad. *disp.*1.*diffic.*5. Booac. *disp.*2.*q.*2.*punct.*4.*n.*27. & ante ipsos Gabr. *dist.*3. *q.*2. & Major *dist.*4. *q.*1. Laym. *c.*3.*de bapt.n.*5. Ochagavia *q.*6.*n.*2. Villalobos *tr.*5. *de Baptism. diffic.*4. *n.*7. Candidus *disquis.*16. *art.*2. *dub.*8. *pag.*82. Petrus de Ledesma *loc.cit.* Reginald. *lib.*27.*num.*21. & alii. Quos etiam sequuntur Palaus *punct.*4. *num.*10. Filliuc. *tom.*1. *tract.*2. *cap.*2.*n.*38. Dicastillo *disp.*1. *dub.*3. *num.*61. *&* 62. & Diana *part.*10. *tract.*16. *resol.*20. Ad argumentum autem contrarium, dicendum est, talem actionem per se, & ex intentione baptizantis noo esse suffocatiooem, sed ablutionem ordinatam ad vitam spiritualem infantis; licèt tunc per accidens mots naturalis sequatur.

QVÆSTIO XXIX.

An baptizans hoc modo, etiam eo casu quo jam puer certò moriturus, aliter baptizari non posset, peccaret mortaliter?

NEgat peccare mortaliter, imò oec venialiter, Ochagavia *quæst.*7.*num.*2. & apud ipsum Vasquez 2.*tom.in* 3. *part. disp.*145. *cap.*3. Sed immeritò illum pro sua sententia citat, eum potiùs oppositum clarè iosinuet *loc. cit. num.*24. *vers. deinde notandum.* Citari tamen possunr pro hac parte Sot.*in* 4. *dist.*3.*q.un.art.*7. Serra *in* 3.*p.q.*66.*art.*7. Mercerus, & Less. quos pro hac parte citat Dian.*p.*10.*tr.*16.*res.*20.

Probabiliùs

Probabiliùs respondeo: peccare mortaliter, & incurrere irregularitatem. Ratio est, quia prædicta in puteum projectio, per se est directa occisio innocentis; quæ cum sit jure naturæ & divino prohibita, adhuc pro salute spirituali illius, non potest à peccato excusari; non enim facienda sunt mala, ut inde eveniant bona. Sic Vasquez *loc. cit.* & Suar. *q.68. art.11.* Villalobos *de Baptism.difficult.4.num.5.& 6.* Ægidius *num.71.* Hurtad. *disput.1.difficult.5.* Palaus *punct.4.num.12.* Layman. *lib.5.tract.2.c.5.quæst.4.* Trullench. *loc.cit.* & Dicastillo *n.66.* & Diana *loc. cit.* Qui omnes consequenter docent, non esse aperiendam matrem vivam, etiamsi sit morti proxima, & à medicis destituta, & ipsamet vellet, & præcaretur aperiri, ut puer vivus extractus baptizari posset, propter rationem assignatam. Sic etiam Diana *5. p. tract.3.resol.8.* Reginaldus *lib.27.num.12.* & 21. & communis.

QVÆSTIO XXX.

An si quis videns puerum labentem (aut ab alto projectum) in flumen, proferat formam Baptismi, efficiat Baptismum validum.

NEgant Bonacina *disput.2.quæst.2.punct.4.n.28.* & Candidus *loc.cit.* qui ambo citant Victoriam pro sua sententia, sed nihil de hoc casu Victoria. Negant tamen omnes Doctores suprà pro contraria sententia *quæst.28. citati*; necnon Petrus de Ledesma *loc.cit.* eo quòd injectio illa, aut lapsus non est actio humana, sed casus fortuitus: neque ille puer potest dici baptizatus, seu ablutus ab eo, qui illa verba protulit, ut dicunt Dicastillo *num.67.* & Diana *loco citato.*

Sed potest nihilominus probabiliter responderi, efficere eo casu Baptismum validum. Primò, quia si puer è manibus baptizantis fortè lapsus esset, & tunc ipse Baptizans proferret verba Baptismi, verè efficeret validum Baptismum, ut aiunt Sotus, & Peña cum aliis apud Henriquez *lib.2.c.7.n.5.lit.Q.* Villalobos *loc.cit.num.7.* & Filliuc. *tract.2. num.39.* (quidquid dicant Olcot. *in 4.q.1.art.8.casu 5.* & Petrus de Ledesma *loc. cit.* & Trullench *lib.2.cap.1. dub.3. num.11.*) ergo & baptizans in nostro casu. Secundò, quia formaliter tunc verificarentur verba Baptismi, licèt materialiter ab ipso baptizante non esset puer ablutus. Sic Sotus, Peña, & Sylvest. apud Henriquez, & Ludovicus de S. Ioan *loc.cit.* & confirmabitur ex quæstionis sequentis responsione.

QVÆSTIO XXXI.

An valeat Baptismus quando quis aqua defluenti è tecto submittit puerum abluendum, & verba Baptismi profert?

NEgant Franciscus de Raconis *tract.2.de Sacram. disp.2.q.3.art.1.pag.131.*

Sed probabiliùs respondeo affirmativè. Quia in hoc casu verè formaliter, & materialiter infans denominatur ablutus à submittente, & proferente verba Baptismi, sicut denominatur à projiciente in flumen; ut enim quis verè dicatur ablutus, sufficit ut vel aqua corpori, vel corpus aquæ applicetur: ut benè ait Dicastillo *dubit.3.cit.n.38.* Sic Bonac. *loc.cit. n.29.* & debent tenere omnes Doctores pro nostra sententia *quæst.28.citati.* Qui omnes rectè colligunt, & addunt: validum meliori iure esse Baptismum, si infans à baptizante fune mittatur in flumen, & ab illo vivus extrahatur. Sic etiam Angel. *Baptism.4.n.2.* Vivaldus *c.5.n.6.* Bonacina *n.38.* & Trullench. *loc.cit.* & me citato Diana *p.10.tr.16.resol.40.in fine.*

QVÆSTIO XXXII.

An quando Baptismus fit per trinam mersionem, sortiatur suum effectum post primum mersionem, modò forma sufficienter prolata sit ante duas alias mersiones?

NEgat Paludanus *disp.3.q.3.art.3.*

Sed probabiliùs, imò & ut certum, respondeo sortiri. Ratio est, quia ad valorem, & essentiam Baptismi non sunt necessariæ tres, neque duæ ablutiones, sed sufficit una, & prolatio verborum: cùm ibi adsit materia, forma, & intentio Ministri. Ergo in una fit verus Baptismus. Sic D.Thom. *q.78. art.6.ad 2.& quæst.66.art.8.* & Caietanus *ibid.art.3.* Sotus *in 4.dist.3.q.unica,art.8.* Victoria *q.19.* Henriquez *lib.2.c.7.n.4.* Valentia *disp.4.q.1.punct.3.vers. & observandum est.* Vasquez, Ægidius, & Suarez *q.66.art.3.* Hurtado *disp.1.diffic.4.* Reginaldus *lib.1 n.10.* Bonac. *loc.citat.n.30.* Qui omnes ex hoc re colligunt, validum esse Baptismum, si puer, aut S cerdos moriatur post primam mersionem. Sic etia Trullench. *lib.2.cap.1.dub.3.n.5.*

QVÆSTIO XXXIII.

An etiam in casu quo Minister intendat consummare Baptismum, non nisi in tertia mersione valeat, & fiat Baptismus, posita prima mersione, & prolata forma?

NEgant Palud. *loc.cit.* Sylvester *bapt.5.n.2.in fine,* ubi ait, quod in una immersione fiat Baptismus, si una tantum sit intenta: sed solùm in tertia perficiatur, si tres à baptizante intendantur.

Sed probabiliùs respondeo: adhuc valere, & fieri Baptismum, posita prima, cum forma, & ablutione, modò minister intendat facere quod Christus instituit, aut quod Ecclesia intendit, aut quod potest. Ratio est, quia intentio generalis Ecclesiæ, quæ est ut Baptismus perficiatur, cùm absoluta est forma, & persona sufficienter abluta, prævalet intentioni particulari Ministri: Ergo. Secus dicendum est, si minister directè intendat trina ablutione Sacramentum Baptismi conficere, & non aliter; quia in hoc casu, ex defectu intentionis requisitæ nihil efficiet. Sic Valentia, Hurtado, Bonac. & alij *loc.cit.* Petrus de Ledes. *c.3. de Baptismo,in fin.* Palaus *disp. unic. de Baptism. punct.4.num.3.* Trullench. *loc.cit.* Dicast. *disp.1.dub.3. num.69.*

DISPVTATIO III.

De Forma Baptismi.

QVÆSTIO PRIMA.

An hæc sit conveniens forma Baptismi, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen?

NEgant aliqui Hæretici, quos latè refert Vasquez *disp.141.cap.1.* post Bellarminum *2.tom.lib.de Baptismo,cap.3.*

Sed veritas Catholica docet: esse legitimam, necessariam, ac convenientem formam. Constat primò ex Mat. *cap.*28. *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Secundò ex Concilio Florentino *in instructione Armenorum*, & ex Trident. *sess.*7. *can.*4. *& cap. de Baptismo.* Sic omnes Doctores cum Doctore Angelico *quæst.*66. *art.*5. Navar. *cap.*22.*n.*2. Suar. *tom.*3. *in* 3. *part.disp.*1. *sect.*1. Nugnus, & Ægidius *q.*66. *art.*5. Henriquez *lib.*2. *cap.*8. Archangelus *dist.*3. *pag.*50. Victor. *num.*13. Bonacina *disput.*2 *quæst.*2. *punct.*4. *n.*1. & alij, quos sectantur Palaus *punct.*5. *de Baptism.n.*1. Baunius *quæst.*5.& Dicastillo *disp.*1. *dub.*5.*num.*77.

Quæstio II.

An illa particula,* Ego, *sit de substantia formæ Baptismi?

Affirmant aliqui apud Abbatem *in cap. si quis de Baptismo*, & apud Aureolum *dist.*3.*q.*1.

Sed probabiliùs respondeo: Non esse, quia in verbo, *baptizo*, implicitè continetur. Vnde, si quis sine tali particula baptizaret, verum efficeret Baptismum. Sic Innocent. III. *in cap.*1. *de Baptismo, & cap.retulerunt,de consec.dist.*3. S.Thom. *quæst.*66. *artic.*5. & cum eo omnes Doctores; & clarè probatur, etiam exemplo Ecclesiæ Græcæ, quæ sine pronomine illo baptizat, cùm hac vtatur forma *Baptizetur*, aut *baptizatur servus Christi* (Petrus vel Ioannes) *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.* Qua ratione Pesantius 3.*p.quæst.*66. *disp.*4. docet; quod prædicta particula, *Ego*,ne quidem implicita,est necessaria. Quod antea docuit D. Thom. quem refert, & sequitur Vega *cap.*23. *casu* 7.*colum. mibi* 111.& post hos Hurtado *disp.*1. *difficult.*7. Legantur Vasquez *disp.*152.*cap.*3. Archangelus *dict.*3. Bonacina *loc.cit.num.*11.Sayrus *lib.*1.*de Sacramentis in genere,cap.*4.*art.*4.& alij apud ipsos, quos novissimè sequitur Dicastillo *loc.cit.num.*79. vbi probare intentat, quod in Verbo, *Baptizo*, non solùm implicitè, sed etiam explicitè significetur prima persona.

Quæstio III.

An qui scienter omitteret hanc particulam,* Ego, *peccaret mortaliter?

Affirmat Filliuc.*tract.*2.*num.*49.casu quo illam omittat in publico,& solemni Baptismo,& ante illum absolutè Olcot. *in* 4.*q.*1.*de Baptismo,art.*8. & Graffius *part.*1.*decis.aur.lib.*1.*cap.*3. *n.*55.*fol. mibi* 7. & apud ipsum Turrecremata. Quia ritus formæ in quavis Ecclesia sub præcepto cadit.

Sed probabiliùs respondeo: tantum peccare venialiter (secluso scandalo, & contemptu) siue illam omittat publicè,& solemniter; siue privatim. Ratio est, quia est materia levis, & nihil tollit de substantia formæ. Sic Sotus *in* 4.*dist.*3.*quæst. vnica,artic.*5. Henriquez *lib.*2. *cap.*4. *num.*6. Barthol. de Ledesma *cap.*4. Ægidius *quæst.*66.*num.*61. Vivald. *cap.*3.*n.*5. Granado *tom.*5. *tract.*2.*disput.*1. *num.*5. Ochagavia *de Bapt. quæst.*8.*n.*6. & innuunt Samuel Lublinus 1.*part. Summulæ,v.Baptismus,n.*1. & Chrysostomus Iavellus 2.*tom.tract.*2. *de Baptism.cap.*4. Binsfeldius *loc. cit.*§.3. Hurtad. *disput.*1. *diff.*7. & penes ipsum Vasquez, Archangelus *dist.*3.*pag.mibi* 21.vbi id absolutè per hæc verba docet. Dicendum est absolutè, huiusmodi non peccare mortaliter: tum quia Christus illud pronomen, scilicet *Ego*, non posuit: tum quoniam in verbo, *Baptizo*, ex vi locutionis subintelligitur. Quamobrem nec Ecclesiam ad id obligare ex præcepto voluisse, prorsus asserendum est. Scandalum autem, si inde oritetur, potiùs passivum, quàm activum foret.Sic ille.Necnon Palaus *punct.*4. *num.*5. Dicastillo *disput.*1. *dub.*5. *num.*84. & Trullench *loco citato*.

Quæstio IV.

An baptizans, qui loco,* Ego, *diceret,* Nos te baptizamus, *&c. efficeret verum Baptismum?

Affirmant Vivald. *loc.cit.n.*5. & Victoria *q.*17. Vega *casu* 7. *cit.* & apud ipsum Sotus *in* 4. *dist.*1.*q.*1.*art.*7.Ledesma *quæst.*5. Henriquez *lib.*2.*de Baptismo, cap.*12. & Rodriguez *tom.*1. *cap.*24. *n.*2. Ludovicus de S.Iuan *quæst.* 1. *art.* 8. *diff.*8. *pag.*55. casu quo baptizans sit Papa, aut Episcopus, vel huiusmodi personæ, quæ ob dignitatis authoritatem loco, *Ego*, solent dicere, *nos*: secus (inquiunt) dicendum, si persona baptizans est communis, & particularis,vt Parochus,&c.

Sed probabiliùs respondeo: quod adhuc verè efficiet Baptismum, etiamsi persona sit particularis, & communis, si per, *nos*, intendat dicere, *Ego*, sicut faciunt Domini. Ratio est Primò, quia semper quod per ly *nos* intendatur idem,quod *ego*, stat principale significatum. Secundò, quia etiam personæ communes, & vulgares communiter dicunt, *Nos*. Sic D.Bonau. *in* 4.*dist.*5. Angelus *Bapt.*2. *n.*4. Armilla *num.*15. Sylvest. *Bapt.*2. *q.*11. Lublinus *loc. cit.*Bonac.*loc.cit.num.*11.Bellarminus *cap.*4.*de Bapt.* Reginald. *num.*24.*&* 25. Suarez,& Bartholomæus ab Angelo,& alij apud ipsos, quos sequitur Baunius *de Baptism.quæst.*2. *dicto* 1.*pag.*47. An verò qui ita baptizaret, graviter peccaret? Affirmat Archangel. *distinct.*3. *pag.*55. *colum.*1. Mihi tamen id durum videtur.

Quæstio V.

An esset Baptismus, si quis diceret,* ego Petrus, *aut,* ego Sacerdos, *baptizo te in nomine Patris, &c.

Negant absolutè aliqui, quos suppresso nomine refert Archangelus *dist.*3.*pag.mibi* 22.& negat Innocentius *in c.*1. *de Baptism.* casu quo tale additum existimet esse de essentia formæ.

Sed oppositum omnino respondeo: Quia in prædictis verbis nihil de substantia formæ variatur. Sic Sotus *dist.*3. *quæst. vnica*, Layman *cap.*4. *de Bapt. num.*6. Alens.& Ricard. quos citat,& sequitur Sayrus *de Sacram.lib.*1.*cap.*4.*art.*3.*in fine*,& Archangelus *loc.cit.*& communis.

Quæstio VI.

An si duo simul unum baptizarent, & vnusquisque diceret:* Nos te baptizamus, *&c. conferrent verum Baptismum?

Affirmant Caietan. *quæst.*67. *art.*7. Palud. *in* 4. *dist.*3.*quæst.*5. Durandus, & Ricardus *dist.*3. *q.*3.Valentia *quæst.*2.*punct.*2.

Sed probabiliùs respondeo: non conferre (nisi in casu quo, per ly, *nos*, vnusquisque intenderet, *Ego*, & solùm causa gravitatis dicerent, *Nos*, ut nuper est habitum)quia variaretur sensus formæ.Sic S.Thom. *quæst.*66.*art.*5.*& quæst.*67. *art.*7. Victoria *quæst.*17.

Vivaldus

Vivald. *cap.3.num.7.* D Bonaveut. Sotus, Sylvester, Henriquez, quos citat, & sequitur Granados *tom.3. tract.2.disput.3.num.7.* Villalobos *de Baptismo diff.5. num.5.* & alij. An verò si unusquisque diceret: *ego te baptizo*, & unusquisque applicaret materiam, verè baptizarent? Dicetur infrà *disp.4.q.15.*

QVÆSTIO VII.

An illa particula, Te, *sit de essentia, & substantia Baptismi?*

RESpondeo esse. Primò, quia id colligitur ex verbis Christi, *Matt.ult.baptizantes eos.* Secundò: quia necessaria est, ut indicetur distinctio baptizantis, & baptizati; quæ sicut inter generantem, & generatum significari debet, *cap.Debitum, de Baptismo.* Sic D.Thom. *q.66.art.5.* & omnes Doctores, qui benc advertunt, non esse ita necessariam illam determinatam vocem, *Te*, ut non sufficiat quævis alia, per quam determinetur baptizandus, ut statim dicemus contra Alexandrum *4.part.quæst.8.memb.3. art.3.§.2.* docentem, quod si quis diceret, *Baptizo Ioannem, vel eum*, non indicando illud pronomen, *Te*, nullum faceret Sacramentum. Legantur Vasquez *disp.142.cap.3.in fine*, Archangel. *distinct.3.pag.21. & 22.* Sotus *in 4. dist.3.q.unica,art.5.* Sayrus *lib.1. cap.4.art.4.* Suar. *disput.21.sect.2.* Tolet. *lib.2.c.19. num.5.* Bonac. *disp.2 de Sacram.q.2.punct.4.num.2.* & alij apud ipsum. Dicastillo *disp.1. dubu.5. n.83.* & Baunius *q.6.assert.2.*

QVÆSTIO VIII.

An peccaret mortaliter qui loco, Te, *poneret nomen proprium baptizati, videlicet: Ego te baptizo Petrum, in nomine Patris, &c.*

AFfirmabit consequenter Alexander, ut apertè colligitur ex ejus doctrina, & affirmant expressè Angel. *Bapt.n.2.* Armill. *n.5.* & Vivald. *loc. cit. n.9.* & indicat Reginald. *lib.27.n.25.* Negant verò omnino Scotus (apud Henriquez *lib.2.cap.8.n.4. lit.Z,*) quatenus asserit, melius fore, si diceretur, *Baptizo Petrum*, quàm *baptizo te.* Bonacina *loc.cit. punct.4.n.2.* & alij apud ipsum.

Sed probabiliùs respondeo: Non peccare mortaliter, sed venialiter. Primum probatur, quia solum est de necessitate, & substantia Baptismi, quod exprimatur persona baptizati: at prædicto modo rectè exprimitur (sicut etiam exprimeretur, si quis diceret, *Ego baptizo hunc*; aut, *baptizo tuam Dominationem*; aut, *Tu baptizaris à me*) ergo. Secundum etiam constat, quia qui sic baptizaret, faceret contra morem Ecclesiæ Latinæ: ergo. Sic Henriq. *loc.cit.n.4.* Ægid. *q.66.n.49.* Vasquez *loc.cit.* Cand. *disquis.16. art.4. dub.4.* & alij, quos sequitur Dicastillo *loc.cit.*

QVÆSTIO IX.

An efficeret verum Baptismum qui baptizans unum diceret, Ego vos baptizo, *&c.*

NEgabunt consequenter Vivald. Victor. & Vega *sup.cit.* casu quo baptizans non sit Papa, Archiepiscopus, vel Episcopus. Quia existimant, in eo casu fieri mutationem substantialem in forma.

Sed probabiliùs respondeo: efficere verum Sacramentum, etiamsi baptizans non sit Papa, aut Episcopus, &c. Sed persona particularis, dummodo per hoc, quod dicat, *vos*, velit significare personam singularem baptizandam, tantumque hoc faciat propter ignorantiam, aut propter honorem, aut dignitatem. Ratio est quam *suprà* dedimus. Verum est, quod hujusmodi baptizans, quisquis ille sit, peccabit, secluso scandalo, & contemptu (sicut in casu *q.4. cit.decis.*) ad minus venialiter. Sic authores *sup.cit.* & Filliuc. *tract.2. n.33.* Bonac. *disp.2.q.2. punct.4. n.11.* & Vasq. *disp.142.cap.3.in fine.*

QVÆSTIO X.

An validè baptizaret qui loco, baptizo, *diceret, Lavo, Abluo, Intingo, Immergo, Aspergo, Infundo?*

NEgant Innocent. Glossator decreti, & Alexand. apud Sotum *loc.cit.* Gabriel *in 4. dist 4.q.unica, dub.3.* & Astensis *1. p.sum.lib.4. titul. de baptism.fol. mihi 78.*

Sed probabiliùs respondeo: Quod sic, quia hæc omnia æquivalent omnino verbo *baptizo*, synonyma enim sunt: secus esset dicendum, si quis diceret, *ego te lanio, proiicio in aquam, te mundo ab originali*, quia tunc non valeret. Sic Suarez *disp.21.sect.2* Vivaldus *c.3. n.10.* Filliuc. *tr.2.n.51.* Ægid. *q.66.n.44.* & Estius *in 4. dist.3.§.6.* Barthol. de Ledesma *diffic.5.concl.4. col.115.* Sotus *dist.3.q.unica,art.5.* Cañedo *c.2 de bapt.* Bonacina *disp.2.q.2.punct.4.n.4.* Toletus *lib.2.c.19. n.7.* Vasquez *disp.142.c.2.n.10.* Graffius *2.part.lib.1. c.3.n.21.* Sayrus *de Sacram.lib.1.c.4 art.2.* Archangelus *dist.3. pag.22.* (Qui secus dicendum dicit, si quis loco *baptizo*, diceret *Balneo*) & communis apud Trullench. *lib.3.c.1.dub.1.n.20.*

QVÆSTIO XI.

An particula In, *sit de essentia Sacramenti?*

AFfirmant Angel. *Baptismus 1.n.6.* & Gualdensis penes ipsum, Sylvest. *Bapt.1.num.6.* Astensis *loc.cit.* Navar. *cap.22.num.5.* Sot. *dist.3.q unica art.5.* Reginald. *lib.24.num.30.* Comitol. *lib.2.q.9.* & Gabr. *loc.cit.* Tolet. *lib.2. cap.10. num.5.* Vivald. *cap.3.num.11.* & Ioan.Major. *in 4.dist.2.3.Iam viso*, necnon Baunius *tract.de Baptismo,q.10.* quia diminutio hujus particulæ adimit significationem formæ: ergo.

Sed probabiliùs respondeo: non esse. Ratio est, quia adhuc probabilius est, quod prædicta illa particula sublata, remanet idem sensus: nam idem omnino est, sive dicatur In nomine Patris, sive nomine Patris. Sic Henriquez *lib.2.cap.8.num.6.* Ægid. *loco cit.num.61.* Filliuc. *num.63.* Bonacina *loc.cit. num.16.* & Diana *2.part.tract.15.resol.47.* Hurtado *de Bapt. disput.1. diffic.7.* Candidus *disquis.16. art.4.dubit.5. pag.84.* (Qui tamen male citat Toletum pro hac parte, oppositam enim apertè docet) Sayrus *de Sacram. lib.1.cap.4.art.4.* Vasq. *disp.52.n.30.* Bonac. *punct.4. cit.num.16.* & apud ipsum Chamerotà, Toletus, Vivaldus, & alii. Sed ex his Doctoribus non benè citat pro se bos duos. Tenent etiam Dicastillo *dub.5. cit.in fine*, & Trullench. *loc.cit.n.9.*

QVÆSTIO XII.

An saltem peccaret mortaliter, qui talem particulam baptizando omitteret?

AFfirmant omnes authores nuper citati asserentes particulam *In*, esse de substantia Baptismi, & ex aliis Filliuc. *loc.cit.* qui citat pro se Henriq. *c.9. §.4.* vbi nihil de hac re, & oppositum docet *c.8.n.62.*

Sed

Sed probabiliùs respondeo: Non peccare mortaliter, sed venialiter tantum, dummodo prædictam particulam sine scandalo, & contemptu omitteret. Ratio est, quia licet faceret contra communem vsum Ecclesiæ, non tamen contra materiam grauem. Sic Henriquez, Bonacina, & Diana *loc. citat.* & alij apud ipsos, quibus ego addo Ochag. *de Baptis. q.* 10. Et idem videtur docere Ægidius *q.* 60. *numero* 61. Qui tamen malè citat Sot. *in 4. dist. 3. art. 5.* pro contraria sententia, cùm de omissione dictæ particulæ *in toto artic.* nihil tractet. Sic etiam videtur sentire Hurtad. *loc. cit.* casu quo suscipiens Baptismum admoneatur de periculo nullitatis; quia omissio illius particulæ, facta ea admonitione, est, inquit, parui momenti. Sic Hurtado, sed non bene, quia si semel concedat, adesse in omissione illius particulæ, *In*, periculum nullitatis Baptismi; necessariò debet fateri, esse talem omissionem mortalem. Tenent etiam nostram sententiam Dicastillo *disp. 1. dub. 5. n.* 118. adiuncto *n.* 78. & clariùs *n.* 130. & Trulleneh *[illegible]p. 1. dub. 4. num. 9.*

QVÆSTIO XIII.

An validè baptizaret, qui diceret, Ego te baptizo in nomen Patris, & Filij, &c.

RESpondeo, quod sic. Quia prædicta mutatio non corrumpit formam: nam in Græco accusatiuus legitur: licet in Syriaco ablatiuus habeatur. Sic Estius *loc. cit.*

QVÆSTIO XIV.

An validè baptizaret, qui diceret, Ego te baptizo in nominibus Patris, & Filij, &c.

AFfirmant Arriani, & Lutherani. Imò (quod magis mirandum est) Marsil. *dist. 4. q. 3. art. 4.* ait, quod si quis, saltem ex ignorantia, vel lapsu linguæ, pro eo, quod est, *nomine*, diceret, *nominibus*, non auderet definire non esse Sacramentum, si intentionem habeat Ecclesiæ; nam fortè (inquit) Deus ratum haberet. Sic Marsil. Sed malè profectò, sicut etiam malè prædictam sententiam attribuit Viualdus *cap. de forma Baptismi, num. mihi* 27. Sot. *dist. 3. quæst. unica, art. 2. §. ut ergo.* Cùm hic Author solùm referat sententiam Marsilij, & ejus verba, & illam impugnet. Tenuit tamen hanc partem ut probabilem, Astensis *in summa, 1. part. lib. 4. tit. 3. de Baptismo, fol.* 178 ubi sic ait: Dicendum etiam secundùm Petrum Pal. quod ibi sumitur singulare pro plurali: & secùdùm istam sententiam videtur quod si diceretur, *In nominibus Patris, &c.* esset Baptismus. Sic ille.

Sed oppositum omnino respondeo. Quia in forma Baptismi necessariò est exprimenda unitas diuinæ essentiæ, una virtus, unaque majestas trium personarum, ut docent communiter Doctores; quod fit dicendo, *in nomine Patris, &c.* At si quis diceret, *In nominibus*, significaret contrarium; nempe, non esse eandem essentiam, substantiam, virtutemque omnium personarum, quod est error in fide: Ergo. Sic S. Thom. *q.* 66. *art.* 6. & Mag. *dist.* 3. & omnes Patres, & Doctores, vt videre est apud Sotum *q. vnic. art.* 5. Maldonat. & Granad. *loc. cit. disput.* 5. *num.* 8. Suarez *disp.* 21. *sect.* 3. Vasquez *disp.* 143. *num.* 34. Archangelus *dist.* 3. *pag.* 35. Henriquez *lib.* 2. *c.* 8. *n.* 2. Bellarm. *de Baptism. c.* 6. Sayrum *de Sacram. in communi lib. 1. c. 4. art.* 2. & alios, quos sequitur Dicastillo *disput. 1. dubit. 5. n. 94. & 95.*

QVÆSTIO XV.

An validè baptizaret, qui diceret: Ego te baptizo in nomine Patris, & in nomine Filij, & in nomine Spiritus sancti?

NEgat Bonac. *disp. 2. q. 1. punct. 4. num. 5.* per hæc verba: Si quis baptiaando dicat, *Ego te baptizo in nominibus Patris, &c.* aut etiam si dicat, te baptiao in nomine Patris, in nomine Filij, in nomine Spiritus sancti, invalidè baptizat, ut multi DD. testantur apud Suar. *loc. cit. sect. 3. concl.* 2. apud Sayrum *loc. cit.* & apud Reginald. *loc. cit. n.* 3. & apud Francisc. Pitigianum *dist. 13. q. 2. art.* 6. apud Graff. *loc. cit. num.* 26. & apud Viualdum *cap. 5. num.* 12. Sic ille. Sed malè profectò, præcipuè in eo quod dicit, suam sententiam tenere multos Doctores apud Suarez, Viualdum, & Reginaldum, cùm nullum apud hos Auctores (quos attentè legi) inuenire potuerim.

Sed probabiliùs respondeo: Validè, & verè baptiaare. Quia talis repetitio, cum sit vnius, & eiusdem nominis, non mutat sensum per se; sicut idem omnino est dicere, Deus Pater, Filius, & Spiritus sanctus, ac dicere: Deus Pater, Deus Filius, & Deus Spiritus sanctus. Sic Suar. *disput. 21. sect. 3. conclus.* 2. Filliuc. *tract. 2. n.* 62. Henriquez *cap. 8. n.* 2. Ægidius *quæst. 66. num.* 58. Viualdus *cap.* 3. *numero* 13. Sotus *dist. 3. quæst. vnica, art.* 6. Estius *in 4. dist. 3. §.* 6. Vasq. *loc. cit. num.* 36. Yribarne *in 4. dist. 3. disput.* 9. Ludouicus de S. Iuan *quæst. 1. de Baptism. artic. 4 diffic. 4. pag. mihi* 54. Bartholom. de Ledesma *loc. citat. conclus. 6. col.* 117. Diana *tom. 2. tract. 3. miscell. resol.* 15. Candid. *disquisit. 16. art. 4. dubit. 5. pag.* 84. Petrus de Ledesma *cap. 4. cit.* Archang. *loc. cit.* (qui idem dicit de illo, qui hoc modo baptiaaret: *Baptizo te in nomine Dei Patris, & in nomine Dei Filij, & in nomine Dei Spiritus sancti,*) & communis; quam sequuntur Palaus *punct. 5. num.* 17. Layman *hîc c. 4. num. 5. quæst.* 3. Dicastillo *loc. cit. n.* 96. & Trulleneb. *lib. 2. c. 1. dub. 4. n.* 7.

QVÆSTIO XVI.

An saltem sit validus Baptismus datus sub hac forma: Ego te Baptizo cum nomine Patris, cum nomine Filij, & cum nomine Spiritus sancti.

NEgant Bonac. *loc. cit.* & apud ipsum Ægidius *n.* 60. Comitolus *lib. 1. q.* 10. & (in noua editione) Fillincius *tr. 2. c. 3. q.* 10. & omnes alij Doctores, qui asserunt particulam *In*, esse de substantia formæ Baptismi, vt Scotus, Nauarrus, Reginaldus, & alij supra citati.

Sed probabiliùs respondeo, esse validum, quod ex dictis constat. Sic Authores nuper *q.* 11. citati.

QVÆSTIO XVII.

An valeat Baptismus sub hac ferma datus: Ego te baptizo cum Patre, cum Filio, & cum Spiritu sancto, *aut sub ista*: Ego te baptizo in Patre, & Filio, & Spiritu sancto?

AFfirmant Comitolus *lib. 1. q.* 10. apud Filliuc. *n.* 62. (qui etiam dicit, talem Baptismum fore repetendum sub conditione, ob formam dubiam,) & & etiam Guillelmus Estius *in 4. dist. 3. §. 6.*

Sed probabiliùs longè respondeo, Nō valere. Quia per huiusmodi formam non exprimitur expresè vnitas essentiæ; quam esse necessariò exprimendam, docent omnes Patres, vt *suprà*. Ergo. Sic Ægidius *loc. cit. num.* 60.

n.60. Filliuc. *loc.cit.* ubi attentè est legendus propter errorem Typographi. Bonac. Granad. & Pesantius *loc.cit.* Laym. *cap.4 num.3.* & apud ipsum Suar. Valent. Sotus, Henriq. Candid. *disquisit.16.art.4. dub.5. pag.84.* & Vasq. *disp.143.n.36. & 37.* qui addit: secus dicendum esse, si quis hac forma baptizaret: *Ego te baptizo in unum Deum, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum*, vel *in uno Deo, Patre, & Filio, & Spiritu Sancto*, quia tunc non minus firmum & ratum esset Sacramentum, quàm si diceret, *In nomine Patris, &c.* Eo quòd modus ille loquendi, *in unum Deum, Patrem, &c.* vel *in uno Deo, Patre, &c.* exprimit tres personas in una essentia, & eas denotat ut causam, & authorem Baptismi. Nam præpositio *in* sæpè denotat idem, quod *per.* Idem sentiunt Palaus *punct.5. cit.n.17.* & Bauny *q.11.* contra Ægidium & Dicastillo *n.97.*

QVÆSTIO XVIII.

An sit validus Baptismus, si loco illius verbi, in nomine, *dicatur* in virtute?

NEgant Filliuc. *tract.2.num.54.* & Ludov. de San Iuan *q.1.art.4.cit.diffic.6.pag.55.* & apud ipsum Sotus, Innocentius, & Hugo. Archangel. etiam *dist.3. pag.25.col.2.* Trullench. *lib.2.c.3. dub.4 n.7.* & alii. Quia existimant particulam, *in virtute*, non significare idem, ac significat hæc particula, *in nomine*. Citat etiam pro hac parte Hurtado *ubi infrà*, Valentiam, & Ægidium. Affirmat verò ipse Hurtado *disp.1. diff.7. in ult. edit.* per hæc verba. Ex quibus constat, quod si quis dicat, *Ego te baptizo in Deo, Patre, & Filio, & Spiritu sancto*, aut *in essentia*, aut *in virtute Patris, & Filii, & Spiritus sancti*, validè baptizat (quidquid dicant Valentia, & Ægidius) quia particula, *in Deo*, aut, *in essentia*, aut, *in virtute*, æquivalet particulæ, *in nomine.* Sic Hurtado.

Sed ego absolutè respondeo: utramque sententiam esse valde probabilem. Ideoque cùm talis Baptismus sit valdè dubius, sit-ne validus, aut non, sub conditione repetendus erit. Sic Henriquez *lib.2.c.8. n.2.* Ægidius & Bon. *loc.cit.* Yribarne *disp.9* & Layman. *loc.cit.* imò & Sotus *dist.3. q.un.art.5.* hoc ipsum docet, siquidem ait: debere sub conditione iterari, necnon Palaus *n.17.* quatenus ait, incertum esse an talis Baptismus subsisteret.

QVÆSTIO XIX.

An sit validus Baptismus sub his verbis datus, Ego te baptizo in nomine Sanctissimæ Trinitatis, *vel* in nomine unius, & trini, *vel* in nomine trium personarum?

AFfirmat Caietanus *q.66. art.6.* post Mag. *in 4. dist.3.* & Adrianum *in 4.q.2.de Bapt.§. Ad rationes.* Quia id videtur colligi *ex cap. à quodam Iudæo, de consecrat. dist.4.*

Sed longè probabiliùs, imò ut certum respondeo: Non esse validum, quia non exprimuntur expressè tres personæ Divinæ Trinitatis, quarum explicita expressio & invocatio necessaria est ad valorem Baptismi. Habetur *in cap. in synodo, de consecrat. dist.4.* & tenent S. Thomas *q.66.art.6.* & priùs *dist.3.q.2.* Sotus *dist.3. ad artic.6.* Victoria *q.16.* Armilla *n.6.* Henriquez *lib.2.c.8.n.1. & c.11.n.1.* Suarez *disp.21. sect.3. & 4.* Ægidius *q.66.art.5.n.52.* Toletus *lib.2. c.19.n.7.* Vasquez *disp.143.c.3.* Valentia *disp.4.q.2. punct.3.* Reginaldus *lib.27.c.4.n.28. & 30.* Filliuc. *n.54.* Vivaldus *c.3.n.14.* Bonac. *loc.cit.n.7.* Estius *loc. cit.* Granados *tract.1.disp.6.* Yribarne *loc.cit.* Summa Theologica *de Baptismo, loco sexto, pag. mihi 130.* & Hurtado *disp.1.diffic.9.* Cano, Bellarminus, & communis penes ipsum. Palaus *punct.5.n.17.vers. Deinde.* Baunius *de Baptism. q.13. per totam*, & Dicastillo *dub.5.cit.à n.103.* ubi latè respondet ad textum pro opposita parte adductum. Legatur.

QVÆSTIO XX.

An hoc tempore valeat Baptismus sub hac forma: Ego te baptizo in nomine Iesu Christi?

AFfirmant Magist. *in 4 dist.3.* Hugo *lib.2. de Sacramentis, p.6.cap.2* Adrian. *in 4.q.2.* Caietan. *q.66.art.6.* Iavellus *tom.2.tract.2. de Baptismo, cap 4.* & in hanc partem aliqualiter inclinat Binsfeld. *loc. cit.§.3.* & Vivald. *c.3.n.20.* addens tamen, quod peccaret mortaliter, qui nunc sic baptizaret. Favet huic sententiæ Angelus *verb. Baptismus 1.n.8.* quatenus affirmat, quod baptizatus hoc modo, esset iterum sub conditione baptizandus; propter dubium.

Sed longè multò probabiliùs, imò & ut certum respondeo: Non valere, quia Christi invocatio non est expressa Trinitatis professio, quam in forma requiri sæpè diximus. Sic S.Thom. *q.66.art.6.* Victoria *quæst.15.* Sotus *dist.3.q.unica, art.6.* Sylvest. *Baptism.1.n.4.* Armilla *n.6.* Henriq. *lib.2.cap.8.n.5.* Suarez *disp.21.sect.3.* Valentia *disp.4.q.1. punct.3. vers. in hac re,* Ægid. *q.66.n.2* Filliuc. *tract.3.n.6.* Bonac. *disp.2.quæst.2.punct.4.num.7. & 8.* Vasquez *disp.143. cap.3.* Estius *in 4.dist.3.§.4.* Sylvius *loc.cit.* Hurtado *disp.1.diff.9.* Citatur etiam pro hac sententia Sotus; sed hic Doctor satis inclinat in contrariam, ut notat Gabriel *in 3.quæst.unica, concl.1.* Tenet etiam Petrus de Ledesma *de Baptismo cap.4.* prope finem, Reginald. *lib.27.n.28.* & alii, quos sectantur Palaus *punct.5.n.12.* Dicastillo *loc.cit.* Trullench. *lib.2.c.1. dub.3. n.8.* & Bauny *q.7. de Baptismo*, dicens hanc sententiam propè ad fidem attinere.

QVÆSTIO XXI.

An saltem debeat concedi, tempore Apostolorum administratum fuisse Baptismum ex dispensatione Christi sub prædicta forma?

AFfirmant D.Thom. *q.66.art.6.ad 1.* Caiet. *ibid.* Sot. Bonav. Durand. *dist.3.q.2.* Sylvest. *Bapt.1. n.4.* Tab. *Bapt.3.§.10.* Nugnus *q.66.c.9. diff 2.* Armil. *n.6.* Tolet. *lib.2.c.19.* Valent. *q.1.punct.3.§.ad secundum respondeo.* Lublinus *1.part.sum.verb. Baptismus, n.1.* Binsfeld. *loc.cit.§.3.* Victoria *q.15.* & alii apud Henriq. *lib.2.cap.10.n.1.littera A.* Qui omnes asserunt, morem fuisse initio nascentis Ecclesiæ (saltem ante passionem, aut ascensionem Christi) ut valeret Baptismus sub hac forma, *Baptizo te in nomine Iesu Christi*, ex dispensatione ab ipsomet Christo ad tempus data, ut ita nomen Christi Iudæis invisum redderetur amabile fidelibus.

Sed æquè probabiliter respondeo: Nunquam administratum fuisse Baptismum in nomine Christi tantùm. Primò, quia non legitur in Scriptura, Apostolos sub hac forma ad baptizandum habuisse dispensationem: ergo semper baptizarunt in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Secundò, quia quando in actibus Apostolorum dicitur Apostolos baptizasse *in nomine Iesu*, vel indicatur, baptismum administratum fuisse in merito, & virtute Christi, vel in nomine Christi, sed nō solius, quia videlicet conjūgebatur aliæ personæ, hoc modo: *Ego te baptizo in nomine Patris,*

Patris, Filii ejus Iesu Christi Domini nostri, & Spiritus sancti. Sic D.Cypr. *epist.*73. & alii Patres. Henriquez *loc.cit.n.*3. Bellarmin. *cap.*3. Ægidius *loc.cit. num.*62. Filliuc. *tract.*2.*n.*57. Bonacina *disp.*2. *q.*2. *punct.*4.*num.*8. & Estius *loc.cit.* Cano *lib.*6. *de locis, cap.*8.*ad* 7. Suarez *disp.*21.*sect.*3. Salmeron, Maldonatus, Baronius, & alii quos citat, & sequitur Granadus *tract.*1. *disp.*7. *n.*3. Vasquez *disp.*143. *cap.*2. (unde malè citatur à Bonacina pro contraria sententia.) Petrus Ledesma *loc.cit.* Hurtado *disp.*1.*diffic.*9. & Reginaldus *loc.cit.n.*29. dicens, sed non bene, contrarium non esse probabile; est namque, ut innuit Vasquez *loc. cit. n.*6. *pag. mihi* 478. Palaus *punct.*5. *cit.n.*11. & Dicastillo *disp.*1.*dub.*5.*n.*103.

QVÆSTIO XXII.

An validè baptizaret qui diceret: Ego te baptizo in nomine Genitoris, Geniti, & Procedentis, aut Spirati?

NEgant S.Th.*q.*66.*art.*5.*ad* 7. Henriquez *lib.*2. *cap.*9.*num.*4. Tolet.*lib.*3.*cap.*19. Scotus, Sotus Bonav. Ricard. Argent. quos refert, & sequitur Suar. *disp.*21. *sect.*4. Filliuc. *tract.*2.*n.*58. Estius & Granad.*loc.cit.* Bonac.*loc.cit.n.*12. Vasq.*disp.*144. Hurtado *disp.*1.*diffic.*10. Petrus de Ledesma *c.*4. Archang. *dist.*3. *pag.*22. Candidus *disquis.*16. *art.*4. *dub.*7. & communis, quam tenet etiam Palaus *punct.*5.*n.*15. & Trullench. *lib.*2.*c.*1.*dub.*4.*n.*9.

Sed æquè probabiliter respondeo: Validè (licet non licitè) baptizare. Ratio est Primò, quia mutatio accidentalis formæ non vitiat substantialiter illam: at in prædicta forma talis reperitur. Ergo. Secundò, quia in aliis formis mutatio verborum in alia præcipuè synonyma, non variat, aut destruit sensum eorum, neque obstat valori Sacramentorum, ut suprà: at hîc licèt fiat mutatio, est in alia nomina synonyma, & propria trium personarum, manente expressa earum invocatione: Ergo. Sic Gloss.*in cap. multi, de consecrat. dist.*5. Caiet. *q.*66. *art.*5. Victor. *q.*14. Vivald. *cap.*3.*n.*17. & 18. Ægid. *q.*66.*n.*55. & reputant probabilem sententiam Sotus, Suar. *loc. cit.* Valentia *q.*4. *disp.*1. *punct.*3. Molfesius *tract.*4. *cap.*1.*n.*46. *pag. mihi* 185. & Palaus *loc.cit.* Baunius *q.*12. & idem sentiunt speculativè loquendo, Dicastillo *n.*124. & Trullench. *loc.cit.*

QVÆSTIO XXIII.

An validè baptizaret qui loco Filii, *poneret* Verbi, *dicendo:* Ego te baptizo in nomine Patris, & Verbi, & Spiritus sancti?

NEgant Filliuc.*n.*51. & 68. Suarez *disp.*21.*sect.*4. & alii.

Sed æquè probabiliter respondeo: validè baptizare. Quia si mutatio omnium trium personarum in alia æquivalentia & synonyma, non efficit formam invalidam, neque efficiet mutatio unius, aut alterius personæ. Sic Authores *suprà cit.* & Bonac. *loc. cit. n.*13. Addo quod vox *Verbum*, etiam accipitur communi acceptione pro Filio, non tamen consequenter, ut constat. Quia si hic author concedit quod mutatio nominis unius personæ non efficit Sacramentum invalidum, similiter debebat concedere, neque efficere invalidum mutationem cæterarum personarum: quod negavit *quæst. præcedenti.*

QVÆSTIO XXIV.

An validus fiat Baptismus, si dicatur: Ego te baptizo in nomine Patris, & Iesu Christi, & Spiritus sancti.

NEgant Vasquez *disp.*144. *c.*4. *n.*14. & 15. & Hurtado *disp.*1.*diff.*10. nisi casu quo addatur, & Iesu Christi Filii ejus. Quibos ego addo Petrum Cañedo *de Baptis. c.*2. *pag. mihi* 43. & Angles *quæst. de Baptis. art.*3. *diff.*6. dicentem esse probabile.

Sed probabiliùs respondeo: fieri validum, etiamsi non addantur illæ particulæ, scilicet, *& Filii ejus*, Quia etiamsi non addantur, est verus Filius Patris, & significatur. Sic Sotus *dist.*3.*q.unica, art.*5. Tolet.*lib.*2.*c.*19.*n.*7. Granadus *tract.*1.*disp.*5.*in fine*, & innuunt Suar. *loc.cit.sect.*4. & Bonac. *disp.*2.*quæst.*2. *punct.*4.*n.*8. *vers. respondeo secundò*, & expressius hoc tenet Barth. de Ledes. *diff.*5.*concl.*4.*col.*118. per hæc verba. Si quis baptizaret in nomine Patris, & Christi & Spiritus sancti, verè conferret Baptismum, quia Christus etiam est persona divina, in quantum Deus. Sic ille, & Rodrig. *cap.*2.*de Baptismo, n.*2. Vega 1.*p. summa, c.*23.*casu* 5.*col.*211. & Archang.*dist.*3.*pag.*24. *ad* 4.*argumentum*, Trullench *lib.*2. *cap.*1.*dub.*4.*n.*8. & omnes concedunt esse validum datum sub forma: *Ego te baptizo in nomine Patris omnipotentis, & Filii unigeniti, & Spiritus sancti Paracliti*, ex D.Thom.3. *part. quæst.*60. *art.*8. Durando *in* 4. *dist.*3. *q.*2.*n.*6. & ex aliis.

QVÆSTIO XXV.

An fiat validus Baptismus sic administratus: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus.

AFfirmant Hurtad. *loc. cit.* & Vasq. apud ipsum *loc.cit.n.*15. & 16. Quibus ego addo Cañedo *de Baptis.c.*1.*pag.*49. Iavellum *tom.*2.*tr.*2.*de Bapt.c.*4.*in fine*, & usum quem habet provincia Hæreticorum Bosniæ, prædicta forma baptizantium, ut refert Navar. *lib.*3.*consil. de Baptis.consil.*3.

Sed probabiliùs, & magis consequenter respondéo, non fieri validum, non expresso nomine *Sancti.* Ratio est, quia omisso hujusmodi nomine, non exprimitur expresse tertia persona, quæ uno nomine dicitur Spiritus sanctus, ex D.Thom. 1. *part.q.*36. *art.*1. Sic Filliuc. *tr.*2.*n.*55. & ante ipsum doctissimus Navar. *loc.cit.* qui hoc latè, & doctè probat.

QVÆSTIO XXVI.

An fiat validus Baptismus collatus sub hac forma: Ego te baptizo in nomine Patris: Ego te baptizo in nomine Filii: Ego te baptizo in nomine Spiritus sancti.

NEgat Comitol.*lib.*1.*q.*7. apud Laym.*c.*4.*de Baptismo, n.*5. & à fortiori negare debebat Bonacina qui ut vidimus *q.*15. negávit validum esse Baptismum sub hac forma datum: *Ego te baptizo in nomine Patris, in nomine Filii, in nomine Spiritus sancti*; non tamen negat, sed potiùs in ultima impressione id expresse concedit *n.*15. qui etiam pro se citat Comitolum eadem quæstione, qua Layman pro sententia contraria citavit. Ratio Comitoli est, quod in prædictis verbis tres significentur ablutiones, cum tribus formis imperfectis: ergo.

Sed probabiliùs respondeo: quod sic, sive baptizatus ter aspergatur aqua, sive semel, modò prædicta verba morali continuatione dicantur. Ratio est, quia per

per hoc non mutatur sensus formæ, sed clariùs exprimitur, cùm hæc verba; *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*, implicitè contineant hanc triplicem propositionem assignatam. Sic Layman *loc.cit.* Sotus *dist.4.q.1.art.3.* Filliuc. *tract.2. num.50.* & alii. Addit item Bonacina *loc.cit.num.15.* cum Toleto *loco cit.num.8.* validum esse baptismum hoc modo collatum: *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Ego te baptizo.* Vel, *In nomine Patris ego te baptizo, & Filij, & Spiritus sancti.* Quod idē docent Layman *loc.cit.* Estius *in 4.dist.3.§.6.* & communis, quam etiam tenent Trullench. *lib.2.cap.1.dub 4.n.7.* & Bannius *quæst.8. de Baptis.* ubi ad rationem Comitoli negat ibi dari tres formas, sed vnicā tantùm, cuius tres sunt veluti partes, ac membra, quæ diuisim, ac seorsum ab aliis completè nihil significant.

QVÆSTIO XXVII.

An sit validus Baptismus sub hac forma datus: Ego te baptizo in nomine Patris, Filij, & Spiritus sancti?

NEgat Alexand. Alens. apud Pesant. *3.p.quæst.60. art.8.disput.4.* cui satis fauet Layman *tract.2.de Baptism.cap.4.n.6.* quem citat, & sequitur Palaus, quatenus docet, non esse validum Baptismum collatum iis verbis: *Ego te baptizo in nomine Spiritus sancti, Patris, & Filij.* Quia credit talem mutationem esse substantialem.

Sed longè probabiliùs respondeo, esse validum. Quia verè non mutatur substantialiter sensus formæ: Pater enim solum est prior prioritate originis: hæc tamen ipso nomine Patris, respectu Filij, satis indicatur. Sic D.Bonau. *dist.3 q.3.* Scotus & Durand. *quæst.2.* Sotus & Gabr. quos sequitur Pesant. *loc.cit.* & Bonacina, & Tolet. *loc.cit.* necnon & Estius *loc.cit.* subjungens: peccare grauiter ministrum, sic personarum ordinem secundùm originem, inuertentem? Tenent etiam Hurt. *disp.1.de Sacram.diff.14.* Iavellus *tract.1. cit.cap.2.* Summa Theologica *sexto loco, cit. pag.mihi 131.* Lugo *de Sacram. in genere, disp.2. sect 9.n.117.* & Sayrus *lib.1.cap.4.art.6.* & Vega *1. part.Sum.c.13.casu 51.* addens: [Que no seria baptismo, si diziendo lo, qui si esse introducit error, diziendo ser el Hijo primero, que el Padre; como lo dize Soto *in 4.dist.1.quæst.1.art.8.*] Sic etiam Dicastillo *dub.6.num.129.* Barthol. ab Angelo §.121. & Trullench *lib.2.cap.1. dub.4.num.9.*

QVÆSTIO XXVIII.

An etiam validus sit Baptismus sub hac forma datus: Ego baptizo in te nomine Patris, & Filij & Spiritus sancti?

AFfirmat Ægid. *quæst.60.art.8.dub.1.num 69.*

Sed probabiliùs respondeo, non esse. Quia re vera mutatur essentialiter sensus formæ. Sic Hurtadò & Sayrus *loc.cit.* & Lugo *loc.cit.num.112.* addens secus esse dicendum, si baptismus iis daretur verbis: *Ego Patris baptizo te in nomine Filij, & Spiritus sancti.* Sed Sotus *in 4.dist.3.c.2.* etiam dicit inualidum baptismum iis verbis datum, & idem ex illo docet Sayrus *lib.1. cap.4.art.6.pag.mihi 118.*

QVÆSTIO XXIX.

An illæ duæ particulæ, Et, *sint de essentia formæ Baptismi?*

AFfirmant Innoc. quem citat, & sequitur Angel. *Bapt.4 num.11.* Syluest. *Bapt.1.num.6.* Armilla *num.8.* Gabriel *in 4 dist.4.quæst.vni c.dubit.3.* Palud. Adrian. Marsil. & Maior, quos citat, & sequitur Viuald. *cap.1.num.22.* Bartholom. de Ledesma *diff.5. concl.4.col.118.* & nouissimè Bauny *q.5.de Baptism. pag.36.* & *q.9.per totam*, ubi pro se, inter alios, citat Scotum, Sotum, & Ricardum: existimantes, particulam *Et*, spectare ad formæ essentiam, citat etiam Diana pro hac sententiā Reginaldum *lib.27.c.4.n.30.* Sed meo iudicio, non rectè: cùm hic author potiùs loquatur in sententia aliorum, & solùm dicat habere aliquid probabilitatis, per hæc verba: Personæ debent in forma Baptismi exprimi, secundùm eas maximè rationes, quibus constituuntur, & inter se distinguuntur, ad quam distinctionem indicandam, quia particula *Et*, facit aliquid, Syluest. *loc.cit.* cum Innocentio *ad caput 1.de Baptismo*, sentit ea omissa, non perfici Sacramentum, nisi suppleatur per aliquam æquipollentem. Quod quia habet aliquid probabilitatis, talis omissio sufficientem causam præberet Baptismum iterandi sub conditione. Sic ille. Ex quibus verbis constat Reginaldum oppositam sententiam probabiliorem sentire.

Vnde probabiliùs respondeo, non esse de essentia formæ; & ita etiamsi tales coniunctiones omittantur, non esse inualidum Baptismum. Ratio est, quia earum omissio non destruit sensum formæ, cum absque illis tota inuocetur Trinitas. Erit ergo validus Baptismus sub hac forma datus: *Ego te baptizo in nomine Patris, Filij, Spiritus sancti.* Sic Filliuc. *n.63.* Tolet. *loc. cit.n.5.* Ægid. *n.61.* Pitigian. *in 4.dist.3. quæst.2.art.12.* Diana *2.p.tract.15.res. 47.* Ochagau. *de Bapt.quæst.10.in fine*, Hurtado *loc.cit.* Layman *de Baptismo, c.4.n.5.* dicens esse communem doctrinam: Sayrus *lib.1.c.4. art.4. in fine.* Adrianus *quæst.1. de Bapt. art.3. memb.2.§. Dico igitur*, Comitolus *lib.1. Respons.quæst.9.* & Dicastillo *disp.1.dubit.5.in fine.*

QVÆSTIO XXX.

An peccaret mortaliter qui prædictam particulam Et, *omitteret?*

AFfirmant Doctores pro prima sententia citati, necnon & Filliucius *loc.cit.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non peccare, nisi venialiter (omisso scandalo, & contemptu.) Ratio est materiæ paruitas. Sic Bonacina, Hurtado, & alij *loc. cit.* quos sequitur Diana *loc. cit.* qui tamen malè citat Sotum pro hac sententia, cùm nihil de hac quæstione agat *Sic etiam* Dicastillo *dubit.5.cit.n.78.* Vbi ita ait: Deinde aliquid dicemus de particulis *In*, ac *Et*, an illas omittere sit essentialis defectus; nam saltem peccatum mortale non erit eas omittere, si semel supponamus, non esse de essentia, &c. sic ille.

QVÆSTIO XXXI.

An particula, Amen, *sit de necessitate, & substantia formæ?*

AFfirmatiuam partem latè probat, & sequitur Viuald. *cap.3. num.23. & sequentibus*, licèt in fine se ipsum corrigat.

Vnde longè probabiliùs respondeo, quod non sit: Ratio est, quia hæc vox, *Amen*, sola est quædam confirmatio, & deprecatio, vt Baptismus factus sit proficuus. Sic Filliuc. *num.46.* Henriquez *lib.2.cap.8.n.6.* Ægid. Bonacina & alij, & est communis, quam nouissimè tenent Baunius *de Baptismo quæst.19.in fine*, & Dicastillo *loc.cit.n.130.*

QVÆSTIO XXXII.

An vox, Amen, *sit saltem de praecepto formæ Baptismi?*

NEgaot (nisi fortè consuetudo particularis hoc habeat) Armilla *v. Bapt. q.* 7. Sylvest. *Bap.* 1. *q.* 3. & Bartholomæus de Ledesma 2. *p. diff.* 5. *col.* 113. & apud ipsum Petrus de Palud. Negat etiam absolutè Gabr. *loc. cit. lit. E.* per bæc verba. *Amen*, non ponitur in bac constitutione Alexandri, sed neque in Evangelio, Matth. ultimo, ubi furma traditur, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Ideo, *Amen*, non est de complemento formæ, sed usu quoruuidam baptizantium, ac ipsum addeotium; ideò nihil refert, sive addatur, sive omittatur. Sic ille, & ante illum Oleot. *loc. cit.*

Sed ptobabilius respondeo, esse de præcepto. Hoc enim, ad minus, ptobant multa jura adducta à Vivaldo *n.* 23. præcipuè *c.* 1. *de Bapt.* quod est Alexandri: unde male dixerunt Olcot, & Gabt. non poni prædictam particulam, *Amen*, in dicta constitutione. Sic enim dicit Alexander III. *Si quis puerum ter in aqua immerseris in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen*, & non dixerit: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen, non est puer baptizatus.* Sic Alexander, & sic Viguer. & Argent quos sequitur Vivald. *loc. cit.* Fillioc. *n.* 64. Huttado *disp.* 1. *diff.* 7. Atchangel. *dist.* 3. *pag mihi* 21. Qui omnes cōcedunt, solùm reum fore culpæ venialis illum, qui talem omitteter vocem. Sic etiam Ægid *n* 16. & Bonacina *loc. cit. n.* 61. Henriquez *loc. cit.* & innuit Frias *fol. mihi* 83. & Binsfeldius in Enchirid. §. 3 *de Baptismo.* Sic etiam Grassius *part.* 1. *lib* 1. *decis. aur. c.* 3. *de baptis. n.* 25. dicens, esse grave peccatum, post Navarrum *c.* 22. *n.* 5. docentem, illud verbum, *Amen*, esse de necessitate præcepti, quod idem docuit Fabius Incarnatus *in suo Scrutinio Sacerdot. tract.* 1. 1. *p. ubi de bapt. pag. mihi* 26 Legantur Baunius, Trullench, & Dicastillo *loc. cit.*

QVÆSTIO XXXIII.

An sit de necessitate praecepti, quod forma proferatur à Sacerdotibus Latino sermone?

AFfirmat Auteol. *in 4 distinct.* 3. *q.* 2. docēs, quod sic debeat proferri à Latino, qui scit literas. Ab eo verò, qui laïcus est, sed litteras nescit, debeat proferri in vulgari.

Sed probabiliùs respondeo, non esse: Quia usu receptum est, ut omnes indiscriminatim proferant formam Baptismi vulgari lingua. Imò consultum est, ut si minister nesciat bene exprimere formam latino sermone, exprimat vulgari. Vnde fœminæ sermone vulgari baptizantes, melius faciunt. Sic Victoria *q.* 18. Henriquez *lib.* 1. *c.* 2. *n.* 1. Angel. *Bapt.* 2. *n.* 12. Reginald. *lib.* 28. *n.* 31. Bonacina *loco citato, num.* 17. Nugn. *q.* 60. *art.* 8. *diff.* 3. Diana 2. *p. tract.* 1. *misc. res.* 46. Quamvis hi tres Doctores addant, Sacerdotes peccare venialiter proferendo formam Baptismi in lingua vulgari. Et id loquendo de omnibus, innuit Naldus *verb. Baptismus, n.* 18. sic dicens: Baptismum conferre lingua materna, seu idiomate vulgari, non videtur mortale. Sic ipse. Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 6. *n.* 131. & Barthol. ab Angelo §. 107.

QVÆSTIO XXXIV.

An valeat Baptismus, si eius forma ab Idiota, aut à Balbo proferatur corruptè?

REspondeo, Quod sic. Quia error syllabæ non nocet, si non fiat mala intentione, sed ex impotentia, aot imperitia, maximè in fine dictionis. Sic definit Pontifex Alexand. III. *cap. si quis puerum*, & Zachar. Papa *cap Retulerunt, de consecrat. dist.* 4 de illo qui sic formam proferebat: *Ego te baptizo in nomine Patriae, & Filiae, & Spiritua sancta*, &c. Tenent Angel. *loc. cit. n.* 15. Henriquez *lib.* 1. *c.* 9 *n.* 6. *& lib.* 2. *c.* 9. *n.* 3. Sotus *distinct.* 1. *q.* 1. *art.* 8. *& dist.* 3. *art.* 5. & Sayrus *lib.* 1. *c.* 4. *art.* 4. *& art.* 5. qui idem asserit de illo, qui ex linguæ defectu diceret: *Ego te aptizo, vel batizo*: pro *ego te baptizo*, per hæc verba. Quando subttahitur aliqua syllaba, vel littera per syncopam, non destruitur propter hoc forma: dummodo remaneat sensus ex accommodatione. Vnde si quis diceret, *ego te batizo*, pro *baptizo*, vel *in nomine Patri*, vel *Pati*, pro *Patris*, non tollitur Sacramentum, & similiter si quis diceret: *Hoc es*, pro *est*, corpus meum.

QVÆSTIO XXXV.

An etiam valeat, si quis ex industria, aut joco corrumpat verba formæ?

REspondeo, valere: si aliàs servet intentionem Ecclesiæ, & sensus formæ moraliter maneat: peccabit tamen graviter sic Baptismum administrans. Prima pars probatur, quia in prædicto casu concurrunt materia, intentio, & sensus formæ. Secunda etiam constat, quia magnam infert irreverentiam Sacramento. Sic D. Th. *q.* 60. *art.* 7. *ad* 3. Palud. *dist.* 3. *q.* 1. *art.* 3. Angel. *Bapt.* 2. *n.* 15. Henriquez *lib.* 1. *cap.* 9. *n.* 6. *& lib.* 2. *c.* 9. *n.* 1. & alij communiter.

QVÆSTIO XXXVI.

An si quis adderet aliquid formæ Baptismi, dicendo, v. g. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & Beatæ Mariæ, aut omnium Sanctorum, *conficeret Sacramentum?*

NEgant Graff. *p.* 2. *lib.* 1. *c.* 3. *n.* 14. & apud illum Hostiens. & Archidiac. Archang. Rubeus *in* 3. *dist.* 2. Pitigian. *in* 4. *p* 1. *dist.* 3. *q.* 2. *art.* 12.

Sed probabiliùs respondeo: conficere Sacramentum, dummodo per illam verborum additionem non intendat baptizare in nomine Virginis (vel in nomine omnium Sanctorum) sed tantùm implorare auxilium ejus parvulo baptizato ad conservandam gratiam baptismalem. Ratio est, quia in hoc casu non mutatur substātialiter sensus formæ. Sic D. Th. *q.* 60. *art.* 8. *in corp.* Sotus *dist.* 1. *q.* 1. *art.* 8. Durand. *dist.* 3. *q.* 2. Palud. *q.* 1. Henriq. *lib.* 2. *c.* 8. *n.* 2. Suar. *disp.* 21. *sect.* 4. Ægid. *de Sacr. q.* 60. *n.* 70. Vasq. *disp.* 129. *c.* 7. *n.* 107. *&* 4. *tom. q.* 84. *art.* 3. *dub.* 4. *n.* 5. Diana *loc. cit. res.* 48. Bonacina *disp.* 2. *q.* 1. *punct.* 4. *n.* 19. & apud ipsū Summa Corona, Bartholomæus ab Angelo, & Molfesius. Scrutinium Sacerdot. *tract.* 1. 1. *part.* 5. *de Bapt. pag. mihi* 28. & Gabr. *in* 4. *dist.* 4. *q. vn. dub.* 1. qui ex Angelo in summa docet, quod etiamsi quis ex malitia diceret, In nomine Diaboli, Ego te baptizo in nomine Patris, &c. non ut aliquid formæ adderet, verè baptizaret, licèt graviter peccaret: lege Dicastillo *disp.* 1. *dubit.* 6. *n.* 133.

QVÆSTIO XXXVII.

An validè baptizet qui profert verba formæ cum interruptione, aut discontinuatione?

REspondeo: Quod si proferat cum magna verborum interruptiooe, aut interpolatione, ita ut tanta sit, qood intercipiatur intentio pronuntiantis, aut non maneat moraliter, neque una oratio, neque unus sensus, non baptizabit validè: Secus tamen, si

proferat

proferat cum parva interpellatione, putà tussis, vel silentii, vel interpositione sermonis, ex aliqua orta occasione, ut si post dicta illa verba: *Ego te baptizo*, dicat *fuge hinc*, vel *Dominus tecum*, aut similia. Quia per hoc neque interrumpitur oratio, neque sensus formæ, neque intentio proferentis: Sic D. Th. *q.60. art.8. ad 3.* Angel. *loc.cit.n.3.* Henriquez *lib.1.cap.9. n.8. & lib.2.cap.9. n.1.* Gabr. *loc.cit.lit. F.* Bonacina *disp.1.q.2.punct.1.n.23.* & apud ipsum Valentia, Sayrus, & alii, & est communis.

Quæstio XXXVIII.

An validè baptizet, si quis postquam dixerit,* Ego te bap, *propter unam tussim, aut propter respirationem, &c. paululum quiescat, deinde addat,* tizo in nomine Patris, *&c.

NEgat Bonacina *loc.citato, n.13.* qui pro se citat Barthol. ab Angel. *de Baptis. dialogo 2. n.122.* & Naldum *verb. Sacramentum, n.4.* Sed hunc authorem quem vidi, non bene, ut *infrà*.

Sed æquè probabiliter respondeo, validè baptizare; quia huiusmodi interpolatio, aut intermissio, neque intentionem Ministri, neque sensum mutare videtur. Sic Pesantius *3.part.q.60. art.8.* licèt exemplum in alia Sacramenti forma apponat. Sic etiam Naldus eodem loco à Bonacina pro opposita parte citato, per hæc verba: Sacramentum non conficitur, si interrumpantur per spatium temporis notabile verba formalia, & necessaria ad ipsorum essentiam: putà si quis diceret: *Hoc est cor*, & statim quiesceret per aliquod spatium notabile, & postea subiungeret, *pus meum*. Profectò non consecraret, quod si pateretur aliquam breuem mentis euagationem aliquo, putà artifice in Ecclesia obstrepente; & propterea aliquantisper quiescendo subsisteret, & postea subderet *pus meum*; tunc non videretur perire sensus formæ Sacramenti, & sic illa verba non essent iteranda. Post alios docet Bellarmin. *tom.3. contron. lib.1. c.21.* Hucusque Naldus.

Quæstio XXXIX.

***An validus sit Baptismus, si puer moriatur, nondum finita forma Baptismi, v.g statim postquam Sacerdos dixit:* Ego te baptizo in nomine Patris?**

AFfirmant Sylvest. *Baptism.1. num.5.* Armilla *num.16.* Graff *1.p.lib.1.cap.3.n.26.fol.mihi 7.* Angel. *Baptism.7.num.8.* Vivald. *cap.ult.de Baptism. num.17.* & alii plures apud Henriquez *lib.2.cap.11.* & novissimè Lublinus *1.p.Summ. v.Baptism.num.6.* dicens, esse sententiam communem Doctorum existimantium in hoc necessitatis casu sufficere, Sacerdotem unam personam exprimere Sanctissimæ Trinitatis: quia Christus (inquiunt) summus Sacerdos tunc supplebit effectum quantum ad gratiam. Tenet etiam hanc sententiam Iavellus *loc.cit.cap.4.* ubi absolutè docet, quod si quis baptizaret tantum *in nomine Patris*, valeret baptismus; quoniam in Patre (inquit) personaliter sumpto includitur Filius, & Spiritus sanctus. Et hoc esse piè dictum, apertè firmat Trullench his verbis: piè tamen D. Th. *dist.3.q.2. art.2. ad 4.* & cum eo Sylvester *Bapt.1.n.5.* existimant esse baptismum, & Deum supplere effectum, & consequenter puerum sepeliendum in loco sacro. Ita ille *lib.2.cap.1.dub.4.n.13.*

Sed longè multò veriùs, & probabiliùs, imò ut mihi certum respondeo: neque in prædicto casu valere baptismum, & consequenter neque puerum sepeliri debere in loco sacro. Primò: quia non adest integra forma; neque integer sensus illius. Secundò: quia nullo capite constat, Deum supplere Baptismum, ergo cum aliàs constet esse invalidum, ita tenendum est Sic Sotus *dist.1.q.5.art.8.* Bellarm. *lib.2.de bapt.c.5.* Henriq. *loc.cit.n.2.* Naldus *loc.cit. num.10.* Bonac. *disp.2.cit.q.2.punct.4.n.18.* & est communis, quam tenet etiam Dicastillo *disp.1.dub.6.n.132.*

Quæstio XL.

An saltem sit validus, si puer moriatur in eo instanti, in quo finitur ultima syllaba formæ?

AFfirmant Sotus *dist.1.q.3.art.1. & dist.9.q.2. art.7.* Ledesma *q.3.art.1.* Major *4.dist.16.* & & consequenter authores præcedenti quæstione citati. Sed æquè probabiliter respondeo, adhuc non esse validum, neque puerum recipere in tali casu effectum Baptismi, cùm jam non sit homo Viator. Sic Henriq. *lib.1.c.19.n.2. & lib.2.c.9.n.2.* Adrian. *de confess.q.4.* Suarez *tom.3.disp.8.sect.2.* Hurtado *disp.3. de Sacram.in gen.diff.7.* Bonac. *disp.1.de Sacramentis, q.4.punct.2.n.4.* & alii communiter.

Quæstio XLI.

An sit necessaria simultas in prolatione formæ, & ablutione, ita ut eodem tempore concurrat ablutio cum verbis formæ?

AFfirmant Sotus *in 4. dist.6. q.2. art.2.* Caiet. *tom.1.opusc.tract.26.* Navar. *cap.22.n.7.* Angel. *Bapt.4.n.4.* Qui omnes docent, sufficere quod prolatio verborum incipiat antequam ablutio terminetur, vel è contra: aliàs esse invalidum Sacramentum.

Sed probabiliùs respondeo: quod licèt requiratur simultas in prolatione formæ baptismi, & ablutione, non tamen est necessarium, quod sit talis, quod antequam ablutio aquæ finiatur, incipiant verba, vel è contra antequam finiatur forma, incipiat ablutio, sed sufficit, quod finita ablutione proferantur verba, aut finitis verbis statim ablutio fiat. Et ratio est, quia sic censentur simul moraliter esse. Sic Victor. *q.38.* Henriq. *lib.1.c.9.n.10. & lib.2.cap.9.n.2.* Villalub. *tom.1. tract.4.diff.2.n.1.* Laym. *lib.6.tract.2.cap.7.n.5.* Diana *3.p.tr.4.ref.6.* Heredia *disp.de Sacram.p.6.dub.2. n.8.* qui sic ait: Qui baptizatur, potest ablui in totum ante inchoatam formam, quinimò interposita brevi morula (e.g. in qua possit oratio Dominica recitari) adiici potest forma baptismi, & vice versa. Sic ille, sed nimis laxè in exemplo apposito, cujus morula, non brevis, sed longa satis apparet, aptius ergo est à nobis suprà *q.37.* assignatum exemplum.

Quæstio XLII.

An validus sit Baptismus datus per nutus & signa?

PArtem affirmativam tueri Valentiam, affirmat Ludov. de S. Iuan *q.1.de Bapt.art.4.diff.7. p.55.* his verbis. [Greg de Valentia dize, que assi como el Sacramento de la penitencia, el del Matrimonio se pueden dar sin palabras, solamente por señales tambien el del Bautismo, *non enim* (dize) *apparet differentia: & tamen nutibus non fit omnino expressa significatio.*] Sic Pater Ludovicus. Sed miror valde, virũ aliàs diligentem, ita in hac re dormitasse, ut rationẽ dubitandi Valentiæ ejusdẽ esse sententiam existimet. Cùm oppositũ expressis verbis sustineat, ut statim constabit. Melius posset referre pro hac parte opinionem Paludani *in 4.*

dist. 3. *q.* 2. *art.* 3. docentis, valere formam baptismi per nutum, aut scriptum, absque prolatione verborum.

Sed certissimè respondeo, non esse validum Sacramentum Baptismi per signa, vel per nutus datum. Sic Valent. *disp.* 4. *de Bapt. q.* 1. *punct.* 3. *col.* 703. vbi sic ait: Ad quintam dubitandi rationem respondeo, *nutibus* nullo modo posse administrari baptismum. Discrimen enim est, quod Baptismus peculiari quadam ratione est Sacramentum fidei, cuius ideo facienda expressè confessio est, vt rectè ostendit Adrian. *q. de baptismo, art.* 1. ad vltimum, &c. Sic Valentia, & cum eo omnes Doctores, quos etiam sequitur prædictus Ludouicus, de quo optimè Sotus *dist.* 4. *art.* 5. Henriquez *lib.* 1. *de Sacram. in genere, cap.* 8. *num.* 5. (vbi in Glossa, lit. L. ait: oppositam sententiam esse periculo plenam; & secundum aliquos Recentiores, hæreticam, & contra communem sensum Ecclesiæ, & Conciliorum.) Sic etiam ipse *lib.* 1. *c.* 8. *n.* 1. *lit. D.* & ante ipsum Palatios, *dist.* 3. *q.* 1. *pag.* 60. Vbi expressè refutat sententiam Paludani. Vega etiam 1. *p. summa, c.* 33. *casu* 72. & alij.

Quæstio XLIII.

Quanam sit forma conditionalis Baptismi: & quando sit conferenda?

Respondeo ad primum: Quod hæc, *Si non es baptizatus, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.* Sic habetur *in c.* 2. *de Bapt.* Ad secundum respondeo. Quod tali forma uti debemus, quando baptismus est incertus, & dubius. Sic omnes authores, præcipuè D. Thom. 3. *p. q.* 66. *art.* 9. *ad* 4. Sotus *dist.* 6. *q.* 8, Vasq. *in* 3. *p. tom.* 2. *disp.* 146. *c.* 3. Ocbag. *de Bapt. q.* 11. *n.* 5. & alii.

Quæstio XLIV.

An infantes expositi debeant baptizari sub conditione?

Affirmant debere, si nulla ipsis adjecta sit schedula, quæ de Baptismo testificetur, quamvis in ea testis nomen non producatur: Sotus *dist.* 3. *q. un. art.* 9 Bartholom de Ledesma *diff.* 9. *col.* 144. *&* 145. Laym *c.* 5. *de Bapt. n.* 4. Palud. Ricard. Angel. Sylvest. & alii quos citat, & sequitur Vivaldus *de Baptismo, n. mihi* 65. Dianà *in addit. secund. res.* 9. *&* 10. *&* 5. *p. tr.* 15. *res.* 85. Dicastillo, Vasquez, Palaus, Portel, Zambranus, & alii quos citat D. Didacus Frances *ut infrà.* Quia ex schedula satis probatur baptismus.

Sed æquè probabiliter respondeo: Non solùm debere baptizari sub conditione in casu quo tales Infantes non ferant schedulam, in qua scriptum habeatur, eos fuisse baptizatos (ut omnes Doctores testantur:) Verum etiam in casu quo scriptum ferant fuisse baptizatos: si nomen testis ad minus non prodatur. Sic docet Bartolus *in l.* 1. *C. ne Sacr. Bapt. reit.* ut infrà, & Gab. *dist.* 4. *q.* 2. *dub.* 4. *lit. P*, per hæc verba Dubitatur 4. de parvulis expositis sive inventitiis, an sint baptizandi? Respondetur secundum Sotum *dist. præsenti, q. ult.* & Robertum Olcot. *q.* 1. *quarti*, & habetur casus *de consecratione dist.* 4. *Parvulos*, &c. *Placuit.* Quod si inveniantur certa signa quod non est baptizatus, sicut mulierculæ solent cum eo ponere sal sicut cum deportantur ad baptismum, tunc absque hæsitatione baptizandus est parvulus absolutè. Si autem non inveniatur aliqua signa, neque habentur vicinarum testimonia, quod baptizatus est, baptizandus est, & tutius fit si addatur conditio, *Si baptizatus es, non te baptizo*, &c. Sic ille. Vbi apertè docet nostram sententiam. Illamque approbat usus, & praxis hospitalis Expositorum Toletanæ ciuitatis, vbi omnes sub conditione baptizantur: quamuis secum ferant de Baptismo schedulas, vt ego à D. Gubernatore accepi.

Adde verba 6. Synodi, *can.* 84. vbi sic habetur: *Quoties non inueniuntur firmi testes, qui eos, absque vlla dubitatione, baptizatos esse dicant, neque ipsi propter ætatem de sibi tradito ministerio aptè respondere possint, debere Baptizari.* Sic Concilium. Quid clarius? Et idem habetur in Conc. Carthagin. 5. *c.* 6. & in Conc. African. *can.* 39. & in Concil. Vormaciensi, *can.* 70. Imò, post hæc scripta inueni Torreblancam nostram docentem sententiam, *lib.* 2. *practicarum, c.* 4. vbi sic ait: Vnde expositus baptizandus est in quacumque ætate, saltem sub conditione, quando de eius baptismo non constat. Constare autem non dicitur per schedulam simplicem, etiam subscriptam, quam tales expositi portare solent: aut per assertionem vnius vetulæ, vt arbitrantur Palud. Sotus, & Henriq. Sed per sufficientem probationem, vel ipsius baptizati assertionem, si solùm agitur de baptismo iterando, vt decisum est in Conc. Carthag. 5. *c.* 6. *relato in cap. Placuit, de consecrat. dist.* 4. Sic ille. Et sic etiam apud Dianam *loc. cit.* Marchantius in Candelàbro Sacram. *qq. Past. tr.* 2. *de Baptism. c.* 2. *q.* 4. Et me citato Quintadueñas *tom.* 1. *singul.* 9. *de baptism.* & Didacus Frances *in Pastorali interno, p.* 2. *tr. vnico, q.* 4. *à num.* 9. & Ioan. Henriquez *sect.* 19. *q.* 10.

Quæstio XLV.

An infantes, qui ob aliquam causam domi ab obstetricibus, parentibus, aut aliis laicis baptizati sunt, iterum baptizari in Ecclesia sub conditione possint, aut debeant?

Negant communiter Doctores absolutè docentes, nullo modo esse rebaptizandos antequam prius diligentissimè examinentur illi, qui eos baptizarunt, utrum legitima materia, & forma usi sint, & si legitimis usi reperiantur solas cæremonias omissas supplendas esse. Si verò deprehendatur, saltem rationabile dubium, an aliquid essentiale baptismo defuerit, tunc sub conditione rebaptizandos esse. Sic Sotus *in* 4. *dist.* 3. *art.* 9. Suarez *disp.* 31. *sect.* 6. Ægid. *q.* 66. *art.* 9. *n.* 94. *&* 95. Layman. *tract.* 2. *de Bapt. c.* 5. *n.* 3. Diana 2. *p. in additionibus secund. res.* 6. *&* 10. *& p.* 5. *tract.* 13. *res.* 16. & alij apud ipsos. Quibus adde Dicastillum *dub.* 7. *n.* 178. Quorum omnium ratio est, quia non est fundamentum probabiliter dubitandi de validitate Baptismi.

Affirmat nihilominus Bartol. *in l.* 1. *C. ne Sacr. Baptis. reit.* ubi dicit de jure posse fieri, quod si quis in periculo fuit baptizatus, iterum baptizari possit in Ecclesia cum hac conditione, si non es baptizatus, &c. Hanc eandem sententiam docent novissimè Sylvius *in* 3. *p. q.* 66. *art.* 9. *dub.* 2. & Molanus *tract.* 4. *sua practica, cap.* 3.

Sed probabiliter respondeo sic. Licitè possunt Curati, imò & debent baptizare sub dicta conditione infantes domi à laicis baptizatos, ubi consuetudo id obtinuit, & ubi ritualia suarum diœcesum hoc præscribunt, si aliàs non constet eis dictos infantes legitimè baptizatos esse. Quia non est verisimile, quod absque rationabili causa hujusmodi morem introductum, vel ab Episcopis, aut Synodalibus decretum fuisse credamus, ut constat planè ex his quæ referunt Layman, & Ægid. *loc. cit.* Sic enim ait Layman. Quod verò Sotus *loco citato*, graviter reprehendit consuetudinem quorundam Parochorum, qui omnes infantes quos obstetrices ob necessitatem baptizatos à se asserunt, sub condititione iterum baptizant: hæc

repre

reprehensio intelligi debet, si interim moralis certitudo adsit, Infantes domi legitimè baptizatos esse, sicuti notat Suarez *loco citato*,& Zambrana *de Baptis. cap.* 1. Verùm tamen in quibusdam locis, vbi experientia constitit obstetrices non rarò à Diabolo deceptas,in ipsius nomine baptizare solitas,consuetudo obtinuit, vt omnes Infantes, quos mulier affirmat se domi baptizasse, iterum sub conditione baptizentur: quam ego consuetudinem reprehendere non audeo, imò approbatam reperio in Pastorali Romano,*edito Antuerpiæ anno* 1607.*pag*.20. & 31.cum re vera aliquod dubium,& periculū animæ subsit,ideoque cesset irreuerentia Sacramenti. Sic ille, & benè.

Ægid. etiam *loc. cit.num*.95. sic ait: nota tamen primò in quibusdam Episcopatibus, in libris Ritualibus,Pastoribus præscribi, vt baptizatos in necessitate ab obstetricibus,vulgo rebaptizent.Prælati autē interrogati,cur hoc statuant,respondent: Se hoc facere,quia sæpe deprehendunt obstetrices, non satis certò, & firmiter callere rationem baptizandi; aut etiam,si dum examinantur, bene respondeant, & videantur eam callere, tamen dum viget tale periculum prolis, facilè turbari,ita vt postea vix sciant, an legitimè baptizarint: Atque ita semper aliquod subesse periculum, quod in re tanta maximi faciendum est, & sufficiens videtur causa, vt possit proles sub conditione rebaptizari. Sic ille. Et mihi videtur sufficientissima ratio, vt licitè possint Curati,imò & debeant,prædictos Infantes sub conditione rebaptizare; non solùm in prædictis euentibus, verùm etiam in omnibus aliis, si examen, qua materia & forma baptizati domi à laicis sint, difficile (vt regulariter contingit,) fieri potest. Quod si tibi hæc ratio non sufficit, sufficiat alia, videlicet, quod vix, aut rarò contingit Baptismum fieri à laicis,in quo non subsit aliquod dubium probabile, sufficiens ad rebaptizationem sub conditione, vt constat ex dictis qq. præcedentibus de materia, & forma, & earum concursu simultaneo, vt benè notat Syluius *loc. cit.* Sic ipse Molanus.Bart.& ego,necnon Quintanaduenas *singul.*5.*per totum*,vbi me citato hanc nostram doctrinam absolutè tenet Adamus Opatouius *tract. de Baptism,disp*.1.*q*.6.*n*.49.& esse sententiam satis probabilem fatetur Diana *p*.9.*tract*.6.*Resol*. 35.

Qvæstio XLVI.

An peccaret mortaliter Curatus,qui verè baptizatum iterum sub conditione baptizaret?

Respondeo,peccare,si illi esse verè,& validè baptizatum,manifestè constaret.Quia in hoc casu administraret Sacramentum subiecto incapaci: ergo fieret magna irreuerentia Sacramento, nec adiecta conditione,quia hæc in tali casu est impertinens, & moraliter habetur pro non adiecta.Sic Suar.*q*.71. *sect*.6.Ludouicus de S. Iuan *q*.1.*art*.8.*dub*.2. *concl*.1. *pag*.61.& Petrus de Ledesma *cap*.5.*de Bapt. concl*.1.

Qvæstio XLVII.

An etiam peccaret mortaliter,qui non baptizatum baptizaret sub conditione?

Affirmant aliqui,& satis probabiliter, apud Dianam 3.*parte*, *in additionibus res*.6.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter,sed venialiter tantùm.Quia iniuria,quam faceret Sacramento, non esset grauis, cum in eo casu talis conditio habeatur pro apposita, vt suprà. Sic Villalob.*tr*.5.*diff*.7.*num*.1.Ludouicus, & Diana, & Patrus de Ledesma *loc. cit.*

Qvæstio XLVIII.

An forma Baptismi apud Græcos sit hæc: Baptizetur seruus Christi N. in nomine Patris, & Filij,& Spiritus sancti?

Affirmant Suarez *disp*.21.*sect*.2. Bonacina *disp*. 2.*quæst*.2.*punct*.4.*n*.3.& 10.& Hurtado *disp*.2. *diff*.8, vbi ait: Quod qui baptizaret, dicendo: *Baptizatur talis seruus Christi*,&c.inualidè baptizaret.Quia (inquit) Eugenius IV.in suo decreto fidei, quamuis tradat vt sufficientem hanc formam Græcorum, *Baptizetur talis seruus Christi, in nomine Patris*,&c.Non tamen hanc, *Baptizatur in nomine Patris*, &c.nisi addendo, *Baptizatur manibus meis*. Ita Hurtado, & communis.

Alij verò absolutè negant: prædictam esse formam apud Græcos, sed hanc: *Baptizatur seruus Christi N.in nomine Patris,& Filij, & Spiritus sancti.* Sic Lugo *disp.de Sacram. in genere*, *n*.4. Filliuc. *tract*.2. *cap*.3.*num* 42. qui id ex lectione Græca probat. Legatur.

Ego verò in hac re respondeo dicendum, quod vtraque forma sit vera; & quouis modo pronuncietur,validus fiat Baptismus.Primum constat. Quia in decreto Eugenij cit. sic habetur: *Non tamen negamus, quin & per illa verba*, Baptizetur) *vel vt habetur in margine*) baptizatur talis seruus Christi in nomine Patris,& Filij,& Spiritus sancti: *vel*,baptizatur manibus meis talis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti,*verum perficiatur baptisma*,&c.Ex Eugenio ergo, vtroque modo ex dictis pronuntiatur forma: ergo quouis modo pronuncietur,validè efficietur baptisma.Sic Estius *in* 4.*dist*.3.§.3.*pag. mihi* 39. Vazq.*disp*.142.*c*.2.*n*.19.vbi ait:Si quis diceret,*Baptizatis in nomine Patris*, &c. vel, *baptizatur seruus Christi in nomine Patris*, &c. verum esset Sacramentum; quia in hac forma denotatur actio ministri,est enim sensus,baptizatis à me,hoc ipso,quod additur, *in nomine Patris*, &c. Nec tota actio in Deum refertur, vt patet, & ideò hanc formam probauit Eugenius IV. in illo decreto fidei citato,Vasquez,& Suares statim citandus: ergo non benè Hurtado.

Qvæstio XLIX.

An Latini baptizati in huiusmodi forma Græca sint verè baptizati?

Negant Angel. *Baptismus* 2. *num*.18. & Syluest. *Bapt*. 1.*in fine* (quatenus docent iterandum esse talem baptismum sub conditione) & Cardinalis Fr. Constantius Sarnanus *in sum.Theolog.loc*.6.*vbi de forma baptismi,pag.mihi* 130. Negarunt & alij apud S. Thomam *in* 4.*dist*.3.*q*.2.& apud Vasquium *disp*.142. *cit.n*.29.& 30.

Sed respondeo: esse verè baptizatos. Colligitur ex Conc.Florent. sub Eugenio IV. *cap*.5. & docent omnes Doctores communiter; licèt verum sit, quod Latinus sub tali forma baptizans peccaret mortaliter, eo quòd in re graui non seruaret ritum suæ Ecclesiæ.Sic Suarez *disput*.21.*sect*.2. Viuald.*cap*.5.*n*.1. Sotus *distinct*.3. *quæst*.1.*art*.5. Bonacina *disp*.2.*q*.2. *punct*.4.*num*.10. & Reginald. *num*.24. Vasquez *loc cit.* & communis.

DISPVTATIO IV.

De Ministro Baptismi.

QVÆSTIO PRIMA.

Quotuplex sit Minister Baptismi?

RESPONDEO, quod triplex; alter necessitatis,& alter solemnitatis,& alter ex commissione. Minister Baptismi in necessitate est omnis homo habens vsum rationis, potens,& sciens debitam formam Baptismi; & materiam applicare. Minister verò solemnitatis,vel ex officio,est solus Sacerdos; huic enim soli competit ex officio, & cum solemnitate Baptizare. Minister tandem ex commissione, est Diaconus,vt infrà, *quæst.* 22. Sic habetur in decreto Eugenij in Concil. Florent. & *in c. Constat, de consecr. dist.* 3. S.Thom. *q.* 66. *art.* 3. & *q.* 77. *art.* 2. & cum eo omnes DD. Legantur Vasquez *tom.* 2. *disp.* 147. *cum seqq.* Maldonatus *cap.* 1. *de Baptism. q.* 5. Suarez *disp.* 31. *sect.* 2. Henriquez *lib.* 28. *num.* 1. Bonacina *disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 5. *n.* 2. Reginald. *lib.* 27. *à num.* 37. & alij apud ipsos. Quibus adde Dicastillum *tr.* 2. *de Sacram. disp.* 2. *dub.* 1. *n.* 4. & Trullench. *lib.* 2. *c.* 1. *dub.* 9.

QVÆSTIO II.

An Angelus possit Baptizare ex lege communi?

AFfirmauit Scot. apud Caietanum,& apud Suarez *quæst.* 64. *disputatione* 13. *sectione* 1. Quam sententiam satis probabilem reputat Gabriel *dist.* 6. *q.* 1. *lit. D.* dum ait: Probabile est administrandi Sacramenta potestatem de facto non concessisse Christum,nisi hominibus viatoribus.

Sed respondeo,non posse,ex communi lege; bene tamen ex dispensatione diuino. Primum patet; quia potestatem conficiendi Sacramenta, solùm homini Christus (quia & homo est,)concedere præ Angelis dignatus est. Secundum etiam constat, quia potentia Dei non est alligata Sacramentis,ita vt non possit Angelos quoque Sacramentorum ministros constituere. Vnde si certò constaret Angelum bonum ministrasse Baptismum verbis, per corpus assumptum, prolatis,ratum credi debet ex dispensatione Dei. Sic omnes Patres,& Concilium Florent. & Trid. *sess.* 7. *can.* 10. D.Th. *q.* 64. *art.* 7. & Magister *dist.* 6. Bonacina *disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 5. *n.* 8. Henriquez, Graffius, Filliuc.& omnes ferè Doctores,idem docentes de anima separata à corpore,non posse,scilicet baptizare,quia sic non est homo: lege Dicastillum *tr.* 1. *disp.* 3. *dub.* 4. & *tr.* 2. *disp.* 2. *dub.* 1. & Trullench. *loc. cit. n.* 8.

QVÆSTIO III.

An homo beatus possit ex lege validè Baptizare?

NEgant Aureol. *dist.* 5. *quæst.* 1. & Angel. *sect.* 2. *Bapt.* 5. *n.* 1. quatenus docent,Ministrum Baptismi debere esse hominem viatorem; quam sententiam probabilem reputat Suarez *loc. cit.* quia affirmatiuam solùm probabiliorem appellat. Negant etiam nouissimè Ægidius *q.* 64. *art.* 7. & Lugo *de Sacram. disp.* 8. *n.* 1. & 3. eo quòd Sacramenta pro solis hominibus viatoribus instituta sint: ergo eorum Ordinarij Ministri solùm possunt esse viatores.

Sed longè probabiliùs respondeo,posse: quia homo beatus verè est homo potens vitaliter verba formæ proferre, & applicare debitam materiam (neque necesse est ministrum esse viatorem.) Ergo. Sic D. Thom. *quæst.* 64. *art.* 7. *ad* 2. Henriquez *lib.* 1. *cap.* 26. *num.* 2. Suarez *loc. cit.* Bonacina *loc. cit. punct.* 5. *num.* 7. Chamerota *de Baptismo, cap.* 4. Raconius *tom.* 2. *in* 3. *p. tract.* 2. *disp.* 1. *q.* 2. *art.* 2. *pag. mihi* 23. Vbi absolutè docet, quod homo, in quocumque statu consideratus, siue passibilis,& viatoris; siue impassibilis, & comprehensoris, possit esse legitimus Minister Sacramentorum. Sic contra Ægidium,& Lugum sentit Dicastillo *tr.* 1. *cit. disp.* 5. *dub.* 4. *n.* 38. qui bene ad argumenta contrariorum respondet, solùm probare quod ministri ordinarij Sacramentorum dumtaxat sint viatores: quia isti sunt qui ordinariè agunt cum viatoribus, non tamen quod non viatores nequeant esse ministri,extraordinaria facultate,& permissione Dei. Sic ille necnon Trullench. *loc. cit.*

QVÆSTIO IV.

An Paganus infidelis possit validè baptizare?

NEgatiuam partem sequi Tertullian. *de Baptism. c.* 17. Hieronymum contra Lucifer. & Concilium Elibertin. *cap.* 36. existimarunt aliqui, & tuetur Caluin. vt refert Bellarmin. *lib.* 1. *de Baptism. c.* 7. & videtur pro hac parte facere text. *in c. quos à Paganis, de consecrat. dist.* 4. vbi Greg. II. decreuit Baptizatos à Paganis rebaptizandos esse.

Sed certissimè respondeo: posse,dummodo intentionem habeat faciendi saltem,quod Catholica Ecclesia facit, quod idem omnino est dicendum à fortiori de Hæreticis. Ratio est: quia ita fuit à Christo ordinatum, propter summam Baptismi necessitatem; vt posset videlicet, conferri à quocumque homine, viro,vel fœmina. Sic habetur in Concil. Florent. sub Eugenio IV. *cap.* 3. Lateran. sub Innocent. III. & Trident. *sess.* 7. *can.* 4. Et docent omnes Doctores cum Magistro *in* 4. *dist.* 5. & ibi D.Th. & 3. *part. loc. cit. in principio*, vbi notat, quod si duo non baptizati se inuicem baptizarent, dum prius vnus baptizaret alium, & postea baptizaretur ab eodem,consequeretur vterque non solùm Sacramentum,sed etiam rem Sacramenti. Si verò extra articulum necessitatis hoc fieret, vterque grauiter peccaret, scilicet baptizans, & baptizatus,& per hoc impediretur effectus Baptismi, licèt non tolleretur ipsum Sacramentum. Sic notat D. Th. & benè. Neque Patres citati contrarium huius veritatis censuerunt; vt bene illos explicant Henriquez *lib.* 2. *cap.* 28. *lit. F.* & *G.* & Vasquez *disput.* 147. *cap.* 2. Suarez *disputat.* 31. *sect.* 4. Legantur etiam Bellarmin. *de Baptism. lib.* 1. *cap.* 7. Nunus 3. *part. quæst.* 67. *artic.* 5. *diffic.* 2. Bonacina *loco citato, num.* 6. & alij apud ipsum; quos sequitur Palaus *de Baptism. punct.* 9. *num.* 1. qui ad textum pro contrario adductum respondet, ideo tale decretum latum esse à Pontifice, quia baptizati erant ritu pagano, non Ecclesiastico.

QVÆSTIO V.

An in necessitate possit licitè quilibet homo Baptizare?

NEgauit Caluinus asserens,neminem,qui non sit minister Ordinarius, ad id deputatus, posse adhuc in extrema necessitate baptizare.

Sed de fide certissimè, respondeo: posse validè,& licitè,dummodo seruetur debitus ordo. Patet ex dictis. Quia omnis homo in necessitate est minister: ergo

ergo licitè potest fungi suo ministerio. Ordo autem servandus hic est. Primò debet baptizare Pastor. Secundò Sacerdos. Tertiò Diaconus. Quartò Subdiaconus. Quiotò Clericus. Sextò laicus homo, Septimò fœmina, inter quas obstetriz est aliis præferenda : Octavò infidelis , &c. Sic habetur *in cap. Mulier, capite In necessitate, de consocration. distinctione* 4. S. Thom. *quæst.* 67. *art.* 2. 2. 3. & 4. & omnes. Legantur Vasquez *disp.* 2. *diffic.* 2. & 3. Suarez *disp.* 31. Archangelus *distinct.* 5. Becanus *cap.* 39. & alij statim citandi.

Nota hîc , quod in casu necessitatis , non solùm possit quilibet prædictorum baptizare, sed teneri sub mortali , quando non est alius , qui hoc munus exequatur. Vnda bonum est, ut quisque formam baptismi addiscat : quamvis illam scire sub mortali non teneantur , nisi Curati , & obstetrices. Sic Palud. *in* 4. *distinct.* 5. *q.* 2. *art.* 1. & ex illo Reginald. *lib.* 27. *num.* 45.

Qvæstio IV.

An peccet mortaliter non Sacerdos, qui extra necessitatem, & absque solemnitate Baptizat?

NEgant Caiet. 3. *part. quæst.* 7. *art.* 4. & 5. Henriquez , *lib.* 2. *cap.* 29. *n.* 1. *lit. B*, & apud ipsum, Sotus *in* 4. *distinct.* 4. *artic.* 3. Navar *cap.* 22. *num.* 7. Cano, & alii. Sed malè profectò citat pro hac sententia Doctissimum Navarrum, cum oppositum expressè affirmet, ut *infrà*.

Vnde , & longè probabiliùs respondeo : peccare mortaliter. Primò, quia in re gravi facit contra prohibitionem Ecclesiæ. Secundò, quia per se, & ex directa intentione instituentis , solus Sacerdos est minister hujus Sacramenti : ergo nequit laicus, aut Clericus, qui uon est Sacerdos , absque mortali peccato extra necessitatem Baptizare : imò idem dicendum est de Sacerdote, absque necessitate, extra Ecclesiam baptizante. Quia *in Clement. unica, de Baptism.* severè præcipitur ut Sacerdos solemniter baptiaet in Ecclesia, nisi in casu necessitatis, aut casu quo baptizandi , filii sint Regum , aut Principum : ergo. Sic S. Thom. *quæst.* 67. *art.* 3. Nugnus *art.* 5. *diff.* 3. Vasquez *disputat.* 147. *cap.* 5. Suarez *disput.* 31. *sect. vers. Secundò graviter, disput.* 4. *q.* 3. *punct.* 10. Filliuc. *tract.* 2. *num.* 82. Bonacina *disp.* 2. *quæst* 2. *punct.* 5. *num* 9. *pag. mihi* 55. (citans Henriquez, sed malè, pro hac sententia) & alii communiter apud Dianam *loc. statim citando.* Tenent etiam Granados *tom.* 5. *tract.* 2. *disp.* 2. *num.* 5. Ochagavia *quæst.* 12. *num.* 16. Navar *cap.* 22. *num.* 7. Layman. *tract.* 2. *de Bapt. cap.* 7. *n.* 1. Antonius de Hinojosa *in directorio Regular. verb. Baptis. fol.* 47. Villalobos *diffic.* 8. *num.* 6. & 7. Ludovicus *quæst.* 4. *art.* 1. *dub.* 1. *pag.* 77. & *art.* 2. *dub.* 1. *concl.* 1. & 2. Bartholumæus de Ledesma *diffic.* 10. *concl.* 2. *colum.* 147. sic dicens : Crediderim ego, quod tam qui baptizat, quàm qui baptiaatur , si sit adultus , & pater etiam consentiens, ut ejus filius baptixetur à uon Sacerdote, extra necessitatem, in domo, sina ceremoniis, mortaliter peccent , nisi ignorantia invincibili eacusentur, existimantes qood illud licet. Sic Bartholomæus de Ledesma *loc. cit.* Quod idem ait esse dicendum de Sacerdote etiam Parocho , eztra casum necessitatis, sine solemnitate baptizante, *diffic.* 10. *concl.* 3. *colum.* 149. Sic etiam Sayrus *lib.* 2. *de Sacram. in genere, c.* 7. *quæst.* 1. *art.* 2. Qui bene pro hac parte citat Navarrum. Petrus de Ledesma *loco citato, cap.* 6. Mulfesius, *tract.* 4. *cap.* 1. *n.* 56. Vega *loc. cit. casu* 68. *colum.* 141. vbi ait : hoc solùm licere tempore pestis, [en el qual como dize fra Man. Rodriguez 1. *tom. cap.* 26. *n.* 4. Pueden baptizar al niöo en casa, ó en la mas propinqua Capilla , ó Oratorio , por el peligro de ir a la Iglesia del Pueblo ; aunque segun derecho, fuera de esta necessidad , ó otra semejante, ninguno puede ser baptizado, sino es en la Iglesia, en laqual está la pila del Bautismo.] Sic Vega, Reginald. *lib.* 27. *cap.* 6. *num.* 46. dicens nostram sententiam esse D. Thomæ & colligi apertè ex Clementin. unic. *de Baptism.* ubi hujusmodi peccarum jubetur graviter puniri ab Episcopo io Sacerdote , in quo proinde ipsum grave est ; & majori ratione in non Sacerdote. Nobiscum atiam sentiunt Bauny *tract. de Baptismo, q.* 21. *in fine.* Palaus *punct.* 9. *n.* 6. & Dicastillo *tr.* 2. *disp.* 2. *dub.* 1. *num.* 20.

Qvæstio VII.

An etiam peccet mortaliter laicus, aut non Sacerdos, qui in necessitate, præsente Sacerdote, baptizat?

NEgant Henriquez *loco citato.* Valentia *disp.* 4. *quæst.* 2 *punct.* 1. Ioannes Suarez *lib.* 5. Enchirid. *verb. Baptis.* qui existimant : secluso contemptu , & non renuente Sacerdote , rantum peccare venialiter. Et esse sententiam satis probabilem, affirmant Petrus de Ledesma *cap.* 6. *de Baptis.* post secundam conclusionem, Ludovicus de Sancto Ioanne *quæst.* 4. *art.* 2. *dub* 2. *concl.* 3 *pag.* 78. Et ez parte tenet Sotus *dist.* 4. *quæst. unic. art.* 2. Ratio eorum est , quia est fractio legis in re levi.

Sed probabiliùs respondeo : peccare mortaliter etiamsi absit cootemptus, & non renuat Sacerdos.

Primò ; quia solus Sacerdos est per se institutus Minister Sacramenti : ergo injuria gravis erit, contra debitam reverentiam ejusdem Sacramenti , nou Sacerdotem Sacerdoti præferre.

Secnodò ; Quia hoc peccatum , non consistit in injuria Sacerdotis , sed Sacramenti : Ergo parum illud diminuit, quod fiat contradicente, vel annuente Sacerdute. Sic Suarez *loc. cit.* Ricardus, & Paludanus apud ipsum. Layman, Villalobos, Chamerota , Pitigianus, & Sylvius , quos citat, & seqaitur Diana 3. *p. tract.* 4. *res.* 4. Tenent etiam Granados, Ochagavia, Bartholomæus & Petrus de Ledesma , & Ludovicus de san Iuan *loc. cit.* Bonacina *punct.* 5. *cit.* 5. *num.* 11 & Palaus *de Baptism. punct.* 9. *n.* 10. & penes illum Vasquez & Ægidius, Quinranadueñas *de Baptis. singul.* 17. *num.* 5. Dicastillo *tract.* 2. *disp.* 2. *dubit.* 2. *num.* 16. & Trullench. *lib.* 2. *cap.* 1. *dub.* 5. *n.* 10. Qui addunt, non posse Sacerdotem consentire , vt alius non Sacerdos baptizet , uisi Sacerdos aliàs sit impeditus legitimè.

Qvæstio VIII.

An peccet mortaliter non Diaconus , qui in necessitate in præsentia Diaconi Baptizat ?

AFfirmant Vasquez *disput.* 147. *cap.* 5. *num.* 34. & *sequentibus*, Reginald. *lib.* 20. *num.* 44. Gasp. Hurtado *disput.* 2. Filliucius *num.* 82. Ioannes de Cruce *part.* 2. *de Bapt. quæst.* 2. *dub.* 1. *concl.* 3. Nugn. 3. *part. q.* 67. *art.* 5. *dist.* 7. Ægidius *quæst.* 67. *dub.* 2. *conclus.* 3. *n.* 19. qui pro hac sententia citat Suarium non malè, vt malè vidit Diana, sed bene; quia licèt Suarez contrarium teneat *disp.* 31. *sect.* 4. 5. *vnde tertiò* (vt rectè Diana) oppositum tamen docuerat *disp.* 23. *sect.* 2. *in fine* , per hæc verba : Nam in absentia Superiorum, Diaconus veluti iure suo præferendus est omnibus inferioribus, ita vt inuersio huius ordinis non solùm sit indecens ratione huius Sacramenti , sed etiam sit

quædam usurpatio juris alieni. At verò ordo ioter cæteras personas inferiores Diacono solùm fit ex decentia quadam, non verò ratione iuris quod aliquis eorum habeat ad ministraodum hoc Sacrameotum, adeò ut probabile sit, inversionem hujus ordinis in his inferioribus personis inter se, non esse peccatum mortale, secluso contemptu; cum tamen respectu Diaconi noo sit dubium, quin res sit gravis. Sic ille. Qui tamen postea sibi fuit contrarius. Bene tamen illum citat *loc.cit.* Ægidius, sicut bene Hurtado etiam pro hac parte illum citat. Tenent etiam Palao *punct* 9.*n.*13. Dicastillo *disp.*2.*dub.*2.*n.*29. & Trullench. *lib.*2.*cap.*2. *dub.*5.*n.*10.

Sed æquè probabiliter respondeo, non peccare plusquam venialiter. Quia Diaconus non est Minister Baptismi ex officio: ergo non erit peccatum mortale illi alium inferiorem etiam laicum, administrando in ejus præsentia Baptismum, præferre. Sic Suarez *disp.*31.*sect.*4.*vers. Vnde tertiò.* Granados *loc. cit.num.*6. Toler. *lib.*2.*cap.*20. Bonacina *loc.cit.n.*11. (qui citat plures Doctores pro hac parte, qui tamen id nequaquam docent.) Ytibarne *disp.*12.*sect.*2. Bartholomæus de Ledesma *loc.cit.col.*146. Sotus *dist.*4. *artic.*2.

Quam sententiam probabilem esse docet Filliuc. & Dicastillo *loc.cit.* Tenent etiam Henriquez, & alii suprà citati. Layman *lib.*3. *tract.*2. *cap.*7.*n.*4. Villalobos *tom.*1. *tract.*5.*diff.*8.*n.*10. Petrus de Ledesma & Diana *locis citatis.* Sà *verb. Baptismus, n.*7. & alii communiter, quos novissimè sequitur Quintanadueñas *tract.de Baptismo, sing.*17.*n.*5.

QVÆSTIO IX.

An peccet mortaliter fæmina in præsentia viri, aut vir laicus in præsentia Clerici, aut Clericus in minoribus in præsentia Subdiaconi, in necessitate baptizantes?

AFfirmat Vasquez *loc.cit.n.*15. Nisi aliàs (inquit) contingat ut mulier meliùs quàm vir, aut non baptizatus meliùs quàm baptizatus sciat baptizare. Palaus verò *punct.*9. *cit.* contrà sentit dicendo, nec venialiter peccare.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter, sed venialiter tantùm. Quia in hoc quod fœmina præferatur viro, & laicus Clericus in minoribus Subdiacono, licet aliqua indecentia reperiatur, est tamen levissima, & ideo solùm venialis. Sic Suarez, & Sotus, Filliuc. Hurtado, Reginald. Petrus Ledesma, Ægid. & alii *loc.cit.* Qui bene advertunt etiam nullum peccatum esse casu quo laicus, vel mulier propter majorem peritiam formæ, ac modi baptizandi in præsentia Clerici, baptizaret. Legantur Regin. *loc.cit.num* 44. Quintanadueñas *loc. cit.* Sà *Baptism. n.*7. Henriquez *lib.*1.*cap.*28. & Dicastillo *loco citato, num.*31.

QVÆSTIO X.

An laicus baptizans sine necessitate privatim incurrat irregularitatem?

AFfirmant Palud. *in* 4.*quæst.*2. Sylvest. *Baptis.*3. *initio*, & Ioannes de Cruce *de Baptis.quæst.*67. *conclus.*3. *dub.*1. Angel. *Bapt.*5.*n.*1. & in hanc sententiam vehementer inclinat Sotus *in* 4.*dist.*4.*art.*4. *conclus.*1.

Sed probabiliùs respondeo: non incurrere, quia neque in necessitate baptizans baptizat ut minister ex officio, sed ex necessitate. Sic Angelic. Doctor, & D.Ant. quos sequitur Filliuc. *tr.*2.*n.*85. Navarr. *cap.*21.*num.*7.& *cap.*27.*num.*242. Nugn. & Pitigian. qoos citat, & sequitur Diana 3.*part. tract.*4. *res.*4. Petrus de Ledesma *cap.*6. *cit.* Antonius de Hinojosa *loc.cit.* Ludouicus *q.*4.*art.*1.*dub.*1. *pag.*77. & est communis.

Imò, nec manere irregularem laicum solemniter baptizantem, affirmant Angel. Armilla, & alij apud Suarium *disp.*31. *sect.*3.§.*Sed quæres an idem*, qui & dicit esse probabile. Ita etiam Trullench. *lib.*2.*cap.*1. *dub.*5.*num.*4. citans pro se Henriquez, Nauarrum, & Filliucium. Sed hos ultimos malè.

Sed longè probabiliùs respondeo: irregularitatem incurrere laicum sic solemniter baptizantem, quia sic habetur *in cap.*1. *de Clerico non ordinat.* & docent Suarez, Navar. Filliuc. & alii *loc.cit.* Sotus *loc. cit.* & Villalobos *diff.*9.*n.*1. qui dicunt, esse certissimam sententiam, & Ludovicus *quæst.*4.*art.*2.*dub.*2. *concl.*2.*pag.*79. (sibi tamen contrarius.) Nam oppositum docet statim *diff.*1.*concl.unica, pag.ead.* & antè etiam docuerat *art.*1.*dub.*1. *concl.*1.*in fine.*

QVÆSTIO XI.

An possit quis seipsum validè baptizare.

VIdetur quod sic. Primò, quia olim Iudæus poterat seipsum circuncidere, ut ait Abulens. *Iosue* 5.*quæst.*44. & annuit Henriquez *lib.*1. *cap.*6,*n.*5. & alii: ergo potest nunc quis seipsum baptizare. Secundò quia Innoc. III. *cap. debitum, de Baptis.* de quodam Iudæo qui seipsum ignoranter baptizavit, ait fuisse salvatum.

Certissimè tamen respondeo, invalidum esse baptismum quem quis sibi confert dicendo, *Ego me baptizo*, &c. Primò, quia substantialiter mutatur sensus formæ Baptismi. Secundò: Quia in generatione naturali nemo seipsum generat, aut generare potest: ergo neque in generatiooe spirituali seipsum generare potest. Tertiò, quia Christus non à se, sed à Ioanne baptizari voluit. Sic omnes DD.

Neque obstant argumenta; nam ad Primum respondeo. Quod in Circuncisione non erat verborum forma quæ reddi poterat falsa ex eo quod quis se circuncideret. Ad secundum dicendum quod fuit salvatus non propter Sacramentum fidei, sed propter fidem Sacramenti, aut per Sacramentum in voto. Sic omnes Doctores cum S.Thom. *quæst.*66. *art.*5. Vasquez *disp.*148.*cap.*7.*num.*53. Henriquez *cap.*30.*n.*1. Victoria *quæst.*18. Bonacina *disp.*2.*quæst.*2.*puncto* 4. *num.*10. Archangelus *dist.*3.*pag.mihi* 22. *columna* 1. & alii omnes.

QVÆSTIO XII.

An unus possit plures unica aspersione validè baptizare, dicendo: Ego vos baptizo in nomine Patris, & Filii, &c.

NEgarunt aliqui quos suppresso oomine refert, sed non sequitur Aureol. *in* 4.*dist.*3.*q.*2.

Sed certissimè respondeo, Posse. Primò, quia Princeps Apostolum (ut in actibus habetur) unica aspersione complures baptizavit. Secundò, quia non mutatur sensus formæ, cum idem sit dicere, *Ego vos baptizo*, ac dicere *baptizo te, & te*, &c. Nam vos, nihil aliud est quàm te, & te. Sic S.Th. *q.*66.*art.*5.*ad* 4. & cum eo omnes Doctores docentes etiam hunc modum simul plures baptizandi licere, si necessitas id postulet, aliàs non: legantur Vasquez *disp.*148.*c.*7. *num.*50. Henriquez *lib.*2.*cap.*7.*n.*5. & *lib.*2. *cap.*12. *num.*1. Sotus *dist.*4. *quæst. unica, art.*4. Angelus, Sylvester, Armilla, Tabiena, & alii quos citat, & sequitur

quitur Bonacina *disp.1.q.2.punct.4. num.12.* Palaus *pun.*... *n.*15. Dicastillo *disp.1.dubit.6. n.136.* Trullench.*lib.2.c.1.dub.4.n.16.* & Diana *p.9.tr 6.Res.30.* Estius *in 4.dist.3.§.6.* Sic dicens: Potest autem dici, *Ego vos baptizo*, si ob aliquam necessitatem plures simul baptizandi veniant: quomodo baptizati leguntur Infantuli Comitis cuiusdam Batauæ, tot numero, quot sunt dies in anno, quos omnes vno partu effuderat, vt est in annalibus Hollandiæ. Ita hic author. Sed casus ab eo narratus adeò mirabilis, est vt vix credibilis.

QVÆSTIO XIII.

An saltem peccet mortaliter qui simul plures, absque necessitate baptizat?

AFfirmant Scotus *in 4. dist.6.q 2. §. Respondeo:* Gabriel *ibidem q.1.art.1.concl.7.* Ægidius *q.67. art.6.dub.2.num.52.* Filliuc.*tr.4. 2.num.53.* Vasquez *q.67.disp.148.c.7.* Hurtado *disp.1.diffic.7.* & Ochagauia *de baptism. q.15.n.38.* Palaus,& Diana citati. Quia existimant, facere contra vsum Ecclesiæ in re graui.

Sed æquè probabiliter respondeo, tantùm peccare venialiter eum, qui sic absque contemptu,& citra scandalum baptizaret. Quia ita administrare Sacramentum contra vsum Ecclesiæ, non grauis materia, sed leuis iudicari debet. Sic Sotus *dist.4 art.4.* Henriq.*lib.2.cap.30.n.1.* Valent. *disp.4.q.3.punct 2.initio,* Reginald.*cap.30.num.49.* Viuald. *cap.de absolut.n.1.* (& dicit probabile Bonac.*loc.cit.*)& Aureolus *loc.cit.* Vbi tantum dicit, peccare qui tali forma vteretur. Sic etiam sentiunt Dicastillo *loc. cit. num.138.* & Trullench. *n.15.citato.*

Notant hîc etiam communiter omnes Doctores, in casu dicto esse plures Baptismos, & plura Sacramenta,eo quòd plures sint ablutiones formaliter, & expressè, & etiam plures formæ æquiualenter. Legatur Hurtado *loc cit.* Palaus, Dicastillo, Trullench. & Diana.

QVÆSTIO XIV.

An plures possint simul vnum baptizare?

REspondeo: posse, dummodo intentio vnius non dependeat ab intentione alterius; sed quilibet independentem intentionem habeat: ita vt se solo baptizare velit,& integrè proferat formam dicendo, *Ego te baptizo,* &c. Et denique quilibet sufficienter abluat(quamuis Caiet.*quæst.67.art.6.* Marsil.*in 4.q.4.* & Durand.adhuc concurrendo partialiter dicant,validè etiam posse: & quidem probabiliter, vt *infrà.* Ratio est, quia sic quilibet eorum integrè, ac si se sola baptizaret, baptizat. Sic D Th. *q.67.art.7.* & cum eo omnes ferè Doctores,vt videre est apud Vasquez *disp.148.c.1.& 6.* Suarium *disp.13.sect.3.* Valentiam *disp.4.q.2. punct.1.* Bonacina *loc.cit. n.15.* Filliuc.*tr.2.c.4.q.4.*& alios apud ipsos.

QVÆSTIO XV.

An saltem peccarent mortaliter, qui plures simul vnum, absque necessitate baptizarent?

VIdetur,quod non. Quia solùm peccat venialiter qui simul plures,absque necessitate baptizat, vt supra est habitum. Et sic sentit Sotus *loc.cit.* si citra scandalum secretò fieret.

Sed respondeo,peccare mortaliter,quia non solùm faceret contra morem Ecclesiæ: verùm etiam contra rationem ministerij: cùm de huius ratione sit, quod vnus sit minister. Quod patet: quia homo non baptizat, nisi vt minister Christi, & vicem eius gerens: ergo sicut vnus est Christus, ita oportet esse vnum ministrum, qui Christum repræsentet, ex quo soluta manet ratio dubitandi. Sic D.Th. *q.67.art.7.* in corpore,& ad 2. Henriquez *lib. 2.c.30.n.3.* Hurtado *disp.1.diff.5.*& Vasquez *disp.148.c.1.* & apud ipsum Alex Ricard. Duran. Pal.& communis.

QVÆSTIO XVI.

An in casu necessitatis possint duo, vel plures, diuidentes ministerium Baptismi, validè, & licitè baptizare, v g.si esset infans morti proximus, & non adessent, nisi duo, vnus carens manibus, qui non possit abluere, & alter mutus, qui non posset verba proferre?

NEgant D.Th. *q.67. art.6. ad 3.* Ægid ibidem, *dub.1* Henriquez *lib.2.c.12.n.1.* Scot.*dist.6.q.2.* Sotus,*dist.4.art.4* Ledesma *1.p.4 q.8.art.6.* Victoria *q.17.* Angel. *Bapt.5.n.6.* Suarez *disp.23.sect.3.* Vasquez *disp. 148.cap.4.n.22.* Hurtad. *disp.1.diff.6.* Filliuc.*tr.2.n.79.* Archangel.*dist.3.pag.mihi 25.col.1.* Ludouicus de S.Ioan *q.4 de Bapt.art.4 dub.2 pag.80.* Ochagau. *de baptism.q.13.n.6.* Bonacin. *disp.2.q.2. punct.4.n.23.* Diana *3.p.tr.4. res.1.& 5.p.tract.3.res. sol.26.* dicens: opinionem contrariam non esse probabilem,quia communiter Doctores hanc docent. O bone Deus, si hæc esset efficax ratio, quot ipse opiniones improbabiles probat,& approbat Vnde licèt hæc sit communis,& verior sententia. Primò,quia in prædicto casu non verificaretur forma,cum verè non baptizet,qui diceret: *Ego te baptizo.* Secundò, quia minister baptismi debet repræsentare personam Christi immediatè,quæ vna est;ergo debet esse vnus, saltem quoad integritatem Ministerij. Ita etiam sentit Dicastillo *n.141.* & *n.181.* vbi oppositum dicit esse improbabile.

Nihilominùs tamen probabiliter respondeo: posse, & licitè, & validè in tali casu plures simul vnum baptizare. Primò, quia sic tenent plures, & graues Authores, præcipuè Caiet.*q.67.artic.7.* Marsil.*q.4. art.3.dub.11.* in quam sententiam validè inclinat Palud.*dist.6.q.2.art.1.* & dicunt esse probabilem Angel. *loc cit.* Sotus, & Henriquez *loc.cit.lit.C.* Suarez etiam *loc.cit.vers. Ad vltimam verò.* Vbi sic ait: *Non nego tamen,si occurrerit talis necessitatis articulus,posse iuxta aliam sententiam conferri baptismum,quia melius est accipere Baptismum dubium,& aliquo modo probabilem,quàm omnino nullum.* Idem docet Heredia *de baptismo,p.5.lib.9.* per hæc verba:Quia nonnulli graues Doctores contrarium in hoc necessitatis conflictu sentiunt, non dedecet in casu proposito, sub hac conditione interius prolata (si ita conferri Baptismus potest) applicare baptismum: melius enim est (vt ne solus in hoc casu iudicem) dubium Baptismum, quàm omnino nullum accipere. Cæterùm si Infans ille mortis euaderet periculum, esset iterum sub conditione baptizandus. Sic ille: Et sic etiam Chapeauilla apud Dianam *5.p.loc.cit.* Secundò probo ex dictis suprà *disput.2. quæst.31.* Nam si quis aquæ defluenti è tecto puerum submittat abluendum,& verba baptismi proferat,validè baptizabit, vt Bonacina, & alij communiter concedunt: ergo etiam in nostro casu, si truncus manibus, quomodo posset, applicaret puerum aquæ à muro proiectæ,& proferret verba,validè baptizabit. Tertiò,quia truncus in tali casu posset vti forma Græcorum) vt concedit Henriquez *loc cit.*) at hæc verè verificaretur

in

in tali casu. (Saltem loquendo de forma, quam assignat communis senteotia relata à nobis suprà *disp. 3. quæst.*48. Ergo. Quartò, qui sub hac forma, videlicet *baptizet te Christus in nomine Patris*, &c. baptizaret, verè efficeret verum, & validum baptismum (vt concedunt Soto, Nuño, quos sequitur Ioan. de Cruce *de Bapt. q.66. concl.3.* Quidquid Vasquez neget *disp. 142.n.27.*) ergo, etiamsi truncus manibus illam diceret; nam quamuis alter aquam proiiceret, verè verificaretur talis forma. Ergo, &c.

QVÆSTIO XVII.

Quinam sint Ministri Baptismi ex officio?

RESpondeo: quod soli Sacerdotes, inter quos primus numeratur Episcopus; Secundus Parochus: Tertius simplex Sacerdos. Sic habetur in Concil. Floreot. sub Eugenio IV. *in suo decreto*, vbi sic de Baptismo ait: *Minister huius Sacramenti est Sacerdos, cui ex officio conuenit baptizare.* Et in *can. Constat, de consecr. distinct.* 4. & docet D. Thom. *quæst.67. art.1. & 2.* & cum eo Nuñus, & Ægid. ibidem. Soarez *disp.31. sect.2.* Henriquez *lib. 1.cap.28.n.1.* Valentia *tom.4.disp.4.quæst.2.punct.1.* Filliucius *tract.2.cap.4. quæst.2.* Bonacina *disp.2.quæst.2.punct.5.n.2.* & Dicastillo *disp.2. dubit.1.n.4.* Quorum ratio satis congrua est; quia Sacerdos, qoi institutus est ad ministrandam Eucharistiam, par est, vt possit illa administrare, per quæ potest Eucharistiam participare.

QVÆSTIO XVIII.

An Religiosi possint extra casum necessitatis Baptizare?

RESpoodeo: quod possunt, stando Iuri diuino; quia ex illo, cuilibet Sacerdoti, etiam Monacho, competit ex officio baptizare, vt docet D. Thom. *quæst.67.art.2.* non verò stando Iuri canonico: Quia per cao. *placuit*, 16. *q.1.* prohibitum est Monachis baptixare. Verum est, quod potest Monachus, aut quilibet alius Sacerdos, de Episcopi, vel Parochi licentia (etiam illis præsentibus) extra necessitatem, & cum solemnitate baptizare. Sic habetur *in cap. Diaconos, dist.93.* & docet Glossa *in cap. peruenit, 18.q.2.* Rodriguez *tom.1.qq. Regular. quæst.31.art.1.* Molfes. *tract.4.cap.1.num.58.* Vbi sic ait: An autem possint regulares baptizare, hoc determinatur hodie ex Rituali, seu Baptisterio reformato à SS. Paulo V. in vso tamen est, vt non baptizent, nec possunt baptizare solemniter absque licentia Superioris, & Parochi, siue Episcopi loci, aut eius Vicarij.

QVÆSTIO XIX.

An Religiosus, vel quilibet alius Sacerdos, sine prædicta licentia, & absque necessitate baptizans peccet mortaliter, & incurrat irregularitatem?

AFfirmat vtramque partem Armilla *de Baptism. num.39.* aliàs 40.

Sed probabilius respondeo: peccare mortaliter; non tamen incurrere irregularitatem. Primum probo; quia qui baptizat absque licentia Episcopi, vel Parochi, vsurpat eius officium in re graui: ergo. Secundum etiam probo, quia talis pœna non est iure imposita: ergo. Sic Sotus *dist.4. q.1.art.3. concl.3.* Angel. *Bapt.5.n.1.* Syluest. *bapt.2.num.1.* Ioanoes de Croce *in epit.lib.1.cap.5.dub.1.conclus.2.& 3.* Hinojosa *loco citato.* Viuald. *de Ministro baptism. n.2. & 7.* Nauar. *c.27.n.20.* Hurtado *disp.2.* & communiter.

QVÆSTIO XX.

An Clericus non Sacerdos solemniter absque necessitate baptizans, committat aliquod mortale, & incurrat irregularitatem?

REspondeo, quod sic. Quia ita cauetur *in cap.1. de Clerico non ordin. min.* Et sic tenent Angel. & Syluest. *loc.cit.* Nauar. *c.22.n.7.* & *c.27.n.242.* Palud. & Ricard. *in 4. distinct.5.* Sotus *dist.4.q.1. art.3.* Viuald. *loc.cit.n.3.* Bonacina *disp.2.q.2. punct.5. n.3.* Henriquex *lib.2.c.29.n.1.* Suarez *disp.31.sect.4.* Filliuc. *tr.2.n.85.* Granad. *tom.5.tr.2.disp.2.n.1.* Bauny *q.21. de Baptism. dicto 5.* & Dicastillo *disp.2.dubit.1. n.5.* & *dub.3.n.40.*

QVÆSTIO XXI.

An eandem censuram, & peccatum incurrat, si ipsemet Clericus non Sacerdos, baptizet aliquem non solemniter sine necessitate tamen, & prohibente Parocho?

AFfirmant vtrumque Sotus *distinct.4. quæst.1. art.3.* Armillá *de irregularitate, num.66.* Maiolus *de irregular. lib.4.c.13.n.3.* Ledesma *q.8.art.2.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: peccare mortaliter; non tamen incurrere irregularitatem. Primum constat ex dictis. Secundum probo. Primò, quia hic non est actus ordinis sacri. Secundò, quia dictum *cap. de Clerico*, tanquam odiosum debet restringi ad casum expressum. Sic Nauar. *loc.cit.* Palud. *distinct.5.quæst.2.* Syluest. *de irregular. n.12. & 27.* Henriquez, & Granad. *loc.cit.*

QVÆSTIO XXII.

An Diaconus ex vi suæ ordinationis sit ordinarius Minister Baptismi?

REspondeo quod non; est tamen ex concessione Parochi. Primum probatum manet, & docet Clem. *lib.8. Constitut. Apost. c.46.* dicens: *Nec Diacono fas est Baptizare.* Secundum probatur ex Pontificali Romano, in quo dicitur: Diaconum debere baptizare, hoc est, ex commissione, & Gelas. PP. *in Can. Diaconos, 93. dist.* ait: *Diaconi absque Episcopo, vel Presbytero baptizare non audeant.* Sic S. Thom. *q.67. art.1.* Caiet. ibi, Sotus, Suarez, Valent. apud Granados *tract.2.disp.1.* & alij Doctores citati, & est communis. Legantur Vasquez *disp.147.cap.4.n.22.* Baunius *q.20. de Baptism. dicto 5.* Palaos *punct.9. num.4.* & Dicastillo *dub.3.cit.*

QVÆSTIO XXIII.

An Parochus, vel alius Sacerdos possit licitè baptizare solemniter puerum alterius Parochiæ, extra necessitatem?

REspondeo, quod non possit, sine licentia Episcopi, aut Parochi: aliàs peccabit mortaliter, licet noo fiat irregularis, aut excommunicatus. Ratio est, quia usurparet sibi actum jurisdictionis alterius; cō pascere animas, quod maximè fit verbo, & Sacramento, pertineat ad Pastores, qualis est Episcopus in

sua

sua diœcesi,& Parochus in sua Parochia: ergo peccaret mortaliter,non tamen fiet irregularis,&c. Quia in tali casu non usurpatet actum ordinis,sed tantum jurisdictionis. Sic Navar. *cap.22.n.7.* Palud. *loc.cit.* Sotus *dist.4.* Sylvest. *de irregular.* §.11. Henriquez *loc.cit.n.*12. & est communis.

QVÆSTIO XXIV.

An Minister,ut validè baptizet,debeat habere intentionem actualem?

REspondeo, sufficere virtualem, & hanc saltem esse necessariam. Ratio est, quia administratio baptismi est actus humanus: ergo. Sic omnes Doctores,de quo *suprà de Sacram.in gener.disp.*4.q.14.

QVÆSTIO XXV.

An si desit intentio Ministri necessaria in conferendo Baptismum, suppleatur à Deo quoad effectum gratiæ?

AFfirmant Bartholom. ab Angelis *de Sacramentis in communi*, Dialogo 1.§.31. Sylvest. *verb. Bapt.6.n.3.*Zanard.*p.1.de Sacram.Bapt.c.4.in fine*,& à fortiori Angel. *Baptism.7.n.12.* Alens.Dur.Gabr. apud Suarez *disput.13. sect.2.* & apud Filliuc. *tr.1. num.*80. Tenent etiam Valentia *disputat.* 3. *quæst.5. punct.3.col.mihi* 655. Qui omnes existimant, Deum in Infantibus supplere malitiam ministri, quando hic malitiosè subtrahit intentionem,non quoad characterem, sed quoad gratiam; quia inquit non videtur iustum, cum qui bona fide accedit,ob solam malitiam ministri priuari spirituali remedio absque culpa. Sic etiam tenent Iauel. *de Baptism. cap.4.num.9. vers. Tu tamen*,& Molfesius *in sum. tractat.4. cap.2. num.*93. vbi pro hac parte citat Gabrielem Vasquez *disput.*138.*cap.4.num.*42.D.Thom.3.*part.quæst.*64. *art.*8.*ad*2. citat etiam Vega pro hac parte Armillam *verb. Bapt. num.*49. & Tabienam, *eo verb.* Sed certè Molfesius, & Vega malè citant prædictos Doctores pro hac parte.Nam Vasquez planè contrarium docet *eodem loco citato,cap.3.à num.*19.&etiam Armilla,& alij, vt *infrà*.

Sed probabiliùs longè, imò & vt certum respondeo: non suppleri à Deo. Ratio est,quia quod Deus suppleat effectum intentionis ministri in dicto casu, nulla lege,prumissione,aut necessaria ratione fundatur; & intentionem ministri requiri,est de fide.Ergo. Sic S. Thom. *quæst.64.loc.cit.* Sotus *distinct.1. q.5. art.*8. Capr. Caiet. Tabien. Quos sequitur Henriquez *lib.1.cap.10.num.*3. & Cabrera *quæst.64.art.*8. *disp.1.n.65.& 66.* Quorum primus contrariam sententiam omnino falsam appellat: Secundus autem temerariam,& erroneam.Sic etiam Suarez & Filliuc. *loc. cit.* Homobonus, Heredia, Naldus, Sylvius, & alij, quos citat, & sequitur Diana 3.*p.tr.4.resol.*17. Estius *in 4.dist.4.§.16.pag.mihi* 70. Sayrus *lib.2. de Sacrament. in gener. cap.4. quæst.*3. Bonacina *disp* 1. *de Sacrament.quæst.3.punct.2.§.3.numero* 10. Vega 1. *part. sum. c.*31.*casu* 57. dicens quod contrario [no solamente es temerario, y que en ninguna razon estriua, sino aun digno de por nombre que este.]Sic etiam Armilla *loco citato,n.mihi* 58.& 60.vbi sic ait: Si quis baptizaret sine intentione faciendi,quod facit Ecclesia,si talis baptizatus est adultus, est securus de salute: quia bonum propositum eum saluat, nesciens intentionem baptizantis. Si est puer, credendum est, quod Deus suppleat, secundùm opinionem, quam recitat Thomas *in 4.sent.suprà,& in 3. part.* videtur eam improbare. Tabiena tenet hanc pro meliori, & si constaret postmodùm de intentione baptizantis, deberet puer iterum sub conditione baptizari; quia intentio, ut diximus,necessaria est. Sic Armilla. Ergo nec ipse, nec D.Thom. nec Tabiena benè citantur pro contraria sententia. Sic etiam Dicastillo *tract.2.disp.1.dubit.13.per tot.um.*

QVÆSTIO XXVI.

An validè baptizaret, qui per modum ioci baptizat?

REspondeo, quod sic. Si cum intentione iocandi, vel ridendi veram habeat intentionem baptizandi ad imitationem Parochi. Probatur ex facto Athanasij: qui cum ioco baptizasset aliquos pueros, judicatus fuit ab Alex.Patriarcha validè baptizasse. Sic S.Thom. *q.64 art.10. ad secundum*, Scotus, Sotus, Ledesma,Bellarm.quos citat,& sequitur Henriquez *loc.cit. n.4.* Bonacina *disp.2.q.2. punct.5.n.*14. Lublinus *verb.Baptism.n.*16.& omnes.

QVÆSTIO XXVII.

An qui putat baptizare Petrum, & baptizat Paulum; aut qui putat baptizare fœminam & baptizat masculum, validè baptizet?

NEgant Hostiens. & Rosella *de baptism.* §.10. quos citat Henriq. *lib.2. c.8. lit.D.* citat etiam pro hac sententia Bonacina Angelum *baptismus* 5. *num.*13. Sed non bene, quia hic Auctor oppositum videtur docere.

Sed longè probabiliùs respondeo, validè baptizare, modò non habear intentionem contrariam, quam haberet si diceret; volo hunc, qui est Petrus (Filius v.g. Titij) baptizare, & si fortè alius sit, nolo: vel volo hanc fœminam baptizare, & si masculus est,nolo. Ratio est: quia licet minister in tali casu materialiter, & speculatiuè erret, practicè tamen non erat, cum actualiter applicet, & dirigat suam intentionem in personam, quam determinatè habet præsentem. Sic Sylvest. *Bapt.3.q.16.* Tabiena *bapt.6.* §.12. Sotus *dist.1. q.5. art.8.* Victoria *q.33.* Henriquez *lib.1. c.10.n.6.& lib.2.c.8.n.4.* Vasquez *disp.138.c.6.n.92.& disp.158.c.7.*Ægid. *q.66.art.6. dubit. vnic.n.5.& q.64.art.8.dub.4.* Suarez *disp.13. sect.4.*Bonacina *disp.2.q.2.punct.4.num.26.*Hurtado *disp.4. de Sacr. in gener. diff.7.* malè citans Sylvestr. pro contraria sententia Lubl. *loc.cit.num.*17.Toletus *lib.2.c.10.in fine*, Graffius 2.*p.lib.1.c.3.n.*23.Viualdus *c.5.n.*21.Valentia *disp.4.q.1. punct.3.* Sayrus *de Sacramentis in genere lib.2.c.4 q.6.*Reginaldus *lib.26. n.*40.& communis.

QVÆSTIO XXVIII.

An laicus baptizans in necessitate in peccato mortali, & excommunicatione peccet mortaliter?

AFfirmat Vasquez *disput.136.cap.2.* Ochagavia *quæst. 19.* Hurtado *loco citato, diff.9.* Durand. *in 4. distinct.5.q.6.n.6.* Palud. *q.2. art.2.* Capreolus *quæst.1.art.1.concl.2.*Angel.*bapt.5.n.10.* & alij apud Vasquez *loc.cit. num.*17.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter. Quia minister per accidens non tenetur esse in gratia,quando Sacramentum administrat. Ratio est, quia non est minister consecratus ad hunc effectum, & munus.Sic S.Thom. *q.64.art.3.ad 3.& in 4. dist.*

24.

24.*quaest*.1.*art*.3.*q*.5.Caiet.*quaest*.64.*art*.3.Sotus *in* 4. *dist*. 1.*q*.5.*art*.6. Syluest. *Bapt*.3.*q*.4.Suarez *disp*. 16. *sect* 4. Filliuc.*tract*.1.*n*.85.Henriq. *lib*.1.*cap*.19.*n*.4. Bonac *disp*.1.*q*.3.*punct*.2.*n*.14. & alij, quos sequitur Diana loco statim citando. Sic etiam Ludouicus *q*.4. *art*.3.*dub*.2.*concl*.1.*pag*.79.& Archangelus *distinct*.5. *pag*.59.*col*.1.

QVÆSTIO XXIX.

An saltem Sacerdos in necessitate baptizans sine solemnitate, in peccato mortali, & excommunicatione, peccet mortaliter?

AFfirmant consequenter, Vasquez, Ochagauia, Hurtado, & alij *loc.cit.* quibus adde Ludouicum *loc.cit.concl*.2.

Sed probabiliùs adhuc, respondeo non peccare mortaliter, ob eandem rationem; quia videlicet in hoc casu non agit, vt minister ex officio, aut ad id consecratus: sed veluti Laicus, aut veluti minister per accidens. Sic S Th.*loc.cit.art*.6.Nauar.*c*.25.*n*.11. Victoria *de Sacram*.*q*.19.Suarez *loc.cit*. Filliuc.*n*.88. Henriq. *loco cit.& lib*.1.*c*.29. *n*.4. Syluius, Nugnus, Heredia, & alij, quos citat, & sequitur Diana 3.*p*. *tr*.4.*resol*.10. Tenent etiam Granados *tom*.4.*tract*.5. *& tom*.5.*tract*.2.*disp*.1 *n*.1.Bonacina *disp*.2.*quaest*.21. *punct*.5.*n*.17.Reginaldus *n*.47. Archangelus *loc.cit.* & communis.

QVÆSTIO XXX.

An Sacerdos baptizans solemniter, etiam in necessitate, in peccato mortali, peccet mortaliter?

NEgant aliqui, quos suppresso nomine, citat Ludouicus de S.Iuan, & ex parte sequitur, vt vidimus *tr*.1.*disp*.4. *quaest*.8.*&* 9. existimantes, ad licitè administranda Sacramenta sufficere ministrum habere displicentiam sui peccati mortalis, & administrare illa sine contemptu, cum debita fide, & exteriori reuerentia.

Sed certissimè respondeo peccare mortaliter (nisi aliàs extrema necessitas suscipientis, ita ad illud celeriter conficiendum cogat, vt nequeat moraliter se ad gratiam præparare.) Ratio est, quia Sacerdos est minister ex officio, & deputatus, & consecratus ad baptizandum. At hic tenetur se disponere ad gratiam, saltem per contritionem existimatam, quando Sacramenta administrat: ergo. Sic S.Thom. *q*.64. *art*.6. Caiet *ibi*, Nauar. *cap* 22.*num*.3. Victoria *q*.20. Henriquez *lib*.1.*cap*.19.*num*.4.*& lib*.2.*cap*.29. *n*.4. Suarez, Vasquez, Hurtado, Filliuc. Bonacina, Granad. & alij *loc.cit*. Archangelus etiam *distinct*.5. *pag*.57.& communis.

QVÆSTIO XXXI.

An Pater baptizans filium suum ex legitimo matrimonio natum in necessitate, nullo alio præsente, qui hoc facere posit, priuatus maneat iure petendi debitum?

AFfirmatiuam partem attentarunt (inquit Viuald. *loco statim cit.*) tenere Sotus *in* 4. *dist*.41. *art*.1. & Palud. ibidem Sed reuera fallitur hic auctor; nam prædicti Doctores solùm dubitarunt de Patre baptizante in necessitate filium suum ex concubina conceptum, vt melius vidit Nauarrus *loco statim citando*.

Sed certissimè respondeo: non manere tali iure priuatum. Ratio est, quia per actum bonum non debet præiudicari matrimonio sancto antea contracto. Et sic habetur *in cap. Ad Limina*, 30.*q*.1.& tenent Nauar. *cap*.22.*num*.40.*in fine*, Sotus *loco citato*, & Viuald. *c.de Ministro baptismi*, *n*.8. Qui benè aduertunt, contrarium esse dicendum, si talis filius fuerit ex fornicatione: tunc enim eius Pater non poterit eius concubinam, & Matrem illius filij in vxorem ducere. Quia cognatio spiritualis, quæ inter baptizantes, & Patres baptizati impedit, & dirimit, obstat talibus, ne possint contrahere: de quo adhuc *infrà disp*.7.*q*.11.*&* 12.

QVÆSTIO XXXII.

An saltem, si in eadem necessitate baptizet Pater suum legitimum filium, præsentibus multis, qui eum baptizare poterant, maneat tali iure priuatus?

AFfirmant in hoc casu Sanch. *tom*.3. *de matrim*. *lib*.9.*disp*.36.*n*.7. Villalob. *tom*.1.*tr*.13.*diff*.51. *n*.1.quos videtur sequi Ludouicus *q* 4. *art*.3. *dub*.3. *pag*.80.adiuncta *conclus*.4.*art*.1.*pag*.77.

Sed probabilius respondeo: adhuc in hoc casu non manere tali iure priuatum, licèt mortaliter peccauerit. Ratio est. Quia ex nullo textu, aut iure probari potest, Patrem tali iure petendi debitum priuatum manere. Sic Suarez *quaest*.67. *art*.8. §. *penult*. Ægid. *de Sacrament*. *disp*.34.*dub*.8.*n*.69. Heredia *de Baptism*.*punct*.6.*dub*.2.*n*.6.Diana 3.*p*.*tr*.4.*res*.3.Hurtado *de Matrimon*.*disp*.10.*diff*.6.& alij.

QVÆSTIO XXXIII.

An Obstetrices teneantur sub peccato mortali formam baptismi, & modum baptizandi scire?

NEgant Suarez *disput*.31.*sect*.5.& Diana 2.*parte tract*.13.*res*.46.quos citat, & sequitur Dicastillo *disput*.2.*dub*,1. *num*.18. Quia nemo (inquit) tenetur ex charitate, aut iustitia esse paratus, vt si quando sit grauis necessitas, sciat modum subueniendi per baptismum; & rarò accidit, quod præter obstetricem non sit alia persona, quæ sciat, quod sufficit, vt ideo deobligetur obstetrix. Ita ille. Quem cautè lege propter errorem typographiæ.

Sed probabiliùs respondeo, teneri; quia vnusquisque tenetur necessaria suæ artis, & officij scire. Addo, quod sæpissimè incumbit, & occurrit hæc necessitas, maximè quando puer nondum est integrè natus: ergo. Sic Nauarrus *cap*.22.*num*.6.Palud.*in* 4.*distinct*. 5. *quaest*.2.*art*.1. D. Antoninus 3.*part*.*tit*.14.*c*.15.Henriquez *lib*.2.*cap*.29.*num*.5.Filliuc.*tract*.2.*num*.86.Sà *verbo Baptism*.*num*.12.Viuald. *loc.cit*.*n*.6. Reginald. *lib*.27.*c*.6 *n*.45.Rodriguez *tom*.3.*c*.26.*n*.5. Posseuin. *de off.curati c*.6.*n*.*vltimo*, Granad. *tom*.5.*tr*.2.*disp*.2. *n*.7.Bonacina *disp*.2.*q*.2.*punct*.5. *n*.5. Qui etiam pro hac parte citat Suarium, sed malè. Toletus *lib*.2. *c*.19.*n*.7. & alij, quos sequitur Trullench *lib*.2.*c*.1. *dub*.5.*num*.6.

DISPV

DISPVTATIO V.

De subjecto Baptismi.

QVÆSTIO PRIMA.

An omnis, & solus homo, sive adultus, sive infans, sit capax Baptismi?

NEGANT Hætetici Anabaptistæ, loquendo de infantibus, asserentes, eos non esse capaces Baptismi. Sic tefett Becanus *cap. 10. de Bapism. q. 1.*

Sed de fide respondeo: Non solum adultos, sed etiam infantes, esse capaces Baptismi, & legitimè baptizari posse. Quia Baptismus omnibus est necessarius, vt suprà est habitum, & probatum ex illo Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit.* Secundò, quia sic tenet vsus antiquissimus Ecclesiæ; in ipsa enim semper vsitatum fuit, vt infantes baptizarentur. Sic docent omnes Catholici. Legatur Becanus *loc. cit.*

QVÆSTIO II.

An satyri, vel conceptus ex fœmina, & bruto, baptizari possint?

AFfirmatiuam sententiam esse ptobabilem, eo quòd probabile sit, semen fœmineum actiuè ad generationem concurrere, innuit Dicastillo *vbi inf.*

Sed vt certum respondeo: Non posse, quia verè non sunt homines rationales, neque habent peccatum originale, cùm hoc ttaducatur ex Adamo per virilem virtutem, vt docet Ttident. *sess. 5. can. 3. & 4. & sess. 6. c. 3.* Sic Henriquez *lib. 2. c. 21. n. 1.* ex D. Th. *1. 2. q. 81. art. 5.* Bonacina *disput. 2. q. 2. punct. 9. n. 3.* Posseuinus *de offic. Curati cap. 6. mihi n. 25.* Candidus *disquisit. 16. art. 5. dub. 1.* Bartholomæus ab Angelo §. 132. Ttullench. *lib. 2. cap. 1. dub. 6. n. 2.* & Dicastillo *disp. 1. dubit. 11. n. 118.* qui ad argumentum pro contrario factum, bene tespondet, nihil inde concludi: nam etiam dato, quod semen fœmineum actiuè ad generationem concurrat, cùm non sufficiat se solo, sine consortio virilis seminis, hinc est quod cum in dicto concubitu masculinum semen sit ferinum, & non humanum, non possit proles esse humana.

QVÆSTIO III.

An Monstrum genitum ex vero homine, & bruta fœmina baptizari possit?

VIdetur, quod non: quia non erit homo verè rationalis, vt indicat Henriquez *loc. cit.* Ergo.

Sed probabiliter respondeo: Posse, saltem sub conditione. Ratio est. Quia peccatum originale (vt nuper vt certum de fide est habitum) traducitur in prolem per virtutem virilem ex Adamo: at huiusmodi proles hac ratione est genita: Ergo potest saltem sub conditione (*si es capax Baptismi*) baptizari, vt sic per Baptismum peccatum originale tollatur. Sic Posseuinus *loc. cit.* lege Dicastill. *loc. cit.* & Palaum *punct. 6. num. 4.*

QVÆSTIO IV.

An Monstrum genitum ex viro, & fœmina absolutè baptizandum sit?

REspondeo, quod sic. Quia verè est homo constans corpore, & anima. Sic omnes Doctores.

Sed maior difficultas est, quomodo Monstrum baptizandum sit. Respondeo ex D. Th. quod si constet ibi esse duas animas rationales; puta, quia ibi sunt duo capita, duo pèctora, & consequenter duo corda, baptizari debet vt duo, vel dicendo: *Ego vos baptizo in nomine Patris, &c.* vel sigillatim semel in vtroque càpite. Si verò non est certum esse duos, vt quia non sunt duo capita bene distincta, aut si duo capita cum vno pectore, aut duo pectora cum vno capite, tunc bis baptizandum est, semel absolutè in ea parte, in qua perfectiùs caput apparet, & semel in alia parte, sub conditione dicendo: *Si tu non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris, &c.* Sic Sylv. *Bapt. 3. q. 10.* citans S. Th. Palud. Landul. Henricum. Tenent etiam Tab. *Bapt. 6. n. 14.* Atmil. *n. 52.* Henriq. *lib. 2. c. 22. n. 6.* Possev. *loc. cit.* Bonac. *loc. cit. n. 4.* & apud ipsum Tolet. Chamerota, Grassius, Vivaldus, & alij communiter. Sic etiam, & optimè, Archangel. *dist. 5. pag. 57. & 58.* Palaus, & Dicastillo *loc. citatis.*

QVÆSTIO V.

An etiam sit absolutè baptizandum, quando dubitatur, an Monstrum habeat animam rationalem, vel an sit genitum ex fœmina, & bruto?

REspondeo, quod non; sed sub conditione tantum: Vnde si Monstrum habeat caput ferinum, licèt cætera membra habeat humana, non erit baptizandum absolutè, sed sub conditione ad summum, eo quòd signum præcipuum hominis sit caput humanum. Sic Navar. *Concil. 3. de Bapt.* Comitol. *lib. 1. q. 8.* Bonac. *loc. cit. n. 5. in nova editione*, Filliuc. apud ipsum, & Nald. *verb. Baptismus, n. 10.*

QVÆSTIO VI.

An validus sit Baptismus collatus infantibus absque consensu parentum infidelium?

NEgant Palud. *in 4. dist. 4. q. 4. n. 28. & 29.* Dur. *dist. 6. q. 7.* Mars. *q. 4. n. 4. dub. 3.* Sylv. *bapt. 4. q. 7.* & alii apud Vasq. *q. 60. art. 10. d. 155. c. 6. n. 64.* Quia baptismus non est validus collatus adulto, nisi consentiat: ergo neque infanti, nisi consentiant parentes.

Sed probabiliùs respondeo: valere. Primò, quia ad verum Baptismum tantummodò requiritur materia, & forma, & intentio Ministri, quæ omnia adesse supponimus: ergo voluntas parentum, aut eorum repugnantia ne quidquam obesse potest Baptismo filiorum infidelium. Secundò, quia Ecclesia non rebaptizat infantes invitis parentibus baptizatos, ergo Sic Henr. *lib. 2. c. 25. n. 1.* Vasq. *disp. 155. cit.* Regin. *lib. 27. n. 68* Ægid. *q. 68. art. 10. n. 66.* Nugno, & alii quos citat, & sequitur Bonac. *loc. cit. n. 11.* Suar. *disp. 25 sect. 1.* Hurt. *disp. 3. de bapt. diff. 3.* & Bauny *q. 28.* Ex quo colligunt omnes DD. citati, à fortiori asserendum, validū esse Baptismum administratum infantibus parentum baptizatorum, quamvis hæreticorum, & apostatarum, invitis eorum parentibus, & ex statim dicendis amplius constabit. Ad argumentum contrariorum neganda est consequentia. Ratio est, quod parvuli velle nequeunt ut adulti, quare justè exigi istorum consensus potuit, non illorum, cujus loco sufficit interpretativus Christi, & Ecclesiæ.

QVÆSTIO VII.

An infantes baptizatorum etiam hæreticorum & apostatarum possint non solum validè, sed etiam licitè invitis parentibus baptizari.

REspondeo, qood sic. Quia sicut Ecclesia potest compellere ipsos parentes, utpotè Ecclesiæ subditos ratione Baptismi ad servanda omnia præcepta naturalia, & divina, & præcipuè ad observandam fidem: ita potest ipsis invitis filios suos baptizare. Sic S. Thom. *q.* 68. *art.* 10. Caiet. & Nugn. ibi. Suarez, Vasq. Hurtad. & alii *locis citatis*, Bonac. *punct.* 6. *n.* 12. & apud ipsum Valentia, Ægidius, Henriquez, Reginald. Pitigian. Filliuc. Sotus, & alii.

QVÆSTIO VIII.

An filii hæreticorum possint licitè baptizari, casu quo sub cura parentum sint, & timeatur periculum perversionis eorum?

NEgant in hoc casu licitè posse. Ægid. *quæst.* 68. *art.* 10. *n.* 81. Suar. *disp.* 25. *sect.* 5. Hæred. *de Bapt. p.* 7. *dub.* 3. *n.* 8. Quia instat periculum morale quod parentes irrideant fidem à filiis susceptam, & quod filii illam deserant cum ad rationis usum pervenerint.

Sed æquè probabiliter respondeo: licitè posse. Primò quia periculum perversionis non est ita propinquum, & certum, cum fieri possit experientia id monstrante, ut infantes ante usum rationis moriantur, & salventur per Baptismum. Secundò, quia hæc praxis observatur à viris doctis in terris, in quibus Hæretici liberè exercent suam Religionem Sic Layman *lib.* 5. *tract.* 2. *c.* 6. *n.* 12. quam sententiam esse satis probabilem, ait Diana 3. *p. tract.* 4. *res.* 7. & ut talem videtur sequi Palaus *punct.* 6. *n.* 10.

QVÆSTIO IX.

An infantes infidelium non baptizatorum qui Principibus Christianis subditi politicè (non servi) sunt, possint licitè invitis parentibus baptizari?

AFfirmant Sot. *in* 4. *dist.* 4. *q.* 9. Gabriel *q.* 1. *art.* 3. *dub.* 5. Angelus *Bapt.* 6. *n.* 15. Durand. *in* 4. *dist.* 4. *q.* 6. *n.* 9. & alii apud Vasquez *disp.* 155. *c.* 1. & apud Vivaldum *cap. ultimo de Bapt. n.* 14.

Sed probabiliùs respondeo: Non posse; quia vel hujusmodi filii sunt eripiendi à parentibus, & sic fieret ipsis injuria, cum jure naturæ habeat Pater jus in filios, ut eos instruat, & regat, cùm filius sit quid Patris; vel relinquendi in eorum potestate, & sic fiet injuria Sacramento ob periculum apostasiæ: Ergo. Sic S. Thom. *q.* 68. *art.* 10 & 2.2. *quæst.* 10. *art.* 12. Caietan. *ibid.* Sotus *in* 4 *dist.* 5. *quæst. unica, art.* 10. Sylvest. Paludan. Victor. & alii quos citant, & sequuntur Vasquez *loc. cit. cap* 2. Ægidius *q.* 68. *art.* 10. Hurtad. *disp.* 1. *difficult.* 4. Vivaldus *loc. cit.* Candidus *disquis.* 16. *dubit.* 5. & alii.

QVÆSTIO X.

An saltem infantes infidelium non baptizatorum, qui servi sunt, & mancipia Christianorum, possint invitis parentibus baptizari?

NEgant etiam S. Thom. Caiet. Sotus, Capr. apud Dianam 2. *parte, tract.* 15. *res.* 41. & apud Hurt. *loc. infrà citando.*

Sed æquè probabiliter respondeo: in hoc casu posse. Quia Dominus habet jus vendendi suum servum, separandi à filio, & mittendi in regiones etiam longinqoas ad suum arbitrium: ergo cessat ratio juris paterni in filium: ergo sine peccato possunt baptizari ipsis etiam invitis. Sic Suarez *disput.* 25. *sect.* 4. Vasq. *disp.* 155. *c.* 4. *n.* 50. Luysius Turrian. 2. 2. *tom.* 1. *disp.* 54. *dub* 2. Diana *loc. cit.* Filliuc. *tract.* 2. *n.* 142. citans pro hac sententia D. Th. *q.* 68. *art.* 1. Caiet. Sotum, & Durandum. Tenent etiam Hurtad. *loc. cit. diff.* 5. Caodid. *loc. cit.* & alii quos sequitur Baunius *de Baptismo, quæst.* 27. *assertione* 3.

QVÆSTIO XI.

An in hoc casu non solùm sit licitum baptizare prædictos infidelium filios, verùm etiam teneantur Domini eorum hoc facere?

NEgant teneri Lorca 2. 2. *q.* 10. *art.* 12. *disp.* 37. *n.* 22. & Filliuc. *n.* 146.

Sed probabiliùs respondeo: Teneri sub peccato mortali ratione charitatis, nisi aliàs non sit illis licitum hoc facere propter aliqua incommoda. Sic Vasquez *disp.* 155. *cap.* 7. Turrecrem. & Diana *loc. cit.* & 3. *p. tract.* 4. *resol.* 1. & alii.

QVÆSTIO XII.

An infantes Infidelium, Maurorum scilicet, Turcarum, aut Gentilium, qui nullo modo sunt subditi Christianis, neque spiritualiter, nec civiliter, sed sua gaudent naturali libertate, possint invitis parentibus baptizari licitè?

AFfirmant posse baptizari, si id bona cautela posset fieri, & baptizati religiosè possent educari removendo eos à consortio parentum infidelium, Scotus (non Sotus, ut leges apud Palaum) *in* 4. *dist* 4 *q ult.* & Gabriel *q.* 2. *art.* 3. *dub.* 5. Quia parentes infideles tenentur divino præcepto filios suos in viam salutis dirigere, & ad id media necessaria eis concedere: ergo tenentur eos baptizandos offerre: ergo eos baptizans nullam injuriam parentibus irrogat, sed eorum officium supplet, & obligationi satisfacit.

Sed ut ferè certum respondeo: Quod non, quia si filii infidelium subditorum tantùm civiliter nequeunt licitè baptizari invitis parentibus, multo minus filii infidelium nullo modo subditorum. Sic omnes DD. ut testatur Vivald. *cap. ultimo*, *n.* 14. Filliuc. ex Suario *n.* 145. Sotus *in* 4. *dist.* 5. *quæst. unica*, *art.* 10. ex D. Th. 2. 2. *q.* 10. *art.* 12. & *q.* 68. *art.* 10. Vasquez, Ægidius, Layman, & Bonac. quos citat, & sequitur Palaus *de Bapt. punct.* 5. *n.* 13. Qui ad argumentum Scoti bene respondet, quod etiam ipsi parentes obligati sunt se baptizandos offerre, non tamen obinde posse quem eos ad baptizandum cogere.

QVÆSTIO XIII.

An horum infidelium infantes, & aliorum qui tantum sunt politicè subditi Christianis Principibus, possint licitè invitis parentibus baptizari, si sint in articulo mortis, aut extra paternam potestatem, absque spe institutionis?

REspondeo: Quod sic, quia sic cessant inconvenientia suprà allata, nec tunc fit injuria parentibus, cum habeant ipsi soli ius, ut curent de salute spirituali filiorum. Sic Vasquez, Ægid. Filliuc. Hurtad. Candidus *loc. cit.* Diana 5. *parte, tract.* 3. *resol.* 10. & communis. Legantur Booacina *loc. cit.* Archang.

dist. 4.

dist.4.pag.41.col.1. & alij recentiores, præcipuè Palaus *loc.cit.num.14.* vbi ita ait: si infans in periculo mortis constitutus sit, baptizandus est, etiam inuitis parentibus, ne perpetuò pereat: ob æternam enim salutem pueri contemnenda est illa leuis læsio iuris parentis, præcipuè cum ex illa nullum motale periculum apostaliæ immineat.

QVÆSTIO XIV.

An filius cuiuscumque infidelis habens vsum rationis, petensque Baptismum, debeat baptizari, inuitis parentibus?

RESpondeo: Quod sic, quia habet ius petendi quod sibi necessarium est ad salutem, nec tenetur Patri obedire in his, quæ contraria sunt saluti suæ, & Deo. Sic S.Th. *q.68.art.15.* Sà *Bapt.n.11.* Hurt. *loc.cit.* Filliuc. *n.134.* Archang. *dist 4.* Bonac. *disp.2.q.1.pun.6.n.12.* Suar. *disp.25.sect.3.* Henriq. *lib.2.cap.25.n.3.* & communis, lege Trullench *lib.2.cap.2.dub.6.n.6.*

QVÆSTIO XV.

An etiam quando dubitatur, vtrùm puer vsu rationis polleat, possit baptizari licitè, inuitis parentibus, si puer petat?

NEgant (si aliàs non instet necessitas mortis) Henriquez *lib.2.c.25.n.3.* Vasq. *disp.155.* Ægid. *loc.cit.n.61.* Hurtado *disp.3.diffic.4.* Ochagavia *q.19.n.9.* Naldus, Antonin. & alij, quos citat Bonac. *disp.2.q.2.punct.6.num.12.* & Palaus *de Baptism. punct.6.num.6.* Quia sic vitatur & periculum retrocedendi à fide, cùm non sit satis voluntariè suscepta, & iniuria parentum. Affirmant autem Sotus *dist.5.quæst.vnica, artic.10.& 15.& distinct.29.art.3.* Candidus *loc.cit. dubit.12.* & alij. Quia in dubio inclinandum est in fauorem fidei, & Christianæ Religionis.

Sed probabiliùs respondeo: Posse licitè baptizari (etiam extra articulum necessitatis) si compleuit septennium; & Baptismum petierit: Quia completo septennio, præsumitur vsum rationis habere, si verò non compleuerit septennium, & filius sit infidelium non baptizatorum, nec subditorum Christianis, iuxta supradicta, non est baptizandus, inuitis parentibus (nisi vt dictum est, immineat periculum mortis.) Quia præsumitur non habere vsum rationis, & melior est conditio parentum possidentium. Sic vtraque sententia conciliata manet. Sic Bonac. *loc.cit.* & alij, quos sequitur Trullench *dubit.6.cit.n.9.*

QVÆSTIO XVI.

An possit licitè baptizari infans, si vnus ex parentibus consentiat?

REspondeo posse. Nam si alter ex his fidelis sit, haud dubium est, quia si Mater est Christiana, & consentiens, potest baptizari infans, quamuis pater dissentiat, quia partus in hoc casu sequitur ventrem; cum sit melior conditio parentis Christiani, & innocentis: Si verò pater est Christianus, & consentiat, etiamsi Mater dissentiat, potest infans baptizari. Quia pater est caput, & præcipua causa filij, & melioris conditionis. Si denique ambo parentes infideles sint, modò vnus illorũ consentiat, potest baptizari, quia præfertur in fauorem Religionis, & filij. Sic Valēria *disp.4.q.3.punct.3.vers. Quartò dico.* Vasq. *loc.cit. c.3.n.35.* Posseu. *c.6.n.14.* Filliuc. *n.144.* Suar. *disp.25. sect.3.* Hurt. *disp.3.diffic.4.* Ochag. *q.19.n.7.* Cand. *loc. cit. dub.11.* Bonac. *loc.cit.* Palao *punct.6. cit.num.11.* Trullench. *lib.1.cap.2.dub.6.num.15.* & communis.

QVÆSTIO XVII.

An Indui sint serui, & mancipia Principum, in quorum Regnis habitant?

AFfirmant Durand. *in 4.distinct.4.q.6.* & Caietanus *q.68.art.10.*

Sed probabiliùs respondeo: Non esse seruos, sed liberos, & ciues politicè, & ciuiliter tantùm subiectos. Primò, quia id significatur *in cap. Etsi Iudæus, de Iud.& Sarrac.* Secundò, quia id experientia docet, cùm verè tractentur vt ciues; siquidem eis permittitur habere bona, ire quò volunt, &c. Sic Sotus *in 4.dist.5. quæst.vnica, art.10.* Vasq. *loc.cit.c.5.* Hurt. *loc.cit.* & Bonacina *loc.cit.n.12.*

QVÆSTIO XVIII.

An in infante baptizando requiratur aliqua dispositio ad receptionem Baptismi?

REspondeo? Quod non, quia infantes ante vsum rationis non sunt capaces propriæ dispositionis; neque enim habent vsum liberi arbitrij, quo credere possint (vt Lutherus finxit) aut velle Baptismum suscipere; vnde Christus Dominus, & eius Ecclesia, & intentionem, & dispositionem supplent. Idemque omnino dicendum est de adultis amentibus perpetuò à Natiuitate, non habentibus lucida rationis interualla. Sic S.Th. *q.68.art.12.* Henriquez *lib.2.c.24. n.1.* Vasquez *q.68.art.10.* Suarez *disp.2.q.2.punct.6. n.16.* Archangelus *dist.4.pag.37.* Palaus *punct.9.n.1.* & Trullench *c.1.dub.7.* & communis.

QVÆSTIO XIX.

An ad recipiendum validum Baptismum requiratur consensus baptizati?

NEgarunt Glossa *in cap. Solet, de consecrat.dist.4.* & Glossa *in cap. Maiores, de Baptismo.*

Sed oppositum omnino respondeo: Dicendum enim requiri. Sic habetur *in cap. Maiores, cit.* Et probatur, quia omnino est indecens resistentem initiari sacris Christianis. Sic Gregor. XIII. qui rectè prædictas Glossas cum censura Magistri sacri Palatij iussit deleri; & cum eo omnes Doctores. Legantur Archangelus *dist.4.pag.38 col.1.* Palaus *punct.7.n.3.* Trullench *loc.cit.n.1.* & Bauny *q.25. de Baptismo.*

QVÆSTIO XX.

An requiratur positiuus consensus baptizatorum adultorum?

NEgant Cajet. *q.68.art.7.* & Ledesm. *1.p.4.q.3. art.7.* Quia existimant, ad valorem Sacramenti in adultis sufficere, non resistere.

Sed longè probabiliùs respondeo: Requiri positiuum consensum, & intentionem. Primò, quia in Baptismo fit spontanea professio legis, & ideo Ecclesia priùs interrogat, *Vis baptizari.* Secundò, quia baptizatus per Baptismum suscipit multas obligationes: ergo iustum est, vt qui pollet ratione, in eas consentiat, & intendat eas subire. Sic S.Th. *q.68.n.7.* Scot. *in 4.dist.4.q.4.* Sotus *dist.5.art.7.* Henriq. *lib.2. cap.24.n.3.* Vasq. *disput.118.n 65.* Suarez *disput.14. sect.2.* Ægidius *q.64.art.8.dub.5.* Filliuc. *num.103.*

Huritad. *diſp.* 4. *de Sacram. in gen. diffic.* 13. Candidus *loc. cit. art.* 6. *dub.* 2. Archang. *loc. cit.* Bonac. *loc. cit. num.* 16. *&* 23. & communis.

QVÆSTIO XXI.

An dormientes, vel amentes non perpetuò, poſſint validè, & licitè baptizari?

REſpondeo poſſe, ſi ante ſomnum, vel ante amentiam Baptiſmum petierint, nec conſtet cum rationis uſu talem conſenſum revocaſſe. Ratio eſt, quia virtualiter, vel ſaltem habitualiter dicuntur habere intentionem. Sic Angelus *Bapt.* 6. *n.* 10. *ex cap. Majores cit.* Henriq. *lib.* 2. *c.* 24. *n.* 3. *&* 4. Sylv. *Bapt.* 4. §. 3. Graff. 2. *p. lib.* 1. *c.* 4. *n.* 45. Bonac. *loc. cit. n.* 19. & Sancius in ſelectis, qui bene ex Sylveſtro addit: prædictum adultum, qui anteqoam in amentiam incideret, Baptiſmum petiit, & non revocavit voluntatem, poſſe vi baptizari, etiamſi poſtea furia accenſus ſe Baptizari nolit, &c. Sic Sancius *diſp.* 44. *n.* 42. & Candidus *diſquiſ.* 16. *art.* 6. *dubit.* 3. Palaua *de Baptiſm. punct.* 7. *n.* 2. & Trullench *lib.* 2. *c.* 1. *dubio* 7. *n.* 4.

QVÆSTIO XXII.

An baptizandas ſit ameas, vel dormiens, de quo dabitatur, an petierit Baptiſmam ante amentium, vel ſomnam?

AFfirmat Henriqnez *loc. cit. num.* 4. baptizandum eſſe ſub conditione, ſi adſit conjectura, quod petierit.

Sed ego reſpondeo, quod etiamſi non adſit conjectura, quod petierit, poſſit baptizari ſub hac conditione, *Si petiſt. Baptiſmum, ego te baptizo, &c.* Quia hoc modo nulla irrogatur iojuria Sacramento, & poteſt prodeſſe amenti baptizato. Sic Bonac. *loc. cit.* Sot. *diſt.* 5. *quæſt. vn. art.* 12. Nugnus *quæſt.* 86. *art.* 4. Qui bene addunt, hujuſmodi amentem non eſſe baptizandum, etiamſi conſtet eum ante amentiam Baptiſmum petiiſſe, ſi conſtet, eum poſt petionem Baptiſmi in ſtatu peccandi jacuiſſe, ut in concubinatu; qoia baptizaretur cum obice, & Baptiſmus adminiſtraretur indigno. Sic Victor. *q.* 26. & Sancius *loc. cit.* & communis.

QVÆSTIO XXIII.

An ad recipiendum Baptiſmum requiratur in adalto fides ſupernaturalis?

REſpondeo: quod non requiritur ad recipiendum verum Baptiſmum, quoad characterem; bene tamen ad recipiendum Baptiſmum cum fructu, & gratia. Duo namque conferuntur in Baptiſmo: Character ſcilicet, & gratia non ponenti obicem. Loquendo ergo de adulto, & reſpectu gratiæ, fides in eo neceſſariò requiritur; nam qui non crederet quod Eccleſia credit, nunquam gratiæ effectum reciperet. At verò loquendo de adulto reſpectu Characteris, & Sacramenti tantùm, non requiritur in eo fides neceſſariò, ſed intentio ſuſcipiendi Sacramentum, ſicut Chriſtus inſtituit. Sic S. Th *q.* 67. *art.* 8. Angel. *Bapt.* 6. *n.* 8. Sot *in* 4. *diſt.* 5. *art.* 8. Henriq. *lib.* 2. *c.* 26. *n.* 1. Ledeſma *q.* 1. *art.* 7. Sa *verb. Baptiſmus, n.* 14. Valent. *diſput.* 4. *q.* 3. *punct.* 3. Filliuc. *tract.* 2. *n.* 135. Bonac. *diſp.* 1. *q.* 1. *punct.* 6. *num* 24. Ægidius, Pitigianus, Chamerota, & alij apud ipſum. Palaua *punct.* 7. *n.* 3. Banny *de Baptiſmo, quæſt.* 26. *aſſert.* 1. & Trullench. *lib.* 2. *cap.* 1. *dub.* 7. *num.* 8.

QVÆSTIO XXIV.

An adulto ſit opus credere explicitè Myſterium Sanctiſſimæ Trinitatis, & Incarnationis, ut Baptiſmam recipiat?

AFfirmant Sanchez *lib.* 2. *ſumma, cap.* 3. *num.* 24. Villalob. *tom.* 2. *tr.* 1. *diffic.* 4. *n.* 13. & alij communiter. Quod verum cenſeo regulariter loquendo (quidquid alij dicant.) In articulo verò mortis poſſe miniſtrari Baptiſmum adulto, non credenti talia myſteria, ſaltem ſub condirione, non dubito, vt docet idem Villalobos *diffic.* 3. *n.* 7. Sancius *in ſelect. diſp.* 44. *num.* 41. Vega, Aragon. & alij apud ipſos, & Palaua *loco citato.*

QVÆSTIO XXV.

An adultus baptizandus teneatur confiteri prius peccata ante Baptiſmum commiſſa?

AFfirmant Angel. *Bapt.* 6. *n.* 13. *in fine, & verbo Confeſſio* 2. *n.* 2. Qui pro ſe citat Ricardum *in* 4. *diſt.* 17. ſed malè, cum oppoſitum doceat, ut notat Medina *de confeſſ.* §. *de confitendis mortalibus ante Baptiſmum commiſſis.* Inſinuare tamen videntur hanc ſententiam Scotus, Adrian. & Gabr. quos tamen ipſe Medina optimè in oppoſitum explicat.

Sed certiſſimè oppoſitum omnino reſpondeo: videlicet, non teneri, imò nec poſſe. Ratio eſt, quia de ſe tollit omne peccatum, vt docet Trident. *ſeſſ.* 5. *can.* 5. Ergo Sic S. Thom. *quæſt.* 68. *artic.* 6. Sylueſter *Bapt.* 4. *quæſt.* 10. Armilla *n.* 5. Sotus *diſt.* 4. *q. vn. art.* 6. Henriq. *lib.* 2. *cap.* 26. *n.* 1. Bonac *loc. cit.* & Candid. *loc. cit. dub.* 10. *pag.* 97. & Naldus *verb. Baptiſmus, n.* 12. vbi ſic ait, Baptiſmum præcedentia peccata non ſunt confitenda per neophytos, ſed nec videtur poſſe illa confiteri; cum eiuſmodi confeſſio diceretur iniuriam irrogare Baptiſmo, per quem & originale, & omne actuale cum illo penitus deletur. Sotus *in* 4. *diſt.* 15. *quæſt.* 1. *art.* 3. *concluſ.* 3. Sic Naldus.

QVÆSTIO XXVI.

An ſaltem teneatur habere contritionem peccatorum mortalium ante Baptiſmum commiſſorum?

AFfirmant Nauarrus *cap.* 1. *n.* 37. *& cap.* 11. *n.* 7. Victoria *q.* 23. Alexand. 4. *parte, q.* 18. *mem.* 2. *art.* 1. Gab. *diſtinct.* 4. *q.* 2. Adrian. 4. *de Pœnit. quæſt.* 1. *& quodlibet.* 5. *art.* 3. Margarita Confeſ. *fol.* 33. & P. Sotus *de inſtruct. Sacerdot. lect.* 4. *de Baptiſm.* & alij apud Dianam 3. *parte tractat.* 4. *reſolut.* 13.

Sed probabiliùs reſpondeo: Non teneri habere contritionem, ſed ſufficere habere attritionem, vt ſtatim dicemus. Sic S. Thom. *diſt.* 6. *q.* 5. *art.* 3. *q.* 1. Scotus *diſtinct.* 4. *q.* 5. *& diſtinct.* 14. *quæſt.* 4. *artic.* 3. Suarez *diſput* 28. *ſect.* 2. Vaſquez *diſputat.* 158. *cap.* 4. Ægidius *quæſt.* 2. *artic.* 1. *dubit.* 22. Filliucius *n.* 104. Henriquez *lib* 2. *cap.* 26. *n.* 2. Diana *loc. cit.* Hurtad. *de Baptiſm. diſput.* 4. *difficult.* 6. Villalobos *tract.* 5. *difficult.* 19. *num.* 3. Candidus *loc. dubit.* 11. Petrus de Ledeſma *cap.* 10. *concluſ.* 4. Molfeſius *tract.* 4. *cap.* 1. *n.* 54. & Llamas 2. *parte method. cap.* 2. §. 12. qui cum Soto docet, nullum dolorem ſufficere, dummodo actu, vel virtute non ſit complacentia dictorum peccatorum. Sic illi, ſed non ego.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXVII.

An attritio, quam adultus, qui ante Baptismum peccavit mortaliter, debet habere ad recipiendum Baptismum cum fructu, debeat esse existimata contritio?

Affirmant Navar. *loc. cit. n.* 59. Alex. & Adrian. *loc. cit.* Corduba *lib.* 1. *q.* 2. Medina *de Pœnitent. quæst. de Confess. facta iter.* Ledesma 1. p. q. 20. *art.* 1. & alii apud Dianam 3. *p. tr.* 4. *ref.* 13.

Sed probabilius respondeo: Sufficere habere attritionem veram, etiam ut talem cognitam, quia contritio non est necessaria: ergo neque existimatio; quæ per se nihil confert, cum sit judicium falsum. Antecedens probo, nam Baptismus cum sit regeneratio per se, est institutus ad remittendum peccatum: Ergo neque supponit hominem vivum, nec contritionem, per quam remissum sit peccatum requirit. Sic ex S.Th. Filliuc. *tr.* 2. *n.* 105. Sotus *dist.* 6. *q.* 2. *art.* 7. Vasq. Suar. Ægid. Diana *loc. cit.* Cabrera *q.* 66. *art.* 8. *disp.* 2. §. 2. & 10. Villalob. *tom.* 1. *tr.* 5. *diff.* 19. *n.* 3. Nugnus *q.* 69. *art.* 9. *dub.* 2. Hurt. *disp.* 4. *de Bapt. diffic.* 6. & alii communiter cum Henriquez *lib.* 2. *c.* 16. *n.* 2. & Petrus de Ledesma *loc. cit.* Bauny *q.* 27. *de Baptism.* & Trullench *dub.* 7. *cit. fine.*

QVÆSTIO XXVIII.

An attritio sufficiens ad recipiendam gratiam Baptismi in adulto, qui peccavit mortaliter, debeat necessariò esse supernaturalis?

Negant Sotus *dist.* 6. *q.* 1. *art.* 7. & *dist.* 14. *q.* 2. *art.* 5. Cano *relect. de pœnit. p. ult.* Ledesma *c.* 20. *de Baptis.* Pitigianus *in* 4. *dist.* 4. *q.* 4. *art.* 3. *concl.* 2. & alii apud Henriquez *loc. cit. lit. T*, putantes satis esse attritionem naturalem habitam ex viribus naturæ, & ex motivo naturali, videlicet ex motivo pœnæ temporalis, ex turpitudine peccati, &c. Præcipuè junctam actui Fidei, & Spei, & desiderio recipiendi Baptismum.

Sed longè probabilius respondeo: Debere necessariò esse supernaturalem, & procedentem ex auxilio supernaturali, propter metum gehennæ, aut turpitudinem peccati. Primò, quia id colligitur ex Trident. *sess.* 6. *cap.* 6. & *sess.* 14. *cap.* 4. vbi inter dispositiones ad iustificationem, ponitur attritio, quam esse donum Dei, & Spiritus sancti, dicit. Secundò, quia naturalis attritio nequit esse proportionata dispositio ad gratiam, quæ est supernaturalis. Sic Mag. *in* 4. *dist.* 4. Nugnus *q.* 69. *dub.* 4. Ioannes de Cruce 2. *parte de Baptism. q.* 4. *dub.* 3. *conclus.* 2. Henriquez *loc. cit.* Filliuc. *num.* 104. Bonac. Suar. Vasq. Hurtado, Diana, Petrus de Ledesma *loc. cit.* Candidus *loc. cit. dub.* 12. *pag.* 97. & alii.

QVÆSTIO XXIX.

An saltem sufficiat attritio naturalis, existimata supernaturalis?

Affirmant Doctores primæ sententiæ, quibus addendi sunt Nauarrus, Henriq. Victoria, & alij à nobis tract. de Confessione citandi, affirmantes: Validam esse confessionem factam cum attritione existimata supernaturali, licèt in re naturalis sit.

Sed longè probabilius respondeo: Nondum sufficere; sed in re requiri attritionem supernaturalem, ob rationes factas. Sic Authores citati, de quo amplius *loco cit.*

QVÆSTIO XXX.

An adultus, ut debitè Baptismum suscipiat, debeat in memoriam revocare omnia peccata sua, & de illis attritionem habere?

Videtur quod sic, quia hoc facere debet, qui Sacramentum pœnitentiæ vult recipere.

Sed respondeo, quod non sit ei hoc necessarium; sed satis est si dolorem in generali concipiat. Quia hoc Sacramentum non fit per modum judicii, sicut Sacramentum Pœnitentiæ. Sic Ragutius *de Baptis. q.* 41. Sancius *in select. disp.* 44. *n.* 41. *in fine*, & Candidus, & Archangelus *loc. cit.*

DISPVTATIO VI.

De virtute, & effectibus Baptismi.

QVÆSTIO PRIMA.

An Baptismus deleat omnia peccata, tam actualia, quàm originalia?

Negant Hæretici nostri temporis dicentes, per Baptismum non tolli peccata, sed tantum tegi.

Sed certissimè respondeo: Verè deleri, & eradicari. Sic enim definitur in Conc. Flor. ab Eugen. IV. *in decreto fidei*, sic dicente: *Hujus Sacramenti, nempe Baptismi, effectus est omnis remissio culpæ originalis, & actualis*, & in Trid. *sess.* 5. *can.* 5. & *sess.* 14. *c.* 1. Et ratio est, Quia Baptismus est Sacramentum regenerationis, & renovationis in Christo. Ad Tit. 3. *Salvos nos fecit per lavacrum, &c.* ergo sicut generatio carnalis Adam omnes inficit originali peccato, ita spiritualis Christi generatio omnes emundabit ab eodem peccato. Rursus unum peccatum non potest tolli, & deleri sine alio: ergo, &c. Sic S.Th. *q.* 69. *art.* 1. Suarez *tom.* 3. *de Sacramento*, Henriquez *lib.* 2. *c.* 16. Fill. *tr.* 2. *n.* 84. Bonac. *disp.* 2. *q.* 2. *punct.* 7. *n.* 4. & omnes Catholici. Legantur Vasquez *disp.* 156. *à c.* 1. Palaus *punct.* 10. *n.* 2. Trullench *lib.* 2. *cap.* 1. *dub.* 8. & Baunius *q.* 30. *de Baptismo.*

QVÆSTIO II.

An Baptismus remittat, & deleat omnem pœnam peccatis etiam actualibus debitam?

Respondeo: quod sic. Sic enim definitur in Concil. Flor. *loc. cit.* & in Trid. *sess.* 5. *can.* 5. & *sess.* 6. *c.* 14. & *sess.* 14. *c.* 8. & probatur ex perpetua Ecclesiæ traditione, & consensu, unde Concil. Florent. ob id negat esse imponendam satisfactionem pro peccatis ante Baptismum commissis. Sic S.Th. *q.* 69. *art.* 2. Suarez, Nugnus, Ægidius, & Pesantius *ibidem*, Bonacina *loc. cit. n.* 3. & 5. Vasquez *tom.* 2. *disp.* 156. & *seqq.* & omnes. Legantur Palaus *num.* 4. & Trullench *dubit.* 8. *cit.*

QVÆSTIO III.

An Baptismus auferat etiam omnes pœnalitates, quæ peccatum Adami, & originale in nobis contractum sequuntur, ut mors, fames, sitis, morbus, &c.

Respondeo: quod non aufert Baptismus hujusmodi pœnalitates in hac vita, ut experientia nos

QVÆSTIO X.

An alios effectus habeat, & producat Baptismus?

RESpondeo affirmatiuè; tres videlicet præcipuos. Primus est apertio ianuæ regni cœlestis. Quia Baptismus cum ex opere operato deleat totam culpam, & pœnam, qui cum Baptismo decedit, mox in cœlum euolat. Sic S.Thom. *q.69.Art.7.* Secundus est coniunctio hominis cum Christo. Tertius, subiectio hominis Iurisdictioni Ecclesiæ, per Baptismum enim fit membrum illius, & saltem implicitè promittit illi obedientiam. Sic ex Trid. *sess.7.de Bapt.c.7.* colligunt Vasquez *disp.156.à n.29.* Suarez *disp.22.sect.2. & disp.31.sect.6.* & alij communiter apud Molfesium *tr.4.c.1.à n.77.* & legantur de his, & aliis effectibus D.Cyprianus *epist.2.ad Donatum*, & *epist.76.* D.Basilios *in exhortat.ad Baptism.* & D.Augustinus *tr.5. in cap.3.1.Ioannis.*

QVÆSTIO XI.

An Baptismus liberet seruum à seruitate, & faciat illum liberum?

RESpondeo quod non, per se loquendo, quia nullo iure constat: per accidens autem liberat vbi hoc receptum est. Sic S.Th. *in 4.dist.19.art.4.* Barthol. ab Angelis *de Sacram. Dialogo 3.§.170.* Bonac. *disp.2. q.2. punct.7. n.17.* & communis; qui tamen omnes concedunt, tolli per Baptismam irregularitatem ex delicto; de quo alibi.

QVÆSTIO XII.

An fictio impediat effectus Baptismi?

RESpondeo: Quod sic. Vnde si quis velit baptizari, actu tamen inhæreat peccato mortali, aut non habeat attritionem; quamuis huiusmodi verè recipiat characterem, & Baptismum; non tamen recipiet gratiam, nec remissionem culpæ, adhuc originalis (quidquid Gabriel existimauerit) cùm vnum peccatum non remittatur sine alio. Sic S. Thom. *q.69.art.9.* & cum eo omnes Doctores.

QVÆSTIO XIII.

An Baptismus, recedente fictione (tollente non Baptismum, sed gratiam) producat suum effectum?

RESpondeo: quod sic. Vnde Baptismus, ablato dicto impedimento, verè remittit omnia peccata, tam originalia, quàm actualia quæ aliàs remitteret, si sine fictione reciperetur. Sic S.Th. *loc.cit.art.10.* & cum eo omnes DD. Legantur Bonac. *loc.cit.n.13.* & alij Doctores suprà citati.

DISPVTATIO VII.

De Ritu Patrini.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid sit Patrinus, & an sit de essentia Baptismi?

AD primum respondeo: Quod Patrinus dicitur talis, eo quòd spondeat de baptizato se paternam curam habiturum. Vbi nota, quod etiam dicitur sponsor, & fideiussor, eo quòd in Baptismo, quando Sacerdos interrogat de fidei articulis, an eos credat, & abrenunciet diabolo? Patrinus pro eo respondeat: Credo, & abrenuntio: spondens se pro eo ipsum hoc esse facturum.

Circa secundum respondeo: Non esse de substantia, aut essentia Baptismi: esse tamen necessarium, Iure Ecclesiastico, vt licitè fiat; vt constat ex consuetudine Ecclesiæ. Sic Sotus *distinct.4. q.5. art.7.* Henriquez *lib.2.c.14.num.1.* & omnes DD. cum D. Thom. *3.p.q.67.art.7. & 8.* & Canonistæ *de consecrat.dist.4.* Sanchez *lib.7.de matrim.à disput.57.* Catech.Rom. *tit.de Baptism.à n.26.* & Dicastillo *tr.1. disp.2.dubit.5.n.53.*

QVÆSTIO II.

An Parochus solemniter baptizans sine Patrino, mortaliter peccet?

NEgat Posseuinus *loc. cit. num.52.* in casu, quo baptizatus habeat parentes Catholicos. Negare etiam videtur Archangelus *dict.3.cit.pag.58.* quatenus ait: Patrinum in Baptismo esse tantummodò de congruentia.

Sed probabiliùs respondeo: Peccare mortaliter, etiam in tali casu. Primò, quia facit in re graui contra præceptum Ecclesiæ. Secundò, quia omittere Patrinum in confirmatione, est peccatum mortale, vt docent Nauar. *cap.22.* Syluest. Viguerius & alij, quos sequitur Viuald. *de confirmatione, num.1.* Ergo & omittere illum in Baptismo. Sic Bauny *tract.2. de Baptism.in epitome, vers. Decimotertiò.* Dicastillo *disput.2 dubit.5.n.55.* & Palaus *tr.8.punct.11.§ 1.n.1.* Qui id probat ex Concil. Tridentino *sess.24.cap.2.de Reformat.*

QVÆSTIO III.

An in priuato Baptismo, tempore necessitatis sit necessariò adhibendus Patrinus?

AFfirmat Zambran. *de Bapt.dub.18.n.17.*

Sed probabiliùs respondeo: Non esse necessarium, licèt aliàs possit adhiberi. Quia nullum extat præceptum, vt in tali Baptismo Patrinus adhibeatur. Sic Scotus *in 4. distinct.41. quæst.1. artic.1.* Henriquez *lib.2.c.18.num.3.* Suarez, Sanchez, Rodriguez, quos citant, & sequuntur Diana *3.p.tr.4. resol.18. & 5 p.tr.3.resol.7.* & Layman *tr.2. de Baptism.c.9. n.5. conclus.1.* necnon Dicastillo *loc. cit.* & Palaus *punct.10.§.1.num.1.*

QVÆSTIO IV.

An vnus tantùm debeat esse Patrinus?

RESpondeo: quod spectato iure antiquo, *cap. Non plures, de consecrat. distinct.4.* vnus tantum, siue vir, siue fœmina, debeat esse Patrinus. Spectato tamen iure nouo Trident. *sess.24. cap.2.* possunt esse duo, vnus, & vna. Quod si plures adhibeantur, solos designatos à Parocho contrahere affinitatem spiritualem, vult Concilium. Legantur Hurtado *disp.2. difficult.9.* Raconins *tract.1.disp.2.quæst.2.articul.3. pag.102.* & Archangelus *loc. cit.* Palaus *de Sacram. tract.19.punct.11.§.2. num.1.* Baunius *in epitom.de Baptism. ver. cap.12.* & Dicastillo *loco citato, numero 55.*

cap fin. de cognat. spirit. in 6. Sic expresse declaravit sacra Congregatio Card. apud Farin. & Rebellũ *post lib. 4. de sponsal. sect. 4. n. 95.* Navar. *c. 22. n. 39.* Henriq. *lib. 12. c. 11. n. 3.* Sa *verb. 3. imped. dirim. n. 5.* Grassius, Ledesma, Lop. Vivald. apud Sanch. *loc. cit. n. 11.* Basil. *lib. 7. c. 39. n. 51.* Cornejo *disp. 3. de Matrim. dub. 16. pag. 988.* Hurtado *disp. 18. de Matrim. diffic. 4. n. 19.* Rebell. *lib. 3. q. 6.* Moure *de Bap. §. 9. n. 3.* Pal. *punct. 11. cit. §. 2. n. 9.* Barbosa *de potest. Episc. alleg. 30. n. 11.* & Layman *lib. 5. tract. 2. c. 9. n. 4.* & alij, cum quibus nota hîc, quod cognatio spiritualis ex eo dicta est, quod contrahatur ratione Sacramentorum, quæ spiritualia sunt; non quidem omnium, sed dumtaxat Baptismi, & Confirmationis. Etenim per Baptismum spiritualiter renascimur, & per Confirmationem perfectiores reddimur Christiani: ut ergo per naturalem nativitatem, naturalis cognatio nascitur, ita per spiritualem spiritualis. Ad locum autem ex Tridentino adductum optimè respondet Palaus *n. 10.* solùm voluisse Concilium restringere cognationem spiritualem, non verò talem restrictionem irritativam facere.

QVÆSTIO X.

An in dicto casu omnes cognationem contrahant, si non omnes simul, sed successivè teneant & suscipiant?

AFfirmant Navar. Hurtad. & Rebell. *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo: Non omnes contrahere, sed solùm qui primò suscipit, sive vir, sive fœmina. Quia Concilium unum tantùm vult esse Patrinum, duos autem ex designatione, ut plurimum: ergo in casu, quo nullus designatus sit, unus tantum debet haberi, secundùm jus, pro susceptore, aut Patrino. Sic videtur declarasse sacra Congregat. Cardin. apud Rebell. *loc. cit.* per hæc verba: *Congregatio censuit, si plures suscipiant, omnes contrahere cognationem, si non constat, quis primo tetigerit, si plures sunt electi, vel nullus; si unus electus, ille tantum contrahit.* Sic ibi. Tenent etiam Basil. & Cornejo *loc. cit.*

QVÆSTIO XI.

An Pater Baptizans in necessitate filium suum & uxoris suæ, contrahat cognationem talem, quæ impediat usum Matrimonij?

REspondeo, quod non contrahit; est enim casus expressus *in cap. Ad limina 30. q. 1.* Et sic tenent omnes Doctores, præcipuè Navar. *in man. cap. 22. n. 40. & lib. 4. consil. loco statim cit.*

Difficiliùs autem quæro, An saltem contrahat cognationem in casu, quo in necessitate baptizet filium suum, adstantibus aliis, qui hoc facere poterant? Affirmant Sanch. & Villalob. (*disp. 4. quæst. 32.* citati) & innuit Sà *verb. Baptismus, n. 8.*

Sed probabiliùs respondeo negativè, sicut *ibidem* asserui. Sic præter Doctores ibi citatos, tenent Hurtad. *de Matrim disp. 10.* Durand. *dist. 42. q. 1. art. 3.* & dicit probabile Layman *tract. 10. p. 4. c. 8. n. 8.*

QVÆSTIO XII.

An Pater Baptizans in necessitate filium suum ex concubina susceptum, contrahat cum illa cognationem spiritualem?

NEgativam partem, non leviter probat Sot. *in 4. dist. 42. art. 1.* (Qui tamen non audet eam tenere & quidam ex Iurisconsultis, quos refert Paludan. ajunt, de hoc esse Papam consulendum.

Absolutè tamen respondeo: contrahere, & sic nequire cum illa matrimonium inire. Quia cognatio spiritualis impediens, & dirimens Matrimonium, contrahitur inter baptizantes, & parentes baptizati; ut habet regula juris, à qua non excipitur, nisi baptizans filium suum, & conjugis suæ, cum qua jam contraxit Matrimonium. Sic Navar. *c. 22. n. 40. & c. 16. n. 74.* & *lib. 4. consil. de cognat. spirit. cons. 5.* Gutierrez, Henriquez, & Sanchez, quos citat, & sequitur Bonac. *q. 3. de Matrim. punct. 5. §. 2. n. 11.* Vega *1. p. sum. c. 33. casu 73. col 243.* Lublin. *v. Matrim. n. 20. & verb. Baptism. n. 9.* Moure *de Bapt. §. 10. n. 6.* Candidus *disquisit. 16. art. 4. dub. 14. pag. 89.* & communis.

Notat tamen Naldus *verb. Baptismus, n. 13.* Quod si quis baptizaret, vel teneret filium suæ concubinæ, ea intentione, ne deinceps tentaretur de tali crimine, reputans nempe, cum commatre jam facta commisceri carnaliter, gravissimum esse crimen, magnóque supplicio dignum, non videretur peccare. Sic ipse ex Lopezio *1. p. instruct. consil. c. 21.*

QVÆSTIO XIII.

An non baptizatus possit esse Patrinus?

REspondeo: quod non, *ex cap. in baptismate, de consecrat. dist. 4.* imò nec debet esse Hæreticus. Quia licet hic sit baptizatus, non tamen est aptus ad instruendos alios in fide. Sic S. Thom. *in 4. dist. 42. art. 2. quæst. 3.* Navar. *c. 22. n. 36.* Angel. *Bapt. 8. n. 2.* Henriquez *lib. 2. c. 14. n. 2.* Filliuc. *tract. 2. n. 160.* Basilius *lib. 7. c. 37. n. 5.* Moure *de Baptism. §. 9. num. 4.* Candidus *loc. cit. dub. 12.* Petrus de Ledesma *cap. 13. conclus. 3.* Racon. *tract. 2. in 3. p. disp. 2. sect. 1. q. 1. artic. 3.* & alij communiter. Lege Palaum *tract. 19. punct. 11. §. 1. n. 3.* Trullench. *lib. 2. c. 1. dubit. 9. n. 6.* & Dicastillo *disp. 2. dub. 3. num. 57.*

QVÆSTIO XIV.

An si de facto non baptizatus fiat Patrinus, contrahat cognationem spiritualem?

AFfirmat Archidiaconus *de cognatione, c. 1. n. 6.*

Sed probabiliùs respondeo: Non contrahere, ut constat ex dictis. Sic docent cum prædictis Doctoribus Ægid. Rebellus, Nugnus, Valentia. Sot. P. de Ledesma, & alij apud Sanch. *lib. 7. disp. 60.* & Bonac. *loc. statim citando, n. 19.* Moure *loc. cit. §. 10. n. 4.* & Candidus *loc. cit.*

QVÆSTIO XV.

An Monachi possint esse Patrini, aut Compatres?

REspondeo: quod non, *ex cap. non licet, de cons. dist. 4. & cap. Monachi, ead. dist.* Si tamen de facto levent puerum de sacro fonte, verè fient compatres, & contrahent Paternitatem, & cognationem spiritualem (quidquid dicat Nugnus.) Sic Bonac. *q. 3. de impedimento Matrimonij, punct. 5. §. 1. n. 24.* Sanchez *lib. 7. disp. 60. n. 21.* Basil. *loc. cit.* Vivald. *cap. ult. n. 30.* Hurtad. *disp. 2. diffic. 9.* Filliuc. *loc. cit.* Candidus *disquisit. 16. artic. 4. dub. 11.* Molfesius *tract. 4. cap. 1. n. 64.* Raconius *loc. cit.* Petrus de Ledesma *in sum. cap. ult. de Baptismo, conclus. 5.* & alij communiter apud ipsos.

QVÆSTIO XVI.

An etiam alii Religiosi, non Monachi, sed mendicantes, prohibiti sint exercere munus Patrini?

AFfirmant Angel. *verb. Baptis.* 8. *n.* 1. Vivald. *loc. cit. & de Matrim. ubi de cognatione, n.* 6. Sanchez *lib.* 2. *disp.* 60. *n.* 21. Filliucius, & Moure, Bonacina, & Petrus de Ledesma *loc. cit.* Rodriguez *tom.* 1. Regul. *q.* 58. *art.* 3. Diana 3. *part. tract.* 4. *res.* 21. Layman *tract.* 2. *de Baptis. c.* 9. *n.* 3. Nisi aliàs (inquiunt) in casu quo dicti Religiosi ad Episcopatum translati sint. Ita etiam Candidus *loc. cit.* Sà *n.* 9. & Vega *c.* 33. *casu* 46. *col.* 233. Quia sic dedecet Religiosos familiaritatem habere, præcipuè cum fœminis, ac dedecet Monachos, quæ fuit ratio ob quam munus Patrini Monachis fuit interdictum.

Sed æquè probabiliter respondeo: Quod non sint hujusmodi Religiosi prohibiti, sed tantùm Monachi. Quia cum hi sibi soli vacent, hujusmodi munus alienum est ab eorum statu: At verò Religiosi mendicantes, cùm sibi, & aliis vacent, non erit ab eorum statu alienum: ac proinde nec prohibitum. Sic Ægidius *q.* 67. *art.* 7. Hurtad. *loc. cit.* & alii moderni. Idemque potiori jure dicendum existimo loquendo de Canonicis regularibus, quidquid doctissimus Canonicus Navar. dicat *lib.* 3. *consil. de statu Monach. consil.* 10. Favet etiam nostræ sententiæ Molfesius *in sum. tract.* 4. *c.* 11. *n.* 64. Quatenus indicat clarè, posse Religiosos licitè esse Patrinos de licentia suorum superiorum. Sic etiam Palaus *tr.* 19. *punct.* 11. §. 1. *n.* 4. Quintanaduenas *tract. de Baptis. singul. ult. per totum*, ubi latè probat, neque id esse prohibitum Religiosis, nec Sanctimonialibus, nec ullam afferre eorum statui indecentiam. Dicastillo *loco citato, n.* 56. & rursus me citato Diana *part.* 9. *tr.* 6. *res.* 32. dicens utramque sententiam esse probabilem.

QVÆSTIO XVII.

An Abbas, vel Monachus exercens munus Patrini, peccet mortaliter?

AFfirmat Sotus *in* 4. *dist.* 4. *quæst. unica*, *art.* 5. §. *Quia verò*, quem citat, & sequi videntur Cand. *disq.* 16. *art.* 4. *dub.* 11. & Petrus Ledesma *loc. cit.*

Sed æquè probabiliter respondeo, tantùm peccare venialiter. Sic Antonius de Hinojosa in suo directorio, *v. Baptism. fol.* 148. & alii apud ipsum.

QVÆSTIO XVIII.

An parentes possint esse Patrini propriæ sobolis saltem in casu necessitatis?

NEgant Moure *de Bapt.* §. 10. *n.* 5. & Hurt *disp.* 2. *diffic.* 9 adhuc loquendo in prædicto casu necessitatis. Ita etiam Dicastillo *disp.* 2. *dub.* 5. *n.* 58. Quia munus Patrini non est tantæ necessitatis.

Sed probabiliùs respondeo: Extra casum necessitatis nullo modo posse parentes exercere munus Patrini propriæ sobolis: Bene tamen in necessitatis casu. Sic colligunt communiter DD. *ex cap. ad limina* 30. *q.* 1. & tenent Sanchez *lib.* 9. *de Matrimon. disp.* 6. *num.* 1. Ægidius *quæst.* 67. *artic* 7. ex D. Th. *art.* 8. *ad* 2. Candidus *loc. cit. dub.* 14. Naldus *verb. Cognatio, num.* 4 Raconius *tractat.* 2. *disput.* 2. *sect.* 1. *quæst.* 2. *art.* 3. ubi sic ait: Si vir, & uxor in necessitate suscipiant legitimum filium suum, nullum contrahunt impedimentum petendi debitum. Quia non est congruum, ut jure suo priventur, quia filio suo subvenerunt: nec hoc Concil. Trid. statuit, sed tantùm cognationem spiritualem, quæ antiquo jure in variis casibus contrahebatur, ad certum personarum numerum limitavit. Sic ille.

QVÆSTIO XIX.

An saltem impediantur Parentes à petendo debito, si exerceant munus Patrini propriæ sobolis?

AFfirmant Angel. *Bap.* 8. *n.* 1. Vivaldus *cap. ult. num.* 30. Moure *cit.* Petrus de Ledesma *loc. cit.* & alii, sive in necessitate, sive sine illa id faciant. Quia existimant in omni eventu contrahere cognationem spiritualem.

Sed probabiliùs respondeo: Non privari parentes jure petendi debitum, si in casu necessitatis propriam sobolem ex sacro fonte levent. Quia tunc non contrahunt cognationem spiritualem. Sic Ægid. Nald. & Raconius *loc. cit.* Hurt. *disp.* 2. *de Bapt. diffic.* 9. & communis.

An autem contrahant illam, & impediantur à petendo debito, si extra necessitatem id faciant, negant adhuc aliqui cum Suario *q.* 67. *art.* 8. & Raconio. Sed cum D. Th. *q.* 67. *art.* 8. *ad* 1. quos sequuntur Layman, & Cand. *loc. cit.* probabiliùs affirmant.

QVÆSTIO XX.

An duo conjuges, maritus scilicet & ejus uxor, possint, absque ullo peccato esse Patrini alienæ prolis?

NEgant Suarez *quæst.* 7. *art.* 8. & Filliuc. *tract.* 2. *num.* 161. Quia existimant, id non posse facere absque peccato veniali. Id ipsum videtur sentire Raconius *tractat.* 2. *disp.* 2. *quæst.* 1. *artic.* 3. *pag.* 105. ubi sic ait. Si vir, & uxor simul eundem puerum alienum susciperent de sacro fonte, non privarentur jure petendi debitum vir ab uxore, & uxor à viro, proindeque tenerentur mutuò sibi illud reddere: quanquam tamen simul ad hoc munus accedere non debeant, propter decretum Vrbani II. *in can. Qui autem*, 30. *quæst.* 4. qui noluit hoc fieri ad majorem decentiam. Vnde & peccarent non quidem graviter, quia levis est materia, & fortè ab omni culpa salvarentur, si consuetudine receptum esset, ut conjuges simul baptizatum susciperent. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: Posse absque ullo peccato (nisi aliàs in aliqua diœcesi jure speciali sit prohibitum.) Primò, quia id nullibi prohibetur, ut fatetur Vrbanus II. *in cap. fin.* 30. *quæst.* 4. Secundò quia quamvis idem Pontifex in eodem capite videatur statuere, quod non sint Patrini, hoc tamen non prohibet sub præcepto, vel si prohibet, non est usu receptum, vel potiùs est sublatum per Concilium Trident. Sic Navarrus *cap.* 22. *n.* 39. Vivald. *loc. cit.* Sanchez *lib.* 7. *disp.* 57. *n.* 5. Bonacina *q.* 3. *de impedim. Matr. punct.* 5. §. 2. *n.* 5. Vasquez *q.* 67. *art.* 7. Ægidius *q.* 67. *art.* 7. Hurtado, & Laym. *loco citato*, Ochagavia *loc. cit. n.* 6. Bannius *tract. de Bapt. in epitome*, *vers. Sextò*. Dicastillo *loco citato, n.* 59. Trullench *loc. cit.* legatur Diana *part.* 9. *tract.* 7. *res.* 51.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXI.

An in Baptiſmo privato contrahat Patrinus, ſi adhibeatur, ſpiritualem cognationem?

NEgant Sanchez *lib.7. diſput.61. num.15.* Suarez, Nugnus, Rebellus, Filliucius, quos citat, & ſequitur Bonacina *loco citato, num* 21. Sotus *in 4. diſtinct.41. quæſt.1. art.1* Hurtado *diſp.18. de Matrimonio, difficult.6.* Rodriguez, & alij, quos ſequitur Diana *3. parte, tract.4. reſolut.2 & 18.* Candidus *diſquiſit.16. art.4. dub.15.* & alij, quos ſequuntur Palaus *tract.19. punct.1*ʼ*.§.2. num.12.* & Trullench. *lib.2. c.1. dub.3. num.5.* Quia Eccleſia nullum Patrinum in priuato Baptiſmo expoſtulat.

Sed probabiliùs reſpondeo, contrahere. Primò, quia verè obit munus Patrini, vt etiam contrarij fatentur: ergo verè contrahit talem cognationem. Secundò, quia vbi eſt ſpiritualis generatio, eſt ſpiritualis affinitas: ſed in Baptiſmo priuato eſt ſpiritualis generatio: ergo & affinitas. Sic Nauar. *cap.22. num.40.* Viualdus *1. parte, de Matrimon. num.154.* Sà *verb. Matrimon. de impedim. dirim. num.5.* Armilla *verb. Matrimon. num.24.* Ægidius *diſput.52. de Matrimon. dub.2. num.39.* Zambran. *cap.1. de Baptiſm. dub.18. num.4.* Syluius *in addit. ad 3. partem, quæſt.56. artic.3. ad 1.* Baſilius *lib.7. cap.40. num.5.* Gutierrez *c.84. n.7* Layman *c.9. n.5. verſ. dico ſecundò.* Diana iam ſibi contrarius, *5. p. tr.3. reſol.7.* qui pro hac parte citat Suarium *q.67. art.8.* & bene profectò, quidquid Bonacina pro ſua citet. Sic etiam Vega *c.33. caſu 73. col.244.* citans pro hac parte Sotum *in 4. diſt.4. q.1. art.5.*

QVÆSTIO XXII.

An ille qui in Baptiſmo tenet infantem nomine alterius: aut ille, qui eum miſit, contrahat cognationem ſpiritualem?

AFfirmant contrahere eam, ipſum procuratorem, qui nòmine principalis infantem tenet, Sotus *diſtinct.42. quæſt.1. artic.2.* Tolet. *lib.7. cap.8. num.5.* Vivaldus *de Matrimon. num.6.* & etiam Samuel Loblinus *verb. Matrimon. n.20.* dicens: Contrahere dictam cognationem, ſi procurator velit illam contrahere; ſi autem nolit, non contrahere illam.

Alij verò affirmant, non procuratorem, ſed ſolum illum qui eum mittit, talem cognationem contrahere. Ita Baſilius *lib 7. cap.39. num.10.* Bonacina *loc. cit. num.34.* Petrus Ledeſma, Beral. & alij apud ipſum. Ochagauia *tract.3. de Matrimon. q.56. n.14.* Hurtado *de Matrimon. diſp.18. difficult.4.* Ægidius *loco citato, n.40.* Layman *lib.4. tr.10. p.4. c.4. n.5* Naldus *verb. Cognatio, n.3. pag.143.* Farinacius *loc. q.7. cit.* Sà *loco cit. n.5.* Rebellus *p.2. lib.3. q... n.11.* & alij. Palaus a.16. & Barboſa penes illum. Omnes quidem probabiliter.

Sed æquè probabiliter reſpondeo: Nullum horum, videlicet neque procuratorem, nec principalem, huiuſmodi cognationem contrahere. Prima pars probatur, quia procurator non eſt verè Patrinus, ſed eius vices gerens: ergo. Et ita hanc partem docent Ochagauia, & Hurtado *loc. cit.* Syluester *verb. Matrimon. 8. quæſt.7.* Armilla *eodem verb. n.12.* Sà *loco citato,* Sanchez *lib.7. diſput.59. num.2.* Syluius *loc. cit. artic.5. ad 4.* Diana *3 p. tract.4. reſol.2.* & alij *ſuprà cit.*

Secunda pars etiam probatur, quia principalis verè non obit actiones Patrini, quia nec eleuat è ſacro fonte infantem, haud tangit illum, &c. ergo. Sic Sa *in loco citato, num.4.* Reginaldus *lib.31. c.10. num.156.* Filliucius *loc. cit. n.291.* Villalobos *tom.1. tract.14. difficult.9. num.18.* Cornejo *tractat. de Matrimon. diſput.7. dub.16. pag.987.* Vega *1. p. cap.33. caſu 44. column.233.* & alij, quos me citato, ſectatur Diana *parte 10. tract.16. reſolut.29.* & alij penes ipſum.

QVÆSTIO XXIII.

An vt Patrinus contrahat cognationem, neceſſe ſit, quod phyſicè tangat infantem?

NEgant Sotus *in 4. diſtinct.42. q.1. art.2.* Sà *n.5. cit.* Lopez *2. parte, vbi de Matrim. c.52.* Syluester *in addit. ad §.10.* Binsfeld. & alij exiſtimantes, ſufficere aſſiſtentiam Patrini, quaſi offerentis ſe, & ſuſcipientis infantem in ſuam curam.

Sed probabiliùs reſpondeo: Neceſſe eſſe, Patrinum puerum tangere, aut tenere, dum baptizatur; aut ſaltem ſtatim ac baptizatus eſt, ipſum leuare è ſacro fonte: quia iura hanc cognationem ſtatuentia, vtuntur verbis id ſignificantibus, videlicet, ſuſcipit, accipit, leuat, tenet, tangit, vt conſtat de quinque primis, *c.30. quæſt.1.* Sic Henriquez *lib.12. cap.11. n.3.* Regin. *lib.31. num.151.* Vaſquez *q.67. artic.7. num.7.* Filliuc. *tract.10. parte 2. num.191.* Bonacina *de impedim. matrimon. quæſt.3. cit. punct.5. §.2. num.14.* Diana *3. parte, tractat.4. reſolut.2.* Sanchez *lib.7. diſputat.56. num.5.* Qui bene addit non eſſe neceſſarium quod Patrinus immediatè puerum tangat. Sed ſatis eſſe, ſi medio veſtimento, aut in diſco teneat. Quia qui hoc modo tenet, verè dicitur tangere, ac tenere. Sic etiam Baſilius *lib.7. cap.39. n.9.* Ochagauia *tract.3. de Matrimon. quæſt.56. num.5.* & Hurtado *de Matrimon. diſput. 18. difficult.3.* Vega *loco cit. caſu 44.* Sic dicens: [Baſta que toque à la roba al tiempo que la baptizan, ò que la tenga en vna fuente de oro, ò plata, como eſtà dicho; y aſſi no tocandola de vna ſuerte, ò otra, no contrahe el dicho Padrino eſte perenteſco con la dicha criatura, como lo declararon los Señores Cardenales de la Reforma, à peticion del Obiſpo de Auila, y lo refiere Ledeſma *in addit. ad 3 partem, art.3.* diziendo, que el lo vio.] Quam declarationem affert etiam Farinacius *4. parte, loc. cit.* per hæc verba: In Epiſcopatu Abulenſi adeſt conſuetudo communiter. Vulgariter dicta Martina, non tangit infantem, donec compater, poſtquam eſt baptizatus, & infuſa ſuper eum aqua Baptiſmi, ponat infantem in manibus commatris. Itaque dicta commater non tangit baptizatum, donec, vt præfertur, baptizatus eſt leuatus à fonte Baptiſmali: dubitatur, ſi attentis præmiſſis, dicta commater contrahit cognationem ſpiritualem cum ipſo infante, & illius parentibus ex ſupra geſtis, & aſſiſtentia in dicto actu vti commater, nominata ad ipſum effectum; & ne deſuper dubitari contingat, ſupplicamus ſacræ Congregationi pro declaratione difficultatis. Congregatio Concilij cenſuit, mulierem quæ aſſiſtit infanti, ſi non tetigit infantem non contrahere cognationem. Sic Farinatius, & Trullench *lib.2. c.1 dub.9. n.6.*

Quæstio XXIV.

An ut contrahatur cognatio, necesse sit quod Patrinus nomine infantis respondeat, volo, abrenuncio?

Affirmant Francus, Lancellotus, Hostiens. Brunellus, & alii apud Sanchez *loc.cit.n.7.8.& 9.*

Sed probabiliùs respondeo: Non esse necessarium, quia responsio non est de substantia, sed solùm tactus tentio, seu levatio, nam hujus tantummodo jura meminere. Sic Navarrus *c.22. n.36.* Sotus, Ledesma, Armilla, Vega, Vivaldus, & alii, quos refert, & sequitur Sanchez *loc.cit. num.* 19. Tenent etiam Sylvester *Matrimon.* 8. *q.7.* (Vnde malè illum pro contraria sententia citat Bonacina *num.* 14.) Ægidius *disp.* 32. *n.*33. Basilius, & Ochagauia *loc.cit.* Hurtado *loc.cit. n.* 10. & alij.

Quæstio XXV.

An qui tenet infantem in Ecclesia quando solùm supplentur solemnitates Baptismi, contrahat cognationem spiritualem?

Affirmarunt aliqui apud Navarrum *in man.c.* 22. *num.*40.

Sed absque dubio respondeo: Non contrahere, quia verè non dicitur susceptor in Baptismo, cum Baptismus tunc non fiat, sed antea administratus sit. Vnde certum est, non contrahi cognationem spiritualem dirimentem matrimonium subsequens. An verò contrahat impedimentum Catechismi, quod impediat, non tamen dirimat matrimonium, dicetur alibi. Sic Navarrus *c.*12. *num.cit.* Ochagavia *q.*56. *cit.n.*18. Sanchez *lib.7.disp.62.n.*1. Filliucius *tr.*10. *cit.n.*197. Bonacina *q.5. cit.n.9.* Farinacius 4 *part. loc.cit.pag.* 383. & communis.

Quæstio XXVI.

An sit peccatum mortale omittere solemnitates in Ecclesia, quando puer domi sine illis baptizatus est?

Negat Possevinus *c.6.de Baptism.n.*47. *aliàs* 23. dicens tantum esse peccatum veniale. Possevinum sequi videtur Diana 5 *p.tr.3.res.6.*

Sed probabiliùs respondeo, esse peccatum mortale, non solùm si omittantur ex contemptu, verùm etiam si ex negligentia omittantur, ex his quæ Toletus ait *lib.2. c.*13. & expressè docent Layman *loc. cit.c.9.n.4.9.&* 10. Bartholomæus de Ledesma *difficult.* 10. *conclus.3. column.* 140. Granadus *tom.4. in 3.p.tr.7.n.5.& ult.* Bonacina *disp.2. q.2. punct* 7. *n.*18. & alij.

Quæstio XXVII.

An etiam sub mortali teneatur Parochus in tali casu, non solùm alias cæremonias, verùm etiam exorcismos ad Dæmones profligandos adhibere?

Negat Comitolus *lib.*1. *Respons. Moral. q.*12. quia existimat talem cæremoniam puero iam baptizato adhibere, esse sacrilegium, & maximam iniuriam Sacramento fieri.

Sed longè probabiliùs respondeo: Etiam sub peccato mortali teneri prædictos exorcismos adhibere ad perfectiorem Diaboli (qui nunquam omnino infestare desistit) expulsionem. Sic habetur in Pastorali Romano, & docent Victoria *q.*38. Viualdus *c.vlt.de Baptism.n.*18. & alij, quos sequitur Layman *loc.cit.n.*10. & Diana *loc.cit.* Legantur S. Thomas 3.*parte, q.*71, *art.*3. D. Cyprianus *lib.4. epist.7.* Estius *in 4.dist.7.§* 3. & alij.

Quæstio XXVIII.

An qui per errorem leuat, aut suscipit filium Petri, credens se leuare filium Pauli, contrahat cognationem?

Negant Sanchez *lib.7. disp.58.n.7.* Reginaldus *n.*155. Bonacina *q.3 cit.punct.5. §.2.n.*18. Villalobos *tr.14.difficultate* 19.*n.*17.

Sed probabiliùs respondeo: Contrahere, quia error ille non impedit in hoc casu fideiussoris, & patris spiritualis officium. Sic Ægidius *disp.32.dub.2. n.*34. Perez *fol.*169. Basilius *lib.7.c.39.n.9.* & Diana 3.*p.tr.4.resol.*16. & alij.

Quæstio XXIX.

Cum quibus personis contrahat Patrinus cognationem spiritualem?

Respondeo, quod cum tribus tantùm. Cum baptizato videlicet, cum patre, & cum matre eius. Sic Trident. *sess.*34. *cap.2. de reform. matrim.* Quare inter illum, & hos nequit esse Matrimonium. Ex quo constat primò, ablatum esse iam impedimentum fraternitatis spiritualis, quod inter baptizatum, & filios Patrini contrahi solebat. Secundò, quod si duo sint susceptores, vir scilicet, & fœmina, nullum inter eos oriatur impedimentum. Sic communiter Doctores, inter quos Naldus hoc vltimum corollarium his verbis docet: Cognatio nulla contrahitur inter ipsos leuantes, seu tenentes, *cap. fin. de cognat. spirit.in 6.* Ideo non indigent dispensatione, seu declaratione aliqua, quamuis ignarum vulgus aliter opinari soleat. Sic Naldus *verb. Cognatio, num.*1.

Quæstio XXX.

An si plures Patrini, quàm duo, assignentur de facto à Parocho, contrahant omnes cognationem spiritualem?

Negant contrahere omnes, aut aliquem illorum, Suarez 3.*p.q.67.art.*8. & Filliucius *n.*161.

Sed probabiliùs respondeo: Omnes illos contrahere cognationem, si omnes simul tangant: si verò successiuè, primus tantùm vir, & mulier. Quia quamuis Tridentinum statuat, vt ad summum assignentur duo, vnus & vna, non tamen irritat designationem plurium duobus. Sic Nauarrus *cap.*22. *num.*39. Sanchez *lib.7.disp.57.num.*14. Basilius *lib.7. cap.39.num.*22. Sà *verb. Matrim.de impedim.dirim. num.*5. Rebellus *lib.3.q.6.num.6.* & apud ipsos quædam declaratio Cardinalium. Hurtado *disput.*18. *de Matrimon.difficult.*4. Lublinus *verb. Matrim. n.*20. Naldus *loco cit.n.*2. & penes ipsum Vgolinus *de offic. & pot. Episcop.part.1.fol.*129. Farinac. 4.*p.loc.cit pag. mihi* 283.

QVÆSTIO XXXI.

An Patrinus teneatur instruere puerum in rebus fidei, & bonis moribus, sub peccato mortali?

AFfirmat Pesantius absolutè *q.67.disp.2.* per hæc verbx. Susceptoris officium est, vt tanquam nutritius quidam spiritualis, instituat baptixatum in sana fide, ac moribus Christianis, ac proinde peccare mortaliter, si negligat. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: teneri quidem, ab hoc tamen obligatione excusari, quando probabiliter credit, quod alia via puer satis instruatur: vnde inter Catholicos vix viget talis obligatio, cum credi possit, à suis Parentibus diligenter instrui. Sic Diuus Thomas *quæst.68.art.8.* Et cum eo omnes Doctores. Præcipuè Raconius *tr.x. in 3.part. disput.2. sect.1.quæst.x.art.3.* vbi docet: Patrinum teneri instruere baptixatum, quando non est alius, à quo credatur posse instrui. Et Henriquez *lib.x. cap.14. num.1.* per hæc verba: Patrinus tenetur ex implicito quodam pacto, simul cum quodam Ecclesiæ præcepto Infantes in doctrina salutari Christi instituere, tempore necessitatis: à qua tamen obligatione inter Christianos communiter excusatur, quia Pater, & Parochus intelligitur illos instructurus, vt qui arctiori vinculo tenentur ex officio. Sic ille.

QVÆSTIO XXXII.

An baptizans contrahat cognationem spiritualem, & cum quibus personis?

REspondeo, quod contrahit cum Bxptizato, & patre, & matre eius. Sic ex Tridentino *sess.x4. c.x. de reformat. matrimon.* omnes Doctores. Itaque per hoc nouum ius Concilij Tridentini à numero cognationum spiritualium, auferuntur omninò, tum fraternitas spiritualis, quæ olim inter baptixatum, & filios nxturales baptixantis, atque filios patrinorum intercedebat; tum etiam affinitas spiritualis, quæ contrahebatur inter baptizatum, atque parentes eius ex vna parte, & vxores patrinorum, vel maritos matrinarum ex altera; & dumtaxat supersunt paternitas, & compaternitas spiritualis, quarum illa impedit matrimonium inter baptizatum, & baptixantem; & inter eundem baptizatum, & patrinos: hæc verò inter parentes baptizati, & baptixantes; & inter eosdem parentes, & patrinos. Legantur Nauarrus *in man.cap.x2.à num.6.* Sanchez *lib.7. de matrim.disp.54.& seqq.* Reginald. *lib.31.n.148.& seqq.* & alij apud ipsos.

QVÆSTIO XXXIII.

An vir Baptizans contrahat cognationem spiritualem cum masculo baptizato?

NEgatiuam partem latè probat Sancius *in select. disput.40.à num.10.* Eo quòd cognationem spiritualem tantum contrahi posse videatur inter personas diuersi sexus, videlicet inter fœminam, & virum baptixantem, aut è sacro fonte leuxntem. Sed non audet, & meritò, hanc sententiam amplecti. Eam tamen non obscurè indicat Fabius Incarnatus *in suo scrutinio Sacerdotali, tract.2.* primæ partis, *vbi de Sacramento Baptismi, pag. mihi 33. vers. Primo actu.* Licèt *pag.34. vers. Tertio actu*, ex Trident. contrarium innuat. Sed quidquid sit de hoc:

Certissimè respondeo affirmatiuè. Quix Tridentinum Concilium *loco nuper citato* absolutè decernit: Cognationem spiritualem contrahi inter baptixxtum, & baptizantem, & patrem, ac mxtrem baptizati; & inter suscipientes baptixatum, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem; neque distinguit sexus xd talem cognationem contrxhendam. Et ratio est, quia hæc cognatio spiritualis, etiam potest reperiri inter eos, qui inexpaces sunt ad matrimonium contrahendum. Quix cum baptizans generet filium spiritualem, contrahit cum filio, à se spiritualiter genito, quandam cognationem patris ad filium. Sic Sancius *loco citato.* Et ante ipsum, licèt non itx clarè, Archangelus Rubeus *in 4. distinctione 42. pagina mihi 414.*

TRACTATVS TERTIVS DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

TRACTANT de Sacramento Confirmationis Scholastici cum Magistro *in 4. dist.7.* ubi Sotus, & Theologi cum D.Thoma *in 3.p. q.72.* ubi Suarez & Ægidius, & alij Doctores Canonistæ *de consecr.dist.5.* Concilium Florentinum *in decreto Eugenij*. Tridentinum *sess.7.& 23.c.4.* Sylvester, Angelus, Armilla,& alij Summistæ *verb.Confirmatio.* Navarr.*cap.22. n.*8. Archangelus Rubeus *in 4.dist.7.* Bonac. *de Sacramentis disp.3.* Henriq. *lib.3.* Victoria *à n.212.*Filliuc. *tract.3.* Hurtado *tract.3. de Sacramentis*, Becanus *de Sacramentis c.*14.Villalobos,Petrus de Ledesma,Lublinus,Vivaldus,& alij plures citandi.

DISPVTATIO PRIMA.

De institutione, definitione, & necessitate Sacramenti Confirmationis.

QVÆSTIO PRIMA.

An Confirmatio sit verum nova legis Sacramentum?

NEGANT Hæretici nostri temporis: sequuti Nouatianos, Vualdenses, Flagellantes, & alios, quos referunt Bellarmin. Henriquez *lib.3.c.1.num.*2.Suarez *q.72.disp.32.sect.*1.& alij.

Sed certissimè responden: esse verum, ac perfectum Sacramentum. Est responsio definita in Concil.Trident. *sess.7.& 23. can.4.* in Florent. *in decreto Eugenij*,& in 6.Syn.*can.7.*& in aliis quam plurimis, quæ referunt Bellarmin.& Henriquez *loc.cit.*Sic omnes Catholici. Legantur nuper citati, & Dicastillo *tract. de Sacramentis,dubit.1.n.7.* & Trullench *lib.2. cap.vnico de Confirmat.*

QVÆSTIO II.

An Confirmationis Sacramentum institutum fuerit ab Ecclesia?

AFfirmant in primis Hæretici asserentes, Confirmationem institutam fuisse à Melchiade Papa.Deinde affirmant Alexand.de Ales 4 *p.q.24.n.1.* & D.Bonauent. *in 4.dist.7.art.1.q.1.* dicentes: Institutam fuisse in Concil.Meldensi.

Sed certissimè respondeo: non ab Ecclesia, sed à Christo Domino immediatè institutum fuisse. Est de fide, ex Concil.Trident. *sess.7. can.1. de Sacramentis in genere, & de Confirmat.can.1.* & probant latè Doctores citati,& Couar.*lib.1.variarum,cap.10.*Bartholomæus de Ledesma *de Sacramento Confirmat.diffic.2. conclus. vnic. col.222.* P. Cañedo *de Confirm. cap.1.* & omnes Doctores,de quo etiam egimus *suprà tr.1. disp.5.quæst.5.*

QVÆSTIO III.

An fuerit hoc Sacramentum à Christo Domino institutum in nocte suæ cœnæ?

NEgant quidam Doctores,affirmantes tunc institutum, quando Christus ante passionem suam, Matth.19.Marc.10.& Lucæ 18.paruulis manus imponit. Sic Canisius *tit. de Confirmatione, in principio,* & olim Couar. *loc.cit.in 1.edit.*sed sustulit in vltima. Graff. 2. *p.lib.1.c.5.n.4. pag. mihi* 11. Lublinus 1.*p. sum.verb.Confirmatio, in principio.*

Alij verò dicunt, institutum esse Ioan.20.quando Christus dixit, *Accipite Spiritum sanctum, &c.* Sic Scot.*in 4.dist.7.q.1.*vel Ioan.16.dum dixit: *Si ego non abiero, Paracletus non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos.*Ita Viuald.*de Confirmatione n.*10. Vega *casu* 1.Victoria *q.*40.& Ludou.de S.Ioan *q.1. de Confirm.art.1.dub.2.concl.2.pag.*92.& suus Amicus Angles *de Confirmatione art.1.diffic.vnic.concl.1.*

Sed probabiliùs responden: Institutum esse à Christo in nocte cœnæ, saltem quoad materiam, & formam, sed præceptum, & completum Ioannis 20. *cit.* quando dedit Apostolis plenam potestatem conficiendi hoc Sacramentum.Sic docet Fabian.Papa ex traditione Apostolica,*cap.Litteris,de consecrat.dist.5.* & D.Thomas *q.72.art.1.ad* 2.Suarez *disp.32.sect.2.* Filliucius *tract.3. num.5. & 6.* Reginaldus *lib.28. num.4.* Ægidius *quæst.72. artic.1.num.23.* Bonacina *diffic.3.de Confirmatione,punct.1.num.1.& 3.* Bartholomæus de Ledesma *de Confirmatione, diffic.2. conclus.2.col.224.*Petr.Cañedo *c.1.de Confirmat.pag.mihi 54.*Villalobos *tom.1.tr.6.de Confirmatione,diffic.1. num.3.* Torreblanca *lib.2.practic.cap.6.num.6.* & ex parte Henriquez *lib.3.cap.1.n.4.* Molfesius *in Summa tract.1.cap.7.num.30.& tract.4. cap.2.numero 20.* Hurtado *tract.de Confirmat.diff.3.*Petrus de Ledesma *in Summa tract.de Confirm.c.1.concl.3.* & communis. Trullench *lib.1. cap.vnico de Confirm.q.2.* Palaus *de Sacram.tr.20.punct.1.n.3.*Dicastillo *loco cit. dubit.2. n.20.*& Baunius *tr.3. de Confirmat.q.2.* Qui addunt

vsum

usum hujus Sacramenti post Christi Domini Ascensionem incœpisse.

QVÆSTIO IV.

Quid sit Sacramentum Confirmationis?

REspondeo, quod est *Sacramentum Vnctionis chrismatis consecrati, quo Episcopus frontem hominis baptizati ungit, sub præscripta forma verborum.* Vel est, *Vnctio exterior chrismatis ab Episcopo consecrati in fronte, manu Episcopi in modum Crucis facta, sub præscripta forma verborum.* Vel tandem, *Est Sacramentum confirmationum in fide.* Sic Magist. *in* 4. *dist.* 7. S. Thom. *q.* 72. & *ibi* Cajetao. Navar. *c.* 22. *n.* 8. Filliucius *loco citato, n.* 7. Vivaldus *n.* 7. Hurtado *tract. de Confirmat. diff.* 1. & communiter Doctores, ut videre est apud Henriquez *lib.* 3. *c.* 1. *n.* 6. *littera L.* Reginaldus *lib.* 28. *n.* 3. qui *n.* 2. benè notaverat, hoc Sacramentum dici Confirmationem à suo proprio effectu, à forma Consignationis Sacramentum, Signaculum dominicum, & Signum Christi, à materia Sacramentum Chrismatis, Inunctio, Oleum Sanctificatum, & Sacrum Vnguentum. Et à ritu ipsius, Impositio manuum. Sic ille post Gregorium à Valentia *tom.* 4. *disp.* 5. *q.* 1. *punct.* 1. *sub initium.*

QVÆSTIO V.

An sit præceptum Divinum impositum baptizatis, recipiendi hoc Sacramentum, si commodè possint.

AFfirmant Scot. *dist.* 7. *q.* 2. Ricard. *art.* 5. *q.* 2. Vvaldens. *tom.* 2. *de Sacram. c.* 3. Petr. Sot. *lect.* 2. *de hoc Sacramento*, & alij apud Suarez *disp.* 38. *sect.* 1. quibus favet Filliucius *tract.* 3. *n.* 40. quatenus docet, olim saltem ob frequentes persecutiones, videri tale extare præceptum.

Sed longè probabiliùs respondeo, non dari tale præceptum divinum. Ratio est, quia nec ex Scriptura, nec ex traditione Patrum constat, dari tale præceptum. Sic S. Thom. *in* 4. *dist.* 7. *q.* 1. *art.* 1. *q.* 2. & 3. *p. q.* 72. *art.* 8. *ad* 4. Navar. Ochagau. Ludovicus de San Iuan, Bartholom. & Petrus de Ledesma, Victoria, Suarex, Bonacina, & alij citati. Henriquez *lib.* 1. *c.* 4. *n.* 2. & *lib.* 3. *c.* 1. *n.* 7. Hurtado *tract. de Confirmat. diff.* 11. & Archangelus *dist.* 7. *pag.* 71. & 72. Necnon Palaus *tract.* 20. *punct.* 8. *n.* 1. & 5. Dicastillo *dub.* 10. *n.* 96. Trullench. *c. unico de Confirmat. n.* 5. & Diana *part.* 8. *tract.* 1. *resol.* 47.

QVÆSTIO VI.

An saltem sit præceptum Ecclesiasticum recipiendi hoc Sacramentum.

AFfirmāt Alexaod. 4. *p. q.* 25. *memb.* 2. D. Bonavent. *dist.* 7. *art.* 3. *q.* 2. Paludan. *q.* 1. D. Anton. 3. *p. tit.* 14. *c.* 14. §. 5. Sylvest. *verb. Confirmatio, n.* 9. Durand. *q.* 1. Petrus Soto *lect.* 2. Ricardus *dist.* 7. Scotus, & Major apud Vegam statim citandum, & alij asserentes peccare mortaliter illum, qui illud omittit non solùm ex contemptu, verùm etiam ex oegligentia. Moventur ex variis Decretis Pontificum, in quibus id constat, cap. *Spiritus Sanctus*, & cap. *de his, de consecrat. dist.* 5.

Sed probabiliùs respondeo: nec tale præceptum esse datum Ideoque secluso contemptu, non peccare mortaliter, qui hoc Sacramentum omittit. Ratio est, quia nullibi reperitur tale præceptum: Ergo etiamsi quis Confirmationem sponte, & ex oegligentia omittat, non peccabit mortaliter. Consequentia patet: antecedens verò probatur. Nam textus citat solùm convincunt, Confirmationem esse necessariam necessitate secundùm quid, quale reputatur illud quod est maximè conveniens; neque licitè potuisse baptismum olim conferri absque Confirmatione. Sic S. Th. *quæst.* 72. *art.* 8. *cit.* Caietanus *ibidem.* Sotus *dist.* 7. *q.* 7. *art.* 8. (unde malè citatur à Bonacina pro opposita sententia) Victor. *q.* 48 Navar. *c.* 22. *n.* 8. Suarez *disp.* 38. *sect.* 1. Filliucius *n.* 4. Vivaldus *de Confirm. ubi de suscipiend. q.* 7. Tolet. Sayrus, Regin. & alii quos citat, & sequitur Bonacina *de Confirm. punct.* 2. *n.* 2. Valentia, Molfes. Hæredia, & alii quos sequitur Diana 3. *part. tractat.* 4. *resol.* 25. & 5. *part. tract.* 3. *resol.* 30. Sà *v. Confirmatio, num.* 11. Henriquez *lib.* 1. *loco citato*, & *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 7. *lit. V*, Ochagav. *quæst.* 12. *num.* 3. & 4. Pesantius *q.* 72. *disp.* 3. *in fine.* Lublinus *loc. cit. num.* 4. Laym. *loc. cit. num.* 4. Granad. *tract.* 4. *disp.* 1, *num.* 4. Ludovicus de San Iuan *q.* 1. *art.* 6. *conclus.* 3. *Tannerus q.* 4. *dub.* 2. & Bartholomæus de Ledesma *diff.* 7. *col.* 239. & Hurtado *de Confirmatione, diff.* 11. Villalobos *de Confirmatione, diff.* 5. Vega *casu* 8. Petrus de Ledesma *in Summa, tract. de Confirmatione, c.* 8. *conclus.* 2. Archangelus *loco cit.* & communis, quam novissimè sequuntur Palaus *tom.* 4. *tract.* 20. *punct.* 8. *n.* 5. Bannius *tract.* 3. *de Sacrament. q.* 14 Ioan. de Dicastillo *dubit.* 10. *num.* 99. & Trulleuch. *loco citato.*

QVÆSTIO VII.

An saltem sit peccatum veniale hoc Confirmationis Sacramentum solùm ex negligentia negligere?

NEgant Petrus Ledesmius, Granad. & Ludoviens *loc. nuper cit.* & per se loquendo hoc ipsum docent Suarez *disp.* 38. *sect.* 2. Torreblanca *lib.* 2. *pract. cap.* 6. qui etiam pro hac parte refert Sotum, Henriquex, Navarrum, Bonacinam, Ægidium, & alios. Hurtado etiam *diff.* 11. obi sic ait: unde nun erit peccatum saltem mortale noo suscipere confirmationem, quia quod non est contra præceptum aliquod, non est peccatum. Sic ille. Trullench. *loco citato*, & Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 15.

Sed probabiliùs respondeo: esse peccatum veniale hoc Sacramentum negligere. Quia si cùm occasio suscipiendi datur, etiam citra contemptum negligitur, re vera propter rei præstantiam in ea negligentia esse aliqualem deformitatem conspicitur. Sic Valētia *disp.* 5. *q.* 2. *punct.* 3. dicens, id communiter ab omnibus concedi. Sic etiam Bartholomæus de Ledesma *loc. cit. col.* 240. Caietan. & alii apud Suar. *loc. cit.* Immò hoc idem iosinuant Bonac. Molfesius, & Sà *locis cit.* & Heutiquez *lib.* 1. *c.* 4. *n.* 4. *lit. S*: unde non bene citātur à Torreblanca pro opposita parte; & tandem in sensu à nobis explicato id docet Suarez, & ex illo Reginaldus *n.* 21. Palaus *punct.* 8. *n.* 8. *cit.* & Bauny *q.* 14. docentes ex accidenti saltem esse veniale hoc Sacramentum omittere, eo quòd ejus omissio sit spiritualis quædam prodigalitas.

QVÆSTIO VIII.

An peccet mortaliter qui Ordines saltem majores ante Confirmationem suscipit?

AFfirmant Nuñus *tom.* 2. *q.* 35. *art.* 4. Fornarius *tract. de Ordine, cap.* 3. *n.* 3. Tolet. *lib.* 2. *cap.* 71. *num.* 6. Tannerus *q.* 4. *dub.* 2. Anton. de Hinojosa in suo directorio, *v. Confirmatio, fol.* 116. Ludovicus *q.* 1. *art.* 10. *diffic.* 1. *pag.* 103. Lublinus *n.* 8. Majolus *de Irregul. lib.* 4. *cap.* 12. Bonacina *de Sacram. disp.* 8.

quaest. unic. punct. 5. *n.* 10. quia existimant facere contra praeceptum Trident. *sess.* 22. *c.* 4. *de reformat.* dicentis: quod non initientur qui confirmationem non susceperint.

Sed probabilius respondeo: non peccare mortaliter, sed venialiter tantùm; quia non facit contra aliquod praeceptum ad mortale obligans: nam in verbis Concilij nil praecipitur initiandis; sed praescribitur Episcopis, quod facere debent. Sic Sotus *in* 4. *dist.* 7. *art.* 8. *conclus.* 3. Victor. *q.* 48. *& de Sacramento Ordinis q.* 232. Vivald. *n.* 41. *ubi de suscipiente*, *n.* 13. Bartholomaeus de Ledesma *diff.* 5. *col.* 234. Valent. *disp.* 5. *q.* 2. *punct.* 3. Suar. *disp.* 23. *sect.* 1. *in fine*, Aegid. *disp.* 20. *n.* 103. *& q.* 72. *art.* 8. *num.* 90. Ochag. *de Sacramento Confirmationis q.* 8. *n.* 5. *& q.* 12. *n.* 92. Granad. *tract.* 4. *disp.* 1. *n.* 9. qui existimat, nec adhuc venialiter peccare. Layman *c.* 5. *n.* 4. Rodrig. *c.* 121. *n.* 4. Diana 2. *part. tract.* 16. *resol.* 4. *&* 3. *part. tract.* 4. *resol.* 24. *& p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 47. *fine*, Hurtad. *tract. de confirmat. diff.* 11. *in fine.* Henriquez *lib.* 3. *c.* 5. *in fine.* Moure *de Confirmat.* §. 5. Doctissimus Navarrus *c.* 22. *n.* 9. qui cum aliis docet, neque ipsummet Episcopum peccare plusquam venialiter, conferendo Ordinem, aut ipsummet Sacramentum Confirmationis, antequam ipsemet confirmatus sit. De quo *infrà disp.* 2. *q.* 6. etiam Torreblanca *loco cit. num.* 37. & Philibertus Marchinus *tract.* 1. *de Ordine, part.* 4. *c.* 3. *n.* 3. qui tamen malè citat Suarium pro opposita sententia, cum nostram clarè doceat *loc. cit.* Molfesius *in summa, tract.* 2. *c.* 11. *n.* 7. *& tract.* 4. *c.* 1. *n.* 21. Reginaldus *n.* 24. Dicastillo *de confirmat. dubit.* 10. *n.* 100. Trullench *lib.* 2. *cap. unico de confirmat. n.* 13. & me citato Diana *p.* 10. *tract.* 16. *resol.* 61. & Palaus *punct.* 8. *n.* 6. *in fine.* Quia licèt existimet hic Author in praecitato Tridentini decreto praeceptum contineri, ut non suscipiantur Ordines ante confirmationem, addit tamen, non obligare ad mortale; vel quia levis est materia, vel quia consuetudine sic praeceptum temperatum est.

QVAESTIO IX.

An saltem mortaliter peccet Episcopus ordinando illum qui non est Confirmatus?

AFfirmatè à fortiori tenentur Authores pro contraria sententia nuper *cit.* & ex nostris tenent Moure *loc. cit.* & alij.

Sed aequè probabiliter respondeo, non peccare plusquam venialiter. Sic Navar. *loc. cit.* cum Soto *dist.* 24. *q.* 1. *art.* 4. Torreblanca *loc. cit.* & apud illum Victoria, Suarez, Henriquez, & alij quos sequitur Diana *p.* 8. *resol.* 47. *cit.* & me citato *p.* 10. *tract.* 11. *resol.* 14. & apud ipsum Dicastillo.

DISPVTATIO II.

De Ministro Sacramenti Confirmationis.

QVAESTIO PRIMA.

An Minister ordinarius Confirmationis sit solus Episcopus?

NEGAVIT Armachanus *lib.* 11. *d. qq. Armenorum*, existimans quemlibet Sacerdotem, (imò & Diaconum) esse sufficientem Ministrum Confirmationis, cui favent Durand. *dist.* 7. *q.* 3. & Scotus *q.* 1. dicentes id esse probabile.

Sed oppositum omnino respondeo, & dico: Quod solus Episcopus est ordinarius Minister Confirmationis. Est haec responsio de fide. Nam habetur in Trident. *sess.* 7. *can.* 3. *de Confirmat.* ubi sic dicitur: *Si quis dixerit sanctae Confirmationis ordinarium Ministrum, non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.* Ergo solus Episcopus est ordinarius Minister Confirmationis, & hoc jure divino, ut docent Authores statim citandi. Praesertim D. Thom. *quaest.* 72. *art.* 11. & *ibi* Theologi. Magister *dist.* 7. & *ibi* D. Bonavent. *art.* 1. *q.* 3. Palac. *quaest.* 4. Soto *artic.* 11. Henriquez *lib.* 3. *cap.* 6. *n.* 1. & alij apud ipsum. Hurtado *diff.* 12. Archangelus *distinct.* 7. Baunius *tract. de Confirm. q.* 7. Dicastillo *dub.* 11. *num.* 108. Trullench. *lib.* 2. *cap. unico de Confirmat. num.* 14. & Palaus *tract.* 20. *punct.* 9. dicens, hanc sententiam esse de fide certam.

QVAESTIO II.

An simplex Sacerdotes ex commissione Papae possit esse Minister Confirmationis?

NEgant D. Bonavent. *dist.* 7. *post literam*, Scotus *ibid. q.* 1. Major, & Gabr. *quaest. unica.* Durand. *q.* 3. *&* 4. Adrian. *quaest. de Confirmat. art.* 3. Castro *verb. Confirmatio*, & Estius *in* 4. *dist.* 7. §. 11.

Sed longè probabiliùs, imò ut certum respondeo posse, quia Sum. Pontifex habet potestatem à Christo, ut possit facultatem confirmandi committere simplici Sacerdoti, & ita illam exercuisse Gregorium PP. I. affirmat Concil. Florent. Immò nostris temporibus, ut fertur, Gregor. XIII. hanc potestatem confirmandi in India simplici Sacerdoti commisit. Sic Sabetur *in cap. pervenit, dist.* 95. & docent D. Thom. *q.* 72. *art.* 11. ubi Cajet. Nuñus, Pesantius, & Aegidius. Ledesma *q.* 11. Soto *dist.* 6. *q.* 11. Paludan. *q.* 4. Aureol. *in* 4. *dist.* 7. *q.* 2. Victor. *quaest.* 49. Navar. *tom.* 2. *cons. lib.* 5. *de privileg. consil.* 14. Bellarm. *c.* 12. *de Confirmat.* Henriquez *lib.* 3. *c.* 6. *n.* 4. *&* 5. Suar. *disp.* 33. *sect.* 2. Vasquez *q.* 72. *disp.* 219. *c.* 1. *n.* 3. Bonacina *loc. cit. n.* 3. Filliuc. *n.* 13. Hurtad. *tract. de Confirm. diff.* 13. Vivaldus *de Ministro Confirm. n.* 4. Ochagau. *q.* 10. *n.* 2. Tolet. *loc. cit.* Granad. *tract. de Confirmat. disp.* 1. *n.* 5. Lublinus *loc. cit. num.* 19. Layman. *cap.* 6. *num.* 1. Ludovicus de S. Iuan *quaest.* 1. *art.* 7. *dub.* 1. *pag.* 98. Archangel. *distinct.* 7. *pag.* 68. *col.* 1. Angles *de Confirmatione, art.* 7. Sylvius *in addit.* §. 3. *de Confirmatione summae Binsfeldij.* Petrus Cañedo *cap.* 3. *pag.* 58. *&* 59. Torreblanca *loco cit. n.* 26. Grassius 2. *part. decis. lib.* 1. *c.* 5. *n.* 23. *pag. mihi* 14. Petrus de Ledesma *in Summa de Sacramento Confirmationis, cap.* 9. Molfesius *in summa, tract.* 4. *c.* 2. *n.* 27. dicens, nostram sententiam esse de fide. Reginald. *n.* 18. & communis. Palaus & Baonios *loc. cit.* Diana *p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 3. & Dicastillo *loc. cit. n.* 118. ubi probabiliter ait, posse Pontificem hanc facultatem quam habet committendi simplici Sacerdoti ad administrandum hoc Sacramentum, alteri committere, ut id faciat nomine suo quando subsit justa causa.

QVAESTIO III.

An Episcopus possit etiam committere simplici Sacerdoti ut validè confirmet?

AFfirmat Cajet. *q.* 72. *art.* 11. Sot. & Ledesm. *q.* 13. *art.* 11. id posse, nisi aliàs Papa hoc sibi reservasset. Dictis auctoribus accedunt Layman, & Salmeró, quos affert, & sequitur Basilius *de Confirm. p.* 4. *cap.* 4.

Sed

Sed certissimè respondeo; non posse, etiamsi à Papa non prohibeatur; quia solus Pontifex id potest, cùm ille de plenitudine potestatis multa habeat à Christo, quæ inferiores Episcopi non habent. Sic Doctores pro vtraque sententia *sup. cit.* præcipuè Suarez, Henriquez, Bellarm, Ægidius, Filliuc. & Vivaldus, quos affert, & sequitur Bonacina *disp. 3. q. vnic. punct. 2. n.* 8. Molfesius *loco cit.* Hurtado *diff.* 13. Dicastillo *de confirmat. dub.* 11. *n.* 123. Trullench *loc. cit. n.* 14 Palaus, & Baunius *loc. cit.* Diana *p. 8. tract.* 1. *resol.* 5 Ioannes Petit, Præpositus, Petrus à S. Ioseph, Auersa, & Ochagauia penes ipsum.

QVÆSTIO IV.

An ex commissione Papæ possint Diaconi Confirmare?

AFfirmant Abbas, & Innocent. *in cap. Quando, de consuetudine*, Glossa *in cap. Manus, de consecr. distinct.* 5. & Angel. *verb. confirmatio, num.* 2. Quia existimant ex mandato Papæ quemlibet Clericum posse conferre ordinem, & Sacramentum, quod habet. Sic refert etiam Aureol. *in 4 dist.* 7. *q.* 2.

Sed certissimè respondeo: non posse, licet Diaconus sit Cardinalis: quia solus Sacerdos eleuari potest, vt quædam Episcopalia officia attingat. Sic D. Thom. *dist.* 7. *q.* 3. *art.* 1. *& q.* 72. *art.* 11. Sotus, Ledesma, Tabiena apud Henriquez *lib.* 3. *c.* 6. *n.* 5. Granad. *loc. cit. num.* 9. Ludouicus de San Iuan *loc. cit. diffic.* 2. & Doctores supra citati. Præcipuè Reginald. *lib.* 28. *num.* 19. qui id benè probat *ex cap. Manus, de consecr. dist.* 5. *& cap. Quanto, de consuetudine*, Palaus etiam *punct.* 9. *n.* 4. Baunius *q.* 7. *assert.* 3. & Diana *part.* 8. *tract.* 5. *resol.* 5. *in fine.*

QVÆSTIO V.

An Episcopus hæreticus, degradatus, vel excommunicatus, possit validè confirmare?

NEgant Magist. *distinct.* 13. *cap.* 4. *& distinct.* 25. Glossa *in cap. Accedens*, 50. *distinct.* & alij Iurisperiti apud Castrum *lib.* 2. *de iusta hæret. punit. cap.* 21. & apud Couar. 1. *var. cap.* 20. *num.* 8. Et ille sententiam probabilem innuit Ludou. de S. Iuan *loco citato, dub.* 4. *pag.* 100.

Sed certissimè omnino respondeo: posse validè, licèt non licitè, quia neque hæresis, neque excommunicatio, aut degradatio tollit characterem, aut ordinem Episcopalem, in quo fundatur potestas confirmandi. Sic Henriquez *lib.* 3. *cap.* 6, *num.* 2. Suarez *disputat.* 36. *sect.* 3. Filliuc. *num.* 29. Ægidius *quæst.* 72. *art.* 11. Bonacina *de Confirm. quæst. vnic. punct.* 2. *n.* 6. Ochagauia *quæst.* 10. *num.* 9. Lublinus *loc. cit. num.* 5. Petrus Ledesmius *c.* 9. *post* 7. *concl.* Reginald. *n.* 20. & est certa, & communis sententia. An verò Episcopus non confirmatus possit validè confirmare, constat ex dictis *disput.* 1. *quæst.* 8. posse. Ita Doctores *cit.* præcipuè Dicastillo *loc. cit.* & Palaus *punct.* 9. *num.* 2.

QVÆSTIO VI.

An Episcopus non Confirmatus peccet mortaliter alios Confirmans?

AFfirmant Tannerus *q.* 4. *dub.* 2. & à fortiori illi, qui negant (omnino malè) Episcopum non confirmatum non posse validè confirmare.

Sed probabiliùs respondeo: solùm peccare venialiter, quia licèt sit aliqua inordinatio ministrare hoc Sacramentum ex officio, & illud nolle suscipere, non tamen est grauis. Sic Nauar. *cap.* 22. *n.* 9. Granados *tract.* 2. *disput.* 1. *num.* 11. & alij communiter. Lege Dicastillo *hic dubit.* 11. *n.* 126. & me citato, Diana *p.* 10. *tract.* 11. *resol.* 24.

QVÆSTIO VII.

An Episcopus non Confirmans in sua Diœcesi opportunis temporibus peccet mortaliter?

REspondeo: peccare, quia cùm sit pastor, tenetur oues pascere, etiam in his quæ ad vtilitatem suæ Ecclesiæ à Christo sunt instituta. Sic Angel. *verb. Confirmatio, n.* 2. Syluest. *num.* 2. Viuald. *n.* 8. Suarez *disputat.* 38. *sect.* 2. Filliuc. *n.* 31. Ochagauia *quæst.* 11. *num.* 4. & Layman *cap.* 6. *num.* 3. Reginaldus *lib.* 18. *num.* 21. sic dicens: Mortaliter peccat Episcopus ille qui multo tempore negligenter talem administrationem omittit. Sic etiam Palaus *punct.* 9. *num.* 13. Tolet. Genuens. & Barbosa penes ipsum, Dicastillo *num.* 140. & Trullench *lib.* 2. *cap. vnico de Confirmat. num.* 5. *in fine.*

QVÆSTIO VIII.

An peccet mortaliter Episcopus in sua Diœcesi subditos alterius Confirmans?

AFfirmant Viuald. *loc. cit.* Petrus Ledesma *de Confirmatione, cap.* 9. *concl.* 7. Bartholom. ab Angelis *dial.* 3. § 6 2. Suarez *loc. cit. in fine.* Bonacina *de Confirmatione, quæst. vnic. punct.* 2. *n.* 11. Paludanus *distinct.* 7. *quæst.* 4. & Syluest. *verb. Confirmatio, quæst.* 5. Ludouicus *quæst.* 1. *art.* 7. *dub.* 3. *pag.* 100. Toletus *lib.* 2. *c.* 24. *n.* 5. & Reginaldus *loco citato.*

Sed æquè probabiliter respondeo: non peccare, & consequenter neque incurrere in censuram aliquam, quia credendum est, hoc esse ratum, & gratum proprio Episcopo, quod sufficit in præsenti, nam cùm iurisdictio non sit de necessitate huius Sacramenti, faciliùs præsumi potest ratihabitio, quàm in Sacramento pœnitentiæ, vbi requiritur Iurisdictio de præsenti, *vt infrà.* Sic Henriquez *lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 6. Sà *verb. Confirmat. num.* 2. Genuensis *in man. prælat. c.* 54. *num.* 7. Barbosa *de potestate Episcopi, p.* 2 *allegat.* 30. *num.* 12. Diana 2. *part. tract.* 17. *resol.* 17. *& 3. p. tr.* 4. *resol.* 24. *& 4. p. tr.* 4. *miscel. resol.* 50. Ochagau. *q.* 11. & Layman *cap.* 6, *num.* 2. necnon me citatu, Quintanaduenas *tom.* 1. *tract. de Baptism. sing.* 11. *n.* 5. Dicastillo *num.* 128. & Palaus *punct.* 9. *n.* 7. vbi ait, vsu receptum esse, Episcopum in propria Diœcesi confirmantem, omnibus ad se confluentibus confirmationem ministrare, nulla inquisitione facta, an sint propriæ, vel alienæ Diœcesis.

QVÆSTIO IX.

An etiam possit absque graui peccato confirmare in aliena Diœcesi sine expressa licentia proprij Episcopi?

REspondeo, quod non, quia id expressè prohibet Trid. *sess.* 6. *de Reformatione, cap.* 5. adiuncta declaratione Congreg. Card. Sic Henriq. *loc. cit.* Sà *n.* 2. Suarez, Bonacina, Syluester, Palud. Ludouicus, Filliuc. Ochagau. *loc. cit.* Reginaldus *num.* 21. Chamerota *de Confirmatione c.* 7. *dub.* 3. & communis, quam sequuntur Palaus *punct.* 9. *num.* 8. & Barbosa cum aliis 2. *p. de potest. Episcopi, allegat.* 30. *n.* 15. docentes & peccare mortaliter, & incurrere suspensionem ab exercitio Pontificalium.

QVÆSTIO X.

An possit Episcopus licitè Confirmare aliquem afferentem dimissorias sui Episcopi, vt Ordinetur?

RESpondeo: posse. Nam concesso vno, etiam reliqua concessa censentur, sine quibus ad illud conuenienter perueniri non potest: at Confirmatio præmitti debet Ordinibus: ergo. Sic Diana *3.p.tr.4. res 24.*& apud ipsum Zambraous, Layman, Fagundez,& alij, quos sequuntur Trullench. *loco citato, n.15. in fine, pag.44.*& me citato, rursus Diana *p.10. tr.11. resol.14.*

QVÆSTIO XI.

Quanam dispositiones requirantur in Ministro Confirmationis?

REspondeo, quod quatuor. Primùm enim debet habere intentionem, saltem virtualem, administrandi hoc sacramentum. Secundò debet esse sine conscientia peccati mortalis. Tertiò debet vti Chrismate illius anni. Quartò debet celebrare cum debita solemnitate. Sic omnes Doctores, præcipuè Henriquez *lib.1.c.5.& 6.* Bonac, *loc.cit.n.13.* Angel. Syluest. Tabiena, Toletus, Viuald. Graff.& alij apud ipsos.

QVÆSTIO XII.

An requiratur, quod Episcopus ministrans Confirmationem sit ieiunus?

AFfirmatiuam sententiam tenere Sà *verb. Confirmatio, num.1.* ait: Bonacina *loc. cit. punct. 2. n.13,* sed non ita bene id tribuit Emmanueli Sa: nam oppositum expresè docet *loc. cit. in editione non correcta*, per hæc verba: Confirmare potest Episcopus, etiam in suo Palatio, aut alio loco honesto,& tempore interdicti,& post prandium. Sic ille. Et clariùs *n.23.* sic dicens: Non est necesse præmitti ieiunium, aut Confessionem. Sic Sà *in editione prima*, licèt verum sit, quod *in correcta* contrarium dicat. Meliùs posset pro hac affirmatiua parte citari Nicolaus Ploue (licèt hunc Authorem, posse confirmationem post prandium, quauis necessitate conferri, indubitanter affirmet.) Et text. *in cap. Vt ieiunii, & cap. Episcopi, de consecrat. dist.5.*

Sed probabiliùs respondeo, non requiri de præcepto, sed tantùm de consilio (qua ratione intelliguntur *capita cit.*) quod consilium iam vsus sustulit. Sic Ochagauia *quæst.11. n.2.* Granado *loc.cit.disp.2.n.3.* Henriquez *loc cit. num.7.* Angelus *n.7.* Reginaldus *num.17.* Toletus *lib 2.cap.14.n.9.* Bonacina *loc. cit. num.13.* Ægidius *q.72.art.7.* Hurtado *diff.vltima*, & Filliuc. *num.62.* dicens: consuetudinem esse, vt post prandium conferatur. Sic etiam Bartholomæus de Ledesma *diffic.10.col.248.* Angles *de Confirm. art. vlt. concl. vlt.* Archangelus *dist.7. pag.68. col.2.* dicens: Confirmationem posse fieri, tam post, quàm ante prandium, & est communis, quam sectantur Palaus *loc. cit. n.1.* Suarez & Layman apud illum, & Trullench. *de Confirmat. num.6.*

QVÆSTIO XIII.

An teneatur Episcopus sub peccato mortali confirmare in Ecclesia?

AFfirmant Nuños *quæst.72. art. 2. vers. Secundus ritus*, Granado *loc. cit.* quibus fauet Sa *loc. cit.* & innuit satis Suarez *disp.37. sect.2. §. secundò notari*, & tenet Palaus *punct.10. num* ·.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri sub tanto onere, cùm communiter Episcopi in suo Palatio Confirmationem conferant: sed potiùs posse in quocumque loco decenti, licèt interdicto, &c. Sic Sanctius *in select. disp.40. num.4.* Ragucius *in Lucerna Paroch. de Confirmatione, quæst.37. num.1.* Palud. *dist.7. q.3. art 3.* Henriquez *cap.6. cit. num.7.* Ægidius, & Bonacina *loc. cit.* Filliucius *n.62.* qui solùm (& bene) ait: conuenientius hoc Sacramentum in Ecclesia conferri, & dicit probabile Suarez *loc. cit.* Sic etiam Bartholomæus de Ledesma *diff.20. col.248.* & Diana *4.p.tr.4. misc. res.50. & antea 2.p.tr.17. miscel. resol.17.* Hurtado *loc. cit.* per hæc verba: Confirmatio quouis tempore, etiam in Festo, & in Interdicto conferri potest, sicut Baptismus: & extra Ecclesiam, & à non ieiunis conferri, & suscipi. Sic ille, & Trullench *loc. cit.* & vt probabilem sententiam illam admittit, licèt non sequatur Palaus *loc. cit.*

DISPVTATIO III.

De materia, & forma Confirmationis.

QVÆSTIO PRIMA.

An Chrisma ex oleo oliuarum, & balsamo confectum, sit materia remota Confirmationis.

NEGANT aliqui apud Ochagauiam *tr. de Sacramento Confirmationis, q.2. n.1.* & apud Marsil. *in 4. q.5. art.1.* docentes; materiam remotam huius Sacramenti non esse Chrisma, sed nudam impositionem manuum Episcopi. Negat etiam ex parte Canus, dicens materiam esse oleum,& balsamum: sed quodlibet eorum sufficere, cui sententiæ fauent satis Caiet. Soto, Couar. Rubio,& alij *infrà* citandi.

Sed certissimè respondeo: esse. Ita enim expresè definitur in Concil. Florentino sub Eugenio IV. (Et sic etiam intelligendum Trident. *sess.7. can.2.*) & in Concil. Brach. *1.c.4.* & docent omnes Doctores cum D. Th. *quæst.72. art.2.* Catech. Rom. *pag.123.* & D. Dionysius, Cyprian. & alij Patres apud Authores citatos. Legantur Nauar. *cap.22. n.8.* Suarez *disp.33. sect.1. & 2.* Sotus *in 4 dist.7. q.1. art.2.* Nuñus *in 3. p. quæst.72. art.3.* Ægid. *ibi, n.29. & 30.* Henriquez, Sayrus, Toletus, Graffius,& alij, quos affert,& sequitur Bonacina *disp.3. q. vn. punct.3. n.1.* Vega *c.64. casu 2. col.686.* & Archangel. *distinct.7. pag.62.* Bauny *de confirm. q.4. dicto 1.* Palaus *tom.4. tract.20. punct.2.* Dicastillo *dubit.3. de confirmat. à n.23.* & Trullench *lib.2. cap. vnico de Confirm. n.6.*

QVÆSTIO II.

An hæc materia Confirmationis fuerit ab Ecclesia, an verò à Christo instituta?

AFfirmant ab Ecclesia esse institutam aliqui Canonistæ apud Marsilium *in 4. dist.5. q.2. art.5.* Sotus & Thesaurus Sacerd. apud Viuald. *c. de materia, n.2.* Alensis & D. Bonau. apud Suarez *disp.33. sect.1.* & apud Henriquez *lib.3. c.1. n.3. & 4.* & dicit esse probabile Aureol. *in 4. dist.7. art.1. §. Quod si videatur.* Et in id videtur inclinare Nicol. Plouë *de Sacram. Confirm. fol. mihi 10.*

Sed

Sed respondeo, non ab Ecclesia, sed immediatè à Christo Domino materiam Confirmationis fuisse institutam. Ratio est, quia de fide est, Christum immediatè per seipsum hoc Sacramentum, quoad omnia essentialia, instituisse, *vt suprà tract. 1. disp. 1. q. 5. & 6.* est habitum: at de fide est, Chrisma esse materiam essentialem: ergo de fide est Chrisma institutum esse à Christo. Sic Catechis. Rom. *pag. 221.* Henriquez, Suarez, Viuald. & Ochagau. *loc. cit.* & est communis sententia. Quod si dubites, an Deus possit dispensare, quod non confirmetur cum Chrismate? Respondet Aureol. quod non: sed ego non dubito, quin Deus possit. Sic Authores statim citandi. Legantur Henriquez *lib. 3. cap. 2.* per totum, & alij apud ipsum.

QVÆSTIO III.

An Balsamum, quod in materia Confirmationis reperitur, sit de necessitate Sacramenti?

NEgant Valent. *disp. 5. q. 1. punct. 2.* Victor. *q. 40.* Nauar. *cap. 22. n. 8.* Couar. *1. var. cap. 10.* Caiet. *q. 72. art. 2.* Sotus *in 4. dist. 7. art. 2.* Viuald. *de Materia Confirmationis, num. 3.* Moure *cap. 3. 6. 2.* Reyna, Carrillo, Zanar. Barbos. Philiareus apud Dianam *3. p. tract. 4. res. 23.* Guillel. Estius *in 4. distinct. 7. §. 8.* Pesantius *quæst. 72. disp. 2.* Lublinus *verb. Confirmatio,* in initio, & Barthol. de Ledesma *diff. 3. concl. 2. col. 224.* Angles *de Confirmat. art. 2. concl. 2.* Et Aureol. *loc. cit.* Vega *loc. cit. casu 2.* Torreblanca *lib. 2. pract. c. 6. n. 19.* Graffius *p. 2. lib. 5. c. 5. n. 27. pag. 14.* & Archangelus *dist. 7. pag. 63. col. 2.* Barbosa *2. p. de potest. Episc. allegat. 31. n. 3.* & alij existimantes, balsamum non esse de necessitate huius Sacramenti: sed sufficere oleum, eo quòd sic colligi videatur ex *cap. Pastoralis, de Sacram. non iterand.* Ex quo colligunt hi Doctores, posse Pontificem dispensare, vt Sacramentum confirmationis administretur cum solo oleo oliuarum, si balsami copia deesset. Ita cum prædictis authoribus Diana *p. 8. tract. 1. resol. 11.* & Dicastillo *dubit. 3. de Confirmat. num. 9.*

Sed probabiliùs respondeo, esse de necessitate Sacramenti. Itaque Chrisma ex oleo, & Balsamo vero, vel saltem adulterino confectum, est necessaria materia Confirmationis. Ratio est, quia Concilium Florent. *loc. cit.* absolutè, & simpliciter affirmat, materiam huius Sacramenti esse Chrisma confectum in oleo, & Balsamo: ergo vtrumque est necessarium necessitate Sacramenti. Quia si alterum deest, deerit materia. Sic Nuños *q. 72. art. 3.* ex D. Th. *art. 2.* Suarez *disp. 33. sect. 1.* Durand. *q. 2.* ex D. Th. *in 4. dist. 7. quæst. 2. art. 2. quæst. 2.* Sotus *quæst. 3.* Ledesma *2. 4. quæst. 13. art. 2. dub. 3.* Gabriel. Palud. Bonau. Alens. Adrian. Syluest. Bellarm. Pet. Sotus, & alij apud Suarez *loc. cit. concl. 4.* Petr. de Ledesma *in summa de Confirm. c. 2. conc. 7.* Henriquez *lib. 3. cap. 2. n. 1.* dicens: esse sententiam omnino certam. Tolet. *lib. 2. cap. 24. num. 3.* & Hæredia, Syluius, Pitigian. Zambran. Layman, Villalob. Ægidius, & alij, quos sequitur, & citat Diana *loc. cit.* Ochagau. *q. 2. n. 4. & 6.* dicens: hanc conclusionem esse de fide. Granado *tom. 5. tract. 1. disp. 2. sect. 1. n. 3.* Bonacina *loc. cit. punct. 3. num. 2.* Hurtado *de Confirmat. diff. 4.* Ludouicus de S. Iuan *q. 1. art. 2. concl. 3. pag. 92.* P. Cañedo *c. 2. de Confirmatione, pag. mihi 56.* & Ioannes de la Cruz *de Confirm. q. 72. dub. 1. concl. 1.* addens, & benè: quod si hoc Sacramentum fortè administratum fuerit cum oleo simplici tantum, non sit iterandum absolute, sed sub conditione, propter probabilitatem opinionis contrariæ. Vltra citatos Doctores tenent nostram sententiam Palaus *punct. 2. n. 3.* & Bauny *quæst. 4. de Confirmat. dicto 1.* (qui *ad cap. cit.* pro contrariis benè respondent) Layman *lib. 5. tr. 2. c. 2. dub. 1.* Basilius *de Confirmat. p. 2. c. 2. n. 4.* Trull. *loc. cit. n. 6.* & me citato Diana *p. 10. tr. 11. resol. 14.* (iam sibi contrarius) & alij, qui consequenter affirmare tenentur, non posse Pontificem dispensare vt dictum Sacramentum sine balsamo ministretur.

QVÆSTIO IV.

An sit de necessitate Sacramenti Confirmationis, quod Chrisma sit consecratum?

NEgant in primis Molfes. *in sum. tract. 4. cap. 1. n. 21.* & apud illum Maldonatus, docentes quod si quis oleo non consecrato esset confirmatus, non esset iterum confirmandus. Negant etiam Palud. *dist. 7. q. 1. n. 19. & q. 4. n. 34.* Capreol. *dist. 7. quæst. 2.* Estius *loc. cit. §. 9.* & alij. Quatenus affirmant, posse Ecclesiam dispensare, vt Confirmationis Sacramentum fiat ex Chrismate non consecrato.

Sed longè probabiliùs respondeo: esse de necessitate Sacramenti, & ita non posse Ecclesiam dispensare, vt ex Chrismate non consecrato Confirmatio fiat. Quia quæ sunt de essentia, & necessitate Sacramenti, nequeunt ab Ecclesia mutari. Ratio est, quia materia Sacramentorum, qua Christus Dominus non est vsus, necessariò consecranda est antequam ad vsum Sacramenti applicetur: at materia Confirmationis non est vsus: ergo necessaria est præuia consecratio eius. Sic S. Thom. *q. 72. art. 3.* Sotus *dist. 2. q. 1. art. 3.* Victoria *q. 42.* Suarez *disp. 33. sect. 2.* Angles *loc. cit. conc. 4.* Petrus Cañedo *cap. 2.* Tolet. *lib. 2. c. 24. n. 2.* Vega *casu 3.* Granad. *loc. cit. sect. 2. n. 10.* Filliuc. *n. 12.* Pesantius *quæst. 72.* Layman *c. 2. n. 2.* Moure *loc. cit. n. 5.* Petrus de Ledesma *c. 2. concl. 9.* Hurtad. *diff. 5 in fine,* Archangel. *loc. cit.* Ludouicus de S. Iuan *loc. cit. concl. 4* Henriquez *loc. cit. num. 2* per hæc verba: Similiter de Sacramenti necessitate iure diuino est, vt hæc materia sit benedictione aliqua consecrata, vt probat vsus Ecclesiæ, cum traditione Pontificum, & Patrum, tam Græcorum, quàm Latinorum, idque passim in Conciliis totius orbis definitur) cum sit materia exterior permanens, quâ Christus nunquam est vsus. Sic ille. Necnon Palaus *punct. 2. n. 5.* Baunius *quæst. 4.* & Trullench *loc. cit.*

QVÆSTIO V.

An Chrisma debeat necessariò necessitate Sacramenti consecrari ab Episcopo?

NEgant Palud. *loc. cit.* Cajet. *q. 72 art. 3.* Victor. *q. 45* & Valentia *tom 4 disp. 5. quæst. 1. punct. 2.* apud Reginaldum *lib. 28. n. 8.* (qui & probabilem sententiam reputat) & ita existimant, confirmationem factam cum Chrismate, à simplici Sacerdote consecrato, esse verum Sacramentum. Ratio eorum est, quia simplici Sacerdoti competit consecrare Hostiam: ergo & conficere Chrisma, cùm hoc sit minus.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, quod necessariò debeat consecrari ab Episcopo, vt fiat ex illo Sacramentũ. Ratio est, quia iure diuino data est hæc potestas solis Episcopis, vt constat ex multis Conciliis, præcipuè ex Florentino sub Eug. IV. vbi definiendo materiam Confirmationis, ait *Esse Chrisma ex oleo, & balsamo per Episcopum benedictum*; & Concil. VVormatiense *c. 2.* sic dicit: *Chrisma nullus conficere præsumat, præter Episcopum: Nam illi soli hæc dignitas concessa est.* Sic S. Th. *q. 2. art. 4.* Syluest. *Confirm. q. 2.* Victor *q. 51.* Nuñus *q. 72. art. 4. diff. 4.* Suar. *disp. 33. sect. 2.* Viuald. *loc. cit. num. 5.* Bonacina *punct. 3. n. 3.* Gran. *loc. cit. sect. 2. n. 12.* Layman *loc. cit.* Bartholom.

de Ledesma *diff.3.cont.3.col.*227.Petrus Cañedo,Vega,Torreblanca,Petrus de Ledesma *loc.cit.* Hurtado *tract.de Confirmation.diff.*5.Dicastillo *loc.cit. dubit.*4. Palaus, & Baunius *loco citato*, qui ad argumentum contrariorum bene negat consequentiam: quia aliàs sine licentia Pontificis posset simplex Sacerdos Baptizare, confirmare, sacrare altaria,&c.cum hæc confectione Eucharistiæ, dignitate sint multò mioora, quod tamen eum tentare Concilia prohibent.

QVÆSTIO VI.

An summus Pontifex possit simplici Sacerdoti talem consecrationem committere?

AFfirmaot Valentia *disput.*5. *quæst.*1. *punct.* 2. Cajet.*loc.cit.art.*3.Victor. *n.*43. Sotus *dist.*13. *q.*1.*art.*3.Ludouicus de S.Iuan *loc.cit.dub.*2.*concl.*2. *pag.* 93. & Biescas *in apologia pro doctrina* S. Thom. *tom.*2. *pag.*788. & Ledesma *q.*72.*art.*3. Angles *loc. cit.concl.*6.Biosfeld. *de Confirmat.*§.2. Petrus Cañedo *loco citato*, & apud ipsum,& Henricum Henriq. Scotus *q.*1. Palud. *quæst.*4. Capreol. *quæst.*2. & Palac. *q.*4. & nouissimè Diana *p.*8.*tract.*1.*resol.*12. Amicus & Escobar penes ipsum. Ratio eorum est, quia Pontifex potest committere simplici sacerdoti administrationẽ Sacramenti Confirmationis,vt *sup.disp.*2. *q.*2. est habitum: ergo & poterit Chrismatis consecrationem ad ipsam administrationem requisitam.

Sed probabiliùs respondeo, non posse: quia (vt ostensum est) de iure diuino solis Episcopis est data potestas conficieodi Chrisma. Sic Suarez *loc.cit.*Filliue.*num.*13.Ægid.*quæst.*71.*art.*3.*dub.*1.*concl.*4.Barbosa *de potestate Episcopi part.*2. *allegat.*30. *num.*6. Ioannes de la Cruz *q.*72. *concl.*3. Hurtado *loc.cit.* Arcbang.*dist.*7.*pag.*66.*col.*2.& *pag.*67.*col.*1.Ochagav. *q.*3. *num.*9. & latiùs *quæst.*10. *num.*2. Layman *loc.cit. n.*3. & videtur inclinare io hanc sententiam Diana 3.*p.tract.*4.*resol.*23. & tenent Barthol.de Ledesma *loc.cit.concl.*6.*col.*121. & Sylv.3.*p.q.*72.*art.*3. & *in addit.ad* §.2. *Binsfeldij*, Vega *de Confirmatione, casu* 2.Petrus Ledesma *loc.cit.* & ante hos Doctores Henriquez *lib.*3.*cap.*2.*num.*2.*lit.V.* qoi id probat ex usu Ecclesiæ, ex Pattibus, & Conciliis. Legantur Divus Thom. *distinct.*18.*quæst.*1.2.& 3. & Bellarm. *de Confirm.c.*8.Ex quo constat, falsò docuisse Ledesmam (ut refert Huttado) posse Episcopum consecrationem Chrismatis simplici committere Sacerdoti, cùm nec Summo Pontifici data sit talis potestas.Tenent novissimè nostram sententiam Basilius *de Confirmat.* 2.*p.cap.*4.*per totum*,Trullench *loc.cit.*Baunius *q.*4. *vers. Infertur* 5. & Palaus *punct.*2. *n.*7. quia ad argumentum factum pro contraria parte,bene negat consequentiam, eo quòd ad primum potestatem habeat Pontifex à Christo Domino acceptam: non verò ad secundum.

QVÆSTIO VII.

An sit de necessitate materia Confirmationis, ut Chrisma sit novum,& recens illius anni.

VIdetur,quod sic: oam in Concil. Carthag.IV. *cap.*12. Toletan.I. *cap.*12.Vasensi *cap.*3.præcipitur Parochis, ut singulis annis à suis Episcopis ante Paschæ solemnitatem Chrisma perant.

Sed certissimè respondeo, hoc non esse de necessitate Sacramenti, sed solùm de necessitate præcepti; & ideo validum esse Sacramentum administratum cum Chrismate consecraro alio anno,peccare tamen graviter Episcopum, qui veteri Chrismate administraret. Prima pars probatur, quia Concil. Florent. simpliciter dixit: Chrisma esse materiam hujus Sacramenti; sed quamvis sit alterius anni, est verum Chrisma: ergo. Secunda pars constat ex Conciliorum decretis suprà adductis. Sic Suar. *disp.*33.*sect.*1. Bonac. *punct.* 3.*n.*3.& Ochagavia *q.*2.*cit.n.*9.Ludovicus de San.Iuan *loc.cit.concl.*2.*pag.*93.Moure §.2. *n.*6. Lublinus *de Confirmat.n.*8.ex Nauar. *c.*22.*n.*9. Petrus Cañedo, Villalob. & Torreblanca *loc.cit.* & communis,quam sequuntur Baunius *quæst.*4. & Palaus *punct.*2.*num.*10.

QVÆSTIO VIII.

Quando,& quomodo consecrandum est Chrisma?

REspondeo, quod debet in die Cœnæ Domini consecrari,vetere combusto Chrismate, solemnibus cæremoniis,iuxta Cateeb.Rom. *pag.*224. Sic Suarez & Bonac.*loc.cit.* Viuald.*num.*8. Henriq.*lib.*3. *cap.*1.*num.*4.& communis omnium,ex decretis suprà citatis,præcipuè ex *c.si quis de alio,de Consecr.dist.*4. & *cap.litteris,dist.*3.

QVÆSTIO IX.

Quænam sit materia proxima Confirmationis?

REspondeo, quod est vnctio Chrismatis facta in fronte in modum Crucis. Est responsio certa,& patet ex generali regula Sacramentorum,quæ in usu coosistunt. Sic enim ablutio in baptismo, & vnctio in Extrema vnctione, sunt de essentia Sacramenti. Sic S.Thom. *q.*72.*art.*9. & cum eo Suarez *disp.*83. *sect.*3. Bellarmin. *lib.de Confirmat.cap.*8. Ægid. 3.*p.* *q.*72.*à n.*47.Henriq.*lib.*5.*cap.*2.*num.*3.Valentia *n.*4. *disp.*5.*q.*1. *punct.*2.Bonac. *disp.*3. *punct.*3.*num.*4. & omnes communiter.

QVÆSTIO X.

An sit de necessitate Sacramenti, quod vnctio fiat in fronte confirmandi?

NEgat Ledesma *q.*72. *art.*9. existimans, solùm esse de necessitate præcepti Ecclesiæ,& consequenter quocunque loco, vel parte corporis fiat Vnctio,factum tenere,licèt peccet sic administrans.Negat etiam Victor. *de Confirmatione q.vltim.* Et id esse probabile,ait Filliue.*tract.*1.*num.*15.

Sed longè probabiliùs,imò certissimè respondeo, esse de necessitate Sacramenti. Primò, quia id clarè colligitur ex Concil.Florent.*in decreto de Armenis,* & *ex c.vnico de sacra unctione. Secundò*,quia communiter apud Patres hoc inter essentialia numeratur,& meritò:nam cùm frons sit sedes verecundiæ, par est, vt confirmandus in fronte inungatur,vt sine rubore, & verecundia Christi nomen confiteatur.Sic S.Th. *q.*72.*art.*9. Bellarm.*c.*8.*propos.*4.quia hoc ex Pontifice Innoc. I.Leone I.Ioanne III.Greg.I. Conc.Hisp. 2.*can.*7.& Florent.probat.Sic etiam Henriquez *lib.*3. *cap.*2.*n.*3.& *cap.* 5. *num.*4. Bartholomæus de Ledesma *diff.*4.*concl.*2.*col.*131.Ægid.*q.*72.*art.*9.*n.*90.Filliuc.*n.*15.*cit.*Vivald.*de susc.Confir.n.*4. Bonac.*disp.*3. *punct.* 3. *n.*5. & apud ipsum Chamerota, Nugnus, Graffius,& alij.Sotus *dist.*7.*art.*9.*n.*5. Suar. *disp.*33. *sect.*3. dicens oppositam sententiam non solùm esse falsam,sed valdè temerariam,Hurtad.*diff.*6.Diana 3. *p.tract.*4.*ref.*27. Philip.de Cruce *tract.* 10.*pag.*145. Ochag.*q.*4.*n.*3.& apud ipsum Scot.Durand.& Gab. *dist.*7 Pesantius *in* 3.*p.q.*72.*disp.* 2.*concl.*6.Ludov.de S.Iuan *q.*1.*art.*4.*dub.*1. *concl.*2.*pag.*95. Vega *casu* 4. Valent.*disp.*5.*q.*1.*punct.*2 *in fine*,Layman *de Confirm.* *cap.*2.

*t.*2.*n.*5. Angles *de Confirm.art.*3.*concl.*3.Petr. Canedo *c.*3. Reginald.*lib.*28.*n.*9.& ante hos omnes, Nicolaus Plouc *de Confirm.loc.cit.* Archangelus *dist.*7. *pag.*69.*col.*2.& *pag.*70.& 71.Bauny *de Confirm.q.*4. *corol.*6.& *q.*5.Palaus *punct.*3.*n.*3.Dicastillo *dubit.*5. *n.*56. Trullench *cap.unico de Confirmat.n.*4.& Diana *p.*9.*tract.*8.*Resol.*30.

QVÆSTIO XI.

An sit de necessitate Sacramenti, quod Unctio fiat in modum Crucis?

NEgant Aureolus *in* 4.*dist.* 7. *q.* 1. prope finem, Vivald.*loc.cit.n.*5. (qui & dicit nullum authorem contrarium asserere) Mourr 3.*p exam.c.*1.§.7.& innuit Scrutinium Sacerd.*tract.*2. §. *de Sacr. Confirmat. vers. Quot sunt de substantia, pag. mihi* 44.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: esse de necessitate Sacramenti; quia aliàs non verificaretur forma,in qua dicitur:*Signo te signo Crucis*,&c. Sic S. Th.*q.*72.*art.*4.*ad* 4.Victor. *q.ult. de Confirm.* Sotus *art.*6.utterque Ledesma,Gabriel,Dur.Scot. Bellarm. quos citat, & sequitur Henriquez *loc.cit.n.*3. Nicolaus Plouë,& Vega *loc.cit.*Filliuc.*n.*16.Dian. Hurt. Philip.de Cruce,& Villalob.Suar.& Regin. *loc. cit.* Bonac.*disp.*2.*punct.*3.*n.*4.& apud ipsum Sà, Ægid. Nugnus,Pitigianus,Petrus de Ledesma,Angles, & Barthol.ab Angelis: Archang.*dist.*7. *pag.* 70. Binsfeldius *de Confirm.*§.2.& alij *loc. cit.* unde immeritò dixit Vivald.nullum Authorem nostram sententiam asserere, cum tot, & tam graves Doctores id affirment, & doceant, ut bene notat Archangelus *loc. cit.*Baunius, & Palaus *loc.cit.* qui bene advertit hic, ita esse faciendam unctionem in formam Crucis, quod nequaquam satisfaciet Episcopus,si confirmandum signet eruce, & postea ungat: sed necessariò debeat unctionem ipsam in figuram,& formam crucis facere.Dicastillo *n.*55.& Trullench *loc.cit.*

QVÆSTIO XII.

An sit de necessitate Sacramenti, quod unctio hujusmodi fiat immediatè manu Episcopi?

AFfirmant Ochagau. *q.* 4. *n.*4. Suarez *disp.* 33. *sect.*3.*in fine.*Pesant.*loc.cit.conc.*7.Granado *loc. cit.*Filliuc.*n.*17.& Diana *tract.*4.*cit. res.* 28. & 32. Victorel.*in add.ad Emanuelem Sà*,*n.*9.Nugnus apud Dian.*loc.cit.*Lublinus *v.Confirmatio*, *n.*12.Layman. *loc.cit.n.*5.Ægidius *art.* 3.*dub.*1.*n.*52. Reginald. *lib.* 28.*n.*10.Bonac.*loc.cit.*& Bauny *loc.cit. corollar.*6.Palaus *tract.* 20.*punct.*3.*n.*4.Dicastillo *loc. cit. n.* 66. & 151.Trullench *loc.cit.n.*7.*pag* 43. & rursus nominatim contra me & alios Diana *p.*9.*tract.*8. *Resol.* 30. quia (inquiunt) hoc Sacramentum à primis Ecclesiæ exordiis impositione manus conficitur, ut constat ex Apostulorum usu.

Sed æquè probabiliter respondeo,non esse de necessitate Sacramenti,sed de præcepto Ecclesiæ, unctionem fieri immediatè, ipsa manu, vel digito Episcopi. Primò, quia etiamsi fiat unctio medio aliquo instrumento,v.g.penna,verificantur verba formæ,ut constat.Secundò Quia non est credibile, Christum instituisse,ut ex re non tanti momenti,pendeat valor Sacramenti Confirmationis.S fficit ergo, quod fiat instrumento aliquo.Quod verò sit de necessitate præcepti, quod fiat manu immediate, constat ex usu, & ritu Ecclesiæ. Sic Heredia *de Confirmat. diff.* 5.*punct.* 5.*dub. unic. n.*2 H rtt. *tract.de Confirm.diff.*6.qui citat Henriq.*lib* 3.& Vivaldum *c.*5. Sed hi Authores clarè id non docent, docent tamen esse probabilem satis nostram sententiam,Suar.Filliuc.Pesantius, & Dian.*loc.cit.*unde tempore pestis licitè potest confirmare Episcopus medio instrumento aliquo,quidquid tenuat Diana concedere.Tenet etiam me citato, Doctus Quintanadueu. *tom.*1.*tract.*2. *singul.n.*5.

QVÆSTIO XIII.

An peccaret mortaliter Episcopus qui in Confirmatione ungeret alio digito, quàm dextro pollice?

AFfirmant Filliuc.*n.*1.Layman.*lib.*5.*tract.*3.*c.*2. *n.*5.Suar.*sect.*3.Zambran. apud Dianam *tract.* 4.*cit.res.*22.Hurt.*loc.cit.*Ochag.*q.*4.*n.*4.& Lublinus *v.Confirmatio* 4.*n.*2.& Regin.*lib.*2.*q.*8.*n.*10.& Bonac.*loc.cit.pag.mihi* 67.Qui etiam citat pro hac parte Nugnum,Emanuelem Sà,& nonnullos alios, qui tamen id nullo modo docent, immò ex illis aliqui contrarium; docent tamen Baunius, & Palaus *locis citatis.*

Sed æquè probabiliter respondeo: non peccare mortaliter, quia res levis est,& parùm refert quod unctio fiat cum dextro pollice,vel indice,manu dextra, vel sinistra; ergo. Sic Nugnus *q.*72.*art.*2.*diff.* 2.*concl.*4.Diana *loco citato*,quos citat,& sequitur Dicastillo *de Confirmat.dub.*12.*n.*149.& Trullench *loco citato.*

QVÆSTIO XIV.

Quænam quantitas materiæ requiratur ad istam Unctionem?

REspondeo: minimam sufficere, quia hac potest Minister digito linire frontem pueri. Sic communiter Doctores,& nos *sup.de materia Bapt. disp.* 2. *q.*2.& 3.Legantur Authores ibi citati. Et Hurtado *tract. de Confirmat. diff.*6. *in fine*, Trullench *loco citato*, Palaus *punct.*3.*n.*5.Bonacina *disp.*5.*q.ult.punct.* 3. *n.*5.Dicastillo *dub.*5.*n.*61.

QVÆSTIO XV.

An sit aliqua forma necessaria hujus Sacramenti Confirmationis, & quænam sit?

NEgat Archidiac.*dist.*5.*c.novissimè*, apud Hugonem ibidem,licèt apud Nicolaum Plouë *de Confirmat.pag.mihi* 10.solùm hoc referat, aut sub dubio neget, quod forma aliqua sit necessaria, & de substantia hujus Sacramenti, quia credit, quod Sacramentum olei, & Sacramentum Chrismatis possit conferre sine verbo, dummodo fiat unctio de oleo, vel de balsamo consecrato.

Sed certissimè oppositum,tanquam de fide respondeo, videlicet esse omnino necessariam formam, & hanc ab omnibus Theologis ex Florent. Concil.assignari, nempe, *Signo te signo Crucis, & Confirmo te Chrismate salutis, in nomine Patris,& Filij, & Spiritus sancti. Amen.* Sic Concil.Florent. Catech.Rom. *pag.*225.S Thom.*art.*4.& omnes Doctores, qui & optimè affirmant, etiam à Christo Domino esse hanc formam traditam, & ab Apostolis promulgatam. Legantur Henriquez *lib.*2.*c.*2.*n.*4.& apud ipsũ D. Thom. *art* 4.Ledesma, & Victoria §.43. Sotus *art.*3. Hosius *cap.* 18. Suarez *disp.* 33. *sect.*5 & Archangelus *dist.*7. *pag.* 67. *col.* 2. Baunius hîc *q.* 6. Palaus *punct.*5. *n.*1. Diana *p.*8.*tract.*1.*resol.*8.Dicastillo *dub.*7.*n.*74. & Trullench. *loc.cit.n.*8.

QVÆSTIO XVI.

An omnia prædicta verba formæ sint essentialia, & ad valorem Sacramenti requisita?

NEgant aliqui Doctores. Nam in primis Guillelmus Estius *in 4. dist. 7. §. 10.* & alij quidam, quos sequitur Basilius *tract. de Confirm. p. 2. c. 7.* dicunt, quod illa verba, *Signo te Crucis*, non sunt essentialia; alij verò quod nec illa verba, *Chrismate salutis*, & tandem alij, quod neque illa duo verba, *Signo, & Confirmo*, simul; sed sufficere unum aut alterum. Omnes quidem probabiliter, ut sentit Diana *tract. 4. cit. resol. 27.* & ante ipsum Henriquez *loc. cit. in Glossa lit. 1.* cum aliis. Pro quorum dicendi modis facit, quod in libro, qui inscribitur, *Ordo Romanus*, in officio Sabbathi sancti, solùm hæc forma statuitur: *Confirmo te, in nomine Patris, & Filij, & spiritus sancti*: ergo, &c.

Sed longè multò probabiliùs respondeò: omnia prædicta verba esse essentialia, & ad valorem Sacramenti requisita. Quia omnibus illis semper usa fuit Ecclesia, & omnia assignantur pro forma à Concil. Florent. Sic D. Thom. *q. 72. art. 4.* Palud. Soto, Scotus, Alexand. D. Bonav. & Ricard quos sequitur Suarez *disp. 33. sect. 5.* Ochagau. *q. 5. n. 1.* Nicolaus Plouë *loc. cit.* Angel. *Confirmat. n. 1.* Filliuc. & Hurtado *loc. cit.* Granado *de Confirm. disp. 3. n. 5.* & Diana *loc. cit.* Bonacina *loc. cit. n. 7.* & communis. Quam sequitur Castro Palaus *tom 4. tract. 20. punct. 5. n. 6.* qui ad argumentum Contrariorum bene respondet dicendo, quod in dicto libro non exprimatur tota forma, sed sub verbis concessis Confirmationem declarate. Tenet etiam nobiscum Dicastillo *loc. cit.*

QVÆSTIO XVII.

An expressa invocatio Sanctissimæ Trinitatis sit essentialis, & requisita ad valorem Confirmationis?

NEgant aliqui apud Guill. Estium *loc. cit.* & negare videtur Auteol. *in 4. distinct. 7. q. 2.* ubi ait, quod forma hujus Sacramenti sit ista: *Signo te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis.* Vbi nō apponit invocationem Sanctissimæ Trinitatis. Negant etiam novissimè Basilius Legionens. *tract. de Confirm. part. 2. c. 7.* & Amicus *tom. 7. disp. 13. sect. 2.* eo quòd forma Græcorum sit sufficiens; in qua tamen non fit expressio Sanctiss. Trinitatis. Horum Doctorum sententiam latè refert, non improbans, Diana *p. 8. tract. 1. Resol. 8. 9. &* 10.

Sed respondeo certissimè, quod sic. Primò, quia sic exprimitur in forma à Florent. tradita. Secundò, quia Confirmatio est perfectio baptismi; at in forma baptismi necessariò exprimitur: ergo, & hic. Tertiò, quia confirmatio præcipuè armat ad fidem: At hujus præcipuum mysterium est Trinitatis. Ergo. Sic omnes ferè Doctores cum D. Thom. *art. 4.* Pesantius, & Ægid. *ibidem*, Suarez *disp. 33. sect. 5.* Sà *ver. Confirmatio, n. 9.* Henriquez *c. 2. n. 4* Reginald. Filliuc. Petrus de Ledesma, & alij quos citat, & sequitur Bonacina *loc. cit. n. 8.* Baunius *q. 6.* & Palaus *punct. 5. n. 3.* lege Dicastillum & Trullench. *loc. cit.* & Diana *Resol. 10. cit.*

QVÆSTIO XVIII.

An esset valida Confirmatio sub hac formæ data: Confirmetur servus Christi N. in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

AFfirmant Henriquez *lib. 3. c. 2. n. 5.* Bonacina *loc. cit. n. 9.* qui citat pro se Suariū *disp. 33. sect. 5.* Reginaldum *n. 33.* Affirmat Bellarm. *c. 10.* qui etiam putat esse validam sub hac forma, *Confirmo te in nomine Patris*, &c. quibus adde Vegam *casu 4.* quatenus addit esse ratum Sacramentum sub hac forma collatum, *Confirmo te Chrismate Sanctificationis*, &c. omnibus his modis dicendi consentit Basil. *loc. cit. c. 7.*

Sed probabiliùs respondeo, non esse validam quovis modo ex his conferatur. Quia in his formis non explicatur materia unctionis, nec alia quæ suprà esse necessaria, est habitum. Sic Philippus de Cruce *tract. 10. fol. 144.* Henriquez *loc. cit. n. 6.* (sibi contrarius.) Quatenus docet: non sufficere verbum, *Confirmo*, nisi adjungatur verbum *Consigno*; idemque docuit Bonacina (ut etiam sibi contrarietur) in ultima impressione *loc. cit.* ubi etiam malè citat pro se Suarium, & Reginaldum; nam hi Authores id non docent, ut constat ex verbis Reginaldi, quæ sic se habent: Notandum tertiò, non esse necessariò proferenda prædicta verba (*forma scilicet*) in præsenti indicativi modi; *Signo te*, &c. Satis enim est si dicatur per modum deprecationis: *Signet te Deus sigillo fidei suæ, in nomine Patris.* &c. Quod etiam notat Suarez *in citata sect. 5.* non longè à fine. Sic Reginald. ex Suario. Nil ergo favent Bonacinæ. Lege pro hac parte Trullench *lib. 2. cap. unico de Confirmat. num. 8.*

QVÆSTIO XIX.

An saltem esset valida data sub hac forma: Signetur (*aut*, signatur) servus Christi signo Crucis, & Confirmetur (*aut*, Confirmatur) Chrismate salutis, in nomine Patris, &c.

NEgat Philippus de Cruce *tract. de Confirmat. fol. 144.*

Sed probabiliùs respondeo: esse validam, sed peccare mortaliter, qui sub tali forma confirmaret. Prima pars constat ex dictis *tract. 2. de Baptismo, disp. 3. q. 48. & 49.* Secunda etiam patet, quia faceret contra usum universalis Ecclesiæ, tam Latinæ, quàm Græcæ, quia licèt fuerit concessa Ecclesiæ Græcæ facultas baptizandi sub hac forma, *Baptizetur* (aut, *baptizatur*) *servus Christi*; non tamen est illi concessa similis facultas in Sacramento Confirmationis. Sic Henriquez *loc. cit.* Nugnus *q. 72. art. 1. diff. 1.* Diana *tract. 4. cit. resol. 27.* Reginald. & Suarez *loc. cit.* Petrus Ledesmius *in sum. tract. de Confirmation. c. 3. in fine*, & alij quos sequitur Dicastillo *dub. 7. n. 75.*

DISPVTATIO IV.

De subjecto Confirmationis, & illius dispositione.

QVÆSTIO PRIMA.

An capax huius Sacramenti Confirmationis sit omnis homo baptizatus, sive adultus, sive infans.

NEGAT Durandus *in 4. distinct. 25. q. 2. n. 8.* asserens esse invalidum Sacramentum Confirmationis datum infantibus ante usum rationis. Negat etiam Sà *verb. Confirmatio, n. 5.* docens nec perpetuò amentes, nec infantes ante septennium confirmati posse.

Sed certissimè respondeo affirmativè. Quod scilicet omnis utriusque sexus Christianus, sive sit infans,

fans,

fans, siue adultus sit capax huius Sacramenti; quia id constat ex c. de Consecratione, distinct. 5. & ex vsu, & traditione Ecclesiæ. Requiritur autem, quod primò sit Christianus, siue baptizatus: quia cùm baptismus sit ianua omnium Sacramentorum, necessariò requiritur antè Confirmationem. Sic habetur c. 1. de Consecr. & in Trid. sess. 7. de Confirmat. can. 1. & omnes ferè Doctores cum S. Tb. 3. p. q. 72. art. 8. Granad. tr. 2. disp. 2. n. 1. Pesantius, & Nugnus 3. p. loc. cit. Bonacina disp. 1. punct. 4. n. 4. Nauar. c. 22. n. 8. Henriquez lib. 3. c. 5. & Archangelus dist. 7. pag. 72. & communis, quam nouissimè tenent Baunius q. 12. de Confirmat. Palaus tr. 20. punct. 7. Dicastillo dub. 9. Trullench c. vnico de Confirmat. à n. 12. pag. 44.

QVÆSTIO II.

An aliqua determinata ætas requiratur ad licitè suscipiendum Confirmationis Sacramentum?

Affirmant Glossa in cap. vt Ieiuni, de Consecratione dist. 5. Marsilius in 4. q. 5. art. 4. & alij asserentes: expectandam esse ætatem duodecim annorum. Diuus tamen Antoo. Catech. Rom. pag. 230. Sotus dist. 7. art. 8. Syluest. v. Confirmat. n. 4. & Valentia quæst. 2. punct. 2. Villalob. diff 6. n. 1. Vega casu 9. & Filliuc. n. 35. aiunt, expectandum esse septennium: cui sententiæ fauent Suarez disp. 35. sect. 2. §. vtraque ex his opinionibus, Ledesma in summ. c. 7. de Confirmatione, & Regiuald. lib. 27. n. 23.

Sed probabiliùs respondeo: nullam requiri determinatam ætatem. Ideoque nullo modo necessarium esse expectare adhuc septennium, nec vsum rationis, vt infantes confirmentur, sed licitè posse ante dictam ætatem confirmari. Primò, quia hoc Sacramentum datur infantibus sine propria volontate, aut dispositione, sicut datur baptismus, cuius complementum confirmatio dicitur: ergo potest illis conferri in quacumque ætate. Secundò, quia olim statim post baptismum infantes confirmabantur. Imò nunc multoties infantes vnius, duorum, vel triom annorum confirmantur in Hispania, & in toto orbe, casu quo infans sit in articulo mortis, aut sit filius Principis, vt infrà: ergo. Sic S. Th. in 4. distinct. 7. q. 3. art. 2. q. 2. Angel. n. 3. Victor. q. 48. Viualdus de suscipiente, n. 9. & 10. Diana 3. p. tr. 4. res. 19. & 4. p. tr. 3. resol. 31. Archangelus distinct. 7. pag. 72. Tanner. tom. 4. disp. 4. q. 4. dub. 2. Bonacina disp. 3. punct. 4. num. 5. Granado disp. 2. n. 4. & 5. Monte de Confirmatione, §. 7. num. 1. Hinojosa in direct. decis. Regul. verb. Confirmatio, fol. mihi 115. Ludouicus de S. Iuan q. 1. art. 5. dubit. 2. conclus. 4. pag. mihi 96. (qui tamen malè citat Marsilium pro hac sententia.) Torreblanc. lib. 2. pract. c. 6. n. 30. & sequent. & alij apud ipsum.

QVÆSTIO III.

An saltem sit conuenientius infantes post septennium Confirmari?

Affirmant Sotus & Filliuc. loco citato, Bonacina punct. 3. num. 5. Sà num. 5. Heoriquez lib. 3. c. 5. num. 2. Victoria quæst. 8. Perros de Ledesma cap. 7. cit. conclus. 5 Suarez disp. 35. sect. 2. Reginald. num. 3. Hurtado diff. 10. Estius loc. cit. §. 23. Ochagau. q. 8. num. 4. Granado loc. cit. num. 4. & Ludouicus de San Iuan loc. cit. conclus. 5. & Villalob. & Vega loco citato, Archangelus distinct. 7. pag 73. col. 2. addens, illum qui confirmaret puerum statim post baptismum, extra mortis articulum, ad minus peccare venialiter. Qui verò confirmaret poeros duorum, vel trium annorum, si id faciant iuxta consuetudinem loci, minimè peccare. Ita ille. Legatur. Tenent etiam hanc sententiam Barbosa de potest. Episcop. alleg. 30. num. 17. Layman lib. 5. tract. 3. cap. 5. num. 2. Ægidius quæst. 72. art. 8. num. 79. Diana p. 8. tract. 1. res. ol. 46. & 47. Palaus tract. 20. punct. 7. num. 4. qui id limitat dicens, solùm esse conoenientius in aliquibus casibus, nempe si timeretur infans sine Confirmatione decessurus, si adsit consuetudo pueros ante vsum rationis confirmandi, &c. Addit Baunius q. 9. vel si postmodòm non sit quis babiturus occasionem recipiendi Sacramentum.

Sed probabiliùs respondeo, conuenientius esse, infantes ante vsum rationis confirmari. Primò, quia conueoientius est, in infantia baptizari: ergo & confirmati, cùm confirmatio sit complementum baptismi. Secundò, quia hoc cedit in fauorem infantium; nam si confirmati decedunt, & maiorem gloriam consequentur, & duplicem Cbaracterem impressum animæ babebunt. Sic S. Tbom. dist. 7. quæst. 3. art. 2. q. 2. D. Bunau art. 3. quæst. 1. Viuald. num 11. loc. cit. Petrus Soto lect. 2. de Confirmatione, & alij apud Suarium loc. cit. asserentem: hanc opinionem esse æquè probabilem ac contrariam. Tenent etiam Alex 4. p. q. 28. Vitriarchus in Hist. occident cap. 37. Bartholomæus de Ledesma de Confirm. diff. 5. col. 214. & hoc obseruari in Archiepiscopatu Tarracon. affirmat Ludou. loc. cit. dub. 3. & intra Hispaniam Moure loc. cit. Tenent etiam Angles de Confirmat. art. 6. conclus. 2. & Graffius part. 2. decis. lib. 1. cap. 5. n. 10. sic dicens: imò secundùm D. Bonauenturam, conuenientius pueris ante vsum rationis ministratur, quia adueniente ætate adulta, babebit suam efficaciam, quemadmodum fides, quæ in baptismo infunditur. Sic etiam Genuens. in praxi cap. 54. num. 3. Perez de Lara in Compend. vitæ homin. cap. 16. num. 221. & probabile reputat Narbooa in annalibus, anno 7. quæst. 4. num. 12.

QVÆSTIO IV.

An perpetuò amentes possint validè Confirmari.

Negat Marsil. in 4. quæst. 5. art. 4. vnde malè citat illum, & Sotum Rodriguez de Confirmatione cap. 12. num. 1. pro opposita sententia, sic dicens: [Y aun Marsilio, y Soto tienen, qne se deue dar à los que nunca tubieron entendimiento:] cùm Marsilius dicat, quod non possit: Sotus verò, quod non debeat administrari. Sic enim ait Sotus in 4. distinct. 7. art. 8. §. *En nascitur. Si autem sint nati perpetuò amentes, respondet illic Marsil. eadem ratione non esse confirmandos, propterea quod nunquam possunt gratia Confirmationis in fidei confessionem fungi. Respondetur autem, sicut de infantibus dicebamus, quod si confirmantur, legitimum erit Sacramentum. Caterùm postquam iam vsus Ecclesia habet, non confirmare infantes vsque ad vsum rationis, fit vt neque possit idem Sacramentum amentibus dispensari.* Sic Sotus: malè ergo vtrumque Doctorem Rodrig. citat. Citari tamen potest pro hac parte Emmanuel Sa verb. Confirmatio, n. 5. & alij apud Barthomæum ab Angelo dialogo 3. 6. 58.

Sed oppositum respondeo: & dico, posse validè, imò & licitè, vt statim dicemus. Est communis sententia omnium ferè Doctorum, vt videre est apud S. Thom. q. 71. art. 8. Ægid. ibi num. 83. apud Suarez disp. 35. sect. 2. apud Henriquez lib. 2. cap. 5. n. 3. apud Bonacinam disp. 3. punct. 4. n. 6. & apud alios communiter. Legatur etiam Archangelus loc. cit. & alij statim citandi.

QVÆSTIO

QVÆSTIO V.

An perpetuò amentes sint de facto Confirmandi?

NEgant Sotus *dist.7. q.unic.art.8.* Petrus de Ledesma *de Confirm.cap.7.* Valent. *disp.5.quæst.2. punct.2.in fine,* Sà *v.Confirmatio num.5.* Ludovicus de S.Iuan *loc.cit.pag.mihi 97.* & Petrus Cañedo *c.3.pag. mihi 59.* & alii.

Sed probabiliùs respondeo posse, quia verè sunt capaces hujus Sacramenti, sicuti sunt infantes: ergo possunt, immo & debent ab Episcopis confirmari, ut sic & majorem gloriam, & duplicem Characterem habeant, ut supra, idemque à fortiori dicendum est de amentibus qui ante amentiam usum rationis habuerunt. Sic S.Thom. *q.72.art.8.ad 2.& 4.* Nugnus *ibidem,concl.7.* Henriquez *lib.3.cap.5.num.3.* Suarez *disp.35.sect.2.* Filliuc. *num.37.& 38.* Ægid. *quæst.72. art.8.n.83.* Villalob *tom.1.tract.6.diffic.6.n.2.* Hurtado *loc.cit.* Layman, Sylvius, Pitigian. & Zambr. quos citat, & sequitur Diana *tract.4.cit.resol.20.* Tenent etiam Granado *disp.2.cit.n.11.* Lublin. *v.Confirmatio,n.12.* Vega *casu 9.* Archang. *dist.7.pag.74.* & communis, quam etiam sequuntur Bonacina *disp.3.quæst. unica, punct.4.n.6.* Barbosa *2.p.de potest. Episc.alleg. 30.num.21.* Palao *punct.7.num.8.* Dicastillo *num.92.* Trullench. *num.11.pag.44.*

QVÆSTIO VI.

An licitè possint Confirmari infantes, vel adulti statim morituri?

NEgat Rodriguez *in sum.c.121.n.3.* ubi hæc dicit: [Y aunque S.Th.diga, que se puede Confirmar al que està en el articulo de la muerte, esto no esta en uso.] Sic ille, cujus ratio esse potest, quia qui statim sunt morituri, non sunt præliaturi spiritualiter, ad quod Cõfirmatio spiritualiter armat: ergo &c.

Sed longè probabiliùs respondeo, licitè posse confirmari, quia capaces sunt, & per accidens est, quod nunquam sint spiritualiter pugnaturi. Idemque dicendum de Phreneticis, Mutis, Surdis, & hujusmodi. Sic S.Th. *art.8.ad 4.* Cat.Rom. *pag.242.* Sot. *loc.cit.* Sylvest. *q.4.* Vivald. *n.8.* Suarez, & Filliuc. *loc. cit.* & Sancius *disp.40.n.4.* & Ochagau. *q.8.n.8.* Ludovicus de San Iuan *loc.cit.diff.1.pag.97.* Layman *c.5. n. 3.* Ægid. *q.72.art.8.n.82.* Lublinus *loc.cit.* Vega *casu 8.* Bonacina *loc.cit.n.6.* Henriquez *lib.3. c.5. n. 1.* Archang. *dist.7.pag.74.col.1.& 2.* & communis, quam novissimè sequuntur Baunius *q.12. dicto 2. pag. 76.* Palaus *tract.20. punct.7. n.10.* Dicastillo *num.93.* & Trullench *loc.cit.n.12. pag.44.*

QVÆSTIO VII.

Quanam dispositio requiratur in Adulto recipiente Sacramentum Confirmationis?

REspondeo requiri primò, quod habeat intentionem, saltem virtualem, ut in baptismo. Secundò, quod sit in gratia, vel saltem ut bona fide putet, se esse contritum; hoc enim sufficit habenti conscientiam peccati mortalis. Nec enim tenetur confiteri, sed conteri, ante receptionem hujus Sacramenti, ut *infrà.* Tertiò addunt aliqui, quod sit jejunus, tamen ut *suprà disp.2.q.12.* de conferente dictum est, hoc non est de necessitate præcepti, sed de Consilio. Sic S.Th. *art.7.ad 2.* Sotus, Ledes. Henriquez, Suarez *loc.cit.* Petrus de Ledesma *de Confirmation.c.6.* Filliuc. *tract.3. c.3.q.6.* Bonac. *loc.cit.num.7.* Regin. *lib.28.num.33. & seqq.* & communis, quam sequitur Trull. *n.12.cit.*

QVÆSTIO VIII.

An habens peccatum mortale teneatur præmittere confessionem ante receptionem hujus Sacramenti, saltem sub reatu peccati venialis?

AFfirmant Sotus *dist.7.art.8. vers. de Confessione verò,* & Scrut.Sacerdot. *5.de Confirmatione, pag. mihi 46.* & innuunt Ludovic. de S. Iuan *q.1. art.4. diff.3.* & Sonacina *loc.cit.* & alii apud ipsum, & probari potest ex Can. *ut ieiuni,de Consecr.dist.5.* vbi dicitur: quod qui ad hoc Sacramenttum accedit, debet esse jejunus, & de peccatis coofiteri.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri, adhuc sub peccato veniali. Quia nullum adest præceptum ad hoc obligans. Nam quod continetur in Canone *citat.* tantùm est Consilium, non præceptum: ut ipsemet Ludov. & Angles *de Confirm.art.4.dub.1.concl.3.* concedunt: Sic etiam Tolet. *lib.2.cap.24. num.4.* Henriquez *lib.3.cap.5.n.6.* Reginald. *loc.cit.* & Archangelus *dist.7.pag.7.col.1.* necnon Trulleoch. *num.12. cit.pag.44.*

QVÆSTIO IX.

Quos effectus producit Sacramentum Confirmationis?

REspondeo: quod tres principales. Primò enim producit gratiam habitualem, ex Trid. *sess.7. can.2.* Secundò, propriam & specialem gratiam Sacramentalem, quæ est specialis perfectio Spiritus sancti, ac robur ad tenendam, & confitendam constanter fidem Christi coram Tyranno. Tertiò imprimit characterem in anima, qui est quoddam signaculum spirituale, quo miles Christi ad pugnam spiritualem designatur; & propter hanc causam hujusmodi Sacramentum iterari nequit. Sic Trid. *loc.cit. & sess.2.can.9.de Sacram.in gener.* S.Th. *q.72.art.7.* Pesantius, Nugnus, & Ægidius *ibid.* Suarez *disp.34. sect.2.* Henriquez *loc.cit.n.4.* Valentia *tom.4. disp.5. q.1.punct.4.* Bonac. *in disp.3. punct.4. num.1.2.& 3.* Filliuc. *tract.3.c.3.* & alij apud ipsos. Quibus adde Palaum *tract.20. punct.6.* Baunium *quæst.11.* & Dicastillo *dub.8.per totam.*

QVÆSTIO X.

An quando dubitatur, num aliquis sit Confirmatus, iterum confirmari, absque peccato mortali possit?

AFfirmat absolutè Angel. *v.Confirmatio, num.10.* quia non dicitur iteratum, quod nescitur factum.

Sed clariùs respondeo: licitè posse iterum confirmari: sub conditione tamen, *Si non es confirmatus,* ut patet ex dictis *tr.de baptismo, disp.3. q.43.* & docent omnes. Legantur Suarez *disp 35. sect.1.* Bonacina *loc.cit.num.10.* & alij.

QVÆSTIO XI.

An reiterans Confirmationem, peccet mortaliter, & incurrat irregularitatem?

AFfirmant vtramque partem D. Antoo. *3.p.tit. 18.c.6.§.3.* Nauar. *c.27.n.147.* Maior *dist.7. in fin.* Ricard. *eadem dist.q.4.art.6.* Castro *lib.1.de lege pœn.cap.7.* & alij apud Suarium *disp.38.sect.2.*

Sed probabiliùs respondeo, quod licèt mortaliter peccet,

peccet, non tamen incurrat irregularitatem, quia hujusmodi pœna non est expressa in jure. Sic Scot. *in 4. dist. 7. q. 3.* Palud. *q. 2.* Sot. *art. 5.* Suarez *loc. cit.* Filliuc. *n. 54.* Valent. *disp. 5. q. 1. punct. 4.* Covar. *in Clem. si furiosus*, Bonac. *punct. 4. n. 10.* Ochag. *q. 6. n. 7.* Ioan. de Cruce *q. 72. dub. 3. concl. 1.* Rodrig. *c. 121. n. 2.* & Ludovic. de San Iuan *q. 1. art. 4. diff. 1. pag. mihi 95.* Vega *casu 5.* Philibert. Marchin. *tract. 1. de Ordine, p. 4. c. 3. n. 9.* Graff. *2. part. decis. lib. 1. c. 5. n. 28.* & alii, quos sequitur Dicastillo *dub. 8. n. 79.*

DISPVTATIO V.

De Patrino Confirmationis, & aliis ritibus in ea conferenda.

QVÆSTIO PRIMA.

An Patrinus sit de necessitate Confirmationis?

RESPONDEO quod non. Est tamen de necessitate præcepti, & ita peccaret mortaliter qui illum non adhiberet, ut habitum est *suprà de Bapt. disp. 7. q. 1. & 2.* Sic Sylv. Nav. Vivald. *ibi citati*, Granad. *loc. cit. disp. 3.* & apud ipsum Suarez & Ledesm. Layman *cap. 7. n. 2.* Villalob. *diffic. 8. n. 1.* & Rodrig. *in sum. de Confirm. c. 121. n. 1.* Henriq. *lib. 3. cap. 3. n. 3.* Archang. *dist. 7. pag. 68. col. 2.* qui id colligit ex *c. Si quis, ex c. Dictum est, c. De his, 30. q. 1.* & est communis apud Palaum *tr. 20. punct. 10. n. 2.* Baunium *q. 9. de Baptism.* Dicastillum *de Confirm. dub. ult. n. 145.* Trullench *cap. unico de Confirm. n. 18.* & Didacum de Narbona *anno 7. q. 15. n. 2.*

QVÆSTIO II.

An possint esse duo Patrini, ut in Baptismo?

AFfirmant Tolet. *lib. 2. cap. 24. n. 6.* & Archang. *loc. cit. pag. 69.* ubi sic ait: Vnus verò, aut ad summum unus, & una debent tenere baptizatum, & confirmatum. Ratio eorum est: Quia in Baptismo possunt esse duo Patrini, ut supra ex Tridentino est habitum: ergo & in Confirmatione.

Sed longè probabiliùs respondeo: quod non, sed unus, vel una, *ex c. Non plures, & cap. In Catechismo, de consec. dist. 4.* Sic D. Th. *q. 72. art. 10.* Henric. Filliuc. Sot. Ledesma *loc. cit.* & Ludov. de San Iuan *q. 1. art. 9. diff. 3. pag. 102.* Qui hanc responsionem ex Trident. *sess. 24. c. 2. de reform. Matrim.* optimè probant. Hurt. *diff. 14.* & communis. Quam defendunt *de Confirm. q. 9.* Palaus *punct. 10. cit. n. 2.* qui bene ad argumentum contrariorum respondet, quod licèt sint permissi à Tridentino duo Patrini in Baptismo, non tamen id debet extendi ad Confirmationem, cùm de illa mentionem Concilium non fecerit.

QVÆSTIO III.

An Patrinus Confirmationis possit esse idem qui fuit in Baptismo?

AFfirmat Hurtado *loc. cit.* & ante illum Sylvester *v. Confirmatio, n. 4.* qui absolutè docet hoc fieri posse sine peccato: Quia est consuetudo. Sylvestro favet Ægidius *q. 72. art. 10. n. 84.* & Quintanaduenas *tract. 2. sing. ultimo.*

Sed probabiliùs respondeo: quod non possit licitè nisi in casu necessitatis, quia sic habetur *in cap. in Catechismo, dist. 4.* & docent communiter DD. quos citat, & sequitur Diana *3. p. tr. 4. res. 21.* Quibus ego addo Zambr. & Henriq. quos citat, & sequitur Layman *c. 7. n. 1.* Tolet. *lib. 2. c. 24. n. 6.* Vega *casu 21.* & Bonac. *loc. cit. n. 12.* (qui adhuc in necessitate licitum esse fratri suscipere fratrem, ex Sa *verb. Confirm. n. 14. & 16.* tuetur contra nonnullos, ut *infrà*) Palao *loc. cit. n. 2. fine*, Dicastillo *n. 145.* & Trullench *loc. cit.*

An verò peccaret mortaliter, qui id extra necessitatem faceret? Respondetur quod non, ex Bartholomæo ab Angel. apud Dianam *loc. cit.*

QVÆSTIO IV.

An Patrinus Confirmationis debeat de necessitate præcepti esse Confirmatus?

REspondeo: quod sic. Quia ita habetur *in cap. in baptismate, de consecr. dist. 4.*

An verò qui secus faceret, peccaret mortaliter? Dubium est. Affirmant enim Victor. *q. 2.* Granad. *disp. 3.* Sot. Nugnus, Suar. *q. 72. art. 10.* & Henriq. *lib. 9. c. 2. n. 3.* Ægid. *q. 72. art. 10.* Negant verò D Thom. *q. 72. art. 10.* (ut ait Suar. *ibidem*) & Diana *loc. cit.* omnes quidem probabiliter.

QVÆSTIO V.

An Patrinus non Confirmatus contrahat cognationem spiritualem?

AFfirmant Sylv. *v. Matr. 8. q. 7. & 12.* (Quamvis pro opposita sententia citetur ab Henriq. *lib. 3. c. 3. n. 3. lit. O, vers. Confirmatio, in fine*, sed malè. Quia Sylvester loquitur ibi secundùm opinionem aliorum) Sot. *dist. 42. q. 1. art. 3.* Sylvius *3. p. q. 72. art. 10.* Molfesius *tom. 2. tr. 4. c. 2. n. 43.* Palud. Rosella, Tabiena, & alii apud Dianam *3. p. tr. 4. res. 21. & 26.* Sic etiam Navar. *lib. 4. cons. tit. de cog. spirit. cons. 1.* Sà *v. Matr. ubi de impod. dirim. n. 1.* Rodr. *c. 226.* Lopez *de Matr. c. 51.* Naldus *verb. Cognatio, n. 5.* & alii.

Sed probabiliùs respondeo: non contrahere. Quia non habet conditiones requisitas ab Ecclesia, ut verus, & legitimus susceptor sit, ut constat *ex cap in baptismate*, citato, & tenent Astens. *tit. 7. art. 8.* Tabiena *§. 7.* Victor. *n. mihi 50.* aliàs *51.* Nugnus, & Suar. *q. 72. art. 10.* (qui malè citatur à Victorello *in annot. ad c. 24. lib. 2.* Toleti pro opposita sententia) & Ægid. *n. 94.* Henriq. & Dian. *loc. cit.* Filliuc. *n. 63.* Angel. *n. 11.* citans D. Th. Sanch. *lib. 7. de Matr. disp. 60. n. 19.* Basil. *de imped. Matr. c. 24. §. 1. & c. 35. n. 1.* Vega *casu 11.* Regin. *lib. 31. n. 157.* Sancius *in select. disp. 60. n. 18.* Valentia *disp. 5. q. 2. punct. 1. in fine*, Ochag. *tr. 3 de Matr. q. 57. n. 7.* Hinojosa *v. Confirm. fol. 115.* Ludov. de San Iuan *loc. cit. diff. 2. pag. 101.* & Tolet. *c. 24. cit. n. 6.* Cornejo *tr. 6. de Matr. disp. 7. dub. 16. pag. 986.* Lublin. *v. Matr. n. 20.* & Archangel. *loc. cit. pag. 69.* Palaus *tr. 20. punct. 10. n. 2.* & Trullench *loc. cit. n. 18 pag. 46.*

QVÆSTIO VI.

An si de facto plures Patrini adhibeantur, omnes contrahant cognationem spiritualem?

NEgant Toletus *lib. 2. c. 23. n. 4.* & Quintanaduenas *singul. ultimo, in fine*, & alii existimantes nullum illorum talem cognationem contrahere.

Sed probabiliùs respondeo: Omnes illos contrahere, juxta dicta *tr. de Baptismo, disp. 7. q. 30.* Sic Sà *verb. Confirmatio, in fine*, & ibi Victorellus, Suarez *q. 72. art. 10.* & alii.

QVÆSTIO VII.

An Patrinus Confirmationis contrahat obligationem instruendi Confirmatum?

Affirmant Sylvius, Granad. & Lodovic. de San Iuan *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo: quod non, quia nullo iure exprimitur quod teneatur instruere filios spirituales, sicuti exprimitur de Patrino Baptismi. Sic Henriq. Ægid. & Dian. *loc. cit.* Laym. *lib. 5. tract. 3. cap. 7. num. 1.* Suar. *q. 72. art. 10.* Filliuc. *n. 63.* Bonac. *punct. 4. n. 11.* Ochag. *q. 8 de Confir. n. 9.* Hurt. *diff 14. citata* (quamvis hic Doctor cum limitatione id doceat dicens, non teneri instruere, nisi in defectu Patrini Baptismi) & communis, quam etiam tenet Dicastillo *loc. cit.*

QVÆSTIO VIII.

An Religiosi mendicantes possint esse Patrini Confirmationis?

Negant Angel. Vivald. Diana, & alii *suprà, tract. de Baptism. disp. 7. q. 16. citati*, & etiam Layman *tract. 2. cap. 9. n. 3.* Sot. Sylvest. Tabiena, quos citat, & sequitur Henriquez *lib. 3. c. 3. n. 4.*

Sed probabiliùs respondeo: Posse, quia ut ibidem diximus, tantum prohibiti sunt hoc munus exercere Monachi. Sic Ægid. & Hurtad. *loc. cit.* ibi, & Chamerota *tract. 2. de Sacram. cap. 4. dub. 8.* Dicastillo *loc. cit.* Quintanadueñas *tract. 2. de Sacram, singul. 8.* & innuit Palaus *punct. 10 cit.* dum id solùm Monachis negat.

QVÆSTIO IX.

An vir, saltem in necessitate, possit esse Patrinus uxoris suæ, vel filii proprii?

Affirmant Sà *v. Confirmatio, num. 16.* posse in necessitate.

Sed probabiliùs respondeo: Neque in necessitate posse, & si scienter hoc fecerit, peccare, neque posse petere debitum, licèt teneatur reddere. Sic Victor. *q. ult. de Confirm.* Angel. *n. ult.* Sot. *dist. 42. art. 1.* Archangelus *loc. cit.* Henriq. *loc. cit.* Vivald. *cap. ult. n. 5.* Ochagavia *q. 8. cit. n. 10.* Tolet. *loc. cit.* Nicol. Plouë *de Confirm. pag. mihi 11.* & Victorel. *ad n. 16.* Emanuelis Sà. Idemque dicendum est de uxore respectu sui mariti, aut filioli. Probabile tamen est, posse in necessitate fratrem fratrem suscipere, ut aiunt Sà *loc. cit.* & Bon. *punct. 4. n. ult.* licèt contrarium sentiant Tol. & Plouë *loc. cit.* lege Trolleuch *loc. cit. n. 18, pag. 46.*

QVÆSTIO X.

Cum quibus personis contrahat Patrinus Confirmationis cognationem spiritualem?

Respondeo: Quod cum duabus tantùm, nempe cum confirmato, & ejus parentibus: sicut & Confirmans tantùm contrahit illam cum eodem confirmato, & ejus parentibus. Sic Trid *sess. 24. de reform. Matr. c. 2.* & omnes Doctores.

QVÆSTIO XI.

An confirmatio possit quocunque tempore, & die conferri?

Respondeo: Posse, quia Baptismus licitè potest administrari quocunque tempore (etiam interdicti, & quocunque die: Ergo, & Confirmatio, cum sit quoddam complementum Baptismi. Sic Angelus *n. 6.* Navarrus *c. 27. n. 178.* Paludanus *dist. 7. q. 3. & dist. 18. q. 2. art. 2.* Ochagavia *de Confirmat. q. 11. n. 3.* Covartuvias, Sylvester, Armilla, quos citat, & sequitur Henriquez *lib. 3. c. 6. n. ult.* & Ægidius *q. 72. art. 1 t. n. 114.* Bartholomæus de Ledesma *cap. ult.* Hurtado *tract. de Confirmat. diffic. ult.* & communis, quam tenent etiam Barbosa *de potestate Episcopi allegat. 30. num. 13.* Palaus *punct. 10. n. 5.* & Dicastillo *num. 148.*

QVÆSTIO XII.

An Episcopus det alapam Confirmato, dicens Pax tecum, *ut recordetur, se hoc Sacramentum accepisse, ne iterum ad illud accedat?*

Affirmant Syluester *verb. Confirmat. n. 4.* Scrutin. Sacerd. *5. de Confirmat. pag. mihi 46.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: Hoc principaliter fieri, ut confirmatus intelligat, se debere pati injurias pro fide Christi tuenda. Secundariò autem in memoriam suscepti Sacramenti, ne illud audeat iterum suscipere. Sic Henriquez *lib. 3. cap. 3. n. 2.* Sotus *dist. 7. art. 12.* Vivaldus *cap. ult. num. ult.* Filliucius *num. 62.* Bonacina *punct. ult. n. 9.* & Layman *c. 7. n. 2.* Ægidius *loc. cit. n. 115.* Hurtado *diffic. 14.* & Palaus *punct. 10. cit. n. 9.*

QVÆSTIO XIII.

An sit peccatum, saltem veniale, omittere alapam, vel Cereum?

Affirmant Sà *verb. Confirmat. num. 10.* Bonacina *loc. cit. n. 9.* & Ludovicus de San Iuan *quæst. 1. art. 9. dub. 1. concl. 3. pag. mihi 102.* aiunt enim, omissionem horum non videri esse peccatum mortale. Innuunt ergo clarè, veniale esse, & clarè id docet Petrus de Ledesma *c. ultimo, in fine*, & etiam Palaus *loc. cit.* Suarez, Valentia, Sa, & Barbosa apud ipsum. Sed certè Valentia pro opposita est parte.

Sed probabiliùs respondeo: Nullum esse peccatum, si hæc citra contemptum omittantur. Sic Sot. *loc cit* & Valentia *disput. 5. quæst. 1. punct. 3. in fine*, Archangelus *loc. cit. pag. 69.* vbi sic ait: Ceteus autem, qui offertur, actus quidam Religionis est, cuius tamen omissio nullum esset peccatum: sicut non dare alapam. Sic ille.

QVÆSTIO XIV.

An sit peccatum Eucharistiam ante Confirmationem recipere?

Affirmat esse mortale Toletus *lib. 2. cap. 24. de Confirmat. num. 1.* vt innuit Victorell. *in annotat. ad hoc caput*, & colligitur clarè ex iis quæ ipsemet Toletus docet, *lib. 1. c. 71. num. 6* Sed esse tantùm veniale affirmat Sotus apud Dianam *in 4. dist. 7. quæst. vn. art 8. proposit. 3.* & clarius *ead. dist. & quæst. art. 6. vers. Virum autem.*

Sed probabiliùs respondeo: Non esse peccatum, quia licet sit melius, & conuenientius, vt confirmatio antecedat, vt *ex supradictis* constat: hic tamen ordo non est in præcepto, vt bene Suar. *disp. 37. sect. 1. in fin.* Sic ipse, & Dian. *4. p. tr. 4. Misc. ref. 50.* ex Præposito *3. p. q. 72. art. 8. n. 18.* imò & ipse Sot. *dist. 1. q. 6. art. 5. vers. tertiò*, reputat hanc nostram sententiam æquè probabilem ac suam.

TRACTA

TRACTATVS QVARTVS DE EXTREMÆ VNCTIONIS SACRAMENTO.

TRACTANT de hoc Sacramento Scholastici cum Magistro *in 4 distinct.* 23. ubi Sotus, & alii Theologi cum suo Magistro D. Thoma *in addit. ad 3. partem, à q.* 29. *usque ad* 33. Doctores Canonistæ *in cap.* 1. *de Sacra Vnctione, cap. pervenit, dist.* 95. Concil. Florent. *loco citato*, Tridentinum *sess.* 14. *post Sacramentum Pœnitentiæ*, Angelus Suarez *disp.* 19. Ægidius *disp* 14. Filliucius *tract.* 3. *à cap.* 4. Navar. *c.* 22. *à n.* 12. Henriquez *lib.* 3. *à cap* 7. Bonacina *de Sacram. disp.* 7. Becanus *de Sacram cap.* 27. Petrus de Ledesma, Villalobos, Ludovicus de San Iuan, Hurtado, Archangelus, & alii plures citandi.

DISPVTATIO PRIMA.

De quidditate, institutione, & necessitate Extremæ-Vnctionis.

QVÆSTIO PRIMA.

An Sacramentum Extremæ-Vnctionis sit Sacramentum Vnctionis infirmorum ad salutem animæ, & corporis?

RESPONDEO affirmativè, vel si mavis, *Est Sacramentum quo Presbyter ungit oleo consecrato certas partes corporis ægroti probabiliter periclitantis, certa verba proferendo.* Vel tandem, *Est Vnctio exterior olei benedicti in aliquibus partibus corporis à Presbytero facta sub præscripta forma verborum.* Sic Sot. *in* 4. *dist.* 23. *q.* 1. *art.* 1. Navarrus *cap.* 22. *n.* 12. Suarez *disp* 40. *sect.* 4. Reginald. *lib.* 28. *n.* 44. Hurtado *tract. de Extrema-Vnctione, diffic* 1. Henriquez *lib.* 3. *cap.* 8. *n.* 1. Filliuc. *tract.* 3. *n.* 68. Vivaldus *de Extrema-Vnctione, n.* 2 Bonac. *disp.* 7. *punct.* 1. *n.* 4. & communis Legantur etiam Bellarminus *tom.* 1. *lib. de Extrema-Vnct.* & Valentia *disp.* 8. *q.* 1. *punct.* 1.

QVÆSTIO II.

An Extrema-Vnctio sit verum Sacramentum?

NEgant hæretici Vvaldens. Albig Lutherani, & alii apud D. Antoninum 4. *part. tit.* 11. *c.* 7. §. 5. & apud Bellarmin. *lib. de Extrema-Vnctione.*

Sed certissimè respondeo: Esse verum Sacramentum. Est responsio de fide ex Concil. Florent. *in decreto Eugen. IV.* Trident *sess.* 14. *can.* 1. & ex eo docent omnes Patres & Doctores, S. Thom. *addit.* 3. *p. q.* 29. *art.* 1. Suarez *tom.* 4. *disp.* 39. Valent *tom.* 4. *disput.* 8. *q.* 2. Becanus *c.* 27. *q.* 1. & 2. Hurtado *loco citato, diffic.* 2. Bonacina *disp.* 7. *q. unica, punct.* 1. & alii communiter apud ipsos.

QVÆSTIO III.

An fuerit immediatè institutum à Christo?

NEgarunt Mag. *in* 4. *dist.* 22. Hugo *lib.* 1. *pag.* 15. *cap.* 2. Alexand. 4. *part. q.* 8. *memb.* 2. D Bonav. *dist.* 23. *art.* 2. *q.* 1. & Ioan. Ekius apud Pesantium *in addit. ad* 1. *part. q.* 33. *disp* 1. & Altisiodorensis apud Palacios *dist.* 23. *pag. mihi* 475. dicentes: institutum fuisse ab Apostolo Iacobo *cap.* 5 quod probabile reputat Iavellus *tract.* 6. *de Extrem. Vnct. c.* 2. dum contrariam veriorem solùm vocat.

Sed certissimè respondeo affirmativè, quia sic definitum est in Trident. *sess.* 14. *c.* 1. & *canon.* 1. & ex dictis *de Sacramentis in genere* constat, docentque omnes Doctores, præcipuè D. Thom. *in* 4. *quæst.* 22. *quæst.* 1. *art.* 3. ubi ait: Quod omnia Sacramenta Christus instituit per se: sed quæ sunt difficiliora ad credendum, illa per se promulgavit, alia autem servavit Apostolis promulganda, sicut Extremam-Vnctionem, & Confirmationem. Vnde à Iacobo fuit istud Sacramentum promulgatum, non institutum. Navarrus *cap.* 24. *n.* 12. Scot. Sot. & Palacios *loc. cit.* & Angles *art.* 5. *q.* 3. *de Sacram. in genere.* Iavellus, & alii communiter apud Henriquez *lib* 3. *c.* 7. *n.* 1. qui id ex Patribus, & Conciliis clarè demonstrat. Suarez *disp.* 39. *sect.* 1. & 2. Ægidius *q.* 71. *à n.* 2. & alii quos sectantur Dicastillo *tract.* 7. *dub.* 2. & Trullench *de Sacram. lib.* 5. *cap. unico, n.* 3.

QVÆSTIO IV.

An fuerit institutum hoc Vnctionis-Extremæ Sacramentum illis verbis Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, *&c.*

NEgant Graffius 2. *part. decis. lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 4. & apud ipsum Palud. & Astensis *lib.* 5. *tit.* 41. *artic.* 2. & alii docentes: institutum esse à Christo Domino, Marc. 6. quando ipse Apostolos suos misit, ut

ut sanarent infirmos ungendo illos oleo. Negant alii etiam dicentes institutum fuisse in nocte cœnæ, quoad designationem materiæ, & formæ: quoad potestatem verò illud administrandi, Ioannis 20. quando dedit Apostolis potestatem absolvendi. Sic Filliuc. *n*.67. Ochagavia *tr. de Extrem. Vnct. q.* 1. *n*. 3. & ex parte Henriq. *lib*. 3. *c*. 7. *n*. 4. Alii autem dicunt, nullum inveniri in sacra Scriptura expressum locum ubi institutum fuerit. Sic D. Th. *in* 4. *dist*. 23. & ibi Sot. *q*. 1. Victor. *q*. 213. Bonac. *punct*. 1. *n*. 3. Castro *v. Vnctio*, Lublin. *v. Extrema Vnctio, in initio*. Alii deni-que dicunt, institutum fuisse post Resurrectionem, & ante Assumptionem. Sic Hurt. *tr. de Extrema-V. ct. diff*. 3. & alii.

Sed probabiliùs respondeo: Insinuatum esse hoc Sacramentum Marc. 6. ut ait Concil. Trid. *sess*. 14. *c*. 1. & cum eo Catechismus *pag*. 345. & institutum fuisse Ioannis 20. illis verbis: *Quorum remiseritis peccata remittuntur eis*. Sic Henriq. Pesant. *loc. cit*. Iavellus *loc. cit. c*. 6. & Torreblanca *lib*. 2. *pract. cap*. 11. *n*. 7. Petrus de Ledesma *tr. de Extrem. Vnct. c*. 1. *fine*. Suar. *tom*. 4. *disp*. 39. *sect*. 2. & ex illo Regin. *lib*. 28. *n*. 47. Laym. *lib*. 5. *tract*. 8. *c*. 1. *n*. 2. Palaus *tom*. 4. *tract*. 26. *punct*. 1. *n*. 4. & 5. & Trullench *loc. cit*.

QVÆSTIO V.

An sit praeceptum recipiendi hoc Sacramentum sub onere peccati mortalis?

AFfirmant Pet. Sotus *lect*. 2. *de Sacram. Extrema Vnct*. Binsf. *in Enchirid. de Vnction*. §. 8. & Torreblanca *lib*. 2. *iuris spirit. c*. 11. *n*. 44. qui citat (sed non bene) Henriq. *lib*. 13. *c*. 14. cùm ibi nihil, & oppositum expresse doceat *loco infra citando*. Citat etiam Suar. contrarium clarè asserentem, *ut infra*. Favent tamen huic sententiæ Mag. & D. Bonav. *in* 4. *dist*. 23. & pro illa in nova editione citat Bonac. Sot. tenent etiam Major *in* 4. *dist*. 23. *c*. 3. & Luysius Tutrianus *in sum. p*. 2. *cap*. 136. *dub*. 1. *concl*. 1.

Sed longè probabiliùs respondeo: Non esse per se loquendo, unde secluso contemptu, & scandalo non peccabit saltem mortaliter hoc Sacramentum omittens. Ratio est, quia nullibi invenitur tale præceptum, ut latè probat Dicastillo *tr*. 7. *de Extrema Vnctione, dubit*. 11. *n*. 169. Sic Henriq. *lib*. 3. *c*. 1. *n*. 7. & *c*. 7. *n*. 2. Filliuc. *tr*. 3. *n*. 112. ex Suar. *disp*. 44. *sect*. 1. Hurtado *tract. de Extrem. Vnct. diff*. 11. Diana 2. *p. tr*. 4. *res*. 170. & 5. *p. tr*. 3. *res*. 97. Villalob. *tom*. 1. *tr*. 10. *diff*. 5. *n*. 1. Tolet. *c*. 3. *n*. 5. Sà *de Extr. Vnct. n*. 5. Navar. *c*. 12. *n*. 16. Caiet. *in sum. v. Vnctio*. Vival. *de Extr. Vnct. n*. 9. Bonac. *disp*. 7. *punct*. 3. *n*. 10. Ochagavia *q*. 9. *n*. 2. Granad. *disp*. 6. *n*. 11. Layman *c*. 7. *n*. 1. B. de Ledesma *diffic*. 8. *concl*. 1. & 2. *col*. 1119. Rodrig. *de Vnct. c*. 191. *n*. 7. Vega *de Extrema-Vnctione casu* 4. Ægidius *de Sacramentis disp*. 19. *n*. 30. Nugnus *q*. 33. *art*. 1. *diff*. 1. & Molfes. *in summa tr*. 4. *c*. 3. *n*. 33. & Reginald. *lib*. 28. *n*. 71. & 72. necnon Diana *p*. 8. *tr*. 1. *res*. 58. Tanner. Opatovius, Escobar, & alii quos ibi citat, & rursus me citatu *p*. 10. *tr*. 12. *res*. 31. Baunius *q*. 10. *pag*. 810. Palaus *punct*. 8. *n*. 1. & Trullench *dub*. 4. *n*. 8.

QVÆSTIO VI.

An saltem peccet venialiter, qui ex negligentia hoc Sacramentum non vult recipere?

NEgant Villalobos, & Suarez *loc. cit*.

Sed probabiliùs respondeo: Peccare venialiter, si nulla adsit justa causa illud omittendi. Ratio est, quia est quædam rerum spiritualium prodigalitas omittere tantum remedium salutis. Sic Nugnus *tom*. 2. *q*. 33. *art*. 2. Ægidius *disp*. 16. *dub. ultimo*, *n*. 30. Bonacina, Granad. & Layman *loc. cit*. Tolet. *lib*. 7. *c*. 1. *n*. 5. Bartholomæus de Ledesma & Rodriguez *loc. cit*. & Molfesius *loc. cit. n*. 33. necnon Baunius *loc. cit. versu Verum enim*. Dicastillo *num*. 170. & Palaus *loc. cit. num*. 2.

QVÆSTIO VII.

An Parochus, aut Prælatus Religionis teneatur sub peccato mortali hoc Sacramentum suis subditis ministrare?

REspondeo: Teneri per se, vel per alium, quia ex officio, atque adeò ex justitia tenetur saluti suorum subditorum consulere. Sic Henriquez *lib*. 3. *c*. 7. *n*. 2. Suarez *tom*. 4. *disp*. 44. *sect*. 1. Filliucius *n*. 2. Bonacina *punct*. 5. *n*. 12. Ægidius *loc. cit. n*. 31. & Possevinus *de Extrema-Vnctione num*. 3. qui hoc colligit et Trid. *sess*. 23. *c*. 1. *de reform*. Ochagavia *q*. 10. *n*. 1. Layman *c*. 7. *n*. 3. & communis, quam sequitur Dicastillo *dub*. 12. *n*. 189.

QVÆSTIO VIII.

An etiam cum periculo vitæ, ut tempore pestis, teneatur Parochus hoc Sacramentum conferre?

AFfirmant absolutè aliqui apud Filliucium *n*. 97. & apud Victorellum *in annot. ad n*. 41. & 42. Possevinus, & tenent expresse Nugnus *tom*. 2. *q*. 33. *difficult*... & Sylvius 3. *parte, q*. 32. *art*. 3. Ioan. Echius *in homil. ultima Dominica* 2. *post pascha*, & Ludovicus *in Summa parva, cap*. 136. *dub*. 3.

Alii probabiliùs respondent: Non teneri, eo quòd non sit Sacramentum necessitatis. Sic Navar. *q*. 24. *n*. 10. Suarez *disp*. 44. *sect*. 3. *n*. 30. Filliucius *n*. 100. Victorell. *loc. cit*. Villalob. *tom*. 1. *tr*. 10. *diffic*. 6. *n*. 7. Diana *loc. cit. res*. 164. & 5. *parte, tr*. 3. *res*. 83. & 93. qui & citat Molfesium *tom*. 1. *tr*. 4. *c*. 3. *n*. 31. & Hurtadum *de Extrema-Vnct. diffic*. 12. necnon Pal. *punct*. 50. *num*. 5.

Sed probabiliùs omnibus respondeo: Non teneri quidem, nisi in casu quo infirmus absque ullo Sacramento moreretur, & timeretur ejus æterna damnatio; quia tunc jam esset illi hoc Sacramentum ad salutem necessarium. Sic Armilla *v. Episcopus, n*. 6. Tabiena *n*. 5. Ægidius *loc. cit. n*. 31. Ochagavia *q*. 10. *n*. 11. & *sequent*. & alii apud Dianam *loc. cit*. quos sequitur Dicastillo *dub*. 13. *n*. 191.

QVÆSTIO IX.

An simplex Sacerdos teneatur sub peccato mortali administrare hoc Sacramentum tempore necessitatis, si licitè, & facilè possit?

REspondeo: Non teneri sub peccato mortali, sed sub veniali tantùm ex lege charitatis, nisi aliàs, ut nuper diximus, in casu quo infirmus hoc Sacramento Extremæ-Vnctionis extremè indigeret. Sic Authores *cit*. Laym. *tr*. 8. *c*. 7. *n*. 3. Diana *tr*. 4. *cit. resol*. 170. & Ochagavia *q*. 10. *cit. n*. 2. ubi sic ait: Secundò certum est, simplicem Sacerdotem non teneri ex officio ad ministrandum hoc Sacramentum. Vnde neque ex justitia, solùm autem ex charitate, deficiente Parocho tenetur simplex Sacerdos ministrare hoc Sacramentum, quoties potest sine gravi incommodo suo. Patet, quia hoc Sacramento maximè indiget infirmus, & debemus succurrere ex lege charitatis gravi necessitati proximi, quoties possumus sine

gravi

gravi incommodo nostro. Sic ille *ibi, & n.6.* & communis, quam sequitur Palaus *punct.8.n.6.*

DISPUTATIO II.

De materia, & forma Extremæ Unctionis.

QUÆSTIO I.

An materia remota Extremæ-Unctionis sit oleum olivarum?

RESPONDEO affirmativè. Est responsio de fide habita in Concil Flor. & Trid. *sess. 14. cap. 1. & 3.* & probatur ex illo Iacobi 5. *Ungentes oleo, &c.* sic omnes DD. qui bene probant, hanc materiam docuisse. Quia sicut oleum lenit, dolorem emollit, penetrat ad intima, affert hilaritatem, restituit interdum sanitati, significat pinguedinem, & robur gratiæ, & spiritus contra luctam: sic hoc Sacramentum hæc omnia spiritualiter efficit. Ita D. Th. *q 29. art. 4.* Sot. *art. 3.* Victor *n. 199.* & alii apud Henriq *lib. 3. cap. 8. n. 2.* & in Glossa *lit. E*, Ochag. *loc. cit. q. 3. n. 1.* Archangelus *dist. 23.* & communis, quam tenent Dicastillo *tr. de Extrem. Unct. disp. 1. dub. 3. n. 31.* & Trullench *lib. 5. cap. unico de Extrema-Unctione, dub. 2. n. 1.*

QUÆSTIO II.

An sit necessarium, quod tale oleum sit benedictum ab Episcopo?

NEgant Palud. & Dur. apud Victoriam *q. 216.* quatenus affirmant, posse Papam ungere oleo non consecrato. Ita etiam tenet Maldonatus *de Extrem. Unction. q. 1.* quem citat, & sequitur Molfesius *tr. 4. c. 2. n 22. & c. 3. n. 25.*

Sed respondeo oppositum, & dico esse necessarium, quia sic expresse habetur *in cap. unico, de Sacram. Unct.* in Trid. *sess. 14. c. 1.* & ratio est, quia (*ut suprà disp. 3. de Confirmatione, q. 4.* est habitum) ubi est materia extrinseca Sacramentorum, qua Christus non est usus, requiritur benedictio. Sic omnes DD. cum D. Thom. *2. p. q. 73. art. 3. & in addit. q. 19. art. 5.* Ledesma *q. 31. art. 5.* Soto *art. 5.* Henriquez *loc. cit. & lit. F*, (ubi etiam pro hac parte citat, sed non ita benè, Paludanum, & Durandum) Archangelus *dist. 23. pag. 169.* Reginald. *n. 50.* ex Suario *disp. 40. sect. 1.* Dicast. *dub. 3. n. 32.* & Trull. *dub. 2. cit. n. 1. & 2.*

QUÆSTIO III.

An hujusmodi olei benedictio sit de necessitate Sacramenti, an tantùm de necessitate præcepti?

AFfirmant esse tantùm de necessitate præcepti Victor. *num. 118.* Torreblanca *de jure spirituali lib. 1. c. 11 n. 12.* & probabile reputat Pesant. *loc. infrà citand.* Palud & Caiet. *cit disp. 3. q. 5. de Confirm.* & inclinat aliqualiter Vivald. *loc. cit. n. 4.* & tenent expressè Henriq. *loc. cit. lit. G*, Maldonatus, & Molfesius *loc. cit* & Sà *verb. Extrema-Unctio, n. 6.*

Sed longè probabiliùs respondeo, esse de necessitate Sacramenti, quia Conc. Flor. & Trid. *loc. cit.* absolutè docent, & definiunt materiam Extremæ-Unctionis, esse oleum ab Episcopo benedictum: tunc sic: Si teste eodem Concilio, si aliquid horum trium desit, scilicet vel materia, vel forma, vel minister cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non perficitur Sacramentum: ergo de necessitate, & essentia Sacramenti Extremæ-Unctionis erit, ut oleum sit per Episcopum benedictum. Sic S. Th. *loc. cit.* Sylv. *verb. Unctio, q. 1.* Sot. *dist. 23. q. 1. art 4. concl. 4.* Nugnus *q. 29. ad art. 5. & 6.* Pesant. *in addit. ad 3. p. q. 33. disput. 1.* Aureol. *in 4. dist. 23. art. 1.* Bartholom. de Ledesma *de Extrem. Unct. diff. 3. concl 4. col. 103.* Petrus Cañedo *de Extr. Unct. c. 1. pag. mihi 245.* Tolet. *lib. 7. c. 1.* Rodrig. *de Extr. Unct. tom 2. c. 191. n. 1.* Ochag. *de Extr. Unct. q. 3. n. 3. & 12.* Suar. *disp. 49. sect. 1. n. 6.* Filliuc. *n. 72.* Hurtad. *diff. 4.* Vivald. *loc. cit.* Estius *dist. 23. §. 9.* Ludou. *art. 2. diff. 3. pag. 718.* & Palacios *dist. 23. pag. mihi 478.* docens, ita à Domino fuisse institutum fortè, ut effectus hujus Sacramenti, non naturæ olei tribueretur, sed potiùs ejus sanctificationi. Sic etiam Graffius *2. p. lib. 1. c. 8. n. 19. pag. 16.* Archang. *dist. 23. pag. 270.* Bon. *disp 7. punct. 2. n. 5.* Becan *c 27. q. 3.* Regin. *lib. 2. n. 50.* & communis, quam tenent Dicast. *dub. 3. cit. n. 32.* Trullench *loc. cit. n. 2.* & me citato Diana *part. 10. tr. 16. res. 81.*

QUÆSTIO IV.

An ex commissione Pontificis possit simplex Sacerdos tale oleum benedicere?

AFfirmant Palud. & Durand. quos citat, & sequitur Victor. *q. 118. & 119.* Palacios *dist. 23. pag. mihi* 480. Henriquez *lib. 2. cap. 8 n. 2.* Sot. *dist. 23. q. 1. art. 3.* Pesantius & Torreblanca *loc cit.* Ludov. *loc. cit. diff. 4. concl. 2. pag. 728.* Vivald. *de materia Unct. n. 6.* & probabile reputant Valentia *disp. 8 q. 1. punct. 2.* Bonac. & Petrus Cañedo *loc. cit.* Graffius *part. 1 c. 8. n. 5. fol. mihi 5.* & alii quos novissimè sequuntur Præpositus *in 3. p. q. unica, de Extr. Unct. dub. 4. n 15.* & in re, non in verbis. Diana *p. 8 tr. 1. res. 30.*

Sed probabiliùs respondeo: non posse. Ratio est nuper adducta. Nam Papa non habet potestatem supra materiam Sacramentorum: at materia Extremæ Unctionis est oleum benedictum per Episcopum: Ergo necessariò debet ab ipso benedici. Sic S. Th. *loc. cit.* Suar. *disp 49. sect. 1. n. 3.* Hurtad. *diff. 4.* Filliuc. *num. 72* Sà *num. 5.* & *ibi* Victorel. Ægid. *disp. 19. num. 6.* Ochag. *q. 3. num. 2.* Tanner. *dub. 1. q. 1.* Azor. *tom. 2. p. 2. lib. 5 cap. 1. q. 10.* Granad. *tom. 5. de Extrema Unct. disp. 1.* Lublin. *loc. cit. n. 12.* Layman *cap. 1. n. 1.* (qui tamen malè citat Paludanum pro hac sententia) Nugnus *q. 29. art. 6. concl. 2.* & Archangelus *dist. 23. pag. 171. col. 2.* & alii quos sectantur Dicastillo *disp. 1. dub. 3. n. 32.* Trullench *dub. 3. n. 2.* Amicus *tom. 8. disp. 19. sect. 3. num. 45.* & Diana *loco citato* ait, id esse probabilius.

QUÆSTIO V.

An oleum olivarum benedictum ab Episcopo alia benedictione, quàm benedictione consueta Ecclesiæ, sit sufficiens materia Extremæ-Unctionis?

REspondeo, quod sic. Primò, quia Christus Dominus non præscripsit formam alicujus benedictionis. Secundò, quia quocunque modo benedicatur, verè dicitur oleum benedictum ab Episcopo: Ergo sufficiens erit. Verum est, quod necessitate præcepti observanda est forma ab Ecclesia præscripta. Sic Bonacina *disp. 7. punct. 2. num. 4.* Hurtado *difficult. 4.* Valentia *4. tom. disput. 5. quæst. 1. punct. 2.*

verf. Quæstio autem, Ochag. *q.*3.*n.*10. Nognus *q.*29.*ad art.*6. Regin. *lib.*28.*n.*30. & communis, quam tenent etiam Dicastillo *loc. cit. n.*33. & Trullench *dub.*2. *num.*2.

QVÆSTIO VI.

An sit validum Sacramentum Extrema-Vnctionis, si in necessitate, aut per errorem Sacerdos ungat infirmum Chrismate, aut alio oleo præter oleum infirmorum, modò sit ab Episcopo benedictum?

NEgant Vivald. *de materia Confirmationis num.*7. Bonac. *loc.cit.n.*5. Naldus *n.*4. Nognus *quæst.*29. *art.*6. Reginald. *lib.*28. *n.*50. & Valentia *disp.*8.*cir. q.*1.*punct.*2. Bellarm. & Pitigian. apud Bonacinam, & Guillelm. Estius *in* 4.*dist.*23.§.9. Bartholomæus de Ledesma *diffic.*3.*concl.*3.*col.*1103. & Graffius *loco citato*.

Sed probabiliter respondeo, Esse validum. Primò, quia sic ex nuper dictis clarè deducitur. Secundò, quia olim Ecclesia usa fuit Chrismate pro oleo ad ungendos infirmos, ut constat ex cap. *Illud superfluum, dist.*95. Sic Sot. *dist.*23.*art.*3. Henriquez *lib.*3. *c.*8.*n.*2. Suarez *tom.*4. *disp.*49. *sect.*1. Filliuc. *n.*63. Layman *lib.*5. *tract.*8.*c.*2.*n.*3. Ochag. *q.*3.*cit.n.*11. Tanner. *loc.cit.* & inclinat Granado *loc.cit.* (imò & docet hoc ipsum Estius *loc.cit.* in casu quo in Chrismate olei natura permaneat, & benedictio necessaria adsit.) Ludovic *in parva summa, pag. mihi* 84.*n.*1. ubi sic ait : [No se puede dar la Vncion con Chrisma de azeite, y balsamo, ò con azeite de Catechumenos: mas si se dicre, sera verdadero Sacramento.] Sic ille, & ante ipsum Archangel. *disp.*23.*pag.*280.*col.*2. Dicastil. *loc.cit.n.*28. ubi existimat quod casu quo non esset aliud oleum quàm Chrisma Confirmationis, non esset peccatum de facto illo ioungere ægrotum. Quod id ipsum me citato docet Doctus Diana *p.*10. *tract.*11. *resol.*15.

QVÆSTIO VII.

An oleum oliuarum admixtum cum liquore alio, sit materia sufficiens huius Sacramenti?

REspondeo ex sæpè dictis affirmatiuè, dummodo admixtio sit talis, vt oleum non exuat naturam propriam, ex quo colligitur oleum rosaceum esse sufficientem materiam bujus Sacramenti, si alias non sit multùm corruptum. Sic S.Th. *dist.*23.*q.*1.*art.*3. Sotus *ibidem*. Bonac. *disp.*7. *punct.*2. *num.*7. qui citat Henriquez, Victorell. & Possevin. apud quos Doctores nullo modo de hoc casu loquuntur: tenent ex parte Victor. *q.*218. Vivald. *de materia Extrema-Vnctionis n.*2. & alii quos sequitur Dicastillo *loc.cit.n.*34. & pencs illum Suarez, & Tanoerus.

QVÆSTIO VIII.

An Parochus possit licitè miscere oleum consecratum cum non consecrato, si timeat quod oleum consecratum non sufficiat?

REspondeo, posse dummodo oleum quod additur consecrato sit minoris quantitatis. Ratio est, quia extrema olei non consecrati ita permiscentur cum extremis olei consecrati, ut simul utrumque consecratum censeatur. Sic Henriquez *lib.*3.*c.*8. *num.*2. & apud ipsum D.Thomas *dist.*12.*q.*26. *&* 3.*p.q.*87. *art.*3. Tabiena *verb. aqua*, §. 3. ubi Sylvester §.3. cum Angelo, Rosella, Panormitano, & Glossa, Possevin. *cap.*9.*n.*2. Bonac. *loc.cit.num.*8. Granad. *disp.*2. Antonde Hinojosa *in suo directorio decis. Regul.v. Baptismus, fol.*49. Torreblanca *lib.*2.*cit.cap.*11.*n.*17. & alii statim citandi.

QVÆSTIO IX.

An casu quo oleum non consecratum additum consecrato sit in majori quantitate, totum remaneat consecratum?

AFfirmat adhuc Hinojosa *loc.cit.* cui favet Naldus *verb. Extrema-Vnctio, n.*4. per hæc verba. Advertendum etit, etiam non sanctum adhibitum sacro, modò tamen quantitas non sacri sit minor, aut certè non sit notabiliter major, secundùm omnes efficí Sacramentum. Sic ille, & innuit Hurtado *difficultate* 4.*in principio*, & Henriquez *loc. cit.* & tenet exprèsse me citato pro se, sed malè, Diana *p.*9. *tract.*6. *res.*44. Ysambert, & Vuigers penes ipsum.

Sed probabiliùs respondeo : Nullo modo manere, nec in tali casu esse veram materiam Extremæ-Vnctionis. Quia ad hoc ut oleum maneat benedictum, requiritur ut quantitas in principio benedicta sit major tota oon benedicta superaddenda, vel superaddita, sive simul, sive successivè, sive variis vicibus fiat totius additio. Et ratio est, quia ideo quando minima pars olei non benedicti misceiur majori olei benedicti, totum manet benedictum, quia in commixtionibus major quantitas debet in se minorem cóvertere, vel saltem ad sui entitatem trahere : at hoc non potest fieri, cum pars addita est major : ergo hæc non poterit participare benedictionem illius. Sic authores citati, & Lud.de S. Iuan *art.*2.*diff.*6.*pag.*729. *& in Summa parva*, *pag.*84. *n.*2. & optimè me citato, Quiotanadueñas *tom.*1.*tract.*5.*de Sacr. sing.*1.*n.*4.

QVÆSTIO X.

An sit de necessitate Sacramenti quod oleum sit eo anno benedictum?

REspondeo : quod non, quia nullum jus hoc requirit. Sic omnes Doctores. Legantur citati.

QVÆSTIO XI.

An saltem sit de necessitate præcepti?

AFfirmant Possev. *c.*9.*n.*1. Bonac. *disp.*7.*punct.*2. *n.*6 & Zambran. quem citat, & sequitur Diana *tr.*4.*res.*176.*& q.*9.*tr.*6.*res.*46. Zambr. *de Extr.Vnct. c.*5.*dub.*4.*n.*5. Trullench *loc.cit.n.*2. & alii apud ipsos dicentes, non excusari Parochum à peccato mortali, si oleum alterius anni adhibeat, nisi aliud suadeat necessitas. Quia ex consuetudine Ecclesiæ, & præscripto Clementis VIII. singulis annis consecratur, ut veteri combusto, uti novo possit.

Sed probabiliùs respondeo : Non esse de necessitate præcepti, & ideo non peccare mortaliter illum qui oleo veteri ungeret infirmos. Ratio est, quia non est præceptum obligans ad mortale, ut renovetur oleum singulis annis; nam de solo Chrismate præcipitur *in cap. si quis de alio, de consecr. dist.*4. Sic Henriquez *lib.*3.*cap.*8.*num.*2. Sà *n.*6. & ibi Victorell. sibi contrarius *in addit. ad num.*1. *Possevini*, ubi satis lubricè loquitur, Ledesma *tom.*1. *de Sacramento Vnct. cap.*2.*in fine*, & inclinat Laymao *cap.*3.*num.*4. Lubl. *verb. Extrema Vnct. num.*19. ubi dicir : ita post longam consultationem sensisse Theologos, & utriusque juris peritos Salmanticæ. Quod idem antea testificatus est Henriquez *loc.cit.* Idem docet Ludovicos de San Iuan novissimè *in Summa parva, artic.*5. *de Extr.*

Extr. Vnct. n. 1. pag. 83. Palaus etiam, ni fallor, *tr. 16. punct. 2. n. 12* & me citato Diana *p. 10. tract. 16. res. 81.*

QVÆSTIO XII.

An una gutta olei sit sufficiens in unaquaque unctione, ad conferendum hoc Sacramentum?

NEgant Filliuc. *n.* 78. Reginald. *lib.* 28. *c.* 9. *n.* 53. Suarez *disp.* 40. *sect.* 2. *n.* 5. Granad. *disp.* 2. *n.* 4. Marchinus *de peste parte* 3. *c.* 6. *n.* 14. Valentia, Possevin. & alij Doctores, qui docent non sufficere unam guttam aquæ ad validitatem Baptismi, de quo *tract. de Bapt. disp.* 2. *q.* 3. Negat etiam Trullench *lib.* 5. *de Sacram. cap. unico de Extrema Vnctione, dub.* 2. *num.* 7. *pag.* 281.

Sed probabiliùs respondeo: sufficere. Primò, quia ut *quæstione cit.* est habitum, una gutta aquæ sufficit ad conferendum Baptismum: ergo & una olei, ad conferendam Extremam Vnctionem. Secundò, quia qui una stilla olei ungit, verè dicitur ungere: ergo. Sic debent tenere Henriq. Vasq. Hurtad. Ochag. *sup. cit.* & probabile reputat Diana *tract.* 4. *loc. cit. & resol.* 177. Imò & jam tenet expressè 5. *p. tract.* 3. *res.* 88. Tenent etiam Tanner. *dub.* 1. *q.* 2. Dicastillo *n.* 44. ubi tentat ad nostram sententiam Suarium, & Filliucium reducere.

QVÆSTIO XIII.

An materia proxima huius Sacramenti sit Vnctio oleo facta?

NEgarunt olim quidam docentes, hujusmodi Sacramentum esse ipsum oleum benedictum, Vnctionem verò solùm esse usum illius.

Sed ut certum respondeo, quod est unctio ex oleo benedicto facta. Est responsio certa, & patet primò ex illo Iacobi 5. *ungentes oleo.* Secundò, quia Sacramenta, quæ in usu consistunt, habent pro materia proxima usum materiæ remotæ. Sic omnes Doctores. Ægid. *disp.* 19. *dub.* 1. Henriquez *lib.* 1. *c.* 8. *n.* 4. Bonac. *disp.* 7. *punct.* 2. *n.* 9. Regioald. *loc. cit. n.* 3. & communis. Legantur D. Th. *in* 4. *dist.* 23. *q.* 1. *art.* 2. & 3. & D. Bonavent. *art.* 1. *q.* 3. & Dicastillo *n.* 39.

QVÆSTIO XIV.

An sit de necessitate huius Sacramenti quod unctiones fiant in formam Crucis?

AFfirmat Iavellus *tom.* 2. *tr.* 6. *de Extrema Vnct. c.* 3. per hæc verba: Quantum ad formam advertere, quod sicut in aliis Sacramentis forma consistit in verbis, & opere: sic & in hoc, v.g. in Baptismo, forma consistit in his verbis: *Ego te baptizo*, &c. & in minima immersione in aqua. Sic & in hoc Sacramento forma consistit in his verbis: *Per istam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam dimittat tibi Deus quidquid per visum peccasti*: & in hoc opere, scilicet in signatione membrorum per modum Crucis, dum liniuntur. Sic ille. Et esse sententiam probabilem, satis clarè insinuat Petrus de Ledesma *cap.* 3. *de Extrem. Vnctione, diff.* 3. *concl.* 2. quos postea sequutus est Nugnus *in addit. ad* 3. *p.* probarique potest, quia de necessitate Confirmationis est, quod ejus unctio fiat per modum Crucis, ut *suprà tract.* 3. *disp.* 3. *q.* 11. est habitum: ergo & in Vnctione Extrema.

Sed longè veriùs, & probabiliùs respondeo, quod non sit, quia nullo textu, aut sufficienti ratione hoc probari potest: neque obstat ratio dubitandi, est enim magnum discrimen inter Confirmationem, & Extremam Vnctionem, quia in forma illius exprimitur, fieri debere in modum Crucis, ut *suprà* 3 in hujus verò forma minimè. Sic ipsemet Petrus de Ledesma, Sylvester *verb. Vnctio*, 5. 2. Henriq. *lib.* 3. *c.* 8. *n.* 2. *lit. M.* Possevinus *de Extrema Vnctione, n.* 3. Bonac. *loc. cit. punct.* 2. *n.* 9. Suar. *disp.* 40. *sect.* 2. Reginald. *loc. cit.* & communis, quam tenent etiam Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 3. *n.* 42. & penes ipsum Tanner. Bauny *de Extrema Vnct. q.* 3. *dicto* 5. & Trullench *dubit.* 2. *n.* 5.

QVÆSTIO XV.

An saltem sit de necessitate præcepti quod fiant in formam Crucis?

AFfirmant Sylvest. *v. Vnctio, n.* 2. Bonac. *disput.* 7. *punct.* 2. *n.* 9. *in nova editione*, Nugnus 3. *p. q.* 29. *art.* 6. Petrus Ledesmius *tom.* 1. *c.* 2. *de Extrema Vnctione, concl.* 1. & Ludov. *de Extrema Vnctione, q. unica, art.* 2. *diff.* 2. *pag. mihi* 727. Glossa *cap. Nunquid, de Consecratione distinct.* 5. Moure 3. *p. exam. c.* 1. §. 7. & inclinat Torreblanca *lib.* 2. *cit. c.* 11. *n.* 21.

Sed probabiliùs respondeo, non esse de necessitate præcepti: unde etiam extra casum necessitatis, si Sacerdos ungeret, non eum forma Crucis, minimè peccaret mortaliter. Ratio est Primò, quia non extat de hoc præceptum. Secundò, quia materia non est gravis. Sic Suar. *tom.* 4. *disp.* 40. *sect.* 2. *num.* 3. Filliuc. *c.* 75. Zambran. quem citat, & sequitur Diana 3. *p. tract.* 4. *cit. res.* 168. & *res.* 178. Ægid. *disp.* 19. *dub.* 2. *n.* 7. Rodrig. *de Vnct. c.* 19. *num.* 1. Palaus *tract.* 16. *punct.* 3. *n.* 2. Reginald. *lib.* 28. *n.* 51. Becanus *quæst.* 3. Layman *c.* 3. *n.* 7. Peccaret tamen venialiter, si absque necessitate id efficeret, juxta prædictos Authores, præcipuè Ochagau. *q.* 3. *n.* 5. Granad. *disp.* 3. *num.* 4. quod certè adhuc dubito. Quia ut ait Molfes. *c.* 3. *cit. n.* 16. Vnctio dicta, sive fiat per modum Crucis, sive quovis alio modo, non interest; quia nec adest determinatio Conciliorum, nec traditio Ecclesiæ, nec aliquod præceptum Ecclesiasticum, ut fiat signo Crucis, prout est in Sacramento Confirmationis, & sic satis est quocunque modo fiat Vnctio sacra. Sic Molfesius, Dicastillo *loc. cit. num.* 41. Baunius *loc. cit.* & Trullench *dub.* 2. *n.* 1.

QVÆSTIO XVI.

An sit de necessitate Sacramenti, quod fiat manu immediata Episcopi?

AFfirmare deberent Authores qui affirmant, esse de necessitate Sacramenti Confirmationis, ejus Vnctionem fieri manu immediata Episcopi, sed non affirmant.

Respondeo ergo: non esse de necessitate Sacramenti. Constat ex *dictis tract. de Confirmat. disput.* 3. *q.* 12. & tenent utriusque sententiæ Doctores *ibidem cit.* & statim citandi.

QVÆSTIO XVII.

An saltem sit de necessitate præcepti?

AFfirmant communiter Doctores, quia sic præcipitur in rit. & cærem. Rom. Vnde juxta horum sententiam, tempore dumtaxat pestis licitè administrari potest hoc Sacramentum, non digito, sed medio aliquo decenti instrumento. Sic Suar. *disp.* 44. *sect. fin.* Diana 3. *parte, tract.* 4. *res.* 22. & 167. & 6. *p. tract.* 3. *resol.* 79. Sylvius, Chapeavilla, Præpositus, Barbosa, & alij apud ipsum. Torreblanca *de iure spiritual. lib.* 2.

lib.2.c.11.n.12. & Concil. Mediol.5. Layman *c.8. n.4.* Quod verum censeo, nisi aliàs obstet contraria consuetudo. Viget enim in Ecclesiis Hispaniæ, ubi regulariter, & omni tempore, non immediata manu Sacerdotis, sed virgula aurea, vel argentea, ad hunc usum deputata, datur Sacramentum hujusmodi.

QVÆSTIO XVIII.

An sufficiens forma huius Sacramenti sit hæc? Per istam Sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, vel auditum, &c. Amen?

NEgant Angel. *v. Vnctio extr. n.2.* Armill. *eo verbo, n.2.* P. Cañed. *c.1. de Extr. Vnct. pag.245.* Fab. *in suo scrut. Sacerd. de Extrema Vnct. pag.45.* Lublin. *v. Extr. Vnct. initio.* Quia existimant, debere addi prædictis verbis hæc, scilicet *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Ita sentit etiam Bauny *q.5. pag.805.* qui tamen solùm dicit, dicta verba addi debere de necessitate præcepti: quia ea omittere Ecclesiam nunquam constat.

Sed certissimè respondeo, esse sufficientem. Sic enim habetur in Concil. Flor. & Trid. & cæremon. Romano. Nec ulla specialis est necessitas invocandi Sanctissimam Trinitatem, cùm hoc Sacramentum non sit professio fidei, sicut est Baptismus, neque ad illam armat, ut Confirmatio; unde neque de præcepto sunt prædicta verba necessariò addenda. Sic Henriquez *lib.3.c.8.n.4.* ubi lit. *A.* dicit: esse veram, & communem sententiam. Ægid. *disp.19. dub. 4. n.25.* Filliuc. *n.84.* Pitigian. Barthol ab Angelis, quos citat, & sequitur Bonacina *disp.7. punct.3. n.2.* & Diana *loc. cit. res.175* (qui licet malè addat prædicta verba, dicit tamen non esse necessaria. Tenent etiam Ochag. *q.4. cit.* Petrus de Ledesma *de extrema Vnctione, c.3.* Molfes. *tr.4. c.3. n.27.* Suar. *disp.40. sect.3.* Regin. *lib. 28. n.54.* Becanus *q.4.* & communis, quam novissimè tenet Palaus dicens: Illud certum, invocationem Trinitatis nec ex Sacramenti necessitate, imò secundum veriorem sententiam, neque ex præcepto necessariam fore, quia neque in Conciliis, neque in Rituali Romano cavetur Trinitatem invocandam esse: imò nec videtur expediens, & deprecatio accommodata.

QVÆSTIO XIX.

An si quis omitteret illa verba: Et suam piissimam misericordiam, *validè conficeret Sacramentum?*

NEgant Nugnus *q.29. art.6. concl.4.* cui satis favent Hurt. *diff.7.* Ægid. *disp.19 n.15.* & Granad. In eo quod duo ultimi remanēt valde dubij, ille verò solùm vocat verisimilem opinionem contrariam.

Sed probabiliùs respondeo: conficere. Nam hæc verba non sunt de substantia formæ, cum illis omissis, integer adhuc maneat sensus formæ. Sic S. Th. *in 4. dist.23. q.1. art.4. q.3.* Suar *disp.40. sect.3. n.13.* Regin. *lib.28. n.56.* Filliuc. *n.85.* Ægid *disp 19. dub 4. n.15.* Layman, & Pitigianus, quos citat, & sequitur Diana *tract.4. resol.175. &* 180. Angles *de Extrema Vnctione, art.1. diff.5.* Henriq. *lib.3. c.8. n.3.* Bonac. *loc. cit. n.4.* Ochag. *q.4. n.5.* Pesant, *in addit. q.33. disp. 1.* P. Cañedo *loc. cit.* Nicol. Plouë *de Extr. Vnctione, pag. mihi 34.* Archangel. *dist.23. pag. 173.* ubi docet esse validum Sacramentum hac forma datum: *Per istam Vnctionem dimittat tibi Dominus quidquid commisisti,* &c. Baonius *de Extr. Vnct. q.5.* Palaus *punct. 4. n.4.* Dicastillo *disp.1. dubit.4. n.68.* & Trullench *lib.5. cap. de Extr. Vnct. dub.2. n.10.*

QVÆSTIO XX.

An qui scienter illas particulas omitteret, peccaret mortaliter?

AFfirmant Suar. Filliuc. Ægid. Dicastil. Trullench, & Hurtado *loc. cit.* ob consuetudinem, & præceptum Ecclesiæ.

Sed æquè probabiliter respondeo, solùm peccare venialiter, secluso contemptu, & scandalo. Quia illorum verborum omissio non est per se gravis; cum absque illis integer permaneat sensus formæ, præcipuè quod in illis verbis, *Indulgeat tibi Deus*; satis postulatur actus misericordiæ, ad quem exorandum prædicta verba, *suam piissimam misericordiam,* ponuntur. Vnde Catech. Rom. *q.6 de Extr. Vnct. pag. mihi 248.* & Nicol. Plouë *loc. cit.* hæc verba revera omittunt: Ergo sentiunt, quod non sunt adhuc de præcepto. Sic innuunt Granad. *disp.3. n.6.* & Diana *resol. 175. cit. in fine,* & clarè constabit ex dicendis *infrà* de forma absolutionis, *tract. de Pænitentia, disput.2.*

QVÆSTIO XXI.

An omittens illa verba, per visum, per auditum, *&c. validè conficeret Sacramentum?*

AFfirmant Aureol. *in 4. dist.23. art.1.* vbi ait, quod forma huius Sacramenti sit hæc: *Per istam sacram Vnctionem parcat tibi Dominus.* Bonac. & Hurtad. qui pro hac sententia citant Ægidium *loc. cit.* sed malè, cum nihil de his particulis loquatur. Reginald. *lib.28. n.56.* Diana *res.175. cit. in fine,* qui statim sibi contrariatur. Tenent & alij communiter, quos sequitur Dicastillo *disp.1. dub.4. n.68.* quia (inquit) per alia verba, & vnctionem factam in ea parte, satis significatur sensus. Ita etiam Petr. à S. Ioseph, Præpositus, & alij, quos novissimè sequitur Diana *p.9. tract.7. resol.46.* & (nominatim contra me) *p.5. tract.12. resol.32.*

Sed probabiliùs respondeo, Non conficere Sacramentum. Ratio est, quia prædicta verba sunt de substantia formæ. Probatur primò, quia per illa explicantur effectus Sacramenti. Secundò, quia illis particulis ablatis, aufertur integer sensus formæ, vt constat: ergo. Sic Nugnus *loc. cit.* & Diana sic dicens: *Igitur de necessitate Sacramenti sufficiunt ista verba, per istam Vnctionē indulgeat tibi Deus quidquid per visum deliquisti, vel per auditum, &c.* Tenent etiam Angles *loc. cit.* & alij, quos sectantur Bauny *q.5.* Palao *punct.3. n.4.* Auersa hic *sect.4.* & Trullench *loc. cit. n.10.*

QVÆSTIO XXII.

An sint de necessitate Sacramenti illa verba, Sanctam, & piissimam?

REspondeo negatiuè, quia illis omissis, adhuc sensus manet integer. Sic Regin. & Pitigian. quos citat, & sequitur Diana *tract.4. cit. resol.175.* Quibus ego addo Nugnum *q.29. art.9. conclus.2.* Bonacinam *punct.3. n.4.* & apud ipsum Ægidium. Secus dicendum puto de illis verbis: *Per istam Vnctionem* (aut de aliis, his æquiualentibus, vt sunt, *Vngo te oleo Sancto, &c. vt infrà*) videlicet, esse de necessitate Sacramenti: quidquid Cañedo *loc. cit.* dicat, formam præcisam huius Sacramenti esse istam: Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti per visum, siue auditum, &c. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Lege Palaum *tr.26. punct.4. n.4.* Baunium *tract. de Extr. Vnct. q.5.* & Dianam *p.9. loco citato.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXIII.

An sit de necessitate Sacramenti Extremæ Unctionis, quod ejus forma proferatur modo deprecativo?

NEgant Becan. *c.* 27. *q.* 7. *n.* 3. Ricard. *in* 4. *dist.* 23. *art.* 1. *q.* 4. Palud. *q.* 1. *art.* 2. Albert. *art.* 4. Durand. *q.* 3. Tanoer. *dub.* 1. quia existimanr ad valorem Samenri sufficete formam modo indicativo, vel deprecativo prolaram. Idem docuir Aureol. *in* 4. *dist.* 23. *art.* 1. 5. *sed de forma*, ubi sic ait: In quibusdam Ecclesiis forma ista est indicativa, puta: *Per istam Sanctam Unctionem parcit tibi Dominus*: in aliis est imperativa, sed verba Iacobi videntur habere formam optativam, &c. Ideo dicendum est, quod forma verborum indifferenter porest esse indicariva, & optativa, sicut de forma Baptismi, quæ est apud Latinos indicativa, sed apud Græcos optativa, & ideo consuetudo io talibus est servanda, & peccaret graviter qui consuetudinem immutaret. Sic ille, & id probabile esse innuir Ochagavia.

Sed loogè probabiliùs respondeo: Verè esse de necessitate Sacramenti, quod modo deprecarivo proferatur. Primò, quia id clarè colligitur ex illo Iacobi 5. *Orent super eum, & oratio fidei allevuabit infirmum*: & ex Florentino, & Trident. *sess.* 14. *c.* 1. Secundò, quia duæ formæ non possunr esse institutæ pro uoo Sacramento, nisi sint æquivalentes in sensu: ar forma deprecativa in omnium opinione est sufficiens: Ergo indicativa, si non habet æquivalentem sensum, non sufficier. Sic S. Th. *in* 4. *dist.* 23. *q.* 1. *art.* 4. *ad* 3. Sot. *ibid. art.* 4. Ledes. *q.* 31. Henriq. *lib.* 3. *c.* 8. *n.* 3. Nugnus *q.* 33. *art.* 6. Suar. *disp.* 40. *sect.* 3. *n.* 6. Filliuc. *num.* 80. Ægid. *disp.* 19. *dub.* 4. Booac. *punct.* 3. *n.* 3. Hutt. *diff.* 7. Ocbag. *q.* 4. *n.* 4. Granad. *disp.* 2. *n.* 4. *in fine*, & Diana *tr.* 4. *cit. resol.* 175. Rodrig. *c.* 191. *n.* 4. Nicol. Ploue *loc. cit.* Regin. *lib.* 28. *n.* 55. Archang. *dist.* 23. *pag.* 273. *col.* 1. ubi ootat, quod si aliquæ Ecclesiæ uruntur verbis iodicativi modi (uti fertur de aliquibus, quæ ita dicunr: *Ungo hos oculos oleo sanctificato in nomine Patris, &c.*) vel nihil conficiunt, vel uruntur illis tanquam præambulo, & dispositione quadam ad formam, non quòd forma ipsa existant, nisi ira proferrentur, *Ungo hos oculos oleo sanctificato, ut indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti, &c.* Sic ille, & bene.

QVÆSTIO XXIV.

An conferret validum Sacramentum qui hac forma uteretur: Ungo te oleo Sancto, ut per suam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid per visum, &c. diliquisti?

NEganr Nugnus *loc. cit. art.* 8. Bonacina, Hurtado, & Petrus Cañedo *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo: Quod conferret validum Sacramentum, licet peccaret. Rario est, quia hæc forma verè est deprecativa; cum verbo indicativo sufficiens adjungarur deprecatio: ergo. Sic Suarez Filliuc. Henriq. Sot. & Diana *loc. cit.* Regin. *lib.* 28. *n.* 55. Tolet. *lib.* 7. *c.* 1. Layman *lib.* 5. *tract.* 8. *c.* 3. *n.* 1. & Angles *loc. cit.* Vivald. *de forma Extrem. Unctionis, n.* 6. Moises. *loc. cit. n.* 31. & apud illum Maldonatus. Sic etiam Archang. *loc. cit.* Ochag. *q.* 4. *n.* 5. ex quo colligit, non esse essentialia illa verba, videlicet: *Per istam Sanctam Unctionem*, cum possit dici: *Ungo te oleo Sancto, &c.* sed malè id colligit, sunt enim essentialia, ut constat ex dictis *q.* 22. & docet eriam Nugnus *loc. cit.* & Dicastillo *dub.* 4. *citat. num.* 65.

QVÆSTIO XXV.

An hoc Sacramentum habeat formam determinatam jure divino.

NEgat Torreblanca *lib.* 2. *de jure spirituali, c.* 11. *n.* 25. qui citat pro sua sententia Henriquez, & Valentiam, sed malè profectò, ur *infrà*.

Sed certissimè tespondeo: affirmativè. Quia ur *suprà* est habitum, materia, & forma omniom Sacramentorum, jure divino, sunt determinatæ: ergo forma hujus Sacramenti tradira à Concil. Florent. & Trident. saltem quoad substantiam, de jure divino erit. Sic Filliucius *n.* 79. & communis. Legatur Archangelus *distinct.* 23. *pag.* 273. qui contrariam sententiam erroneam, imò & hæreticam appellat, quoniam teste Concilio Tridenr. Beatus Iacobus in verbis illis: *Infirmatur quis, &c.* docet Materiam, formam, Ministrum, & effectum hujus Sacramenti.

QVÆSTIO XXVI.

An forma Extremæ Unctionis, qua tunc utitur Ecclesia, sit de necessitate Sacramenti?

NEgant Vivald. *ubi de forma, n.* 4. Victor *q. mihi* 120. & apud ipsum Paludan. & Durand. & alij asserentes, posse Ecclesiam mutare formam hujusmodi deprecativam, in aliam non deprecativam.

Sed longè probabiliùs respondeo: Esse de necessitate Sacrameoti, nec posse Ecclesiam murare prædictam formam in aliam non deprecarivam, aur deprecarivam, si non servet eundem sensum substantialem. Ratio est, quia hoc Sacramentum debet jure divino habete formam determinatam: at non habet aliam quàm illam qua nunc ex Conciliis tradita utitur Ecclesia (si quæ enim aliæ referuntur, omnes reducendæ sunt ad hanc quoad sensum substantialem, ut supra est habitum) ergo. Verum est, quod Ecclesia potest murare formam qua nunc utitur, in aliam similem, servato tamen eodem sensu; quia verba formalia, quibus administtandum sit hoc Sacramentum, non sont jure divino præscripta. Et in hoc sensu loquuti sunt Henriquez *lib.* 3. *c.* 8. *n.* 2. *in fine*, & Valentia, Navarrus *c.* 22. *n.* 35. & alij Doctores; estque communis senteotia, & eam exptessè docent Tolet. *lib.* 7. *c.* 1. *in fine*, & Arcbangelus *loc. cit. pag.* 273.

DISPVTATIO III.

De subjecto Extremæ Unctionis.

QVÆSTIO PRIMA.

An omnis homo sit capax hujus Sacramenti?

RESPONDEO: quod non, sed solùm homo fidelis, de vita periclitans, qui vel ratione uratur actu, vel antea illa usus sit. Sic ex Concilio Florentino *in instructione Armenorum*, docent omnes Doctores. S. Thomas *distinct.* 23. *q.* 2. *art.* 2. Sotus *ibidem* Suarez *tom.* 4. *disp.* 42. *sect.* 1. Filliucius *tract.* 3. *c.* 5. *n.* 101. Ægid. *disp.* 19. *dub.* 7. Bonac. *disp.* 7. *q. un. punct.* 5. *n.* 1. & alij.

Quæstio II.

An infantes ante usum rationis sint capaces hujus Sacramenti?

Affirmant Major *distinct.* 29. §. *contra secundam concl. ad* 2. & Bellarm. *de Unct. c. 9. in fine*, & Possevinus apud D. Didacum de Narbona *infrà*.

Sed respondeo: Nullo modo esse capaces, quia de pueris ante usum rationis, nequit verificari forma hujus Sacramenti, nempe, *quidquid peccasti, &c.* Nemo enim peccare potest sine usu rationis. Sic S. Th. *in addit. q. 32. artic.* 1. Navar. *c. 22. n.* 13. Sot. *q. 1. artic.* 2. Angel. Sylvest. Armilla, Ledesma, & alij quos citat, & sequitur Henriquez *lib. 3. c. 11. n. 9.* Filliucius *n.* 101. Sanctius *in select. disp. 27. n.* 10. prope finem, Ochagavia *q. 5. n.* 16. qui etiam citat D. Thom. *in 4. distinct. 23. q. 2. art. 2. q.* 4. Granad. *disp. 6. n.* 4. Nugnus *q. 32. artic.* 2. addens oppositam sententiam esse improbabilem, & tenent etiam Bartholomæus de Ledesma *diffic. 7. concl. 2. col.* 1118. Toletus *lib. 7. cap.* 3. Torreblanca *lib. 2. citato, c. 11. n.* 33. Molfesius *tract. 4. c. 3. n.* 35. Suarez *disp. 42. sect.* 1. & Reginaldus *lib. 28. n.* 64. Archangelus *dist. 13. pag. 282. col.* 1. & communis, quam sequuntur Dicastillo *tract. 7. disp. 1. dub.* 10. & Narbona *tom. 1. anno 7. q.* 8.

Quæstio III.

An saltem possit dari hoc Sacramentum pueris casu quo dubitaretur, an habeant usum rationis?

Negat Zambran. *de Extrema Unctione c. 3. dub. 1. n. 7. apud Ioan. Sancium in selectis disp. 27. n.* 17. & negabunt Auctores statim *citandi*.

Sed longè probabiliùs respondeo: Posse dari sub conditione, *si capax es*, quia hoc modo administrando Sacramentum, nulla irrogatur injuria, & potest aliàs maximum lucrum evenire puero, si habeat usum rationis: ergo potest, imò & debet illi administrari. Negotia enim, in quibus nihil admittendum timetur, sed potiùs lucrum speratur, audacter tractanda sunt, ut benè Sancius *loc. cit.* quem sequitur Diana 3. *part tract. 4. resol.* 169. Dicastillo *dub. 10. cit. n.* 142. & alij apud ipsum.

Quæstio IV.

An pueris statim ac annos discretionis attigerint, sit Sacramentum Unctionis ministrandum, etiamsi ob defectum ætatis non sint Eucharistiæ capaces?

Negant Sotus *distinct. 23. q. 2. artic.* 2. Summa Corona *de Sacram. Unctionis, n.* 8. & etiam Vivaldus *de suscipientibus, v. mihi* 7. (quidquid à Sanctio pro contraria sententia adducant) quatenus ait, esse optimum consilium in articulo mortis, in decimo anno pueto viaticum præbere, ac consequenter illum ungere. Negant etiam Aureol. *in 4. distinct. 13. art. 1. 6. Nunc dicendum*, Synodus Hispalens. an. 1586. ut refert Torreblanca *lib. 1. pract. c. 11. n.* 34. Nald. *n.* 7. Philippus de Cruce *in sua summa, tract. 10. pag. mihi* 165. Lublinus *verb. Extrema Unctio, n.* 2. & alij qui cum Soto ætatem pubertatis in pueris requirunt, ut illis Sacramentum hoc licitè, & validè ministrari possit.

Sed probabiliùs respondeo: Esse ministrandum hoc Sacramentum pueris, statim ac annos discretionis attigerint, atque adeò omnibus post septennium; licèt non recipiant, neque sint capaces Eucharistiam recipiendi. Ratio est, quia hujusmodi pueri in hac ætate possunt peccare: ergo sunt capaces recipiendi Sacramenta instituta ad delenda peccata, ut sunt pœnitentiæ, & extremæ Unctionis. Sic Navarrus *c. 22. n.* 13. Angles *de Extrema Unctione, artic. 4. conf.* 2. Bellarmin. & Major *loc. cit.* Sà *n.* 2. Grafhius 1. *part. decis. c. 8. n.* 16. Vega *de Extrema Unct. cas.* 1. Valent. Durand. D. Antonin. & alij quos sequitur Sancius *disp. 27. n.* 10. Possevinus *c. 9. num.* 6. Suarez *tom. 3. disp.* 70. Hurtad. *difficult.* 10. Torreblanca *lib. 2. de iure spirituali, c.* 11. Layman *c. 4. n.* 2. Ludovic. *in parua summa, art. 5. n. 7. pag.* 85. Petrus Cañedo *pag. 249. cit.* Molfesius *loc. cit. n.* 35. Archangelus *dist. 23 pag.* 181. Narbona *in annal. anno* 7. & communis, quam etiam tenent Dicastillo *dubit. 10. n.* 142 & Lugo *de Eucharist. disp. 13. sect. 4. n.* 41.

Quæstio V.

An infirmus qui sufficienter usu rationis præditus nunquam peccavit actualiter, sit capax hujus Sacramenti?

Affirmant D. Bonavent. *distinct. 23. part. 2. artic.* 1. Henriquez *lib. 3. c. 11. num.* 3. Suarez *disp. 42. sect.* 3. Ægidius *disp. 19. dub. 7. n.* 23. Bartholomæus de Ledesma *difficult. 7. concl. 4. col.* 1118. & apud ipsum D. Antoninus, & Paludan. Filliucius *n.* 108. Reginald. *lib. 28. c. 11 n.* 69. Villalobos *tom. 1. tract. 10. difficult. 4. n* 7. Hurtado *diff.* 10. Bonacina *punct. 5. n.* 13. Diana 3. *part. tract. 4. resol.* 172. & 181. Ochagavia *q. 7. n.* 6. Ludov. Lopez *part. 1. c.* 23. Layman *lib. 5. tract. 8 c. 3. n.* 3. Ludovic. de S. Iuan *in parua summa, loc. cit. n.* 9. Molfesius *loc. cit. n.* 42. & alij quos sectantur Narbona *loco citato, n.* 4. & Trullench *lib. 6. n. 3. dub.* 6. Quia peccatum actuale non est (inquiunt) materia hujus Sacramenti: ergo quamvis non præcesserit, poterit hoc Sacramentum adhiberi.

Sed probabiliùs respondeo: Non esse capacem. Primò, quia aliàs nihil obstaret, quominus etiam infans ante usum rationis esset capax hujus Sacramenti, quod ipsi Authores constanter nobiscum negant. Secundò, quia Extrema Unctio est Sacramentum consummativum pœnitentiæ, ut ait Trid. *sess.* 14. in proœmio: at qui nunquam peccavit actualiter, non est capax Sacramenti Pœnitentiæ: ergo neque Unctionis. Tertiò, quia illi qui nunquam actualiter peccavit, nequit applicari forma Extremæ Unctionis, nempe, *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*: ergo. Sic Nugnus *quæst. 32. artic.* 2. & 4. Vasquez *disp. 119. c.* 8. Sancius *in selectis disp. 27. n.* 18. Granadus *disp. 6. num.* 11. & alij. Ex quibus jam patet ad argumentum à contrariis factum.

Quæstio VI.

An adulto infirmo in articulo mortis recenter baptizato, possit ministrari Extrema Unctio?

Affirmant posse, imò & debere absolutè ministrari, Henriquez, Suarez, Filliucius, Bonacina, & Diana, & alij Doctores *quæst. præcedenti citati*. Affirmant etiam Molfesius, Ludovicus, Præpositus, & Merectus, quos citat, & rursus sequitur Diana 5. *parte, tractat. 3. resolut.* 86. Naldus *n.* 9. & alij.

Negant verò ullo modo debere, aut posse, nisi novum post Baptismum peccatum adultum commisisse

misisse constaret, Sancius *loc. cit.* & apud Dianam Nugnus 3 *parte, quæst.* 32. *art.* 4. *concl.* 2. Sed Nugnus hoc absolutè non docet, vt ipsemet Diana postea aduertit.

Sed probabiliùs respondeo: Posse in tali casu, imò & debere administrari Extremam Vnctionem sub conditione, non tamen sine illa, si aliàs non constet, nouum peccatum adultum post Baptismum patrasse. Prima pars probatur, quia recèns baptizatus facilè potuit venialiter peccare, etiam in illa exigua mora interueniente inter Baptismum, & Vnctionem: Ergo saltem sub hac conditione, *Si capax es*: aut *si peccasti*, ministrari potest. Secunda verò pars constat ex dictis *quæst. præcedenti*. Sic Nugnus *quæst.* 32. *art.* 2. *& art.* 4. *conclus.* 1. Hinojosa *verb. Extrema Vnctio, fol. mihi* 251. & debent tenere Vasquez, & Granado *loc. cit.* imò ipsemet Sancius sentit hoc esse satis probabile, & tenet expressè Archangelus *dist.* 23. *pag.* 282. *col.* 1.

QVÆSTIO VII.

An Beata Virgini Mariæ fuerit de facto hoc Sacramentum ministratum?

AFfirmant Albertus Magnus in Mariali *cap.* 74. D. Anton. 3. *p. tit.* 15. *cap.* 16. Henriquez *lib.* 3. *c.* 11. *n.* 7. Suarez *tom.* 2. *disp.* 16. *sect.* 3. *& tom.* 4. *disp.* 42. *sect.* 2. *n.* 8. *&* 51. Filliucius *num.* 108. Reginaldus *lib.* 18. *n.* 69. Estius *dist.* 13. §. 3. & Molfesius *tract.* 4. *c.* 3. *n.* 40. qui citat pro hac parte Vasquium *disp.* 119. *n.* 70. sed malè: nam oppositum apertè sequitur vbi *infrà*. Tenet tamen Trullench *lib.* 6. *c. vnico, dub.* 4. *n.* 6: & ratio eorum est, quia forma Extremæ Vnctionis verè potest applicari ei, qui nunquam peccauit, cum illa verba, *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*, possint habere sensum conditionalem, itavt significent, dari gratiam remissiuam peccati, si illud inueniat in subiecto.

Sed probabiliùs respondeo: Non fuisse illi ministratum. Ratio est, quia Beata Virgo Maria nullum habuit peccatum, neque actuale, neque originale: Ergo non potuerunt verificari de illa verba formæ: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.* Sic Paludan. *distinct.* 23. *quæst.* 1. *art.* 2. Victoria *q.* 224. Vasquez 2. *tom. disput.* 119. *cap.* 8. *num.* 74. Ochagauia *quæst.* 7. *n.* 8. Granado *disput.* 6. *n.* 7. Tannerus *dub.* 3. Vega *in spec. curat.* 2. *tom. cap.* 13. *num.* 15. Sancius *disp.* 27. *num.* 20. & Nugno *quæst.* 32. *art.* 2. *difficult.* 2. qui existimant diuersam esse rationem de receptione Baptismi: Vnde concedunt Beatam Virginem fuisse baptizatam, negant tamen, fuisse vnctione inunctam. Legantur Lugo *de Sacram. in genere, disput.* 2. *sect.* 2. *n.* 27. Archangelus *dist.* 23. *pag.* 282. *col.* 1. & alij, inter quos D. Didacus Narbona *tom.* 1. *anno* 90. *n.* 3. & Dicastillo *disp.* 1. *dubit.* 10. *à n.* 148. vbi vtramque sententiam esse probabilem latè probat.

QVÆSTIO VIII.

An amentes à natiuitate, aut furiosi perpetuò, sint capaces huius Sacramenti?

AFfirmant consequenter Bellarmin. & Maior *loc. suprà cit.* Quia eadem est ratio de his, atque de infantibus.

Sed certissimè respondeo: Non esse capaces, quia omnes isti sunt incapaces ad committenda peccata actualia: ergo ad recipiendum illud Sacramentum, quod ad ea remittenda est institutum. Sic communiter omnes Doctores *loco cit.* præcipuè Henriquez *lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 9. *& lit. L.* & apud ipsum D. Thomas, Ledesma, Sotus, Paludanus, Ricardus, Victoria, Nauartus, & alij. Secus dicendum est, de amentibus, aut furiosis, qui aliquando vsum rationis habuerunt, & peccare actualiter potuerunt; hi namque capaces sunt, debétque eis Sacramentum conferri; licèt formaliter ante amentiam illud non petierint (quidquid sentiant aliter Petrus Cañedo *loc. cit. pag.* 248. & Iauellus *tr.* 6. *de Extrema Vnctione, cap.* 5. & Nicol. Plone *de Extrem. Vnct. pag. mihi* 34. *col.* 4.) dummodo probabiliter præsumatur esse dispositos. Semper autem est præsumendum, quoties contrarium non constat. Sic Nauarr. *c.* 21. *n.* 13. Suarez *disputat.* 42. *sect.* 1. *n.* 6. Filliucius *n.* 101. Bonacina *punct.* 5. *n.* 3. Henriquez *lib.* 3. *c.* 13. *n.* 1. Layman *in cap.* 4. *n.* 2. Bartholomæus de Ledesma *difficult.* 7. *concl.* 3. *col.* 1118. Toletus *lib.* 7. *cap.* 3. & Rodriguez *cap.* 191. *n.* 6. Reginald. *lib.* 28. *n.* 64. *&* 65. Diana 5. *parte, tract.* 3. *resol.* 84. & alij apud ipsum. Archangelus *dist.* 23. *pag.* 282. *col.* 1. & communis, quam tenet Dicastillo *loc. cit. n.* 136.

QVÆSTIO IX.

An homo sanus sit capax huius Sacramenti?

REspondeo: non esse. Colligitur ex verbis Iacobi 5. *Infirmatur quis in vobis, &c.* & ex Trid. *sess.* 14. *canon.* 3. vbi hoc Sacramentum vocatur infirmorum, & alleuiatio illorum. Ex quo colligitur, quod si quis non est infirmus, etiamsi sit in periculo, vel articulo mortis, non sit capax huius Sacramenti; talis est enim ille, qui nauigaturus est cum periculo, aut pugnaturus in bello, vt docent Nauarrus *c.* 22. *num.* 13. Syluester *quæst.* 5. Viualdus, & Filliucius, & alij *loco cit.* Archangelus *distinct.* 23. *pag.* 281. Bonacina *disput.* 7. *quæst. vnica, punct.* 5. *n.* 4. & 5. Bellarminus, Henriquez, & Suarez apud illum, & est communis, quam tuetur Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 10. *n.* 159. *& sequenti.*

QVÆSTIO X.

An ille qui statim est suspendendus, vel decapitandus, sit capax Extremæ-Vnctionis.

AFfirmatiuam partem tenuit quidam illustris Episcopus nostræ Hispaniæ, de quo narrat Lublinus *loc. cit. num.* 4. ipsum in vigilia Apostolorum Philippi, & Iacobi, anno Domini 1589. duobus suspendendis, confessis, & communicatis Extremam contulisse Vnctionem.

Sed certissimè respondeo: Nullo modo prædicti Sacramenti esse capacem, cum talis mors non proueniat illi ex defectu naturæ, sed fortunæ. Sic Lublinus, Bonacina, & Plone *loc. cit.* Layman *cap.* 4. *num.* 3. Henriquez *lib.* 3 *cap.* 11. *num.* 1. Molfesius *loc. cit. num.* 41. Toletus *lib.* 7. *c.* 3. *num.* 8 Rodriguez 2. *tom. cap.* 191. *num.* 6. qui ex Viualdo affirmat prædictum Episcopum ideo suspendendis prædictis contulisse Vnctionem, quia aliquam habebant infirmitatem naturalem: quo casu supposito, optimè fecit, iuxta aliquorum sententiam statim referendam, vt optimè aduertit Archangelus *distinct.* 23. *pag.* 383. *col.* 1. *&* 2. Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 10. *n.* 16. Trullench *dub.* 4. *cit. num.* 2. Narbona *art.* 90. *quæst. vnica, num.* 2. Zerola, Perez de Lara, Cenedo, & alij apud ipsum. Thom Hurtad. *tract.* 1. *c.* 10. *resol.* 11. *à num.* 364. vbi contrarium iudicat temerarium.

QVÆSTIO

QUÆSTIO XI.

An ut quis sit capax huius Sacramenti, sufficiat quod sit infirmus, an verò sit necessarium, quod sit in eo statu infirmitatis, ut graviter ad mortem laboret?

AFfirmat sufficere esse infirmum, quamvis non sit in periculo mortis, Ægid. *disp.19. dub.7. n.25.* qui id ipsum ante docuerat, Armachan. *lib.9. de qq. Armen. in finalibus*, ut refert Palacios *in 4. dist.23. pag. mihi* 476. & Fabrus super Dion. *cap. 7. Eccles. Hierar.* ut refert Henriq. *loc. cit. lit. B.* Archang. *loc. cit. pag.* 281. docentes, quod licèt prædictis infirmis hoc Sacramentum non debeat dari, ac si daretur teneat. Et esse sententiam probabilem innuunt Suarez *tom.4. disp.41. sect.2.* & Bonacina *disp.7. punct.5. n.4.* Quintanadueñas *tom.1. tract.5. singul.2. n.5.* Lessius *in 3. parte* D.Thomæ, *c.4. de Extrema Unctione, dubit. 1. n.21.* & Vuigers *in supplem. 3. p.* D.Th. *q.32. n.3.*

Sed probabiliùs respondeo, non sufficere, neque esse capacem hujus Sacramenti, nisi sit in gravi infirmitate laborans. Sic expressè docet Concil. Florent. per hæc verba: *Hoc Sacramentum nisi infirmo, de cuius morte timetur, dari non debet.* Ratio est, quia hoc Sacramentum institutum est in remedium morientium, ut ex dictis colligitur. Sic Authores *sup. cit.* & Bonac. *punct.5. n.4* & Nugnus *q.32. art.2. diff.1.* Palac. Henriq. Layman, & B. de Ledesma, & P. Cañedo *loc. cit.* Reginald. *lib.28. num.67.* ex Suario *loc. cit.* & communis, quam novissimè tenet Diana *p.9. tract.6. resol.45.* Granados, Palaus, Caspensis, Amicus, & alij apud ipsum.

QUÆSTIO XII.

An hoc Sacramentum possit validè, & licitè ministrari mulieri in partu deficienti?

NEgat, & prohibet expressè Concil. Mediolanens. 4. *parte 2. pag.10.* quod citat, & sequitur absolutè Bonac. *loc. infrà citando, n.4.* & ante illum Naldus *n 4.*

Sed longè probabiliùs respondeo, Posse validè & licitè. Quia verè est in discrimine vitæ fundata jam in aliqua infirmitate. Sic Vivald. *de Extrem. Unctione, c. de suscip. num. mihi* 3. qui citat Catech. Rom. Sà *n.4.* & Victorell. *in addit.* Filliuc. *n.104.* & Bonac. *punct.5. n.6.* aliàs 5. & Dicastillo *loc. cit.* (casu solùm quo sit in aliqua infirmitate ex partu proveniente) Archang. *dist.23. pag.281.* dicens se nescire quomodo Concil. Mediolan. affirmet vulneratos mortaliter inungi posse, & mulierem in partu deficientem inungi non debere, cùm tam ista, quàm illi violenter ad mortem infirmentur: imò tantò magis mulier inungi deberet, cum ejus infirmitas sit ex defectu naturæ, quæ in partu infirmitatem pati solita est. Lublinus *verb. Extrema Unctio, n.2. &* 24. & Tolet. *lib.7. c.3. n.4.* Reginaldus *n.68.* dicens, & bene, vix contingere posse tale periculum mortis sine ægritudine nata ex torsione, & vexatione partium inferiorum. Et est communis sententia, quam novissimè me citato docet Diana *p.20. tract.12. resol.9.* Cardin. de Lugo, Amicus, Candidus, Trullench, & alij apud ipsum.

QUÆSTIO XIII.

An possit dari senibus qui absque alia infirmitate senio ipso consumuntur.

REspondeo Posse, primò quia ipsa senectus est morbus. Secundò, quia talis mors verè provenit ex defectu naturæ, non fortunæ: ergo, &c. Sic Navar. *c.22. n.14.* Sylvester *q.5.* Armilla *n.6* Suarez *disp.42. sect.2. n.11.* Nicol. Plouë *de extrema Unctione pag.34.* Filliucius *n.106.* Vivaldus *loc. cit. n.2.* Bonacina *punct.5. n.6.* & Henriquez *lib.3. c.11. n.2.* & Lublinus *loc. cit.* & B. de Ledesma *difficult.7. concl.2. col.1117.* Tolet. *lib.7. c.3.* Regin. *lib. 28. n. 69.* ex Tabiena *verb. Unctio, §.6.* Rodriguez 2. *tom. cap.86.* Vega *c.91. casu* 5. Nald. *loc. cit.* Archang. *dist.23. pag. 282.* Dicastillo *dub.10. n.182.* D. Didacus de Narbona *tom.1. de atate, & e anno 90. quæst. unica, num. 5. & seq.* & omnes communiter.

QUÆSTIO XIV.

An possit dari lethaliter vulneratis, aut peste percussis, morsu viperarum læsis, & huiusmodi?

NEgat Nicol. Plouë apud Vivald. *loc. cit. num.2.* & alij apud Toletum *lib.7. c.3. n.3.* qui & esse probabilem sententiam innuit. Sed revera Nicol. Plouë hoc de omnibus vulneratis absolutè non negat, ait enim (*loco citato, pag. mihi* 34. *col.* 4.) sic: Dico enim probabiliter, quod si quis est vulneratus, & ex vulneribus inflictis incidit in infirmitatem longam, ex qua desperatur de vita sua, puto quod ei sit dandum, sed aliàs recenter vulnerato jam decedenti non est dandum. Sic ille.

Sed oppositū longè probabiliùs respondeo. Ratio est, quia hujusmodi revera sunt infirmi; cùm habeant intra se periculum, & proximam causam mortis. Sic S.Thom. & Palud. *dist.23.* Sot. *dist.24. q.2. art.2.* Sylvester *q.5.* Angles *art.4. concl.1.* Henriquez, Suar. Filliuc. Bonac. & Vivald. *loc. cit.* & Binsfeldius *in suo Enchirid. de Extrema Unct. §.5.* & Concil. Mediolan *parte* 4. Lublinus, Toletus, & Petrus Cañedo, Regin. & Suar. *loc. cit.* Molfes. *loc. cit. num.41.* & communis, quam sequitur Dicastillo *loco citato.*

QUÆSTIO XV.

An possit dari illi qui morte repentina præventus absque confessione omnibus sensibus reperitur privatus?

NEgant aliqui apud Ægid. *disp.19. n.23.* requirentes, ut hoc Sacramentum possit alicui conferri, ut utatur ratione dum ei confertur.

Sed omnino respondeo, Posse saltem sub conditione, *si capax es.* Primò, quia (ut *infrà*) confessor potest absolvere sub conditione hujusmodi sensibus privatum: ergo & ungere. Secundò, quia consuetudine Ecclesiæ hoc constat, cùm hujusmodi homines ungat, in sacróque sepeliat, licèt absque ulla confessione, aut contritionis signo decesserint. Sic Navar. *c.22. n.13. & c.26. n.27.* Ægidius, & Vivald. *loc. cit.* & Reginald. *lib.28. n.65.* Qui & hanc rationem reddit: Nam ad hoc Sacramentum recipiendum sufficiens est intentio, seu petitio virtualis, seu interpretativa, id est, ex Navarro, si tacitè petierit, aut petiturus esset, si meminisset. Legantur etiam Suarez *loc. cit.* & Archangel. *pag.181. &* 282.

QUÆSTIO XVI.

An possit dari illi qui dubitatur mortuus?

REspondeo, Posse, sub conditione tamen, *si non es mortuus*, vel *si adhuc vivis.* Quia sic non irrogatur injuria Sacramento, & potest prodesse infirmo fortè viventi adhuc. Sic Armilla *num.7.* Victor.

Victor. *q. mihi* 223. *alias* 221. Sà *n.* 15. Vivald. *loc. cit. n.* 8 Bonacina *n.* 9. & Nugnus *q.* 32. *art.* 2. Hinojosa, & Lublinus *loc. cit.* & communis, ut habet Suarez 4. *tom. disp.* 42. *sect.* 2. & ex illo Reginaldus *lib.* 28. *n.* 63. dicens, esse sententiam communem Theologorum, & Summulariorum.

QVÆSTIO XVII.

An hoc Sacramentum possit dari non habenti privilegium tempore interdicti?

AFfirmat absolutè Lublinus *loco citato, num.* 12. ex Sayro.

Sed certissimè ferè respondeo: non posse, quia prohibitum est per caput, *Quod in te, de pœnit. & remiss.* Tria namque tantum Sacramenta conferuntur eo tempore, Baptismus, Pœnitentia, & Eucharistia. Quia hæc sunt de præcepto divino. Sic Navar. *c.* 27. *n.* 171. & 179. Henriquez *lib.* 3. *c.* 10. *n.* 3. & Ludovic. *q. unica de Extrema-Unctione, art.* 7. *diff.* 1. *concl.* 1. & *in summ. parva art.* 5. *n.* 17. *pag.* 87. Torreblanca *lib.* 2. *cit. c.* 11. *num.* 42. & alii.

QVÆSTIO XVIII.

An moribundus qui Eucharistiæ, & pœnitentiæ Sacramenta non potest recipere, possit inungi tempore interdicti, si non habeat dictum privilegium, seu Bullam Cruciatæ?

NEgant Ledesma *tom.* 1. *cap. ult. de Extrem. Unctione, concl.* 4. & Ludov. de San Iuan *artic.* 7. *cit.* (& apud ipsum D. Bonaventura *dist.* 23. *q.* 2. & Ricardus *q.* 3. *art.* 2.) Quamvis *in parva summa, loc. cit.* in oppositum magis inclinet.

Sed probabiliùs respondeo: posse. Primò quia hic casus in singulari nullo jure est prohibitus, cum enim jura prohibent, tempore interdicti Extremam-Unctionem dari absque privilegio: agunt de casu ordinario, in quo moriens recipit aliud Sacramentum. Secundò, quia in nostrò casu, fortè unctio erit medium necessarium ad suam salutem tali moribundo attrito. Sic Palud. *q.* 1. *art.* 3. *concl.* 3. Zambrana de casibus tempore mortis, *cap.* 5. *dub.* 7. *n.* 5. Torreblanca *loc. cit.* qui citat Henricum Henriquez *lib.* 3. *c.* 10. *n.* 3. Sed hic author potiùs oppositum docet *n.* 3. in fine, neque in margine *lit. F,* hoc docet ex se, sed ex sententia Palud. Tenet etiam Diana *tr.* 4. *cit. res.* 171. non tamen hoc advertit, tenet & Villalob. *loc. cit.*

QVÆSTIO XIX.

An sit de necessitate hujus Sacramenti quod fiant septem Unctiones?

AFfirmant Palacios *dist.* 23. *pag.* 480. cum aliis, quia ex Concilio Florentino fieri debent in oculis, in auribus, in naribus, in ore, in manibus, in pedibus, & in renibus: ergo.

Sed longè probabiliùs respondeo, nullo modo esse de necessitate Sacramenti, imò neque præcepti, quod fiant septem Unctiones: solùm ergo est de necessitate Sacramenti, vel præcepti, quod fiant ad minus quinque, in quinque sensibus corporis Constans est hæc responsio apud omnes Doctores ex usu universalis Ecclesiæ, cum omnes eas adhibeant. Sexta enim & septima quæ fieri solent in renibus, & pedibus, etsi sint in usu alicujus Ecclesiæ, non tamen sunt adhuc de necessitate præcepti. Quia non sunt in usu saltem quoad fœminas. Nec obstat, quod Concil. Florentinum exprimat dictas septem Unctiones: quia non expressit illas ut necessarias, sed ut usitatas ab aliquibus Ecclesiis. Sic Suarez *disput.* 42. *sect.* 2. Henriq. *lib.* 3. *c.* 12. *n.* 2. Sà *n.* 11. Torreblanca *loc. cit. n.* 18. & 19. Valentia *tom.* 4. *disp.* 8. *q.* 2. *punct.* 2. Ægid. *disp.* 19. *n.* 11. Bonac. *disp.* 7. *punct.* 5. *n.* 16. & Nugnus 3. *p. q.* 32. *art.* 6. Molfesius *n.* 43. Reginaldus *lib.* 28. *n.* 70. & alii communiter, lege Palaum *tr.* 26. *punct* 3. *n.* 3. & Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 3. *n.* 45.

QVÆSTIO XX.

An sit de necessitate hujus Sacramenti, ut inungantur quinque sensus corporis, oculi scilicet, aures, nares, os, & manus, repetita ad singulos forma?

AFfirmant Henriquez *lib.* 2. *c.* 12. *n.* 1. & 4. (qui tamen quintam Unctionem non in manibus, sed in pedibus fieri debere existimat; sed non bene. Ægid. *disp.* 19. *dub.* 3. *n.* 11. Suarez *disp.* 41. *sect.* 2. Filliuc. *n.* 110. Nugnus *q.* 32. *art.* 6. Possevin *n.* 13. & ibi Victorell. Bonacina *punct.* 5. *n.* 16. Diana *loc. cit. resol.* 179. Torreblanca *loc cit n.* 18. Petrus Ledesma de extrema unctione *cap.* 1. Villalob *diff.* 2. *n.* 2. Tolet. *lib.* 7. *c.* 3. & Victorell. *in addit. ad Sa.* Ochagav. *q.* 3. *n.* 6. & *q.* 6. *n.* 5. Granado *disp.* 7. *n.* 6. Layman *c.* 2. *n.* 5. Hurtado *de extrema unctione, diff.* 6. & B. de Ledesma *in* 1. *editione, col.* 116. & P. Cañedo *loc. cit. pag.* 247. Tannerus, Bellarm. Opatovius, Ioannes Petit, & Petr à S. Ioseph apud Dianam *p.* 8. *tract.* 1. *ref.* 21. Dicastillo *disp.* 1 *dub.* 3. *n.* 49 Quia (inquit) unctiones quinque sensuum semper adhiberi sunt solitæ: ergò absque gravissimo fundamento non debet negari earum necessitas. Ita ille. Et etiam Palaus *loc cit. n.* 6. & Trullench *lib.* 5. *dub.* 1. *n.* 11. & *dub.* 5. *n.* 5.

Sed probabiliter respondeo: non esse, sed sufficere ad valorem huius Sacramenti, si unicus inungatur sensus, dicendo consuetam formam. Ratio est, quia in Unctione unius dumtaxat sensus, salvatur ratio hujus Sacramenti? Cum ibi detur materia, forma, intentióque Ministri: ergo. Sic Sylvius 3. *part. q.* 32. *art.* 7. quem sequuntur Doctores Lovanienses apud Dianam *loc. cit. ref.* 168. Becan *de Sacr. c.* 25. *q.* 7. *n.* 6. Chapeavil. *de Sacram. c.* 5. *q.* 3. Rodriguez *c.* 191. *de extrem. unction. n.* 4. & apud ipsum Summa Confess. Tenent etiam omnes Doctores qui docent, in qualibet unctione conferri statim gratiam: hi sunt Medina *C. de pœnit. tract.* 2. *q. de integrit. confess.* ex mente Adriani, Cani, & Palud. tenet etiam B de Ledesma *in secunda editione, col.* 1107. *diff.* 4. & expressè Nicolaus Serarius *opusc. de extrem. unct. c.* 7. Estius *dist.* 23. §. 15. Sotus apud Henriquez *lib.* 3. *c.* 12. *n.* 3. *lit. L;* quam sententiam ipsemet *loc. cit.* & Ægidius *disp.* 19. *n.* 9. & 12. Layman *lib.* 5. *tr.* 8. *c.* 3. *n.* 3. & Diana *loc. cit.* & 5. *part. tr.* 3. *resol.* 80. probabilem esse, & in praxi tutò amplecti posse affirmant. Verum est hoc fieri non posse licitè, nisi gravissima necessitas cogat, ut ex dictis constat. Rursus nostram sententiam expressè docet Molfes. *loc. cit. n.* 28. per hæc verba. Verùm non omnes prædictæ unctiones sunt de essentia hujus Sacramenti: quia una sufficeret, ex quo adimpleretur quidquid per hoc Sacramentum præcipitur ut infirmus ungatur oleo. Sic ille. Legatur. Tenet iterum hanc sententiam Diana *p.* 8. *tr.* 1. *ref.* 21. Caspens. Granado & Amicus ibi apud illum, & me citato *p.* 10. *tract.* 12. *ref.* 31. & Bauoius *tract. de Extr. Unct. quæst.* 2. *assertione* 2.

QVÆSTIO XXI.

An tempore pestis licitè possit Sacerdos inungere unicum tantùm sensum, dicendo formam consuetam?

NEgat expressè Petrus Binsfeldius *in Enchirid. Pastoralis Theologia, p.1. de hoc Sacrament.* §.4. per hæc verba: Cavendus in administratione hujus Sacramenti error quorundam indoctorum, qui tempore pestis existimant sufficere unctionem fieri in una, aut altera partibus, cum tamen secundum veritatem necessarium sit ad Sacramenti essentiam quinque dictas partes ungi. Sic ille. Sed satis durè, ut bene Sylvius *ibidem in addit. & loco supr. cit.*

Negabunt etiam consequenter omnes Doctores qui docent de essentiâ, & necessitate hujus Sacramenti esse quinque sensuum exteriorum unctiones: solúmque conferri gratiam Sacramentalem in ultima unctione, quæ est quinta, & nullo modo antea. Sic Suarez, Filliuc. Villalob. Diana, & alii *sup. cit.*

Sed probabiliter respondeo: posse, quia sufficiens causa est periculum infestationis tanti mali. Sic Authores pro nostra responsione nuper citati, imò & Diana id expressè docet *5.p.tract.3.res.* 80. Sed certè non consequenter loquitur. Addo tamen cum ipso, securius esse in dicto casu ungere celeriter, etiam sine Crucis forma unum oculum, unam aurem, unam manum, narem, & os, sic formam pronunciando: *Per istam sanctam unctionem, & suam pissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum deliquisti.* Sic posse fieri docet etiam Ægidius *disquis.* 19.*n.* 12.*in fine*, Zambr. Layman, Victorell. & Suarez apud Dianam *loc. cit.* Possevin. *cap.9.num.mihi* 28. & Pesantius *in add. ad* 3. *part. quæst* 31.*disp* 2. Granado *disp.7.n.*12. Rodriguez & Summa Confess. *loc. supr. cit.* lege Dianam *p.8.tr.2. resol.*21.

QVÆSTIO XXII.

An sit validum hoc Sacramentum ministratum in quacunque parte corporis?

AFfirmant aliqui apud Suarez *disput.*40. *sect.*1. *n.*81. & Estius *dist.*23.6.15. sic dicens, ex quibus apparet, non improbabiliter dici posse, quod etiamsi ad integritatem hujus Sacramenti requirantur quinque sensuum consuetæ unctiones, non tamen ad essentiam, ad quam fortasse sufficit, ut corpus quacunque parte ungatur, his generalibus utendo verbis, *per istam sanctam unctionem, &c. indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti*; sicut in baptismo sufficit quamcunque partem corporis aqua tangi: sic ille. Et post illum Becanus *q.7.n.6.* ubi sic ait, tametsi plures unctiones fiant in hoc Sacramento, tamen videtur non sufficere ad essentiam Sacramenti, sive fiat in capite, sive in pectore, &c Quia neque ex scriptura, nec ex universali traditione Ecclesiæ aliud colligi potest. Sic Becan.

Sed longè probabiliùs respondeo: non esse validum, quia non administratur per formam huic Sacramento assignatam. Sic omnes alii Doctores, inter quos Baunius.

QVÆSTIO XXIII.

An sit de necessitate Sacramenti utrumque organum unius sensus inungi, nempe utrumque oculum, utramque manum, &c.

REspondeo: non esse de necessitate, sed sufficere si unus oculus, aut una manus, &c. ungatur, quia per hoc satis veritas formæ salvatur. Servandus tamen mos Ecclesiæ, quo non obstante, si necessitas urgeat, veluti si infirmus commodè non valet converti in aliud latus, aut timeatur periculum infectionis, licitè poterit Sacerdos unum oculum, unam aurem, &c. inungere, ut ex dictis constat. Sic Pesantius *loc. cit. disp.2 art.3.* Sà *n.*10. Diana *loc. cit.* Suarez *disp.44. sect.2.* Bonac. *loc. cit. n.*21. Henriquez *c.12.n* 1. Ioan. de Cruce *statim citandus.* Filliuc. *n.*78. & Torreblanca *loc. cit. n.*23. Ochagav. *q.6.n.*5. Naldus *n.2. pag. mihi* 245. Reginald. *lib.28.n.*53. & omnes communiter, inter quos legantur Dicastillo *disp.1.dub.3.* & Palaus *punct.3.n.9.* & *punct.8.n.*15.

QVÆSTIO XXIV.

An cæci à nativitate, necnon & mutilati debeant ungi in organo oculorum, aut in partibus propinquioribus partibus abscissis?

NEgat Becan. *de Sacram. c.27.n.6.* dicens, non esse necessarium ungere eum qui oculos non habet, neque dicere: *Indulgeat tibi Deus quidquid per visum deliquisti.*

Sed longè probabiliùs respondeo, debere, & esse necessarium necessitate præcepti, iuxta dicta. Ratio est, quia infirmus potest peccare solo appetitu videndi, loquendi, audiendi contra regulam rationis: ergo etiamsi his sensibus corporis careat, capax erit hujus Sacramenti: poterit ergo illum Sacerdos ungere, & verè dicere: *Indulgeat tibi Deus quidquid per visum, auditum,* &c. *deliquisti.* Sic S Th. *dist.23.art.3.q.5.* Sotus *q.2 art.3.* Sylvest. *num.6.* Angel. *n.5.* Henriquez *cap.12.n.1.* Victor. *quæst. mihi* 225. aliàs 222. Vivald. *n.31. mihi num.2.§. ubi conferendum.* Bonacina *punct.5.num.*16. Ochagav. *loc. cit. n.*12. Lublin. *loc. cit. n.6.* Tolet. *lib.7.cap.3.num.7.* Nicol. Plouë *loc. cit.* Reginald. *lib.28.num.70.* ex Suario dicente esse omnium Doctorum sententiam, & certè usus Ecclesiæ id confirmat.

QVÆSTIO XXV.

An Sacerdotis manus necesse sit ungere?

NEgat Henriquez *lib.3. cap.12. n.5.* quia existimat, hanc unctionem non esse necessariam, universaliter loquendo. Negant etiam apud ipsum D. Thom. Palud. Navar Sed verè oppositum docent Navar. *cap.22.num.13.* D. Thom. *in add. q.29. art.9.* & alii. Vnde

Certissimè respondeo: necessariom esse ungi manus Sacerdotis. Sic Vivald. *loc. cit. num.3.* Possevinus *de extrema-unction. num.15.* qui citat Victorellum adducentem pro hac nostra sententia Rit. Rom. Bonacina *loc cit. num.19.* Granado *disput.7. n.8. in fin.* & Toletus *loc. cit.*

QVÆSTIO XXVI.

An manus Sacerdotis debeant ungi in palmis?

AFfirmant aliqui apud Possevinum *num. mihi* 15. aliàs 19. quibus favet Layman *cap.8. num.*1. ubi sic ait: Sacerdotes portò non in palmis, ubi sacro Chrismate uncti sunt, sed infra palmam, vel in exteriori manus parte ungi solent, teste Vivaldo *de extrema-Vnctione, §. ubi conferendum.* Sà *n.16.§. Sacerdotes.* quamvis nihil refert etiam in ipsis palmis inungi, cùm hæc unctio ab altera diversa sit, uti notavit Paludan. *in 4. distinct.23. artic.3. quæst.3. conclus.3.* Zambran. *n.5.* quare cujusque in hac re consuetudo

Diœcesis

Diœcesis sequenda est. Sic ille, & etiam ante illum Nicol. Plouë *loc. cit. in fin.* & etiam Archangelus *dist.* 23. *pag.* 283. *col.* 2.

Sed probabiliùs respondeo, absolutè non in palma manus, cùm hæc semel inuncta fuerit in susceptione Sacerdotii, sed in superiori versa parte manus ungi debere. Sic Authores *cit.* præcipuè Bonacina *loc. cit. n.* 19. Suarez, & Possevinus apud ipsum, Baunius *tr. de Extrem. Vnct. q.* 7. *in fine*, & Palaus *punct.* 8. *n.* 15. & manet Rituale Romanum reformatum.

Quæstio XXVII.

An ordo unctionum sit de necessitate Sacramenti servandus?

Respondeo quod non, sed tantùm ex consuetudine, & quia ita ordinat Rit. Rom. ut scilicet priùs oculi, deinde nares, &c. inungantur. Vnde absque necessitate non licèt Sacerdoti talem pervertere ordinem. Sic Suarez *loc. cit. sect.* 2. *n.* 9. Filliuc. *n.* 79. Possevinus *n. mihi* 26. Bonacina *n.* 20. qui citat Emanuelem Sà *in n.* 12. ubi de hoc dubio nihil. Granado *disput.* 8. *n.* 7. addens id posse fieri sine gravi culpa, quia non videtur res tanti momenti. Sic etiam Dicastillo *disp.* 1. *dub.* 3. *n.* 58. & Palaus *punct.* 3. *n.* 11. quamvis hic addat, esse peccatum grave talem ordinem invertere: quod & repetit *punct.* 8. *n.* 15.

DISPVTATIO IV.

De Ministro, effectibus, & ritibus hujus Sacramenti.

Quæstio Prima.

An solus Sacerdos sit proprius Minister hujus Sacramenti?

Respondeo, quod solus, quia illi soli dedit Christus Dominus potestatem in peccatorum absolutionem, & in illorum reliquias remissionem. Ioan. 20. *Quorum remiseritis peccata,* &c. sic definitur in Conc. Flor. *loc. cit.* & Trid. *sess.* 14. *c.* 3. & *can.* 4. *ex illo Iacobi* 5. *inducat presbyteros Ecclesiæ, vel Sacerdotes.* Sic omnes Doctores, ex quo bene colligunt, quod neque ex commissione Pontificis possit Diaconus hoc Sacramentum ministrare, adhuc in necessitate extrema. Sic S. Thom. *q.* 31. *art.* 2. & cum eo communiter DD. Nugnez *ibidem q.* 2. *art.* 1. Suarez *disp.* 43. *sect.* 1. Bellarm. *tom.* 3. *cap.* 9. *de extrema unctione*, Ægidius *disp.* 19. *dub.* 9. Archang. *loc. cit. pagin.* 281. Bonacina *disp.* 7. *q. unica, puncto* 4. *n.* 1. & 2. & alii, cum quibus Diana *p.* 8. *tr.* 1. *resol.* 56.

Quæstio II.

An quilibet Sacerdos possit hoc Sacramentum validè conferre?

Respondeo posse validè, non tamen licitè, nisi sit Parochus, aut de ejus licentia, saltem implicita. Primum probatur, quia hoc Sacramentum non datur per modum judicii, sed medicinæ, ut habetur in Trid. *sess.* 14. *cap.* 1. 2. & 4. ergo ad illud conferendum non requiritur potestas jurisdictionis, sed sufficit potestas Ordinis. Ex quo patet esse validum, etiamsi administretur à Sacerdote excommunicato, vel degradato. Secundum etiam probatur, quia administrare Sacramenta pertinet ad Parochum, ut habetur in Clem. 2. de privil. & Clem. *Dudum, de sepult.* Ergo peccabit mortaliter alius Sacerdos ministrans hoc Sacramentum sine licentia, aut ratihabitione Parochi, saltem interpretativa: imò & si est Religiosus, excommunicatur per Clem. 1. *de priv.* Sic S. Th. *in* 4. *dist.* 23. *q.* 2. *art.* 1. & omnes Schol. Toletus *lib.* 7. *c.* 2. Henriq. *lib.* 3. *c.* 13. Regin. *n.* 60. Archang. *loc. cit.* Sylv. Tabiena, Ægidius, & alii quos refert, & sequitur Bonacina *loc. cit. n.* 3. & seqq. Mols. *tr.* 4. *c.* 3. *n.* 31. Suarez *tom.* 4. *disp.* 43. & communis, quam me citato tenet Quintanadueñas *de Sacram. tr.* 5. *sing.* 3. addens cum Card de Lugo *de Euchar. disp.* 18. *sect.* 2. non esse audiendum Vasq. *de Euchar. disp.* 219. *c.* 5. asserentem hoc licere vi Bullæ Cruciatæ.

Quæstio III.

An quilibet Sacerdos etiam religiosus possit in necessitate, absente Parocho, & absque ejus licentia licitè hoc Sacramentum ministrare?

Negant loquendo de Sacerdotibus Religiosis, Sylvest *v. Vnctio, q.* 4. Armilla *n.* 5, Navar. *c.* 27. *n.* 101. & Victor. *q.* 222. & alii.

Sed probabiliùs respondeo, posse (etiamsi sit Religiosus) imò & aliqualiter teneri. Ratio est, quia in hoc casu præsumitur adesse consensum, vel licentiam Parochi, Episcopi, vel Pontificis, cum credibile non sit Ecclesiam velle privare tanto Sacramento quo infirmus ex attrito fieri potest contritus, & salvari: at cum licentia quacumque etiam implicita Parochi, quilibet Sacerdos potest hoc Sacramentum conferre: ergo. Sic Sotus *dist.* 23. *quæst.* 2. *art.* 1. Caiet. *v. Excommunicatio, c.* 64. Suarez *tom.* 4. *disp.* 44. *sect.* 2. *n.* 3. Filliucius *n.* 90. Vivaldus *de ministro, n. mihi* 5. & Sà *n.* 8. Ioan. de Cruce *dub.* 2. *concl.* 3. Villalob. *tract.* 10. *diff.* 6. *n.* 2. Possev. *n. mihi* 17. Bonacina *punct.* 4. *n.* 6. Henriquez *lib.* 3. *c.* 13. *n.* 4. Torreblanca *de jure spirit. lib.* 2. *c.* 11. *n.* 18. Granado *disp.* 8. *n.* 5. Hinojosa *in suo direct. v. Extrema-Vnctio, fol.* 251. Ludovicus de S. Iuan *in parva sum. art.* 5. *n.* 22. & Bartholomæus de Ledesma *diff.* 6. *concl.* 3. *col.* 1115. Petrus Cañedo *de Extrema-Vnctione c.* 1. *pag. mihi* 245. Rodriguez *c.* 192. *cit. n.* 7. Graffius *part.* 2. *lib.* 1. *c.* 8. *n.* 25. Regin. *lib.* 28. *n.* 61. Archangelus *dist.* 43. *pag.* 28. & 281. & communis, quam me citato tenet Quintanadueñas *sing.* 3. *citato*, & Diana *p.* 8. *tr.* 1. *resol.* 56.

Quæstio IV.

An præsente Parocho, & iniquè nolente hoc Sacramentum conferre, possit quilibet alius Sacerdos, etiam Religiosus, adhuc eo invito, & repugnante, licitè illud administrare?

Negant Authores *sup. cit.* quibus addendi sunt Vivald. & Canonistæ communiter apud Nuñum *quæst.* 31. *art.* 3.

Sed probabiliùs respondeo: posse, etiamsi sit Religiosus, quia in hoc casu præsumitur adesse licentiam tacitam Episcopi, vel Papæ, ob rationem dictã; & ideo non usurparet tunc jurisdictionem Parochi ille qui illo renuente hoc conferret Sacramentum. Sic Suarez, Filliuc. Joannes de Cruce, Villalobos *loc. cit.* Torreblanca, Nugnus, & Granado, Quintanadueñas, & Hinojosa *loc. cit.* imò & addo, ad id omnino ex lege Charitatis teneri, si infirmus absque ullo Sacramento moreretur, ut *suprà disp.* 1. *q.* 9. est habitum, & docent Quintanadueñas *sing.* 3. *cit.* & *sing.* 4. & Diana *loc. cit.*

QUÆSTIO V.

An Parochus excommunicatus, vel suspensus nominatim, possit dare licentiam alteri Sacerdoti, etiam non exposito, ut ministret hoc Sacramentum?

NEgant Sà *v. Extrema-Vctio, n.* 8. Suarez *tom.* 5. *de censur. disp.* 14. *sect.* 1. *n.* 7. (licèt oppositum docuerat *tom.* 4. *disp.* 44.) & Rodrig. *c.* 192. *n.* 10.

Sed probabiliùs respondeo: posse, quia dare hujusmodi licentiam, non est actus jurisdictionis: ergo etiam ab ea suspensus potest conferre. Sic Sylv. *n.* 4. Armilla *n.* 5. Tabiena *n.* 5. Palud. *dist.* 23. Henriquez *lib.* 3. *c.* 13. *n.* 3. Possevin. cum Victorello *c.* 9. *q.* 7. *n.* 17. *loc cit.* Ortiz *c.* 23. §. 11. Filliuc. *n.* 97. Ludov. de S. Iuan 1. *tom. qq. Regul. de Extrem. V. Etione, art.* 1. & *in parva sum. n.* 23. *pag.* 89.

QUÆSTIO VI.

An Sacerdos excommunicatus, vel suspensus possit licitè administrare Vnctionem in necessitate?

NEgant Suarez *tom.* 4. *disp.* 44. *sect.* 3. *n.* 6. Villalob. *diff.* 6. *n.* 6. Torreblanca *loc. cit. n.* 28. Bunacina *punct.* 4. *n.* 4. qui citat pro hac sententia Henriquez *lib.* 5. *c.* 13. (sed malè profectò, nam hic author solùm ait, quod peccet mortaliter qui cum conscientia mortali hoc Sacramentum ministrat; quod quid diversum est,) & alios Doctores. Ortiz *c.* 23. §. 12. Filliuc. *n.* 97.

Sed probabiliùs respondeo, posse in casu quo infirmus non posset aliud Sacramentum recipere. Primò quia, ut suprà est habitum, in hoc casu potest quis tempore interdicti hoc Sacramentum conferre, ergo etiam tempore, quo excommunicatus existat. Secundò, quia in articulo mortis, etiam excommunicatus licitè potest à peccatis absolvere, ergo & per hoc Sacramentum eadem peccata, vel eorum reliquias tollere. Sic debent docere Palud. Zambran. & Diana *supra citat* & expressè docet idem Diana 5. *part. tr.* 2. *ref.* 89. & tenet Victorell. *in add ad n.* 17. *Possevini*, & *in suo tract. de Extrem. Vnct. pag.* 92. & probabile reputant Villaloh. & Filliuc *loc. cit.*

QUÆSTIO VII.

An hoc Sacramentum possit licitè, & validè à pluribus Sacerdotibus conferri?

NEgat Turrianus *in sum. part.* 2. *c.* 155. *dub.* 2. *concl.* 2. ut refert Diana 5. *part. tr.* 3. *ref.* 88. & negare debent qui sentiunt, quod non quævis unctio confetat gratiam, sed in fine ultimæ unctionis conferatur: sic enim esset dimidiare, aut in partes dividere Sacramentum, & illius administrationem, quod nec licitè, nec validè fit.

Sed longè multo probabiliùs respondeo, posse. Nam si multi ungant in diversis sensibus, ita ut unus ungat aures, alius oculos, &c. (Vnusquisque proferendo formam debitam) validè, imò & licitè, si urgeat necessitas infirmi, conficiet Sacramentum. Ratio est, quia hoc Sacramentum habet diversas partiales materias, & formas: ergo non repugnat à pluribus confici. Sic Suarez *disp.* 43. *sect.* 2. Filliuc. *n.* 94. Henriq. *lib.* 3. *c.* 12. *n.* 4. & *c.* 13. *num.* 3. & est communis apud omnes ex S. Th. *in* 4. *dist.* 23. *q.* 2. *art.* 1. *quæst.* 2. *ad* 3. Ochagav. *q.* 8. *n.* 5. Nugnus *q.* 31. *art.* 3. Granado *disput.* 8. *n.* 7. Ludovicus *in parva summa, loc. cit. n.* 24. *pag.* 69. Diana *loc. cit.* Reginald. *lib.* 28. *n.* 62. Archangelus *dist.* 23. *pag.* 275. *col.* 2. & communis.

QUÆSTIO VIII.

An alius Sacerdos debeat perficere Sacramentum Extremæ Vnctionis, si primus morte præventus, aut ob aliam causam, non perficiat?

AFfirmant Suarez, Henriquez, Filliuc. Regin. *loc. cit.* Bonac. *punct.* 4. *n.* 9. Palaus *punct.* 7. *n.* 7. Villalob. *diff.* 6. *n.* 4. docentes: debere quidem necessariò complere Sacramentum, non iterando unctiones factas ab alio, sed tantùm complendo cæteras. Affirmat etiam Dicastillo *dub.* 12. *n.* 186. dicens tamen, meliùs esse ut in dicto casu Sacerdos unus faciat omnes unctiones, etiamsi alius qui tunc moritur, cœpisset aliquas facere. *Ita ille, ex Meratio.* Negat verò apud Dianam Faber *in* 4. *dist.* 23. *q. unica. disp. unic. c.* 4. Sed certè id non negat Faber, ut ex verbis illius, relatis à Diana 5. *p. tract.* 3. *resol.* 87. constat.

Vnde iuxta *suprà* dicta, respondeo: posse quidem perficere; non tamen teneri. Primum patet ex nuper dictis: secundum constat etiam, quia ratio, & essentia hujus Sacramenti in unica unius sensus unctione salvatur, ut *sup. disp. q.* 20. est habitum; ergo etiamsi non fiant cæteræ unctiones, perfectum remanebit Sacramentum Sic Authores *sup. cit.* præcipuè Nugnus, Granado, & Archangelus *loc. cit.*

QUÆSTIO IX.

An Episcopus hoc Sacramentum ministrans, debeat ungere Oleo, an verò Chrismate?

REspondet Glossa *in c. Illud*, 95; *dist. v. Chrisma*, quod debeat ungere Chrismate, ad differentiam aliorum Sacerdotum. Immò addit Sà *v. Oleum, n.* 2. posse ægrum de licentia Episcopi Oleo Chrismatis ungi. Ita etiam sentit Arch. *dist.* 23. *pag.* 290. *col.* 2.

Sed respondeo, quod debeat ipse oleo, non Chrismate ungere, quia ut *suprà* est habitum, materia hujus Sacramenti est oleum simplex olivarum ab Episcopo benedictum: ergo etiam ipse debet hac uti materia. Sic Vival. §. *ubi conferendum, n.* 4. & alii. Debentque à fortiori hanc sententiam tenere Bonacina, Naldus, Nugnus, & omnes qui affirmant esse invalidum hoc Sacramentum Chrismate administratum, de quo *sup. disp.* 2. *q.* 6.

QUÆSTIO X.

An sit validum hoc Sacramentum, si administretur adulto infirmo, jam sensu, & ratione destituto?

NEgant aliqui apud Ægidium *dis.* 19. *n.* 13.

Sed respondeo, esse validum, quia hoc docet ipsa Ecclesiæ Praxis, quæ sæpè confert illud omni sensu, & ratione destitutis. Sic Authores *citandi*: de quo dubio etiam diximos *suprà disp.* 3. *q.* 15.

QUÆSTIO XI.

An saltem peccet Parochus, qui ad conferendum hoc Sacramentum expectat tempus quo infirmus sensu, & usu rationis careat, aut quo constet, non posse naturaliter vivere?

NEgat Possevin. *c.* 9. *n.* 24. & probatur. Quia Parochus non tenetur sub mortali hoc Sacramentum unctionis ministrare, cum illud recipere non teneatur ægrotus, saltem sub mortali, ut *sup. disp.* 1. *q.* 5. est

est habitum: ergo nec sub mortali tenebitur Parochus opportunum illius tempus observare.

Sed longè probabiliùs respondeo, peccare, & gravissimè, si consultò tale tempus expectet. Ratio est, quia expectare tempus, quo infirmus sensu, & ratione sit destitutus, est contra reverentiam, & utilitatem Sacramenti. Deinde expectare tempus quo ipse æger jam nequeat naturaliter vivere, est contra finem secundarium ejusdem, qui est sanitas corporis. Quia cùm hoc Sacramentum non operetur miraculosè sanitatem corporis, sed virtute ordinaria, & finita supernaturali, non debet expectari tempus, in quo infirmus ita sit viribus destitutus quod virtus istius Sacramenti nequeat illum sanare: ergo Parochus consultò hoc tempus expectans, gravissimè peccabit. Sic Catech. Rom. c. 9. *pag. mihi* 249. Henriquez *lib.* 3. *c.* 11. *n.* 2. Sotus *dist.* 23. *q.* 1. *art.* 2. *& dist.* 17. *q.* 21. *art.* 4. Filliuc. *n.* 107. Ægid. *disp.* 19. *dub.* 7. *n.* 24. Ioannes de Cruce *in sum. dub.* 3. *concl.* 3. Pitigian. *dist.* 15. *art.* 5. *q.* 4. Bonac. *punct.* 5. *n.* 7. Diana 3. *part. tr.* 4. *res.* 173. *&* 5. *part. tr.* 3. *res.* 95. Vivald. *c. de suscipiente, n.* 8. Naldus *Extrema-unctio, n.* 1. optimè Archang. *dist.* 13. *pag.* 281. *col.* 1. Quintanadueñas *loc. cit. sing.* 9. *per totum*, cum communi sententia. Nec ratio pro contrario adducta quid probat. Nam negandum est antecedens, quia certissimum, est teneri Parochum sub mortali ad extremam unctionem ministrandam fidelibus, cum ut mos est petentibus, ut *sup. disp.* 1. *q.* 7. est habitum, quamvis ipsi fideles ad eã suscipiendã graviter non adstringantur.

QUÆSTIO XII.

An Extrema-Unctio necessariò debeat dari post Viaticum?

Affirmant Sotus *dist.* 13. *q.* 2. *art.* 1. Vivald. §. *de susc. n.* 7. Alcuin. *de divin. offic. c. de infirmis*, Henriquez *lib.* 3. *c.* 10. *n.* 4. & alii communiter.

Negant tamen Supplem. Gabr. *dist.* 23. *q.* 1. *dub. ultimo*, & habetur *in c. de infirmis*, 16. *q.* 6. ubi dicitur potiùs è contra debere dari ante Viaticum.

Sed clariùs sic respondeo: debere conferri post Viaticum, nisi alias causa aliqua subsit. Primum patet quia hæc est consuetudo generalis Ecclesiæ. Secundùm etiam constat, quia licèt Extrema-Unctio sit Sacramentum consummativum aliorum, ut dicitur in Trid. *in proœmio de unctione*, non tamen petit ex se, quod ultimò administretur. Sic intelligendi sunt Authores utriusque sententiæ, & tenent Possev. *c.* 9. *q.* 5. *n.* 15. Sà *n.* 3. Ludovicus *in sum. part.* 4. *art.* 5. *n.* 15. *fol.* 86. Ochag. *tr. de Extrema-Unctione, q.* 9. *n.* 4. & Regin. *lib.* 28. *n.* 74. ex Suario *disp.* 40. *sect.* 1. *num.* 8 Palaus *punct.* 8. *n.* 18. Trull. *lib.* 6. *dub.* 4. *n.* 10. & Baunius *q.* 7. *pag.* 808.

QUÆSTIO XIII.

An per hoc Sacramentum conferatur gratia habitualis homini disposito?

Respondeo, quod sic: nam hoc est commune omnibus Sacramentis, sicut & facere de attrito contritum conferendo primam gratiam ei, qui reputar se contritum, & habet supernaturalem attritionem, ut specialiter indicat forma hujus Sacramenti: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*, &c. sic habetur in Trid. *sess.* 7. *can.* 6. *& seq. & sess.* 14. *c.* 2. *& can.* 2. & docet D. Th. *in add. q.* 30. *art.* 1. *ad* 2. *& dist.* 24. *q.* 2. *art.* 2. & cum eo omnes Doctores.

QUÆSTIO XIV.

An proprius effectus hujus Sacramenti sit remissio peccatorum venialium?

Negant Suarez *disp.* 41. *sect.* 1. *n.* 3. Filliuc. *n.* 116. & Henriquez *lib.* 3. *c.* 9. *n.* 2. *lit. N*, Archangelus *distinct.* 29. *pag.* 276. & alii apud ipsos docentes, n 31 primariò, sed tantùm secundariò tolli per unctionem venialia.

Sed probabiliùs respondeo, esse proprium effectum. Probatur primò ex ipsamet forma Sacramenti hujus, *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*. Secundò, quia baptismus est institutus per se contra peccatum originale, Pœnitentia contra mortale: ergo Unctio erit contra veniale. Tertiò, quia ita videtur docere Trid. *sess.* 14. *can.* 2. ubi sic ait. Si quis dixerit, sacram infirmorum unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmos, anathema sit. In quibus verbis clarè videtur innuere, effectum præcipuum hujus Sacramenti esse quoque peccata remittere. Sic D. Bonav. 1. *part. dist.* 23. *art.* 1. *q.* 1. Sotus *q. unic.* Gabr. Durandus, Rubion, Alex. Altisiodorens. & alii apud Suarium, & Henriq. Tenent etiam Vivald. *de effectu n.* 1. (ubi dicit esse communem) Sà *n.* 16. Catech. Rom. *q.* 14. *pag. mihi* 252. Iavellus *de Extrema-Unct. c.* 4. ubi ex Mag. ait, hoc Sacramentum institutum esse & ad remissionem peccatorum, & ad corporalis infirmitatis alleviationem. Et huc idem docent Nicol. Plouë. *de extrem. unct. in principio*. Et Graffius *lib.* 1. *cit. c.* 8. *n.* 20. Molfes. *loc. cit. n.* 76. post Vasquez *tom.* 4. *q.* 87. *art.* 3. *dub.* 3. 4. *&* 10. Palud. & Capr. apud ipsos.

QUÆSTIO XV.

An etiam sit effectus hujus Sacramenti tollere reliquias peccatorum?

Respondeo, quod sic. Sic enim habetur in Trid. *sess.* 14. *c.* 2. per hæc verba: *Res etenim hæc gratia est Spiritus sancti, cujus unctio delicta si quæ sunt adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit*, &c. Per reliquias autem peccatorum, quidam intelligunt habitudines, & proclivitates ad malum, ut Bonac. *punct.* 6. *n.* 1. Alii reatum pœnæ temporalis, qui relinquitur post culpam dimissam, ut Armilla, Sylvest. Tabiena, Victor. & alii apud Henriq. *lib.* 3. *c.* 9. *n.* 2. *lit. K.* Alii denique per reliquias peccatorum, intelligunt peccata ipsa, tam mortalia, quàm venialia, quæ fortè ob negligentiam non fuerunt remissa per alia Sacramenta informiter recepta, aut fortè post confessionem fuerunt commissa, & non advertuntur, ut Bellar. *de unct. c.* 8. Henriq. *loc. cit. lit. M*, Filliuc. *num.* 119. & alii. Omnes certè probabiliter. Sed ultimi probabiliùs loquuntur.

QUÆSTIO XVI.

An habeat aliquos alios effectus?

Respondeo: quod sic, nam in primis sublevat infirmum à corporali ægritudine, & confert illi sanitatem corporis quando saluti animæ expedit. Pro quo nota verba, quæ profert ad propositum Nicol. Plouë *loc. cit.* Sed dices (inquit ille) quare non semper homo infirmus unctus surgit de infirmitate, sed sæpius moritur? Respondeo: Quod cùm in isto Sacramento sanitas est effectus secundarius, ideo non datur, nisi secundùm quod capedit ad sanitatẽ spiritualem: quia tunc semper eam inducit, dummodo non sit impedimentum ex parte recipientis. Vnde patet, quod unctus in extremis, si non surgit ab infirmitate illa per illam unctionem: signum est, quod sanitas corporalis est sibi nociva, & vult Deus potius eũ sic habere infirmũ, quàm sanum. Vel signũ est, quod infirmus non bene dispositus est in cõscientia, ita quod adhuc aliquid habet quod impedit, ne sanitas corporis sibi restituatur, aliàs rarò fallit. Sic ille. Quod est valdè notandum. Tribuit etiam auxiliũ, & robur contra tentationes Dæmonis, quas ipse in eo articulo vehementes

tes, & frequentes objicit. Quæ omnia ex proprio fine hujus Sacramenti colliguntur, & habetur in Trid. *loc. cit.* & docent omnes DD. Legantur citati, & præcipuè Molfesius *tract.4.c.3.à n.45.*

QVÆSTIO XVII.

An hoc Sacramentum conferat prædictos effectus in prima vnctione?

NEgant communiter Doctores. Nam primò respondent aliqui, dari non in prima, sed in vltima vnctione, quæ est quinta. Sic Henriquez *lib.3.c.12. n.3.& 4.* Sotus *dist.23.q.1.art.1.& q.2.art.3.* Suarez *disp.41.sect.2.n.13.* Filliuc. *num.126.* Ochagav. *q.6. n.5.& 6.* Hurtado *diff.9.* Ioannes de la Cruz *in sum. de extrema vnctione, dub.1.conc.3.* Nugnus *q.29.art.6.* Petrus Ledesma *in sum. de extrem. vnctione, c.1.* Villalob. *diff.3.n.1.* Bonac. *punct.6.n.2.* citans Emanuelem Sà *num.6.* qui ibi, neque alibi de hac quæstione quidquam docet. Ægid. *disp.19.dub.6.n.21.* Diana *3. p.tract.4.ref.179.* & alij, in quorum omnium sententia, si infirmus ante quintam vnctionem moreretur, neque reciperet gratiam, neque aliquem alium effectum Sacramenti, quia non reciperet Sacramentum.

Alij respondent in qualibet partiali vnctione conferre partialem gratiam, cæterosque partiales effectus. Sic Palud. Adrian. Canon. & alij *cit. sup. disp.2. q.21.* quam sententiam esse probabilem, docent Filliuc. Soatez, Villalob. Granado, Diana, Henriq. & alij *loc. cit.* quorum ratio est, Quia in qualibet vnctione reperitur propria materia, & propria forma: ergo, &c.

Sed æquè probabiliter respondeo, Hoc Sacramentum producere suos effectus in prima vnctione, quia in hac reperitur propria materia, & forma hujus Sacramenti: ergo si accedat intentio Ministri, erit consequenter Sacramentum. Sic Becanus *de Sacr. c.15. q.7.n.6.* Molfes. *tr.4.c.3.n.29.* Chapeavilla *de Sacr. c.5. q.3.* Sylvius *3.p. q.32. art.7.* & omnes alii, qui docent in necessitate sufficere vngere vnicum infirmi sensum, de quibus *sup. disp.3. q.21.* Vnde immeritò Filliuc. omittit hanc sententiam, quasi non probabilem, cùm tantos habeat Doctores.

QVÆSTIO XVIII.

An Sacramentum hoc sit iterabile?

NEgant aliqui apud Viualdum *cap. vlt. n.1.* Alij verò dixerunt: esse iterabile, semel tamen duntaxat, in eodem anno. Sic Nicol. Plouë, & alij apud eumdem Viualdum.

Sed respondeo: iterari posse hoc Sacramentum, etiam in eadem infirmitate; si infirmus post Vnctionem per quindecim, aut viginti dies, aut ad summum per mensem saltem conualescat, & postea in eandem infirmitatem, vel aliam reincidat. Ratio, quia hoc Sacramentum non imprimit characterem, sicut imprimit Baptismus, Confirmatio, & Ordo, vt habetur in Trid. *sess.7.can.9.& sess.23. cap.4.* Sed Sacramenta, quæ non imprimunt characterem, iterari possunt: ergo. Sic expressè docet Trid. *sess.7. cap.3.* per hæc verba. *Quod si infirmi post susceptam hanc vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio iuuari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint.* Sic DD. communiter cum S.Th. *dist.23. q.2. art.3.* Henriquez *lib.3.c.9.n.4.* Fagundez *de 3 præcept. Eccl. lib.3.c.7.n.6.* Bartholom. de Ledesma *diff.10. concl.2. col.1122.* Rodrig. *tom.2. sum.c.191.n.9* Ægidius *disp. 29 dub.8.* Possevinus *c.9.n.18.* Hurtado *diff.10.* Sotus *dist.13.q.2.art.3.* Bonacina *disp.7.punct.6.num.4.* & communis.

QVÆSTIO XIX.

An in diuturnis mortiferis morbis (ut hydropisi) possit hoc Sacramentum semel in initio, & iterum in fine infirmitatis conferri?

AFfirmant Sà *n.4.* & ibi Victorell. & *in append. ad c.9.* Possevini, & fauent Armilla *num.9.* & Flauius *in suo seruit. Sacerd.1.p.tr.11.c.de Extrem. Vnctione, fol.46.* vbi sic ait: *In vna infirmitate non debet quis bis inungi, nisi eadem infirmitas vltra annum protrahatur, ita quod in vno anno, propter vnam infirmitatem nequaquam bis inungatur.*

Sed probabiliùs respondeo, non posse in eadem infirmitate plusquam semel hoc Sacramentum conferri, si status infirmitatis non mutetur, iuxta nuper dicta. Primò, quia sic expressè videtur sentire Tridentinum *loc. cit.* Secundò, quia hoc Sacramentum semel in eadem infirmitate receptum, est sufficiens medicina ad conferendos effectus, quibus infirmus indiget: ergo. Sic Bonacina *punct.6.n.4.* Catech. Rom. *q.11. pag. mihi 251.* Victor. *q. vlt.* Vivald. *cap. vlt. num.1.* & Possevinus *q.16.n.36.*

QVÆSTIO XX.

An Sacerdos possit hoc Sacramentum solus administrare, & sibimet respondere?

AFfirmant Sà *num.9.* dummodo fit in casu necessitatis, quod idem docent Toletus *lib.7.c.2.* & Graffius *p.1.lib.1.c.8.n.10.* Dicastillo *disp.1. dubit. vlt.n.197.* & Diana *p.9.tr.6.resol.48.*

Sed ego respondeo, etiam extra illum casum posse: Sic Posseuin. *quæst.11. n.23.* Bonacina *punct.6. n.6.* Viuald. *cap. vltim. num.6.* qui bene notat, in omni euentu, sufficere, si infirmus, vngenti Sacerdoti respondeat, *ora pro me, libera me, vel exaudi nos Domine.* Sic etiam Ludou. *in sum. parua, art.5.n.28. fol.89.* per hæc verba [No es necessario que aya Ministro que responda, antes comunmente se da sin ministro: esta es comun de los Doctores] Sic ille, & Vega *casu* 8. & ante hos docuit Plouë *loc. cit.* per hæc verba: Potest hoc Sacramentũ Sacerdos conferre cum vno clerico, qui sibi respondeat: si tamen careat clerico, potest solus expedire totum, secundùm Guillel. & Hostiens. Sic ille. Et sic etiam Archangelus *dist.23. pag.283. col.2.* dicens, motem esse, quod si sacerdos nullum habeat clericum, vel sæcularem, ipse solus administret, & sibimet respondeat. Sic etiam Barbosa, Chapeauil. Grisaldus, & alij, quos affert, & sequitur Quintanadueñas *hic singul.6.* addens non esse licitum fœminæ respondere, aut ministrare Sacerdoti extremam vnctionem conferenti; quia peccaret venialiter ad minus, eo quod id munus alienum nimis à fœmina sit.

QVÆSTIO XI.

An peccet mortaliter Sacerdos, qui administrat hoc Sacramentum, prætermissis precibus, quæ ab Ecclesia ante ipsum præcedere præscribuntur?

REspondeo, peccare, modò infirmi necessitas, attestatióque mortis eius, vel periculum contagiosæ infirmitatis, pestis videlicet, & huiusmodi, non cogat, vt tantum faciat essentialia (vnctiones videlicet) ne sine Sacramento decedat. Quia in tali casu non solùm potest, verùm etiam tenetur, illis prætermissis, Sacramentum conferre. Sic Bonacina *n.7.* Henriquez *lib.3.c.8.& c.12.in fin.* Posseu. *q.18.num.38.& q.10 num.41.& 42* Et Suarez *disp.44. sect.4.* Palaus *punct.8.n.13.* Zambran. & Layman penes ipsum.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXII.

An etiam peccet mortaliter, si etiam absque causa prætermittat septem Psalmos pœnitentiales, quos post vnctionem recitare Ecclesia præscribit?

Affirmat Granado *tom.4.in 3.p.tr.7.num.vlt.* cui fauere videtur Trullench. *lib.6.dub.3.in fine.*

Sed probabiliùs respondeo. Quod non, quia communiter prætermittuntur, absque vllo scrupulo, præcipuè quod in Rituali Rom. non à Sacerdote, sed ab astantibus recitari præscribitur. Sic Bonac. & Posseu. *loc. cit.* imò & ipsemet Granados *tom.5. disp.8.n.8.* hanc nostram sententiam per hæc verba docet: Nota in administratione huius Sacramenti seruanda esse omnia, quæ præscribuntur in manuali recitanda, nimirum omnia, quæ ibi ponuntur, nisi acceleratio mortis aliud exigat, vt notauit Henriquez *c.12.§.5.* Sed si extra hunc casum omitterentur, non credo peccare moraliter, secluso contemptu, quia non est in Manuali verbum, quod indicet hoc esse præceptum graue, &c. Sic ille, oblitus sententiæ, quam *tom.4.* docuerat. Sic etiam Palaus *punct.8.n.14.* quos citat, & sequitur Diana *p.9.tr.6.resol.46.*

QVÆSTIO XXIII.

An peccet, si administret hoc Sacramentum in necessitate, non adhibitis vestibus ab Ecclesia præscriptis?

Affirmant Naldus *de Extrema Vnctione, n.1.* Bonacina *punct.6.n.9.* Reginald. *lib.28.in fin.* ex Suar. *disp.44.sect.2.* ita dicens: Nunquam credo licere, sine ornatu Sacerdotali debito, & vsitato, ministrari Sacramentum hoc, quia non est necessitatis, & reuerentia Sacramenti præferenda est semper. Ita Suarez.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare, quia necessitas lege caret. Et certè tempore pestis, aut aliarum infirmitatum similium, hoc esse licitum, haud dubium esse potest. Sic Posseuin. *c.5.q.37.n.52.* qui etiam *ibidem, & c.9.q.12.n.14.* benè docet: Tantùm peccare venialiter, qui sine aliqua causa administtaret hoc Sacramentum, non adhibito lumine. Sic etiam Palaus *punct.8.n.11.* & me citato Diana *p.9 tr.6.resol.46.* & Quintanaduen. *singul.5.* vbi *n.4.* ad argumentum Suarij benè respondet, quod licèt hoc Sacramentum non sit ita necessarium, vt Baptismus, est tamen semper valdè vtile, & aliquando necessarium, vt de attrito faciat ægrotum contritum, & præstari nequeat interdum, si ritus obseruentur, vnde in casu dicto, sine illis est præstandum: Rituum enim horum obseruationi morientis vtilitas est præferenda.

QVÆSTIO XXIV.

An ad recipiendum hoc Sacramentum sit necessarium, vt infirmus lecto decumbat?

Respondeo, quod non. Ideoque infirmus, qui videt se peste percussum, vel venenum bibisse, vel morsu viperæ læsum, potest ire in donum Parochi, vel in Ecclesiam, & ibi hoc Sacramentum reuerenter suscipere; quia hoc neque indecens, neque prohibitū est. Supplem. *dist.23.q.1.art.3.dub.2.* Henr. *c.11.n.2.* Filliuc. *n.134.* Victorel. *in add.ad Sac.* Layman *c.4.n.4.*

QVÆSTIO XXV.

An ad recipiendum hoc Sacramentum sufficiat attritio, ut talis cognita?

Affirmant aliqui apud Filliucium, quos ipse videtur sequi *n.132.& seqq.* ait enim, sufficere, ut in infirmo non adsit complacentia peccati, & consequenter satis esse attritionem cognitam ad hoc Sacramentum recipiendum.

Sed probabiliùs respondeo, non sufficere, sed requiri saltem attritionem, reputatam contritionem. Quia solùm Sacramentum Baptismi, & Pœnitentiæ dignè recipitur à peccatore cum attritione nota. Verum est, quod Sacerdos licitè possit dare hoc Sacramentum infirmo attrito tantùm, cùm teneatur ex officio conferre subditis consueta, & vtilissima media salutis. Sic Suar. *tom.4.disp.41.sect.1.num.19.* Henriquez *c.10.n.1.& 2.& c.13.n.3.* Posseuin. *q.10.n.22.* Rodriguez *tom.2. sum.c.191.n.8.* & apud ipsum Catech. Rom. *p.2.c.6.n.12.* & communis.

QVÆSTIO XXVI.

An liceat Parochis præbere laicis oleum Extremæ-Vnctionis, vt ipsi Infirmos vngant ad sanitatem recuperandam?

Affirmat Quintanaduen. *tom.1.sing ul.tr.5.singul. vlt.n.1.* qui id probat ex Scripturæ quibusdam locis, & exemplis Patrum relatis à Surio, & Sulpicio, ex quibus constat, Sanctos applicasse ægris hoc oleum extra Sacramentum, eóque miraculosè salutem recuperasse. Ita etiam sentiunt Viualdus *de Vnctione, in fine,* & Molfesius *tom.4.cap.3.num.25.* apud ipsum.

Negat verò contra dictum Quintanaduen. Diana *p.9.tr.6.resol.43.* qui id probat primò ex Castro Palao *tom.4.tr.26.punct.2.n.8.* dicente, quod oleum infirmorum solùm pro Sacramento Extremæ Vnctionis ministrando deseruit. Deinde ex Baunio *tom.1. tr.vlt.q.3.de Extrema Vnctione,* vbi ait: Cum triplex genus sit olei, quod ad vsum Christiani populi benedicitur ab Episcopo, Chrisma, & Oleum Catechumenorum, & infirmorum, id laborare Parochus sedulò debet, ne eorum aliquo vtatur ad aliud, quàm cuius causa institutum est ab Ecclesia: sed Ecclesia oleum infirmorum instituit solum, vt dixit Palaus, & patet, pro materia Sacramenti Extremæ Vnctionis: ergo extra vsum illius Parocho minimè vti dicto oleo licitum esse patet. Hæc Diana.

Sed nihilominus tamen mihi prima sententia nullo modo displicet. Illam enim olim docuit Doctiss. Sotus *in 4.dist.13.q.2.art.1. col.3.* his verbis: Fortasse quispiam, qui Thomam Vualdens. *tom.2. de Sacramentis, cap.penult.* legerit, crediderit, absente Sacerdote licere etiam laico Sacramentum Extremæ Vnctionis infirmo in articulo mortis administrare: ita enim ille autumat citans Bedam *super Epist. Iacobi,* qui quidem Beda allegat Innocentium I. *in Epist. ad Decentium*, quod omnibus Christianis vti liceat eodem sancto Oleo in suam & suorum necessitudinem vngendo. At hoc præter omnium opinionem asserit. Neque verò Beda, aut Innocentius hoc affirmant, sed dumtaxat, quod licitum sit sanitatis gratia oleo illo ab Episcopo consecrato infirmos delinire. Non tamen sentiunt illud esse Sacramentum nisi à Presbyteris in forma Ecclesiæ illud fiat. Neque verò D. Thomas in præsentiarum hoc siluit: refert enim morem Sanctorum Patrum in Ægypto, qui oleum ad infirmos transmittebant, & sanabantur. Hucvsque Sotus. Ergo constat ex his, licitum esse Parochis præbere laicis Oleum Extremæ Vnctionis, vt ipsi infirmos vngant, dummodo rarò, & prudenter, ac cum omni cautela id faciant.

Nec certè Palaus, nec Baunius oppositum adhuc insinuant, vt legenti illos *loc. cit.* patebit.

TRACTATVS QVINTVS DE SACRAMENTO POENITENTIÆ.

TRACTANT de hoc Sacramento Scholastici cum Magistro *in 4. dist. 14.* Sotus, Palacios, D. Bonaventura, Scotus, Ricardus, Durandus, Carthus. Marsil. & alij *ibidem* Theologi cum S.Th. *in 4. dist. 14. cit.* & *3. part à q. 84.* & *in addit. à q. 1.* Suarez *tom 4 per totum* Vasquez *tom. 3.* Granados, Valentia, Lugo, Hurrado, Bonacina, Candidus, & alij plures mox *citandi* Doctores Canonistæ *super septem primas dist decreti*, ubi latè, & doctè, pius, & doctus Navarrus, & *in Man. per totum* Henriquez *lib. 4. summæ*, Filliuc. *tract. 6.* Concil. Florent. *sess. ultima.* Trident. *sess.* 14 Coloniense *à c. 30. usque ad* 39. Angelus, Sylvester, Cajetanus, Tabiena, Armilla, & alij Summistæ *verbo Absolutio, Confessio, Pœnitentia, Contritio, & Satisfactio.*

DISPVTATIO PRIMA.

De natura, & quidditate Sacramenti Pœnitentiæ, & ejus partibus.

QVÆSTIO PRIMA.

An in lege Gratiæ sit verum Sacramentum Pœnitentiæ?

NEGARVNT olim Hæretici antiqui, & nunc negant etiam recentiores. Quorum primus fuit Montanus Cataphrygum Dux, Novatus Presbyter sanctæ Romanæ Ecclesiæ, qui vixit anno Domini 237. tempore Fabiani Papæ, Lutherus, Melancthon, Zuinglius, Calvinus, & eorum discipuli, asserentes, aut non esse Sacramentum Pœnitentiæ, aut non distigui à Baptismo.

Sed de fide certissimè Respondeo, esse in lege gratiæ verum & proprium Sacramentum Pœnitentiæ, & planè distinctum à Sacramento Baptismi. Quod quidem à Sanctis Patribus, & à Conciliis appellari solet lavacrũ lacrymarum, & secunda purgatio. Baptismus iterabilis, & laboriosus. Sacramentum Confessionis. Secunda tabula post naufragium. Reconciliatio, Manus impositio, & denique Sacramentum Pœnitentiæ.

Hæc responsio definita est in Concilio quodam Romano, cujus meminit Eusebius *6. Historiæ Eccles. c. 34.* & in Concilio Nicæno *c.* 8. & in Concil. Floren. *in decreto Eugenij*, in Concil. Constantiensi 13. & denique in Trid. *sess. 13. c. 1. 2. & 3.* & *can. 1. 2. & 3.* & *in cap. ad abolendam, de hæret.* & stabilitur à S. Thom. 3. *part. q* 84. *art. 1.* & omnibus Theologis, & Scholasticis cum Magistro *in 4. dist. 14.* Videantur Bellarm. *lib. 1. de Pœnitent. c. 10. &* 13. Valentia *tom. 4. disp. 7. q. 1. punct. 1.* Navar. *de Pœnitent. dist. 1. & seqq.* & *in Man. per totum*, Henriquez *lib. 4. 5. &* 6. Suarez *tom. 4. disp. 16. &* 17. Vasquez *tom. 3. q. 84. art. 1. dub. 1.* & *q. 90. art. 1. dub. 1.* Granados *controvers 7. tract. 1. disp. 1.* Ioannes de Lugo *de Pœnit. disp* 12. Luysius Turrianus *de Pœnit. q. 84. art. 1. dub. 1.* Gaspar Hurtado *de Pœnitent. disp. 4.* Bonacina *de Sacrament. disp. 5. q. 2.* Candid. *in suis disquisit. mor. tom. 1. disquis. 3. & tom. 2. disq. 24.* Victoria *in sum. q. 104.* Petrus Soto *lect. 1. de confess* Becanus *de Sacram. tract. 29. q. 1. &* 2. Molfesius *1. part. sum. tract. 7. c. 3.* & alij infrà citandi.

QVÆSTIO II.

An Sacramentum Pœnitentiæ componatur ex verbis Sacerdotis, ego te absolvo, *tanquam ex forma, & ex actibus pœnitentis, videlicet contritione confessione, & satisfactione, tanquam ex materia?*

NEgant in primis Scot. *in 4. dist. 16. q. 1.* & alij existimantes, solam absolutionem esse de integritate hujus Sacramenti. Scotum sequitur Ludovicus à S. Iuan *q. 3. art. 1. dub. 3. pag.* 358.

Negavit etiam Durand. *in 4. dist. 16. q. 1. & dist. 14. q. 3.* & Palacios *ibidem*, dicentes hoc Sacramentum solùm componi ex absolutione, & confessione.

Negant etiam Marsilius *in 4. q. 10. art. 1.* & Pighius *controvers. 9. fol.* 181. dicentes componi dumtaxat ex contritione, confessione, & absolutione.

Negant rursus Sotus apud Suarex *in 4. dist. 14. q. 1.* & alij sentientes componi tantùm ex contritione, confessione, & satisfactione.

Negant denique Gabriel *dist. 14. q. 2. art. 1.* & Altisiodorens. apud Carthusian. *dist. 14. q. 1.* affirmantes solùm componi ex confessione, & satisfactione.

Sed certissimè respondeo, Sacramentum Pœnitentiæ intrinsecè, & essentialiter componi ex absolutione tanquam ex forma, & ex contritione, & confessione, tanquam ex materia intrinsecè, & essentialiter componente illud, & etiam ex satisfactione, non tanquam ex parte essentiali, sed solùm integrali (ut videbimus *infrà disp. de satisfact. q. 2.*) componente tamen intrinsece materiam hujus Sacramenti. Sic D. Th. *q. 84. art. 1. & 2. & q. 90. art. 2.* Sotus *dist. 17. q. 1. art. 2* (ut refert Granados) Bellarm. *lib. 1. de Pœnitent. c. 17.* Henriquex *lib. 4. c. 10.* Suar. *disp. 18. sect. 2. &* 3. &

& apud ipsum Ricardus, Alensis, Guillelmus, & D. Anton. Valentia *q.* 1. *punct.* 1. Lugo *disp.* 12. *n.* 12. *& seqq* Granad. *tract.* 1. *cit. disp.* 2. *&* 5. Hurtado *disp.* 4. *diff.* 2. Vasquez *q.* 84. *art.* 1. *dub.* 2. Luysius *ibid.* Becanus *loco cit. q.* 4 Ægidius *disp.* 4. *dub.* 4. Nuñus *q.* 84. *art.* 1. Bonac. *disp.* 5. *q.* 3. *punct.* 1. Candidus *disq.* 24. *art.* 2. *n.* 1. *&* 5. *pag.* 4. *&* 5. Fagundez *prac.* 2. *lib.* 2. *c.* 3. *n.* 1. & Molfesius *c.* 3. *cit. n.* 21. *& c.* 4. *n.* 14. & communis.

QVÆSTIO III.

An prædicti actus pœnitentis concurrant partialiter ad causandam gratiam istius Sacramenti?

NEgat Scotus *loco cit.* Vega *lib.* 13. *in Tridentinum, c.* 15. Capreol. *dist.* 26. *q.* 1. *art.* 3. *ad* 1. D. Bonav. *distinct.* 17. 2. *part. art.* 1. *q.* 3. Ferrar. 4. *contra gent. cap.* 72. quos omnes refert pro hac parte Suarez *disp.* 18. *sect.* 2. *n.* 11. quia existimat, hoc Sacramentum causare gratiam, non per omnes ejus partes, sed per solam absolutionem Sacerdotis, in quo est potestas Clavium ad absolvendum.

Sed æquè probabiliter respondeo, etiam actus pœnitentis concurrere partialiter ad causandam gratiam Sacramentalem; non tamen secundùm se consideratos, sed prout elevantur à Sacerdote per potestatem clavium ad causandam gratiam. Unde tota activitas in rigore debet tribui verbis Sacerdotis, siquidem ab ipsis dimanat activitas in cæteras compartes, & ideo propriè non potest dici, quod pœnitens sibimet conferat gratiam, aut remittat peccata, aut absolvat seipsum. Sic S. Thomas *q.* 84. *art.* 1. *&* 2. *ad* 3. *& q.* 86. *art.* 6. Alens. *q.* 61. *memb.* 6 Ricard. *dist.* 16. *art.* 2. *q.* 2. D. Anton. 3. *part. tit.* 14. *c.* 17. Cajet. *q.* 84. *art.* 2. Sot. *dist.* 14. *art.* 2. *&* 3. quos omnes refert, & sequitur Suarez *loc. cit. n.* 12. quibus addi possunt Cano *relect. de pœnit. q.* 5. *dub.* 2. Ioannes de la Cruz *in sua summa de Sacramento Pœnit. q.* 1. *dub.* 4. *conc.* 1. ubi pro hac parte citat etiam Ferraram (necnon & Capreolum) eodem loco quo Suarez pro contraria citavit. Sic adhuc Ægidius *disp.* 4 *dub.* 4. *in fin.* Lugo *disp.* 12. *n.* 34. *pag.* 181. & est communis inter Thomistas, quos etiam sequitur Ludovicus *loc. cit. dub.* 2. Becanus *c.* 23. *q.* 4. *n.* 4. & alij.

QVÆSTIO IV.

An non solùm dicti tres actus pœnitentis sint materia proxima hujus Sacramenti, verùm etiam ipsa peccata per confessionem dolorosam explicata?

NEgant absolutè communiter omnes DD. præcipuè Hurtado *loco cit. difficult.* 2. Granado *loc. cit. disp.* 3. & alij.

Sed elatiùs, & probabiliùs respondeo, etiam esse materiam proximam, non in recto, sed in obliquo. Hoc enim modo intrant ad constituendum intrinsecè hoc Sacramentum. Nam confessio etiam cum dolore, & absolutione non sufficeret ad constituendum hoc Sacramentum, nisi re ipsa præcesserint illa peccata, de quibus pœnitens se accusat: ergo illa intrare debent partialiter, saltem in obliquo, ad componendum intrinsecè hoc Sacramentum. Nec id erit contra mentem Conciliorum assignantium pro materia illos tres actus pœnitentis; nam in illis includuntur peccata in obliquo, quia si assignantur pro materia confessio, & dolor de peccatis, quæ verè existitunt, necesse est, quod in ipso dolore includantur in obliquo ipsa peccata. Sic optimè, ut solet, Lugo *disp.* 12. *n.* 1. *pag.* 185.

QVÆSTIO V.

An intentio qua pœnitens vult recipere hoc Sacramentum, sit etiam pars, & quasi materia intrinseca huius Sacramenti.

AFfirmat timidè Vasquez *q.* 84. *art.* 1. *dub.* 2. *n.* 11. dicens forsan esse partem intrinsecam.

Sed certè absque dubio respondeo esse. Ipsa enim confessio includit in se intentionem recipiendi absolutionem: nam accusatio voluntaria pœnitentis nihil aliud est, quàm volitio obtinendi sententiam à judice, & consequenter intentio recipiendi Sacramentum, quod per absolutionem perficitur. Sic Lugo *loc. cit. num.* 27.

QVÆSTIO VI.

An omnia peccata post Baptismum commissa possint esse materia huius Sacramenti?

NEgavit Franciscus de Ossuna *sui Hispani Alphabeti tr.* 4. *del* 2. *Alphabeto, c.* 5. *lit. D.* Dicens venialia peccata non esse sufficientem materiam Sacramenti Pœnitentiæ, & quod quando quis sola venialia confitetur, & absoluitur, non recipit gratiam ex opere operato. Sed hæc sententia apertè est contra Concilia Florent. & Trident. unde meritò eam delere jusserunt Domini Inquisitores per suum ultimum indicem editum Matriti anno 1640. *pag. mihi* 425. unde certissimè

Respondeo posse esse materiam remotam in recto, proximam in obliquo. Duplex namque est materia hujus Sacramenti, proxima, & remota: illa sunt actus pœnitentis, hæc verò peccata ipsius dicuntur: autem communiter materia remota, quia circa illa destruenda versatur hoc Sacramentum, nam sicut lignum dicitur materia remota ignis, quia ad ejus productionẽ destruitur lignum, sic etiam peccata, quorum destructio intenditur per hoc Sacramentum, dicuntur ejus materia remota in recto; licèt re vera etiam dici possint proxima in obliquo, ut suprà est habitum.

Hoc ergo supposito dicimus, quod omnia peccata post baptismum commissa, sunt propria materia hujus Sacramenti. Mortalia quidem, materia necessaria propria, & principalis, cùm ad tollenda illa hoc Sacramentum principaliter sit institutum. Venialia verò sufficiens, & propria. Sic habetur in Trident. *sess.* 14. *can.* 7. & docent omnes Doctores cum D. Thoma *q.* 84. *art.* 2. de quo latè *infrà.* Legantur Becanus *c.* 29. *q.* 3. & Palaus *tract.* 23. *punct.* 6.

QVÆSTIO VII.

An peccata commissa ante Baptismum debeant, aut esse possint materia huius Sacramenti?

AFfirmarunt Angel. *verb. Baptismus* 6. *& verb. confessio* 2. *n.* 2. & Ricard. *in* 4. *dist.* 17. *art.* 2. *q.* 2.

Sed certissimè respondeo, nec debere, nec posse, quia id constat ex Trid. *sess.* 14. *c.* 1. ubi ait, hoc Sacramentum institutum esse ad delenda peccata post baptismum commissa. Sic jam omnes Doctores (de quo adhuc *infrà.*) Legantur Suarez, & Vasquez *loc. cit.* Molfesius *loc. cit. c.* 4 *à n.* 9. & Palaus *punct.* 6. *citato.*

QVÆSTIO VIII.

An peccata quæ fiunt in ipsomet instanti Baptismi, sint materia huius Sacramenti?

NEgat omnino Hurtado *loco cit. diff.* 3. & negant etiam ex parte alij non pauci Doctores, docentes

tes quod si peccatum quod tunc committitur est peccatum fictionis, seu voluntatis oon recipiendi baptismum absque dispositione debita, tunc debeat illud peccatum pœnitens postea in coofessione explicare; si verò sit aliud quodcumque peccatum, ut odij, luxuriæ, furti, &c. tunc non debeat, quia non est materia Pœnitentiæ. Sic Diana *3. part. tract. 4. resol. 14.* & apud ipsum Cabrera *de Sacram. q. 69. art. 10. disp. 2. §. 2. & seqq.* Sylvius *q. 69. art. 10.* Ioannes de Cruce *in sua sum. de baptismo, q. 4. dub. 4. concl. 1.* (qui & poterat citari etiam *q. 1. de pœnitent. dub. 1. concl. 2.*) Nugnus *q. 69. art. 10. dub. 2.* & Villalobos *in sum. tom. 1. tr. 5. diff. 20.* quibus addi potest Granado *tr. 1. disp. 3.* & apud ipsum S. Thom. Sotus, Valentia, & Suarez.

Alij verò è contra affirmant omnia peccata tunc commissa esse materiam confessionis sequentis, & sic debere omnia à pœnitente postea confiteri. Sic aliqui Doctores, quos referunt Suarez *disp. 28. sect. 2.* & Vasquez *tom. 2. disp. 159.*

Sed probabiliùs respondeo, quod licèt utraque ex prædictis sententiis sit speculativè valde probabilis; practicè probabilior longè est hæc ultima. Et ita dicendum est in praxi omnia peccata, sive sint fictionis, sive quæcumque alia, quàm fictio, debere explicari in confessione subsequenti, tanquam materiam necessariam; quia jam omnia sunt peccata huminis Christiani, & baptizati, & ad minus nemo scire potest aliquod peccatum durasse toto tempore antecedenti, & ipso etiam instanti terminativo Baptismi, vel solo illo instanti, & non fuisse continuatum ullo modo per aliquod temporis spatium: ergo si homo non potest scire, an illa voluntas mala desierit simul cum Baptismo, vel continuata fuerit, debet illam postea confiteri, saltem tanquam peccatum, de quo dubitat, an fuerit factum post baptismum: atque ideo in praxi omnia illa sunt materia necessaria coofessionis. Sic Suarez *tom. 3. disp. 28. sect. 3. in fine tertia conclusionis,* optimè Lugo *disp. 16. sect. 1. quasi per tot.*

QVÆSTIO IX.

An imperfectiones (qualis est non correspondere inspirationibus divinis,) sint materia confessionis, & ideo bene faciant qui de huiusmodi imperfectionibus se accusant?

NEgant esse materiam confessionis, quia negant culpam esse aliquam, Taooerus *in 1. 2. disp. 4. q. 10. dub. 4. n. 70.* & Sanctius *in selectis, disp. 1. à n. 4. & disp. 6. n. 4. & disp. 7. n. 4. & 11.* ubi consequenter contendit, non esse permittendum pœnitentibus in confessione accusare de hujusmodi rebus; nempe quod non consenserint inspirationibus divinis, quibus à Deo movebantur ad non habendam nimiam solicitudinem de corporis salute, ad oon quærenda alimenta superflua, ad non appetendas dignitates, à secularibus curis abstinendum, &c. Item nec debent permitti accusare se quod transgressi fuerint inspirationem oblatam, quando urgebat occasio vinlandi præceptum (hæc enim transgressio inspirationis non est distinctum peccatum ab ipsa transgressione præcepti) quod non præmiserint examen, nec doleant intensè, pront possent de peccatis; quod Deum non dilexerint tota qua possent intensione, quod in copula cum conjuge oimiam delectationem fuerint experti, illóque tempore (vel aliàs) cum ea verba amatoria fuerint colloquuti, &c. Quia cum hæc, & similia peccata non sint, non debent afferri in confessione. Sic Sancius, quem refert Diana *3. part. tract. 4. resol. 52.* qui quamvis vocet illum amicissimum, non audet sequi.

Sed probabiliùs respondeo, esse regulariter loquendo materiam absolutionis; quia regulariter loquendo dictæ imperfectiones sunt peccata venialia. Vnde nullo modo debent reprehendi Confessores in eo quod pœnitentes in iis dicendis non reprehenduot, quia (ut verbis Lugi utar) ad minus plura ex iis, quæ videntur meræ imperfectiones, non fiunt sine aliqua culpa veniali, præsertim si cum communi (& mihi vera) sententia Thomistarum, supponas non dari actum moralem indifferentem in individuo; ex hoc enim constat, eos omnes actus, qui ex fine booesto non fiunt, esse peccata venialia. Tum etiam, quia non est necesse, quod omnia, quæ pœnitens in confessione dicit, sint determinatè, & absoluiè materia absolutionis: multa quippe dicuntur, vel ad majorem abundantiam, ut notitiam suam magis plenam pœnitens confessario tribuat. Vnde & beneficia etiam à Deo accepta narrantur: vel ut si quid fortasse culpæ, & peccati in iis fuit, id totum per Sacramentum & absolutionem deleatur. Sicut ergo infirmus omnia medico narrat, ut si qui dinvenerit curatione dignum, remedium adbibeat: sic pœniteos confessario, qui simul medicus est, potest absque vitio omoia narrare, etiam imperfectiones; quia ad confessarium magis spectat discernere quæ sit, & quæ non sit absolutionis materia; & ut confessarius magis perspectam habeat pœnitentis cooscientiam, & eo melius de roto ejus statu judicare possit, in ordine ad debitum remedium adbibendum. Hucusque Lugo *disput. 16. n. 102. & 101. pag. 323.* & ante ipsum Tolerus *lib. 3. sum. c. 2. n. 4.* apud Lugum, Sancium, & Dianam *n. 6.* apud me verò *n. 5.* Tenent etiam oovissimè nostram sententiam Pellizarius *in Man. Regular. tom. 2. tract. 5. c. 3. sect. 1. n. 42.* quem sequitur rursus Diana *pag. 9. tract. 9. resol. 19.*

QVÆSTIO X.

Quid sit Sacramentum Pœnitentiæ?

REspondeo ex dictis, quod est *Sacramentum novæ legis, constans ex actibus pœnitentis, & absolutione Sacerdotis, conferénsque gratiam, qua peccatum post Baptismum commissum remitti possit.* Sic Granadus *controv. 2. tract. 1. disp. 2.*

Similis huic definitioni est illa, quam affert Navar. *c. 22. n. 11.* & sequitur Reginald. *lib. 28. n. 37.* dicens: *Pœnitentiam esse Sacramentum absolutionis, quo Sacerdos sibi subditum peccata sua, cum iusto dolore, & proposito satisfaciendi, legitimè confitentem absoluit.*

Denique omissis aliis defiuitionibus, hanc sibi elegit Bonacina *disp. 5. quæst. 2. punct. 2. Sacramentum* (inquiens) *Pœnitentia, est Sacramentum consistens in actibus pœnitentis, & absoluentis, institutum à Deo per modum judicij emendativi ad remissionem peccatorum.* Sic etiam Nugnus *in 3. part. q. 84. art. 1. dub. 4.* & Candidus *disquis. 24. art. 2. n. 2.* Omnes sunt optimæ definitiones.

QVÆSTIO XI.

Quid, & quotuplex sit Contritio?

REspondeo breviter: Quod contritionis nomen tripliciter sumitur. Primò pro quolibet dolore de peccatis: secundò pro dolore perfecto, quo quis ita dolet de peccatis, ut recipiat gratiam: & tertio pro dolore imperfecto, quo quis cum Sacramento, non sine illo gratiam suscipit.

Dolor ergo, seu Contritio formalis, prout abstrahit à contritione perfecta, & imperfecta, sic definitur à Trid, *sess. 14. cap. 4. Est animi dolor, ac detesta-*

tio

... de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero.

Contritio verò formalis perfecta, sic ab Hurtado *disp. 2. diff. 1* definitur. *Est detestatio aut dolor de peccato propter Deum ex charitate dilectum.* A Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 1. punct. 3. n. 1. Est actus charitatis, quo quis detestatur omnia sua peccata super omnia detestabilia, quatenus sunt offensa Dei, seu contra amicitiam, & voluntatem eius, cum proposito non peccandi in futurum.* A Granado *tract. 2. disp. 7. n. 4. Est actus voluntatis liber, honestus & supernaturalis, detestans efficaciter peccata omnia, saltem lethalia commissa, quatenus sunt contra Deum super omnia supernaturaliter dilectum, cum firmo, & supernaturali proposito non peccandi, saltem lethaliter, & spe etiam supernaturali veniæ.* A Candido tandem *disq. 24. art. 1. n. 3.* sic breviùs diffinitur: *Est dolor perfectus voluntariè assumptus propter Deum pro peccatis, cum proposito confitendi, & satisfaciendi.*

Contritio verò imperfecta, seu Attritio: *Est dolor de peccatis ob timorem gehennæ, aut aliarum pœnarum, aut ob turpitudinem, & malitiam peccati.* Sic colligitur ex Trident. *sess. 14. c. 4.* ubi sic dicitur: *Illam contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati commissi consideratione, vel gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, declarat non solùm non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verùm etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantùm moventis*, &c. Sic Concilium. De quibus omnibus breviter tractabimus. Videantur Navarr. *in man. c. 1. per totum.* Vivald. *in candelabro aureo, 3. part. ubi de contritione.* Suarez, & Vasquez *ubi infra.* Molfesius *1. part. summæ, tract. 7. c. 7.* & Archangelus *dist. 17. pag. 175. & seq.* Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 7.* & Trullench *de Sacramentis lib. 6. c. 5. n. dub. 1.*

QVÆSTIO XII.

An contritio perfecta sufficiens ad iustificationem debeat necessariò esse ex motivo charitatis, scilicet Dei super omnia dilecti?

NEgant aliqui Doctores, quos suppresso nomine refert Suarez *tom. 4. disp. 4. sect. 2. n. 14.* asserentes, sufficere ad contritionem, quod sit dolor vel ex motivo chatiratis, vel ex motivo obedientiæ, vel religionis, vel pœnitentiæ, hoc est, quod sit dolor, quia peccatum displicet Deo, quem diligimus, vel quia est contra ejus præceptum, cui obedire debemus, vel quia est contra ejus cultum; vel quia est contra jus Dei, quod observare tenemur, aut quia est offensa Dei. Sic tenent Sotus *dist. 17. q. 2. art. 1.* Bonacina *loco nuper cit.* Granad. *controvers. 7. tract. 2. disp. 7. num. 9.* ubi sic ait: Satis est ad contritionem efficax detestatio orta ex amore charitatis, sive illa procedat etiam ex motivo charitatis, atque adeò ad charitatem pertineat; sive procedat ex motivo religionis, sive peculiaris virtutis pœnitentiæ; illud enim solùm requiritur, quod sit talis dolor, qui peccatorem convertat ad Deum, & non sit propter pœnas peccatorum, aut gloriam, aut quid simile. Sic Granados.

Sed probabiliùs respondeo: debere necessariò oriri ex solo motivo charitatis Dei super omnia dilecti. Quia sicut per peccatum mortale expellitur charitas Dei, sic debet restitui præcedente aliquo actu ipsiusmet charitatis, ut congruè restituatur. Sic Suarez *loco citato.* Vasquez *q. 85. artic. 2. dub. unico, n. 45.* dicens (sed valdè rigidè) oppositam sententiam censendam esse erroneam. Lugo *disp. 5. n. 10. pag. 34.* dicens esse communem omnium ferè Theologorum. Hurtado *disp. 2. diff. 2.* Petrus Soto *lect. 14. de pœnitent. fol. mihi 137.* Molfes. *tract. 7. c. 7. n. 13. & 19.* & alij.

QVÆSTIO XIII.

An contritio debeat detestari peccata super omnia detestabilia?

REspondeo: quod debet detestari omnia peccata supra omnia mala pœnæ appretiativè, non intensivè. Hoc est, debet homo per contritionem dolere de peccatis magis, quàm de omni malo pœnæ, ita ut pluris existimet offendisse Deum, quàm si omnia mala incurrisset, & consequenter debet firmiter statuere, potiùs tolerare quodlibet aliud malum, quàm peccare de cætero. Nec enim ad id est necessaria actualis comparatio peccati ad alia mala; quin potiùs prudentius erit, præsertim hominibus exiguæ virtutis, ab hujusmodi comparationibus abstinere; periculosum namque esset, si hæc conditionalis illis proponeretur explicitè, & actualiter: Si occurreret talis, vel talis casus infamiæ, vel mortis subeundæ ad vitandum peccatum, quid faceres? Sufficit ergo, quod implicitè proponatur detestatio peccati super omnia. Sic S. Thom. *in addit. q. 3. art. 1. ad 4.* Henriquez *lib. 4. c. 27. n. 7.* Petrus Soto *loco cit.* unde non rectè citat illum Henriquez pro opposito. Lugo *disp. 1. sect. 2.* Granados *disp. 7. cit. sect. 4.* Navarr. *c. 1. n. 21.* Soto *dist. 17. q. 2. art. 4.* Suarez *disp. 3. sect. 9.* & Archangel. *dist. 17. pag. 183.* & omnes.

QVÆSTIO XIV.

An contritio debeat dolere de peccatis supra omnia mala, includendo mala (si possibilia essent) ipsiusmet Dei?

AFfirmat Alensis apud Lugum, docens quod si proponeretur hæc conditionalis, *aut peccandum mihi est, aut Deus patietur aliquod malum intrinsecum;* in eo casu posse, & debere acceptari peccatum, ne pateretur Deus illud malum intrinsecum; quia hoc detestabilius esset peccato. Sic etiam sentit Suarez apud eundem Lugum, quatenus ait, tunc eligendam esse culpam propriam, ad evitandum malum intrinsecum Dei.

Sed probabiliùs respondeo, quod data illa impossibili conditionali, & quod tunc maneret in ratione culpæ illa, quæ eligeretur, culpa ad vitandum malum intrinsecum Dei, dico quod deberet potius permitti malum intrinsecum Dei, quàm admitti peccatum. Quia hoc maneret cum oppositione ad aliquod bonum superius, quàm esset bonum intrinsecum Dei, ut benè probat Lugo *disp. 5. n. 28. pag. 38.*

QVÆSTIO XV.

An contritio debeat dolere de peccatis supra omnem pœnam, etiam æternam?

NEgant aliqui quos tacitè refert Suarez *disp. 3. sect. 9. n. 4.* & etiam negare videtur Durand. *in 4. dist. 17. q. 5.* ubi ait: malum æternæ pœnæ nunquam esse eligibile, propter vitandam culpam.

Sed certissimè respondeo: debere dolere, etiam supra pœnam æternam; dummodò hæc non includat culpam. Sic D. Anselm. *lib. de similitud. cap. 190.* per hæc verba: *Si hinc peccati pudorem, & illinc certerem inferni horrorem, & uni eorum necessariò haberem immergi, potiùs me in gehennam immergerem, quàm peccatum in me mitterem: mallem enim à peccato purus infernum intrare, quàm peccati sorde pollutus cælerum*

rum regna tenere. Sic Anſelmus,& ſic D.Thom.*quodlib.1.art.9.* Suarez,& Archangel.*loc.cit.* Lugo *loc.cit.n.10.* qui bene explicat Durandum, dicens; debere intelligi de electione abſoluta nunc de facto, & per ſe loquendo: quia Deus decrevit æternam pœnam non eſſe medium ad vitandam culpam, ſed potiùs è contrà: at verò per actum conditionatum non repugnat fieri eam comparationem, imò propoſitum, quod ex vi contritionis debet habere pœnitens ſupra omnia, non peccandi, includit voluntatem conditionatam,qua velit pati etiam pœnam inferni, ſi id neceſſarium ſit ad vitandum peccatum futurum. Legaotur Suarez, & Lugo *loc.cit.*

QVÆSTIO XVI.

An de uno peccato debeat dolere pœnitens magis, quàm de altero?

RESpondeo debere, ſive formaliter,ſi contritio de ſingulis peccatis habeatur; ſive virtualiter, ſi unus generalis contritionis actus pro omnibus habeatur peccatis. Quia magis deteſtanda ſunt quæ graviora peccata ſunt,cum in iſtis major ratio doloris, quæ eſt Dei offenſa,quàm in aliis eſt: ergo majorem dolorem de gravioribus habere, maximè nobis convenit. Sic S.Thom.*loc.cit.art.3.* Suarez *diſp.4.ſect.18.* Granados *tract.2.diſp.7.n.40.* Lugo *diſp.5. n.39.* & communis omnium, qui bene hoc debitum non de neceſſitate, ſed de congruentia intelliguot.

QVÆSTIO XVII.

An de peccato levi proprio debeat quis magis dolere,quàm de peccato gravi alieno?

REſpondeo debere, qoia ſi eſſet deteſtabilius peccatum grave alienum, poſſet quis eligere peccatum leve proprium ad vitandum alienum grave,quod omnino repugnat. Verum eſt, quod ad euitandum graviſſimum peccatum proximi poterit quis licitè permittere,& ſubire periculum peccandi; quia hoc non eſt velle peccatum,ſed permittere aliquid,ex quo non neceſſariò,ſed ob noſtram culpam ſequatur peccatum. Vnde ſi certò aliquis ſciret,ſua oratione præſervandum eſſe à Deo alium hominem,ne in hæreſim laberetur,teneretur ſine dubio orare, licèt ſciret in ea oratione commiſſurum ſe aliquod veniale, ob levem irreverentiam: id enim ſola eſſet permiſſio levis culpæ,quæ licita eſt, propter bonum proprium, & alienum. Imò,ſi ex divina revelatione ſcires te peccaturum mortaliter,ſi loquaris cum Petro, quem tua locutione liberabis ab æterna damnatione, & poſtea tu etiam à peccato juſtificaberis,poteris licitè ſubire illud periculum,quia hoc non eſt velle peccatum,ſed periculum peccati, quod ex gravi cauſa velle poſſumus,ut docet Thomas Sanchez *lib. 9. de matr. diſp. 45.n.6.* Secus eſſet dicendum,ſi non ſolùm eſſet periculum peccati, ſed etiam damnationis tuæ; quia tunc nec pro vitandis peccatis totius mundi poſſes illud periculum ſubire. Sic Granados *loco citato,n.41.* Lugo *loco cit.n.49.& ſeq.* Suarez *diſp.3.ſect.10.n.10.* & apud ipſos Paludan. Soto, & Ledeſma, Archangel. *diſt.17. pag.183.* & communis.

QVÆSTIO XVIII.

An contritio debeat eſſe de peccato originali?

REſpondeo negativè, quia propriè loquendo, contritio ſolùm poteſt eſſe de peccatis illis,quæ ex duritia noſtræ voluntatis in nos perveniunt; ſed originale non ex noſtra actione, ſed ex peccato Adæ contractum eſt: ergo. Verum eſt,quod poſſit de originali dari in nobis vera diſplicentia,tam pura,quàm doloroſa,qua diſpliceat nobis,& doleat, illud peccatum,& offenſam habitualem Dei contraxiſſe. Imò & addo,quod de facto nobis quaſi quotidie diſplicet peccatum illud,quia ferè in omni actione moleſtiam afferente idem deteſtamur. Sic S.Th.*in addition.q.24. art.2.* & rurſus *3.p.q.84.art.1.ad 3.* Sotus *diſt.24. q.1.art.2.ad 3.& diſt.47.q.2.art.2.* Nugnus *quæſt.2. art.2.pag.297.* Hurtado *diſp.1.difficult.2.* & communis omnium.

QVÆSTIO XIX.

An teneatur quis habere diſplicentiam, ſeu dolorem de peccato originali?

AFfirmant aliqui, quos tacito nomine refert Nugnus *loc.cit.* affirmantes non ſolùm illi, qui eſt in peccato originali,quando venit ad vſum rationis,ſed etiam omnibus aliis eſſe præceptum de poſitiuè dolendo de originali aliquando.

Sed certiſſimè reſpondeo: non teneri,quia nullus cenſetur obligatus ad talem diſplicentiam poſitiuè habendam; adhuc ille, qui in peccato originali ad vſum rationis peruenit. Quia iſte optimè poterit per actum dilectionis Dei ſuper omnia iuſtificari,cum in illo includatur de facto votum implicitum Baptiſmi. Sic Nugnus *loc.cit.*& apud ipſum Scotus, Archangelus *diſt.14.pag.130.*& alij.

QVÆSTIO XX.

An homo magis debeat dolere de peccato mortali perſonali à ſe commiſſo,quàm de originali,quod commiſit in Adamo,quando ipſe peccauit, & poſtea contraxit in inſtanti conceptionis?

REſpondeo magis debere dolere,quia licèt vtrumque peccatum omnino priuet gratia Dei: at peccatum perſonale proprium eſt magis voluntarium, cùm ortum habeat phyſicè à noſtra voluntate: ergo magis debemus dolere de illo. Sic Lugo *diſp.5.n.58.* dicens,& bene,eſſe id apud omnes certum.

QVÆSTIO XXI.

An ad minus magis debeat homo dolere de peccato originali,quàm de peccato veniali actuali?

AFfirmatiuam ſententiam docere Hieronymum de Florentia,eximium Regis Hiſpaniarum concionatorem, in concionibus, quas publicè edidit de Conceptione Virginis,ait Lugo *loc.cit.n.59.* Qui tamen non citat ſermonem illius authoris, quia fortè illud non vidit. Eſt tamen in ordine primus, vbi *pag. mihi* 14. hæc verba dicit: [Pues el deudo de Maria con Chriſto,y el darle morada en ſus entrañes,y ſer Madre,obligà à Chriſto,que la libraſſe de qualquier pecado venial,ſo pena que paſſara à el la ignominia y deshonra,ſiendo tanto mayor deshonra,quanto es mayor culpa la original,de creer es,que por ſu propria honra la deuiò preſeruar de la. Y quanto mayor ſea la culpa original, que la venial,bien ſe dexa ver, pues priua de la gracia, y derecho a la gloria, y de hijos de Dios haze hijos de ira, y eſclauos de Satanas, loqual no haze el pecado venial por graue que ſea: y aſſi ſi a vna perſona le dieran à eſcoger vna de dos,ò hazer vn pecado venial,o contraher el original, deuiera eſcoger antes el venial, y aun muchos veniales,que el original.] Hucuſque Hieronymus.

Sed

Sed probabiliùs respondeo: non debere magis dolere de originali, quàm de veniali, quia licèt illud aliquo modo sit gravius isto, eo quòd gravius detrimentum afferat, istud tamen est magis voluntarium; siquidem committitur physicè per voluntatem propriam, illud verò per voluntatem moraliter alienam. Sic optimè, & latissimè Lugo *loc.cit.pag.*44.

QVÆSTIO XXII.

An B. Virgo potiùs elegisset committere unum peccatum veniale, quàm contrahere maculam peccati originalis in instanti suæ Conceptionis?

AFfirmat clarissimè Hieronymus de Florentia, ut constat ex ejus verbis nuper adductis.

Sed probabiliùs respondeo: nullo modo id electuram fuisse. Quia (inquit Lugo *loc.cit.n.*60.) contrahere maculam originalem in primo instanti conceptionis, non est peccare, tunc enim nō peccat puer, sed est in peccato habituali, eo quòd peccavit antea in Adamo, & non est ei condonatum illud peccatum: certum est autem, quod non potest aliquis facere unum peccatum veniale, ut possit exire à statu peccati habitualis in quo est. Sic ille, legatur quæso.

QVÆSTIO XXIII.

An perfecta dilectio Dei sine contritione, aut detestatione formali peccati sufficiat ad justificationem?

NEgant Petrus de Soto *lect.*4. *&* 5. *de pœnit.* (eo quòd existimet, hominem existentem in mortali, minimè posse habere veram dilectionem sine formali actu contritionis) Cano *relect. de pœnit. part.*3. & ex parte Sotus *dist.*15.*q.*1.*art.*2.

Sed longè probabiliùs respondeo: sufficere, quia potest dari in peccatore actus dilectionis Dei super omnia absque contritione formali, cùm possit non occurrere in memoriam mortale quod detestari debeat: sed ad justificationem sufficit actus dilectionis amicitiæ Dei, ut constat tum ex illo Ioan. 14. *Qui diligit me, diligetur à Patre meo.* Tum etiam, quia dilectio perfecta, licet non sit formaliter Contritio, est tamen virtualiter, eminenter, & æquivalenter; quod sufficit. Sic Medina *C.de pœne.q.*2. Nugnus *in addit. q.*1.*art.*1.*dub.*7 *pag* 281. Suar.*disp.*9.*sect.*1. Ægidius *disp.*2.*dub.*6. Lugo *disp.*5.*n.*33.*pag.*50. Caiet. 3.*parte q.*87.*art.*1. Valentia *tom.*4.*disp.*7.*q.*3.*punct.*2. Candidus *disquis.*24.*art.*15.*dub.*5.*&*6. Hurtado *disput.*2. *diffic.*5. Vasquez *q.*86.*art.*2. *dub.*1.*num.*18. & apud ipsum Sotus & Gabr. Navar. & Maior.

QVÆSTIO XXIV.

An dilectio Dei super omnia solùm iustificet casu, quo non occurrant peccata diligenti Deum?

AFfirmant solùm in eo casu iustificare, Suar. *loc. cit.n.*21. Sotus *dist.*15.*q.*1.*art.*2.*concl.*2. Candidus *loc.cit.pag.*30. Vasq.*loc.cit.n.*24. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, *Etiam iustificare adhuc in casu, quo adsit memoria peccatorum.* Quia adhuc in eo casu potest esse dilectio, sine contritione formali, si non adsit necessitas pœnitentiam tunc ad salutem habendi: ergo adhuc in eo casu, sola ad iustificationem sufficiet. Sic Lugo, & Hurtado *loc. cit.* & Becanus *de Sacram.c.*30. *quæst.*3. *n.*12. *conclus.*3.*pag.mihi* 529.

QVÆSTIO XXV.

An etiam sufficiat ad iustificationem contritio sine dilectione formali?

AFfirmant Paludan. *dist.*14.*art.*2. *q.*3. Gabriel *q.*1.*art.*2.*concl.*5. Sotus *q.*2.*art.* 6. *ad* 4. Vega *lib.*13.*in Trident.c.*21. quos citat, & sequitur Suarez *disput.*4.*sect.*2.*n.*6.*&* 9.

Negant verò è contrà Nugnus *loc.cit.q.*1. *artic.*1. *dub.*7.*pag.*280. qui refert pro hac parte D. Thom. 3. *parte, quæst.*85. D. Bonau. Palud. & Ricardum *dist.*15. *&* 16. Scotum *distinct.*14.*q.*2. Magistrum, Capreolum, & Gabrielem, *quia existimant, non posse ex natura rei esse actum contritionis*, sine actu formali charitatis.

Sed media via, probabiliùs respondeo: Actum contritionis sufficere ad iustificationem, sine alio distincto actu charitatis, non verò sine dilectione formali; quia ipsamet Contritio est simul dilectio Dei super omnia: ergo sine alio actu amoris sufficiet ad iustificationem. Sic Hurtado *disp.*2.*diffic.*2.*&* 6. Lugo *disput.*5. *n.*92. Molfesius *tract.*7.*c.*7.*n.*19. Becanus *loc.cit.* & alij.

QVÆSTIO XXVI.

An contritio perfecta habeat semper coniunctam remissionem, etiam peccati ante receptionem actualem Sacramenti?

NEgant Molan. *tract.* 1. Theologiæ practicæ, *c.*8. docens contritionem cum voto Sacramenti solùm in casu necessitatis, non extrà, afferre remissionem peccati. Guillelmus Estius *in* 4.*dist.*17. & *in prima Epist. Ioan.cap.* 3.*vers.*7. & novissimè Franciscus Sylvius *in quæst.*5. *Supplementi S. Thomæ, art.*1. ubi docet, non semper, imò nec frequenter, contritionem habere coniunctam remissionem peccatorum, antequam recipiatur Sacramentum, sed solùm aliquando id contingere, vt in casu necessitatis, cùm quis non nisi difficillimè potest adire Sacerdotem; aut extra illum, si contritio esset vehementissima, & coniuncta magnæ dilectioni Dei, licèt non omnibus illam habentibus, sed aliquibus, quibus Deus voluerit, daretur adhuc statim remissio peccati. Sic ille, qui citat ibi pro sententia Molanum *loc. cit.* Scot. *in* 4.*dist.*4.*quæst.*2. *&* *distinct.*17. *&* 19 & Caietanum *in sum.verbo Contritio.* Eandemque doctrinam tradit iterum *in additionibus ad cap.*11.*prima parte Euchiridii Petri Binsfeldii*, §.3. *pag. mihi* 73. vbi pro eadem sententia citat eundem Binsfeldium; sed malè.

Vnde certissimè respondeo; semper habere coniunctam remissionem peccati, etiam ante receptionem actualem. Sacramenti. Quia hoc habet perfecta contritio, siue ex natura rei, vt aliqui volunt, siue ex infallibili institutione diuina, vt alij. Sic sentiunt omnes Patres, & Theologi, ita vt aliqui dicant, oppositam sententiam esse erroneam, vt Ægidius *q.*68.*art.*1.*n.*30. Alij, esse contra sententiam Catholicam, ut Vasquez *tom.*2.*in* 3.*p.disp.*152.*n.*3. Alii esse periculosam, & parum tutam in fide, ut Curiel 1.2. *quæst.*112. *art.*3.*dub. unic.* Alii denique esse temerariam, & scandalosam. Temerariam quidem, quia in re gravissima discedit ab omnibus Theologis, & Patribus, sine fundamento. Scandalosam verò, quia non parum removeret homines à procuranda contritione, si scirent non habituros se veniam, ante receptionem Sacramenti. Sic Lugo *disput.*5. *à num.*99. *pag.*54. qui *num.*116. bene advertit, nec Caietanum, aut Scotum favere Sylvio, sed solummodò Molanum & Estium, qui fuerunt discipuli Michaëlis Baii, & ejus

doctrinam in hac parte sequuntur. Nam inter alias propositiones Baii, quas Summi Pontifices Pius V. & Gregor. XIII. reprobarunt, & prohibuerunt, continetur ista: *Charitas illa, quæ est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.* Nec Binsfeldius est pro Sylvio, cum *loc. cit.* potiùs oppositum per clara verba dicat: Contritio nunquam est sine charitate, & gratia, sed attritio potest esse sine his, cum auxilio speciali. Sic ille. Becanus etiam *c.* 35. *q.* 5. & communis.

QVÆSTIO XXVII.

An contritio sit ex natura rei sufficiens ad justificationem extra Sacramentum?

AFfirmant Sotus *dist.* 14. *q.* 1. *art.* 7. Canus *relect. de pœnit. p.* 3. Vega *lib.* 13. *in Trid. cap.* 20. Vasq. *quæst.* 86. *art.* 2. *dub.* 1. Ochagavia *tract.* 1. *de Pœnit. quæst.* 13. quos refert, & sequitur Pater Hurtado *disput.* 2. *difficult.* 6.

Sed probabiliùs respondeo: non esse sufficientem ex natura rei, sed ex divina institutione exigente eam ad justificationem, ut dispositionem. Sic Medina *C. de Pœnit. q.* 2. Suarez *disp.* 9. *sect.* 3. *num.* 6. *& disp.* 15. *sect.* 3. *num.* 7. Lugo *disp.* 5. *num.* 15. *& disp.* 7. *n.* 192. *& disput.* 8. *num.* 142. & Henriquez *lib.* 4. *cap.* 30. *num.* 4. & alii.

QVÆSTIO XXVIII.

An contritio sit ex se forma formaliter sanctificans, & remissio peccatorum?

AFfirmant Vasquez 1. 2. *disp.* 103. *&* 3. *p. tom.* 1. *disp.* 2. *cap.* 6. *n.* 62. Iansen. *in Concordia Evangel. c.* 48. Vincentius *de Gratia Christi, q.* 1. Ochag. *loc. cit.* Hurtado *loc. cit. difficult.* 7. & alii.

Sed multò probabiliùs respondeo: non esse ex se formam santificantem, neque ex natura sua habere vim sanctificandi, aut expellendi peccatum. Primò, quia contritio, vel dilectio Dei est mera dispositio ad justificationem, ut expressè docet Trident. *sess...c.* 7. & ex illo Salmeron (qui interfuit Concilio) *in epist. ad Galat. c.* 8. Ergo non est forma justificans.

Secundò, quia contritio ex natura sua est actus transiens: ergo nequit esse forma propriè justificans, cùm hæc debeat necessariò esse radix habituum infusorum, & habere se per modum naturæ in ordine supernaturali. Sic Suarez *tom.* 1. *in* 3. *partem, disp.* 4. *sect.* 8. *& disp.* 8 *sect.* 3. *& tom* 4. *disp.* 8. *sect.* 3. (non 7. ut invenies citatum apud Hurtadum) *& tom.* 3. *de gratia, lib.* 7. *cap.* 8. *&* 13. Henriquez *lib.* 4. *c.* 30. *citat. n.* 3. (non 30. ut citat Hurtado) & apud ipsum D. Thom. Paludan. Durand. Capreol. & Hispal. Scotus, Major, Gabriel, Altisiodor. Sotus, Ledesma, Ferrara, Vega, Taper, & Bellarminus, Ægidius *disp.* 2. *dub.* 3. *n.* 21. *&* 33. Lugo *disp.* 8. *à num.* 98 *pag.* 130. Molfesius *tract.* 7. *cap.* 7. *num.* 22. *&* 26. Onuphrius *disp.* 2. *de pœnit sect.* 3. *quæst.* 1. *&* 3. Fagundez *de præcept.* 2. *lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 1. Becanus *de Sacram. cap.* 35. *q.* 5. *conclus.* 1. Archangelus *distinct.* 17. *pag.* 183. & communis.

QVÆSTIO XXIX.

An perfecta contritio sit sub præcepto?

NEgarunt quidam, quos tacitè referunt Medina *C. de Pœnit. q.* 2. §. *Esto sit necessarium*, & Vega *loc. cit. cap.* 19. cum quibus tenuit Victoria, ut refert Cano *relect. de Pœnit. part.* 4. sed non sequitur, quid quid Angles & Bonac. dixerint: ex quibus hic etiam pro hac parte citat Navarrum *in Manuali, c.* 1. *n.* 27. sed certè neque absolutè, & omninò, sed ex parte tantùm docet meus Navarrus, ut ex dicendis constabit.

Sed certissimè respondeo affirmativè. Quia contritio est necessaria necessitate medii, ut constat ex illo Lucæ 13. *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis*: ergo & necessitate præcepti. Sic S. Thom. *q.* 84. *art.* 7. Suarez *disp.* 15. *sect.* 1. & apud ipsum D. Bonavent. Ricard. Alens. Major, Durand. Marsil. Soto, Cano, Petrus Soto, Vega, Viguerius, & Medina, Vasquez *q.* 86 *art.* 2. *dub.* 2. Hurtado *disp.* 3. *difficult.* 2. Lugo *disp.* 7. *n.* 170. Bonacina *disp.* 5. *quæst.* 5. *sect.* 1. *punct.* 2. *n* 4. & apud ipsum Valent. Nugnus, Ægidius, Pitigianus, Filliucius, & alii. Fagundez *de* 2. *præcepto Eccl. lib.* 2. *c.* 6. *n.* 1. Becanus *c.* 35. *q.* 6. & est communis omnium Theologorum, lege Palaum *n.* 4. *tract.* 23. *punct.* 3. *num.* 1.

QVÆSTIO XXX.

An præceptum perfectæ contritionis sit positivum, aut naturale?

AFfirmat esse positivum, & non naturale, Medina *C. de pœnit. tract.* 1. *q.* 2. *art.* 2. post medium. Eo quòd si esset præceptum naturale, deberet contineri in aliquo præcepto Decalogi: at non apparet sub quo contineatur: ergo.

Sed certissimè respondeo: esse præceptum naturale, quia de omni medio ad salutem necessario datur præceptum naturale. Verum est, quod aliqua ex parte possit etiam dici positivum, quia etiam oritur ex determinatione libera Dei, qui de facto voluit tale genus satisfactionis ad remittenda peccata. Sic Suarez *ubi infrà*, Villalobos *tract.* 9. *diffic.* 20. *num.* 3. Caiet. Sotus, Alensis, D. Bonav. & Vega apud ipsum, atque alii statim *citandi*.

Vnde ad rationem Medinæ respondet Vega *lib.* 13. *in Trident. c.* 10. negando minorem, quia continetur (inquit) sub quinto præcepto non occidendi. Sed longè veriùs respondeo: non contineri, nisi sub primo, eo quod oriatur ex obligatione diligendi, & reverendi Deum. Sic quoad substantiam tenent Suar. *disp.* 15. *sect.* 3. Vasq. *q.* 86. *art.* 1. *dub.* 2. *&* 3. Granados *controv.* 7. *disp.* 9. *pag.* 1162. Hurtado *disp.* 3. *diffic.* 2. Lugo *disp.* 7. *n.* 182. *& n.* 249. *pag.* 108. Becanus *c.* 35. *quæst.* 6. Sotus *dist.* 17. *q.* 2. *art.* 6. Valentia *quæst.* 8. *punct.* 3. Bonac. *loc. cit. in ultima editione*, Filliuc. *tr.* 6. *cap.* 8. *quæst.* 2. Molfesius *tract.* 7. *cap.* 7. *num.* 37. & communis.

QVÆSTIO XXXI.

An præceptum contritionis obliget in actu secundo, statim ac commissum est peccatum mortale?

AFfirmant Guillelmus Parisiensis *tractatu de Pœnit. c.* 19. Innocent. IV. *in cap. omnis utriusque sexus, de pœnit. & remission.* Archidiacon. *in cap. Ille Rex, de pœnit. distinct.* 3. Thom. de Argent. *in* 4. *dist.* 17. *art.* 4. Major *quæst.* 2. Petrus Soto *lect.* 13. *de pœnitentia.* Iis addi possunt Alens. 4. *parte, memb.* 4. *artic.* 1. Paludan. *in* 4. *dist.* 17. *quæst.* 1 *art.* 3. D. Ant. 3. *parte, tit.* 24. *cap.* 18. §. 2. Sylvester *verbo Contritio, n.* 4. Marsilius *in* 4. *q.* 12. *art.* 1. *p.* 5. Abul. *lib.* 1. *Paralipom. c.* 16. *quæst.* 36. & omnes alii qui dicunt obligare hoc præceptum quoties peccata practicè memoriæ occurrunt, hoc est, vel tanquam agenda, vel tanquam jam facta; non autem si speculativè occurrant,

occurrant, ut est cum nobis veniunt in mentem tanquam res aliæ, ut de illis disputemus, intelligamus quid sit peccatum, &c. ut dicunt aliqui quos probat Maldonatus *disp. de Contrit.c.4.* Quia consequenter debent dicere quod obliget statim, si statim peccata memoriæ occurrant. Favent etiam huic sententiæ S.Th. *in 4.dist.17.q.4.art.1.q.4 & 2.2.q.62.art.8.* & Caiet. *t.tom.opusc.tr.17.q.1.* docentes, nec per modicum tempus licere in peccato perseverare. Tum ob injuriam Deo factam, quam velle censeris quoties illius pœnitere non vis. Tum etiam ob periculum æternæ damnationis, quod incurris.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: non obligare statim, ac commissum est peccatum, aut quoties memoriæ etiam practicè occurrit (tunc enim solùm de præcepto est, non habere complacentiam de peccato prædicto.) Quia præceptum contritionis est affirmativum: ergo nec statim, ac peccatum est commissum, aut quoties memoriæ occurrit, obligabit. Non enim est fundamentum sufficiens ad dicendum, quod hoc tempus sit, in quo obliget; cùm potiùs contrarium constet ex communi sensu fidelium, qui nullo modo in se talem obligationem cognoscunt Sic insinuat S.Thom. *loc.cit.* & tenent expressè Durandus *in 4.dist.17.q.10.* Angel. *Contritio, n.5.* Medina *C.de pænit.tr.1.q.6.* Adrian. *in 4.q.3.de confess.* Soto *dist.17.q.2.art.6.* Cano *relect de pænit. parte 4.* Vigucrius *in summa,c.17.& 29.* quos omnes refert, & sequitur Suarez *disp.15.sect.5.n.1.* Navar. *in summa, c.1.n.27. & 29.* & Paludan. *loc. cit.n.20.* quos addit, & sequitur Vasquez *q.86 art 2.dub.5. n.9.* Henriquez *lib.4.c.6.n.7.* Valentia *q.8. punct.4. assert.2.* Granados *contr.7.tr.2. disp.9. n.9.* Ægidius *disp.3.dub.3.n.24.* Reginaldus *lib.5. n.19.* Filliucius *loc. cit n.198.* Mulfesius *n.42. & seqq.* Villalobos *tr.19 diffic.21.n.2.* Hurtado *disp.3. diff.3.* Lugo *disput.7.n.196.pag.98.* Candidus *disquis.24.art.16.n.2. pag.32.* Nugnus *in addit.q.2. art.3. dub.3. pag. mihi 311.* Diana *parte 5.tract.13.resolut.13.* Bonacina *disp.5.q.5.sect.1.punct.2.n.8.* Fagundez *præcept.2.Ecclesiæ,lib.2.c.6.n.2.* Ochagav. *tr.1.de pænit.q.15.pag. mihi 160.* Becanus *c.35.q.7.concl.3.*& jam omnes ferè, quos sectatur Palaus *tr.23.punct.3.n.3.* Nec obstant contraria. Nam ob voluntariam dilationem non censetur quis velle esse formaliter in peccato habituali, sed solùm velle non removere illud, nec incurrere periculum morale æternæ damnationis, cùm non sit in periculo mortis constitutus.

QVÆSTIO XXXII.

An saltem Religiosus statim ac committit peccatum, teneatur ad contritionem habendam?

Affirmant D. Bonav. *in 4. dist.17.2.part.q.2.* teneri ob majorem perfectionem sui status. Cit. etiam Ochagavia *loc.cit.n.2.* pro hac parte Caietanom *2.2.q.66.art.5.* circa secundum, Archidiaconum *in c.Ille Rex,de pænit.dist.3.* & Innocent. IV. *in cap. omnis, de pænit.& remission.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo: adhuc non teneri. Quia nulla est major ratio de Religiosis, quàm de omnibus aliis. Sic Vasquez, Lugo, Hurtado & alii *loco citato*, & optimè Ochagavia *loc. cit.n.4. & 5.* ubi probat solùm secundum congruentiam, vel Consilium debere specialiter Religiosos expiare animam post peccatum commissum statim, quia eorum status majorem perfectionem requirit.

QVÆSTIO XXXIII.

An præceptum contritionis obliget peccatores in diebus festis, saltem solemnibus?

Affirmant (apud Vasq.) Scot. *in 4.dist.17.q.1.* Petrus Soto *lect.13.de pænit.* Viguer. *c.16.§.5. vers.11.* Marsil. *in 4.q.12.art.1.p.5.* articuli, & apud Binsfeldium Angelus *verb. Feria, §.4.* & etiam Gabriel quem ipse citat *in 4.dist.28.* Vasquez verò *27.* & Suarez *37.* Ego verò in nullo ex his locis invenire potui, quod id Gabriel doceat. Docet tamen meo videri Becan. *c.35.q.7.concl.2.* cum referat hanc sententiam, & non impugnet. Ait enim sic: Præter hæc duo tempora, solent alia assignari, quibus obliget præceptum contritionis. Primò in die festo. Secundò in communi calamitate Ecclesiæ. Tertiò in periculo oblivionis peccatorum. Sic ille.

Sed multò probabiliùs respondeo: non obligare, quia nulla apparet ratio, quæ ad id afferendum cogat, cùm nullibi sit præceptum sanctificandi dies festos per contritionem, sed tantùm per Sacri auditionem, & ab operibus servilibus abstinentiam: ergo. Sic Suar. *disp.15.sect.6.n.11.* dicens contrariam sententiam esse falsam, & sine fundamento. Vasq. *q.86. art.2.dub.6.* Cano *4.p. relect.de Pænit.* Sot. *dist.17. q.2.art.6.* Medina *C.de Pænit.q.6.* Bonac. *disp.5.q.7. sect.1.punct.2.n.7.* & apud ipsum Reg Val. Pitig. Angles, & Zerola, Granad. *loc.cit.n.13.pag.1166.* Binsf. *p.1.sui Enchir.c.11.§.6.* & apud ipsum Caiet. & Armilla, Candid. *disq.24.art.16.n.4.* Diana & Hurt. *loc. cit.* Thomas à Iesu *in tribunali conscientiæ,c.2.pag.23.* Ochag. *loc.cit.q.16.pag.161.* Molfesi. *1.p.sum.tract.7. n.45.* & communis, quam sequitur Palaus *tom.4. tr. 23.punct.3.n.6.* & Trullench *lib.4.c.5.dub.2.n.9.*

QVÆSTIO XXXIV.

An obligentur peccatores præcepto contritionis quando instat gravis aliqua calamitas populo?

Affirmant Adr. *in 4.q 3.de Confess.* Petr. de Soto *loc.cit.* Navar. *c.1.n.27.* Valent. *q.8. punct.4.assert.6.* Zerola *de Pænit.c.7.q.24.* Nugnus *q.2.cit.artic.3.dub.3.in fine.* Thomas à Iesu, & Becanus *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo: non obligare, quia ex nullo jure colligitur dictum præceptum in tali casu obligare, cùm homo existens in peccato possit aliàs orare, & exaudiri à Deo, quidquid dixerit cæcus ille Ioan.9. cum nondum esset illuminatus. Sic Suarez, Vasquez, Granados, Ochagavia, Hurtado, Bonacina, & Diana *loc.cit.* & communis.

QVÆSTIO XXXV.

An peccator teneatur præcepto contritionis quando est in periculo oblivionis peccatorum?

Affirmant Sotus *in 4. dist.17. q.1.art.6.* Cui favet Becanus *loc.cit.*

Sed longè multò, imò & certissimè respondeo, non teneri, quia ex vi contritionis non tenetur homo conteri de singulis peccatis distinctè recogitatis: ergo neque ex vi naturalis præcepti contritionis erit necessarium conteri propter metum oblivionis. Sic Suarez *loco citato,n.15.* Hurtado, Vasquez, Ochagavia, Caietanus, & Diana *loc.cit.* & communis omnium apud Filliucium *loco citato,n.210.& 218.*

QVÆSTIO XXXVI.

An saltem in articulo mortis obliget contritionis præceptum?

RExpondeo certissimè, obligare si tunc confessio haberi nequeat: Quia non restat aliud tempus, in quo homo habere contritionem possit. Sic omnes Doctores, præcipuè citati.

QVÆSTIO XXXVII.

An solùm in articulo mortis obliget, ex vi sua, & per se præceptum contritionis?

AFfirmant solùm in articulo, seu periculo mortis obligare, Vasq. *q.86.artic.2.dub.6.* Caiet. *in sum.verb.Contritio.* Hurt. *disp.3.diff.4.* Dian. *p.5.tr.13. resol.33.* & apud ipsum etiam Villalob. *tr.9.diff.21. n.4.& 5.* citat etiam Lugo pro hac sententia Navar. *cap.1.n.27.* Durandum *in 4.dist.27.q.10.art.1.juncto art.2.* & Sotum *ibi q.2.art.6.concl.5.* Nugnus quoque affert pro eadem Suarium *disp.15.sect.6.* adducentem etiam Adrianum *q.3. de confession.* & Medinam *C.de Pœnit. tract.1.q.6. art.1.* Affirmant etiam Bonacina *disp.5.quæst.5. sect.1. punct.2.num.5. versic. Dixi in responsione*, qui in ultima editione etiam pro se citat Suarium *loco citato*, Molfesium *tract.7.cap.7.num.42.* Filliucium *tract.6.cap.8.num.213.* P.Thom. à Iesu *in tribunali conscientiæ, c.2.de Contrition.pag.mihi 23. & seqq.* Fagundex *de præc.Eccl.lib.2.cap.6.n.5.* qui etiam citat pro se D. Thomam *dist.17. quæst.1.art.4.* Suarium *loc.cit.n.2.* Toletum *lib.3.c.5.n.3.* Vivaldum *de Contrit. n.20.* Valentiam *q.8. punct.4.* & alios quos sequitur Trullench *lib.4.de Sacram.c.5.dub.2.dicto 5. n.7.* Quia per unam contritionem fit (aiunt) satis præcepto.

Sed longè probabiliùs respondeo, non solùm in articulo, seu periculo mortis, sed etiam aliquoties in vita præceptum contritionis obligare, quia qui post delictum commissum contra Deum nihil curat de obtinenda pace, & gratia cum ipso, sed differt petitionem veniæ, & reconciliationem usque ad finem vitæ, proculdubio videtur ipsum Deum offensum negligere & contemnere: ergo tenetur ante finem vitæ de peccatis commissis contritionem habere. Sic Nugnus *in addition.quæst.2. art.3. dub.3. pag. mihi 310.* ubi oppositam sententiam falsam, & improbabilem appellat, sed immeritò. Henriq. *lib.4.c.6. n.6.* Ægid. *disp.3.dub.3.n.32.* dicens esse communiorem sententiam. Ochagavia *q.16.* Lugo *disput.7. n.234.pag.105.* Granados *controv.7. tract.2. disp.9. n.7. pag.1164.* dicens esse communem doctrinam Theologorum. Candidus *disquis.24. art.16.n.5. pagin.32.* Ioan. de Cruce *in summa, q.2.dub.5.concl.2.* qui omnes etiam citant pro hac sententia Suarium. Sic etiam Filliuc. *tom.1.tract.6.c.8.n.208.* & probabile dicit Trullench *loc.cit.*

QVÆSTIO XXXVIII.

An præceptum contritionis ex vi sua obliget ad habendam contritionem ad minus semel in anno?

NEgant in primis Sotus, Ledesma, & Marsilius, quos citat, & sequitur Henriq. *lib.4.c.3.n.2.& 4. & c.6.n.6.* in Glossa *lit.Z*, existimantes, solùm obligare post aliquos annos, nempe post quinquennium.

Negant etiam Ochag. *q.16. n.8.* Ægid. *disp.3. dub.3.n.33.* & Lugo *disp.7.n.243.pag.107.* docentes, non violare dictum præceptum illum qui ad tres, vel quatuor annos contritionem, aut veniæ petitionem differret. Negant tandem omnes Doctores pro prima sententiâ *quæstione præcedenti* adducti.

Sed probabiliùs respondeo: ad minus semel in anno obligare, quia ut *infrà disp 3.q.13.* dicemus, præceptum divinum confessionis, seclusa lege Ecclesiastica, obligat quolibet anno; ergo à fortiori præceptum contritionis, cùm hoc strictius sit, siquidem est connaturale statui gratiæ secundùm se, & ex alia parte faciliùs saltem conatur ad contritionem, siquidem ad dictum actum homo confessario non indiget, & ex se solo auxilio supernaturali fretus potest illum elicere: ergo ad illum tenetur ad minus semel in anno. Sic Granados *loc. cit.* & dicit valdè probabile Lugo. Sic etiam Nugnus *dub.3.cit.* & Candid. *n.6. pag.32.* qui non semel in anno, sed bis in anno affirmant teneri peccatorem ad conterendum sub pœna violationis præcepti contritionis. Optimè etiã Llamas *2.p.methodi, c.2.§.12.* per hæc verba: Cum præceptum contritionis sit affirmatiuum, non pro semper obligat, sed illis tantùm temporibus, quibus confessio obligat, cum adest copia confessoris, & sic Ecclesia tempus limitante, & declarante, quãvis obligatio sit iuris divini, & sic semel in anno tenetur fidelis conteri de peccato mortali commisso anno illo, etiamsi non adsit confessoris copia toto anno illo, ut contingit navigantibus, & captivis; & hoc eadẽ certitudine certum est, qua & quod obliget Ecclesia, & determinet jus divinum ad semel in anno confitendum, quia illo præcepto non ad solam partem Sacramenti Pœnitentiæ obligat, quod stultum esset imaginari, sed ad usum Sacramenti Pœnitentiæ, cujus præcipua pars est contritio cordis, &c. Sic ille: Legatur.

QVÆSTIO XXXIX.

An peccator qui non elicit per annum integrum actum contritionis, teneatur id in confessione explicare?

AFfirmant Nugnus *loc.cit.dub.3.* & ex illo Candid. *loc. cit.* ubi sic ait: Qui manet in aliquo peccato per octo, & fortè etiam per sex menses, & non elicit aliquem actum contritionis, tenetur se in confessione postea accusare de violatiooe præcepti contritionis. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: nec teneri pœnitentem illud peccatum omissionis contritionis eliciendæ explicitè in confessione explicare: nec confessarium interrogare, saltem regulariter loquendo, de peccato illo. Primò, quia nullus fidelis de transgressione hujus præcepti se accusat. Secundò quia sicut de transgressione præcepti diligendi Deum super omnia nunquam interrogamus pœnitentes, eo quod ex confessione ipsa satis constat nobis, an illud servaverint, vel non: sic oon tenemur interrogare specialiter pœnitentes, an satisfecerint præcepto dolendi de peccatis post ultimam confessionem, quia ex ipso pœnitentis statu, & confessione, qua se accusat de confessione per annum plusquam omissa, innotescit satis illa transgressio. Sic Lugo *disp.7. n.242. & seqq.pag.107.* & Trullench *de Sacram.lib.4.c.5.dub.2. n.12.& lib.1.in Decal.cap.6.dub.6.*

QVÆSTIO XL.

An per accidens possit quis obligari ad eliciendam contritionem plusquam semel in anno?

REspõdeo posse, imò & de facto obligari, quoties quis recepturus est, vel administraturus Sacra-

menta

menta. Si enim est in mortali,& nolit, aut non possit confiteri, tenatur conteri: excepta susceptione Baptismi,& pœnitentiæ,ad quam sufficit attritio, ut diximus *tract. 2. de Baptism.disp.4. quæst.26.* & dicemos *infrà*.

QVÆSTIO XLI.

An quando quis est in periculo probabili incidendi in aliquod mortale, teneatur elicere actum contritionis?

AFfirmant communiter Doctores, ut Medina, Valentia,Reginaldus,Ægidius, Zerola,& Toletus, quos citat,& sequitur *loc.cit.n.5.* Candidus,& Nugnus *loc.cit.* & alii.

Negat nihilominus Suarez *disp.15. sect.6.* quia existimat contritionem non esse medium unicum, & necessarium ad vincendas tentationes, cùm possiot vinci auxilio gratiæ excitantis, & adjuvantis absque elicientia dicti actus.

Sed clariùs respondeo: teneri elicere actum contritionis caso quo contritio sit medium omninò necessarium, & unicum ad vitandum aliquod peccatum,cujus sine illa esset periculum proximum,in quo casu vera est sententia Nugni, & aliorum. Secus si non esset medium omninò necessarium, ut bene probat Suarez *loc.cit.* Legantur Lugo *disp.6.sect.9.* Fagundez *loc.cit.n.5.* & alii.

QVÆSTIO XLII.

An qui per attritionem cum Sacramento justificatus est, teneatur adhuc ex praecepto illo naturali ad contritionem?

AFfirmant Valentia *tom.4 disp.7.q.8.punct.4.col. mihi* 1564.& apud ipsum Ioan.de Medina *tr.1. de Pœnit.q.3.4.ex dictis sequitur.*Vega *lib.13.in Trid. cap.20.* & alii.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri. Tum quia per attritionem jam homo retractavit peccatum,& reprobavit factum,quantum sufficit ad vitandam irreverantiam novam in Deum offensum. Tum etiam, quia ex dispensatione Christi Domini jam contritio non est medium necessarium ad justificationem,cum per se loquendo, possit per attritionem cum Sacramento haberi: ergo non apparet unde maneat obligatio ad contritionem ex præcepto naturali pœnitentiæ. Sic Vasquez *q.86. art.2. dub.2. n.10.* Suar. *disp.15. sect.4. n.13.*Nugnus *q.1. art.3. diff.4.pag.mihi* 37.Lugo *disp.7.n.255.pag.109.*Cano *relect.de Pœnit.parte 4.quæst.2.* Candidus *disquis.24. artic.16.n.8.pag.33.* Hurtado *disp.3. difficult.4. in fine*, Fagundez *de precept.2. Ecclesiæ,lib.2.c.4. n.10. 13.& 14.& cap.5.n.14. & cap.6.n.1.* Henriq. *lib.4. capit.26. num. 6.* Becanus *cap. 35. quæst.7. num. 3.* & alii.

QVÆSTIO XLIII.

An saltem ille qui per dilectionem Dei justificatus est, teneatur adhuc ex praecepto naturali pœnitentia ad eliciendum actum Contritionis?

AFfirmant Nugnus *loc.cit. diff 4.in fine*, Suarez *loc.cit.*& apud ipsum Medina,Vega,& Corduba Reginald. *lib.5.n 55.* Graffius *lib. 1.decis.aurear.cap.5. n.23.*Henriquez *lib.4.cap.6.n.5.& cap.28.n.4.*Ægidius *disp.3.dub.4.* Filliucius *tract.6. cap.8.num. 196.* & alii.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri. Quia pœnitentia necessaria est ex præcepto,& ut Deo reconciliemur, & ut saluti nostræ consulamus: ergo qui per dilectionem justificatus est,& Deo reconciliatus, non habebit obligationem ad Pœnitentiam formalem. Sic Vasquez,& apud ipsum etiam Vega,& Sotus, Hurtado & Lugo *loc. cit.* Bonacina *disp.5.q.5. sect.1.punct.2.n.2.* qui pro hac sententia citat etiam Cordubam *lib.1.q.2.dub.2.*

QVÆSTIO XLIV.

An contritio, & attritio differant specie, & essentialiter?

NEgant Scotus, & Palud. *dist.17.q.1.art.5.* quatenus illas solùm distinguunt per majorem, vel minorem intentionem, vel durationem. Caiet. dicens eas distingui tantùm per acceptationem divinam,Palud.*loc.cit.art.1.concl.3.*Sot.*lib.2.de natura,& gratia,cap.14.in fine*,& Ruard. *art.3.* contra Lutherum distinguentes eas dumtaxat ex informatione gratiæ, ita ut unus, & idem actus,prout informatur à gratia, sit, & dicatur contritio,prout verò non informatur, sit,& dicatur attritio.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: differre specie, & essentialiter, quia contritio, & attritio habent motiva specie, & essentialiter diversa,siquidem contritio est dolor de peccatis propter Deum summè dilectum: attritio verò est dolor de peccatis propter alia motiva, nempe propter pœnas inferni, &c. ut *infrà*: ergo. Sic Suarez *disp.5. sect.1.* qui optimè impugnat omnes dicendi modos primæ sententiæ. Nugnus *in addition. q.1.art.2. dub.1. pag. mihi* 282. Lugo *disp.5. n.131.pag.57.* Candidus *disquis.24. art.13.n.11.pag.27.* Granados *controv.7. tract.1.disput.8.n.12.pag.1160.*Bonac.*disp.5.q.5.sect.1.punct.4. num.12.* Becan. *de Sacram.cap.15.q.1.concl.3.* & jam communis.

QVÆSTIO XLV.

An idem numero actus qui est attritio,possit fieri contritio?

AFfirmant Scotus *in 4.dist.14.quæst.2.* & Caiet. *tom.1 opusc.tract.4.q.1.*& post illos Cardinalis Sarnanus *in sua summa Theologia,loco 6 pag mihi* 152. docentes sola continuatione temporis posse attritionem fieri contritionem. Favent illis Victoria *in relect.1.de potest. Eccles.q.2.n.9.& in sum.n.121.*& Ledesma *2.p.4. q.20. art.1.* quatenus dicunt attritionem posse fieri contritionem, solùm per alicujus actus exterioris additionem.

Sed longè multò probabiliùs respondeo negativè; quia ea quæ specie differunt, non possunt unum in alterum converti,taliter quod unum fiat, & sit alterum: at contritio, & attritio differunt specie,ut ouper est habitum: ergo.Sic D.Th. *in 4. dist.17. q.2. art.1.q.3.* & habetur *in addition. q.1. art.3.* & ibi Nugnus *dub.1.* Palud. *dist.17.q.1.*Gabr.*dist.16.q.1.* Alens.Ricard.& Medina,quos citat,& sequitur Suarez *disp.5.sect.3.* Navar.Soto,Vega,Cano,Corduba, & Durandus,quos citat,& sequitur Henriquez *lib.4. cap.25.n.6.* Granados *loc. cit. n.13.* qui tamen benè advertit, solùm in sensu minùs proprio dici posse attritionem fieri contritionem, seu peccatorem de attritio contritum, quatenus scilicet per attritionem disponitur homo ad contritionem,& tandem ad contritionem divino auxilio pervenire possit, & soleat, quatenus attritio simul cum Sacramento Pœnitentiæ confert effectum gratiæ,& remissionem peccatorum,

quem contritio sine Sacramento in re suscepto tribuit Sic ille,& etiam Becanus *de Sacram.cap.35.q.1. concl.5. n.10.* & communis apud Trullench *lib.4. cap.5.dub.5.n.17.*

QVÆSTIO XLVI.

An attritio sola, sine Sacramento, sit sufficiens ad justificandum?

AFfirmant Sylvius *q.1.supplem.art.3.* dicens,attritionem sufficere ad justificationem sine Sacramento casu quo ejus susceptionem excludat necessitas, aut impossibilitas.

Sed certissim, omninò respondeo : non esse sufficientem ad justificandum, sine Sacramento, quia hoc apertè docet Tridentinum *sess.14. can.4.* per hæc verba : *Et quamvis sine Sacramento Pœnitentia per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentia impetrandam disponit.* Sic Concilium, & sic omnes Theologi. Legantur Lugo *disp.5. n.133. pag.57.* Suarez *disp.20. sect.1.* Vasquez *q.92. art.1. dub.2.* Granad. *disp.8.cit.n.8.* & alii DD.citati.

QVÆSTIO XLVII.

An ad valorem Sacramenti sufficiat attritio naturalis ordinis?

AFfirmant (apud Suarium) Sotus *in 4. dist.18. q.4.art.5.*& Cano *relect.de Pœnit.p.5.*Valentia *q.8.punct.2.* Hurtado *disp.6.de Pœnit. difficult.6.* qui pro hac parte citat Vasquium *1.2. disp.194.c.4.* docentes, non solùm ad valorem,verùm etiam ad effectum Sacramenti Pœnitentiæ sufficere attritionem naturalem, id est solis viribus naturæ elicitam. Affirmant Bonac. *disp.5.q.5. sect.1.punct.3. n.12. & q.3. punct.2. n.9.* & penes ipsum Henriquez *lib.4. c.26.n.2.*& apud ipsum Ledesma,Cano, Navar. Capreol.Ricard.Caietan.Sylvester, Victoria, & alii asserentes ad valorem Sacramenti sufficere dolorem naturalem, licèt ad effectum illius consequendum dolor, aut attritio supernaturalis requiratur.

Sed longè multò probabiliùs respondeo : non sufficere ullo modo. Primò quia attritio quæ disponit hominem ad gratiam in hoc Sacramento impetrandam, ex Trident. *loc.cit.* est donum Dei, & impulsus Spiritus sancti : ergo supernaturalis. Secundò, quia dispositio debet esse ejusdem Ordinis cum forma ad quam disponit, sed hæc est Ordinis supernaturalis,nempe gratia justificans : ergo & illa. Sic Suar. *disp.20.sect.2.n.8.& sect.4.n.6.* Vasquez *q.92. art.1.dub.unica,n.13.* Molina *in Concordia,disp.14.in fine,*vocans oppositum parum tutum in fide.Zumel *1.2.q.113.art.4.disp.2.*Granados *disp.8.cit.n.7.*Candidus *disquis.24.art.11.n.3.* & est communis,quam tenent etiam Ægidius *disp.10. dub.5. num.40.* Palaus *tom.4. tract.23. punct.7. num.4.* & Trullench *lib.4. cap.5.dub.5.num.2.*

Sed an Sacramentum Pœnitentiæ possit esse informe ex defectu fidei, & ex defectu actus spei,dicemus *quæst.49.* an ex defectu doloris, dicemus *infrà disp.3. quæst.51.52. & 53. & disp.5.q.66. & 67. & disp.7.q 12.* an ex defectu integritatis, *disp.3.q.51. & disp.5. quæst.69. & 70.*

QVÆSTIO XLVIII.

An existens in mortali, teneatur elicere expressè actus fidei, & spei, ad obtinendum in Sacramento Pœnitentia primam gratiam?

AFfirmat Hurtado *disp.6. de Pœnit. diff.6. & 8.* docens : teneri sub mortali peccatorem toties, quoties noviter recipit Sacramentum Pœnitentiæ elicere expressè actum spei veniæ,seu gratiæ remissivæ peccatorum, & insuper actum fidei divinæ Dei justificatoris,& veniam concedentis:quod idem repetit *tract. de fide disp.8. diff.11.* sed in neutra parte citat aliquem authorem pro sua sententia, poterat tamen citare Luysium de Torres *de fide disput.32. dub.2.*

Sed probabiliùs longè respondeo : non teneri peccatorem, quoties noviter recipit Sacramentum Pœnitentiæ elicere præfatos actus expressè, sed sufficere illos elicere implicitè, aut illos aliquando explicitè elicuisse. Sic sentiunt communiter Doctores, quorum verba in re tanti momenti placet verbum pro verbo, transcribere.

Bonac. *disp.3.in primum Decalogi præceptum, q.2. punct.2. n.9.* sic ait : Existimo tamen hominem qui semel justificatus est,& elicuit actus fidei,non teneri explicitè elicere actus fidei, dum postea vult iterum justificari per Sacramentum Pœnitentiæ, aut per actum contritionis, sed sufficit fides implicita quæ simul habetur cum actu contritionis,vel sufficit actus fidei præteritus non retractatus, cum nulla sufficienti ratione probetur actum explicitum requiri. Ita Malderus *q.2.art.7.sub finem,versic.sextò enim,*& alii. Sic Bonacina.

Azor etiam *tom.1.lib.8.c.7.q.6. col. mihi 753.* per hæc verba : Si verò loquamur de fidelibus, & piis hominibus,qui jam fidem Christi susceperunt, præceptum credendi vim habet obligandi eos, ita ut actum credendi explicitum, vel implicitum elicere debeant eo tempore,quo charitatem,quam ante peccando amiserunt recuperare per veram cordis pœnitentiam lege,& præcepto coguntur:nam actus charitatis & pœnitentiæ quo peccator ad divinam gratiam redit, est conjunctus cum actu spei, quo secundum Dei promissionem, veniam peccatorum speramus, spes autem non est sine fide. Sic Azor,& idem docet loquendo de actu spei,*lib.9.c.2.q.6.col.842.*

Ex Azorio hoc ipsum docet Sanchez *lib.2.summæ, c.1.n.1.* ubi loquens de temporibus, in quibus præceptum fidei obligat, sic ait : Vltimum tempus est, quando tenetur quis gratiam amissam recuperare. Tunc enim actum fidei internæ explicitum, vel implicitum tenetur habere. Quippe actus pœnitentiæ ad divinam gratiam recipiendam necessarius,est conjunctus cum actu spei, quo peccator veniam sperat; at spes non est sine fide. Sic Sanchez.

Filliuc. quoque loquendo de præcepto spei, hæc dicit verba. Dico primò,quatenus ejusmodi præcepta sunt affirmativa, non obligare semper, sed in his ferè casibus.Primus quando quis justificatur per proprium actum, saltem prima vice, nam in secunda, & aliis,non est necesse repeti actum,timoris saltem,quia præcedens non retractus censetur habitualiter perseverare. Hæc Filliucius *tr.22.c.9.n.256.*

Accedant etiam verba Valentiæ qui loquens de motibus, seu actibus quibus oporteat hominem converti in Deum ut justificetur, sic ait : Quibus ita probatis tria quædam circa doctrinam hanc animadverti debent. Primò motus jam enumeratos non ita requiri, ut necessarium sit omnes explicitè elici. Rectè enim notant Sotus *lib.2. de natura, &*

gratia

gratia, cap. 13. & Vega *lib.* 6. *in Trident. cap.* 13. ſatis eſſe, ſi aliqui illorum implicitè tantùm, & virrute habeantue. Nam qui credit, & diligit Deum ſuper omnia, vel etiàm ſuper omnia dolet ſe Deum offendiſſe; hoc ipſo paratus eſt, cum opportunum fuerit, & in mentem venerir, ſperare bene de Dco, & timere ipſum: atque adeò per actum charitatis, aut pœnitentiæ implicitè etiam ſperat, & timer. Actum autem charitatis, vel pœnitentiæ exiſtimo requiri explicitè; quoniam Scripturæ teſtimonia, quæ de illis loquuntur, maximè videntur illos requirere. Hucuſque Valentia *tom.* 2. *diſp.* 8. *q.* 5. *punct.* 4. *verſic. Quibus ita probatis.* Quod & repetit *eodem puncto, verſic. Reſpondeo ſi de implicito.* Legatur.

Tenet tandem noſtram ſententiam Ægidius Trullench *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 1. *dub.* 6. *n.* 7. *pag. mihi* 30. ubi hæc verba habet: Exiſtimo tamen cum Bonac. *ſuprà num* 9. *cit. verſic. Hinc colligitur.* Hominem, qui ſemel iuſtificatus eſt, & elicuit actum fidei, non teneri explicitè elicere actum fidei, dum poſtea vult iterum iuſtificari per Sacramentum Pœnitentiæ, aut per actum contritionis: ſed ſufficit fides implicita, quæ ſimul habetur cum actu contritionis: vel ſufficit actus fidei præteritus non retractus. Idem etiam cenſere videntur Sanchez, Azor. *ſuprà*, dum dicunt, in hoc caſu teneri elicere actum fidei explicitum, vel implicitum, quaſi dicant, ſufficere implicitum. Contrarium enim nulla ſufficienti ratione fundatur: non enim hic iuſtificandus tenetur omnia fidei myſteria explicitè credere, ſufficit namque credat tunc Deum peccata condemnare, gratiam, & gloriam concedere. Sic Trullench, & alij Doctiſſimi, quos conſului.

Qvæstio XLIX.

An Sacramentum Pœnitentiæ poſſit eſſe informe ex defectu actus expreſſi fidei, vel ſpei?

Affirmant Gaſpar Hurtado *difficult.* 8. *de Pœnitent.* per hæc verba: Addimus, Sacramentum Pœnitentiæ non tantum poſſe eſſe informe ex defectu doloris, ſed etiam ex defectu fidei, & ex defectu actus ſpei veniæ peccatorum; quia Sacramentum Pœnitentiæ poteſt recipi validè, abſque nuvo actu fidei divinæ Dei juſtificatoris, & abſque novo actu ſpei veniæ, & abſque eis perſeverantibus actu, poſt aliud Sacramentum Pœnitentiæ priùs ſuſceptum, & tamen ſic receptum, non confert gratiam: quia quoties noviter recipitur, requiritur tanquam nova diſpoſitio, actus ſpei veniæ, ac proinde etiam actus fidei divinæ Dei iuſtificatoris, & veniam concedentis, neceſſarius ad eum actum ſpei veniæ, quamvis non ſit neceſſarium, quod hi actus ſint actu, quando Sacramentum recipitur, ſed ſufficiat, quod præceſſerint, & non ſint reuocati. Quod autem Sacramentum Pœnitentiæ poſſit validè reipi abſque eis actibus noviter elicitis, & abſque eis actu perſeverantibus poſt aliud Sacramentum Pœnitentiæ priùs ſuſceptum, conſtat; quia ex una parte dicti actus non ſunt partes eſſentiales Sacramenti Pœnitentiæ; nec ſunt intentio recipiendi illud, ut Sacramentum, & ex altera, poteſt recipi abſque illis, non peccando mortaliter in eorum omiſſione, ſi recipiatur abſque illis ex ignorantia, aut ignorantia invincibili, vel ex inconſideratione, aut cum inconſideratione naturali neceſſitatis eorum ad effectum Sacramenti. Hucuſque hic Doctor.

Sed mihi certiſſimè reſpondeo, nulln modo poſſe dari Sacramentum Pœnitentiæ informe ex defectu actus expreſſi fidei, vel ſpei. Primò, quia peccator accedens ad Sacramentum Pœnitentiæ, vel accedit cum contritionis actu, aut ſine illo; ſi cum actu expreſſo courritionis: ergo etiam accedit cum actu fidei, & ſpei implicito, & contento in illo actu expreſſo doloris, (vt *ſuprà* eſt habitum,) at hoc ſufficit ad hoc, vt Sacramentum Pœnitentiæ non ſolùm ſit validum, ſed etiam formatum, & fructuoſum, vt etiam conſtat ex nuper dictis: ergo. Si verò accedit ſine dolore, omnino erit inualidum, non ſolùm defectu huius actus, verùm etiam ex defectu actuum ſpei, vel fidei, cum in eo caſu neque expliciti vt ſupponimus, neque impliciti dentur, aut inueniantur: ergo ex defectu horum actuum nequit dari Sacramentum Pœnitentiæ informe, ſed aut nullum, aut formatum.

Secundò, quia ad iuſtificationem impij, eodem tenore verboram, requirit Tridentin. *ſeſſ.* 6. *cap.* 6. actum timoris, ac requirit actum fidei, & ſpei: at nullus hucuſque dixit, quod ex defectu timoris expliciti queat dari Sacramentum Pœnitentiæ informe: ergo nullus poteſt dicere, id contingere poſſe ex defectu actus expliciti fidei, vel ſpei.

Tertiò id ipſum probo clarè ex praxi omnium ferè hominum, etiam ſapientium, & timoratæ conſcientiæ (quos plurimos vidi, conſului, & cum quibus ſeriò de hac re tractaui) qui cum ad iuſtificationem recipiendam per Sacramentum Pœnitentiæ ſe præparant, nunquam de eliciendis his actibus expreſſis curant; nec aliquando de defectu horum actuum explicatorum, nempe fidei, & ſpei, in confeſſione ſe accuſant; neque confeſſarij etiamſi doctiſſimi, de præfato defectu interrogant: ſignum ergo euidens morale eſt, illos actus explicitos requiri nunquam, ad hoc vt Sacramentum Pœnitentiæ ſit formatum.

Quartò, id ab inconuenienti probo: nam ſi oppoſita ſententia eſſet vera, ſequeretur, quod ratò eſſet, (nec hucuſque in Eccleſia fuiſſet) confeſſio fructuoſa, & formata; quod abſurdum, inauditum, & incredibile omnino eſt: ſequela autem patet, & conſtat ex tertio argumento facto.

Vltimò, quia dato huic doctori, & non conceſſo, quod in caſu dicto exter præceptum eliciendi expreſſos actus fidei, & ſpei, non inde ſequitur, quod qui illos ex ignorantia inuincibili, aut ex inconſideratione naturali omittit, faciat confeſſionem informem: patet, quia etiam extat præceptum faciendi confeſſionem integram omnium mortalium, vt liquet eſt Trident. *ſeſſ* 14. *cap.* 5. & tamen ſi quis omittit, ex ignorantia inuincibili, aut inconſideratione inculpabili, confiteri aliquod mortale; non ideo facit confeſſionem informem, ſed validam, & formatam, vt omnes concedunt, & hoc non ob aliam rationem, niſi quia in hoc caſu omitit inculpabiliter aliquid, quod formaliter non pertinet ad eſſentiam Sacramenti: ſic qui ex ignorantia inuincibili omittit elicere expreſsè illos actus fidei, & ſpei, non omitit aliquid eſſentiale Sacramento Pœnitentiæ, vt ipſe Hurtado concedit: ergo non faciet confeſſionem informem. Dicere autem, prædictos actus expreſſos eſſe eſſentiales ad effectum Sacramenti, & non ad ſubſtantiam, ſicut gratis dicitur, gratis reiicitur.

DISPVTATIO II.

De forma Sacramenti Pœnitentiæ.

QVÆSTIO PRIMA.

An forma Sacramenti Pœnitentiæ in his verbis consistat: Ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: Amen.

NEGARVNT olim nonnulli apud Raynerium *v. absolutio, c. 5. pag. 6.* ex quibus aliqui dixere, hanc esse formam absolutionis: *Quæcunque petieritis esse solvenda, erunt soluta.* Alij verò quod hæc: *Absolutionem, & remissionem tribuat tibi omnipotens Deus.* Alij istam: *Ego remitto tibi omnia peccata tua*: & his favet Abulens. 1. *parte defensorij, c. 6.* Alij quod dicere, *Sanet te Dominus noster Iesus Christus.* Alij denique dicere benedicendo, *Benedictio Dei Patris, &c.*

Sed certissimè respondeo: verè in præfatis verbis consistere, ut apertè habetur in Concil. Florent. *sub Eugen. IV.* & in Trident. *sess. 14. c. 3.* ubi ait: Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè est ejus vis, sitam esse in illis verbis: *Ego te absolvo.* Sic S.Th. 3. *p. q. 84. art. 3.* Catech. Rom. Sotus *dist. 14. q.. artic. 3.* Navar. *in man. c. 26. n. 11. c. 1. de Pœnit. dist. 6. à n. 8.* Raynerius *loc. cit.* & omnes Doctores, qui id tanquam de fide docent.

QVÆSTIO II.

An illud pronomen, Ego, *sit de essentia, & substantia absolutionis, ita ut sit necesse in illa expressè apponi?*

AFfirmativam sententiam tenet Hieronymus Llamas 4. *parte methodi, c. 1. §. 1. pag. mihi* 985. Illamque docere D. Thomam 3. *p. q. 84. art. 3.* Scotum *in 4. dist. 3. quæst. unica, art. 5.* Paludanum *in 4. dist. 22. q. 3.* Majorem *dist. 14. quæst. 2.* & alios asserit Fagundez *prac. 2. lib. 2. c. 9. n. 3.* & hoc esse probabile ait ipse *n. 4* & Becanus *de pænit. c. 29. q. 3. n. 3.* Probatur. Quia ex Trident. *sess. 19. c. 3.* hæc sunt verba formæ Sacramenti Pœnitentiæ: *Ego te absolvo,* &c.

Sed longè probabiliùs respondeo: Non esse de essentia absolutionis. Quia essentialiter, & intrinsecè includitur in verbo, *Absolvo*; ut diximus de pronomine *Ego*, apposito in forma Baptismi. Sic Navar. *in man. c. 16. n. 11. & dist. 6. de Pœnit. c. 1. in principio, n. 9.* sequutus D. Thom. *loc. cit. 3. p. q. 84. artic. 3.* Nugnus *ibidem dub. 2. pag. mihi* 28. Suarez *tom. 4. disp. 19. sect. 1. n. 19.* Vivaldus *de Absolutione n. 94.* Sà *verb. absolutio, n. 1.* Cajetanus *eo verbo.* Vasquez *quæst. 84. art. 3. dub. 4.* Ægidius *disp. 4. dub. 3.* Lugo *disput. 13. n. 10.* Candidus *disquisit. 24 artic. 7. n. 2.* Villalobos *tract. 9. diff. 5. n. 2.* Molfesius *tract. 7. .5. n. 23.* Luysius *disp. 2. de Pœnitent. dub 4.* Hurtado *disp. 5. diff. 4.* Fagundez *loc. cit.* Toletus *lib. 3. c. 12. n. 1.* Ochagavia *tract. 1. de Pœnitentia, quæst. 6.* Henriquez *lib. 4. & tr. de Pœnit. c. 11. n. 3.* P. Soto *lect. 4. de Pœnit pag. mihi* 166. Moure 3. *parte, c. 6. §. 7. n. 4.* dicens de hoc neminem dubitare. Bonac. *disp. 5. q. 4 punct. 1. n. 1.* Granados 5. *tom. contrprincipal. 7. disp. 6. sect. 1. n. 5. & n. 23.* Vega *c. 6. cas. 23. & 37* Reginald. *lib. 28. n. 2.* Archangelus *dist. 14. pag. 130.* & omnes communiter. Neque D. Thomas, & alij à Fagundez citati contrarium sentiunt, ut ipsemet tandem fatetur. Legantur etiam pro nobis Baunius *tract. 4. q. 6.* Trullench *lib. 4. de Sacram. cap. 1. dub. 3.* & Palaus *tract. 23 punct. 5. n. 1.* Nec obstat quod ly, *Ego*, à Concilio in verbis formæ ponatur, quia illud sufficienter in verbo, *Absolvo*, exprimitur.

QVÆSTIO III.

An sit peccatum mortale pronomen Ego, *in forma Absolutionis prætermittere?*

AFfirmat Fagund. *praecep. 2. lib. 2. c. 9. n. 4.* dicens, esse grave peccatum mortale sacrilegij, & irreverentiæ, Quia etsi non pertineat (inquit) ad essentiam formæ, pertinet tamen ad integritatem illius, & citat pro hac sua sententia Toletum *lib. 2. sum. c. 12. n. 1.* & Suarium *disp. 19. sect. 1. n. 22.* Sed certè Suarez hoc non docet, nam solùm *n. 21.* ait, illam particulã, *à peccatis tuis*, nunquam rationabiliter omitti posse.

Longè ergo probabiliùs respondeo, non esse peccatum mortale, sed ad summum veniale tantum, illud pronomen prætermittere, quia neque est de essentia, nec de integritate absolutionis, ut formaliter in ea exprimatur, cum intrinsecè in verbo, *Absolvo*, contineatur, & involvatur. Sic Bonacina *de Sacram. disp. 2. q. 2. punct. 4. n. 16.* Loquendo de eodem pronomine apposito in forma Baptismi; & apud ipsum Sotus, Vasq. Henriq. & alij infra citandi. Diana 5. *p. tract. 5. resol. 39.* Archang. *dist. 14. pag. 131. col. 1.* ubi docet, nec esse veniale tale pronomen omittere; & communis, quam tenent Trullench *lib. 4. c. 1. dub. 3. n. 4.* Gesualdus 1. *p. sum. tract. 23. c. 2. n. 2.* & Mendo citandus.

QVÆSTIO IV.

An illud pronomen, Te, *sit de essentia & substantia Absolutionis?*

NEgat Sot. *in 4. dist. 22. q. 1. art. 1. vers. postremò.* Vivald. *de Absol. num. 97.* Henriq. *lib. 1. de Pœnit. c. 11. n. 3.* & apud ipsum, & apud Bonac. & Fagundez, Petrus Soto, Navar. & D. Thomas, existimantes, Sacramentum Pœnitentiæ datum cum hoc solo verbo, *Absolvo*, esse validum.

Sed certissimè respondeo: esse de essentia, & substantia absolutionis, & ita necessariò, necessitate Samenti, debere explicitè, & formaliter à Sacerdote proferri. Ratio est, quia Concil. Florentin. & Trident. *loc. cit.* expressè appununt hoc pronomen, *Te*, in forma absolutionis: ergo, cum aliàs non includatur in verbo absoluo, sicut diximus includi pronomen *ego*, necessariò debet in illa expressè apponi, ut fiat validum Sacramentum. Sic D. Thom. 3. *parte, quæst. 84 art. 3.* Vnde malè illum citant pro opposita sententia Henriquez, & Bonacina. Sic etiam Petrus Soto *lect. 4. de pœnit. vers. Secundum, fol. mihi* 166. ubi expressè ait; necessariò esse explicandam personam pœnitentis, *te*, vel, *tibi*: falsò ergo illum citat Bonac. pro parte contraria. Sic etiam Navarrus *in Man. c. 26. n. 11.* ubi sic: non sunt tamen hæc omnia necessaria, essentialia enim, & necessaria sunt illa sola, *Absolvo te*, ut diximus *in d. princ. num. 9.* & colligitur ex utroque Thoma 3. *parte, q. 84. art. 3.* & Concil. Florent. *in decr. Eugenij, §. 4.* Sic Navar. & clariùs hoc habet *in d. cap. in principio, n. 18. & 28.* nec *n. 27.* contrarium sentit; nam statim *eodem num. & sequens*, se explicat. Malè ergo illum citant Henriquez, & Bonacina pro opposita parte. Solùm ergo

Sotus,

Sotus, Viraldus, & Henriquez, quem ego viderim, contrariam sententiam amplectuntur. Nostram autem expressè tenent Bonacina *disp.5. de Sacram.q.4. pun. 2. n.* 10. Fagundez *prac.2.lib.1.c.9.n.5. & 6.* Viocentius Candidus *disquisit.14.art.7.dubit.5.*Suarez *disp.19.sect.1.n.24.*Ledesma *tract.de Pœnit. c.3. concl.1.& sequent.*Archang. *loc.cit.* Valentia 4. *tom. disp.7.q.1.punct.3.vers.Tertia opinio*,ubi ait esse sententiam omnium Theologorum. Et Lugo *disp. 13. n.24.pag.196.* qui tamen addit,sufficere ad valorem formæ,si Sacerdos dicat,*absolvo à peccatis tuis.* Quia in illo, *tuis*, implicitè continetur illud, *te.* Tenent etiam nostram sententiam Baunius *tract.4. de pœnit. q.6.dicto 3.*Palaus *tract.23. punct.5. n.2.* Gesualdus *loc.cit. n.6.*& me citato,Mendo *in Bull.Cruc.disp.23. cap.12.n.120.*

Qvæstio V.

An illa particula, ab omnibus, *sit necessaria exprimi in forma absolutionis?*

AFfirmativàm partem tueri Gabrielem *in 4. dist. 14.q.2* referunt Suarez *disp.19.sect.1. num.9.* Fagundez *loc. cit.n.18.*Lugo *disp.13. n.13.* & Granados *tract.1.de Pœnit.disp.6.sect.1.n.4.*sed immeritò citant illum pro hac sententia, cùm oppositum expressè doceat *loco citato, lit.C.*per hæc verba: *Quia Deus principaliter absoluit per ministerium Sacerdotis, convenienter apponitur aliquid quod pertineat ad authoritatem principaliter absoluentis ut hic.*Ego absolvo te à peccatis tuis: in nomine Patris, & Filij,& Spiritus sancti. *Vnde videntur illa verba omnino sufficere, & esse congrua.* Et *infrà*: *Præterea cum dicitur*, Absolvo te à peccatis tuis, *omnia peccata includuntur, & ab omnibus absoluitur,si non ponit obicem: unum enim peccatum,saltem mortale,sine alio non remittitur.* Sic ille.

Longè ergo probabiliùs, imò certissimè respondeo,non esse necessarium, illam particulam exprimi. Primò ob rationem nuper dictam.Secundò,quia minimè eam Concil.Florent.& Trident.apponunt. Sic Fagundez,Lugo,Suarez,& Granados *loc.cit.*Sancius *in selectis,disp.6.n.15.*Philippus de Cruce *in Thesauro Ecclesiæ,tract.1.§.10.n.6. fol.63.* Villalobos *loc. cit. difficult.5.n.3.*Coriolanus *de casib. reservatis,parte 1. sect.2.artic.14.n.8. pag. 186.* & Mendo *disp.23. cit. cap.12. n. 121.*

Qvæstio VI.

An saltem sit aliquod peccatum illam particulam, ab omnibus, *omittere?*

AFfirmare videtur Granados *sect.1.cit. num.9.* & fortè affirmabunt omnes Doctores apponentes illam in forma absolutionis.Hi autem sunt Navarrus *in man.c.26.n.11.*Suar.*loc.cit.* Vivald. *de absolutione, n.94.*& allj communiter, ut fatetur Navar. *cap. in principio, citato n.17.*

Sed longè probabiliùs respondeo: nullum esse peccatum.Quia revera superflua est illa particula in absolutione; cùm absoluens à peccatis,ab omnibus mortalibus, imò & venialibus confessis, absoluere necessum sit,ut nuper est habitum. Vnde quamplurimi Doctores nullo modo talem particulam in forma absolutionis ponunt, ut Concilium Moguntinum *c.24.* quod habetur *tom. 3. Concil.* Rituale Paoli V. *fol.mihi* 28.Albertus *in 4.sent.tit.17.* Henriquez *lib. 1.de Pœnit.c.11.n.3.* Valentia *disp.7. q.1.punct. 3.* Toletus *lib.3.c.12.n.1.*Sà *verb.Absolut.n.1.*Mouté *3. parte exam.Theolog.c.6.§.7.n.1.* Bonac. *disp.5.de Sacram.q.4.punct.1.n.1.*Hurtado *de Pœnit. disp.5. diffic.4.*Sancius *in selectis disp. 6. n.13.& 15.* Samuel Lublinus *verb. Absolutio, n.1.* Ægidius *disp. 4. de Sacram.tom.19.* Fagundez *lib.1. cit.cap.9.n.2.& 18.* Lugo *disp. 13.num.14.*Archang. *dist. 14. pag. mihi 131.col.1.* & communis, quam tenet Mendo *loco citato.*

Qvæstio VII.

An ad essentiam formæ absolutionis pertineant illa verba, à peccatis tuis?

AFfirmant Palud.*in 4.dist.22.q.3.*Major *dist.14. q.2.*Angel.*verb.confess.5.§.1.* Viguerius *c. 16. §.4.vers.2.*Gabriel *eadem dist. & quæstione.*Et Petrus Soto *lect.4.de confessione*,dicentes: non valere absolutionem datam sine illis verbis; quia illa verba, *Te absoluo*, indifferentia sunt,tum absolutioni peccatorum, tum censuræ: ergo necessariò indigent verbis subsequentibus, nempe,*à peccatis tuis*,quibus significatio determinatur.

Sed longè probabiliùs respondeo: non pertinere illa verba ad essentiam absolutionis,& ita datam absque illis valere.Quia Tridentinum disputans de forma hujus Sacramenti, harum vocum, *Absolvo te*, dumtaxat meminit.Sic D.Thom.*3.parte,q.84.art.3.* Cajet.& Nugnus *ibidem.*Navar.*in Man.c.26.n.11.& dist.6.de Pœnit.cap.in principio, n.9.18. & 28.* Lugo, Valentia,Henriq.Suar.Bonac. & Granados *loc. cit.* Vasquez etiam, Hurtado, & Luysius Turrian.*loc.cit.* (quamvis hi tres Authores satis lubricè loquantur.) Sic etiam Fagundez *loc.cit.n.18.* & omnes alij DD. qui docent essentiam absolutionis sitam esse tantùm in his verbis, *Absolvo te*, præcipuè Lugo *disp.13. à n.54. pag.198.*Villalob.*loc.cit.* Petrus Ledesma *c.3. cit.dub.6.*Reginald.*lib.18.n.2.*Llamas *4.p.meth. c.2. §.1.pag.98.* ubi sic ait:Formam absolutionis habemus ex traditione,& sunt isthæc formaliter: *Ego te absolvo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen*: & ante hos omnes Raynerius *verb. Absolutio, c.7.pag.mihi 7.*& Palaus *tract.23. punct.5. n.2.* Qui bene ad argumentum contrariorum respondet dicendo, quod hæc verba, *Absolve te*,absolutè prolata stant pro famosiori significato, quod est peccatorum absolutio. Præterquam quod peccatorum confessione sufficienter determinantur.

Qvæstio VIII.

An saltem sit peccatum mortale omittere illa verba, à peccatis tuis?

AFfirmant consequenter Gabriel,Palud.Major,& omnes alij,qui existimant,prædicta verba ad essentiam formæ pertinere.Affirmant etiam Fagundez *loc.cit.n.19.*& apud ipsum D.Thomas,D.Anton.Cajet. & alij. Quia existimant pertinere, licèt non ad essentiam, saltem ad integritatem formæ. His adhærent Palaus *loc.cit.*& Bauny *tract.4.q.6.dicto 3.*

Alij verò, ut Sotus *in 4. dist.14.q.1. art. 3.* Vivald.*de Absolut. n.48. & 99.* Possevinus *c. 7. num. mihi 71.pag.144.* & clarius Ludovicus de san Iuan *quæst.1.de Pœnitent.artic.11.dub.1.concl.2. pag.326.* Valentia *disp.7. q.1. punct. 3.* & Henriquez *lib. 1. citat. cap.11. numero 3.* è contra asserunt, nec esse veniale illa verba omittere, si absit contemptus, & scandalum. Quod à fortiori docebunt Raynerius,& Llamas.

Sed probabiliùs respondeo: esse peccatum,sed ad summum veniale, si absque urgentissima causa omittatur,secus verò si aliàs.Ratio est, quia tâ pronomen *Ego*,

Ego, quàm verba, *à peccatis tuis*, verè includuntur intrinsecè, & involvuntur in illis verbis, *Absolvo te*: ergo ad summum erit veniale, si absque sationabili causa omittantur. Sic à fortiori Sotus, Valentia, Petrus Ledesma, & alij nuper citati. Granados *tract.* 1. *cit. disp.* 6. *sect.* 1. *n* 9. Bonac. *disp.* 5. *sect.* 4. *punct.* 2. *n.* 2. Sic etiam in simili caso Diana 2. *p. tract.* 17. *resol.* 14. *& tract.* 15. *resol.* 14. Moure 3. *p. c.* 6. §. 7. *n.* 4. *vers. dico tertiò.* Nugnus 3. *p. q.* 84. *art.* 3. *dub.* 2. *in fine.* Trullench *lib.* 4. *c.* 2. *dub.* 3. *num.* 5. & me citato, Mendo *in Bull. disp.* 23. *c.* 11. *n.* 528.

QVÆSTIO IX.

An ad minus in articulo mortis teneatur Sacerdos sub mortali non omittere prædicta verba, à peccatis tuis?

AFfirmant, non solùm Doctores affirmantes esse hæc verba de integritate, aut de substantia formæ, verùm etiam Granados *loco citato*, ubi sic ait: Solùm in articulo mortis videtur sub mortali teneri confessarius non omittere ea verba, *à peccatis tuis*, ne exponat pœnitentem alicui periculo non recipiendi tam necessarium Sacramentum; nam graves Doctores, ut vidimus, existimant ea verba esse omnino necessaria. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri sub mortali, adhuc in illo articulo dicta verba non omittere; quia longè probabiliùs, imò ferè certum est, prædicta verba nec ad essentiam, nec ad integritatem formæ pertinere, nisi ad summum, ut implicitè, & intrinsecè contenta in illis verbis, *Absolvo te*, ut ait Suarez *disp.* 19. *sect.* 1. *n.* 20. *&* 21. Ergo. Sic me citato, Mendo *loc. cit.* quamvis addat, in praxi consulendum esse contrarium, quod ego non nego.

QVÆSTIO X.

An illa verba, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, *pertineant ad essentiam Absolutionis?*

AFfirmant Durand. *in* 4. *dist.* 22. *q.* 2. *art.* 2. Major *dist.* 14. *q.* 2. Aureolus *dist.* 22. *q. un. artic.* 3. & apud Franc. Suar. *disp.* 19. *sect.* 1. *n.* 18. Stephanum Fagundez *præcep.* 2. *lib.* 2. *c.* 9. *n.* 5. Antonium Fagundez, & Moure 3. *parte, c.* 6. §. 8. *n* 4. Petrus de Soto: sed immeritò omnes isti Doctores citant Petrum de Soto pro hac sententia, cum oppositam expresè cum D. Thom. doceat, loco ab ipsismet citato, ut statim. Affirmant tamen Gerson 2. *parte, fol.* 183. *col.* 1. ut refert Navar. *cap. in principio, cit. num.* 18. & Angelus *Confess.* 5. *n.* 1. Hieronymus Llamas 4. *parte Method. Curat. c.* 5. §. 1. *pag. mihi* 984. ubi sic ait: Vtrum autem possit nomen Trinitatis sileri, dicimus quidquid aliqui dicant, quod est de substantia, sicut in Baptismo, dicente Paulo 2. *Cor.* 2. *Si quid donavi vobis, in persona Christi donavi.* Id est, *peperci, & absolui*, & cùm pœnitentia sit secunda tabula post naufragium, & quasi secundus Baptismus, pari modo forma constare debet; sed de illa dicit Christus R. N. *Matth.* & *Marc. ultimo*, quod fiat in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: ergo & ista. Sic Llamas.

Sed longè probabiliùs, & jam certò respondeo: non pertinere, quia prædicta verba neque à Christo Domino fuerunt præscripta, ut constat ex Ioan. 20. neque ab Ecclesia, ut essentialia pœnitentiæ, proposita, sed ad summum, ut convenientia in Concilio Moguntino *loc. cit.* Sic D. Thom. 3. *parte, q.* 84. *art.* 3. Petrus Soto *lect.* 4. *de confessione, pag. mihi* 166. ubi sic ait: Itaque explicanda est persona pœnitentis, *te*, vel, *tibi*, &c. Item remissio, vel absolutio de præsenti: denique peccata. His positis perfecta est forma Sacramenti: *Absolvo te a peccatis tuis: remitto tibi peccata tua.* Sic ille, & clariùs *infrà*, per hæc verba. Placet B. Thom. addi, *in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*: quamquam id non ex necessitate. Sic Petrus. Malè ergo citatur pro opposita sententia etiam Navar. *loc. cit. n.* 18. *&* 34. *& in Man. c.* 26. *n.* 15. Cajetan. 3. *parte, loc. cit.* Sotus *in* 4. *distinct.* 14. *q.* 1. *art.* 3. Scot, Palud. & Gabriel *loc. cit.* Suarez etiam, Fagundez & Moure *loc. cit.* Granado *tract.* 5. *de pœnitent. disp.* 6. *sect.* 1. *n.* 5. Vasquez, Luysius, & Ægidius, quos citat, & sequitur Hurtado *disp.* 5. *de Pœnit. diffic.* 4. Archangel. *loc. cit.* Ludovicus *q.* 1. *de Pœnit. art.* 10. *dub.* 2. *pag.* 325. Lugo *disp.* 13. *q.* 53. *n.* 2. Candidus *disquisit.* 24. *artic.* 7. *dub.* 1. *n.* 5. *pag.* 14. P. Ledesma *c.* 3. *cit. dubit.* 7. & novissimè Index librorum prohibitorum, & expurgandorum pro Catholicis Hispaniarum Regnis editus Anno 1640. qui *pag. mihi* 522. oppositam sententiam delere jussit ex Summa Hieronymi Llamas *loc. cit.* Baunius *tract.* 4. *de Pœnit. q.* 6. *dicto* 4. Palaus *tract.* 23. *punct.* 5. *num.* 3. Trullench *lib.* 4. *c.* 2. *dub.* 3. *n.* 3. Gesualdus 5. *parte summ. tract.* 23. *cap.* 2. *n.* 11. & Mendo *loc. cit. num.* 124.

QVÆSTIO XI.

An saltem sit peccatum mortale prædicta omittere verba?

AFfirmant, licèt cum timore, Granados *loc. cit. n.* 9. per hæc verba. Quod verò attinet ad verba, *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*, vel similia, non audeo omnino obligare sub mortali, etiam in prædicto articulo (mortis scilicet) ad ea proferenda; quia Suarez *suprà n.* 19. & alij viri docti certum reputant, ea non esse de essentia: sed nihilominus valde scrupulosum censerem ea omittere, & vix excusarem à mortali, cum graves Doctores putent, esse de essentia Sacramenti, & non possint evidenter convinci falsitatis. Sic ille, & expresè etiam Chamerota *de Sacram. tract.* 5. *c.* 7. *dub.* 1. Et sic debent tenere omnes qui dicunt prædicta verba pertinere ad essentiam, vel ad integritatem saltem formæ.

Alij verò absolutè docent esse tantùm veniale. Ita Nugnus 3. *p. q.* 84. *art.* 3. *dub.* 2. *ad* 4. *prope finem.* Trullench *n.* 6. *cit.* Palaus *tract.* 23. *punct.* 5. *num.* 3. *in fine.* Quia hujusmodi Trinitatis invocatio, est ritus ab Ecclesia præscriptus. Idem sentit Baunius *loco citato*, quando hujusmodi invocatio sine causa omittitur. Bonac. *de Pœnit. disp.* 5. *q.* 4. *punct.* 1. *n.* 3.

Sed longè probabiliùs respondeo, neque esse peccatum veniale, si prædicta verba cum aliqua rationabili omittantur causa. Quia ferè certum est apud omnes, nec ad essentiam, nec ad integritatem formæ pertinere, ut bene Suar. Henriq. & alij *loc. cit.* Et sic D. Th. *loc. cit. art.* 3. *ad* 3. apertè hoc sentit, dum hoc arbitrio Sacerdotis relinquit. Sic etiam Ludovicus *loco* statim *citando.* Et ante illum Archangel. *dist.* 14. *pag.* 535. *col.* 1. & communis, quam sequitur Valentia *disp.* 7. *q.* 1. *punct.* 3. & apud illum Sotus.

QVÆSTIO XII.

An dumtaxat hæc verba, Absolvo tè, *sint à Confessore exprimenda?*

AFfirmare videtur Ludovic. *q.* 1. *de Pœnit. art.* 15. *dub.* 1. *concl.* 1. *pag.* 325. ubi sic ait [No es licito añadir algunas palabras, como si fuessen de essentia, y necessidad de la forma; mas solamente se han de

deair

dezir las ordinarias, *Ego te absolvo, & concl.* 2. No sera illicito añadir alguna en razon de devocion (y desta manera se pone en la forma ordinaria, *à peccatis*, y el *in nomine Patris*, &c.) antes es licito.] Sic ille.

Sed certissimè respondeo negativè; sed apponenda esse omnia illa verba, quæ sanctè, & laudabiliter addita sunt ab Ecclesia. Sunt autem hæc: *Misereatur tui*, &c. *Dominus noster Iesus Christus te absolvat, & ego authoritate ipsius te absolvo, in primis ab omni censura Ecclesiastica, si quam fortè incurristi, in quantum ego possum, & tu indiges*: deinde, *ego te absolvo ab omnibus peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen. Passio Domini nostri Iesu Christi, & merita B. Mariæ, & omnium Sanctorum, & quidquid boni feceris, sit tibi in remissionem peccatorum, in augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ, Amen.* Sic communiter omnes DD. Legantur Coriolanus *loc. cit. n.* 9. & Trullench *lib.* 4. *c.* 2. *dub.* 3. *n.* 8.

QVÆSTIO XIII.

An sit peccatum omittere illa verba. Misereatur tui omnipotens Deus, *&c.*

AFfirmare videtur Granados *tract.* 1. *cit. disp.* 6, *sect.* 1. *n.* 2. dicens esse peccatum veniale illa absque necessitate omittere; mortale verò, si cum scandalo, & comtemptu omittantur.

Sed probabiliùs respondeo: nullum esse peccatum, nisi aliàs omittantur cum scandalo, & contemptu, quia tunc ad minus erit veniale (ne dicam mortale, ut dicunt Granados *cit.* & Fagundez *præcept.* 2. *lib.* 2. *c.* 9. *n.* 15. & apud illum Sot. *distinct.* 14. *q.* 1. *art.* 3. *ante versum Tandem*, Vivald. *de absolut. n.* 65. *mihi* 99.)

Prima pars hujus responsionis constat; quia illa verba, *Misereatur tui*, neque ad essentiam, neque ad integritatem Absolutionis pertinent, neque de illis Concilia mentionem faciunt: ergo neque erit veniale illa voluntariè omittere. Sic Fagundez *n.* 15. *cit.* & *n.* 2. Vivaldus *loc. cit.* Lugo *disp.* 23. *n.* 8. Archangelus *distinct.* 13. *pag.* 131. *col.* 1. & communis.

Secunda verò pars etiam patet; quia contemptus Ecclesiæ ritus in tanti Sacramenti administratione, ad minus erit veniale. Vix tamen crederem mortale esse, etiamsi quis precationem illam ex contemptu omitteret, dummodo contemptus sisteret intra limites hujus levis materiæ, eo quòd contemptus divinæ adhuc legis, determinatus ad materiam peccati venialis solùm est culpa venialis, ut bene in simili ait Cabrera 3. *parte, tom.* 3. *disp.* 59. *sect.* 2. & ex illo Diana 2. *parte, tract.* 17. *resol.* 2. Sic videtur sentire Sotus *loco* à Fagundez *citato*, ubi loquendo de omissione illorum verborum, *in nomine Patris, &c.* (non de omissione harum precationum, ut malè existimavit Fagundez) sic ait. Sed tamen omissio illius nullatenus esset peccatum mortale. Imò nisi interveniret aliquis contemptus, nec esset veniale. Sic Sotus. Ex omni ergo parte malè citatur à Fagundez pro sua parte. Cum Soto tenent Trullench *lib.* 4. *c.* 2. *dub.* 3. *n.* 8. & Gesualdus *c.* 2. *cit. n.* 14.

QVÆSTIO XIV.

An saltem sit peccatum omittere illa verba: Dominus noster Iesus Christus te absolvat, & ego authoritate ipsius te absolvo, in primis ab omni censura Ecclesiastica, si quam fortè incurristi, quantum ego possum, & tu indiges?

AFfirmant Granados *tract.* 1. *de Pænit. disp.* 9. *sect.* 1. *n.* 2. & Fagundez *loc. cit. n.* 16. ubi ait, quod nisi legitima causa excuset, ut magnâ confessionum affluentia, Iubilæum, &c. semper sit peccatum veniale, & fortè mortale illa verba omittere.

Sed probabiliùs longè respondeo, non solùm non esse peccatum mortale illa verba omittere, sed neque veniale, quia ex una parte illa verba nullo modo pertinent ad essentiam, aut integritatem absolutionis: & ex alia multoties expedit illa omittere, ut in Confessionibus quotidianis, ne absolutio prolixior fortè fiat, quàm ipsa confessio fuit: ergo in talibus casibus licitè potest confessor, imò & debet illa verba omittere, & vel juxta Concilium Moguntinum *c.* 24. *cit.* dicere: *Ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*, vel juxta Rituale Pauli V. *fol. mihi* 58. *Ego te absolvo ab omnibus censuris, si fortè incurristi, & à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.* Sic Coriolan. 1. *parte, sect.* 3. *art.* 11. *n.* 9. & 10. Bonac. *de censur. disp.* 1. *punct.* 5. *n.* 3. & Ioan. Sancius *disp.* 6. *n.* 13. Vbi bene advertit, quod respectu pœnitentium crebrò confitentium, & quorum habetur probabilis præsumptio eos excommunicationem non incurrisse, sufficiat dicere: *Ego te absolvo à peccatis tuis.* Imò tempore necessitatis urgentis sat erit dicere: *Absolvo te à peccatis*, ut notat ipse ex eodem Rituali Pauli V. Sic me citato, tenet Mendo *in Bullar. disp.* 23. *c.* 12. *n.* 124.

QVÆSTIO XV.

An sit peccatum omittere illa deprecatoria verba, Passio Domini Iesu Christi, & merita B. Mariæ, & omnium Sanctorum, & quidquid boni feceris, *&c.*

AFfirmant esse veniale, si absque rationabili causa omittantur, Suar. *disp.* 18. *sect.* 6. *n.* 2. & *disp.* 19. *sect.* 1. *n.* 18. Fagundez *præc.* 2. *lib.* 2. *c.* 9. *n.* 22. & Granado *tract.* 1. *cit. disp.* 6. *sect.* 1. *n.* 3.

Sed probabiliùs respondeo: neque esse veniale, etiamsi absque ulla necessitate omittantur; quia prædicta verba nec sunt de necessitate formæ, nec de præcepto, ut omnes Doctores concedunt, & colligunt ex Trident. *sess.* 14. *c.* 3. Sic Vivald *de Absolution. num. mihi* 99. *pag.* 187. & apud ipsum Sotus *in* 4. *distinct.* 14. *artic.* 3. ante versum *Tandem*. Sed certè Sotus, ut *suprà* vidimus, non de omissione harum precum, sed illorum verborum, *In nomine Patris, &c.* loquitur. Legantur Vega 1. *parte summa, c.* 6. *casu* 23. & 24. & Archangelus *loc. cit.* Trullench *lib.* 4. *c.* 2. *dubit.* 3. *n.* 8. Gesualdus *n.* 13. & me citato, Mendo citatus.

QVÆSTIO XVI.

An de essentia Absolutionis sint verba voce prolata?

NEgant Palud. *in* 4. *dist.* 17. *q.* 2. *art.* 1. & Adrian. *in* 4. *de confess. q.* 1. *col.* 6. quos citat, & sequitur Navar. *in Man. c.* 22. *n.* 36. & *in cap. Quem pænitet, de pænit. dist.* 1. Medina *Cod. de Confess. q. de modo confitendi*, Petrus Soto *lect.* 11. *de Confessione, versic. Tertium istud sit*, asserentes ad valorem Sacramenti sufficere dare absolutionem nutibus, aut scripto, aut quocumque alio signo, quo manifestetur intentio absolvendi Sacerdotis: & hanc sententiam esse probabilem, innuit Fagundez *lib.* 2. *cit. cap.* 10. *numero* 2. dum contrariam veriorem tantùm vocat, & pro illa citat Bonacina *ubi infrà*, Filliucium, & Molfesium. Sed certè malè. Probari tamen potest hæc sententia. Quia absolutio est actio judicialis: sed

sed iudices suam sententiam ferre possunt scripto: ergo & Sacerdotes.

Vnde certissimè respondeo, de essentia Absolutionis esse, vt eius verba propria voce humana à Sacerdote proferantur, quia id clarè colligitur ex Concil. Florent. *in litt. Eugenij*, vbi loquendo in particulari de hoc Sacramento Pœnitentiæ, sic ait: *Forma huius Sacramenti sunt verba absolutionis, qua Sacerdos profert, cum dicit, Ego te absolvo.* Quæ verba optimè expendit Suarez. Sic tenent ipse *disp.* 19. *sect.* 1. *n.* 3. & ante ipsum S.Thom. 3. *p.q.* 8. *art.* 3. *ad* 3. Nugnus *ibidem dub.* 1. *pag. mihi* 22. (vbi immeritò dicit, nullum authorem ex supra citatis contrarium docere) Caiet. *verb. Confessio, conditione* 11. Ægid. *disp.* 4. *n.* 65. Fagund. *loc. cit.* Bonac. *disp.* 5. *q.* 4. *punct.* 8. *in editione noua, n.* 2. & apud ipsum Sotus dicens: contrariam opinionem esse erroneam. Molfes. *tr.* 7. *cit. c.* 5. *n.* 14. vbi sic ait: Dum Sacerdos dicit pœnitenti: *Ego te absolvo*, &c. debet humana voce loqui, & sic non potest signis, & eo minus per scripturam aliquem absoluere. Et sic improbatur opinio Palud. Medinæ, & aliorum, qui dicebant, vt signis posset Sacerdos suam intentionem explicare in absolutione pœnitentis. Sic Molfes. Sic etiam Rutilius Benzonius *de fuga pestis, q.* 5. *concl.* 5. *fol. mihi* 108. *concl.* 6. benè docet, solam pœnitentiam, seu satisfactionem, cum non sit Sacramentum, seu pars eius essentialis, iniungi posse scripto. Filliuc. *tract.* 6. *c.* 3. *q.* 6. *n.* 6. Granados *disp.* 6. *cit. sect.* 1. *n.* 1. *pag.* 1099. vbi ait, esse certam sententiam. Valent. *disp.* 7. *punct.* 3. Laymau. *tr.* 6. *c.* 3. Hurtado *disp.* 5. *diffic.* 7. Lugo *disp.* 13. *n.* 2. *pag.* 192. Candidus *loc. cit. art.* 7. *dub.* 6. *n.* 10. & est communis omnium Theologorum. Lege Baunium *tr.* 4. *de pœnit. q.* 4. Qui ad minorem argumenti contrariæ sententiæ multipliciter respondet. Primò, quod omnium Tribunalium hæc sit consuetudo, vt Iudicum sententia sit vocalis. Secundò, quod alia sit ratio fori interni, & alia externi; nam in illo idem est testis, actor, & reus: in externo verò minimè. Et ideo non valet consequentia de vno foro ad aliud. Cuius rei ratio alia afferri non potest, quàm Christi Domini institutio, quam talem esse constat ex praxi Ecclesiæ, & traditione omnium sæculorum. Lege etiam Palaum *tr.* 23. *punct.* 5. *n.* 1. & Trullench. *c.* 2. *cit. dub.* 4.

Qvæstio XVII.

An forma Absolutionis deprecatiua, v.g. Absoluat te Deus, *sit sufficiens ad remittenda peccata?*

Affirmant Sot. *in* 4. *dist.* 3. *art.* 5. apud Suarez, & Fagundez, sed certè non ita clarè, vt ipsi existimant. D. Bonau. *dist.* 18. *art.* 2. *q.* 1. & 2. Aleus. *q.* 82. Mayron. *dist.* 14. *q.* 2. Imò Author eiusdem libelli, quem refert, & impugnat S.Th. *opusc.* 22. *c.* 5. existimauit non solùm huiusmodi formam esse sufficientem, verùm etiam magis conuenientem, eo quod forma Extremæ Vnctionis verbis deprecatoriis constat: ergo constare quoque poterit forma pœnitentiæ.

Sed certissimè respondeo: non esse sufficientem, quia absolutio est proferenda, & danda per modum iudicialis sententiæ: at forma deprecatiua repugnat cum forma iudicij; ounquam enim sententia modo deprecatiuo profertur: ergo. Sic S.Thom. 3. *p. q.* 84. *art.* 3. *ad* 1. Palud *dist.* 22. *q.* 3. P. Soto *lect.* 4. *de Confess.* Nauar *c.* 1. *de Pœnit. dist.* 6. *à n.* 9. Dominic. Soto (iam sibi, & bene, contrarius) *dist.* 14. *art.* 3. Suar. *disput.* 8. *sect.* 1. *n.* 14. Fagund. *lib.* 2. *cit. c.* 9. *n.* 8. Granados *disp.* 6. *cit. n.* 27. *pag.* 1108. Hurtado *disp.* 5. *diff.* 3. Henriquez *lib.* 1. *de Pœnit. c.* 11. *n.* 4. Bonac. *disp.* 5. *q.* 4. *punct.* 2. *n.* 8. Lugo *disp.* 13. *n.* 92. & communis, quam tenet etiam Trullench *lib.* 4. *c.* 2. *dub.* 3. *n.* 11. & *dub.* 4. *n.* 1. & Bauny *loc. cit.* Qui ad argumentum oppositæ sententiæ bene negat consequentiam, eo quòd effectus Extremæ Vnctionis, à precibus, quæ futuræ vim habent, dependet; huiusmodi autem nihil est in pœnitentia.

Qvæstio XVIII.

An saltem sit sufficiens ad valorem Sacramenti Absolutio modo imperatiuo prolata, vt v.g. Absoluaris à me, *vel* absoluatur Petrus à me.

Negant aliqui recentiores apud Henriq. *loco cit. lit. G.* & ipse, vt ait Granados *disput.* 6. *cit. n.* 29. dubiam credit talem formam.

Sed ego absque dubio respondeo: esse sufficientem, quia satis declarat propriam iudicis potestatem. Sic Suarez, Fagundez, Granados, & Hurtado *loc. cit.* & Bonacina *disp.* 5. *q.* 4. *punct.* 2. *n.* 7. Vasquez *q.* 84. *art.* 3. *dub.* 4. *n.* 12. & Nugnus 3. *p. q.* 84. *art.* 3. *dub.* 2. *concl.* 4. *pag.* 28. & Lugo *loc. cit. n.* 104. & communis.

Qvæstio XIX.

An validum sit Sacramentum datum cum his formis: Volo absoluaris: Placet te absolui: Iubeo hunc absolui: Sacramentum absolutionis tibi impendo, &c.

Negant Caietan. 3. *part. q.* 84. *art.* 3. Sotus *in* 4. *dist.* 14. *q.* 2. *art.* 3. Petr. Soto *lect.* 4. *de Confess. vers. Secundum, fol. mihi* 166. Bonac. *loc. cit. num.* 9. Henriquez *lib.* 4. *c.* 11. *n.* 3. *lit. I.*

Sed æquè probabiliter respondeo: esse validum, quia illis formis verè significantur actus iudicis sententiam decisiuam absolutionis à peccatis proferentis. Sic Suar. & Hurt. *loc. cit.* Fagundez *loc. cit.* Vasq. *loc. cit. dub.* 3. *num.* 12. Filliuc. *tract.* 9. *cap.* 3. *num.* 68. Scotus, Gabriel, Rosella, & alij apud ipsos, Lugo *loc. cit. num.* 143.

Qvæstio XX.

An sit peccatum mortale prædictis Absoluendi formulis vti?

Negat G. Hurtado *disp.* 5. *cit. diff.* 3. *fine*, existimans, esse tantum veniale. Sententiam huius Doctoris refert Diana 1. *p. tr.* 13. *resol.* 34. tacens quid ipse sentiat, sed hoc non est illi novum.

Sed probabiliùs respondeo: esse mortale, quia prædictæ formæ sunt valdè dubiæ: ergo graue mortale sacrilegij erit illis vti. Sic Fagundez *lib.* 2. *cit. c.* 9. *num.* 10. & *lib.* 13. *c.* 1. *n.* 8. Nugnus *loc. cit.* Suarez *disput.* 19. *sect.* 1. *num.* 24. quatenus ait, esse valde illicitum. Bonac. *loc. cit. num.* 11. & apud illum Sotus, Valentia, Reginaldus, Henriquez, & alij. Secus esset dicendum, si quis hac vteretur forma: *Tu absolueris à peccatis tuis per me*, vt ait Vega *c.* 6. *cit. casu* 4. per hæc verba. [P. si el Confessor que absoluisse con esta forma: *Tu absolueris à peccatis tuis per me*, seu, *à me*; ò, *peccata tua remittuntur à me*, pecarà, y si la absolucion dada con esta forma serà valida? Respondo, que pecarà, aonque no *genere suo* mortalmente, si no ay en ello escandalo; y que el Sacramento dado en esta forma serà verdadero, &c.] Sic Vega post Sotum quem affert, & sequitur Reginaldus *lib.* 8. *n.* 3.

QVÆSTIO XXI.

An sit validum Sacramentum his formulis datum: Remitto tibi peccata, *vel* condono te?

Respondeo affirmatiuè, quia hæc verba ooo differunt essentialiter ab illis verbis, *Ego te absoluo.* Sic Doctores nuper citati, & Granado *tr.1. de Pœnit. disp.6.n.29.* Logo *disp.12.n.141.* Trulleoch *lib.4. c.2. dub.4.n.1.* & Gesualdus *loco cit.c.3.n.10.*

QVÆSTIO XXII.

An etiam sit peccatum mortale his verbis absoluere?

Affirmant Bonac. *disp.5. quæst.4. punct.2.n.11. vers. Addo,* & apud ipsum Suarez *disp.19.sect.1. num.24.* Ægidius & alij, quibus adde Fagundez *præcept.2. lib.3.cap.1.num.8. pag.347.* vbi sic: Tertiò, quia sicut sub peceato mortali obligat consuetudo absoluendi communis, per bæc verba, *Ego te absoluo;* & peccaret mortaliter qui illam mutaret, & diceret, *Ego tibi remitto peccata.* Licèt efficiat verum Sacramentum. Sic ille. Et ante ipsum Nugnus *3.p.q.84. art.3.dub.2.fine,* & Llamas *4.part. Method.c.2.§.1. in fine,* per hæc verba. Si quis diceret: *Ego remitto tibi peccata,* &c. Factum teneret, sed esset mortale peccatum, & inusitatus loquendi modus ab Ecclesia, & præsumptuosus. Sic ille. Et etiam Archangel. *in 4. dist.14. pag.131.col.1.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non esse, nisi veniale: quia prædicta mutatio, in opinione ferè omnium, solùm est accidentalis, vel materialis, non verò formalis, & quoad significatiooem: ergo solùm erit venialis. Sic Sotos *in 4.dist.14.q.1.art.3.* Reginald. *lib.8. c.1.n.3.* Filliucius *tr.6.c.3. num.67.* Hurtado *disp.5. diffic.3.in fine,* Ochagauia *tr.1.de Pœnit.q.6.num.6.* & Diana *part.5.tract.5.resol.39.*

QVÆSTIO XXIII.

An validum sit Sacramentum, si detur Absolutio sub conditione de præterito, v.g. Absoluo te, si deseruisti coocubinatum?

Respondeo: esse validum, si conditio addita à Coofessario verificatur, secus verò si non verificatur conditio, v.g. si dicat Confessarius, *Absoluo te, si deseruisti concubinatum;* si revera deseruit, Sacramentum erit validum. Si verò reuera non deseruit, Sacramentum erit nullum. Ratio est, quia stante veritate conditionali, statim Sacramentum sortitur suum effectum, si verò non stat, nihil fit. Sic omnes DD.

QVÆSTIO XXIV.

An Confessarius licitè aliquando possit proferre Absolutionem sub conditione de præterito?

Respondeo: posse semper quod rationabilis, & iusta causa addit: secus aliàs. Prior pars probatur: quia si Confessarius dubitet, an verba absolutionis protulerit, tunc validè, & licitè absoluere potest sub hac conditione exterius prolata, vel mente tantùm retenta, *Si non es absolutus, ego te absoluo.* Deinde quando is, qui confitetur ita virtuosus apparet, vt vix colligat Sacerdos, an illa quæ confitetur sint peccata, tunc etiam validè, & licitè potest eum cum conditione hac absoluere: *Si ea quæ confessus es, sunt peccata, ego te absoluo.* Verum tamen est quod in hoc casu communiter certa materia adiungitur dubiæ, vt sic absolutio impendi absolutè possit. Licèt semper sit liberum pœnitenti, solam materiam dubiam confessioni subiicere, quando certam mortalem noo habet, aut in solam venialem fuerit lapsus, vt optimè Sancius *disput.6.n.12.* & Diana *4.p.tr.3.resol.53.* Vega *1.part. summæ, c.63. casu 30.col. mihi 641.* quidquid sentiant Hurtado *disp.9.de Pœnit. diff.7.* Suarez, & Granado *disp.6.n.18.* Legantur Regioald. *lib.8.num.9.* Baunius *q.5.* & Gesualdus *n.14.*

Posterior verò pars constans est etiam apud omnes, nam valdè illicitum est tradere sub dubia forma quod Christus Dominus sub certa forma mandauit, vt bene Trullench *lib.4.c.2.dub.4.n.4.*

QVÆSTIO XXV.

An valeat Sacramentum Pœnitentiæ, si detur Absolutio cum conditione de præsenti, vt si dicatur, si Deus vult, aut si ego possum te absoluere, te absoluo?

Respondeo esse validum, si adsit conditio, quam Coofessarius apponit, secus verò, si conditio absit, quia tunc confessio erit nulla, & oportebit illam iterari. Sic tenent communiter omnes, præcipuè Caietan. *verb. Absolutio.* Nauar. *cap.26.n.12.* Henriquez *lib.1. de Pœnit. cap.12.num.1.* & alij, constatque ex dictis.

QVÆSTIO XXVI.

An possit Confessarius licitè prædictam conditionem de præsenti in absolutione apponere?

Respoodeo posse, quoties rationabiles occurrant causæ, quas interdum occorrere posse nullus dubitat. Sit prima, quaodo Confessarius dubitat, an pœnitens habeat vsum perfectum rationis, vt si est puer: vel an habeat necessarium dolorem, vel an phreneticus sit, an sanæ meotis, tunc optimè potest, imò debet licitè absoluere illum, sub hac conditione, *Si possum, vel si capax es, aut si habes vsum rationis, vel peccata, Ego te absoluo à peccatis,* &c. Secunda est, qoando pœnitens est in articulo mortis, & oequit exhibere signa contritionis; tunc optimè potest Confessarius, imò & tenetur absoluere illum, cum cooditione, *Si capax es, vel si possum,* &c. *Ego te absoluo à peccatis tuis,* &c. Si verò absque vlla rationabili causa prædictæ conditiones à Confessario apponaotur, peccatum ab eo committitur, vt ex dictis *quæst. præcedenti* constat. Sic tenent DD. *nuper citati,* & Bonacina *disp.5.quæst.4. punct.3.* Granados *tr.1.cit.disp.6.sect.3.n.19.* Fagundez *præcept.2.lib.2.c.5.n.12.* Reginaldus *lib.8.num.8.* & communis.

QVÆSTIO XXVII.

An valeat Sacramentum Pœnitentiæ, si absolutioni addatur conditio de futuro, v.g. Si restitueris cras famam Petro, ego te absoluo?

Affirmatiuam sententiam esse satis probabilem insinuat, & non leuiter probat Nauarr. *de Pœnitent.dist.6.in cap.1.in princip.num.64.* licèt contrariam apertè definiat *n.62.& 63.* quidquid dicat Granados *disp.6.n.22.pag.1107.*

Sed certissimè respondeo: non valere, sed talem absolutionem esse non solùm illicitam, & sacrilegam: verùm etiam irritam, & nullam. Sic Nauarr. *n.62.cit.* per hæc verba: Tertia declaratio, quod ab-

solutio non debet fieri sub conditione, puta si satisfecerit; nam taliter absolutus non esset simpliciter absolotus, *c. actus, de reg. iur. lib. 6.* Sic ille, & *in Man. cap. 26. num. 21.* vbi sic ait. Admonens etiam id quod *vbi suprà num. 62.* quod non debet absoluere ab excommunicatione de futuro, & minùs à peccatis, dicendo: *Ego te absolno ab Excommunicatione, aut à tuis peccatis, sub conditione, si illud, aut illud feceris, aut si satisfeceris.* Tum quia absolutio non debet esse in suspenso, ex *c. ad hæc quoniam, de appell.* Tum quia, licèt sortiretur effectum post impletam conditionem, peccaret tamen qui eam sic faceret, vt dixi *ibidem n. 65.* Quamuis posset ferre sub conditione de præterito, quæ actum non suspendit, *l. cum ad præsens, ff. si certum petatur*, velnti dicendo: *si fecisti, aut præstitisti talem rem, ego te absoluo*, vt dicitur, cum de baptismo dubitatur, *si tu non es baptizatus, ego te baptizo, cap. 2. de Baptism.* Sic Nanarr. Malè ergo dicit Granados *loc. cit.* nullam definiisse sententiam in hac re Nauarr. definit enim semel, & iterum. Sic etiam tenent cum ipso omnes Doctores. Henriquez *lib. 1. cit. cap. 12. n. 5.* citans Nauarrum *loc. à nobis cit.* Caietan. *verb. Absolutio, cap. 1.* Syluest. *Absolutio 3. n. 1.* Armilla *eodem verb.* Suarez, Vasquez, Ægidius, Ochagauia, quos citat, & sequitur Hurtado *disp. 5. difficult. 8.* Granad. *loc. cit.* Rodriguez, Reginald. Graff. Pesant. & alij, quos citat, & sequitur Bonacina *disp. 5. q. 4. punct. 5. num. 1.* Tolet. *lib. 3. c. 12. n. 3.* & Fagundez *loc. cit.* Lugo *disp. 13. n. 109.* & omnes, inter quos Palaus *tr. 23. punct. 5. n. 9.* Trullench *lib. 4. c. 2. dub. 4. n. 5.* & Bauny *tr. 4 q. 5. pag. 85.*

QVÆSTIO XXVIII.

An Absolutio Sacramentalis collata absenti sit valida?

AFfirmarunt olim Paludan. D. Anton. Syluest. Armilla, Nauar. & alij quamplures, quos referunt Coriolan. *1. p. sect. 2. art. 10. pag. 221.* Fagundez *lib. 2. c. 10. à n. 4.* & alij recentiores.

Sed certissimè respondeo, nullo modo esse validam, etiam extrema necessitate interueniente. Sic omnes, post Decretum Clem. VIII. super hoc editum die 20. Iunij anno 1602. in quo decernit, oppositam sententiam ad minus esse falsam, temerariam, & scandalosam: additque excommunicationem ipso facto incurrendam, & sibi reseruatam contra violatores huius Decreti, per hæc verba.

Die vigesima mensis Iunij, anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi 1602. in generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis, habita in Palatio Apostol. in monte Quirinali, coram Sanctissimo Domino Nostro Domino Clemente Diuina prouidentia Papa VIII. proposita quæstione, vtrùm liceat per litteras, seu internuncium Confessario absenti peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere: Sanctissimus Dominus Noster, auditis votis Patrum Theologorum, & re cum Illustrissimis & Reuerendissimis DD. Cardinalibus contra hæreticam prauitatem Generalibus Inquisitoribus, maturè ac diligenter considerata, hanc propositionem: scilicet licere per litteras, seu internuncium Confessario absenti peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absenti absolutionem obtinere, ad minus vti falsam, temerariam, & scandalosam damnauit, ac prohibuit, præcepitque, ne deinceps ista propositio in publicis, priuatisque lectionibus, concionibus, & congressibus doceatur, néve vnquam, tanquam aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo deducatur. Quod si quis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut etiam de ea disputatiuè tractauerit, nisi forsan impugnando, vel ad praxim directè, seu indirectè deduxerit, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam ipso facto incurrat, & à qua non possit, præterquam in articulo mortis ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ maiore Pœnitentiario, nisi pro tempore existente Romano Pontifice, absolui, aliis etiam pœnis arbitrio infligendis subiaceat. Hucusque verba Decreti Clementis, post quod id omnes docent Doctores. Legantur Coriolanus *loco citato.* Bonacina *statim citandus.* Suarez *disp. 19. sect. 3.* Vasquez *q. 91. art. 3. dub. 2.* & alij apud ipsos, lege Palaum *punct. 5. cit. n. 7. & 8.* Trullench *lib. 4 c. 2. dub. 4. n. 10.* & Thomam Hurtado *tom. 1. Moral. resol. tr. 3. c. 4. resol. 30. à n. 170.* ubi contra nonnullos Doctores optimè probat non solùm esse illicitum absenti Sacramentaliter confiteri, & ab eo absolutionem accipere, verùm talem confessionem, & absolutionem esse inualidam.

QVÆSTIO XXIX.

An saltem sit valida absolutio collata pœnitenti, qui per litteras misit sua peccata Confessario, & deinde in præsentia eiusdem dicit se de omnibus illis accusare?

NEgate videtur Becanus *de Pœnit. cap. 57. quæst. 8. pag. mihi 846.* & fortiter negat Nugnus *in addit. q. 9. art. 3. vers. vnde infertur, pag. 520.* sibi tamen contrarius, vt statim.

Sed longè probabiliùs respondeo: valere, quia non datur absolutio absenti, sed pœnitenti præsenti. Sic vt certum supponit Nugnus *in add. q. 9. art. 3. diff. 2. not. 1. pag. 518.* & Pitigianus, quem citat (& sequitur Bonacina *disp. 5. quæst. 4. punct. 5. n. 2.* & Suarez apud Nugnum *loco citato.* Kellisonius *in 3. p. tom. 2. q. 9. art. 3. dub. 3.* quem citat, & sequi videtur Machado *tom. 1. lib. 2. p. 4. tract. 5. docum. 5. n. 3.* his verbis: [Vn autor graue defiende, que aunque la confession se vbiesse hecha por escrito, como la absolucion se diesse en presencia, no se contrauenia al Decreto de Clemente VIII. Arestigua con el Card. Bellarmino, que el dicho Pontifice *viua voce* declarò, que no auia sido su intencion, prohibir la absolucion del penitente dada en presencia, aunque se vbiesse confessado en ausencia del Confessor, sino la absolucion del Confessor dada a el penitente en su ausencia.] Sic ille.

QVÆSTIO XXX.

An si Sacerdos inaduertenter pœnitentem non absoluat, possit illum parum distantem absoluere?

REspondeo posse, si aliàs Confessor nequeat pœnitentem reuocare sine scandalo, vel alio incommodo. Quia ad absolutionem non requiritur contactus physicus, sed sufficit præsentia quædam moralis, ita vt Sacerdos videat pœnitentem, aut alio sensu illum percipiat. Sic Ochagau. *tr. 2. de confessione, q. 41. n. 6.* Diana *p. 5. tr. 13. resol. 56.* Benzon. *de fuga pestis, q. 5. fol. mihi 106.* & Molfes. *1. p. summa, tr. 7. c. 5. n. 59.* per hæc verba. Est bene verum, quod si pœnitens cõfessus sit præsentialiter peccata sua Confessario, qui post discessum pœnitentis dubitet an illum absoluerit, tunc Confessarius eum dexteritate vocare debet pœnitentem, & suam negligentiam illi aperire. Quod si id facere nequeat sine scandalo, & pœnitẽs sit moraliter præsens, nempe parumper distans, etiã viginti passus: & ex qualitate personæ probabiliter constet Confessario, pœnitentem non incidisse in nouum peccatum mortale, potest tunc Confessarius pœnitentem illum absoluere. At si certus sit de absentia,

vt

vt quia constaret illum discessisse ex templo, vel illum non videat, non potest illum absoluere. Sic ille.

QVÆSTIO XXXI.

An sit valida absolutio data moribundo, qui per litteras, aut internuncium confessionem postulans à confessario domum dumtaxat à longè vidente, moribundo in illa incluso collata est?

AFfirmarunt, io facti contingentia, nonnulli docti, & amici recentiores, ex eo quod tunc moribundus moraliter est præsens alicui sensui Confessarij, sumpto continente pro contento, id est domo pro pœnitente in ea incluso.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: non esse validam, quia verè, & in rigore tunc absolutio datur absenti, cum Sacerdos nullo modo pœnitentem videat, aut auditu, aut alio sensu percipiat: quod est necessarium, vt ex dictis constat. Secus esset dicendum, si in proposito casu Sacerdos à longè audiret pœnitentem confessionem postulantem. Quia tunc verè esset illi moraliter præsens; & ideo validè posset illum absoluere, aliàs minimè, etiamsi videat domum continentem moribundum; nam vltra hoc requiritur, vt ipsemet pœnitens à Confessario præsens cognoscatur per aliquem sensum, vt ex nuper dictis, & ex Decreto Clementis VIII. suprà relato liquet. Sic tenent viri Doctissimi à me de hoc casu consulti, inter quos est vnus in rebus moralibus fine secundo, nempe N.R.P.Fr. Franciscus à Sancto Iuliano, olim in Complutensi, & Salmantino nostro Collegio dignissimus Lector: Minister Prouincialis huius nostræ Spiritus sancti Prouinciæ, & hodie totius Religionis Definitor Generalis. Doctor P. Gaspar Hurtado, Decanus in Academia Complutensi, & alij.

QVÆSTIO XXXII.

An possit iterari Absolutio super eadem peccata semel ritè Confessa?

NEgant Guillelmus de Rubion *in 4. distinct.* 15. *q.* 2. & alij quidam, apud Ricardum *dist.* 18. *art.* 2. *q.* 2.

Sed certissimè respondeo: posse, si eorundem peccatorum confessio iteretur. Quia quamuis in hoc casu materia remota (nempe peccata) sit eadem, materia proxima (quæ est confessio eorum cum nouo doloris actu) est noua, quod sufficit, vt probat vsus & praxis omnium Catholicorum. Sic S.Th. *in 4. dist.* 28. *quæst.* 1. *art.* 3. *quæst.* 2. *ad* 4. Suarez *disp.* 38. *sect.* 1. *n.* 6. *& sect.* 4. Vasquez *q.* 92. *art.* 2. *dub.* 6. Henriquez *lib.* 1. *de Pœnitent. cap.* 9. *n.* 4. *lit.* P. Granados *tract.* 1. *de Pœnit. disp.* 4. *num.* 4. *pag.* 1096. Bonacina *loco citato, punct.* 4. *num.* 1. Lugo *disp.* 13. *sect.* 3. & omnes communiter, de quo adhuc *infrà.*

QVÆSTIO XXXIII.

An vnica absolutione possit Confessor plures pœnitentes absoluere?

REspondeo affirmatiuè, quia in hoc nulla est implicatio; sicut non est in eo, quod quis vnica aspersione multos baptizet dicendo, *Ego vos baptizo in nomine Patris*, &c. Vnde si ingruente procella, grassante peste, vel sæuiente prælio, aut incendio, Confessarius audiat simul multos alta voce aliquod peccatum confitentes, potest, imò & debet, aut saltem expedit, simul eos absoluere dicendo: *Ego vos absoluo à peccatis vestris, in nomine Patris*, &c. Sic Nauarrus *cap.* 8. *n.* 13. Sotus *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 5. Henriquez *lib.* 1. *de Pœnitent. cap.* 11. *n.* 4. *& lib.* 2. *c.* 2. *n.* 3. Bonacina *loc. cit. punct.* 2. *n.* 4. Fagundez *præcept.* 2. *lib.* 3. *c.* 3. *n.* 11. & communiter omnes.

QVÆSTIO XXXIV.

An absolutio Sacramentalis possit per aliquod tempus differri, post factam confessionem, & impositam satisfactionem?

VIdetur quod non, quia in aliis Sacramentis requiritur, vt forma coniungatur cum materia proxima præsente: ergo.

Nihilominus tamen respondeo: posse, etiamsi sit per plures dies, nec Confessarius recordetur singulorum peccatorum, aut pœnitentiæ iniunctæ (ad summum sat erit, vt hanc recolat;) & ratio est, quia Sacramentum Pœnitentiæ, cum sit adinstar iudicialis actus, non requirit tantam continuationem agendorum, vel dicendorum, sicut alia Sacramenta (excepto Matrimonio, quod etiam tam strictam coniunctionem inter materiam, & formam non requirit.) Sic Henriquez *lib.* 2. *de Pœnit. c.* 15. *n.* 3. *&* 4. Nauarrus *cap.* 9. *n.* 19. Reginaldus *lib* 8. *n.* 11. & alij quamplurimi apud ipsos, & est communis.

QVÆSTIO XXXV.

An confitens generaliter de peccatis aliàs confessis, & absolutis, possit per partes absolui?

REspondeo, posse, licet debeat haberi ratio de reuerentia Sacramenti, ne passim, & per horas interpolatas velit pœnitens absolutionem recipere. Probatur, quia peccata iam ritè confessa, & absoluta, non sunt materia necessaria, sed voluntaria, & libera confessionis: ergo poterit pœnitens per partes ab eis absolui. Et hæc est praxis, dum Parochus per multos dies facit confessionem longam de consilio, & celebrat quotidie. Sic Victoria *n.* 166. Henriquez *lib.* 2. *cit. c.* 12. *n.* 2. Soto *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 5. *& q* 4. *art.* 3. Sà *verb. Absolutio, num.* 25. Candidus *disqu. sit.* 24. *art.* 4. *dub.* 6. & communis.

QVÆSTIO XXXVI.

An possit Confessarius proferre verba absolutionis sine intentione, ob metum mortis à pœnitente incussum, si non absoluat?

AFfirmant Ludouicus de S. Iuan *tract. de Enthar. q.* 7. *art.* 8. *disf.* 4. *fol.* 167. & Sancius *in select. disp.* 36. *n.* 7. quem & refert Diana 3. *p. tr.* 6. *resol.* 83. & defendit à calumnia Castri Palao (licèt in suamet defensione sibimet contrarietur.)

Sed longè probabiliùs respondeo: non posse, quia illa simulatione fit magna iniuria Sacramento, & non minor pœnitenti, qui existimat in eo casu esse absolutum. Sic Castro *in opere morali, tom.* 1. *tract.* 1. *disp.* 1. *punct.* 13. *n.* 8.

Ex quo constat, nulla ferè probabilitate dixisse eundemmet Sanc. *loc. cit. num.* 8. posse etiam Confessarium, ob solarium pœnitentis scrupulosi, anxiè petentis absolutionem, verba eius sine intentione proferre, si videat Confessarius vsu rationis, aut materia ad eam impartiendam carere. Hæc enim insufficientissima causa est vtendi simulatione intentionis in administratione tanti Sacramenti, vt apud omnes est notum. Quare mirot Dianam hanc sententiam Sancij referentem, & non reprobantem.

QVÆSTIO XXXVII.

An ad substantiam Absolutionis pertineat, quod dum Sacerdotes illam proferunt, manus capitibus pœnitentium imponant.

AFfirmant aliqui apud Raynerium *c.5. de Absolution. pag. mihi 7.*

Sed certissimè respondeo: nullo modo pertinere, neque esse necessariò faciendum, imò potius, quandoque id facere malum esse, vt si pœnitens sit fœmina molli pulchritudine ornata. Sic Raynerius *loc. cit.* & Nauarr. *cap. 1. de Pœnit. dist. 8. n. 29.* vbi sic ait: Secundum autem præambulum est, scilicet manus impositio super capite, quod maxima cura, etiam cum duabus manibus seruari video, adeò est absolutioni accidentale, vt neque sit de necessitate præcepti faciendum, secundùm Thom. *3. p. quæst. 84. art. 4. Imò aliquando facere malum est, puta cùm pœnitens est fœmina, & fortè molli pulchritudine, vt molliter ornata.* Quoniam, vt ait Hieron. *lib. 1. aduers. Iouin. relatus in cap. Hospitiolum, 32. distinct. si bonum est mulierem non tangere, malum est ergo tangere.* Sic Nauarrus, & omnes DD. præcipuè Coriolanus *de casibus reseruatis 1. p. sect. 3. vbi de secunda conditione confessionis.* Addens, solum in vno casu esse necessarium, vt Sacerdos manum suam super pœnitentem extendat, vtputà quando adsunt circunstantes, & Sacerdos rationabili de causa absolutionem denegat pœnitenti, & ex eo quod non extenderet manum super illum, adstantes possent suspicari, quod propter aliquod graue peccatum pœnitens non esset absolutus: tunc enim debet manus extendere, & dicere pœnitenti, quod propter circunstantes id facit, ne de illo scandalizentur; sed quod nihilominus non dat ei absolutionem, sed dicit aliquam aliam orationem, vt ita confusus non recedat. Sic ille.

QVÆSTIO XXXVIII.

An Sacerdos possit his verbis, Absoluo te, *validè vti, ad absoluendum à peccatis, simul & à censuris?*

NEgare videntur Syluester *Absolutio 6. num. 1. §. Quartum est,* & Vega *cap. 6. casu 50.*

Sed probabiliùs respondeo, validè posse, quia nulla est implicatio in hoc: cum & verificetur forma Sacramentalis, & relaxatio vinculi censuræ: ergo dicendo: *ego te absoluo,* si intendat simul absoluere à censuris, & à peccatis, ab vtroque validè absoluet, quia quamuis vtraque absolutio sit simul tempore, absolutio tamen censurarum est prior natura, quod sufficit ad valorem vtriusque. Sic Nauarrus *de Pœnit. distinct. 5. in cap. Consideret, §. cautum, num. 32. & 33.* vbi ex Gersone *2 part fol. 183. col. 1. sub cap. Confessio, & col. 3. sub cap. excommunicationum,* sic ait: Confessarium qui recta intentione super pœnitentem dixit: *Absoluo te in nomine Patris,* &c. non solùm à peccatis, sed etiam à censuris absoluisse indicandum. Ex quo infertur, Palud. dictum procedere, etiam quando Confessarius non absoluisset expressè à censuris, sed solùm generaliter dixisset, *Absoluo te.* si modò id recta intentione dixisset. Rectam verò intentionem illam arbitror esse, qua Confessarius absoluere proponit à necessariis, qualem puto, vel expressam, vel virtualem omnes Confessarios habere. Sic optimè Nauar. Quod idem repetit *dist. 6. cap. 1. n. 17. & 28.* Sotus *dist. 14. q. 1. art. 2.* Henriquez *lib. 4. & 1. de Pœnit. c. 11. n. 3.* Bonacina *disp. 5. q. 4. punct. 1. n. 19.* Ægid. *disp. 14. num. 31.* Coriolan. *1. part. sect. 2. art. 14. num. 6. & 7. pag. 185.* Granados *de Pœnitent. tract. 1. disput. 6. sect. 1. num. 2.* & communis, quam tuetur Trullench *lib. 4. cap. 2. dub. 3. n. 13.*

QVÆSTIO XXXIX.

An etiam licitè possit Sacerdos, his verbis, Absoluo te, *à peccatis, & à censuris simul absoluere pœnitentem?*

AFfirmant Bonacina *loc. cit. vers. objicies secundò.*

Sed æquè probabiliter respondeo: non posse, nisi in casu necessitatis, quia verè nonnulla inordinatio est omittere modum consuetum absoluendi prius ab excommunicatione: erit ergo peccatum veniale. Sic Granados *loc. cit. pag.* 1100. per hæc verba. Sed si quis nollet eam absolutionem (à censuris videlicet) præmittere, quamuis peccaret recedendo à communi vsu (nisi in valde vrgenti casu,) non crederem, per se loquendo, peccare mortaliter, dummodo mediis verbis, quæ post subiunguntur, scilicet *Ego te absoluo*, intenderet non solùm à peccatis, sed etiam à censuris absoluere pœnitentem. Sic ille. Et idem docet Bossius, licèt non ita clarè, de Iubileo *sect. 1. casu 23. n. 18. 19. &* 20. & omnis.

QVÆSTIO XL.

An sit à præfata distincta forma absolutionis danda pœnitentibus, præcipuè Religiosis, habentibus Indulgentiam plenariam pro tempore mortis?

REspondeo: esse distinctam ex congruitate, non ex necessitate; sic enim præfata sufficit. Primò ergo dicat infirmus: *Confiteor Deo,* &c. si potest, si verò non potest, dicat alius eius nomine. Postea Confessor, cui fuit confessus, dicat: *Misereatur tui,* &c. *Indulgentiam,* &c. & deinde, sequentia.

Auctoritate Dei, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tibi concessa, mihique in hac parte commissa, Ego te absoluo ab omni sententia excommunicationis maioris, vel minoris, si quam incurristi: & restituo te vnitati fidelium, & Sanctis Sacramentis Ecclesiæ. Item eadem auctoritate absoluo te ab omnibus peccatis tuis, & à transgressione Regulæ, & statutorum. Item auctoritate Dei, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & etiam Domini nostri Papæ, mihi in hac parte commissa, in quantum claues Sanctæ Ecclesiæ se extendunt, si ista vice morieris, Absoluo te ab omnibus pœnis tibi in Purgatorio debitis propter culpas, & offensas, quas contra Deum, animam tuam, & proximum tuum commisisti, & quantum mihi permittitur, restituo te illi innocentiæ, in qua eras, quando baptizatus fuisti. Si verò ista vice non morieris, reseruo tibi plenariam Indulgentiam concessam à Domino Papa pro vltimo articulo mortis tuæ, vt in ea commissione præfata Indulgentia Domini nostri Papæ continetur. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen. Et hæc prima forma.

Datur & alia absolutionis forma ab omni casu, etiam pertinente ad Papam, quæ datur Religiosis in agone existentibus, authoritate Priuilegiorum Ordinis, & est huiusmodi.

Dominus noster Iesus Christus per merita suæ sacratissimæ Passionis te absoluat, & gratiam suam tibi infundat, & ego authoritate ipsius, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Summorum Pontificum, mihi in hac parte commissa, Absoluo te ab omni vinculo excommunicationis maioris, vel minoris, vel sententiæ suspensionis, & interdicti: & dispenso tecum in omni irregularitate, si quam contraxisti: & restituo te vnioni, & participationi fidelium, necnon Sanctis Sacramentis Ecclesiæ:

eadem

eadem auctoritate Absoluo te ab omni transgressione votorum tui Ordinis, & statutorum Papalium, Generalium, Prouincialium, Custodialium, Localium, & Synodalium quorumcunque.

Eadem authoritate Absoluo te ab omni officio malè persolnto, horis indebitè transpositis, vel dimissis. Item eadem auctoritate: Ego Absoluo te ab omnibus peccatis tuis, quibus contra Deum, fragilitate humana, ignorantia, vel malitia deliquisti, concedens tibi remissionem, & Indulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum confessorum, & cunctorum, de quibus etiam non recordaris, aut oblitus fuisti, in quantum claues Ecclesiæ se extendunt. Item eadem auctoritate, Ego Absoluo te à pœnis Purgatorij, quas pro peccatis commissis, & delictis in hoc mundo perpetratis meruisti, restituendo te illi innocentia, in qua eras, quandò baptizatus fuisti. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen. Quod si hac vice non decesseris, referno tibi hanc gratiam vsque ad extremum mortis tuæ articulum. Sic ex Compendio Priuilegiorum depromsit has duas formas Absolutionis, ad solatium Religiosorum, Coriolanus *de casibus reseruatis* 1. p. *sect.* 2. *art.* 14. *in fine*, & ego ex vtroque.

DISPVTATIO III.

De Confessione Sacramentali, de ejusque necessitate, & præcepto?

QVÆSTIO PRIMA.

Quid, & quotuplex sit Confessio.

AD primum respondeo: quod confessio in communi, sic secundum Augustinum *de vera, & falsa Pœnit. lib.* 10. & secundum D.Th. *in Addit. q.7.art.* 1. definitur: *Est per quam latens morbus sub spe veniæ aperitur.* Secundùm verò D. Gregorium *hom.* 40. *in Euang. Est peccatorum declaratio, & detestatio, & vulneris ruptio.* Sic Catech. Rom. *c.* 5. *n.* 33.

Ad secundum dico, quod Confessio est triplex. Mentalis, quæ est Recognitio peccati coram Deo in corde; & aliquando etiam in ore, vt cum peccator non solùm corde, sed etiam ore confitetur Deo peccata sua, & hæc fuit in lege naturæ, statim post peccatum Adami: & est de iure naturæ, cùm sit de dictamine rationis naturalis. Cæremonialis, quæ exquirebat, vt peccans tali peccato, offerret Deo tale sacrificium, & peccans alio aliud, & hæc fuit in lege Mosaica. Sacramentalis denique, quæ fit Sacerdoti, & est de necessitate salutis omnibus pœnitentibus, & hæc est in lege Euangelica, de qua sermo. Sic Catechism. Rom. *de Pœnit. c.* 1. Legantur Reginaldus *lib.* 6. *in præfatione*, & Archangelus *dist.* 17. *à pag.* 186.

QVÆSTIO II.

An Confessio Sacramentalis sit, Peccatoris accusatio secreta de suis peccatis, coram proprio Sacerdote, ut ab illis sacramentaliter absoluatur?

REspondeo affirmatiuè. Sic Nauarr. *in Man. c.* 2. *n.* 1. & Archangelus *loco cit. pag.* 191. *col.* 1. Vel breuiùs: Confessio, *est proprior um peccatorum accusatio, coram legitimo Sacerdote facta ad obtinendam eorum absolutionem.* Sic ex Trid. *sess.* 14. *c.* 5. Catechism. Rom. *de Pœnit.* 33. Magist. *in* 4 *dist.* 17. S. Thom. *ibidem*, Scholastici, & omnes Iurisperiti *in c. omnis vtriusque sexus, de Pœnit. & remiss.* Legantur Palud. *in* 4. *dist.* 17. *q.* 2. *art.* 1. & Reginaldus *lib.* 6. *cap.* 1. *per totum.* Suarez *de Pœnit. disp.* 21. Bonac. *tom.* 1. *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 1. & Bassens *Confessio Sacrament. t. n.* 1.

QVÆSTIO III.

An Confessio Sacramentalis instituta fuerit ab Ecclesia?

AFfirmarunt Glossa *in principio dist.* 5. *de Pœnit.* Panormit. *in cap. omnis vtriusque sexus*, & *ibidem* alij Canonistæ communiter, vt ait Nauarr. *in Man. cap.* 2. *num.* 3. & in Gloss. *summa de Pœnitentia, dist.* 5. *n.* 14. & *sequent.* Petrus Oxomens. & alij, apud Castrum *verb. Confessio*, existimantes vel institutam esse à B. Iacobo Apostolo *Epistola sua cap.* 5. per ea verba, *Confitemini alterutrum peccata vestra*, &c. vel ex Ecclesiæ vniuersalis traditione inductam esse: vnde malè citat hos Authores Hurtado *disp.* 7. *de Pœnit. diff.* 1. dicendo: tantùm illos negare, confessionem fuisse à Christo præceptam; non verò negare, ab illo fuisse institutam. Id enim non illi, sed Caiet. *c.* 20. *in Ioan.* & penes Becanum D. Bonauentura *dist.* 17. *dub.* 1. Hugo de S. Victore *lib.* 2. *de Sacrament. part.* 14. *c.* 1. & alij dixerunt.

Sed certissimè de fide respondeo, non ab Ecclesia, sed immediatè à Christo Domino Saluatore nostro esse institutam, & præceptam: sicque esse de iure Diuino. Sic definitur *in cap. ad abolendam, de hæret.* & in Concil. Constant. *sess.* 8. & in quodam Concil. Complutensi tempore Sixti IV. & in Trident. *sess.* 14. *c.* 1. & 5. & *can.* 6. & 7. & docent omnes Theologi cum D.Thom. 3. *p. q.* 84. *art.* 7. Alex. 4. *part. q.* 59. *memb.* 1. *art.* 2. & 3. D. Bonau. *in* 4. *dist.* 17. *quæst. mihi* 3 licèt vt probabilem alteram etiam sustineat, vt *infrà*. Legantur Bellarmin. *tom.* 1. *lib.* 3 *de Pœnitent.* Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 9. *punct.* 2. & alij recentiores.

Ex quo constat, iam nullo modo esse probabilem (quidquid valdè inaduertenter contrarium innuat Fagundez *præcept.* 2. *Ecclesiæ, lib.* 1. *initio*) sententiam illorum, qui dixerunt, confessionem Sacramentalem institutam esse in Paradiso terrestri, per illa verba: *Adam vbi es?* Et etiam eorum, qui dixerunt, institutam esse in lege veteri, Iosue 7. per illa verba: *Fili mi, da gloriam Domino Deo Israël, & confitere, ac indica mihi quid feceris, ne abscondas.* Et multò minùs eorum, qui dixerunt institutam esse à Iacobo Apostolo, aut introductam tantùm ab Ecclesiæ consuetudine. Quod optimè probat Nauarr. *loco cit.* & ex illo Lugo *disp.* 15. *sect.* 1. Candidus *disquis.* 24. *art.* 3. *dub.* 2. *pag.* 7. Reginaldus *loco cit. n.* 8. & Archangelus *dist.* 17. *pag.* 191.

QVÆSTIO IV.

An Confessio Sacramentalis instituta fuerit ante Christi Domini Resurrectionem?

AFfirmauit Armacanus *lib.* 11. *de quæst. Armenorum, cap.* 14. & 15. dicens: Christum instituisse hoc confessionis Sacramentum, Marc. 5. Matth. 10. & Lucæ 6. quando Apostolos misit ad prædicandum. Affirmarunt etiam & alij dicentes, institutum esse in nocte Cœnæ.

Sed certissimè, imò & de fide, respondeo hoc Sacramentum institutum fuisse præcipuè post Resurrectionem, cum Christus Dominus *Ioan.* 20. dixit: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata*, &c. licèt antea Matt. 16. fuerit promissum Petro, illis verbis: *Tibi dabo claues regni cælorum.* Sic habetur in

in Trident. *sess.* 14. *cap.* 1. per hæc verba. *Dominus Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cum à mortuis excitatus insufflauit in Discipulos suos dicens: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis,* &c. Sic etiam Catech. Rom. *loc. cit. num.* 34. & iam omnes. Legantur Vasquez *tom.* 3. *in* 3. *p. q.* 84. *art.* 1. *dub.* 1. *&* *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 1. *& seqq.* Suarez *tom.* 4. *disp.* 16. *sect.* 2. à *n.* 4. Becanus *c.* 36. *quæst.* 1. Archangel. *loc. cit.* & alij Theologi.

QVÆSTIO V.

An confessionis Sacramentum, in re, vel in voto sit necessarium ad salutem, necessitate medij?

NEgauit Petrus Oxomensis, existimans peccata mortalia per solam contritionem deleri sine ordine ad claues, hoc est, non manente obligatione confitendi illa.

Sed certissimè secundùm fidem respondeo, Sacramentum Pœnitentiæ esse necessarium ad salutem homini lapso post Baptismum: in re quidem, si potest: vel in voto, si confiteri non potest. Sic habetur in Trident. *sess.* 13. *c.* 2. per hæc verba. *Est hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, vt nondum regeneratis ipse Baptismus.* Sic Concilium: tunc ego. Sed Baptismus est medium absolutè, & simpliciter necessarium ad salutem: ergo & Sacramentum Confessionis, seu Pœnitentiæ. Sic tenent omnes Theologi cum S. Th. 3. *p. q.* 84. *art.* 5. Sotus *dist.* 14. *q.* 1. *art.* 5. Catech. Rom. *loc. cit.* Henriquez *lib.* 1. *de Pœnit. c.* 2. *n.* 1. Paludanus *dist.* 17. Valentia *q.* 1. *punct.* 6. Suarez *disp.* 17. *sect.* 2. *& disp.* 35. *sect.* 1. Archangel. *dist.* 17. *pag.* 186. Cano *de Pœnit.* 5. *p. fol. mihi* 62. Granados *contr.* 7. *de Pœnit. tract.* 1. *disp.* 7. *n.* 2. Hurtado *disp.* 4. *diff.* 5. *&* 6. Candidus *loco cit. dub.* 3. *pag.* 8. Villalobos *tract.* 9. *diff.* 7. *num.* 3. Reginald. *num.* 8. Petrus Ledesma *tract. de Pœnit. cap.* 4. & omnes.

QVÆSTIO VI.

An Confessionis Sacramentum sit necessarium necessitate præcepti Diuini, his qui post Baptismum lethaliter deliquerunt?

NEgarunt D. Bonau. *in* 4. *dist.* 17. *dub.* 1. circa textum Magistri. Hugo Victorinus *lib.* 2. *de Sacram. p.* 14. *c.* 1. & alij apud Becanum *de Pœnitentia, c.* 36. *q.* 1. sentientes: Confessionem esse à Christo institutam, non tamen præceptam. Meliùs posset pro hac sententia citari Caiet. *cap.* 20. *in Ioan.* vt nos *q.* 3. citauimus: Nam D. Bonau. *loc. cit. q. mihi* 3. etiam nostram sententiam vt probabilem defendit.

Sed secundùm fidem respondeo & esse à Christo, non solùm institutam, sed etiam eisdem verbis Ioan. 20. præceptam. Quia Christus Dominus illis verbis, *Accipite Spiritum sanctum,* &c. dedit Apostolis potestatem non solùm absoluendi, sed etiam retinendi peccata fidelium: ergo fideles tenentur comparere eorum iudicio, vt ab eisdem peccatores absoluantur à peccatis suis. Sic omnes Theologi apud Becan. *loc. cit.* Bellarm. *lib.* 3. *de Pœnitent.* Granados *tr.* 1. *disp.* 8 *pag.* 1111. & habetur in Concilio Constantiensi *sess.* 8. & in Trid. *sess.* 14. *c.* 5. & Canone 6. *&* 7. Sic etiam Suarez *tom* 4. *disp.* 17. *sect.* 2. Vasquez ex D. Th. 3 *p. q.* 90. *art.* 1. per quinque dubia. Molfesius 1. *part. summæ, tract.* 7. *cap.* 9. à *num.* 23. Reginald. *num.* 8. Archangel. *distinct.* 17. *pag.* 186. & clariùs *pag.* 193. *col.* 1. Lugo *disput.* 15. à *num.* 5. Candid. *loc. cit. dub.* 4. Villalobos *tr.* 9. *diff.* 26. *n.* 1. Petrus Ledesmius *tr. de Pœnit. c.* 8. *concl.* 43. Machado 1. *p. summæ, tr.* 5. *lib.* 3. *docum.* 1. Bassæus *Confessio Sacram.* 1. *n.* 2. & omnes.

QVÆSTIO VII.

An præceptum diuinum Confessionis solùm obliget ad confitenda mortalia?

REspondeo, solùm ad hoc obligare. Sic enim expressè definit Trid. *sess.* 14. *cap.* 1. *&* 5. *& can.* 7. vbi sic dicitur: *Oportet à pœnitentibus omnia peccata mortalia in Confessione recenseri, etiamsi occultissima illa sint. Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quanquam rectè & vtiliter, citraque omnem præsumptionem in confessione dicantur, taceri tamen extra culpam, multisque aliis remediis expiari possunt.* Sic Concilium, & omnes, apud Petrum Ledesmium *loc. cit. concl.* 6. & Villalobos *loc. cit. num.* 2. Baunium *tr.* 4. *q.* 3. *de Confess.* & Palaum *tom.* 4. *tr.* 23. *punct.* 20. §. 1. *n.* 7.

QVÆSTIO VIII.

An hoc diuinum Confessionis præceptum obliget infantes ante vsum rationis, aut adultos innocentes?

REspondeo: non obligare, quia non habent peccatum mortale actuale, quod est materia huius Sacramenti, vt nuper est habitum. Ex quo constat B. Virginem, ex defectu materiæ incapacem fuisse huius præcepti. Quod si est verum (quod non credo) aliquando certa confessionis forma vsam fuisse apud Apostolum Ioannem, dicendum est: hoc non fecisse ad implendum præceptum diuinum, cùm illo non teneretur, sed ad exemplum. Sic omnes Doctores. Suarez *disp.* 35. *sect.* 2. *num.* 1. Victoria *n.* 15. Viualdus *de Confession. n.* 82. & alij, quos sectantur Fagundez *de Pœnit. lib.* 1. *cap.* 2. *in fine,* & Palaus *loc. cit. n.* 8.

QVÆSTIO IX.

An hoc præceptum diuinum obliget infideles non baptizatos?

AFfirmant Ricardus *dist.* 17. *art.* 2. *q.* 4. Angelus *v. Confessio* 2. *n.* 2. Syluest. *eo verb. q.* 4. Scotus *dist.* 16. *q.* 1 *art...* Frias *tr. de arte confitendi, fol.* 48. Adrian. *q. vlt. de Confess.* Ratio eorum est, quia præceptum de sumenda Eucharistia obligat infideles: ergo & præceptum confessionis.

Sed probabiliùs longè, imò certissimè respondeo, non obligare: quia vt dicitur in Trident. *sess.* 14. *cap.* 1. 2. *&* 5. Sacramentum Pœnitentiæ tantùm est necessarium lapsis in mortale post Baptismum: ergo. Sic Suarez *loc. cit.* Vasquez *quæst.* 90. *art.* 2. *dub.* 1. Hurtado *disp.* 7. *diff.* 3. Granado *tract.* 1. *cit. disp.* 3. *n.* 2. *pag.* 1091. Becanus *cap.* 36. *de Pœnit. q.* 4. Sotus *dist.* 18. *quæst.* 1. *art.* 2. Fagundez *præc.* 2. *lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 4. Lugo *disp.* 15. *num.* 26. *&* 144. Villalobos *loc. cit. n.* 4. Petrus Ledesma *loc. cit. concl.* 5. Molfes. *tract.* 7. *cap.* 10. *num.* 1. Reginald. *num.* 42. Archangel. *distinct.* 17. *pag.* 187. dicens, opinionem contrariam prorsus falsam esse, & alij communiter, docentes: solùm teneri hoc Diuino præcepto confessionis illas personas, quæ post Baptismum aliquod mortale commiserunt, siue hæretici sint, siue apostatæ, impuberes etiam, si sibi conscij sint alicuius mortalis, necnon & Romanus Pontifex, vt clarè docet Trid. *loc. cit. cap.* 5. lege Baunium *tr.* 4. *de Pœnitent. quæst.* 3. *de Confess.* & Palaum

tom. 4

tom. 4. tract. 13. punct. 2. §. 1. n. 6. Ad argumentum autem oppositæ sententiæ respondeo primò negando antecedens, nam probabilius est oppositum, vt dicemus tract. 7. de Euchar. disp. 2. quæst. 2. Secundò, dato antecedenti, negando consequentiam. Disparitas est, quod præceptum recipiendæ Eucharistiæ obligat per se, & propter se; confessionis verò, supposito peccato admisso post baptismum, cùm hoc dumtaxat deleri possit virtute clauium. Sic Bauny loc. cit. Diana p. 8. tract. 7. resol. 81. & Basseus loc. cit. num. 5.

QVÆSTIO X.

An hoc præceptum diuinum Confessionis obliget per se in articulo necessitatis, omnes qui sibi conscij sunt peccati mortalis?

NEgat per se obligare hoc diuinum præceptum in proposito casu (sed solùm per accidens) Molfes. loc. cit. n. 16. pag. mihi 413. per hæc verba: Igitur iure diuino obligarur Christianus confiteri peccata sua mortalia in tempore determinato per Ecclesiam, vt dictum est, sed per accidens obligat diuinum præceptum in multis aliis casibus. Primò, in articulo mortis, nempe quoties imminet mortis periculum, &c. Sic ille.

Sed certissimè respondeo affirmatiuè, quia hoc præceptum adimpleri debet in hac vita: ergo ad minus in articulo mortis, seu necessitatis extremę Obligabit ergo hoc præceptum homines, quando sunt in articulo mortis naturalis, aut in periculo illius, vt in instante prælio, in imminenti naufragio, in periculosa nauigatione, in grassante peste, in transitu per loca infidelium, aut infesta latronibus; in infirmitate acuta, in partu mulieris, aut quæ partus difficiles habere solet, vt volunt Sanchez, Bonacina, Laynan, & alij vbi infrà, verum etiam cuiuscumque alterius mulieris. Nam omnes prægnantes, dum sunt iam parituræ, verè in articulo sunt mortis, vt cum Syluestr. docet Petrus Hurtado vbi infrà. Nam hi, & similes casus intelliguntur nomine extremæ necessitatis, aut articuli, seu periculi mortis: in quibus tenentur confiteri, iure diuino, omnes qui conscientiam habent peccati mortalis. Sic D. Thom. dist. 17. Ricard. art. 3. quæst. 6. Soto dist. 18. Navarr. c. 27. num. 270. §. 7. & alij apud Henriquez lib. 1. de Pænit. c. 3. n. 3. Couarr. Comitolus, & alij, quos citat, & sequitur Fagundez de præc. 2. Eccles. lib. 1. cap. 1. n. 7. Durand. Gabr. Valentia, Suarez, quos citat, & sequitur Granado tract. 1. cit. disp. 8. n. 2. Lugo disp. 15. n. 35. Archangel. dist. 17. pag. 190. Villalob. tract. 9. diff. 27. num. 3. & 4. Sanchez lib. 2. sum. c. 15. n. 4. Bonacina disp. 5. de Sacram. quæst. 5. sect. 2. punct. 4. n. 14. Layman tom. 2. lib. 5. tract. 6. cap. 12. num. 13. Petrus Hurtado tom. 1. in 2. 2. disput. 84. sect. 8. §. 127. & communis, quam renent Baunius loc. cit. quæst. 5. de Confess. Palaus tom. 4. tract. 23. punct. 20. §. 1. n. 2. lib. 2. docum. 1. num. 3. & Basseus loc. cit. num. 7. & 8.

Nota hìc circa tempus hujus obligationis in articulo mortis, quod definivit Innocent. III. cap. cum infirmitas, de pænit. & remis. ut Medici vocati ad ægrotos teneantur statim eos admonere ad confessionem. Quam constitutionem postea renovavit Pius V. in quadam Bulla, vbi etiam iubet, vt Medici, quando promoventur Doctores, iurent se observaturos id, & non daturos Medicinam corporalem, nisi intra triduum adhibita sit Medicina spiritualis. Aduertit tamen Basseus Confessio Sacrament. 1. n. 8. dictas Pontificias Constitutiones non obligare in quibuscumque morbis, sed in graui, & periculoso, vt contra Rodrig. D. Antonin. & Syluestrum docent Suarez disp. 35. sect. 3. n. 4. Graffius 1. p. lib. 3. cap. 14. num. 7. & Vega tom. 2. sum. cap. 53. casu 3. Quia sic Constitutiones illas interpretata est consuetudo: & satis est, si talis monitio fiat à Medico per alios. Quod si æger in periculo mortis constitutus pertinax sit in renuenda confessione, aut credatur nihil monitionem profuturam, tunc nec Medicus tenetur eum admonere, nec eum deserere. Lege Sanchez lib. 3. opuscul. c. 16. n. 10. 12. & 16. Dianam 3. p. tr. 4. res. 93. & Filliuc. tr. 7. n. 34. qui addit, quod iuramentum à Medicis præstitum ante gradum Doctoratus exequendi decreti, solùm intelligitur in quantum præsens Constitutio Pij V. usu recepta est.

QVÆSTIO XI.

An si quis est in eo statu, in quo si non confitetur, probabiliter timet, ante mortem non posse habere copiam Confessoris (vt accidere potest in India, aut in captiuitate) teneatur tunc hoc præcepto diuino anticipare confessionem?

AFfirmant Nauar. in summ. c. 2. n. 8. Suarez disp. 36. sect. 5. n. 2. & 5. Fagundez præc. 2. lib. 1. c. 1. n. 6. & præc. 3. lib. 1. c. 6. n. 3. Henriquez lib. 1. de Pænit. c. 3. n. 3. & apud ipsum Durand. Bonau. Palud. Gabr. Maior, Ricard, Syluest. Tabiena, & alij. Layman lib. 5. tr. 6. c. 5. n. 8. Gasp. Hurtado disp. 7. diff. 13. Diana 3. p. tr. 4. resol. 69. Cano de Pænit. p. 5. fol. mihi 114. Lugo loc. cit. Bonacina disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 4. n. 21. Molfes. tr. 7. c. 10. n. 18. Villalob. tr. 9 diff. 27. num. 4. Naldus verb. confessio, n. 17. Reginald. lib. 1. n. 15. & est communis. Probantque à paritate rationis. Nam si quis (inquiunt) in die festo præuidet, se non posse audire sacrum hora nona, tenetur anticipare tempus, & audire hora, qua potest: ergo similiter.

Sed nihilominus æquè probabiliter respondeo: non teneri. Primò, quia in hoc casu, nullo modo adest periculum mortis, in quo tempore est præceptum diuinum confitendi: ergo ante illud nequit obligare. Secundò, qui non est confessus in articulo mortis, non tenetur, eo articulo elapso, postea confiteri ad implendum præceptum diuinum, vt infrà quæst. 43. ergo à fortiori non tenebitur quis confiteri ante adventum prædicti articuli. Sic in simili tenet Azor. tom. 1 institut. moral lib. 17. c. 41. quæst. 11. & reputant probabile Ioannes à Cruce in Summ. de Præcept. quæst. 3. dub. 3. concl. 2. & Ioan. Sancius in select. disp. 11. n. 90. pag. mihi 91. & tenent alij moderni.

Nec argumentum Contrariorum multùm obstat; est enim discrimen manifestum, quia in dicto casu iam obligat præceptum audiendi Missam: cùm ergo in hora tertia, v. g. possit quis illud adimplere, verè ad id tenetur: In nostro autem casu non sic; cùm nondum obliget præceptum confessionis pro articulo mortis.

QVÆSTIO XII.

An iure divino teneatur quis confiteri tempore ab Ecclesia determinato?

NEgant Scotus, Durand. Gabr. Ricard. & Palud. statim citandi.

Sed longè probabiliùs respondeo: teneri, quia præceptum Ecclesiasticum annuæ confessionis nihil aliud est, quàm modificatio præcepti divini, vt colligitur ex Trid. sess. 14. c. 5. & infrà dicemus. Sic Sotus dist 18. quæst. 1. art. 1. G. Hurtado disp. 7. diff. 1. Granados tract. 1. de Pænit. disp. 8. n. 8. Victoria quæst. 121. vbi expressè sic ait: De iure divino tenemur confiteri quando Ecclesia determinauit. Sic etiam Suarez

disp. 35.*sect.*3.*n.*8.Molfes.*in sum.*1.*part.tract.*7.*c.*10.*num.*26. & communis penes omnes recentiores, vt bene Azor *lib.*7.*cap.*29.*quæst.*8. & Reginaldus *lib.*6.*num.*31.atque Palaus *tom.*4. *tract.* 23. *punct.*20.§.1.*n.*3.ex Vasquio *quæst.*90.*art.*1.*dub.*4.*n.*26.

QVÆSTIO XIII.

An secluso articulo mortis, & lege Ecclesiastica de confitendo semel in anno, obliget hoc divinum præceptum per se?

NEgant Scotus *in* 4.*dist.*17.*art.*3.Durand.*q.*20.*n.*3.Gabr.*art.*3.*dub.*5. Ricard. *art.*3.*quæst.*6. & Palud. *q.*2.*art.*5. Quia (inquiunt) præceptum affirmativum per se non obligat, nisi in articulo necessitatis, qni per se loquendo, nullus est dabilis ante mortem. Ita etiam Suarez *loc. cit. n.*9. Valeotia *quæst.*9.*punct.*4.Lugo *disp.*15.*num.*39.& alij.

Sed probabiliùs respondeo: obligate,licèt per se loquendo,secluso articulo mortis,& præcepto Ecclesiastico, non sit tempus determinatum, in quo obliget præceptum diuinum confessionis: quamuis vagè in hoc,vel illo anno,aut aliquoties in vita obliget,vt optimè probat Granado *loc. cit. n.*5. & nos *infrà.* Vnde quamuis Henriquez *loc.cit.n.*4.affirmet, quod seclusa lege Ecclesiastica, fortè obliget hoc præceptum quolibet quinquennio; melios tamen Ganado ex Soto,& Ledesma ait obligare quolibet anno. Vnde si quis per annum, vel paulo plus differret confessionem, contra præceptum diuinum confitendi, peccaret. Sic Victoria, & Granados *loc.cit.*P. de Ledesma *cap.*9.*de Confes.conc.*6.Raynerius *cap.*4.*citando.* Nugnus *loco infrà citando.* Et Regioald. *lib.*6.*n.*28. necnon Bauny *tr.*4.*quæst.*4.*de confessione.*

QVÆSTIO XIV.

An etiam iure divino teneatur quis confiteri statim post commissum peccatum?

AFfirmaot Guillelmus Paris.*lib.de Sacram.tit. de Pœnit.* Angel.*v.Confessio* 2.*n.*2. Alens.4. *part. quæst.*77.*memb.*4.*art.*1.D.Bonau.*in* 4.*dist.*17. *art.*4. *q.*1.qui maximè Religiosis imponit hanc obligationem: quia habent semper optimam oppottunitatem statim confitendi. Referunt etiam Suarez (licèt timidè) & Lugo pro hac senteotia, Raynerium 1.*part summ.v.Confessio,c.*5. Sed non bene, quia oppositum expresè docet ibidem *cap.*4. & 5. *pag. mihi* 418. & 419. citat etiam pro hac parte Petrus Ledesma Innocentium super *cap. omnis*, & Archidiaconum super *cap. Ille Rex,de Pœnit.dist.*3.

Sed certissimè respondeo: quod licèt valdè vtile sit statim post commissum peccatum confiteri, tum propter incerritudinem mortis, tum etiam, quia qui immoratur in peccato,peccato peccatum accumulat; nibilominus tamen dicendum est, dictum præceptum non obligare adhuc Religiosos: nam hi non tenentur ad alia, quàm cæteri homines, nisi ad quæ ex voto obligantur, pro statim, ac commissum est mortale. Primò,quia tantæ obligationis nullum est idoneum fundamentum. Secundò, quia præceptum de confessione,etiam de iure diuino est affirmatiuum: at omnia præcepta affirmatiua habent sua statuta tempora,quibus necessariò adimplenda sunt: ergo & hoc. Sic D.Thom. *dist.*17.*quæst.*3.*art.*1. *q.*4. Cano *de Pœnit.p.*5.*fol.*113. Rayner.latè & optimè *cap.*4.*cit.*Suarez *disp.*35. *sect.*3.*n.*1. Layman *tract.*6.*cap.*5.*num.*4.Granad. *tract.*1.*de Pœnit.disp.*8.*n.*8. Hurtado *disp.*7.*diff.*2. Nugnus *in addit.q.*6.*art.*5.*diff.*1. *vers. Ad primum argumentum.* Optimè Navar. ex D.Th. *in man.c.*2.*n.*9.Vivald.*de Conf.n.*11.Summa Confes. *tit.Quando obligat confessio,fol.mihi* 42.& 43. Lugo *disp.*15.*n.*36. Villalob. *loc.cit.diff.*27.*n.*1. Archang. *dist.*17. *pag.*190. Petrus Ledesma *cap.*9.*cit. concl.*2. Reginald. *lib.*6.*n.*30. & alij, quos sectantur Palaus *tom.*4.*tract.*23.*punct.*10.§.1.*num.*3. Ægidius *disp.*5.*dub.*1.*num.*31. & Machado *loc.cit.*

QVÆSTIO XV.

An saltem teneatur quis iure Divino confiteri ante annum, quando adest periculum obliuionis alicuius peccati mortalis, aut multorum mortalium?

AFfirmant Marsilius *in* 4. *q.*12. Maior *dist.*17. *quæst.*2.Adrianus *quæst.*5.*de confessione,* Nugnus *loc.cit.concl.*4.*pag.mihi* 385. vbi sic ait: Quando est speciale,& graue periculum,quod obliuiscetur homo multorum peccatorum mortalium, tenetur confiteri. Sic ille. Nauarrus *super cap.Placuit,de Pœnit. dist.*6.*num.*159. Medina C. *de Pœnit.tr.*2.*quæst.*14. §.2. & Caiet.*verb.Confessio,cap.*5.Citat etiam Ludouicus de San Iuan pro hac sententia Sotum *in* 4.*dist.*18.*q.*1.*art.*4. sed malè. Nam Sotus solùm hoc affirmat, secluso iure positiuo,concludit enim sic: *Ex quo sequitur,quod à tempore illius statuti canonis, ius diuinum præter articulum mortis non obligat,nisi secundùm Ecclesiæ dispositionem semel in anno.* Sic Sotus. Affirmat etiam Molfes.*tr.*7.*cit.c.*10.*n.*10.cum aliis.

Sed longè probabiliùs respondeo, oon teneri. Sic tenet,& probat Navarrus *in man.cap.*21.*num.*35.per hæc verba. Secundò peccar mortaliter,qui noo confitetur,etiam extra Quadragesimam, occurreute casu,io quo ad id obligatur. Quinque aotem casus, in dicto *cap.*2. *n.*6. & duobus sequent. attigimus, quibus prædictis Ioan. Maior addit alium in quo quis nouit, se memoriam omnium totius anni peccatorum in Quadragesima minimè habiturum, quod videtur vtile,sed non necessarium. Tum quia ferè omnes in anni decursu toties peccamus, vt veri numeri in Quadragesima non meminerimus. Tum quia nulla lege ad id obligamur,& sine lege non est afferenda obligario, §. *consideremus, auth.de trient.& semiss.coll.* 3.*& cap.consuluisti* 2.*q.*5. Tum quia Concilium Florent.citatum à nobis *in cap.Fratres,de pœnit. dist.*5.*n.*66.cui Trid. consentit *vbi suprà c.*5. tantùm obligat ad confitenda peccata, quorum meminimus. Sic Nauarrus, contra id quod remissiuè dixerat *cap. Placuit,cit.* Sic etiam Valentia *disp.*9.*punct.*4.Granados *loc.cit.*Viuald. *loc.cit.n.*13.& apud ipsum Sotus, & B.de Medina.Loys.Turrianus *de Pœnit.q.*6.*art.*2.*disp.*19.*diff.*1. Henriquez *lib.*1. *de Pœnit. c.*4.*n.*8. & apud ipsum Durand.Cano,P.Soto,Victoria,Syluest. & Tabiena, & alij, quos citat,& sequitur Diana 3.*p. tr.*4.*resol.*155. Vasquez etiam *q.*90.*art.*1.*dub.*4.Ludouicus *q.*5.*art.*9.*dub.*2.*pag.*409.Lugo *disp.*15.*n.*45.*pag.*268.Petrus Ledesma *loc.cit.concl.*3. Regin.*lib.*6.*n.*31. Archangel. *dist.*17.*pag.*190.*col.*1.& 2. & iam communis, quam nouissimè tenent Palaus *loc.cit.* & Basseus *loc.cit.n.*10.*vers.sed dubium est.*

QVÆSTIO XVI.

An iure Diuino teneatur confiteri qui credit, se aliter non posse euitare aliquod peccatum, v.g. odij, carnis, aut inuidiæ in particulari, nisi confitendo?

AFfirmat Soarez *disp.*35.*sect.*4.*num.*10.Quia (inquit) omnes obligamur iure diuino ad fugiendum peccatum:ergo ad ponendum medium necessarium

rium ad talem finem consequendum. Secus esset (addit Suarez *num.* 11.) si quis non in particulari, nec aliquod certum peccatum, sed in communi, & in confuso multa peccara euitaturum crederet, si sæpius in anno confiteretur: quia esset valdè scrupulosum ad id obligare. Hanc sententiam priùs tenuerant Caiet. *verb. Sacramentalis Confessio.* P. Soto *lect.* 5. *de Confess.* & post Suarium Ægidius *disp.* 5. *de Sacram. dub.* 11. *n.* 31. Granado *tr.* 1. *de Pœnit. disp.* 8. *num.* 9. Fagundez *prae.* 2. *Ecclef. lib.* 1. *cap.* 1. *n.* 15. & 16. Nugnus *in add. quaest.* 6. *art.* 5. *diss.* 1. *concl.* 3. *pag.* 384. vbi absolutè, & sine vlla distinctione hanc sententiam docet. Filliuc. etiam *tract.* 7. *num.* 40. Molfesf. *tract.* 7. *cap.* 10. *n.* 18. *pag. mihi* 414.

Sed æquè probabiliter respondeo: in neutro casu ad confessionem teneri, quia ad hoc, quod confessio in eo casu obligaret, deberet quis sibi persuadere, illam esse vnicum, & singulare remedium ad euitanda peccata, siue in communi, siue in particulari, & hæc persuasio esset falsa, cum revera confessio non sit tale remedium: ergo. Minor probatur primò, quia plura alia remedia reperiri possunt, vt ieiunia, flagellationes, &c. Secundò, quia licèt confessio ad hoc vtilissima sit, non tamen est remedium efficax, & infallibile; nam confessio solùm habet efficaciam circa peccata præterita; circa futura verò, licèt habeat aliqualem, non tamen infallibilem: ergo tota obligatio hæc prouenire solùm potest ex falsa hominis persuasione, ergo solum interuenire potest hîc obligatio, quam quis per conscientiam erroneam sibi imponit. Sic tenent de nostris, sapientiss. PP. Fr. Franciscus à S. Iuliano, olim in nostro Complutensi Collegio meritissimus Lector, & nunc Prouinciæ Castellæ dignissimus Prouincialis, & P. Fr. Eugenius à Sancto Gregorio, Lector in nostro Salmanticensi Collegio, & postea totius nostræ Religionis Definitor Generalis, & tenet ex parte Sà *verb. Confessio, num.* 5. & post hæc scripta inueni Patrem Ioan. de Lugo, id idem doctè & latè docentem, *disp.* 15. *sect.* 4. quasi per totam. Et Regioald. *lib.* 6. *n.* 28. cui accedit Banny *tr.* 4. *q.* 4. *de Confession. assertione* 3.

QVÆSTIO XVII.

An iure diuino teneatur confiteri statim, qui habet conscientiam, quod statim debeat confiteri?

AFfirmant Henriquez *lib.* 1. *de Pœnit. cap.* 3. *n.* 4. & apud ipsum Scotus, & Martin. de Ledesma, Viuald. *de Confess. num.* 12. *vers. Secundò.* Et apud ipsum Nauar. *c.* 2. *n.* 9. Petrus Soto, Paludanus, Syluester, Maior, Adrian. Durand. Angel. Anton. Cano, Couarro. Ioannes de Med. & M. de Ledesma, quibus ego addo Summam confes. *tit. cit. fol.* 43. & Andream Molfesium *loc. cit.* Reginald. *lib.* 6. *num.* 26.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, quia licèt teneatur in tali casu statim confiteri, hoc non est ratione præcepti Diuini, sed ratione conscientiæ; quæ quamuis erronea sit, obligat, vt optimè docet Nauar. *praeludio* 9. *num.* 7. Sic & ipse *cap.* 2. *num.* 10. per hæc verba; debet item (*confiteri scilicet*) cum probabiliter credit, se per totum annum non habiturum opportunitatem confitendi, vel etiam quando conscientia dictat illum ad confessionem teneri, *argum. cap. fin. de praescrip.* quamuis ad hoc satis esset illam deponere, si fuerit erronea. Sic ille. Petr. Soto *lect.* 5. *de confess.* vbi sic ait: Duo alij casus afferuntur, quibus confiteri tenemur, magis ex conscientia ad id obligante, quàm alio præcepto. Et *infrà.* Est alius, inquiunt, si quis putet, se teneri sæpius ad confessionem; quod certè in omnibus præceptis est; tenemur enim propter conscientiam etiam errantem. Sic ille. Melch. Cano *de Pœnit.* 5. *part. fol. mihi* 114. ita dicens: Quintum verò, quem Durand. adiecit *dist.* 17. *quaest.* 10. Palud. *ead. dist.* quem Adrianus quoque refert *q.* 3. *de confess.* Sed ratione conscientiæ scrupulosæ non existimamus superuacaneum. Non enim obligat præceptum de confessione in tali euentu, sed ipse habens erroneam conscientiam sese ligat, quandiu non deponit talem errorem. Sic Cano. Sic etiam Adrianus *de Confessione q.* 5. *vers. Quintus casus, fol. mihi* 146. Vnde hos falsum quatuor Doctores male citat Viualdus pro sua sententia. Tenent etiam Fagundex *prae.* 2. *lib.* 1. *c.* 1. *n.* 17. Martinus de Frias *in sum. fol.* 40. Granados *tr.* 1. *disp.* 8. *n.* 8. Nugnus *loc. cit. pag.* 384. *vers. tertia sententia.* Vasquez *quaest.* 90. *art.* 3. *num.* 3.

QVÆSTIO XVIII.

An hoc divinum praeceptum Confessionis obliget, quoties quis post mortale commissum communicare, vel celebrare vult?

NEgavit Cajet. *in sum. v. Communio,* & apud Viualdum Summa Confessorum, quibus dicit fauere Ricardum *dist.* 17. *q.* 6. *art.* 3. Palud. *q.* 2. Adrian. *q.* 3. *de Confessione,* & Rofens. *art.* 15.

Sed certissimè, imò & de fide respondeo: obligare. Sic enim declarauit, & determinauit Conc. Trid. *sess.* 13. *cap.* 7. & *can.* 11. ex illo Pauli 1. *Cor.* 11. *Probet autem se ipsum homo*: & docent D. Thom. 3. *p. q.* 80. *art.* 4. & cum eo omnes Theologi. Sic etiam Summa Confess. *fol. mihi* 42. 43. & 44. vbi postquam semel, & iterum hanc nostram sententiam docuerat, sic tertiò ait: tamen, quia semel in anno est præceptum communicare, quod dignè fieri non potest sine confessione, etiam de peccato interiori tenetur talia intra annum confiteri. Sic ibi. Sic etiam Paludanus, ut statim dicemus. Sic tandem omnes: malè ergo citat Viualdus tot Authores pro contraria sententia, lege Suarium *disp.* 80. *sect.* 3.

QVÆSTIO XIX.

An etiam teneantur confiteri iure divino, qui recipere volunt alia Sacramenta?

AFfirmant Marsilius *in* 4. *q.* 12. *art.* 1. Paludanus *dist.* 17. *quaest.* 2. & Adrianus *quaest.* 3. *de Confessione,* apud Suarium *sect.* 3. *n.* 13. Sed revera Adrianus potiùs in oppositum inclinat *loc. cit.* à Suario *citato fol. mihi* 146. *vers. Primò propter Sacramentum.* Affirmant etiam Summa Confess. *tit. Quando obligat Confessio, fol. mihi* 42. & Molfesius *tract.* 7. *c.* 10. *n.* 17. cujus verba retulimus *tract. de Sacrament. in genere, disp.* 4. *quaest.* 10.

Sed certissimè respondeo, non teneri. Quia nullum extat præceptum circa hoc impositum, ut clarè colligitur ex Trident. *sess.* 24. *cap.* 1. *de reform. Matrimonii.* Sic D. Thom. *Quodl.* 3. *art.* 11. Navar. *c.* 2. *n.* 3. (qui licet excipiat Sacramentum Ordinis, hoc non est præcisè propter ipsum Sacramentum Ordinis, sed propter Eucharistiam, quam simul recipiunt qui ordinantur.) Victor. *n.* 135. Sylvester, Angel. P. Soto quos citat, & sequitur Suarez *loc. cit.* Vivaldus *de Confessione, n.* 12. Fagund. *prae.* 2. *lib.* 1. *cap.* 1. *à n.* 10. Lugo *disp.* 15. *n.* 40 *pag.* 168. Villalobos *loc. cit. n.* 6. & omnes communiter.

QVÆSTIO XX.

An teneatur praecepto Divino Confiteri, qui voto, vel iuramento in aliquibus diebus confiteri se obligavit?

Respondeo teneri, quia voti, vel iuramenti obligatio est divina, ut constat. Sic Navar. *n.* 10. Vivald. *loc.cit.* Granados *tract.* 1.*disput.*8. *num.*9. & Scotus, Palud. Sotus, & alij, quos sequuntur Suarez *tom.*4.*disp.*35.*sect.*2.*num.*5. Vasquez *quaest.*90. *art.*2. *dub.*2. Molfes. *tractat.*7. *cap.* 10. *num.*20. & 21. & communis.

QVÆSTIO XXI.

An sit latum ab Ecclesia statutum annuae Confessionis?

Respondeo: quod sic, sic enim habetur in concilio Lateranensi, sub Innoc.III. *Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua peccata, saltem semel in anno fideliter confiteatur.* Et idem definitur in Trid. *sess.*14.*can.*8. & tenent omnes Theologi, & Canonistæ. Legantur S. Thom.3.*p.q.*90.*art.*1. & *ibi* Vasquez, Suarez *tom.*4. *disp.*17.*sect.*2.& *disp.*35.& 36. Bonacina *disp.*5.*q.*5. *sect.*2.*punct.*4. & alii apud ipsos.

QVÆSTIO XXII.

An hoc statutum ab Ecclesia latum obliget sub mortali?

Negat Durandus *dist.*17.*q.*14. existimans: hactenus Ecclesiam solum tulisse præceptum de Communione in Paschate, de confessione verò tantùm consilium, & exhortationem. Negat etiam Mich. de Medina *C.de Confessione,q.*5. apud Henriquez *lib.*1. *de Pœnitentia,c.*4.*n.*1. *in Gloss. lit. A.* Sed malè profectò Henriquez citat Medinam pro hac sententia, ut statim dicemus. Meliùs citare potuisset Turrecrem. *de Pœnit. dist.*..5.*deinque,n.*4.

Certissimè ergo, imò & de fide respondeo obligari sub mortali, quia expressè in Concil. Trident.*sess.*14. *cap.*5. & *can.*8. dicitur, esse in Ecclesia præceptum annuæ confessionis. Et certè nil est magis commune & vulgare inter fideles omnes, quàm esse quinque præcepta Ecclesiæ, ex quibus unum est confessionis. Sic tenet Mich.de Medina *C. de Confess.q.*4. *fol.mihi* 25. & latiùs *quaest.*18.*fol.*67. ubi nostram sententiam optimè probat, & respondet sententiæ Durandi. Sic etiam Henriquez *loc.cit.* Suarez *disp.*36.*sect.*1.*num.*4. Palud. Cajet. P. Soto, P. Cano, & Gabriel apud ipsum, Ægidios *disp.*5.*n.*47. & 48. Fagund. *prec.*2. *lib.*1.*c.*3 *num.*2.& apud ipsum D.Thom. Navar. Vivald. Victor. Bellarm. Vasquez etiam *quaest.*90.*art.*3. *dub.*4.*n.*18. Lugo *disp.*15.*n.*89. & Villalob. *loc. cit. diff.*18.*n.*1. Petrus Ledesma *c.*8.*concl.*1. Molfes. *tr.*7. *c.*9.*n.*23. Reginald.*lib.*6.*num.*10.15. & 19.& omnes communiter.

QVÆSTIO XXIII.

An hoc Ecclesiasticum praeceptum obliget per se, & ex vi propry praecepti ad Confessionem?

Negat D.Anton. 3.*part.tit.*14. *cap.*19. §.3. docens, tantùm per accidens obligari fideles ad confessionem semel in anno faciendam, scilicet ratione communionis.

Sed certissimè respondeo: obligare per se, & ex vi proprii præcepti distincti à præcepto communionis, quia hoc constat clarè *ex c.omnis utriusque sexus*: & ex Trid. *sess.*14.*c.*5.& *can.*8. & ex sensu omnium fidelium. Sic Doctores nuper citati. Præcipuè Petrus de Ledesma *post.*5.*conclusionem*, Molfes. *loc.cit.* Azor *lib.*7.*can.*28.*quaest.*9 Suarez *tom.*4.*disp.*36 *sect.*1.*n.*4. Reginald. *lib.*6.*n.*34. & communis, quam novissimè tenent Diana *p.*8.*tract.*1. *resol.*14. & Basseus *loc.cit. n.*6. hic colligens, & benè, quod ille qui omitteret confessionem, & communionem, non unum tantùm, sed duo peccata committeret.

QVÆSTIO XXIV.

An dictum praeceptum sit purè humanum quoad substantiam, & quoad tempus?

Affirmat, quoad utramque partem, Adrian. *in* 4. *q.*1. *de Confessione*, 5. *Pro huius decisione.* Et id esse probabile insinuat Petrus Ledesma ubi *infrà.*

Sed certissimè respondeo: esse divinum quoad substantiam, quoad determinationem verò temporis, Ecclesiasticum. Sic expressè docet Trident.*cap.*5.*cit.* dicens, Ecclesiam tantum statuisse, ut divinum præceptum confessionis singulis annis impleretur. Et sic omnes Doctores *citati*, præcipuè Suarez *disp.*36. *sect.*1.*n.*5. Vasquez *q.*90.*art.*1.*dub.*4. *n.*21. Fagund. *loc.cit. n.*2. Villalob. *loc.cit.n.*1. Archangel. *dist.*17. *pag.*188. Petrus Ledesma *loc.cit.concl.*3. & Becanus *cap.*36.*q.*2. & omnes communiter.

QVÆSTIO XXV.

An Papa posit in praecepto Confessionis dispensare?

Respondeo: quòd licèt non possit dispensare in præcepto divino Confessionis, cùm ad hoc commissionem non habeat, poterit tamen dispensare, tam secum, quàm cum aliis (& licitè, si causa subsistat) ita ut nullo modo teneantur ad confessionem annuam. Ratio est, quia cum hoc præceptum quoad temporis determinationem sit Ecclesiasticum, totum pendet ex voluntate illius. Sic D.Th. *dist.*17.*q.*3.*art.*2.*q.*5. Ricard. *art.*2.*q.*7. Sotus *dist.*18.*q.*1.*art.*5. Vasquez *loc.cit.dub.*5.*num.*10. Hurtado *disp.*7.*diff.*6. Villalob. *loc.cit.* Suarez *disput.*36.*sect.*1. Molfes. *tract.*7.*cap.*10. *num.*19. & omnes communiter, ut tenet Fagundez *de precept. Eccles. lib.*1. *cap.*3. *n.*8. & Diana *part.*8. *tract.*1.*resol.*18.

QVÆSTIO XXVI.

An omnes Baptizati habentes conscientiam peccati mortalis, teneantur annua confessionis praecepto?

Respondeo affirmativè, quia sic expressè habetur *in cap.Omnis,cit.* & in Concil. Trid. *sess.*14.*c.*5. & *can.*8. per hæc verba: *Si quis dixerit, confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus fideles, &c. Anathema sit.* Et sic docent omnes Theologi cum D.Thoma *q.*90. *art.*3. & Iuristæ *ad c.omnis,cit.* Qui benè hac lege comprehendi hæreticos docent, quia cùm sint baptizati, verè sunt subditi Ecclesiæ. Legantur Suar.*disp.*35.*sect.*2. Reginald. *lib.*6.*n.*48. Molfes. *c.*19.*cit.n.*11.& alii Recentiores, inter quos videndus est doctus, & amicus Narbona *tom.*1. *de atate, anno* 7.*q.*7.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXVII.

An Summus Pontifex obligetur annua Confessionis præcepto?

NEgant Ricard. *dist.* 17. *art.* 2. *quæst.* 4. *ad* 5. Scotus *quæst.* 1. *art.* 1. Nauar. *de Pænit. dist.* 5. *in principio*, §. 2. *n.* 32. Ludouicus de S. Iuan *quæst.* 5. *de Confes. art.* 6. *dub.* 2. Quatenus tantùm teneri ex congruitate, vel sub veniali, affirmant, quia lex Concilij non potest ligare Pontificem, cum hic sit illo superior.

Sed probabiliùs respondeo: teneri, & obligari sub mortali, non tanquam præcepto, & ratione obedientiæ: cum Papa non sit inferior Concilio (quidquid sentiat Almayn. *dist.* 17. *col.* 32.) à quo tale præceptum latum fuit; sed ratione conformitatis cum cæteris fidelibus, cùm dissonum sit rationi caput non conformari corpori. Sic Couar. *in cap. Alma mater*, 1. *p. cap.* 1. §. 5. Suarez *disp.* 35. *sect.* 2. *n.* 5. Bonacina *disp.* 5. *quæst.* 5. *sect.* 2. *punct.* 4. *num* 4. & apud illum Sayrus, Reginaldus, Filliucius, Molfes. Nugnus, & Henriquez, Hurtado *disp.* 7. *diff.* 9. Becanus *cap.* 36. *de Pænit. q.* 3. Azor *lib.* 5. *instit. Moral. cap.* 11. Fagundez *præc.* 2. *lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 18. & 19. Vasquez *q.* 90. *art.* 1. *dub.* 5. *num.* 12. & Lugo *disp.* 15. *n.* 142 qui addit, probabile esse quod si hanc legem Ecclesiasticam quoad se non omnino tolleret Pontifex, sed alteraret quoad tempus, volendo quod determinatio temporis quoad se esset pro hac vice annus cum dimidio, non peccaret grauiter, lege de hac quæst. Dianam *p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 20.

QVÆSTIO XXVIII.

An omnes pueri in quavis ætate sint, teneantur dicto præcepto, si conscientiam habent peccati mortalis?

NEgant in primis Sancius *in select. disp.* 51. *n.* 31. Castrus Palaus *n.* 1. *tract.* 3. *disp.* 1. *punct.* 24. §. 2. *n.* 3. quos citat, & sequitur Diana 4. *part. tract.* 3. *resolut.* 52. docentes nullo modo teneri pueros ante septennium ad annuam confessionem, etiamsi constet habere vsum rationis. Fauent huic sententiæ Lugo *loc. cit. num.* 152. docens non teneri tali præcepto ante octo annos, & D. Anton. *part.* 2. *tit.* 9. *cap.* 8. §. 2. Affirmans, non teneri pueros vsque ad decimum annum cum dimidio, & fœminas vsque ad nonum cum altero dimidio.

Negant etiam Sotus *in* 4. *dist.* 12. *q.* 1. *art.* 11. *fine*, & Sà *in editione* 1. *v. confess. num.* 3. & apud Fagundez D. Anton. 2. *p. sum. tit.* 9. *c.* 18. §. 2. Hostiensis, & Ancaran. *in c. Omnis, cit.* Viguerius *de Confession. vers.* 14. apud Viualdum, docentes; pueros non teneri confiteri præcepto Ecclesiastico, sed solùm diuino, ante annos pubertatis, hoc est pueros ante 14. & puellas ante 12. Sed ex Doctoribus, quos citat Fagundez, saltem D. Anton. *loc.* à nobis *cit.* solùm docet, pueros non teneri hoc præcepto vsque ad decimum, & dimidiatum annum, & puellas vsque ad nonum, & dimidium.

Sed probabiliùs respondeo: teneri absolutè, & obligari omnes pueros, cum primum peccare possint, etiamsi septennium non attigerint. Primò, quia id clarè constat ex *cap. Omnis, cit.* ubi sic dicitur. *Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua peccata, saltem semel in anno, fideliter confiteatur*, &c. Secundò, quia non requiritur major discretio, aut ætas ad recipiendum Sacramentum Confessionis, quàm ad peccatum. Sic expresse Aureol. *in* 4. *dist.* 17. *art.* 2. vbi sic ait. Vnde Papa tenetur confiteri, insuper & puer habens discretionem: Si enim habet infra vnum annum, vel duos natiuitatis suæ discretionem, per quam haberet conscientiam de peccato, puto quod teneretur ad confitendum, Sanchez *in summa, lib.* 1. *c.* 17. Nauarr. *c.* 21. *n.* 33. Victor. q. 1. 8. Scotus *dist.* 17. *quæst.* 1. *art.* 2. Suarez *disp.* 36 *sect.* 2. *n.* 3. & apud ipsum Cano, Gabr. Syluest. Ricard & Corduba. Henriquez *lib.* 1. *de Pænit. c.* 5. *num.* 2. Zambranus *cap.* 4. *dub.* 3. *cap.* 5. Layman *lib.* 5 *tract.* 6. *c.* 5. *num.* 6. Vasquez *q.* 9. *art.* 2. *dub.* 2. Luysius *de Pænit q.* 6. *disp.* 21. *dub.* 4. Granado *tract.* 2. *disp.* 9. *sect.* 2. Hurtado *disp.* 7. *diff.* 9. Fagundez *præc.* 2. *lib.* 1. *c.* 3. *n.* 12. qui simul cum Corduba, & Bonacina bene citat Diuum Antoninũ pro opposita sententia, non enim est pro nostra, vt volunt Suarez, & Henriquez, cùm aperte illam per hæc verba impugnet. Temeratium ergo videtur asserere, & publicè prædicare, quod immediate post septennium teneantur pueri ad istud præceptum seruandum, aliàs peccant mortaliter, & ipsi, & parentes eorum, qui non faciunt confiteri. Sic Anton. Tenet etiam Becanus *cap.* 36. *q.* 5. imò & ipse Sotus, postea *dist* 18. *q.* 1. *art.* 3. §. *de verbo autem*, hanc etiam sententiam sustinet, vt aduertunt Turrian. & Henriquez. Tenet etiam Viuald. *de Confess. num.* 15. & meo videri Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 4. *n.* 2. Reginald. *lib.* 6. *c.* 50. & nouissimè Doctus Didacus de Narbona *in Auralibus hominis, anno* 7. *q.* 7. *à num.* 12. *pag. mihi* 64. Bauny *tract. de Pænit. q.* 5. *de Confess. de* 10 5. necnon Palaus sibi aliqualiter contrarius) *tom.* 4. *tract* 23. *punct.* 10. §. 2. *n.* 2. sic dicens: omninò tenendum est, pueros statim cum vsum rationis perfectum fuerint consequuti, obligatos esse singulis annis confiteri, si conscientia peccati mortalis grauentur. Sic ille.

QVÆSTIO XXIX.

An Senes octogenarij præcepto annuæ Confessionis, & Communionis teneantur?

NEgat D. Didacus de Narbona I.C. Doctor (imò & Iure Hæreditario. Habuit namque Patrem, Patruum, & Fratres Doctissimos, vt eorum scripta demonstrant. Benedicta sit talis Familia) *in suo pulchro libro de statu Hominis*, &c anno 80. *quæst.* 4. *n.* 1. *pag.* 682. per hæc verba. Veruntamen contrarium non solùm probabilius, sed certius mihi videtur. Ideóque tenendum profiteor, senectutem illam, vtpotè octuagenariam, quæ ferè semper ita homines simplices, & rationis reddit expertes, vt nihil à pueris differre videantur, veluti *hoc eodem anno* pluribus ostendimus, ab omnibus, & quibuscumque, tam Ecclesiasticis, quàm divinis legibus eos immunes reddere. Et ratio est, quoniam eiusmodi ætatis senes, infantes pueri sunt. Ita Hippocrates, vt refert Alphonsus à Ruizibus *in Medicina medicor. insipient. luminar.* 2. *fol.* 65. Ludouicus Viues *lib.* 2. *de Anima*, & alij à nobis relati *q. proximè antecedenti*: quibus addenda sunt quæ in eandem rem adducit Velascus *de priuilegiis miserabil. personar. q.* 18 *num.* 11. Ergo cum pueri ante septennium his legibus sint soluti, veluti supra *ann.* 7. comprobavimus, etiam octuagenarij liberi censendi erunt. Et *infrà num.* 4. Sic ait. Cujus simile est, quod scripsere Hostiens. *in summa*, §. *Quæ de confitendum, in principio*, & post eum Stephan. Gaëta *in repetit. c. Ad limina*, §. 5. *n.* 107. Palac. Rubeus *in c. omnis utriusque sexus, verbo postquam ad annos discretionis, de pæn. & remission.* scilicet ita senes, qui iam discretione carent, ut sæpè numero octuagenarij esse solent, nec præcepto annuæ Confessionis, aut susceptionis Eucharistiæ in Paschate teneri, eo nimirum, quod *supra* diximus, quia in eis eadem capacitatis deficientia, ac in parvulis militat: igitur quemadmodum isti à quocunque

cunque Ecclesiastico præcepto hc ratione reperiuntur immunes sic & illi esse debebunt. Sic Narbona.

Sed certissimè respondeo, non solùm senes octogenarios, verùm etiam nonagenarios, & majoris ætatis teneri præcepto annuæ Confessionis, & Communionis (sicut & aliis præceptis diuinis, & humanis eorum, viribus corporalibus nō advers antibus) dummodo (ut commune est) compotes sint rationis.

Primò, quia id clarè colligitur *ex cap. Omnis, cit.* obi indiscriminatim omnibus utriusque sexus personis quæ ad annos discretionis perveniunt, præcipitur ut singulis annis confiteantur, & Sacra Communione reficiantur: sed sic est, quod senes octogenarii pervenerunt, & satis, & non amiserunt (ut supponimus) usum rationis: ergo.

Secundò, quia adimpletio præcepti annuæ Confessionis, & Communionis, non officit saluti corporali senum etiam decrepitorum (sicut officit præceptum abstinentiæ à carnibus, præceptum jejunii in Quadragesima, &c.) sed potiùs illam reficit, & fovet: ergo cum aliàs sint capaces, & potentes ad illius observationem, verè tali præcepto tenebuntur.

Tertiò quia (ut nuper est habitum adhuc pueri qui ante septennium usum rationis habent, eo solùm quod illum habeant ligantur præcepto Confessionis annuæ, licèt non ligentur aliquibus aliis præceptis Ecclesiasticis, vt ieiunij, &c. Ergo similiter octogenarij, quamuis propter eorum debilem, ac iam puerilem ætatem non teneantur legibus illis valde onerosis, tenebuntur tamen lege annuæ Confessionis, ac Communionis toto vitæ spatio, quo vsu rationis polleant, vt multi hoius ætatis in hac nostra ætate illo pellent, vt nos experientia docet.

Verum est, quod si dicti octogenarij omnino sint rationis expertes, sicut sunt infantuli, aut omnino amentes; tunc non ligabuntur hoc, aut aliquo alio præcepto. Sed cum id sit per accidens (quomodo etiam viris triginta annorum potest contingere, si ptopter aliquam infirmitatem vndequaque rationis expertes fiant) non ideo absolutè asserendum est, octogenarios non ligari lege annuæ Confessionis, & communionis: nam sic improbabile est dictum.

Nec sententiam huius Doctoris docet Hostiens. *loc. cit.* sed potiùs expressè nostram his verbis. Item confitendum est tempore pueritiæ, vt nos *suprà eod. §. proximo, sub §. Cui pueri.* Item & tempore senectutis: in quo casu, si est in ætate decrepita, scilicet vltra senium iam processit, puta post 80. annos, alleuiari debet ieiuniis, & grauari orationibus. *Et suprà*: Quid si sit ita senex, quod omni discretione careat? Dic sicut de pupillo, & furioso, vt notat *suprà eo §. prox. sub §. Cui pueri*, vbi dicit, quod si pueri non sint doli capaces, non teneantur confiteri. Quia tales furiosis comparantur, cum eorum ætas quid videat, ignoret. Sic Hostiens. Vnde si hoc idem vult docere Narbona (vt à me consultus eius frater Doctissimus Dominus (& certè meus) D. Ioannes Narbona I. C. in hac Complutensi Academia Doctor, virtute pius, pietate clarus, necnon in Magistrali Sanctorum Martyrum Iusti, & Pastoris Ecclesia Canonicus, respondit) certissima est, & non solum probabilis (vt ipse ait) eius sententia; & debet modificare hanc propositionem, nempe *Octogenarij senes non ligantur præcepto annuæ Confessionis, & Communionis*, quam in Summario q. 4. *citata, & in Indice, verbo Octogenarij*, habet.

QVÆSTIO XXX.

An teneatur præcepto annuæ Confessionis, qui tantùm habet peccata interna?

Negat Margarita Confessorum *v. Confessio, fol. mihi* 44. vbi sic ait: Si quis haberet solùm peccata cordis, videtur quod possit differre Confessionem vsque ad mortis periculum, cum de illis Papa nihil habeat iudicare, tamen quia semel in anno est præceptum communicare, quod dignè fieri non potest sine Confessione, etiam de peccato interiori tenetur talis infra annum confiteri. Item quia confessio non potest diuidi, si cum peccato interiori habet exterius, de quo potest Ecclesia præcipere, tenetur indirectè cum illo de interiori confiteri. Sic Author, cuius verba volui hîc ad vnguem ponere, ne ampliùs dubitet quis cum Suario de sententia hac, aut fundamento illius. Negant etiam Glossa ex Bartol. *c. si cui, de pænit. dist.* 1. & P. Oxomens. apud Martinum de Frias *in sum. c.* 3. *fol.* 43. & fauet satis Palud. *in* 4. *dist.* 17. *quæst.* 2. *art.* 5. quatenus docet; quod saltem directè, non teneatur quis ad confitenda peccata interna, ex præcepto Papæ, & Ecclesiæ.

Sed certissimè respondeo, teneri omnino tali præcepto, & obligari: quod clarè colligitur ex dicto *c. Omnis*, & constat ex vsu, & consensu totius Ecclesiæ hoc modo dictum præceptum intelligentis, & videtur definitum in Trident. *sess.* 4. *can.* 7. *& cap.* 5. vbi sic habetur: *Ex his colligitur, oportere à pænitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recenseri, etiamsi occultissima illa sint.* Sic Concilium, & sic Nauar. *in c. Fratres, de Pænit. dist.* 5. *n.* 59. Suarez *disput.* 36. *sect.* 2. *n.* 2. Frias *loc. cit.* Qui contrariam sententiam plus quàm temerariam, aut erroneam meritò appellant: Bonacina *disput.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 4. *n.* 9. Vasquez, Henriquez, Reginald. Valentia, Ægidius, Filliucius, & Molsesius apud ipsum, & Petrus de Ledesma *loc. cit. post concl.* 6. dicens, esse sententiam certissimam, & omnium Theologorum, & Iuristarum.

QVÆSTIO XXXI.

An qui tantùm habet peccata venialia, teneatur sub mortali, ex vi hujus præcepti, aliqua semel in anno confiteri?

Affirmant D. Bonau. *in* 4. *distinct.* 17. *p.* 2. *art.* 2. *q.* 1. Alensis 4. *part. q.* 18. *memb.* 4. *art.* 2. Ricard. *dist.* 17. *art.* 2. *q.* 4. Innocent. etiam, & Supplem. apud Margaritam Confess. *fol.* 52. & etiam affirmat Nugnus *in add. q.* 6. *art.* 3. *dub.* 2. *pag.* 387. *vers. in hac quodlibetica quæstione.* Vnde malè citatur à Candido, & Bonacina (*vbi infrà*) pro opposita parte. Affirmat etiam Thom. Hurtad. *tom.* 2. *tract.* 1 *a. c.* 1. *§.* 2. *dub.* 11. *num.* 2106. Quia præceptum (*inquit*) Ecclesiæ non est, quod quia confiteatur venialia, sed quod semel in anno confiteatur, sicut præcipit, quod suscipiat Eucharistiam.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri. Primò, quia hoc præceptum tantùm est determinatio præcepti diuini, vt suprà est habitum: it ex præcepto diuino solùm tenetur confiteri, qui habet aliquod mortale: ergo. Secundò, quia nullo humano præcepto potest quis obligari sub mortali ad confessionem venialium, vt statim dicemus: ergo. Sic D. Thom. *dist.* 17. *quæst.* 3. *art.* 1. *q.* 3. *ad* 3. Scotus, Palud. Gabr. Angel. Caiet. Maior, & alij, quos citat, & sequitur Vasquez *q.* 90. *art.* 2. *dub.* 2. *num.* 1. Nauarrus, Corduba, Soto, & Glossa, quos citat, & sequitur Suarez *disp.* 36. *sect.* 2. *n.* 5. Granado *tract.* 1. *disp.* 9. *sess.* 3. *n.* 9. Becanus *c.* 36.

quæst. 6.

q.6. Hurtado *disp 7. diff. 7.* Fagundez *precept. 2. lib. 1. c. 2. n. 8. & lib. 1. c. 1. n. 4. & c. 2 n. 7. & seq.* Petrus de Ledesma *c. 8. de Pœnit. conclus. 6. dub. 1. pag. mihi* 376. Diana *3. p. tr. 4. res.* 126. Ludouicus *q. 7. art. 5. diff. 2. pag.* 296. Lugo *disp. 15. n.* 132. Molfesius *tr. 7. c. 10. n.* 21. Vega *1. p. summe, c. 36. casu* 85. Reginald. *n.* 44. Archangel. *dist. 17. pag.* 188. Candidus *disq. 24. art. 5. dub. 1. pag.* 21. Bonac. *loc. cit. n.* 8. Villalobos *loc. cit. n.* 4. & communis, quam sequitur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 20. n. 5.*

QVÆSTIO XXXII.

An saltem teneatur sub mortali confiteri venialia, qui habet mortalia, quæ ex iusta aliqua causa non debet aperire Confessario?

AFfirmant à fortiori Alens. D. Bonau. Ricard. & alij *quæst præced. cit.* & Nugn. *q. 6. diff. 1. pag. mihi* 397. Granado *tr. 9. disp. 5. n. 23. pag.* 1251.

Sed probabiliùs respondeo, nec in hoc casu teneri, ex vi saltem præcepti diuini, vel Ecclesiastici confessionis. Quia nullum extat præceptum obligans fideles in communi ad confitenda venialia. Sic Suarez *disp. 36. sect. 6. n. 1.* quem sequitur Diana *3. p. tr. 4. resol.* 125. Lugo *n. 175. loc. cit.* & alij.

QVÆSTIO XXXIII.

An saltem teneatur sub veniali ex præcepto Ecclesiæ confiteri aliqua venialia, qui mortali peccato caret: aut si illo non caret, non potest aperire illud?

REspondeo nec sub veniali teneri, quia nec Christus Dominus in præcepto diuino Confessionis, nec Ecclesia in suo humano voluerunt obligare fideles ad confessionem venialium sub aliquo veniali, cùm multis aliis modis remitti possint. Sic Angel. *Confessio 2. n. 27.* & Scot. *dist. 17. q. 1.* quos citat, & sequitur Fagundez *præcept. 2. lib. 2. c. 2. n. 9.* Archangel. *dist. 17. pag.* 188. & 189. & communis.

QVÆSTIO XXXIV.

An saltem in dicto casu teneatur pænitens ex vi dicti præcepti, ad comparendum coram proprio Sacerdote, & illi dicere, se non habere conscientiam peccati mortalis?

AFfirmant Suarez *disp. 36. sect. 2. n. 9.* Fagundez *præc. 2. lib. 1. cap. 2. num. 9. & lib. 2. cap. 1. num. 4.* Lublinus *verb. Confessio, n.* 27. Scotus, & Sotus apud Vasquez *quæst. 90. art. 2. dub. 2. n.* 18. Alex. de Ales *4. part. quæst. 77. memb. 1.* apud Petrum de Ledesma & apud Thomam de Iesu *in Tribun. Consc. de Confess. cap. 8. pag.* 129. Summa Confess. *fol. mihi* 52. imò & D. Thomas *in addit. quæst. 6. art. 3. ad 3.* Viuald. *de Confess. n. 51. vers. Tertia conclusio.* Henriquez *lib. 1. de Pœnitentia, c. 55. n. 3.* Vega *1. part. cap. 63. casu* 84. Bartholom. de Ledesma, & Graffius penes ipsum, & Palaus *loco citato.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, ex vi saltem præcepti confessionis, quia si comparere deberet, maximè ad hoc, ut potiùs Sacerdos cognosceret vultum sui pecoris: at pœnitentis vultus non debet cognosci à Sacerdote, nisi in judicio confessionis: ergo ex quo semel cessat obligatio hujus judicii, cessat obligatio sic comparendi. Verum est quod ratione scandali sedandi, si ortum est ex eo quod quis non confiteatur, posset fortè aliquando contingere talis obligatio comparendi, sed non ratione præcepti confessionis. Sic Vasquez *loc. cit.* Hurtado *disp 7. diff. 7.* Thomas à Iesu *loc. cit.* Bonacina *de Pœnit c. 36. conclus. 6. n. 4.* P de Ledesma *c. 8. de Pœnit concl. 6. dub. 2. pag. mihi* 376. Ludovicus de S. Iuan *q. 3. de Pœnit. art. 5. diff. 3. pag.* 197. (ubi attentè est legendus, propter errorem Typographi) Archangel. *loc. cit.* Lugo *disp. 15. n.* 133. & Bonacina *loc cit. n.* 8. & pro hac parte citat Vega *ub. supra* Victoriam *de Sacr. n.* 129. & Sotum *in 4. dist. 18. q. 1. art. 3. pag.* 749.

QVÆSTIO XXXV.

An teneatur confiteri venialia, si mortalibus caret, qui vult comparare Iubileum, quando in illo requiritur Confessio?

AFfirmant Sotus *in 4. dist. 21. q. 2 art. 3.* Sanchez *lib. 8. de Matrim. disp. 15. n.* 19. Vivald *de Confess. n.* 53 Corduba *lib. 5. quæst* 28 quos omnes citat, & sequitur Fagundez *præc. 2. lib. 2. cap. 1. num* 2 . qui omnes (ait Fagundez *num.* 20.) dicunt tutius esse confessionem præmittere, saltem alicuius venialis, licèt non omnium, aut saltem omnium in generali, nullum in particulari explicando . dicendo scilicet Confessario: Conscientiam mortalis non habeo, in multis tamen venialibus deliqui, & ideo peto absolutionem, quia illorum me pœnitet. Sic ille. Eandem sententiam tenent Rodrig. *in sum. verb. Iubileo, num.* 2. Philippus de Cruce *in Thesaur. Ecclesiæ, tr. de Iubileo, §. 20 num. 2. fol.* 1 . & apud ipsum Caiet. Navarr. & Villalobos. Tenet etiam Granados *5. tomo, controvers. 12. tract. de Indulgentiis, disp. 4. num. 6. pag.* 1472. & alii.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri, quia cùm sit in statu gratiæ, nec habeat materiam necessariam ad confessionem, non obligabitur pro comparando Iubileo ad illam. Sic Henriquez *lib. . cap. . num.* 10. *& cap. 12. n. 2. ubi littera C*, citat pro hac sententia Navarrum *§. in Levitico, notab. 18. n. 18. & notab. 50. num. 6.* & meritò, docet enim illam istis verbis. Secundò dico, quodquamvis indultum dicat de plenaria remissione omnium peccatorum, de quibus est ore confessus, & corde contritus; tamen non tenemur confiteri de aliis antea confessis, nec de venialibus, ut latè per multa concludit D. Antoninus *ubi supra, §. 5.* & omnes probant, sicut & suprà *notab.* 18. diximus. Sic Nauarrus: malè ergo illum citat Philippus pro sua sententia Sic etiam Suarez *disp. 52. sect. 3. num. 5.* Ægidius, Beja, Filliucius, Zanardus, Graffius, Reginaldus, Comitolus, & Benzonius, quos citat, & sequitur Diana *3. part. tract. 4. resolut. 126. & 5. part. tract. 12. resolut. 30.* de quo nos etiam *infrà disput. de Indulgentiis.*

QVÆSTIO XXXVI.

An Ecclesia præcipere possit Confessionem Sacramentalem de venialibus, saltem de aliquibus?

AFfirmant Vasquez *q. 90. art. 2. dub. 2. & 3.* & apud ipsum Caiet. Canus, & Nauarr. *in c. placuit, dist. 6. de Pœnit. n.* 121. Suar. *disp. 22. sect. 8. n. 5.* (licèt satis lubricè) & apud ipsum Alens. D. Thom. D. Bonau. & Ricard. Hurt. *disp. 7. diff.* 8. & Layman *tr. 6. c. 5.* & id esse probabile ait, & defendit Lugo *disp. 15. n.* 129. & tenet Candid. *disq. 24. art. 4. dub 2. p.* 11. & apud ipsum Azor. *1. p. lib. 7. c. 39. dub. 4.* & Reginald. *lib. 6. n.* 47. Baony *q. 10. de Confess.* etiam Diana *p. 8. tr. 1. resol.* 15.

Sed æquè probaliter respondeo: non posse, quia Ecclesia nequit instituere distinctum totum pœnite-

tiæ, ac Christus Dominus instituit: sed Christus instituit quod solùm mortalia subiiciantur tali foro necessariò: venialia verò non necessariò, sed ex voluntate confitentis: ergo non poterit Ecclesia aliter disponere. Sic Sotus *dist.* 18. *q.* 1. *art.* 3. & 4. & Palud. *dist.* 17. *q.* 2. *art.* 4. & huic sententiæ favere Sylvestrum *v. Confessio* 1. *q.* 14. Henricum Henriquez *lib.* 4. *c.* 4. *n.* 1. & Rodrig. *qq. regul. tom.* 1. *q.* 62. *art.* 1. ait Diana 3. *part. tr.* 4. *ref.* 125. (qui nihil circa hanc quæstionem resoluit.) Sed re vera Sylvester omninò oppositum sentit: imò & Henriquez, non *loco* à Diana *citato*, sed *lib.* 4. (vel 1. *de Pœnit.*) *cap.* 15. *num.* 3. Tenent tamen nostram sententiam alii sapientissimi Iuniores, & ex parte Ægid. *disp.* 5. *num.* 59. & omnino Archang. *dist.* 17. *pag.* 191. *col.* 1. Quibus in re assentit Palaus *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 20. §. 2. *num.* 6. docens, non posse Ecclesiam directè legem ferre de confessione venialium.

QVÆSTIO XXXVII.

An qui in anno semel saltem confessus est peccata venialia, si postea ante finem anni committat aliquod mortale, teneatur confiteri intra illum annum dictum peccatum mortale?

NEgant omnes qui asserunt, confessione venialium satisfieri præcepto annuæ confessionis, ut Ricard. Alens. Bonav. & Nugnus *suprà cit.* quibus addo Ochagav. *tract.* 1. *de conf.* *q.* 9. apud Dianam 4. *part. tract.* 4. *ref.* 206. & apud Hurtadum.

Sed probabiliùs respondeo: teneri, quia ut *suprà* est habitum, per confessionem venialium non satisfit præcepto annuæ confessionis, cùm hoc solum præcipiat confessionem mortalium. Sic Becanus *cap.* 36. *de Pœnit. q.* 9. *num.* 4. Diana *loc. cit.* & apud ipsum Maderus, & Hurtado *disp.* 7. *diff.* 11. Quibus addo Suarium *disp.* 36. *sect.* 3. *num.* 9. *fine*, & Luysium Turrian. statim *citand.* Lugum *disp.* 15. *n.* 161. & 163. (& *n.* 173. addit, idem dicendum esse de illo qui habens peccatum aliquod mortale, cujus nõ recordatur, confitetur sola venialia, nempe quod teneatur postea dum recordatur, illud eodem anno confiteri.) Vasquium, Zerolam, & Reginaldum, quos citat etiam & sequitur Bonacina *loc. cit. n.* 33. Palaum *punct.* 20. *cit.* §. 3. *n.* 1. Layman *lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 5. *n.* 10. & Basseum *v. confessio sacram.* 1. *num.* 18.

QVÆSTIO XXXVIII.

An etiam qui intra annum confessus est sua mortalia, teneatur postea in Quadragesima confiteri, si tunc conscientiam novi peccati mortalis habeat?

AFfirmat Maderus apud Dianam *loc. cit.* cui ego addo Suarium *loc. cit. n.* 9. & 10. & Henriq. *lib.* 4. *c.* 4. *n.* 2. & 6. & ratio est, quia præceptum Ecclesiæ est de confessione facienda semel in anno omnium mortalium quæ eo anno fuerint commissa: ergo.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri ex vi præcepti annuæ confessionis, quia jam semel confessus est omnia mortalia, quæ tempore confessionis habuit & consequenter implevit præceptum annuæ confessionis. Teneretur tamen (sed divino præcepto) si sacram Eucharistiam vellet recipere; quod si nollet, peccaret quidem contra præceptum communicandi in Paschate, non autem contra præceptum annuæ confessionis. Sic Gasp. Hurtado, & Diana *locis cit.* Vasquez, quem citat, & sequitur Luysius de Pœnit. *disp.* 21. *dub.* 2. Reginaldus *lib.* 3. *n.* 38. Archang. *dist.* 17. *pag.* 189. *col.* 2. Victor. *n.* 137. & Ledesma 1. *part.* 4. *q.* 6. *art.* 5. Lugo *loc. cit. num.* 154. *vbi num.* 169. addit idem asserendum esse in casu, quo aliquis sæpè in hoc anno confessus esset venialia, & etiam aliquod mortale dubium: quod scilicet non teneatur ille postea in Quadragesima confiteri, etiamsi incidat in aliquod mortale certum: sentiunt etiam nobiscum Ægidius, Layman, & alij, quos sequitur Palaus *punct.* 20. *cit.* §. 3. *n.* 3. vbi ad argumentum contrariorum bene negat, præceptum esse de Confessione facienda eo anno, omnium peccatorum, quæ eo anno fuerint commissa, sed omnium peccatorum, quæ ad validam confessionem faciendam fateri necessarium fuerit.

QVÆSTIO XXXIX.

An præceptum annuæ confessionis obliget per se pro determinata parte anni, v. g. in Quadragesima, aut in Pascha?

AFfirmant P. Soto *lect.* 5. *de confessione*, Megala 1. *p. lib.* 5. *c.* 3. *n.* 3. & etiam P. Suar. *disp.* 36. *sect.* 3. *n.* 9. 10. & 11. unde immeritò dicit Diana 3. *p. tr.* 4. *ref.* 81. malè pro hac sententia citari à Paulo Layman; nam pro illa etiam citatur à Patre Granado *contro.* 7. *tr.* 1. *disp.* 9. *sect.* 4. *n.* 14. Affirmat etiam Medina *C. de Confess. q.* 18. & alij docentes, obligare pro Quadragesima, à Dominica scilicet Palmarum usque ad Dominicam in Albis, quia hæc est consuetudo omnium fidelium, ut peccata sua confessione circa Pascha expient: ergo talis consuetudo instar legis est habenda, ut nuuissimè etiam tenent Faguodez *de precept.* 2. *Eccles. lib.* 1. *c.* 3. *n.* 6. Machado 1. *p. sum. lib.* 2. *tr.* 5. *docum.* 1. *n.* 5. & Bassæus *confess. sacram.* 1. *n.* 9.

Sed probabiliùs respondeo: nullo modo obligare per se, pro determinata parte anni, ideoque satisfieri posse tali præcepto confessione facta in qualibet anni parte. Quia caput *Omnis, cit.* non limitauit tempus confessionis ad aliquam partem anni: Si ergo quis confessionem fecit intra annum, non tenebitur postea in Quadragesima ex vi huius præcepti confiteri. Sic Soto *distinct.* 18. *q.* 1. *art.* 4. Victoria *num.* 137. Canus in *relect. p.* 5. *de Pœnitent.* Nugnus *in addit. q.* 6. *artic.* 5. *difficult.* 4. Henriquez, Valentia, Reginald. Ægidius, Zerola, Vasquez, Sylvius, Azor, Layman, & Hurtado, quos citat, & sequitur Diana 2. *p. tr.* 17. & 3. *Miscell. resol.* 54. & 3. *p. tr.* 4. *ref.* 82. (qui tamen ipse, & Hurtado non benè citant pro hac sententia Suarium, vt vidimus) P. Granados *loco citato*, & apud ipsum Graffius, & Petrus de Ledesma, & Ludouicus *q.* 5. *art.* 6. *dub.* 4. *pag.* 398. Bonacina *loco citato, n.* 20. & (apud ipsum) Sylvester, Valentia, Molfesins *tr.* 7. *c.* 10. *n.* 23. Vasquez, Megala, Nauarrus, & alij penes ipsum, Archangelus *loc. cit.* & communis, quam tuetur Baunius *tom.* 1. *tract.* 4. *de Pœnit. quæst.* 7. *de confessione, pag.* 121. qui ad argumentum oppositæ partis respondet, verum esse, quod fideles soleant circa Pascha confiteri; hoc tamen non facere ex præcepto vllo, aut consuetudine ad id obligante, sed quia hoc tempus est commodius ad satisfaciendum Ecclesiæ præcepto communionis, ad quam confessio est via.

QVÆSTIO XL.

An pro impletione præcepti annuæ confessionis computandus sit annus à Ianuario in Ianuarium?

AFfirmant Vasquez *q.* 30. *art.* 3. *dub.* 1. Ochagauia *tract.* 2. *q.* 9. *disp.* 7. *diff.* 10. Becanus *cap.* 36. *de Pœnitentia, quæst.* 8. *num.* 3. Lugo *disput.* 15. *num.* 157. & Diana 2. *part. tract.* 17. *resol.* 54. & 3. *part. tract.*

*tract.4.resolut.*81.& 4.*part.tract.4. resolut.*206. Alij verò negant computari debere; sed à die vltimæ confessionis. Ita tenent Dominicus Sotus *dist.*18. *quæst.*1.*art.*4.Granados *loco citato, num.*16. & apud ipsum Henriquez, & Graffius, & ita secundùm hos Authores, qui confessus est die octaua Septembris, optimè potest per se differre sequentem confessionem vsque in diem octauam Septembris sequentis anni, sed non vltrà.

Sed probabiliùs respondeo, computari debere ab vno Paschate vsque ad alterum, vel à Quadragesima in Quadragesimam. Primò, quia ita communiter ab omnibus fidelibus computatur annus pro impletione huius præcepti. Secundò, quia id clarè colligitur ex Tridentino *sess.*14.*c.*5. vbi sic habetur: *Vnde iam in vniuersa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu obseruatur mos ille salutaris confitendi sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesimæ: quem morem hæc sancta Synodus maximè probat, & amplectitur tanquam pium, & meritò retinendum.* Sic ibi, & *can.*8. Et ita tenent Suarez *disp.*36. *sect.*3. Filliucius *tract.*7. *cap.*3. Layman *tract.*6. *cap.*5. Sà *verb.Confessio, num.*4. Mercerus *de Sacramentis, quæst.*6. *artic.*3. *num.*3. Fagundez *præcept.*2.*lib.*1.*c.*4.*n.*18. Bonacina *disp.*5. *q.*5.*sect.*2.*punct.*4. *n.*19. & apud ipsum Ægidius *disp.*5.*dub.*6.*concl.*2.*num.*56. Reginaldus *lib.*6. *n.*35.& 37. Nugnus, Syluester, & Azorius. His addit Palaus Nauarrum *c.*21. *n.*45. Sotum *in* 4. *dist.*18. *q.*1.*art.*4.Medinam *de Confess.q.*14. Victoriam *n.*147. & Henriquez *lib.*4.*c.*4.*n.*1.ipse verò Palaus *punct.*20. *cit.*§.2.*n.*10. solùm ait, sententiam Vasquij, spectato iure, & ratione naturali, seclusa authoritate, probabiliorem, & veriorem esse. Nota quod Sotus meliùs citatur à Granado pro se quàm à Palao pro nobis. Lege illum *loco cit.concl.*1.Henriquez verò melius citatur à Palao, quàm à Granado, vide illū *loc.cit.in marg.lit.F.*

QVÆSTIO XLI.

An qui ex aliqua causa iusta, vel iniusta non est confessus per annum integrum, teneatur confiteri in initio sequentis anni?

NEgant D. Antoninus 3.*p.tit.*9.*c.*9. Syluest. *verb. Eucharistia* 3.*q.*15. Cano apud Nugnum *in addit.q.*6.*art.*5.*diff.*5.*pag.*392. Tabiena *verb.Communicare, n.*10. Megala *in* 1.*p.lib.*5.*c.*3.*n.*3. & alij existimantes, eum qui ob aliquam causam non impleuit debito tempore annualis confessionis præceptum, non teneri amplius confiteri vsque ad sequentem, Quadragesimam, vel finem anni sequentis. Citant etiam Diana (*res.*130.*citanda*) & Molfesius *vbi infrà*, pro hac sententia Valentiam 4.*tom.disp.*6.(per errorem 7.) *q.*8.*punct.*4.*vers. Quartum est*, sed malè (vt statim videbimus.) Ratio pro hac parte esse potest, quia si transacto anno adhuc permaneret obligatio confitendi, bis teneretur quis eodem anno confiteri, semel vt satisfaciat obligationi anni præteriti, & semel obligationi anni præsentis, quod praxi receptum non est: ergo.

Sed probabiliùs respondeo: teneri ad confessionem, cùm primùm commodè possit. Quia ex consuetudine Ecclesiæ constat, adhuc transacto anno omnes ad confessionem teneri: cùm illos ad illam faciendam Ecclesia censuris obliget. Sic Nauarrus *c.*21. *num.*45. Victor *n.*147. Medina *C.de Confess.quæst.*14. Nugnus *in addit.* *q.*6.*art.*5. *diff.*6. Suarez *disput.*36. *sect.*4.*n.*2. Vasquez *q.*90.*art.*3.*dub.*2. Ægidius *disp.*5. *n.*63. Henriquez *lib.*1.*de Pœnit.c.*4.*n.*6. Luysius Turrianus *disp.*21.*dub.*3. Nugnus *loc.cit.* Ludouicus *q.*5. *art.*6.*dub.*6. Lugo *disp.*15.*num.*177. Fagundez *loc.cit. n.*16. Layman *tr.*6.*c.*5.*n.*8. Villalobos *tr.*9.*diffic.*28. Hurtado *disp.*7.*diff.*12. Diana 3.*p.tr.*4. *resol.*130. & 135.& 4.*p.tr.*4.*resol.*206. Becanus *c.*36.*cit.q.*8.*n.*3. Bonacina *statim citandus*, & Valentia *loco cit. vers & quoniam*, vbi tantùm dicit, opinionem contrariam esse probabilem; nostram tamen expressè docet ibi, & expressiùs *disp.*7.*q.*9. *de Confessione, punct.*4. per hæc verba: Tertiò notandum, quod si quis vltra anni spatium confessionem differat, teneri illum ex vi illius statuti quamprimùm eam facere, nec licere ad alterum annum differre, ac proinde neque posse nisi statim confessionem prætermissam faciat (si habeat Confessarij copiam) legitimam habere contritionem per quam sine confessione consequatur gratiam. Ita, & rectè notat Sotus *dist.*18. *q.*1.*art.*2. & Ioan. Medina *distinct.cit.q.*54 *de Confessione*, §.4. contra Antoninum 3.*p.tit.*14.*c.*19. §.3. licèt contrarium quoque sit probabile, vt *sup.disp.*6.*q.*8.*p.*4. diximus. Sic Valentia. Quid expressius. (Sic etiam Molfesius *tr* 7. *c.*10.*n.*32.& Reginaldus *lib.*6.*n.*37. Sic rursus Diana *p.*8.*tr.*7.*resol.*80. Palaus *tom.*4.*tr.*23. *punct.*20.§.2. *n.*13. Bassæus *confessio* 1.*cit. n.*15. & Fagundez *præcept.*2.*Eccles.lib.*1.*c.*4.

QVÆSTIO XLII.

An omittens per integrum annum confessionem, toties mortaliter peccet, quoties oblatâ confitendi opportunitate, non confitetur?

NEgant omninò DD. nuper *citati*, cùm asserant, eum qui in Paschate confessionem non fecit, non teneri postea ampliùs confiteri.

Affirmat verò è contra Bonacina *disp.*5.*de Sacram. q.*5. *sect.*2.*punct.*4. *n.*30. (& innuit Hurtado *disp.*7. *difficult.* 12.) asserens: toties peccare, quoties non confitetur.

Sed probabiliùs respondeo: quod licèt in eo casu non toties de nouo peccet pœnitens, quoties confessionem omittit, augeat tamen peccatum, & tantò ampliùs, quantò confessionem differt. Vnde qui tempore Paschali confessionem omisit, sat illi erit, si postea confiteatur tempus, à quo non est confessus peccata sua. Sic contra præfatos Authores sentiunt Molfes. *tom.*1.*tr.*7.*c.*10.*n.*37. Layman *tr.*6.*c.*5.*n.*8. Nugnus *in addit.q.*6.*art.*5.*diff.*5. Villalobos *tr.*9.*diff.*10.*n.*8. Diana 3.*p.tr.*4.*resol.*135. Valentia *loc.cit.* & alij.

QVÆSTIO XLIII.

An qui non est confessus in articulo mortis, vel quia noluit, vel quia non potuit, teneatur eo articulo elapso quamprimùm confiteri?

AFfirmat Henriquez *lib.*1.*de Pœnit.c.*4.*n.*5.& *in Marg.lit.C.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, propter rationes assignatas *supr.q.*11. Sic Bonac. *disp.*5.*de Sacr. q.*5.*sect.*2.*punct.*4.*n.*28 Hurtado *disp.*7.*diff.*12. Diana 3.*p.tr.*4.*resol.*130. & Palaus, & Bassæus *locis citatis.*

QVÆSTIO XLIV.

An qui ob aliquam causam distulit confessionem præsentis anni, in principium anni sequentis, possit vna, & eadem confessione præcepto vtriusque anni satisfacere?

NEgant Suarez *disp.*36.*sect.*4.*num.*5. Nugnus *in addit.* *q.*6.*art.*5.*diff.*5.*pag.*393. Ægidius *disp.*5. *dub.*8.& Bonacina *loco citato, num.*31. & apud ipsum

Filliucius *tract.7.c.3.n.56.* Becanus *c.36.q.8.concl.5.* & penes hunc Medina *C. de Confess.quæst.14.* Sotus *in 4.dist.10.q.1.art.4.*, & Navarrus *cap.21. num.45.* necnon Bassæus *loc.cit.n.16.* & Syluius *3.part.q.80. art.11.q.4.* Ratio eorum est, quia Confessio, quæ fit initio sequentis anni, solum fit in satisfactionem anni præcedentis; superest ergo, vt obligationi præsentis anni satisfiat.

Sed probabiliter respondeo: posse, ita vt in illo anno ampliùs confiteri non teneatur, si in ea confessione aliquod mortale illius anni sequentis confiteatur. Quia rectè potest vnico, & eodem actu fieri satis duplici occurrenti obligationi. Sic Gaspar Hurtado *disp 7.diff.12.* Diana *4.p.tr.4.res.206.* Lugo *disp.15. n.180. & 181.* & probabile reputat Suarez *loco cit.* & Diana *p.6.tr.7.res.80.* & Palaus *punct.20.cit.§.2. n.15.* ubi ita ait: Si initio anni sequentis omnia tua peccata, tam præcedenti, quam præsenti anno commissa fateatis, tametsi eo anno nullam aliam confessionem feceris, præceptum latum de confessione semel in anno facienda, eo anno non transgredieris siquidem eo anno semel confessus es. Sic Palaus.

QVÆSTIO XLV.

An qui in Confeßione annua inculpabiliter omisit aliquod mortale, teneatur confiteri illud, cùm primùm poßit?

AFfirmant Martinus de Ledesma, apud Suarez, & Medina *in sua Summ. lib.2.c.14.§.41.* casu, quo peccati omissi recordetur, & possit confiteri intra eundem annum: secus verò (inquiunt) si recordetur post transactum annum, quia tunc iam non tenebitur confiteri. Affirmat etiam Sotus *in 4.dist.8. quæst.1. art.5.* ante solutionem quarti argumenti, loquendo de illo, qui propter iustam causam, dictis aliis mortalibus, tacuit aliquod mortale: dicit enim tunc teneri illud peccatum, cum primum opportunè possit, confiteri.

Sed probabiliùs respondeo, qui inculpabiliter, aut absque graui culpa, aut denique ex iusta aliqua causa omisit, aut oblitus fuit confiteri aliquod mortale, non tenetur statim confiteri, sed potest illud differre vsque ad alium annum, nisi prius ratione periculi mortis, aut Eucharistiæ suscipiendæ oporteat confiteri; secus est dicendum, si omissio, aut obliuio fuit mortaliter culpabilis, quia cum in hoc casu esset nulla confessio, verè maneret pœnitens obligatus iterum confitendi, non solùm culpam, quam omisit, vel oblitus fuit, sed reliqua mortalia, vt omnes concedunt. Ratio est, quia huiusmodi pœnitens verè confessus est, & consecutus finem præcepti confessionis, nempe reconciliationem cum Deo: ergo adimpleuit præceptum Ecclesiasticum annuæ confessionis: ergo donec annus elabatur, nõ tenetur iterum ratione huius præcepti confiteri. Sic ex parte etiam Sotus *dist.18. q.1.art 4 pag.mihi 854.* vbi ad quæstionem propositam per hæc verba respondet: Respõdetur enim, non teneri statim vsque ad alium annum, nisi casu mortis, vel sumendæ Eucharistiæ; nam postquam iste semel confessus est, non ampliùs tenetur illo anno, secus si ex culpa sua fuerit oblitus. Sic Sotus. Sic etiam Suarez *disp.37.sect.4.n.6.* Nugnus *in addit.q.6.art.5.diff.6.* Diana *3.p.tract 4.res.124.* & apud ipsum Ioannes de Cruce, Victoria, Toletus, Fagundez, Syluius, Layman Villalobos, Filliucius, Nauarrus, Syluester, & Hurtado, quibus ego addo Granados *tract.1.de Pœnit.disp.9. n.1.pag.1119.* Ludouicum *q.5.art.6.dub.5.pag.398.* Lugum *disp.15.n.165.& 167.* Bonacin. *loc.cit.n.32.* Reginaldum *lib.6.n.40.* & communem, quam sequitur Bassæus *loco cit.n.17.*

QVÆSTIO XLVI.

An qui prævidet, se non habiturum copiam confessoris in toto anno sequenti, teneatur ex vi præcepti anticipare confeßionem, & illam facere in fine anni præsentis?

AFfirmant Suarez *disp.36. sect.5. n.5.* Fagundez *præcepto 3.lib.1.cap.6.n.3. & præcepto 2. lib.1. cap.4.num.16.* Hurtado *disp.7.diffic.3.* Diana *3.parte, tract.4 resol.69.* quibus addo Bonacinam *disp.5.q.5. sect.2. punct.4. num.21.* & apud ipsum Henriquez, Sylvestrum, Tabienam, Reginaldum, Ægidium, Nuñum, Vasquium, Pitigianum, Zerolam, Filliucium, & alios, & communem.

Sed æquè probabiliter respondeo: non teneri, quia tunc nondum obligat præceptum annuæ confessionis: ergo ex vi illius nemo potest teneri ad confessionem antequam obliget. Sic aliqui DD. *suprà q.21. citati*, & debebat hanc nostram responsionem tueri Bonacina, siquidem *disp.4.q.7. punct.2. num.15.* loquendo de præcepto annuæ communionis, eam amplectitur; nam ut bene Fagundez *loc.cit.* eadem profectò est utriusque præcepti ratio.

QVÆSTIO XLVII.

An saltem qui putat toto reliquo anno, aut tempore Paschali defecturum sibi Confessorem, teneatur ex vi præcepti anticipare Confeßionem, hoc est confiteri in principio ejusdem anni, aut ante Pascha.

NEgant aliqui DD. quos suppresso nomine refert Ludovicus de S. Iuan *q.5. de Pœnitentia, art.6. dub.7.pag.399.* & indicat satis Sà *v.Confess.n.5.* ubi sic ait: Probabilis est illa sententia, teneri statim confiteri qui putat toto reliquo anno defuturum sibi Confessorem. Per quæ verba probabiliorem esse contrariam sententiam insinuare videtur.

Sed longè probabiliùs respondeo teneri, quia hujusmodi annuæ confessionis præceptum obligat in qualibet parte anni, *ut suprà q.38.* est habitum: ergo potest tunc adimpleri; ergo tenebitur qui putat fore impeditum toto anno reliquo, aut in Paschate. Sic Navarrus, Suarez, Fagundez, Ludovicus, Diana, & alii *suprà citati*, & Lugo *disp.15.n.182.* Villalobos *diffcult.28. citata, n.9.* Bassæus *n.10.* Puteanus, Sylvius, Bonacina, & Filliucius apud ipsum. Palaus *tract.24. punct.20.§.2.n.11.* dicens esse communem omnium sententiam.

QVÆSTIO XLVIII.

An ex vi Clement. 1. Ne in agro, *non solùm Monachi Benedictini, sed etiam alii omnes Religiosi, & Moniales teneantur semel singulis mensibus ad Confeßionem accedere?*

AFfirmat Navar. *in Man.cap.2. num.9.* per hæc verba: Religiosus autem S. Benedicti, & alii saltem de honestate duodecies in anno, semel scilicet singulis mensibus ad confessionem adstringuntur: Clement. *Ne in agro, §. Sanè*, juncta gloss. *de statu Mon. Omnes item Sanctimoniales, c.10.sess.25. de reg. & monial. Concil. Trident.* Sic Navar. Malè ergo citatur à Hieronymo Llamas, & à Ludovico pro opposita sententia. Affirmant etiam cum Navarro Henriquez *lib.1.de Pœnit.c.4.n.10.* Ludovicus *q.9.de Pœnit.art.1.diffic.1.pag.504.& dub.2. pag.506.* Villalobos *tr.9.diff.28.n.5.* Llamas *2.part.meth.c.3.§.4.* Granad. *tr.1.disp.9.n.21.pag.1122* & alii apud ipsos.

Sed

Sed probabiliùs respondeo, nullo modo obligari alios Religiosos praeter Benedictinos, ex vi dictae constitutionis ad confessionem menstruam, quia odia sunt restringenda, *Regul. jur. 6.* ergo cum hoc statutum sit gravissimum, restingi tantùm debet ad Monachos nigros, de quibus loquitur. Sic Vivaldus *de Confessione, num.* 51. Fagundez *praecept. 2. lib. 2. cap. 2. num.* 18. ubi dicunt, post Concilium Tridentinum esse nostram responsionem certam: cùm *sess. 25. de regul. cap.* 10. habens prae oculis praedictam Clementinam, tantùm afferat id consulendum, & monendum. Sed malè praefati Authores citant Navarrum *c. 21. n.* 59. dicentem: Moniales sub mortali ad confessionem dictam teneri, quia profectò nullo modo hoc affirmat ibi, cum solùm haec verba proferat. Decimo-tertiò peccat Monachus S. Benedicti qui non communicat semel in mense. Clem. *Ne in agro*, §. *Sanè de stat. Monach.* & Monialis cujusvis Ordinis quae idem non fecerit. Concilium Trident. *sess. 25. c. 10. de regul.* Sic Navarrus, ubi tantum loquitur de communione menstrua.

Quaestio XLIX.

An dicti Monachi non habentes nisi venialia, teneantur ex vi talis Clem. *ad Confessionem menstruam sub peccato mortali?*

Affirmant Canus *de Poenitent parte* 1. Caietanus *tom. 1. opusc. 5. q.* 1. Suarez *disput. 30. sect.* 5. Vasquez *q. 90. art. 2. dub.* 3. Henriquez *lib. 1. de Poenit. cap. 4. num.* 10. Layman *tract. 6. c.* 5. Hurtado *disp. 7. diffic.* 8. & apud ipsos Navarrus *in cap. Placuit, n.* 110. & 122. Granados *loc. cit.* Luysius *disp. 11. de Poenit. dub.* 3. Nugnus *in additionib q. 6. art. 5. diff. 7. pag.* 394. Reginaldus *lib. 6. num.* 106.

Sed probabiliùs respondeo: nullo modo obligari ex vi dictae Clementinae; nam (ut bene glossa *v. Mensibus, in dicta Clement.*) Monachi arctantur singulis mensibus, ad quod fideles arctantur singulis annis: at nullus fidelium tenetur venialia quolibet anno confiteri: ergo nec Monachi singulis mensibus. Sic Sotus *dist. 18. q. 1. art.* 3. Paludanus *dist. 17. q. 2. art.* 4. Scotus, Gabriel, & Ledesma, quos citat, & sequitur Vivaldus *de Confessione, n.* 52. Fagundez *praecept. 2. lib. 2. c. 2. n.* 17. Villalobos *tr. 9. diff.* 28. *n.* 5. Diana 5. *parte, tr. 13. res.* 15. & Llamas *loc. cit.* post Sylvestrum *Conf. 1. q.* 13. & hanc sententiam ut probabilem defendit Diana *p. 8. tr. 1. res.* 16. & ut probabiliorem Praepositus *in 3. p. D. Thom. q. 5. de Confess. dub. 10. num.* 62.

Quaestio L.

An saltem teneantur sub mortali ad confessionem menstruam, si dicti Monachi peccata mortalia habeant?

Affirmant Vasquez & Gaspar Hurtado, & Lugsius Turrian. *locis cit.* (& à fortiori eum asserant etiam obligari sub mortali ad confessionem venialium) Llamas, & Nugnus *locis* etiam *citatis.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri sub mortali, sed ad summum sub veniali, quia nec verba dictae Clementinae, nec poena ibi imposita, mortalem obligationem induunt. Sic Navarr. *in c. Placuit, n.* 122. Caietanus *tom. 1. opusculorum, tit.* 5. *quaest.* 1. Cano, Villalobos, Granados, Henriquez *locis cit.* Ludovicus de S. Iuan *quaest. 9. diff. 1. pag.* 505. & etiam (ni fallor) Diana 3. *part. tract. 4. resol.* 125. & 5. *part. loco cit.* Barbosa *in remiss. Concilii, sess.* 14. *c.* 5. & Palaus *tom.* 4. *tract.* 23. *punct. 20. §. 1. num.* 6.

Quaestio LI.

An Monachi D. Bernardi qui ex statuto habent obligationem semel in anno suis Abbatibus confitendi omnia mortalia, iam ritè aliis confessariis confessa, teneantur sub mortali ad tale statutum?

Affirmant Fagundez *praecept. 2. lib. 2. cap. 2. n.* 6. & apud illum Henriquez *lib. 5. de Poenit. cap.* 9. Navarrus *in cap. Placuit, cit. num.* 118. & Llamas 1. *part. method. c. 5. §.* 10. quibus ego addo Reginaldum *lib. 6. n.* 109. asserentes quod licèt dicti Monachi non teneantur ad reconfitenda peccata suis Superioribus immediatè, & directè, ex vi ipsius praecepti, & statuti (cum nulla lex humana ad hoc vires habeat) teneantur tamen mediatè, & indirectè ex vi taciti, vel expressi consensus, aut voti emissi in professione. Ita etiam Thomas Hurtado *tom. 2. tract. 12. cap. 1. §. 2. dub. 11. num.* 2102.

Sed longè probabiliùs, imò certissimè respondeo, tale statutum de facto non obligare sub mortali, neque sub veniali adhuc. Primò, quia (ut ait sapientissimus Navarrus *loc. cit.*) hoc esset nimis durum. Secundò, quia jam haec consuetudo apud Cistercienses cessavit, ut refert Coriolanus 1. *part. sect. 1. n. 7. fol.* 59. Tertiò denique, quia modò extat Decretum fel. mem. Clem. VIII. quo praecipitur, ut nullus Superior possit obligare subditos, ut sibi confiteantur, nisi ipsi subditi sponte id velint, aut habeant aliqua reservata peccata. Sic tenet Coriolanus *loc. cit.* & in hanc sententiam valdè inclinat Navarrus (licèt aliam satis timidè sequatur.) Sic etiam Vivald *de Confess. n.* 67. & alii apud Lugum *disp. 15. à n. 95. pag.* 478.

Quaestio LII.

An praecepto annuae Confessionis satisfaciat quis per confessionem non integram, v. g. si voluntariè omittat aliquod mortale externum?

Affirmant satisfacere, & evadere poenas transgressoribus hujus praecepti impositas apud Fagundez Sylvester *v. Confessor 4. num.* 3. Sà *v. Confessio, num.* 1. Victoria *num.* 163. Alens. 4. *part. quaest. 77. n. 5. art. 7. & q. 18. n. 4. art. 4. §.* 7. Gabr. *dist. 17. q. 1. art. 3. dub.* 11. Paludan. *dist. 17. q.* 7. Cano *de Poenit. part. 5. fine*, & Ledesma *q. 8. art.* 2. & ipse Fagundez ait, esse probabile, & ut probabilem sententiam illam tuetur Diana 3. *part. tract. 4. resol.* 120. licèt probabiliorem contrariam dicat. Fundamentum hujus sententiae videbis *quaest. sequenti.*

Sed ego longè probabiliùs respondeo, nec satisfacere praecepto, nec evadere poenas praedictas, quia qui sic cõfitetur, non facit quod praeceptum est: ergo. Antecedens probo, quia nec Christus Dominus, nec ejus Ecclesia praecipiunt confessionem, nisi propter veram Sacramenti receptionem, & ad absolutionem peccatorum obtinendam: at qui sua culpa integrè non confitetur, non est dignus absolutione: ergo culpabiliter recedit ab illa, & consequenter à Sacramento: ergo nec satisfacit praecepto Christi, nec Ecclesiae. Sic Navar. *cap. 10. n.* 4. Vivaldus *de Confess. n.* 81. Adrian. *q. 4. de Confess.* 6. *sed quid.* Nognus *loc. cit. diffic.* 6. Suarez *disp. 36. sect. 7. n.* 3. & *lib* 4. *de legibus, cap. 13. num.* 5. Soto *dist. 18. quaest. 3. art. 5. conclus.* 6. Medina, Ægidius, Layman, Comitolus, Filliucius, P. Soto, & alii, quos citant, & sequuntur Diana *loc. cit.* & Fagundez *praecept. 2. lib. 1. cap. 4. num.* 4. Quorum primus citat Emanuelem Sà pro nostra sententia, secundus verò pro contraria, & uterque benè,

ſine diſtinctione tamen. Nam primam ſententiam docuit in editione prima, noſtram verò in correcta, & ultima editione. Nec Victoria contrarium docet, cùm (*loco* ab ipſo *citato*) ſolùm dicat ſatisfacere præcepto Eccleſiæ per confeſſionem informem. Quod verum eſt, *ut infrà q.*54. dicemus: tenet etiam Reginaldus *lib.*6.*n.*53.*& ſeqq.* & communis apud Baſſeum *loc.cit.n.*13.

Quæstio LIII.

An ſaltem ſatisfaciat per Confeſſionem integram peccatorum, nullam tamen ob defectum omnino internum, v.g. ob defectum doloris pœnitentis?

Affirmant Gabr. Sylveſt. Victor. & alii *loc.cit.* quibus adde Ludovicum *q.*8.*art.*2.*diff.*2.*pag.*498. ubi ſic ait: [El que en la confeſſion de la Quareſma eſtà impenitente, ſi confeſſa al Sacerdote todos ſus pecados, y la impenitencia, porque no le abſuelven, queda eſcuſado del precepto Eccleſiaſtico de annua confeſſione: eſta concluſion eſtà definida expreſſamente por Alexandro Papa, *cap. Quod quidam, de Pœnitent. & remiſſ.*] Sic ille. Et Zerola apud Bonacinam *diſp.*5.*q.*5.*ſect.*2.*punct.*4. *num.*23. Ratio eorum eſt: quod Eccleſia ſolùm externam confeſſionem præcepit, & illius defectum punit, cujus executioni occultiſſimus defectus doloris ſoli Deo cognitus obſtare non poteſt: ergo.

Sed probabiliùs reſpondeo, nec iſtum ſatisfacere; quia licèt Eccleſia nequeat ex ſe præcipere actus internos nullo modo neceſſarios ad actus externos ritè faciendos, poteſt tamen, cum non tam imponit præceptum quàm declarat legem divinam quæ verè poteſt obligare ad actus internos: at Eccleſia *in c. omnis*, non tam imponit præceptum novum confeſſionis quàm ſtatuit, ut ſaltem ſemel in anno impleatur præceptum divinum (ut *ſuprà* eſt habitum:) ergo, cùm certum ſit præceptum divinum non impleri ſine actibus internis doloris, &c. ad illos obligabit lex Eccleſiaſtica, ac proinde qui invalidè confeſſus fuerit defectu diſpoſitionis internæ, non implebit præceptum annuæ confeſſionis. Sic Granados *controverſ.*7. *diſp.*9.*n.*14.*pag.*1123. qui bene reſpondet *cap. Quod quidam*, Navar. Sotus, Suarez, & alii *loc.cit.* Vaſq. *q.*92.*art.*3.*dub.*5. Lugo *diſp.*15.*n.*136.*&* 138. Bonac. *loc.cit.* & apud ipſum Henriq. Azor. Ægid. Reginald. Nugnus, Pitigianus, Filliucius, Molfeſius, & alii, quos citant, & ſequuntur Palaus *tom.*4. *tr.*16. *punct.*20. §.3.*n.*4. & Baſſeus *loc.cit.n.*12.*&* 13.

Quæstio LIV.

An tandem ſatisfaciat quis tali præcepto per Confeſſionem informem?

Negativam ſententiam tenere Medinam, *C. de Confeſſ. q. de Confeſſ. ficta iteranda*, affirmant Bonac. *loc.cit.n.*22. & Vaſq. ſed immeritò, cùm oppoſitum expreſsè ſentiat *in quæſt. de Confeſſ.* iteranda ob defectum pœnitentis. Tenet tamen P. Vaſq. *q.*92. *art.*3.*dub.*5 *num.*5.

Sed certiſſimè reſpondeo: Satisfacere, quia qui informem confeſſionem facit, verè recipit Sacramentum Pœnitentiæ, & aliquem effectum illius, licèt pro tunc non recipiat effectum gratiæ ſanctificãtis: ergo. Sic Suarez *diſp.*35.*ſect.*4. Granado *tract.cit.diſp.*8. *n.*10. Hurtado *diſp.*7. *diff.*14. Fagundez *præcept.*2. *lib.*1.*c.*4.*n.*13. Sic etiam Lugo *loc.cit.n.*137. Bonac. *loc.cit.* & apud ipſum Henriquez, Nugnus, Valentia, & alii. Et eſt certa ſententia apud omnes, qui admittunt confeſſionem informem, quidquid dicat Palaus *loc.cit.* ſolùm id verius eſſe, lege Baſſeum *loc.cit.n.*12.

Quæstio LV.

An etiam ſatisfaciat per Confeſſionem integram peccatorum (ſive formatam, ſive non) ſi non conferatur abſolutio, vel ob defectum doloris pœnitentis, vel ob malitiam abſolventis, vel ex aliquo caſu repentino?

Affirmant expreſsè Ludovicus de S. Iuan *loc.cit.* *ſuprà quæſt.*52. & ante illum Victoria *q.*163. per hæc verba: Qui confitetur omnia peccata ſua, etiamſi non habeat dolorem, ſi confiteatur hoc ipſum quod non habet dolorem, ſive abſolvatur, ſive non, credo quod ſatisfacit præcepto Eccleſiæ: ego certè non damnarem talem. Sic ille. Et alii apud Suarez *diſp.*36.*ſect.*7.*num.*1. Tenet etiam Azor *lib.*7.*c.*29. *quæſ.*4. loquendo de pœnitente, qui prout potuit digne confeſſus eſt: ſed vel ex malitia Sacerdotis, vel ex aliquo caſu repentino abſolutionem non accepit. Ratio eſt, quia præceptum confeſſionis non eſt impoſitum, nec imponi poteſt de actione quæ non ſit in pœnitentis poteſtate, ſed confeſſoris ſolùm, ut eſt abſolutio: ergo.

Sed longè probabiliùs reſpondeo, non ſatisfacere, quia nullo modo recipit hujuſmodi pœnitens Sacramentum Pœnitentiæ: ergo non ſatisfacit præcepto annuæ confeſſionis, cùm per hoc illud recipere præcipiamur. Sic Durand. *diſt.*17. *q.*14. Soto *diſt.*18. *q.*1.*art.*5. Navar. *c.* 10.*n.*4. P. Soto, Michaël, & Bartholom. de Medina, Vivald. & alii communiter, quos citant, & ſequuntur Suarez *loc.cit.* Fagundez *præc.*2. *lib.*1.*c.*4.*n.*5. & Granado *tr.*1.*cit. diſp.*9.*n.*24. Vaſq. Lugo, Bonac. *loc.cit.* Reginald. *lib.*6.*n.*58. Baſſeus *loc.cit.n.*13. Laym. *n.*7. qui ad argumentum oppoſitum reſpondet, quod licet abſolutio nõ dependeat proximè à pœnitente, dependeat tamen ab illo abſolutionem procurare, & confiteri ei qui abſolutionem concedat: quod ſi aliquando id præſtare non poſſit, à præcepto excuſabitur, tametſi illud non adimpleat. Quod ſi inquiras, an ſi in caſu propoſito abſolvatur pœnitens, tunc ſatisfaciat præcepto Eccleſiæ? Affirmant à fortiori prædicti Doctores, & alii recentiores qui exiſtimant in eo caſu fieri confeſſionem informem.

Sed certiſſimè ferè reſpondeo, non ſatisfieri, quia ferè certiſſimum eſt, tunc non informem, ſed invalidam eſſe confeſſionem. Sic Naldus *verb. confeſſio, n.*1. per hæc verba. Confitens ſine animo relinquendi omnia mortalia, & hanc ſuam fictionem detegens in confeſſione, ſi de facto ſacrilegè abſolvatur, tenetur eandem confeſſionem, tanquam invalidam iterare quidquid aliqui etiam ex recentioribus aliàs ſcripſeriut. Sic ille, & communis.

Quæstio LVI.

An jure communi ſit impoſita aliqua pœna transgreſſoribus præcepti annuæ Confeſſionis?

Negativam ſententiam eſſe probabilem affirmat Durandus *diſt.*17.*q.*14. quia exiſtimat probabile, non poſſe Eccleſiam punire hujuſmodi delictum.

Sed certiſſimè reſpondeo, poſſe Eccleſiam pœnam aliquam imponere, & de facto impoſuiſſe pœnam privationis Eccleſiaſticæ ſepulturæ, & ingreſſus Eccleſiæ, quamvis verum ſit quod transgreſſores hujus præcepti non incurrant has pœnas ipſo facto, ſed poſt ſententiam à judice latam. Sic Suarez *diſp.*36.*ſect.*8. Granado *diſp.*9.*n.*31. Hurtado *diſp.*7.*diff.*9. Bonac. *diſp.*5.*ſect.*5.*q.*2.*punct.*4.*n.*3. & eſt communis.

QVÆSTIO LVII.

An Impuberes non implentes praeceptum annuæ confessionis, incurrant præfatas pœnas?

AFfirmant Ægidius *disp.* 13. *dub.* 6. *n.* 45. Alterius *lib.* 3. *de cens. disp.* 10. *c.* 4 G. Hurtado *disp.* 7. *diff.* 9. *fine*. Favet huic sententiæ Didacus de Narbona *in Annalibus hominis, anno* 7. *q.* 7. *n.* 17. *& anno* 11. asserens masculum ante decimum annum cum dimidio, & fœminam usque ad nonum annum cum altero dimidio, non incurrere præfatas censuras.

Sed probabiliùs sic respondeo. Pueri qui decimum quartum annum, vel ad minus duodecimum nacti non sunt, nullo modo incurrunt prædictas pœnas, idest nullo modo plectendi sunt ingressu Ecclesiæ, & privatione Ecclesiasticæ sepulturæ, nec excommunicatione, quia piè creditur usque ad eam ætatem, piam matrem Ecclesiam noluisse pueros censuris ad sua præcepta servanda cogere. Sic Vasquez *q.* 90. *art.* 2. *dub.* 4. Suarez *disp.* 36. *sect.* 2. *n.* 4. *& sect.* 8. *n.* 5. Corduba *in Sum. q.* 60. *dist.* 4. Sanchez *in Sum. lib.* 1. *c.* 12. *n.* 7. Sotus *dist.* 18. *q.* 1. *art.* 3. Azor *lib.* 7. *instit. mor. cap.* 40. *q.* 6. Henriquez *lib.* 8. *c.* 42. Granado *disp.* 5. *cit. n.* 23. Sà *v. Confessio, n.* 3. *& v. Puer, & v. Censura, n.* 1. Luysius *disp.* 21. *dub.* 4 Ochagav. *tract.* 1. *de Confess. q.* 7. Becan. *c.* 36. *de Pœnit. q.* 5. *n.* 2. Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 12. Fagundez *prae.* 2. *lib.* 1. *c.* 3. *n.* 15. Lugo *disp.* 15. *n.* 150. *pag.* 288. Bonacina *loc. cit.* & communis, quam me citato tenet rursus Diana *p.* 10. *tract.* 12. *resol.* 36.

QVÆSTIO LVIII.

An saltem Meretrices non implentes dictum annuæ confessionis praeceptum, incurrant excommunicationem Synodalem, & caeteras Iuris pœnas?

AFfirmant Vasquez, quem citat & sequitur Lugo *disp.* 15. *num.* 449. *pag.* 288. & Fagundez *prae.* 2. *lib.* 1. *c.* 3. *n.* 16. *& c.* 4. *n.* 10. *&* 11. qui pro sua sententia citat Emmanuelem Sà *verb. excommunicatio, n.* 43. Sed malè, quia ibi nihil de hac re: & oppositum docet *verb. Confessio*, tam in priori, quàm in posteriori editione (quidquid dicat Lugo) in priori quidem edita Antuerpiæ anno 1599. *pag. mihi* 50. & Lugduni anno 1602. *pag. mihi* 90. *n.* 43. in posteriori verò, & (quod ampliùs est) correcta à Mag. Sacri Palatij, edita Antuerpiæ anno 1614. *n.* 41. *his verbis. Meretrices non comprehenduntur statutis Synodalibus excommunicantibus non confitentes, aut non communicantes in Pascha, itaque tales nunquam denunciantur.* Sic ille, licèt, ut verum fatear, in aliis impressionibus (ut in illa Matriti edita anno 1602.) oppositum habeatur. Sed ego Antuerpianæ editioni credo. Tenet etiam Palaus *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 20. §. 3. *num.* 6. quia *cap. omnis utriusque sexus*, æquè omnes fideles comprehendit.

Sed probabiliùs respondeo: licèt meretrices peccent mortaliter, non implendo annuæ confessionis præceptum, non tamen incurrunt præfatas pœnas. Primò, quia tales nunquam denunciantur, etiamsi per multos annos non confiteantur. Secundò, quia illarum misertimus status permittitur ab Ecclesia ob vitanda majora incommoda: non ergo ab illa puniuntur; nam aliàs nullo modo diceretur permitti, si tam rigida pœna earum peccatum puniretur. Sic Vivald. *de Confess. n.* 60. Sà *loc. cit.* Grassis *lib.* 1. *c.* 9. *n.* 8. Rodrig. *in add. ad Bullam Cruc.* §. 11. *aliàs* 9. *n.* 133. Zerola *in praxi Episcop.* 1. *part. verb. Lupanaria*, §. 3. lege Dianam *p.* 10. *tract.* 12. *resol.* 36.

QVÆSTIO LIX.

An dictæ pœnæ incurrantur ob solam omissionem Confessionis, etiamsi quis communicet; aut è contra ob solam omissionem communionis, etiamsi quis confiteatur?

REspondeo incurri per solam omissionem confessionis, aut communionis. Quia licèt *in d. c. omnis utriusque sexus*, utrumque simul præcipiatur, mens tamen Pontificis est obligare fideles, ut neutrum horum omittant. Sic Suarez *disp.* 36. *sect.* 8. *n.* 3. & Granado *controv.* 7. *tract.* 1. *disp.* 9. *n.* 36. dicentes esse opinionem communem.

QVÆSTIO LX.

An excusetur ab adimpletione praecepti annuæ confessionis, qui non habet copiam Confessoris?

REspondeo, excusari. Quod quidem est verum, sive illam non habeat physicè, sive moraliter: quapropter non solùm physica, & absoluta impotentia, sed etiam moralis, ut est difficultas extraordinaria adeundi ad confessarium, aut quando quis nequit confiteri sine gravi detrimento famæ, vitæ, &c. juxta *infrà* dicenda, verè excusabis hominem ab adimpletione præcepti. Sic Nugnus *in add. q.* 6. *art.* 6. *pag.* 397. & Villalobos *tract.* 9. *diff.* 29. *n.* 1. Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *puncto ultimo, n.* 1. 2. *&* 3. & communis apud Basseum *confessio* 2. *n.* 1. Suarium *disp.* 36. *sect.* 6. *n.* 1. Filliuc. *tract.* 7. *c.* 3. *q.* 8. Puteanum 3. *part. q.* 80. *punct.* 2. *de Confess. dub.* 5. & Palaum *loc. cit. n.* 8.

QVÆSTIO LXI.

An etiam excusetur, qui nequit aliter quàm per scripturam confiteri, ut si pœnitens sit mutus, & Confessor surdus, & nequeat nutibus explicare peccata?

AFfirmant Diana 3. *part. tr.* 4. *resol.* 128. & apud ipsum Ioan. de Cruce *de Pœnit. quæst.* 3. *dub.* 7. *concl.* 1. Sotus *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 6. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 11. *punct.* 1. Fillioc. *tract.* 7. *num.* 63. Henriquez *lib.* 3. *c.* 4. *n.* 4. *lit. A*, quibus ego addo Navar. *in Man. c.* 21. *num.* 36. Armillam *v. Confes. num.* 23. Angelum *n.* 23. Ledesma 2. 4. *q.* 8. *art.* 3. *dub.* 3. & Ricardum *dist.* 17. *art.* 2. *q.* 5. Victoriam *n.* 173. Toletum *lib.* 3. *cap.* 6. & Hieronymum Llamas 2. *part. meth. c.* 3. §. 2. Vegam 1. *part. Summa, cap.* 63. *casu* 16. *col. mihi* 632. dicentem esse communem. Ratio eorum est, quia scriptura est publicum instrumentum, & qui scribit peccata, exponit se periculo scriptum perdere, vel ut illud de manibus ejus accipiat confessor, & in publicum ferat.

Sed probabiliùs respondeo, non excusari, sed teneri per scripturam confiteri, si Sacerdos præsens adsit, quia commodè, aut certè sine magna difficultate potest hoc modo præceptum servare: ergo tenetur. Sic Sylvest. *v. Confessio* 1. *q.* 15. Cajetan. *v. Confessio, condit.* 11. P. Soto *lect.* 11. *de Confess.* Palud. *dist.* 17. *q.* 2. Nugnus *in add. q.* 6. *art.* 6. *diff.* 3. *pag. mihi* 398. *& q.* 9. *art.* 3. *pag.* 517. & apud ipsum Cano *relect. de Pœnit.* Suarez *disp.* 36. *sect.* 6. Vasquez *q.* 90. *art.* 4. *dub.* 5. Ægid. *disp.* 5. *dub.* 10. *num.* 78. Hurtado *disp.* 8. *diff.* 4. Luysius *disp.* 32. *dub.* 2. Granado *tr.* 1. *de Pœnit. disp.* 9. *n.* 4. Imò & Henriquez hanc nostram sententiam tueri non dubito, cùm loco citato ab ipso Diana, videlicet *lib.* 4. (aut 1. *de Pœnit.*) *cap.* 4. *n.* 4. sic di-

cat: Per scriptum oon expedit communiter confiteri præsenti Sacerdoti, quia periculum est, ut amissa, & sublata papyrus legi possit ab aliis: at si cautè absque periculo fiat, ut fieri potest, tenetur saltem in periculo mortis sic confiteri, & mutet modum scribendi, vel literas, aut separatim ostendat species peccatorum in libro impresso, & in alia papyro numerum peccatorum, ne agnoscatur ab aliis. Sic ille. Et *lib.2. de Pœnit.c.3.n.8.* sic ait: Mutus tamen qui novit scribere, debet per scriptum confiteri sub ea cautela, ut in una papyro referat numerum, in alia habeat scriptas species peccatorum. Sic Henriquez. Aut ergo sibimet planè contrariatur, aut nostram tenet sententiam. Sic etiam Bonacina *disp.5.q.5.sect.3.punct.ult.n.6.* & apud ipsum Pesantius *in addition.q.10. disp.2. pag.976.* Filliuc. *tract.7.c.3. q.8.n.63.* & alij, de quo adhuc *infrà q.94.* Ad rationem contrariam constat ex relatis Henrici verbis.

QVÆSTIO LXII.

An saltem excusetur ab isto praecepto Ecclesiastico, qui non potest confiteri nisi per interpretem?

NEgare videtur S.Thom. *in add.q.9.art.3.ad 2.*

Sed respondeo affirmativè, quia præcepta non obligaot cum tanto onere. Sic Navar. *cap. 21. n.36.* Cajet. *v.Confessio, condit.11.* Soto *dist.18. q.2. art.6.* Ledesma *2.part.4.q.8.art.3.* Victoria *n.173.* P. de Soto *lect.11.de Confess.* Medina *C.de Confess.q.29.* de modo secreto confitendi. Major *dist.17.* & ibi Palud. *q.3.* Valentia *disp.7.q.11.punct.1.§.2. asserimus*; quos omnes citat, & sequitur Sancius in Selectis *disp.32. num.* 8. quibus adde Stephanum Fagundez, Luysium Turrianum, Laymao, Villalobos, Filliucium, Ioao. de Cruce, & Hurtadum, quos citat, & sequitur Diana *3.part.tract.4.resol.129.* Addo etiam ego Nugnum *in add. q.6. art.6. diff.2. pag. 398.* & Suarium *tom.4.de Pœnit.disp.36.sect.6. n.4. pag.mihi* 802. (Vnde malè citatur à Sancio *loc. cit.* pro contraria sententia.) Becanum *de Pœnit. c.37. quæst. 5.* Llamas, & Vega *loc.cit.* Lugum eadem *disp.5.n.65. & 75.* Bonacinam *loc.cit.n.5.* & est communis apud Bassæum *Confessio 2. n.1.*

QVÆSTIO LXIII.

An etiam excusetur à præcepto divino confitendi in articulo mortis, qui nequit confiteri nisi per interpretem?

NEgavit Sylvest. *Confessio, q.15.* Suarez *disp.36. sect.6.n.5.* Luysius *disp.32.de Pœnit.dub.2.* Llamas *loc.cit.* Negant etiam Granados *tract.1. disp. 9. n.28.pag.1124.* Lugo *disp.15. num.65.* & alij apud ipsum.

Sed probabiliùs respondeo. Pœnitens, qui in articulo mortis nequit alteri, quàm per ioterpretem confiteri, non tenetur ad confitendum ex vi præcepti divini coufessionis: tenetur tamen ex vi præcepti naturalis virtutis charitatis erga Deum, vel ad contritiunem perfectam eliciendam, vel ad confessionem per interpretem faciendam. Primam partem hujus responsionis docent communiter Doctores *citati*, Cajet. uterque Sotus, Ledesma, Victoria, & alij apud Dianam, & Sancium *loc. cit.* Tenent etiam Ægidius *disp.5.de Sacram.dub.10. n.77. concl. 2.* & Vasquez *q.91. art.4. dub. 3.* Vnde malè hos Doctores citat Sancius pro opposita sententia. Secundam verò docent Vasquez, Ægidius, & Hurtado *loc.cit.* & alij. Sed de his adhuc *infrà disp.6.q.10.*

QVÆSTIO LXIV.

An quando quis in articulo mortis dubitat de sua contritione, teneatur confiteri per Interpretem omnia quæ habet mortalia?

AFfirmant aliqui, & quidem satis probabiliter, ut innuit Nugnus *in add. quæst.6. art.6. diff.2. pag.398.*

Sed probabiliùs respondeo, noo teneri, sed sufficere confiteri peccata minoris infamiæ, quia prædicta causa sufficiens est ad excusandum pœniteotem à facienda confessione materialiter integra. Sic Nugnus *loc.cit. & quæst.9. art.3. diff.1. ad 2. argumentum*, Suarez, & Hurtado *loc.cit.* Fagund. Henriquez, & Layman, quos citant, & sequuntur Diana *resol.129. cit.* & Lugo *loc.cit.n.63.* Bonacina *loc.cit. n.5.* & alij quos sequitur Bassæus *loc.cit.n.2.vers. Quidam tamen.*

QVÆSTIO LXV.

An quis in prædicto casu possit confiteri de solis venialibus, & tacere mortalia?

NEgant aliqui Doctores, inter quos videtur esse Diana *3.part.tract.4.resol.129.* quatenus solùm dicit opinionem contrariam esse probabilem: & eodem ferè modo loquitur Bassæus *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo: posse, dummodo peccata mortalia io genere fateatur, diceodo se confiteri omoia alia peccata, quibus Deum offenderit. Quia sic sufficienter providebit homo de sua salute, & fiet ex attrito contritus. Sic Ægid. *n. 77. cit.* & Molfesius apud Dianam *tom.1.tract.7. c.11.n.12.* & aote illos ex parte Nugnus *art.6.cit. diff.2. pag.398.* per hæc verba. Vnde etiam videtur mihi satis probabile, quod si omnia mortalia sint notabilis infamiæ, quod potest homo, in tali casu, confiteri de solis venialibus. Sic ille. Et ita coosequenter ad oostram Doctrinam dicendum esse, fatetur Lugo *n.63.cit.*

DISPVTATIO IV.

De conditionibus, aut qualitatibus confessionis Sacramentalis.

QVÆSTIO PRIMA.

An Conditiones bonæ Confessionis sint sexdecim?

RESPONDEO esse sexdecim, his versibus comprehensæ barbaris:

Sit simplex, humilis, confessio, pura, fidelis,
Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,
Integra, secreta, lachrymabilis, accelerata.
Fortis, & accusans, & sit parêre parata,

Sic S.Thom. *dist.17.quæst. ult. art.4. q.3. ad 4. & in add q.9.art.4.* Navar. *in c.Fratres, de Pœnit.dist.5. & in Man.c.2.à n.5.* Sotus *dist.18.q.2.art.2.* Petrus Soto *lect.7.de Confession.* Angelus, Cajet. & Sylvester *Confessio 1.* & alij quos refert Henriquez *lib.5. Sum. c.5.* Bonacina *disp.5. q.5. sect. 2. punct.2.* Coriolan. *de casib.reserv.part.2. sect.3.* Llamas *2.part.meth.c.3. §.2.* Reginald. *lib.6.à n.60.* Archangel. *dist.17. pag. 198.* & alij quos sequitur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct.8.*

Quæstio II.

Quanam ratione Confessio esse debet simplex?

RESpondeo: quod debet esse simplex stylo, hoc est, absque artificio verborum, & sine admixtione historiarum, & aliorum impertinentium. Sic D. Th. & Navar. *loc. cit.* Sancius *in selectis disp.* 1. *quasi per totam*, & Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. *§.* 2. *n.* 1. Henriquez, Sayrus, Reginaldus, Pitigianus, & communis apud ipsum. Sic ferè etiam Palaus *loc. cit.* *n.* 1. ubi ita ait: Simplex erit confessio, si ex debita intentione procedat, vel ita apertè facta, ut nihil ex obligatione manifestandum celetur.

Quæstio III.

An sit peccatum nimiis cum præambulis, aut magna cum eloquentia confiteri?

AFfirmant S. Thom. uterque Sotus, Ricard. Sylvester, Cajet. & Angelus apud Henriquez *lib.* 2. *de Pœnitent. c.* 3. *n.* 2. *lit. B.* docentes esse veniale.

Sed clariùs respondeo, esse quidem veniale, regulariter loquendo, non tamen semper, quia ab illo reatu excusantur fœminæ, & viri scrupulosi, qui non satis putant aliter, quàm longa enarratione declarari peccatum, Sic P. Soto *lect.* 7. *de Confess.* & Henriquez *loc. cit.* Legantur Sayrus *de Pœnit. c.* 12. Reginaldus *lib.* 6. *n.* 62. Bonacina *loc. cit.* §. 2. *num.* 1. & alij apud ipsos.

Quæstio IV.

Quanam ratione Confessio debet esse humilis?

REspondeo, quod debet esse humilis in habitu externo, & gestu pœnitentis. Nam pœnitens debet magna cum humilitate peccata sua fateri, de se ipso videlicet humiliter sentiendo, & tanquam reus genuflexus, & aperto capite se Sacerduti submittere. Item debet esse humilis quoad intellectum, & affectum, ita ut pœnitens sibi attribuat sua peccata, non aliis, & cognoscat se miserum, & infirmum. Sic Doctores citati, præcipuè Henriquez *loc. cit. n.* 2. Navar. *cap. Fratres, n.* 11. Bonacina, Sayrus, & Coriolanus *loc. cit.* Reginald. *n.* 63. & alij.

Quæstio V.

An sit peccatum cooperto capite, aut non flexis genibus absque causa confiteri?

NEgant Angelus, & Sotus apud Henriquez *loc. cit. lit. C*, quibus ego addo Margaritam Confessorum *fol. mihi* 45. asserentes, solùm id esse de bono, & æquo.

Sed probabiliùs respondeo: esse peccatum veniale, absque necessitate prædicto modo confiteri; quia aliqualis irreverentiæ injuria irrogatur Sacramento. Sic Navar. *in cap. Fratres, dist.* 5. *de Pœnit. n.* 10 *&* 11. Cajet. *v. Confessio*, Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. §. 2. *n.* 2. Coriol. 1. *part. sect.* 3. *pag.* 252. & idem videtur sentire Henriquez *loc. cit. in Marg. lit. C*, & alij. Notanter dixi, *absque causa*, quia potest occurrere casus, ut quis licitè possit non flexis genibus confiteri, ut si febri laboret; tunc enim etiam cubans poterit confiteri. Similiter potest accidere, ut quis deambulando possit confiteri, nempe quando quis confitetur casus reservatos, de quibus est suspicio apud reliquos, qui si viderint ipsum flexis genibus provolutum, & alicui dicentem sua peccata, facilè confirmarentur in opinione, scilicet quod talis haberet casus reservatos, &c. Legatur Coriolanus *loc. cit.*

Quæstio VI.

An Religiosi Militares licitè, & decenter ad Sacramentum Pœnitentiæ accedant ense, & pugione accincti?

NEgavit quidam apud Dianam 3. *part. tract.* 2. *resol.* 30.

Sed certissimè respondeo licitè, & decenter accedere ense, & pugione accinctos: quia illis accinguntur ut habitu sui ordinis, juxta illud commune assertum, *Ensis militem, cuculla monachum, stola Sacerdotem indicat.* Sic latè Sancius *in Select. disp.* 45. *num.* 3. & Diana *loc. cit.*

Quæstio VII.

An etiam laici licitè ense accincti possint ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere?

AFfirmat Sancius *loc. cit.* quem putat Diana. (*loc. cit.*) hoc asserere, secluso scandalo quod in tali casu non contingere, difficile existimat ipse Diana.

Sed probabiliùs respondeo, nec licitè, nec decenter accedere posse, etiam secluso scandalo. Quia prædictus habitus potiùs est militantium, quàm pœnitentium: peccabunt ergo venialiter sic ad Sacramentum accedendo, etiam secluso scandalo.

Quæstio VIII.

Quanam ratione Confessio debeat esse pura?

REspondeo, quod intentione. Debet namque pœnitens peccata sua fateri bona intentione, hoc est, intentione consequendi veniam, Ecclesiæ sanctæ obediendi, & Deum placandi. Sic Armilla *v. Confessio, n.* 4. Sotus *dist.* 18. *q.* 3. *art.* 3. Henriquez *lib.* 2. *de Pœnit. c.* 3. *n.* 4. Lugo *disp.* 15. *num.* 185. Coriolan. *de casibus reserv. loc. cit. ubi de tertia conditione confessionis, pag. mihi* 260. & Bonacina *loco citato, num.* 4. & communis.

Quæstio IX.

An confessio facta principaliter ob finem venialiter malum, v. g. ob vanam gloriam, sit invalida?

AFfirmat Angelus *Confessio* 1. §. 5. *&* 14. *& v. vana gloria, n.* 1. & post illum Sylvest. *v. Confessio* 1. *quæst.* 7. per hæc verba: Qui principaliter confitetur propter inanem gloriam, vel ne notetur in populo, aut alium malum finem, peccat mortaliter petendo absolutionem, propter injuriam, quam facit Sacramento, pervertendo finem ejus, & illud annullando; non enim valet talis confessio, nec est Sacramentalis, quia de essentia ejus est, quod fiat spe veniæ. Sic ille. Et etiam Armilla *v. Confessio, num.* 4. Abulensis *c.* 4. Matth. *q.* 3. *& quæst.* 55. Sic etiam Navar. *in can. Fratres, de Pœnit dist.* 5. *n.* 54. ubi sic ait: Octava conditio est, ut sit lubens, hoc est, ut voluntariè propter Deum confiteatur omnino, vel saltem principaliter propter ipsum, licèt verecundiæ, vel infamiæ timore minùs principaliter ad id impellatur. Ex quo sequitur, eum satisfacere præcepto de confitendo, qui principaliter id facit, quod veniam à Deo adipiscatur; quamvis fortè non fuisset confessurus, nisi timor infamiæ ipsum ad id impulisset. Quoniam secundùm

cundùm id quod principaliter proponitur, res est judicanda. Sic ille.

Sed longè probabiliùs respondeo: non esse invalidam, dummodo, etiamsi minus principaliter, fiat ex fine veniæ peccatorum. Quia qui hoc modo confiteretur, solùm peccaret venialiter: ergo si aliàs adsint omnes partes essentiales confessionis, simul & intentio recipiendi Sacramentum, verè erit validum. Sic Sotus *in* 4.*dist.* 18.*q.*3.*art.* 3. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 11. *punct.* 1. *pag.* 1460. Sanchez *in Sum. lib.* 1. *c.* 3. *n.* 1. Vasquez *q.* 92. *art.* 3. *dub.* 1. Hurtado *disp.* 8. *diff.* 7. Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 212. (qui totam de verbo ad verbum, omissis nonnullis necessariis) transcripsit ex Hurtado, licèt illum non citet. Vivald. *de Confess. n.* 63. Lugo *loc. cit. n.* 289. Suarez, & alij apud ipsum. Sic etiam videntur sentire Henriquez *c.* 3. *cit. n.* 4. & Bonacina *loc. cit. n.* 4. Qui & citant pro hac parte doctissimum meum Navarrum *in Man.* ille *in cap.* 23. *n.* 13. hic verò *cap.* 21. *n.* 40. & certè Henriquez id clarè docuerat *lib.* 4. (*seu* 1. *de Pœnit.*) *c.* 36. *n.* 3. Qui omnes secus dicendum putant, si confessio fiat ob aliquem pravum finem mortalem, quia tunc invalida redderetur confessio.

QVÆSTIO X.

An si quis timore infamiæ, vel inferni confitetur tempore præcepti, aliàs non confessurus, impleat præceptum Confessionis?

NEgant Angelus *loc. cit.* §. 23. & Antonin. 3. *part. tit.* 14. *c.* 19. §. 15. Negat etiam Henriquez *lib.* 2. *de Pœnit. c.* 3. *n.* 3. *in Glossa lit. H.* casu quo expressè excludat; secus si est in habituali fragilitate animæ, ut secluso eo motivo, non confiteretur. Sic etiam docuerat antea *lib.* 1. *de Pœnit.* (*seu* 4. *in ordine*) *c.* 36. *num.* 3.

Sed probabiliùs respondeo: implere, etiamsi expressè excludat; dummodo ad summum hoc ipsum confiteatur, & adsint cætera ad valorem Confessionis, quia finis præcepti non cadit sub præcepto. Sic inquit Navar. *loc. cit. de Pœnit. n.* 45. & Reginald. *lib.* 6. *n.* 63. & 65. & 74.

QVÆSTIO XI.

An confiteri uni Sacerdoti peccata mortalia, & postea alteri venialia, sit peccatum mortale?

AFfirmativam sententiam docere Sylvestrum *v. Confessio* 1. *q.* 6. & Victoriam *n.* 196. aiunt Fagundez *prae.* 2. *lib.* 2. *c.* 3. *n.* 14. Lugo *disp.* 16. *n.* 57. & Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 132. Sed immeritò illos pro hac parte absolutè citant, cùm neque Sylvester, neque Victoria hoc absolutè doceant. Nam in primis Sylvester hæc profert verba. Sextò quantum ad humilitatem quæritur, utrum annullet confessionem qui ex superbia non vult adire proprium Confessorem erubescentiâ ductus? & dico quod non, si totaliter, & integrè confitetur: licèt dicat Host. hoc non esse utile: sicut neque infirmos medicos mutare. Et *infrà*. Esset tamen hoc mortale, ubi quis esset dispositus, & paratus non dicere proprio Confessori, si alium non haberet, sicut plerumque hoc faciunt imperfectæ mulierculæ, quæ volunt habere ad complacentiam unum confessorem compaguum, cui dicunt omnem veritatem de lasciviis; & ad reputationem unum timoratum, & bonæ famæ, cui post confessionem cum primo dicunt levia tantùm: imò talis hypocrisis posset esse mortalis. Sic Sylvester, ubi clarè constat, non ita ut citatur, sentire. Nec Victoria, cum in hæc verba prorumpat: Non damnarem tamen eum qui semel incidit in mortale, non solitus peccare, si confiteatur alteri, ne perdat opinionem, quam habet erga primum Confessorem suum. Sic ille. Non ergo illum benè citant Lugo, & Diana: Sic Henriquez *lib.* 4. (*seu* 1. *de Pœnit.*) *c.* 36. *lit.* 1. & clariùs *lib.* 5. *c.* 3. *n.* 2. ubi sic concludit. Qui tamen semel, aut iterum præ rubore mutat consuetum confessarium, dum casu semel lapsus est, ne apud istum perdat bonum nomen, non est grave peccatum, & interdum inculpatè decet. Sic Henriquez ibi, & etiam *eodem libr.* 5. *c.* 16. *lit. A*, ubi pro se citat Victoriam, quem & ipse sequitur *n.* 6. *in fine*. Et Sà *v. Confessor, n.* 16. & Vivald. *v. Confessor, n.* 63. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: per se loquendo, non esse mortale, imò nec veniale; etiamsi sæpius fiat ob pudorem, aut verecundiam vitandam, aut ob conservandam bonam suam opinionem apud suum Confessarium, aut ob alium honestum finem: Secus autem si fiat etiam semel, ob aliquem finem mortalem, vel venialem. Nam tunc mortale, aut veniale, ut fuerit finis, erit.

Prima pars constat, quia confiteri prædicto modo, nec veritati doloris, aut propositi, nec integritati confessionis repugnat, cum utraque sit vera, & integra confessio: ergo. Secunda pars de se constat. Dixi autem *per se loquendo*, quia per accidens potest esse mortale: ut si ob prædictum modum confitendi remaneret pœnitens in aliqua occasione peccandi moraliter, aut exponeretur periculo in illud sæpius labendi. Sic Suarez *disp.* 22. *sect.* 1. *n.* 13. Ægid. *disp.* 6. *dub.* 4. *n.* 13. Hurtado *disp.* 8. *diff.* 6. Fagundez *prae.* 2. *lib.* 2. *c.* 3. *n.* 14. Layman, & Villalobos, quos citat, & sequitur Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 132. & alij, inter quos optimè Navar. *in Man. c.* 21. *n.* 40. per hæc verba: Unde sequitur, non peccare mortaliter eos, qui ne suam existimationem honestam amittant, confessario cuidam familiari suo confitentur omnia sua peccata, etiam obscœna, & postea alteri probo, & gravi solùm leviora, quod de se non est malum; & si finis venialis fuerit, peccatum veniale erit; & si mortalis, mortale, & si bonus, qualis frequenter est, sanctus, & probus, imò interdum necessarius. Sic ille, ubi absolutè, & absque ulla limitatione tenet nostram docet sententiam: malè ergo citat illum Vivald. *loc. cit.* Sic etiam Bonacina *loc. cit. n.* 5. *pag. mihi* 193. qui benè pro hac sententia citat Sylvestrum, & Victoriam *loc. cit.* Filliuc. *tract.* 7. *c.* 4. *n.* 75. & alios, quos sequuntur Palaus *tract.* 23. *punct.* 10. *num.* 9. & Basseus *confessio* 4. *n.* 6.

QVÆSTIO XII.

Quanam ratione Confessio debet esse Fidelis?

REspondeo, quod confessio debet esse fidelis, quia debet esse vera, sine fallacia, & aliena à mendacio: ita ut pœnitens certa pro certis, & dubia pro dubiis fateatur. Sic Navar. Cajet. Fagundez, Lugo, Bonac. *loc. cit.* Coriolan. *loc. cit. ubi de quarta conditione cõfessionis, pag. mihi* 263. Sotus, & alij apud ipsos.

QVÆSTIO XIII.

An mendacium quo pœnitens interrogatus, negat aliquod veniale, quod commisit, sit peccatum mortale?

AFfirmat Cajetanus 2. 2. *q.* 69. *art.* 1. & *q.* 110. *art.* 4. Pro cujus sententia facit quod ait D. Th. 2. 2. *q.* 69. *cit. art.* 1. videlicet omne mendacium in judicio

judicio dictum, esse peccatum mortale: & Palud. *in 4. dist. 21. q. 2. art. 1.* (apud Coriolanum *ubi infrà*) ait, id videri sibi mortale. Quod idem sentire videtur D. Anton. *3. part. tit. 14. §. 8.*

Sed longè probabiliùs respondeo, non esse mortale, sed veniale tantùm, quia mendacium nunquam est peccatum mortale, nisi sit etiam contra aliam virtutem, ultra veritatem, ut v.g. contra justitiam, contra fidem, vel religionem: sed hujusmodi mendacium solùm est contra veritatem, cùm nulla fiat injuria, saltem gravis, Sacramento, si aliàs offeratur materia sufficiens absolutionis: ergo. Sic Luysius *tom. 2. de Iustitia, disp. 50. dub. 1. n. 2.* Diana *5. part. tract. 5. resol. 27.* Henriquez *lib. 5. c. 4. n. 1. & 2.* ubi sic ait: In foro exteriori, si reus timore acerbæ pœnæ se falsò infamet, non videtur mortale, quia est dominus famæ; & sicut in tali foro mendacio veniali decipiens judicem sine juramento, non peccat mortaliter, ita in judicio confessionis, non peccat mortaliter. Primò, quia mentitur in re ad confessionem non pertinente, nisi mendacium esset perniciosum. Secundò, si confessario roganti de peccatis quibusdam venialibus, aut de quodam mortali, aliàs ritè absoluto, neget se fecisse. Tertiò, nec peccat mortaliter, si confiteatur aliquod veniale, quod non fecit, nisi dum non subjicit aliam veram materiam, & ob id frustratur vim Sacramenti. Sic enim vult absolvi à peccato, quod non habet. Sic Henriquez, Bonacina *loc. cit. n. 12.* & communis, quam tenet etiam Bauny *tract. 4. de Pœnit. q. 12. de Confess. pag. 126. assert. 2.*

QVÆSTIO XIV.

An saltem mendacium, quo pœnitens sibi imponit aliquod veniale, quod non commisit, si fateatur aliud quod commisit, sit peccatum mortale?

AFfirmant cum Cajetano *loc. cit. & verb. Confessio condit. 4.* Palud. *in 4. distinct. 21. q. 2.* Ledesma *2 part. q. 5. art. 4. dub. 4.* & Armilla *v. Confessio, a. 5.* Quia tunc forma Sacramēti ex parte esset falsa, cùm caderet in confessionem peccati venialis non admissi: ergo redderet confessionem nullam: ergo esset mortale.

Sed probabiliùs respondeo: Nec adhuc esse mortale, sed veniale tantùm, quia in eo casu non decipitur confessarius in re gravi, aut necessaria Sacramento, nec tale mendacium obstat ejus integritati: ergo. Sic Navar. *c. 21. n. 37.* Sotus *dist. 18. q. 2. art. 4. & de justitia lib. 5. q. 5. art. 4.* Suarez *disp. 22. sect. 10. à n. 4.* Vasquez *q. 91. art. 1. dub. 7.* Ægidius *disp. 6. dub. 3. tract. 8.* Luysius *disp. 29. dub. 7.* Hurtado *disp. 8. diff. 6.* Henriquez, Toletus, Azor, Covarr. & alij, quos citat, & sequitur Fagundez *prae. 2. lib. 3. c. 6. à num. 9. pag. 351.* Lublinus *verb. mendacium, n. 9.* Villalobos *tract. 9. diff. 41. n. 5.* Sylvester *v. Confessio 1. q. 8. n. 9.* Lugo *disp. 16 n. 99. pag. 323.* Bonacina *loco citato*, & apud ipsum Sayrus, Zerola, Nugnus, Reginaldus, & alij quos sequuntur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 10. n. 4.* & Bauny *loc. cit. assert. 4* Qui ad argumentum factum bene negat consequentiam, quia tunc falsitas formæ reddit Sacramentum nullum, quando forma est falsa secundum totum suum integrum effectum, & non solùm secundum aliquam ejus partem, sicut hic.

QVÆSTIO XV.

An ad minus sit peccatum mortale accusare se de aliquo veniali, quod non fecit, casu quo fiat totalis materia Confessionis?

NEgat Philippus Faber (ut refert Diana) *in 4. dist. 17. quæst. unica, disp. 14. c. 3. n. 51.* asserens quod mendacium veniale, etiam quando est totà materia Confessionis, tantùm sit peccatum veniale, cujus sententiam fortè non esse improbabilem, dicit Bauny *ubi infrà*.

Sed certissimè respondeo: Esse peccatum mortale. Quia in tali casu pœnitens nullam materiam formæ absolutionis subjicit: ergo erit nulla: ergo necessariò peccabit peccato mortali sacrilegij. Confirmatur ex nuper dictis: quia in hoc casu pœnitens verè facit, ut forma secundum totum suum integrum effectum sit falsa; ergo gravem facit injuriam Sacramento: ergo. Sic Navarrus *in cap. Fratres, cit. n. 18.* Henriquez *loc. cit.* Suarez *disp. 22. sect. 10.* Angelus, Layman, Ægidius, Filliucius, Megala, Hurtado, & alij, quos citat, & sequitur Diana *3 part. tr. 4. resol. 96.* quibus addi possunt Candidus *disquis. 24. art. 5 dub. 1.* Lugo *disp. 14. n. 113.* Llamas, & Bonacina *loc. cit.* Reginaldus *lib. 6. n. 69.* & omnes communiter, quos sequuntur Bauny *tract. 4. de Pœnit. q. 12. de Confess. assert. 4. pag. 127.* & Basseus *confessio 4. n. 5.*

QVÆSTIO XVI.

An mendacium, quo quis negat aliquod mortale nunquam confessum, sit peccatum mortale?

REspondeo affirmativè, quia tale mendacium est contra integritatem Sacramenti. Nam ex imperio Christi, ut ipsa institutio Sacramenti indicat, peccata mortalia integrè sunt Confessori narranda, ut habent Concil. Florentin. in Decreto, & Tridentio, *sess. 14. c. 5.* Secus autem dicendum est de mendacio, quo quis negaret aliquod peccatum, mortale aliàs ritè confessum, cum nemo teneatur bis confiteri. Sic omnes communiter, præcipuè Navar. *loc. cit. & in Man. c. 21. n. 37. & 38.* Sotus *in 4. dist. 18. q. 2. art. 4. concl. 3.* Reginaldus *n. 67.* Henriquez *loc. cit.* & alij Doctores nuper adducti. Nec ob hoc, ait Basseus, falsificat pœnitens materiam Sacramenti, cùm absolutè non habeat obligationem tale peccatum confitendi, nec etiam rogatus à Confessario.

QVÆSTIO XVII.

An etiam peccet mort. qui sibi in confessione imponit aliquod mortale, quod non commisit?

NEgativam sententiam indicare Sylvestrum *Confessio 1. q. 8.* ait P. Hurtado *disp. 8. diff. 6.* sed immeritò profectò; nam oppositum expressè docet per hæc verba: Vnde accusans se de peccato, quod non fecit, in confessione, secundum multos peccat mortaliter, quod verum est, si quis se accuset in speciali de mortali in casu certo, quia se injustè infamat Sic Sylvest.

Certissimè ergo respondeo: esse peccatum mortale. Primò, quia in tali casu revera deciperet judicem suum: confessorem videlicet, in re gravi. Secundò quia si citra periculum peccandi, & invaliditatis Confessionis possemus nobis in confessione imponere mortalia, non essemus solliciti in discussione propriæ conscientiæ, circa numerum indagandum; sed plura peccata confiteremur, ut vel sic sine magno

labore

labore, nullum esset peccatum, quod in illo numero non includeretur, quod per se fieri posse nemo dicet: quamvis per accidens, ob indiscretum zelum pœnitentium se plus justo accusantium, vel quia sic ipsi putant bona fide securiorem viam eligere, numerum peccatorum augere non sit mortale (ut *citato* Navarro, docet Reginald. *lib.6. c.3. n.67.*) sed veniale tantùm (ut ait Cajet. *v. Confessio, conditione* 4. eo quòd indiscretè se accuset.) Sic Auth. cit. & Sancius *in select. disp.8. n.4.* Sotus, Suarez, Vasquez, & Ægid. apud Hurtadum *loc. cit.* & apud Fagundez *præc. 2. lib.3. c.3. n.12.* & Granado *tract.9. disp.13. n.7. pag.* 1171. Lugo *disp.16. n.*100. & Bonacina *loc. cit. n.9.* & omnes quos sequitur Bauny *loc. cit. assert.3.*

QVÆSTIO XVIII.

An Confessio debeat esse frequens?

RESpondeo: debere ob magnas utilitates, & uberes fructus, qui ex frequenti confessione percipiuntur. Æquum enim, & justum est, ut qui frequenter cadit, frequenter per confessionem resurgat. Licèt nullus obligetur sub mortali frequentius, quàm semel in anno, extra mortis articulum, aut extra tempus suscipiendi Eucharistiam confiteri. Sic omnes DD. Legantur Bonacina *loc. cit. n.* 14. Coriolan. *loc. cit. ubi de quinta conditione,* & alij apud ipsos.

QVÆSTIO XIX.

An peccata semel per Sacramentum Pœnitentiæ remissa licitè possit quis iterum etiam sola confiteri?

NEgarunt Rubion, & alij quidam apud Ricardum. Quibus adde Scotum apud Vivaldum de *Confession. n.20. vers. quinta, Frequent.* Et apud P. Ledesmam etiam Gabriel, & D. Bonav. quia dicta peccata jam semel sint remissa: ergo non potest quis noviter de illis absolvi.

Sed certissimè respondeo posse, ut habitum est *suprà disp.2. q.32.* Et tenent communiter omnes Doctores. S. Thomas, Ricardus, & alij apud Petrum Ledesmam *tract. de Pœnit. c.2. dub.2. post secundam conclusionem.* Ad argumentum autem factum in contra, constat aliquo modo ex dictis *loc. cit.* & nunc latiùs cum Palao *tom.4. tract.23. punct.5. n.6.* respondeo dicendum, quòd peccatum nunquam ita remittitur, quin ampliùs remitti possit, saltem quatenus est impedimentum gratiæ abundantioris recipiendæ. Nam cum peccata peccantem ligent tum vinculo, & reatu culpæ, tum reatu pœnæ æternæ, vel temporalis, tum peccatorum reliquiis, tum obligatione ea peccata judicio Confessoris subjiciendi (si aliàs semel non sint subjecta) tum improportione suscipiendi gratiam, aliaque beneficia abundantiora, quæ spectata rei natura convenientius erat communicari ei, qui nunquam peccata commisit, virtute absolutionis absolvitur pœnitens ab aliquo ex prædictis vinculis. Cùm autem prædicta vincula à peccatis oriantur, absolutis vinculis, peccata absolvuntur, sicuti absolutus ab obligatione voti, quæ ex voto nascitur, voto est absolutus. Absolutio ergo à peccatis non determinat vinculum, à quo pœnitentem absoluit, cùm ad omnia vincula, quibus peccator tenebatur, se extendat. Nec inde ullo modo fit, peccatorem ita manere posse absolutum, ut amplius absolvi non possit; nam esto maneat plenè, & perfectè absolutus à reatu culpæ, & pœnæ, peccatique reliquiis, & obligatione peccatum clavibus subjiciendi: nunquam tamen manere potest integrè, & plenè absolutus ab improportione, & indignitate, quam ratione culpæ contraxit, abundantiora dona, & beneficia divina recipiendi. Hæc enim improportio & indignitas, gratia per Sacramentum Pœnitentiæ communicata, minui quidem potest, non in se, sed extrinsecè: tolli autem integrè nequit, quia nunquam fieri potest peccatum commissum non esse. Sic Palaus. Legantur etiam Ægidius *disp.4. dub.8.* & Palaus, Layman *lib.5. sum. tr.6. c.3. num. 8.*

QVÆSTIO XX.

An saltem sit conveniens absque ulla necessitate frequenter eadem peccata fateri?

NEgat Sotus *dist.18. q.4. art.3.* & ita ut addat id non posse rectè fieri sine gravi causa. Favet illi Vasquez *q.91. art.3. dub.7. n.8.* per hæc verba. Cavêdum est, ne propter nimiam consuetudinem jam homo repetat peccata, sine ulla displicentia, & ita magis expedit moderatiùs uti Confessione. Sic Vasquez.

Sed longè probabiliùs respondeo, non solùm conveniens, sed valde conveniens, & utile esse peccata semel confessa pluries confiteri, si hoc fiat devotionis causâ, quieta conscientia, sine molestia Confessorum, breviter, & servatis aliis circunstantiis, & prudentiæ conditionibus. Quia per tales confessiones causatur nova gratia, & remittitur pars pœnæ temporalis in purgatorio solvenda. Sic ex D. Aug. D. Anton. 3. *part. tit.* 14. §.4. Navar. *in cap. Fratres, tit. n.* 19. *& sequent. & in Man. c.* 21. *n.* 41. Vasquez *loc. cit. n.*1. licèt postea *n.*8. limitet per verba tradita suam sententiam: Coriol. 1. *part. sect.3. cit. loc. pag.*167. *& vers. tertia decima conditio, pag.* 319. Suarez *disp.* 18. *sect.4. n.9.* Bonacina *loc. cit.* Reginald. *lib.6. num.*71. *& 94.* Sancius *in select. disp.31. n.8.* Henriquez *lib.2. de Pœnit. c.3. n.4.* & communis.

QVÆSTIO XXI.

Qua ratione confessio debet esse nuda, discreta, libens, & verecunda?

REspondeo breviter, quod debet esse *nuda*: idest, clara, non palliata coloribus, aut jocis obscurantibus gravitatem peccati. Nam si pœnitens ita obscurè loqueretur, ut à Confessario non intelligatur, aut intelligatur aliter quàm ipsemet pœnitens novit, inutilem faciet confessionem, sicut ille qui tacet illud, quod necessariò fatendum est.

Debet esse *discreta*; Primò in verbis, ut scilicet honestis vocibus explicentur peccata, præsertim carnis. Secundò, quantum ad modum narrandi: ne peccata, quæ simul exprimi possunt, divisim confiteantur. Et tertiò in eligendo idoneo confessario, erudito, & probo.

Debet esse *libens*, idest omnino voluntaria, quamvis qui importunis precibus, aut nimio timore traheretur invitus, si aliàs confiteretur omnia cum debita attritione, non frustraretur fructu Sacramenti, ut *suprà* est habitum.

Debet etiam esse *verecunda*, id est, comitata pudore, itavt pœnitens erubescat coram Deo de offensa, coram se ipso de fœditate peccati, & coram Sacerdote cum pudore explicet peccata. Quia pudor magna est pœnitentiæ pars. Sic Navar. *loc. cit. n.*52. *& seqq.* Bonacina *disp.5. q.5. sect.2. punct.2.* Henriquez *lib.5. c.2. n.5.6. & seqq.* & alii communiter.

DISPV

DISPVTATIO V.

De integritate Confessionis, quæ est eius decima conditio.

QVÆSTIO PRIMA.

Quanam ratione Confeßio debet esse integra?

RESPONDEO: quod debet esse integra quoad mortalia nunquam ritè confessa. Sic docent omnes. Qualis autem debeat esse hæc integritas,& de quibus peccatis,& an semper requiratur, in sequentibus quæstionibus explicabimus. Sit ergo

QVÆSTIO II.

An confeßio debeat esse de omnibus mortalibus, quæ sunt intra conscientiam pœnitentis?

RESpondeo:debere esse de omnibus, non physicè, seu materialiter, sed moraliter, & formaliter, hoc est de omnibus, quæ mortaliter hîc & nunc fateri possunt. Sic habetur in Concil. Florent. *in decreto Eugenij IV.* in Trident. *sess.* 14. *cap.* 5. *& Can.* 7. his verbis: Si quis dixerit in sacramento pœnitentiæ, ad remissionem peccatorum non esse necessarium iure diuino confiteri omnia,& singula peccata mortalia, etiam occulta, quorum memoria habetur, anathema sit: & docent S.Thom. *in 4. dist.* 47. *quæst.* 3. *art.* 4. Suarez *disp.* 22. *sect.* 1. Vasquez *q.* 91. *art.* 1. *dub.* 2. Henriquez, Bellarm. Molfes.& alij, quos citat & sequitur Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. §. 3. *diff.* 2. *n.* 1. & omnes.

QVÆSTIO III.

An peccata ante Baptismum commissa, sint necessariò confitenda?

AFfirmant Angel. *Confessio* 2. *n.* 2. vbi ait, quod infidelis non confitens peccatum mortale commissum, tam ante baptismum, quàm post, habita opportunitate, omnino damnabitur.

Sed certissimè respondeo: nec debere, imò nec posse prædicta peccata confessioni subiici. Primò, quia sic habetur in Trid. *sess.* 14. *cap.* 1. *& Can.* 1. Secundò, quia Sacramentum pœnitentiæ est secunda tabula post naufragium, & denique quia peccata commissa ante baptismum, per baptismum dimittuntur. Sic omnes DD. præcipuè Henriq. *loc. cit. c.* 3. *n.* 10. Bonac.& alij *citati*, Reginaldus *lib.* 6. *n.* 104. & omnes.

QVÆSTIO IV.

An sint confitenda necessariò omnia venialia, quæ in conscientia pœnitentis sunt?

AFfirmant Innoc. III. *in cap. Omnis*,& ex Doctoribus antiquis, quos tacito nomine refert Granado *de Pœnit. tract.* 1. *disp.* 9. *sect.* 3. *n.* 1.

Sed certissimè respondeo, non esse necessariò confitenda: vnde qui plura habet venialia, optimè potest quæ sibi videbitur confiteri, & alia tacere. Ratio est, quia peccata venialia solùm sunt materia voluntaria, seu sufficiens confessionis, non necessaria, cùm multis aliis modis expiari possint. Sic habetur in Concil. Trident. *sess.* 14. *cap.* 5. & ex illo docent Nauar. *in cap. Fratres, de Pœnit. dist.* 5. *num.* 102. *& in Man. c.* 2. *n.* 11. *& cap.* 21. *n.* 37. Suarez, Henriquez, Tolet. Granad.& omnes communiter.

QVÆSTIO V.

An confitenda sint omnia mortalia distinctè, quoad omnes species, & numerum eorum?

REspondeo affirmatiuè. Sic enim habetur in Trident. *sess.* 14. *cap.* 5. *& Can.* 7. vbi expresè dicitur, debere confiteri omnia, & singula peccata mortalia. Et hic est vsus Ecclesiæ,& consensus omnium, vt testantur Nauarr. *in c. Consideret, de Pœnit. dist.* 5. *n.* 28. *& sequent.* Suarez *disp.* 22. *sect.* 2.& alij. Ratio est, quia (vt ait Conc.) Sacerdos non potest hoc iudicium incognita causa exercere, neque æquitatem in pœnis iniungendis seruare, si in genere solùm, & non potiùs in specie, & sigillatim sua peccata ipsi pœnitentes declarassent.

QVÆSTIO VI.

An ad confitendum numerum peccatorum sufficiat pœnitenti dicere, se sæpius peccasse; v.g. se sæpius iurasse, sæpius furatum fuisse, &c.

AFfirmant Angel. *verb. Confessio* 1. *n.* 23.& Archidiac. apud Nauarrum *in c. Consideret, citat. n.* 42. *&* 43. & apud Filliucium *tr.* 7. *n.* 81. qui etiam pro hac parte refert Syluestrum *Confess.* 1. *n.* 11. Sed malè profectò, quia ibi nihil dicit Syluester,& *in verb. Confessio* 2. *n.* 12. oppositum planè asserit. Imò Angel. *loc. cit.* licèt asserat, non esse improbandam sententiam Archidiaconi; nihilominus tamen oppositam tutiorem dicit.

Certissimè tamen respondeo: nullo modo sufficere prædictum modum confitendi numerum peccatorum mortalium saltem, sed necessum esse pœnitenti scienti certum numerum peccatorum, dicere explicitè,& determinatè illum. Quia sic clarè colligitur ex Trid. *loc. cit.*& optimè probant Nauar. *loc. cit. n.* 42. *&* 43. Suarez *disp.* 22. *sect.* 5. & Filliuc. *loc. cit.* Henriquez *lib.* 5. *c.* 5. *n.* 9. *lit. I*, & apud illum vterque Sotus, & Cano, Villalob. *tr.* 9. *diff.* 33. *n.* 4. Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. §. 3. *diff.* 2. *n.* 3. & omnes,& ratio est quia illud verbum *sæpius* tam in binario, quam in ternario, ac centenario inueniri potest.

QVÆSTIO VII.

An debeat quodlibet peccatum seorsim confiteri?

REspondeo: non debere, sed sufficere omnia peccata sub vna specie morali contenta vnico verbo dicere, vt millies blasphèmaui, vigesies periuraui, &c. quia id sufficit, vt docet vsus Ecclesiæ. Sic Nauar. *c.* 6. *n.* 16. Suarez *disp.* 22. *sect.* 5. *n.* 37. Bonacina *loc. cit. n.* 2. Henriquez *lib.* 5. *c.* 5. *n.* 8. & Caiet. *verb. confessio, in* 6. *precepto*,& omnes. Et certè bene, quia aliàs confessio esset onerosa.

QVÆSTIO VIII.

An pœnitenti, cui non constat numerus determinatus suorum peccatorum, sufficiat exprimere numerum probabilem, aut verisimilem, plus minusve?

REspondeo: Sufficere dicere numerum verisimilem, addendo præcipuè illa verba, *plus minusve*;

vel, *circa*: v.g. periuraui decies, *plus minusve*: vel *circa*, vel *plus minus duo*, aut *centum circa*, vel *plus, minusve*, vel *plus minus decem*, &c. Sic Nauar. ex Caiet. *cap.6. num.42.* Suarez, Vasquez, Sà, Soto, & alij statim citandi. Et ratio est, quia in hoc casu sufficienter prædicto modo exprimit numerum peccatorum, quantum potest, & conscientiæ suæ statum sufficienter aperit Confessario.

QVÆSTIO IX.

An quando pœnitens fassus est se decies, plus minusve periurasse, si postea certè recordetur se periurasse duodecies, teneatur illa duo periuria denuo confiteri?

AFfirmant G. Hurtado *disp.9. diff.3.* & Lugo *disp.16. num.75. & sequent. pag.317.* qui dicit, ita docere debere omnes, qui affirmant, peccata dicta vt dubia, postea esse confitenda vt certa, quando iam certa sunt.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri illa duo periuria denuo confiteri, quia illis verbis, *plus, minusve*, censentur comprehensa fuisse. Secus esset dicendum, si pœnitens non diceret, dicta verba, *plus vel minus*, vel *circa*, vel *plus minus duo*, aut etiamsi dixisset, postea tamen recordaretur fuisse quindecim, aut sexdecim periuria: quia in his casibus verè teneretur confiteri illum excessum. Sic Sot. *in 4. dist. 18. quæst. 2. art. 4.* Sà *verb. Confessio, num.32.* Viualdus *de Confess. num. 55.* Suarez *disp. 22. sect. 3. num. 28.* Vasquez *quæst. 91. art. 1. dub. 6.* Vega *1. part. cap. 63. casu 22.* Ægidius *disp. 7. dub. 7. num. 62.* P. Ledesma *tom. 1. Sum. cap. 17.* Villalobos *tract. 9. diff. 33.* Sancius *disp. 2. num. 13.* Granad. *tract. 9. disput. 10. num. 2.* Lopez *1. p. cap. 31.* Fagundez *lib. 3. de præc. Confess. cap. 5. num. 3.* Diana *3. part. tract. 4. resol. 94. & 4. part. tr. 4. resol. 204.* Bonacina *loc. cit. n. 6.* & apud ipsum Nugnus, Filliuc. Reginald. Pitigian. & alij, quos sectantur Trullench. *lib. 4. c. 6. dub. 3. n. 13.* Gesuald. *tr. 21. c. 4. n. 33.* & Basseus *confessio 4. n. 10.*

Addit Viuald. *loc. cit.* vnum valde notandum, scilicet, quod si quis in confessione dixit, peccaui decies in hoc peccato, & de omnibus aliis, quæ Deus scit me commisisse in hoc casu, quorum non recordor, dico meam culpam, si postea aliqua venerint in memoriam, non teneatur illa confiteri, dummodo sufficiens examen, ac debitum priùs fecerit. Sic Viualdus. Cuius additum, an sit probabile aliis, Diana *resol. 94. cit.* iudicandum relinquit. Mihi certè improbabile videtur, eo quòd illa peccata oblita, & tali modo confessa, nullo modo directè subiecta sint clauibus, nec directè consequenter absoluta, sed solummodò indirectè, vt ex dicendis *quæst. sequentibus*, præcipuè 73. constabit.

QVÆSTIO X.

An illa verba, plus minúsve, *aut* parum plus vel minus, *quæ addi solent, tantùm se extendant ad duo, vel tria peccata?*

AFfirmatiuam sententiam tueri Sancium *in selectis, disp. 2. n. 13.* Regioaldum *lib. 6. c. 3. n. 126.* (non 306.) Vegam c. 63. *casu 22.* Sotum, Villalobos, Sà & Ledesmam *loc. cit.* Toletum *lib. 3. c. 7. num. 2.* & alios, ait Diana *resol. 94. citata.* Sed non benè profectò, nam nullo modo talem sententiam tuentur, vt legentibus illos Doctores constabit

Alij autem affirmant, extendi illa verba, non solùm ad duo, vel tria, verùm etiam ad quartam partem summæ, cui adjicitur, vt si pœnitens dicat, octies periuraui, *plus minusve*, tunc extendantur ad decem, qui duo sunt quarta pars ex octo. Sic aliqui, quos refert Glossa *in l. Hac adiectio 192. ff. de verb. signific.* Quorum sententiam bene refutat Lugo *disput. 16. num. 94. pag. 422.* eo quòd nequeat esse vniuersaliter vera. Quia si aliquis mihi promittat centum millia aureorum, *parum plus, vel minus*, non satisfaciet dando septuagintaquinque millia, quia illud quod deest, licèt sit sola quarta pars, non est tamen parum, sed multum minus, quàm centum millia, quæ promisit.

Alij dicunt, illa verba verificari posse de quinque pro quolibet centenario, & non de pluribus. Sed etiam id benè reprobat Lugo, quia licèt in magna summa id verum esset, in parua tamen esset rigidum: vt si pœnitens diceret, quinquagies periuraui, *plus, minusve*, tunc non se extenderent vsque ad quinquaginta tres.

Alij denique docent, quod qui confiteretur, se peccasse decies, paulò plus minusve, tunc iis verbis comprehenderet alias tres, vel quatuor vices. Sic Hurtado *de Sacrament. disp. 9. de pœnit. diff. 3.* quem videtur sequi Diana *4. part. tract. 4. resol. 204.* (*non 294. vt citatum inuenies apud Lugum loc. cit. numero 95.* Filliuc. *tract. 7. c. 4. num. 91.* & alios.

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo ex Lugo *loc. cit. num. 96.* & ex Vasquez *quæst. 91. art. 1. dub. 6. num. 2.* certum esse, prædicta verba, *plus minusve*, aut *parum plus, vel minus*, ad paruam summam referri. Quanta autem debeat esse, non posse vniuersali regula definiri, sed arbitrio prudentis relinqui, notando tamen quod quo maior est numerus peccatorum, qui nominatur, maior numerus debeat intelligi verbis illis, *plus, minusve.* Legantur Vasquez, & Lugo *loc. cit.* necnon Basseus *n. 20. fine.*

QVÆSTIO XI.

An Pœnitenti, qui nimia consuetudine peccauit, sufficiat suum statum per tempus explicare, non explicato numero peccatorum?

AFfirmant Nauar. *de Pœnit. dist. 5. cap. consideret, à num. 43. & in Man. cap. 6. n. 13.* (non 5. vt apud Lugum inuenies) Caiet. *tom. 1. opusc. tract. 4. quæst. 3.* Petrus Soto *lect. 9. de Confess. fol. mihi 186.* Canus *de Pœnit. part. 5. §. colligo tamen*, & Pharaonius *de Pœnit. sect. 16. casu 3.* docentes inde sufficere meretrici inueteratæ manifestare tempus, quo fuit in eo officio. Sic etiam Victoria *num. 178. fol. mihi 145.* Et nouissimè Ioan. Henriquez in compendio casuum, *cap. 10. n. 19. fol. 71.* per hæc verba: [La muger que estuuo en casa publica, basta que diga en la confession el tiempo que alli estuuo expuesta a todos los pecados que puede cometer, sin ser necessario dezir el numero dellos, porqoe con este explica, y declara sus culpas bastantemente. Y no sé que tenga de ancha, ò de improbable esta opinion, para que tantos hombres doctos la reprueben, y culpen à Nauarro, que la enseña, como si no huuiesse otros Doctores graues, que tambien la tienen. Y quien con mayor claridad la escriue, es Toledo *lib. 3. cap. 7. n. 2.* Cuyas palabras son estas.] Quod si peccatum est nimis frequens, dicat saltem tempus, vt quod per annum habuit in consuetudine blasphemare, vel falsum iurare, vel se polluere: si etiam est in statu peccandi, sufficit exprimere tempus, vt dicere, si Meretrix est, se per duos, aut tres annos fuisse expositam cuicumque accedenti. Hucusque Ioannes Henriquez.

Alij absolutè id negant, quia contingere potest, quod vna meretrix in vno loco centies fornicetur, dum alia decies in alio: ergo necessum erit, frequentiam

tiam actuum explicare. Ita Sotus *in 4. distinct.* 18. *quæst.* 2. *artic.* 4. *conclus.* 2. Sà *verb. Confessio, num.* 31. *alias* 32.

Sed clariùs, & probabiliùs sub distinctione hac respondeo. Si pœnitens, post diligens conscientiæ examen, nequit habere notitiam numeri suorum peccatorum, tunc sufficiet ei explicare suum statum, dicendo tempus, & frequentiam suorum delictorum: fornicationum, v.g. per decennium: omissionis officij diuini, per unum annum: latrocinij vitij, tanto tempore, &c. Et in hoc convenio cum Doctoribus primæ sententiæ, à quibus non dissentit Sot. imò consentit, *loc. cit. vers. Quapropter.* Et Angles *quæst. de confess. art.* 4. *pag. mihi* 222.

At verò, si pœnitens possit habere notitiam numeri peccatorum suorum, secum cogitans, quoties per diem, per hebdomadam, & per mensem; tunc revera tenebitur dicere, Toties ferè mihi accidebat in die, in hebdomada, aut in mense. Et hoc modo audiri debet meretrix ad pœnitentiam conversa. Curando adhuc confessarius, ut explicet quantum possit, numerum mortalium extraordinariorum, ut si adversa Venere sit usa: cum consanguineis, aut cum Clericis ordinis Sacri, aut Religiosis congressa, si potione amatoria, aut magicis artibus usa, &c. Sic Vivaldus *de Confess. n.* 59. *pag. mihi* 117. ubi multa de hac re, & observanda tractat. Henriquez *lib.* 2. *de Pœnit. cap.* 5. *num.* 9. Sotu *loc. cit.* Suarez *tom.* 4. *disp.* 2. *sect.* 6. Hurtado *disp.* 9. *diff.* 5. Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 89. Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. *§.* 2. *diff.* 2. *num.* 18. *& sequent.* Vega 1. *p. cap.* 61. *casu* 22. Reginaldus *lib.* 6. *à n.* 121. Lugo *disp.* 16. *n.* 573. *p.* 406. Granados *tract.* 9. *disp.* 10. *n.* 6. Vasquez *q.* 91. *art.* 1. *dub.* 5. *num.* 3. Qui addit, circa numerum actuum internorum non esse cogendas, ut dicant frequentiam solitam, & numerum per hebdomadas, aut dies, sicut diximus de frequentia solita fornicationum explicãda, quia in his actibus internis videtur impossibile eos ad aliquem numerum reducere, sine periculo maximi erroris, per excessum, aut defectum. Cuius doctrinæ consentiunt Lugo *loc. cit.* Ægidius *disp.* 7. *de Pœnit. dub.* 7. *n.* 65. vbi sic ait. De actibus autem internis sufficiet dicere, sæpiùs per diem, aut quasi continuò, & prout dabatur occasio, desiderasse indifferenter cum quouis hominum genere peccare, quia hi ab illis aliter explicari non possunt: quia non ita norant actus internos, sicut externos. Sic ille, & Fagundez *prac.* 2. *lib.* 3. *c.* 4. *n.* 11. licèt contrariũ teneat Candidus *tom.* 2. *disquisit.* 24. *art.* 22. *dub.* 16. *pag.* 46.

Qvæstio XII.

An qui concubinam diu domi habuit, eaque vt propria uxore vsus est, teneatur numerum fornicationum explicare?

NEgant Henriquez *lib.* 5. *cap.* 5. *num.* 9. Fagundez *dicto cap.* 4. *n.* 11. qui citat Nauarrum *in Man. cap.* 6. *num.* 15. & Toletum *lib.* 3. *cap.* 7. *num.* 2. Sed quoad casum præsentem malè (quia neuter loquitur de concubinatio, sed de peccato in communi.) Lugo *loco cit. num.* 575. & expressiùs Victoria *loc. cit.* per hæc verba: Est meretrix, quæ fuit in lupanari decem annis, nunc conuertitur, & vult confiteri, satis est, quod dicat peccata fornicationis, hoc modo: Mansi in lupanari per decem annos, admittens cunctos: nec oportet, quod cogitet, quod in hebdomada, mense, aut anno. Patet, quia per hoc confessor habet tantam notitiam, quantam illa potest ei dare. Quid enim refert, quod illa dicat se peccasse triginta mille vicibus? Et idem de concubinatio, qui habet fœminam per annum qualibet nocte; non est opus, quod numeret vices, nec expedit illud dicere. Item de illis qui frequentissimè blasphemant. Satis est, quod dicant, hanc esse suam consuetudinem, ne faciamus eos mentiri. Sic Victoria ex Caietano. Et docent etiam Sot. *dist.* 18. *quæst.* 2. *art.* 4. *pag. mihi* 864. Bonacina *loc. cit. n.* 19. & apud ipsum Ægidius *disp.* 3. *dub.* 1. *n.* 52. 64. *&* 65. Caiet. *tom.* 1. *opusc. tract.* 5. *q.* 3. Reginaldus, & Pirigianus.

Sed iuxta nuper dicta, clariùs, & probabiliùs respondeo, teneri quidem numerum fornicationum, si facilè notitiam illarum habere queat, in confessione fateri, non verò numerum actuum internorum. Sic colligitur ex doctrina à Vasquez *loc. cit.* tradita, quæ (vt notat Lugo *loc. cit. n.* 574.) locum habere debet in eo qui passim fœminas sibi obuias turpiter concupiscit, aut passim cum sociis tota die de rebus turpibus loquitur, in quibus casibus quia difficile valde est numerum aliquem designare, sufficiet explicare tempus, & consuetudinem, & species principales an scilicet coniugatas frequentet, an aliquando cognatas, aut personas sacras concupiscat, aut de illis turpiter loquatur.

Qvæstio XIII.

An qui per annum integrum non recitauit, aut non restituit, satisfaciat si dicat Confessario, Anno integro omisi diuinum officium, aut non restitui, cum possem?

NEgant communiter Doctores, loquendo saltem de omissione restitutionis, præcipuè Candidus *disquisit.* 24. *art* 21. *dub.* 19. qui citat pro hac parte Nauarrum *cap.* 6. *n.* 14. & Nugnum 3. *part. q.* 9. *art.* 2. *vers. ex dictis sequitur.* Sed ex iis Doctoribus Nauarrus nil habet ad rem *n.* 14. & oppositum loquendo de omissione diuini officij, docet *n.* 15.

Vnde probabiliùs, iuxta doctrinam traditam respondeo, satisfacere, quia in genere moris, aut illud censetur ynum numero peccatum, aut certè collectio talis multorum satis generali hac confessione declaratur. Sic Nauar. *c.* 6. *n.* 15. Henriquez *lib.* 5. *n.* 2. Reginaldus *de prudent. Confess. c.* 3. *pag* 44. Nauar. *lib.* 4. *de restitut. c.* 4. *dub.* 1. Bonacina *loc. cit. num.* 22. Victoria *num.* 178. & Granado *tract.* 9. *disp.* 10. *num.* 7. *&* 8. Qui hoc verum existimat adhuc in casu in quo pœnitens multoties intra annum doluisset de culpa, & statuisset recitare, vel aliquoties habuisset animum restituendi, & non restituisset. Quia licèt in hoc casu illud peccatum numero multiplicetur, metaphysicè loquendo; nihilominus tamen non videtur necessarium declarare dictam interruptionem. Quia in Confessione (inquit) non est seruandus strictior rigor, & nimietas in explicando numero, quando sufficienter constat de statu pœnitentis. Satis autem constat, cum quis fatetur, se per annum non recitasse, aut non restituisse, cùm posset: licèt non declaret, an habuerit aliquoties animum recitandi, & restituendi, & alioquin molestum esset, & onerosum, & scrupulis plenum, maiorem obligationem imponere. Sic Granados, qui etiam citat Nauarrum, & Reginaldum pro hac parte. Quamuis contrarium expresse doceat Felix *in Tentatiua Complut. tract.* 3. *c.* 7. *diff.* 4. *per totam*, cum aliis quos citat, & sequitur Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 95. Legatur *infrà disp.* 8. *§.* 7. *quæst.* 6. & Bassens *confess.* 4. *n.* 21. *vers. Item satisfacit.*

QVÆSTIO XIV.

An ille, qui propter inueteratam peccandi consuetudinem solùm fassus est tempus, quo in peccato perseuerauit, si postea numeri peccatorum recordetur, teneatur illum exprimere?

AFfirmat Hurtado, iuxta doctrinam, quam docet *disput.9. difficult.5.* vt statim videbimus, & cum eo alij.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri. Quia in illa confusa narratione, omnia peccata sufficienter fuerunt expressa, & directè absoluta. Sic expressè Sotus *in 4. distinct.* 18. *quæst.* 2. *art.* 4. vbi de nostro loquendo casu sic loquitur: Atqui dum quispiam sic tempus explicando confessus est, licèt postmodum in particulari cuiospiam recordetur peccati, non tenetur amplius illud confiteri; quia satis illud confessus est, cum dixit, quotidie similia perpetrasse. Sic Sotus, & ex illo Lopez *p.*1. *Summ. cap.*32. *q.*2. *pag. mihi* 182. Lugo *disp.* 16. *n.*582. *pag.*407. ex Vasquez *q.*91. *art.*1. *dub.*5. *n.*3. Vega 1. *p. Summa, c.*63. *casu* 22. *col. mihi* 636. & penes ipsum Medina, Nauarrus, Alcozer, Rodriguez, & Angles.

QVÆSTIO XV.

An qui explicuit numerum peccatorum, non omnino determinatum, sed sub illis verbis, v.g. decies, plus minúsve, teneatur postea accusare se de vndecimo peccato, si postea certè recordetur illius?

AFfirmat Hurtado *loc. cit.* Quia (inquit) sicut si in principio pœnitenti certò constaret, se duodecim vicibus determinatè fornicatum fuisse, aut iudicaret, se duodecies, paulò plus minúsve fornicatum fuisse, sic teneretur confiteri: sic etiam tenetur post confessionem factam. Sic ille. Cuius sententiam referunt Lugo *disp.*16. *n.*80. *pag.*320. & Diana 4. *part. tract.*4. *resol.*204.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri. Quia illa verba, *plus, minusve*, ad minus complectuntur duo, vel tria peccata, *vt suprà q.*10. est habitum. Et sic docent Suarez *tomo* 4. *disp.*22. *sect.*5. *n.*38. Vasquez *loco citato, dub.*6. Soto *loco citato.* Sà *verbo Confessio, n.*32. Petr. de Ledesma *in Summ. cap.*17. *de Pœnitent. conclus.*2. *pag. mihi* 474. Lugo *disp.*16. *n.*78. *& n.*581. *pag.*319. *&* 407. sibi aliqualiter contrarius, & Diana *loco cit.* Candidus *tom.*2. *disquisit.*24. *art.*22. *dubit.*6. *pag.*44. Lopez 1. *p. c.*31. *in princip.* & communis.

QVÆSTIO XVI.

An quando peccata pœnitentis sunt Confessario nota, sufficiat dicere: Accuso me de omnibus peccatis, quæ tu scis me commisisse?

NEgant Summa Confessorum *lib.*3. *tit.*34. *q.*191. & Vega 1. *p. Summ. c.*63. *casu* 41. & id esse valde probabile, haud obscurè indicat Reginaldus *lib.*6. *num.* 102.

Sed probabiliùs respondeo: sufficere, quia per prædictum modum confitendi sufficienter aperit pœnitens sua peccata Confessario. Sic Nauarrus *de Pœnitent. dist.*5. *cap. Consideret, num.*62. Medina *C. de Confess. q.*8. *de Confession. vers. si quæras.* Sà *verb. Confessio, num.*37. & ibi Victorellus. Suarez *disp.*22. *sect.*6. *num.*5. Vasquez *q.*91. *art.*4. *dub* 4. *num.*6. Layman *tract.*6. *cap.*9. *n.*6. Lugo *disput.*15. *n.*80. *pag.*276. Bonacina *loco cit. num.*10. & apud ipsum Reginaldus, Zerola, & communis.

QVÆSTIO XVII.

An faciens Confessionem generalem, possit omittere aliqua mortalia, aliàs ritè confessa?

REspondeo: posse, quia nullus tenetur repetere peccata, à quibus iam olim fuit rectè absolutus. Vnde licitè poterit tacere peccata illa, quæ verecundiam, vel infamiam præ se ferunt. Sic Nauarrus *cap. Placuit, num.*112. *&* 121. Syluest. Sotus, & alij, quos citat, & sequitur Fagundez *præcept.*2. *lib.*3. *c.*3. *n.*12. *pag.*357. & Candidus *part.*2. *disquisit.*24. *art.*22. *dub.*26. Bonacina *disp.*5. *q.*5. *sect.*2. *punct.*2. *§.*2. *diff.*2. *n.*14. & omnes apud Basseum *Confessio* 5. *num.*5. *vers. Porrò iusta causa.*

QVÆSTIO XVIII.

An saltem teneatur omnia peccata mortalia confiteri, qui Confessario dicit, se velle omnia peccata vitæ confiteri?

AFfirmant Victoria *num.*153. *aliàs* 166. Ledesma 2. *p. q.*8. *art.*2. *dub.*15. Reginaldus *lib.*6. *n.*97. *pag. mihi* 196. & Vega *cap.*63. *casu* 21. per hæc verba: [Quando en semejante caso, el penitente dize al Confessor, que el quiere confessar todos los pecados mortales, que por todo el espacio de su vida ha cometido, que sin duda ninguna està obligado, de baxo de pecado mortal, à confessarlos todos, y esto està claro, porque de otra manera, en cosa tan grauissima, cometeria pecado, de mentira, y engañaria al Confessor.] Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, saltem sub mortali, etiamsi dedita opera mortale aliquod taceat. Quia quamuis in hoc casu pœnitens reverà mentiatur, non est mendacium pertinens ad forum pœnitentiæ, ideóque nullo modo falleret confessarium in re graui. Sic Henriquez *lib.*5. *c.*12. *n.*2. *in Glossa littera D. pag. mihi* 243. Diana 3. *p. tract.*4. *resol.*86. & Fagundez *loco cit. n.*12. *& lib.*2. *c.*2. *n.*3. qui addit, nec fortè peccare venialiter, quia nomine peccatorum omnium, venit maior numerus illorum, & ita adhuc venialiter non mentiretur, qui mortale aliquod taceret: Lugo *disp.*16. *n.*56. *pag.*315. & apud illum Salas, & alij, quos sequitur Basseus *loco citato.*

QVÆSTIO XIX.

An qui iurauit, vel vouit facere confessionem generalem totius vitæ, vel anni, possit etiam aliquod mortale, ex iam confessis, tacere?

REspondeo: non posse, quia licèt nulla lege humana possit quis adstringi ad bis confitenda peccata (vt latè, & doctè, vt solet, probat contra nonnullos Nauarr. *in c. Fratres, n.*3. *de Pœnit. distinct.*5. *& in c. Placuit, n.*112. *& sequent. de Pœnit. distinct.*6. *& in Man. c.*9. *n.*1. D. Thom. Paludan. Gerson, Adrianus, & alij apud ipsum) benè tamen potest se voto ad id obligare. Quia præuisa difficultate ad quam se exponebat, suo se proprio obligauit consensu. Sic expressè Nauarr. *in c. Placuit, citato n.*115. *&* 118. Fagundez *præcept.*2. *lib.*2. *c.*2. Viuald. *de Confess. n.*66. & alij *suprà disp.*3. *q.*51. adducti.

QVÆSTIO XX.

An qui scit, se peccasse mortaliter, sed dubitat, an illud peccatum sit confessus, teneatur illud confiteri?

Respondeo: teneri. Quia constat de peccato, & de obligatione illud confitendi, & solum dubitatur de confessione. Obligatio autem certa, dubia solutione non exhauritur. Sic Granados *de Pœnit. tract. 9. disp. 7. num. 8.* Lugo *disp. 16 n. 59.* Ægidius *de Pœnit. disp. 7. dub. 8. num. 68.* Suarez *disput. 22. sect. 9.* Adde idem dicendum de illo, qui certò scit, se habere mortale, & non recordatur speciem illius; tunc enim fateri debet, se deliquisse mortaliter, etiamsi de eo in specie memoriam non habeat, vt bene notat meus Nauarr. *in Manual. c. 10. n. 17.* & ex illo Naluus *verbo Confessio, n. 2* & communis.

QVÆSTIO XXI.

An in dicto casu teneatur pœnitens dicere in Confessione, se dubitare, an tale peccatum confessus fuerit?

Affirmabit fortè Luysius *centur. 4. Theol. dub. 7.* iuxta doctrinam quam ibi tradit, de qua statim.

Sed longe probabilius respondeo: non teneri, sed satisfacere dicendo, se tale peccatum commisisse. Quia pœnitens vere confitetur peccatum a se commissum. Quod autem fuerit illud confessum, necne, nihil, vt puto, refert. Sic Suarez *loc. cit.* Ægid. *loc. cit. dub. 8. in fine.* Bonacina *disp. 5. quæst. 5. sect. 2. pag. mihi* 208. & alij statim citandi.

QVÆSTIO XXII.

An quando repetuntur in confessione mortalia semel confessa, debeat pœnitens explicare, se iam iterum confessum fuisse ea?

Affirmant Luysius *loco cit.* & alij, quos suppresso nomine refert Lugo *disput. 16. n. 46. pag. 314.* Quia aliàs Confessor deciperetur, existimans illam esse materiam necessariam confessionis, cùm re vera non sit.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, nisi de nouo adsit aliqua peculiaris circunstantia, quæ ad id explicandum cogat. Sic Lugo *loco cit. num. 43.* Quia (inquit) peccatum idem est, siue illud antea confessus fuerit, siue non: nisi forte mutatio temporis afferat secum circunstantiam specie diuersam, vt si se accuset coniugatus de peccato contra castitatem commisso, quando erat solutus; nisi enim explicetur tempus, Confessarius apprehendet speciem adulterij; quando verò peccatum idem est, non est cur debeat explicari circunstantia temporis. Sic ille, & sic Thom. Sanchez *lib. 1. Summ. cap. 10. n. 71.* Suarez *sect. 9. cit.* Ægidius *disp. 7. (non 17. vt habes apud Lugum) disput. 8. num. 69. in fine*, & alij statim citandi.

QVÆSTIO XXIII.

An qui facit confessionem generalem, & confitetur simul aliqua peccata post vltimam confessionem commissa, teneatur explicare se talia peccata post vltimam confessionem commisisse?

Affirmant aliqui ad id teneri omnino, quia aliàs variaretur omnino iudicium Confessoris, putans illa peccata iam fuisse olim cõfessa. Ita expressè Luysius *dub. 7. cit. pag. mihi* 108. Qui adeo sententiam

contrariam esse improbabilem, & in praxi non tutam, sed potiùs perniciosam bonis moribus.

Sed huius censuræ adeo rigidæ (inquit Pater Lugo eiusdem Societatis vir doctissimus) nullam prorsus rationem affert, nisi quod sæpe necesse est explicare tempus, quo peccatum commissum est. Primo, si sit reseruatum commissum a Religioso, quod ab eodem in sæculo commissum, non est reseruatum. Secundò si pœnitens nunc sit in proxima occasione peccandi, & periculum relabendi. Tertiò, si pœnitens habeat consuetudinem præsentem peccandi, debet illam explicare, vt Sacerdos applicet illi medicinam, & iudicet an sit dispositus ad absolutionem.

Cæterum excessit hic author in censura absque fundamento. Ad primum enim, & secundum facilè respondeo, tunc esse obligationem, non quidem dicendi, an sit confessus necne illud peccatum, sed an sit reseruatum, vel an habeat occasionem proximam quæ quando potest relinqui, arguit aliud peccatum, imò indispositionem præsentem, si non relinquitur. Ad tertium supponit falsum, quod pœnitens ex se debeat dicere consuetudinem præteritam, nisi interrogetur, cum iam peccata præteritæ confessus est. Hucusque Lugo contra Luysium. Vnde

Probabilius respondeo, nullo modo teneri pœnitentem explicare, non fuisse antea confessum illa peccata. Quia cùm peccatum idem omninò sit, siue antea illud confessus fuerit pœnitens, siue non, nec illa circunstantia temporis variet vllo modo peccatum, non est cur debeat necessariò explicari.

Nec enim refert, quod confessarius intelligat illa peccata post vltimam Confessionem commissa, esse peccata antiqua. Quia licet hoc verum sit, pœnitens tamen id non dixit: nam licet pœnitens videatur implicite indicare, quod sint peccata antiqua: ipse tamen vere habet animum loquendi in confessione generali de peccatis nouis, & de illis vult loqui, licèt desideret non intelligi, quoad hoc, à confessario: non enim est idem loqui obscurè, ne intelligatur de illo, de quo loquitur, ac expressè negare: nam in primo casu verba vere significant id quod vult confiteri, atque ideo refert peccatum verum: in secundo autem casu verba non possunt significare verum peccatum, sed falsum: in casu ergo proposito, peccata illa noua sufficienter explicata a pœnitente sunt, & absolutio ex generali intentione ad illa relata: licèt Confessarius priuata existimatione intellexerit esse peccata antiqua, & iterum confessioni subiecta. Sic Lugo *disp. 16. a n. 49. pag. 314.* & ex illo ego. Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 2. §. 5. diff. 4. num. 5.* Homobonus *volum. 2. p. 5. respons. 232.* Diana *3. part. tract. 4. resolut. 62. & 4. part. tract. 3. resol. 65.* & alij.

QVÆSTIO XXIV.

An liceat pœnitenti expressè confiteri peccata noua, ut antiqua?

Affirmatiuam partem posse sustineri, videtur indicare Lugo *loco cit. num. 52.* vbi quæstionem propositam sic respondet: Ad hoc aliquis fortasse diceret, pœnitentem sufficienter declarare suum peccatum, etiamsi expresse diceret illud fuisse factum anno præterito, cùm factum sit hoc mense, quia illa circunstantia videtur esse omnino extrinseca: sicut si diceret, se dum esset vestitus, odio habuisse inimicum, cùm tamen esset tunc in lecto nudus; nam odium idem est, & secundùm se totum declaratur. Sic Lugo.

Sed mihi certiùs mè respondeo, nec licere, nec sufficere talem confessionem. Quia pœnitens qui dicit, se peccasse anno præterito, non hodie, verè non confitetur peccatum, quod fecit, sed aliud distinctũ, quod

numquam fecit, faciet ergo ex hac parte confessionem inualidam. Sic tandem in hanc partem inclinat Lugo *loco cit. n.* 54. & credo esse communem omnium Theologorum.

QVÆSTIO XXV.

An quando quis de peccato à se admisso dubitat, an fuerit mortale, aut veniale, teneatur illud fateri?

NEgare videtur Layman *tom.* 1. *tract.* 1. *cap.* 5. §. 4. *num.* 37. *pag. mihi* 12. loquendo saltem in confessionibus ordinariis, & extra mortis articulum; licèt in fine concludat, se in hac re nihil velle determinare, sed aliorum iudicio committere. Cuius sententiam dicit Ioan. Præpositus *q.* 5. *de integritate Confession. dub.* 3. *n.* 117. esse speculatiuè probabilem, sed non esse in praxi à contraria recedendum.

Sed certissimè ferè respondeo: teneri tale peccatum ita dubiè sicut noscit pœnitens, confiteri. Quia Tridentinum *sess.* 14. *c.* 5. *& can.* 7. sola peccata venialia à confitendi necessitate exclusit: ergo non sunt excipienda peccata, de quibus est dubium, an mortalia sint. Sic S. Th. *in* 4. *dist.* 22. *q.* 2. *art.* 3 *ad* 3. Paludanus *ibid. q.* 1. *art.* 3. *conclus.* 3. *n.* 14. Syluest. *verb. Confessio* 2. *q.* 2. *n.* 3. Tabiena *q.* 11. *n.* 12. Caietanus *eod. verb. c.* 1. *in* 4. *condit.* Victoria *n.* 150. Nauarrus *c.* 9. *num.* 14. Suarez *disp.* 22. *sect.* 9. Valentia *disp.* 7. *q.* 9. *punct.* 3. Sà *verb. Confessio, n.* 7. Salas, Azot, Saytus, quos & alios, ad 39. Doctores citat, & sequitur Sanchez *lib.* 1. *Summ. c.* 10. *n.* 66. Quibus addi possunt Fagundez *præcept.* 2. *lib.* 3. *c.* 4. *n.* 2 *pag.* 358. Ægidius *disp.* 7. *dub.* 8. *conclus.* 2. Lugo *disp.* 16. *n.* 62. *pag.* 327. & alij, quos sequitur Bonacina *de Sacram. disp.* 4. *q.* 6. *punct.* 2. *num.* 12.

QVÆSTIO XXVI.

An si quis post debitam examen dubius maneat an alicui peccato mortali consenserit, teneatur illud vt peccatum dubium confiteri?

NEgant (modo supradicto) Layman, & Præpositus *loc. cit.* & Ægidius *loc. cit. n.* 69. eandemque sententiam videntur amplecti Henriquez *lib.* 8. *c.* 45. *n.* 3. *in Glossa lit. P*, ubi ait in dubio, an sit peccatum mortale, posse deponi practicè eam conscientiam dubiam, & sic id peccatum taceri in confessione: vt dubitans de voto, aut præcepto, non tenetur illis. Et Sà *verb. Eucharist. n.* 13. ubi loquens de dispositione ad illam requisita, sic *in prima editione* ait: Non dicitur cum conscientia peccati accedere qui dubitat quidem, sed non putat. Sic ibi absolutè, licet *in editione correcta* hæc addantur verba; *sed non putat practicè dubium deponendo*. Negant etiam novissimè Petrus Marchantius *in Tribun. Sacram. tom.* 4. *tit.* 6. *q.* 5. Caramuel *in Theolog. morali, lib.* 3. *disp.* 4. *n.* 1478. & Ioseph de Ianuario *tom.* 1. *resol.* 2. & alii.

Sed certissimè etiam respondeo: teneri pœnitentem ad prædictum peccatum, ut dubium, non ut certum confitendum, quia sic docet praxis, & usus totius Ecclesiæ, cujus initium credendum est ab Apostolis dimanasse. Omnes namque fideles ad cautelam de hujusmodi peccatis se accusant, nec aliter satisfacere suæ existimant obligationi. Sic Sanchez, Suarez, & alii omnes *quæst. præced. citati*. Vasquez *t.* 2. *q.* 19. *art.* 6. Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 60. *&* 4. *part. tract.* 3. *resol.* 5. ubi sententiam contrariam improbabilem dicit, & citat adhuc pro nostra Merollam, Syluium, Homobonum, Mercerum, Hurtadum, Filliucium, Faustum, Turrianum, & alios. Citat etiam Emanuelē Sà *verb. Confessio, n.* 7. (non 5. vt habes apud illum.) Et Henriquez *lib.* 5. *c.* 4. *in fine*, & benè. His etiam addi possunt Granados *tr.* 9. *de Pœnit. disp.* 7. *n.* 3. Frias *in Summ. c.* 4. *fol. mihi* 43. & alij apud ipsos. Tenet rursus me citato Diana *p.* 10. *tr.* 12. *resol.* 2. Dicastillo *tr.* 4. *de Sacram. disp.* 9. *dub.* 8. *n.* 137. Ouiedo, Marcus Vidal. Bardi, & Tamburinus penes illum.

QVÆSTIO XXVII.

An qui Confessus est aliquod peccatum dubium vt dubium, & postea recordatur certè illius peccati, debeat illud iterum vt certum confiteri?

AFfirmant Sanchez *c.* 10. *cit. n.* 69. *pag. mihi* 95. Luysius de Torres *de Pœnit. q.* 9. *art.* 2. *dist.* 29. *dub.* 6. *fol. mihi* 71. Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 91. *pag. mihi* 155. Hurtado *disp.* 9. (*non* 11. vt habes apud Dianam 3. *p. loc. cit.*) *diff.* 7. *pag. mihi* 457. & alij communiter, quos rursus refert, & sequitur Diana *p.* 8. *tr.* 7. *ref.* 72. & nominatim contra me *p.* 9. *tr.* 3. *resol.* 6. & *part.* 10. *tr.* 16. *resol.* 78. Quia sic (inquit) tenet praxis ex scrupulo, aut ratione orta.

Sed probabiliter certè respondeo: non teneri, quia quando quis confitetur aliquod peccatum, ut dubium, tunc confessor verè absoluit illum directè ad illo peccato sub conditione implicita, nempe si fuit peccatū: ergo licèt postea certò constet, fuisse peccatum, non debet iterum ad iudicium illum deferre. Ad quid enim? Non ad absolutionem directam obtinendam; cùm iam directè absolutus sit ab illo. Neque vt det certam notitiam Confessario: quia notitia talis debet esse io ordine ad absolutionem, qua tamen pœnitens iam non indiget, cùm sit directè absolutus: ergo repugnat, quod absolutionem directam totius obtinuerit peccati, & quod adhuc sit obligatio deferendi iterum illud idem peccatum ad iudicem pro obtinenda absolutione. Sic hoc argumento, & aliis tribus validissimis probat hanc sententiam Lugo *disp.* 16. *sect.* 2. §. 4. *per totum*, licèt *in fine n.* 92. concludat, se nihil in hoc puncto velle decernere, his verbis: Hæc faciunt pro hac parte, propter quæ aliqui viri docti probabile iudicarunt, non teneri postea pœnitentem confiteri vt certum, quod prius vt dubium confessus fuerat. In quibus erat Reuerendissimus Pater Nicolaus Ricardius Sacri Palatij Magister, cum quo priuatim rem hanc contuli, & ipse priuatim etiam respondit, valde probabile sibi videri, non adesse talem obligationem: id quod alij etiam iudicarunt. Cæterùm, quia in re morali non est facilè recedendum à communi sensu, & quia nullum inuenio scriptorem pro ea parte, eos autem paucos, qui hoc attigerunt, video in contrarium inclinare, nolo ego in hoc puncto aliquid definire, sed securiorem partem consulere. Sic Lugo, qui certè, & bene poterat reperire scriptorem pro nostra sententia, illum enim ego reperi citatum apud Dianam 4. *part. tr.* 3. *resol.* 6. *pag. mihi* 110. nempe Merollam *tom.* 1. *disp.* 3. *c.* 3. *dub.* 3. *coroll.* 23. *n.* 157. *&* 159. & aduerte, quod recedendo ab hac nostra sententia, ne recederet à communi, debet necessariò recedere (vt facit) ab altera communi, docente non teneri pœnitentem, qui fassus est, se decies, plus, minusve periurasse, casu quo postea recordetur se periurasse duodecies, illa duo periuria denuo confiteri, vt habitum est *suprà quæst.* 9. Ego enim, vt ab illa communissima sententia non recederem, hanc sequi determinaui, quam absolutè tenet Caramuel *in Theologia Morali, lib.* 3. *disputat.* 4. *n.* 1519. & vt probabilem Pellizarius, & Tamburinus, quos citat Diana *part.* 9. *resolut.* 6. *cit.* & *part.* 10. *tract.* 16. *resolut.* 76.

QVÆSTIO

Quæstio XXVIII.

An qui probabiliter opinatur, se non peccasse mortaliter, aut mortale à se admissum esse confessum, teneatur illud confiteri?

Affirmant Nugnus *in add. ad 3. part. q. 9. art. 2. dub. 4.* (non 5. ut apud Dianam *ubi infra* invenies) *pag. mihi* 509. ubi pro hac parte citat D. Thomam *in 4. dist. 17. q. 3. art. 1. & 21. q. 2. art. 3.* & Palud. *q. 2.* Ricardum *dist. 16. art. 5. q. 1.* Sotum *dist. 18. q. 2. art. 4.* Navar. *c. 9. n. 14.* Victoriam *n. 130.* Idem docent Salas *in 2. 2. tract. 8. q. unica, sect. 5. n. 60. ad 4.* & loquendo de secunda parte nostri quæsiti, Ægidius *disp. 7. dub. 8. concl. 1. n. 68.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, quia liberum est unicuique sequi opinionem probabilem, quæ sicut in aliis materiis, sic etiam in hac sufficit ad observandum præceptum. Sic Sanchez *loc. cit. q. 76.* Suarez *disp. 22. sect. 9.* Granado *tract. 9. disp. 7. n. 1.* Fagundez *prec. 2. lib. 3. c. 4. num. 2. & 3.* Diana *3. p. tract. 4. resol. 107.* Lugo *disp. 16. num. 58. pag. 316.* & communis. Nec oppositum docent Victoria, & Sotus pro opposita sententia citati: quia solùm loquuntur de peccatis omnino dubiis: imò & Navar. *in cap. si quis autem, n. 77. de pœnit. dist. 7.* in nostram inclinat sententiam, ut advertit Sanchez *loco citato*: sic etiam Filliuc. *tract. 7. c. 4. num. 109.* Bonacina, & alii, quos sequitur Machado *1. p. sum. lib. 1. p. 4. tract. 5. docum. 3. in fine.*

Quæstio XXIX.

An saltem qui probabiliùs iudicat, se peccasse mortaliter, vel se non esse confessum tale peccatum, teneatur illud confiteri?

Affirmant à fortiori Doctores nuper pro prima sententia adducti, & absolutè Ægidius *loc. cit.* & Fagundez *ubi suprà, n. 7. pag. mihi 359.*

Sed adhuc probabiliùs respondeo: non teneri, quia adhuc in materia conscientiæ potest quis sequi opinionem probabilem. Et id omnino est certum, si pœnitens de aliis peccatis confessionem faciat; quia hoc modo nullatenus se exponit periculo peccandi, vel damnandi. Sic Sanchez *loc. cit. n. 77.* & apud illum Navar. *loc. cit.* Suarez *disp. 22. sect. 9. n. 6.* Sylvius, quem citat, & sequitur Diana *2. p. tract. 4. resol. 107.* Henriquez, & Granado *loc. cit.* & alij.

Quæstio XXX.

An liceat aliquando dimidiare confessionem, aut non confiteri omnia mortalia?

Respondeo: licere, quia multoties datur causa, quæ excuset ab obligatione præcepti de confitendo omnia mortalia, aut (quod idem est) integrè materialiter. Quia cùm illud præceptum sit affirmativum, non obligat tam strictè, ut pœnitens teneatur illud servare, quacumque necessitate vrgente, aut præcepto contrario concurrente. Sic omnes Doctores, & Ecclesiæ praxis, & usus. Legantur Becanus *c. 37. q. 2.* & alii statim citandi, præcipuè Suarez *de Pœnit. disp. 23.* Ægid. *disp. 6. dub. 1.* Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 4.* Layman *lib. 5. tract. 6. cap. 8.* Reginald. *lib. 6. n. 150.* Bassæus *verb. confessio 5.* Trullench *de Sacram. lib. 4. cap. 6. dub. 7. n. 2.* Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 11.* & Machado *1. p. sum. lib. 2. part. 4. tract. 5. docum. 4. n. 1.*

Quæstio XXXI.

An infirmus, qui ob mortem imminentem non habet tempus confitendi omnia mortalia, possit, audito uno, aut altero, à confessario absolvi?

Negativam sententiam esse probabilem, indicat Victoria *num. 164. fol. mihi* 134. dum solùm probabiliorem contrariam dicit.

Sed certissimè respondeo: posse, quia integritas formalis confessionis solùm exigit, quod dicantur ea peccata, quæ moraliter loquendo hic & nunc dici possunt: ergo multa possunt omitti, propter impotentiam moralem infirmi. Sic Suarez *disp. 23. sect. 1.* Vasquez *quæst. 91. art. 2. dub. 1. n. 1.* Henriquez *lib. 5. cap. 12.* (*non* 22, *ut habes apud Lugum*) *num. 3.* Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 4. diff. 4. n. 18.* Lugo *disp. 17. num. 1.* & Granado *tract. 9. disp. ut. 3. num. 19.* Coriolanus *de casibus reserv. p. 1. sect. 3.* vbi *de decima conditione confessionis, num. 6.* Becanus *loc. cit.* & alij, quos citant, & sequuntur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 11. n. 2.* Sà *verb. absolutio, num. 9.* & Layman apud ipsum, Bassæus *loc. cit. n. 3.* & alij.

Quæstio XXXII.

An infirmus, qui nimis in dicendis peccatis fatigatur, possit etiam dimidiare Confessionem?

Negant aliqui, quibus nonnihil favet Lugo *loc. citato.*

Sed probabiliùs respondeo: posse dimidiare illam. Sic Coriolan. *de casibus reservatis loc. cit. n. 8. fol. mihi* 269. ubi ait: Si infirmus nimis fatigatur in explicatione peccatorum, & dixerit Confessario: Pater ego sum valde fatigatus, relinquamus confessionem in posterum, quia adhuc restant alia peccata confitenda, sed accuso me de his, quæ tibi Pater confessus sum, & de multis, quæ nunc dicere non valeo, peto à Deo veniam; tum absolvendus est statim, ne fortè morte præventus sine absolutione decedat. Sic ipse, & ante illum Henriq. *lib. 5. c. 12. n. 3. lit. M* (*non L, ut habes apud Lugum, & Bonacinam*) & apud ipsum Sotus, Alcozer, & Medina, Bonac. *loc. cit. n. 19.* & communis.

Quæstio XXXIII.

An in prædictis casibus possit pœnitens à Confessore absolvi, audito solo uno peccato veniali?

Negant Suarez *disp. 23. sect. 1.* Bonac. *loc. cit. n. 18.* & apud ipsum Reginaldus, & Nuñus, Granados *loc. cit. n. 20.* Lugo *loc. cit. n. 1. pag. 123.* & alij communiter, dicentes in prædictis casibus debere pœnitentem fateri priùs aliquod mortale non confessum, licèt non sit ex gravioribus: & si tempus supersit post absolutionem acceptam, prosequi confessionem, & confiteri alia peccata.

Sed probabiliter respondeo; posse absolvi, saltem in primo casu proposito *quæst. 31.* quia sufficientem materiam Confessionis præbuit. Sic Henriquez *lib. 5. cap. 11. num. 2. pag. mihi 243.*

Quæstio XXXIV.

An qui tempore pestis, naufragij, subiti prælij, aut incendij non possunt commodè omnia peccata fateri, possint dimidiare Confessionem?

Negant Navar. *lib. 5. cons. 13. de pœnit. & remiss. fol. mihi* 160. & Rodriguez *in addition. ad Bul-*

 lam

lam, §.9. *n.*224. docentes : in iis casibus teneri pœnitentes integrè de omnibus mortalibus fateri.

Sed longè probabiliùs respondeo : posse dimidiare confessionem, imò ex charitate ad id teneri. Sic Vasquez *q.*91. (*non* 95. vt habes apud Dianam *vbi infrà*) *art.*2.*dub.*2.*n.*2.*pag.mihi* 288. vbi ait : in tali casu non solùm posse, verùm etiam teneri Sacerdotem ex misericordia, vt aliis subuenire possit, confessionem non perficere : imò si ipse non vellet, quia forsan scrupulo detineretur, aut alia de causa : pœnitens qui videret aliorum periculum, posset non perficere confessionem, imò teneretur, quia teneretur aliis succurrere, nec detinere Sacerdotem. Sic Vasquez, & ex illo Diana 2.*part.tract.*16.*resol.*43. & 5. *part. tract.*3.*resol.*74. Suarez *disp.*21.*sect.*1. Henriquez *lib.*5.*c.*12.*n.*3. Ægidius *disp.*7.*dub.*9.*n.*74. Villalobos *tract.*9.*diff.*33.*n.*6. Becanus *cap.*37.*q.*2.*n.*5. Lugo *disp.*17.*n.*19.& 20. & alij, quos sequitur Palaus *tom.*4.*tract.*23.*punct.*11.*n.*2.

QVÆSTIO XXXV.

An Confessarius, qui probabiliter timet, non posse absque infectionis periculo audire integram Confessionem ægroti, possit illum absolvere, audito uno, aut paucis peccatis?

NEgant Philibertus Marchinus *de peste*, *p.*3. *cap.*4.*num.*5. & alij, docentes : debere Confessarios integram confessionem audire.

Sed probabiliùs respondeo : posse illum absoluere in eo casu, non audita integra confessione, quia sicut excusatur pœnitens ab integritate confessionis, quando ex illa timet damnum corporis, vel rei familiaris, vel honoris, ita etiam excusatur Confessor ab audienda integra confessione, ex qua sibi mortem, aut morbi contagium timet. Sic Zambranus *de Pœnit.c.*2.*dub.*6.*n.*12. quem refert, & sequitur Diana 5. *p. loc. cit.* Suarez, Vasquez, & Becanus *loc. citatis.* Granados *tr.*9. *disp.*5. *sect.*3. *n.*20. *pag. mihi* 1250. Ægidius *loc.cit.n.*75. Lugo *n.*1. *pag.*423. Layman *lib.*5.*tract.*6.*cap.*13. *num.*4. Hurtado *disp.*9. *diff.*10. Ioan.de Cruce *p.*2. *de Sacrament.pœnitent.q.*3.*dub.*5. *concl.*3. Filliucius *tract.*7.*cap.*5.*n.*118. Bonacina *loc. cit. n.*13. & communis, quam tenet etiam Basseus *confessio* 5.*num.*5.

QVÆSTIO XXXVI.

An Confessarius, qui postquam cœpit audire alicujus Confessionem morbo corripitur, & timet se moriturum ante finem Confessionis, possit statim absolutionem dare?

AFfirmant absolutè Sotus *in* 4.*dist.*18.*q.* 1.*art.*5. & alij, quos suppresso nomine refert Lugo *disp.*17.*n.*2.*pag.*423. & favet Becanus *loco citato.*

Sed probabiliùs sub distinctione respondeo : posse videlicet tunc Sacerdotem absolvere pœnitentem à peccatis, quæ iam audiuit, si alius confessor non adsit, aut timeatur, quod pœnitens diu hoc Sacramento carebit : secus verò si adsit, aut pœnitens commodè possit ad aliom recurrere, cui integrè confiteatur. Sic Vasquez, Lugo *loc. cit.* & communis.

QVÆSTIO XXXVII.

An Sacerdos, qui cœpit audire confessionem ægroti, & non absoluit, quia conducit perficiendam die sequenti, possit postea eum absolvere, si inveniat illum sensibus destitutum?

REspondeo : posse, quia vera datur ibi confessio pœnitentis, licèt materialiter non integra : Sic Chapeauilla & Zambranus, quos citat, & sequitur Diana 3.*part. tract.*5. *resol.*6. Lugo *disp.*17. *num.*6. *pag.*423 & communis omnium.

QVÆSTIO XXXVIII.

An Sacerdos etiam possit absolvere pænitentem, qui nullum peccatum in particulari confitetur sed in genere, dicendo se multa peccata commisisse, si postea sensibus destituatur?

NEgant Nauar. *c.*16.*n.*27.& 28. Sotus *dist.*18. *quæst.*2. *art.*5. (non 6. vt habes apud Dianam *vbi infrà*) *ad* 2.*pag.mihi* 874. Archangel.*dist.*19.*pag.* 200.*col.*2. Canus, Ledesma, & Abulensis, quos refert Vasquez *quæst.*91.*art.*2.*dub.*1.*n.*2. Conradus, Nugnus, Aluarez, Auila, Graffis, Angles, & alij apud Dianam *loc.cit.resol.*1.

Sed probabiliùs longè respondeo : posse, quia valor huius Sacramenti optimè potest stare, non explicatis omnibus mortalibus, maximè quando ob impotentiam pœnitentis non explicantur ; ergo etiam erit validum Sacramentum, quando ob eandem impotentiam non explicantur species peccati in particulari. Sic D.Antoninus, Medina, Corduba, Angelus, Sylvester, & Ricardos, quos referunt, & sequuntur Vasquez *loc. cit. num.*3. Suarez *disp.*23. *sect.*1. Salas 1.2.*tract.*8.*quæst.vnica, sect.*5.*n.*16. Ægidius *disp.*7. *num.*97. Luysius *quæst.*9.*de pœnit.disp.*30.*dub.*2. Lugo *disp.*17. *num.*8. Hurtado *disput.*8. *diff.*3. & alij quamplures, quos refert, & sequitur Diana *loc. cit.* Becanus *cap.*37. *q.*2. *concl.*1. Valentia, & alij penes ipsum, quibus addi potest Felix *in sua tentativa Complut.tract.*4.*cap.*3.*diff.*10 *n.*1. Gaspar Hurtad. *disp.*9. *de pœnit. diff.*10. & Basseus *Confessio* 5. *num.*5. *vers. Item ingruente.*

QVÆSTIO XXXIX.

An ægrotus, qui in articulo mortis solùm dixit veniale in communi, possit absolvi?

NEgabunt, & à fortiori, Authores primæ sententiæ *quæst. præcedenti citati.*

Sed probabiliùs respondeo adhuc posse, & debere. Quia sicut peccatum mortale in communi est materia sufficiens absolutionis, & aliquando necessaria : ita erit veniale in communi. Sic Lugo *loc. cit. n.*21. & alij *citati.*

QVÆSTIO XL.

An possit absolvi Sacerdos, qui dicta confessione generali in principio Missæ, statim est sensibus destitutus?

NEgant Lugo *loc.cit. num.*25. & Layman *lib.*5. *tract.*6.*c.*8. *num.*4.*pag. mihi* 125. & Diana *loc. cit.resol.*2.

Affirmat è contra Philibertus *tract. de peste*, *p.*3. *cap.*13.*n.*15.

Sed probabiliùs respondeo : non posse quidem absolutè, virtute illius Confessionis, cùm non fuerit

Sacri

Sacramentalis : posse tamen sub conditione. Sic debent docere à fortiori Molfesius, Homobonus, & alij *q.46.citandi.*

QVÆSTIO XLI.

An qui nullum peccatum confiteretur, sed nutibus, & signis, aut verbis tantùm quærit à Confessario absolutionem, dicendo v.g. se velle cōfiteri, se dolere de peccatis, possit absolui?

NEgant Doctores pro prima sententia *quæst.38.* adducti : quia existimant in præsenti casu, nullam adesse materiam confessionis, cùm nullum peccatum in particulari peccator exprimat.

Sed probabiliùs respondeo posse, quia illa verba, aut signa, etiam sunt confessio peccati, saltem in genere. Quod in præsenti sufficere mihi plusquam probabile est. Nam (vt bene Lugo) qui confessionem petit, & id confessario manifestat, vel dolorem de peccatis, vel quid simile, iam illi manifestat se peccasse, & velle in foro Sacramentali sententiam obtinere: quare iam ponitur Confessio eo modo, quo potest. Sic Lugo *num.26.* & docent omnes DD. pro nostra sententia *vbi suprà* adducti. Præcipuè Becanus *loc.cit.* Baunius *tr.4. de Pænit. q.9.* & alij : vnde ad fundamentum contrariorum negandum est, non adesse materiam confessionis : quia datur peccatum in genere, quod in casu necessitatis sufficit, vt constat. Lege Palaum *tom.4.tract.23.punct.11.num.9.* & Machado *tom.1.lib.2.p.4.tr.5.docum.5.n.2.*

QVÆSTIO XLII.

An Sacerdos, qui videt infirmum sensibus destitutum pectus suum tundere, oculos in cælum leuare : dicere, Miserere mei Deus, &c. *possit eum absoluere, licèt non petierit confessionem.*

NEgant Suarez *disp.23.sect.1.n.13.* (non 11. vt citat Diana) vbi sic ait : Quantumvis infirmus se ostendat deuotum, & contritum, si nullam fecit mentionem Confessionis, & in eo statu sensum amittat, non potest Sacramentaliter absolui, quia illa contritio non est relata ad claues, neque ibi interuenit aliqua confessio, etiam generalis. At verò cùm exhibet illa signa petendo confessionem, seu vocando Sacerdotem, iam est materia sufficiens. Sic ille, & sic Vasquez *dub.1.cit.n.1.* Bonacina *disp.5.q.5.sect.2.punct.2.§.4.n.9.* (non 6. vt habes apud Dianam) Megala, Ioan. Franciscus Suarez, & Thomas à Iesu, quos affert Diana *3.p.tr.3.resol.2.* quia prædictus infirmus non facit confessionem : ergo.

Sed probabiliùs respondeo: posse illum absoluere, saltem sub conditione, *si es capax,* vel *si possum* : quia signa pœnitentiæ, quæ in mortis articulo ab infirmis eduotur, semper censeri debent ad Sacramentalem absolutionem directa : ergo. Adde quod quoties dubium est, an prædicta signa oriantur ex contritione, an potius ex angustia mortis, potest absolutio sub conditione impendi: ergo à fortiori, quando dubium solum est, an illa signa exhibeantur, aut non exhibeantur in ordine ad confessionem. Sic Layman *lib.5.tr.6.c.8.n.4.* Zambranus *de casibus in tempore mortis, c.4. dub.2. sect.4.* Pharaonius *de Pænit. tr.1. sess.16.casu 15.* Diana *vbi suprà, res.1.& 3.* Ioan. Sancius *in selectis, disp.44. num.34.* Lugo *disp.17. n.29.* Filliucius *num.121.* & Reginaldus *lib.8.num.27.* qui & citat Suarium (loco à nobis *citato*) pro hac parte, sed malè, vt vides ; & Henriquez *lib.4. cap.9.* (per errorem 1.) *in fine, & lib.6.cap.10.§.7.* vbi sic ait: In mortis articulo, si pœnitens exprimere non possit speciem, aut numerum peccati in particulari, & tamen ostendat signa peccatorum in communi, & pœnitentiæ, tollendo manus, percutiendo pectus, aut si dixit, *peccaui,* vel *miserere mei Deus, & tu pater,* aut si petit confessionem : quidam negant absoluendum, quasi Christus instituerit absolutionem, quæ est sententia iudicis, non proferendam nisi præcedat certi peccati in specie expressa confessio. At probabilior est, & in praxi tuta, & sequenda ea sententia, sapientum authoritate, vsu & rationibus munita, vt tunc peccatum expressum in genere sit materia sufficiens absolutionis. Quod si trepidet confessarius, absoluat saltem addita conditione, *si possum.* Sic Henriquez, & sic Bauny *quæst.10.pag.90.* Ægidius *disp.10.n.97.* Trullench *lib.4.c.6.dub.7.n.10.* & alij.

QVÆSTIO XLIII.

An Confessarius possit absoluere ægrotum, qui in eius absentia confessionem petiit, aut signa Pænitentiæ exhibuit?

NEgant & à fortiori omnes, quos *quæst.38.* retulimus, necnon Aluar. *in 1.2. disp.80. per totam.* Petrus Fay, Coquerius, Luysius Turrianus, Lauorius, & alij, quos citat Diana *loc.cit.resol.4.*

Sed probabiliùs respondeo, posse : imò & debere illum absoluere, quia sic expressè habetur in Concilio Arausicano I. *c.12.* & in Carthag 4. *can.76.* & in Epistola 89. S. Leonis Papæ, & postea in Rituali Romano Pauli V. *edito anno 1615. in ritibus de Sacram. Pænitentiæ,* his verbis: Si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat confiteri, vox & loquela ægri deficiat, nutibus, & signis conetur Sacerdos, quoad eius fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus vtcumque vel in genere, vel integrè, vel in specie cognitis, vel etiam si confitendi desiderium, siue per se, siue per alios ostenderit, absoluendus est. Sic Summus Pontifex, vbi expressè non solùm permittit, sed præcipit omnibus Parochis absolutionem in casu dicto impendere. Sic etiam expressè D. Th. *opusc. 65. §. de Extrema Vnctione.* D. Anton. *3.p.tit.10.c.2.* Syluest. *Confessor 3.num.16.* Palud. *dist.21.q.2.art.2.concl.2.* Ioan. de la Cruz *p.2. Summa de Pænit. q.3. dub.8. concl.2.* Suar. *disp.23.sect.1.* Vasq. *q.91.art.2.dub.2.* Valentia *disp.7.q.11.punct.1.* Sà *verb. Absolutio, n.10.* Montesinus *in 1.2.disp.29. q.5.n.176.* Lugo *disp.17. n.44.* Basilius Pontius *lib.4.de matr.c.25.n.8.* Filliuc. *tr.7.n.121.* Corduba, Naldus, Megala, Molfesius, Fagundez, Thomas à Iesu, Cotiolaous, & alij innumeri, quos refert & sequitur Diana *3.p.tr.3.res.4.* Qui benè cum Sancio *disp.44.n.35.* addit, in proposito casu sufficere vnũ testem de signis, aut petitione confessionis attestantem, administrandumque esse sub conditione hac, *si verum est, te signa pœnitentiæ ostendisse, ego te absoluo à peccatis tuis.* Sed de hoc *infrà,* lege etiã Bauniũ *tr.4 q.11.* Trullench *loc.cit.n.11.* Palaum *punct 11.cit. à n.10.* Bonacina *tom.2. disp.2.q.3.punct.3.* & alios.

QVÆSTIO XLIV.

An Sacerdos possit absoluere moribundum, quando ij, qui testificantur de petitione Confessionis, non audierunt ab ipso infirmo, sed ab alijs qui ab infirmo audierunt?

NEgabunt Doctores suprà *citati* pro parte contraria *q.38.*

Sed probabiliùs respondeo : posse, quia ad absoluendum in periculo mortis, sufficiens est notitia mediata, quæ ex testibus mediatis haberi potest : quod optimè probat Lugo *loc.cit.n.81.pag.437.*

QVÆST.

QVÆSTIO XLV.

An possit absolvi moribundus sensibus destitutus si testes non coram ipso infirmo de petitione confessionis testimonium Sacerdoti ferant?

NEgant quamplures Doctores, quos affert, & sequitur Diana *3.part.tract.3.res.7.* existimantes esse de necessitate Sacramenti pœnitentiæ, ut tam Confessio, quàm absolutio fiat præsente pœnitente, & Confessario, ut constat ex decreto Clem.VIII.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse absolvi à Sacerdote præsente, licèt testes non repetant testimonium coram ipso infirmo. Quia quamvis dicta per testes Confessio facta fuerit in absentia, tamen postea absolutio datur in præsentia pœnitentis, quod sufficit & ad valorem Sacramenti, & ut non fiat contra decretum Clem.VIII. Nam illa Confessio facta à pœnitente per testes, non est Confessio strictè, sed magis universaliter sumpta, quæ in defectum rigorosæ confessionis acceptatur ad proferendam sententiam absolutionis. Decretum autem Clem. VIII. solùm loquitur de confessione strictè accepta, quæ fieri nequit, nisi in præsentia confessarii. Sic Bonacina *disp.5.quest.5 sect.2.punct.2.§.3. diff.4.n.10.in ultima impressione*; nam aliàs contrariam tenuit sententiam Filliuc. *tract.7. n.121.* Moure *3. part. Summa, cap.6.§.6.n.50.* Zambranus *cap.4.dub.2.sect.5.n.31.* Lugo *disp.17.n.85.pag.438.* & alii quos sequitur Trulleneh *de Sacram.lib.4.cap.6.dub.7.num.11.* quia parum (inquit) refert quod testis id dicat coram ipso pœnitente, an verò in absentia illius, modò constet Confessario, moribundum petiisse Confessionem, & illum absolvat in præsentia.

QVÆSTIO XLVI.

An Confessarius possit absolvere sub conditione moribundum sensibus destitutum, qui nec confessionem petiit, nec signum pœnitentiæ dedit?

NEgant communiter Doctores. Primò, quia omnia decreta Pontificum, & Conciliorum id concedunt, supposita conditione hac, nempe quod infirmus qui loqui non potest, Sacramentalem absolutionem verbis, aut signis petierit.

Secundò, quia ex Trident. *sess.14.c.9.* Absolutio est actus judicialis: at judicium non potest exerceri ubi nulla est accusatio, seu imploratio officii judicis externa, & sensibilis: ergo. Confirmatur, quia Minister hujus Sacramenti est judex: at judex nequit procedere, nisi accusator præcedat, qui vel in specie accuset de delicto in particulari, vel imploret ejus officium: ergo necessariò debet dari ex parte pœnitentis, post peccatum commissum, aliqua voluntas sensibiliter manifestata, qua accuset, vel imploret officium judicis: alias proferretur sententia absque ullo processu. Sic tenent Vasquez *quæst.91.art.2.dub.1.n.1. pag.mihi 280.* dicens nullum esse, qui contrarium dixerit. Suarez *disp.23.sect.1.n.13.pag.mihi 554.* Henriquez *lib.6.c.10.n.9.pag. mihi 285.* Ægidius *disp.5. num.18.pag.mihi 420.& disp.7.num.96.* dicens contrarium non videri probabile. Layman *tract.6.c.12. num.4. pag. mihi 114.* Luysius *de pœnit.q.9. art.2. disp.30.dub.1. ad 3.fol. mihi 73.* Lugo *disp.17.n.39. pag.mihi 429.* dicens: hanc opinionem esse certam. Reginaldus, Bellochius, Pitigianus, Fay, Malderus. Naldus, & alii, quos refert, & sequitur Diana *3.part. tract.1.resol.8.& 4.part.tract.4. resol.92.* quibus novissimè adhæret F.Franciscus Felix *in sua Tentativa Complut.tract.4.cap.3.diff.10.n.1.* dicens contrarium esse improbabile. Baunius *tract.de pœnit.q.10. §.ob.icies 1.* Trullench *lib.4.cap.6.dub.7.num.11.* & rursus Diana *p.9.tract.6.resol 20.*

Affirmant nihilominus nonnulli alij docentes: posse Confessarium dictum moribondum absolvere, etiamsi iste nec confessus fuerit, nec confessionem petierit, nec signa doloris in periculo dederit, dummodo priùs Christiano more viueret, Sacramenta frequentaret, bonus, & fidelis æstimaretur.

Et probant primò authoritate Clementis VIII. viri prudentissimi, qui (ut fertur) hac opinione aliquando usus fuit in praxi: cùm enim quidam ex fabrica Sancti Petri præceps ruisset, illúmque cadentem Pontifex vidisset, absolutionem ei dedit, dicens: *Si es capax, absolvo te à peccatis tuis.* Quod Pontificis factum, si est verum (quod negat Lugo) magnam probabilitatem tribuit huic sententiæ, quidquid audacter neget Bauny dicens, in eo Pontificem errare potuisse, cùm id egerit non tanquam Pontifex, sed ut Doctor aliquis privatus.

Secundò, nam absolutio sub conditione potest dari, quando dubitatur, an pœnitens habeat usum rationis, vel an ea, quæ confitetur, sint peccata: ergo eodem similiter modo poterit dari, quando talis nullum signum dedit contritionis, cùm possit esse, quod interius habeat attritionem, qua ad effectum Sacramenti disponatur, si absolvatur.

Tertiò, quia ad recipienda in articulo mortis Sacramenta Eucharistiæ & Vnctionis, sufficit quod per Christianam vitam, quam quis degebat, ostenderit implicitè voluntatē recipiendi ea Sacramenta in illo articulo: sed per similem vitam non minus ostendebat voluntatem recipiendi absolutionem Sacramentalem in illo articulo: ergo illa voluntas sufficiet ad dandam absolutionem, cum possit hæc dari ei, de quo constat voluisse confiteri, vt suprà ostensum est.

Quartò, quia in necessariis ad salutem tutior pars est amplectenda: ergo cùm aliàs irreverentiæ Sacramenti, & sacrilegij periculum, tum conditione in absolutione apposita, tum authoritate Doctorum hanc sententiam tuentium cesset, omnino illa amplectenda est. Et ita sentiunt Molfes. *in Summa, tom.1. tr.7. c.5.n.48.& 49.pag.mihi 165.* & apud ipsum Lotherius (qui sibi dixit, Suarium Romæ hanc opinionem sequutum fuisse) Salmeron, & Lupus. Homobonus *in exam. Ecclesia, part.1.tract.7.c.18.quæst.84.* Antonius de Litteratis *in Summa, p.1.cap.35.num.7.* Bartholomæus à Sancto Fausto *tom.1. lib.4 q.204.* Iacobus Baius Lovaniensis *in institution. Religion. Christ.lib.2.c.91.* Torreblanca *lib.14.practicar.c.12. n.14.pag.mihi 407.* ubi sic ait: Moribundo enim sensibus destituto, quamvis peccatum nullum pronuntiaverit, nec confessionem petierit, nec signa contritionis dederit potest, & debet confessarius eum absolvere, saltem sub conditione, *Si es capax, absolvo te*, ut accuratè tradiderunt Molfesius *tom.1. Sum. tr.7.c.5. n.40.* Homobonus *(loco à nobis cit.)* Suarez *disp.23. sect.1.n.15.* & Vasq. *q.91.art.2.dub.1.n.58.* Sic Torreblanca. (Sed quàm malè citet pro hac parte hic Author Suarium & Vasquium, nullus ignorat.) Tandem hanc sententiam tenuit Alexander Ludovisius Archiepiscopus Bononiensis, & postea Sum. Pontifex Gregorius XV *in memoriali confessariorum edito Bononia, c.1.de forma Sacr. Pœnit.n.16.* ubi præcepit ita in praxi observari, sic rursus novissimè tenent apud Dianam *p.9.loc.cit.* Marchantius *tom.2.tr.4.tit.4. dub.7.* omnino videndus, Aversa *de pœn.q.10.sect.18.* Pellizarius *in Man.Reg.tom.2.tr.5.c.4.sect 1.n.60.& tom.2. tr.8.c.3 sect.2.n.104.* & penes ipsum Suar. Baldellus, & Naldus. Victorianus *in Man.Cleric.p.4.c.2.n.14.* & inclinat Machado *tom.1. lib.2.p.4.tr.4. doc.5.n.4.*

Ecce

Ecce mi Lector, pro vtraque parte Doctores, & argumenta, quorum authoritate, & vi conſiderata, mihi in hoc difficillimo puncto ſic reſpondendum videtur, Quod ſcilicet, quamuis prima ſententia ſpeculatiuè ſit longè verior, longéque probabilior ſecundâ: hæc tamen, quia non caret probabilitate (vt ipſemet Diana meritò fatetur) in praxi obſeruari debeat, & prædicari (quod ego Romæ in occurrenti caſu ſemel, & iterum feci, nec pœnituit) vt ex ſtatim dicendis conſtabit.

Qvæstio XLVII.

An Confeſſarius non ſolùm poſsit, ſed debeat abſoluere moribundum, in caſibus ſupra dictis, etiamſi contrariam ſententiam teneatur?

NEgant debere, ſed potiùs aiunt, licitè poſſe non abſoluere moribundum in prædictis caſibus, nonnulli Authores contrariæ ſententiæ, præſertim Aluarez *diſp.*80. *n.*55. & Coquetius apud Lugum *loc. cit. n.*87. Garcia *tom.*2. *de benef. p.*11. *c.*5. *§.*4 *n.*360.

Sed longè probabiliùs reſpondeo: licitè poſſe, & debere, quia ſententia quæ docet in prædictis caſibus poſſe moribundum ſub conditione abſolui, eſt ad minus probabilis, cùm pro ſe habeat quamplures, & graues Doctores, ergo tutò, & licitè poteſt confeſſor eam amplecti: ergo ad id tenebitur. Patet, quia quotieſcumque poteſt quis, abſque graui incommodo ſuccurrere periclitanti circa æternam ſalutem, ad id tenetur: ſed ſic eſt, quod Sacerdos poteſt prodeſſe moribundo, illum à peccatis abſoluendo abſque ſuo graui incommodo: ergo.

Confirmatur hæc ratio. Nam Sacerdos abſoluendo moribundum in dictis caſibus, nulli periculo ſe exponit, cùm operetur ex ſententia probabili: rurſus non infert aliquam iniuriam Sacramento, tum ob rationem dictam: tum etiam, quia apponendo conditionem, omnis aufertur iniuria. Ex alia autem parte, non abſoluendo illum, exponit periculo damnationis proximum, qui fortè non ſaluabitur: ergo debet, & tenetur abſoluere. Sic Suarez *diſp.*23. *ſect.*1. *n.*15. Vaſquez *quæſt.*91. *art.*2. *dub.*1. *num* 8. Ægid. Cruz, Mega-la, Luyſius Turrianus, Syluius, Filliucius, & alij, quos citat, & ſequitur Diana 3. *p. tract.*3. *reſol.*9. Lugo *diſp.*47. *n.*87. & alij, qui licèt expreſsè ſolùm loquantur in caſibus *quæſt.* 43. & duabus ſequentibus propoſitis, tamen eorum argumenta (quæ ſunt à nobis relata) idem eſſe dicendum in caſu *q.*46. propoſito, facilè demonſtrant. Lege Machado *loc. cit.* & Regin. *in reſol. caſ. conſcient. caſu* 39. *n.*16.

Qvæstio XLVIII.

An quando Confeſſarius ex opinione probabili abſoluit moribundum, poſsit illum abſoluere abſolutè, & ſine hac conditione, ſi poſſum, ſi capax es?

AFfirmant Vaſquez *quæſt.*91. *art.*2. *dub.*1. *n.*39. Sancios *diſp.*44. *num.*32. Diana *loc. cit. reſol.*10. Lugo *loc. cit. n.*90. *pag.*439. docentes in caſu poſito *ſuprà quæſt.*41. & 43. ſuperfluum eſſe præfatam addere conditionem.

Negant verò alij exiſtimantes neceſſarium eſſe abſolutionem præbere ſub conditione illa, ſaltem mente concepta. Sic Suarez *loc. cit. num.*12. & alij, quos ſequitur Bonacina *tr.*4. *q.*12. *verſu Altera.* Quia Confeſſarius ſic ſibi, Sacramento, & pœnitenti conſulit. Sibi, quia appoſita conditio eum à peccandi periculo eximit. Sacramento, quia cum eo modo loquendi nullus eſt metus faciendi ſacrilegij: Pœnitenti, quia cum conditio retenta in mente ſit de præſenti, non ſuſpendit effectum.

Ego verò probabiliùs, ſeu clariùs reſpondeo: poſſe abſque expreſſa conditione abſoluere, caſu quo detur opinio probabilis, quod abſolutè poſſit; non verò caſo quo talis opinio non ſit, ſed ſolùm, quod poſſit dari ſub conditione, vt conſtat ex *q.*46. nuper propoſita. Sic authores primæ ſententiæ, quos ſequitur Machado *tom.*1. *lib.*2. *part.*4 *tr.*5. *docum.*5. *in fine.* Lege Dianam *part.*10. *tract.*11. *reſol.*55. vbi me citato, optimè contra Caramuelem docet in dictis caſibus, in quibus Confeſſarius debet præbere abſolutionem ſub conditione, ſufficere ſi proferat abſolutionem ſub conditione, *ſi capax es*, ſola mente retenta.

Qvæstio XLIX.

An poſsit quis aliquod mortale, vel circunſtantiam tacere, propter damnum graue, quod ſibi, vel alteri timet?

REſpondeo poſſe, dummodo habeat neceſſitatem confitendi, & non alium confeſſorem, cui integrè, & abſque periculo ſuum valeat confiteri peccatum. Quia in eo caſu cenſetur pœnitens moraliter impotens ad confitendum illud peccatum, vnde illo prætermiſſo, optimè poterit, & tenebitur, inſtante præcepto confitendi, reliqua mortalia explicare, & ab eis abſolutionem obtinere, dummodo habeat propoſitum confitendi peccatum omiſſum, ceſſante dicto periculo ſuo tempore.

Hinc ſequitur, quod quando fœmina prudenter, & ex graui fundamento timet confeſſarium eſſe ſcandalizandum, aut ab eo ſolicitandam, ſi aliquod carnale peccatum ipſi fateatur, optimè poſſit, imò debet tacere tale peccatum. Rurſus, ſi pœnitens cognoſcit confeſſarium reuelaturum eſſe aliquod peccatum, debet etiam ipſum tacere: ſicut & debet in caſu, quo ipſe occultè occidiſſet fratrem Confeſſarij, aut habuiſſet rem cum matre, ſorore, aut alia propinqua illius, & ſi illud peccatum confiteretur, ſtatim conjiceret confeſſarius, eum eſſe reum. Sic ſentiunt communiter DD. Suarez *diſp.*22. *ſect.*2. Nauar. *c.*3. *n.*7. Becanus *c.*37. *q.*2. *concl.*4. Soto *diſt.*18. *q.*2. *art.*5. Granados *tr.*9. *diſp.*5. Filliuc. *tr.*7. *n.*124. Lugo *diſp.*16. *n.*526. Reginaldus *lib.*6. c.5. *ſeſſ.*4. *per totum*, & communis, quam tenet Machado *lib.*2. *part.*4. *tr.*5. *docum.*4.

Qvæstio L.

An qui vnum tantùm mortale habet, & de eo timet periculum dictum, teneatur ad confitenda venialia, ſi inſtet præceptum Confeſsionis?

AFfirmat Granados *loc. cit. n.*23. *pag. mihi* 1251. & alij.

Sed probabiliùs reſpondeo, non teneri, per ſe loquendo, quia non eſt præceptum confitendi venialia, ſed mortalia. Dixi autem, *per ſe loquendo*, quia per accidens teneretur quidem in mortis articulo, propter periculum damnationis æternæ, quod ſubit, ſi fortè non habeat veram, & perfectam contritionem: & etiam in caſu, quo deberet ſuſcipere Eucharistiam, aut aliquod aliud Sacramentum, & ſolùm haberet attritionem, vt ſic ſaltem indirectè obtineret gratiam, & fieret capax ad illa Sacramenta recipienda. Sic Nauarr. *in Man. cap.*7. & ex illo Reginaldus *lib.*6. *numero* 159. Suarez *diſputat.*23. *ſect.*2. *numero* 6. Lugo *diſp* 16.

disp.16.n.531.pag.397. & apud ipsos,de quo iterum *tract.de Euchar.*

QVÆSTIO LI.

An qui propter aliquod damnum tacet aliquod mortale, & confitetur alia,debeat procurare habere contritionem perfectam de illo peccato,quod tacet?

RESpondeo: non debere necessariò. Quia sufficit habere attritionem de illo, sicut de aliis, quæ confitetur peccatis. Sic Lugo *loc. cit. n.533.* dicens: esse sententiam omnium.

QVÆSTIO LII.

An habens tantummodò unum mortale, de quo timet dictum periculum,seu damnum teneatur illud in genere confiteri?

NEgat Bonacina *disp.5.q.3. sect.2. punct. 2. §.4. diff. 4.n.15.* per hæc verba: Respondeo,præcipuè mortis articulo, non posse tale peccatum in genere confiteri, quia non potest ullam excusationis causam afferre Confessario,cur ita in genere confiteatur peccatum, sicut potest afferre, qui novit se mortaliter peccasse, sed non amplius recordatur speciei peccati. Ita Suarez *disp.23.sect.2.n.6.*& idem à fortiori videtur sentire Vasquez, & alij apud Henriquez *lib. 3. c.12.n.5.* Hucusque Bonacina.

Sed probabiliùs respondeo: non solùm posse,verùm etiam teneri, si illud confiteri possit in genere, aut in specie non completa,& absque periculo. Quia jam (*inquit Lugo*) tunc se haberet,sicut qui recordatur,se fecisse aliquod peccatum mortale,& fortasse in tali genere; sed non recordatur speciei, qui certè teneretur illud confiteri. Quare etiam in nostro casu esset bonus modus confitendi dicere,recordor cujusdam gravis peccati, quod feci, & non occurrit mihi pro nunc quale fuerit; hoc enim verum est, intelligendo de notitia, quæ deservire possit ad confitendum illud hîc, & nunc absque periculo. Hucusque Lugo. Qui tamen nullum citat auctorem pro opposita parte: posset tamen citare Bonacinam, & Suarium (non Vasquium, ut malè Bonacina.) Nostram tamen tuetur Henriquez *lib.5.c.9.n.2.*per hæc verba. Vbi grave malum timetur, si declaretur ea circunstantia speciem mutans, tacenda quidem est in particulari,ut dicetur §.5.& tamen confitendum est genus peccati externi, ut (v. g.) quod fornicatus est, tacita circunstantia sacrilegij, aut incestus: aut certè exprimat consensum internum totius speciei, ut se concupivisse matrem; nam hujusmodi confessione alter complex infamiam non incurrit. Sic Henriquez,& id ipsum ex illo docet Reginald.*lib.6.n.158. pag.mihi* 310. & est valde notandum.

QVÆSTIO LIII.

An habens aliquod mortale, de quo prudenter timet grave incommodum,teneatur confiteri alia,si habeat mortalia occurrente necessitate sumendi Eucharistiam?

NEgat Viguerius *in summa c.16.§.4.vers.17.* dicens, licitum esse tunc omissa tota confessione, cum contritione sola communicare. Citat etiam Bonacina *loc.cit.n.24.*pro hac parte, P. Gabrielem Vasquez *q.91.dub.8.art.1.n.4. & dub.9. n.11.* & nonnullos alios apud Henriquez *lib.6.c.11.n.5.lit.10.in Glossa.*Sed malè profectò,nam ij omnes non loquuntur in hoc casu, sed in alio, quando scilicet pœnitens habet peccatum reservatum, à quo nun potest absolvi à Confessario,cujus copiam habet; (de quo infra disput. de absolutione à reservatis) etenim in casu nostro expressè docet Vasquez nostram sententiam *loc.cit.art.2.dub.3.n.1.*

Vnde certissimè respondeo: teneri confiteri alia mortalia,quia respectu illorum non deest copia Confessoris potentis illa absolvere. Sic Suarez *disp. 23. sect.2.n.4.*& apud illum Sotus,Palud.& Navar.Nugnus, Henriquez, & Ægid.quos refert, & sequitur Bonacina *loco citato*,Lugo *ubi suprà,n.530.*Reginaldus *n.159 cit.*& omnes communiter, ut tenent Bassæus *Confess.3.n.4.& 6.*& Filliuc. *tract.4.n.*121.

QVÆSTIO LIV.

An ignorantia peccati excuset ab integritate Confessionis?

REspondeo excusare,si ignorantia est invincibilis quia tunc omissio propalandi tale peccatum verè est involuntaria; non verò si vincibilis est, affectata,crassa,aut supina quia hæc non excusat ab integritate confessionis. Sic Suarez *disp.22.sect.3.*Filliucius *tract.7.n.124.*Granado *tract.9. disp.5. n.17.* & communis omnium, & colligitur ex Trident. *sess. 14.c.5.*ut benè notat Reginaldus *lib.6.n.*152. Ratio est,quia sicut ignorantia invincibilis excusat ab aliis præceptis,ita excusat ab integritate materiali confessionis,idest ab explicatione omnium mortalium,quæ sunt materia necessaria confessionis.

QVÆSTIO LV.

An oblivio peccati etiam excuset à confessione integrè facienda?

REspondeo excusare, si ex oblivione inculpabili, aut absque negligentia mortali prætermittat confiteri mortale,secus si ex crassa negligentia discutiendi conscientiam id eveniat.Sic ex Trident.docent Suarez *loco citato*,*Ægid.disp.7.dub.9.n.*71. Navar.*in cap. Fratres, num.74.dist.5.de Pœnit.* Layman *lib.5.tract.6.c.8.n.5.*Bonacina *loc. cit. n.3.* & omnes apud Bassæum *Confess.5.n.2.*

QVÆSTIO LVI.

An si vir ignoti idiomatis non habeat copiam Confessoris qui illum plenè intelligat, possit dimidiare confessionem, & solùm fateri aliqua peccata.

NEgat Medina *lib.2.c.7.in fine*, docens solùm in articulo mortis posse prædictum dimidiare confessionem,& absolvi à Confessario auditis,& perceptis aliqualiter aliquibus peccatis.

Sed probabiliùs respondeo: posse non solùm instante præcepto divino, verùm etiam Ecclesiastico Confessionis.Quia in eo casu verè facit Pœnitens id quod moraliter potest.Sic Henriquez *lib.5.c.12.n.3.* Granados *loc.cit.n.*20. Layman *loc.cit.n.9.* qui bene addunt idem affirmandum esse de homine muto,surdo, aut balbutientis linguæ, qui signis confitentur quo modo possunt. Lege Navar.*lib.5. consil. 13. de Pœnit.& remiss.pag.mihi* 160. Bassæum *confess. 5. n.5.* Dianam *pag.3.tract.4.resol.*131. & alios apud illos.

QVÆSTIO LVII.

An liceat pœnitenti dimidiare confessionem, casu quo instet receptio Eucharistiæ, & occurrat simul necessitas confessionis adeò longæ, ut tunc perfici non possit?

NEgant aliqui id licere, quia tunc potest communicare sola contritione præmissa.

Sed probabiliùs respondeo: etiam licere dimidiare confessionem. Sic Granad. *contr. 7. tract. 3. disp. 5. n. 20. pag. mihi* 1250. per hæc verba: Sextum casum (attende quæso mi lector) tractat Author decisionis (Zambranus) *c. 4. dub. 6. n. 6. & 7.* quid scilicet fieri posset, cùm Parochus defert Eucharistiam ægroto statim communicaturo, & dum audit breuem reconciliationem, aduertit pœnitentem teneri ad longam confessionem, eo quòd per multum tempus mentitus fuerit in præcedentibus confessionibus? Respondetque bene, si ægroto mors immineat, ita vt non supersit locus integræ confessioni, audiat ea peccata, quæ pro temporis opportunitate declarare poterit, & facta generali accusatione cæterorum, eum absoluat, & statim diuino pane reficiat: Si verò mors non immineat, & saltem spatio dimidiæ horæ nequeat confessio tunc integra fieri, eliciat ægrotus actum contritionis, & sumat Eucharistiam, differaturque confessio in aliud tempus; quia tunc licitum erit communicare, non præmissa confessione, vt scandalum adstantium euitetur; siquidem confessio tunc ritè fieri non potest, & superest tempus, quo perfectè fiat. Sic ex Zambrano Granados, qui ex hoc sequentem, & notandum alium resoluit casum, sic dicens.

Ex qua doctrina colligi potest, quid faciendum sit, quando pœnitens sanus accederet ad confessionem in eo euentu, quo communionem sine graui scandalo prætermittere non potest, aliunde verò occurrit necessitas confessionis adeò longæ, vt tunc perfici non possit. Dicendum enim est, tunc licitum esse communicare præmissa contritione. Quod si fortè contritio non eliceretur, & timeretur prudenter eliciendam non fore à pœnitente, probabile mihi est, posse confessionem dimidiari; quia tunc casus viget vitandi scandalum, quod est notabile nocumentum, propter quod potest pœnitens dimidiare confessionem, iuxta dicta; & non vitabitur, nisi accedendo ad communionem: cum ergo ad hanc non liceat peccatori accedere, nisi præmissa confessione, aut certè contritione in aliquibus casibus, qui crederet se non nisi attritionem habere, deberet cōfessionem prætermittere, ne alioqui nouum peccatum committeret. Hucusque Doctus Granado, quem in vtroque casu *citatum* sequitur Diana *5. parte, tract. 3. resol. 75. & tract. 14. resolut. 53.*

QVÆSTIO LVIII.

An dimidiatio Confessionis liceat solùm eo tempore, quo urget præceptum confitendi?

AFfirmat; solùm dicto tempore licere, Ioseph Angles *in suis floribus*, vt refert Lopez *1. parte Summæ, cap. 32. quæst. 6. pag. mihi* 183.

Sed probabiliùs respondeo, non solùm licere pœnitenti dimidiare confessionem in articulo mortis, & quando obligat præceptum Diuinum, aut Ecclesiasticum confitendi (in quo Authores conueniunt) verùm etiam in casu, quo longo tempore differenda esset Confessio, etiam cùm præceptum non obligat; quia diu priuari fructu huius Sacramenti, est notabile nocumentum: ergo ad illud vitandum licebit non integrè confiteri, quando aliter non potest ex defectu Confessarij. Sic Suarèz, quem citat, & sequitur Granado *loco citato, num. 22. pag.* 1251. Sotus, quem affert, & sequitur Lopez *loco citato*, addens id à fortiori dicendum, quando ex expectatione Confessoris, cui absque damno confiteri queat, aliqua incommoditas sequatur: vt si mulier antea erat assueta confiteri, & communicare festis tribus Paschatis, vel Dominæ nostræ; & si viderint eam iam non communicare, & confiteri, eam suspectam habebunt, infamiæque notam sibi comparabit apud virum, consanguineos, vel pupulum; tunc poterit sic dimidiatè confiteri, cum proposito se emendandi, & aliàs confiteri alia, habita opportunitate, vbi cesset periculum. Sic Lopez, & sic etiam Cajetan. apud ipsum, & sic tandem Suarez *disput. 23. sect. 2. num. 7. pag. mihi* 557. & Lugo *disput. 16. num. 416. pag.* 377. Trullench *lib. 4. cap. 6. dub. 7. n.* 8. Sà *verb. Absolutio*, Bonac. Henriquez, & alij apud ipsos.

QVÆSTIO LIX.

An in casibus enumeratis teneatur pœnitens, cùm primùm possit, ea quæ tacuit, peccata confiteri?

AFfirmant Sotus *dist. 18. q. 2. art. 6. ad 3.* Ledesma *quæst. 7. art. 5. dub. 1. & q. 5.* & alij, quos affert, & sequitur Henriquez *lib. 4. cap. 4. num. 5. in marg. lit. D. & lib. 3. cap. 12. n. 6. & lit. F.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri statim, sed sufficere, si illa confiteatur cùm iterum occurrat tempus in quo obliget præceptum Confessionis. Sic Suarez, & Granado *loc. nuper citatis*. Ægidius, Valentia, Reginaldus, & Bonacina, quos citat, & sequitur Machado *1. parte, lib. 2. tract. 5. docum. 4. n. 5.*

QVÆSTIO LX.

An pœnitens possit explicare in Confessione, propter ejus integritatem, complicem sui peccati: si ex hoc nullum aliud damnum sequatur complici, præter infamiam, quam apud Confessarium incurrit?

NEgant posse explicare pœnitentem circunstantiam peccati manifestatiuam complicis, adhuc in dicto casu, Navar. *cap. 7. num. 5. & 4.* Cajet. *verb. Confessio, condit. 3.* Armilla *verb. circunstantia, n. 55.* Lopez *loc. cit. cap. 36.* Ioan. de Cruce *parte 2. Summæ, quæst. 3. de Pœnitent. dub. 5 conclus. 3.* Sotus *dist. 18. quæst. 1. art. 5. ad 4.* Bañez *2. 2. quæst. 33. dub. 8.* Valentia *disput. 7. quæst. 11. punct. 1.* Fay *in addit. ad 3. part. quæst. 9. artic. 2. disput. 9. conclus. 1.* Villalobos *tract. 9. diffic. 38. num. 3.* Pitigianus *in 4. tom. 2. dist. 21. quæst. 2. art. 8. conclus. 1.* Fabrus *in 4. dist. 17. disp. 24. c. 5. n. 97.* quos omnes citat, & sequitur Diana *part. 1. tract. 7. resol. 47. & 3. p. tract. 4. resolut. 64.* (non 54. vt habes apud Lugum.) His addi possunt Ludouicus de S. Iuan *quæst. 2. artic. 15. dub. 1. & difficult. 1.* (qui tamen malè citat Navarrum pro opposita sententia, & Cordubam pro ista: sicut etiam malè Diana citat Cajetanum pro se) & Llamas apud ipsum.

Sed probabiliùs respondeo, posse pœnitentem in eo casu integrè explicare suum peccatum, non obstante infamia, & notitia complicis apud Confessarium. Quia sicut propter bonum confessionis integræ obligat Christus pœnitentem ad manifestanda sua crimina, & subeundam infamiam apud Confessarium; sic propter idem bonum permisit ipse, vel etiam obligauit ad manifestanda crimina complicis, cum ipsius apud Confessarium infamia. Sic S. Thom. *in 4. dist. 16. quæst. 3. art. 2. quæst. 5. ad 5. & opusc. 12. quæst. 6.*

*quæst.*6. D. Bonav. *tom.* 1. *opusc. tract. de modo confitendi, cap.*1.*& in* 4.*dist.*21.2 *parte, art.*1.*q.*3. Alensis 4.*parte, quæst.*18.*membr.*4.*artic.*1.§.4.aliàs *quæst.*77. *membr.*2. *artic.*4. D.Anton 3 *parte, tit.*14.*c.*19.§.11. Adrianus *quæst.*1.*de Confess.* Paludan. *in* 4. *dist.*16. *q.*3.*art.*3.*& dist.*17.*q.*2.*& dist.*21.*q.*3.*art.*1.Ricard. ibi *art.*5.*quæst.*2.Major *quæst.*1.*&* 3. Gabr. *dist.*17. *q.*1.*art.*2. *& dist.*21. *art.*3. *dub.*1. Durand. *dist.*16. *q.*4.Almainus *dist.*7.*quæst.*2.*art.*1.Carthus. *dist.*16. *q.*1. Gerson *in tract. de præceptis Decalogi,* 1. *parte, c.*17. Caiet. *verb. Confessio, condit.* 3. Medina *C. de Confess. q.*1. *de circunstantia loci,* Sylvester *verb. Confess.* 1.*q.*24. Angelus *eodem n.*3. Rosella *num.*6. Victoria *n.*164. Petrus Soto *lect.*12. *de Confess.* Corduba *in Summa, quæst.*1. Sotus *distinct.*18. *quæst.*2. *art.*5. *ad* 4. Henricus *quodlibet.*3. *quæst.*23. D. Bernardus *in opusc. de formula honestæ vitæ*, quos omnes referont, & sequuntur Suarez *disp.*14. *sect.*2. *n.*3. Vasquez *q.*91. *art.*2. *dub.*3. Henriquez *lib.*2. *cap.*9. *num.*3. Sà *verb. Confessio, n.*18. Ægid. *disp.*7. *n.*59. Reginaldus *lib.*6. *cap.*4.*n.*156. Toletus *lib.*3. *cap* 8. *n.*4. Nugnus *in addition. q* 9.*art.*2. *dub.*2. Onufrius *de sigillo Confess. sect.*4.*q.*7. *dub.*3. Sancius *in selectis disput.*8. *num.*9. Pontius *lib* 5. *de matrimon. cap.*18. *num.*9. Corjolan.*de casib.reserv. parte* 1.*sect.*1. *art.*8. *n.*7.Regius *casu* 63.*num.*1. Layman *cap.*8. *cit.n.*12. Malderus *tract.de sigillo Confess.cap.*17. Lessius *lib.*2. *cap.*11.*dub.*11. Ledesma *in summa,*1.*parte, c.*2n. *conclus.*6. Hurtado *disp.*9. *difficult.*11. quos refert, sed non sequitur Diana *loco citato,* Bonacina *de contract. disp.*2.*q.*4.*punct.*4. *num.*2. qui tamen malè citat Navarrum pro nostra parte, quod non advertit Diana. Lugo *disp.*16. *num.*394. *pag.*374. & Granados *tr.*4. *disp.*5.*num.*9. Fagundez 9.*præcep.lib.*5.*cap.*1. *num.*8. (qui tamen male, sicut & Bañez, citat Caietanum pro prima sententia.) Luysius *q.*9.*de Pænit. disp.*30. *dubio* 2.

QVÆSTIO LXI.

An non solùm possit pœnitens, sed ex obligatione debeat explicare in casu posito complicem sui peccati?

NEgant à fortiori omnes Doctores, nuper pro prima sententia *citati*, & ex nostris, solùm posse pœnitentem, non verò debere explicare circunstantiam peccati, cum manifestatione complicis, indicant S. Bonav. Durand. & Gabriel *loc.cit.* quatenus id licitum esse docent. In eadem sententia videtur esse Caietan. *verb.confess.condit.*3.ubi sic ait: Debet esse pura (*Confessio*) ab admixtione alienorum peccatorum, si propria possunt sine alienis sufficienter exprimi, quod si aliter fieri nequit, & Confessor est vir bonus (ita quod nulla sit suspicio futuræ infamiæ, aut cujuscunque periculi) explicari potest. Sic Caiet.

Sed probabiliùs respondeo, non solùm posse, sed teneri pœnitentem confiteri peccatum, quod sine manifestatione complicis explicari non potest. Sic expressè Granados *loc.cit.n.*8.*&*13.dicens: sic communiter sentire authores nostræ sententiæ. Imò & Cajet. id docet expressè *tom.*2.*opusc.tr.*31. Lugo *loc. cit.n.*405.*& seq.pag.*376.Luysius & Fagund.*loc.cit.*

QVÆSTIO LXII.

An prædicto casu debeat adminus pœnitens ex præcepto quærere alium Confessarium, cui complex sui peccati non sit cognitus?

NEgat Fagundez *lib.*7.*de* 2.*præcept.cap.*2.*num.*3. *pag.*411.dicens, nullo modo teneri ex præcepto, sed solùm ex consilio, pœnitentes alium quærere ignotum confessarium apud quem in ea circunstantia, & casu confiteri teneantur. Sic ipse, qui pro sua sententia citat Caietan. *verb. Confessio, condit.* 3.Petrum de Soto *de pænit.loc.cit.* Sot *dist.*18.*q.*2.*artic.*5. D.Thom. *dist.*16.*q.*3.*art.*2. *q.*5.*ad* 5. Canum *in relect.de Pœnit.*§.5. Sylvestrum *verb. Confessio* 1.§.14. Angelum *eod.verb.*§.3.Tabienam *verb. circunstantia,* §.20.*n.*10.Armill.*verb.Confessio,*§.20.*& verb.circunstantia,*§.11.D.Anton.3.*parte, tit.*14.*c.*19. *condit.*9. Viguerium *c.*16.§.4.*vers.*17.Suarium *disp.*24.*sect.*2. quia omnes hi Authores (inquit) solùm monent, ut quærant alium, si facilè illum habere possint, & sine labore. In monitione autem consilium est, & perfectio, non obligatio, non præceptum, ut patet, & sic sine dubio tenendum est, non dari de hac re præceptum. Sic ille, qui etiam in hunc modum afferre poterat cæteros Authores quos affert Henriquez *lib.*1. *c.*9.*n* 2.*lit.B*, nempe Ledesmam, Paludanum, Gabrielem, Durandum, Raynerium, Hostiensem, & alios.

Sed longè probabiliùs, imò certò respondeo, teneri pœnitentem ex obligatione, & præcepto quærere priùs alium confessarium ignotum, cui integrè, & sine læsione famæ proximi confiteatur, quia si id commodè fieri potest, debet, ne sine causa infametur complex. Sic in primis docet Suarez *loc. cit.* pro opposita parte, *num.*1.*pag. mihi* 755. ubi sic ait. In hac quæstione ulteriùs supponere oportet, occurrere necessitatem moralem sic confitendi. Nam si pœnitens possit vel ei confiteri, qui non cognoscat personam complicis, vel ita confiteri, ut ipse non cognoscatur, vel denique aliquam aliam diligentiam adhibere, ut sine notitia personæ in particulari totum peccatum cum omnibus circunstantiis necessariis dicatur, tenetur id facere, & in id omnes conveniunt. Sic ille. Quod idem repetit, relata sententia contraria, *num.*13. ergo non probè citatur à Fagundez pro sua sententia. Deinde Caietan. *loc. cit.* absolutè docet, adeundum esse alium confessarium. Et eodem modo loquitur P.de Soto *loc. cit.de Confess.* (*non pænit.* ut malè citat Fagundez.) Sotus etiam adhibendam esse omninò diligentiam, ut alteri fiat confessio, affirmat. Denique ex omnibus aliis Authoribus, quos pro se Fagundez citat, nullus illorum illam expressè docet, sed potiùs omnes (paucis exceptis) tuentur nostram, ut bene advertit Lugo *disp.*16. *num.*91. Ægidius *disput.*7. *n.*88. Vasquez *quæst.*91. *artic.*1. *dubio* 3. & idem asserunt D. Thom. *dist.*16. *& opusc.cap.*6. Alexander 4.*parte, quæst.*77.*membr.*2. *art.*4. D. Bonavent. Frias, & alii apud Henriquez, præcipuè Corduba *casu* 1. ubi ait, ad id pœnitentem teneri, si facilè, & absque labore possit alium confessorem habere.

QVÆSTIO LXIII.

An etiam licitè possit pœnitens explicare complicem, quando id requiritur ad explicandum aliquod veniale, quod dat pro materia confessionis?

REspondeo dicendum: quod possit licitè (nisi aliàs ex confessione talis peccati aliquod magnum bonum pœnitenti obveniret, vel ob petendum consilium, &c. Quia in hoc casu neque obligat integritas confessionis, nec Christi præceptum, nec ideo tenebitur confiteri bis idem peccatum, cùm nulla sit obligatio illud confitendi: ergo non potest inveniri causa, cur pœnitens possit denigrare complicis famam ita graviter apud confessarium, cum tam facilè possit illam conservare. Sic Lugo *loco citato, num.*411.

num 411. *pag.* 377. Qui idem esse dicendum affirmat, loquendo de peccato iam iterom ritè, & plenè confesso; quod scilicet nequeat pœnitens iterum apud alium confessarium explicare, cum novo detrimento gravi bonæ existimationis complicis. Secus verò dicendum de peccato mortali dubio; nam de hoc idem, ac de peccato mortali certo, affirmandum est.

QVÆSTIO LXIV.

An in hoc ultimo casu peccaret mortaliter pœnitens, qui in confessione manifestaret complicem sui delicti, etiam sine rationabili causa?

NEgant peccate mortaliter omnes Doctores, qui negant esse mortale manifestare crimen grave occultum, etiam sine causa uni, vel duobus viris prudentibus, qui secretò retinebunt. Hi autem sunt Cajetan. 2.2.q.62. *art.* 2. Navarra *de restitutione lib.* 2. *c.* 4. *n.* 334. Grassius *lib.* 2. *c.* 137. Hurtado *de iustitia disp.* 11. *difficult.* 5. Reginald. *lib* 24. *c.* 1. *n.* 75. Lessius *lib.* 2. *c.* 11. *n.* 70. & expresè, in facti contingentia, negativè respondit propositæ quæstioni Diana 2. *part. tract.* 17. *resol.* 22. & etiam licèt non ita expresè, *resol.* 25. & 3. *p. tractatu* 5. *resol.* 93.

Sed multò probabiliùs respondeo: peccare mortaliter. Primò, quia revera grave peccatum est dicere, absque rationabili causa, crimen secretum proximi uni, qui illud secretò servabit, ut docent communiter Doctores: ergo etiam erit, quantumvis illud dicatur Confessario.

Secundò, si ego scirem confessarium meum revelaturum esse meum peccatum uni alteri, etiam suo confessario sub sigillo confessionis, proculdubio id sufficeret ad me excusandum à confitendo illi meo peccato: ergo infamia illa apud unum solum magni facienda est, cum sufficiat ad excusandum ab integra confessione. Sic Lugo *disp.* 17. *n.* 395. & 396. *pag.* 374. Et debent docere omnes, qui dicunt esse grave peccatum manifestare, absque iusta causa, crimen occultum proximi uni, vel alteri. Hi sunt Sot. *de iust. & iure lib.* 7. *q.* 10. *art.* 2. *concl.* 4. Suarez hic *disp.* 34. *sect.* 1. *num.* 2. Filliucius, Azor, Bañez, Molina, Layman, Luysius, & alii, quos refert, & speculativè, non practicè, sequitur Diana *loc. cit.*

QVÆSTIO LXV.

An aliquando possit confessarius obligare pœnitentem ad declarandum complicem, etiamsi id necessarium non sit ad explicandum proprium peccatum?

AFfirmant aliqui, id posse aliquando; imò & debere ad hoc pœnitentem obligare, & si renuat, negare absolutionem in his casibus. Primò, si sciret aliquem occultè seminare errores contra fidem; aut Sacerdotem aliquem abuti Sacramento confessionis, revelando peccata, sollicitando pœnitentes ad turpia, &c. Secundò, si esset medicus qui medicinis mortiferis intendit occidere infirmos. Tertiò, si fœmina ab amico mariti sollicitata sit in proximo periculo consentiendi, nec potest marito revelari, quia occidet illum, & est spes emendæ, si confessarius alloquatur adulterum. In his ergo, & similibus casibus poterit confessarius obligare pœnitentem, ut revelet complicem, & renuenti negare absolutionem. Sic Don Ferdinandus Guerretus Archiep. Granatensis, Sotus *in* 4. *dist.* 18. *q.* 4. *art.* 5. Suarez *disput.* 34. *sect.* 4. Fagundez *lib.* 5. *de* 2. *precept. cap.* 2. *num.* 11. & alii apud Lugum *disp.* 16. *n.* 425. *pag.* 129.

Alii autem simpliciter id absolutè negant, docentes hoc esse omninò illicitum. Sic Bañez 2.2. *q.* 33. *in fine.*

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo: quod licèt rarò contingere possit, ut confessarius obligare queat pœnitentem ad declarandum sibi complicem; cùm ea quæ confessarius potest cum tali notitia facere, possit ipse pœnitens immediatè per seipsum, aut per alium virum prudentem; nihilominus tamen non repugnat dari casum in quo confessarius possit obligare pœnitentem ad declarandum sibi nomen complicis. Nam si confessarius ex occultatione complicis cognosceret gravissima damna imminere ad quæ impedienda pœnitens omninò tenetur, & rursus videret pœnitentem seipso immediatè id non posse exequi, neque habere alium per quem id possit, præter ipsum confessarium: tunc enim sicut pœnitens tenetur ad illud medium unicum eligendum, sic confessarius posset ad illud obligare. Sic Lugo *loc. cit. à numero* 418. quem omninò vide. Nam ex illo hæc, & multa alia: ergo & alii iuniores, & meritò.

QVÆSTIO LXVI.

An sit ex necessitate repetenda confessio sine ullo dolore facta

NEgant Sylvester *v. Confessio* 1. *q.* 21. Rosella *eo verb.* §. 4. & Angel. *n.* 17. quia existimant ad validitatem confessionis sufficere voluntatem confitendi, & recipiendi absolutionem, modò non sit complacentia in aliquo peccato. Quæ sententia tribuitur Scoto (non Soto, ut habes apud Lugum) *in* 4. *dist.* 14. *q.* 4. Sed malè (ut benè probat Vasquez *q.* 32. *dub.* 1. *n.* 3.) Probatur tamen, quia alia Sacramenta, etiamsi cum peccato recipiantur, sunt valida: ergo & hæc.

Sed certissimè respondeo: necessariò esse repetendum, quia ex Tridentino *sess.* 14. *cap.* 4. nequit dari hoc Sacramentum validum absque dolore peccatoris sine quo non remittitur peccatum actuale. Sic Nav. *in cap. Fratres, n.* 31. 32. & 33. *de pœnit. dist.* 5. Victor. *n.* 168. Suar. *disp.* 20. *sect.* 1. Vasq. *loc. cit.* Granados *tr.* 3. *disp.* 2. *n.* 3. Lugo *disp.* 34. *n.* 66. & Basseu *confess.* 6. *n.* 5. Machado *lib.* 2. *p.* 4. *tract.* 5. *docum.* 6. & Palaus *tom.* 4. *tr.* 23. *punct.* 12. *n.* 1. ubi ad argumentum factum bene negat consequentiam, nam reliqua Sacramenta non postulant ad sui valorem dolorem de peccatis, benè tamen pœnitentiæ Sacramentum, ut constat ex Tridentino *loc. cit.*

QVÆSTIO LXVII.

An Confessio facta cum attritione falsa, sed existimata vera, sit necessariò repetenda?

NEgant Navarrus *cap.* 9. *n.* 12. & *in cap. Fratres num.* 33. & Victoria *in relect. de potest. Ecclesiæ, quæst.* 2. *num.* 9. & apud Suarium Petrus de Soto, & apud Stephanum Fagundez Henriquez *lib.* 4. (*seu* 1. *de Pœnit.*) *cap.* 26. *num.* 1. & indicat probabile ipsemet Fagundez, & expresè tenent Granados *controvers.* 7. *tractatu* 3. *disputatio* 3. *num.* 19. 21. & 25. & Bonacina *disputat.* 5. *quæstione* 3. *punct.* 2. *numero* 9. & 11. & alii apud ipsos. Quia existimant ad confessionem validam, & fructuosam, vel ad minus informem sufficere existimatam, & putativam attritionem, & dolorem de peccatis supernaturalem; quamvis in re talis non sit, nisi attritio naturalis.

Sed probabiliùs respondeo: esse repetendam, quia

non poteſt dari validum Sacramentum Pœnitentiæ, adhuc informe, abſque vera attritione ſupernaturali, in re habita, non in exiſtimatione. Nam ex Trident. *loc.cit.* ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ requiritur verus dolor ſupernaturalis; ſed dolor tantum exiſtimatus, non eſt verus dolor: ergo non ſufficit ad valorem Sacramenti; patet conſequentia, quia ſicut aqua exiſtimata, etiam invincibiliter, non poteſt eſſe materia Baptiſmi, ſi revera eſt vinum; ſic nec dolor exiſtimatus, poteſt eſſe materia Sacramenti pœnitentiæ, ſi non eſt verus dolor. Sic D.Bonaventur. *in 4.diſt.*17.2.*p.art.*2.*q.*1. Suarez *diſp.*22.*ſect.*4.*n.*23. & 16. & apud illum Ricardus (non Brucardus, ut habes apud Fagundez) *art.*3.*contra Lutherum.* Lugo *diſp.*14.*n.*70.& *ſeqq. pag.*139. Vaſquez *q.*92 *art.*2. *dub.unico,n.*26. Fagundez *de præcept.*2.*lib.*2.*cap.*5. *n.*5.& 6. Vincentius Candidus *diſquiſit.*24.*art.*12. *dub.*4.& 5. Thom.à Ieſu *c.*6.*pag.*119. & alii, quos ſequitur Machado *docum.*6.*cit.n.*6.

QVÆSTIO LXVIII.

An teneatur iterare confeſſionem, qui voluntariè aliquod mortale omiſit?

Reſpondeo teneri, quia graviter deliquit contra præceptum divinum de integritate confeſſionis. Sic omnes DD. Legantur Navarrus *cap.*9.*n.*12. Valentia *queſt.*11. *punct.*3. Bonacina *diſp.*5.*q.*5. *ſect.*2. *punct.*3.*num.*2. Lugo *diſp.*16. *num.*599. & Palaus *tom.*4.*tract.*23. *punct.*12. *n.*1. & Trullench *lib.*4.*de Sacram.cap.*6.*dub.*9.*n.*3.

QVÆSTIO LXIX.

An teneatur iterare confeſſionem, qui putans invincibiliter, non eſſe mortale, aliquod mortale in confeſſione omiſit?

Reſpondeo: non teneri, quia confeſſionem fecit validam. Solùm ergo tenebitur ad explicanda in confeſſione peccata in priori omiſſa. Sic Navar. *in cap.Fratres,cit.n.*82. Sylveſter *verb.confeſſ.queſt.*3. Vaſquez *q.*92.*art.*3.*dub.*1. Reginaldus *lib.*6.*n.*153. Bonac. *loco citato*, *num.*6. & alii excuſantes hac de cauſa à repetitione confeſſionis pueros, qui in confeſſione aliquod mortale tacuerunt, ignorantes invincibiliter mortale eſſe, ſed grandiores facti, mortale eſſe agnoſcunt.

Ex hac doctrina conſtat Dianam 3.*parte*, *tract.*4. *reſol.*108. rectè reſolviſſe de quodam puero, qui uſque ad decimum tertium annum non ſe accuſavit de pollutionibus, quas ordinariè faciebat, ignorans invincibiliter, illas eſſe peccatum, illum non fuiſſe adſtrictum, præteritas confeſſiones reiterare; ſed ſufficere ſe in prima confeſſione de pollutionibus factis accuſare. Lege, me citato, Dianam *parte* 10. *tract.*14.*reſol.*19.& Baſſæum *confeſſio* 5.& 6.

QVÆSTIO LXX.

An etiam non teneatur, qui temerè, aut erroneè, aut per ignorantiam craſſam, putans non eſſe lethale, aliquod lethale omiſit?

Affirmant adhuc non teneri, Reginaldus *loc.cit.* per hæc verba: Hic adhuc occurrit notandum, quod habent Navarr. & Sylveſt. (ille quidem ad *cap.Fratres,de pœnit.diſt.*5. *num.*82. & *in Enchir.c.*9. *num.*12. hic verò in verbo *confeſſio* 1.*q.*1.) cum quis per ignorantiam aliquod peccatum omiſit in confeſſione, eo quòd erroneè putaret, ipſum non eſſe tale, etiamſi error vincibilis fuerit, nec à mortali perpetrantem excuſarit: excuſare tamen ab iteratione totius confeſſionis, itaut ſufficiat pœnitentem ipſum in ſequenti confeſſione peccatum omiſſum declarare. Sic Reginaldus ex prædictis Authoribus quos ſequitur Diana *loc.cit.* & apud ipſum Vaſquez *q.*92.*art.*3. *dub.*1.*n.*7. & Beja *parte* 1.*caſu* 9. quibus etiam addi poſſunt Sotus *diſt.*18.*q.*3 *art.*3. *concl.*3. Palud. *in* 4. *diſtinct.*18. *artic.*3. Victoria *num.*160. & Henriquez *lib.*5.*cap.*11.*num.*1. docentes, quod ſi aliquis non ex induſtria, ſed per negligentiam, quamvis mortalem omiſit peccatum mortale confiteri, reliquorum confeſſionem informem eſſe, attamen validam, nec repetendam.

Sed longè multò probabiliùs reſpondeo, teneri in eo caſu ad iterandam totam confeſſionem. Quia omninò fuit irrita, & invalida, cum in ipſamet confeſſione peccatum patratum fuerit, & non confeſſum: ergo invalida ex defectu integritatis. Sic Caietan. *verb.confeſſ.condit.*20. Petrus à Soto *lect.*18. *de confeſſ.* (*non de pœnit.* ut habes apud Suarium) Navarr. *in man. c* 9. *n.*16. (unde non bene citatur quoad præſentem quæſtionem pro alia parte.) Medina *C.de confeſſion.* quos omnes citant, & ſequuntur Suarez *diſp.*33.*ſect.*4. & Layman *tract.*6.*cap.*9.*num.*11. Sic etiam Lugo *diſp.*14. *num.*103. *pag.*246. dicens de hoc non eſſe dubium. Thomas à Ieſu *in tribunali conſcientiæ,cap.*6.*pag.mihi* 119. Nec Vaſquez eſt pro oppoſita ſententia, ſed potiùs pro noſtra illum citat, & ſequitur Hurtado *diſp.*9.*de pœnit. difficult.* 12. Ochagavia *tract.*2.*q.* 31. & alii quos ſequuntur Palaus *tom.*4 *tract.*23. *punct.*12.*num.*1. & jam re meliùs conſiderata, mecum ſentit Diana *p.*10. *tract.* 14. *reſolut.*19. *fine.*

QVÆSTIO LXXI.

An ruſticus qui groſſo modo, ſine certo numero peccatorum mortalium, indocto Parocho bona fide confeſſus eſt, teneatur poſtea detecto errore confeſſiones factas reiterare?

Negant, ſed timidè, Medina *in inſtr. confeſſarior. lib.*2.*cap.*8.& Reginaldus *lib.*6.*n.*140. dicentes in eo caſu tutius eſſe generalem confeſſionem de omnibus peccatis admiſſis inſtituere.

Sed certiſſimè, & abſque ullo timore reſpondeo, non teneri ad reiterandas dictas confeſſiones, quia revera fuerunt validæ, & fructuoſæ. Sic Navarrus *lib.*5.*conſil.tit.de pœnit.& remiſſ.conſil. mihi* 12. Henriquez *lib.*5.*cap.*3.*num.*10. & *cap.*5.*num.*6. & *cap.*8. *num.*2. Fagundez *de præcept.*2.*lib.*3. *cap.*2. *num.*5. & *cap.*4.*num.*10. & ex illo Diana 3. *p.tract.*4.*reſol.* 89. & *p.*3. *tract.*13. *reſol.*84. Lugo *diſp.*16. *à num.* 577. Sylvius *in ſupplem.q.*9.*art.*2.*quæſt.* 1. & Baſſeus *confeſſio* 4.*num.*21.*fine.*

QVÆSTIO LXXII.

An ſaltem in dicto caſu teneatur ruſticus denuò confiteri, & declarare numerum peccatorum, quem in aliis confeſſionibus determinatè non fuit confeſſus, ſed confuſè tantum?

Affirmant Navar. *loc.cit.* teneri dictum ruſticum explicitè, & determinatè denuo declarare veriſimilem numerum peccatorum mortalium à ſe admiſſorum, quem antea non fuit confeſſus: imò & confeſſarium ad dicendum, ut dictum numerum explicet, Quia licèt (inquit Doctus Navar.) hæc res dura ſit, & pœnitenti; & confeſſario tamen ita ſcriptum eſt, non ſolùm lege humana, *in c. omnis,de Pœnit.& remiſſ.*

Sed

sed etiam divina, & Evangelica ratione naturali confirmata à S. Thoma, & aliis, & satis declaratum in Concil. Trid. *sess. 14. de Sacramento pœnit. Can. 7.* Sic ille, & post illum Layman *tract. 6. cap. 8. num. 4. pag. mihi* 117.

Affirmant etiam alii, teneri in eo casu præfatum rusticum denuo confiteri, & subjicere clavibus illa peccata quæ malè, & grosso modo in prioribus confessionibus explicavit, non tamen obligari ad explicandum magis distinctè, & determinatè dictorum peccatorum numerum, quia ex iis quæ confitetur se uno mense, vel hebdomada, aut anno fecisse, satis coniicere potest expertus confessarius, quantum toto anno, aut reliquis annis labentibus deliquerit. Ita Henriquez, Fagundez, & Diana *loc. cit.* Basseus, & Sylvius.

Sed æquè probabiliter respondeo: nullo modo teneri rusticum illum denuò declarare numerum peccatorum, quem in aliis confessionibus generaliter, & modo confuso fassus est, nisi aliàs illa confusio maneat etiam circa species peccatorum, eo quòd non dicantur determinatæ species. Nam in primis non tenetur explicitè, & determinatè declarare quoties hoc, vel illud peccatum, quod aliàs jam in confuso confessus est, patravit, ut vult Navar. quia jam hoc esset repetere omnes confessiones præteritas, ad quod non tenetur rusticus ille (ut ipse cum aliis docet.) Rursus nec tenetur explicare denuò dictorum peccatorum numerum confuso, & grosso modo cum docto confessore, sicut antea cum indocto fecerat. Tum quia jam aliquo modo teneretur ad reiterandas confessiones præteritas. Tum quia rusticus ille cogendus non est magis distinctè numerum confusè priùs explicatum dicere, eo quòd ex uniformi vita ejus colligitur quid toto illo præterito tempore fecerit: ergo primus confessor, cui magis, vel æquè notus erat pœnitens, potuit meliùs, aut æquè benè ex eodem modo loquendi colligere quid toto anno fecisset, atque adeò potuit formare tunc sibi judicium non minus sufficiens quàm confessarius doctus posteà: ergo nec distinctè, nec confusè, nec ullo modo erit obligatio subjiciendi dicta peccata præterita clavibus.

Secundò probatur, quia peccata illa quæ nunc magis distinctè potest confiteri rusticus, jam priùs subjecta fuerunt directè clavibus, atque adeò ab eis directè absolutus: ergo non est obligatio iterum confitendi postea magis distinctè eadem peccata, licèt id facere possit. Quia juxta communem sententiam, non est iterum obligatio deferendi adhuc in judicium illud peccatum à quo jam directè per judicem legitimum fuit pœnitens absolutus. Sic sentit Lugo, cujus est tota hæc doctrina *disp. 16. à n. 577. usque ad n. 586. & ea disp. n. 82.* (quem omninò vidè) & ante ipsum Fabius *in suo scrutinio Sacerdot. tr. 4. 2. p. pag. mihi* 499. ubi sic ait: Rustici qui bona fide confessi sunt Curato non debitè interroganti, satisfecerunt præcepto confessionis, nec tenentur iterum confiteri ipsa peccata. Sic ille

Quæstio LXXIII.

An etiam maneat liber ab obligatione iterum confitendi qui ob angustias temporis, aut urgens periculum mortis non integrè confitetur, aut explicat numerum peccatorum?

Respondet Lugo huic dubio per hæc verba: Dupliciter contingere potest, quod propter periculum, vel temporis angustias aliquis non integrè confiteatur. Primò si dixit unum peccatum, & reliqua omisit: & tunc certum est, manere obligationem confitendi suo tempore illa quæ omissa sunt, quia illa non fuerunt directè clavibus subjecta, nec ab eis Sacerdos directè absolvit. Idem dicendum est, quando propter eandem causam aliqua peccata non fuerant explicata secundùm speciem, ut si quis dixit, *Habeo multa peccata gravia*: non tamen dixit eorum species, quia tunc absolutio non cadit directè super illa peccata secundùm rationes specificas, sed solùm secundùm rationem communem, in qua conveniunt cum aliis peccatis, & ideò secundùm rationes specificas debent postea subjici clavibus, ut sic etiam quoad illas differentias directè remittantur à Sacerdote.

Secundò contingere potest defectus integritatis materialis, propter illum necessitatis articulum, si aliquis diceret in specie, *commisi multa perjuria*, v.g. non explicando numerum, propter tẽporis angustias. Et in hoc casu dubitari potest, an postea data occasione, & opportunitate debeat explicare numerum eorũ quæ priùs sub illa generalitate dixit. Et distinguendum existimo: nam vel confessarius ex circumstantiis personæ, & temporis intellexit per illa verba verisimiliter numerum illum, & multitudinem quam pœnitens concipiebat, & significare volebat, & jam tunc erit idem dicendum quod de confessione rustici, in quo Parochus per illa verba, attentis circumstantiis intelligit sufficienter multitudinem quam pœnitens concipit; atque ideò propter eandem rationem, neque in illo obligandus erit pœnitens postea ad illum numerum magis distinctè declarandum, quia jam juxta capacitatem præsentem declaratus fuit sufficienter ad hoc, ut absolutio directè ad totum illum numerum terminaretur: si autem ex illis verbis confessarius non potuit concipere prudenter aliquam multitudinem, & numerum verisimilem, juxta pœnitentis intentionem, tunc fatendum est, absolutionem non terminari directè ad totam illam multitudinem, sed solùm secundùm eam partem quam confessarius ex illis verbis potuit prudenter colligere, & ad minus terminatur ad aliqua, quoad reliqua verò manet obligatio cooſitendi illa distinctè, & procurandi directam absolutiooem ab illis, quod in nostro casu (id est præcedentis quæstionis) non procedit, cùm absolutio supponatur directè terminata ad omnia peccata contenta in illa multitudine, quam rusticus crasso modo confitetur. Hucusque Doctus Pater Lugo ubi *suprà, n. 586. & 587. pag. 409.* & ex illo ego.

Quæstio LXXIV.

An qui bona fide confessus fuit majorem numerum peccatorum quæ fecit, teneatur postea cognito errore iterum numerum certum confiteri?

Affirmat Ytibarne *in 4. dist. 17. disp. 57. sect. 8. tom. 2.* ubi sic ait, si quis bis, vel ter mœchatus est, & confessus est se decies mœchatum fuisse, devincitur iterum confiteri. Sic ille.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, nullo modo teneri repetere confessionem, aut errorem majoris numeri confiteri, nisi aliàs in ipso errore mortaliter peccasset. Quia illa confessio verè fuit valida, & integra formaliter: ergo nullo modo debet ex necessitate repeti. Quod si pœnitens decepit confessarium, hoc fecit, ut supponimus, bona fide, & materialiter tantùm in præjudicium suiipsius, & incommodum, cùm ratione majoris numeri expressi major pœnitentia illi fuerit à confessario imposita. Sic Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 3. n. 3.* Megala *1. parte, lib. 5. cap. 18. n.* 10. Diana *2. parte, tract. 17. res. 15.* & Lugo *disp. 16. n. 572. pag. 406.* & Machado *tom. 1. lib. 2. parte 4. tract. 5. docum. 8. n. 3.*

QVÆSTIO LXXV.

An confessio, in qua quis ex defectu examinis oblitus fuit confiteri aliqua mortalia, sit invalida, & iteranda?

NEgant Sotus *dist.* 18. *q.* 3. *artic.* 2. & 3. Caiet. *tom.* 1. *opusc. tract.* 5. *q.* 5. Victor. *n.* 161. & 162. Nuguus, & Ledesma, quos citat, & sequitur Diana 2. *parte, tract.* 17. *resol.* 31. Frias 1. *parte, fol. mihi* 44. & alii casu quo pœnitens habuerit sufficientem dolorem, & confessus fuerit omnia peccata quæ illi occurrerunt memoriæ, & fecerit aliqualem diligentiam in examinanda conscientia, quamvis aliàs non esset tam exacta, quàm oportebat, & ex ignorantia mortaliter culpabili, mortalia illa omisisset. Ita etiam sentire videtur Machado *tom.* 1. *lib.* 2. *parte* 4. *tract.* 5. *docum.* 7. *fine.*

Sed probabiliùs respondeo, invalidam esse, & iterandam. Quia prædicta confessio (ut contrarii etiam fatentur) fuit sacrilega. Sic Vasquez *q.* 90. *art.* 3. *dub.* 1. *n.* 4. & apud ipsum Navarr. *in Man. c.* 9. *n.* 16. Petrus de Soto *lect.* 8. *de pœnitent.* Ægidius *disp.* 4. *dub.* 11. Moure *parte* 3. *exam. Theolog. c.* 6. §. 6. *n.* 12. Suar. *disp.* 23. *sect.* 4. (non 5. ut habet Moure) Ludovicus *q.* 8. *de pœnit. Sacr. artic.* 2. *dub.* 6. *conclus.* 2. *pag.* 501. Luisius *disp.* 28. *de pœnit. dub.* 3. Ochagav. *tract.* 2. *q.* 31. Hurtado *disp.* 8. *diff.* 7. & *disp.* 9. *diffic.* 12. Layman *tract.* 6. *cap.* 8. *num.* 4. Bonacina *loc. cit. n.* 1. Lugo *disp.* 16. *num.* 611. *pag.* 413. Qui secus dicendum dicit, quando omissum fuit peccatum ex ignorantia invincibili, aut ex ignorantia culpabili solùm venialiter. Et est communis apud Becanum *Confessio* 5. *num.* 3. Filliucius, Sylvius, Ægidius, & alii penes ipsum.

QVÆSTIO LXXVI.

An Confessio ex malo fine facta, sit invalida, & iteranda?

AFfirmant nonnulli Doctores, quos *suprà q.* 73. retulimus.

Sed probabiliùs respondeo: nec esse invalidam, nec iterandam, nisi fiat ex fine malo mortali, secus si ex veniali. Sic communiter DD. *ubi infrà.*

QVÆSTIO LXXVII.

An Confessio facta à pœnitente excommunicato, qui non fuit priùs ab excommunicatione absolutus quàm à peccatis, sit invalida, & iteranda?

AFfirmant Sylvest. *verb. excommunicatio* 4. *n.* 1. & *verb. confessio* 1. *quæst.* 3. & *confessor* 3. *n.* 12. Adrianus *q.* 3. *de clavibus*, Paludanus *in* 4. *dist.* 17. *quæst.* 6. *art.* 1. & *distinct.* 18. *quæst.* 6. *artic.* 2. Gabriel *quæst.* 1. *art.* 3. *dubit.* 2. Major *quæst.* 9. Sotus *dist.* 22. *quæst.* 1. *artic.* 1. Ledesma 2. *parte* 4. *quæst.* 23. *art.* 1. & P. de Ledesma *in sum. cap.* 20. *de pœnitentia*, §. La segunda duda. Chapeavilla *de cas. reserv. fol.* 396. Vasquez *tom.* 4. *tract. de excommunic. dub.* 4. *num.* 8. Quos omnes refert, & sequitur Sancius *in selectis disp.* 32. *num.* 11. *pag. mihi* 160. Quibus addi possunt Hurtado *disputat.* 8. *de pœnit. difficult.* 7. & *de excommunicat. disput.* 4. *difficult.* 3. Megala *in* 1. *parte*, *lib.* 5. *cap.* 19. *quæst.* 4. Quia subjectum tale non est capax hujus Sacramenti.

Sed probabiliùs respondeo, validam fuisse, & ideò non reiterandam, si pœnitens aut naturali oblivione, aut ignorantia invincibili excommunicationis bona fide processit, quia licèt absolutio à peccatis ante absolutionem excommunicationis sit prohibita (propter quod & qui illam dat, & recipit scienter, mortale sacrilegium committunt) nullo tamen jure est irrita, & jure optimo, cùm nullo modo sit de essentia hujus Sacramenti, quod pœnitens priùs absolvatur ab excommunicatione, quàm à peccatis: ergo. Sic Navar. *in Man. cap.* 9. *num.* 4. Caiet. *verb. Absolut. impedim.* & *in opusc. quæst.* 1. *de qualit. confess.* Petrus de Soto *de confessione ab excommunicato facta*, Covarruv. *in cap. Alma mater*, 1. *parte*, §. 2. & §. 6. Suarez *disp.* 31. *sect.* 3. *num.* 6. & *de censur. disput.* 10. *sect.* 3. *n.* 9. Toler. *lib.* 3. *cap.* 10. Layman *lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 12. *num.* 12. Ægidius *disp.* 8. *num.* 104. Diana 3. *parte, tract.* 4. *resol.* 78. & *tract.* 6. *resol.* 68. Coriol. 1. *parte, sect.* 2. *artic.* 14. *num.* 5. Villalobos *tom.* 1. *tr.* 9. *difficult.* 40. *num.* 7. Lugo *disput.* 16. *n.* 614. *pag.* 413. Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 8. *num.* 5. Thomas à Iesu *c.* 6. *pag.* 122. Bonacina *loc. cit. num.* 5. & apud ipsum Valentia, Basseus *Confessio* 6. *n.* 5. Sylvius *in supplem. quæst.* 9. *articul.* 2. *quæsito* 4. & Sancius *in select. disput.* 41. *num.* 19.

QVÆSTIO LXXVIII.

An Confessio facta cum confessario excommunicato, sit invalida, & repetenda?

REspondeo: repetendam esse, si facta fuit cum confessario excommunicato vitando, aut non tolerato (id est publicè denunciato, aut excommunicato ob notoriam percussionem clerici.) Quia hujusmodi habet jurisdictionem impeditam per excommunicationem, secus verò post Concilium Constantiense, si facta fuerit cum excommunicato tolerato. Sic Navarr. *cap.* 9. *n.* 8. Valentia *disp.* 7. *punct.* 3. *q.* 11. Coriolan. 1. *parte, sect.* 3. *n.* 8. *pag. mihi* 284. Lugo *disput.* 16. *n.* 598. Hurtado *disp.* 8. *diffic.* 7. Thomas à Iesu *loc. cit.* & omnes. Lege Palaum *tom.* 4. *tr.* 23. *punct.* 12. *n.* 3. & Basseum *Confessio* 5. *n.* 3.

QVÆSTIO LXXIX.

An etiam sit invalida, & repetenda confessio, si fiat cum confessario excommunicato vitando, in loco ubi ignoratur?

REspondeo: non esse invalidam, nec repetendam, si fiat in eo loco in quo communi errore ille confessarius non habetur, aut creditur excommunicatus. Quia in hoc casu Ecclesia supplet jurisdictionem, qua caret excommunicatus vitandus. Sic Sanchez *lib.* 3. *de matrim. disp.* 22. *num.* 46. Bonacina *de matrim. quæst.* 2. *punct.* 8. *num.* 31. & 32. Trullench *in exposit. Bullæ, lib.* 1. §. 7. *cap.* 1. *dub.* 4. Quod etiam aiunt procedere etiamsi pœnitens sciat occultam excommunicationem confessoris, dummodo inducendo illum, non peccet mortaliter; quia scientia particularis non tollit jurisdictionem, quam jus commune, aut Ecclesia in hoc casu confert. Legantur Suarez *tom.* 2. *de censur. disp.* 11. *sect.* 4. Ægidius *q.* 64. *art.* 5. *dub.* 2. Henriquez *lib.* 12. *cap.* 10. & alii Authores *citati.*

QVÆSTIO LXXX.

An Confessio facta cum Sacerdote, cui Episcopus fictè dedit facultatem absolvendi, sit invalida, & iteranda?

AFfirmant Petrus de Ledesma *de matrim. q.* 45. *art.* 5. *punct.* 3. *dub.* 3. Zevallos *q.* 604. *n.* 121.

Sed

Sed probabiliùs respondeo negativè, quia in hoc casu intervenit error communis, & titulus præsumptus, collatus à legitimo superiori, & ideo facultatem ab Episcopo, verbis tantummodò, seu fictè concessam, Ecclesia supplet. Sic Sanch. & Bonac. *loc. cit.*

QVÆSTIO LXXXI.

An Confessio facta cum confessario, qui cum falsa licentia Ordinary confessiones excipit aliorum, sit invalida, & iteranda?

AFfirmant Navar. *in cap. Placuit, de Pœnit. dist. 6. n.* 177. *&* 178. Henriquez *lib. 6. c. 6. n. 2. & c. 7. n. 2. & lib. 13. c. 7. n. 6.* Aragon. *2. 2. q. 60. art. 6.* Lopes *1. parte instruct. c. 38.* Quos, & alios usque *ad* 47. Authores, citat pro hac parte, & sequitur Sanchez *lib. 1. de matrim. disp. 22. n. 49.* Quibus addi possunt Reginaldus *lib. 1. n. 102. &* 103. Trullench *loc. cit. n. 5. pag. mihi* 203. *& lib. 4. de Sacram. cap. 6. dub. 9. n. 9.* Lessius *lib. 2. c. 49. dub. 8. n. 68.* Suarez *disp. 26. sect. 6. n. 7.* Ægidius *disp. 8. num. 22. &* 47. Filliuc. *tract. 7. n. 127.* Hurtado *disp. 10. difficult. 7.* Fagundez *de prac. 2. lib. 7. c. 2. n. 73.* & alij, quia existimant quod ut gesta valeant, tam in foro externo, quàm conscientiæ, non satis sit communis error, sed necessarius sit titulus collatus à superiori legitimo, quamvis aliàs invalidus sit, propter aliquod vitium latens.

Sed æquè probabiliter respondeo: dictam confessionem esse validam; ideóque non iterandam, quia in hoc casu datur error communis, & bona fides pœnitentis, sed sic est, quod error communis etiam absque titulo ullo, tribuit sufficientem jurisdictionem judici, Parocho, aut confessario, ut latè, & doctè probat Basilius Pontius *lib. 5. de matrim. c. 21. n. 36. & lib. 5. c. 19. n. 8. & c. 20. n. 2.* & ex illo docent Sancius *in selectis disp. 44. n. 3. in fine,* Diana *1. parte, tract. 16. resol. 45. & 3. parte, tract. 4. resol. 122.* Molfesius *in sum. tom. 1. tract. 7. c. 13. n. 21.* & alij.

QVÆSTIO LXXXII.

An iteranda sit confessio facta cum confessario, cui revocatum fuit privilegium audiendi confessiones, sed communiter ignorabatur?

REspondeo, non esse iterandam. Quia ex præsumpta voluntate Pontificis censentur validæ omnes confessiones factæ ante notitiam revocationis habitam in communi. Sic Molina *tom. 6. de justitia, tract. 5. disp. 70. n. 11.* Basilius *lib. 5. de matrimon. c. 19. n. 8. & 17.* & Sancius *disp. 44. cit. n. 3. pag.* 289. addens, quod in eo casu, etiamsi pœnitens sciat privatum esse confessarium licentia excipiendi confessiones, quod ipsemet confessarius, & populus ignorat, optimè possit pœnitens petere ab illo absolutionem, quæ validè conferetur, quia in illis rebus, quarum jurisdictio pendet ab humano jure, verè valent acta à judice putativo, ex communi errore, non tantùm comparatione illorum, qui communi tenentur errore; sed etiam cum eo, qui defectum sciebat, ut benè Basil. *loc. cit. n. 17.* Secus tamen esset dicendum casu, quo pœnitens sciret confessarium habere sufficientem notitiam suæ revocationis, quia tunc etiamsi populus ignoraret; non posset pœnitens licitè petere absolutionem ab illo; quia peccaret confessarius illam impendendo. Sic Sancius *disp. 22. cit. n. 46.* Sancius *loc. cit.* Reginaldus *lib. 1. n. 105.* & alij.

QVÆSTIO LXXXIII.

An reiteranda sit confessio facta cum Sacerdote habente facultatem absolvendi, non certam, sed probabilem?

AFfirmat Filliucius *tract. 7. cap. 8. n. 217. in fine.* Sed longè probabiliùs respondeo, non esse iterandam, etiamsi postea constet, talem confessarium revera non habuisse jurisdictionem, quia in isto casu Ecclesia supplet jurisdictionem, quam fortè confessarius re ipsa non habebat: ergo confessio illi facta valida fuit: ergo non iteranda. Antecedens docent Suar. *disp. 26. sect. 6. n. 7.* Sanch. *lib. 1. sum. c. 6. n. 3. 5. & lib. 3. de matrim. disp. 22. n. 65.* Henriquez *lib. 7. c. 14. n. 3. & 4.* Lessius *lib. 2. c. 29. dub. 8. n. 68.* Ægidius *disp. 8. n. 22. & 47.* Basilius Pontius *lib. 5. de matrim. c. 19. n. 8. & c. 20. n. 7.* Villalobos *tract. 1. difficult. 13. n. 5.* quos omnes citat, & sequitur Sancius *in selectis disp. 44. n. 3.* Granados, Vasquez, Martinez, Malderus, Salas, quos citat, & sequitur Diana *3. parte, tract. 2. resol. 3.* & ipsemet Filliucius *tr. 40. c. 6. n. 219.* & alij communiter contra Nugnum *in addit. q. 8. artic. 5. dubit. 1.* (non 5. ut citant Sancius & Diana) *§. ista sententia, pag. mihi* 425 Consequentiæ autem conceduntur ab eisdemmet Doctoribus, & ab ipso Didaco Nugno *loc. cit. dub. 3. conclus. 2. pag. mihi* 440. Legatur idem *dub. 1. cit. §. tota igitur difficultas,* & Trullench *lib. 4. c. 6. dub. 9. n. 9.*

QVÆSTIO LXXXIV.

An iteranda sit Confessio facta cum confessario valde ignaro?

AFfirmant Sylvester *confess. 1. q. 3. vers. tertiò;* Ricard. *distinct. 17. art. 2. q. 8. ad 1.* Corduba *in sum. q. 6.* Adrianus *in 4. q. 4. de confess.* Gabriel *dist. 17. quæst. 1. artic. 3. dub. 2.* Navar. *cap. 9. num. 12.* Cajetan. *verb. Confess.* quos omnes citat, & sequitur Vasquez *q. 93. art. 3. dub. 3. pag. mihi* 399. Ochagavia *tract. 2. de Confess. Sacramentali, q. 18.* (*non dub. 2.* ut habes apud Dianam *tom. 6. ubi infrà*) Bossius *de Jubilæo sect. 3. casu 2. §. 5. num.* 168. Sancius *in selectis disp. 49. num. 8. in fine,* Luysius *de Pœnitent. disp. 25. dub. 2.* Coriolan. *1. parte, sect. 3. pag. mihi* 285. *n* 8. Victoria *num.* 169. (quamvis dicat id rarò evenire) Fabius *in suo scrutinio Sacerdotali, tract. 4. secunda partis, pag. mihi* 498. & alij docentes confessionem esse nullam si fiat confessario ita ignaro, ut non solùm ignoret extraordinaria, sed etiam ordinaria, & communia.

Sed probabiliùs respondeo, non esse ex necessitate iterandam, si bona fides ex parte pœnitentis adfuit. Quia talis confessio verè fuit valida, & fructuosa, cùm confessarius aliquam habuerit scientiam & notitiam de aliquo peccato pœnitentis, aut saltem de peccato in communi; quæ notitia nunquam deest tali confessario, siquidem videt pœnitentem accedere ad confessionem, & confiteri se esse peccatorem, & tandem impossibile est, quod aliquod peccatum non intelligat, & sciat esse peccatum, quod sufficit, ut ab illo absolvat: ergo. Sic Lugo *disp. 16. n. 602. pag.* 411. & ante illum Suarez *disp. 22. sect. 6. num. 4. & disp. 28. sect. 2. num.* 11. qui citat pro hac parte Gabrielem, Adrianum, Medinam, Cordubam, & Petrum de Sotu. Sic etiam Henriquez *lib. 5. c. 14. num. 5.* Præpositus *in 3. partem* D. Thomæ, *quæst. 7. de Ministro pœnitentiæ, dubitatione 9. num. 66.* Sylvius *q. 8. art. 5. quæst. 7.* Mercerus *quæst. 9. art. 1.* Nugnus

N 4 *quæst.* 8.

*quæst.*8. *artic.*5. *dub.*4. Filliucius *tract.*7. *num.* 254. Villalobos *tract.* 9. *difficult.*68. *n.*7. quos citat, & sequitur Diana 3. *parte, tract.*4. *resol.* 121. (non ut habes apud Lugum) & 4. *parte, tract.* 4. *resol.*198. & 201. & 5. *parte, tract.*14. *resol.* 22. Ægidius *disp.*6. *dub.*5. *n.*18. Hurtado *disp.* 10. *diffic.* 15. Bonacina *disp.* 5. *q.*5. *sect.*2. *punct.*3. *n.* 14. Moure *parte* 3. *c.*6. §.6. *n.*9. Thomas à Iesu *c.*6. *pag.*120 & Machado *tom.*1. *lib.*2. *parte* 4. *tract.*5. *docum.*9. *n.*7. & Bassæus *Confess.* 6. *num.*4.

Quæstio LXXXV.

An sit necessariò repetenda confessio facta cum confessario aliquantulum dormitante, & ob hoc non audiente aliqua peccata?

AFfirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Diana 5. *parte, tract.*4. *resolut.*109. & 4. *parte, tract.*4. *resol.*198. & tenet expressè Reginaldus *lib.*6. *n.*146. per hæc verba: Itaque quoties confessarius ob somnum, aut ob aliquam occupationem non advertit aliqua peccata mortalia, aut circunstantias de necessitate confitendas, invalida est, & iteranda confessio. Sic ille, post Angelum, & Sylvestrum *verb. Confess.*1. ille *n.*12. hic *n.* 6. Navarrum *in Man. c.*9. *n.*11. & Victoriam *n.*169.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: nullo modo esse repetendam totam confessionem, sed solùm illa peccata, quæ pœnitens putat à confessario, propter somnum, vel distractionem, non fuisse audita. Sic Diana *loc. cit.* Henriquez *lib.*5. *c.*14. *n.*5. Layman *lib* 4. *tract.*6. *cap.*9. *num.*5. & Lugo *disp.* 16. *num.*606. *pag.*412. & est communis opinio. Et ratio est, quia tunc pœnitens verè recipit Sacramentum, & ejus fructum: ergo. Sed major est, quæ sequitur difficultas.

Quæstio LXXXVI.

An saltem in casu que pœnitens post absolutionem advertit, confessorem aliquod peccatum, propter somnum, aut distractionem non intellexisse, sed nescit quod fuerit illud peccatum, teneatur repetere totam confessionem?

NEgabunt consequenter Authores, qui negarunt, peccatum illud, de quo est verum dubium, an fuerit in confessione dictum, debere necessariò confiteri iterum; de quo agimus *suprà q.*16. ubi eorum sententiam rejecimus; unde ad quæstionem propositam

Sic ex Lugo sub distinctione respondeo. Si constet confessarium ita dormiisse, ut prudenter de singulis peccatis dubitari possit, an hoc peccatum audierit, debet tota confessio reiterari. Si verò non possit de singulis ita dubitari, sed ad summum in communi de aliquo peccato, non est obligatio reiterandi confessionem, sed confitendi illud peccatum in communi. Sic Lugo *disp.* 16. *n.*607. Qui probat hanc responsionem duobus prænotatis.

Primum est, non solùm peccatum illud, de quo est dubium, an fuerit confessum, debere iterum confiteri; verùm etiam quando quis confessus est peccatum, sed dubitat, an confessio valida fuerit, ut ante illum docuit Sanchez *lib.*1. *summa, c.*10. *n.*71. & 72.

Secundò advertit, posse aliquando dubium esse circa hoc peccatum; aliquando solùm circa peccatum aliquod in communi. Sit exemplum: Si ego ex revelatione scirem, esse unum hominem Romæ, qui existimat se baptizatum, & tamen non est verè baptizatus, non ideo deberem, aut possem licitè baptizari sub conditione, quia hic, & nunc non habeo sufficiens fundamentum ad dubitandum prudenter de meo Baptismo. Alioquin omnes deberemus iterum baptizari, & ordinari, quia certum moraliter est, inter Christianos aliquem, vel aliquos repetiri, qui vel ex defectu intentionis, vel materiæ, vel alia de causa, verè baptizati non sint, vel ordinati. Ceterùm in tanta multitudine id non generat dubium morale respectu hujus hominis in particulari. Si verò certum esset, unum ex decem, vel viginti hominibus non esse baptizatum, possent, & deberent omnes & singuli baptizari sub conditione; quia tunc de singulis possemus aliquo modo prudenter dubitare, an essent baptizati.

Sic ergo similiter potest contingere dubium circa confessionem peccati: Nam si scias, te aliquando in vita, v. g. fecisse confessionem menstruam irritam, ex defectu potestatis in confessario, non ideo debes iterare omnes confessiones totius vitæ, quia non est dubium morale de singulis peccatis, quæ in illa confessione dixisti, quæ determinare non potes. Similiter si in confessione generali scires unum peccatum non fuisse à confessore auditum propter somnum, & nescires, quod peccatum esset: non deberes repetere omnia peccata, quia non potes in tanta multitudine de singulis prudenter dubitare. Secus esset si in confessione brevi scires id evenisse; quia jam tunc posses de singulis peccatis in illa confessione dictis prudenter dubitare, an fuissent à confessario audita.

Quod autem quando est dubium circa aliquod peccatum in communi, debeat illud in communi pœnitens confiteri, probat sic. Quia ille qui scit, se commisisse aliquod mortale, & non recordatur, quale fuerit, tenetur illud in communi confiteri (ut *suprà* est habitum) & similiter qui dubitat de aliquo peccato mortali à se commisso, debet illud dubium confiteri: ergo etiam qui dubitat de aliquo peccato mortali in communi, an illud confessus fuerit, debet confiteri illud dubium: ergo si scis aliquod peccatum mortale non fuisse à confessario intellectum, vel si etiam de hoc prudenter dubitas, debes illud confiteri cum ea generalitate; licèt non scias in particulari, quale fuerit illud peccatum. Debes autem tunc determinare materiam quantùm fieri poterit, v.g. dicendo, Nescio, vel dubito, an confessarius audierit, vel perceperit unum peccatum grave meum, nescio quale fuerit, sed illo tempore solebam confiteri tales, vel tales species peccatorum. Hæc omnia Lugo, cujus doctrinam, & verba simul hîc transcribere volui ad solatium, & petitionem cujusdam viri doctissimi, & amicissimi, cui maximè placuit, & meritò.

Quæstio LXXXVII.

An quando pœnitens fassus est peccata certa, quæ fecit, de quibus tam ipse, quàm confessarius dubitarunt, an essent mortalia, teneatur iterum illa confiteri, si postea vel pœnitens, vel confessor sciat esse mortalia?

AFfirmant apud Palaum Sylvester *Confess.*1. *q.*3. & Victoria *de confessione, n.*168. Quia confessor non potest tunc judicare de causa prout oportet.

Sed respondeo: non teneri denuò illa confiteri, quia jam ea integrè confessus fuit, & ad valorem confessionis non requiritur, quod pœnitens, aut confessarius sciat illa peccata esse mortalia, ut ex dictis suprà constat. Sic Sanchez *lib.*1. *sum. c.*10. *n.*69.

Diana

Diana 3. *p. tract. 3. resol.* 91. Lugo *disp.* 16. *num.* 93. *pag.* 322. Cotduba *in sum. q.* 9. Booac. *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 3. *n.* 14. & communis, quam sequitur Palaus *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 12. *n.* 3. ubi ait, quod esto quod præceperit Christus confessario, ut quoad fieri poterit peccatorum gravitatem intelligat, ipsisque pœnitentibus eam declaret; non tamen valori Sacramenti eam cooditionem annexoit. Nec huic sententiæ omni ex parte opponitur Victoria, ut constabit attentè legeoti.

Quæstio LXXXVIII.

An pænitens qui non adimplevit praecedentis confessionis pænitentiam, teneatur illam confessionem reiterare?

Affirmant Angel. Sylvester, Fabius, & alij.
Sed certissimè respondeo: non teoeri, quia valor coofessionis præteritæ oon depeodet à peccato futuro. Sic communiter DD. quos novissimè sequitur Lugo *disp.* 16. *n.* 600. de quo *disp. de satisfactione.* Lege Palaum *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 12.

Quæstio LXXXIX.

An Confessiones bona fide facta post confessionem invalidam, debeant necessariò repeti?

Respondeo negarivè, quia illæ confessiones intermediæ bona fide factæ, verè fuerunt validæ. Sic Lugo *disp.* 16. *n.* 199. per hæc verba: Advettendutu tamen est, quod si aliquis ante decem annos; v. g. tacuit culpabilitet peccatum mortale, & postea in aliis confessionibus intermediis non recordarus est, nunc quando confessarius comperit vitium illius confessionis præteritæ, non debet obligare ad tepetendas omnes confessiones intermedias bona fide factas, sed solam illam, in qua fuit ille defectus, cùm aliæ omnes potuerint validæ, & fructuosæ esse dum illius sacrilegij non tecordatur. Sic Lugo, & ante illum Vasquez *q.* 92. *art.* 3. *dub.* 1. *n.* 9. Sanctius *disp.* 41. *n.* 19. Corduba *in sum. q.* 148. Granados *tract.* 9. *disp.* 2 2. *n.* 2. *pag.* 1168. Diana 3. *parte, tract.* 4. *resol.* 108. ubi ait hanc doctrinam sæpius in praxi eum à multis laboribus liberasse. Hurtado *disp.* 8. *diffic.* 7. (non 6. ut habet Diana,) Sa *verb. confess. n.* 9. Thomas à Iesu *c.* 6. *pag.* 125. Trullench *lib.* 4. *c.* 6. *dub.* 9. *n.* 14. & Bonac. *tom.* 1. *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 3. *n.* 6. & omnes.

Quæstio XC.

An quando iteratur confessio invalida eum confessario, qui priorem illam confessionem non audierat, necesse sit repetere distinctè, & in particulari omnia mortalia?

Respondeo: necesse esse omnia illa repetere, ac si nunquam pœnitens illa confessus fuisset; & insuper declarate illud peccatum quod tacuit, & sacrilegium, reddendo confessionem invalidam. Sic Navar. *cap.* 9. *num.* 19. & apud ipsum D. Anton. & Sylvester, Suarez *disp.* 22. (non 12. ut habes apud Bonacinam) *sect.* 6. *n.* 5. Ægidius *disp.* 7. *num.* 108. Bonac. *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 3. *n.* 15. Lugo *disp.* 16. *n.* 727. Thomas à Iesu *loc. cit.* & Palaus *loc. cit. n.* 4. Et ratio est, quia dicta confessio est omnino huic confessario ignota: ergo oullatenus deservire potest, ut sententiam absolutionis concedat.

Quæstio XCI.

An etiam debeant repeti omnia mortalia distinctè, quando iteratur confessio invalida cum eodem confessario?

Affirmant repetenda esse peccata distinctè, & specialiter, nisi confessur aliàs recordetur vel peccatorum, aut pœnitentiæ injunctæ, aut status pœnitentis, quæ tunc babebat saltem in confuso, Sylvester *verb. confess.* 1. *q.* 3. Navar. Suarez, Ægidius, Bonacina, quos ex parte sequitut Lugo *loc. cit.* Vasq. *q.* 91. *art.* 3. *dub.* 3. Sà *verb. confess. n.* 8. Toletus *lib.* 3. *c.* 10. *num. ultimo.* Valentia *disp.* 7. *q.* 11. *punct.* 3. Reginaldus *lib.* 8. *n.* 33. Henriquez *lib.* 5. *c.* 4. *n.* 4. Zerola *c.* 16. *q.* 14. & *c.* 21. *q.* 10. Layman *lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 9. *n.* 6. Mercerus *in* 3. *p* S. Thom. *q.* 9. *art.* 1. & alij communiter.

Sed probabiliùs respondeo: non debere necessariò omnia mortalia distinctè repeti à pœnitente, sed sufficere in eo casu, quod in generali se accuset de omnibus mortalibus, quæ in cunfessione invalida fassus fuerat, & in speciali, & distinctè declaret illud peccatum, quod tacuit, & sacrilegium ob hoc commissum, & si quæ de novo alia habet mnttalia, etiamsi confessarius nec prædictorum peccatotum, aut pœnitentiæ, tecordetur. Quia pœnitens in prima confessione, licèt invalidè, verè declaravit distinctè, & in specie injunxit pœnitenti pœnitentiam proportionatam: ergo nihil obstat, quominus suæ obligationi satisfaciat, etiam in genetali solùm se accusando, & dicendo: *Accuso me de omnibus peccatis, qua in confessione invalida tibi aperui, & insuper de illo peccato quod tacui, de sacrilegio ob hoc admisso, & de novo de hoc, & de hoc peccato.* Sic Adrianus *in* 4. *q.* 4. *de confession.* §. *si petas.* Med. *C. de confess. quæst. de confess. facta pravo Sacerdoti.* D. Anton. 3. *parte, tit.* 14. *c.* 19. §. 4. Thom. Sanchez *in manuscriptis de pœnitentia, dubit.* 112. quos omnes citat, & sequitur Granados, *in contr. tract.* 9. *disp.* 12. *n.* 5. & 6. *pag.* 1268. Ex quo iofertur: posse optimè pœoitentem, qui diu eidem confessario confessus est, reiterare uuo verbo omnes illas confessiones, dicendo, *Accuso me de iis omnibus, quæ ibi in aliis confessionibus confessus sum.* Quod quidem est optimum, & facile remedium, quando haber aliquod scrupulum de defectu aliquo in eis commisso, accusando se simul de illo defectu, si culpabilis fuit. Sic infert Lugo *loc. cit. n.* 643.

Quæstio XCII.

An repetenda sit confessio, eo quòd eà audità opotuit absolutionem differre, & redeunte pænitente, jam confessarius non recordatur confessionis?

Respondeo: non esse repetendam ullo modo, si confessarius pœnitentiam jam ei imposuerat; quamvis postea nec status pœnitentis, nec qualis fuerit injuncta pœnitentia, Sacerdos recordetur. Sic debent à fortiori docere Authores pro nostra sententia nuper adducti, & Lugo *n.* 636. Et idem dicendum est in casu, quo confessio fuerit longa, & per aliquos duraverit dies, ita ut tempore absolutionis jam confessarius non recordatur illorum peccatorum, quæ diebus præcedentibus audierat. Sic præfati Doctores, & docet praxis.

DISPV

DISPVTATIO VI.

De undecima qualitate Confessionis, quæ est, quod sit secreta, & auricularis.

QVÆSTIO PRIMA.

Quanam ratione Confessio debet esse secreta?

RESPONDEO, quod debet esse secreta; quia ad aurem Sacerdotis debet fieri, nisi aliud quærat necessitas. Sic habetur *in cap. omnis utriusque sexus*. Et est certa responsio, contra Hæreticos nostri temporis asserentes, esse necessarium confessionem publice fieri. Legantur Suarez *disp. 21. sect. 2.* Vasquez *q. 91. art. 4 dub. 1.* Lugo *disp. 15. sect. 5.* Ochag. *tract. 2. de Confess. q. 28.* & alij Moderni, qui id optimè etiam ex Concilio Trident. *sess. 14. cap. 5.* probant. Lege etiam Palaum *tom. 4. tract. 23. punct. 8.* & Trullench *lib. 4. c. 6. dub. 2. àn. 21.*

QVÆSTIO II.

An sit de substantia Confessionis, quod secretò fiat?

AFfirmant Scotus *in 4. distinct. 17. q. 1. art. 7.* Gabriel *q. 1. artic. 2. conclus. 3.* Angel. *verbo Confess. n. 29. 30. 32.* & id esse probabile docet Ricardus *distinct. 17. art. 3. q. 8.* & probari potest ex Concilio *loc. cit.* ubi ait modum confitendi secretò non esse alienum à præcepto divino: ergo.

Sed certissimè respondeo: non esse de substantia, aut de essentia Confessionis, quod sit secreta. Hæc responsio & apertè habetur in Trident. *sess. 14. c. 5.* ubi expresè ait Christum Dominum non prohibuisse modum publicè confitendi; & usus Ecclesiæ Vniversalis illam confirmat; siquidem sæpè videmus confessionem per interpretem fieri; & qui in mari periclitantur, publicè confitentur: ergo. Sic D. Thom. *in 4. dist. 17. q. 3. artic. 4. q. 3. ad 2.* Sotus *distinct. 18. q. 2. artic. 6.* Petrus Soto *lect. 11. de Confess. pag. 192.* (*non lect. 2.* ut habet Suarez apud me) Paludanus, Major, Adrian. Ruard. Medina, Castro, Cajetan. Cano, & Ricardus, quos citat, & sequitur Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 9.* Vasquez *q. 91. art. 4. dub. 1.* Navar. *c. 2. n. 8.* Layman *lib. 5. tract. 6. c. 6. n. 1.* Lugo *disp. 15. n. 39.* Granado *tract. 9. disp. 1. n. 1.* Hurtado *disp. 8. difficult. 1.* Villalobos *tract. 9. diffic. 30. n. 1.* & omnes communiter apud Trullench *loc. cit. n. 21.* & Palaum *punct. 8. cit. n. 2.* qui ad locum Concilij à parte contraria adductum respondent ibi Concilium loqui quantum attinet ad confessarium, non quantùm ad pœnitentem.

QVÆSTIO III.

An saltem sit de jure divino confessionem secretò fieri?

AFfirmant Henriquez *lib. 5. c. 2. §. 5.* & Granados *tract. 9. disp. 4. n. 8. pag. 1244.* licèt asserant hoc præceptum divinum non obligare pro semper ad Confessionem secretam.

Sed probabiliùs respondeo: nullum adesse jus, aut præceptum divinum obligans ad confessionem secretò faciendam: quia non est unde colligatur. Sic Suarez *sect. 2. cit. in fine,* Hurtado *loc. cit.* Valentia *q. 9. punct. 1.* Ochagavia *tract. 2. de Confess. q. 28. n. 3.* addentes neque præceptum adesse humanum scriptum; sed solum ex consuetudine obligari ad confessionem secretò faciendam, nisi adsit causa rationabilis publicæ confessionis. Sic etiam Lugo *disp. 15. n. 182. pag. 292.* & Villalobos *loc. cit. n. 2.* Palaus, & Trullench *loco citato.*

QVÆSTIO IV.

An possit quis licitè confiteri publicè, si adsit rationabilis causa?

NEgabunt Scot. Gabr. & alij ubi *suprà*.

Sed certissimè respondeo, licitè posse: imò laudabiliter, & utiliter, si id fiat absque scandalo, ob aliorum ædificationem, aut quia secretò nequeat pœnitens commodè confiteri. Sic omnes Doctores *suprà citati*. Et Armilla *verb. Confess. n. 24.* ex quibus constat, posse quem validè, & licitè duobus confessariis simul confiteri, quamvis ab uno tantùm possit licitè absolui. Lege Navarrum *c. 2. n. 8.* Vasquium *q. 91. art. 4. dub. 1.* Ægidium *disp. 6. dub. 2.* Bonac. *disp. 6. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 2. n. 23.* Palaus, & Trullench *loco citato.*

QVÆSTIO V.

An sit mortale absque rationabili causa publicè confiteri?

AFfirmant Henriquez *lib. 5. c. 2. num. 5.* Suarez *disp. 21. sect. 2. n. 19.* Valentia *q. 9. punct. 1. §. de confessione secreta*, & apud ipsum Sotus, & Navar. quos omnes citat, & sequitur Granados *tract. 9. disp. 4. n. 6.* Sylvester *confess. 1. q. 20.* Fagundez *de præcept. 2. lib. 3. c. 1. n. 13.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo non esse mortale, quia nec id est contra præceptum aliquod (ut *suprà* est habitum) nec contra Ecclesiæ consuetudinem ad id obligantem: ergo ad summum erit peccatum veniale ob id, & quia absque justa causa fama prodigeretur propria. Sic Bonacina *disp. 5. q. 4. sect. 2. punct. 2. §. 2. n. 13.* Petrus Soto *lect. 11. de Confess.* Hurtado *disp. 8. diff. 1.* Vbi nec esse id veniale, his verbis affirmat: Et quamvis non fiat ob rationabilem causam, sed quia ita placet pœnitenti, non est contra præceptum aliquod, quia non est contra aliquod divinum, ut supponitur in Tridentino; nec contra præceptum aliquod naturale, ut patet; nec contra aliquod Ecclesiasticum, quia non est contra aliquod scriptum, ut constat, nec contra aliquod consuetudine introductum, quia non est consuetudo confitendi secretò, quasi ex obligatione, qua sola consuetudine introducitur lex, & præceptum. Sic ille.

QVÆSTIO VI.

An peccet mortaliter Sacerdos, qui multos pueros in unum congregatos simul in confessione audit?

REspondeo peccare, si pueri sint doli capaces. Imò nec doli incapaces debent à Confessariis publicè interrogari, maximè de iis rebus, quæ ad eorum ignominiam possunt ab aliis memoriâ retineri, & adultis postea exprobrari. Sic Navar. *in cap. Sacerdos, de pœnit. dist. 6. n. 109. & in Man. cap. 8. num. 13.* Henriquez *lib. 5. cap. 2. n. 5.* & apud ipsum Medina, Sylvester, & Ricard. Suarez *disp. 21. sect. 2. num. 11.*

*n.*11.Granad.*tract.*9.*disp.*4.*n.*6. Bonac.*loc.cit.* Reginald.*lib.*6.*n.*85.Lugo *disp.*15.*n.*186.& Villalobos *loc. cit.n.*2.Trullench *lib.*4.*c.*6. *dub.*1.*n.*24. ubi ait, talem confessarium peccare peccato sacrilegij.

QVÆSTIO VII.

An confessio fieri possit per interpretem.

RЕspondeo posse,ut testatur usus Ecclesiæ,quando Sacerdos, & pœnitens sunt distincti idiomatis. Sic Sanch.*lib.*3.*de matrim.disp.*39.*n.*3.dicens esse sententiam omnium, Lugo *disp.*15.*n.*60. qui id probat,quia eo modo jam pœnitens manifestat sua peccata Sacerdoti,quantum sufficit : ergo.Layman *tr.*6. *c.*6.*n.*2. & alij omnes.

QVÆSTIO VIII.

An præcepto Ecclesiastico teneatur quis ad confitendum per interpretem.

RЕspondeo : non teneri,quia Ecclesia noluit suo præcepto obligare illum , qui non omninò solùm,sed coram alio posset confiteri,ut constat ex *cap. Omnis utriusque sexus* , ubi expressis verbis præceptum annuæ confessionis imponitur. *Vt omnis fidelis teneatur solus omnia sua peccata confiteri proprio Sacerdoti.* Vbi particula, *solus*,excludit obligationem confitendi coram alio. Sic Lugo *disp.*15.*n.*75.*pag.*273. & alij DD.*citati suprà disp.*3.*q.*62.& est omnium.

QVÆSTIO IX.

An saltem ad implendum præceptum divinum confessionis extra articulum mortis,teneatur quis per interpretem confiteri, quando alio modo non potest?

AFfirmant Sylvester *confessio* 1.*q.*15.*n.*16. Archidiaconus,& alij apud ipsum,Cano *relect.de pœnit.parte* 5.Lugo *disp.*15.*n.*65. *& sequent.*

Sed probabiliùs respondeo : non teneri.Quia jure divino nullus obligatur ad publicam confessionem (qualis censetur in hoc foro,quæ per interpretem fit) ut habetur in Trid.*sess.*14.*c.*5. Sic Cajet. *v. Confess. condit.*11. Soto *dist.*18.*q.*2.*art.*6.Martin. Ledesma 2. *p.*4.*q.*8.*art.*3. Victoria *n.*173. Petrus Soto *lect.* 11. (non 5.)*de Confess.*Medina *q.*19. *de modo secretè confitendi*, Major, & Paludanus *distinct.*17. quos omnes refert,& sequitur Suarez *disp.*36.*sect.*6.*n.*4.Vasquez *q.*91.*art.*3.*dub.*3.Ægid.*disp.*5.*dub.*10.*n.*75. Granados *controvers.*7.*tract.*1.*disp.*9.*n.*28.*pag.*1224.& pro hac parte citat Canum,& Sylvestrum *locis pro opposita citatis*.Henriquez *lib.*2.*de pœnit.c.*1.§.6. Navarrus *c.*21.*n.*36.Hurtado *disp.*8.*diffic.* 2 Bonac. *disp.*5. *q.*4.*sect.*1.*punct.*2.§.2.*n.*22. Valentia,*Summa Corona*, Reginald. & Zerola apud ipsum Fagundez *præc.* 2. *lib.*1.(non 2. ut apud meum Dianam habetur) *c.*6. *n.*6. Diana *p.*3. *tract.*4. *resol.*129. Filliuc. Villalob. Layman,& alij apud ipsum,& est communis,ut fatetur ipse Lugo *loc. cit. n.* 61. dicens esse probabilissimam sententiam Quam novissimè tuetur etiam Candidus *disquisit.*24.Luysius *de pœnit.disp.*31. *dub.*1.

QVÆSTIO X.

An saltem in mortis articulo teneatur quis divino præcepto ad confitendum per interpretem?

AFfirmant , & à fortiori , Sylvester , Cano , & Lugo *loc.cit.*Suarez,Granados,Candidus,Luysius *ubi suprà*, & nonnulli alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: Adhuc in dicto articulo non teneri pœnitentem ad confitendum per interpretem,ex vi præcepti divini confessionis, bene tamen ex vi præcepti naturalis legis charitatis erga seipsum,si de vera contritione dubitet. Quia periculum animæ præponderare debet jacturæ famæ , & aliorum bonorum externorũ. Sic Vasq. Cajet. Ægid. Layman,Diana,Hurt.Bonac. Fagund. *loc. cit.* & dicunt esse valde probabile Lugo,Suar.Luysius,& alij. An autem teneatur pœnitens in articulo mortis cõfiteri per interpretem omnia quæ habet mortalia,in casu quo non habeat contritionem,aut illam habere dubitat , diximus *suprà disp.*3. *q.*63. *&* 64. Tenent etiam nostram sententiam Palaus *tom.*4. *tractat.* 23. *punct.*8.*num.ult.* & Trullench *lib.*4.*c.*6.*dub.*2.*n.*22.

QVÆSTIO XI.

An ad valorem Sacramenti hujus requiratur quod pœnitens , si possit , propria voce confiteatur?

AFfirmant Ricard.*dist.*17.*art.*2. *q.*4.*ad* 4. Paludan.*q.*1 *art.*1.Alexand.Petrus de Soto,& nonnulli alij, apud Vasquez *q* 91.*art.*4. *dub.*4.*n.*1.*pag. mihi* 436.citat etiam pro hac parte Rutilius Benzonius *de fuga pestis*,*q.*5. *fol.mihi* 104. D.Thom.*in* 4. *dist.*17.*q.*3.*art.*4.*q.*3.Ratio eorum est , quia Concilium Florent.in decreto docet materiam hujus Sacramenti esse oris confessionem : ergo.

Sed certò respondeo,non requiri ad valorem confessionis , etiam casu , quo pœnitens possit propria voce confiteri.Quia ad valorem confessionis sufficit, quod pœnitens manifestet confessori sua peccata (si cætera adsint)actus enim qui est de necessitate Sacramenti quasi materia, non est præcisè oris confessio, sed manifestatio peccati. At hoc optimè fieri potest per nutus,vel scripturam:ergo. Sic S.Th.*in* 4.*dist.*17. *q.*3.*art.*4.*q.*2.*ad* 2.*& quodlibet.*1.*art.*10. ubi mutavit sententiam Vasq.*loc. cit.* Suar. *disp.* 21. *sect.* 3. Lugo *disp.*15.*n.*77.*pag.*275.Candid.*disquisit.*24.*art.*9.*dub.* 2 *pag.*18.Layman *lib.*5.*tr.*6.*c.*8.*n.*2. Villalob. *tr.*9. *diff.*32.*n.*1. Benzon. *loc. cit.* Hurtado *disp.* 8. *diff.*3. Ægid.*disp.*6.*dub.*1.& est communis sententia Theologorum,quos sequuntur Palaus *tr.*23.*punct.*8. *n.*6. & Trullench *lib.*4.*c.*6.*dub.*1. *n.*16. Qui bene ad argumentum contrarium respondent,quod Concilium affirmans oris confessionem esse materiam hujus Sacramenti , usum fuerit sermone *oris* ab eo quod frequentius accidit,non quia necessariò ore facienda sit. Vnde Tridentinum consultò omisit illud Verbum *oris*,& solùm dixit confessionem esse materiam.

QVÆSTIO XII.

An saltem ex vi præcepti teneatur pœnitens, si potest , propria voce confiteri?

AFfirmare videtur D. Augustin.*tom.*4.*lib de vera, & falsa pœnit. c.*10. ubi insinuat , esse de hoc divinum præceptum. Verba sunt hæc : *Præcepit enim Dominus mundatis,ut ostenderent ora Sacerdotibus,docens, corporali præsentia confitenda peccata,non per nuntium,non per scriptum manifestanda.* Sic ibi. Et D.Thomas *quodlibet* 1 *art.*19. esse saltem de hoc Ecclesiasticum præceptum,videtur clarè affirmare.

Sed longè multò probabiliùs respondeo : non teneri ex vi præcepti, quia longè probabilius est, non dari de hoc præceptum aliquod divinum,aut humanum scriptũ,ut bene probant Suar. *disp.*21.*sect.*3.*n.*4. Vasq.*q.*91.*art.*4.*dub.*4.*n.*7.Benzonius ex Soto,Hurt. *loc.cit.* & Lugo *disp.* 15: *num.* 78. ubi explicat verba

Augustini

Augustini (seu ut ipse ait, non Augustini, sed alterius Authoris, cujus est libet ille) obligabitur tamen pœnitens, cum potest, per voces ad confitendum, propter Ecclesiæ consuetudinem, quæ obligationem absque dubio includit, sive gravem ex suo genere, ut multi affirmant, sive levem, ut alij, de quo statim. Sic docent prædicti Doctores, & alij mox *citandi.*

QVÆSTIO XIII.

An obligatio quam habet ex consuetudine pænitens ad confitenda per voces sua peccata, sit ex suo genere gravis?

NEgat Villalobos *tom.* 1. *tract.* 9. *difficult.* 32. *n.* 1. quem citat, & sequi videtur Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 117. Quibus ego addo Benzonium *loc. cit.* & Petrum de Ledesma *in summa, c.* 21 *de pœnit. concl.* 2. *vers. Acerca desto as conclusiones. Et vers. en esto convenien* (qui & citant Sotum *in* 4. *dist.* 19. *q.* 2. *art.* 6. pro hac parte) docentes dictam obligationem ex suo genere solùmmodo levem, & dumtaxat sub veniali ligare.

Sed probabiliùs respondeo, ex suo genere esse gravem, licèt excusari possit pœnitens in aliquibus casibus, ut si id faciat cum rationabili causa, & cum aliquibus circumstantiis, ut infrà explicabimus. Sic Suar. & Vasq. *locis cit.* Lugo *loc. cit. n.* 79. *&* 86. Ægid. *disp.* 6. *dub.* 1. *n.* 3. Toletus *lib.* 3. *summa, c.* 6. *n.* 1. Valentia *q.* 11. *punct.* 1. Fagundez *de præcept.* 2. *lib.* 3. *cap.* 1. *n.* 8. Qui citat Sotum *in* 4. *dist.* 17. *quæst. unica, in fine,* pro hac parte, sed non ita bene, cum potiùs (ut notat Suarez) apertè doceat, non esse illicitum confiteri per scripturam in præsentia Sacerdotis. Hurtado *disp.* 8. *diffic.* 3. ubi docet licitam esse confessionem scriptura, nutibus, aut aliis signis factam, quando nequit fieri voce absque nimia verecundia, aut absque alia nimia difficultate, quia consuetudo voce confitendi non est eum tanto rigore introducta. Sic ipse. Necnon Palaus *tract.* 23. *punct.* 8. *n.* 8. & penes ipsum Canus, Bonac. Layman, Sà, & alij.

QVÆSTIO XIV.

An si pænitens extra necessitatem daret Sacerdoti Confessionem in scripto, & post illam lectam subjungeret per voces, & his omnibus me accuso, *sufficienter satisfaceret consuetudini Ecclesiæ, & suo debito?*

NEgabunt consequenter, qui negatunt, satisfacere pœnitentem, si uno verbo dicat, *Accuso me de omnibus peccatis illis quæ tu scis,* casu quo Sacerdos aliunde per visum, aut per narrationem extra confessionem noverat peccata; hi autem sunt Summa Confessorum, & Vega, ut vidimus *suprà disp.* 5. *q.* 16. Negat insuper & Vasquez *q.* 91. *artic.* 4. *dub.* 4. *n.* 7. sed certè non consequenter; cum ipse *n.* 6. antecedenti concedat, posse aliquem uno verbo confiteri peccatum, cui confessarius præsens fuit dicendo, *Accuso me de illo peccato heri commisso, ut tu bene nosti.* Si ergo sufficit illud unicum verbum, quando aliunde per visum, vel narrationem extra Sacramentum confessarius habet notitiam peccatorum (ut bene in hoc ipse, & nos cum communi *ubi suprà*) cur non sufficiet post lectam confessionem in scripto ab ipso Sacerdote, & habita jam notitia omnium peccatorum, dicere illi, *Accuso me de omnibus his peccatis, quæ ex Scriptura cognovisti?* Vide.

Probabiliùs multò respondeo: Sufficienter satisfacere pœnitentem debito suo, si proposito modo confiteatur. Quia jam ore confitetur, quantùm satis est. Sic debent docere Navar. Medin. Sà, Suar. & Layman *loc. q.* 16 *cit.* & tenet expressè doctissimus P. Lugo *disp.* 15. *n.* 89. *pag.* 176. *&* *n.* 84. *pag.* 177. Benzonius etiam *de fuga pestis q.* 5. *fol. mihi* 106. & etiam Vega 1. *parte Sum. c.* 63. *casu* 37. *col.* 645. non tamen consequenter, ut ex dictis constat: sic etiam Palaus *loc. cit. vers. Verum,* per hæc verba. Si verò ut faciliùs, & aperiùs peccata commissa Sacerdoti explices, ea scripsetis, & postmodùm coram Sacerdote legas, vel si illi tradas legenda, finita lectione affirmes, te de omnibus illis accusare, & dolere, absolutionemque petere, non est dubium obligationi confessionis satisfecisse: illa enim confessio non scriptura, sed verbis fieri censenda est. Sic Palaus.

QVÆSTIO XV.

An etiam satisfaceret pænitens suæ obligationi, si ostensa confessione in scripto, antequam Sacerdos illam legeret, se accusaret dicendo: Accuso me de his peccatis, quæ in hac charta sunt scripta?

NEgant Sotus *in* 4. *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 6. & Candidus *disq.* 24. *art.* 9. *dub.* 2. docentes, necessarium esse adhuc ad valorem confessionis, quod in eo casu pœnitens, cum singula peccata Sacerdos legit (aut omnia ab ipso lecta fuerint) ore dicat se illa fecisse, seque de illis accuset voce, vel nutu capitis, si mutus fuerit. Negat etiam (licèt non ita rigidè) Lugo *loc. cit. n.* 82. 83. *&* 84. dicens, quod quamvis ad valorem Sacramenti sufficiat mera Scriptura Sacerdoti præsenti data, ad obligationem tamen præcepti non sufficiat, quod antecedenter dicat, in illa scriptura esse sua peccata, & se de illis accusare, nisi postea singulis, vel omnibus lectis, se de illis ore accuset.

Sed probabiliùs respondeo, omnino satisfacere pœnitentem suæ obligationi, si proposito modo confiteatur. Nam in primis ad valorem Sacramenti revera sufficit, ut docent Lugo, Vasquez, & Suarez *loc. cit.* & Petrus de Ledesma *in Summ. c.* 21. *de pœnit. conclus.* 2. *pag. mihi* 509. & communis. Rursus, etiam est sufficiens ad implendum præceptum ortum ex consuetudine Ecclesiæ; si quidem ore, & voce fatetur pœnitens illa quæ sunt ibi scripta peccata, esse sua, seque de illis accusare: ergo. Valde enim accidentarium est, quod ante, vel post de illis pœnitens ore se accuset, sicut est quod antea, vel post de illis contritionem habeat, dummodo ad absolutionem ab illis procedat. Sic meo videri sentit Benzonius *q.* 5. citata, *fol.* 106. *versu Quartò.* Legantur Filliuc. *tract.* 7. *n.* 14. & Trullench *lib.* 4. *de Sacram. c.* 6. *dub.* 1. *n.* 29.

QVÆSTIO XVI.

An puella, v.g. quæ ob nimiam verecundiam peccata sua ore explicare non valet, licitè possit per scriptum præsenti Sacerdoti confiteri?

NEgat Navar. *in Man. c.* 21. *n.* 36. (*non c.* 11. *n.* 6. ut citatur à Petro de Ledesma) docens, id esse mortale. Negant & alij existimantes, id ad minus esse veniale. Sic innuit Fagundez *de præc.* 2. *lib.* 3. *c.* 1. *n.* 9. Qui pro hac parte citat Ægidium, Scotum, & Valentiam. Idemque innuit Diana 3. *p. tract.* 4. *resol.* 127. qui etiam affert pro hac sententia Vasquium, Laymanum, & Hurtadum. At neuter citat hos Doctores, ut *infrà* videbimus.

Sed probabiliùs respondeo, licitè posse necdum peccare venialiter in eo casu prædicto modo confitendo, præsertim, si confessione lecta à Sacerdote, pœnitens dicat: *Accuso me de his quæ legisti.* Quia in hoc casu, aut

aut non obligat consuetudo confitendi per voces, aut sufficienter illis satisfit per illa duo verba, *Accuso me de his quæ legisti.* Sic docent Scotus *in 4. dist. 17. quæst. unica, in fine*, quem citauimus suprà *quæst. 13.* Ægidius *disput. 6. num. 3. concl. 3.* vbi ait: Qui ob nimiam verecundiam valde difficultatem sentit, potest peccata scripto, aut nutu confiteri. Sic ille ex Canò, & Suario *disp. 21. sect. 3. n. 6.* id expresse docente per hæc verba, aliquando etiam nullum erit peccatum, si ex rationabili causa mutatio fiat: erit autem rationabilis causa, non solùm absoluta impotentia vtendi propria voce, quod indubitatum est: sed etiam magna difficultas, aut nimia verecundia, vt prudenter aduertit Cano. Sic Suarez. Et idem insinuat Sotus *in 4. dist. 18. (non dist. 19.* vt habet P. de Ledesma) *q. 2. art. 6. §. si verò* (quamuis, vt verum fatear, non loquatur expresse de nostro casu) & docet ex Cano Valentia *disp. 7. q. 11. punct. 1. in fine*, per hæc verba. Imò Canus etiam *in relect. de pœnit. p. 6.* censet, posse secundum prudentiam confessarij, quandoque ad sublenandam nimiam pœnitentis verecundiam (vt alicuius puellæ v. g.) licitè fieri confessionem scripto, sine voce. Quod & ego ita credo. Sic Valéria, & Hurtado *disp. 8 diff. 3. in fine*, expresse docet, id licere. Quod idem ex Cano, Valentia, & Suario docet Layman *tract. 6. cap. 6. n. 3.* Sà *verb. Confessio, num. 13.* Lugo *disp. 15. n. 85.* Petrus de Ledesma *loc. cit.* Ochagauia *tract. 2. de confess. q. 28.* & Vasquez ex Cano *q. 91. art. 4 dub. 4. num. 7. in fine.* Filliucius *tr. 7. n. 14.* & Benzonius *loc. cit.* Qui id probat ex facto D. Basilij, & D. Ioannis Eleemosynarij, qui mulieribus valde de peccato verbo manifestando erubescentibus, mandarunt peccata scribi in charta, qua lecta, remissionem peccatorum eis misericorditer contulerunt: lege Palaum *tom. 4. tr. 23. punct. 8. num. 8.* & Trullench *lib. 4. de Sacrament. cap. 6. dub. 1. num. 26. fine.*

QVÆSTIO XVII.

An tempore præcepti teneatur per scriptum confiteri præsenti Sacerdoti, qui aliter confiteri non potest?

NEgant teneri quem, sed potiùs excusari in eo casu à præcepto confessionis, Sotus *in 4. dist. 18. q. 2. art. 6.* Caiet. *verb. Confessio, condit. 11.* Ricardus *dist. 17. art. 2. quæst. 5.* Nauar. *cap. 21. num. 36.* Victoria *num. 173. (non 137.* vt habes apud Suarium) Medina, & Ledesma, quos citant Suarez *disp. 36. sect. 6. num. 5.* Vasquez *quæst. 91. art 4 dub. 5.* ita etiam sentiunt Valentia *disput. 7. quæst. 11. punct. 1.* Barbosa *in decret. Gratiani, part. 2. de pœnit. dist. 1. cap. 89. num. 3.* Naldus *in Summ. verbo Mutus, num. 1.* & hanc opinionem esse probabilem defendunt Fagundez *de præcept. 2. lib. 2. cap. 1. n. 6* & Diana *5. p. tr. 6. resol. 4.* vbi affirmat mutum, etsi sciat scribere, non teneri confiteri per scripturam. Sic ipse, & ante ipsum Vega *1. p. Summæ, c. 63. casu 37. col. 645.* & postea Palaus *punct. 8. cit. n. 11.* quia non est credendum ad hunc modum confitendi quem aliquo præcepto obligari.

Sed probabiliùs respondeo, teneri per scriptum confiteri: tam ob implendum præceptum diuinum, quàm Ecclesiasticum. Quia præceptum confessionis obligat, quoties sine notabili incommodo geri potest: at ex confessione facta scripto non potest sequi majus incommodum, quàm ex confessione facta per voces; ergo. Nec est considerabile, aut morale illud periculum, quod fingunt contrarij, quod scilicet scriptura de se est exposita periculo, cum possit retineri à confessario, vel perdi, & publicari peccatum: quia huic periculo facilè potest occurri, si pœnitens vel coram Sacerdote peccata scribat, vel antea scriptam chartam in manibus asseruet, ne decidat, & post lectam à confessario, statim comburat, vel in minutissimas partes discindat. Sic Cajet. *loc. cit.* sibi aliqualiter contrarius. Sylvest. *verb. Confessio 1. q. 15.* qui pro hac parte inter alios, affert S. Thom. *dist. 18. q. 3. art. 4. q. 3. ad 2.* Palud. *quæst. 1.* Maior. *quæst. 2. ad 3.* Petrus Sotu *lect. 11. de confess.* Suarez, & Vasquez *loc. cit.* Ægidius *disp. 5. n. 78.* Henriquez *lib. 5. cap. 4. n. 8.* dum de muto loquitur, Fagundez *loc. cit.* Granado *contr. 7. tract. 1. disp. 9. num. 4.* Lugo *disp. 13. num. 87.* Hurtado *disput. 8. diff. 4.* qui non benè citat Henriquez pro contraria sententia, qui loquendo de muto, nostram tuetur profectò *loc. cit.* & absolutè loquendo eandem docuit *lib. 4. cap. 4. num. 4. in fine*: sic etiam Petrus Fay, Megala, & Alphonsus de Leone apud Dianam *loc. cit.* quibus addi possunt Nugnus *q. 6. art. 6. diff. 3. pag. mihi 398.* Candidus *disquisit. 14. art. 29. dub. 10. pag. 88.* Layman *tract. 6. cap. 6. n. 4.* qui satis confusè loquitur, & magis confusè citat nonnullos Authores. Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. vltimo, n. 6.* & apud ipsum Pesantius *in additi. q. 10. pag. 976.*

QVÆSTIO XVIII.

An mutus, qui nescit scribere, teneatur per nutus, & signa confiteri, ad implendum præceptum confessionis?

REspondeo: teneri, quia potest, absque inconvenienti, signis, aut nutibus confiteri, quantum sufficiens fit: ergo ad id tenetur. Sic Naldus *verbo mutus, n. 1.* dicens, illum posse à Confessario absolvi, casu, quo explicet aliquid, quod intelligatur. Et Anton. Ferdinandez *part. 2. docum. 4. n. 33.* affirmat, posse confessarium tempore, quo obligat præceptum confessionis, absolvere mutum, qui præbet signa doloris, etiamsi nullum possit ex ejus signis intelligere peccatum, & alius non adsit confessarius, qui meliùs intelligat: sic ille. Et ex illo Diana *5. part. tract. 6. resol. 3.* & apud illum, Alphonsus de Leone, Megala, Balboa, & Hurtado, quibus addi possunt Suarez *disp. 21. sect. 3. n. 2.* Navar. Angles, Cajet. & Rodriguez, quos affert, & sequitur Sanctius *disp. 32. n. 8.* & est communis Doctorum.

QVÆSTIO XIX.

An mutus, qui solùm per nutus potest confiteri, licitè possit absolvi, etiam extra tempus, quo obligat præceptum confessionis?

NEgare videntur Fernandez, Naldus, Megala, & Diana *loc. cit.* Henriquez *lib. 5. cap. 12. num. 3.* & alij. Quatenus solùm concedunt, id posse fieri tempore, quo confessionis præceptum occurrit. Imò Medina citatus ab Henriquez id limitat pro solo mortis articulo.

Sed probabiliter respondeo: etiam posse licitè confiteri, & absolvi aliquoties extra tempus præcepti. Quia si validè potest (ut omnes fatentur) non est æquum, ut cogatur mutus, sine culpa propria, carere diu tam magno Sacramenti remedio. Sic loquendo de pœnitente ignaro linguæ, tenet Possevinus *de officio Curati, c. 7. n. 14. pag. mihi 194.* & Lopez *1. part. instruct. c. 27. post medium, pag. mihi 548.* Loquendo etiam de muto, & Sotus apud ipsum.

QVÆSTIO XX.

Quonam modo possit confiteri Mutus?

HVic quæstioni respondet Possevinus *loc. cit. n.* 15. *pag. mihi* 195. sic dicens. Quæres fortè, quid agendum cum muto? respondeo. Si Curatus eum nullatenus intelligit, adhibeat domesticos mutum intelligentes, & per ipsos faciat interrogationes per nutus, & antequam mutus respondeat, faciat interrogantes auertere se, ne videant quid mutus respondeat. Et *infrà*. Si mutus non valet confiteri peccata absque cognitione interpretis, admoneat interpretem de obligatione celandi audita, & audiat liberè. Sic ille.

Sed clariùs ego respondeo: posse quidem mutum, si velit, sic per interpretem in dicto casu confiteri, & absolui, non tamen ad id teneri. Quia nemo tenetur ad explicanda peccata confessori per interpretem, nisi in articulo mortis, iuxta dicta suprà *quæst.* 9. & 10. Sic expressè Henriquez *lib.* 5. *cap.* 2. *n.* 6. & apud ipsum Nauar. *c.* 21. *n.* 36. Ricardus, Caiet. Sotus, Capo, & alij. Sà *verb. confessio, n.* 13. & communis.

QVÆSTIO XXI.

An surdus teneatur confiteri?

REspondeo teneri, quia sine notabili incommodo potest. Sic docent communiter Doctores.

QVÆSTIO XXII.

An surdus teneatur per scriptum confiteri, si aliter nequeat commodè explicare peccata?

NEgat Diana 5. *part. tr.* 6. *resol.* 5. & negant alij Doctores, quos *suprà q.* 17. retulimus, quibus addi potest Possevinus *loc. cit.* vbi id pœnitentis relinquit arbitrio, dum solùm esse bonum, si hoc faciat, docet per hæc verba. Quid agendum cum surdo. Respondeo: Caueat Curatus, ne ab aliis audiatur: excipiat illius confessionem loco remotiori, & hunc non interroget, nisi de puris necessariis in mortalibus, & euitet fatigationem suam, & surdi. Si nouit scribere, bonum erit si scribat peccata venialia, quæ generali tione faciat confiteri. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo teneri, vt *suprà loc. cit.* habitum est. De modo autem, quo se debeat gerere confessarius in confitendo surdo, optimè loquutus fuit Possevinus. Obseruetur.

DISPVTATIO VII.

De contritione requisita ad valorem Confessionis, quæ est eius duodecima qualitas, seu conditio.

QVÆSTIO PRIMA.

Quanam ratione Confessio debeat esse Lachrymabilis?

RESPONDEO, quod debet esse lachrymabilis, quia debet fieri cum dolore, & displicentia peccatorum commissorum, & cum proposito nec illa iterum, nec alia committendi. Sic communiter Doctores. Legantur circa hanc materiam quæ suprà diximus *disp.* 1. *à q.* 11.

QVÆSTIO II.

An Sacramentum pœnitentiæ possit esse validum & fructuosum sine contritione, vel attritione?

AFfirmât Rosella *verb. Confessio* 2. §. 1. & Syluest. *confessio* 1. §. 24. qui pro hac parte citat Scot. *in* 4. *dist.* 14. *q. vlt. art.* 3. Sed immeritò, quia Scot. *loc. cit. q.* 4. & *dist.* 16. expressè docet, inutile esse Sacramentũ pœnitentiæ absque contritione, vel attritione. Vnde

Certissimè respondeo, nec fructuosum, nec validum posse esse, absque contritione, vel attritione, quia dolor est pars essentialis huius Sacramenti: ergo absque illo nullo casu potest subsistere. Sic S. Th. 3. *part. q.* 84. *art.* 1. *ad* 1. & *q.* 86. *art.* 6. Capreol. Nauar. Couar. Vega, & alij, quos refert, & sequitur Suar. *disp.* 10. *sect.* 3. *n.* 8. Lugo *disp.* 14. *n.* 4. & est communis Theologorum. Videatur Candidus *disquis.* 24. *art.* 10. Machado *tom.* 1. *lib.* 2. *part.* 4. *tract.* 5. *docum.* 6. qui id benè ex Trident. *sess.* 6. *cap.* 7. & 14. probat.

QVÆSTIO III.

An dolor necessariò requisitus ad valorem Sacramenti, debeat confessionem præcedere?

AFfirmât Ægidius *disp.* 4. *dub.* 6. (*non* 4. vt citatur à Candido) *n.* 44. & 45. Layman *lib.* 6. *tract.* 6. *c.* 4. *n.* 4. & Ochagau. *tract.* 1. *de Confession. q.* 18. *n.* 5. docentes necessariò debere præcedere ipsam confessionem, prioritate non solùm naturæ, sed etiam temporis, quia aliàs confessio solùm esset peccatorum narratio, vt ait Palaus *tract.* 23. *punct.* 7. *num.* 11.

Sed longè probabiliùs respondeo, non debere necessariò præcedere, sed sufficere etiam, vt eliciatur in ipsamet confessione, vel etiam facta confessione, antequam pœnitens absoluatur, quia dolor ideo est necessarius in confessione, vt hæc rationem habeat accusationis, & non simplicis narrationis: sed confessio sufficientem habet rationem accusationis per actum doloris in ipsamet confessione, vel subsequenter ad ipsam confessionem elicitum, cum quo ipsi absolutioni subjicitur: ergo. Sic Nauar. *in Man. c.* 1. *n.* 22. Suar. (quidquid Layman dicat) *disp.* 20. *sect.* 4. *n.* 31. Vasq. *q.* 92. *art.* 2. *dub. vnico, n.* 17. Henriq. *lib.* 4. *c.* 28. *num.* 3. Bonac. *disp.* 5. *q.* 3. *punct.* 2. *n.* 18. (non 8. vt habet Lugo (Ochagau. *tract.* 1. *de Confess. q.* 30. *n.* 2. (sibi iam contrarius) Fagundez *de* 2. *præc. lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 10. & apud ipsum Toletus *lib.* 3. *c.* 5. *n.* 2. Medina *C. de pœnit. §. Noto tamen*, & Maior *in* 4. *dist.* 13. *q.* 3. Lugo *disp.* 14. *n.* 13. *pag.* 229. dicens, esse communem omnium Theologorum. Candidus *disquis.* 24. *art.* 6. *n.* 3. & 6. Hurt. *disp.* 6. *diff.* 10. Filliuc. *tr.* 7. *c.* 6. *q.* 9. & etiam (credo) Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 134. Llamas 2. *p. method. c.* 2. §. 11. *pag. mihi* 158. & alij communiter, quos nouiter sequitur rursus Diana *p.* 9. *tr.* 9. *resol.* 37. & Ioseph de Ianuario *in resol. Theol. moral. p.* 1. *resol.* 29.

QVÆSTIO IV.

An quando quis iterum confitetur eadem peccata à quibus iam directè fuerat absolutus, teneatur habere nouum dolorem eorundem peccatorum?

AFfirmant Henriquez *lib.* 4. *cap.* 16. *num.* 7. per hæc verba: Qui noua confessione repetit peccatum, de quo directè absolutus est, habere debet nouum eiusdem peccati dolorem, qui subjiciatur formæ nouæ absolutionis, sicut & nouam confessionem peccati, vt probat piorum hominum vsus, & consuetudo. Sic Henriquez, & Filliucius *tr.* 1. *cap.* 3. *num.* 77. quos

quos citat, & sequitur Diana 3. *part.tr.4.resol.116.* quibus ego addo Gabrielem Vasquez *quæst. 92. art.3 dub.5 in fine*, Bonacinam *disp.5. quæst.4 punct.4. n.1.* & Ioannem Sanctium *in selectis disput.1.n.22. pag mihi* 8. & rursus Diana *vbi infra*, & Bernal. *de Sacram. disput.6. sect.4.num.73.*

Sed æquè probabiliter respondeo: non teneri ad habendum nouum dolorem formalem. Quia repetita confessione vocali, reperitur, saltem virtualiter, dolor præcedentis confessionis, perseuerantis adhuc moraliter, & virtualiter. Sic Petrus de Ledesma *in Sum.cap.4.de Pœnit.vers. la segunda duda es,pag. mihi* 322.vbi ait, hanc sententiam esse probabiliorem, & communiorem inter Theologos, Ioan. de Cruce *in suo director.part.2. de pœnit.q.1.dub.6.concl.2.fol. mihi* 174. Salas *in manuscriptis de pœnit.quæst.*84.*art.10.* quos nouissimè refert, nec audet reprobare P. Lugo *disp.14. à n.31. & sequent.* Imò potiùs illorum sententiam validis argumentis confirmat. Et meritò, quia (vt Diana dicit) ex ea possunt confessores multos scrupulos sedare: præsertim illorum, qui confitentur de peccatis venialibus ordinariis, & cum illis de aliquo peccato mortali aliàs confesso, & absoluto, nam in tali casu, & in tali confessione, non tenentur elicere nouum actum doloris, & contritionis. Lege Dianam *p.9.tr.9.resol.51.* & me citato *p.10.tr.16.res.30.* & Thomam Tamburinum, penes illum.

Qværstio V.

An saltem quando quis obliuiscitur vnius, aut alterius peccati, & statim post absolutionem recordatur, & addit illud indigeat nouo actu doloris?

AFfirmant communiter Doctores docentes, non posse eundem dolorem, qui est materia proxima, deseruire ad duplex Sacramentum pœnitentiæ. Et quidem probabiliter satis id docent.

Sed non minùs probabiliter respondeo non indigere nouo doloris actu, quia in virtute prioris doloris, adhuc virtualiter manentis, potest ab illo peccato absolui. Nam dolor prior, vt in virtute extensus ad peccata oblita, perinde valet ac si esset nouus dolor de solis peccatis oblitis. Sic Lugo *de pœn. 14.n.27.* qui id ex praxi his verbis confirmat: nam licèt vnus, vel alius confessarius admoneat fortasse pœnitentem in prædicto casu, de renouando dolore; alij tamen omnes communiter id non faciunt. Eadem item praxis est in moribundo, qui propter instans mortis periculum absoluendus est, audito vno, vel altero peccato: & deinde prosequenda est confessio de aliis; tunc enim non solet postea cogi ad renouandum dolorem post primam absolutionem, sed absoluitur secundò ab aliis peccatis, ex vi prioris doloris moraliter permanentis. Sic Lugo, qui latè, & doctè aliis instantiis id probat, & ante illum Henriquez *loc.cit.* & me citato Diana *loco nuper adducto.*

Qvæstio VI.

An actus doloris, si per multum temporis præcedat confessionem, aut absolutionem, sufficiens sit ad efficiendam confessionem validam?

NEgant esse sufficientem, si per multùm temporis, siue limitatione præcedat, in primis Præpositus *in 3.part.* D. Thom. *quæst.2. de contrit. dub 1.n.40.* & ex illo Diana *5.p.tract.14.resol.67.* dum solùm ad vnum diem hoc tempus per hæc verba, extendant: Cùm aliquis (inquiunt) vespere examinans conscientiam, elicit contritionem peccatorum, proponens sequenti die confiteri, validum est Sacramentum, quantum est ex parte contritionis, licèt nullum alium actum contritionis eliciat. Sic illi.

Negat etiam Granados *controu.7.tr.3. disp.3.n.7.* vbi sic ait: Dicendum ergo est, tandiu solùm posse præcedere dolorem, quamdiu virtualiter permanserit; hæc autem virtualis permanentia non aliter explicari debet, quàm in aliis euentibus. Dicetur ergo virtualiter dolorem perseuerare, quamdiu si pœnitens interrogetur, cur doluerit, possit sine noua deliberatione respondere, se doluisse vt confiteatur, & non retractasse dolorem, quia vult confiteri. Sic Granados.

Sed æquè probabiliter respondeo: sufficere ad validam efficiendam confessionem, quantumvis per multum temporis spatium præcedat dolor absolutionem, dummodo postquam semel habitus est, nec expresè, nec implicite retractetur. Sic Hurtado *disp.1. de Sacr.in genere, diffic.11.in fine*, docet per hæc verba: In pœnitentia verò post actus pœnitentis, multo tempore post, potest absolutio validè conferri: sicut etiam ex judicio forensi (instar cujus pœnitentia est instituta) multo tempore post discussionem causæ fieri solet absolutio, aut condemnatio: toto scilicet tempore post, quo actus pœnitentis dicuntur moraliter permanere: tandiu autem dicuntur moraliter permanere, quamdiu permanent habitualiter, idest quamdiu non retractantur, neque expresè, neque implicitè. Sic Hurtado, & sic meo videri, etiam Candidus *d.squæs.24. art.6.n.2.p.12.* vbi sic ait: Dolor tempore præcedens confessionem, sufficit ad Pœnitentiæ Sacramentum suscipiendum: quia sicut absolutio datur aliquando, etiamsi multis antè diebus præcesserit confessio, quæ censetur moraliter præsens confessario, quatenus confessor absoluens recordatur peccatorum in confessione receptorum: ita impendi potest absolutio, licèt dolor præcesserit confessionem; moraliter enim coniungitur confessioni, quæ fit virtute illius doloris antea eliciti; & illa confessio censetur dolorosa virtute præcedentis doloris relati ad confessionem. Sic ille. Qui omnia desumpsit ex Bonacina, & non citat illum, sed Sotum *dist.17. q.1. art.3.* & Suarium *disput.20 sect.4.n.29* & bene, licèt non ita clarè loquantur. Approbat etiam nouissimè hanc meam sententiam doctus Diana *part.9. tr.9. resol.51.*

Qvæstio VII.

An dolor requisitus ad confessionem, necessariò debeat elici à pœnitente ex intentione confitendi peccata?

AFfirmat Bonac. *disp.5.q.3. punct.2.n.117. pag. mihi* 117. docens: dolorem requisitum debere necessariò referri formaliter, vel virtualiter ad confessionem: ita vt pœnitens dolere debeat de peccatis cum proposito illa confitendi, vel recogitare cum dolore peccata sua, vt illa confiteatur. Sic etiam tenent alij recentiores, quos suppresso nomine refert Lugo *disp.14.n.36 pag.233.* & meo videri Suarez, & Candidus *loc.cit.*

Sed probabiliùs longè respondeo, non debere necessariò dolorem esse elicitum ex intensione formali vel virtuali confitendi, sed sufficere, esse elicitum absque memoria confessionis, dummodo ex illo postea pœnitens excitetur ad examen peccatorum, & ad illa confitenda. Quia si quis ex metu gehennæ habeat attritionem, & postea ad impetrandam Dei gratiã velit cõfiteri, & absoluatur, concurrunt omnia, quæ ad ritè suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur à Trid. *sess.14.c.4.* ergo licèt in ipso dolore pœnitẽs nõ recor-

detur confessionis, optimè poterit postea vti illo dolore ad obtinendam absolutionem. Sic Reginaldus *lib.5. n.54.* quem citat, & sequitur Lugo *disp.14. n.37.p.133.* Qui aliis instãtiis id latè, & probè probat.

QVÆSTIO VIII.

An ad recipiendum effectum Sacramenti pœnitentiæ sufficiat habere attritionem?

NEgant Magister, D.Bonau.Hugo, & Ricard. de S.Victore, Gabriel, Major, Medina, Adrianus, & alij quos referunt Suarez *disp.20. sect.1.n.3.* Vasq. *q.92.art.1.dub.2.n.1.* & Hurtado *disp 6 diff.2.*

Sed iam certissimè respondeo: sufficere. Quia sic clarè colligitur ex Trident. *sess.14.c.4.* vbi loquens de attritione, ait: *Et quamuis sine Sacramento pœnitentiæ, per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat: tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento pœnitentiæ impetrandam disponit.* Sic Concilium. Et sic S.Th.Scot.Palud.Capreol.D.Anton.Syluest.Ruard. & Can. Quos citant, & sequuntur Suarez, Vasquez, & Hurtado. Nugnus *in addition.q.9.art.1.* Candid. *disquisition.24 art.11.n.2.* Lugo *disp 5.n.130.* & iam communis omnium, vt dicunt Bonac. Ægidius, & Layman relati à Palao *tom.4.tract.13.punct.3.n.2.*

QVÆSTIO IX.

An etiam sufficiat habere attritionem, vt talem cognitam?

NEgant Sotus *in 4.dis.18.q.3.art.2. in fine, & lib.2. de natura, & gratia, cap.15.* Victoria *in relect. de potest. Ecclesiæ, quæst.2.* Vega *lib.13.in Trident. cap.34.* Corduba *lib.1.quæst. Theolog.q.2.* & alij, quos affert Suarez *loc. cit.n.7.* existimantes: ad effectum Sacramenti recipiendum necessariam esse attritionem existimatam contritionem, quia tam in lege naturæ, quàm veteri fuit contritio necessaria ad remissionem peccati: ergo etiam erit in lege gratiæ.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, sufficere attritionem, vt talem cognitam, nec oportere reputare illam contritionem, vt effectus Sacramenti conferatur. Quia id clarè significat Trident. *loc. cit.* dum nulla facta mentione existimationis dictæ, absolutè docet, attritionem disponere ad impetrandam gratiam in Sacramento Pœnitentiæ. Et certè parum facit, aut nihil, quod attritus sciat, vel cognoscat, vel suspicetur, se attritum: vel non cognoscat, quia illius scientia, vel cognitio non variat efficaciam, & virtutem Sacramenti, quia attritus redditur contritus, siue sciat, siue ignoret, hoc enim per accidens est. Llamas *2.part. Meth.c.2.§.6.* Sic S. Th. *dist.17.q.3. art.5. q.1.& dist.18.q.1.art.3.q.1.* Scot. *dist.14.q.4.art.3.* Palud. *d.17.q.8.& dist.19.q.1.art.2.* Adrian. *in 4.q.5. de confess.* D.Anton. Capreol. Syluester, Ruard. & Cano, quos citat, & sequitur Suarez *disp.20.sect.1.n.20.* Vasq. *q.92.art.1.dub.2.* Ægid *q.62.art.1.dub.2.* Hurtado *disp.6.diff.3.* Henriquez *lib.4.c.26. n.6.* & apud illum Nauar. *c.1.n.4.* Medina, Bellarmin. & alij doctissimi. Fagundez *de prac.2.lib.4.cap.4. n.13. & 14. & cap.5.num.14.* Granados *contro.7. tract.3.disp.2. n.10. pag.1173.* & apud ipsum Valentia *disp.7. q.8. punct.4.* Medina *lib.1.Sum. cap.12. §.2.* Petr. de Ledesma *de Pœnit.cap.7.concl.3.* Saytus *in Claui Regia, lib.1.c.7.n.7.* Salas *1.2.tom 2. q.21.tr.8. disp.vnica, sect.10.n.93.* Sanchez *lib.1.Sum.cap.9. num.34.* Toletus *lib 3.cap.10.* Rodriguez *in Sum. tom.1.cap.50. concl.1.* Zambrau. *de casibus occur. tempore mortis cap.4.dub.1.num 4.* qui tamen etiam citat Nauarrum pro opposita parte, sed non ita benè: nam si attentè legatur *cap.1.cit.num.42.* hanc nostram clarè tenet. Sic etiam Lugo *disput.7.num.271.& 273.pag.111.* & etiam Bonacina *disp.5.q.1.sect.2.punct.3.num.10.* Quia tamen malè citat Cordubam pro hac sententia, & Nugnum *q.2.art.3. diff.4. pag.317.& q.9.art.1. dub.3.pag.mihi 480.* & communis, & jam ita certa, ut opposita apud aliquos sit improbabilis. Sic etiam Trullench *lib.4.cap.5.dub.5.n.11.* Villalobos *tom.1. tr.9 difficult.23.n.2.* & Palaus *tom.4. tr.23. punct.7. n.8.* qui ad argumentum contrariorum benè negat consequentiam: quia in lege gratiæ sufficit attritio Sacramento coniuncta, ad iustificationem.

QVÆSTIO X.

An etiam in articulo mortis sit sufficiens attritio cognita, cum Sacramento?

NEgant à fortiori Doctores pro prima sententia nuperrimè *citati.* Et ex citatis pro nostra id docent Suarez *disp.15.sect.4. num.17. & 18.* Sanchez, Granado, Valentia, & Zambran. *loc.cit.* Nugnus *q.2.* (non *art.4.* ut habes apud Dianam & Lugum) sed *3. dub.4 pag mihi 317.* Tannerus *tom.4.disp.6.q.6.dub.3. num.66.* & Præpositus *in 3.part.quæst.2. de contract. dub.5.n.57.* & alij docentes, illum qui suscepit Sacramentum pœnitentiæ cum attritione cognita, debere, adhuc sub peccato mortali, habere contritionem in articulo mortis, ob periculum æternæ damnationis, quia cum sub lite sit, an attritio, vt talis cognita, sufficiat, vt Sacramentum pœnitentiæ effectum habeat, vt nuper est visum; hinc est quod si quis ad habendam contritionem non se excitat, censeatur æternam salutem contemnere: quod est charitati propriæ, & diuinæ amicitiæ aduersum: ergo.

Sed longè multò probabiliùs, respondeo, adhuc in articulo mortis sufficere, quia post Concilium Tridentinum, licèt non sit omnino de fide (vt aliqui volunt) moraliter tamen certissimum est, quod attritio cum Sacramento sufficiat ad iustificationem, vt ipsimet contrarij fatentur: ergo nullo periculo exponitur, qui cum attritione cognita adhuc in articulo mortis confitetur. Sic Ægid. *disp.5.dub.1.num.3.& 6.* Fagundez, & Salas *loc.cit.* Becanus *de Sacram. c.35. n.3.* Layman *lib.4.tract.6.c.2.n.6.* Faber *in 4.dist.14. q.2.disp.18.c.3.n.71.* quos citat, & sequitur Diana *3. p.tr.4. resol.98. & 5.p. tr.3. resol.76.* optimè Lugo *disp.7.n.272.& sequent.* Luysius *in suis selectis, part.1. disp.21.dub.2.* & alij, quos sequitur Palaus *tract.23. punct.5.n.3.* ex quo ad argumentum Contrariorum, negandum omnino est, prædictum pœnitentem mortali periculo æternæ damnationis se exponere, quia certus esse potest, attritionem cognitam esse sufficientem dispositionem ad gratiam in Sacramento suscipiendam, vt ex dictis constat.

QVÆSTIO XI.

An ad effectum Sacramenti sufficiat attritio, qua pœnitens dolet, se non habere dolorem peccatorum?

AFfirmant Paludan. *in 4.dist.17.q.11.art.5.* Nauar. *c.1.n.1.& 18.& c.10.n.4.* Sà *verb.contritio, n.5.* (*non verb. Absolutio, n.15.* vt habet Fagundez) & Rodriguez *tom.1.cap.50.*

Sed probabiliùs respondeo: non sufficere, quia Concilium *loc.cit.* ad effectum huius Sacramenti verum dolorem de peccatis requirit: at dolor de carentia doloris peccati, non est dolor de peccatis: ergo. Sic Henriquez *lib.4. cap.26. num.5.* & apud ipsum D.Thom. & D.Bonauent Vasquez *q.92 art.1.dub.4.*

Bonau.

Bonao.*disp.*5.*q.*5.*sect.*1.*punct.*3.*num.*7. Fagundez *de* 1.*prac.lib.*2.*c.*5.*n.*13. Filliucius *tract.*7.*cap.*6. *quast.* 1.Huttado *disp.*6.*diff.*4. Granado *contron.*7. *tract.*5. *disp.*3. *num.*4. Candidus *disquisit.*24. *art.*12.*dub.*4. *num.*6.latè Hieronymus Llamas 2.*part.sua Methodi, c.*2.§.4.*pag.mihi* 248. dicens oppositam sententiam indignam esse tam doctis,& piis viris.Trullench *lib.* 4.*cap.*5.*dub.*5.*n.*6.qui tamen bene aduertit, cum actu quo quis dolet se, dolorem de peccatis non habere, vt plurimùm coniunctum esse dolorem de peccatis, quamuis pœnitens illum non cognoscat.

Quæstio XII.

An attritio habita ob metum solùm gehennæ,& pœnarum, vel ob turpitudinem peccati,sufficiat ad recipiendum effectum Sacramenti Pœnitentiæ?

Negat Syluius q.1.*supplementi,art.*3. vbi docet, eam solùm attritionem sufficere, quæ includat etiam aliqualem (licèt debilem) dilectionem Dei super omnia.

Sed certissimè respondeo, eam solam sufficere,adhuc nulla intercedente dilectione Dei super omnia. Quia id expressè docet Concilium *sess.*14.*cap.*9. & vniuersi Theologi, vt optimè Lugo *disput.*5.*n.*133. *pag.*57.Hurtado *disp.*6.*diff.*5.Llamas 2.*part. Method. cap.*2.§.6.*pag.mihi* 152.& omnes. Vnde opinio Syluij plusquam improbabilis censenda est, quia (vt ait Palaus *loc.cit.num.*6.) nostram opinionem Catholica veritas docet.

Quæstio XIII.

An attritio ob metum pœnæ purgatorij sit sufficiens ad valorem Sacramenti?

Negant Vasquez q.92. *art.*1.*dub.*3. & Hortado *loc.cit.*) dum ad veram attritionem exigunt motiuum æternum.

Sed probabiliùs longè respondeo, esse sufficientem, quia terrore dictæ pœnæ optimè potest dolere homo, non solùm de venialibus, sed etiam de mortalibus, quæ post iustificationem pœna purgatorij puniuntur. Sic omnino Lugo *loc.cit.n.*137.*pag.*58. qui idem dicendum censet de attritione concepta ex metu pestis,vel alterius damni temporalis,quo Deus solet punire peccata in hac vita. Quod antea docuit Suarez *disp.*5.*sect.*2.*n.*15.*pag. mihi* 121. Fagund. *de prac.* 2.*c.*5.*n.*5. & alij, quos me citato sequitur Diana *p.*9.*tr.*9.*resol.*51.

Quæstio XIV.

An attritio ob infamiam aut mortem, quam Iudex infligere potest, aut ob aliud malum temporale, sit etiam sufficiens ad effectum Pœnitentiæ suscipiendum?

Affirmant Sotus *in* 4. *dist.*18.*q.*3. *art.*3. & Canus *relect.de pœnit.part.*5.

Negant verò Vasquez *q.*92.*art.*1.*dub.*3. Suarez *disput.*29.*sect.*2.&Reginald.*lib.*3.*sect.*2. apud Hurtadum *vbi supra.*

Sed probabiliùs respondeo : esse sufficientem,casu quo illa attritio,vel dolor ob infamiam,aut ob aliud malum temporale, sit cum aliquo respectu ad Deum, id est, sit dolor de peccato, quia Deus immisit,aut immittet illam infamiam,mortem, aut aliud malum: secus verò, si sit dolor ob infamiam, aut mortem, &c. ab humano Iudice infligendam, sine aliquo respectu ad Deum.Quia primos ille dolor est Dei,secundus verò solius hominis, & sic ille sufficit ad effectum Sacramenti recipiendum,hic verò minimè. Sic Ægidius *disput.*4.*n.*39. Ochagauia *tract.*1.*quast.*19. & Hurtado *disp.*6. *diff.*5. quos ooo citatos sequitur Lugo *disp.*5.*n.*141.*pag.*58.& ante omnes Illos Suarez *vbi infra*,& Llamas *loc.cit.*& nouissimè,me citato Diana *p.*9.*tract.*9.*resol.*51.

Quæstio XV.

An dolor de peccato propter turpitudinem abstrahentem à Deo,v g. dolor de furto,propter specialem malitiam furti, prout opponitur iustitiæ, sine alio respectu ad Deum,sit vera attritio?

Affirmat Pater Suarez *disp.*4.*sect.*3.*num.*15.*pag. mihi* 511. eo quòd Concilium pro sufficienti motiuo attritionis assignet turpitudinem peccati.

Sed probabiliùs respondeo : non esse veram attritionem,nisi aliàs consideret peccatum,etiam cum ordine ad Deum,nempe,vt est iniuria in Deum.Sic Lugo *loc.cit.num.*142.& constat ex nuper dictis.

Quæstio XVI.

An ad valorem Sacramenti pœnitentiæ requiratur dolor formalis, vel saltem virtualis omnium mortalium?

Respondeo requiri, sicut requiritur Confessio omnium mortalium. Pro quo nota, quod dolor, seu contritio dupliciter potest ferri in omnia peccata, formaliter scilicet,vel virtualiter. Formaliter fertur, quando procedit ex omnium apprehensione, siue explicita, siue confusa, vt si quis in genere recordetur, se multa commisisse peccata, & illa omnia detestetur. Virtualiter,quando detestatur vnum,vel aliud, cuius adest memoria, & in eo detestantur alia, quæ sub eodem motiuo comprehenduntur, vt si quis detestetur periurium v.g.quia est offensa Dei, quem super omnia diligit, ibi videtur detestari implicitè, & virtualiter omnia alia peccata,quæ similiter sunt offensa Dei,& in quibus eadē ratio detestabilitatis reperitur. Sic S.Th.3.*part.q.*84.*art.*1.Suar.*disp.*20 *sect.*4.*n.*23. Vasq.*tom.*4.*q.*86.*art.*2.*dub.*7.*n.*21.Bonac.*disp.*5.*q.*5. *punct.*3. *proposit.*2. *n.*3. Lugo *disp.*5.*n.*71. (cuius est quod notauimus) Candidus *disquisit.* 24. *articul.*12, *dub.*6.Hurtado *disp.*6.*diff.*7. & omnes.

Quæstio XVII.

An etiam ad valorem Sacramenti requiratur dolor omnium venialium?

Respondeo non requiri,quia nec requiritur Confessio omnium venialium : imò nec vnius necessariò.Sic omnes Doctores,præcipuè citati.

Quæstio XVIII.

An ad Contritionem requiratur dolor summè intensus?

Affirmat Adrianus *in* 4.*q.*2. *de Pœnit.* quia sicut peccator debet dolere super omnia , ita debet dolere summo dolore.Fauet huic sententiæ Petrus de Soto *lect.*14.& 15.*de Pœnit.* dicens dolorem contritionis debere saltem excedere intensione omnes alios actus,quos idem homo habet circa alia obiecta.

Sed certissimè respondeo , quod nullo modo requiratur dolor summè intensus,nec quod excedat adhuc alios actus in intensione , quia aliàs redderetur cōtritio difficillima, & quasi impossibilis,vt latè probat Lugo *disp.*15.*n.*84.*p.*48.Satis ergo erit substantia

contritionis, licèt cum minima intensione fiat. Si enim peccatum mortale, licèt tepidè,& paruo conatu fiat,destruit totam gratiam cum charitate, virtutibus, & donis Spiritus sancti infusis: cur parua contritio non destruet omnia peccata. Sic Henriquez *lib.4. cap.37.n.6.*& apud ipsum D. Th.Sot. Cano, Navar. Ledesma, Bellarm. & alij,Suar.*disp.4.sect.5.* Granad. *tract.2.disp.7.sect.3.* & alij apud ipsos,quos sequitur Trullench.*lib.4.cap.5.dub.4.num.3.*

QVÆSTIO XIX.

An vt contritio acceptetur à Deo, egeat duratione, & continuatione aliqua?

AFfirmant Sot.*dist.14.quæst.2 art.2.& 2.dist.28. quæst.vnica,* & apud Henriquez Ocham, & Gabriel *ibidem,*& Cajet.*opusc.de Contrit.tract.4.quæst.1.* existimantes, illum actum,qui est contritio, non habere rationem contritionis, & dispositionis ad gratiam, nisi prius aliquo tempore duret: quod tempus taxatum est à Deo.

Sed certissimè respondeo: non indigere duratione aliqua,vt sit vera contritio,& acceptetur à Deo,& sit dispositio ad gratiam; quia ad contritionem veram solùm exigitur,quod sit dolor super omnia, ex motiuo charitatis; at hunc actum potest habere homo in instanti, aut in breuissimo tempore, sicut potest habere actum dilectionis Dei super omnia: ergo. Sic S.Thomas 3.*p.q.85.art.2.& 1.2. quæst.113. art.5. & 7.* Soto *dist.17.q.2. art.4.* Medina *tract.1. de Pœnit.q.1.* Vega *lib.13.* in Trident. *cap.23.* tenet etiam Gabriel *in 4.dist.14.q.1.art.2.concl.5.lit.V.* vbi proposita sententia Scoti,sic ait: sed quia ista continuatio actus, & determinatio temporis, ac termini eius, à Deo (vt ait) præfixi, nullam habet authoritatem scripturæ,nec ratio probat: ideo ea facilitate contemnitur, qua probatur. Sic ille: malè ergo illum affert Henriquez pro opposita parte, sic etiam Navar. *c.1. n.50.* Henriquez *loc.cit.num.4.* Suarez *disp.4. sect.5. n.4.* Lugo *disp.5.num.* 88.*pag.49.* Granado *loc. cit. n.32.* & communis, quam tenent etiam Palaus *tom.4.tr.23.punct.7.n.2.* Ægid. *disp.2.dub.7. concl.2.* Layman *cap.4.n.1.* & Trullench *loc.cit. n.4.*

QVÆSTIO XX.

An ad valorem contritionis requiratur recogitatio explicita, & specialis singulorum peccatorum in particulari?

AFfirmant Adrian.*quæst.3.de Baptismo,in fine,* Cano *relect.de pœnit part.3.ad finem,* Sotus *dist.17. q.2.art.3.* Medina (apud Suarez) *C.de pœnit.tr.1.q.2.* Ruard.*art.5.contra Lutherum,* Cordub.*lib.1.q.5.* Philiarcus *de offic.Sacerd.tom.1.part.2.c.20.*& nouissimè Syluius *in addition.ad 3.p.q.2.art.6.concl.1.* qui omnes id affirmant,loquendo de contritione secundùm se,sine ordine ad confessionem, de qua hic sermo.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, non requiri ad veram contritionem habendam, explicitam, & specialem recogitationem peccatorum in particulari,sed sufficere recogitationem omnium peccatorum in communi,& in confuso. Quia hæc sola sufficit ad excitandum dolorem perfectum de peccatis.Sic Henriquez *lib.4.c.28.quasi per totum.* Suarez *disp.4. sect. 6.à n.7.*& alij apud ipsum. Lugo *disp.5.n.90.pag.46.* Layman *lib.5. tr.7. c.4.n.5.* Hurtado *disp.1. diff.4.* Villalob.*tract.9.diff.29.n.4.* Diana *3.part.tract.4.resol.118.* imò & Medina *C.cit. q.3.versu Noto tamen,* vbi explicat,quod nuper antè docuerat,& communis, quam sequuntur Palaus *tom.4.tract.23. punct.7.n.2.* Navar. *cap.1.num.22.* Vasquez *quæst.86.art.2.dub.7.* Trullench *lib.4.cap.5.dub.3.n.2.*

QVÆSTIO XXI.

An quando pœnitens peccata in speciali confitetur, teneatur tunc singulorum peccatorum habere singulares contritiones?

AFfirmant aliqui apud Henriquez, & Suarium *loc.cit.* pro quorum sententia refert Vivaldus *de contrition.n.21.pag.mihi* 81. Sotum *in 2.dist.15.q.2. art.1. & dist.17.q.2.art.3. concl.4.* & Victoriam *n.116.* Sed certè malè,quia oppositum exprefsè docent *ibidem,* præsertim Sotus.

Vnde longè multò probabiliùs respondeo,non teneri,sed satis esse unam generalem contritionem omnium peccatorum habere.Sic Sotus *dist.17.cit.concl.3.* vbi sic ait.Satis est,quod homo mente recolat peccata omnia absque vllius displicentia, dummodo non habeat complacentiam, & peracta indagine, vnica contritione hæc omnia detestetur. Quare nescio cur Cajet.dixerit,quod requirantur detestationes sigillatim singulorum,sed non contritiones,nisi vna;nam si detestationes non sunt contritiones, non sunt necessariæ, & revera pœnitentium vsus non est, nisi in principio habere contritionem generalem,quæ sufficit ad gratiam: deinde peccata inuestigare ad confitendum,vel si existens in peccatis vult omnia in mente referre antequam ullum habeat detestationis actum, satis est omnibus rememoratis unam detestationem applicare. Sic ille,& sic licèt non ita exprefsè,Victoria *loco cit.*Navar.*c.1.n.22.*Medina *C.de pœnit.q.3.vers.noto tamen,fol.mihi* 9.Vivald.*loc.cit.* Toletus *lib.3. c.5. n.1.* Henriquez *loc. cit.* Fagundez *de præc.2. lib.2.c.6.n.8.* Llamas 2. *part. Methodi,c.2. §.12.* Nam aliàs (inquiens) si de quocumque actu peccati mortalis obligaremus peccatorem, ut produceret actum sigillatim odij,& doloris,deficeret vitæ tempus, etiamsi illa Matusalami concederetur,&c. Sic ille, & communis, apud Ægidium *loc.cit.* Suarium,& Bonacinam, quos citat.

QVÆSTIO XXII.

An requiratur propositum non peccandi ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ?

NEgant absolutè Sotus *dist.17. q.1.art.2.* Palud. *dist.17.q.8.* & alij apud Suarium *disp.20. sect. 3.n.32. & sect.2.num.7.* docentes, nec propositum formale, nec virtuale requiri.

Affirmant verò è contra Alensis *4.part. quæst.29. n.9.art.2.* D.Thom.*3.part.q.90. art.4.* quos citat,& sequitur Toletus *lib.3.c.4.§.quinta pars est,* dicentes, requiri propositum formale,& expressum, nec virtuale sufficere. Quod etiam docuit Medina *C.de confession.quæst. de confessione ficta iteranda.*

Sed probabiliùs respondeo, requiri ad Sacramenti valorem propositum vel formale & expressum, vel virtuale,& implicitum, quod in ipso actu doloris, & detestatione peccatorum includitur.Sic Nauarrus *c.1. n.6.* Vega *lib.5. in Trident.c.21.* Suarez *disp.4.sect.3. n.6.& disp.21.sect.4.n.33.* Fagundez *de præc.2.lib.2. cap.3. n.13.* & ex parte Lugo *disp.4. num.52. pag. 236.* Nugnus *quæst.1.in addition.art.1.dub.5.concl.2.* Candidus *disquis.24.art.12. dub.1. pag.22.* Diana *3. part.tract.4. resol.119.* Hurtado *disput.6.diff.7.* Layman *lib.5.tract.6. cap.4. num.6.* Sylvius *in supplem. q.1.* Villalobos *tract.9. diff.19. n.8.* Llamas *2. part. Method.c.2.§.9.pag.253.* & alij.

QVÆSTIO

Quæstio XXIII.

An ex defectu doloris possit dari Sacramentum pœnitentiæ informe, id est, validum essentialiter, sed absque effectu gratiæ?

Negant Major *dist.* 17. *q.* 5. Gabriel *q.* 1. *art.* 3. *dub.* 2. Adrian. *q.* 5 *de confessione, dub.* 5. Medina *C. de confessione, q.* 26. *de confessione ficta non iteranda.* Quos omnes citat, & sequitur Vasquez *q.* 92. *art.* 2. *dub unico, n.* 13. Ægid. *disp.* 4. *dub.* 11. Ochagav. *tract.* 2. *de confess. q.* 30. Layman *tract.* 6. *c.* 9. Fagundez *de* 2. *prec. Ecclesiæ, lib.* 2. *c.* 7. *n.* 9. Qui affert pro hac parte Scotum *dist.* 17. *q.* 5. *art.* 3. Toletum *lib.* 2. *c.* 8. *n.* 1. Henricum Henriquez *lib.* 2. *de pœnit. cap.* 11. *n.* 1. *in marg. lit.* G, affert etiam pro hac parte Diana ubi infrà, Patrem Suarium, & Patrem Hurtadum (*in impressione Matrit.*) sed utrumque malè, cum acerrimè, & expressè oppositam defendant, & amplectantur. Posset tamen meliùs afferri Lugsius *disp.* 28. *de pœnit. dub.* 1.

Sed probabiliùs respondeo: posse dari, sed quando, aut qua ratione id contingere possit, discordant Doctores. Nam primò aliqui dicunt, tunc id contingere, quando confessio sine aliquo dolore fit, & illius defectus invincibiliter à pœnitente ignoratur. Sic Sotus *distinct.* 18. *q.* 3. *art.* 3. quatenus docet, teneri postea pœnitentem, cum ei constiterit, se non habuisse dolorem, id ipsum confiteri tantum, & non repetere confessionem. Quod est dicere, confessionem fuisse validam, sed informem. Cum Soto sentiunt aliqui recentiores.

Alij id contingere affirmant quando quis confitetur omnia peccata sua sine ullo prorsus dolore, confitetur tamen hoc ipsum, nempe quod non habet dolorem. Sic Victoria, & Ludovicus adducti *suprà disp.* 3. *q.* 55. Pesant. *in add. q.* 10. *disp.* 2. *concl.* 1. & 2. ex D. Thoma *in* 4. *dist.* 17. *q.* 3. *art.* 4. *q.* 2. *in corpore*, ubi sic ait: Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod confessio est actus virtutis, & pars Sacramenti. Secundùm autem quod est actus virtutis, est actus meritorius propriè, & sic confessio non valet sine charitate, quæ est principium merendi, sed secundum quod est pars Sacramenti, sic ordinat confitentem ad Sacerdotem, qui habet claves Ecclesiæ, qui per confessionem conscientiam pœnitentis cognoscit, & secundum hoc confessio etiam potest esse in eo, qui non est contritus, quia potest peccata sua Sacerdoti nota facere, & clavibus Ecclesiæ se subjicere: & quamvis tunc non percipiat absolutionis fructum, tamen recedente fictione percipere incipiet, sicut etiam est in aliis Sacramentis. Unde non tenetur iterare confessionem, qui fictus accedit, sed tenetur postmodùm fictionem suam confiteri. Hæc D. Thomas, quem novissimè sequitur Torreblanca *lib.* 24. *practicar. c.* 6. *n.* 14. *c.* 12. *n.* 10. & 23.

Alij id accidere putant, quando confessio fit cum dolore aliquo supernaturali: sed imperfecto, & inefficaci, idest, non in eo intensionis gradu, quem Deus ad effectum hujus Sacramenti requirit. Ita Navar. Sylvest. Cano, & alij apud Suarium & Fagundez *loc. cit.* Hujus sententiæ est etiam Reginald. *n.* 169. ubi sic ait: Porrò istiusmodi informitas confessionis ex eo nascitur, quod confitens careat necessaria, & sufficienti dispositione, nempe quod non præmiserit sufficiens conscientiæ examen, vel non detestetur summè, ut pars est, sua peccata, prout sunt offensa Dei, vel non habeat satis firmum propositum novæ vitæ; ignorat tamen sine lata sua culpa, se in aliquo horum deficere; imò bona fide putat, se cum sufficienti dispositione confiteri. Sic ille.

Sed his omnibus probabiliùs respondeo dicendũ, confessionem informem ex defectu doloris tunc solùm contingere, quando contingit, confessionem fieri cum vera attritione aliquorum peccatorũ mortalium; non tamen omnium, quæ in confessione dicuntur. Ut si pœnitens tantùm habeat attritiones singulorum peccatorum mortalium, prout ea sigillatim confitetur, & de uno doleat efficaciter, de alio verò minimè, sed per displicentiam tantùm inefficacem: tunc enim si omissio illa veræ attritionis omnium mortalium, quæ exponuntur in confessione, contingat ex ignorantia, aut inadvertentia inculpabili, confessio erit absolutè valida, licèt infructuosa, eo quòd pœnitenti deficiat dolor requisitus ad effectum Sacramenti, cum non infundatur à Deo gratia remissiva omnium, nec remittatur aliquod absque illius dolore. Sic Petrus Soto *lect.* 8. *de confessione.* Dominicus Soto *loc. cit. post* 6. *conclusionem*, Suarez *disp.* 20. *sect.* 5. quos omnes citat, & sequitur Candidus *disquis.* 24. *art.* 11. *dubit.* 8. Filliuc. *tract.* 7. *q.* 11. Hurtado *disp.* 6. *diff.* 8. Lugo *disp.* 14. *n.* 74. *pag.* 240. & alij, quos affert Diana 2. *part. tract.* 17. *resol.* 31.

Quæstio XXIV.

An in confessione quæ de venialibus fit, requiratur dolor efficax de illis?

Negant aliqui, quos suppresso nomine refert Lugo *disp.* 15. *n.* 105. *pag.* 246. docentes sufficere dolorem inefficacem. Illorum sententiam ut probabilem defendit Tamburin. *in Method. expedit. confess. lib.* 1. *c.* 3 §. 1. *n.* 1. Et non esse improbabilem aiunt Præpositus, & alij apud Dianam mox citandum.

Sed certissimè respondeo: requiri, quia ex Trident. constat, quod una ex partibus hujus Sacramenti est contritio: at nomine contritionis, nequit venire dolor ille imperfectus, seu displicentia inefficax; cùm contritio sit detestatio peccati commissi, illa verò displicentia non est detestatio, aut retractatio, cum illa possit stare simul cum proposito committendi iterum illud peccatum, & cum ipso peccato actuali: ergo. Sic Suarez *disp.* 20. *sectione* 6. *n.* 2. Lugo *loc. cit. n.* 16. *pag.* 246. & communis omnium Theologorum, quam me citato sequitur novissimè Diana *part.* 9. *tract.* 9. *resol.* 41. Ioseph de Ianuario, Vasquez, & Amicus apud ipsum.

Quæstio XXV.

An sit mortale confiteri sola venialia absque ullo dolore?

Negat quidam recentior Theologus, quem tacito nomine refert Lugo *disp.* 14. *n.* 108. *pag.* 247. Quia frustrare Sacramentum in re levi, nequit esse culpa gravis.

Sed certissimè respondeo, esse mortale. Quia pœnitens omnino tenetur applicare debitam materiam Sacramenti, ne Sacerdos proferat verba Christi (qualia sunt formæ sacramentales) super materia incapaci, quod faceret, si non præcederet confessio peccatorum cum dolore ad valorem requisito. Nec est quid leve, frustrari omnino Sacramentum per rem levem. Quia levitas, vel gravitas in præsenti non debet attendi secundùm gravitatem, vel levitatem materiæ secundùm se, sed in ordine ad Sacramentum, cujus irritatio semper est gravissima. Sic Lugo *loc. cit.* ubi latè, & doctè probat nostram, & impugnat contrariam sententiam. Fagundez *de præc.* 2. *lib.* 2. *c.* 8. *n.* 5. & *c.* 1. *n.* 12. Suarez *disp.* 20. *sect.* 6. *n.* 1. Candidus *disquis.* 24. *art.* 5. *dubit.* 3. & communis omnium.

QVÆSTIO XXVI.

An etiam sit mortale, non habere dolorem de omnibus venialibus quæ in confessione explicantur.

Affirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Suarez *disp.* 20. *sect.* 6. *n.* 7. quorū sententiam approbat Palaus *tom.* 4. *tr.* 23. *punct.* 7. *n.* 14. Quia mortale est formæ absolutionis materiā ineptam subjicere.

Sed probabiliùs respondeo non esse mortale, quia quamvis pœnitens in hoc casu apponat in confessione aliqua peccata non detestata, tanquam materiam Sacramenti, non tamen tanquam materiam necessariam & totalem, cùm ex alia parte apponat sufficientem materiam, scilicet aliqua alia peccata venialia detestata, super quæ potest cadere forma Sacramenti: ergo id non erit mortale. Patet hæc consequentia, exemplo aliorum Sacramentorum, in quibus admixtio alicujus partis, quæ non sit materia valida, non est culpa gravis, dum tamen apponatur materia valida. Vt si in baptismo cum aqua effundenda, misceatur aliqua pars olei benedicti. Et in hoc eodem Sacramento pœnitentiæ solent pij homines frequenter se accusare de imperfectionibus, & defectibus, qui non sunt peccata venialia. Nec aliquis hucusque dixit, in hoc mortaliter peccare. Sic Suarez, Fagundez, & Candidus *loc. cit.* Lugo *disp.* 14. *à num.* 118. *pag.* 248. Hurtado *disp.* 6. *diff.* 7. Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 93. Qui quoad præsens attinet, idem dicendum dicunt de mortalibus antea legitimè confessis. Sic etiam sentit nobiscum Palaus *loc. cit.* negando ad argumentum antecedens, quia in venialium absolutione ex intentione Sacerdotis, forma solùm dirigitur ad peccata, quæ ritè fuerint confessa, quorumque pœnitens absolutioni recipiendæ dispositus sit.

QVÆSTIO XXVII.

An saltem in casu quo pœnitens confiteatur aliquod veniale absque dolore, teneatur sub mortali dicere, se non dare illud peccatum pro materia absolutionis?

Affirmabunt à fortiori Authores taciti nuper *relati.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri sub mortali, sed sub veniali tantùm (dummodo in illa confessione alia peccata cum dolore fateatur.) Quia si id diceret pœnitens, non daretur locus dubitationi; cum nemo possit negare, posse pœnitentem cum illa protestatione narrare licitè omnia peccata sua venialia, absque ullo dolore, sicut posset extra confessionem. Præcipuè si id faceret ob humilitatem, vel ob consilium, vel ob excitationem ad veram pœnitentiam de tali peccato habendam. Sic Lugo *loc. cit. num.* 126. *pag.* 250. & ante ipsum Suarez *disp.* 20. *sect.* 6. *n.* 7. & *disp.* 22. *sect.* 10. *n.* 7. & *sequent.* & alij.

QVÆSTIO XXVIII.

An ad confessionem venialium requiratur propositum formale, vel virtuale non peccandi?

Negabunt fortiori Sotus, & Paludanus *q.* 22. *cit.* Negant etiam & alij, quia existimant minùs requiri ad remissionem venialis, quàm ad remissionem mortalis.

Sed certissimè respondeo: requiri, quia ad remissionem venialium etiam requiritur dolor efficax, at in hoc includitur saltem virtualiter, propositum non peccandi de cætero: ergo. Verum est, quod etiam in Sacramento requiratur minùs ad remissionem venialis, quàm ad remissionem mortalis: nam ad remissionem mortalis requiritur propositum non committendi illud quod confitetur peccatum, nec aliud: ad remissionem verò venialis sufficit propositum non committendi eadem peccata; imò nec requitur propositum adeo strictum vitandi occasiones peccandi mortaliter. Vnde faciliùs possunt absolvi, qui relabuntur sæpius in eadem venialia, quàm qui relabuntur in eadem mortalia. Sic Lugo *disp.* 14. *n.* 127. *pag.* 250. & Ægidius *disp.* 1. *dub.* 14. *n.* 130.

QVÆSTIO XXIX.

An possit quis habere dolorem sufficientem de veniali, absque dolore de aliis ejusdem speciei?

Negant aliqui apud Lugum *loc. cit. num.* 141. *pag.* 253.

Sed probabiliùs Respondeo: posse, quia potest reperiri aliqua inæqualitas, & indifferentia numerica hujus peccati venialis, ratione cujus pœnitens moveatur ad dolorem specialem de illo. Et ideo optimè potest quis dolere, v.g. de furto unius Iulij, propter gravitatem materiæ, quæ non est in aliis minoribus furtis, & consequenter dare pro materia confessionis illud furtum leve, de quo dolet, propter illam specialem gravitatem, quam habet cum proposito non committendi aliud simile in futurum, in quo proposito non includuntur alia furta lævia minùs gravia, licèt sint ejusdem speciei. Sic Lugo *loc. cit. n.* 141. *pag.* 253. ex Salas *in Manuscriptis, q.* 87. *art.* 1. *dub.* 6.

QVÆSTIO XXX.

An quando quis se accusat de mendaciis (v.g.) in communi, non explicando eorum numerum, remittantur omnia?

Respondeo regulariter remitti omnia, vel ferè omnia, si dolor pœnitentis ad omnia se extendat: quia confessarius ex circunstantiis personæ, & temporis cognoscit multitudinem illam confusè, juxta consuetudinem similium personarum. Sic Lugo *disp.* 9. *n.* 56. & *disp.* 14. *n.* 142. Cum quo etiam placet nunc agere de absolutione neganda, vel differenda, ob defectum doloris, & propositi efficacis: qui defectus colligitur vel ex eo quod homo nolit restituere, vel facere id ad quod tenetur; vel ex eo, quod nolit relinquere occasionem peccati, vel ex eo quod post alias confessiones, & repetitum propositum non extendatur. Sit ergo

QVÆSTIO XXXI.

An possit absolvi pœnitens, qui statim potest totum restituere, & non vult nisi per partes, ob aliquod emolumentum sibi inde proveniens?

Negant Aragon. & Salonius 2. 2. *q.* 62. *art.* 8. Medina *de restitut. q.* 5. *dub.* 3. Corduba *in Summa, q.* 68. *part.* 2. *fol.* 176. Sotus *de justitia & jure lib.* 4. *q.* 7. *art.* 4. Sayrus *in clavi regia, lib.* 10. *tract.* 5. *cap.* 5. *dub.* 5. Molina *de justitia tract.* 2. *disp.* 756. & Hurtado *de justitia disp.* 8. *diff.* 7. quos omnes refert, & sequi videtur Diana 5. *part. tract.* 6. *resol.* 5.

Sed æquè probabiliter, respondeo: posse absolvi dummodo dilatio non sit valde nociva creditori, & confessor probabiliter credat, quod negata dilatione, & absolutione, nunquam, vel non ita utiliter restituet, & denique pœnitens etiam bona fide moneat,

quod

quòd licitè hoc possit facere, & proponat ita restituere. Quia in hoc casu confessarius verisimiliter potest credere, quod creditor illo contentus foret, si sciret conscientiæ secretum debitoris. Sic Navarra *in Man. c. 17. n. 65.* & apud ipsum Angel *verb. restit. ult. §. 5.* Hostiens & alij Summistæ, quos citat *n. 66.* Sylvest. *restit. 3. q. 5.* Petrus Navarra *lib. 4. c. 4. dub. 15.*

QVÆSTIO XXXII.

An qui est in occasione peccandi possit absolvi?

RE spondeo, posse absolvi eum qui est in occasione solùm remota; non verò eum qui est in occasione proxima, quam non vult deserere. Prima pars constat, quia aliàs deberemus omnes de mundo exire juxta Paul. 1. *Corinth. 5.* cùm ferè in omnibus statibus sit occasio remota peccati. Secunda verò etiam patet, quia qui vult manere in occasione proxima peccandi, vult manere in periculo morali labendi, & consequenter non videtur habere propositum efficax non peccandi: ergo non potest absolvi. Sic omnes DD. cum quibus ut dicta, & dicenda bene intelligantur, notari oportet, occasionem peccati duplicem esse: alteram proximam, & alteram remotam. Proximam dicunt aliqui esse illam qua non possumus, vel certè non possumus sine difficultate uti absque peccato. Vel ut alij clariùs, illam qua nunquam, vel ferè nunquam utitur homo, consideratis circumstantiis, absque peccato novo, ut qui detinet concubinam domi, rarò vel nunquam desinet cum illa peccare, oblata occasione. Remotam verò eam quæ talis non est. Vide antor Navar. *c. 3.* Suarez *disp. 31. sect. 2.* Sanch. *lib. 1. Sum. c. 8.* Sancius *in selectu, disp. 12.* Corduba *in Sum. q. 4.* Lugo *disp. 14. sect. 19.* Lopez *1. part. instructor. confes. c. 19. & 20.* Trullench *in Decalog. lib. 5. cap. 1. dub. 9. n. 3.* Bauny *tract. 4. de pœnit. q. 14.* Graffius *lib. 1. decis. c. 8. n. 4.* Thom. Huttados *tom. 1. Moral. resol. tract. 1. c. 1. & 2.* & alij statim *citandi.*

QVÆSTIO XXXIII.

An possit absolvi qui occasionem dubiam peccandi non vult relinquere?

RE spondeo negativè, quia voluntariè vult in peccato permanere, cùm se exponat periculo peccandi. Sic Cajet. *in Sum. verb. periculum*, ubi sic ait: Periculo peccandi se exponere dupliciter evenit. Primò, faciendo scienter opus dubium, an sit licitum, vel illicitum. Et hoc modo exponere se periculo peccandi, est peccatum. Et si agitur de licito, aut illicito mortaliter, est peccatum mortale. Sic Cajet & sic ex illo Lopez *loc. cit. 1. part. c. 19. pag. mihi 107.* Sanctius *in selectis disp. 1. n. 24.* & communis.

QVÆSTIO XXXIV.

An possint absolvi adolescentes, qui versantur cum fœminis laborando, vel conversando, si sæpe ex tali occasione, consensu, tactibus, vel copula peccent mortaliter?

NEgant Cajet. *loc. cit.* & Lopez *loc. cit. c. 20. pag. mihi 112.* Rodriguez *1. part. Sum. cap. 43. pag. mihi 134.* Granados *tract. 10. disp. 9. n. 11.* & apud ipsum Ledesma Trullench *loc. cit. n. 7. pag. mihi 91.*

Sed æquè probabiliter respondeo, posse absolvi, licèt non proponant perpetuò abstinere ab occasione peccandi, quam id illis præbet: dummodo talis conversatio sit cum fœminis, quæ in eadem domo cum ipsismet adolescentibus non cohabitent. Quia sic non censetur illa occasio proxima, sed remota; nec enim ex tali occasione semper, vel ferè semper solent homines peccare mortaliter; & aliunde ad vitandam illam occasionem, deberent pœnitentes in eremum abire, ut omni commercio cum fœminis liberi essent. Sic Navar. *c. 3. n. 17. fol. mihi 22.* & ex illo Lugo *disp. 14. n. 150. pag. 255.* Candidus *disquis. 24. art. 27. dubit. 9.* Beja *1. part. casu 39.* & alij.

QVÆSTIO XXXV.

An possit absolvi concubinarius, usquedum expellat concubinam quam domi sua retinet?

NEgant posse absolvi, nec prima vice, quantumvis proponat concubinam expellere, nisi prius illam expellat, Margarita confessorum *tit. de scientia requisita in Confessore, fol. mihi 30. col. 2.* ubi sic ait. Ut quis capax sit absolutionis, oportet quod à peccato recedat animo, & loco, maximè in peccatis carnalibus, & in peccatis ita mortalis: nec sufficit carnaliter affectis proponere separationem voluntatis, & consensus. Quia morari cum fœminis, quibus carnaliter afficitur, & non cadere cum illis, saltem voluntate, majus est, quàm suscitare mortuos, secundùm Batnardum. Et qui minus non potest, nec majus poterit. Et similiter non sufficit separatio secundùm locum, quando non fit separatio voluntatum in illicitis. Unde ubicumque quis habeat concubinam, tanquam suam, censetur perseverare in mortali, & iam absolvens indignum, quàm ipse indignus qui absolvitur, novum sacrilegij incurrunt crimen. Sic Dominicus Baltasanus *in sua Margarita*, quem etiam sequuntur Ioannes Chapeavilla *de casib. reserv. in fine tit. de examine confessariorum*, sic quæstioni propositæ respondens. Cóncubinarius detestans concubinam, & proponens abstinere propter Dei offensam, debetne censeri esse contritus? *Non debet, nisi insuper concubinam domo ejiciat.* Non sufficit ergo à concubinatu abstinere. *Non sufficit: sed ut diximus, necessum est concubinam, quæ est propinqua peccati occasio, domo pellere: scriptum est enim, Qui amat periculum peribit in illo.* Hucusque Chapeavilla. Et sic etiam Rodriquez *in Sum. tom. 1. c. 49. (nō tom. 1. c. 46.* ut habet Sanc.) Navar. *c. 6. n. 20. fol. mihi 64.* & apud ipsum Palud. Sancius, Antonin. Sylvester, & alij asserentes, nec una vice posse absolvi concubinarium, donec expellat concubinam.

Sed probabiliùs respondeo: posse licitè semel ac iterum absolvi concubinarium, antequam ejiciat concubinam, dummodo denuò proponat confessario firmiter illam è domo ejicere (secus verò si sæpius jam monitus domi suæ retinet, vel in alia domo cui liberè ad eam patet aditus.) Ratio est, quia ex secunda, imò & ex tertia, aut quarta promissione facta de rejicienda concubina, aut alia occasione proxima, non sumitur indicium grave de defectu dispositionis pœnitentis: ergo licitè potest absolvi. Sic Medina *lib. 1. Sum. c. 11. fol. 180.* Cordub. *q. 4. corol. 8. fol. 27.* licet contrarium senserit *fol. 21.* Angel. *verb. confess. 6.* Tabiena *verb. concubinatus, num. 2.* Suarez *disp. 32. sect. 3. n. 3.* Cajet. Armilla, & alij, quos citat, & sequitur Sanc. *disp. 10. n. 4. pag. mihi 60.* Candidus *loc. cit. dub. 5. pag. 76.* & apud ipsum Graffius *lib. 1. decis. aur. c. 28. n. 13.*

QVÆSTIO XXXVI.

An possit absolvi concubinarius non ejecta è domo concubina, eo quòd nequeat absque magno detrimento suæ vitæ, honoris, vel pecuniæ?

NEgant Navar. *in Man. cap. 3. num. 21.* Suarez *disp. 32. sect. 2. in fine.* Reginaldus *lib. 8. n. 19.*

Graffis

Graffis 1.*part.decis.lib.1.c.28.num.21.* Coriolan. *de casib.reserv.1.part.sect.1.fol.76.*& alij,docentes non posse absolvi iterum absque ejectione concubinæ,nisi aliàs aliqua emendatio appareat.

Sed probabiliùs respondeo: posse absolvi, imò & debere, toties quoties verè pœnituerint, & non solùm quando aliqua adest emendatio; verùm etiam quando nullus apparet perfectus,dummodo(ut diximus)talis cócubinarius dolorem habeat de peccatis, & verum propositum de illis cavendis in futurū,pro quo est advertendum,non esse moraliter impossibile (imò possibile sanè)pœnitentem modò in cõfessione vel extra illam verè dolere de peccato,& proponere cavere,statim verò potest reditū ad domum occasione instante mutare propositum. Hoc ergo supposito,

Probatur nostra responsio: quia adhuc post experientiá illam nullius profectus,potest stare dolor verus, & propositum requisitum,absque voluntate auferendi occasionem,cum tanto detrimento:ergo potest absolvi pœnitens,nihil enim aliud requiritur,nisi confessio cum dolore, & proposito. Antecedens probatur, tum ex prænotatis, tum etiam quia sicut prima vice potuit absolvi(ut contrarij fatentur)eo quòd cum tanto detrimento non tenebatur auferre occasionem illam, sic propter idem detrimentum, quod perseverat, excusatur tempore sequenti ab auferenda occasione; neque est unde orta fuerit gravis obligatio tunc auferendi occasionem, quæ antea non esset,ergo si ante excusabatur, excusatur etiam nunc.

Secundò probatur, quia in hoc casu non dicitur pœnitentem velle occasionem peccandi, sed tantùm illam permittere,ne damnum in vita,honore,aut pecunia incurrat,ergo absolvi potest. Sic Vivaldus *de absolution.n.89.* Sanctius *in selectis disp.10.n.16.pag. mihi 66.* Diana 2.*part.tract.16.resp.47.*& novissimè, & doctissimè(ut solet)Lugo *disp.14.n.152.& 156.& sequent.* Hurtado *disp.10.diff.23.*prope finem. Candidus *loc.cit.dub.7.* Bonacina *de Sacram. q.4. punct.14. n.11.§. Dixi regulariter,* Sà *v.absolutio,* Ludov. de Vega,Layman, Navar Graffius, & alij, quos affert & sequitur Baunius *tr.4.q.14.*ubi sic verbis Graffij loquitur:Bene potest Confessarius absolvere pœnitentem, qui firmiter non proponit, & statuit peccati mortalis occasiones propinquas evitare,concurrentibus quatuor circūstantiis.Prima quod sit vera pœnitudo præteritorum Secunda verum propositum nunquam redeundi ad illa.Tertia propositum semper cavendi, adjuvante Deo, ne peccet ob eam, cum in ea se invenerit.Quarta quod subsit aliqua notabilis causa nõ se abstinēdi.Hæc ex Graffio Bauni,legatur *q.15.*

Qvæstio XXXVII.

An possit absolvi filiusfamilias, qui in domo Patris retinet concubinam, cum qua solet peccare, illam tamen ipse expellere non potest?

NEgant,& consequenter,Navar. Suarez,Reginaldus,Graffis,& Coriolan.*loc.cit.*posse absolvi,nisi semel,aut iterum,aliàs aliqua non appareat emendatio.Negat Lopez *in suo instruct.c.22.§ Tertium.*

Sed probabiliùs respondeo: posse absolvi toties, quoties pœnituerit, adhuc concubina, seu ancilla domi permanente,si nequeat facilè, aut decenter illam ejicere,& firmiter proponat,se ampliùs non peccaturum,nec unquam se solum cum sola conversaturum,ejusque aspectum pro viribus declinaturum.Ratio est, tum quia hoc non dicitur occasio voluntaria respectu filiifamilias, qui non est sui juris,ut ait Bonacina *de matrim.q.4.punct.14.n.13.* Tum etiam,quia nemo tenetur vitare occasionem proximam peccandi cum magno detrimento,quod sanè interveniret, paternam domum deserendo. Sic DD. pro nostra sententia nuper adducti, præcipuè Sanctius *disp.10. 11. & 16.* Lugo *n.152.pag.255.* Bonacina *de matr. loc.cit.* qui etiam citat pro hac parte Graffium,& Lopezium (sed non ita bene.)Candidus *loc.cit.* Trollench *loc.cit. n.5.pag.91.*& alij, quibus adde Sà *v.absolutio, n.13. aliàs 11.* Thom.Hurtad.*tract.1. c.6. resol.18.* & alij apud Baunium *q.14. cit.fine.*

Qvæstio XXXVIII.

An possit absolvi concubinarius non reiecta è domo concubina, eo quòd famam amitteret, si concubinam expelleret?

NEgant aliqui,quos sequitur Lopez 3.*part. Sum. c.22. notab.2.pag. mihi 122.*

Sed ex dictis probabiliùs respondeo,posse absolvi ipsum, imò & ipsam, si eadem nota infamiæ inureretur,aut si absque gravi damno,aut scandalo eam ejicere non posset. Satis enim erit,si firmiter promittat se ampliùs non cum illa peccaturum,& ipse solus cum sola non locuturum, aut inventurum. Sic Sanctius *loc. cit. n.21.* Lugo *loc.cit.n.152.* Bonacina *loc.cit.* & Candidus *loc. cit. dubit.7.*

Qvæstio XXXIX.

An possit absolvi non reiecta concubina, concubinarius, qui dicta fœmina dedit mutuò v.g. centum aureos, & credit illos esse amissurum, si domo illum expellat?

NEgabunt DD *suprà citati,* præcipuè Lopez.

Sed probabiliùs respondeo: posse absolvi ipsum, sicut & ipsam fœminam casu, quo non recuperaturus esset centum sibi debitos,si illam è domo ejiceret, dummodo proponatur ampliùs non peccare. Quia nemo tenetur vitare occasionem proximā cum magno suo detrimento etiam temporali. Sic Sanctius *loc.cit.n.20.* Lugo *loc.cit.* Bonac.*de matr.q.4.punct.14.*

Qvæstio XL.

An possit absolvi fœmina cum viro cohabitans, etiam si non proponat domum eius deserere, casu quo semel, aut iterum copulæ consentiat, pluries verò resistat?

REspondeo posse. Primò, quia semel, aut iterum corruisse,non est indicium ficti propositi, quod nunc in animo habet ulteriùs nõ peccandi. Secundò, quia non censetur illam esse occasionem proximam in animo,quamvis sit quantum ad locum;imò nec simul cohabitare absolutè,seu præcisè est cēsendū velut occasio proxima,ut probat Sanct.*loc.cit.n.17.* Sic ipse,& Bonac *q.4.cit.pun.14.n.12,* Graffius *lib.1.dec. c.28.n.13.* Candid.*disq.24.art.27.dub.7.* Baun.*loc.cit.*

Qvæstio XLI.

An non reiecta concubina possit concubinarius absolvi, si aliquo modo reincidendi periculum cessaverit?

NEgat Chapeavilla *de casib.reserv.de examine cõfessor.qui habetur in fine libri,pag. mihi 489.* ubi huic quæstioni, quam per sequentia verba proponit, quòd si senio,vel morbo,vel aliter factus est impotēs, poterit ne saltem illo casu retenta domi concubina censeri contritus,sic respondet. *Non poterit,quia alius adhuc est scandalo,à quo abstinere debet* (rursus quærit)

quid

quid si occultus sit concubinatus,& nemini sit scandalo? *Nec tunc* (respondet) *censeri debebit contritus: nam etsi propter impotentiam ab actu carnali abstineat, & alteri non sit scandalo, habet tamen apud se occasionē mente peccandi, quā à se quoque amovere debet.* Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: posse absolvi, quia ubi non est periculum proximum, abest occasio proxima cadendi. Vnde si concubina deformis jam facta est, aut denuo inter eos suborta est cognatio, quā ab ipsis contemni credi non debet, aut nova alia intersunt obstacula, ut morbus, senectus, &c. optimè potetit confessarius prædictum concubinarium absolvere, non ejecta concubina, dummodo firmiter doleat de præteritis, & abstinere in futurum proponat. Sic Graffis 1.*part.decis.lib.*1.*c.*28.*n.*9. Lopez 1.*part. c.*21.*in principio, pag.mihi* 117. Antonius Fernandez *docum.*6. quos omnes citat, & sequitur Sancius *disp.* 10.*n.*12. Candidus *loc.cit.dubit.*2.& alij. Nec credo Chapeavillā esse huic nostræ responsioni contrariū, cum ipse loquatur casu, quo semper permaneat proxima occasio mente peccandi, de quo jam dicam.

QVÆSTIO XLII.

An possit absolvi pœnitens, qui fœminam domi secum habitantem sæpè concupiscit?

NEgant absolutè Navar. Chapeavilla, & Graffis, quos citat, & sequitur Sancius *loc.cit.n.*13. casu quo jam ter, vel quater admonitus à confessario, à prædictis pravis desideriis non desistat. Quia desideria ista sunt peccata mortalia ex præsentia fœminæ occasionem sumentia: tenebitur ergo talem occasionem vitare, ac proinde abigere talem fœminam.

Sed clariùs respondeo, non posse absolui, si jam admonitus sæpè in confessionibus, à desideriis pravis non desistat (ut optimè Doctores *citati*) nisi aliàs ex ejectione fœminæ aliquod scādalum, gravis infamia, aut magnum detrimentum spirituale, vel temporale pœnitenti proveniat; nam tunc etiam retenta fœmina potest absolvi, si cum dolore, & proposito firmiori non peccandi accedat, quod ex dictis patet. Et docet novissimè Thom. Hurtadus *tom.*1. *tract.* 1. *c.*6. *resol.*13.& Stephanus Baunius *tract.*4.*depænit.q.*15. *vers. Quod si ex turpi*, ubi ita nostræ quæstioni respondet: Si causa ei justa nulla subest frequentandæ prædictæ mulieris, quia sine suo magno incommodo privari ea potest, sine absolutione remittendum esse; quia hujusmodi familiaritas, usus, ac congressus cum ea ferè continuus, occasionis proximæ rationem habet, cum qua absolvi nemo potest, nisi ejus retinendæ causam aliquam utilem, aut honestam habeat, proponatque sibi cum ea commercij turpis, ac prohibiti amodò futurum nihil. Hucusque Baunius.

QVÆSTIO XLIII.

An possit absolvi concubinarius, qui iam nihil habet cum concubina, sed solùm prabet scandalum ex secum cohabitatione, vel frequenti visitatione?

REspondeo non posse, quia tenetur vitare scandalum etiam unius personæ, & ideo ejicere domo concubinam, aut eam non invisere, si hoc sine gravi damno fieri possit. Idemque dicendum est de his quos populus credit esse concubinarios, licèt non sint, donec veritas publicetur. Quia non solùm ab omni malo, sed etiam ab omni specie cavendum est, juxta Apost.1.*ad Thessal.*5. Sic Navarrus *cap.* 16. *n.*10 Sylvest.*v.concubinarius*, q.2. Graffis 1.*part.c.*28. *n.*8. Bonacina *q.*4.*de matrim.p.* 12. Sancius *disp.* 10. *n.*2. Villalobos *tract.*11.*diff.*25.*n.*4. Candidus *loc.cit. dub* 6.*pag.*76. Baunius *tr.*4. *q.*15. *versu ab hac quæst*, & Thom. Hurtadus *tr.* 1.*c.*7. *resol.* 14. Qui benè advertit, id esse intelligendum quando sine gravi damno vitare potest scandalum: nam si vitare sic nequit, jam est involuntariè permissum, & non intentum, juxta D.Thom.1.2.*q.*38.*art.*4.

QVÆSTIO XLIV.

An possit absolvi pœnitens, qui adhuc post repetitam monitionem modò cum una, modò cum altera fornicatur?

REspondeo posse toties quoties ad confessionem cum dolore, & proposito non peccandi accedat, dummodo nullam fœminam domi, vel alibi retineat, aut alat. Sic Bonacina *loc.cit. n.*16. Sà *verb.absolutio, n.*12. Lublinus *verb. absolutio, n.*19. *pag.* 25. Trullench *loc.cit. n.*12.*pag.*92.

QVÆSTIO XLV.

An possit absolvi pœnitens, qui ex carnis fragilitate sæpius in mollitiem incidit?

REspondeo posse, quia hujusmodi occasio, licèt adeo proxima, est talis conditionis, ut nullo modo auferri possit, cum sit fundata in propria carne, & natura pœnitentis. Sic Bonacina *q.*4.*de matrim.pun.* 4.*n.*13. Lugo *disp.*14.*n.*159. Candidus *loc.cit.dubit.*8. & ante eos Henriq.*lib.*4.*c.*24.*n.*4. Granados *contr.*7. *tr.*10.*disp.*9.*n.*18. Trullench *loc.cit.q.*13.& alij apud ipsos, & novissimè Thom. Hurtad.*tom.*1.*tract.*1.*c.*1. *n.*6.& Bauny *tract.*4. *q.*15. *pag.*96. qui hoc probat.

QVÆSTIO XLVI.

An possit absolvi confessarius, qui ex devotione excipit confessiones, in quibus audiendis crebrò voluntariè polluitur?

AFfirmat Iosephus ab Otto *in speculo Parochor. c.*10. *n.*33. & Castro Palao apud Dianam *ubi infrà*, docentes posse talē confessarium absolvi, dummodo cū dolore, & proposito non peccandi accedat.

Sed probabiliùs respondeo, non posse absolvi, nisi etiam cum proposito se retrahendi ab audiendis confessionibus accedat, nisi aliàs ex tali abstractione scādalum, aut aliud grave damnum illi proveniret, quia reveta tunc posset absolvi. Ratio est, quia aliàs sine causa remaneret in periculo, & in occasione proxima peccandi. Sic meus Navarrus *c.*3. *n.*26.*pag. mihi* 23. per hæc verba. Idem est dicendum de confessatio, qui quoties audit confessionem certæ cujusdam personæ peccat, & de pœnitente, qui idem facit quoties confitetur certo cuidam confessatio consueto, & non possint communicare sine aliqua magna nota, poterunt enim absolvi sine mutatione, concurrentibus quattuor prædictis, idest dolore, & proposito, &c. Sic Navar. Sic etiam Dian. 4.*p.tract.*4.*resol.* 165.*&* 3.*part.tr.*5. *resol.*22. Villalobos *part.*2.*tract.*40.*diff.*16.*n.*5. Truilench *loc.cit.n.*8. *pag.*91.& Thom. Hurt. *loc.cit.c.*5. *resol.*5.*n.*58. per verba mox adducenda.

QVÆSTIO XLVII.

An saltem si confessarius sit Parochus, possit in prædicto casu absolutè absolvi?

NEgat adhuc Diana 3.*part.tr.*5. *resol.*3. & apud ipsum Villalobos, Megala, & alij statim *citandi.*

Sed

QVÆSTIO XX.

Quonam modo possit confiteri Mutus?

HVic quæstioni respondet Posseuinus *loc.cit.n.15. pag.mihi* 195. sic dicens. Quæres fortè, quid agêdum enim muto? respondeo. Si Curatus eum nullatenus intelligit, adhibeat domesticos mutum intelligentes, & per ipsos faciat interrogationes per nutus, & antequam mutus respondeat, faciat interrogantes auertere se, ne videant quid mutus respondeat. Et *infrà*. Si mutus non valet confiteri peccata absque cognitione interpretis, admoneat interpretem de obligatione celandi audita, & audiat liberè. Sic ille.

Sed clariùs ego respondeo: posse quidem mutum, si velit, sic per interpretem in dicto casu confiteri, & absolui, non tamen ad id teneri. Quia nemo tenetur ad explicanda peccata confessori per interpretem, nisi in articulo mortis, iuxta dicta suprà *quæst.* 9. & 10. Sic expressè Henriquez *lib.5.cap.2.n.6.* & apud ipsum Nauar. *c.21.n.36.* Ricardus, Caiet. Sotus, Capo, & alij. Sà *verb.confessio,n.13.* & communis.

QVÆSTIO XXI.

An surdus teneatur confiteri?

REspondeo teneri, quia sine notabili incommodo potest. Sic docent communiter Doctores.

QVÆSTIO XXII.

An surdus teneatur per scriptum confiteri, si aliter nequeat commodè explicare peccata?

NEgat Diana 5. *part.tr.6. resol.5.* & negant alij Doctores, quos *suprà q.17.* retulimus, quibus addi potest Posseuinus *loc.cit.* vbi id pœnitentis relinquit arbitrio, dum solùm esse bonum, si hoc faciat, docet per hæc verba. Quid agendum cum surdo. Respondeo: Caueat Curatus, ne alius audiatur: excipiat illius confessionem loco remotiori, & hunc non interroget, nisi de putis necessariis in mortalibus, & euitet fatigationem suam, & surdi. Si nouit scribere, bonum erit si scribat peccata venialia, quæ generali tione faciat confiteri. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo teneri, vt *suprà loc. cit.* habitum est. De modo autem, quo se debeat gerere confessarius in confitendo surdo, optimè loquutus fuit Posseuinus. Obseruetur.

DISPVTATIO VII.

De contritione requisita ad valorem Confessionis, quæ est eius duodecima qualitas, seu conditio.

QVÆSTIO PRIMA.

Quanam ratione Confessio debeat esse Lachrymabilis?

RESPONDEO, quod debet esse lachrymabilis, quia debet fieri cum dolore, & displicentia peccatorum commissorum, & cum proposito nec illa iterum, nec alia committendi. Sic communiter Doctores. Legantur circa hanc materiam quæ suprà diximus *disp.1.à q.11.*

QVÆSTIO II.

An Sacramentum pœnitentiæ possit esse validum & fructuosum sine contritione, vel attritione?

AFfirmât Rosella *verb. Confessio 2.§.1.* & Syluest. *confessio 1.§.24.* qui pro hac parte citat Scot. *in 4.dist.14.q.vlt.art.3.* Sed immeritò, quia Scot. *loc.cit. q.4.* & *dist.16.* expressè docet, inutile esse Sacramentũ pœnitentiæ absque contritione, vel attritione. Vnde

Certissimè respondeo, nec fructuosum, nec validum posse esse, absque contritione, vel attritione, quia dolor est pars essentialis huius Sacramenti: ergo absque illo nullo casu potest subsistere. Sic S.Th. *3.part. q.84.art.1. ad 1.* & *q.86.art.6.* Capreol. Nauar. Couar. Vega, & alij, quos refert, & sequitur Suar. *disp.10. sect.3.n.8.* Lugo *disp.14.n.4.* & est communis Theologorum. Videatur Candidus *disquis.24.art.10.* Machado *tom.1.lib.2.part.4.tract.5.docum.6.* qui id benè ex Trident. *sess.6.cap.7.* & 14. probat.

QVÆSTIO III.

An dolor necessariò requisitus ad valorem Sacramenti, debeat confessionem præcedere?

AFfirmât Ægidius *disp.4.dub.6.* (non 4. vt citatur à Candido) *n.44.* & 45. Layman *lib.6.tract.6. c.4.n.4.* & Ochagau. *tract.1. de Confession.q.18.n.5.* docentes necessariò debere præcedere ipsam confessionem, prioritate non solùm naturæ, sed etiam temporis, quia aliàs confessio solùm esset peccatorum narratio, vt ait Palaus *tract.23.punct.7.num.11.*

Sed longè probabiliùs respondeo, non debere necessariò præcedere, sed sufficere etiam, vt eliciatur in ipsamet confessione, vel etiam facta confessione, antequam pœnitens absoluatur, quia dolor ideo est necessarius in confessione, vt hæc rationem habeat accusationis, & non simplicis narrationis: sed confessio sufficientem habet rationem accusationis per actum doloris in ipsamet confessione, vel subsequenter ad ipsam confessionem elicitum, cum quo ipsi absolutioni subjicitur: ergo. Sic Nauar. *in Man.c.1.n.22.* Suar. (quidquid Layman dicat) *disp.20.sect.4.n.31.* Vasq. *q.92.art.2.dub.vnico,n.17.* Henriq. *lib.4.c.28.num.3.* Bonac. *disp.5.q.3.punct.2.n.18.* (non 8. vt habet Lugo (Ochagau. *tract.2.de Confess.q.30.n.2.* (sibi iam contrarius) Fagundez *de 2.præc.lib.2.cap.6.num.10.* & apud ipsum Toletus *lib.3.c.5.n.2.* Medina *C.de pœnit. §.Noto tamen*, & Maior *in 4.dist.13.q.3.* Lugo *disp. 14.n.13.pag.229.* dicens, esse communem omnium Theologorum. Candidus *disquis.24. art.6.n.3.* & 6. Hurt *disp.6.diff.10.* Filliuc. *tr.7.c.6.q.9.* & etiam (credo) Diana *3.p.tr.4.resol.134.* Llamas *2.p.method.c.2. §.11.pag.mihi 158.* & alij communiter, quos nouiter sequitur rursus Diana *p.9.tr.9.resol.37.* & Ioseph de Ianuario *in resol.Theol.moral.p.1.resol.29.*

QVÆSTIO IV.

An quando quis iterum confitetur eadem peccata à quibus iam directè fuerat absolutus, teneatur habere nouum dolorem eorundem peccatorum?

AFfirmant Henriquez *lib.4. cap.16. num.7.* per hæc verba: Qui noua confessione repetit peccatum, de quo directè absolutus est, habere debet nouum eiusdem peccati dolorem, qui subjiciatur formæ nouæ absolutionis, sicut & nouam confessionem peccati, vt probat piorum hominum vsus, & consuetudo. Sic Henriquez, & Filliucius *tr.1.cap.3.num.77.* quos

quos citat, & sequitur Diana 3. *part.tr.4.resol.*116. quibus ego addo Gabrielem Vasquez *quæst.* 92. *art.3.dub.3.in fine*, Bonacinam *disp.*5. *quæst.*4 *punct.*4. *n.*1. & Ioannem Sanctium *in selectis disput.*1.*n.*22. *pag.mihi* 8. & rursus Diana *vbi infra*, & Bernal. *de Sacram. disput.*6. *sect.*4.*num.*73.

Sed æquè probabiliter respondeo: non teneri ad habendum nouum dolorem formalem. Quia repetita confessione vocali, repetitur, saltem virtualiter, dolor præcedentis confessionis, perseuerantis adhuc moraliter, & virtualiter. Sic Petrus de Ledesma *in Sum.cap.4.de Pœnit.vers. la segunda duda es,pag. mihi* 322.vbi ait, hanc sententiam esse probabiliorem, & communiorem inter Theologos, Ioan. de Cruce *in suo direstor.part.*2. *de pœnit.q.*1.*dub.*6.*concl.*2.*fol. mihi* 174. Salas *in manuscriptis de pœnit.quæst.*84.*art.*10. quos nouissimè refert, nec audet reprobare P. Lugo *disp.*14. *à n.*31. *& sequent.* Imò potiùs illorum sententiam validis argumentis confirmat. Et meritò, quia (vt Diana dicit) ex ea possunt confessores multos scrupulos sedare: præsertim illorum, qui confitentur de peccatis venialibus ordinariis, & cum illis de aliquo peccato mortali aliàs confesso, & absoluto, nam in tali casu, & in tali confessione, non tenentur elicere nouum actum doloris, & contritionis. Lege Dianam *p.*9.*tr.*9.*resol.*51 & me citato *p.*10.*tr.*16.*ref.*30. & Thomam Tamburinum, penes illum.

Quæstio V.

An saltem quando quis obliuiscitur vnius, aut alterius peccati, & statim post absolutionem recordatur, & addit illud indigeat nouo actu doloris?

Affirmant communiter Doctores docentes, non posse eundem dolorem, qui est materia proxima, deseruire ad duplex Sacramentum pœnitentiæ. Et quidem probabiliter satis id docent.

Sed non minùs probabiliter respondeo non indigere nouo doloris actu, quia in virtute prioris doloris, adhuc virtualiter manentis, potest ab illo peccato absolui. Nam dolor prior, vt in virtute extensus ad peccata oblita, perinde valet ac si esset nouus dolor de solis peccatis oblitis. Sic Lugo *disput.*14.*n.*27. qui id ex praxi his verbis confirmat: nam licèt vnus, vel alius confessarius admoneat fortasse pœnitentem in prædicto casu, de renouando dolore; alij tamen omnes communiter id non faciunt. Eadem item praxis est in moribundo, qui propter instans mortis periculum absoluendus est, audito vno, vel altero peccato: & deinde prosequenda est confessio de aliis; tunc enim non solet postea cogi ad renouandum dolorem post primam absolutionem, sed absoluitur secundò ab aliis peccatis, ex vi prioris doloris moraliter permanentis. Sic Lugo, qui latè, & doctè aliis instantiis id probat, & ante illum Henriquez *loc.cit.* & me citato Diana *loco nuper adducto.*

Quæstio VI.

An actus doloris, si per multum temporis præcedat confessionem, aut absolutionem, sufficiens sit ad efficiendam confessionem validam?

Negant esse sufficientem, si per multùm temporis, sine limitatione præcedat, in primis Præpositus *in* 3.*part.* D. Thom. *quæst.*2. *de contrit. dub* 1.*n.*40. & ex illo Diana 5.*p.tract.*14.*resol.*67. dum solùm ad vnum diem hoc tempus per hæc verba, extendunt: Cùm aliquis (inquiunt) vespere examinans conscientiam, elicit contritionem peccatorum, proponens sequenti die confiteri, validum est Sacramentum, quantum est ex parte contritionis, licèt nullum alium actum contritionis eliciat. Sic illi.

Negat etiam Granados *controu.*7.*tr.*3. *disp.*3.*n.*7. vbi sic ait: Dicendum ergo est, tandiu solùm posse præcedere dolorem, quamdiu virtualiter permanserit; hæc autem virtualis permanentia non aliter explicari debet, quàm in aliis euentibus. Dicetur ergo virtualiter dolorem perseuerare, quamdiu si pœnitens interrogetur, cur doluerit, possit sine noua deliberatione respondere, se doluisse vt confiteatur, & non retractasse dolorem, quia vult confiteri. Sic Granados.

Sed æquè probabiliter respondeo: sufficere ad validam efficiendam confessionem, quantumuis per multum temporis spatium præcedat dolor absolutionem, dummodo postquam semel habitus est, nec expressè, nec implicitè retractetur. Sic Hurtado *disp.*1. *de Sacr.in genere, diffic.*11.*in fine*, docet per hæc verba: In pœnitentia verò post actus pœnitentis, multo tempore post, potest absolutio validè conferri: sicut etiam ex judicio forensi (instar cujus pœnitentia est instituta) multo tempore post discussionem causæ fieri solet absolutio, aut condemnatio: toto scilicet tempore post, quo actus pœnitentis dicuntur moraliter permanere: tandiu autem dicuntur moraliter permanere, quamdiu permanent habitualiter, idest quamdiu non retractantur, neque expressè, neque implicitè. Sic Hurtado, & sic meo videri, etiam Candidus *d.* *quæst.*24. *art.*6.*n.*2.*p.*12. vbi sic ait: Dolor tempore præcedens confessionem, sufficit ad Pœnitentiæ Sacramentum suscipiendum: quia sicut absolutio datur aliquando, etiamsi multis antè diebus præcesserit confessio, quæ censetur moraliter præsens confessario, quatenus confessor absoluens recordatur peccatorum in confessione receptorum: ita impendi potest absolutio, licèt dolor præcesserit confessionem; moraliter enim coniungitur confessioni, quæ fit virtute illius doloris antea eliciti; & illa confessio censetur dolorosa virtute præcedentis doloris relati ad confessionem. Sic ille. Qui omnia desumpsit ex Bonacina, & non citat illum, sed Sotum *dist.*17. *q.*1. *art.*3. & Suarium *disput.*20 *sect.*4.*n.*29 & bene, licèt non ita clarè loquantur. Approbat etiam nouissimè hanc meam sententiam doctus Diana *part.*9. *tr.*9. *resol.*51.

Quæstio VII.

An dolor requisitus ad confessionem, necessariò debeat elici à pœnitente ex intentione confitendi peccata?

Affirmat Bonac. *disp.*5.*q.*3. *punct.*2.*n.*17. *pag. mihi* 117. docens: dolorem requisitum debere necessariò referri formaliter, vel virtualiter ad confessionem: ita vt pœnitens dolere debeat de peccatis cum proposito illa confitendi, vel recogitare cum dolore peccata sua, vt illa confiteatur. Sic etiam tenent alij recentiores, quos suppresso nomine refert Lugo *disp.*14.*n.*36.*pag.*233. & meo videri Suarez, & Candidus *loc.cit.*

Sed probabiliùs longè respondeo, non debere necessariò dolorem esse elicitum ex intensione formali vel virtuali confitendi, sed sufficere, esse elicitum absque memoria confessionis, dummodo ex illo postea pœnitens excitetur ad examen peccatorum, & ad illa confitenda. Quia si quis ex metu gehennæ habeat attritionem, & postea ad impetrandam Dei gratiã velit cõfiteri, & absoluatur, concurrunt omnia, quæ ad ritè suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur à Trid. *sess.*14.*c.*4. ergo licèt in ipso dolore pœnitẽs nõ recor-

detur confessionis, optimè poterit postea vti illo dolore ad obtinendam absolutionem. Sic Reginaldus *lib.5. n.54.* quem citat, & sequitur Lugo *disp.14. n.37.p.133.* Qui aliis instātiis id latè, & probè probat.

QVÆSTIO VIII.

An ad recipiendum effectum Sacramenti pœnitentiæ sufficiat habere attritionem?

NEgant Magister, D. Bonau. Hugo, & Ricard. de S. Victore, Gabriel, Major, Medina, Adrianus, & alij quos referunt Suarez *disp.20. sect.1.n.3.* Vasq. *q.92.art.1.dub.2.n.1.* & Hurtado *disp 6 diff.2.*

Sed iam certissimè respondeo: sufficere. Quia sic clarè colligitur ex Trident. *sess.14.c.4.* vbi loquens de attritione, ait: *Et quamuis sine Sacramento pœnitentiæ, per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat: tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento pœnitentiæ impetrandam disponit.* Sic Concilium. Et sic S.Th. Scot. Palud. Capreol. D. Anton. Syluest. Ruard. & Can. Quos citant, & sequuntur Suarez, Vasquez, & Hurtado. Nugnus *in addition.q.9.art.1.* Candid. *disquisition.24 art.11.n.2.* Lugo *disp.5.n.130.* & iam communis omnium, vt dicunt Bonac. Ægidius, & Layman relati à Palao *tom.4.tract.13.punct.3.n.2.*

QVÆSTIO IX.

An etiam sufficiat habere attritionem, vt talem cognitam?

NEgant Sotus *in 4.dist.18.q.3.art.2. in fine, & lib.2.de natura, & gratia, cap.15.* Victoria *in relect. de potest. Ecclesiæ, quæst 2.* Vega *lib.13.in Trident. cap.34.* Corduba *lib.1.quæst. Theolog.q.2.* & alij, quos affert Suarez *loc. cit.n.7.* existimantes: ad effectum Sacramenti recipiendum necessariam esse attritionem existimatam contritionem, quia tam in lege naturæ, quàm veteri fuit contritio necessaria ad remissionem peccati: ergo etiam erit in lege gratiæ.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, sufficere attritionem, vt talem cognitam, nec oportere reputare illam contritionem, vt effectus Sacramenti conferatur. Quia id clarè significat Trident. *loc. cit.* dum nulla facta mentione existimationis dictæ, absolutè docet, attritionem disponere ad impetrandam gratiam in Sacramento Pœnitentiæ. Et certè parum facit, aut nihil, quod attritus sciat, vel cognoscat, vel suspicetur, se attritum: vel non cognoscat, quia illius scientia, vel cognitio non variat efficaciam, & virtutem Sacramenti, quia attritus redditur contritus, siue sciat, siue ignoret, hoc enim per accidens est. Llamas *2.part. Meth.c.2.§.6.* Sic S. Th. *dist.17.q.3.art.5. q.1.& dist.18.q.1.art.3.q.1.* Scot. *dist.14.q.4.art.3.* Palud. *d.17.q.8.& dist.19.q.1.art.2.* Adrian. *in 4.q.5. de confess.* D. Anton. Capreol. Syluester, Ruard. & Cano, quos citat, & sequitur Suarez *disp.20.sect.1.n.20.* Vasq. *q.92.art.1.dub.2.* Ægid *q.62.art.1.dub.2.* Hurtado *disp.6.diff.3.* Henriquez *lib.4.c.26.n.6.* & apud illum Nauar. *c.1.n.4.* Medina, Bellarmin. & alij doctissimi. Fagundez *de prae.2.lib.4.cap.4.n.13.& 14. & cap.5.num.14.* Granados *controu.7. tract.3.disp.2. n.10.pag.1173.* & apud ipsum Valentia *disp.7. q.8. punct.4.* Medina *lib.1.Sum. cap.12.§.2.* Petr. de Ledesma *de Pœnit.cap.7.concl.3.* Saytus *in Claui Regia, lib.1.c.7.n.7.* Salas *1.2.tom 2.q.21.tr.8. disp.vnica, sect.10.n.93.* Sanchez *lib.1.Sum.cap.9. num.34.* Toletus *lib 3.cap.10.* Rodriguez *in Sum. tom.1.cap.50. concl.1.* Zambrau. *de casibus occur. tempore mortis cap.4.dub.1.num 4.* qui tamen etiam citat Nauarrum pro opposita parte, sed non ita benè: nam si attentè legatur *cap.1.cit.num.42.* hanc nostram clarè tenet. Sic etiam Lugo *disput.7.num.271.& 273.pag.111.* & etiam Bonacina *disp.5.q.1. sect.2.punct.3.num.10.* Quia tamen malè citat Cordubam pro hac sententia, & Nugnum *q.2.art.3. diff.4. pag.317.& q.9.art.1. dub.3.pag.mihi 480.* & communis, & jam ita certa, ut opposita apud aliquos sit improbabilis. Sic etiam Trullench *lib.4.cap.5.dub.5.n.11.* Villalobos *tom.1. tr.9 difficult.23.n.2.* & Palaus *tom.4. tr.23. punct.7. n.8.* qui ad argumentum contrariorum bene negat consequentiam: quia in lege gratiæ sufficit attritio Sacramentu coniuncta, ad iustificationem.

QVÆSTIO X.

An etiam in articulo mortis sit sufficiens attritio cognita, cum Sacramento?

NEgant à fortiori Doctores pro prima sententia nuperrimè *citati.* Et ex citatis pro nostra id docent Suarez *disp.15.sect.4. num.17.& 18.* Sanchez, Granado, Valentia, & Zambran. *loc.cit.* Nugnus *q.2.* (non *art.4.* ut habes apud Dianam & Lugum) sed 3. *dub.4 pag.mihi 317.* Tannerus *tom.4.disp.6.q.6.dub.3. num.66.* & Præpositus *in 3.part.quæst.2. de contract. dub.5.n.57.* & alij docentes, illum qui suscepit Sacramentum pœnitentiæ cum attritione cognita, debere, adhuc sub peccato mortali, habere contritionem in articulo mortis, ob periculum æternæ damnationis, quia cum sub lite sit, an attritio, vt talis cognita, sufficiat, vt Sacramentum pœnitentiæ effectum habeat, vt nuper est visum; hinc est quod si quis ad habendam contritionem non se excitat, censeatur æternam salutem contemnere: quod est charitati propriæ, & diuinæ amicitiæ aduersum: ergo.

Sed longè multò probabiliùs, respondeo, adhuc in articulo mortis sufficere, quia post Concilium Tridentinum, licèt non sit omnino de fide (vt aliqui volunt) moraliter tamen certissimum est, quod attritio cum Sacramento sufficiat ad iustificationem, vt ipsimet contrarij fatentur: ergo nullo periculo exponitur, qui cum attritione cognita adhuc in articulo mortis confitetur. Sic Ægid. *disp.5.dub.1.num.5.& 6.* Fagundez, & Salas *loc.cit.* Becanus *de Sacram. c.35. n.3.* Layman *lib.4.tract.6.c.2.n.6.* Faber *in 4.dist.14. q.2.disp.18.c.3.n.71.* quos citat, & sequitor Diana *3. p.tr.4.resol.98. & 5.p.tr.3.resol.76.* optimè Lugo *disp.7.n.272.& sequent.* Luysius *in suis selectis, part.1. disp.21.dub.2.* & alij, quos seqoitur Palaus *tract.23. punct.5.n.3.* ex quo ad argumentum Contrariorum, negandum omnino est, prædictum pœnitentem morali periculo æternæ damnationis se expoere, quia certus esse potest, attritionem cognitam esse sufficientem dispositionem ad gratiam in Sacramento suscipiendam, vt ex dictis constat.

QVÆSTIO XI.

An ad effectum Sacramenti sufficiat attritio, qua pœnitens dolet, se non habere dolorem peccatorum?

AFfirmant Paludan. *in 4.dist.17.q.11.art.5.* Nauar. *c.1.n.1.& 18.& c.10.n.4.* Sà *verb.contritio, n.5* (*non verb. Absolutio, n.15.* vt habet Fagundez) & Rodriguez *tom.1.cap.50.*

Sed probabiliùs respondeo: non sufficere, quia Concilium *loc.cit.* ad effectum huius Sacramenti verum dolorem de peccatis requirit: at dolor de carentia doloris peccati, non est dolor de peccatis: ergo. Sic Henriquez *lib.4.cap.26. num.5.* & apud ipsum D.Thom. & D.Bonauent Vasquez *q.92 art.1.dub.4.*

Bonau.

Bonan.*diſp.* 5.*q.*5.*ſect.*1.*punct.*3.*num.*7. Fagundez *de* 2.*prac.lib.*2.*c.*5.*n.*13. Filliucius *tract.*7.*cap.*6. *quaſt.* 2.Hurtado *diſp.*6.*diff.*4. Granado *controu.*7. *tract.*5. *diſp.*3. *num.*4. Candidus *diſquiſit.*24. *art.*12.*dub.*4. *num.*6.latè Hieronymus Llamas 2.*part.ſua Methodi*, *c.*2.§.4.*pag.mihi* 248. dicens oppoſitam ſententiam indignam eſſe tam doctis,& piis viris Trullench *lib.* 4.*cap.*5.*dub.*5.*n.*6. qui tamen bene aduertit, cum actu quo quis dolet ſe, dolorem de peccatis non habere, vtplurimùm coniunctum eſſe dolorem de peccatis, quamuis pœnitens illum non cognoſcat.

QVÆSTIO XII.

An attritio habita ob metum ſolùm gehennæ, & pænarum, vel ob turpitudinem peccati, ſufficiat ad recipiendum effectum Sacramenti Pænitentiæ?

NEgat Syluius *q.*2. *ſupplementi*, *art.*3. vbi docet, eam ſolùm attritionem ſufficere, quæ includat etiam aliqualem (licèt debilem) dilectionem Dei ſuper omnia.

Sed certiſſimè reſpondeo, eam ſolam ſufficere, adhuc nulla intercedente dilectione Dei ſuper omnia. Quia id expreſsè docet Concilium *ſeſſ.*14. *cap.*9. & vniuerſi Theologi, vt optimè Lugo *diſput.*5.*n.*133. *pag.*57.Hurtado *diſp.*6.*diff.*5. Llamas 2.*part. Method. cap.*2.§.6.*pag.mihi* 252.& omnes. Vnde opinio Syluij pluſquam improbabilis cenſenda eſt, quia (vt ait Palaus *loc.cit.num.*6.) noſtram opinionem Catholica veritas docet.

QVÆSTIO XIII.

An attritio ob metum pænæ purgatorij ſit ſufficiens ad valorem Sacramenti?

NEgant Vaſquez *q.*92. *art.*1.*dub.*3. & Hurtado *loc.cit.*) dum ad veram attritionem exigunt motiuum æternum.

Sed probabiliùs longè reſpondeo, eſſe ſufficientem, quia terrore dictæ pœnæ optimè poteſt dolere homo, non ſolùm de venialibus, ſed etiam de mortalibus, quæ poſt iuſtificationem pœna purgatorij puniuntur. Sic omnino Lugo *loc.cit.n.*137.*pag.*58. qui idem dicendum cenſet de attritione concepta ex metu peſtis, vel alterius damni temporalis, quo Deus ſolet punire peccata in hac vita. Quod antea docuit Suarez *diſp.*5.*ſect.*2.*n.*15.*pag. mihi* 121. Fagund. *de prec.* 2.*c.*5.*n.*3. & alij, quos me citato ſequitur Diana *p.*9.*tr.*9.*reſol.*51.

QVÆSTIO XIV.

An attritio ob infamiam aut mortem, quam Iudex infligere poteſt, aut ob aliud malum temporale, ſit etiam ſufficiens ad effectum Pænitentiæ ſuſcipiendum?

AFfirmant Sotus *in* 4. *diſt.*18.*q.*3. *art.*3. & Canus *relect.de pænit.part.*5.

Negant verò Vaſquez *q.*52.*art.*1.*dub.*3. Suarez *diſput.*29.*ſect.*1.& Reginald.*lib.*3.*ſect.*2. apud Hurtadum *vbi ſuprà*.

Sed probabiliùs reſpondeo: eſſe ſufficientem, caſu quo illa attritio, vel dolor ob infamiam, aut ob aliud malum temporale, ſit cum aliquo reſpectu ad Deum, id eſt, ſit dolor de peccato, quia Deus immiſit, aut immittet illam infamiam, mortem, aut aliud malum: ſecus verò, ſi ſit dolor ob infamiam, aut mortem, &c. ab humano Iudice infligendam, ſine aliquo reſpectu ad Deum. Quia primus ille dolor eſt Dei, ſecundus verò ſolius hominis, & ſic ille ſufficit ad effectum Sacramenti recipiendum, hic verò minimè. Sic Ægidius *diſput.*4.*n.*39. Ochagauia *tract.*1.*quaſt.*19. & Hurtado *diſp.*6. *diff.*5. quos non citatos ſequitur Lugo *diſp.*5.*n.*141.*pag.*58.& ante omnes illos Suarez *vbi infrà*,& Llamas *loc.cit.*& nouiſſimè, me citato Diana *p.*9.*tract.*9.*reſol.*51.

QVÆSTIO XV.

An dolor de peccato propter turpitudinem abſtrahentem à Deo, v.g. dolor de furto, propter ſpecialem malitiam furti, prout opponitur iuſtitiæ, ſine alio reſpectu ad Deum, ſit vera attritio?

AFfirmat Pater Suarez *diſp.*4.*ſect.*3.*num.*15.*pag. mihi* 511. eo quòd Concilium pro ſufficienti motiuo attritionis aſſignet turpitudinem peccati.

Sed probabiliùs reſpondeo: non eſſe veram attritionem, niſi aliàs conſideret peccatum, etiam cum ordine ad Deum, nempe, vt eſt iniuria in Deum. Sic Lugo *loc.cit.num.*142.& conſtat ex nuper dictis.

QVÆSTIO XVI.

An ad valorem Sacramenti pænitentiæ requiratur dolor formalis, vel ſaltem virtualis omnium mortalium?

REſpondeo requiri, ſicut requiritur Confeſſio omnium mortalium. Pro quo nota, quod dolor, ſeu contritio dupliciter poteſt ferri in omnia peccata, formaliter ſcilicet, vel virtualiter. Formaliter fertur, quando procedit ex omnium apprehenſione, ſiue explicita, ſiue confuſa, vt ſi quis in genere recordetur, ſe multa commiſiſſe peccata, & illa omnia deteſtetur. Virtualiter, quando deteſtatur vnum, vel aliud, cuius adeſt memoria, & in eo deteſtantur alia, quæ ſub eodem motiuo comprehenduntur, vt ſi quis deteſtetur periurium v.g. quia eſt offenſa Dei, quem ſuper omnia diligit, ibi videtur deteſtari implicitè, & virtualiter omnia alia peccata, quæ ſimiliter ſunt offenſa Dei, & in quibus eadẽ ratio deteſtabilitatis reperitur. Sic S.Th. 3.*part.q.*84.*art.*1.Suar.*diſp.*20 *ſect.*4.*n.*23. Vaſq.*tom.*4.*q.*86.*art.*2.*dub.*7.*n.*21.Bonae.*diſp.*5.*q.*5. *punct.*3. *propoſit.*2. *n.*3. Lugo *diſp.*5.*n.*71. (cuius eſt quod notauimus) Candidus *diſquiſit.* 24. *articul.*12, *dub.*6.Hurtado *diſp.*6.*diff.*7. & omnes.

QVÆSTIO XVII.

An etiam ad valorem Sacramenti requiratur dolor omnium venialium?

REſpondeo non requiri, quia nec requiritur Confeſſio omnium venialium: imò nec vnius neceſſariò. Sic omnes Doctores, præcipuè citati.

QVÆSTIO XVIII.

An ad Contritionem requiratur dolor ſummè intenſus?

AFfirmat Adrianus *in* 2.*q.*2. *de Pænit.* quia ſicut peccator debet dolere ſuper omnia, ita debet dolere ſummo dolore. Fauet huic ſententiæ Petrus de Soto *lect.*14.& 15.*de Pænit.* dicens dolorem contritionis debere ſaltem excedere intenſione omnes alios actus, quos idem homo habet circa alia obiecta.

Sed certiſſimè reſpondeo, quod nullo modo requiratur dolor ſummè intenſus, nec quod excedat adhuc alios actus in intenſione, quia aliàs redderetur cõtritio difficillima, & quaſi impoſſibilis, vt latè probat Lugo *diſp.*15.*n.*84.*p.*48. Satis ergo erit ſubſtantia

contritionis, licèt cum minima intensione fiat. Si enim peccatum mortale, licèt tepidè, & paruo conatu fiat, destruit totam gratiam cum charitate, virtutibus, & donis Spiritus sancti infusis: cur parua contritio non destruet omnia peccata. Sic Henriquez lib. 4. cap. 37. n. 6. & apud ipsum D. Th. Sot. Cano, Navat. Ledesma, Bellarm. & alij, Suar. disp. 4. sect. 5. Granad. tract. 2. disp. 7. sect. 3. & alij apud ipsos, quos sequitur Trullench. lib. 4. cap. 5. dub. 4. num. 3.

QVÆSTIO XIX.

An vt contritio acceptetur à Deo, egeat duratione, & continuatione aliqua?

AFfirmant Sot. dist. 14. quæst. 2 art. 2. & 2. dist. 28. quæst. vnica, & apud Henriquez Ocham, & Gabriel ibidem, & Cajet. opusc. de Contrit. tract. 4. quæst. 1. existimantes, illum actum, qui est contritio, non habere rationem contritionis, & dispositionis ad gratiam, nisi prius aliquo tempore duret: quod tempus taxatum est à Deo.

Sed certissimè respondeo: non indigere duratione aliqua, vt sit vera contritio, & acceptetur à Deo, & sit dispositio ad gratiam; quia ad contritionem veram solùm exigitur, quod sit dolor super omnia, ex motivo charitatis; at hunc actum potest habere homo in instanti, aut in breuissimo tempore, sicut potest habere actum dilectionis Dei super omnia: ergo. Sic S. Thomas 3. p. q. 85. art. 2. & 1. 2. quæst. 113. art. 5. & 7. Soto dist. 17. q. 2. art. 4. Medina tract. 1. de Pœnit. q. 1. Vega lib. 13. in Trident. cap. 23. tenet etiam Gabriel in 4. dist. 14. q. 1. art. 2. concl. 5. lit. V. vbi proposita sententia Scoti, sic ait: sed quia ista continuatio actus, & determinatio temporis, ac termini eius, à Deo (vt ait) præfixi, nullam habet authoritatem scripturæ, nec ratio probat: ideo ea facilitate contemnitur, qua probatur. Sic ille: malè ergo illum affert Henriquez pro opposita parte, sic etiam Navar. c. 1. n. 30. Henriquez loc. cit. num. 4. Suarez disp. 4. sect. 5. n. 4. Lugo disp. 5. num. 88. pag. 49. Granado loc. cit. n. 32. & communis, quam tenent etiam Palaus tom. 4. tr. 23. punct. 7. n. 2. Ægid. disp. 2. dub. 7. concl. 2. Layman cap. 4. n. 1. & Trullench loc. cit. n. 4.

QVÆSTIO XX.

An ad valorem contritionis requiratur recogitatio explicita, & specialis singulorum peccatorum in particulari?

AFfirmant Adrian. quæst. 3. de Baptismo, in fine, Cano relect. de pœnit part. 3. ad finem, Sotus dist. 17. q. 2. art. 3. Medina (apud Suarez) C. de pœnit. tr. 1. q. 2. Ruard. art. 5. contra Lutherum, Cordub. lib. 1. q. 5. Philiarcus de offic. Sacerd. tom. 1. part 2. c. 20. & nouissimè Syluius in addition. ad 3. p. q. 2. art. 6. concl. 1. qui omnes id affirmant, loquendo de contritione secundùm se, sine ordine ad confessionem, de qua hic sermo.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, non requiri ad veram contritionem habendam, explicitam, & specialem recogitationem peccatorum in particulari, sed sufficere recogitationem omnium peccatorum in communi, & in confuso. Quia hæc sola sufficit ad excitandum dolorem perfectum de peccatis. Sic Henriquez lib. 4. c. 28. quasi per totum, Suarez disp. 4. sect. 6. à n. 7. & alij apud ipsum. Lugo di p. 5. n. 90. pag. 46. Layman lib. 5. tr. 7. c. 4. n. 5. Hurtado disp. 1. diff. 4. Villalob. tract. 9. diff. 29. n. 4. Diana 3. part. tract. 4. resol. 118. imò & Medina C. cit. q. 3. versu Noto tamen, vbi explicat, quod nuper antè docuerat, & communis, quam sequuntur Palaus tom. 4. tract. 23. punct. 7. n. 2. Navat. cap. 1. num. 22. Vasquez quæst. 86. art. 3. dub. 7. Trullench lib. 4. cap. 5. dub. 3. n. 2.

QVÆSTIO XXI.

An quando pœnitens peccata in speciali confitetur, teneatur tunc singulorum peccatorum habere singulares contritiones?

AFfirmant aliqui apud Henriquez, & Suarium loc. cit. pro quorum sententia refert Vivaldus de contrition. n. 11. pag. mihi 81. Sotum in 2. dist. 15. q. 2. art. 1. & dist. 17. q. 2. art. 3. concl. 4. & Victoriam n. 116. Sed certè malè, quia oppositum expressè docent ibidem, præsertim Sotus.

Vnde longè multò probabiliùs respondeo, non teneri, sed satis esse unam generalem contritionem omnium peccatorum habere. Sic Sotus dist. 17. cit. concl. 3. vbi sic ait. Satis est, quod homo mente recolat peccata omnia absque vllius displicentia, dummodo non habeat complacentiam, & peracta indagine, vnica contritione hæc omnia detestetur. Quare nescio cur Cajet. dixerit, quod requirantur detestationes sigillatim singulorum, sed non contritiones, nisi vna; nam si detestationes non sunt contritiones, non sunt necessariæ, & revera pœnitentium vsus non est, nisi in principio habere contritionem generalem, quæ sufficit ad gratiam: deinde peccata inuestigare ad confitendum, vel si existens in peccatis vult omnia in mente referre antequam ullum habeat detestationis actum, satis est omnibus rememoratis unam detestationem applicare. Sic ille, & sic licèt non ita expressè, Victoria loco cit. Navar. c. 1. n. 22. Medina C. de pœnit. q. 3. vers. noto tamen, fol. mihi 9. Vivald. loc. cit. Toletus lib. 3. c. 5. n. 1. Henriquez loc. cit. Fagundez de præc. 2. lib. 2. c. 6. n. 8. Llamas 2. part. Methodi, c. 2. §. 12. Nam aliàs (inquiens) si de quocumque actu peccati mortalis obligaremus peccatorem, ut produceret actum sigillatim odij, & doloris, deficeret vitæ tempus, etiamsi illa Matusalani concederetur, &c. Sic ille, & communis, apud Ægidium loc. cit. Suarium, & Bonacinam, quos citat.

QVÆSTIO XXII.

An requiratur propositum non peccandi ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ?

NEgant absolutè Sotus dist. 17. q. 1. art. 2. Palud. dist. 17. q. 8. & alij apud Suarium disp. 20. sect. 3. n. 32. & sect. 3. num. 7. docentes, nec propositum formale, nec virtuale requiri.

Affirmant verò è contra Alensis 4. part. quæst. 29. n. 9. art. 2. D. Thom. 3. part. q. 90. art. 4. quos citat, & sequitur Toletus lib. 3. c. 4. §. quinta pars est, dicentes, requiri propositum formale, & expressum, nec virtuale sufficere. Quod etiam docuit Medina C. de confession. quæst. de confessione ficta iteranda.

Sed probabiliùs respondeo, requiri ad Sacramenti valorem propositum vel formale & expressum, vel virtuale, & implicitum, quod in ipso actu doloris, & detestatione peccatorum includitur. Sic Nauarrus c. 1. n. 6. Vega lib. 3. in Trident. c. 21. Suarez disp. 4. sect. 3. n. 6. & disp. 21. sect. 4. n. 33. Fagundez de præc. 2. lib. 2. cap. 3. n. 13. & ex parte Lugo disp. 4. num. 52. pag. 236. Nugnus quæst. 1. in addition. art. 1. dub. 5. concl. 2. Candidus disquis. 24. art. 12. dub. 1. pag. 22. Diana 3. part. tract. 4. resol. 119. Hurtado disput. 6. diff. 7. Layman lib. 5. tract. 6. cap. 4. num. 6. Sylvius in supplem. q. 1. Villalobos tract. 9. diff. 19. n. 8. Llamas 2. part. Method. c. 2. §. 9. pag. 253. & alij.

QVÆSTIO XXIII.

An ex defectu doloris possit dari Sacramentum pœnitentiæ informe, id est, validum essentialiter, sed absque effectu gratiæ?

NEgant Major *dist.* 17. *q.* 5. Gabriel *q.* 1. *art.* 3. *dub.* 2. Adrian. *q.* 5 *de confessione, dub.* 5. Medina *C. de confessione, q.* 26. *de confessione ficta non iteranda.* Quos omnes citat, & sequitur Vasquez *q.* 92. *art.* 2. *dub. unico, n.* 13. Ægid. *disp.* 4. *dub.* 11. Ochagav. *tract.* 2. *de confess. q.* 30. Layman *tract.* 6. *c.* 9. Fagundez *de* 2. *prac. Ecclesiæ, lib.* 2. *c.* 7. *n.* 9. Qui affert pro hac parte Scotum *dist.* 17. *q.* 5. *art.* 3. Toletum *lib.* 2. *c.* 8. *n.* 1. Henricum Henriquez *lib.* 2. *de pœnit. cap.* 11. *n.* 1. *in marg. lit. G*, affert etiam pro hac parte Dianam ubi infrà, Patrem Suarium, & Patrem Hurtadum (*in impressione Matrit.*) sed utrumque malè, cum acertimè, & expresse oppositam defendant, & amplectantur. Posset tamen meliùs afferri Luysius *disp.* 28. *de pœnit. dub.* 1.

Sed probabiliùs respondeo: posse dari, sed quando, aut qua ratione id contingere possit, discordant Doctores. Nam primò aliqui dicunt, tunc id contingere, quando confessio fine aliquo dolore fit, & illius defectus invincibiliter à pœnitente ignoratur. Sic Sotus *distinct.* 18. *q.* 3. *art.* 3. quatenus docet, teneri postea pœnitentem, cum ei constiterit, se non habuisse dolorem, id ipsum confiteri tantum, & non repetere confessionem. Quod est dicere, confessionem fuisse validam, sed informem. Cum Soto sentiunt aliqui recentiores.

Alij id contingere affirmant quando quis confitetur omnia peccata sua sine ullo prorsus dolore, confitetur tamen hoc ipsum, nempe quod non habet dolorem. Sic Victoria, & Ludovicus adducti *suprà disp.* 3. *q.* 55. Pesant. *in add. q.* 10. *disp.* 2. *concl.* 1. & 2. ex D. Thoma *in* 4. *dist.* 17. *q.* 3. *art.* 4. *q.* 2. *in corpore*, ubi sic ait: Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod confessio est actus virtutis, & pars Sacramenti. Secundùm autem quod est actus virtutis, est actus meritorius propriè, & sic confessio non valet sine charitate, quæ est principium merendi, sed secundum quod est pars Sacramenti, sic ordinat confitentem ad Sacerdotem, qui habet claves Ecclesiæ, qui per confessionem conscientiam pœnitentis cognoscit, & secundum hoc confessio etiam potest esse in eo, qui non est contritus, quia potest peccata sua Sacerdoti nota facere, & clavibus Ecclesiæ se subjicere: & quamvis tunc non percipiat absolutionis fructum, tamen recedente fictione percipere incipiet, sicut etiam est in aliis Sacramentis. Vnde non tenetur iterare confessionem, qui fictus accedit, sed tenetur postmodùm fictionem suam confiteri. Hæc D. Thomas, quem novissimè sequitur Torreblanca *lib.* 14. *practicar. c.* 6. *n.* 14. *c.* 12. *n.* 10. & 13.

Alij id accidere putant, quando confessio fit cum dolore aliquo supernaturali: sed imperfecto, & inefficaci, idest, non in eo intensionis gradu, quem Deus ad effectum hujus Sacramenti requirit. Ita Navar. Sylvest. Cano, & alij apud Suarium & Fagundez *loc. cit.* Hujus sententiæ est etiam Reginald. *n.* 169. ubi sic ait: Porrò istiusmodi informitas confessionis ex eo nascitur, quod confitens careat necessaria, & sufficienti dispositione, nempe quod non præmiserit sufficiens conscientiæ examen, vel non detestetur summè, ut pars est, sua peccata, prout sunt offensa Dei, vel non habeat satis firmum propositum novæ vitæ; ignorat tamen sine lata sua culpa, se in aliquo horum deficere; imò bona fide putat, se cum sufficienti dispositione confiteri. Sic ille.

Sed his omnibus probabiliùs respondeo dicendū, confessionem informem ex defectu doloris tunc solùm contingere, quando contingit, confessionem fieri cum vera attritione aliquorum peccatorū mortalium; non tamen omnium, quæ in confessione dicuntur. Vt si pœnitens tantùm habeat attritiones singulorum peccatorum mortalium, prout ea sigillatim confitetur, & de uno doleat efficaciter, de alio verò minimè, sed per displicentiam tantùm inefficacem: tunc enim si omissio illa veræ attritionis omnium mortalium, quæ exponuntur in confessione, contingat ex ignorantia, aut inadvertentia inculpabili, confessio erit absolutè valida, licèt infructuosa, eo quòd pœnitenti deficiat dolor requisitus ad effectum Sacramenti, cum non infundatur à Deo gratia remissiva omnium, nec remittatur aliquod absque illius dolore. Sic Petrus Soto *lect.* 8. *de confessione*. Dominicus Soto *loc. cit. post* 6. *conclusionem*, Suarez *disp.* 20. *sect.* 5. quos omnes citat, & sequitur Candidus *disquis.* 24. *art.* 12. *dubit.* 8. Filliuc. *tract.* 7. *q.* 11. Hurtado *disp* 6. *diff.* 8. Lugo *disp.* 14. *n.* 74. *pag.* 240. & alij, quos affert Diana 2. *part. tract.* 17. *resol.* 32.

QVÆSTIO XXIV.

An in confessione quæ de venialibus fit, requiratur dolor efficax de illis?

NEgant aliqui, quos suppresso nomine refert Lugo *disp.* 15. *n.* 105. *pag.* 246. docentes sufficere dolorem inefficacem. Illorum sententiam ut probabilem dicit Tamburin. *in Method. expedit. confess. lib.* 1. *c.* 3 §. 1. *n.* 1. Et non esse improbabilem aiunt Præpositus, & alij apud Dianam mox citandum.

Sed certissimè respondeo: requiri, quia ex Trident. constat, quod una ex partibus hujus Sacramenti est contritio: at nomine contritionis, nequit venire dolor ille imperfectus, seu displicentia inefficax; cùm contritio sit detestatio peccati commissi, illa verò displicentia non est detestatio, aut retractatio, cum illa possit stare simul cum proposito committendi iterum illud peccatum, & cum ipso peccato actualiter: ergo. Sic Suarez *disp.* 20. *sectione* 6. *n.* 2. Lugo *loc. cit. n.* 16. *pag.* 246. & communis omnium Theologorum, quam me citato sequitur novissimè Diana *part.* 9. *tract.* 9. *resol.* 11. Ioseph de Ianuario, Vasquez, & Amicus apud ipsum.

QVÆSTIO XXV.

An sit mortale confiteri sola venialia absque ullo dolore?

NEgat quidam recentior Theologus, quem tacito nomine refert Lugo *disp.* 14. *n.* 108. *pag.* 247. Quia frustrare Sacramentum in re levi, nequit esse culpa gravis.

Sed certissimè respondeo, esse mortale. Quia pœnitens omnino tenetur applicare debitam materiam Sacramenti, ne Sacerdos proferat verba Christi (qualia sunt formæ sacramentales) super materia incapaci, quod faceret, si non præcederet confessio peccatorum cum dolore ad valorem requisito. Nec est quid leve, frustrati omnino Sacramentum per rem levem. Quia levitas, vel gravitas in præsenti non debet attendi secundùm gravitatem, vel levitatem materiæ secundùm se, sed in ordine ad Sacramentum, cujus irritatio semper est gravissima. Sic Lugo *loc. cit.* ubi latè, & doctè probat nostram, & impugnat contrariam sententiam. Fagundez *de prec.* 2. *lib.* 2. *c.* 8. *n.* 5. & *c.* 1. *n.* 12. Suarez *disp.* 20. *sect.* 6. *n.* 2. Candidus *disquis.* 24. *art.* 5. *dubit.* 3. & communis omnium.

QVÆSTIO XXVI.

An etiam sit mortale, non habere dolorem de omnibus venialibus quæ in confessione explicantur.

AFfirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Suarez *disp.* 20.*sect.*6.*n.*7.quorū sententiam approbat Palaus *tom.*4.*tr.*23.*punct.*7.*n.*14.Quia mortale est formæ absolutionis materiā ineptam subjicere.

Sed probabiliùs respondeo non esse mortale,quia quamvis pœnitens in hoc casu apponat in confessione aliqua peccata non detestata, tanquam materiam Sacramenti, non tamen tanquam materiam necessariam & totalem,cùm ex alia parte apponat sufficientem materiam, scilicet aliqua alia peccata venialia detestata,super quæ potest cadere forma Sacramenti: ergo id non erit mortale. Patet hæc consequentia, exemplo aliorum Sacramentorum, in quibus admixtio alicujus partis,quæ non sit materia valida, non est culpa gravis,dum tamen apponatur materia valida. Vt si in baptismo cum aqua effundenda,misceatur aliqua pars olei benedicti. Et in hoc eodem Sacramento pœnitentiæ solent pij homines frequenter se accusare de imperfectionibus,& defectibus, qui non sunt peccata venialia.Nec aliquis hucusque dixit, in hoc mortaliter peccare. Sic Suarez, Fagundez, & Candidus *loc.cit.*Lugo *disp.*14.*à num.*118.*pag.*248. Hurtado *disp.*6.*diff.*7.Diana 4.*part.tract.*4.*resol.* 93. Qui quoad præsens attinet, idem dicendum dicunt de mortalibus antea legitimè confessis.Sic etiam sentit nobiscum Palaus *loc.cit.*negando ad argumentum antecedens, quia in venialium absolutione ex intentione Sacerdotis, forma solùm dirigitur ad peccata, quæ ritè fuerint confessa, quorumque pœnitens absolutioni recipiendæ dispositus sit.

QVÆSTIO XXVII.

An saltem in casu quo pænitens confiteatur aliquod veniale absque dolore, teneatur sub mortali dicere, se non dare illud peccatum pro materia absolutionis?

AFfirmabunt à fortiori Authores tacitè nuper *relati.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri sub mortali,sed sub veniali tantùm(dummodo in illa confessione alia peccata cum dolore fateatur.) Quia si id diceret pœnitens, non daretur locus dubitationi; cum nemo possit negare, posse pœnitentem cum illa potestatione narrare licitè omnia peccata sua venialia, absque ullo dolore, sicut posset extra confessionem. Præcipuè si id faceret ob humilitatem, vel ob consilium, vel ob excitationem ad veram pœnitentiam de tali peccato habendam.Sic Lugo *loc.cit.num.* 126.*pag.*250.& ante ipsum Suarez *disp.* 20. *sect.* 6. *n.*7.*& disp.*21.*sect.*20.*n.*7. *& sequent.* & alij.

QVÆSTIO XXVIII.

An ad confessionem venialium requiratur propositum formale, vel virtuale non peccandi?

NEgabunt fortiori Sotus,& Paludanus *q.*22. *cit.* Negant etiam & alij,quia existimant minùs requiri ad remissionem venialis, quàm ad remissionem mortalis.

Sed certissimè respondeo: requiri,quia ad remissionem venialium etiam requiritur dolor efficax, at in hoc includitur saltem virtualiter,propositum non peccandi de cætero: ergo. Verum est, quod etiam in Sacramento requiratur minùs ad remissionem venialis,quàm ad remissionem mortalis: nam ad remissionem mortalis requiritur propositum non committendi illud quod confitetur peccatum,nec aliud: ad remissionem verò venialis sufficit propositum non committendi eadem peccata; imò nec requirur propositum adeo strictum vitandi occasiones peccandi mortaliter. Vnde faciliùs possunt absolvi, qui relabuntur sæpius in eadem venialia, quàm qui relabuntur in eadem mortalia. Sic Lugo *disp.*14. *n.*127. *pag.* 250. & Ægidius *disp.* 1. *dub.*14. *n.*130.

QVÆSTIO XXIX.

An possit quis habere dolorem sufficientem de veniali, absque dolore de aliis eiusdem speciei?

NEgant aliqui apud Lugum *loc. cit. num.* 141. *pag.*153.

Sed probabiliùs Respondeo: posse,quia potest reperiri aliqua inæqualitas, & indifferentia numerica hujus peccati venialis, ratione cujus pœnitens moveatur ad dolorem specialem de illo. Et ideo optimè potest quis dolere, v.g.de furto unius Iulij, propter gravitatem materiæ, quæ non est in aliis minoribus furtis,& consequenter dare pro materia confessionis illud furtum leve, de quo dolor, propter illam specialem gravitatem, quam habet cum proposito non committendi aliud simile in futurum, in quo proposito non includuntur alia furta lævia minùs gravia, licèt sint ejusdem speciei. Sic Lugo *loc. cit. n.* 141. *pag.* 253.ex Salas *in Manuscriptis*,*q.*87.*art.*1. *dub.*6.

QVÆSTIO XXX.

An quando quis se accusat de mendaciis (v.g.) in communi, non explicando eorum numerum, remittantur omnia?

REspondeo regulariter remitti omnia, vel ferè omnia, si dolor pœnitentis ad omnia se extendat: quia confessarius ex circunstantiis personæ, & temporis cognoscit multitudinem illam confusè, juxtà consuetudinem similium personarum.Sic Lugo *disp.*9.*n.*56.*& disp.*14. *n.*142. Cum quo etiam placet tunc agere de absolutione neganda, vel differenda, ob defectum doloris, & propositi efficacis: qui defectus colligitur vel ex eo quod homo nolit restituere, vel facere id ad quod tenetur; vel ex eo,quod nolit relinquere occasionem peccati, vel ex eo quod post alias confessiones,& repetitum propositum non extendatur. Sit ergo

QVÆSTIO XXXI.

An possit absolvi pænitens, qui statim potest totum restituere, & non vult nisi per partes, ob aliquod emolumentum sibi inde proveniens?

NEgant Aragon.& Salonius 2. 2.*q.*62.*art.*8.Medina *de restitut. q.*5.*dub.*3. Corduba *in Summa,* *q.*68. *part.* 2. *fol.* 176. Sotus *de justitia & jure lib.*4. *q.*7.*art* 4.Sayrus *in clavi regia,lib.*10. *tract.*5. *cap.* 5. *dub.*5.Molina *de justitia tract.* 2.*disp.*756.& Hurtado *de justitia disp.*8.*diff.*7.quos omnes refert,& sequi videtur Diana 3. *part.tract.*6. *resol.*5.

Sed æquè probabiliter, respondeo: posse absolvi dummodo dilatio non sit valde nociva creditori, & confessor probabiliter credat,quod negata dilatione, & absolutione, nunquam, vel non ita utiliter restituet, & denique pœnitens etiam bona fide moneat,

quod

quòd licitè hoc possit facere, & proponat ita restituere. Quia in hoc casu confessarius verisimiliter potest credere, quod creditor illo contentus foret, si sciret conscientiæ secretum debitoris. Sic Navarra *in Man. c. 17. n. 65.* & apud ipsum Angel *verb. restit ult.* §. 5. Hosttens & alij Summistæ, quos citat *n. 66.* Sylvest. *restit. 5. q. 5.* Petrus Navarra *lib. 4. c. 4. dub. 15.*

Quæstio XXXII.

An qui est in occasione peccandi possit absolvi?

RResondeo, posse absolvi eum qui est in occasione solùm remota; non verò eum qui est in occasione proxima, quam non vult deserere. Prima pars constat, quia aliàs deberemus omnes de mundo exire juxta Paul. 1. *Corinth. 5.* cùm ferè in omnibus statibus sit occasio remota peccati. Secunda verò etiam patet, quia qui vult manere in occasione proxima peccandi, vult manere in periculo morali labendi, & consequenter non videtur habere propositum efficax non peccandi: ergo non potest absolvi. Sic omnes DD. cum quibus ut dicta, & dicenda bene intelligantur, notari opportet, occasionem peccati duplicem esse: alteram proximam, & alteram remotam. Proximam dicunt aliqui esse illam qua non possumus, vel certè non possumus sine difficultate uti absque peccato. Vel ut alij clariùs, illam qua nunquam, vel ferè nunquam utitur homo, consideratis circumstantiis, absque peccato novo, ut qui detinet concubinam domi, raro vel nunquam desinet cum illa peccare, oblata occasione. Remotam verò eam quæ talis non est. Videantur Navar. *c. 3.* Suarez *disp. 32. sect. 2.* Sanch. *lib. 1. Sum. c. 8.* Sancius *in selectis, disp. 12.* Corduba *in Sum. q. 4.* Lugo *disp. 14. sect. 19.* Lopez 1. *part. instructor. consc. c. 19. & 20.* Trullench *in Decalog. lib. 1. cap. 1. dub. 9. n. 3.* Bauny *tract. 4. de pœnit. q. 14.* Graffius *lib. 1. decis. c. 8. n. 4.* Thom. Hurtadus *tom. 1. Moral. resol. tract. 1. c. 1. & 2.* & alij statim *citandi.*

Quæstio XXXIII.

An possit absolvi qui occasionem dubiam peccandi non vult relinquere?

RRespondeo negativè, quia voluntariè vult in peccato permanere, cùm se exponat periculo peccandi. Sic Cajet. *in Sum. verb periculum*, ubi sic ait: Periculo peccandi se exponere dupliciter evenit. Primò, faciendo scienter opus dubium, an sit licitum, vel illicitum. Et hoc modo exponere se periculo peccandi, est peccatum. Et si agitur de licito, aut illicito mortaliter, est peccatum mortale. Sic Cajet. & sic ex illo Lopez *loc. cit. 1. part. c. 19. pag. mihi* 107. Sanctius *in selectis disp. 1. n. 24.* & communis.

Quæstio XXXIV.

An possint absolvi adolescentes, qui versantur cum fœminis laborando, vel conversando, si sæpe ex tali occasione, consensu, tactibus, vel copula peccent mortaliter?

NNegant Cajet. *loc. cit.* & Lopez *loc. cit. c. 20. pag. mihi* 112. Rodriguez 1. *part. Sum. cap. 43. pag. mihi* 134. Granados *tract. 10. disp. 9. n. 21.* & apud ipsum Ledesma Trullench *loc. cit. n. 7. pag. mihi* 91.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse absolvi, licèt non proponant perpetuò abstinere ab occasione peccandi, quam id illis præbet: dummodo talis conversatio sit cum fœminis, quæ in eadem domo cum ipsismet adolescentibus non cohabitent. Quia sic non censetur illa occasio proxima, sed remota; nec enim ex tali occasione semper, vel ferè semper solent homines peccare mortaliter; & aliunde ad tollendam illam occasionem, deberent pœnitentes in eremum abire, ut omni commercio cum fœminis liberi essent. Sic Navar. *c. 3. n. 17. fol. mihi* 22 & ex illo Lugo *disp. 14. n. 150. pag. 255.* Candidus *disquis. 24. art. 27. dubit. 9.* Beja 1. *part. casu* 39. & alij.

Quæstio XXXV.

An possit absolvi concubinarius, usquedum expellat concubinam quam domi sua retinet?

NNegant posse absolvi, nec prima vice, quantumvis proponat concubinam expellere, nisi prius illam expellat, Margarita confessorum *tit. de scientia requisita in Confessore, fol. mihi 30. col. 2.* ubi sic ait, Vt quis capax sit absolutionis, oportet quod à peccato recedat animo, & loco, maximè in peccatis carnalibus, & in peccatis iræ mortalis: nec sufficit carnaliter affectis proponere separationem voluntatis, & consensus. Quia morari cum fœminis, quibus carnaliter afficitur, & non cadere cum illis, saltem voluntate, majus est, quàm suscitare mortuos, secundùm Barnardum. Et qui minus non potest, nec majus poterit. Et similiter non sufficit separatio secundùm locum, quando non fit separatio voluntatum in illicitis. Vnde ubicumque quis habeat concubinam, tanquam suam, censetur perseverare in mortali, & tam absolvens indignum, quàm ipse indignus qui absolvitur, novum sacrilegij incurrunt crimen. Sic Dominicus Baltasanus *in sua Margarita*, quem etiam sequuntur Ioannes Chapeavilla *de casib. reserv. in fine tit. de examine confessariorum*, sic quæstioni propositæ respondens. Cõcubinarius detestans concubinam, & proponens abstinere propter Dei offensam, debetne censeri esse contritus? *Non debet, nisi insuper concubinam domo ejiciat.* Non sufficit ergo à concubinam abstinere. *Non sufficit: sed ut diximus, necessum est concubinam, quæ est propinqua peccati occasio, domo pellere: scriptum est enim, Qui amat periculum peribit in illo.* Hucusque Chapeavilla. Et sic etiam Rodriquez *in Sum. tom. 1. c. 49. (nõ tom. 2. c. 46.* ut habet Sanc.) Navar. *c. 6. n. 20. fol. mihi* 64. & apud ipsum Palud. Sancius, Antonin. Sylvester, & alij asserentes, nec una vice posse absolvi concubinarium, donec expellat concubinam.

Sed probabiliùs respondeo: posse licitè semel ac iterum absolvi concubinarium, antequam ejiciat concubinam, dummodo denuò proponat confessario firmiter illam è domo ejicere (secus verò si sæpius jam monitus domi suæ retinet, vel in alia domo cui liberè ad eam patet aditus.) Ratio est, quia ex secunda, imò & ex tertia, aut quarta promissione facta de rejicienda concubina, aut alia occasione proxima, non sumitur indicium grave de defectu dispositionis pœnitentis: ergo licitè potest absolvi. Sic Medina *lib. 2. Sum c. 11. fol. 280.* Cordub. *q. 4. corol. 8. fol. 27.* licet contrarium senserit *fol. 21.* Angel. *verb. confess. 6.* Tabiena *verb. concubinatus, num. 2.* Suarez *disp. 32. sect. 3. n. 3.* Cajet. Armilla, & alij, quos citat, & sequitur Sanc. *disp. 10. n. 4. pag. mihi* 60. Candidus *loc. cit. dub. 5. pag. 76.* & apud ipsum Graffius *lib. 1. decis. aur. c. 28. n. 13.*

Quæstio XXXVI.

An possit absolvi concubinarius non ejecta è domo concubina, eo quòd nequeat absque magno detrimento suæ vitæ, honoris, vel pecuniæ?

NNegant Navar. *in Man. cap. 3. num. 21.* Suarez *disp. 32. sect. 2. in fine.* Reginaldus *lib. 8. n. 191.*

Graffis

Graffis 1.*part.decis.lib.1.c.28.num.25.* Cotiolan. *de casib.reserv.1.part.sect.1.fol.76.*& alij,docentes non posse absolvi iterum absque ejectione concubinæ,nisi aliàs aliqua emendatio appareat.

Sed probabiliùs respondeo : posse absolvi, imò & debere, toties quoties verè pœnituerint , & non solùm quando aliqua adest emendatio ; verùm etiam quando nullus appăret perfectus,dummodo(ut diximus)talis cócubinarius dolorem habeat de peccatis, & verum propositum de illis cavendis in futurũ,pro quo est advertendum,non esse moraliter impossibile (imò possibile sanè)pœnitentem modò in cõfessione vel extra illam verè dolere de peccato,& proponere cavere,statim verò potest reditũ ad domum occasione instante mutare propositum. Hoc ergo supposito,

Probatur nostra responsio : quia adhuc post experientiá illam nullius profectus,potest stare dolor verus, & propositum requisitum,absque voluntate auferendi occasionem,cum tanto detrimento:ergo potest absolvi pœnitens,nihil enim aliud requiritur,nisi confessio cum dolore, & proposito. Antecedens probatur, tum ex prænotatis, tum etiam quia sicut prima vice potuit absolvi(ut contrarij fatentur)eo quòd cum tanto detrimento non tenebatur auferre occasionem illam , sic propter idem detrimentum , quod perseverat, excusatur tempore sequenti ab auferenda occasione ; neque est unde orta fuerit gravis obligatio tunc auferendi occasionem , quæ antea non esset,ergo si ante excusabatur, excusatur etiam nunc.

Secundò probatur , quia in hoc casu non dicitur pœnitentem velle occasionem peccandi, sed tantùm illam permittere ,ne damnum in vita,honore,aut pecunia incurrat,ergo absolvi potest. Sic Vivaldus *de absolution.n.89.* Sanctius *in selectis disp.10. n.16. pag. mihi 66.* Diana 2.*part.tract.16.resp.47.*& novissimè, & doctissimè(ut solet)Lugo *disp.14.n.152.& 156.& sequent.* Hurtado *disp.10.diff.23.*prope finem. Candidus *loc.cit.dub.7.* Bonacina *de Sacram. q.4. punct.14. n.11.§.Dixi regulariter,* Sà *v.absolutio,* Ludov.de Vega,Layman, Navar Graffius, & alij, quos affert & sequitur Baunius *tr.4.q.14.*ubi sic verbis Graffij loquitur: Bene potest Confessarius absolvere pœnitentem , qui firmiter non proponit , & statuit peccati mortalis occasiones propinquas evitare,concurrentibus quatuor circũstantiis. Prima quod sit vera pœnitudo præteritorum. Secunda verum propositum nunquam redeundi ad illa. Tertia propositum semper cavendi, adjuvante Deo, ne peccet ob eam, cum in ea se invenerit. Quarta quod subsit aliqua notabilis causa nõ se abstinẽdi. Hæc ex Graffio Bauni,legatur *q.15.*

Qvæstio XXXVII.

An possit absolvi filiusfamilias , qui in domo Patris retinet concubinam,cum qua solet peccare, illam tamen ipse expellere non potest ?

NEgant,& consequenter,Navar.Suarez,Reginaldus,Graffis,& Cotiolan.*loc.cit.*posse absolvi,nisi semel,aut iterum,aliàs aliqua non appareat emendatio. Negat Lopez *in suo instruct.c.22.§ Tertium.*

Sed probabiliùs respondeo : posse absolvi toties, quoties pœnituerit, adhuc concubina , seu ancilla domi permanente,si nequeat facilè, aut decenter illam ejicere,& firmiter proponat,se ampliùs non peccaturum,nec unquam se solum cum sola conversaturum,ejusque aspectum pro viribus declinaturum. Ratio est, tum quia hoc non dicitur occasio voluntaria respectu filiifamilias, qui non est sui juris,ut ait Bonacina *de matrim.q.4.punct.14.n.13.* Tum etiam,quia nemo tenetur vitare occasionem proximam peccandi cum magno detrimento,quod sanè interveniret, paternam domum deserendo. Sic DD. pro nostra sententia nuper adducti, præcipuè Sanctius *disp.10. 11. & 16.* Lugo *n.152 pag.255.* Bonacina *de matr. loc.cit.* qui etiam citat pro hac parte Graffium,& Lopezium (sed non ita bene.) Candidus *loc.cit.* Trullench *loc.cit. n.5.pag.91.*& alij, quibus adde Sà *v.absolutio ,n. 13. aliàs 11.* Thom.Hurtad.*tract.1. c.6. resol.18.* & alij apud Baunium *q.14. cit.fine.*

Qvæstio XXXVIII.

An possit absolvi concubinarius non rejecta è domo concubina,eo quòd famam amitteret, si concubinam expelleret ?

NEgant aliqui,quos sequitur Lopez 3.*part. Sum. c.22. notab.2.pag. mihi* 122.

Sed ex dictis probabiliùs respondeo,posse absolvi ipsum, imò & ipsam, si eadem nota infamiæ inureretur,aut si absque gravi damno,aut scandalo eam ejicere non posset. Satis enim erit,si firmiter promittat se ampliùs non cum illa peccaturum,& ipse solus cum sola non locuturum , aut inventurum. Sic Sanctius *loc. cit. n.21.* Lugo *loc.cit.n.152.* Bonacina *loc.cit.* & Candidus *loc. cit. dubit.7.*

Qvæstio XXXIX.

An possit absolvi non rejecta concubina, concubinarius,qui dictæ fœminæ dedit mutuò v.g. centum aureos,& credit illos esse amissurum, si domo illum expellat ?

NEgabunt DD *suprà citati,* præcipuè Lopez.

Sed probabiliùs respondeo : posse absolvi ipsum, sicut & ipsam fœminam casu, quo non recuperaturus esset centum sibi debitos,si illam è domo ejiceret , dummodo proponatur ampliùs non peccare. Quia nemo tenetur vitare occasionem proximã cum magno suo detrimento etiam temporali. Sic Sanctius *loc.cit.n.20.* Lugo *loc.cit.* Bonac.*de matr.q.4.punct.14.*

Qvæstio XL.

An possit absolvi fœmina cum viro cohabitans, etiam si non proponat domum ejus deserere, casu quo semel,aut iterum copulæ consentiat, pluries verò resistat ?

REspondeo posse. Primò , quia semel, aut iterum corruisse,non est indicium ficti propositi , quod nunc in animo habet ulteriùs nõ peccandi. Secundò, quia non censetur illam esse occasionem proximam in animo,quamvis sit quantum ad locum;imò nec simul cohabitare absolutè,seu præcisè est cẽsendũ velut occasio proxima,ut probat Sanct.*loc.cit.n.17.* Sic ipse,& Bonac *q.4.cit.pun.14.n.12,* Graffius *lib.1.dec. c.28.n.13.* Candid.*disq.24.art.27.dub.7.* Baun.*loc.cit.*

Qvæstio XLI.

An non rejecta concubina possit concubinarius absolvi,si aliquo modo reincidendi periculum cessaverit ?

NEgat Chapeavilla *de casib.reserv.de examine cõfessor.qui habetur in fine libri,pag. mihi* 489. ubi huic quæstioni, quam per sequentia verba proponit, quòd si senio,vel morbo,vel aliter factus est impotẽs, poteritne saltem illo casu retenta domi concubina censeri contritus,sic respondet. *Non poterit,quia alius adhuc est scandalo,à quo abstinere debet* (rursus quærit)

quid

quid si occultus sit concubinarius, & nemini sit scandalo? *Nec tunc* (respondet) *censeri debebit contritus: nam etsi propter impotentiam ab actu carnali abstineat, & alteri non sit scandalo, habet tamen apud se occasionē mente peccandi, quā à se quoque amovere debet.* Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: posse absolvi, quia ubi non est periculum proximum, abest occasio proxima cadendi. Vnde si concubina defotmis jam facta est, aut denuo inter eos suborta est cognatio, quā ab ipsis contemni credi non debet, aut nova alia intersunt obstacula, ut morbus, senectus, &c. optimè poterit confessarius prædictum concubinarium absolvere, non ejecta concubina, dummodo firmiter doleat de præteritis, & abstinere in futurum proponat. Sic Graffis 1. *part. decis. lib.* 1. *c.* 28. *n.* 9. Lopez 1. *part. c.* 21. *in principio, pag. mihi* 117. Antonius Fernandez *docum.* 6. quos omnes citat, & sequitur Sancius *disp.* 10. *n.* 12. Candidus *loc. cit. dubit.* 2. & alij. Nec credo Chapeavillā esse huic nostræ responsioni contrariū, cum ipse loquatur casu, quo semper permaneat proxima occasio mente peccandi, de quo jam dicam.

QVÆSTIO XLII.

An possit absolvi pænitens, qui fæminam domi secum habitantem sæpè concupiscit?

NEgant absolutè Navar. Chapeavilla, & Graffis, quos citat, & sequitur Sancius *loc. cit. n.* 13. casu quo jam ter, vel quater admonitus à confessario, à prædictis pravis desideriis non desistat. Quia desideria ista sunt peccata mortalia ex præsentia fœminæ occasionem sumentia: tenebitur ergo talem occasionem vitare, ac proinde abigere talem fœminam.

Sed clariùs respondeo, non posse absolui, si jam admonitus sæpè in confessionibus, à desideriis pravis non desistat (ut optimè Doctores *citati*) nisi aliàs ex ejectione fœminæ aliquod scādalum, gravis infamia, aut magnum detrimentum spirituale, vel temporale pœnitenti proveniat; nam tunc etiam retenta fœmina potest absolvi, si cum dolore, & proposito firmiori non peccandi accedat, quod ex dictis patet. Et docet novissimè Thom. Hurtadus *tom.* 1. *tract.* 1. *c.* 6. *resol.* 23. & Stephanus Baunius *tract.* 4. *de pænit. q.* 15. *vers. Quod si ex turpi*, ubi ita nostræ quæstioni respondet: Si causa ei justa nulla subest frequentandæ prædictæ mulieris, quia sine suo magno incommodo privari ea potest, sine absolutione remittendum esse; quia hujusmodi familiaritas, usus, ac congressus cum ea ferè continuus, occasionis proximæ rationem habet, cum qua absolvi nemo potest, nisi ejus retinendæ causam aliquam utilem, aut honestam habeat, proponatque sibi cum ea commercij turpis, ac prohibiti amodò futurum nihil. Hucusque Baunius.

QVÆSTIO XLIII.

An possit absolvi concubinarius, qui iam nihil habet cum concubina, sed solùm prabet scandalum ex secum cohabitatione, vel frequenti visitatione?

REspondeo non posse, quia tenetur vitare scandalum etiam unius personæ, & ideo ejicere domo concubinam, aut eam non invisere, si hoc sine gravi damno fieri possit. Idemque dicendum est de his quos populus credit esse concubinarios, licèt non sint, donec veritas publicetur. Quia non solùm ab omni malo, sed etiam ab omni mali specie cavendum est, juxta Apost. 1. *ad Thessal.* 5. Sic Navarrus *cap.* 16. *n.* 20 Sylvest. *v. concubinarius, q.* 2. Graffis 1. *part. c.* 28. *n.* 8. Bonacina *q.* 4. *de matrim. n.* 12. Sancius *disp.* 10. *n.* 2. Villalobos *tract.* 11. *diff.* 25. *n.* 4. Candidus *loc. cit. dub* 6. *pag.* 76. Baunius *tr.* 4. *q.* 15. *versu ab hac quæst*, & Thom. Hurtadus *tr.* 1. *c.* 7. *resol.* 24. Qui bene advertit, id esse intelligendum quando sine gravi damno vitare potest scandalum: nam si vitare sic nequit, jam est involuntariè permissum, & non intentum, juxta D. Thom. 1. 2. *q.* 38. *art.* 4.

QVÆSTIO XLIV.

An possit absolvi pænitens, qui adhuc post repetitam monitionem modò cum una, modò cum altera fornicatur?

REspondeo posse toties quoties ad confessionem cum dolore, & proposito non peccandi accedat, dummodo nullam fœminam domi, vel alibi retineat, aut alat. Sic Bonacina *loc. cit. n.* 16. Sà *verb. absolutio, n.* 12. Lublinus *verb. absolutio, n.* 19. *pag.* 15. Trullench *loc. cit. n.* 12. *pag.* 92.

QVÆSTIO XLV.

An possit absolvi pænitens, qui ex carnis fragilitate sæpius in mollitiem incidit?

REspondeo posse, quia hujusmodi occasio, licèt adeo proxima, est talis conditionis, ut nullo modo auferri possit, cum sit fundata in propria carne, & natura pœnitentis. Sic Bonacina *q.* 4. *de matrim. pun.* 4. *n.* 13. Lugo *disp.* 14. *n.* 159. Candidus *loc. cit. dubit.* 8. & ante eos Henriq. *lib.* 4. *c.* 24. *n.* 4. Granados *contr.* 7. *tr.* 10. *disp.* 9. *n.* 18. Trullench *loc. cit. q.* 13. & alij apud ipsos, & novissimè Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 1. *c.* 1. *n.* 6. & Bauny *tract.* 4. *q.* 15. *pag.* 96. qui hoc probat.

QVÆSTIO XLVI.

An possit absolvi confessarius, qui ex devotione excipit confessiones, in quibus audiendis crebrò voluntariè polluitur?

AFfirmat Iosephus ab Orto *in speculo Parochor. c.* 10. *n.* 33. & Castro Palao apud Dianam *ubi infra*, docentes posse talē confessarium absolvi, dummodo cū dolore, & proposito non peccandi accedat.

Sed probabiliùs respondeo, non posse absolvi, nisi etiam cum proposito se retrahendi ab audiendis confessionibus accedat, nisi aliàs ex tali abstractione scādalum, aut aliud grave damnum illi proveniret, quia revera tunc posset absolvi. Ratio est, quia aliàs sine causa remaneret in periculo, & in occasione proxima peccandi. Sic meus Navarrua *c.* 3. *n.* 26. *pag. mihi* 23. per hæc verba. Idem est dicendum de confessario, qui quoties audit confessionem certæ cujusdam personæ peccat, & de pœnitente, qui idem facit quoties confitetur certo cuidam confessario consueto, & non possunt communicare sine aliqua magna nota, poterunt enim absolvi sine mutatione, concurrentibus quatuor prædictis, idest dolore, & proposito, &c. Sic Navar. Sic etiam Dian. 4. *p. tract.* 4. *resol.* 165. & 3. *part. tr.* 5. *resol.* 22. Villalobos *part.* 2. *tract.* 40. *diff.* 16. *n.* 5. Trullench *loc. cit. n.* 8. *pag.* 91. & Thom. Hurt. *loc. cit. c.* 5. *resol.* 5. *n.* 58. per verba mox adducenda.

QVÆSTIO XLVII.

An saltem si confessarius sit Parochus, possit in prædicto casu absolutè absolvi?

NEgat adhuc Diana 3. *part. tr.* 5. *resol.* 3. & apud ipsum Villalobos, Megala, & alij statim *citandi*.

Sed

Sed probabiliùs respondeo: posse, si pœniteat, & proponat ampliùs in eas delectationes non consentire, quia non tenetur à suo officio vacare. Sic Navarræ, Castro palao, & Iosephus ab Ortu *loc. cit.* Saucius *disp.* 51. *n.* 9. & alij, quos sequitur Thom. Hurtad. *loc. cit. n.* 58. ita explicans Toletum, dicens: Sed hoc ultimum, quod teneatur auferre occasiones, *si est periculum complacentiæ*, intelligi debet nisi tatione officij, quia Parochus est, teneatur eas audire, aut aliàs si non est Parochus, est tamen ita publicus confessor, ut si non confessiones audiat, sequatur scandalum, aut notabile damnum in fama, honore, aut pecuniis, aut alia necessitas urgens adsit; tunc enim occasio fit involuntaria, & non tenetur eam vitare, quamvis sit periculum proximum consensus. Sic ille.

QVÆSTIO XLVIII.

An possint absolvi medicus, vel chirurgus, qui in medendis fœminis sæpè peccant, si propositum cessandi à curatione non habeant?

NEgat Diana *loc. nuper cit.* referens pro se Villalobos *tom.* 5. *tract.* 40. *diff.* 16. Leonem *de offic. confess. part.* 1. *recollect.* 20. *n.* 73. Megalam 1. *part, lib.* 4. *c.* 4. *n.* 3. & Ioan. de la Cruz *in Sum. part.* 1. *prac.* 6. *art.* 8. *dub.* 10. *(alias* 9.) *concl.* 2. Negat etiam (ad minus ex parte) Sanchez *lib.* 9. *de matrim. disp.* 45. *à n.* 6. & alij apud ipsum Trullench *loco citat. n.* 8. *pag.* 91. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: posse absolvi, quantumvis nequeant suum deserere officium, dummodo pœniteant, & proponant ampliùs non consentire. Patet ex dictis. Sic Navar. *in man. c.* 3. *n.* 26. dicens: Idem dicendum est (hoc est, quod potest absolvi) de viro fundente clysteres mulieribus, & de fœmina eosdem fundente viris, & de Chirurgo, & Medico, qui medendis pulchris fœminis in locis secretioribus sæpè peccarunt, saltem morosis delectationibus, & libidinosis, ac depravatis voluptatibus. Ita Navar. & sic post illum Sancius *disp.* 21. *n.* 9. Castro Palao *tom.* 1. *tract.* 2. *disp.* 2. *punct.* 9. §. 3. *n.* 11. *&* 13. Iosephus ab Ortu *loc. cit.* Cajet. Corduba. & Castro apud eundem Sanchez, qui ex parte eos absque dubio sequitur; sic enim ait *n.* 6. *cit.* Huic autem periculò licitè quis se exponet ob causam valde urgentem, proponens firmiter se consensurum, ut gratia medendi fœminæ, ubi alius deest Medicus, quia amans periculum minimè dicitur, qui necessitate compulsus, in illud se conjicit, & de divina misericordia confidere meritò poterit, fore ut majus sibi auxilium impendat, quo à lapsu caveat. Sic Sanchez, Bauny *tract.* 4. *q.* 14. *fine*, & Thom. Hurtado *loc. cit.*

QVÆSTIO XLIX.

An pœnitens qui sæpius absolutus relabitur in perjurium, malitiam, aut alia peccata, quorum occasionem nullo modo, aut vix expellere quit, possit absolvi, non obstante consuetudine præterita?

NEgativam sententiam docere Azorium *ubi infrà*, ait Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 55. (sed malè, ut statim videbimus. Vnde meliùs posset citare pro hac parte Petrum de Ledesma *tom.* 2. *sua Sum. tract.* 1. *c.* 9. Metinam *lib.* 1. *Sum. c.* 14. §. 2. Lopez 1. *part. instr. c.* 25. *(non* 28., ut ego apud meum Sanchez habeo) §. 2. *dicimus, &* §. *tertiò vecole.* Rodriguez 1. *tom. Sum. c.* 54. *n.* 5. & alios quosdam.

Sed probabiliùs respondeo: posse, si Sacerdos hîc & nunc judicat pœnitentem habere verum dolorem, & propositum non peccandi. Quia dispositio sufficiens ad recipiendum Sacramentum, solùm est dolor, & propositum præsens, non emendatio futura: ergo optimè poterit absolvi, etiamsi judicetur relapsurus. Secus dicendum erit, si Sacerdos hîc, & nunc attenta consuetudine peccandi, judicat pœnitentem non habere verum dolorem, & propositum, quantumcunque pœnitẽs dicat se dolere, quia si Sacerdos id nõ credit, non habet sufficiens requisitum ad conferendam absolutionem. Sic Henriquez *lib.* 4. *c.* 24. *n.* 4. Suarez, Reginald. & Sanchez, quos refert, & sequitur Granad. *loc. cit.* Lugo *disp.* 14. *n.* 166. Azor *tom.* 1. *lib.* 11. *c.* 3. *q.* 4. ubi ait: *Homo qui pravam habet consuetudinem jurandi, si ter, quaterve, ac sæpius admonitus nihil in ea re study, & opera posuerit, etsi absolutio simpliciter deneganda non est, videtur tamen ad tempus differenda, ut opere aliquid interim in id conferat, nisi justa aliqua causa subsit, quæ statim à peccatis absolvi debeat, possunt enim justæ causæ subesse.* Sic Azor: lege Bauoium *tr.* 4. *quæst.* 15.

QVÆSTIO L.

An saltem quando occasio proxima tolli non potest propter scandalum, aut grave detrimentum, &c. possit confessarius differre absolutionem per aliquod tempus?

NEgat posse confessarium differre absolutionem pœnitenti, aut non absolvere statim illum, si habeat verum dolorem & propositum, Ioan. Sancius *disp.* 9. *n.* 6. *&* 23. cujus opinionem cum maxima laude refert Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 55. licèt ipse approbare timeat. Approbant tamen nonnulli alij DD. inter quos citantur Moure, Henriquez, Sylvest. & Navarr. apud Thomam Hurtadum *ubi infrà*, & quidem probabiliter, quia si nihil deest pœnitenti, ut statim absolvi possit, ad id confessarius tenebitur.

Affirmant verò absolutè è contra, posse Confessarium etiam per mensem differre absolutionem pœnitenti assueto peccato ad melius probandum, & confirmandum propositum, & dolorem quem afferre dicit, Suarez hîc *disp.* 30. *sect.* 2. *& tom.* 2. *de Relig. lib.* 3. *c.* 8. *in fine*, Henriqoez *lib.* 4. *c.* 54. (non 14. ut ego apud Dianam habeo) *n* 4. *pag. mihi* 190. Reginald. *lib.* 18. *n.* 87. Sayrus *in sua Clavi Regia, lib.* 5. *c.* 5. *n.* 8. Sanchez *in sum. lib.* 2. *c.* 32. *n.* 45. *& lib.* 3. *cap.* 5. *n.* 28. Petrus de Ledesma 1. *tom. sum. tract.* 1. *c.* 9. *in fine*, Toletus *lib.* 3. *c.* 18. *n.* 6. Villalobos *tract.* 31. *diff.* 14. Sà *verbo absolutio, n.* 12. *aliàs* 13. (non 14. ut habet apud meum Dianam,) Lopez, Medina, & Rodriguez apud Sanchez *loc. cit.* & alij communiter, quos sequitur Thom. Hurtad. *tract.* 1. *resol. Moral. c.* 6. *resol.* 21. *à num.* 206.

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo, posse quidem aliquando Confessarium differre absolutionem pœnitenti, licèt ille aliàs credat, tunc esse verè dispositum ad illam, aliquando verò minimè posse, sed teneri statim illi absolutionem præbere.

Hujus responsionis prima pars probatur à Lugo sic. Primò, quia licèt pœnitens legitimè dispositus, confessione facta, habeat jus ad sententiam, & absolutionem, non tamen habet jus ad hoc ut statim proferatur sententia; potest enim judex arbitrari, quomodo, & quãdo debeat utiliùs proferri sententia.

Secundò id probat à priori. Quia confessarius non solùm est judex, sed etiam medicus: ergo in proferenda absolutione, licèt principaliter exerceat munus judicis absolventis pœnitentem dispositum, debet tamen curare, ut medicus in ipsa absolutione curationem pœnitentis, absolvendo eo modo qui magis cedat in utilitatem, & remedium ægroti; ad utrumque enim habet jus confessarius: ergo quando cõfessarius judicat

Iudicat expedire dilationem absolutionis ad hoc, ut pœnitens reddatur magis cautus, & confirmetur in proposito non peccandi, nec ita facilè postea relabatur, poterit certè, & debebit aliquando, ut medicus, hoc remedium pœnitenti adhibere, nec potest ægrotus rationabiliter conqueri adversus medicum, cui se in hoc Sacramento curandum tradidit. Sic Lugo *disput*. 14. *num*. 169. & sic omnes Authores secundæ sententiæ, & communis.

Secunda verò pars clariùs constat. Nam non potest licitè differre absolutionem casu, quo pœnitens sit sufficienter dispositus, & ex dilatione timetur potiùs damnum spirituale, quàm speretur utilitas pœnitentis, utputa, quod tædio affectus non redibit, vel in desperationis actus habenas vitij laxabit. Sic Lug. *loc. cit. n*. 168. & ante illum Azor *loco* nuper *citato*, Sanch. *loco etiam cit. n*. 45. *in fine*, ubi sic ait: Tertiò dico, an sit consilium differre absolutionem, pendere ex confessoris prudencia: si enim pœnitens id non multum ægrè ferat, & speretur non ob id retrahendum à confessione, sed potiùs id fore medicinam, erit consilium differre absolutionem, maiori suauitate possibili adhibita. Si autem oppositum speretur, non erit consilium, nisi quãdo ille his blasphemiis ingens præberet scandalum, & ita confessarius iudicaret, postponendum priuatum illius solatium, & ad gloriam divinam expedire, illum non absolvi, donec scandalo publico satisfaciat, intendendo vitæ emendam. Hucusque Thomas Sanchez.

Quæstio LI.

An possit absolvi pœnitens firmiter proponens denuò restituere, si semel, & iterum promissioni de restituendo confessori data non stetit?

NEgant Gutierr. *qq. Canon. c*. 40. posse iterum absolui donec restituat. Negat etiam Lopez 1. *p. c*. 20. *§. item*, dicens, solùm posse bis.

Sed mitiùs respondeo, posse absolui non solùm semel & iterum antequam soluat, sed vsque ter vel quater, non ampliùs. Sic Sanctius *disp*. 10. *n*. 14. Granados *controu*. 7. *tract*. 10. *disp*. 9. *n*. 17. & alij: quod intelligendum est casu quo pœnitens firmiter in hac vltima confessione proponat statim illum esse restiturum. Lege Thomam Hurtad. *tom*. 1. *tr*. 1. *c*. 5. *resol*. 5.

Quæstio LII.

An possint absolvi fœminæ crebrò comedentes salem, carbones, terram, saccarum, & similia?

REspondeo non posse, si dicta & similia in magna quantitate comedant: nisi aliàs verè promittant ab illis abstenturas fore. Quia illa maximum nocumentum inferunt saluti. Secus dicendum puto, si bis, aut ter modicum quid illarum rerum acciperent, cum in hoc solùm committerent culpam venialem. Quod idem à fortiori est affirmandum, si fœminæ prægnantes sint: nam has nec venialiter peccaturas existimo, cum parum veneni non noceat, & si quid noceat, exiguum illud nocumentum salutis acceptari licitè potest, ob bonum aliquod honestum: abortire namque solent huiusmodi fœminæ, nisi earum appetitui succurratur. Sic Sanctius *disp*. 2. *n*. 15. qui citat Lopezium 2. *tom. instruct. cap*. 108. *de ieiunio, fol*. 690. Sed ego apud meum Lopezium nec locum, nec sententiam hanc inuenire potui; nam *vltimum caput tom*. 2. *est* 107. *& pag. vlt*. 678.

Quæstio LIII.

An possit absolvi pœnitens, qui non est paratus abstinere ab esu rerum calidarum, ingerentium sibi graves tentationes carnis, ad peccati consensum impellentes?

NEgat Fagund. *de* 3. *prac. lib*. 3. *c*. 6. *n*. 13. *& lib*. 6. *in Decal. c*. 9. *n*. 34. nisi in casu, quo alios cibos pœnitens non habeat, præter illos, vnde pollutio solet illi mortaliter contingere; aut si habeat, sunt tamen tales, ob quos dolorem capitis acerbum, aut ægritudinem contrahat. Sic ille, qui pro hac parte refert Sot *in* 4. *dist*. 12. *art*. 7. Tolet. *lib*. 5. *c*. 11. & Less. *tom*. 1. *lib*. 4. *c*. 3. *dub*. 14. *n*. 93. *&* 100. & Syluestrum *verb. pollutio, num*. 2.

Sed probabiliùs respondeo: posse absolui, quia non tenetur quis, saltem sub mortali, vitare causam per accidens influentem in tentationes, etiamsi ex illis aliquando pollutio sequatur. Sic Nauar. *c*. 3. *num*. 15. Sà *verb Luxuria, n*. 11. Qui vterque bene aduertit, id intelligendum esse de illo pœniente, qui non comedit sic in hunc malum finem; nam si comederet in eum, illud esset in se peccatum mortale; & consequenter esset necesse statuere, numquam se illis vsurum. Sic etiam Less. *loc. cit. n*. 100. *&* 101. Ioan. de Cruce *prac*. 6. *art*. 8. *dub. mihi* 10. Dianæ 9.) *concl*. 2. *vers. Dico* 3. Villalobos *in sum. tract*. 40. *diff*. 16. *n*. 6. Diana 3. *parte, tract*. 5. *resol*. 22. Lopez 1. *part. c*. 22. *pag. mihi* 127. *& c*. 74. *§. addimus*. Latè Sanch. *lib*. 9. *de matrimon. disput*. 45. quasi per totam, sed clariùs *n*. 16. *&* 17. & alij, quos ipse refert. Trullench *lib*. 6. *in Decalog. cap*. 1. *dub*. 9. *num*. 11. *pag*. 92.

Quæstio LIV.

An possit absolvi Concubina, quæ nolit omittere voluntatem visitandi suum concubinum ægrotantem, sine animo tamen peccandi de cætero cum illo?

REspondeo negatiuè. Sic Nauarrus *cap*. 4. *n*. 19. per hæc verba: Non potest absolui Concubina nolens omittere occasionem, & voluntatem visitandi suum concubinum ægrotantem, & tenendi, aut porrigendi ei candelam in agone mortis, si sciebatur eius esse concubinam, quia est occasio, quæ in se est peccatum, ob scandalum, quod datur: imò neque si nesciebatur, nisi concurrerent illa quatuor, quæ diximus debere concurrere, *n*. 15. quê concursum equidem nõn crederem interuenire, nisi illa conciperet propositum adhortandi eum, saltem generatim, & sincerè, ad pœnitentiam peccatorum præteritorum, vt eorum memoria per præsentiam renouata sit potiùs theriaca, quàm aconitum. Nam tunc quia cessat ratio prohibitionis, cessaret quoque prohibitio, *c. cùm cessante, de appellation*. Hucusque doctus Nauarrus, quem sequitur suus æmulus (licèt in vanum) Lopez 1. *parte instruct. cap*. 22. *in fine, pag. mihi* 120.

Quæstio LV.

An possit absolvi Hospita, sine proposito non recipiendi Hospitem, quo cum plures peccavit, quando absque magno scandalo, aut detrimento non posset eum ab hospitio suo prohibere?

NEgat Lopez *loco* nuper *cit*. & negare debent Authores adducti pro prima sententia, *q*. 33.

Sed probabiliùs respondeo posse absolvi, dummodo promittat, ac proponat, nunquam se solam cum eo solo in aliquo cubiculo separato versaturam, & dicat,

se præteriti ex animo pœnitere, etiam confessam fuisse, proposuisséque, nunquam se ampliùs cum eo peccaturam. Sic Navar. *loc. cit. n.* 20. & alij DD. *citati vbi suprà*. Quibus adde Stephanum Baunium *tract.* 4. *de pœnit. q.* 14. sic dicentem: Sequitur ex dictis, absolvi posse fœminam, quæ domi suæ virum excipit, cum quo sæpè peccat, si eum honestè inde non potest eiicere, aut causam habet eum retinendi, dummodo firmiter proponat, se cum eo ampliùs non peccaturam. Beia & Navar. *loc. cit.* Hæc ille. Et novissimè Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 4. *c.* 5. *resol.* 12. *n.* 9 a. & 93. quia (inquit) ipsa hospita non tenetur diuersorium dimittere, maximè si sit proprium, aut per annos conductum, & si nó habeat alium modum viuendi. Sic Hurtadus. Vbi ad hanc aliam concernentem difficultatem, nempe, *An etiam debeat absolui Hospita, quæ in domo sua habet seruas, quæ Hospitibus inseruiunt sternunt lectulos, verrunt cubicula, &c. & ferè semper se commiscent cum illis?* Sic respondet, quod aut hospita potest sine suo notabili incommodo, & detrimento alias seruas habere, quæ dicta opera faciant sine scandalo, & peccato, & tunc non debet absolui, quousque eas quæ malæ vitæ sunt, eiiciat. Quod si id non possit facere sine notabili incommodo, & documento, quia vidilicet ad suum hospitium hospites non venirent, tunc non tenetur eas dimittere, sed occasiones illæ & scandala sibi erunt inuoluntaria, & permissa, dummodo hospita has mulierculas non soliettet, vt peccando alliciant hospites, quia si hoc faciat, nequaquam absolui debet, quousque proponat omittere hanc sollicitationem. Hurtad. *n.* 94. Qui *n.* 95. loquendo de ipsimet ancillis ait, nullo modo esse absolvendas, nisi officium meretricum, si tales sunt, relinquant. Quod si meretrices non sint, sed hospitium ingrediantur animo seruiendi, non meretricandi, tunc si sine notabili incommodo, aut scandalo, aut quia consanguinea est hospitæ, aut quia ab ineunte ætate cum ea commoratur, aut quia parentes eius ibi eam posuerunt, vt communiter dicitur, *à soldada*, existimo posse absolvi, etiamsi occasiones peccandi non amittant: fiunt enim ob relatas causas, & motiva inuoluntariæ occasiones. Sic ille.

QVÆSTIO LVI.

An possit absolvi pœnitens, qui licèt proponat, se ampliùs non peccare, credit tamen, propter consuetudinem peccandi, quam habet, se proposito non staturum, sed potiùs peccaturum?

RE spondeo: posse, quia ad contritionem habendam sufficit de præteritis dolere, & nolle ampliùs peccare, & proponere id ope divina efficere. Sic Navar. *cap.* 1. *n.* 13. & *c.* 16. *n.* 3. Victor. *n.* 197. Sà *verb. Absolutio, n.* 12. Sanctius *in selectis, disp.* 9. *n.* 14. Ægidius *disp.* 2. *dub.* 6. *n.* 59. & Lugo *disp.* 14. *n.* 166.

QVÆSTIO LVII.

An possit absolvi pœnitens, qui contrariam opinionem confessoris sequitur?

NEgant posse absolvi à Confessario non proprio, licèt à proprio pastore absolvi possit, Conradus *tract.* 7. *de contract. p.* 10. *concl.* 3. D. Anton. 3. *p. tit.* 17. *c.* 10. §. 2. Angel. *confess.* 4. *n.* 13. & Sylvest. *confess.* 3. *quæst.* 7. Quos omnes refert Sanchez *lib.* 2. *Decalog. cap.* 9. *num.* 17.

Sed longè probabiliùs respondeo, ab vtroque Cõfessario, tã proprio, quàm non proprio, absolvi posse, quia pœnitens non redditur absolutione indignus, ex eo quod nolit opinionem sequi confessoris, cum licitum sit pœnitenti opinionem probabilem sequi: ergo ab vtroque potest audiri, & absolvi. Sic Sanch. *loc. cit. n.* 18. & apud ipsum Victoria *n.* 177. Sotus *in* 4. *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 5. *ad* 5. Navarrus *in man. c.* 29. *n.* 4. Ledesm. 2. *parte* 4 *q* 8. *art.* 4. *dub.* 6. Henriq. *lib.* 6. *c.* 16. *num.* 5. Azor *tom.* 1. *lib.* 2. *c.* 17. *q.* 10. Suarez *tom.* 4. *disput.* 32 *sect.* 5. Vasquez 1. 2. *quæst.* 19. *art.* 6. *disput.* 60. *cap.* 7. *num.* 39. & 40. & alij quamplures, & est communis.

QVÆSTIO LVIII.

An non solùm possit, verùm etiam uterque Confessarius teneatur in prædicto casu pœnitentem absolvere?

NEgant teneri non proprium, sed solum proprium teneri, Polancus *in directorio, cap.* 1. §. *de prudentia Confess.* & Medina *C. de Confess. q. de Confess. dimidiata iteranda*. Sic etiam Sot. quem refert, & sequitur Lopez 1. *p. c.* 25. *in fine, pag.* 137. casu solùm, quo Sacerdos non inceperit audire, aut acceptauerit audire pœnitentem. Favent denique huic sententiæ Emmanuel Rodriguez 1. *tom. summæ, c.* 62. *n.* 11. *pag. mihi* 196. & Emmanuel Sà *verb. absolutio, num. mihi* 15. *alias* 16. & 17. quatenus absolutè, de vtroque confessario loquendo, solùm posse absolvere, non tamen teneri, affirmant. Sic enim ait Sà: Absolvi potest, qui contrariam opinioni confessoris opinionem sequitur, sed probabilem.

Sed longè probabiliùs respondeo, vtrumque Confessarium teneri absoluere, postquam confessionem audiuit. Quia licèt ante confessionem auditam, alter sit necessarius, alter verò minister voluntarius; at confessione audita, vterque tenetur ex ipsa Sacramenti institutione, ac confessoris officio pœnitentem bene dispositum absoluere: ergo. Sic Sanch. *loc. cit. n.* 29. & apud ipsum Victor. Sot. Ledesma, Henriq. Azor, Suar. & Vasq. *loc. cit.* Sic etiam Montesinos 1. 2. *q.* 3. *disp.* 29. *n.* 198. Basilius *de matrim. lib.* 4. *c.* 25. *num.* 8. Valentia, Sylvius, Nugnus, Ægidius, Villalobos, & alij, quos refert, & sequitur Diana 2. *part. tract.* 13. *resol.* 11. Sanctius *disput.* 33. *num.* 54. *pag.* 186. Qui & citat pro hac parte alios quamplurimos, inter quos sunt Conradus, Angelus, Sylvester, & D. Anton. Quos omnes aliter Sanchez pro contraria omnino citat, vt vidimus *quæst. antecedenti*, & quidem meliùs, vt colligitur ex Navar. *loc. cit.* Sic etiam Bauny *tr.* 4. *de pœnit. quæst.* 13. *assert.* 2. & 3.

QVÆSTIO LIX.

An non solùm Confessarius proprius, verùm etiam non proprius, teneatur sub mortali absolvere pœnitentem habentem pro se opinionem probabilem?

NEgant teneri confessarium non proprium, absoluere tunc pœnitentem, sub pœna peccati mortalis, sed venialis tantùm, Vasquez *in* 1. 2. *tom.* 1. *disp.* 62. *cap.* 7. Montesinos *loc. cit. n.* 199. (non 159. vt habet Diana (Salas *in* 1. 2. *q.* 11. *tract.* 8. *disput. vnica, sect.* 9. *à n.* 82. Sayrus in Clavi Regia *lib.* 5. *cap.* 13. *à num.* 23. Favent etiam huic modo dicendi, Sanchez *loco citato*, docens tantum teneri sub veniali absolvere, casu solùm, quo confessio esset nimis breuis, aut de solis venialibus. Et Suarez *loc. cit.* quatenus docet, non semper teneri sub mortali, præsertim si nullum intercedat scandalum, & pœnitens facilè possit illud incommodum resarcire.

Sed probabiliùs respondeo, etiam confessarium non proprium teneri sub mortali tunc absoluere pœnitentem

nitentem, si de mortalibus confessionem fecerit: quia certè onus graue esset obligare sine causa pœnitentem alij confessario sua detegere mortalia crimina. Sic Sanctius & Diana, Granados *controu.7. tract.* 10. *disp.*9.*n.*15.*&* 16.*pag.*1306. secus esset dicendum, si pœnitens solùm venialia confiteretur, quia tunc venialiter tantum delinqueret confessarius.

QVÆSTIO LX.

An audiendus sit à confessore, qui nullatenus examinauit conscientiam suam?

AFfirmatiuam partem satis clarè videtur tenere praxis; cùm vix vnus pœnitens remittatur ad examen iterum faciendum.

Sed certissimè respondeo, non esse vllo modo audiendum, loquendo regulariter. Quia ex Concilio Trid. constat, examen præmitti debere à pœnitente, vt confessio rectè fieri possit. Sic enim ait *sess.*14. *c.*5. *constat nihil aliud in Ecclesia à pœnitentibus exigi, quàm vt postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes, & latebras explorauerit, confiteatur.* Sic Concilium, sic & Granad. *controu.*7.*tr.*9. *disp.*15.*n.*1.*pag.*1266. dicens esse communem, & certam sententiam. Optimè omnium meus Nauar. *in c. Fratres, de pœnit. dist.*5.*num.*69.*pag. mihi* 347.

QVÆSTIO LXI.

An saltem rudes homines, & ignari admitti ad confessionem possint absque præuio conscientiæ sufficienti examine?

NEgat Lop. 1.*p. instruct.*18.*pag. mihi* 102.*&* 103. & ante ipsum Medina, què ipse citat, & sequitur.

Sed probabiliùs respondeo: posse non solùm in casu, quo Confessor sit adeò expertus, vt radicitus sciat à pœnitente omnia peccata eruere, & ad memoriam reuocare, vt Lop. & Medin. etiam fatentur, verùm etiam aliàs. Quia huiusmodi omnes rudes, quantumcunque millies remittantur, vt meliùs se examinent, nunquam melius se examinabunt, nec poterunt ita bene dicere sua peccata, sicut nunc, si ab ipso confessario mediocri diligentia interrogentur. Imò contingere potest, vt confessarius inueniat pœnitentem indigere confessione generali, propter confessiones irritas præcedentes, & tamen persona sit talis, vt possit statim examinari, & audiri de tota vita, quia non est spes, quod sibi relicta meliùs examen faciet, quàm illud quod iuuante confessario ibi facere poterit. Sic omnino Lugo *disp.*16.*n.*593.*pag.*410. & ante ipsum, quos non citat, Vasquez *q.*93.*art.*8.*dub.*7. & ex illo Granad. *loc. cit. n.*4. vbi sic ait: Imò Vasq addit, & bene, quando ad confessionem accedit rusticus sine sufficienti examine, melius esse illum interrogare, & sic iuuare, vt numerum, & species peccatorum declaret, quàm eum dimittere, vt se diligentius examinet, quia verisimiliter creditur id illi fore minùs vtile, & meliùs declaraturum peccata mediis confessarij interrogationibus, quàm si ipse per se conscientiam discuteret. Sic Granados. Quod est à confessoribus valde notandũ. Legatur etiam Vega 1.*p. sum. c.*63.*casu* 34.*col.*643.

QVÆSTIO LXII.

An possint admitti ad confessionem, absque vllo omnino examine, qui solùm de venialibus, aut de mortalibus aliàs confessis confiteri volunt?

REspondeo posse, quia sicut solùm ad confitenda mortalia tenentur fideles diuino, & Ecclesiastico iure, ita solùm tenentur ad illud examen conscientiæ, quod ad eorum confessionem necessarium est; non verò ad examen venialium, aut mortalium, quæ aliàs ritè confessa sunt, nam hæc solùm pertinent ad confessionem voluntariam. Sic Granados *loc. cit. n.*1.

QVÆSTIO LXIII.

An pœnitens teneatur ad summam diligentiam adhibendam in discutienda conscientia, & reuocandis peccatis in memoriam?

AFfirmare videntur in primis Paludan. *in* 4.*q.*2. *art.*1.*col.*2. quatenus docet, debere pœnitentem eam quam potest, facere diligentiam. Gabriel *q.*1. *col.*1. dicens, teneri confiteri omnia quæ recordari potest. Maior *q.*3. affirmans, talem debere præmittere diligentiam, qua sua omnia peccata occurrant, qualem adhiberet, si quam orationem Latinam ad eruditos esset habiturus, aut si de multa, & longo tempore impensa pecunia domino vigili ac auaro rationem esset redditurus. Sic hos modos dicendi refert & meritò reiicit Nauar. *c. Fratres, cit. n.*66.73.*&* 74. quia valde sunt scrupulosi.

His accedunt Scotus, Sotus, & Suarez *disp.*22. *sect.*10. existimantes, eam adhibendam esse diligentiam, quæ adhiberi solet in re graui, & ardua, & quæ maximè cordi est. Qui modus dicendi etiam displicet; eo quòd significare videatur valdè solicitam diligentiam, quæ etiam scrupulum gignere posset. Vnde

Clariùs, & probabiliùs respondeo, Non teneri pœnitentem ad summam diligentiam adhibendam, licèt sciret, eo modo recordaturum aliqua peccata, quorum aliàs non recordabitur: sed sufficere mediocrem diligentiam in examinanda conscientia. Quæ sanè illa talis reputabitur, quæ viro prudenti, humano more rem existimanti, necessaria videbitur. Sic Nauar. *loc. cit. n.*75. Vasq. *q.*91.*art.*1.*dub.*6. Henriquez *lib.*2.*de pœnit. c.*5.*n.*1. Granad. *loc. cit. n.*4 *&* 5. & Lugo *disp.*16.*n.*590.*&* 591. vbi hanc sententiam notabili casu confirmat. Ex parte (inquiens) pœnitentis prudentia requiritur, ne se in examine conscientiæ nimium vexet, sed humano examine contentus sit; quod quidem experientia didici in iuuene quodam nobili, & quoad reliqua prudenti, sed in hac parte nimis scrupuloso, qui cùm confessionem generalem totius vitæ facere vellet, per quindecim dies se ad illam præparauit, & plurima folia de suis peccatis scripsit, quibus legendis multi dies non sufficerent; sed neque his contentus, nouum adhuc examen instituit, quo facto, cùm iam per dies aliquot confiteri cœpisset Vallisoleti, vbi ipse cum Regia Curia morabatur, in eas tandem angustias confessionis occasione redactus est, vt ipsemet pugione se lethaliter percusserit, Deo tamen prouidente, vt ante mortem posset iterum confiteri. Certum itaque est, quod iuuenis ille non tenebatur ad tantum studium adhibendum circa examen, licèt noua illa & assidua recogitatio noua peccata, vel maiorem illorum distinctionem reuocaret. Hucusque Lugo.

Bene ergo inferemus cum Nauarro *loco citato, n.*72. (Quod notent obsecro scrupulosi) posse quem peccare, quod frequenter saltem venialiter faciunt scrupulosi in maiori, quàm oporteat, huic rei adhibenda cura, contra illud Delphicum, *Ne quid nimis.* Quoniam puritati conscientiæ iudicium non debet rationis deesse, *cap. Non solùm, de regul. lib.*6. & in omni virtute morali per defectum peccatur, & per excessum: secundùm Aristot. receptum *in* 2. *ethic.* & traditu D. Th. 1.2.*q.*64.*art.*1. Sic Nauar.

Qvæstio LXIV.

An qui crebrò confitentur, minorem teneantur curam adhibere in scrutanda conscientia, quàm qui rarò?

AFfirmant communiter DD. præcipuè Nauatrus *loc. cit. n.*71. vbi sic ait: Infertur primò, cum qui crebrò confitetor, non teneti tantam qualibet vice curam adhibere, quantam qui rarò; neque illum qui paucis, vel patuis implicatur negotiis, quantam qui multis & magnis, neque idiotam, qui nescit perscrutari, quantam Doctus, qui nouit loca, specus, & latebras, vbi peccata inueniat. Sic ille. Et benè. Et post illum Granados *loc. cit. n.* 3.

Qvæstio LXV.

An Confessarius teneatur ad examinandum pœnitentem, exquisita industria, & exactissimo examine?

NEgat omnino praxis rudiorum confessorum, cùm vix vnus horum inueniatur, qui aliquid pœnitentem interroget, vel ad summum crassissima, & generalia.

Affirmat verò è contra praxis aliquorum Doctiorum Confessariorum, nimium interrogantes, & examinantes pœnitentes, eo quòd ipsis plures, ac plures interrogationes, quæ circa commissa peccata fieri possunt, occurrunt. Sed certè vtraque est defectuosa praxis, illa namque per defectum interrogationum, hæc per excessum deficit. Vnde iuxta dicta

Respondeo dicendum, non teneri confessarium ad examinandum pœnitentem exactissimo examine, sed suaui, & humano. Ratio est. Quia ipsemet pœnitens non obligatur ad exactissimum examen suorum peccatorum, sed ad suaue, & humanum, hoc est tale, quò Sacramentum istud non reddatur nimis onerosum: ergo minùs tenebitur confessarius ad examen, & interrogationes tales, quibus confessio reddatur pœnitentibus grauis, & onerosa nimis. Sic Lugo *disp.* 16. *n.* 590.

Qvæstio LXVI.

An Confessarius debeat pro qualitate pœnitentium plures, aut pauciores interrogationes facere?

REspondeo: debere, quia nequit dari vna pro omnibus regula. Vnde pauciores, & crassiores interrogationes (ait Lugo) debent fieri homini inculto, & barbato, quales sunt Indi Orientales, quàm alicui Europæo: leuiùs item examinandus est rusticus noster, quàm homo ciuilis; leuiùs qui ægrotat, & difficilè potest ad subtiliora attendere, propter capitis debilitatem, quàm homo sanus, & robustus; denique (quod notandum etiam est) leuiùs, & minùs exactè interrogandus est circa singula, qui plura habet peccata, quàm qui pauciora. Ratio colligitur ex dictis: Quia cùm solùm requiratur diligentia, & examen humanum, hoc autem sit illud, quod non generat ex se fastidium, & tædium hujus Sacramenti, consequens est, vt minùs distincta notitia requiratur ab eo, qui vel propter incapacitatem, vel propter morbum, vel aliam ob causam difficiliùs posset exactam notitiam reddere. Nam illi, qui confiteri debet peccata totius vitæ, quam in omni peccatorum genere expendit, difficillimum esset, & aptum ex se ad reddendum illam confessionem odiosam, & grauem nimis, examen illud, quod alteri facienti confessionem menstruam non esset difficile, sed facile. Et hæc est ratio, cur à meretrice, concubinario, & similibus, minus exactè, & distinctè petamus numerum peccatorum, quàm si per mensem, vel hebdomadam solam, v.g. in eo peccato fuissent. Sic Lugo *disp.* 16. *n.* 594. Et ex illo omnino ego: quia certè benè, & vtile confessoribus. Solùm ergo hic addo notandum, quod quando pœnitentes sunt viri docti, regulariter loquendo de nihilo interrogati debeant, quia credendum est in confessione exprimere quidquid opus est ad eius valorem, & integritatem.

Qvæstio LXVII.

Quanam ratione confessio debet esse accelerata, fortis, accusans, & obtemperans?

REspondeo breuiter, quod debet esse accelerata, quia non debet differri multùm post peccatum, ne maneat peccator in statu peccati, & damnationis. Sic Nauar. *loc. cit. n.* 98. Lugo *disp.* 18. *n.* 187. & omnes.

Debet esse fortis, quia debet tanta constantia fieri, vt nulla verecundia, nullúsque timor dehortetur pœnitentem à confitendo, vel ad aliquod peccatum prætermittendum. Sic Nauat. *n.* 101. & omnes.

Debet esse accusans, quia pœnitens debet confiteri peccata sua, ea sibi imputando, non diabolo, non mundo, non carni, non astris, aut alteri. Quia voluntas hominis suaderi licet possit, non tamen cogi. Verum est, quod nec venialiter delinqueret contra hanc conditionem, qui minùs principaliter sua peccata diabolo, mundo, vel carni imputaret; quia licèt non potuerint instam date peccandi causam, dederunt tamen nonnullam occasionem. Sic Nauar. *loc. cit. n.* 104. & 105. & alij.

Debet tandem esse *Obtemperans*, vel parêre parata. Quia pœnitens debet esse paratus ad obediendum Confessario in acceptanda pœnitentia, in euitandis occasionibus, & denique ad exequenda omnia quæ confessarius dixerit teneri ipsum facere. Sic Nauat. *loc. cit.* & omnes.

Qvæstio LXVIII.

An possit absolvi ille, qui exercet artem per se licitam, est tamen illi occasio peccandi?

REspondeo posse: dummodo ad confessionem accedat cum quatuor illis conditionibus assignatis à nobis *suprà q.* 36. præcipuè cum dolore de peccatis præteritis, & proposito non relabendi. Ratio est, quia modus talis viuendi, seu ars per se est licita: ergo potest illa licitè vti. Nec obstat quod alicui sit occasio peccandi, quia id non prouenit ex natura occasionis, sed ex malitia, & fragilitate humana. Vnde de tali subiecto ferendũ est iudicium, ac de homine, qui habet peccandi consuetudinem. Quapropter si accedat cum dolore, & proposito efficaci, &c. absolvi potest: quia tunc occasio est illi prorsus inuoluntaria, ratione artis, & modi viuendi non mali, quem non tenetur omittere, sed malitiam suam. Sic omnino Thom. Hurtado *tom.* 1. *resolut. moral. tract.* 1. *c.* 5. *resol.* 5. Nauat. Sancius, Tannerus, Candidus, Suatez, & alij penes ipsum. Vnde *resol.* 7. bene infert, quod Tabelliones, vulgò *Escribanos*; Citharædi, vulgò *Maestros de danças*, & Magistri Scholæ, vulgò *Maestros de niños à niñas*, optimè possint absolvi, etiamsi non omittant suam artem, quæ est illis occasio proxima peccandi, quia cùm sit licita, non tenentur eam cum notabili suo incommodo relinquere.

Qvæstio

QVÆSTIO LXIX.

An etiam possint absolvi Sartores, qui sunt in occasione proxima furandi, dum vestes consuunt?

Respondeo: posse absolvi, quia non tenentur dimittere suum officium licitum, quo vivunt, sed ne furentur, & habeant propositum restituendi, si possunt, & debent. Quod ad minus tunc contingit, quando id quod furantur est pretiosum, & in quantitate notabili. De quo legendi sunt Lessius *de iustit. lib. 2. dub. 9. num.* 38. Diana *3. parte, tract. 6. resol.* 16. Thom. Hurtad. *resol. 7. cit. n.* 64.

QVÆSTIO LXX.

An Histriones, vulgò Comediantes, *qui sunt in occasione peccandi, vel ipsi sunt occasio, ut alij peccent, possint absolvi, si artem histrionicam nolint relinquere?*

Negat Petrus Hurtado *tom. 2. de fide, spe, & charit. disp.* 173. *sect.* 28. *pag.* 1565. ubi latè, & doctè probat dictos homines esse in peccato mortali, & eorum artem, seu officium, ut hodie in Hispania exercetur, esse per se illicitum, tam ex parte ipsorum qui illud exercent, quàm ex parte occasionis quam præbent auditoribus scandali manifesti. Negant etiam Pater Mariana, Pater Guzman, Thom. Sanch. Salas, Ribera, & alij, quos dictus Pater Hurtad. adducit: consequenter negantes posse absolvi Histriones dictos, nisi suum officium relinquere efficaciter proponant.

Affirmat nihilominus Thomas Hurtadus *tom. 1. resolut. Moral. tract. 1. cap. 5. resolut.* 8. *pag.* 9. ubi latè contra alterum Hurtadum intendit probare, quod ars histrionica, etiam prout nostro tempore in Hispania exercetur, non sit secundùm se illicita, & ideo non teneantur qui illam exercent, eam dimittere antequam absolvantur; sed si habeant propositum non peccandi amplius, & dolorem de peccatis commissis, possint *septuagies septies* absolvi. Ratio est, quia nemo tenetur artem secundum se licitam dimittere, propter occasionem peccandi, quam in illa habet, quia ex incommodo notabili, quod ex illius dimissione sequitur, fit talis occasio involuntaria.

Ego verò hac in quæstione respondeo dicendum, quod licèt hanc affirmativam sententiam nequeat quis absolutè improbabilitatis damnare, cùm sit multorum non infimæ notæ Theologorum, quos sæpè Regius Senatus consuluit, tamen negativa sententia longè mihi probabilior est, ac certior; eo quòd firmus sentio, longè probabilius, ac certius esse, artem histrionicam, prout hodie in Hispania exercetur, esse secundùm se illicitam, vt ex Patribus, & rationibus doctè probat Petr. Hurtad. *cit.* & ideò iuxta hanc opinionem dico, quod nullo modo possit absolvi ille, qui histrionicam artem exercet, si in illa habet occasionem proximam peccandi; quod, & vt certum, sentio casu quo aliam artem, seu alium modum vivendi, licèt non ita lucrativum, habeat (in quo casu nobiscum sentit Thomas) aut facilè possit habere.

QVÆSTIO LXXI.

An Principes inseruientes fœminis nobilibus in Palatio Regio existentibus, possint absolui casu, quo habeant occasionem proximam peccandi, morosè se delectando, aut consentiendo in prohibitum, & ipsam non relinquant?

Affirmat Thom. Hurtad. *tom. 1. resolut. Moral. tract. 1. c. 5. resolut.* 10. Quia hic mos inseruiendi Principes nobilibus fœminis in Palatio Regio commorantibus, colloquendo illis, comitando eas, & rescribendo, &c. est de sua institutione honestus, & approbatus in Catholico Palatio, quod Reges Sanctissimi inhabitarunt, in quorum præsentia tales collocutiones fiunt, sequique possit ex amissione occasionis damnum aliquod vel in æstimatione, & honore, vel notabilis nota, aut scandalum: ergo si talia adsint, possunt absolui sacramentaliter toties quoties habeant propositum emendæ, sicut illi, qui habent consuetudinem peccandi, quia occasio est inuoluntaria.

Negat verò contrà Nauarrus *in Man. cap. 3. n.* 23. vbi sic ait: Decima, instè fuisse responsum cuidam aulico, qui assistens de more in Curia regiæ mensæ, adeò blandè cuidam nobili eidem mensæ adstanti colloquebatur, vt non solùm se oblectaret sermone, & cogitatione sordidis, sed etiam turpi se pollutione interdum fœdaret: Fuit enim responsum, ipsum non posse absolui, nisi statueret, nunquam se in posterum sic conuersaturum cum ea, etiamsi versaretur animo ducendi eam in vxorem, & pares ad id essent. Quoniam illa occasio est in se peccatum mortale, & consequenter propinqua, quæ necessariò vitari debet. Quinimò addo, non satis esse, vt proponat se cum illa in posterum non sic versaturum, sed alio modo ex se licito, de quo tamen crederet suam imbecillitatem, & amorem erga illam eiusmodi esse, qui quasi semper eum induceret ad peccandum, quoties cum ea sic versaretur. Hucusque bonus Nauarrus.

Sed ego clariùs respondeo dicendum, quod minimè possint absolui dicti Principes inseruientes fœminis existentibus in Regio Palatio, si habeant occasionem proximam peccandi morosè se delectando, &c. & illam nolint relinquere. Hæc responsio mihi videtur certa, si loquamur de Principibus, qui iam matrimonium contraxerunt. Quia certum est, quod ex dimissione talis occasionis nullum possit eis sequi damnum in honore, æstimatione, aut notabilis nota, vel scandalum, cùm experientia duce, potius ex non omissione talis consuetudinis, & occasionis proximè peccandi, sequatur nota, scandalum, dedecus, & despectus apud probos: necnon rixæ, perturbatio pacis inter ipsos, & vxores proprias, & alia innumerabilia damna in bonis temporalibus: ergo certum debet esse, tales Principes non posse sacramentaliter absolui, donec occasionem proximam peccandi relinquant, aut efficaciter relinquere proponant.

Idem dicendum puto de Principibus, qui nondum sunt matrimonio copulari, sed inseruiunt dictis fœminis, intendendo principaliter eas vxores ducere. Quia adhuc tenentur talem occasionem proximam dimittere, vt absolui queant, cùm constet ex dimissione tali nullum sequi scandalum, aut notam, aut incommodum magnum, seu amissionem alicuius boni temporalis, quod possident: benè certè amissionem gratiæ & amicitiæ Dei, & aliorum spiritualium donorum, &c. quæ anteponenda sunt omnibus huiusmodi bonis. Non dubito quod dictus mos ex sua institutione fuerit honestus & approbatus, & nunc sit, si fiat cum eisdem circumstantiis, quibus ab initio in-

stitutus fuit, & non ex aliis adiunctis dehonestetur. Legatur ordinatio 31. Religionis Militaris de la Vanda, quæ sic se habet. *Ningun Canallero este en la Corte sin seruir alguna Dama, no para deshonrrarla, sino para festejarla, ò casarse con ella, y quando ella salga à fuera la acompañe, como ella quiera, à pie ò à canallo, llenando quitada la gorra, y haziendo su mesura con la rodilla.* Sic ibi.

QVÆSTIO LXXII.

An Monialis quæ est in occasione proxima peccandi cum suo deuoto per tactus inhonestos, v.g. possit absolui casu quo ex dimissione talis occasionis amittat magnam aliquam commoditatem temporalem, qua dicta Monialis maximè indiget?

AFfirmavir quidam, quem tacito nomine, refert Thom. Hurtadus *vbi suprà*, ductus ex quadam doctrina, quam tradidit Ioan. Sancius *disput.* 10. *num.* 19.

Sed vt quid certissimum respondeo: non posse absolui, quin tollat occasionem peccandi, quia verè est proxima, & non potest dici inuolootaria, ex eo quod ex omissione illius correspondentiæ sequi possit aliqua nota, aut scandalum, aut detrimentum, vt si vir devotus esset magoæ authoritatis, & vtilis toti Monasterio, & præcipuè Moniali deuotæ, si est pauper. Nam hæc omnia ficta sunt ab amore nimis inordinato, cum revera potiùs ex correspondentia prædicta nascatur nota & scandalum apud omnes D citimorem habeotes. Nec fas est dicere, sed nefas abominabile, quod Monialis, quæ reliquit omnia, vt sequeretur suum sponsum Christum pauperem à iuuentute sua, licitè possit persistere in occasione lasciviendi, ne amittat quæ voluntariè reliquit, & reputavit vt stecora, vt Christum lucrifaceret. Sic Thom. Hurtad. *tom.* 1. *resol. Moral. tract.* 1. *cap.* 5. *resolut.* 11. dicens, & bene, oppositum esse omnino scandalosum, & inprobabile.

QVÆSTIO LXXIII.

An maritus, qui est in occasione proxima peccandi cum sua vxore, possit absolvi, etiamsi occasionem talem non amittat?

NEgativam sententiam amplecti Sanchez *lib.* 10. *de Matrimon. disput.* 17. *num.* 10. & 11. & Basil. de Leon *lib.* 9. *de Matrim. cap.* 23. *n.* 1. & 2. quatenus doceot conjugem teneri fugere occasionem proximam peccandi positam ab alio conjuge ipsum ad peccatum mortale sollicitante, ait Thom. Hurtadus *cap.* 5. *citr. esolut.* 13. *onm.* 99.

Sed clarius respondeo, non posse absolui, quin occasionem proximam peccandi dimittant, nisi in casu, quo aliquod notabile damnum in bonis fortunæ, famæ, honoris, aut vitæ ex tali dimissione prudenter euenire timeatur.

Prima pars constat ex sæpè dictis, cùm quilibet absolutè fugere occasionem proximè peccandi teneatur: ergo si id non præstet, non poterit absolvi.

Secunda autem pars etiam ex præhabitis sæpè patet; quia damnum notabile in vita, honore, &c. quod aliàs ex dimissione occasionis peccandi sequeretur, facit talem occasionem involuntariam, & ideo toties poterunt absolvi, quoties habuerint dolorem de præteritis culpis, & propositum in eas oon relabendi. Sic Thom. *loc. cit.* Nec aliud docent profectò, quidquid author hic velit, Sanchez, & Basilius, vt clarè constat ex doctrina, quam tradit Sanchez *loc. cit. n.* 9. & Basilius *loc. cit.* Vnde valde mirandum est, quod Hurtadus miretur, docuisse contrarium hos sapientissimos Doctores, quia non docent profectò. Legantur.

QVÆSTIO LXXIV.

An Concubinarius, seu Concubina persistens in occasione proxima peccandi, ob metum cadentem in constantem virum, possit sacramentaliter absolvi?

REspondeo, posse absolvi toties quoties ad Pœnitentiæ Sacramentum accedant cum dolore de commissis culpis, & proposito firmo non relabendi; quia metus gravis prædictus involuotarium causat, vt docent Theologi cum D. Thoma 1. 2. *quæst.* 6. *art.* 4. Vnde licitè poterit absolvi concubinarius, seu concubina, qui ob metum mortis, mutilationis, amissionis notabilis famæ, honoris, aut rei familiaris, etiam non dimittit occasionem peccandi, dummodo accedat cum dolore, & proposito ampliùs non peccandi. Sic Thom. Hurtad. *loc. cit. resol.* 16. *n.* 133. 134. & 135. vbi addit, etiam posse absolvi eos, qui sunt in occasione proxima peccandi, quia se iuogunt amicis incitantibus ad peccandum, si oon possunt se separare sine ootabili damno, aut nota inter nobiles.

DISPVTATIO VIII.

De Circunstantiis peccatorum necessariò in confessione explicandis?

§. I.

De Circunstantiis in communi.

QVÆSTIO PRIMA.

An Circunstantia sit id, quod circunstat accidentaliter substantiam actus habentis speciem ex proprio objecto?

RESPONDEO affirmatiuè, vel si mauis, *est accidens actioni, sive actui adiacens, quod eius qualitatem in genere moris variat, augendo, vel minuendo.* Sic D. Th. 1. 2. *q.* 1. *art.* 3. & *q.* 48. *art.* 2. vbi Cajet. Conrad. Medina, & alij Thomistæ. Vasquez, Lorca, Hurtado, & omnes Theologi. Henriquez *lib.* 5. *summæ, cap.* 6. Archang. *in* 4. *dist.* 16. *pag.* 164. Legantur etiam Ricard. *in* 4. *dist.* 17. *art.* 5. *q.* 3. Sotus *dist.* 18. *q.* 2. & Summistæ *in verbo Confessio.*

QVÆSTIO II.

An Circunstantiæ humanorum actuum sint tantum hæ septem: Quis, Quid, Vbi, Quibus auxiliis, Cur, Quomodo, Quando?

NEgat in primis D. Bonau. *in* 4. *dist.* 16. *dub.* 9. vbi enumerat quatuordecim circunstantias. Deinde negant Ochagavia *tract. de confess. quæst.* 14. *num.* 4. & Ludovicus de sancto Ioanne *quæst.* 1. *de circunst. art.* 1. docentes, esse octo, scilicet, Quis, Quid, Circa quid, Vbi, Quibus auxiliis, Cur, Quomodo, Quando. Negat etiam Fabius Incarnatus 2. *parte sui scrut. tract.* 4. *pag. mihi* 487. enumerans cum Authoribus secundæ sententiæ octo circunstantias. Sic tamen: Quis, Quid

Quid, Vbi, Per quos, Quoties, Cur, Quomodo, Quando. Negat item Pilosus *disp.* 8. *art.* 1. dicens esse sex. Negat tandem Scot. *quodlibet* 18. §. *De primo, lit. G*, ubi has solùm quatuor circunstantias recenset: *Vbi, Cur, Quomodo, & Quando.*

Sed probabiùs respondeo: esse tantùm illas septem assignatas, nec plures, nec pauciores. Nam illa vox, *Quid*, includit etiam illam aliam quam Ochagavia, & Ludovicus addunt, nempe *Circa quid.* Et illa vox, *Quoties* (id est, numerus peccati) quam addit Fabius, non est circunstantia peccati, sed multiplicatio peccati secundùm substantiam. Sic D. Th. 1. 2. *q.* 7. *art.* 3. ex Boëtio, & Aristotele. Ipsum sequuntur omnes ferè Theologi. Legantur Montesinos *tom.* 1. *in* 1. 2. *disp.* 9. *q.* 1. Henriquez *loc. cit.* Navarrus *in cap. consideret, in principio, & in Manuali, c.* 6. *n.* 1. *&* 2. & alij apud ipsos.

Nota hic, quod ex circunstantiis, quædam sunt quæ mutant speciem peccati, quædam quæ aggravãt, sed non mutant, & quædam quæ alleviant. De quibus omnibus an sint confitendæ, accuratè discurremus.

QVÆSTIO III.

An omnes circunstantiæ peccatorum mortalium mutantes speciem, sint necessariò in confessione explicandæ?

NEgant Hæretici Lutherani, asserentes: non esse necessarium aliquam circunstantiam in confessione explicari.

Sed de fide respondeo affirmativè, quia sic definitur in Trident. *sess.* 14. *c.* 5. *& can.* 7. & docet praxis Vniversalis Ecclesiæ, & omnes Doctores cum D. Thom. 1. 2. *q.* 18. *art.* 11. *& in* 4. *dist.* 16. *q.* 3. *artic.* 2. *q.* 3. Legantur Navar. *prælud.* 9. *n.* 6. *& c.* 6. *n.* 7. Henriquez *lib.* 5. *c.* 7. Suarez *disp.* 21. *sect.* 2. Nugnus *in addit. q.* 9. *art.* 2. *dub.* 2. Petrus de Ledesma *in sum. tract. de pœnit. c.* 18. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 11. *punct.* 1. Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. §. 3. *diff.* 4. *num.* 6. & alij statim *citandi.* Ratio est, quia peccata specie diversa de præceptodivino sunt confitenda, *suprà disp.* 5. *quæst.* 2. ergo & circunstantiæ speciem mutantes.

QVÆSTIO IV.

An etiam circunstantiæ notabiliter aggravantes intra eandem speciem, sint necessariò confitendæ?

AFfirmant Cajet. Sot. Victoria, Ledesma, Sylvest. & alij usque ad 20. Doctores, quos affert Dian. 1. *parte, tr.* 7. *resol.* 1. Inter quos ex recentioribus præcipui sunt Henriq. *de pœnit. lib.* 5. (*seu* 2. *de Pœnit.*) *c.* 7. *n.* 6. Suarez *tom.* 4. *in* 3. *part. disp.* 22. *sect.* 3. Sanchez *lib.* 2. *Decal. c.* 32. *n.* 39. (*non c.* 21. *n.* 24. ut citat Diana) *& lib.* 4. *c.* 11. *n.* 24. & Fagundez *precept.* 2. *lib.* 4. *c.* 2. *n.* 10. Quibus ego addo Samuëlem Lublinum *verb. confess. n.* 4. Lopez 1. *p. sui Enchirid. de Pœnit.* §. 10. Torreblancam *lib.* 14. *pract. c.* 5. *fine, & c.* 6. *n.* 31. ubi plures citat Doctores, sed plures malè. Antonium Fernandez Moure 3. *p. sum. c.* 6. §. 6. *n.* 5. Candidum *disquis.* 24. *art.* 23. *dub.* 5. & P. Franciscum Felicem *in Tentativa Complutens. tract.* 3. *c.* 7. *diffic.* 4. *n.* 6.

Sed probabiliùs respondeo: non esse necessariò confitendas. Primò, quia si id esset necessarium, vel esset quia talis circunstantia foret peccatum mortale diversum à priori, quod est falsum, cum in eadem specie peccati ponatur. Vel quia esset peccatum veniale additum peccato mortali, quod etiam est falsum, quia ratione culpæ venialis, ut sic, nullus de necessitate confiteri tenetur, ut infrà: ergo nullo pacto tenetur quis tales circunstantias confiteri.

Secundò, quia contraria sententia neque ex Conciliis, aut Patribus, aut traditione Ecclesiæ probari potest; nostra autem clarè colligitur ex Trident. *sess.* 14. *c.* 5. *& can.* 7. ubi agens de circunstantiis, ait, esse præceptum confitendi illas, quæ speciem mutant: ergo cum de circunstantiis aggravantibus taceat, implicitè negat esse præceptum confitendi illas, patet consequentia. Quia Concilium tradit ibi doctrinam integram de omnibus necessariis ad confessionem; & rursus addit hæc verba: *Nihil aliud ab Ecclesia à pœnitentibus exigitur.* Ergo nil aliud est sub præcepto, nisi quod ibi præscribitur. Sic S. Thom. *in* 4. *dist.* 16. *q.* 3. *art.* 2. *q.* 3. D. Bonav. *dist.* 17. *q. ult.* Navar. *in cap. consideret, de pœnit. dist.* 5. *à n.* 6. Vasquez 1. 2. *disp.* 98. *c.* 3. *& de pœnit. q.* 91. *art.* 1. *dub.* 2. Valentia *q.* 11. *punct.* 1. Scot. Durandus, Corduba. Tolet. Ioan. Sancius, Granado, Nald. Becan. & alij usque ad 51. Doctores, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit. &* 3. *p. tract.* 4. *de Sacram. resol.* 97. *&* 5. *part. tract.* 14. *resol.* 56. ubi nonnullos alios Doctores congerit. Quibus adhuc ego addo Luysium Turrianum *de pœnit. q.* 9. *art.* 2. *dub.* 2. Ioannem de Lugo *de pœnit. disp.* 16. *sect.* 3. *n.* 207. *pag.* 325. qui latè, & doctè hoc probat. Palaum *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 9. *n.* 4 Baunium *tr.* 4. *de pœnit. q.* 14. *de Confess. assert.* 4. & Trullench *lib.* 4. *c.* 6. *dub.* 34. *n.* 6. *&* 7.

QVÆSTIO V.

An circunstantiæ notabiliter minuentes, seu alleviantes peccatum intra eandem speciem, sint necessariò confitendæ?

AFfirmant Sot. *in* 4. *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 4. Scot. Canus, & alij apud Suarez *de pœnit. disp.* 22. *sect.* 3. & apud Hurtadum *disp.* 9. *de pœn. diff.* 3. affirmat etiam Nugnus *q.* 9. *art.* 2. *dub.* 2. *pag.* 497.

Sed longè probabiliùs respondeo: non esse necessariò confitendas, quia non alleviant tantùm, ut trahant ad speciem peccati venialis, cum adhuc peccatum remaneat in eadem specie peccati mortalis. Vnde confiteri dictas circunstantias, potiùs deservit ad excusationem, quàm ad accusationem. Sic omnes Doctores communiter, præcipuè Suarez, & Hurt. *loc. cit.* Navar. & alij, quos citat, & sequitur Thomas à Iesu *c.* 3. *pag.* 104. Diana etiam *tract.* 14. *cit. resol.* 85. & Candidus *loc. cit. dub.* 3. Ægid. *disp.* 7. *n.* 16. Molfes. *in Sum. tract.* 7. *c.* 12. *n.* 61. *pag. mihi* 424. Archangelus *dist.* 16. *pag.* 165. *&* 166. & communis.

QVÆSTIO VI.

An saltem licitè possit pœnitens has minuentes circunstantias in confessione fateri?

NEgat Navar. *in cap. consideret, de pœnit. dist.* 5.

Sed certissimè respondeo: posse si sine honesto manifestandi veritatem id faciat. Quia id nullo præcepto prohibetur. Sic Pesantius, quem citat, & sequitur Turrian. *q.* 9. *de pœnit. art.* 2. *dub.* 2. Imò idem docet Navar. *in Man. c.* 6. *n.* 6. retractans id quod *loc. cit.* docuerat. Archang. *loc. cit.* Maldonatus, quem citat, & sequitur Molfesius *loc. cit.* dicentes: Non solùm posse, verùm etiam valde conducere ad perfectionem confessionis tales circunstantias narrare.

§. II.

De Circumstantia, Quis.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid denotatur Circumstantiâ, Quis.

RESPONDEO denotari qoalitatem, & gradū pœnitentis, non quidem quando confitetur, sed quando peccatum commisit, nam hic sæpe mutat speciem. Quoniam, si persona peccans contra sextum præceptum, est sacra, mutat actum temperantiæ in vitium etiam sacrilegij; si uxorata, in vitium adulterij, &c. ut ampliùs *infrà*. Sic omnes DD. cum D.Th. *loc.cit.* & *q.7.art.*10. Fagundez *de prac.*2. *lib.*4.*c.*3.*n.*2. Navar. *c.*25.*n.*108. & *c.*6. *à n.*5. Suar. *disp.*22.*sect.*4. Henriq. *lib.*5.*c.*6.*n.*3. & alij.

QVÆSTIO II.

An Religiosus, aut initiatus sacris, fornicans teneatur fateri circumstantiam voti, aut Ordinis?

NEgarunt Gerson, Supplementum Gabrielis, & Tabiena, apud Thomam Sanch. *lib.*7.*de matrim. disp.*27.*n.*20. Quia existimarunt, circumstantiam Sacerdotis, aut Monachi, non addere circunstantiam distinctam specie à simplici fornicatione, sed esse quasi novam ratificationem, & confirmationem præcepti.

Sed certissimè respondeo teneri, quia certissimum est, quod inveniatur ibi duplex obligatio, altera ex lege naturæ, pertinens ad temperantiam, & altera ex voto, pertinens ad Religionem. Sic omnes DD. apud Sanch. *loc.cit.* qui dicit cum Castro *lib.* 1. *de lege pœnali*, *c.*10. oppositam sententiam esse erroneam. Navar. *in sum. Hispana*, *c.*25.*n.*108. Sot. *lib.*7.*de just.* *q.*4. *art.*2. Toledo *lib.*4.*c.*17.*n.*21. Azor *lib.* 11.*instit. moral.* *c.*12.*q.*6. Archangelus *dist.*16.*pag.*166. & alij.

QVÆSTIO III.

An Sacerdos sæcularis satisfaciat, si in confessione dicat, se violasse votum castitatis in tali malitia, non manifestando votum solemne Ordinis quod habet?

NEgant Aragon. 2.2. *q.*88. *art.* 7. Palatios *in* 4. *dist.*16.*dub.*3.*n* 31. Ægidius *disp. de Sacrament.* *n.*20. Medina *in sum. lib.*1.*c.*14.§.18. P. de Ledesma *in summa*, *c.*9 *de pœnitent.* Layman *lib.*4.*tract.*10.*c.*7.*n.*4. Fagundez, Villalobos, Henriquez, Petr. Fay, Azor, Rodriguez, & alij, quos refert Diana 1. *p.tract.*7.*resol.*4. & 3.*p.tract.*4.*resol.*67. Ludovic. de S. Iuan *q.*1. *de circunstant. art.*1.*diff.*1.*pag.*1601. Candid. *disq.*24. *art.*24.*dub.*31. Sylvius *in* 2.2.*q.*154. *artic.* 10. Nugnus *in addit.* *q.*6.*art.*2.*dub.*3.*concl.*5. & alij, docentes teneri manifestare votum solemne, quia hoc vel differt essentialiter à voto simplici, vel notabiliter aggravat.

Sed probabiliùs respondeo: satis esse, si dicat, se habere votum castitatis, illudque in tali malitia violasse. Quia votum solemne castitatis non differt essentialiter à voto castitatis simplici, sed tantùm accidentaliter: ergo satis erit pœnitenti Sacerdoti, si dicat, se contra votum castitatis egisse. Sic Sanch. *lib.*7. *de matrim. disp.*27.*n.*27.28. & *seq.* Vega, Lop. Medina, Corduba, & alij apud ipsum, Filliuc *tom.*2.*tr.*20. *c.*9.*n.*124. & 125. Megala 1.*p.lib.*1.*c.*11.*n.*8, Llamas *in summa*, *parte* 3.*c.*8.§.14. Diana *loc. cit.* & Lugo *de pœnit. disp.*16. *à n.*147. *pag.*331. Salas *in* 1.2. *tr.*13. *disp.*3.*sect.*2.*n.*22. & Archangel. *loc.cit. pag.*167.*col.*1.

Quod si hic inquiras, an qui cognovit fœminam habentem solùm votum simplex castitatis, teneatur talem circunstantiam fateri? Respondeo: teneri, ob rationem dictam, & alias quas adducunt communiter DD. Sic docent omnes Theologi, & Canonistæ, uno excepto Llamas 3.*p.sum.c.*8.§.14. Cujus sententiam meritò deleri jusserunt Censores Fidei, per indicem libr. expurg. editum in Hispania anno 1641. imò ipse Llamas nostram doctrinam docet postea eodem *c.*8.§.23.*in fine*.

QVÆSTIO IV.

An etiam Religiosus Professus, seu Monialis satisfaciat dicendo, se violasse votum castitatis, non explicando statum Religiosum?

AFfirmant omnes ferè Authores pro nostra sententia nuper *citati*. Quibus addendi sunt Llamas 3.*p.suæ Methodi*, *c.*8.§.14.*pag. mihi* 608. Trull. *lib.*6. *in Decalog.c.*1.*dub.*7.*n.*10. & penes ipsum Castro Palao, & alij. Et certè probabilissimè.

Sed non minùs probabiliter respondeo, non satisfacere, sed necessariò debere, ultra votum castitatis, statum Religiosum explicare. Quia Religiosus per vota non solùm se obligavit Deo, sed etiam Religioni, cui se dicavit. Ergo sicut conjux fornicarius peccat non solùm contra castitatem, sed etiam contra conjugem cui per matrimonium dedit dominium sui corporis, quæ est malitia specifica adulterij, necessariò in confessione explicanda, sic Religiosus, cui dedit dominium non solùm suæ voluntatis, & fortunarum, sed etiam corporis Religioni, cui se per vota tradidit, peccat non solùm contra votum castitatis, sed etiam contra religionem, cui sui corporis dominium tradiderat, & ideo videtur aliqualem maculam adulterij contrahere violando fidem Religioni datam, & ita debet hanc circumstantiam status Religiosi explicare. Sic Lugo *loc. cit. n.* 148. & ex illo ego. Quod à fortiori docent DD. pro prima sententia quæst. præcedenti citati, præcipuè Candid. *loc. cit.* & *dub.*32. & Ledesma *loc.cit.* dicens id ita esse certum, ut contrarium non sit probabile. Sed certè non bene id addit, aut dicit, cum tot, & tam graves DD. oppositum doceant. Sic etiam Fagundez *lib.*6.*in Decalog.* *c.*7.*n.*13.

QVÆSTIO V.

An Sacerdos sæcularis debeat in peccatis contra castitatem explicare Sacerdotium.

AFfirmat Petrus de Ledesma *de pœnit.c.*19.*post* 1. *conclus. pag. mihi* 483. ubi ait: esse sententiam omnium ferè Doctorum, & nihilominus solum Cordubam citat. Tenent tamen illam Ludovicus *loc.cit.* *dub.*1.*pag.*162. Candid. *loc.cit.pag.*59. & Torreblanca *lib.*14. *practicar.* *c.*5.*n.*42.*pag.*398.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri explicare, se esse Sacerdotem, sed sat fateri, si dicat se habere ordinem sacrum, quia votum quod cuilibet sacro ordini annectitur, ejusdem rationis essentialis est. Sic Llamas *loc.cit.* per hæc verba: Quando cum sæculari Clerico, Subdiacono, vel cum Diacono, vel cum Sacerdote rem aliquam habuit, non habet necesse dicere, nisi quod peccaverit sacrilegè cum habente solemne castitatis votum, & ipse, si non cognoscatur, similiter dicet de se, accusando se. Sic ille. Et sic Sāchez *lib.*6.*de matrim.disp.*27.*n.*31. & apud ipsū Palatios,

tios, Henriq. Lop Diana *loc. cit.* Lugo *disp. 16. n. 149. pag. 352.* & est cõmunis. Nota hic cum Bonac. *q. ult. de matrim. punct. ult. num. ult.* quod quando Sacerdos, aut Religiosus committens peccatum luxuriæ est notus confessario, non tenetur confessario dicere, se esse Sacerdotem, aut Religiosum, quia confessarius sciens, ipsum habere statum Sacerdotis, aut Religiosi, sufficienter cognoscit peccata ipsius carnalia habere oppositionem cum voto castitatis, de quo *infrà q. 25.*

Quæstio VI.

An initiatus sacris, & simul professus, teneatur utrinsque voti circumstantiam explicare?

Affirmant P. Ledesma *loc. cit. dub. 1. & 2.* Less. *lib. 4. c. 1. dub. 12. n. 87.* Fagund. *præcept. 2. lib. 4. c. 5. n. 5.* Sot. Ægid Nugnus, Zanard. & alij apud Dianam *tr. 7. 1. part. resol. 3. & 4. & 3. p. tract. 4. resol. 67.* Ludovicus *q. 5. de circunst. artic. 1. diff. 2. pag. 1062.* Candidus *loc. cit.* Cajetan. & Molfesius citans pro hac parte Henricum Henriquez *lib. 5. c. 5. n. 6.* Sed malè, quia oppositum expressè docet ibi *lit. G.*

Alij verò è contra docent, satisfacere si dicat, se habere Ordines sacros, tacita professione, vel se esse professum, tacito sacerdotio, Diaconatu, aut Subdiaconatu; vel tandem tacitis his omnibus, satisfacere fatendo se violasse votum castitatis. Sic Sanch. *loc. cit. n. 27.* Lopez *1. p. c. 29. fol. mihi 163.* Navar. & Cajet. apud ipsum Villalob. Henriq. *loc. cit.* Molfesius *tract. 7. c. 12. n. 66.* & Pitigian. quos affert, & sequitur Dian. *loc. cit.* quibus addi possunt Bonac. *q. 4. de matrimon. punct. ult. n. 28.* Castro Pal. *tom. 1. tr. 2. disp. 3. punct. 5. n. 10.* & penes ipsum Medina, Rodriguez, Azor, & Salas, & certè satis probabiliter.

Sed nihilominus ego juxta doctrinam nuper traditam, respondeo: teneri, & sufficere fateri, se esse professum, quia circumstantia status Religiosi necessariò in confessione explicari debet, ut *suprà q. 4.* est habitum ex Lugo, & aliis, quibus addo Naldum *verb. fornicatio, n. 6. pag. mihi 259.*

Quæstio VII.

An mulier quæ cum Sacerdote seculari, vel regulari peccavit, satisfaciat dicendo, se peccasse cum habente Ordinem sacrum?

Negant, & consequenter, omnes Doctores citati pro prima sententia *q. 4.* præcipuè Archang. *loc. cit. q. 5.* per hæc verba: Non oportet mulierem dicere, se peccasse cum Religioso, aut cum Presbytero, seu Diacono, vel subdiacono seculari, sed sufficit ei dicere, se peccasse cum habente votum castitatis. Affirmant verò, & etiam consequenter, DD. secundæ.

Sed ego etiam consequenter cum distinctione respondeo sic. Si peccavit cum Sacerdote sæculari, satis est illi si dicat, se peccasse cum habente Ordinem sacrum. Si verò cum Sacerdote regulari, necessariò debet explicare statum Religiosum, ut sic explicet malitiam juris læsi ipsius Religionis. Sic Lugo *disp. 16. n. 149. pag. 352.* & quoad secundam hujus responsionis partem, sic etiam Sot. *in 4. dist. 18. q. 2. art. 5.* Ægid. *disp. 2. dub. 3. n. 131.* & alij nuper *q. 6.* pro prima sententia adducti.

Quæstio VIII.

An peccans contra votum simplex, & solemne teneatur utrumque in confessione explicare?

Affirmant Sot. *lib. 7. de Iust. q. 2. art. 5.* Medina *instruct. c. 14. §. 18.* quia existimant votum solemne, & simplex differre specie. Affirmant etiam Azor. *c. 19. q. 10.* & P. Ledesma *in sum. c. 19. de Pœnit.* Quia licèt putent esse ejusdem speciei, dicunt tamen, votum solemne addere circumstantiam notabiliter aggravantem, ideóque exprimendam.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri utramque voti simplicis, & solemnis circumstantiam fateri, quia probabilius est, prædicta vota non differre specie, sed accidentaliter. Sic Sanch. *lib. 7. de matr. disp. 29. n. 31.* Henriq. *lib. 5. n. 6.* Lop & Filliuc. quem citat, & sequitur Fagund. *lib. 6. in Decalog. c. 7. n. 24.* Trullench *lib. 6. cit. c. 1. dub. 7. n. 10.* & alij.

Quæstio IX.

An peccans cum Novitio, vel Novitia teneatur hanc circumstantiam fateri?

Affirmat Hieronymus Llamas *in sum. p. 1. cap. 8. §. 14. pag. mihi 637.* Non *(inquiens)* quia hæc circumstantia mutet speciem ante emissionem voti solemnis; sed quia notabiliter aggravat peccati malitiam, quod cum contingit, ex communi omnium ferè Theologorum consensu explicari in confessione debet. Sic ille.

Sed longè probabiliùs respondeo, non teneri, quia cum non habeant votum castitatis, non additur malitia speciei diversa, ut ipsemet Llamas fatetur: ergo juxta nostram, & jamjam communissimam sententiam, non tenetur pœnitens talem circumstantiam in confessione fateri. Quod à fortiori idem dicendum est de peccantibus cum Clericis minorum Ordinum, etiamsi habeant beneficium. Sic Megala *1. p. lib. 5. c. 5. n. 6.* Diana *tr. 7. cit. res. 7.* & Lugo *lo. cit. n. 150.* Salas *in 1. 2. tract. 13. disp. 5. sect. 2. n. 22.* & apud ipsum Palatios, & communis. Et loquendo de peccato cum Clerico minorum Ordinum commisso, ipse Llamas *loc. cit.* & communis, quam tenet etiam Gesualdus *2. p. sum. tr. 19. c. 4. n. 7.* qui idem omninò docet de habente rem cum Tertiariis; quæ professionem cum voto castitatis non faciunt; & ideo non tenentur talem circumstantiam explicare.

Quæstio X.

An qui habet votum castitatis, debeat votum explicare, quando ipse consilio, vel auxilio causa fuit, ut alij tale votum non habentes peccarent?

Negat Sanchez *lib. 5. de statu Religioso, c. 6. n. 10.* quia licèt illud peccatum scandali sit grave, non tamen est grave contra proprium votum castitatis, per quod Religiosus promisit solùm castitatem suam, non alienam. Ita etiam nominatim contra me tenet Diana *p. 7. tract. 11. resol. 27. & p. 9. resol. 66. q. 14.* citans pro se Caramuelem & Pellizzarium afferentem pro se *(sed malè)* Cardinalem de Lugo.

Sed æquè probabiliter respondeo, debere tale votum explicare, quia qui proximo luxuriam consulit, contra obligationem indirectam castitatis peccat; cùm hæc obliget me indirectè, ne alios ad luxuriam induceam. Sic Lugo *disp. 16. à n. 152.*

Quæstio XI.

An frigidus, aut eunuchus accedens ad mulierem, teneatur circumstantiam impotentiæ generandi confiteri.

Negat (licèt cum timore) Filliucius *tr. 10. part. 2. n. 23.* apud Dianam *ubi infrà.* Sed meo videri id non

non negat Filliuc. sed solùm dubitat an ille accessus addat simplici fornicationi specificam malitiam. Sic enim Filliuc. ait: Sequitur tertiò, copulam cum habente impedimentum impotentiæ naturalis, esse etiã peccatum contra naturam reductivè, quia ex ea non potest sequi generatio. Ita Henriquez, & Sanch. (*ubi infrà.*) Communiter tamen non reputatur addere specificam malitiam, saltem est valdè dubia. Sic Filliuc.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: teneri, quia dicta circumstantia transfert peccatum ad aliam speciem nempe, contra naturam, quatenus frustratur finis, ad quem natura destinavit copulam, cum ibi nec spes possit esse generationis. Sic Sanch. *lib. 7. de matr. disp. 5. n. 14.* Henriq. *lib. 5. de pœnit. c. 6. n. 3. lit. M*, Lessius *lib. 4. c. 3. dub. 6. n. 45.* Lugo *disp. 16. a. 175. pag. 336.* Et nescio, an Diana; quia suo more tantum refert utramque sententiam (& non ita bene) *3. parte, tract. 4. resol. 139.*

Qvæstio XII.

An sponsus, & sponsa de futuro teneantur Circunstantiam sponsalium confiteri, dum confitentur copulam fornicariam cum alia?

Affirmãt absolutè Sarmiento, Lopez, & Ledesm. apud Sanch. *lib. 1. de matrim. disp. 5. n. 5.* Homobonus, Naldus, Sylvius, Hurtad. Pitigian. Molina, Ægid. Rebell. Gutierrez, & Cruz apud Dianam *1. p. tract. 7. resol. 5. & 3. parte, tract. 4. resol. 67.*

Alij verò sub distinctione respondent, explicandam videlicet esse talem circunstantiam à sponsa, vel à peccante cum ipsa, non verò ab sponso, nec ab illa quæ cum illo peccavit. Sic Sanch. *loc. cit. n. 6.* Fagund. *præc. 2 lib. 4. c. 3. n. 20. & in Decal. lib. 6. c. 1. num. 15.* Candidus *disq. 24. art. 24. dub. 15.* Filliuc. *tract. 20. n. 52.* Villalobos *tract. 9. diff. 36. n. 16.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo, talem circunstantiam neque ex parte sponsi, neque ex parte sponsæ, aut eorum, qui cum eis commiscentur, esse necessariò in confessione aperiendam, quia prædicta circunstantia sponsalium non transfert actum ad speciem adulterij, & consequenter non mutat speciem: ergo. Sic Covar. *in 4. decret. 1. p. c. 1. n. 11.* Vivald. *2. p. tit. de spons. n. 10.* Megala *1. p. lib. 5. c. 11. q. 5. n. 9.* Basil. de Leone *de matrim. lib. 11. c. 6. n. 8.* Henriq. *lib. 11. de matrim. c. 13. n. 4.* Diana *1. p. tract. 7. resol. 5 cit.* ubi *in impressione facta Matriti* citat Hurtad. pro contraria sententia, & *3. p. tract. 4. res. 97.* pro nostra. Sed ibi malè, hîc bene Sic etiam Ludov. *loc. cit. art. 2 diff. 1. pag. 1063.* qui licèt verbis dicat, sibi primam sententiam placere, in re tamen nostram sequitur. Nald. *verb. fornicatio, n. 1.* & alij.

Qvæstio XIII.

An Episcopus, Generalis, aut alius Prælatus, si peccent mort. teneantur circunstantiam Prælationis fateri?

Affirmant Nugn. *in addit. ad 3. p. q. 9. art. 2. dub. 3. concl. 2. & 3.* Candidus *disq. 24. art. 24. dub. 33.* Fagundez *præc. 2. lib. 4. c. 3. n. 8.* P. Ledesma *cap. 19. de pœn. dub. 1. & 2.* Palat. *in 4. dist. 16. disp. 3. n. 3.* & Ludovicus de S. Iuan *q. 1. de circunst. art. 1. diff. 2.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri (secluso scandalo) talem circunstantiam fateri, ut in peccato mortali interno, vel occulto; quia secluso scandalo licèt aggravet peccatum illa circunstantia, sed non transfert illud ad aliam speciem. Sic Sanchez *lib. 7. cit. disp. 27. n. 23.* Lopez *1. p. sum. c. 34. pag. 192.* ex Soto, Henriq. *lib. 5. c. 5. n. 6.* Diana *loc. cit. resol. 6.* Ægid. *disp. 7. dub. 4. n. 18.* Filliuc. *loc. cit. c. 7. n. 125.* Villalob. *tract. 9. diff. 36. n. 14.* Graff. *lib. 1. decis. aur. c. 20. n. 28.* Salas *in 1. 2. tract. 13. disp. 3. sect. 2. n. 22.* Addens idẽ esse dicendum de circunstantia Pontificatus Summi, quidquid contrarium dicant D. Bonav. *in 4. dist. 21. part. 2. art. 1. q. 3.* & Alensis *4. parte, q. 18. membr. 4. artic. 2. §. 4.*) Archangelus *dist. 16. pag. 167.* per hæc verba: Ecclesiastica persona, cùm fornicatur, tenetur dicere, se esse personam Ecclesiasticam, non verò cum furatur, vel cùm odit aliquem, &c. Sic ille, & communis, & Hurtado *disp. 9. diffic. 4. ubi de circunstantia, Quis*: dicens contrarium non habere fundamentum, necnon Gesualdus *1. parte summa, tr. 19. c. 4. n. 1.*

Qvæstio XIV.

An qui post votum solemne professionis, aut Ordinis sacri emittit votum de non committenda mollitie, aut fornicatione, teneatur explicare circunstantiam voti emissi post professionem, aut post susceptionem Ordinis sacri?

Respondeo: non teneri, sed sufficere si in confessione dicat, se Religiosum esse, aut ligatum voto castitatis. Quia per votum solemne castitatis in professione, aut susceptione Ordinum emissum, ad totum id tenebatur, & multiplicatio votorum nova nullam addit circunstantiam, nec notabiliter aggravantem. Sic Sanchez *loc. cit. n. 36.* Llamas *parte 3. c. 4. §. 29.* Fagundez *loc. cit. c. 3. n. 11.* Diana *tract. 7. cit. resol. 9.* Filliucius *tom. 2. tract. 30. n. 26.* Trullench *lib. 6. in Decalog. c. 1. dub. 7. n. 10.* & communis apud Gesualdum *loc. cit. n. 15.*

Qvæstio XV.

An prima amissio virginitatis in viris sit necessariò in confessione aperienda?

Affirmat Graffius *lib. 1. decis. c. 20. n. 28.* qui pro hac parte citat Navarrum *in Manuali, c. 6. n. 5. in 4. illatione*, sed non bene. Affirmant tamen alij apud Nugnum *in addit. ad 3. part q. 9. dub. 3. concl. 1.* & id asserere Sotum, affirmant Petrus de Ledesma *de pœnit. c. 19. dub. 1. post 1. concl.* & Ludovicus *q. 1. de circunstant. artic. 2. dub. 2. pag. 1064.* Sed immeritò, nam oppositum indicat *in 4. dist. 18. q. 1. art. 4. pag. mihi 823.* per hæc verba: *At re vera, ut meam tenuem opinionem proferam, non clarè video, saltem si puella quæ non est sub cura parentum, vel masculus etiam virgo, sua sponte vult virginitatem perdere, quod sit distincta species luxuriæ à simplici fornicatione; nam puella est domina sui corporis in illo usu, sicuti puer.* Sic Sotus. Unde pro opposita sententia citat illum Graffiis *loco citato.*

Quare longè probabiliùs respondeo: non esse necessariò confitendam, quia amissio virginitatis in viro, nec est infamia, neque stuprum, sed simplex fornicatio, si amittatur cum corrupta. Sic Nugnus *loc. cit. conclus. 6. pag. mihi 499.* (unde malè citat illum Lugo pro opposita sententia.) Suarez *disp. 22. sect. 4.* Hurtado *disp. 9. diffic. 4.* Henriquez, Llamas, Azor, & Filliuc. quos citat, & sequitur Diana *tract. 7. cit. resol. 10.* Ludovicus *loc. cit.* Lugo *disp. 26. n. 216.* & Fagundez *præcept. 2. lib. 4. c. 3. n. 12.* Candidus *loc. cit. dubit. 7.* Petrus Ledesma *loc. cit.* Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diffic. 3. n. 7.* & apud ipsum Navarrus, Reginaldus, Ægidius, & alij, quos novissimè sequitur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 8. n. 9.*

QVÆSTIO XVI.

An quando fæmina sponte virginitatem amittit, teneatur circunstantiam virginitatis fateri?

AFfirmant Bonac. *de matr. q.4. punct.17.num.2.* Azor *3.p.lib.3.c.11.q.4.& 5.*Filliuc. *tr.30.c.3. n.66.& 72.* Villalobos *tr.9.diff.16.n.13.* Fagundez *prac.2.lib.4.c.3.n.13.& 16.*Archang.*dist.16.pag.167.* Torreblanca *lib.14.cap.5.fine,& cap.6.n.37.*Nugnus *loc.cit.* Syluius, Angel. Tab. & alij apud Dianam *2. part.tract.7.resol.11. & 3.parte, tr.4.resol.67.* Lopez *cap.29.cit.pag.165.*P.Ledesma *de pœnit.cap.19.dub.5. post 1. conclusionem.* Granados *controuers.7. de pœnit. tract.9.disp.8.n.5.* Binsfeldius *1.p. Enchirid. cap.10. §.11.pag.87.*& Thomas à Iesu *cap.3.pag.104.* Candid. *disquisit.24. art.13. dub.7.* dicens, contrarium esse omninò falsum,& improbabile. Ortiz *in summa, cap.23.§.27.* vbi sic ait: *La donzella que descò ser corrompida, ha de confessar esta circunstancia, y siendo en habito de donzella, y siendo auida por tal, basta dezir, que descò fornicar.*Sic ille ibi,& alibi.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri,quia amissio virginitatis in fœmina, ipsa sponte consentiente, non addit speciem malitiæ diuersam contra virtutem temperantiæ, aut contra iustitiam vt latè, & doctè probat Lugo *disp.16.à n.a 10.pag.344* ergo non est circunstantia necessariò confitenda. Sufficiet ergo virgini,si dicat: toties fornicata sum.Sic Sanchez *lib.7. de matrim.disp.14.n.5.*Vasquez *opusc.de restit.cap.3. §.1.dub.1.n.6.& 1.2.disp.112.c.1.n.1.* (qui pro hac sententia meritò citat Sotum,) Nauarr. *de restitut. lib.2.p.4.cap.5.* Lessius, Ægidius, Megala, Suarez, Tannerus, Molfesius,& alij, quos citat, & sequitur Diana *loc.cit.* Sed ex iis Doctoribus,quos affert Diana,oppositum haud obscurè docet Molfes.loco ab ipsomet Diana citato,videlicet *1.p.summa,tract.7.c.12. n.72. pag. mihi 415.* (Fagundez iam sibi contrarius) *in Decalog.lib.6.cap.4.n.7.13.& 15.*Trullench *lib.6. in Decalog.cap.5.dub.3.num.2.*& alij.Hurtado *disp.9. diffic.4.*& Lugo *loc.cit.* Ochagau. *tract.2.q.14.n.18.* Ludouicus *q.1.de circunst.art.2.dub.2. pag.1064.* & alij,quos sequuntur Baunius *1.p.tr.4. de pœnit.q.19. ac Confessione,dub.1.* Palaus *loc.cit.*& Gesualdus *1.p. sum.tract.29.cap.4.num.9.*

QVÆSTIO XVII.

An saltem si fæmina cùm primò fornicatur, est sub cura parentum,vel tutorum,teneatur circunstantiam virginitatis fateri?

AFfirmarunt à fortiori Doctores nuper pro prima sententia adducti, præsertim Angel. Syluester, Tab. Armill. Graffius,& Pedrosa, apud Dianam *loc. cit.* Affirmare etiam videntur Salas *2. tom. in 1.2. tr.13.disp.6.n.59.*& Lessius *lib.2. de Iustitia,cap.10. dub.1.n.5.* Torreblanca, Sot. & Ludouicus *loc.cit.*& hanc sententiam esse communem affirmat Trullench statim citandus,licèt contrariam vocet æquè probabilem, & magis consulere infirmitati, & pudori fœmineo,& à scrupulis liberare.

Sed adhuc probabiliùs respondeo,non teneri,quia etiam dato, quod illud virginis peccatum contineat aliquam contra parentes iniuriam, hoc tamen per accidens se habet ad circunstantiam virginitatis:non ergo erit necessariò confitenda. Sic Doctores pro nostra sententia *quæst.præcedenti relati*, præsertim Lugo *loc.cit.à n.120.*Diana,& Ochagauia *loc.cit.*Fagundez *lib.6.in Decalog. loc.cit.* Trullench *loc.cit.* vbi sic ait: Imò quamuis parentes, vel curator dissentiant, si ipsa consentit, non est formaliter stuprum, quamuis reuera virgo sit,& claustrum virginale rumpatur. Ratio est,quia ratio formalis stupri est violatio claustri virginalis cum iniuria: hîc autem nulla fit iniuria; consentienti enim non fit iniuria, quia est domina sui corporis, ac proinde illo abutendo, nemini facit iniuriam. Sic ille *num.2.& num.8.*

QVÆSTIO XVIII.

An si fæmina virgo voluntariè se polluat, aut tactus impudicos habeat, teneatur explicare circunstantiam virginitatis?

AFfirmant Doctores ferè omnes pro contraria sententia *q.16.cit.*

Sed probabiliùs respondeo, nullo modo teneri, neque confessarium de illa virginitatis circunstantia, interrogare; imò nec ipsum,si fortè interrogetur, respondere (quidquid sentiat Regius *var.resol.casu 18.*) Sic Sanch. *loc.cit.n.5.* Vasq. *1.2.loc.cit. & q.74.n.8.* Less. *loc.cit.dub.1.n.5.*Diana,Lugo,& alij DD. *suprà* pro nobis *citati.* Sentiunt id etiam Candidus *loc. cit. dub.8.*& apud ipsum Caiet.Bonacina,& Azor.

QVÆSTIO XIX.

An qui virginem violenter violauit, teneatur fateri se & cum virgine copulam habuisse, & per violentiam?

AFfirmat Ioan. Sanctius *in selectis disp. 29. n.9.* quem refert Diana *tr.7.cit.resol.11.*& nescio an illum sequantur (ô bone Deus) debent tamen,omnes DD.*quæst.16.*pro prima sententia adducti.

Sed probabiliùs respondeo, sufficere stupranti fœminam per vim fateri, se commisisse simplicem fornicationem per violentiam,quia *vt sup.q.25.*habitum est interueniente consensu fœminæ, sufficienter manifestat quis stuprum, dicendo se carnaliter cognouisse solutam,quia stuprum,& raptus, puella consentiente,non differt à simplici fornicatione: ergo quando accedit oppressio,vel vis,sufficienter manifestabit quis totam malitiam specificam peccati, fatendo simplicem fornicationem cum violentia. Patet: quia oppressio solùm addit simplici fornicationi speciem iniustitiæ,quæ violentia nominatur. Sic aliqui recentiores apud Sanctium,& vt probabile defendit ipse *n.8.* & debent etiam defendere omnes Doctores *quæst.15.* pro nobis *citati.*

QVÆSTIO XX.

An inuenis, qui morosè delectatur de virgine, sine voluntate tamen inferendi ei violentiam sufficiat in confessione dicere, se delectationem habuisse circa solutam?

NEgant DD.*suprà citati*,præcipuè Candidus,dicens: Esse verissimam, & omnino tenendam sententiam, teneri scilicet fateri delectationem morosam habuisse cum virgine.

Sed probabiliùs respondeo: sufficere; vt constat ex dictis. Sicut constat, idem esse dicendum, si cum effectu copulam cum virgine habuerit, ipsa consentiente, quia stuprum in hoc casu non differt à simplici fornicatione, cùm volenti,& consentienti nulla fiat iniuria. Sic DD. *citati suprà*, præcipuè Diana *res.11.citata,* & ante ipsum Sanchez *lib.7.de matrim. disp.14.n.6.*& Lessius *lib.2.c.10.dub.1.*

QVÆSTIO XXI.

An in delectatione morosa faciuda sit necessariò circunstantia obiecti, v.g. si mulier, de qua sumpta est delectatio, sit soluta, coniugata, Monialis, &c.

Negant absolutè Vasquez *in* 1.2.*disp.*111.*&* 112. Reginald. *lib.*12.*c.*1.*n.*13. Saytus *in clavi Regia lib.* 3.*cap.*7.*n.*10. Hurtado *de peccatis disp.*4. *diff.*10. Quos omnes citat, & sequitur iterum, atque iterum Diana 1.*p.tract.*7.*resolut.*48 *&* 2.*parte tr.*17. *&* 3. *Miscell. resol.* 34.*&* 3.*parte, tract.*4. *resol.*67. Quia existimant, omnes delectationes morosas esse eiusdem speciei, & ita docet delectationem morosam de copula cum Moniali, cum nupta, aut soluta, non variari specie, propter illas diuersæ personæ circunstantias, nisi circa illam circunstantiam formaliter delectatio versaretur, v.g. circa coniugatam, quia coniugata est. Ita etiam docet Palao *tom.*1.*tract.*2. *disp.*2. *punct.*10.§.4.& penes ipsum Azor *lib.*4.*c.*6.*q.*3.

Affirmant verò è contra Caiet.2.2. *q.*154. *art.*4. Nauar. *c.*16.*n.*9. Sotus *dist.*18.*q.* 2.*art.*4.*post* 7.*conclusionem*, & apud Dianam *loc.cit.* Lorca 1.2.*disp.*27. *de peccatis, membr.*3 Martinez 1.2.*q.*15.*art.*4.*dubit.*1. Sanchez *tom.* 1.*sum.lib.*1.*c.*2.*num.*11. Azorius *tom.*1. *lib.*4.*c.*6.*q.*3. Villalob. *tom.*1.*tr.*3.*difficult.*3.*n.*4. Bonacina *de matrim. quæst.*8.*punct.*4. *n.*18. Less. *lib.*4. *c.*3.*dub.*15. Candid *loc.cit.dub.*16. Fagundez *lib.*9. *in Decalog.cap* 4.*n.*23.& alij, quia existimant delectationes præfatas distingui specie.

Sed ego probabiliùs sub distinctione respondeo: Fatendam esse circunstantiam obiecti, quoties delectatio morosa fertur in totam malitiam obiecti, etiam specificè, quia sic verè participat ab illo malitiam specie diuersam, cùm omnis actus ex obiecto speciem sumat, vt docet D.Thom. 1.2.*q.*18.*art.*2. *&* *q.*19.*art.*1. Secus verò, si delectatio non feratur in obiectum secundùm totam suam malitiam, sed secundùm partem excludendo mente aliam; quia tunc delectatio non habet malitiam integram obiecti, sed apprehensam tantùm, hoc est illam solam malitiam, quæ desumi potest à malitia, quæ non præscribitur.

Sint huius responsionis exempla. Si quis delectetur de copula cum nupta, non referendo illam ad tempus, quo non esset nupta, habet malitiam specie diuersam, propter obiectiuam circunstantiam adulterij; si verò delectetur de nupta, sub conditione, seu casu quo esset vxor eius, præscindendo ab obiecto aliam malitiam, tunc delectatio non habebit malitiam distinctam in specie. Rursus si delectetur de copula cum Moniali, non excludendo circunstantiam status Religiosi, habebit malitiam specie diuersam, nempe sacrilegij: si verò delectetur sub conditione, seu casu quo non esset Monialis, tunc delectatio non habebit malitiam ex sacrilegio, sed esset sicut delectatio de copula cum soluta, quia illam solam malitiam relinquit ex parte obiecti. Sic expressè Lugo *disp.*16. *sect.*6.§.4.*per totum.* Et meo videri hoc ipsum docent Sanchez, & Azor *loc.cit.*& non aliud.

QVÆSTIO XXII.

An Religiosus peccet contra votum castitatis per delectationem morosam de copula cum aliqua?

Negat P. Eusebius de Herrera *in suis decisionibus moralibus decis.*16.§.3.*fol.*195. vbi inquirit sic, *Si el pecado de la delectacion morosa milita contra el voto de la castidad.* Et respondet per hæc verba. Respondo que no milita derechamente contra el voto, si bien se considerà, porque no ay voluntad de quebrátarie, y dóde, falta la volútad, no llega la culpa, v.g. si vn Religioso se estuviesse delettado en si, en pensare en cosas venereas, pero no tiene voluntad, ni consiente en ellas, sino solo se recrea con imaginarlas, ò pensarlas, peca mortalmente con pecado que se llama delectacion morosa, pero yo no dire qoe este es sacrilegio contra el voto de la castidad, pues tiene intento de guardarla, no consintiendo en acto que le prejudique, y contradiga.] Sic ille.

Sed certissimè respondeo, peccare contra votum castitatis, & tamen delectationem habere specialem malitiam sacrilegij, utpote contra Religionem. Quia Religiosus per votum castitatis peculiariter interdixit sibi omnem delectationem veneream. Sic Vasq. Bonacina, Reginald. & Ægid. quos affert, & sequitur Diana 2.*p.tr.*17.*res.*34. Lugo *disp.*16.*n.*386.*pag.* 372 Luys. Turrian. *in select.p.*2.*disp.*16 *dub.*1. dicés, & meritò, contrariam sententiam esse improbabilem. Candid. *disq.*24.*art.*24.*dub.*13. Sayr. *lib.*8.*clavis Regiæ*, *q.*7.*n.*20. Trullench *lib.*6. *in Decal. c.*2.*dub.* 7. *n.*1. Palao *tom.*1.*tract.*2.*disp.*2.*punct.*10.§.4. *in fine.*

QVÆSTIO XXIII.

An saltem religiosus peccet contra votum castitatis, per delectationem morosam, casu quo per mentem separet circunstantiam sui status, & apprehēdat se in statu sæculari, & sine voto?

Negabit à fortiori prædictus Author.

Sed adhuc certissimè respondeo, peccare contra votum castitatis. Quia licèt eam circunstantiam mente præscindat, adhuc peccat contra votum, quo se obligavit ad non habendas hujusmodi delectationes venereas. Quod optimè probant Luys. & Lugo *loc. cit.* necnon Arriaga ex Vasquio in cursu Theolog. *tom.*3. *disp.*47.*sect.*4.*n.*28.

QVÆSTIO XXIV.

An coniugatus, saltem si mente præscindat circunstantiam conjugij, quatenus se tenet ex parte sui, contrahat etiam specialem malitiam adulterij, si delectetur de copula cum aliqua soluta?

Affirmativam partem esse probabilem videntur indicare Vasq. 1.2.*dict.disp.*112.*n.*18.& Castrus Pal. *tom.*1.*tr.*2.*disp.*2.*punct.*20.§.4.*n.*4. cum eam probent, licèt absolutè non audeant docere. Docet tamē Pater Hurt. *de subjecto peccator.disp.*4.*diff.*10. Cui favet Diana 5.*p.tr.*13.*res.*99. Et tenent quidam Neotherici apud Sanch. *lib.*5.*de matr.disp.*46.*n.*18. Quatenus docent, nullum actum luxuriosum conjugis, in quo nō sit seminis effusio, pertinere ad speciem adulterij, nec habere circunstantiam matrimonij, nec exprimendam in confessione. Lege Oviedum 1.2. *tract.*6. *controv.*4. *punct.*7.*num.*63. & Arriagam *loc. cit.*

Sed certissimè ferè respondeo, contrahere specialē malitiā adulterij necessariò in confessione explicandam. Primò, quia ita tenet praxis fideliū. Secūdò, quia (quidquid dicant Vasq. & Castro) per matrimonium mutuò se obligant conjuges ad carendum similibus delectationibus cum aliis. Tertiò: Conjux revera peccat contra fidem matrimonij, polluendo se; quia interdixit sibi usū corporis sui, nisi ad finē matrimonij: ergo etiam contra eandē fidem peccabit conjux, si habeat talem delectationem, quæ semper affert secum turpē corporis commotionem, &c. Sic expressè Lug *disp.*16.*n.*187.*pag.*372. & etiam Bonac. *q.*8.*de matr.punct.*8.*n.*19. licèt non ita clarè. Candidus *loc. cit.pag.*55. post Sanchez *loc. cit.* & Salas *in* 1.2. *tr.* 13.*disp.*6.*sect.*12.*n.*150. & communem penes ipsos.

Lege

Lege Dianam *p.9, tr.6. resol.4. in fine.* Vbi me citato ait, hanc sententiam esse magis probabilem: contrariam verò probabilem.

Quæstio XXV.

An quando conditio, seu status pœnitentis est notus Confessario, sit necessarium, quod se accuset de illa circunstantia, dicendo se esse Sacerdotem, coniugatum, &c.

Respondeo non esse necessarium, vt praxis docet. Nec obstat, quod etiam peccata manifesta confessori fateri debeat peccator, quia id necessariũ est si ipsa ad pœnitentiale deferantur iudicium: qui verò confitetur, iam eidem iudicio subditur. Sic Archang. *dist.* c6. *pag.*166. *col.*2. Sot. *in* 4. *dist.*18. *q.*2. *art.*4. *pag. mihi* 868. Nugn. *q.*9. *art.*2. *dub.*3. *pag.*497. & cõmunis.

§. III.

De Circunstantia, Quid.

Quæstio Prima.

Quid denotatur per secundam circunstantiam, Quid?

Respondeo: denotari quantitatem, & qualitatem peccati, necnon omnia alia, quæ se tenent ex parte rei volitæ, aut personæ, ad quam peccatũ terminatur. Sic communiter Doctores.

Quæstio II.

An quantitas furti sit necessariò explicanda in confessione?

Affirmant Henriquez *lib.*5. *c.*7. *n.*4. Suarez *disput.*22. *sect.*3. *n.*17. Fagundez *prac.*2. *lib.*4. *c.*4. *n.*2. *& lib.*6. *in Decalog. c.*7. *num.*13. Sanchez *in Sum. lib.*4. *c.*11. *n.*24. Ægid. *disp.*7. *dub.*4. *n.*13. Tolet. *lib.*3. *c.*7. *n.*4. Sot. *dist.*7. *q.*1. *art.*4. Nugnus *in addit. q.*9. *art.*2. *dub.*2. *pag.*496. *& dub.*3. Saytus, Petrus Fay, Bonac. Quos omnes refert Diana *tr.*7. *cit. res.*14. Valentia *q.*11. *punct.*1. qui ait: Vix posse contrarium probabiliter defendi. Ludon. *q.*1. *art.*4. *dub.*2. *pag.*1066. Graffius *lib.*1. *c.*20. *n.*9. Petr. de Ledesma *n.*19. *de Pœnit. vbi de circunstantia Quid, concl.*1. *pag. mihi* 261. Quia sine hac explicatione non manifestatur delictum, quod per ordinẽ ad obiectum indiuiduatur.

Sed probabiliùs respondeo, non esse necessariò explicandam. Vnde qui furatus est mille aureos, sufficiet ei, si in confessione dicat: Commisi furtum in re graui, aut graue peccatum furti commisi. Et ratio est, quia maior, vel minor quantitas in furto non variat speciem, sed vbi nõ datur diuersitas specifica circunstantiarum, non adest obligatio illas confitendi: ergo. Addunt tamen aliqui, teneri pœnitentem aliquando per accidens explicare quantitatẽ furti, quãdo scilicet peccatum est reseruatum in tanta quantitate. Sed ego dico, quod adhuc in hoc casu satisfaciet pœnitens dicẽdo, se furatum fuisse tantam quantitatem, vt excommunicationem incurreret. Sic Nauarr. *de pœnit. c. consideret, dist.*6. *n.*11. *& in Man. c.*6. *n.*5. Vasquez *tom.*4. *in* 3. *part. q.*91. *art.*1. *dub.*3. Hurtado *disp.*9. *de pœnit.* §. 4. Megala, Zanardus, Gyptius, & Zerol. apud Dianã *loc. cit.* Qui dicens, vtramque opinionem esse probabilem, nihil resoluit. Sic etiã Granados *tr.*9. *disp.*9. *n.*12. *&* 21. Lugo *disp.*16. *sect.*3. & Luys. *de pœn. q.*9. *art.*2. *disp.*29. *dub.*2. *ad* 4. *& dub.*3. vbi ait, absque vllo fundamento probabilitatis dici, hanc sententiam esse improbabilem. Ochagauia *tr.*2. *q.*14. *n.*6. Thomas à Iesu *c.*3. *pag.*105. Archang. *dist.*16. *pag.*166 *col.*1. *&* 2. vbi sic ait: Si quis furatus est mille aureos, & dixerit in Confessione, se fecisse furtum mortale (quod quamprimùm restituere intendit) & nil aliud, non propterea tenebitur iterum repetere confessionem. Sic ille. Palaus *tom.*4. *tract.*23. *punct.*9. *n.*7. Baunius *tr.*4. *q.*15. *de confess. dub.*3. & Trullench *lib.*4. *de Sacram. c.*6. *dub.*4. *num.*7.

Neque obstat ratio contrariorum. Quia licèt indiuiduatio actus in ordine ad obiectum sumatur, tamen sufficienter illius indiuiduationem declarat, qui affirmat, se quantitatem notabilem furatum esse: sicut satisfacit confitendo homicidium, vel fornicationem commisisse, tametsi intensionem, vel durationem illorum actuum non declaret, quamuis intensio, & duratio ipsam indiuiduationem actus potiùs quàm obiectum constituant.

Quæstio III.

An circunstantia parui furti debeat aliquando confiteri?

Respondeo debere: nempe, quandó aliquis furatur aliquid paruæ quantitatis eo modo, vt eius Dominum blasphemare faciat, vel quando quis furatur acum, v.g. à paupere sartore, si ei multùm noceat, &c. Quia per huiusmodi circunstantias in his casibus fit mortale, quod aliàs per se veniale erat. Sic Nauarr. *in manuali, c.*6. *n.*3. Tolet. *lib.*3. *cap.*7. *num.*3. *&* 4. Henriquez *lib.*1. *de pœnit. cap.*6. *num.*3. Fagundez *de* 2. *prae. Eccl. lib.*4. *cap.*4. *n.*3. Bonac. *loc. cit. diff.*3. *n.*27. Reginald. & Sanchez apud ipsum, & est communis.

Quæstio IV.

An furari coram Iudice, vel cum manifesto periculo vitæ, sit circunstantia necessariò fatenda?

Affirmant Vasquez 1.2. *quest.*73. *art.*9. *dub.*3. quia existimat, ibi esse duo peccata, furti videlicet, & temeritatis.

Sed probabiliùs respondeo, non esse. Quia tantùm reperitur vnicum peccatum furti; nam pœna vitæ, quam peccans præuidet, non addit nouam malitiam, nisi aliàs directè à peccante sit intenta. Sufficiet ergo pœnitenti in eo casu accusare, se commisisse peccatum furti. Sic Tannerus, quem citat, & sequitur Diana *tract.*7. *cit. resol.*61.

Quæstio V.

An in peccatis Carnis debeat necessariò explicari circunstantia copulæ consummatæ? an verò sufficiat illi qui fornicationem patrauit dicere, Commisi peccatum graue contra Castitatem cum soluta?

Affirmant hoc vltimum, aliqui recentiores, vt testatur Luysius Turriano *de pœnit. q.*9. *p.*2. *disp.*29. *dub.*2. *ad* 5. qui & probabile id putat, vocans probabilius oppositum. Ratio eorum esse potest, quia inter tactus impudicos, & copulam nulla apparet differentia specifica.

Sed certissimè respondeo: necessariò debere copulam explicari, quia fornicatio addit malitiam specificam supra malitiam simplicis tactus libidinosi puri, si sistat in mero tactu, absque copula: ergo hæc necessariò explicari debet. Sic Lugo *disp.*16. *num.*238. *pag.*247. qui doctè id probat, & dicit oppositam

ſententiam opponi communi Doctorum ſenſui. Vnde immeritò Diaua *3.p. tr.2. reſol.*88. non audet illam improbare: ſed more ſuo aliis, vt iudicium de hoc ferant, relinquit.

QVÆSTIO VI.

An in peccato Sodomiæ teneatur pœnitens explicare, fueritne agens, vel patiens?

NEgant Alfonſus de Leone *tract. de off. & poteſt. Confeſſary, p.1. recol.9.n.216.&* 218. & Diana *3.p.tr.4.reſol.159.& 5.p.tract.14.reſol.39.* & apud ipſum Carolus de Baunio, Fornarius, & Alexander Rufus, quia exiſtimant, peccatum vtriuſque pertinere ad eandem ſpeciem. Ita rurſus Diana *part.9. tractat.9. reſol.3. in fine,* & Geſualdus *1.p. Sum.tract.19. cap.4.num.19.*

Sed probabiliùs reſpondeo: teneri, quia ex parte agentis interuenit pollutio propria, quæ non interuenit ex parte patientis: ſed ſic eſt, quod diuerſum peccatum eſt voluntariè pollui, vel ſolùm cooperari pollutioni alterius, vt docet, & probat Lugo *loc.cit. n.243.pag.348.* Ergo in dicto peccato agens debet explicare circunſtantiam illam, propter diuerſam malitiam, quam affert. Sic Lugo *loc.citato,* & Tamburinus *opuſc.1.lib.2.c.7.§.cit.n.173.*

QVÆSTIO VII.

An copula fidelis cum infideli, hoc eſt baptizati cum non baptizata, ſit circunſtantia neceſſariò explicanda?

NEgant Azor *p.3. lib.3.c.29.q.3.* Filliuc. *tr.10. p.2.n.23.& tr.30.c.2.n.32.* Bonac. *q.3. de matrim.punct.13.n.7.* Alcozer *in Sum. c.23.fol.mihi 74.* Syluius *2.2.q.157.art.2.q.2.* Faguudez *in 6.prac.Decalog.lib.6.c.1.n.15.* & alij, qui æſtimant talem copulam non differre ſpecie à ſimplici fornicatione. Ita etiam tenet contra ſeipſum, & contra me Diana *p.9. tr.9.reſol.3.*

Sed probabiliùs reſpondeo, eſſe neceſſariò confitendam, quia probabilius eſt, eſſe circunſtantiam mutantem ſpeciem, & transferentem illud peccatum in aliam ſacrilegij ſpeciem, quatenus per illam fit directè contra reuerentiam Chriſtianæ Religionis, in cuius honorem prohibita eſt illa coniunctio cum infideli ab Eccleſia. Sic Sanchez *lib.7.de matrim.diſp.5. n.6.& 12.* & apud illum Nauar. *c.6.n.3.* Henriquez *lib.5.de pœnit.c.6 n.3.* Lopez *1.p.c.35.pag. mihi 199.* Vega *1.tom.Sum.c.53. caſu 26.* P. de Ledeſma *de matrim.q.55.art.4.dub.1.* Sic etiam Homobonus, Conradus, Floronus, Bellochius, & Leſſius, quos citat, & ſequitur Diana *3.p.tr.4. reſol.138.* Lublinus *verb. confeſſio, n.4.* Lugo *diſp.16.n.336.pag.363.* Candidus *diſquiſ.24. art.24. dubit.33.* Naldus *verb. Fornicatio, n.2.* qui addit idem dicendum de copula habita cum hæretica.

QVÆSTIO VIII.

An quando quis fatetur, ſe odiſſe proximum, teneatur explicare mulum deſideratum, nempe an fuerit mors, infamia, vel paupertas proximi?

AFfirmant Suarez *diſp.6. de charitate, ſect.2.* & Syluius *1.2.q.34.n.2.* quos citat Diana *tr.1.cit. reſol.30.* Ægidius *2.2.q.24.diſp.29.dub.3.n.61.* Sanctius *in ſelectis diſp.5.n.1.*

Sed probabiliùs reſpondeo: non teneri, ſed ſat eſſe ei ſi dicat, ſe toties odiſſe proximum, non declarando malum ex odio deſideratum. Nam licèt illa mala volita ſint diuerſa in ſpecie, & ſufficienter ex ſe ad diuerſificanda diuerſa vitia, ſi deſiderarentur, vt talia ſunt, quia tamen non deſiderantur quatenus talia ſunt, ſed ſub vna, & eademmet ratione formali, quatenus eſt malum proximi, ideo omnia huius generis peccata ſunt eiuſdem ſpeciei.

Sed aduertendum, hanc doctrinam non eſſe intelligendam de deſiderio inferendi proximo illud malum quod deſideratur, quia tunc certum eſt apud omnes, voluntatem auferendi famam differre ſpecie à voluntate occidendi, &c. Sed ſolummodo de odio ſiſtente in mero deſiderio, quo vellem illi ea mala aliunde euenire, quia mala eius ſunt. Sic notat, & docet Lugo *diſp.16.n.260.* & ante illum P. de Ledeſma *in Sum.tom.1.tr.3.c.6.* Bonac. *de legib.diſp.3.q.4.punct. vlt.§.1.n.10.* Hurtado *de charitate diſp.8.diff.4.* Homobonus *in exam. Eccleſ.p.1.tr.6.c.23.q.11a.* quos refert & ſequitur Diana *loc.cit.& 3.p.tr.4.reſol.67.* Valentia *tom.3.diſp.3.q.11.punct.2.tr.3.c.6.concl.8.* Leſſ. *2.2.diſp.91. de charit.dub.1.* Lorca ibi *q.34.art.3.*

QVÆSTIO IX.

An qui vno iracundiæ impetu, abſque morali interruptione temporis, profert in alium multa verba continentia vnam ſpecie iniuriam, vt ſi decies appellet ebrium, vel furem, &c. vnum tantùm peccatum committat?

NEgat Bonacina *diſp.5. de Sacram. q.5.ſect.2. punct.1.§.3.diff.2.n.27. verſu, Verum quoad nos, pag.mihi* 205.

Sed longè probabiliùs reſpondeo: vnum tantum peccatum committere. Sicut vnum tantum committit, qui vno impetu multa conuicia in Deum profert, aut qui vnico impetu ter percutit alium, aut tria vulnera mortalia in eadem rixa. Quia totum hoc vnico fit actu morali. Sic Nauar. *c.6.n.18.* Fagundez *prae. Eccl.2.lib.3.c.3.n.5.& lib.2.in Decalog.c.3.num.24.* Sanct. *diſp.6.n.2.* Diana *1.p.tr.7.reſol.51.* Hurtado *diſp.9.diff.6.* & Caſtro Palao *tom.1.tract.2. diſput.3. punct.3.n.5.* & alij apud ipſum.

QVÆSTIO X.

An ſaltem ſi aliquis proferat in alium multa verba iniurioſa, ſignificantia diuerſas in ſpecie iniurias, vtputa, quod ſit fur, falſarius, ſodomita, hæreticus, &c. plura peccata committat, & debeat illa in confeſſione explicare?

AFfirmant Nauarr. *c.6.n.16.* Henriq. *lib.5.c.8.n.3.* Sotus *de iuſtitia lib.5.q.9.art.1.* Molfeſ. *tom.1. tract.11.c.22.* Yribarne *in 4.diſt.17.diſp.13.ſect.8.* Megala *1.p.lib.5.c.12.n.2.* Quos omnes affert Diana *tr.7.reſol.28.* in qua etiam citat pro hac parte Thomam Sanchez *lib.1.Sum.c.3.n.39.* ſed malè, quia (vt benè vidit Lugo) neque in illo capite eſt numerus 39. nec aliquid dicit ad hoc propoſitum. Citat etiam Ioannem Sanctium *in ſelectis diſp.6.n.1.& 2.* & bene quidquid de hoc valde dubitet Lugo, licèt cum fundamento, cùm pro oppoſita ſententia citet eum idē Diana *3.p.tr.4.reſol.67.* vbi etiam pro iſta ſententia refert Layman, Lauorium, Graffium, Nald. & Salas. Tenent etiam Ludou. *q.1.art.4.dub.1.pag.*1066. & Bonac. *loc. cit.* per hæc verba: Verùm quod nos aſſeruimus de quantitate furti, idem etiam probabiliùs aſſerendum puto in quantitate iniuriæ alteri illatæ eodem tempore, vel ſucceſſiuè per injurias ejuſdem, vel diuerſæ rationis. Idem tenet Henriquez *lib.5.c.8.n.3.* Zerola

de

*de pœnit.c.*12.*quæst*.48. de iniuriis diuersis, vt si quis eumdem hominem appellauit furem, adulterum, sacrilegum, &c. Quamquam opposita sententia non caret probabilitate, & in praxi tutò sustineri posse videtur. Hucusque Bonacina, quem sequitur Gesuald. 1. *parte Sum.tract*.21.*cap*.4. *n*.15. quia, inquit, altera iniuria diuersa, non est via, nec includit alteram, nec omnes sunt vnum tendentes ad vnum principale, nec vnius speciei: ergo.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri explicare numerum, aut diuersitatem contumeliarum, quantumvis grauium, modò non detur moralis interruptio inter verba, & verba. Quia omnes contumeliæ sunt eiusdem speciei, cum omnes ab vna ratione specifica formali accipiant suam malitiam. Quod constat: nam omnes contumeliæ accipiunt malitiam ex eo, quod lædant honorem: sicut furta ex eo, quod lædant fortunas: ergo sicut furta sunt eiusdem speciei, in ratione furti, siue hoc modo, siue illo fiant, sic & erunt iniuriæ, in ratione iniuriarum. Sic Diana 1.*p.tr*.7. *resol*.28. *citata*, vbi pro hac parte citat Zerolam *in praxi pœnit*. *c*.12. *quæst*.48. Cajetanum 2.2.*quæst*.72. *art*.1. Sotum *de iust*. *lib*.5. *q*.9.*art*.1. Sà *verb.Contumelia, num*.1. Molinam *tom*.5. *tr*.4.*disp*.19. Azorium *p*.3.*lib*.13.*c*.3.*dub*.1. Regnaldum *lib*.14.*c*.3.*n*.102. Rursus 3.*p.tr*.4.*resol*.67. affert pro nostra sententia Stephanum Fagundez *præc*.2. *lib*.3.*c*.5.*n*.3.(*& lib*.2. *in Decalog. loc.cit*.) Filliucium *tr*.21.*c*.9.*n*.122. & Rebellium *p*.1.*lib*.2.*q*.17.*sect*.2. *n*.3. & Sanctium *in selectis disp*.5.*n*.10. *& in impressione Matritensi* Hurtadum *de restitutione disp*. 13.*diff*.3. Ex his tamen authoribus, quos Diana citat, Filliucius apertè docet oppositum. Imò & Ioannes Sanctius *disp*.6.*n*.2. contrarium tuetur, per hæc verba: *At diuersa* (peccata scilicet) *erunt si in eodem spatio temporis aliquem quis nominauerit Hebræum, & furem. Vnde cum diuersa iniuria in specie sint, diuersum omnino damnum inferentes, erunt diuersa peccata.* Quod etiam docet Nauarr. *suprà*, & Vasquez *tom. de pœnit*.*q*.91. *art*.5.*dub*.5.*n*.32. Sic ille. Nec leuiter indicat nostram sententiam *disp*.3. *n*.10. vbi pro illa citatur à Diana, vt ex verbis eiusdem, quæ affert Diana, statim videbimus. Sic etiam Lugo *disp*.16.*n*.265. Et vt probabilem defendit hanc sententiam Castro Palao *tom*.1. *tr*.2.*disp*.3.*punct*.3.*n*.6. qui & citat pro illa Bonacinam *disp*.2.*de peccatis*, *q*.4.*punct*.2.*n*.12. & bene. Sed non ita Bonacina, cum oppositum loco suprà à nobis citato, vt probabilius defendat, hic contrarium. Quod tamen non notat Castro.

QVÆSTIO XI.

An sit necessarium in confessione explicare materiam, aut personam, de qua quis temerè iudicauit?

AFfirmare debent Doctores nuper pro prima sententia citati.

Sed probabiliùs respondeo, non esse necessarium, sed sufficere, si dicat: Toties in materia graui temerè iudicaui de aliquibus. Ratio est, quia omnia iudicia temeraria eiusdem sunt speciei in genere moris: cùm bona existimatio, quæ per iudicium temerarium aufertur, semper sit eiusdem speciei in esse moris. Sic Sanctius *disput*.5.*num*.10. vbi sic ait: Nec opus est pœnitentibus, quale iudicium fuerit, contra quam personam, fueritne Ecclesiastica, vel sæcularis, seu circa quam rem, explicare, dicendo scilicet, iudicaui Ioannem esse furem, vel fornicarium, aut hæreticum, &c. In esse solùm physico iudicia hæc diuersitatem habent; vtpote circa diuersa crimina, non verò in morali, cum contra iustitiam commutatiuam sint, prohibentem sub vna specifica ratione, & atoma, famam alienam non lædi, tam internè, per iudicium, quàm externè, per detractionem, aut contumeliam. Sic ille. Et Lugo *disp*.16.*n*.265.*pag*.352. & Diana *loc. cit*. Qui optimè addunt, idem dicendum esse de detractionibus, quod scilicet non varientur specie pro diuersitate materiæ in qua aufertur fama, quia fama semper est eiusdem speciei in genere moris. Quæ doctrina maximè debet practicari à confessoribus, vt sic à multis scrupulis, & interrogationibus liberentur.

QVÆSTIO XII.

An in mero peccato iactantiæ debeat aliquis explicare species peccati, de quo se iactauit, & laudauit?

AFfirmant Sanchez *in Sum.lib*.1. *c*.3.*num*.13. & apud illum Alcozer *c*.20.*fol*.74.*part*.1. Lopez 1.*p.instruct*.*c*.5.*col*.6. & Manuel 1.*tom.Summæ, in editione* 2.*c*.53.*concl*.13.*n*.13. Et quamuis dicat Diana 3.*p*. *tr*.4.*resol*.161. malè citari à Sanchez, Lopez, & Rodriguez: quia isti Doctores (inquit) loquuntur quando iactans complacet de illo peccato, quo casu non est dubium esse fatendam speciem peccati; sed immeritò, quia vt probat idem Sanchez, reuera loquuntur de mero iactantiæ peccato. Sententiam horum Doctorum iam videtur sequi Diana *p*.9.*tr*.9.*resol*. 20. licèt me citato addat probabile esse oppositum.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri ad explicandam speciem peccati, de quo se iactauit, laudauitve (nisi aliàs simul cum iactantia interueniat complacentia, aut gaudium de illo.) Sed sufficere dicere, Laudaui me, aut gloriatus sum de peccato mortali. Et ratio est, quia tota malitia in peccato iactantiæ consistit in quadam irreuerentia, quæ irrogatur Deo, dum aliquis peccatum accipiat, vt medium ad captandam ex ipso gloriam, & laudem apud homines; sed ad hoc per accidens se habet, quod sit hoc, vel illud peccatum, de quo gloriam peccator capiat: ergo gloriatio de offensa Dei semper erit eiusdem speciei. Sic Nauarr. *in Man.prælud*.9.*n*.4.*in* 1.*editione*, Palao *tom*.1. *tr*.2.*disp*.2. *punct*.11.*n*.5. Diana 3.*p. tract*.4. *resol*.161. & Lugo *disp*.16.*n*.169.*pag*.352. secus est dicendum, vt diximus, loquendo de peccato delectationis, quam quis habet de peccatis confessis: nam tunc necessum est fateri, quæ illa fuerint peccata, vt contra Emmanuelem Sà oppositum tenentem *verb. confessio*, *n*.16. docet Diana *p*.9.*tr*.9.*resol*.20.

QVÆSTIO XIII.

An qui dedit consilium de opere illicito, teneatur explicare species peccati, quod consuluit?

NEgant aliqui apud Medinam *in* 1.2.*q*.14. *art*.6. sentientes idem de consilio, ac de iactantia; & ideo dicunt, non teneri explicare materiam consilij praui, sed sufficere si dicat, consilium dedi de peccato mortali faciendo.

Sed certissimè respondeo, Teneri: quia consilium verè specificatur à peccato, quod consulitur: ideò duplicem habet malitiam, alteram contra virtutem specialem, cui aduersatur peccatum, quod consulitur, & alteram contra charitatem proximi, quem consulens suo consilio inducit ad peccatum. Sic Med. *loc.cit*. Salas *in* 1.2.*tr*.13.*disp*.3.*sect*.15.*n*.158. Lugo *disp*.16. *n*.275.*pag*.353. & communis.

Qvæstio XIV.

An pœnitens teneatur in confessione explicare modum, diuersitatem, aut qualitatem blasphemiarum in Deum, v g. an fuerit, pœniteat Deum; *vel,* per Dei vitam, *&c.*

Affirmant apud Dianam 1. *p. tr.* 7. *resol.* 50. Filliuc. *tom.* 2 *tract.* 25. *cap.* 2. *num.* 16. Turrian. 2. *p. disp.* 58. *dub.* 3. Reginald. *lib.* 18. *c.* 14. *n.* 161. Sanctarel. *tr. de heresi.* c. 4 *dub.* 1. *n.* 4. Sanctius *disp.* 6. *q.* 6. P. Ledesma *tom.* 1 *tr.* 1. *c.* 9. *concl.* 5. Layman *lib.* 4. *tr.* 10. *c.* 6. *n.* 11. Lopez 1. *p. instruct. c.* 222. Bañes *in* 2. 2. *q.* 13. *art.* 10. & Aragonius *ibidem.* Affirmat etiam Fagundez *lib.* 1. *in Decalog. c.* 3. *n.* 30.

Sed ex his authoribus, quos Diana citat, oppositum docet Sanctius loco ab eodem Diana cit. ubi sic ait: *Solent item pœnitentes dum iuramenta falsa confitentur, aut vera sine necessitate, illa narrare indiuidualiter, dicendo, iuraui per Deum, per vitam meam, sic me Deus adiuuet, &c. Quod minimè necessarium est, sed sat est dicere, decies falsò iuraui, aut septies, vt Coriolan. de casib. reser. p.* 1. *sect.* 3. *n.* 2 *fol.* 287. *Omnia namque iuramenta falsa eiusdem speciei sunt, sicut & omnes blasphemia contra Deum, vtpote contra virtutem Religionis. Quæ verò contra sanctos iactantur, obseruantiæ opponuntur, & ideo in confessione explicandum, quãdo contra Deum, quando contra Sanctos fuerint enunciata.* Sic Sanctius. Vbi clarè docet, omnes modos blasphemiæ in Deum esse eiusdem speciei, nec necessariò debere explicari qualitatem earum.

Tenet tamen expressè hanc sententiam Sanchez *lib.* 2. *Sum. cap.* 32. *n.* 39. ubi sic ait: Quintò dico, non satis esse blasphemias in genere explicare, etiam explicando, an sint contra Deum, vel B. Virginem, aut reliquos Sanctos; sed oportet modum blasphemiæ explicare, vt si fuit per vitam Dei, vel pœniteat Deum, vel per membra pudenda, &c. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri explicare specialiter qualitatem, aut modum blasphemiæ, quando (adminus) omnes sunt contra Deum, aut omnes contra Sanctos. Quia omnes sunt eiusdem speciei, vt contrarij etiam fatentur, nisi aliæ dictæ blasphemiæ essent hæreticales, aut ex odio Dei procederent. Sic Ioan. Sanctius *loc. cit.*, Caiet. *in Sum. v. blasphemia*, Valentia *tom.* 3. *disp.* 13. *punct.* 1. §. *Quocumque igitur.* Azor, Lazarius, Gasprius, Homobonus, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit.* & 5 *p. tr.* 13. *resol.* 21. & indicat satis Lugo *disp.* 46. *n.* 277. & 280. *pag.* 354.

Qvæstio XV.

An saltem teneatur pœnitens explicare contra quem fuerit blasphemia, an contra Deum, an contra Sanctos?

Negant Caiet. Lazarius, Azor, Homobonus, & Diana *loc. cit.* pro qua sententia citat Petr. Hurtad. *tom.* 2. *de fide, disp.* 91. *sect.* 11. Suarium (sed malè vt statim.) Quia existimant blasphemias in Deum & Sanctos non differre specie.

Sed probabiliùs respondeo: teneri. Quia probabilius est, blasphemias quæ proferuntur in sanctos, differre specie ab illis, quæ proferuntur contra solum Deum, vt latè probat Lugo *disp.* 16. *n.* 279. Sic ipse, Sanchez, & Sancins, P. Hurtado, Aragon, & alij *q.* 14. pro prima sententia *citati*, Suarez *tom.* 1. *de Religione, tract.* 3. *lib.* 1. *c.* 6. *n.* 18. & 19. & *lib.* 2. *n.* 5. *c.* 4. quem refert, & sequitur Fagundez *lib.* 5. *in Decalog. cap.* 3. *n.* 28. vbi ait esse sententiam Diui Thomæ, & communem Theologorum.

Qvæstio XVI.

An Pœnitens etiam explicare teneatur, an blasphemia fuerit contra Beatam Virginem, an contra alios Sanctos?

Negant, & à fortiori, DD. pro prima sententia nuper adducti, & præcipuè Diana *loco citato.*

Sed probabiliùs respondeo: teneri. Quia probabilius est, blasphemiam in beatam Virginem differre specie ab aliis, quæ proferuntur in alios Sanctos. Sic Sanchez *loc. cit. n.* 39. Aragon 2. 2. *q.* 13. *art.* 1. Lugo *disp.* 16. *n.* 280. *pag.* 354. Fagundez *loco citato, n.* 30.

Qvæstio XVII.

An qui in peccatum hæresis incidit, teneatur explicare eius qualitatem, an scilicet fuerit Ariana, vel Caluiniana, vel Lutherana?

Negant Diana *tr.* 7. *cit. resol.* 46. Reginald. *lib.* 6. *c.* 4. *n.* 114. Petrus de Soto *de Confession. lect.* 9. Domin. Sotus, *dist.* 18. *q.* 2. *art.* 4. & Gaspar Hurtado *de fide disp.* 10. *diffic.* 4. Quia existimant, omnes hæreses esse eiusdem speciei in genere moris.

Sed probabiliùs respondeo: teneri, quia probabilius est omnes sectas inter se specie differre, non quatenus opponuntur præcisè contra fidem, & negant diuinam authoritatem, & Dei testimonium, sed quatenus opponuntur Religioni, cùm singulæ sectæ includant aliquos ritus continentes malitiam specie diuersam, vt Iudaismus continet circuncisionem, quæ habet malitiam superstitionis, Paganismus Idololatriã, Caluinismus vsum Sacramenti inualidi in Eucharistia, &c. Igitur cùm ille, qui amplectitur aliquam sectam, amplectatur eius ritus & mores, eo ipso habet voluntatem patrandi illa peccata specie diuersa, quæ in exercitio illius sectæ includuntur. Sic Castro Palao *tom.* 1. *tr.* 4. *disp.* 2. *punct.* 1. *num.* 6. Lugo *disp.* 16. *n.* 191. & apud ipsum Valentia 2. 2. *disp.* 1. *quæst.* 10. *punct.* 3. & alij. Fagundez *loco nuper citato.*

Qvæstio XVIII.

An pœnitenti apostatæ sat sit explicare, se in hæresim incidisse; an verò teneatur dicere, Reliqui fidem Catholicam, quam profitebar, & transij ad Iudaismum, Paganismum, aut Caluinismum, &c.

Affirmant teneri hoc vltimum explicare, vel quia est circunstantia notabiliter aggrauans, vt dicunt aliqui, aut vt alij volunt, mutans speciem. Sanchez *dicto c.* 7. *n.* 17. Valentia 2. 2. *disp.* 1. *quæst.* 10. *punct.* 3. P. Ledesma, Bannez, Aragon, & alij apud ipsum, & Suarez *de fide disp.* 16. *sect.* 5.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, sed sufficere ei dicere: Amplexus sum sectam Caluini, Lutheri, aut Iudaismum, quia probabilius est circunstantiam Apostasiæ non esse mutantem speciem, sed solùm notabiliter aggrauantem, vt fatetur Sancins *loc. cit.* cum aliis; at hæc in nostra sententia non est necessariò declaranda: ergò. Sic Diana *tract.* 7. *resol.* 54. & apud ipsum Gaspar Hurtado *disp.* 10. *de fide, diff.* 4. Lugo *disp.* 16. *n.* 196. *pag.* 357. & alij.

Qvæstio

QVÆSTIO XIX.

An qui vnico actu voluntatis vult plures (v.g. decem) homines occidere, aut ad decem mulieres eiusdem conditionis accedere, aut ad eandem mulierem decies, debeat explicare illam circumstantiam obiectorum?

Affirmant esse explicandam, dicendo Volui occidere decem homines, ad decem mulieres accedere, &c. communiter Doctores, præcipuè illi qui docent, in eodem actu esse posse multiplicem malitiam numero distinctam. Ita Vasq. *q.91.art.1.dub.4.n.4.* Hurtado *disp.9.diff.6.* Nauarr. & Adrianus, quos citat & sequitur Granados *tr.9.de Pœnitent. disp.9.n.21.* & alij, quos citat & sequitur Diana *1.part.tract.8.resol.17.& 3.p.tr.4.resol.164.* & nouissimè contra me *p.9.tr.9.resol.5.* Tenent etiam Ochagauia *tr.2.q.14. n.8.* Castro Palao *tom.4.tr.1.disp.3.punct.3.num.15.* Trullench *lib.5.in decalogum.c.5.dub.4.n.7.pag.61.* & postea *lib.4.de Sacram.c.6.dub.3.n.3.& dub.4.n.7.* Felix *in sua Tentatiua Complut.tr.3.c.7.diff.4.n.7.* & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: non debere necessariò illam circumstantiam fateri, explicando videlicet numerum personarum, quas voluit occidere, aut mulierum, ad quas accedere desiderauit; sed sat esse pœnitenti si dicat, se voluisse aliquos homines occidere, ad mulieres accedere, &c. Ratio est: tum quia probabilissimum est in vnico actu non posse esse duplicem malitiam numero distinctam, vt docent Filliuc. Layman, Durand. Megala, & Suarez apud Dianam *3.p.tr.4. resol.164.* ergo in propositis casibus vnicum tantùm erit numero peccatum, licet grauius, propter diuersa numero obiecta. Tum etiam, quia etiam dato quod in vnico actu, aut peccato possit dari multiplex malitia numero distincta, nihil interest ad propositum nostræ quæstionis, quæ non inquirit, an in illo actu sint plures malitiæ, vel vna; sed an id debeat necessario in Confessione explicari. Quia licèt verum sit quòd in peccato habente plures malitias specie diuersas, debeant omnes explicari, non tamen sequitur, idem esse dicendum necessariò in peccato habente plures numero distinctas. Ratio differentiæ est, quod in primo casu non explicaretur distinctè tota species illius peccati (cum debeat) si aliqua malitia specifica illius taceretur. In secundo verò casu etiam non explicata distinctè tota malitia indiuiduali illius peccati, explicaretur illud numero peccatum, quoad suam speciem distinctè, & confusè quoad differentiam numericam: quod sufficit ad satisfaciendum præcepto Confessionis, cum nullum peccatum maneat non explicatum quoad suam speciem, & aliunde dicatur totus numerus peccatorum, licèt non totus numerus malitiarum, de quo explicando non inuenimus aliquod præceptum. Sic Megala *1.p.lib.5. c.12.n.4.* & nouissimè Lugo (cuius est tota doctrina nuper tradita) *disp.16. à n.134. pag.429.* Pro qua affert Suarium *disp.22.sect.4.à n.53.* & alios: Sed certè licèt id deberent, iuxta suam doctrinam non docent, vt meliùs aduertit Diana *tr.7.res.29.* Dicit etiam esse nostram sententiam probabilem Trullench *loc.cit.*

QVÆSTIO XX.

An si quis de facto, vnico ictu & impetu decem occidat homines, decem peccata in Confessione necessariò fatenda committat.

Affirmant communiter DD. præcipuè Nauar. *c.6. num.18.* Fagundez *prac.2. lib.3. cap.5. num.9.* Azor, Yribarne, Filliuc. Vasquez, Suarez, & alij quos citat, & sequitur Diana *1.p. tr.7. resol.29. & 3.p.tr.4.resol.164.* & nominatim contra me *p.9. tr.9.resol.55.* & Ochagauia *loc.cit.* Bonac. *loc.cit.n.16.* Reginald. *lib.6.n.129.* Castro Palao *tom.1.tr.2.disp.3. punct.3.n.8.* Salas *in 1.2.tr.7.disp.5.sect.6.n.65.* Trullench *lib.5.in decalog.c.5.dub.4.* & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo negatiuè, tum quia vt probabilissimè est habitum, in illo actu nequit dari multiplex, sed vnica numero malitia; præcipuè quando pluralitas obiectorum se habet per modum vnius, vt in præsenti, vt benè probat Suar. *loc.cit.* Tum etiam quia etsi ex multiplicitate juris læsi, nempe hominum occisorum, ad vitam, multiplicarentur numero malitiæ in illo actu, non ideo multiplicarentur peccata: ergo cùm aliàs, vt *suprà* est habitum, non sit necesse explicare distinctè totam malitiam indiuidualem peccati, sufficiet confiteri illud, explicando solùm malitiam specificam. Sic Lugo *loc.cit. disp.16. sect.2.* præcipuè *n.139. pag.330.& n.557.pag.403.* & esse id probabile, innuunt Vasq.& Bonac.& tenet Tamburinus *opusc.1.de Confessione, lib.2.c.1.§.8.& 9.*

QVÆSTIO XXI.

An qui vnico verbo lædit famam, & honorem trium v.g. hominum, tria numero peccata committat in Confessione fatenda?

Affirmant Diana *1.p.tr.7.resol.29. & 3.p.tr.4. resol. 164.* & apud ipsum Yribarne, Vasquez, Filliuc. Azorius, & alij, quibus addo Bonacinam *loco citato*, & communem.

Sed æquè probabiliter respondeo: non committere nisi vnicum peccatum, in confessione necessariò fatendum; adhuc dato, quod ex multiplicitate Iuris læsi multiplicarentur malitiæ numero. Sic Lugo *loc. cit.n.135.pag.329.* per hæc verba. Et ni fallor, in peccato detractionis ita sæpe fit, vt non explicet pœnitens personas, quas vnica detractione læsit; vt si detrahit familiæ, vel domui, non explicat quot sint in illa familia, vel domo, sed ad summum dicit; se detraxisse grauiter alicui Ordini Religioso, nec solliciti sumus de interrogando Ordine in particulari, quod tunc deberet fieri ad cognoscendum meliùs numerum personarum læsarum. Sic ille.

QVÆSTIO XXII.

An si quis vno ictu tres occidat Clericos, in tres excommunicationes, & tres irregularitates incurrat?

Affirmant Nauar. *c.6.n.18.* Vgolinus *de cens. tab.1. c.16.§.3.n.8.* Sayrus *lib.1.c.10.num.9.* Alterius *lib.3.disp.10.c.7.* quos citat, & sequitur Diana *3.part. tr.4.resol.164.* Zerola *de pœnit.c.12.q.48.* Fagundez *prac.2.lib.3.c.5.n.5.* & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: non incurrere nisi vnicam tantùm, quia in eo casu vnicum tantum committit peccatum: ergo vnicam censuram tantummodo incurret. Sic Suarez *de cens.disp.5.sect.3.* Bonac. *de cens.disp.1.q.1.punct.5.n.7.* & alij.

QVÆSTIO XXIII.

An qui vult occidere Petrum cum tota sua familia, vnicum tantùm committat homicidium?

Negant Azor *1.part.lib.4.cap.4.quæst.3.col.31.* Salas *1.2.tract.13.disputat.5.sect.6. numero 65.* Trullench

Trullench *lib.* 5. *in Decalogum, c.* 4. *n.* 8. Castro Palao *tom.* 1. *tract.* 2. *disp.* 5. *punct.* 5. *n.* 15. & alij, existimantes tot numero distincta committere homicidia, quot personæ fuerint in familia. Negant etiam Navart. *cap.* 6. *n.* 18. Vgolinus, Megala, quos citat, & sequitur Diana *tract.* 4. *cit. resol.* 164. docentes duo peccata committere. Quia in jure (inquit) tota familia pro vna persona reputatur.

Sed magis consequenter respondeo: vnicum tantùm committere homicidium, necessariò confitendum. Tum, quia in illo actu nequit inveniri multiplex malitia numero distincta. Tum etiam, quia Petrus, & tota sua familia, est vnicum objectum talis actus: ergo solùm erit vnum numero homicidium: sat ergo erit pœnitenti dicere: se habuisse voluntatem pattandi homicidium, & occidendi aliquos homines, non declarando numerum occidendorum. Sic Henriquez in simili casu *loco* statim *citando*, & id probabile esse ait Trullench *loc. cit.*

QVÆSTIO LXIV.

An qui maledicit Deo, & duodecim Apostolis, aut imprecatur malum Paulo, & toti ejus familiæ, vnicum etiam peccatum committat?

NEgat Vasquez *de pœnit. q.* 91. *art.* 1. *dub.* 4. Bonac. *de Sacram. disp.* 4. *q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. §. 3. *diff.* 3. *num.* 16. Azor. *loc. cit. quæst.* 5. Molfes. *tract.* 8. *cap.* 7. *num.* 10. & Trullench *loc. cit.* Castro Palao *loc. cit.* & alij, docentes in tali casu esse tredecim peccata numero distincta, in Confessione necessariò explicanda. Negant etiam Fagundez *prec.* 2. *lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 11. Navarr. *cap.* 6. *num.* 18. Vgolinus, Dutand. Megala, & alij apud Dianam *loc. cit.* quatenus docent esse duo peccata.

Sed probabiliùs, & consequenter Respondeo: Vnicum tantùm peccatum committere. Ideoque in hoc casu, non esse necessarium numerum personarum in confessione narrare. Sic Henriquez *lib.* 5. *cap.* 8. *num.* 4. vbi sic ait: Qui maledicit B. Petro, & duodecim Apostolis, aut mortem imprecatur Titio, & toti familiæ illius, videtur duplex peccatum materialiter; sed revera est vnum, circa vnum totale objectum, vt qui furatur arcam vasorum argenti, vel expilat totum horreum tritici, est vnum numero furtum. Sic Henriquez, & id probabile satis, reputant Bonacina *loc. cit.* & *disp.* 1. *de censur. loco etiam citato*, & Trullench *loco citato.*

QVÆSTIO XXV.

An si quis vno tempore, & actu pluribus injuriam inferat, tot peccata fatenda committat, quot sunt personæ, quæ tali injuria afficiuntur?

AFfirmant communiter Doctores *suprà citati*, præcipuè Vasquez *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo: non committere, nisi vnicum peccatum necessariò in Confessione explicandum, ob rationem sæpiùs datam. Sic Bonac. *de cens. loc. cit.* & apud ipsum Nav. Lugo etiam *disp.* 16. *n.* 135. Per hæc verba: Et ni fallor, in peccato detractationis ita sæpè fit, ut non explicet pœnitens personas, quas vnica detractione læsit; vt si detrahit familiæ, vel domui, non explicat, quot sint in illa familia, vel domo, aut religione, sed ad summum dicit se detraxisse grauiter alicui Ordini Religioso, nec soliciti sumus de interrogando ordine in particulari, quod tunc deberet fieri ad cognoscendum meliùs numerum personarum læsarum. Item, quando aliquis suo peccato scandalum præbet adstantibus, non credo solere interrogari commouiter de numero determinato adstantium, quot potuerunt scandalizari, quod tamen fieri deberet, si hæc doctrina non esset probabilis. Sic Lugo, cujus verba iterum repeto, propter singularia ejus addita verba.

QVÆSTIO XXVI.

An si quis vnico actu surripiat à pluribus quantitatem notabilem, plura patret peccata, & teneatur numerum personarum exprimere?

AFfirmat Molina *tom.* 4. *disp.* 41. *num.* 4. Bonac. *disp.* 5. *de Sacram. q.* 5. *sect.* 2. *punct.* 2. *diff.* 3. *n.* 15. *aliàs* 16. & ex parte Henriquez *lib.* 5. *c.* 5. *n.* 4. Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 164. Fagundez *lib.* 2. *in decalog. cap.* 3. *n.* 24. vbi sic ait: Qui vno impetu, & tempore pluta furta committit in plures homines, tot peccata furti numero distincta committit, quos sunt homines, erga quos plura furta exercet. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: non committere, nisi vnicum peccatum, nec teneri in Confessione exprimere numerum personarum. Ratio est, quia ibi vnica taotùm est actio: ergo vnicum tantum peccatum. Addo quod etiamsi ex multiplicitate Iuris læsi multiplicentur in illo peccato furti malitiæ numero; non verò peccata, vt *suprà* est habitum; & ideo non erit necesse explicare totam malitiam individualem illius peccati, sed solùm specificam. Sic Vasq. *disp.* 91. *art.* 1. *dub.* 4. *n.* 5. 8. & 10. & bene. Sed parum consequenter; debeter namque idem dicere de illo qui vnico actu, vel sermone, vni familiæ, aut pluribus maledicit, aut plures occidit; quia inter hæc nullum repetitur discrimen, nam si in his casibus reperitur (vt ipse ait) pluralitas juris læsi, aut injuriarum etiam & in nostro (quem ipse concedit) reperiri fateri deber, & si in hoc repetiri neger, neget & in aliis, vel in vtroque casu concedat, non debete pœnitentem exprimere numerum personarum. Sic etiam Lugo *disp.* 16. *à num.* 136. & in casu, quo tes ablata esset plurium dominorum pro indiviso, idem sentir Diana *loc. cit.* & *p.* 9. *tract.* 9. *resol.* 55. *in fine*, ex Palao *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 9. *n.* 8. & aliis.

QVÆSTIO XXVII.

An qui vnico actu voluntatis statuit omittere officium divinum per integrum mensem, aut jejunium per totam quadragesimam, aut per totam illam carnibus vesci, vnicum tantùm peccatum committat?

NEgant Doctores sæpè sæpiùs *citati*, quos sequitur Diana 3. & 9. *p. loc. cit.* & Molfesius *tr.* 8. *c.* 7. *n.* 19. *pag. mihi* 549. existimantes, tot peccata committere, quot dies habet mensis, aut quadragesima.

Sed æquè probabiliter respondeo, non committere nisi vnicum peccatum: & sic, sat erit dicere in Confessione, habui voluntatem pluries omittendi officium, frangendi jejunium, & vescendi carnibus tempore prohibito. Sic Doctores *citati* (& etiam ex parte Filliuc. *tr.* 27. *n.* 87.) Qui tamen bene notant, quod casu, quo quis prædictum actum voluntatis executioni mandatet, non recitando, aut non jejunando singulis diebus quadragesimæ, &c. tunc quolibet die vnum peccatum patratet, ratione omissionis officij, aut externi jejunii, cùm in singulis diebus posset tecitare, & jejunate, &c. Sic Filliuc. *loco citato*, Fagundez *precep.* 4. *lib.* 1. *c.* 4. *n.* 8. & alii communiter.

QVÆSTIO

Quæstio XXVIII.

An qui unico actu mollitiei recogitat plures conjugatas, aut plures Moniales, plura peccata committat?

Affirmant Azor 1. *part. lib.* 4. *c.* 4. *q.* 6. Reginald. *lib.* 22. *c.* 8. *sect.* 9. Tolet. *lib.* 3. *c.* 7. Diana *loc. cit.* & apud ipsum Molfesius, Salas, & Pesantius, Trullench etiam *lib.* 5. *in Decalog. c.* 5. *dub.* 4. *n.* 7. docentes tot committere peccata quot sunt personæ, quas cogitat.

Sed probabiliùs respondeo: non committere plura, sed unicum peccatum, & sic sufficiet ei dicere: Habui mollitiem cum cogitatione in conjogatas, seu Moniales. Secus esset dicendum, si in tali actu delectaretur quis de Nupta, Cognata, & Moniali: quia in isto casu tria committeret peccata specie diversa, & ideo necessariò confitenda. Sic aliqui Recentiores, & probabile reputat Trullench *loc. cit.*

Quæstio XXIX.

An qui tria adulteria, vel tres simplices fornicationes cum tribus conjugatis, vel solutis commisit, teneatur explicare in Confessione, se cum tribus fœminis nuptis, vel solutis rem habuisse?

Affirmant aliqui apud Sancium *in selectis, disp.* 1. *n.* 24. *pag.* 9. & ut ipse ait probabiliter.

Sed probabiliter respondeo: non teneri, sed sat esse ei dicere, se tria adulteria, vel tres simplices fornicationes admisisse: quia tantum peccat ille qui invitat decies eandem fœminam ad peccandum: quàm ille, qui decem fœminas ejusdem conditionis, & status invitat. Sic Navar. *c.* 16. *n.* 5. Henriquez *lib.* 5. *c.* 3. *n.* 5. *&* *c.* 5. *n.* 8. Azor *tom.* 1. *lib.* 4. *c.* 4. *q.* 6. Major *dist.* 17. *q.* 4. quos omnes citat, & sequitur Sancius. Sic etiam Lopez *c.* 13. *pag. mihi* 173. Bonacina *d. sp.* 5. *q.* 5. *punct.* 2. §. 14. Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 13. & Homobonus apud ipsum, & Lugo *disp.* 16. *n.* 558. *pag.* 403. necnon Gesuald. 1. *p. Sum. tract.* 19. *c.* 9. *n.* 14.

Quæstio XXX.

An qui peccatum bestialitatis commisit, teneatur explicare species animalium cum quibus tam nefarium scelus commisit?

Respondeo negativè, quia diversitas specifica animalium non diversificat speciem moralem, nisi casu, quo bestia fuerit infernalis, seu dæmon incubus aut succubus: quia tunc (quidquid dicat Trullench statim *citandus*) ultra bestialitatis malitiam est alia species distincta necessariò confitenda, nempe malitia irreligiositatis, & superstitionis, ob societatem cum Dæmone in illo actu venereo, præcipuè quando is habetur pro Dæmone, cum quo quis peccat: Sic Cajet. *in* 2. 2. *q.* 154. *art.* 11. Bonac. *de Pænit. disp.* 5. *q.* 4. *sect.* 2. *punct.* 2. §. 3. *n.* 4. *&* *de Matrim. q.* 4. *punct.* 12. *n.* 4. Trullench *lib.* 6. *in Decalogum, c.* 1. *dub.* 8. §. 3. Fillius. *tract* 30. *n.* 162. Molf. *in Sum. tract.* 8. *c.* 7. *n.* 16. & omnes communiter, quos sequuntur novissimè Gesuald. 1. *part.* 4. *tract.* 19. *c.* 4. *n.* 13. ubi ait, in dicto peccato non esse opus explicare, an bestia fuerit masculus, vel fœmina: quod & repetit *tr.* 35. *c.* 8. *n.* 26. & Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 2. & alij.

Quæstio XXXI.

An in peccato Sodomiæ explicandum sit persona cum qua perpetratum fuit, an videlicet fuerit à masculo cum masculo habita, vel à masculo cum fœmina?

Affirmat Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 2. & apud ipsum Tannerus, & Zanardus, Bonacina etiam *de matrim. q.* 21. *punct.* 11. *n.* 7. *pag. mihi* 461. Lublinus *ver. Sodomia, n.* 6 & alij, quia existimant esse diversæ speciei. Sic etiam Henriquez *lib.* 11. *de matrim. c.* 16. *n.* 6. Gloss. *lit. A, & B.* & apud ipsum Cajet. Sylvest. & Armilla, Trullench *loc. cit.* §. 2. *n.* 3. *&* *dub.* 8. *n.* 8. *pag.* 79. & alij, quos sequitur Gesuald. *loc. cit. n.* 21. *pag.* 240.

Sed probabiliùs respondeo, non esse necessariò explicandam personam maris, vel fœminæ. Quia hæc in genere moris unius sunt speciei. Sic Cœlestinus *in Compend. Theolog. Moral. tract.* 1. *c.* 9. *n.* 5. *diff.* 4. qui bene id limitat in casu, quo mulier esset conjugata, aut voto castitatis astricta, vel consanguinea, vel affinis: quia tunc (quidquid malè adhuc neget Llamas 3. *part. c.* 8. §. 16. cujus dictum jam novissimè per tribunal S. Inquisitionis è suo libro est rasum) (necessariò debet explicari personæ circumstantia. Cujus sententiam sic explicatam, videtur sequi Diana jam sibi contrarius, 5. *part. tract.* 14. *resol.* 56. licèt novissimè se in primam sententiam convertat *p.* 9. *tract.* 9. *resol.* 66. *q.* 3. secutus Oviedum 1. 2. *tract.* 6. *controv.* 5. *punct.* 3. §. 7. *n.* 56.

Quæstio XXXII.

An si aliquis coieus cum homine, & supercubans super eum, sicuti super mulierem, polluatur, teneatur illam aperire circumstantiam?

Affirmant Hieron. Llamas *in sum. part.* 3. *cap.* 8. §. 24. (per errorem Tipographi 20.) *pag. mihi* 637. licèt probabile existimet oppositum.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri. Quia prædicta circumstantia non mutat (ut ipse Llamas fatetur) speciem. Sufficit ergo dicere: tactu alterius mollitiem commisi, vel dormiens cum alio polluti fuimus ambo, tangendo impudicè. Sic Diana *tract.* 7. *cit. resol.* 52. Ægidius Trullench *lib.* 6. *in Decalogum,* 1. *dub.* 8. §. 2. *n.* 1. & alij, quos sequitur Gesuald. *loc. cit. n.* 36. *q.* 23. nisi aliàs (addit) supercubans posuisset membrum in ano; quia tunc ratione enormitatis deberet circumstantiam istam aperire.

Quæstio XXXIII.

An quando aliquis tangendo aliquem voto castitatis astrictum, se solus polluit, teneatur aperire voti circumstantiam?

Negat Llamas *loc. cit.* §. 16. apud Dianam 1. *part. tr.* 8 *resol.* 53 per hæc verba: Quando sola mollities committitur tactibus professi, vel in sacris constituti, si patiens est sæcularis, non tenetur ampliùs dicere, nisi: Passus sum voluntariè pollui tactibus alienis. Neque in sacris constitutus, vel professus, tenetur ampliùs dicere: nisi, Causavi tangens impudicè alium pollui. Et si non sit cognitus, non tenetur explicare, & sum in sacris, vel professus, aut professa religionem: nisi illi etiam accidat volútaria pollutio, ut de se liquet, quia facta persona non est in tali casu violata. Sic Llamas Quod idem repetit eodem *cap.* 8. §. 23. *pag. mihi* 635. Quam sententiam non audet improbare

probare Diana, judicio virorum Doctorum id relinquens. Et pro illa *p.9.tr.9. resol.65.* citat Nicolaum Mosciccensem, Ioannem Caramuelem, Iacobum de Graffis, Gesualdum, & Tamburinum.

Sed ergo certissimè respondeo: teneri circunstantiam voti in confessione aperire, fortiori ratione, quam quis tenetur explicare objectum in actu mollitiei (vt *suprà, quæst.*28. est habitum.) Quod de se liquet, & euidenter patet ex dictis §.2. *quæst.* 22. vbi similem opinionem improbabilem etiam omnino iudicaui. Sic Diana *loc.cit.* Candidus *disquisit.*24 *art.*24.*dub.*17. & apud ipsum Cajet. 2.2.*q.*154.*art.*4. Sanchez *lib.*9. *de matrim. disp.*46.*num.*18. Trullench *loc.cit.* §.1.*n.*2. vnde nouissimè opinionem Hieronymi de Llamas Censores fidei ex libro ipsius delere iusserunt, anno 1640. Vnde Diana iterum *p.*9.*loc.cit.* rectè ait; cautè legendos esse Authores primæ sententiæ.

QVÆSTIO XXXIV.

An circunstantia consanguinitatis, & affinitatis, in gradibus, qui impedimentum afferunt Matrimonÿ, sit necessariò explicanda?

Respondeo affirmatiuè, quia affinitas, & consanguinitas in dictis gradibus addunt fornicationi, quæ opponitur castitati, nouam speciem incestus, quæ opponitur pietati. Sic omnes Doctores apud Hurtadum *disp.*9.*diff.*4. vbi sic ait: Conueniunt Doctores, circunstantiam tam consanguinitatis, quàm affinitatis esse necessariò confitendam, saltem sub nomine cognationis carnalis, confitendo incestum, quia tam consanguinitas, quàm affinitas addit fornicationi oppositæ castitati, nouam speciem incestus oppositi pietati. Sic ille. Legantur Cajet. 2.2.*q.*154. *art.*2. & alij *infrà citandi.*

QVÆSTIO XXXV.

An affinitas, & consanguinitas sint circunstantiæ specie diuersæ?

Affirmant Granados *tract.*9.*de pœn.disp.*9.*n.*19. *pag.* 1263. quia modus (inquit) conjunctionis est diuersus. Nam consanguinei ab eadem stipite descendunt: affines verò non ita, & ideo ea circunstantia declaranda est in confessione. Affirmant etiam Trullench *lib.*6.*in Decalog.cap.*1. *dub.*6. *n.*5. Ochagavia *tract.*1.*q.*14. *n.*10. & 11. & Hurtado *loc. cit.* Fagundez *lib.*6.*in Decalog. cap.*6.*num.*23.26.& 27. qui pro hac parte refert D. Thomam (malè tamen) 2.2.*q.*154.*art.* 3. Nauarrum *cap.*16.*num.*7. Lessium, Filliuc. Valentiam, & Azorium, quibus adde Palaum *tract.* 21.*punct.*9.*num.*8.

Sed probabiliùs respondeo: prædictas circunstantias non esse specie diuersas in incestu, ideóque, saltem ex hoc capite, non esse necessarium explicare in confessione, an incestus fuerit inter consanguineos, an inter affines. Ratio est, quia causa prohibitionis eadem est in vtraque, & materialiter se habet, quod cōiunctio oriatur ex sanguine, vel ex matrimonio. Vnde consanguinitas sub impedimento affinitatis locatur in illo versu, *Si sis affinis*, &c. Quare consequenter dicendum est, nec differre specie affinitatem ortam ex matrimonio, aut ex copula illicita, vt *infrà*. Sic D.Thom. 2.2.*q.*154.*art.*9.*ad* 2.& ibi Cajetanus, Bonacina *q.*1. *de Matrim. punct.*16.*n.*5. Lugo *disp.*16. *num.*313. *pag.*360. Diana statim *citandus*, & P.Ledesma *c.*19 *de Pœnit.* Antonius Naldus *verb. fornicatio,n.*3. & *verb. Affinitas, n.*4. Sic dicens: Affinitas, & consanguinitas circunstantiæ non differunt specie inter se, & sic non erit necessariò explicanda species parentelæ personæ complicis, puta quod sit affinis, vel consanguineus; sed tantùm gradus attinentiæ, secundus nempe, tertius, vel alius. Sic ille, & ante illum Archang. *distinct.*16.*pag.*167.*col.*1. & alij.

QVÆSTIO XXXVI.

An sit necessarium explicare in Confessione gradus consanguinitatis, vel affinitatis personæ, ad quam quis luxuriosè accessit?

Negant Diana 1.*part.tract.*7.*resol.*31. & 5.*part. tract.*14.*resol.*56. & apud ipsum D.Thom. 2.2. *q.*154. *art.*9. Cajet. *ibidem*, Gypeius *tract.de cas.reseru. c.*8.*num.*5. Megala *in* 1.*part. lib.*5. *cap.*12.*n.*9. Negant etiam Ioan. de Cruce 1. *p. sum. prec.*6.*art.*4. *dub.*6.*concl.*2. & alij, quia existimant, omnes gradus consanguinitatis, & affinitatis esse ejusdem speciei, & ideo non esse necessarium in confessione gradum consanguinitatis explicare, sed solam malitiam incestus, etiamsi sit cum matre, filia, vel sorore. Ita etiam Cœlestinus, & Bartholomæus à Sancto Fausto, quos affert Diana 5.*part. loc.cit.* & Hurtado *disp.*9. *diff.*4. *vbi de Circunstantia, Quid.* Quorum sententiam esse probabilem, & in praxi posse sequi, docet Trullench *loc.cit.*

Alij verò, è diametro affirmant teneri, videlicet omnes gradus consanguinitatis, aut affinitatis, qui impedimentum matrimonij afferunt, in confessione explanare: quia omnes, & singuli, vel faciunt diuersitatem specificam in incestu, vel saltem notabiliter illum aggrauant. Sic Nauarrus *cap.*7.*num.*4. & *c.* 16. *num.*3. Ægidius *disp.*7.*dub.*3.*num.*21. Valentia *tom.*3. *disp.*9. *quæst.*3. *punct.*3. Nugnus *in addition. ad* 3.*p. q.*9.*art.*2.*dub.*3. Granad. *tract.*9.*disp.*9.*num.*19. Ludouicus *q.*1.*de Circunst.art.*2.*dub.*1.*pag.*1063. Luysius *de Pœnitent. quæst.*9.*art.*2. *dub.*3. Naldus *loc.cit.* Graffius *lib.*1.*decis.cap.*20.*n.*6. ex Soto *dist.*18.*q.*1. *art.*4.*vers.Colligamus ergo*: Fagund. *lib.*6.*in Decalog. cap.*6.*à n.*25. & alij.

Sed ego, æquè probabiliter, media via respondeo: Quod nec omnes gradus pœnitens teneatur explicare, neque ei esse satis explicare nullum prorsus. Tenebitur ergo, loquendo de gradibus consanguinitatis, explicare primum gradum, scilicet inter patrem, & filiam, & inter fratrem, & sororem: quia æquè probabile est, coitum cum parentibus, & coitum cum fratre, aut sorore, differre specie ab aliis omnibus, vel propter specialem deformitatem, quæ oritur ex speciali reuerentia parentibus debita, quæ non debetur aliis consanguineis: vel quia jure naturæ est interdictus. Rursus loquendo de gradibus affinitatis, idem dicendum est, teneri videlicet explicare primum gradum, & non infrà. Quia hic gradus differt specie ab aliis, eo quod habeat specialem deformitatem, propter reuerentiam quasi paternam debitam vxori Patris, vel matito matris. In reliquis verò gradibus prohibitis transuersalibus consanguinitatis, vel affinitatis, verius videtur, non esse explicandos in particulari; quia verius videtur, non addere diuersitatem specificam, vt multi, adhuc ex authoribus secundæ sententiæ, concedunt. Sic P.Vasquez *quæst.*91.*art.*1.*dub.*4.*à num.*11.& *præcipuè* 16. Thomas Sanchez apud Granadum *loc.cit.* (qui dicit, esse probabile.) Lugo *disput.*16.*num.*143. *pag.*330. Henriquez *lib.*5.*cap.*8. *n.*1. Ortiz *in Sum.de* 6.*prec.* § 28.*fol.mihi* 134. Trullench *loc.cit.dub.*6.*n.*6. & alij, quos sequitur Palaus *tom.*4.*tract.*23. *punct.*8. *num.*8. & Palaus, Trullench *lib.* 4. *de Sacram. cap.*6. *dub.*4. *num.*7.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXXVII.

An sit declarandum copulam fuisse cum matre, vel cum filia: an verò sufficiat dicere fuisse cum consanguinea in primo gradu?

NEgant esse declarandum Doctores primæ sententiæ *q. præcedentis*, & Pharonius, apud Dianam *3. part. tr. 4. resol. 67.* & ipsemet contra Lugum *p. 9. tract. 9. resol. 21.* ex Oviedo *1. 2. tract. 6. controv. 5. punct. 5. §. 11. n. 76.*

Sed probabiliùs respondeo esse declarandum, quia diversa malitia est in filio, quatenus peccat contra reverantiam matri debitam, quæ non est in patre, quando peccat cum filia. Sic Lugo *loc. cit. n. 314.* & Authores secuodæ sententiæ.

QVÆSTIO XXXVIII.

An etiam sit declarandum, copulam fuisse cum Patre, aut cum Avo?

AFfirmant Doctores secundæ sententiæ *q. 36.*

Sed probabiliùs respondeo, negativè; quia non differt specie, peccare cum Patre, vel cum Avo, & minus peccare cum Avo, & cum Proavo. Sic Doctores primæ sententiæ, & Lugo *loc. cit. n. 315.*

QVÆSTIO XXXIX.

An sit differentia specifica inter copulam cum Matre, aut Noverca, & cum Filia, aut cum Filiastra?

AFfirmant Doctores secundæ sententiæ, præcipuè Sotus *in 4. dist. 18. q. 2. art. 4.* Corduba *casu 2.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non esse inter copulam cum prædictis personis differentiam specificam. Sed in eadem specie peccati incestus collocandum esse peccatum cum matre, & cum noverca, & cum filia, aut filiastra. Sic Lugo *loc. cit. à n. 316.*

QVÆSTIO XL.

An in peccato cum Sorore debeat explicari, esse Sororem ex utroque Parente?

AFfirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Lugo *loc. cit n. 325.*

Sed probabiliùs respondeo negativè, quia omnia illa impedimenta sunt ejusdem Ordinis, & speciei, & ideò licèt eorum multiplicatio augeat malitiam, non tamen transfert peccatum ad aliam speciem. Sic Lugo *loc. cit.*

QVÆSTIO XLI.

An sit declarandum, copulam fuisse cum Matre, aut cum Sorore?

NEgant Doctores primæ sententiæ *q. 36.* præcipuè Pharaon. & Diana *loc. cit.* docentes sufficere in hoc casu dicere: Habui copulam carnalem cum consanguinea in primo gradu. Et in hanc eandem sententiam videtur inclinare Henriq. *lib. 5. c. 8. n. 1.* licèt *in marg. lit. F.* probabiliùs dicat contrarium.

Sed probabiliùs absolutè respondeo, declarandum esse, quia probabilius est, inter dictas copulas differentiam specificam esse, ut constat ex dictis *q. 37.* & probat Henriquez *loc. cit. lit. F.* & tenet sic etiam Lugo *loc. cit. n. 318. pag. 360.* & dicit probabile Diana *resol. 67. citata.*

QVÆSTIO XLII.

An qui peccavit cum propria filia, & postea cum nepte sua, filia ejusdem filiæ, debeat id explicare?

AFfirmant aliqui apud Ioannem de Lugo *n. 326.* & satis probabiliter.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri; sed sat ei erit si dicat: Peccavi bis cum descendenti in linea recta. Sic Lugo, & alij.

QVÆSTIO XLIII.

An Affinitas ex Matrimonio, & affinitas ex copula illicita orta in æquali gradu differant specie?

AFfirmant aliqui, & consequenter dicunt explicandam esse talem circunstantiam.

Sed probabiliùs respondeo, non differre specie, regulariter saltem loquendo, ideoque eum qui peccavit cum Sorore suæ uxoris, & illum qui peccavit cum Sorore illius, quàm extra matrimonium cognoverat; satisfacere dicendo, Peccavi cum affine in primo gradu lineæ obliquæ. Sic Lugo *loc. cit. n. 324.*

QVÆSTIO XLIV.

An cognatio legalis, quæ oritur ex adoptione alicuius in filium, debeat explicari in copula illicita?

REspondeo affirmativè, quia affert secum circunstantiam incestus. Sic omnes Doctores, notantes hanc cognationem triplicem esse. Primam inter adoptantem, & adoptatum, & ejus descendentes. Secundam transversalem inter adoptatum, & filios naturales legitimos adoptantis, qui sunt in ejus potestate. Et tertiam legalem, inter uxorem adoptati, & ipsum adoptantem, & inter vxorem adoptantis, & adoptatum. Legatur Trullench *lib. 6. in Decalog. c. 1. dub. 6.*

QVÆSTIO XLV.

An incestus inter Cognatos legales differat specie ab incestu habito inter consanguineos, & affines naturales?

AFfirmant Palud. *in 4. dist. 42. q. 1. art. 5. concl. 1.* Azor *tom. 1. lib. 3. c. 9. q. 1.* Filliuc. *tract. 30. c. 5. n. 97. &* 100. & Lessius, quos citat, & sequitur Trullench *lib. 6. in Decalog. c. 1. dub. 6. n. 5.* & alij, & consequenter dicunt, id esse in Confessione declarandum.

Sed probabiliùs respondeo, non differre specie ab incestu inter consanguineos, & affines naturales, quapropter licèt in his peccatis oporteat explicare peccatum incestus, non tamen erit necesse explicare differentiam cognationis legalis à naturali. Sic Sanchez *lib. 7. de matr. disp. 5. n. 10.* Lugo *disp. 16. n. 328.* & alij.

QVÆSTIO XLVI.

An sit necessarium explicare gradus consanguinitatis, & affinitatis legalis personæ ad quam quis accedit?

NEgabunt, & consequenter omnes Doctores primæ senteotiæ *quæst. 36.* & è contra, etiam consequenter,

consequenter affirmabunt Doctores secundæ, *ibidem* adducti.

Sed ego probabiliùs,& consequenter ad nuper dicta respondeo, non semper, sed aliquando teneri ad illos declarandos. Quia cum hæc cognatio legalis sit consanguinitas,& affinitas legalis, & similitudinaria, debet subire easdem conditiones, & diversitates. Vnde sicut in vera consanguinitate naturali diximus differre specie peccatum patris cum filia, à peccato ejusdem filiæ cum patre,& utrumque à peccato fratris cum sorore (ut habetur *q.37.& 41.*)sic dicendum est, differre specie peccatum adoptantis cum adoptata, à peccatu ejusdem adoptatæ cum adoptante,& utrumque à peccato filij naturalis legitimi cum sorore adoptata à suo patre. Rursus *q.39.* diximus,nõ differre specie peccatum filij cum matre,à peccato filij cum noverca : sic ergo dicendum est,non differre specie peccatum filij adoptati cum uxore adoptantis, à peccato filiæ adoptatæ cum patre adoptante. Sic Lugo *disp.16.n.329.* Qui bene *n.330.* advertit, idem quod dictum est de circunstantia cognationis legalis , dicendum esse de circunstantia orta ex impedimento publicæ honestatis. Legatur.

Quæstio XLVII.

An incestus inter cognatos spirituales habitus sit diversus in specie ab incestu suprà explicato, in cognatione carnali, & legali?

Respondeo affirmativè , quia licèt copula habita inter personas adeo conjunctas , cujus conjunctionis intuitu prohibuit Ecclesia matrimonium inter illas,habeat aliquam malitiam incestus,addit ultra hoc malitiam sacrilegij, eo quòd prohibitio ista præcipuè oriatur ex reverentia debita Sacramento Baptismi, vel Confirmationis (per quæ Sacramenta solùm inducitur spiritualis cognatio)quæ reverentia violatur in hujusmodi copula, & ita ut constet confessori de utraque malitia, debet cognatio spiritualis explicari in specie. Sic Sanchez *disp.5.cit. n.9.* Lugo *loc.cit.n.333.* Trullench *loc. cit. n.1.* & omnes.

Quæstio XLVIII.

An pœnitens teneatur in Confessione explicare radicem cognationis spiritualis , an scilicet ortu fuerit ex Baptismo , an ex Confirmatione?

Respondeo negativè, quia neque in ratione incestus , neque in ratione sacrilegij , specie distinguuntur: ergo nõ tenetur explicare ex quo Sacramento orta fuerit spiritualis cognatio. Sic Lugo *n.335.*

Quæstio XLIX.

An etiam sit necessarium explicare in confessione gradus Cognationis spiritualis persona, cum qua habita est copula?

Negabunt Doctores primæ sententiæ *q. 36.* & affirmabunt secundæ : omnes consequenter.

Sed non minùs consequenter , nec minùs probabiliter respondeo , teneri explicare aliquos grados, non omnes. Nam peccatum baptizantis, seu patrini, cum puella baptizata,se habet sicut peccatum patris cum filia,& è contra peccatum baptizatæ cum baptizante,vel cum patrino, habet se sicut peccatum filiæ cum patre,quæ ex dictis *sup.q.37.& 41.* constat distingui in specie. Sic Lugo *loc.cit.n.334.pag.361.* qui bene explicat hos,& nonnullos alios gradus , quos pœnitens explicare tenetur. Lege illum.

Quæstio L.

An coitus Sodomiticus inter cognatos,& affines habeat rationem incestus,in Confessione aperiendus?

Affirmant habere illam , quando est coitus cum consanguinea,vel affine in primo, vel secundo gradu , non in ulterioribus , qui non sunt in linea recta,sicut nec inter cognatos cognatione legali, vel spirituali, Azorius *3. tom.lib.3.c.18.& 21.* Bonac. *de matrim.q.4. punct. 11. n.7.* Alphonsus de Leone , & alij, quos affert Diana *3.part. tract.4. resol. 101. & 159.* Lublions *v. Sodomia, n.5.* & Candidus *disq. 24. art.23. dub.23.*

Sed longè probabiliter respondeo : habere malitiam incestus in confessione explicandam , non solùm quando est coitus cum consanguineo,& affine in primo,& secundo gradu,sed etiam in tertio,& quarto. Ratio est manifesta,quia si aliquis turpiter tangat consanguineam,etiam in tertio,& quarto gradu , debet explicare circunstantiam personæ, propter malitiam specialem incestus , ut cum communi docet Sanchez *lib.9.disp.46. n.18.* ergo à fortiori , si vir cum consanguinea in tertio,vel quarto gradu concubitum sodomiticum habeat , debet explicare hanc circunstantiam. Idemque omnino dicendum , etiamsi coitus sit inter duos masculos consanguineos , vel affines,aut cognatos spirituales,vel legales. Sic Graff. & Sylvios,quos citat,& sequitur Lugo *loc.cit.n.359. pag.366.* Sic etiam Trullench *lib.6.in Decalog.cap.1. dub.8.§ 1.n.3.* per hæc verba : Deinde abutens consanguinea, licèt enim faciat contra naturalem pietatem , non tamen incurrit affinitatem ex tali incestu; ideoque pœnæ adulterorum incestuosorum non incurruntur per hæc peccata contra naturam habita cum conjugatis,& consanguineis,ut docent Cajetanus *2.2.q.154.art.12.ad 1. dubium,* & Filliucius *sup. n.164.* At quando committitur cum cognatis hoc crimen,est in confessione explicandum : quia quamvis non sit verè incestus,est tamen incestuosum, cùm sit abusus luxuriosus , inter cognatos jure naturali prohibitus propter reverentiam debitam, & pietatem cognatis. Ita Azor *sup.c.18.q.3.* & Bonac. videndus *suprà n. 8.* Hinc fit , explicandam esse personam in Confessione, cum qua perpetratur Sodomia, videlicet,utrùm habita sit à masculo cum masculo,vel cum fœmina, vel cum habente votum castitatis, vel contra voluntatem alterius, vel cum conjugata,aut cum consanguinea,vel affine,&c. Sic ille. Legantur quæ diximus *sup. q.30.* Gesuald. *c.4. cit.n. 20.* & Diana *p.9.tract.9.resol.20. in fine* , ubi ex parte oppositum tenet.

Quæstio LI.

An Confessarius qui omnino extra Confessionem carnaliter peccavit cum pœnitente,teneatur declarare hanc circunstantiam?

Affirmant Sotus , Palud. Viguetius,Torrecrem. Navar. Gallego,Tabiena, Armilla , Vivaldus, Lopez,& alij quos citat,& sequitur Sanchez *lib.7.de matrim.disp.55.* Nugnus *in addition.q.9. art.2. dub.3.* Ægidius *disp. 32. dub.1. num.23.* Fagundez *prae.2. lib.4.cap.3.n.33.* Homobonus , Ragucius , Acuña, Megala,& Zanardo, quos affert Diana *1. part. tr.7. resol.12.*

resol. 12. Candidus *loc. cit. dub.* 28. Archangelus *dist.* 16. *pag.* 167. & 168.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, quia talis circunstantia solùm est aggravans, non mutans speciem. Sic Vasquez *q.* 91. *art.* 1. *dub.* 2. *n.* 20. Basilius Pontius *tract. de impedimento matrim. causa* 30. *cap.* 14. §. 2. Sancius *in selectis* latè, & doctè *disp.* 11. *n.* 3. Sà *correctus, v. confessio, n.* 26. Hurtado *disp.* 18. *de matrim. diff.* 1. Bonacina *q.* 3. *de matrim. punct.* 16. & Diana *loc. cit.* & 2. *part. tract.* 17. & 3. *Miscel.* & 5. *part. tract.* 14. *resol.* 150. qui pro hac parte citat Petrum de Ledesma *de matrim. q.* 56. *art.* 2. *dub. ultim.* & Azotium 1. *part. lib.* 3. *c.* 9. *q.* 5. sed ex his authoribus hic oppositum docet, ille solum dicit, utramque opinionem esse probabilem. Nobiscum sentit Gesuald. *tract.* 19. *c.* 4. *q.* 6. *num.* 12.

QVÆSTIO LII.

An stando in opinione contraria nuper relata, teneatur Confessarius fateri circunstantiam Confessoris, in peccato carnali cum pœnitente masculo?

AFfirmant Sancius *in Selectis disp.* 11. *n.* 12.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri, quia lex Ecclesiastica prohibens solùm loquitur de pœnitente fœmina. Sic Basilius *tract. de impedim. Matrim. causa* 30. Acuña, & Peirinus, quos citat, & sequitur Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 56. & alij.

QVÆSTIO LIII.

An etiam stando in dicta opinione, quod Confessarius teneatur confiteri circunstantiam copulæ habitæ cum fœmina pœnitente, teneatur confiteri illam in tactibus impudicis cum eadem habitis?

NEgant Sancius *loc. cit. n.* 11. per hæc verba. Si quis confessarius sustineret opinionem, quod copula cum filia sit necessariò confitenda, non tenetur adhuc in illa opinione fateri se habuisse tactus impudicos cum filia confessionis, si intendebat sistere in tactibus animo firmo non progrediendi ad fornicationem; imò *n.* 12. addit, quod adhuc non teneretur confiteri dictam circunstantiam, quando data opera effunderet semen inter femora fœminæ, & non in vase: quia ibi non est copula, de qua jura loquuntur. Sic Sancius, quem me citato, sequitur Diana *citata resolutione*.

Sed longè probabiliùs respondeo, teneri confiteri in eo casu dictam circunstantiam, quia etiam copula inter cognatos cognatione spirituali orta ex baptismo, est solùm prohibita ab Ecclesia, & tamen tactus, & alia turpia peccata inter illos habita contrahunt specialem malitiam necessariò fatendam: ergo similiter posita prohibitione Ecclesiæ de copula confessarij cum pœnitente, propter speciale vinculum ab eadem Ecclesia inter illos constitutum, tactus, & reliqua turpia contraherent specialem malitiam declarandam. Sic Lugo *disp.* 16. *n.* 361. *pag.* 368.

QVÆSTIO LIV.

An duplicatio circunstantiæ adulterij ex parte utriusque conjugis, vel sacrilegij ex parte utriusque personæ religiosæ, sit necessariò fatenda?

NEgant aliqui Doctores, asserentes in propositis casibus sufficere explicare speciem adulterij, vel copulæ sacrilegæ, absque eo quod explicetur id provenite ex parte utriusque. Sic Sà *in prima editione, v. confessio, n.* 30. per hæc verba: Quidam putant, cùm uterque peccans est conjugatus, id exprimendum: itemque, si omissa Missa, cum duplex esset festum, aut violatum jejunium, cùm duplex vigilia. Ego cum aliis sentio, sufficere illis dicere, fuisse adulterium; his verò omissam Missam; vel jejunium violatum. Sic Sà qui idem profectò diceret de adulterio (ut ita dicam, spirituali,) & sic debent docere qui affirmant (sequendo nostram sententiam de circunstantiis aggravantibus) circunstantiam duplicati adulterij, aut sacrilegij, esse tantùm aggravantem.

Sed ego (adhuc sistendo in dicta sententia) probabiliùs longè respondeo, esse necessarium utrasque circunstantias fateri, ut plenè explicetur status utriusque peccantis: quia longe probabilius existimo, illas duas malitias non differre solùm numero, sed specie. Nam diversa in specie obligatio est, quâ adulter tenetur ad non violandum suum matrimonium, & qua tenetur ad non procurandum, quod adultera violet matrimonium suum: at hæc duplex malitia nequit explicari à pœnitente, nisi explicet statum suum, & statum fœminæ cum qua peccavit: ergo.

Similiter ergo debet Religiosus explicare votum suum, & votum Complicis, ut explicet se violasse votum suum, & fuisse causam quod alter violaret suum votum: quia diversa obligatio in specie est, qua ego debeo observare votum meum, ab ea qua debeo non procurare, quod alter violet votum suum, ut habitum est *sup.* §. 1. *quest.* 9. Sic docent communiter Doctores (licèt non omnes eodem fundamento) Arching. *dist.* 16. *pag.* 187. *col.* 1. ubi sic ait: Aliqui dicunt, si uxoratus accedit ad uxoratam, non ei sufficere, ut dicat se habuisse rem cum uxorata, sed etiam confiteri, se uxoratum esse: nam tunc dupliciter aggravatus reperitur, rumpit enim fidem propriæ uxori, & facit injuriam proximo. Quod existimo verum: nam quamvis ibi sit tantummodo unum adulterij peccatum, tamen habet duas deformitates mortales, & sufficientes per seipsas speciem variare. Sic ille. Vasquez *q.* 91. *art.* 1. *dub.* 4. *n.* 4. Salas 1. 2. *tract.* 13. *disp.* 13. *sect.* 2. *n.* 19. & 20. Sanchez *lib.* 9. *de matrim. disp.* 15. *num.* 6. & apud illum P. de Ledesma, Lopez, Rodriguez, Navar. & alij. Suarez *disp.* 22. *sect.* 3. *n.* 3. Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 164. Lugo *disp.* 16. *n.* 140. & *n.* 258. Fagundez *prac.* 2. *lib.* 4. *c.* 3. *n.* 2. & 18. & apud illud Ægidius, & Lessius. Candidus *disq.* 24. *art.* 23. *dub.* 25. & 30. Bonacina *loc. cit. n.* 11. & 12. Hieronymus Llamas 3. *p. Methodi*, c. 8. §. 14. *pag. mihi* 607. Naldus *verb. Adulterium, n.* 25. *pag. mihi* 26. Castro Palao *tom.* 1. *tract.* 2. *disp.* 3. *punct.* 3. *n.* 9. dicens id esse certissimum: Trullench *lib.* 6. *in Decalog. c.* 1. *dub.* 5. *num.* 4. *pag.* 71. & communis.

QVÆSTIO LV.

An circunstantia raptus sit necessariò explicanda, si fœmina in copulam consentiat?

AFfirmant Cajet. 2. 2. *q.* 154. *art.* 6. *ad* 1. *dubium*, Corduba *lib.* 1. *q.* 13. Vega *tom.* 1. *c.* 55. *casu* 25. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, non esse nisi casu, quo fœmina violenter rapiatur, & vi copula extorqueatur. Sic Fagundez *prac.* 2. *lib.* 4. *c.* 3. *n.* 17. Diana 1. *part. tract.* 7. *resol.* 37. & apud ipsum Suarez, Navarrus, Sotus, & Graffis. Lugo *disp.* 16. *n.* 337. *pag.* 364. Sanchez *lib.* 7. *de matrim. disp.* 5. *n.* 17. & 18.

QVÆSTIO LVI.

An Prælatus, vel Pater omittens correctionem subditi, vel filij satisfaciat, si in Confessione dicat, Omisi correctionem proximi?

AFfirmat Diana *loc.cit.resol.* 57. Quod probabile esse innuit Sancius *disp.6.n* 9.

Sed probabiliùs respondeo, non satisfacere. Quia probabilius est, non solùm ex misericordia, sed ex justitia teneri ad corrigendum subditum, vel filium: tenetur ergo explicare, se esse Prælatum, vel Patrem illius, quem omisit corrigere. Sic Bannez 2. 2. *q.* 33. *art.* 1. *dub.* 1. Suarez, Ægid. & Torres, quos citat, & sequitur Sancius *loc.cit.* Villalobos *tom.2.tr.4. diff.6. n.4.* Gaspar Hurtado *disp.6. de charit.diff.9.*

QVÆSTIO LVII.

An si Gubernator, aut alia persona publicum magistratum gerens, furetur aliquid, debeat circunstantiam sui officij explicare, ratione cujus debeat furta in civitate impedire?

AFfirmant Medina Complutens. *C.de Confessione, fol.mihi* 53. *col.* 3. Medina Salmantic. *lib.* 1. *c.* 9. §. 2. Ludovicus *q.* 1. *de circunst.art.* 1. *dub.* 1. *concl.* 2. *pag.* 1061. Nugnus *q.9.art.2.dub.3.pag.* 498. Petrus de Ledesma *de Pœnit.c.* 19. *concl.* 1. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri. Quia etiamsi Gubernator teneretur ex justitia ad impediendum furtum suum (quod negandum est, cùm solùm constituatur ad impedienda furta aliorum, non sua) tamen illa circunstantia non adderet novam speciem, cùm jam ipsum peccatum constitutum sit in specie furti. Sic Henriquez *lib.2.c.6.n.3.in Glossa lit. O,* Diana *loc.cit.resol.* 36. Lugo *disp.* 16. *n.* 180. Fagundez *prae.2.lib.4.c.2.n.2.* & Palatios *in 4.dist.16.q.3.* & alij.

QVÆSTIO LVIII.

An si aliquis Sacerdos percutiat aliquem notabiliter, vel occidat, teneatur explicare circunstantiam Sacerdotij?

AFfirmat Nugnus *in addit. ad* 3. *part. q.9. art.2. dub.3. concl.5.* Negat verò absolutè Diana 1. *part.tract.7.resol.* 8. sed absolutè, & sine distinctione loquendo, omnino malè.

Probabiliùs ergo respondeo, non teneri explicare talem circunstantiam in casu posito, nisi aliàs occidat, aut mutilet membrum alterius. Quia percussio citra occisionem, aut mutilationem, licèt magis indecens sit Sacerdoti, non continet tamen speciem malitiæ diversam in Confessione explicandam. Sic Lugo *disp.* 16. *n.* 181. *pag.* 337. Archangel. *q.* 16. *pag.* 167. & alij.

QVÆSTIO LIX.

An habens copulam cum aliqua fæmina mortua satisfaciat, si in confessione dicat, se pollutionem habuisse?

NEgant in primis qui existimant, talem concubitum habere malitiam fornicationis. Et certè consequenter id negant, ut constat ex *sup. dictis quæst.* 5.

Negabunt & alij, qui putant talem copulam habere malitiam bestialitatis. Hi sunt Pellizarius *in regul.tom.1.tract.4.c.3.sect.4.num.70.* & Gesualdus *tom.2.tract.11.c.1.n.43.* Quorum sententiam rejicit ex Thoma Sanchez *lib.10.de matrim. disp.4.n.14.* & ex pluribus aliis Doctoribus, Diana *p.9.tract. 9. resol.* 1. benè probans copulam cum muliere mortua non esse bestialitatem, sed solùm habere malitiam pollutionis, sicuti hanc tantùm habet copula cum pictura, vel statua. Quod confirmat ex Tamburino *opusc.1. lib.2.c.7.§.10.n.6.* docente, inanimatum instrumentum, quo quis se polluit, non facere mutationem speciei: sed sic est, quod quando quis copulam habet cum muliere mortua, aliud non facit, nisi cum inanimato instrumento pollutionem: ergo talis copula non inducit mutationem speciei, nec constituit diversam malitiam specificam à pollutione. His ego suppositis.

Probabiliter quidem respondeo, satisfacere Pœnitentem, si in confessione, casu contingente dicat, se pollutionem habuisse. Quia juxta nostram, & aliorum quamplurium Doctorum sententiam, circunstantiæ aggravantes non sunt necessariò in confessione aperiendæ: at in nostru casu, solùm reperitur aliqua circunstantia, quæ malitiam pollutionis notabiliter aggravet, non specificè mutet: ergo. Sic videtur sentire Diana, licèt cum timore id explicet, qui tamen bene supponit, id esse intelligendum casu quo copula cum fœmina mortua non habeatur ab homine peccante, cum alio effectu fornicario diverso à pollutione; nam alioquin cum pollutione jam adesset aliud peccatum fornicationis, vel adulterij, vel incestus, &c.

QVÆSTIO LX.

An copula habita occasionaliter cum fæmina somno oppressa inventa, habeat malitiam raptus formalis necessariò in confessione exprimendam?

AFfirmat Pellizzarius *in Man.regul. tom.1. tr.4. c.3.sect.4.n.70.* habere malitiam raptus formalis, necessariò in confessione aperiendam, præter malitiam fornicationis, si mulier esset soluta: adulterij, si esset conjugata: sacrilegij, si esset Monialis, &c. ratio est, quia talis copula habetur cum muliere invita, si enim vigilaret, non consentiret: ergo tali copula raptus committitur.

Sed probabiliùs respondeo, non habere malitiam raptus formalis necessariò in confessione exprimendam, quia ad rationem raptus formaliter & strictè sumpti necessum est, ut mulier & violenter rapiatur, & vi copula extorqueatur, ut habitum est *sup.q.* 55. quod totum deficit in casu proposito: ergo. Legatur Diana *p.9.tract.9.resol.2.* ubi licèt hanc partem sufficienter probet, nolle tamen esse hujus opinionis authorem, humiliter firmat.

---

§. IV.

De Circunstantia, Vbi.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid denotat Circunstantia, Vbi?

RESPONDEO quod locum sacrum, ut omnes Doctores explicant, licèt nonnulli addant, denotare etiam locum publicum; cum interdum mutet, ob hanc causam, speciem peccati, ut si quis peccaret in loco publico, cum intentione scandali. De quo tamen nos

§. sequenti

§.*sequenti*, agemus. Legantur Montesin. *tom.1.in 1.2. disp.11.q.1.* Henriq. *lib.5.c.6.n.5.* & alij statim *citandi*.

QVÆSTIO II.

An omnia mortalia commissa in loco sacro habeant specialem malitiam necessariò confitendam?

AFfirmant Ioan. Medina *Cod. de pœnit. tr.2.q.9. de circunstantiis confitendis.*

Sed probabiliùs respondeo: negatiuè, quia non omnia peccata sunt contra Sanctitatem, & reuerentiam loco sacro debitam. Sic Caiet. *tom.1. opusc. tr. vlt. respons. 12. dub.2.* Suarez *disp.12. sect.4.n.20.* Vasq. Ægid. Lessius, & Reginald. quos affert, & sequitur Hurtado *disp.9. diff.4.* Henriq. *lib.5. cap.6.n.5.* Lugo *disp.16.n.465.* Azor. *tom.3. lib.3.c.27.q.15.* Nauar. *in c. consideret, de pœnit. dist.5.n.20.* & Archang. *dist.16. pag.168.* Sic dicens: Blasphemare in Ecclesia, periurare, & reliqua peccata committere, quæ non sunt prohibita ratione loci, non est hæc circunstantia confitenda. Sic ille, & omnes.

QVÆSTIO III.

An saltem peccata quæ non habent cum loco sacro peculiarem repugnantiam (vt sunt blasphemiæ, inuidiæ, &c.) licèt non habeant malitiam grauem necessariò confitendam, habeant tamen malitiam venialiter aggrauantem?

REspondeo affirmatiuè, & pertinere ad speciem sacrilegij. Sic Lugo *loc. cit. n.466.* & Reginald. & ante illos Nauar. ex Cajet. *loc. cit.* & Henriquez *lib.5.c.6.num.5. in textu (& in Gloss. lit. I.* & constat, quia indecens est profectò, vt locus orationi, & cultui Diuino dicatus, conuertatur in locum peccandi, & offendendi eundem Deum.

QVÆSTIO IV.

Quæ, & quot sunt peccata prohibita intuitu loci sacri, humano iure?

REspondeo: quod hæc quatuor Peccatum homicidij, aut grauis effusionis sanguinis: effusio voluntaria seminis: furtum, & violatio immunitatis Ecclesiæ. Sic omnes Doctores.

QVÆSTIO V.

An quodcumque homicidium in Ecclesia patratum sit sacrilegium?

REspondeo negatiuè, quia vt sacrilegium sit, debet esse iniustum, voluntarium, & culpabile. Vnde si quis defendendo se aliquem occideret, non ideo violaretur Ecclesia, aut esset sacrilegus homicida. Quod idem omnino est dicendum de effusione sanguinis. Sic Victoria *n.99.* Layman *tr.10.c.7.num.8. & 9.* Sà *verb. Ecclesia, n.19.* Fagundez *præc.2. lib.4.c.4.n.14.* Grassius *lib.2. decis. c.47.n.20.* & communis.

QVÆSTIO VI.

An percussio grauis in Ecclesia, si fiat sine occisione, aut effusione sanguinis, sit sacrilegium?

AFfirmat Fagundez *loc. cit.* qui & pro hac parte citat Nauarrum *cap.27.num.256. & 259.* Syluestrum *verb. consecratio 2.n.5.* Henricum *lib.2, de pœnit. cap.6 num.5.* & alios, qui hoc minimè dicunt, cum expressè loquuntur de occisione, aut vulnere cum sanguinis effusione. Affirmat tamen Grassius *lib.2. decis. cap.47. num.19. & 20. pag. mihi 216.*

Sed probabiliùs respondeo, percussionem, quantumuis grauem, si fiat absque effusione sanguinis, nullo modo afferre malitiam grauem sacrilegij explicandam. Quia iura solùm loquuntur de occisione, aut de vulnere cum sanguinis effusione: ergo absque fundamento extenditur ad hunc tertium casum de percussione absque effusione sanguinis. Sic Lugo *disp.16.n.468. pag.386.* Philibert. *tr.3. de sacrif. Missæ, part.3.c.10.num.7. & 8.* qui benè citat Nauarrum pro hac parte.

QVÆSTIO VII.

An quæcumque effusio iniuriosa, & peccaminosa sanguinis, facta in Ecclesia, afferat malitiam sacrilegij necessariò confitendam?

REspondeo negatiuè. Debet namque effusio esse magna: Imò nec sufficit quod sit magna, si aliàs iocosè, aut casu contingat, aut peccaminosè, si de naso effundatur, quia per huiusmodi effusionem sanguinis non violatur Ecclesia. Sic Grassius *lib.2. decis. cap.47. num.9.* Philibert. *loc. cit. num.8.* Fagundez *loc. cit. num.18.* & apud illum Nauar. Syluest. Tolet. & communis.

QVÆSTIO VIII.

An committat sacrilegium, qui existens in Ecclesia, alium foris existentem telo, aut sclopo occidit?

REspondeo negatiuè, quia non consummatur peccatum, nec actio occisionis in Ecclesia, sed extra illam. Secus autem dicendum, si quis existens extra Ecclesiam, aliquem intra Ecclesiam occidat scienter. Quæ doctrina applicanda est ad casum effusionis sanguinis intra, vel extra Ecclesiam factæ. Sic Fagundez, & Philibert. *loc. cit.* & communis.

QVÆSTIO IX.

An homicidium, effusio sanguinis, vel seminis, & alia actiones, quibus Ecclesia polluitur, si occultè fiant in Ecclesia, contineant malitiam sacrilegij in confessione explicandam?

NEgant Vasquez *in 1. 2. quæst.72. art.7. disp.8. c.3.n.6.* Sotus *dist.32. quæst. vnica, art.3. post 3. concl.* Rodriguez *tom.1. cap.243.n.19.* Basilius Pontius *de matrim. lib.10. cap.10.n.15.* Hurtado *de matrim. tr.10. diff.4.* Quia existimant, dictas actiones in tantum esse sacrilegia, in quantum iis Ecclesia polluitur. Sed non polluuntur Ecclesiæ, nisi publicæ sint, vt nos *infrà* dicemus: ergo. Sic ipsi, & id esse probabile meritò affirmant Diana *1.p. tract.7. resol.26.* & Naldus *v. sacrileg.11.* per hæc verba: Sacrilegium per effusionem seminis, vel sanguinis in loco sacro nõ esse, si hæc occulta sint; censent valde probabiliter plerique, eo quia per notoriam effusionem tantùm locus Sacer violatur. Sic Vasquez *1.2. disput.98.n.6.* Sanchez *tom.3.n.10.* Hucusque Naldus, quem sequitur Caspensis apud Dianam *infrà*.

Sed probabiliùs respondeo, continere malitiam sacrilegij, in confessione explicandã. Quia reuera quæcumq; voluntaria seminis, vel sanguinis effusio, saltem in quãtitate in Ecclesia facta, est prohibita ab Ecclesia: ergo sacrilega. Vnde ad fundamentum contrariorum

dicendum, dictas actiones non ideo esse sacrilegia, quia per ipsas Ecclesia polluitur, sed quia in honorem loci sacri prohibitæ sunt. Sic Suarez *tom. 1. de Religione, lib. 3. c. 7. n. 4.* Raphael de la Torre *in 2. 2. q. 99. art 2. disp. 7.* Sanchez *lib. 9. de matrim. disp. 15. n. 11.* Bonacina *de matrim. quæst. 4. punct. vlt. n. 7.* Diana *loc. cit. & 3. part tract. 4. resol. 67.* Lugo *disp. 16. n. 462.* Candidus *disquis. 24. art. 13. dub. 38.* dicens (quamvis rigidè) improbabilissimam esse contrariam sententiam. Trullench *lib. 6. cap. 7. n. 11.* Palao *tom. 2. tract. 11. disp. vnica, punct. 1. n. 4.* Salas *in 1. 2. tract. 13. disp. 3. sect. 2. n. 15.* Fagundez *prac. 1. lib. 4. cap. 4. n. 24.* qui bene advertit, quod licèt quæcunque effusio seminis voluntaria facta in loco sacro sit sacrilega, non tamen Ecclesia egebit reconciliatione, donec delictum fiat publicum. Quod etiam advertunt Lugo, & Philibertus *loc. cit.* & Petrus de Ledesma *in Sum. c. 20. de Euchar.* & penes ipsum Sotus, & Palatius. Tenet rursus nostram sententiam Diana *p. 9. tract. 9. resol. 5.* Ouiedo, Caramuel, & Basseus penes ipsum, quibus adde Gesualdum *loc. cit. c. 4. q. 15. n. 25.*

QVÆSTIO X.

An quæcumque effusio voluntaria seminis in Ecclesia sit sacrilega?

RESpondeo negativè: nam debet esse in quantitate aliqua. Vnde pollutio voluntaria vnius, vel alterius guttæ seminalis, non continebit malitiam sacrilegij necessariò fatendam. Sic Petrus de Ledesma *loc. cit.* Graffius *loc. cit. n. 24.* Philibert. *loc. cit. num. 9.* & colligitur ex dictis supr. *quæst. 6.*

QVÆSTIO XI.

An aspectus, nutus, & confabulationes inhonestæ, in Ecclesia habiti, habeant specialem malitiam sacrilegij explicandam in Confessione?

AFfirmant Sylvest *v. Confessio, §. 4.* In quam sententiã aliqualiter inclinat Suar. statim citandus.

Sed longè multò probabiliùs respondeo negativè, cùm hujusmodi res nec adversentur directè sanctitati loci sacri, nec per illas Ecclesia polluatur. Sic Doctores nuper *citati*, præcipuè Sanch. *loc. cit. n. 10 & 25.* cum aliis. Suarez, licèt timidè, *tom. 1. de Relig. lib. 3. c. 7. n. 11.* Ægidius *disp. 8. de Pœnit. dub. 4. n. 22.* Navar. *in c. considerset, num. 20.* Candidus *loc. cit. dub. 41.* Trullench *lib 6. in Decal. c. 7. n. 11.* Bonacina *q. 4. de matrim. punct. vltimo, n. 8.* Alcozer *in Summa, cap. 20. fol. 74.* Lopez *1. p. c. 33. q. 6. pag. 189.* ex Cano addens: contratium esse dicendum de illo, qui in Matutinis Nativitatis Domini immisceret, loco benedictionis, dicteria in honestã: Hispanè, Pullas.

QVÆSTIO XII.

An saltem tactus leves impudici, veluti per manus, pectora, &c. in Ecclesia habiti, habeant sacrilegij malitiam?

AFfirmant Armilla *verb. Chorea, num. 2.* Lopez *loc. cit. quæst 7. pag. 189.* & à fortiori Sylvest. *loc. cit.*

Sed longè probabiliùs respondeo negativè, ob rationem nuper dictam, & ob statim dicendam. Sic Doctores iamiam *laudati*, præcipuè Fagundez *prac. 2. lib. 4. c. 4. n. 29. & lib. 6. in Decalog. c. 3. n. 13.* Trullench & Bonacina *locis citatis.*

QVÆSTIO XIII.

An tandem tactus impudici in partibus inhonestis, & pudendis facti in Ecclesia habeant specialem malitiam mortalem sacrilegij?

AFfirmant Ortiz *in Sum. notab. 5. in fine, circa 6. præcept.* Azorius *tom. 1. lib. 4. cap. 6. q. 10.* Lopez *loc. cit. q. 6.* Suarez *loc. cit.* & apud ipsum Corduba, Sylvest. Rodriguez, & Ledesma. Raphaël de la Torre *in 2. 2. q. 99. art. 3. disp. 7.*; etiam & Litigianus, quos omnes congerit Diana *1. p. tr. 7. resol. 25.* Sic etiam apud Fagundez *loc. cit. num. 30.* Medina Complut. & Cajet. quos ipse *n. 29. in fine*, sequi videtur. Trullench. *loc. cit.* Naldus *verb. sacrilegium, n. 5. pag. mihi 531.* Salas *in 1. 2. tract. 13. disp. 6. sect. 12. in fine*, & alij putantes hujusmodi tactus esse necessariò confitendum, factos fuisse in Ecclesia, propter reuerentiam debitam loco sacro ex naturali iure.

Sed adhuc probabiliùs respondeo, etiam prædictos tactus habitos in Ecclesia, modò non adsit periculum pollutionis (imò, iuxta sententiam Vasquez, & aliorum (*quæst. 9. cit.*) satis probabilem, modò non sequatur pollutio notoria, non habere specialem malitiam sacrilegij in confessione necessariò explicandam. Quia hæc non accipiunt specialem malitiam grauem sacrilegij ex iure naturæ, sed ex sola prohibitione Ecclesiæ, quæ cum non de tactibus, sed de copula, aut pollutione, per quas Ecclesia violatur, loquatur, non est vnde habeant illam speciem sacrilegij grauis. Sic Sanch. *lib. 9. disp. 15. n. 21.* Cajet. Nauar. & Alcozer, quos citat, & tam citò inconstans sequitur Fagundez *loc. cit. n. 31. in fine, & lib. 6. in Decalog. loc. cit.* Ægid. *disp. 7. de Sacram. n. 22.* Hurtado *disp. 9. de Pœn. diff. 4.* Diana *loc. cit.* Lugo *disp. 16. n. 464. pag. 386.* Bonac. *loc. cit.* & Gesualdus *1. p. sum. tract. 19. c. 4. q. 14. n. 23.* qui bene ad argumentum contrarium ait, quod licèt prædicti tactus in Ecclesia habiti sint graviora peccata propter indecentiam, non tamen mutant speciem peccati, & ideo non esse necessariò explicandum, factos fuisse in Ecclesia.

QVÆSTIO XIV.

An copula inter conjugatos habita in Ecclesia habeat specialem malitiam sacrilegij?

NEgant habere illam, etiamsi coniuges non sint in Ecclesia conclusi, modò copula coniugalis occultè fiat, Vasquez, Basilius, & Hurtado *loc. supr. q. 9. cit.* Lopez *1. part. instructor. c. 82.* Sà *verbo Ecclesia, num. 14.* & alij. Affirmant verò è contra Palud. *in 4. dist. 18. art. 4. & dist. 31. q. 3. art. 2.* D. Anton. *3. p. tit. 1. c. 20. §. 3.* Cajet. Armilla, Tolet. Graffius, & Valentia apud Castrum Palao vbi infra, existimantes, talem copulam ratione loci sacri esse sacrilegium.

Sed probabiliùs respondeo, habere malitiam sacrilegij, etiamsi occultè fiat, nisi casu, quo coniuges in Ecclesia aliqua de causa per longum tempus, hoc est, per quatuor dies ad minus, detenti sint. Sic Sanchez, Lessius, Fagundez, Suarez, P. de Ledesma, Megala, & Tannerus, quos affert, & sequitur Diana *tract. 7. cit. resol. 19.* Lugo *loc. cit. n. 463.* Candidus *loc. cit. dub. 38.* & Trullench *lib. 6. in Decalog. cap. 1. dub. 7. num. 5.* & Bonacina *q. 4. de matrim. punct. vltimo, num. 6.* & penes ipsum Nauar. *cap. 16. num. 32.* & Henriquez *lib. 11. cap. 16. num. 4.* Palao *tom. 2. tract. 11. disp. 4. punct. 1. num. 1.* & alij, quos sequitur Gesuald. *tract. 19. cap. 4. quæst. 16. num. 27.*

QVÆSTIO XV.

An qui fornicatur gestando aliquas reliquias, vel Agnum benedictum, committat sacrilegium necessariò in confessione explicandum?

AFfirmate videtur Philiarcus *tom. 1. part. 2. lib. 3. cap. 9. in fine*, cujus sententiam esse probabilem, innuit Fagundez *vbi infrà*, vocans contrariam veriorem.

Sed longè multò probabiliùs respondeo negatiuè (nisi aliàs haberet intentionem agendi contra res illas sacras, vel illas pollueret per aliquem actum luxuriosum.) Quia comitanter tantùm se habent ad actum venereum, sicut ad quodvis aliud peccatum. Sic Sanchez *in Sum. lib. 2. c. 40. n. 28.* Fagundez *de prac. 1. Ecclesia, lib. 1. cap. 4. n. 13. & lib. 2. in Decalog. c. 37. n. 14. & lib. 7. c. 7. n. 25.* Filliuc. *tom. 2. tract. 30. num. 229.* & alij, quos citat, & sequitur Diana *2. p. tract. 7. resol. 18. & 3. p. tract. 4. resol. 67.* Lugo etiam *disp. 16. num. 512. pag. 395.* Candidus *loc. cit. dub. 37.* Trullench *num. 6.* Bonacina *q. 4. de matrim. punct. vltimo, n. 5.* & Gesuald. *loc. cit. q. 9. n. 15.*

QVÆSTIO XVI.

An saltem sacrilegium grave committeret, qui dictas res sacras daret amasiæ, tanquam pretium actus venerei?

REspondeo: committere sacrilegium, imò & simoniam simul: sicut si quis conferret alicui beneficium, tanquam pretium actus venerei habiti cum vxore sua. Secus tamen dicendum, si dictas res sacras donaret illi ex beneuolentia, aut gratitudine, quia in hoc casu non grauem, sed leuem irreuerentiam committeret. Sic Diana *loc. cit.* ex Filliucio *cit. loc.* Candidus, Trullench, Bonacina, & Fagundez *locis citatis*, & communis apud Gesuald. *citatum.*

QVÆSTIO XVII.

An si quis furetur res profanas in loco sacro (v.g. crumenam alicujus in Ecclesia existentis) committat speciale peccatum sacrilegij; necessariò confitendum?

AFfirmarit Suarez *tom. 1. de Religion. lib. 3. cap. 5. n. 7.* Valentia *tom. 3. disput. 6. quæst. 13. punct. 1.* Vasquez, Nauar. Nugnus, quos refert, & sequitur Bonacina *in 1. prec. Decal. disp. 3. quæst. 6. punct. vnico, n. 17.* Layman, Rebell. Raphael de la Torre, Reginald. P. de Ledesma, quos affert Diana *tract. 7. cit. resol. 27.* & Ludouicus *q. 1. art. 5. dub. 1. pag. 1070.* Grassius *lib. 2. decis. c. 47. n. 4.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non committere peccatum sacrilegij, sed tantùm furtum simplex, mortale, vel veniale ratione quantitatis magnæ, vel paruæ; quia huiusmodi res profanæ non sunt de Ecclesia, sed sunt in Ecclesia per accidens: ergo per ablationem earum non irrogatur specialis iniuria Ecclesiæ: & consequenter tale furtum non habebit malitiam mortalem sacrilegij, necessariò in Confessione aperiendam. Sic Sotus, Henriquez, Cruz, Lessius, & Zerola, quos refert, & sequitur Diana *loc. cit.* Ægidius *disp. 2. dub. 4. n. 22.* Fagundez *prac. 2. lib. 4. c. 4. r. 9. & 12. & lib. 7. in Decalog. c. 2. n. 10.* Lugo *disp. 16. n. 470.* Lopez *1. part. c. 33. pag. 185.* Granad. *tract. 9. disp. 8. n. 6.* Ochagauia *tract. 2. quæst. 14. n. 4.* Naldus *verb. sacrilegium, n. 7. & 12.* vbi sic ait: Sacrilegium neque committi, si non sacrum aufertur de sacro, esse magis veriorem, & communem in iudicando & consulendo, dixit Zeual. *quæst. 363.* speculi communium &c. Sic ille.

QVÆSTIO XVIII.

An furari profana de Ecclesia, hoc est tradita ipsi Ecclesiæ in depositum, in pignus, vel in custodiam, habeat malitiam mortalem sacrilegij?

REspondeo, Affirmatiuè. Quia in hoc casu aliquo modo pertinent ad Ecclesiam, cum ipsa ad restitutionem earum teneatur. Sic Fagundez, Diana, Zerola, & Lugo *loc. cit.* Henriquez *lib. 5. c. 7.* & Lopez ex Cano *loc. cit.*

QVÆSTIO XIX.

An furari modicum pecuniæ à confessario in ipsa confessione, sit sacrilegium, & circunstantia necessariò confitenda?

AFfirmat absolutè Corduba *in Sum. q. 3.* & ita rigorosè, vt dicat esse sacrilegium mortale, etiamsi solùm furaretur octauam partem vnius Iulij, Hispanè, *vn quarto*. Quod idem docet, si illam quantitatem furaretur à celebrante Missam, vel administrante Eucharistiam, vel à custodia, vbi ipsa seruatur. Fauet Cordubæ Fagundez *de prac. 4. Ecclesia, lib. 4. c. 4. n. 11.* quatenus docet in eo casu dari circunstantiam aggrauantem necessariò confitendam, eo quòd arguat in pœnitente infirmum propositum contritionis, & reincidentiam in furando.

Sed probabiliùs respondeo, non esse sacrilegium tale furtum, nec habere specialem malitiam necessariò confitendam, nisi aliàs assumeretur confessio, aut communio, &c. vt medium ad tale furtum: quia in hoc tantùm casu maximam, & specialem iniuriam faceret prædo Sacramento. Secus verò si non assumatur vt medium: sed ex occasione data huiusmodi crumenæ furtum fiat. Sic Rebell. *1. p. lib. 3. cap. 1. num. 11.* Sà *verb. sacrilegium, n. 11.* Lugo *disp. 16. n. 472* qui benè impugnat ea, quæ Fagundez dicit *loc. cit.* Imò hic author (iam sibi contrarius) nostram sequitur absolutè sententiam *lib. 7. in Decalog. cap. 2. n. 9.* Pro qua etiam affert Emmanuelem Rodriguez *1. p. Sum. c. 148. n. 3.*

QVÆSTIO XX.

An furari à Clerico aliquid iure Ecclesiastico possessum, contineat malitiam sacrilegam necessariò confitendam?

AFfirmant Ioan. de la Peña apud Dianam *loc. cit.* Cui ego addo Lopezium *1. p. c. 33. pag. mihi 185.* Ochagauiam *tr. 2. q. 14. n. 4.* & Panormitanum *in cap. caterum, de iudiciis.*

Sed probabiliùs respondeo negatiuè. Sic Pitigianus, quem citat, & sequitur Diana *loc. cit. tr. 7. res. 27.* Quod reputat probabile Lopez, & tenent Ludouicus *q. 1. art. 4. diff. 1. pag. 1067.* & P. de Ledesma *c. 19. cit.* vbi sic ait: [De lo que podia hauer difficultad, es de los bienes recibidos del beneficio, que parece que son bienes sagrados, y adquiridos por titulo Ecclesiastico. Pero tambien me parece, que se puede dezir, que hurtar los tales bienes, no es sacrilegio, sino hurtò: porque por el mismo caso, que se aplican a los ministros, parece que dexan de ser communes, y Ecclesiasticos, y sacros, porque ya son de esta persona en particulàr. Pero otra cosa es hablando de los bienes immobles de los beneficios, y de las decimas, y de otros bienes semejantes. Porque estos tales son bienes sagrados, y hurtarlos es sacrilegio.] Sic ille, & bene.

QVÆSTIO XXI.

An furari res sacras de loco non sacro, v.g. Calicem consecratum extra Ecclesium, sit sacrilegium necessariò confitendum?

NEgant Lopez 1.*part. cap.*33. & Lublious *verb. sacrilegium.n.*11. casu, quo res sacra, v.g. Calix, non sit Ecclesiæ, licèt consecratus sit: secus, inquiunt, si Calix sit Ecclesiæ.

Sed absolutè probabiliùs respondeo, esse mortale sacrilegium, etiamsi res sacra furata non sit Ecclesiæ, quia etiam in hoc casu verè violatur res sacra. Sic Nauar. c.6.*n*.4 Henriquez *lib.*1.*de Pœnit.cap.*6.*n.* 5. *ad marg.lit.N.* Fagundez *prac.* 2.*lib.*4.*cap.*4. Grassius *lib.*1.*decis.c.*47.*num.*4. *pag.mihi* 214. & communiter Doctores cum D. Thoma 2.2.*q.*99.*art.*3.

QVÆSTIO XXII.

An qui furatur rem sacram de loco sacro, teneatur hanc duplicem circunstantiam rei, & loci fateri?

NEgant Fagundez *lib.*4.*cit. cap.*5.*n.*21. *in fine*, & Diana 1.*part.tract.*7.*resol.*12. *in fine*, dicentis: sufficere fateri furtum sacrilegum.

Sed probabiliùs respondeo: teneri vtramque malitiam explicare, quia peccatum sacrilegij circa locum sacrum differt specie ad minus à sacrilegio circa res sacras, vt tenet communis Theologorum doctrina cum Sancto Thoma 2.2. *quest* 99. *art.*3. ergo qui furatur rem sacram in loco sacro, vtramque malitiam contrahit confitendam. Sic Alcozer *in Sum.c.*21. Lugo *disp* 16.*n.*471. Suarez *lib.*3. *de sacril.*c.5. Lessius, & Filliuc. quos citat, & sequitur Trullench *lib.*2. *in Decal.*c.10. *dub.*15. Diana *p.*8.*tract.*7. *resol.*76. & Auersa *de Sacram. Pœnit.*q.10.*sect.*11.

QVÆSTIO XXIII.

An si quis existens in Ecclesia, aut extra illam, desideret habere pollutionem in Ecclesia, inibi furari, vel aliquem occidere, teneatur circunstantiam loci explicare?

NEgat Valentia *disp.*7.*quæst.*11.*punct.*1. *col. mihi* 1648. §. *Circunstantia autem*, qui & citat pro se Nauarrum *cap.*6. *n.*10. sed malè.

Vnde longè multò probabiliùs respondeo teneri, quia actus internus, & externus eiusdem sunt speciei: ergo si tenetur quis fateri circunstantiam loci sacri in actibus externis dictorum peccatorum (vt omnes fatentur) etiam tenebitur illam fateri in internis. Sic Doctores statim citandi, præcipuè Thomas à Iesu *c.*3. *pag.*108. & tenet expressè Nauar. *loc.cit. n.*12. Archang. *dist.*16. & communis.

QVÆSTIO XXIV.

An etiam, si quis existens in Ecclesia haberet volitionem patrandi præfata peccata extra Ecclesiam, committeret mortale sacrilegium?

AFfirmat Dominicus Baltasanas *in sua Margarita Confessorum, vbi de circunstantiis peccatorum, fol. mihi* 50. vbi sic ait: Quantùm ad lucum dico, quod necessariò est confitenda, quantùm ad sacrilegium rerum, locorum, & personarum: non solùm si perueniant ad actum, sed etiam quoad ipsas oculorum fixiones, & cogitationes de luxuria, furto, & homicidio, quia eandem grauitatem per se habeot cogitationes, & operationes, & ad eandem pertinent speciem, vt patet 1.2.*quæst.*72. maximè si tales cogitationes non solùm sint in Ecclesia, sed etiam sint de scelere perpetrando in Ecclesia. Sic ille, & Syluest. §.10. cum aliis.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, non committere, nec teneri in eo casu circunstantiam loci sacri confiteri. Sic Nauar.*c.*6.*n.*12. Cano, & Viuald. quos citat, & sequitur Sanchez *lib.*9. *de matrim. disp.* 15.*n.*18. Granados *tract.*9. *disp.*8.*n.*7. Lublinus *loc. cit.n.*14. Thomas à Iesu *cap.*3.*pag.*107.& 108. Henriquez *lib.*5.*c.*6. *n.*5. Fagundez *in Decalog. lib.*6.*c.*5. *n.*14. & communis.

QVÆSTIO XXV.

An pollutio habita in Oratorio alicujus domus, in quo de licentia Episcopi Missa celebratur, contrahat malitiam sacrilegij necessariò confitendam?

AFfirmatiuam sententiam esse probabilem, & valde, innuit Trullench *vbi infrà*.

Sed probabiliùs respondeo negatiuè, quia huiusmodi Oratorium ad nutum fundatoris potest ad profanos vsus redire, vnde non gaudet Ecclesiæ immunitate. Sic Sanchez *loc. cit.n.*39. & alij apud ipsum. Fagundez *loc.cit.cap.*4.*num.*36. & Diana *tract.*7. *cit. resol.*20. Trullench *lib.*6.*in Decalog.cap.*1.*dub.*7.*n.*5. & communis, quam tenent etiam Gesualdus *loc. cit. q.*17.*num.*29.

QVÆSTIO XXVI.

An pollutio habita in cellis Religiosorum, quas superior Conuentus singulis noctibus benedicit, & aqua lustrali aspergit, contineat specialem malitiam sacrilegij?

AFfirmatiuam partem esse satis probabilem innuit Trullench *n.*5.*citato*.

Sed probabiliùs respondeo, non continere, etiamsi inibi sit altare ad celebrandum: quia non sunt loca sacra, quæ sanguinis, aut seminis effusione violentur, aut reconciliatione indigeant. Sic Sanch. *loc.cit.n.*42. Nauar. Henriq. Rodrig. & Corduba apud ipsum. Fagundez *loc.cit.n.*39. Diana 1.*part.tract.*3.*resol.*20.& 3.*p.tr.*4.*resol.*166. Azor, & Hurtado apud ipsum, Lugo *disp.*16.*n.*17. Trullench *loc.cit.* qui tamen benè addunt secus esse dicendum de copula habita in oratorio Episcopi auctoritate constructo, aut in claustris Religiosorum, si benedicta sint, & Religiosis sepeliendis destinata; nam hæc verè comprehenduntur nomine loci sacri.

QVÆSTIO XXVII.

An omnis extractio rei ab Ecclesia sit sacrilegiũ?

REspondeo negatiuè: sed solùm quando reus extrahitur in casibus, quibus gaudet immunitate illius. Sic Nauar *cap.*28.*n.*259. Sanchez *loc.cit.n.*23. & Grassius *lib.*2.*decis.c.*47.*n.*5. per hæc verba: Tertia species sacrilegij est illa, qua fit iniuria loco sacro, vt si de loco saluatus extrahatur, siue pro causa ciuili, siue pro criminali, cùm hoc casu gaudeat immunitate, &c. Sed an intelligatur violari Ecclesiæ immunitas, si aliquis à satellite capiatur extra cœmeterium, vel Ecclesiam, & deducatur per Ecclesiam, & inde violenter extrahatur? Dic, quod non. Ita Archidiac. *in c. sicut*, 17.*q.*4. quod est notandum, quia quotidianum. Sic ille.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXVIII.

An Iudex possit, absque sacrilegio, à fruentibus immunitate Ecclesiæ auferre arma intra illam?

NEgat Farinac. & Peregrin. quos citat, & sequitur Diana *1. p. tr. de immunit. Ecclesiæ, resol.* 8.

Sed probabiliùs respondeo: posse licitè, vt ab eis tollatur occasio liberiùs patrandi scelera. Sic Gambacurta, Couar. Villadiego, Cruz apud Dianam *loc. cit.* Fagund. *prac. 2. lib. 4. c. 4. n.* 55. & alij.

QVÆSTIO XXIX.

An Sacrilegium committat Iudex, qui sub dolosis verbis reum ad egrediendum ab Ecclesia decepit?

AFfirmant Bobadilla, Villadiego, & alij quos citat, & sequitur Diana *loc. cit. resol.* 26.

Sed probabiliùs respondeo negatiuè, quia non extrahitur violenter. Sic Nauar. *cap. 24. n.* 21. Suarez, Filliucius, & Fagundez *loc. cit. n.* 46.

---

§. V.

De Circunstantia, Quibus auxiliis.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid denotetur per Circunstantiam, Quibus auxiliis?

RESPONDEO, quod instrumenta quibus peccatum factum est, vt gladius, scopletum, &c. & etiam concausæ, à quibus ad peccandum iuuatur. Sic Fagundez *prac. 2. lib. 4. cap.* 5. Suarez *disp. 22. sect.* 4. Hurtado *disp. 9. diff.* 4. Moure *cap. 6. de confession. §. 6. n.* 6. Lugo *disp. 16. sect. 11. n.* 475. & alij.

QVÆSTIO II.

An sit necessarium explicare instrumenta, quibus scelus patratum est?

REspondeo, quod non, nisi in casu, quo vsus illorum sit prohibitus lege obligante sub mortali: aut nisi aliàs media illa contineant aliunde specialem malitiam contra aliam virtutem, vt si mediis Sacramentis, aut rebus sacris occidisti, aut aliud peccatum fecisti, quia illa esset specialis malitia contra Religionem. Sic omnes Doctores.

QVÆSTIO III.

An pœnitens teneatur explicare circunstantiam inductionis ad peccatum, quando personæ, quas induxit, erant paratæ ad illud?

AFfirmant Sanchez *lib. 1. Summæ, c. 6. n.* 14. Bonacina *de Sacrament. disp. 5. punct. 2. §. 3. diff. 3. n.* 19. Trullench *lib. 1. in Decalogum, c. 6. dub. 5. n.* 15. & innuit Hurtado *de charitate disp. 10. diff.* 4. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri, quia in tali casu reuera non datur scandalum, nec propria, aut moralis inductio ad peccatum: cum iam personæ ex se, & sua sponte paratæ essent ad id peccatum patrandum. Qui ergo vtitur meretrice exposita ad peccandum, vel socio parato ad furtum, quamuis illos ad hunc singularem actum furti, & fornicationis inducat, non tenetur ampliùs fateri, quàm peccatum fornicationis, aut furti. Sic Nauarr. *cap. 16. n.* 13. Azor. *2. p. lib. 12. c. 16. q.* 5. Suarez *disp. 22. sect. 4. n.* 18. Henriquez *lib. 5. c. 6. n.* 7. Salon 2. 2. *q.* 62. *art.* 1. Medina, Lopez, Rodriguez, Alcozer, & Valentia apud Sanchez *loc. cit. n.* 13. Fagundez *prac. 2. lib. 4. c. 5. n. 1. 2. &* 3. Diana *1. p. tr. 7. resol.* 34. Vasquez, & Lugo *infrà citandi.* Ægidius *de Sacrament. disp. 7. dub. 4. n.* 13. Petrus Ledesma *in Summa, c. 19. de Pœnit. dub.* 7. & alij.

QVÆSTIO IV.

An qui vtitur aliqua persona parata, vt suo maleficio aliud cum pacto dæmonis soluat, teneatur hanc circunstantiam inductionis fateri?

AFfirmant Sanchez *loc. cit.* & alij Doctores, necnon Henriquez *lib. 5 cap. 7. num.* 7.

Sed probabiliùs, & consequenter respondeo: non teneri, ob rationem dictam: solùm ergo tenebitur confiteri peccatum aditionis sagæ, vel sagi: & peccatum maleficij, quia est contra virtutem Religionis, & contra primum præceptum Decalogi. Sic optimè Fagundez *loc. cit. n.* 3. & Diana *loc. cit.*

QVÆSTIO V.

An saltem teneatur pœnitens explicare circunstantiam inductionis, si verbis expressis alterum non paratum ad peccandum induxit secum?

AFfirmant Medina, Lopez, Alcozer, Rodriguez, & Valentia, quos affert, & à fortiori sequitur Sanchez *loc. cit.* Lorca, Villalobos, Becanus, Ægidius, Filliuc. Fagundez, Ledesma, & Hurtado, quos citat, & sequitur Diana *3. p. tr. 4. res.* 114. Ochagauia *tr. 2. q. 14. n.* 7. & apud illum Nauarrus *c. 6. n.* 19. Ludouicus *q. 1. art. 3. dub. 2. pag.* 1066. Trullench *loc. cit. n.* 13. & Palao *tom. 1. tr. 6. disp. 6. punct. 4. n.* 4. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, casu quo inductio ordinata fuerit ad idemmet peccatum, quod ab ipso pœnitente explicatur in confessione, & est commune duorum. Veluti si pœnitens induxit mulierem non paratam ad fornicandum; non tenebitur circunstantiam inductionis explicitè confiteri, sed sat erit si fateatur simplicem fornicationem à se commissam, quia moraliter loquendo, inductio ad peccatum, & peccati commissio pro vna transgressione reputatur. Et meritò, cùm inductio in hoc casu solùm aggrauet peccatum intra eandem speciem, vt docent Fagundez *lib. cit. c. 4. n. 4. &* 5. & apud ipsum D. Th. Caiet. Henriquez, Corduba, & P. Soto, & constat, cùm eadem malitia in specie (licèt non ita grauis) habeatur, quando aliquis non solicitat; siquidem adhuc participat cum illa in suo peccato, & est causa cooperans ad eius ruinam: ergo in hoc casu non debet pœnitens circunstantias inductionis explicare. Sic Vasquez *quæst. 91. art. 1. dub. 4. num. 7. & dub. 5. n.* 34. & Lugo *disp. 16. n.* 141. qui bene aduertit, idem dicendum esse de illis, qui in Missa in festis voluntariè distrahuntur colloquiis; nec enim videntur interrogandi in confessione, an ipsi prouocauerint socios ad colloquendum, vel non, cùm vtrouis modo cooperati sint ad peccatum aliorum. Sic sentit etiam Fagundez *prac. 2. lib. 4. cap. 5. num.* 2. & probabile reputat Palao *loc. cit.* imò iam nouissimè vt satis probabile tenet *tom. 4. tr. 23. punct. 8. n.* 12.

QVÆSTIO VI.

An in Confessione fatenda sit semper circumstantia scandali?

Respondeo affirmatiuè. Sic omnes Doctores, præcipuè Lugo *disp.16.n.15.pag.333.* vbi hæc habet. Ego, vt meam sententiam in hoc puncto aperiam, distinguendum puto inter eum, qui directè intendit peccatum proximi, & eum qui solùm indirectè illud vult. Suppono enim tripliciter posse me alterum ad peccatum inducere. Primò directè, & formaliter, intendendo ruinam spiritualem proximi, hoc est, ex desiderio, vt proximus patiatur damnum illud spirituale. Secundò directè, sed non formaliter, quando scilicet volo, quod ipse violet castitatem, non quia malum eius est: sed quia inde lucrum aliquod spero. Tertiò indirectè, quando v.g. prævideo, quod ex mea actione proximus facilè occasionem accipiet peccandi, ego tamen id non intendo: sed quia possem, & deberem scandalum illud impedire, pecco peccato scandali, sine speciali, sine generali, in quo potest esse quæstio de nomine. Aliqui enim, cum quibus sentit Sanchez *dicto lib.1. Decalog. c.6.n.3.* dicunt, speciale peccatum scandali reperiri solùm in primo modo inductionis, non in aliis: fatentur tamen, semper in confessione explicandam illam circumstantiam scandali, quod ego etiam verum existimo, quia semper affert nouam speciem peccati: nam diuersa specie malitia est, vt dixi, inducere alium ad non iciunandum, ab ea quam contrahit ipse, qui violat ieiunium. Difficultas est, non an debeat in confessione explicari circumstantia scandali: sed an debeat semper in confessione explicari species peccati, ad quod proximus scandalizatus inducitur. Sic ille, & benè. Legatur Nauarr. *c.6. n.19.* Vasq. *1.2.disp.101.n.7.* Sanch. *lib.1. Sum.c.6. n.3.* Trullench *loc.cit.à n.4.* & alij apud ipsos.

QVÆSTIO VII.

An semper debeat in confessione explicari species peccati ad quod proximus directè, vel indirectè inducitur?

Affirmant Vasquez *1.2. quæst.73.disp.102.c.3. num.5. & c.7.n.23.* Ægidius *disp 32. de charit. dub.5.num.35.* qui & citat pro hac parte (sed non benè) Lorcam, & Bannez, Montesinos *1.2.quæst.73. art.8.quæst.5.n.149.* Luysius *de Pænit.q.9.art.2.dub.3.* Sanchez *lib.1.Decal. cap.6.n.8.* Trullench *loc. cit. num.6. & 13.pag.20.* & alij, docentes: non sat esse pœnitenti fateri, se dicto, vel facto alterum ad peccatum incitasse, sed speciem peccati, ad quam incitauit, teneri fateri.

Sed æquè probabiliter respondeo: debere quidem explicari speciem peccati, ad quod proximus inducitur, quoties scandalum fit primo, vel secundo modo quæst. præcedenti habito; ita vt directè formaliter, vel saltem indirectè intendatur peccatum proximi, non verò quando inducitur proximus tertio modo: hoc est, præuiso, sed non volito directè, eius ruina, seu periculum: nam in hoc casu satisfaciet pœnitens explicando malitiam scandali, licèt non explicet speciem peccati, ad quod proximus induci poterat. Sufficiet ergo illi, si dicat: Meo exemplo, vel opere dedi occasionem peccandi proximo, cum deberem id præcauere. Ratio est, quia peccatum scandali, quando indirectè solùm volumus periculum proximi, non aduersatur alteri virtuti, nisi soli charitati, qua tenemur proximi mala impedire: ergo non videtur esse obligatio explicandi speciem peccati, ad quam scandalizatus inducitur: nam hæc materialiter se habet ad malitiam scandali, quod est solùm contra charitatem. Sic Nauar. *in Man.c.16.num.19.* quem sequitur, & citat Lugo *disp.16.à num.153.pag.353.* vbi latè, & doctè totam hanc doctrinam illustrat exemplis, & rationibus probat. Legatur, necnon, me citato, Diana *p.10.tract.12.resol.29.* vbi cum Oniedo hanc opinionem valde probabilem putat.

QVÆSTIO VIII.

An explicandus sit numerus personarum, quibus vnica vice, ac vnico peccato scandalum datum est, vt quando aliquis coram multis peccauit, & turpia, v.g. loquutus est?

Affirmant Sanch. *c.5. cit.n.8.* Syluius, Layman, Bonacina, & alij, quos affert, & sequitur Diana *3. part.4.resol.117.* per hæc verba concludens. Vnde pater ignorantia multorum confessariorum, qui cum pœnitentes se toties accusant dedisse scandalū, non faciunt illos accusare, neque de specie peccati, neque de numero personarum. Cæci quidem sunt, & duces cæcorum. Sic Diana. Et post illum Trullench *lib.1.in Decalog.c.6.dub.5.n.6.* sic dicens: Ex quo fit, te peccante publicè, teneri fateri in confessione publicè peccasse: quia cum non sciatur, quot personæ mouendæ sint tuo malo exemplo, debes personarum explicare: si enim scires, quot personæ mouerentur, & ad quæ peccata, & numerum personarum, & speciem peccatorum tenebaris explicare, aliàs non satisfacis, siquidem non declaras speciem peccati, neque numerum peccatorum. Bonac. *supr.n.42. & 44.* Ioan. Sanchez *in select. disp.46.n.11.* Castro Palao *de charit. tract.6.disp.6.part.4.n.3.* Sic Trullench.

Sed probabiliùs (iuxta nostram doctrinam superiùs traditam) respondeo, nullo modo teneri pœnitentem explicare numerum personarum, quæ suo peccato scandalizari potuerunt, quia sicut non tenetur explicare numerum personarum, quas eadem iniuria læsit, aut quas vnica voluntate voluit occidere (*vt suprà §.3.q.19.& sequent.* est habitum, & ipsemet Diana *9.part.tract.7.resol.29.* & 17. vt probabile admittit) ita etiam in præsenti, non tenebitur explanare numerum, quando vnico actu malo scandalum præbuit pluribus, quia eadem est omnino ratio. Sic Lugo *disp.16.n.134. & 164. & sequentibus.*

QVÆSTIO IX.

An saltem explicandus sit status personarum, coram quibus aliquis peccauit, & indirectè eas ad peccatum induxit (turpiter v.g. loquendo) an sint coniugati, Sacerdotes, Religiosi, &c.

Affirmant Bonac. *de Sacram. disp.5. sect.2. §.3. diff.1.n.21.* Diana *3.p.tr.4. resol.114.* Pro qua sententia citat Lugo Thomam Sanch. Filliuc. & Laymanom, dicitque bene citari pro eadem à Diana. Sed certè pro præsenti difficultate non citat Diana, nisi vnum solum Bonacinam *loco à nobis citato*, & bene; nam alij hoc expressè nullo modo docent.

Sed æquè probabiliter respondeo: non esse necessariò explicandum, quia quando indirectè, aut præter intentionem præbetur aliis scandalum, solùm contrahitur malitia specifica contra charitatem: non verò contra illam specialem virtutem, cui aduersatur peccatum, ad quod scandalizatus inducitur, vt docent Nauar. Suarez, Ægidius, & Salas, apud Lugum: ergo non erit necessum explicare speciem peccati, ad quod scandalizatus indirectè inducitur: & consequenter nec statum, aut qualitatem adstantium, qui moueri poterant ad affectus contra castitatem ex illa impudica

dica narratione. Sic Lugo *disp.16.à n.165.* & certè satis probabiliter.

Quæstio X.

An qui directè, & per se ad peccandum venialiter alterum induxit, peccet mortaliter, & teneatur circunstantiã inductionis confiteri?

Affirmant Vasquez 1.2. *q.73. art.8. disp.* 102. *c.7. num.23. & 24.* Ægidius 2.2. *disp.32. dub.5. n.51. pag. mihi* 593. & esse satis probabile ait Castro Palao *tom.1. disp.6. punct.2. n.3. & 4. pag.660.*

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter, sed venialiter tantum; & ideo non teneri necessariò circunstantiam inductionis explanare. Ratio est quia damnum ad quod induxit, in ratione damni spiritualis est leve. Sic Azor 1. *part. lib.4. c.20. q.3.* Bonac. *disp.2. de distinctione specifica peccator. q.4. punct.2. §. unico, proposit. 1. n.11.* & Molfesius *in Summ. 1. part. tract.8. c.10. n.42.* Sanchez *lib.1. Summ. c.6. n.10.* Reginaldus *lib.14. n.27.* Trullench *loc. cit. n.10.* & penes ipsum S. Thomas, Navarr. Suarez, Palao, Filliuc. & alij.

---

§. VI.

De Circunstantia, Cur.

Quæstio Prima.

Quid Denotatur per Circunstantiam, Cur?

Respondeo quod finis extrinsecus, propter quem medium aliquod eligitur: Seu motivum, quo respondere possimus interroganti, cur hoc fecerimus? Sic communiter omnes.

Quæstio II.

An quando medium malum eligitur propter finem malum, sit necessarium utrumque simul in Confessione explicare?

Respondeo: esse necessarium, si medium diversam in specie habeat malitiam à malitia finis, ut si quis furetur propter mœchiam. Secus esset dicendum, quando media solùm habent malitiam venialem, ut mendacia, aut verba otiosa; aut nullam, quia ex se sunt indifferentia, ut ire ad agrum: quia tunc non erit necessarium illa in confessione explicare. Et ita si quis mendacium officiosum ex fine fornicandi diceret, sufficiet ei, si in confessione explicet suum desiderium fornicandi; quia malitia mortalis, quæ est in tali desiderio, ipsamet in mendacium officiosum derivatur. Sic Sanchez *lib.1. Summ. c.5.* Suarez *tom.4. disp.22. sect.4. in Circunstantia Cur.* Ægidius *disp.7. dub.4. n.24.* Navar. *c.6. n.3.* Toler. *lib.3. c.7. n.3. & 4.* & omnes.

Quæstio III.

An quando finis non est de se malus, medium autem est malum, debeat explicari ipse finis, ut si quis omittat Missam propter studium, debeat explicare finem, nempe studium, an solum omissionem Missæ?

Affirmant Cajet. *in 1.2. q.88. art.5.* Zumel *q.7. art.5. disp.4.* & ex parte Sanchez *lib.1. Summ. c.7.* ubi ex Navarro docet hoc esse necessarium, quando ex inordinato affectu ad studium transgreditur præceptum. Quod & docet Fagundez *de prac. 2. lib.4. c.5. n.10.*

Sed probabiliùs respondeo, non teneri, sed sufficere, si dicat omissionem voluntariam Missæ. Quia hoc peccatum tantùm habet malitiam ex medio: ergo explicata ejus malitia, explicatur tota malitia peccati. Sic Suarez *disp.22. sect.4. n.11.* Vasquez *in 1.2. disp.93. c.3.* Henriquez *lib.2. c.5. n.7.* Bannes, Valentia, Azor, Hurtado, Medina, Tannerus, & alij, quos citat, & sequitur Diana *tom.1. tract.7. resol.13. & 61.* Lugo *disp.26. n.479.* & Castro Palao *tom.1. tract.2. disp.3. punct.3. n.14.* Bonacina *disp.2. de peccatis, q.4. punct.4. n.27.* & alij communiter.

Quæstio IV.

An quando finis solùm continet malitiam venialem, sit necessarium hanc circunstantiam fateri?

Affirmant Sylvest. *verb. Confessio, §.7.*

Sed probabiliùs negativè respondeo, quia talis confessio valida, & fructuosa est. Sic Diana 1. *part. tract.7. resol.21.* Sotus, quem citat, & sequitur Lopez 1. *part. c.14. pag.192.* Ægidius *disp.7. dub.3. n.14.* & communis.

Quæstio V.

An qui furatur propter fornicationem, sufficiat si in confessione dicat, Furatus sum, *& postea per alium actum:* Habui intentionem fornicandi?

Negant Sylvest. *ver. Confessio 1. q.10.* Cruz *in Sum. de Pœnit. q.3. dub.6. concl.1.* Megala & Nugnus *q.9. art.2. dub.2. pag.496. & dub.3. pag.505.* quos affert Diana *tract.7. cit. resol.23.* Ludovicus *quæst.1. de circunst. art.6. diff.1. pag.1072.* & Ledesma *c.19. pag. mihi 266.* asserentes: debere pœnitentem explicare simul medium, & finem, dicendo, Furatus sum propter fornicationem.

Sed probabiliùs respondeo, sufficere pœnitenti, si dicat, *furatus sum*, & postea subjungat, *habui intentionem fornicandi*, vel *fornicatus sum*. Quia qui confitetur furtum, & fornicationem, etiamsi non explicet, se unum ordinasse ad aliud, sufficienter explicat malitiam peccati, & statum suum; ergo ad nil aliud tenetur. Sic Angel. *ver. interrogatio, §.6.* Navarr. *c.6. n.2.* Petrus Fay *in addition. q.9. art.2. disp.11.* Diana *loc. cit.* & Ochagavia *tract.2. q.14. n.4.* necnon Gesualdus *1. part. Sum. tract.29. c.4. q.11. n.35.*

Quæstio VI.

An tactus, oscula, & amplexus præcedentes fornicationem, sint peccata numero distincta ab ipsa, & necessariò confitenda simul cum fornicatione?

Affirmat Marsilius *q.12. fol.572.* Et si sint actus exorbitantes ad majorem voluptatem inventi, idem docent Cano, & Medina, apud Henriquez *lib.5. c.5. n.5. lit. V.*

Sed probabiliùs respondeo, non esse; sed unum cum ipsa facere peccatum, ideoque non teneri pœnitentem illa explicare, sed fornicationem tantùm. Nam hac in confessione explicata, censentur explicata & alia. Secus verò est dicendum, si prædictos tactus impudicos non fuit secuta fornicatio, quia

tunc explicandi ſunt neceſſariò in confeſſione. Sic Vaſquez 1.2.*tom.* 1.*diſp.* 75.*c.* 2.*de pænit.q.*91.*art.*1. *dub.*5.*n.*33.Azor 1. *part.lib.*4.*c.*4.*q.*6.Ægid. *diſp.*7. *n.*56 Lopez 1.*part.c.*31.*pag.mih.* 179.Navar. *cap.*6. *n.*17. Henriquez *loc.cit.* Graſſius *lib.*1. *deciſ. cap.*20. *n.*13.*& ſeqq.* Suarez *tom.*4.*in* 3 *part.diſp.*22.*ſect.*5. *n.*26.Caſtro Palao *tom.*1.*tract.*2.*diſp.*3.*punct.*1.*n.*5. dicens, eſſe ferè omnium ſententiam. Felix *in Tentativa Complut.tract.*3.*c.*7.*diff.*3.*n.*4.& alij quos ſequitur Geſuald. *tract.*21. *c.*4.*n.*24.

QVÆSTIO VII.

An in caſu quo explicandi ſunt tactus, oſcula, &c. explicari debeat numerus eorum, an verò ſufficiat explicare tempus, aut numerum occaſionum?

RESpondeo ſufficere, quod explicetur numerus occaſionum, tacito numero tactuum turpiuni. Quia omnes tactus in tali caſu adunantur inter ſe, & ſunt unum peccatum moraliter, propter eundem finem ad quem (licèt non ſecutum) ordinantur. Vnde ſi quis per duas horas continuas in hujuſmodi rebus immoratus eſt, ſat erit ei ſi fateatur, ſe in una occaſione habuiſſe tactus impudicos. Nec oportet explicare partes, in quibus dicti tactus ſunt habiti; cùm omnes tendant ad fornicationem, ſolúmque differant penes magis, & minus. Excipiuntur tamen ab hac regula ſodomitici tactus, nam iſti cùm pertineant ad diſtinctam ſpeciem, explicandi ſunt in confeſſione. Sic Sanchez *lib.* 9. *de matrim. diſp.* 17. Sancius *diſp.*6.*n.*6. Hurtado *diſp.*9. *diff.*6. *in fine*, Trullench *lib.*6.*in Decalog.c.*7.*dub.*12.*n.*2. Caſtro Palao *tract.* 2.*de peccat. diſp.*3.*punct.*3.*n.*4. & 5.

QVÆSTIO VIII.

An ſaltem tactus, & oſcula quæ ipſam copulam conſequuntur, debeant explicari, tanquam diſtincta peccata à copula praecedenti?

AFfirmant Suarez *diſp.*22.*ſect.*3. *n.* 26. (*non* 2. *n.*8.*&* 9. ut citat Diana) Vaſquez *q.*91.*art.*1. *dub.*5.*n.*35. Ægid. *diſp.*17.*dub.*7. *num.*59. Hurtado *diſp.*9 *de Pænit.diff.*6. Thomas à Ieſu *in ſuo tribunali*, *c.*3. *pag.* 100. & alij, quia actus ſubſequentes non ſunt partes prioris actus conſummati, nec ex natura rei includuntur in illo: ergo debent in confeſſione explicari.

Sed probabiliùs reſpondeo, non debere neceſſariò explicari, ſed ſat eſſe ſi explicetur actus fornicationis. Quia cum eo conſtituunt dicti tactus unum numero peccatum. Nam cùm ſint circa ipſum actum fornicationis, verè ordinantur ad ipſum, tanquam ad ejus complementum, dummodo ex intentione peccantis denuo non ordinentur ad novam copulam: ergo explicato fornicationis actu principali, cenſentur præfati tactus explicati: ex quo jam conſtat ad rationem oppoſitæ ſententiæ. Sic Navarr. *in cap. conſideret, de pænitent. diſt.*5.*n.*46. *& in Manuali cap.*6. *n.*17.& Azor 1.*part.lib.*4.*c.*4.Zerola *in praxi de pænit. c.*12. *q.* 47. Archangelus *diſt.* 16. Salas *in* 1.2. *tom.*2.*tract.*13.*diſp.*5.*ſect.*8.*n.*91. Diana 1.*part.tract.* 7.*reſol.*42.Granados *in* 1.2.*controv.*6.*tract.*2. *diſp.*3. *n.*12.Fagundex *prac.*2.*lib.*3. *c.*4. *num.*4. Henriquez *lib.*5.*c.*3.*n.*5.*& in Gloſ.lit. V.* Lugo *diſp.* 16. *n.*534. *pag.*402. & Lorca apud Hurtadum, Trullench. *loc. cit.n.*23. Caſtro Palao *loc.cit. punct.* 1. *n.*3. Sancius *in ſelectis diſp.*6. *n.*3. addens, id eſſe verum etiamſi magna interceſſerit interruptio temporis inter copulam, & conſequentia ad illam, dummodo ad alia negotia, qui commiſit fornicationem, non ſe divertat, ſed in eodem ſtatu, & ſitu permaneat, detinens fœminam ad deoſculandum illam, & colloquendum; vel ſi fortè fœmina diſceſſit, ex utriuſque conventione expectet reditum ad iterum deoſculandum illam. Sic ille. Cujus additum non approbat Palao *loc.cit.* Tenet etiam noſtram ſententiam Felix *loco nuper q.*6. *cit.* & alij, quos ſequitur Geſuald. *loc. cit. n.*26. *pag. mihi* 203.

QVÆSTIO IX.

An delectatio ſaltem, aut gaudium de fornicatione habita, quæ ſtatim poſt copulam habetur ſint neceſſariò in confeſſione explicanda?

AFfirmant Suarez *dicta ſect.* 3. *n.*27. quia exiſtimat eſſe diſtinctum peccatum à copula.

Sed probabiliùs reſpondeo, non eſſe neceſſariò explicandam. Quia revera unum facit peccatum moraliter cum copula præcedenti; nec affert malitiam diverſam in ſpecie, cum in ipſo etiam actu copulæ fuerit delectatio de illa præſenti, quæ nullo modo differt in ſpecie à delectatione, quæ ſequitur ſtatim poſt copulam de illa præterita. Sic Lugo *loc.cit.num.* 553. dicens, de hoc nullum confeſſarium interrogare. Sanctius *loc.cit.* quem ſequi videtur Diana *loco citato*, & ante illos Navarr. *loc. cit.* & poſt illos Caſtro Palao *tom.*1.*tract.*2.*diſp.*3.*punct.*4.*n.*3. *ad* 3.

QVÆSTIO X.

An ſaltem ſi quis habuit tactus, & oſcula cum aliqua muliere, ſine intentione accedendi ad illam, ſi poſtea mutato animo in eadem occaſione accedat, teneatur non ſolùm copulam confiteri, verùm etiam tactus, & oſcula?

AFfirmant Archang. *diſt.*16.*pag.*169.*col.*2. per hæc verba: Si oſcula, & tactus non ad coïtum, ſed tantummodo ut homo delectaretur in eis, ordinarentur, profectò ſi hujuſmodi perſona mutatâ voluntate coïre intendat, aut reipſa coëat, etiam illa confitenda erunt, quia tunc plura peccata illic adſunt ex quo ad eundem finem, ſcilicet coïtus conſummationem, minimè ordinata fuerunt. Affirmant etiam Hurtado *diſp.*9.*de pænit.diff.* 6. Diana 4.*part.tract.*4. Miſcel.*reſol.*205.& noviſſimè contra me, ſine novo fundamento, *part.*9.*tract.*9. *reſol.*66. *q.*2. Lugo *diſp.* 16. *n.*556. & ante illos Vaſquez *q.*91. *dub.*5. *n.*27. aſſerentes teneri utrumque fateri.

Sed æquè probabiliter reſpondeo, non teneri, ſed ſat eſſe copulam cõfiteri. Quia licèt in dicto caſu deficiat finis operantis, propter cujus defectum non poſſunt tactus conjungi cum fornicatione, & efficere ex hac parte unum peccatum cum illa, tamen non deficit finis ipſius operis, tactus videlicet, ſeu medij, ratione cujus conjunctionis hæc omnia media inter ſe, & cum opere principali, quod poſtea ſequitur, unum conſtituunt peccatum in genere moris, & ideo non oportet in confeſſione explicari, quia explicata fornicatione, etiam ipſa explicata manent. Sic aliqui docti moderni conſulti.

QVÆSTIO XI.

An mulier quæ oppressa metu, vel fame gravi, consensit peccato carnali, teneatur hanc fateri circumstantiam?

Affirmant Sotus, & Bonav. quos refert Lopez 1. *part. c.* 29. *pag.* 159. & ex parte sequitur, dicens: teneri confiteri in casu tantum, quo de ea confessarius roget. Affirmat etiam Nugnus *q.* 9. *art.* 2. *dub.* 2. *pag.* 297. Philippus Faber *in* 4. *dist.* 17. *disp.* 24. *c.* 5. *n.* 23. Victoria *n.* 175. & Reginaldus *lib.* 6. *n.* 134.

Sed absolutè probabiliùs respondeo, non teneri (licèt licitè possit illam confiteri) etiamsi à confessario de illa circumstantia requisita fuerit, quia hæc circumstantia solùm minuit peccatum intra eandem speciem: ergo. Sic Palud. & Medina, apud Lopezium *loc. cit.* Navarr. & alij, quos citat, & sequitur Thomas à Iesu *c.* 3. *pag.* 104. Suarez *tom.* 4. *in* 3. *partem, disp.* 22. *sect.* 3. *n.* 16. & alij penes ipsum. Diana 5. *part. tract.* 14. *resol.* 85. Graffius *lib.* 1. *decis. c.* 20. *n.* 3. Archang. *dist.* 16. *pag.* 166. *col.* 1. & alij, de quo etiam egimus *suprà* §. 1. *quæst.* 5. & 6.

QVÆSTIO XII.

An quando quis peccat, aliàs non peccaturus, ex confidentia obtinendi jubileum, aut misericordiam Dei, quam habet de remissione obtinenda, debeat hanc circumstantiam Confidentiæ in confessione explicare?

Affirmat Abbas *in cap. transmissa, de eo qui cogn. consang. uxoris suæ.* D. Bonav. apud Navarr. *c.* 6. *n.* 3. Corduba *in summa, q.* 22. & alij.

Sed probabiliùs longè respondeo, non debere necessariò, quia talis circumstantia non mutat (licèt aggravet) speciem. Sic D. Thom. 2. 2. *q.* 21. *art.* 2. *ad* 3. Cajet. *ibidem*, Navar. *loc. cit.* Fagundez *prec.* 2. *lib.* 4. *c.* 5. *n.* 8. & 9. Diana *tract.* 7. *cit. resol.* 53. Coriolan. 1. *part. sect.* 3. *art.* 7. *pag.* 360. Lopez *c.* 34. *pag.* 194. Lugo *disp.* 16. *n.* 496. *pag.* 391. Thomas à Iesu *loc. cit. pag.* 108. Reginaldus *lib.* 6. *n.* 130. & alij.

---

§. VII.

De Circumstantia, Quomodo.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid denotatur per Circumstantiam, Quomodo?

Respondeo, quod malitia intensionis, seu durationis temporis contemptus, & consuetudinis peccati, &c. Sic communiter Doctores apud Fagundez *de prec.* 2. *lib.* 4. *c.* 5. *n.* 11.

QVÆSTIO II.

An circumstantia, seu modus intensionis, quo quis peccat, debeat necessariò explicari in Confessione?

Affirmare deberent omnes Auctores obligantes ad circumstantias notabiliter intra eandem speciem aggravantes explicandas. Sed non faciunt: Petrus Sotus dumtaxat, Suarez, & nonnulli alij hoc concedunt in casu, quo adsint effectus, & signa externa magnæ intensionis affectus interni.

Sed ego absolutè respondeo, non debere necessariò, quia certum est, hanc circumstantiam non variare speciem. Sufficiet ergo pœnitenti ipsum peccatum, quod mente, & corde patravit, confiteri in se. Sic etiam habet usus fidelium, etiam sapientium, & timoratæ conscientiæ, ut bene Hurtado *disp.* 9. *diff.* 4. Sic ipse, Henriquez, Ægid. Fagundez, Lugo, & omnes communiter. Legatur Vasquez *q.* 91. *art.* 1. *dub.* 2. *num.* 32.

QVÆSTIO III.

An si quis hominem occidat discerpendo postea cadaveris membra, extrahendo iecur, & similia, teneatur non solùm homicidium, sed etiam hanc circumstantiam explicare?

Negat Bonacina *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2. §. 3. *num.* 18. si talia committuntur ex odio, aut ex vindicta, non ex feritate.

Sed longè probabiliùs respondeo, teneri illam circumstantiam fateri, si non lucri gratiâ, sed ex odio, vindicta, aut feritate sic hominem occidat, quia hujusmodi circumstantia non est tantùm aggravans (ut vult Bonac.) sed mutans speciem, cum suprà peccatū injustitiæ, quod committitur in occisione, addatur circumstantia odij, si illum occidat ut inimicum, aut in vindictam: aut circumstantia sævitiæ, aut feritatis; si delectetur homo in vulneribus illatis, &c. Quæ circumstantiæ addunt specialem malitiam supra homicidium, ut docet D. Thom. 2. 2. *q.* 159 *art.* 2. & sic nostram responsionem docent ipse Sanctius, & Vasq. *loc. cit.* Suarez *tom.* 4. *disp.* 22. *sect.* 4. *num.* 12. Ægidius *disp.* 7. *dub.* 4. *n.* 4. Fagundez *pre.* 2. *lib.* 4. *c.* 5. *n.* 12. Filliuc. *tract.* 7. *n.* 90. & communis, quam tenet Palaus *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 9. *n.* 11.

QVÆSTIO IV.

An circumstantia durationis temporis in peccato sit necessariò confitenda?

Affirmant Sot. & Canus, quos affertuit Hurtado & Diana. Quibus addi possunt Henriquez *lib.* 5. *c.* 7. *n.* 5. Suarez *disp.* 22. *sect.* 4. *num.* 20. & Ægidius *tom.* 1. *disp.* 7. *dub.* 5. *num.* 5. quos refert, & sequitur Fagundez *part.* 2. *lib.* 4. *c.* 4. *n.* 11. Nugnus etiam *quæst.* 9. *art.* 1. *dub.* 2. *in fine.* Graffius *lib.* 1. *decis. c.* 20. *num.* 11. & novissimè Felix *in Tentativa Complut. tract.* 3. *cap.* 7. *diff.* 4. *n.* 6.

Sed probabiliùs respondeo: non esse saltem per se necessariò explicandam, quia tantum est circumstantia aggravans intra eandem speciem. Vnde si quis semel consensit in homicidium (v. g.) etiamsi hunc consensum per unum integrum diem continuaverit, sat erit ei in confessione dicere, Consensi semel in homicidium. Et si quis rem cum concubina per totam noctem habuit, sufficiet ei confiteri numerum fornicationum: neque tenebitur confiteri temporis durationem. Dixi, *saltem per se*, quia per accidens forsitan oportebit explicare durationem temporis, ut sic pœnitens eo modo, quo possit, manifester numerum peccatorum. Sic Navarrus *cap.* 6. *num.* 9. Vasquez *q.* 91. *art.* 1. *dub.* 3. *num.* 36. Hurtado *disp.* 6 *diff.* 4. Zerola *in praxi pœnit. cap.* 12. *quæst.* 15. Luysius *q.* 9. *de pœnit. art.* 1. *dub.* 1. *in fine, & dub.* 3. *in principio.* Diana 1. *p. tract.* 7. *resol.* 9. & 5. *p. tract.* 14. *resol.* 18. Sanctius *in selectis, disp.* 21. *num.* 13. Castro Palao *tom.* 1. *tract.* 2. *disp.* 1. *punct.* 4. *num.* 3. & *tom.* 4. *tract.* 23. *punct.* 8. *num.* 11. & alij.

QVÆSTIO

QVÆSTIO V.

An diuturnitas voluntariæ retentionis rei alienæ sit circumstantia in Confessione aperienda?

AFfirmant Tannerus 2. 2. *disp.* 4. *quæst.* 6. *dub.* 14. *n.* 417. & alij apud Dianam *tract.* 7. *cit. resol.* 58. quibus favet Navar. *in Man. c.* 17. *n.* 55. docens esse circunstantiam necessariò confitendam, eo quòd quoties utitur quis re aliena, vel renovat voluntatem non restituendi, vel advertit alienum possidere, tot distincta peccata committit.

Sed juxta nuper dicta, probabiliùs respondeo, non esse, saltem per se, necessariò confitendam. Quia ut sic tantùm est circunstantia aggravans. Sic Hurtado *disp.* 9. *diff.* 4. quem citat, & sequitur Diana *loc. cit.* Qui bene monet Confessarios, ut hanc doctrinam noteot, ut à multis liberentur scrupulis. Nam pœnitens (inquit) in Confessione satisfacit tantùm se accusando, non restituisse rem alienam. Neque interrogandus est de tempore, & diuturnitate retentionis, vel de numero peccatorum, quæ aliqui in tali diuturnitate committi putant, dummodo, ut diximus, rem proposuerit restituere, at postea mutato animo, determinavit ampliùs restitutionem non facere. Sic ille. Legantur etiam Henriquez *lib.* 5. *c.* 5. *n.* 5. Aragon 2. 2. *quæst.* 62. *art.* 5. *dub. circa* 2. *argum. dicto* 2. & Ovandus *in* 4. *dist.* 16. *proposit.* 23. Sed pro majori horum explicatione sit adhuc

QVÆSTIO VI.

An circunstantia interruptionis actus interni sit toties quoties in Confessione explicanda?

REspondeo affirmativè, quia interruptio moralis multiplicat peccata in actibus internis, sicut in externis, sed necessarium est fateri omnia peccata non solùm secundum speciem, verùm etiam secundum numerum diversa, ut *suprà disp.* 5. *q.* 5. est habitum: ergo necessarium erit circunstantiam interruptionis interni actus in confessione fateri. Sic communis sententia, & est certissima, & verissima. Intelligi tamen debet juxta doctrinam sæpè traditam præcipuè *disp.* 5. *citata, q.* 11. 12. & 13.

Sed ut præcedens quæstio undequaque resoluta maneat, operæpretium duxi hic quærere, quando, aut qua ratione actus internus voluntatis interrumpatur? In qua difficultate varij sunt modi dicendi.

In primis Cano *in Relect. de pœnit. part.* 5. §. *Et per hoc*, existimat actum expressum voluntatis solùm interrumpi per actum contrarium. Itaque secundùm hanc sententiam tantùm, & toties fit diversum numero peccatum in eadem specie, quoties interrumpipitur voluntas illius per contrarium actum, & post hunc ad priorem reditur. Canum sequuntur Ioan. de Cruce *in sum. part.* 2. *de pœnit. q.* 1. *dub.* 6. ubi sic ait: Si juxta aliquod tempus renovasti plures cogitationes intercisas, per cessationem, somnum, aut aliam occupationem, non teneris explicare singulas renovationes, cum omnes illæ censeantur unum peccatum in genere moris, etsi materialiter multiplicentur; sat est enim explicare tunc tempus illarum cogitationum: secus si illæ cogitationes interrumpantur per actum contrarium. Sic ille. Petrus Fay *id add. ad* 3. *part. q.* 9. *art.* 1. *disp.* 5. *ad* 4. Pitigian. *in* 4. *dist.* 17. *art.* 5. Homobonus *de exam. Eccl. p.* 1. *tract.* 5. *cap.* 13. *q.* 83. Felix *in Tentativa Complut. tract.* 3. *c.* 7. *diff.* 4. quorum sententiam probabilem judicat Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 91.

Secundus modus dicendi est Vincentij Filliucij *tract.* 21. *c.* 8. *n.* 305. ubi docet actum internum voluntatis non solùm per contrarium actum, verùm etiam per voluntariam cessationem ab illo actu interno interrumpi. Vnde juxta hunc modum dicendi, si quis voluntariè nolit ampliùs cogitare de prava aliqua cogitatione, & applicet se liberè ad alia, & postea ad idem objectum volitum cogitatione redeat, verè multiplicabit actum internum, & consequenter peccatum. Ita Filliuc. In quo sensu explicat Canum.

Tertius modus dicendi est aliorum asserentium: actum internum voluntatis non solùm per contrarium actum, & cessationem liberam voluntariam ab illo interrumpi, sed etiam per quamcunque cessationem involuntariam, sive hæc cessatio jam accidat per naturalem inadvertentiam, oblivionem, aut distractionem ad alia, sive per somnum, aut aliud negotium. Vnde juxta hunc modum dicendi, qui pergit ut occidat inimicum, si ad alia distrahatur, vel dormiat, vel obliviscatur inimici, & postea repetat voluntatem, novum peccatum committeret. Sic Vasq. 1. 2. *disp.* 75. *c.* 2. & 3. *part. q.* 91. *art.* 1. *dub.* 5. *n.* 10. Nugous *in add. q.* 9. *art.* 2. *dub.* 1. Diana *loc. cit.* & alij.

Quartus denique modus dicendi est aliorum docentium, quod licèt actus internus voluntatis quolibet ex dictis modis sufficienter interrumpatur; nempe vel per contrariam voluntatem, vel per cessationem, sive voluntariam, sive involuntariam, tamen ultra hoc requiritur, quod cessatio ab illo actu sit, non quæcumque, sed magna, unius videlicet diei, ut ait Ochagavia, vel saltem dimidiæ horæ, ut ait Fagundez. Itaque secundùm hunc modum dicendi, si quis intra diem integrum, aut saltem dimidiam horam repetat millies propositum fornicandi, vel non restituendi, non censebitur de novo peccare, nisi aliàs retractet illud propositum per pœnitentiam, aut actum contrarium, & iterum renovet redeundo ad idem propositum fornicandi, aut non restituendi. Sic Ochag. *tract.* 2. *de Confess. q.* 15. Fagundez *lib.* 3. *c.* 5. *n.* 14. & 15. Navarr. *c.* 6. *n.* 18. §. *Infertur octavò*, Rebellus 1. *part. lib.* 2. *q.* 17. *sect.* 2. *num.* 9. & alij penes ipsum.

Quid ego in tanta sententiarum diversitate sentiam, jam dicam. Dico ergo, omnes prædictos dicendi modos esse probabiles, sed mihi probabilior Cani, modo explicato per Filliucium.

QVÆSTIO VII.

An qui decem (v.g.) vicibus surripuit quantitatem mille aureorum, teneatur explicare in confessione numerum actionum quibus tantam quantitatem furatus est?

NEgant aliqui Moderni, quos suppresso nomine refert Petrus de Ledesma, *c.* 16. *de pœnit. dub.* 1. *post* 3. *concl.* existimantes, in tali casu sufficere explicare quantitatem sublatam dicendo: Surripui quantitatem mille aureorum.

Sed certissimè respondeo, teneri explicare & quantitatem præfatam, & numerum actionum, quibus illam furatus est. Sic tenet, & probat Petrus de Ledesma per hæc verba: [A esta duda se responde, que sin duda ninguna este tal ha de declarar en sa confession las vezes que hurtò, y el numero de los pecados mortales que hizo. Y de otra manera no se confessa bien. Esta es comun sentencia de los Doctores en el lugar citado. La razon es clara, porque diversa malicia es multiplicar los hurtos acerca de aquella notable materia de mil ducados, que cometer un hurto, que sea equivalente à todos aquellos; luego se ha de declarar en la confession. Que sea distincta malicia, se vé claramente, porque un hurto acerca de la misme

cantidad,

cantidad, nunca tiene tanta malicia, ni intensiua, ni extensiuá como muchos hurtos multiplicados acerca de la misma quantidad, y assi es necessario dezirlo al confessor, para que iuzgue bien.] Sic ille. Legantur dicta à nobis *q.* 11. 12. & 13. *disp.* 5. vbi habes, in aliquo casu posse sustineri primam sententiam.

QVÆSTIO VIII.

An qui per noctem cum eadem bis, ter, aut amplius copulam habuit, teneatur necessariò explicare numeram fornicationum?

NEgat Zanardus *in director. Confessarior. part.* 1. *de Sacram. Pœnit. cap.* 18. dicens: Sufficere ei, si dicat, Fui cum meretrice tota nocte, & feci quoad potui, dummodo non habuerit interruptionem mentis, vel operis. Negat & Archangelus Rubeus *dist.* 16. *pag. mihi* 169. *col.* 2. per hæc verba: Agnosceus mulierem tribus, aut quatuor vicibus in vna nocte, non tenebitur confiteri numerum illorum actuum, sed sufficiet ei vt dicat, se vna nocte habuisse rem cum muliere. Ratio est, iuxtà superiora, quoniã actus illi, quamuis si absolutè considerentur, vnus non sit via ad alterum, tamen omnes simul accepti ad vnum finem ordinantur, qui est tota nocte ea potiri muliere, ac per consequens in genere moralium (cum vnumquodque à suo fine denominari iustum sit) tantummodo vnum peccatum, & non plura, aderit. At si quis intenderet solùm vna vice potiri muliere, proculdubio si post primum actum de nouo deliberaret, ibi plura peccata adessent, & consequenter ea distinctè explicare teneretur. Sic ille. Cuius sententia sic explicata, an probabilis sit, iudicarunt aliqui, quos consului.

Ego tamen certissimè respondeo: Teneri, quia omnes, & singulæ copulæ sunt distincta peccata numero, cùm singulæ sint actiones completæ, & totales, nec vna ordinetur ad aliam, vt simul faciat vnum cum illa. Sic Diana 3. *p. tr.* 4. *ref.* 67. Lugo *disp.* 163. *punct.* 1. *in fine*, vbi sic ait: Vnum tamen est omnino indubitatum apud omnes, coitum vnum non esse viam ad alium, ac proinde etiamsi mox post alium sequatur, necessariò est peccatum distinctum in confessiune manifestandum. Sic Castro, & Gesuald. 1. *p. Sum. tract.* 21. *cap.* 4. *n.* 19.

QVÆSTIO IX.

An circumstantia contemptus sit necessariò explicanda in Confessione?

AFfirmant absolutè Suarez *de legibus lib.* 3. *c.* 28. *n.* 24. & *de pœnit. disp.* 23. *sect.* 4. *in Circumstantia Quando.* Navar. *c.* 6. *n.* 6. Fagundez *prae.* 2. *lib.* 4. *c.* 5. *n.* 13. & P. Ledesma *in sum. c.* 19. *de pœnit. post* 6. *concl.* & alij.

Sed clariùs sub distinctione respondeo, esse quidem necessariò explicandam, quando contemptus est de re gravi, non verò quando est de re levi. Quia in hoc casu solùm adest peccatum veniale: Nam qui contemnit legislatorem, ejusque præcepta, non absolutè, sed quatenus sunt de re levi, veluti in silentio servando, non graviter, sed leviter peccat. Sic Cajetanus *v. contemptus*, Sanchez *lib.* 4. *Summæ, c.* 5. *n.* 12. & 13. Lessius *lib.* 2. *c.* 46. *dub.* 6. *n.* 45. & 46. & alij apud ipsos, Medina, Valentia, & Armilla, quos citat, & sequitur Diana 3. *part. tract.* 6. *Miscel. resol.* 72.

QVÆSTIO X.

An si quis ex Indignatione nolit obedire Prælato, debeat circunstantiam indignationis fateri?

REspondeo: debere, si indignatio est mortalis, idest si in re graui, & ex graui indignatione nolit obedire. Nam tunc præter transgressionem præcepti, verè incurreret circunstantiam nouam mortalis indignationis. Secus verò est dicendum, si indignatio est leuis, eo quòd in re leui, & leui indignatione non vult obedire superiori, ne ipsum in tali re solatio afficiat, quia tunc tantùm erit peccatum veniale. Sic Sanchez, Lessius, & Diana *loc. cit.*

QVÆSTIO XI.

An Religiosus qui violat præceptum formale Prælati, contrahat duplicem malitiam specificam in confessione explicandam, alteram contra votum obedientiæ, & alteram contra præceptum, & obedientiam debitam Prælato.

AFfirmant Vasquez *in* 1. 2. *disp.* 98. *c.* 4. *n.* 7. Salas *tom.* 2. *in* 1. 2. *tract.* 13. *disp.* 3. *sect.* 2. *n.* 26. Villalobos *tr.* 9. *diff.* 36. *n.* 14. Layman *lib.* 4. *tr.* 5. *c.* 9. *num.* 6. Tannerus *in* 1. 2. *disp.* 4. *q.* 2. Zumel *q.* 72. *art.* 6. *dub.* 2. Castro Palao *tom.* 1. *tr.* 2. *disp.* 3. *punct.* 3. *n.* 12. Lugo *disp.* 16. *n.* 171. *pag.* 336. & alij, & est probabilis sententia.

Sed non minus probabiliter respondeo: non contrahere nisi vnicam malitiam contra Religionem, aut votum. Secus esset dicendum, si aliàs vellet Prælatus vtraque potestate vti, & vtroque modo obligare subditum (quod de facto communiter non vult, nisi solùm obligare ex voto,) tunc enim subditus absque dubio contraheret vtramque malitiam, & vtramque teneretur in confessione explicare. Sic Thomas Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 11. *n.* 25. Sotus *lib.* 7. *de iustitia, quæst.* 2. *art.* 3. *ad* 1. P. de Ledesma *in Sum. de Pœnit. c.* 19. *post* 6. *concl. pag. mihi* 632. & apud ipsum Caiet. *in* 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 5. *ad* 3. Diana 1. *p. tract.* 7. *resol.* 26. & 3. *p. tr.* 4. *resol.* 67. & Anton. Perez apud ipsum. Citat etiam Lugo pro nostra sententia Suarium *tom.* 5. *de Relig. lib.* 10. *cap.* 6. (sed hic pro contraria refertur à Diana *loc. cit.*) Tenet etiam Ludouicus *q.* 1. *art.* 4. *diff.* 7. *pag.* 1070.

QVÆSTIO XII.

An si duo superiores eandem rem subdito sub præcepto prohibeant, bis peccet non obediendo?

AFfirmat Ægid. *disp.* 7. *de Sacram. dub.* 6. *n.* 46. eo quòd tunc subditus faciat contra duo præcepta distincta. Affirmat etiam Fagundez *prec.* 1. *lib* 4. *c.* 5. *num. ultimo*, casu quo obedientiæ transgressio sit nociva duobus, ut si unus superior prohibeat mihi aliquam actionem, quia est nociva, aut scandalosa Paulo, & postea alius superior eandemmet actionem mihi prohibeat sub alio præcepto; quia videt esse nocivam, & scandalosam Petro. Stephanum Fagundez sequitur Hurtado *disp.* 9. *diff.* 4.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare bis, sed semel tantum, quia licèt subditus faciat tunc contra duo præcepta formalia, sunt tamen circa eandem rem & sub eodem motiuo. Quod autem sit nociua multis actio prohibita, nihil refert ad hoc quod dicamus committere duo numero peccata: sicut non committit, qui duos vnico ictu percutit, vt suprà est habitum. Sic Vasquez 1. 2. *disp.* 98. quem citat, & sequitur Lugo *disp.* 16. *n.* 99. Ludouicus *loc. cit.* & Castro Palao

tom.

tom.1.tr.1.disp.3.punct.1.n.2. & penes ipsum Azor. *tom.1.lib.4.cap.1.quæst.1.* Salas *1.2.tract.13.disp.3.sect.9.n.9.* Bonacina *disp.2. de peccatis,q.5. punct.3. num.5.10.& seqq.*& communis.

QVÆSTIO XIII.

An circunstantia iniuriæ,vel damni commissi in Dominum,Patrem,vel Benefactorem,sit in confessione explicanda?

Affirmant Lopez 1.*p.c.29.pag.*165. & Corduba *in Sum.q.*74. in casu quo dicta crimina in damnum notabile, iniuriam insignem,& in irreuerentiam magnam illorum machinarentur.

Sed absolutè probabiliùs respondeo: id esse verum loquendo solùm de iniuria facta Parentibus, quia cùm hoc peccatum sit contra pietatem,& reuerentiam paternam, non solùm aggrauat notabiliter, verùm mutat speciem. Sic Henriquez *lib.5.c.6.n.3.* Nauar.*c.14.n.*11. Azor,Toletus, Syluest.& Tabiena, quos citat, & sequitur Fagundez *præc.2. lib.4.cap.3. n.24.*Petrus de Ledesma *de pœnit.c.19.pag.mihi* 264.

QVÆSTIO XIV.

An sit necessariò explicandum in Confessione, an peccatum scienter,an potiùs ex ignorantia culpabili admissum sit?

Affirmant, esse necessarium explicare,peccatum fuisse scienter admissum, Adrianus *quæst.4. de Confessione,2.part. illius,vers.Si fortè obiicias.* Medina *C.de confession.q.de Circunstantiis mutant.speciem,* Angelus *c.7.moral.institution.*Nugnus *q.8.art.2.dub.2. pag.497.*

Sed probabiliùs respondeo: non esse necessarium, quia peccata commissa ex scientia, vel ignorantia, eiusdem speciei, & rationis sunt. Siue enim Missam omittas scienter, siue ex ignorantia præcepti,cùm tamen aduerteres debitum inquirendi, peccatum habet malitiam eiusdem speciei. Verum est,quod in ordine ad censuras Ecclesiasticas id aliquando necessarium est explicare, quippe ab illis sæpe ignorantia excusat. Sicut etiam est explicanda quando ignorantia ita minuit peccatum, vt ex mortali efficiatur veniale. Sic Nauarr.*c.consideret,in principio,n.64. & sequent.* Suar.*tom.4.disp.22.sect.4.n.14.*Vasq. *in 1.2.disp.*1 t. Salas *2.tom.in 1.2.tr.13.disp.8.sect.8.*Sanchez *lib.1. sum.c.17.n.15.22.& 23.* Valentia *tom.2.disp.6. q.3. punct.3.*G.Hurtado *disp.5.de peccatis,diff.4.*Diana *3. p.tr.4.resol.*140.Lugo *disp.16.n.*282.& alij.

QVÆSTIO XV.

An fatenda sit circunstantia peccati ex ignorantia affectata commissi?

Affirmant Sanchez *loc.cit.* etiam casu quo talis ignorantia affectata sit ad finem solum liberiùs peccandi,& Nugnus *loc.cit.*

Sed clariùs respondeo: non esse fatendam necessariò,modò dicta ignorantia solùm fuerit affectata ad finem liberiùs peccandi,ne videlicet notitia certa præcepti remoueat à peccato, quia nec mutat speciem, nec adhuc notabiliter aggrauat,potius enim est violare præceptum notum, quàm nolle illud cognoscere, vt sine remorsu violetur, quia plus reuerentiæ ac timoris ostenditur in secundo casu, quàm in primo. Secus tamen dicendum est,si ob ignorantiam pœnitens exponeretur periculo peccandi in alia specie, vt si vellet cum fœmina coi gressum habere,& affectaret ignorare (id est,nesciret) quænam illa esset; quia tunc exponeretur periculo incestus, adulterij, vel sacrilegij,&c.Et ideo illam circunstantiam ignorantiæ tenetur fateri.Sic Lugo *disp.*11.*n.*183. Citant etiam pro hac sententia Sanchez, & Diana *loc. cit.* Martinum Navarrum *in Man.c.6.n.*12. Sed certè bene, quia ibi nec ullum verbum de hac re habet,imò nec alibi hoc expressè docet: nam in *c.*23.*n.* 45. solùm dicit hanc circunstantiam augere peccatum ob circunstantiam mali desiderij, quia scilicet vult peccator ignorare,quod scire tenetur, ut liberius peccet. Et idem docet *in cap.consideret,cit.dist.5.n.87.*

QVÆSTIO XVI.

An qui falsò putavit alicui peccato esse annexã excommunicationem,teneatur fateri Circunstantiam excommunicationis existimatæ?

Affirmant communiter Doctores, non quia incurrerit pœnitens eam,sed quia conscientia erronea reducitur ad peccatum,& materiam ipsius præcepti.Sic Henriquez,Sanchez,Azor, Navarr. Salas, & alij, quos citat,& sequitur Fagundez *præc.2.lib.4. c.1.n.10.*

Sed probabiliùs respondeo: Non teneri,sed sufficere confiteri peccatum cui annexam esse excommunicationem putavit, ut constabit ex dicendis *infrà* §.8.*q.*22. & 23.

QVÆSTIO XVII.

An qui violavit jejunium putans,sed falsò,esse vigiliam, debeat explicare se violasse jejunium cum conscientia erronea?

Affirmant Navar.*c.6.n.*14.& Adrian. *in 4.q.4. de Confessione.*Citat etiam Diana pro hac parte Valentiam *tom.4.disp.7. q.*11.*punct.*1. & bene, quia illam docet *columna mihi* 1648.*vers.Quamquam Ioan. Medina.* Citant etiam illum pro opposita Sanchez *lib.1.sum.c.*11.*n.*5.& ex illo Lugo *disp.16.n.*498. & bene etiam, quia reveta id priùs docuerat 1.2.*disp.*2. *q.*14.*punct.*4. *ante quæstium* 3.

Sed probabiliùs respondeo, non debere necessariò, sed sufficere, si dicat: Violavi jejunium. Quia idemmet in specie peccatum commisit, ac si verè esset obligatio jejunandi.Vnde puer qui falsò putat,se teneri ad jejunium,& non jejunat,committit peccatum ejusdem speciei cum eo, quod committit adolescens obligatus ad jejunandum. Sic Sanchez, & Lugo *locis citatis*,& apud ipsos Sayrus *in Clavi regia lib.*1.*c.*4.*n.*21.& Salas *in* 1.2.*tract.*8.*disp.unica, sect.* 3.*n.*18.& 23.Diana *tract.*4.3.*part.resol.*162.Suarez *disp.*22.*sect.*4. Legatur Lugo *loc.cit.* qui de hac difficultate, sicut de aliis, optimè disserit.

QVÆSTIO XVIII.

An qui commisit aliquod peccatum,cujus periculo priùs se exposuit, teneatur utrumque explicare dicendo: Exposui me periculo, & in ipso superatus sum?

Affirmate tenentur,si consequenter loqui velint, Fabrus *in 4. dist.14. q.2. disp.18.c.3. n.68.*& Sanctius *disp.*21.*n.*10. ut ex dicendis *q.seq.* notescet.

Sed longè probabiliùs respondeo, non teneri utrumque explicare, sed sat erit explicare peccatum principale commissum, cujus periculo se exposuit, dummodo inter periculum, & peccatum subsequens

non

non intercedat talis, & tanta mora, quæ sufficiat ad distinguendum vnum peccatum ab alio. Ratio est, quia exponere se periculo, & peccatum, cuius periculo exponitur, non differunt specie: ergo si aliunde moraliter coniunguntur ad faciendum vnum, & idem peccatum moraliter, non est vnde debeat pœnitens explicare in particulari periculum cui se exposuit, cùm nihil aliud fuerit, quàm quædam voluntas indirectâ peccati sequentis, quæ facit vnum cum ipso peccato secuto. Sic Lugo in propriis terminis *disp. 16. n. 511. pag. 394.* Bonac. *disp. 5. q. 5. sect. 4. punct. 2. §. 3. diff. 1. n. 7.* Diana *1. p. tr. 7. resol. 4.* qui pro hac parte citat Thomam Sanch. *lib. 1. Decal. c. 8. n. 4.* & Suarium ex illo, qui tamen in terminis id nullo modo dicunt, licèt aliàs ex eorum doctrina haud obscurè colligatur.

QVÆSTIO XIX.

An qui tempore grauis tentationis omittit orare & tentationi succumbit, committat duplex peccatum necessariò confitendum, alterum contra religionem, alterum contra castitatem?

Affirmat Fabrus, & Sancius *locis citatis.*

Sed probabiliùs respondeo: non committere nisi vnicum peccatum contra Castitatem, quia vt constat ex nuper dictis, obligatio orandi tunc non est alia distincta ab illa, quâ homo tenetur vitare peccatum carnis, cùm obligatio orandi tunc non obliget per se, sed per accidens, vt ipsemet Sancius fatetur: ergo omissio orandi non est peccatum distinctum à peccato illo, quod per orationem vitari debebat. Sic Lugo, Diana *loc. cit.* & Villal. *tom. 1. tr. 14. diffic. 24. n. 3.*

QVÆSTIO XX

An consuetudo peccandi sit circumstantia necessariò in Confessione aperienda?

Affirmat Henriquez *lib. 5. cap. 8. n. 1.* qui pro hac sententia citat D. Anton. Tabienam, Rosellam, Syluestrum, Sotum. Fagundez *præc. 2. lib. 4. c. 4. n. 7.* qui citat Suarium pro se *in tom. 4. disp. 21. sect. 4. n. 15.* sed malè, cùm oppositum doceat. Citat etiam pro hac parte Sancius Patrem Gabrielem Vasq. *de pœnit. q. 91. art. 1. dub. 3.* sed immeritò etiam, cùm oppositum sustineat. Vincentius Candidus *tom. 1. disquis. 14. art. 23. dub. 48.* qui etiam citat Suarium pro se.

Probabiliùs ergo respondeo: non esse necessariò confitendam, quia peccata præterita non addunt peccato hodierno nouam aliquam circumstantiam specie diuersam: ergo. Sic Bonac. *de Sacram. disp. 5. quæst. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 3. n. 2.* qui citat pro nostra sententia Suarium, Reginaldum, & Zerolam, & bene. Diana *1. p. tr. 7. resol. 15.* & Lugo *disp. 16. n. 201.* qui (& meritò) citat Vasquium *loc. cit.* pro nostra parte, Sà *verb. Confess. n. 23.* Sancius *disp. 9. à n. 6.* & alij plures, quos sequitur Palao *tom. 4. tr. 23. punct. 9. n. 11.* & penes illum Canus *relect. de pœnit. part. 5.* Suarez, Sà, & Vasquez *locis citatis.*

QVÆSTIO XXI.

An saltem teneatur pœnitens confiteri consuetudinem peccandi, si à Confessario de illa interrogetur?

Affirmant Diana *loc. cit. resol. 15.* & clariùs *resol. 55.* Vasq. Henriq. Regin. & alij apud ipsum, Candid. *loc. cit.* & Sylu. apud ipsum. Eandem sententiam iterum contra me tenet Diana *p. 9. tract. 9. resolut. 66. in fine*, addens contrariam opinionem à sacra Congregatione indicis fuisse deletam ab operibus Sancij.

Sed probabiliter respondeo: adhuc in hoc casu non teneri, si alias pœnitens verè sit dispositus, quia pœnitens non tenetur (vt vidimus) talem consuetudinem confiteri: ergo nec Confessarius habet ius ad hoc interrogandum: Sic Sancius *disp. 6. cit. à num. 6.* De quo adhuc *infrà, quæst. vltima huius disputationis*, vbi inuenies plures Authores pro hac parte citatos, quos noluit videre Diana, vt me solum contrarium haberet.

QVÆSTIO XXII.

An qui transgreditur aliquod præceptum, resistendo simul vehementissimæ inspirationi diuinæ, teneatur eam circumstantiam explicare?

Affirmare possent, qui obligant ad confitendas circumstantias aggrauantes.

Sed certissimè, iuxta nostram respondeo: non teneri, quia illa circumstantia non mutat speciem. Sic Sancius *disp. 7. n. 11.* & Lugo *disp. 16. n. 514. pag. 395.*

§. VIII.

De Circumstantia, Quando.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid denotatur per circumstantiam, Quando?

Respondeo: quod vel tempus, in quo fit peccatum: & multorum præceptorum eiusdem, aut diuersæ rationis, & speciei occursus. Sic explicat Fagundez *precept. 1. lib. 4. cap. 5. num. 19.* & communis.

QVÆSTIO II.

An circumstantia diei festi, in quo fit aliquod peccatum, vt iuramentum, fornicatio, furtum, &c. sit necessariò in confessione explicanda?

Affirmant Alex. Lyra, Anton. Angel. Adrian. & alij vsque 16. Doctores, quos refert Fagund. *prec. 1. lib. 1. c. 7. n. 1. & prec. 2. lib. 4. c. 5. n. 20.* & Lugo *disp. 16. n. 515. pag. 395.*

Sed probabiliùs respondeo, non esse, quia non mutat grauiter speciem peccati. Præceptum namque de die festo seruando non obligat specialiter ad non peccandum in illo, sed solùm ad non exercenda opera seruilia, & ad non omittendum sacrum. Licèt enim peccatum sit opus seruile spirituale, non tamen corporale, vt intelligit præceptum. Sic Vasquez *quæst. 91. artic. 1. dub. 4.* Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 2. cap. 18. num. 3.* Viualdus, Ægidius, Henriquez, Nauarrus, Sotus, & Victoria, quos citat, & sequitur Fagundez *loc. cit.* P. Ledesma, Nuñus, Bonacina, & alij, quos refert, & sequitur Diana *1. parte, tract. 7. resolut. 32.* Caietan. Cano, & Medina, & alij quos affert, & sequitur Lugo *loc. cit.* Arcbangelus *disp. 16. pag. 109.* Luysius *quæst. 9. de pœnit. art. 2. dub. 3.* Binsfeldius *2. p. Enchirid. cap. 3. §. 9. pag. 181.* & Thomas à Iesu *cap. 3. pag. 107.* Candidus *disquisit. 24. art. 23. dubit. 42.* Trulleuch *lib. 6. in Decalog. cap. 1. dubit. 7. num. 11.* Hurtado *disp. 9. difficult. 4.* & alij quamplores, & penes ipsos Graffius *lib. 1. decis. cap. 20. n. 5.* & communis.

QVÆSTIO III.

An si quis in die Iovis, aut Veneris sanctæ aliquod peccatum, præcipuè carnale committat, teneatur hanc circumstantiam confiteri?

Affirmant Medina *in sum lib.1.c.9.§.1.& in 1.2. quæst.7.art.3.* Pitigian. *in 3.dispu.17.q.unica, art.5.* Rodriguez *in sum.cap.53.num.12.* Llamas *3.p. cap 8.§.14.* Quos omnes affert Diana *loc.cit.* Lopez *1. parte, cap.34.pag.195.* Binsfeldius *loc.cit.* & Gregor. Martinez *in 1.2.q.7.art.3.pag.mihi 531.* addens ideo esse dicendum secundum graves Doctores, si hujusmodi peccata fiant in die Natiuitatis, & Resurrectionis Domini.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri (nisi aliàs peccatum fiat in contemptum diei sacri, aut ex industria, aut profanetur dies sacra,) quia licèt peccata facta in die festo aliqualiter opponantur reverentiæ debitæ tali diei, sed non graviter. Sic Henriq. *lib.5. cap.6.n.6.* Suarez *loc.cit.c.18.n.10.* Fagundez *præc.2. lib.4.c.5.n.20.* Filliucius *tract.21.c.9.n.347.* Diana *tract.7.cit.resf.32.* Lugo *disp.16.n.520.& 523.pag. 396.* Trull. *loc.cit.* per hæc verba. Hoc autem pro certo habe, delictum carnale patrare in die festo, etiam in die Iovis Sancti, vel eo die quo quis ad confessionem vel communionem accessit, non esse circumstantiam mutantem speciem; imò nec ita aggravantem, ut sit necessariò in confessione manifestanda.

QVÆSTIO IV.

An saltem, si aliquis aliquod peccatum commisit in die qua Eucharistiam sacram sumpsit, teneatur hanc temporis circumstantiam fateri?

Affirmant Martinez, Binsfeldius, & Medina *locis citatis*, & nonnulli alii apud Dianam *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, regulariter saltem loquendo, quia aliàs Sacerdos qui quotidie celebrat, deberet in singulis peccatis explicare illam circumstantiam missæ celebratæ illo die, quod nemo facit. Sic Homobonus, quem citat, & sequitur Dian. *1. parte, tr.7.resol.32.* Trullench *loc.cit.* & Lugo *loc.cit. n.523.* qui tamen addit, posse aliquod peccatum contrahere malitiam grauem explicandam necessariò, vt si quis in die Veneris Sanctæ ludos prohibitos, aut comœdias vellet exhibere, aut si quis ab ipso Altari, in quo celebrauit, iter immediatè ad peccandum cum concubina, nam in his casibus verè committeret grauissimam irreuerentiam contra Sacratissimum diem Veneris Sancti, & diuinum Eucharistiæ Sacramentum. Tenent etiam nostram sententiam Henriquez *lib.5.c.6.* Vasq. *in 3.p.tom.4.q.9. art.1.dub.4.n.24.* Gesualdus *1.p.sum.tr.19.c.4.in fine*, & alij.

QVÆSTIO V.

An qui omittit Missam, aut operatur in die Dominica, qua occurrit festum alicuius Sancti, aut violat ieiunium in Quadragesima, qua occurrit vigilia alicuius Sancti, dupliciter peccet, & teneatur hanc circumstantiam explicare?

Affirmant Nauar. *in Man.c.11.n.4.* Regin. *lib.9. n.129.* Ægid. *disp.7.dub.6.n.47.* Tanner. Homobonus, Lopez, Fabrus, & Rodriguez, quos affert Diana *1. parte, tract.7. resolut.12.* quia existimant, quamcunque distinctionem præceptorum sufficere ad distinctionem specificam, vel numericam peccati.

Sed probabiliùs respondeo: nec dupliciter peccare, nec teneri in confessione explicare illam circumstantiam duplicis tituli ad ieiunandum, &c. Sed sat erit dicere, Violaui ieiunium præceptum: Non audioi sacrum in die festo, &c. quia vtrumque præceptum tendit ad eandem honestatem formalem, nempe ad honestatem religionis in die festo, & ad honestatem temperantiæ in ieiunio: ergo vtrumque præceptum relinquit peccatum intra eandem speciem: ergo, &c. Sic Vasq. *q.91.art.1.dub.4.n.9.& 1.2.q.72. art.6. disp.98.art.8.* Suarez *disp.22.sect.4.* Sanch. *lib.9. de mat.disp.15.n.6.* Sancius *disp.11.n.7.* Montesinos *in 1.2.tom.2.disp.4.q.4.n.69.& disp.5.q.4.n.47.* Diana, & Luysius *locis cit.* Hurtado *disp.9.diff.4.* Lugo *disput.16.n.157.pag.350.* Fagundez *præc.2.lib.4.c.5. n.21.* & P. Cornejo *in 1.2.tr.7.disp.5.dub.8.pag.846.* Ochag. *q.14.cit.n.19.* Ludouicus *q.1.art.4.dub.6.pag. 1069.* Bonac. *disp.5.q.5.sect.5.punct.2.§.3.diffic.3.n.4.* Molfesius *tr.8.c.7.n.21.pag.mihi 549.* post Henriquez *lib.5.c.5.* Castro Palao *tom.1.tr.2.disp.3.punct.1. n.2.& 3.pag.mihi 102.* Salas *1.1.tr.13.disp.3.sect.2. n.17.& 19.* & penes ipsum Herrera, Azor, Zumel, & Sayrus, & communis.

QVÆSTIO VI.

An si quis violet votum, aut iuramentum quod pluries emisit, & renouauit, teneatur circumstantiam repetitionis voti in Confessione explicare?

Respondeo: non teneri, quia vnum solum committit peccatum. Ratio est, quia primum votum, aut primum iuramentum est, quod obligationem inducit: cæteræ repetitiones, aut renouationes nullo modo, cùm tantùm primum renouent, & confirment. Idemque omnino dicendum est de teste, qui simul rogatus de pluribus articulis sub iuramento, in omnibus mentitur, videlicet quod vnum tantùm periurium committat. Vnde sat erit dicere: violaui quoddam votum aut iuramentum, aut periurium commisi. Sic Henriq. *lib.5.c.5.n.6.* Fagund *loc.c.n.21.* Sanch. *lib.7.de matrim.disp.27.n.25.& lib.1.Decal. cap.14. num.10.* Diana *loc.cit.resol.40.* Lugo *disp.16.n.244.* Suarez quem cum aliis citat, & sequitur Luysius *q.9. cit.art.2.dub.3.* Cornejo *loc.cit.* Castro Palao *tom.1. tract.2.disp.3.punct.3.num.5.*

QVÆSTIO VII.

An saltem repetitio eiusdem voti, vel iuramenti efficiat, vt eius transgressio sit duplex culpa, si repetens votum, aut iuramentum nouam sibi obligationem imponere intendat?

Affirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Sanchez *lib.1.sum.cap.14.num.10.*

Sed probabiliùs respondeo: nec in hoc casu multiplicare culpam, ac proinde nec teneri pœnitentem talis multiplicationis circumstantiam confiteri. Quia vt bene Sanchez, si posset repetendo talem sibi obligationem imponere, etiam posset, vnica vice volendo, mille sibi obligationes imponere: at nequit vnica vice, eo quòd voluntas ipsius vouentis non satis est ad sumendas pro libito obligationes, quando materia circa quam versatur, est vnica, & sub vnica ratione, & ex vnica virtute: ergo. Sic Sanchez *loc.cit.* Bonacina *quæst.vltima de matrim.punct.vltimo, n.28.* Salas *sect.2.citata, n.9.* & communis.

QVÆSTIO

QVÆSTIO VIII.

An obligatus ad jejunium ex præcepto Ecclesiæ, & voto, aut ex juramento, & voto simul, teneatur, si illud frangat, utramque obligationem explicare?

REspondeo affirmativè, quia præceptum Ecclesiæ, & votum, aut votum, & juramentum trahunt peccatum illud ad diversas species, contra temperantiam videlicet, & religionem: vel contra religionem, & fidelitatem. Et idem omninò dicendum est de illo qui rem promissam alteri sub voto, & juramento non adimplet. Sic Navar. c. 11. n. 4. Sanch. *de matr. lib. 7. disp. 27. n. 26. & lib. 9. disp. 15. n. 6.* Fagund. *præcept. 1. lib. 2. c. 4. n. 2. & ult. & præc. 2. lib. 3 c. 5. n.* 10. & Lug. *disp. 16. n. 255. pag.* 250. qui & bene in ordine ad confessionem notat differentiam inter violationem præcepti, & voti, quod in violatione præcepti debet explicari necessariò materia præcepti, an v. g. esset jejunium, auditio Missæ, &c. non verò in violatione voti, sed sufficit dicere, Violavi votum in re gravi. Lege illum. Bonacina etiam *de sacr. disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diffic. 3. n.* 24. Candid. *disquis. 24. art. 23. dub.* 41. Sic etiam Mol. *loc. cit. n.* 25. ubi sic ait. Procedit etiam si materia sit unica, & unica etiam virtus, sed motivum sit diversum, tunc tot sunt peccata, quot rationes respicit motivum, ut habens obligationem audiendi sacrum ex præcepto Ecclesiæ, ex voto, & juramento, sunt tria peccata distincta, si omittat sacrum: Nam licèt sit eadem virtus Religionis in observantia festi, voti, & juramenti, tria tamen sunt motiva distincta. Præceptum continet Religionem. Votum obligat ad servandam fidem Deo, & juramentum ad observandam fidelitatem, & veritatem Dei, qui adductus est testis in juramentum, & sic tria peccata diversa, quamvis unico facto satisfaciat omnibus. Sic ille, & apud ipsum Vasquez, Sayrus, Zumel, Azor, & alii. Sic etiam Salas statim *citandus*.

QVÆSTIO IX.

An religiosus, qui violat jejunium quod ex præcepto Ecclesiæ, & ex præcepto regulæ observare tenetur, dupliciter peccet, debeatque illos duos titulos explicare?

AFfirmat Sanchez *lib. 9 de matr. disp. 5. n. 6.* Vasquez *in 1. 2. disp. 98. c. 2. n. 8. & 9. aliàs c. 3. n. 7.* & Merolla *tom. 1. disp 2. c. 7. n.* 226. quos citat Diana 4. *p. tract. 4. resol.* 83. Navarr. *in sum. cap. 11. n.* 5. Montesinos *in 1. 2. tom. 1. disp. 4. q. 4. n.* 68. & Fagundez statim *citandus*. Castr. Palao *tom. 1. tr. 2. disp. 3. punct. 3. n.* 12. Azor. *tom. 1. lib. 4. c. 2. q. 6.* quia frangit (inquiunt) duo præcepta duarum virtutum inter se specie diversarum: alterum spectans ad virtutem temperantiæ, quale est jejunium Ecclesiæ, alterum spectans ad virtutem obedientiæ regulæ, ad quam voto se adstrinxit.

Sed æquè probabiliter respondeo: nec dupliciter peccare, nec consequenter teneri illos duos titulos, aut obligationes in confessione explicare. Sed sufficere si dicat, Violavi jejunium præceptum. Quia illa duo præcepta quæ violat, non ad duas virtutes, sed ad unicam temperantiæ spectant, eo quòd præcipiant eundem actum temperantiæ sub eadem ratione formali obedientiæ, Ecclesiæ scilicet, & regulæ. Quod autem religiosus ad obedientiam regulæ per votum obligetur, id per accidens est, ut constat. Secus autem dicendum esset, si Prælatus, aut regula non ob rationem temperantiæ, sed solùm sub ratione speciali obedientiæ præciperet Religioso jejunium in Quadragesima, quia tunc transgressio illius esset duplex peccatum specie distinctum, contra temperantiam videlicet, & obedientiam, quæ in speciali exigitur. Sic Cornejo *in 1. 2. tr. 7. q. 71. disp. 5. dubit. 8. pag.* 846. & ante illum expresè Caietan. *in 1. 2. q. 186. art. 4. §. dicitur ad hoc*, & in hanc sententiam aliqualiter inclinant Fagundez *præc. 2. lib. 4. c. 5. n.* 22. Salas *tr. 13. disp. 3. sect. 2. n. 17. pag. mihi* 392. & penes ipsum alii.

QVÆSTIO X.

An qui tenetur jejunare, aut audire Missam eodem die ex præcepto Ecclesiæ, & ex præcepto Confessoris, duo peccata committat, non jejunando, vel omittendo sacrum?

NEgant Montesinos *in 1. 2. tom. 1. disp. 4. q. 4. n. 7.* & Ægid. *disp. 10. n* 68. quia utrumque præceptum (inquiunt) est circa eandem virtutem formalem, nempe abstinentiam.

Sed probabiliùs respondeo, affirmativè (juxta nuper dicta) quia in hoc casu Confessarius sub speciali præcepto satisfactionis præcipit pœnitenti jejunium, aut auditionem Missæ: duo ergo peccata committet non jejunando, aut omittendo sacrum, alterum contra virtutem temperantiæ, & alterum contra virtutem satisfactionis. Sic Sanchez *in sum. lib. 1. c. 14. n 9.* & Lugo *disp. 25. n. 57. pag.* 585. Molfesius *tract. 8. cap. 7. num.* 24.

QVÆSTIO XI.

An qui frangit jejunium comedendo carnes, duo committat peccata in Confessione explicanda?

AFfirmant Sanctius *disp. 51. n. 16.* Sanch. *lib. 4. sum. c. 11. n. 42. &* 53. Ludov. *1. p. sum. tr. de jejunio, n. 7 dub. 2. pag.* 674. Granad. *tr. 9. disp. 6. n. 22. pagin.* 1262 Ochagavia *tr. 2. q. 14. n.* 9. Texeda *Controv. Theol. moral. lib. 2. tr. 3. contr. 10. n.* 35. Bonac. *disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 3. n. 5. in fine*, quia existimant in eo casu duplex violari in specie præceptum. Affirmant etiam Montesinos *in 1. 2. q. 73. art. 2. disp. 5. q. 4.* & Filliuc. *tr. 7. n.* 90. licèt existiment, non esse duplex peccatum, sed unum gravius. Et licèt hæc sententia, ut explicatur à primis authoribus, sit probabilior, & tenenda.

Tamen probabiliter responderi potest, non committere nisi unicum peccatum, contra virtutem temperantiæ (ut satis probabiliter probat Doct. Montesinos:) ergo per se loquendo, non erit necessarium explicare circunstantiam modi, quo jejunium violatum est, cum sit tantum aggravans. Huic opinioni, inquit Diana *1. p. tr. 7. resol.* 60. favet Gaspar Hurtad. *disp. 9. diff.* 2. sed ego, in quo faveat non video: deberet tamen ipse Diana, juxta suam doctrinam; sed non audet ibi, neque *4 p. tr. 4. resol.* 56. ubi hanc quæstionem iterum tractat. Sed *p. 9. tr. 6. resol.* 9. oppositum expresè docet, & me citat, ex non benè perspecta quæstione, pro negativa hac parte, cum expresè, ut vidisti, dixerim partem affirmativam esse probabiliorem, & tenendam: negativam verò probabilem esse affirmaverim.

QVÆSTIO XII.

An qui in die jejunii comedit carnes, & lacticinia, vel ova simul, distincta peccata committat?

AFfirmant Ægid. *disp. 7. de Sacram. dub. 5. n.* 41. Diana *3. p. tr. 4. ref. 157. & p. 4. tract. 3. ref.* 141. ex Mercero *q. 14. dub.* 4. & Sancius *disp. 51. num.* 1.

Sed ego æquè probabiliter respondeo, vnicum tantum patrare peccatum, quia vel vnicum solùm præceptum violat, aut si duo (vt contrarij volunt,) sub vna & eademmet ratione formali abstinentiæ: ergo. Adde, quod (vt ipsemet Sancius *n.*28. ex Th. Sanch. concedit) non interdicuntur oua, aut lacticinia ob ieiunium, sed ob abstinentiam à carnibus: ergo ad summum vnum præceptum erit propter aliud: ergo vnicum peccatum committit, qui illa duo præcepta frangit: Quia vbi est vnum propter aliud, vnicum censetur moraliter, vt benè Fagundez *prae.*4.*lib.*1.*cap.*2. *num.*10.*& seq.* ergo. Lege Dianam *parte* 9.*tr.*6.*resol.*11. vbi iterum contra me oppositum docet.

QVÆSTIO XIII.

An qui vouit aliquo die ieiunare, toties peccet, quoties in illo die carnes comedit?

AFfirmat Suar. *tom.*6. *de Relig.lib.*4. *cap.*7.*n.*12. Azor. 1.*p.lib.*11.*c.*19.& alij.

Sed probabiliùs respondeo: non peccare toties quoties, sed semel in prima carnium comestione. Sic Sanch *lib.*4.*sum.c.*11.*n.*42. Diana 1.*p. tract.*9.*res.*4. *&* 3.*p tract.*4.*resolut.*157.& apud ipsum Layman, & rursus, me citato, *p.*9.*loc.cit.*

QVÆSTIO XIV.

An Sacerdos, qui sciens se teneri vinculo peccati mort & excommunicationis, celebrat, committat duo peccata in confessione explicanda?

AFfirmant Suar. *tom.*3.*in* 3.*p.disp.*66.*sect.*1. Bonac. *de Sacram.disp.*4.*q.*6. *punct.*1.*n.*34.& apud ipsum Nuñus *q.*80.*art.*4.*diff.*3. Henriq. *lib.*5.*c.*7.*n.*2. & apud illum Nauarr *c.*6.*n.*8. Pesant. Couar. Perez, & alij. Molfesius etiam, & Homobon. quos affert Diana 2.*parte, tr.*14.*res.*22. Reginald. *lib.*29 *sub n.*99.& alij.

Sed æquè probabiliter respondeo, non committere duplex peccatum, & ideo non teneri, nisi de vnico peccato confiteri. Ratio est, quia in eo casu non facit Sacerdos contra duas obligationes specie distinctas, cùm lex humana sub eadem ratione formali Religionis prohibeat idem, quod lege diuina prohibitum erat. Sic Vasq. *tom.* 3.*disp.*206.*c.*1.*n.*6. quem sequitur Diana *loc.cit.* Fagund. *prac.*1.*lib.*2.*c.*5.*n.*25. *pag.*100. Alterius *de cens.lib.*1.*disp.*6.*cap.*3.*vers.Quæres*, Corduba *casu* 11.& alij.

QVÆSTIO XV.

An Sacerdos celebrans in mortali peccet tripliciter, videlicet quia indignè consecrat, indignè offert, & indignè sumit corpus Christi?

AFfirmat Canus *de Pœnit.parte* 4.& Chamerota *de Euchar.cap.*9 *dub.*12. Quibus ex parte fauet Nuñus *q.*72.*art.*5. Lugo *disp.*8.*de Sacram. in genere*, *sect.*9.*n.*161. *pag.*152. quatenus docent, dupliciter saltem peccare, nempe in consecratione, & sumptione Sacramenti.

Sed probabiliùs respondeo: non patrare nisi vnicum peccatum, quia vt docet D.Th. 1.2.*q.*72.*art.*6. quando diuersi actus alij aliis subordinantur, non efficiunt diuersa peccata, sed sic est, quod consecrare, offerre, & sumere Sacramentum, sunt actus subordinati ad rectam sumptionem: ergo. Sic Azor 1.*p.lib.*4.*c.*2. *q.*6.*& lib.*10.*c.*31.*q.*10.*&* 11. Rodrig *c.*24.*de Missa*, Fagund. *prac.*1.*lib.*3.*c.*5.*n.*14 *& prac.*2.*lib.*3.*c.*5.*n.*8. Diana 2.*p.tr.*14.*res.*23. Henriq. *lib.*5.*c.*5.*n.*6.*& lib.*8. *c.*43.*n.*2. Homobon. *de exam. Eccl.p.*1.*tr.*4.*cap.*16. *q.*157. Bonac. *de Sacram. Euchar.disp.*4.*q.*5.*n.*4. Salas *tom.*2.*in* 1.2.*tr.*13.*disp.*3.*sect.*2.*n.*18 & alij.

QVÆSTIO XVI.

An Sacerdos celebrans in mortali, non præmissa Confessione, committat duo ad minus peccata; vnum, quia omittit confessionem; alterum quia celebrat in peccato?

AFfirmat Molfes. *tom.*1. *tr.*3.*c.*9. *n.*80. vt refert Diana 2.*p.tr.*14. *resol.*25. Sed certè Molfes. si attentè legatur, vt ego legi, id non dicit expressè, solum dicit, prædictum Sacerdotem sic celebrantem duplex transgredi præceptum, vnum affirmatiuum Ecclesiasticum, omittendo confessionem, & alterum diuinum negatiuum, de non sumendo Eucharistiam indignè. Quod verum est, vt nos statim. Affirmant tamen expressè Chamerota *de Euchar.c.*10.*dub.*12. & Sotus *in* 4.*dist.*18.*q.*1.*art.*4.*conclus.*6.

Sed probabiliùs respondeo, tantùm committere vnum peccatum. Quia licèt verum sit, quod duo simul præcepta violet, vnum datum de præmittenda confessione ante receptionem Eucharistiæ, & alterum de non accedendo indignè ad illam, quia tamen præceptum confessionis ordinatur ad dignam susceptionem Sacramenti, vnius moraliter tantum erit præcepti violatio, & ita reua vnius solum mortalis. Quia vbi vnum est propter aliud, vnum mortale est. Sic Fagund. & Diana *loc.cit.* Bonac. *de Euchar.disp.*4.*q.*4.*punct.*2. *n.*33. Azor. 1.*p.lib.*10.*c.*30.*q.*10. Nuñus *q.*8.*art.*4. *diff.*3. & alij. Qui idem dicendum notant de illo qui tempore Quadragesimæ fecit confessionem inualidam, eo quòd licèt peccauerit contra præceptum diuinum de integritate confessionis, & contra Ecclesiasticum in annuali confessione, præceptum Ecclesiæ subordinatur diuino. Ita expressè ipsi, & Henriq. *lib.*5.*c.*5. *n.*6. & penes ipsum Soto *in* 4.*dist.*10. *q.*1. *art.*4. Medina 1.2.*q.*106.*art.*4. Durand. *dist.*28.*q.*3. *&* 4. Vega *de iustific.q.*13.*conclus.*4. Archang. *dist.*17. *pag.*190. contra Canum *relect.de pœnit. p.*4. & Petrum de Soto *lect.*22. putantes esse duo peccata. Sic etiam tenet nouissimè, me citato, Diana *p.*9. *tr.*3. *resol.*32 cum Caspensi, Cornejo, & aliis.

QVÆSTIO XVII.

An qui in statu mortali, & non ieiunus celebrat, aut communicat, duplici peccet peccato in confessione explicando?

AFfirmat Thomas de Afflicto cum aliis apud Dianam 4.*parte, tract.*4.*resol.*195.

Sed probabiliùs respondeo: non peccare, nisi vnico mortali, quia licèt in dicta communione reperiatur transgressio duplicis præcepti, positiui videlicet, & diuini naturalis; quia tamen vtrumque præceptum est circa eandem virtutem Religionis, & reuerentiam tanto Sacramento debitam; ideo eius violatio idem erit in specie peccatum. Sic Hurtado *de Sacr.disput.*9. *diffic.*2. quem affert, & sequitur Diana *loc.cit.*

QVÆSTIO XVIII.

An Sacerdos, qui in Missa, vel extra illam plures successiuè communicat, tot peccata confitenda committat, quot sunt personæ quas cõmunicat.

AFfirmat Philibertus *de Missæ sacrificio, tract.*1. *part.*3.*cap.*8.*num.*9.*pag.*277. Bonacina *disput.*4.

de

de *Eucharistia*, *q* 5. *punct*. 2. *n* 5. *& de pœnit. disp*. 5. *q*. 5. *sect*. 2. *punct*. 2. §. 3. *diff*. 2. qui pro hac parte citant Syluestrum *verb. clericus* 2. *n*. 2. *ad finem*, Axorium 1. *p. lib*. 4. *q*. 6. Suatium *tom*. 4. *disp*. 22. *sect*. 5. *n*. 35. & Homobonum *tr*. 8. *c*. 4. *q*. 12. Verùm ex his authoribus Suarez, & Axorius hanc partem non amplectuntur *locis citatis*; potiùs oppositam insinnant, quamuis neutram in terminis tractent.

Sed probabiliùs respondeo: non committere nisi vnicum peccatum (dato pro nunc, & non concesso, talem Sacerdotem lethaliter delinquere, de quo *tract. de Eucharist*.) ratio est, quia in genere moris vnica est illa actio: ergo per illam vnicum peccatum committit non aliter, quàm si quis in peccato mortali vna aspersione, aut absolutione multos baptizaret, aut absolueret. Sat ergo erit, si in confessione dicat, se administrasse Eucharistiam in peccato mortali, sine expressione numeri personarum, quas communicauit. Sic Henriq. *lib*. 5. *&* 2. *de pœnit*. *c*. 5. *n*. 6. Medina *in* 1. 2. *q*. 109. *art*. 4. Caiet. *q*. 72. *art* 6. Sot. *dist*. 18. *q*. 1. *art*. 4. Diana 1. *p. tract*. 7. *resol*. 41. Possequinus *c*. 5. *n*. 43. Rodriguez 1. *p. cap*. 249. Fagundez *precept*. 2. *lib*. 3. *cap*. 4. *num*. 9. & alij.

QVÆSTIO XIX.

An similiter Sacerdos qui in peccato mortali plurium confessiones excepit successiuè, multipliciter peccet, & teneatur numerum confessionum explicare?

AFfirmant Philibert. & Bonac. *loc. cit*. & alij apud ipsos. Candidus *tom*. 2. *disquis*. 24. *art*. 22. *dub*. 7. Syluest. & Azor. apud ipsum, Molfes. 1. *p. sum. tract*. 7. *c*. 24. *n*. 16. & penes ipsum Megala *p*. 1. *lib*. 1. *c*. 4. *n*. 4. Castro Palao *tom*. 1. *tr*. 2. *disp*. 3. *punct*. 3. *n*. 8. & apud ipsum Vasquez 1. 2. *disp*. 98. *cap*. 3.

Sed probabiliùs respondeo, non multiplex, sed vnicum peccatum committere, dummodo semel successiuè, vel parua mora interposita, vnam post aliam confessionem audiat. Quia in genere moris hæc pro vnica reputatur actio. Sic Rodrig. *tom*. 2. *c*. 44. *n*. 13. Fagund. *loc. cit*. Diana 1. *p. loc. cit. resol*. 43. *&* 3. *p tr*. 4. *resol*. 67. *&* 4. *p. tr*. 4. *resol*. 45. Et hanc partem supponit Lug. *disp*. 16. *n*. 135. *pag*. 329. & docet *n*. 558. *pag*. 302. & tenet iterum Diana *p*. 9. *tr*. 9. *resol*. 66. *in fine*, & Tamburin. & Escobat penes ipsum.

QVÆSTIO XX.

An Beneficiatus, & in sacris constitutus duplex peccatum committat, si horas Canonicas omittat?

AFfirmant Sanchez *lib*. 9. *de matr. disp*. 15. *num*. 5. *&* 6. Suarez *tom*. 2. *de Religione*, *lib*. 4. *c*. 12. Bonartius *de Horis canon. lib*. 2. *c*. 21. *n*. 1. Fagundez *loc. cit*. *n*. 10. *pag*. 362. *& lib*. 4. *c*. 5. *num*. 21. *pag*. 409. Bonacina *de Horis canon. disput*. 2. *quæst*. 4. *punct*. 1. *n*. 4. Carolus Maciguus, & Paulus Squillante, quos citat & sequitur Philibertus *tract*. 2. *de Ordine*, *p*. 6. *diff*. 8. *pagina* 245. Candidus *disquisit*. 24. *artic*. 23. *dubit*. 42. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, vnum tantum peccatum committere. Quia solùm vnicam virtutem violat, nempe orationis, aut Religionis, & sic sufficiet, si dicat in confessione: Omisi semel officium diuinum. Sic Henriquez *lib*. 5. *cap*. 5. *num*. 6. *& lib*. 12. *cap*. 12. *num*. 3. *in Glossa lit*. O. Azor. 1. *p. lib*. 4. *cap*. 2. *n*. 6. Garcias *de benef. tom*. 1. *p*. 3. *cap*. 1. *n*. 125. & alij, quos citat & sequitur Diana *tract*. 12. *de Horis Can. resol*. 22. *&* 4. *p. tract*. 4. *resol*. 219. Castro Palao *tom*. 1. *tract*. 2. *disput*. 4. *punct*. 1. *n*. 2. Salas 1. 2. *tr*. 13. *disp*. 3. *sect*. 2. *num*. 18. & alij.

QVÆSTIO XXI.

An qui per totam noctem ludit cum pluribus, contra legem id prohibentem, tot peccata committat, in confessione explicanda, quot sunt personæ, cum quibus ludit?

AFfirmat Castro Palao *tom*. 1. *tr*. 3. *disp*. 3. *punct*. 3. *n*. 8. *pag. mihi* 106. qui pro se citat P. Gabrielem Vasquez 1. 2. *disp*. 98. *c*. 3. *n*. 9.

Sed probabiliùs respondeo: non committere nisi vnum mortale, si continuatè sic ludat, quia ita ludens semel tantum lusisse videtur. Vnde pœnitens in hoc casu satisfaciet, si in confessione dicat, semel lusi contra legem id prohibentem. Sic Azor *loc. cit. cap*. 4. *in fine*, Sancius *disp*. 6. *n*. 1. & Diana 4. *p. tr*. 4. *res*. 45. post Nauar. *in c. consideret*, *in principio*, *de pœnit. dist*. 5. *n*. 48. & Bartol. *in l. inficiando*, *ff. de furtis*.

QVÆSTIO XXII.

An qui committit aliquod peccatum annexam habens excommunicationem, duplex patret peccatum?

AFfirmat Henriquez *lib*. 5. *c*. 7. *n*. 2. per hæc verba: Si peccatum habet excommunicationem annexam, est contra specialem virtutem obedientiæ. Sic ille, qui & citat pro hac parte (*lit*. K) Nauarrum *c*. 6. *n*. 8. Palac. Rub. Couarr. & Perez.

Sed probabiliùs respondeo: per se non patrare, nisi vnum peccatum, quia nullum est speciale præceptum prohibens, quod nullus incurrat excommunicationem, sed tantùm prohibens peccatum, ob quod excommunicatio imponitur. Dixi autem, *per se*, quia per accidens fieri potest, quod aliquis teneatur sub speciali peccato, non incurrere excommunicationem, aut exire ab illa, ratione alicuius officij, ad quod tenetur, & cum excommunicatione exercere non potest. Sic Auila *de cens*. 2. *parte*, *c*. 5. *disp*. 1. *dub*. 11. *conclus*. 1. *&* 2. Corduba *in summa*, *q*. 11. Lugo *disp*. 16. *n*. 256. & Candidus *disquisit*. 24. *artic*. 13. *dubit*. 43. qui tamen malè citat pro hac parte Henricum Henriquez, cùm oppositum clarè doceat.

QVÆSTIO XXIII.

An saltem in eo casu teneatur pœnitens explicare circunstantiam excommunicationis impositæ?

NEgat simpliciter esse necessarium explicare dictam excommunicationem, sed sufficere explicare peccatum, propter quod fuit imposita, Corduba *loc. cit*. Affirmat verò è contra P. de Ledesma *loc. cit. pag. mihi* 265.

Sed clariùs respondeo: non esse necessarium, casu quo aliquis extra Sacramentum absolutus iam fuisset ab excommunicatione lata v.g. ob furtum. Nam hoc dato, postea quando confitetur, non oportebit explicare excommunicationem contractam, à qua iam est legitimè absolutus: sed sufficiet confiteri furtum, & dilationem culpabilem restitutionis: secus autem est dicendum, si extra Sacramentum non esset ab excommunicatione absolutus, quia tunc tenetur illam explicare, vt absoluatur ab ea, rursus debet procurare absolutionem ab excommunicatione antequam absoluatur à peccatis: ergo. Sic Auila, & Lugo *loco citato*.

QVÆSTIO XXIV.

An ingratitudo peccantis post remissionem peccatorum sit speciale peccatum in Confessione explicandum?

AFfirmat Medina *C. de pœnit. q.* 9. & Abulens. *q.* 14. *in c.* 18. Matt. Syluester etiam, & Sotus apud Lopezium, licet cum quibusdam limitationibus. Sic etiam Ludouic. *q.* 1. *art.* 2. *dub.* 2. *pag.* 1064.

Sed longè multò probabiliùs respondeo negatiuè, nisi in casu, quo expressè contemneret peccator beneficium remissionis à Deo acceptum. Quia aliàs tantum est quædam generalis conditio, reperta in omnibus peccatis. Sic D. Th 2.2. *q.* 107. *art.* 1. & 3. *p. q.* 88. *art.* 4. Lopez 1. *p. cap.* 34. *pag.* 192. Ortiz *in sum. c.* 23. §. 24. *fol. mihi* 209. & communis.

QVÆSTIO XXV.

An debeat explicari effectus subsequutus, an verò sufficiat confiteri causam: v.g. an satis sit in confessione dicere, te lethale venenum dedisse alicui, vt moreretur, an verò necesse sit addere: quod interfecisti cum veneno?

AFfirmant esse explicandum effectum exterorum subsequutum, Soto *in* 4. *dist.* 12. *quæst.* 1. *art.* 7. Lop. 1. *p. c.* 51. & 2. *p. cap.* 76. *de Eucharistia.* Sanchez *lib.* 9. *de matrim disp.* 45. *num.* 30. Castro Palao *tom.* 1. *tr.* 2. *disp.* 1. *punct.* 3. *n.* 7. Tannerus *in* 1.2. *disp.* 4. *dub.* 3. *n.* 5. Et pro hac parte citat Lugo Ioan. Martinez de Ripalda *tom.* 1. *de ente supernaturali, disp.* 67. *sect.* 5.

Sed probabiliùs respōdeo, sufficere confiteri actionem, non internam voluntatis, sed externam, qua venenum præparasti, & dedisti, quamuis non confitearis effectum, seu mortem ex illo sequutam; quia in confessione solùm debent necessariò explicari peccata: sed ille effectus, quando consequitur, non est actu peccatum, sed effectus peccati: ergo. Sic Vasq. *in* 1.2. *tom.* 1. *disp.* 94. *c.* 3. Granad. 1.2. *controu.* 6. *tr.* 4. *disp.* 3. *n.* 1. Azor. & alij, quos refert, & sequitur Bonacina *de legib. disp.* 2. *q.* 4 *punct.* 4. *n.* 8. Diana 1. *p. tr.* 7. *resol.* 64. & 3. *p. tract.* 4. *resol.* 67. Suarez *tom.* 1. *de Relig. lib.* 6. *cap.* 8. *n.* 5. Curiel *in* 1.2. *q.* 71. *art.* 5. *dub.* 3. §. 3. Quos omnes refert, & sequitur Lugo *disp.* 16. *à n.* 430. vbi doctissimè de hoc puncto agit. Tenent etiam ex parte Sotus, & Lopez, vt constat ex verbis huius Lopez *loc. cit.* 1. *p. c.* 31. quæ sic se habent: Secus est, inquit Sotus, de euentu secuto ex adulterio, scilicet quod ex eo genitus sit filius adulterinus: quia in isto casu nisi fortè causa postulandi consilium ad adhibendum remedium, non tenetur confiteri istum euentum prolis adulterinæ inde genitæ: sed satis, adulteria commissa fuisse ante confessa, quia secundùm Sotum iste euentus post præapplicatam causam, non est iam in potestate adulteri, quod sequatur, vel non sequatur. Sic Sotus. Sed verior solutio, quod licèt causa gignendi adulterinum, tamen ipsa proles sic genita non est peccatum. Sic Lopez, & sic Sotus, vterque bene: sed vterque non consequenter.

QVÆSTIO XXVI.

An concesso, quod pœnitens non teneatur circunstantias aggrauantes confiteri, possit licitè eas negare Confessori interroganti de illis?

NEgant absolutè Sot. *in* 4. *dist.* 18. *q.* 5 *art.* 4. Lug. *disp.* 16. *num.* 132. *pag.* 327. Valentia *disp.* 7. *q.* 11. *punct.* 1. *col.* 1651. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: posse, nisi fortè specialis adsit necessitas declarandi illas. Ratio est, quia confessarius non potest pœnitentem obligare ad id quod non est necessarium ad confessionem. Vnde optimè poterit ille respondere confessori, se iam declarasse, quod sufficit, nec opus esse quid amplius interrogari, quia ex Doctoribus, & ratione nouit, se ad nihil ampliùs teneri: & tunc confessarius ei se debet accommodare. Sic ex Henriq. Granad. *tr.* 9. *de Pœnit. disp.* 9. *n.* 16. *pag.* 1262. Nauarr. *in Man. c.* 6. *n.* 9. ex Syluest. *verb. Confess.* 1. *q.* 9. Hurt. *disp.* 9. *diff.* 4. vbi *de circunstantia, Quid*, per hæc verba: Pœnitens confessario interroganti de quantitate determinata furti, respondere tenetur, nisi pœnitenti aliàs constet, nec ratione restitutionis, nec ratione cautionis in futurum se indigere directione, & consilio confessarij; quia tunc non tenetur respondere, nec confessarius poterit illi, quia non respondet, absolutionem negare, si verbis pœnitentis, aut aliter reddatur moraliter securus de prædictis: Sicut nec pœnitens tenetur respondere de consuetudine peccandi, si ipsi constet, non indigere directione confessarij ad cautionem in futurum, nec confessarius poterit illi absolutionem negare, quia non respondet, si alias reddatur de eo moraliter securus. Sic Hurtado, & sic postea Baunius *tr.* 4. *de pœnit. q.* 12. *de Confess. assert.* 2. *pag.* 126. Secus autem est dicendum, casu quo pœnitenti constet indigere directione Confessarij ad præcauendum peccatum in futurum: aut nisi fortè eius explicatio necessaria sit, vt ex peccati iteratione sumat argumentum Confessarius, pœnitentem non accedere animo contrito, &c. In quo sensu intelligenda est sententia, aut censura sacræ Congregationis. De qua *suprà*, §. 7. *q.* 21.

DISPVTATIO IX.

De Pœnitentia, seu Satisfactione Sacramentali?

QVÆSTIO PRIMA.

Quid est Satisfactio, seu Pœnitentia Sacramentalis?

RESPONDEO, quod est voluntaria compensatio pœnæ temporalis debitæ ob iniuriam Deo illatam, consistens in operibus pœnalibus à confessario taxatis. Sic Nauar. *in cap. satisfact. de pœnit. dist.* 3. & *in Man. c.* 3. *num.* 3. Suar. *tom.* 4. *disp.* 33. Filliuc. *tr.* 8. *cap.* 1. *n.* 1. Valentia *disp.* 7. *q.* 14. *punct.* 1. Regin. *lib.* 7. *cap.* 1. *n.* 1. Henriquez *lib.* 2. *de pœnit. c.* 18. *n.* 5. Bonac. *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 3. *punct.* 1. *n.* 1. Moure 3. *p. sum. c.* 6. §. 7. *num.* 1. Layman *tom.* 1. *tr.* 6. *c.* 15. *n.* 6. Vincentius Candidus *tom.* 3. *disq. moral. disquis.* 24. *art.* 3. *dub.* 1. Andreas Molfes. 5. *p. summæ, tract.* 7. *cap.* 15. *à num.* 21. & omnes.

QVÆSTIO II.

An satisfactio Sacramentalis sit pars essentialis Confessionis?

AFfirmant Paludanus *in* 4. *dist.* 16. *quæst.* 1.

Sed certissimè respondeo: non esse partem essentialem, sed integralem tantùm. Ratio est, quia hoc Sacramentum verè perficitur, & confert gratiam ante expletam satisfactionem. Imò multoties potest perfici, nulla imposita pœnitentia, vt si pœnitens

nitens ad illam acceptandam sit impotens: ergo satisfactio non est de essentia hujus sacramenti. Sic D.Thom. *3.part.q.90.artic.2.* & *3.* Suarez *disp.* 38. *sect.* 1. Filliucius *loc.cit.c.2.n.*38. Sotus *in 4.distinct.* 17.*q.*1. *artic.*3. Ioannes de Cruce *parte 2. de pœnit. q.1.dub.4.conclus.*2. Bonacina *loc.cit. n.* 3. Fagundez *praecepto 2.lib.9.c.3.n.*1. Ochagavia *tract.de satisfact. Sacram.q.7.n.*3. Moure *3.p.summa, c.6.§.7. num.*18. Granados *tom.5.de pœnit.tract.*1.*disp.5.n.*5. & ante ipsos Petrus Soto *de satisfact. lect.* 2. Lugo *de pœnit. disp.*12.*n.*40.& *disp.*25.*n.*1. Candidus *loc.cit.artic.*2. *dubit.*3.& *artic.* 30.*dubit.*3. Molfesius *loc.cit.num.* 55. Ægidios *disp.*10.*n.*87.& *seqq.* Megala *lib.6. c.*3. Reginaldus *lib.7. n.*10. & jam omnes.

Quæstio III.

An satisfactio Sacramentalis causet ex opere operato distinctos gradus remissionis pœnæ, ab illis qui correspondent operationi operantis?

NEgant Mart.de Ledesm. 2.*part.4. q. 13. art.3. dub.*4. Adrianus *q.2.de satisfact.* Sotus *dist.* 19. *q.*1. *artic.*1. & ut probabile defendit Sancius *in select.disp.16.n.4.* & *sequent.* licèt contrarium probabilius existimet.

Sed probabiliùs respondeo, causare: quia omnia Sacramenta remittunt pœnam ex opere operato: ergo,& præcipuè hoc Sacramentum pœnitentiæ, ratione hujus partis satisfactoriæ. Sic Suarez, Vasquez, Ochagav. Tolet.& alij, quos citat, & sequitur Sancius *loc.cit.n.*9. & 10. Granados *tract.* 12. *de pœnit. disp.3.n.*2. Moure *loc.cit.* Layman *loc.cit.n.*14 & Rodriguez 2.*part.sum. c.*126 *n.*9. ex S.Thom. Cajetan. & Soto, Villalobos *de satisfact.tract.*9. *diff.*76. *n.*8. Lugo *disput.*26.*n.*16.*pag.* 576. Candidus *disquisit.* 24.*artic.* 39.*dubit.*3. Reginaldus *lib.7.num.*8. & *seqq.* Torreblanca *lib.14.practicarum*, *c.*8. *n.*17. & penes ipsum D.Thom. *Quodlibet.3.artic.*28. Cano,& communis Theologorum, quam novissimè sequuntur Palaus *tom.4.tract.*23.*punct.*21. §.2. *n.*1. Fagundez *de 2.Eccles.pracept.lib.*9. *c.*5. *à n.*2. & Trullench *de Sacram.lib.4.c.7.dub.2.n.*4.

Quæstio IV.

An prædictus effectus conferatur statim, ac ipsa pœnitentia imponitur à Confessario, antequam pœnitens illam expleat?

AFfirmat Alens.4.*parte,q.*8. *membr.*2. *artic.*3. & probabile reputat Fagundez *loc.cit. n.*5.

Sed probabiliùs respondeo, non conferri, nisi post impletam, & perfectam totam pœnitentiam impositam à confessario, quia Sacramentum non habet suum effectum donec totum perficiatur,& absolvatur: ergo nec satisfactio, quæ est ejus integralis pars. Sic Fagundez *loc.cit.* Suarez *disp.*38. *sect.*2. *n.*4. Granados *loc.cit.n.*3.& communis, quam tenet Trullench *lib.4. de Sacram. dub.2.n.4.* & 22.

Quæstio V.

An pœnitentia impleta ante absolutionem, statim habeat suum effectum remissionis pœnæ temporalis ex opere operato?

REspondeo negativè, quia remissio culpæ, qui est effectus principalis, non obtinetur ante absolutionem: ergo nec remissio pœnæ temporalis, quæ est effectus minùs principalis. Sic Suarez *disp.*38.*sect.* 2.*n.*5. Bonacina *loc.cit. punct.* 2. *n.*21. Fagundez *loc.cit.c.3.n.*6. Granados *loc.cit.n.4.pag.*1320. Lugo *disp.* 25. Candidus *n.*27.*disq.*24 *art.*31.*dubit.*21. & alij.

Quæstio VI.

An pœnitentia Sacramentalis non solùm causet ex opere operato remissionem pœnæ temporalis, verùm etiam augmentum gratiæ sanctificantis?

NEgant Vasquez *q.94.artic.2.dubit.5.n.*9. Ægidius *disp.*10.*dub.*10. *n.*90. Ochagavia *tract. de de satisfact.q.7.n.*6. & 8. Sancius *in select. disp.* 33. *n.*121. Palatius *distinct.*13.*disp.*1.& *distinct.*16. *q.*1. *artic.*1. Præpositus *q.*12.*dub.*6.& Lugo *disp.*25.*n.* 2. Hurtado *disp.*14. *diffic.* 13. & apud ipsum Adamus *q.8.n.*22. Quia Sacramentum (inquiunt) pœnitentiæ absolutione completur: ergo & omnis gratia, quæ ei ex Christi Domini institutione correspondet, producitur: ergo nulla restat quæ per pœnitentiam, quæ absolutionem sequitur, fiat.

Sed probabiliùs respondeo, etiam causare ex opere operato augmentum gratiæ, quia pœnitentia Sacramentalis est pars integralis Sacramenti pœnitentiæ: at totum Sacramentum, causat ex opere operato gratiam: ergo & ejus pars integralis. Sic D.Thom. 3. *part.q.90.art.2.ad* 2. Cajet.*ibid.* Sotus *dist.* 17. *q.*1. *art.*2. Suarez *disp.*38. *sect.*2. Ioan. de Cruce *loc. cit.* Fagundez *loc.cit.c.3.n.*3. Diana 3.*part.tract.*4. *resol.* 70. Moure *loc.cit.* Granados *loc.cit.disp.3.n.*2. Rodriguez 2.*part.c.*126.*de satisfact.n.*9. Et Luys. *in select. part.2.disp.*31.*dub.*22. ubi oppositam sententiam temerariam appellat (sed rigidè) Candidus *art.3.dub.*4. & alij, quos sequitur Barny *tract.4.cit.q.*20. *dicto* 5. Qui cum Candido ad argumentum contrarium, concesso antecedenti, negat consequentiam ultimam. Quia gratia, quæ per satisfactionem producitur, non est gratia, quæ essentialiter responder Sacramento, cùm omnis fuerit antè producta per absolutionem; attamen per satisfactionem producitur alia pars gratiæ, per quam illa, quæ est propria Sacramenti, incrementum capit.

Quæstio VII.

An pœnitentia imposita à Confessario, quam arbitratus est justam, sufficiat ad remittendam omnem pœnam pro peccatis debitam?

AFfirmant Mich.de Medina *C.de pœnitent* ubi *de effectu.* Scotus *dist.*19. *q.*1. Sotus *dist.* 19. *q.*2. *art.*3. Gabriel,& Major, quos citant Vasquez *q.*94. *art.*2. *dub.6.n.*3. & Suarez *disp.38.sect.5.n.*2.

Sed probabiliùs respondeo, non sufficere ad remittendam totam pœnam, si in re pœnitentia imposita, non est proportionata peccatis confessis, quamvis aliàs proportionata à confessario arbitretur, quia si confessarius in re non imponit pœnitentiam ad æqualitatem pro pœna peccatis debita, non aufertur per ipsam pœna debita peccatis. Sic Petrus Soto, & Vasq. *loco cit.* Valentia *disp.7.q.14.punct.*4. Nuñus *q.*18.*art.4.diff.*1. Bonacina *loc.cit.n.*2. Fagundez *loc.cit.n.*7. Moure ex Suario *loc.cit.* Lublinus *in summa, verb. pœnitentia, n.*21. Lugo *disp.25.num.*19. *pag.*577. & alij.

QVÆSTIO VIII.

An qui pœnitentiam implet in peccato mortali peccet mortaliter?

AFfirmativam sententiam docet Barbos. *in collect. Doctorum super Concil. Trident. sess. 13. c. 8. n. 6.* & apud Lugum *disp. 25. n. 29.* Archidiacon. & Alensis, & ex parte Suarez *disp. 58. sect. 8. n. 7.* dicitque probabile Fagundez *c. 4. cit. n. 11.*

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter, quia pœnitens implens pœnitentiam in mortali, non ponit obicem effectui ejus. Sic P. Ledesm. *in sum. de pœnit. c. 1. dub. 2.* Ioannes de Cruce *parte 1. de pœnit. q. 1. dub. 4. conclus. 2.* Fagundez *loc. cit.* Hurtado *disp. 14. diff. 14* Diana *3. p. tract. 4. resol. 70. & 4. parte, resol. 241.* Ochagavia *q. 15. n. 12.* Layman. *c. 15. n. 15.* Reginald. *lib. 7. n. 10.* Luys. Turr. *de pœnit. disp. 36. dub. 2.* Lugo *loc. cit.* Candidus *art. 30. dubit. 24.* An autem peccet venialiter, qui in mortali pœnitentiam adimplet? Probabiliùs judico quod sic, contra Lugum *loc. cit. n. 32.* ut tenent Candid. *loc. cit. art. 13. dub. 19. assert. 30* & Baunius hîc *q. 20.*

QVÆSTIO IX.

An implens pœnitentiam in mortali satisfaciat obligationi impositæ à Confessario?

REspondeo quod sic, quia in præceptis humanis solùm præcipitur opus faciendum, non modus: at impositio pœnitentiæ est humanum; ergo. Sic Navar. *de pœnit. dist. 6. c. 1. n. 48. & in Man. c. 3. n. 6.* Suarez *disp. 38. sect. 8.* Fagund. *lib. 9. c. 4. n. 2.* Layman. *loc. cit. n. 15.* Villalobos *loc. cit. n. 9.* Lugo ex Vasquez *disp. 25. n. 31.* Candidus *loc. cit.* Molfesius *loc. cit. n. 76.* Ægidius *disp. 20. n. 35.* Torreblanca *lib. 14. practic. c. 8. n. 24.* Reginald. *lib. 7. n. 84.* Vasquez *artic. 2. dub. 2.* & communis, quam tenet Baunius *tract. 4. de Pœnit. quæst. 13.*

QVÆSTIO X.

An pœnitentia facta in mortali causet ex opere operato remissionem pœnæ, sicut causat quando fit in gratia.

AFfirmat Doctiss. Navar. *de pœnit. dist. 6. c. 1. n. 46.* ubi post oppositam sententiam relatam, sic suam proponit: sed quoniam hoc nulla Scripturâ probari potest efficaciter, contrà tenuit Scot. *in eod. 4. dist. 15. q. 1.* scilicet existentem in peccato mortali posse pro temporali pœna suis peccatis per contritionem deletis debita satisfacere. Quem secuti sunt Parisienses *in illa dist. 15. q. 1.* multa in hoc gravia, & frivola congerentes. Eum etiam sequuti sunt Ticinenses *in illa dist. 15. q. 2. dub. 2.* quibus ipse quoque adhæreo, ea potissimùm ratione, quod eorum opinio misericordiam divinam amplificat, &c. Sic Navar. Malè ergo illum citant Regin. Suarez, Fagundez, & Layman pro contraria sententia. Tenent cum Navarro Vasquez *q. 94. art. 2. dub. 5.* Ruiz *controvers. 95.* Zerola, Marsilius, & alij apud Sancium *in selectis, disp. 16. n. 5.* Quia (inquiunt) hæc satisfactio non ex dignitate operantis, sed ex meritis Christi provenit: ergo.

Sed probabiliùs respondeo, non causare dictam remissionem pœnæ, quia Deus non acceptat in satisfactionem culpæ opera inimici ipsi adhuc Dei: ergo, saltem durante illo statu, non sortitur satisfactio effectum suum. Sic D. Thom. D. Bonav. Ricard. Duran. & Cajet. apud Navar. *loc. cit.* Victoria, Filliuc. Molfes. & alij, quos citat & sequitur Bonac. *loc. cit. punct. 4. n. 15.* Fagundez *loc. cit. c. 4. n. 7.* Suarez *tom. 4. disp. 38. sect. 8.* Ægidius *disp. 10. dub. 11.* Ochagavia *quæst. 15. n. 5. & 6.* Hurtad. *disp. 14. diff. 14.* Diana *3. p. tr. 2. resol. 85. & 4. p. tract. 4. resol. 242.* Layman *loc. cit.* & ante ipsos Petrus Soto *loc. cit.* & Lugo *n. 40. pag. 580.* Molfes. *loc. cit. n. 77. pag. mihi 501.* dicens esse communem sententiam. Et alij cum Regin. *n. 10.* quos noviter sequitur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 21. §. 2. n. 2.* Qui benè ad argumentum factum respondet, quod licèt verum sit, quod satisfactio proveniat ex meritis Christi, tamen cùm sit favor satisfacienti factus, non deceat illum fieri inimico.

QVÆSTIO XI.

An pœnitentia facta in peccato mortali, saltem sublato illo, causet remissionem pœnæ?

NEgant Adrianus, & Ledesma apud Fagundez *loc. cit. n. 6.* Ochagavia *loc. cit. n. 7.* Luysius Turrian. *de pœnit. disp. 38. dub. 3.* qui citat Vasquez. Sed immeritò. Negant etiam Valent. *tom. 4. disp. 7. q. 14. punct. 3.* Hurtad. *loc. cit.* & inclinat in hanc partem Villalob. *loc. cit. n. 10.* quibus favet Cajet. *1. tom. opusc. tract. 6. q. 2.* quatenus docet, non sortiri postea totum suum effectum. Ratio eorum est, quia pœnitentia in mortali facta est opus mortuum: ergo non reviviscit.

Sed probabiliùs respondeo, Causare, & totum effectum sortiri, quia Sacramentum pœnitentiæ verè sortitur totum suum effectum, recedente fictione, sicut alia Sacramenta: ergo & pœnitentia, aut satisfactio, quæ est ejus integralis pars. Sic Navar. *loc. statim citando,* Vasquez *loc. cit.* Suarez *disp. 38. sect. 8.* Victoria, Reginaldus, & alij, quos citant, & sequuntur Bonacina *loc. cit. n. 17.* Fagundez, & Layman. *loc. cit.* Diana *3. parte, tract. 4. resol. 85. & 4. part. resol. 241.* Monte *§. 7. cit. n. 19.* qui tamen malè citat Navarrum pro opposita sententia; nam expresse nostram his verbis *loc. cit. n. 48.* docet: Sextum additamentum fuerit, etiam secundum Thomæ opinionem, pœnitentiam, ac satisfactionem Sacramentalem extra charitatem factam validam fore, quando recuperata charitate pœnitens ad cor redierit. Sic ille, qui hoc optimè probat. Videatur, si placeat: sic etiam Cajet. & P. Soto, quos citat, & sequitur Binsfeld. *parte 1. de Sacram. pœnitentia, c. 13. §. 1.* Lugo *disp. 25. num. 40. & 41.* & Cand. *art. 19 cit dub. 17.* Torreblanca *loc. cit. n. 25.* Molfes. *loc. cit.* & apud ipsum Ægidius *disp. 10. n. 96.* Megala, Regin. & communis, quam sequuntur Palaus *loc. cit. n. 5. vers. An verò,* & Bauny *loc. cit. q. 14.* Qui benè ad rationem contrariorum, concesso antecedenti, distinguit consequens: non reviviscit ad meritum gloriæ, concedo; non reviviscit ad relaxationem debitæ pœnæ, nego. Quia hoc habet pœnitentia ex vi Sacramenti, cujus est pars.

QVÆSTIO XII.

An etiam in casu, quo pœnitentia Sacramentalis impleatur per opus peccaminosum, hoc opus habeat suum effectum, recedente fictione.

AFfirmativam partem esse probabilem defendunt Suarez *disp. 38. sect. 8. n. 6.* & Fagundez *lib. 9. cit. c. 4. n. 10.*

Sed longè probabiliùs respondeo, non habere, nec sortiri suum effectum, quia uno peccato non possumus pro alio satisfacere. Sic Fagundez *loc. cit.* & à fortiori Adrian. Ledesma, Sotus, Vasquez, Valentia, & alij

alij pro opposita sententia, *quæstione præcedenti citati.*

QVÆSTIO XIII.

An satisfactio Sacramentalis facta in statu gratia, ob finem tamen pravum venialiter, v.g. propter vanam gloriam, causet suum effectum ex opere operato?

NEgat Vasquez *tom.4.q.94.art.2.dub.5.n.13.* & 14. Sed probabiliùs respondeo, causare, quia tale opus est in gratia factum, & meritorium, & satisfactorium ex opere operantis: ergo etiam erit satisfactorium ex opere operato, si à confessario in satisfactionem fuerit impositum. Sic Suar. quem citat, & sequitur Ochagav. *tract. de satisfactione, q.15.n.10.* Ægidius *loc.cit.dub.10.n.88.* Layman. *loc. cit. n.14.* Lugo *loc. cit. n.46.*

QVÆSTIO XIV.

An Confessarius teneatur injungere semper pœnitentiam pœnitenti sub peccato mortali?

REspondeo quod sic, regulariter, & per se loquendo, quia pœnitentia est pars integralis hujus Sacramenti: Ergo sub mortali tenetur confessarius imponere pœnitentiam, ut sic integrum Sacramentum conficiat. Sic ex Trid. *sess. 14. c.3.* & *8. de Sacram. pœnitentia*, docent Henriquez *lib.2. de pœnitentia, c.20.n.6.* & *c.21.* Petrus Soto *de satisfact. lect.2.* Suarez *disp.38.q.5.sect.3.punct.2.n.1.* Fagundez *prac.2.lib.9. c.3.n.8.* Cajet. *v. satisfactio*, Lublinus *in summa pœnitentia, n.4.* Granado *tom.5. tract. 12. disp.4.* Filliuc. *tract.8.c.2.q.3.n.36.* Reginald. *lib.7. n.11.* Ioannes Sancius *disp.5.n.17.* Tolet. *lib.3.c.11.* Ægidius *disp.10. dub.8.n.62.* Frias *de confess. fol. mihi 33.* Layman. *c.6. cit. n.6.* Candidus *disquis.24.art.31.* & alij, quos sectantur Palaos *tom.4.tract.23.punct.21.§.1.num.6.* Baunius *tract.4.de pœnit.q.5.* & *25.pag.207.* & Trulleoch *lib.4. de Sacram.dub.2.n.5.*

QVÆSTIO XV.

An Confessarius debeat imponere pœnitentiam pœnitenti existenti in articulo mortis?

AFfirmant absolutè Granados *loc.cit.disp. 4. n.3.* Vivald. *de satisfactione, n.27.* citans pro sua sententia Ledesmaro *2.p.4.quæst.20.art.3.* & Navarrum *c.16. n.23.* (Sed Navarrus nihil de hac re in dicto numero.) Affirmant etiam P. Soto *de satisfact. lect.2.* & Nuñus *in addit.ad 3.part.q.18.art.4.difficult.1.* Et Ioan. Henriquez *in Compend. casuum moral. c.42.n.10.* ubi sic ait: [Quando se confiessa un enfermo, que se està muriendo, se le ha de poner la penitencia, como si estuviesse sano, advirtiendo, que si viviere, estarà obligado à cumplirla, y si muriere, no lleva desto escrupulo ninguno. Loqual està assi determinado en el *cap. Ab infirmis, 26. q.7.* Y lo resuelve Toledo *lib. 3. c.21.n.5.*] Sic ille. Necoon Palaus *loc.cit. num.7.* & Trullench *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo, licitè posse confessarium non imponere pœnitentiam existenti in articulo mortis, licèt convenientiùs aget, si levem aliquam injungat, ut brevem orationem, aut percussionem pectoris, aut invocationem nominis Iesu, vel saltem sub conditione, si convaluerit, quod impleat hanc, vel illam pœnitentiam.

Prima pars nostræ responsionis probatur. Quia existenti morti proximo sufficit pro pœnitentia contritio, & dolor morbi, & frustra quidem juberetur quod impleri nequaquam potest. Secunda verò pars probatur ex dictis. Quia confessarius tenetur, quantum fieri potest, efficere Sacramentum perfectum, etiam quoad omnes partes integrales. Sic Navar. *de pœnit. distinct.7.cap. si quis autem, num.33.* & *in Man. c.26.n.21.* Henriquez *lib.1.cit.c.20. n.6.* ex Magistro, & Ricardo *dist.20.* Bonacina *punct. 2. cit.n.2.* Fagundez *c.3.cit.n.9.* Cajet. *v. satisfactio*, Suarez *tom. 4.disp.38.sect.3. n.4.* Frias *pag. mihi 32.* Lublinus *loc. cit.* & *verb. satisfact. n.2.* Moure *3. p. summa, c.6.§.7. n.4.* Layman. *loco citato, n.13.* Reginaldus *lib.7.n.11.* & *12.* Philippus de Cruce *loco citato*, Lugo *disp.25. n.47.* Caodidus *art.31.dubit.2.*

QVÆSTIO XVI.

An Confessarius possit non imponere pœnitentiam homini scrupuloso, qui intra eandem horam redit cum novis culpis, ut absolvatur?

AFfirmant Henriquez, & Fagundez *loco citato*, & Lugo *disp.25.n.50.* Quia pœnitentia in prima confessione imposita censeri debet pro aliis imposita esse.

Sed probabiliùs respondeo, non posse, quia facilè potest confessarius efficere Sacramentum perfectum, vel injungendo scrupuloso levissimam pœnitentiam de novo, aut pœnitentiam jam in prima confessione injunctam. Sic Bonacina *loc.cit.n.3.* Granado *loc. cit.* & Candidus *disq.24. art.31. dub.3.* addens (sed rigorosè) debere semper confessarium injungere pœnitenti novam pœnitentiam, nec posse opus impositum pro pœnitentia in una confessione, illud idem numero injungere pro secunda alia confessione: oppositum namque sentit nobiscum Palaus *loc.cit.n.10.* ubi ita ait: Quia estò quod opus aliàs præceptum in pœnitentiam injungi possit, non tamen præceptum eodem titulo. Sed hæc ratio non convincit, quia sufficit quod de nóvo, & pro nova confessione injungatur. Vnde si pœnitens tale opus non impleret, duplex præceptum frangeret. Sic ille. Legantur etiam Baunius, & Trullench *locis citatis.*

QVÆSTIO XVII.

An Confessarius possit non imponere pœnitentiam pœnitenti, quem credit ob vehementissimum dolorem integrè Deo satisfecisse?

AFfirmant Henriquez, Fagundez, Lublinus, Reginald. & Moure, Suarez 4 *tom. disp.38. sect.3.* P. Soto *lect.ult. de satisfactione*, & Lugo *disp. 25. n.48.* Quibus favere videtur Palaus *tract.23.punct.21.§.2. n.7.* quamvis addat hunc casum esse moraliter impossibilem, cùm absque divina revelatione constare Sacerdoti non possit, pœnitentem integrè Deo satisfecisse.

Sed probabiliùs respondeo, non posse, quia facilè confessarius se exponeret periculo relinquendi Sacramentum quoad satisfactionem imperfectum. Posset tamen confessarius in eo casu illam minuere: cùm magnitudo contritionis totam, vel quasi totam pœnam remittat. Sic Navar. *in Man. cap.26. n.26.* Bonacina *loc. cit. n. 4.* (qui tamen malè citat Henriquez, & Reginaldum pro nostra sententia, quamvis hic aliqualiter inclinare ad nos *loc. cit. in fine*, videatur, ut advertit Philippus) sic etiam Granado *loc.cit.disp.5. n. 4.* & Cajetanus *verb. satisfact.* quos sequitur Trullench *lib.4.de Sacram. c.7. dub.2. num.8.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO XVIII.

An saltem si revelatum esset Confessario, quod huiusmodi pænitens ob talem dolorem esset penitus expiatus, & absolutus ab omni culpa & pæna, posset illi pænitentiã non iniungere?

AFfirmabunt melioti jure Doctores pro eontraria sententia nuper *citati*, & exprefsè affirmant Nuñus *loc.cit. q.18.art.3 diff.1.* Candid.*loc.cit.dub.4.* necnon Palaus, quia æquitas judicij postulat, ut reus absolvatur absque obligatione solvendi, cum constet nihil solvendum habrre.

Sed ptobabiliùs tespondeo, adhue non posse, quia deberet injungete pœnitentiam ad integrandum Saetamentum, & pro eautela eontra peccata futura. Sie Frias *c.3.fol.43.* ex Ricatdo de Mediavilla *lib.4. dist.18.art.2.q.2.ad* 1.& docebunt Doctores pto nostta sententia *quæst. praecedenti citati.*

QVÆSTIO XIX.

An Confessarius possit non iniungere pænitentiam illi quem probabiliter eredit, nullam admissurum?

AFfirmant Hentiquez *lib.2. de Pœnit. c.20. n.6.* Hostiens. Navat. Abbas, Victotia, & Ledesma apud ipsum Henriqnez. Affirmant etiam Ftias *in sum. fol.31.* Lublinus *verb. satisfact.n.1.* Moute *loco cit.* & Villalobos *tract.9. diff.78.n.4.* Quia finis ob quem pœnitentia injungitut est, ut pœnitens illius executione satisfaeiat pto peccatis: etgo si illam admissutus non est, finis impositioois cessat, & consequentet Confessatij obligatio.

Sed probabiliùs tespondeo, non posse, quia qui non habet voluntatem aeceptandi, etiam minimam pœnitentiam, non eensetur dispositus ad tecipiendam absolutionem, ut *infrà q.57.* latius dieemus. Sic Fagundez *loc.cit.n.10.* Bonac. *loe. cit.n.5.* Regin.*lib.7. cit.n.12.* Granados *loc.cit.* & Nuñus *3.p.q.18.art.3.* Lugo *loe.cit.n.48.* Candid. *disq.24. art.31.dub.4.* & Palaus *tom.4.tract.13 punct.21. 6.2.n.11.* Qui benè ad argumentum eonttariotum respondet, etiam ob alios fines, qnos illi assignant, teneri Confessatium pœnitentiam injungere.

Nec oppositum sentiunt Hostiens. Navat. & Abbas, quia hi DD. solùm dicunt: posse confessatium minuete pœnitentiam imbecillibus, infitmis animo, & cotpote, & illis, quos probabiliter timet, justam non adimpleturos. Videantut Abbas, & Hostiens. *in cap.cum ex. de pœnit. & remission.* Navat.*in Man. c.26.n.21.* & Philippus de Cruce *loe.cit.*

QVÆSTIO XX.

An Confessarius possit non imponere pænitentiam illi qui confitetur ad jubileum, vel plenariam indulgentiam lucrandam?

AFfirmant Sà *verb.satisfact.n.2.* Samuel Lublin. *eo verbo, n.1.* & Vivald.*eod.v.n.mihi 5.* & Lugo *loc.cit.pag.582.* Ratio est, quia per Iubileum plena conceditut peceatotum temissio: ergo superfluit quælibet alia satisfactio.

Sed probab.liùs tespondeo, non posse omnino non imponere, sed solùm posse levissimam injungere pœnitentiam, & pœnitentem jam sibi impositam non adimplere, juxta dieenda *infrà q. 82.* Sie Boss.*de iubil.sect.1.cas.20.* Rodrig. *in Bullam Cruciata, §.9. n.91.* Filliuc.*p.1.tr.8.c.10.n.28.* & alij, quos sequuntut Pal.*tom.4.tract.23.punct.21.§.2.num.9.* & Suat. *disp.38.sect.10.n.10.* Et tatio est. Quia plerúmque pœnitentes confitentur intentione lucrandi Iubileum, & postmodum vel mutant voluntatem, vel ab eo lucrãdo impediútut: ergo nullatenus Saeerdos satisfaceret, si sola intentione luctandi Iubileum contentus esset.

QVÆSTIO XXI.

An Confessarius possit imponere pænitentiam per modum Consily?

AFfitmant absolutè Henriquez *lib.2.de pænitent. c.21.n.6.* Fagund.*præcepto 2.lib.9.c.3. num.11.* Diana *3.part.tract.4.resol.82.& 4.part.tract.4.resol.241.* Bonae.*disp.5.q.5.sect.3. punct.2.n.6.* & Molfesius *loc.cit.n.62.* & alij.

Negant vetò Nuñus *q.18 art.3.diffic.2.* Ægid. *de pænit.disp.10.dub.8.n.46.* Turtian. *de pænit. disp.35. dub.2.* & Sancius *in select. disp.15. num.16.* Vasquez *tom.4.q.94.art.2.dub.1.num.7.* Lugo *disp.25. n.54.* Candidus *disq.24.artic.31.dubit.1.*

Sed ptobabiliùs respondeo sic: Confessarius optimè potest imponere aliquam pœnitentiam per modũ Consilij, si simul imponat aliquam aliam sub præcepto, aliàs nullo modo. Probatut, quia ex ea parte, qua confessarius est judex, & Prælatus, potest statuere aliquid absque præcepto ad culpam obligante. Ex ea autem qua confessatius, tenetut sub peecato mortali pœnitentiam injungere, & pœnitens illam aeceptare, & implere, ut dicemus *infrà q.55.* ergo obligatur, ut aliquid pœnitenti sub ptæcepto imponat. Sic Victoria *n.mihi 193.& 210.* & alij, quos citant Hentiq. *loc. cit. in marg.lit. E,* & Ægid. *loc.cit.n.60.*

QVÆSTIO XXII.

An Confessarius possit imponere pænitentiam conditionatam: v.g. si reincideris in tale peccatum, jejunabis semel, *aut* recitabis Rosarium, *&c.*

NEgat Sanchez *in sum.lib.3.c.5.n.17.* & Sancius *disp.13.n.8.& disp.33. n.4.* & alij apud ipsum. Neenon Palaus *loc.cit.§.3.num.15.* Beja, & Toletus penes ipsum.

Sed ptobabiliùs tespondeo, posse, quia pœnitentia etiam imponitur in medicinam pœnitentis: at data sub prædicta forma conditionata, non medioeris est medicina illius: ergo. Sic Navar.*cap.in princ.de pænit.dist.6.n.39.* Bonac. Villalob. Suarez, Hentiq. & Diana *loc.cit.* de quo adhuc *infrà q.30.*

QVÆSTIO XXIII.

An Confessarius possit imponere pænitentiam ad arbitrium omnino pænitentis, dicendo v. g. recita hoc, aut illud si volueris?

AFfirmant Moute *2.p.c.6.§.7.num.9.* & Diana *4. parte, tract.4. resol.141.* & apud ipsum Navar. Suarez, Mercetus, Tannerus, & Hentiquez, quatenus docent, posse confessatium imponere pœnitentiam sub conditione hac: v.g. si hoc, vel illud feceris, vel si jejunaveris uno die, sit in satisfactionem horum peccatorum, quæ nunc confessus es. Hoc enim certè idem est, ac pœnitentiam in arbitrium omnino pœnitentis relinquere. Sic etiam Villalob *tract.9. diff. 77. n.2.* Filliuc, & Fagund. apud Baunium *ubi infrà.*

Sed probabiliùs respondeo, non posse, quia aliàs confessor, quantùm est ex parte sua, relinquet Sacramentum subjectum inperfectioni. Sic Granad. *tr.12. disp.4. num.4.* Luysius Turrianus *de pænit. disp. 35. dub.2.*

dub. 2. ex Vasquio, Petr. de Fay *de pœnit. in addit. ad 3. p. q. 15. art. 1. disp. 4.* Baunius *tract. 4. q. 18.* & Trullench *lib. 4. c. 7. dub. 2. n. 9.*

QUÆSTIO XXIV.

An saltem possit imponere pœnitentiam sub disjunctione, dicendo v. g. tantam impende eleemosynam, vel si malueris, toties recitabis coronam, aut si magis tibi placuerit, toties jejunabis?

NEgativam partem videtur amplecti Luysius Turrianus *de pœnit. disp. 35. dub. 2.* cum Vasquez, & aliis, licèt in fine dubij aliqualiter in contrarium incliner. Sed quidquid sit de hoc.

Probabiliùs respondeo, posse, quia pœnitentia sub disjunctione imposita, verè est pœnitentia, & per eam optimè potest pœnitens Deo satisfacere: ergo. Sic D. Th. *quodlib. 3. art. 28.* Polanc. *in suo director. c. 2. art. 4.* Granados *loc. cit.* Reginald. *lib. 7. n. 40.* Bonac. *loc. cit.* Suar. *disp. 38. sect. 3.* Sanch. *in sum. lib. 4. c. 13. n. 39.* & Candid. *art. 31. cit. dub. 5. pag. 95.* Henriq. *lib. 2. de pœnit. c. 21. n. 5.* & Trullench *loc. cit.*

QUÆSTIO XXV.

An Confessarius semper debeat iniungere in pœnitentiam aliquod opus in particulari?

AFfirmativam partem esse satis probabilem, innuit Fagundez *præc. 2. lib. 9. c. 5. num. fin.*

Sed probabiliùs respondeo, non debere semper, sed sufficere, si in generali dat pro pœnitentia quidquid boni fecerit: dicendo v. g. Do tibi pro pœnitentia quidquid hodie, vel hoc mense, vel hebdomadâ boni feceris, vel mali sustinueris. Et ratio est, quia peccatum in communi potest esse materia hujus Sacramēti: Ergo & satisfactio in communi. Sic D. Thom. *loc. cit.* Navar. *c. 1. de pœnit. dist. 6. n. 36. & 39. & in Man. c. 26. n. 24.* Suar. *disp. 38. sect. 8.* Palud. & P. Soto, quos sequitur Fagundez *loc. cit.* Diana *3. parte, tract. 4. resol. 82.* Candidus *artic. 31. cit. dubit. 14.* Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 3. punct. 2. n. 13.* & latè Reginaldus *lib. 7. à n. 23.* & est communis.

QUÆSTIO XXVI.

An omnia opera in satisfactionem imponenda debeant esse pœnalia?

AFfirmant Suarez *loc. cit. n. 2.* Filliuc. *tract. 8. c. 1. n. 17.* Bonac. *q. 5. cit. sect. 3. punct. 2. n. 8.* & apud ipsum Pitigianus, & Pesantius. Huttado *disp. 14. diffic. 6.* & Candidus *loc. cit. dub. 6.*

Sed probabiliùs sic respondeo. Quamvis optimum consilium sit, ut opera in satisfactionem imponenda sint pœnalia, tamen id ad satisfactionem non necessariò requiritur. Prima pars ab omnibus conceditur, & constat, quia satisfactio imponitur ad corrigendam culpam: at hæc non corrigitur, nisi per pœnam: ergo quo magis opera satisfactoria sunt pœnalia, eo magis satisfacient pro culpa. Secunda pars etiam est manifesta, quia omne opus bonum, ex gratia profectum, est satisfactorium: ergo injungi potest in pœnitentiam. Quis enim negavit, quod homo ditissimus, & liberalissimus possit satisfacere per eleemosynam, etiamsi ex tali actu nullam pœnam sentiat, aut tristitiam? Sic Binsfeld. *p. 1. de Sacram. c. 13. de satisfact. §. 3.* Sà *verb. satisfactio, n. 15.* Valentia *tom. 4. disp. 7. q. 14. punct. 3. vers. Porrò.* Vnde malè citatur à Bonacina pro contraria sententia, cum expressè hanc nostram doceat §. ab ipso pro opposita *cit.* Et esse probabilem defendit Filliucius *lo. cit. n. 19.*

QUÆSTIO XXVII.

An debeat necessariò imponi in satisfactionem opus externum?

AFfirmant Alex. Alens. *4. p. q. 84. membr. 2. artic. 1.* Almayn. *dist. 15. q. 1.* Sanch. *in sum. lib. 4. c. 11. n. 36.* & Sancius *disp. 33. n. 1. & 24.* Ratio est, quia satisfactio est pars Sacramenti: ergo debet esse sensibilis, sicut est ipsum Sacramentum.

Sed probabiliùs respondeo, non esse necessarium, sed posse imponi opera merè interna, ut meditationem aliquam, actum contritionis internum, aut ut corde dicat, Iesus, Maria, &c. Quia hæc verè sunt opera satisfactoria. Nec ullum est inconveniens, partem partialem Sacramenti esse internam, per se, & per accidens sensibilem (sicuti contritio.) Fit autem hoc modo sensibilis, quando exterius ponitur à confessario, & acceptatur à pœnitente. Ex quo jam constat ad fundamentum contrariorum. Sic Suarez *disp. 38. sect. 6.* Filliucius *loc. cit.* Basil. de Leon *lib. 1. de matr. c. 7. n. 4.* Reginaldus *lib. 7. n. 21.* Bonacina *loc. cit. n. 10.* Fagundez *præc 2. lib. 9. c. 5. n. 5.* Ochagavia *de satisfact. loc. cit. n. 4.* Granados *tom. 5. tr. 12. disp. 5. n. 6.* Moure *3. p. c. 6. §. 6. n. 6.* Diana *4. p. tract. 4. resol. 241.* Layman *tract. 6. c. 15. n. 9.* & P. Soto apud ipsum, Luy sius *de pœnit. disp. 37. dub. 1.* Lugo *disp. 1. sect. 2. & disp. 25. n. 67. pag. 585.* Ægidius *disp. 10. n. 67.* Candidus *art. 31. cit. dub. 8.* Melfesius *n. 34. pag. mihi 495.* & Hurtado *disp. 14. diff. 7.* necnon Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 21. §. 3. n. 2.* & Trullench *lib. 4. c. 7. dub. 2. n. 13.*

QUÆSTIO XXVIII.

An Confessarius possit injungere sub pœnitentia confessionem Sacramentalem, ut quis v. g. bis, aut semel confiteatur in mense?

REspondeo posse, quia Confessio Sacramentalis est opus bonum meritorium, & satisfactorium: ergo apta materia, ut injungi pro pœnitentia possit. Sic Vasquez *q. 91. artic. 3. dub. 7.* Sà *verb. satisfactio, n. 3.* Coriolanus *p. 1. sect. 3. pag. mihi 266.* Fagundez *lib. 9. cit. c. 5. n. 4.* Frias *in sum. fol. 32.* Lublinus *verb. pœnitentia, n. 7.* Sancius *in select. disp. 13. n. 2.* & communis praxis Confessariorum.

QUÆSTIO XXIX.

An possit Confessarius adstringere pœnitentem ad iterum confitenda eadem crimina?

AFfirmat Sancius *in select. disp. 13. n. 2. & 7.* qui pro hac sua sententia citat Navarrum, Sa, & Coriolanum, sed malè profectò, ut statim. Affirmat tamen Palaus *loc. cit. n. 6.*

Vnde probabiliùs respondeo: non posse, absque consensu, & beneplacito ipsiusmet pœnitentis, quia ut *sup. disp. 3. q. 51.* est habitum, nullo humano jure potest quis obligari ad reconfitenda sua peccata. Sic expressè Navar. *in Man. c. 9. n. 1.* ubi sic ait. Imò neque lex ulla humana sanciri potest, quæ ad id faciendum obliget, absque pœnitentis consensu. Sic etiam Paludanus, Gerson, Major, Durandus, & alij DD. quos citat ipse Navar. & nos *loc. cit.* Nec Sà, aut Coriolanus oppositum docent, cùm solùm asserant posse injungi pro pœnitentia frequentiam confessionis, quod verum est, ut nuper diximus.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXX.

An Confessarius possit impetrare sub vinculo pænitentia, quod pænitens statim confiteatur (hoc est intra unum, vel duos dies) ac lapsus fuerit in tale, vel tale peccatum?

NEgant Sanchez *in sum.lib.3.c.5.n.17.* Sotus *de juramentorum abusu c.12.*& Sancius *loc.cit.n.8.* citans pro hac sententia Vegam *2.parte sum.cap.64. casu 4.*& Toletum *lib.3.c.18.n.3.* Sed revera hi Doctores potiùs inonunt oppositum, cùm ihi solùm moneant confessarios, ut frequentes confessiones Pœnitentibus non imponant.

Sed quidquid sit de hoc, probabiliùs respondeo, posse, quia coofessarius potest injungere pœnitenti pœnitentiam conditionatam: ergo & confessiones. Addo quod ut ipse Sancius concedit *disp.33.n.17.* principalis ratio, quæ attendi debet in pœnitentia, est quod sit punitiva præteritorum peccatorum: at licèt hæc pœnitentia sit conditionata, est tamen maximè puniens peccata præterita, imò & ipsummet pœnitentem cum ipsis: ergo. Sic Suarez *tom. 2. de Relig.lib.3.c.*8. Navarrus, Bonacina, & alij citati, inter quos expressiùs Frias *fol.32.*per hæc verba: Et ut dicit Cancellarius Parisiens. *part. 1. & 2.* posset confessor aliquaodo dare pœnitentiam de non peccando tali, vel tali crimine, per certum tempus futurum, sub pœnaaliqua, vel pecuniaria, vel corporali efficaciter solvenda, aut sub debito redeundi ad confessionem infra biduum post perpetrationem delicti. Sic Frias.

QVÆSTIO XXXI.

An confessio Sacramentalis iniuncta sub pænitentia singulis mensibus, possit anticipari per aliquos dies?

NEgant aliqui, quos suppresso nomine refert Diana *3.parte,tract.4.resol.100.*

Sed probabiliùs respondeo, posse pœnitentem absque ullo peccato, illam anticipare per tres, aut quatuor dies; imò per sex, aut octo, si occurrat solemnis aliqua dies, aut Iubilæum. Sic Sancius *in selectu disp.13.n.9.*& ex illo Diana *loc.cit.*& ante ipsos Sanchez *in sum.lib.4.c.14.n.26.* Qui bene hoc limitat dicens, nisi alias confessor ob devotionem specialem alicujus diei, aut temporis, confessionem menstruam destinasset, quia tunc non posset anticipari.

QVÆSTIO XXXII.

An similiter confessio singulis mensibus iniuncta possit licitè ultra differri?

NEgant similiter quidam apud Dianam *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo, posse per tres, aut quatuor dies ultra mensem differri; imò & per octo, si solemnis aliquis dies, aut Iubilæum sequeretur (& idem respondeo, si votum quis emitteret de confessione singulis mensibus agenda.) Quia terminus à confessario præfixus, non mathematicè, sed moraliter computari debet. Sic Sancios, & Diana *loc.cit.*& Granados *tom.5.tract.12. disp.6.n.8.* Addo & ego Thomam à Iesu *in Tribun.conscientiæ, tract. 3. c.2.dub.9.* absolutè docentem, nec peccare venialiter illum, qui ex aliqua justa causa, tempore à confessario præfixo oon adimplet pœnitentiam.

QVÆSTIO XXXIII.

An possit iniungi pro pænitentia ingressus Religionis?

AFfirmant aliqui, quos supresso nomine refert Navar. *in cap.consideret,de pœnis.dist.5. §.ponat, n.14.* Quibus maximè favet Cardin. affirmans (ut refert idem Navar.) posse Sacerdotem injungere alicui pœnitenti quiddam gravius quàm sit religio, scilicet carcerem perpetuum, quo semper solo pane vescatur, & aquam solam potet.

Sed longè multò probabiliùs respondeo negativè, quia iogressus Religionis voluntarius est, & præcipi non potest, *cap.integritas 32.q.1.*(de quo nos in expositione nostræ propriæ, & Apostolicæ regulæ confirmatæ ab Innoc.III.anno 1.sui Pontific. & nostræ salutis 1198.*c.44.lit.B.*) id autem quod dicit Cardin. ex se constat non esse verum. Sic D. Th. *2.2. q.62. art.2.* Sylvester *verb.Confess.1.n.32.*Navar.*loc.cit.*Beja *2.p.casu 3.*Fagundez *prac.2.lib.9.c.5.n.4.*Sà *verb.satisfact.n.3.*Layman *c. 15. n.11.* & Henriquez *lib. 5. c.21.n.1.* & alij apud ipsos, cum quibus tenet Palaus *tom.4. tract.23.punct.21. §.3.n.7.*

QVÆSTIO XXXIV.

An possit Confessarius imponere pænitenti, ut Sacramentum Ordinis suscipiat?

AFfirmabunt consequenter Authores à Navarro *citati suprà.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo, quod non possit absque consensu pœnitentis, quia hæc pœnitentia est onerosa nimis. Sic Fagundez *loc.cit.*necnon Palaus.

QVÆSTIO XXXV.

An saltem possit iniungere pænitenti, ut Sacramentum matrimonij recipiat?

NEgat Fagundez *loc.cit.*propter ratiooem à oobis nuper assignatam. Cui adhæret Layman *tract.6. c.15.* & Palaus *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo, posse in casu, qoo confessori constiterit, esse pœnitenti io remedium, ut ipse non ruat in peccata carnis. Ratio est, tũ quia ex Apostolo, *melius est nubere quàm uri.* Tum etiam, quia susceptio hujus Sacramenti non est ita ardua, aut onerosa, quæ non possit sub pœnitentia aliquando injũgi. Sic Cardin & alij citati à Navarro *loco suprà citato.*

QVÆSTIO XXXVI.

An Confessarius possit imponere pænitenti, ut Sacramenta Chrismatis, & Vnctionis recipiat?

REspondeo posse, quia susceptio horum Sacramẽtorum est opus booum, meritorium, & satisfactorium, & ad illa recipienda obligantur, saltem ex decentia, omnes Christiani: ergo. Sic Fagundez *loc.cit.* & Palaus *n.7.* dicens, id esse certissimum.

QVÆSTIO XXXVII.

An Confessarius possit injungere sub pænitentia susceptionem Eucharistiæ, ita ut pænitens acceptare illam teneatur?

NEgat Saocius *in selectis disp.33.* quia licèt concedat *n. 7. & 12.* posse confessorem iojungere sub

sub pœnitentia susceptionem Eucharistiæ Negat tamen posse cogere pœnitentem ad illam acceptandam *num.*8.*&* 12.

Sed probabiliùs respondeo : Posse confessarium utrumque facere. Primò, quia susceptio Eucharistiæ est actus meritorius, & satisfactorius, utpote Religionis actus,& aliàs,non est nimis laboriosus pœnitenti : ergo. Secundò,quia confessarius potest imponere pœnitenti frequentiam confessionis, & illum cogere ad pœnitentiam hujusmodi acceptandam, ut idem Sancius fatetur *disp.*13.*n.*2.*&* 21. ergo poterit etiam susceptionem Eucharistiæ : patet consequentia quia ut constat, par ad minus est utriusque ratio, & facilitas. Sic Vivald. *verb.satisfact.n.*7.*pag.mihi* 131. & Fagundez *loc.cit.* Lugo *disp.*25.*num.*66. & Palaus *tom* 4.*tract.*23.*punct.*21.§.3.*n.*7.

Quæstio XXXVIII.

An etiam imponi possit sub pœnitentia, quod sacra Eucharistia non recipiatur?

NEgat fortissimè Sancius *disp.* 33.*cit.n.*11. *& sequem.* & certè satis probabiliter, quidquid timeat concedere Diana. Quia cessatio ab actu virtutis non potest esse objectum pœnitentiæ, ut noviter ait Baunius apud Dianam *ubi infrà.*

Sed probabiliùs respondeo, posse etiam,quia præceptum latum de non recipienda Eucharistia, est punitivum,& pœnale,& justum,si detur cum hac intentione sub pœnitentia : ergo bene potest à confessario pœnitenti injungi, & consequenter tenetur pœnitens illi parêre. Hæc etiam est praxis fidelium,qui omnes unanimiter hanc practicè sententiam sequuntur, & ingenuè amplectuntur. Sic aliqui Doctores apud Sancium quos sequitur Diana 3. *part.tr.*4. *resol.*115. Et post illum Lugo *disp.*25. *n.*65. *pag.*585. & iterum, mox citato, Diana *part.*10.*tract.*13.*ref.*47. & Marcus Serarius apud ipsum.

Quæstio XXXIX.

An possit imponi pœnitentia publica pro peccato occulto?

AFfirmant aliqui apud Navarrum *in cap. Sacerdos, num.*13. *& in Man.cap.*8.*n.*7. & apud Fagundez *prae.*2. *lib.*6.*cap.*5.*n.*14.*& lib.*9.*cap.*5.*n.*6. existimantes, propter gravia peccata graves pœnitentias esse injungendas : dummodo nulla ex eo suspicio oriatur,eas fuisse impositas propter hoc, aut illud peccatum in particulari.

Sed omninò oppositum respondeo : non posse videlicet, nisi in casu quo ipse pœnitens ob majorem devotionem hoc à confessario peteret. Primò, quia sic habetur in Conc. Colon. *de Confessione*, per hæc verba : Hodie pro crimine quantumlibet enormi occulto, nolenti non imponitur publica pœnitentia. Nam volenti eam adhuc imponi posse, vetus Ecclesiæ, præsertim Romanæ, consuetudo testis est. Sic Concil. Secundò, quia nisi adesset consensus pœnitentis talem pœnitentiam acceptantis, frangeretur confessionis sigillum, ut infrà *disp.*10.*q.*42. Sic Navar. & Fagund. *loc.cit.* Bonac. *disp.*5. *q.*5.*sect* 3. *punct.*2. *num.*24. Lublinus *verb.pœnitentia,n.*29. Vivald. *de pœnit. publica, n.*4. & Villalobos *tract.*9. *diff.*77.*num.*7. Candidus *disquis.*24.*art.*31.*dub.*1-. ex D.Thoma *in* 4.*dist.*17.*quæst.*3.*art.*4.*quæst.*4.*ad* 4. & Reginaldus *lib.*7.*n.*32. & communis, quam noviter teneot Palaus *tom.*4. *tract.*23. *punct.*21.§.2.*n.*5. dicens in hoc omnes convenire, & Trullench *lib.*4.*de Sacram cap.*7.*dub.*2 *n.*18.

Quæstio XL.

An saltem possit imponi pœnitentia publica prò peccato publico?

NEgant Navarr.*loc.cit.num.*50.*& in cap.Sacerdos de pœnit.dist.*6.*num.*86. Sà *v.satisfactio,num.*12. Reginaldus *lib.*7. *n.*22. & alii quos sequitur Beja 3: *part.casu* 5. quia daretur delictorum manifestatio, & sigilli violatio.

Sed probabiliùs respondeo : posse,imò & aliquando debere imponi ad tollendum aliquod scandalum, etiamsi ex tali pœnitentia colligi possit, Confessarium propter grave crimen sibi confessum illam imposuisse Primò, quia sic habetur in Trid. *sess.*24.*c.*8. *de reformatione, & cap.* 1.*de pœnit. & remiss.* Secundò quia sic reddet bonum exemplum illis quos scandalizabit malo Sic S.Thom. *dist.*14.*quæst.*1.*art.*5.*q.*1. *ad* 1. *& dist.*17. *quæst.*3. *art.*4. *quæst.*4. *ad* 5. Alens. Palud. Suarez, & Vasquez, Sylvester, & Henriquez quos citat, & sequitur Bonac. Vivald. Fagund. Villalobos, Candidus *locis citatis*, Molfes. *tract.*7.*cap.*25. *n.*49.& apud ipsum Palud. Dur. D.Antoninus, Medina, Sotus, & Catechismus Romanus. Hurtado *loc. cit.diff.*8. & alii quos sequitur Palaus *loc.cit.* Nec ob id violatur confessionis sigillum : quia hæc obligatio ponitur ex consensu pœnitentis aliàs non absolvendi, sicuti injurianti imponitur onus postulandi veniam ab offenso, absque ulla sigilli violatione.

Quæstio XLI.

An Confessarius possit præcipere sub pœnitentia officium mortuorum, Psalmos, vel alias orationes recitandas pro animabus Purgatorii?

NEgant Vega *tom.*2. *cap.*64. *casu* 2. Pedraza *c.*7. *pag.*149. Sancius *disp.*16. Philippus de Cruce *in Thesauro Eccles. tractat.*1.§.5.*num.*11.*fol. mihi* 251. Et videtur negare etiam Diana 3. *part. tractat.*4. *resol.*34. quamvis *in addit.secund.resol.* 11. solùm dicat : utramque sententiam esse probabilem. Negat deinde Bordonus *tom.*2.*consil.regul.resol.*70.*quæst.*4. *num.*26. & ratio est : Quia pœnitentiæ sacramentum non in satisfactionem alieni peccati, sed in proprii institutum est.

Sed probabiliùs respondeo : posse. Primò, quia nihil est quod hoc confessario impediat. Secundò, quia id usitatum est apud Doctissimos viros. Sic Luysius Turrianus *de pœnit. disp.*37. *dub.*4. *& in selectis centur.*3.*dub.*1. ubi oppositum dicit parum probabile. Hurtado *de pœnit.disp.*14.*diff.*6. *in fine*, addens quod quamvis confessarius non imponat pœnitentiam applicandam pro anima purgatorii, aut pro aliquo vivo, possit ipsemet pœnitens illam applicare. Sic etiam Lugo *disp.*25.*n.*62.*& sequem. pag.*584. Et jam Diana *part.*9.*tract.*7. *ref.*57. & penes ipsum Marcantius *in tribun.Sacram.tom.*1.*tr.*6. *tit.*3.*q.*5. Amicus *tom.*8. *disp.*16.*sect.*5. *dub.*4.*n.*63. Pellizar. *de Mon. cap.*10. *sect.*3.*n.*211. & Palaus *tom.*4. *tract.*23. *punct.*21.*n.*3. Qui ad argumentum Contrariorum concedit, quod sacramentum pœnitentiæ institutum sit ad delenda pœnitentis peccata, tam quoad culpam, quàm quoad pœnam : sed inde non infertur orationes pro animabus purgatorii applicandas, non habituras esse effectum in pœnitente : habent enim effectum ex opere operato, & virtute sacramenti, in eo qui talem animabus Purgatorii communicat effectum, seu satisfactionem illis orationibus correspondentem, quatenus ab ipso procedunt. Lege Trullench *lib.*4. *cap.*7.*dub.*2.*num.*17.

T Quæstio

QVÆSTIO XLII.

An si pœnitentiam impositam pro animabus Purgatorii acceptet pœnitens, teneatur illam adimplere, & applicare pro illis?

REspondent Sancius *disp.16.n.1.*& Philippus *loc. cit.*teneri quidem sub peccato opus designatum in pœnitentiam exequi: non tamen illud applicare pro animabus Purgatorii, sed pro suis pœnis debitis; quia (inquit) in hac parte irrationabilis fuit pœnitentia.

Sed probabiliùs respondeo,& teneri pœnitentiam adimplere, & eam pro animabus purgatorii applicare. Quia ut nuper est habitum,confessarius potest talem pœnitentiam rationabiliter imponere,ergo tenetur pœnitens eam adimplere.Sic DD.*citat.*& esse probabilem affirmat Diana *loc.cit.in add.ad secund.*

QVÆSTIO XLIII.

An in pœnitentiam Sacramentalem imponi possint opera aliàs praecepto aliquo debita,ut auditio Missæ in Dominica, jejunium in Quadragesima, &c.

NEgant Palud. *in 4.dist.15.q.1.art.2.* Major *q.2. sub 1.*Scotus *dist.15.quæst.1.*Capreol.*q.1.art.2.* Almain. *quæst.1.*& inclinat Sylvest.*v.satisfactio,§.8.* Frias *in sum.fol.32.* Ratio eorum est, quia non potest quis unica solutione satisfacere pluribus creditoribus, quibus tantundem debetur.

Sed longè probabiliùs respondeo:posse.Quia omnia opera aliàs debita, sive præcepto naturali, sive humano,sunt pœnalia, & meritoria: ergo etiam satisfactoria: Ergo rectè imponi possunt in pœnitentiam.Sic Navar.*c.26.n.14.*Sotus *dist.19.q.2.* Victor. *q.205.*Nuñus *in add.ad 3.part.q.15.art.1.diff.2.concl.3.*(unde malè citatur à Bonacina *ubi infrà* pro prima sententia) Vasquez *q.94.art.1.dub.6.* Suarez *disput.38.sect.6.*Sanchez *in sum.lib.1.c.14.n.4.* Ægidius *dub.8.* P.Soto *lect.2.de satisfact.fol.mihi* 202. Gaspar Hurtad *de pœn.disp.14.diff.8.* Granado *tr.12.disp.5. n.6.* Luys.Turrianus *de pœn.disp.47.dub.2.*Fagundez *prac.2.lib.9.c.5.n.8.*Sà *v.satisfact.n.12.*Vivald.*de satisfact. n.4. aliàs* 10. Ochagavia *tr.de satisfact. q.6. n.4.*Moure *§.7.cit.n.6.*ex Tolet.Layman *loc.cit.n.10.* Diana *4.part.tract.4.resol.241.* Bonac. *disp.5.q.5. sect.3.punct.2.n.12.* Lugo *disp.25.n.67.* Candidus *disquis.24.art.31.dub.9.* Molfes. *tract.7.c.23.n.62. & 63.* Reginald.*lib.7.n.28.* post Henriq. *lib.4.c.19. §.5.* & alios,quos sequuntur Palaus *tr.23.punct.21. §.3.n.1.*& Baun.*q.26.*Qui bene ad argumentum contrariorum respondet,esse verum loquendo de debitis realibus,quorum solutio ad justitiam commutativam pertinet, & una solutio nequit pluribus debitis esse æqualis; non tamen est verum loquendo de debitis legalibus ex voto,præcepto Dei,aut Ecclesiæ,&c. eo quòd hæc pendeant ab intentione legislatoris, & ideo quod est aliunde debitum,optimè potest in pœnitentiam injungi à Confessario.

QVÆSTIO XLIV.

An saltem sit conveniens aliquando imponere in pœnitentiam hujusmodi opera aliàs præcepta?

NEgat Nuñus *loc.cit.concl.2.*Quia nimis (Inquit) conveniens est, quod ipsa satisfactio secundùm se priver aliqua delectatione, vel utilitate. Vnde sine dubio peccaret, saltem venialiter, Sacerdos imponens talem satisfactionem; & si confessio esset de peccatis mortalibus, peccaret mortaliter. Sic ille, cui satis favet Bauoius *loc.cit.*

Sed probabiliùs sic respondeo: licèt regulariter convenientius sit injungere in pœnitentiam opera non præcepta, ut magis puniatur peccator (ut omnes ingenuè fatentur) interdum tamen consultius erit opus alioquin præceptum ob pœnitentis fragilitatem ipsi imperare, raro tamen, aut nunquam erit peccatum, saltem grave, hoc injungere. Quia cùm opus præcepti sit meritorium, & satisfactorium, rectè potest elevari, ut sit satisfactio Sacramentalis. Sic Luys.Turrian. Layman, P. Soto, Suarez, & Vasquez *locis citatis*, Tolet. *lib.3. cap.11. num.5.* imò & ipse Nuñus *loc.cit. concl 3.* ait posse optimè confessarium injungere pro pœnitentia opera aliàs præcepta, si simul imponatur aliquod aliud opus liberum. Sic etiam Diana *3. part. tractat.4. resolut.84.* & alii, quibus assentitur Palaus *loco citato.*

QVÆSTIO XLV.

An si confessor non explicet, se imponere pœnitentiam de opere præcepto, semper intelligatur imponere de operibus aliàs liberis?

AFfirmant absolutè, & absque ulla distinctione Luys.Turrianos, & apud ipsum Sotus, & Nav.

Sed clariùs respondeo: sic profectò intelligi, nisi aliàs ex verbis confessoris,aut ex circumstantiis rerum contrarium colligatur. Primum docent omnes, & constat; quia hæc est communis intentio confessorum. Secundum etiam patet, quia si confessarius dicat pœnitenti, ut diebus festis duplicem Missam audiat, certè tam præcepto Ecclesiæ, quàm confessoris duas tantùm Missas audiendo satisfaciet. Et similiter, si pœnitenti dicat, ut per unum mensem singulis diebus Missam audiat, satisfacier auditione unius Missæ, etiam die festo. Quia in istis,& similibus casibus, non obscurè intelligitur hanc esse mentem confessariorum. Sic communiter Doctores *cit.* Victor.*de satisfact.q.206.* Henriquez *lib.2.de pœnit. cap.12.*Reginald.*lib.7.num.30.*Layman *cap.14.n.10.* & Diana *loc. citat. & tractat.6. resolut.86.* Sanchez *in sum. lib.1.cap.14. num.6.* & apud ipsum Sayrus, Azor, Medina, & Suarez. Sic etiam Lugo *loc.citat.* & Candidus *art.31.dubit.10.& 11.* Bonac. *loc.citat. num.12.* & apud ipsum Navarrus *cap.1. de pœnit. dist.6.num.44.& in man.cap.3.num.4.* Azor, Molfesius, Zerola, Vivaldus, & alii, quos sequitur Palaus *loc.citat.*

QVÆSTIO XLVI.

An si confessor injungat pro pœnitentia eleemosynam, satisfaciat pœnitens dando illam extremè indigenti?

NEgant Suar.*disp.38.sect.1.n.5.*Turrian.*disp.37. cit. dub. 2.* Gaspar Hurtado *disp.14. de pœnit. diff.8.*& Vasquez apud ipsum.Paludanus *in 4.dist.15. quæst.1.art.2.num.8.* Metina *C.de satisfactione, q.4.* Sayrus *lib.6.cap.3.num.33.*

Sed probabiliùs respondeo: satisfacere, quia cùm eleemosyna pauperis indigentiam sublevari respiciat, quo major est indigentia, potiori ratione eleemosyna dici potest, & ideo prudenter credi potest, mentem confessarii fuisse,ut per hujusmodi eleemosynam & præcepto, & pœnitentiæ satisfaceret.Sic optimè ex aliis Sanch.*lib.1.c.14.n.6.*Henriq.*lib.6.c.31. num.4.in gloss.lit.Q.*Azor. *tom 2.lib.11.c.14.quæst.1.*

Sà

Sà *verb. satisfactio, n.* 9. Sotus *in* 4. *dist.* 19. *q.* 2. *art.* 1. Victor. *de satisfact. n.* 205. Viuald. *n.* 4. Martin. de Ledesma 2. *p.* 4. *q.* 14. *art.* 1. *dub.* 7. & Bartholomæus de Ledesma *de satisfact. dub.* 9. & Diana 3. *p. tr.* 4. *ref.* 84. *& tr.* 6. *ref.* 86. vbi citat Gaspar. Hurtado pro hac sententia, sed malè. Candidus *loc. cit. dubit.* 13. & Trullench *lib.* 4. *cap.* 7. *dub.* 2. *n.* 16. qui secus dicit casu quo pœnitens dicto pauperi extremè indigenti teneretur dare eleemosynam ex voto, iuramento, aut iustitia, aut ratione restitutionis rei incertæ.

QVÆSTIO XLVII.

An etiam satisfaciat pœnitens pœnitentiæ de danda eleemosyna, dando illam Patri, fratribus, aut auis indigentibus, si teneatur illis aliàs subuenire?

NEgant Suar. Sayrus, Sanchez, Diana *locis citatis*, & nouissimè rursus Diana, nominatim contra me *part.* 9. *tract.* 4. *resol.* 54. cum Amico *tom.* 8. *disp.* 16. *sect.* 5. *dub.* 9. *num.* 90.

Sed probabiliùs respondeo: satisfacere, tum ob rationem dictam: tum etiam quia benigna interpretatione censetur, confessarium tali eleemosina aliàs ex præcepto contentum esse, quia alioquin nimis grauaretur pœnitens duplicem eleemosynam dando, vt dixit Diana in responsione ad præcedentem quæst. Sic Sotus *dist.* 19. *q.* 4. *art.* 4. Henriquez *lib.* 5. *cap.* 71. *num.* 13. *& in Glossa littera* Q, & alij.

QVÆSTIO XLVIII.

An pœnitens, cui est iussum pro pœnitentia elargiri eleemosynam certo pauperi, satisfaciat eam offerendo paupertori?

AFfirmant, licèt timidè, Ioan. Sancius *disp.* 14. *num.* 23. Quia id (inquit) ex voluntate præsumpta confessoris talem pœnitentiam imponentis præsumitur: aliàs irrationabiliter pro illa parte esset iniuncta pœnitentia, si confessarius vellet pauperiori non subuenire. Sic ille.

Sic etiam ego respondeo: ob eandem rationem Sancij (propter quam deberet ille admittere, posse pœnitentem propria authoritate in melius pœnitentiam mutare, quod constanter negat) dummodo non concurrat aliqua specialis circunstantia in minùs paupere à confessario assignato, propter quam dicta eleemosyna sit gratior Deo, quia in hoc casu cessabit voluntas præsumpta. Sic Sanchez *lib.* 4. *sum. capite* 49. *num.* 6.

QVÆSTIO XLIX.

An eleemosynam iniunctam pro pœnitentia possit pœnitens pauper sibi applicare?

NEgant Sancius *loc. cit. n.* 18. & Sanchez *loco citato*. Quia nemo ex propriis sibi elargiri eleemosynam dicitur.

Respondeo: quod licèt ob rationem dictam non possit sibi, possit tamen applicare Filio suo, vxori, aut fratri pauperi, quamuis ex tali applicatione sibi aliquid lucri proueniat. Quia in huiusmodi largitione verè saluatur ratio eleemosynæ. Sic Henriquez *lib.* 2. *de pœnit. c.* 21. *n.* 3. *& in marg. lit.* Q.

QVÆSTIO L.

An saltem possit confessarius pœnitentiam de elargiendo eleemosynam commutare, applicando illam ipsimet pœnitenti pauperi?

NEgant Sanch. & Sancius *loc. cit.*

Sed non improbabiliter respondeo: posse, quia talis applicatio facta à confessario, verè habet rationem eleemosynæ, cùm sit quasi ad alterum, & ex alienis quasi. Sic aliqui docti de hac re consulti.

QVÆSTIO LI.

An sit de necessitate Sacramenti, quod pœnitentia ante absolutionem iniungatur?

AFfirmant aliqui apud Nuñum *in add. ad* 3. *part. quæst.* 18. *art.* 4. *diff.* 2.

Sed verissimè respondeo: quod non, quia satisfactio nec est de essentia huius Sacramenti, neque de necessitate, vt *supra q.* 2. est habitum: ergo erit verum Sacramentum, etiamsi nunquam apponatur satisfactio. Sic omnes ferè Doctores, præcipuè Nauarr. *ad principium cap.* 1. *de pœnit. dist.* 6. *num.* 35. *& in man. cap.* 26. *n.* 10. Suarez *tom.* 4. *disp.* 38. *sect.* 3. *n.* 6. & alij penes ipsum.

QVÆSTIO LII.

An saltem sit de necessitate præcepti ad minus ad veniale peccatum obligantis?

AFfirmant Nuñus *loc. cit.* & fauet satis Glossa *in Clement. dudum, de sepult.*

Sed longè probabiliùs respondeo: quod licèt melius sit ante absolutionem satisfactionem iniungere, vt probat vsus Ecclesiæ, & tenent omnes Doctores, nullum tamen erit peccatum, si statim post absolutionem apponatur satisfactio, quia nullum extat de hoc præceptum, nec vsus vim illius habet. Sic Nauarr. *c.* 26. *n.* 10. Suar. Filliuc. Molfes. quos citat, & sequitur Bonac. *loc. cit. n.* 19. Diana 3. *p. tr.* 4. *ref.* 136. Reginald. *lib.* 7. *n.* 19. Granado *tr.* 12. *disp.* 4. *n.* 5. Luys. Turrian. *disp.* 35. *dub.* 3. Hurtado *disp.* 14. *diff.* 2. *in fine*, Ludouicus de S. Iuan *q.* 10. *de pœnit. art.* 3. *diff. vltima*, Villalobos *tr.* 9. *diff.* 77. *n.* 23. Candidus *disquis.* 24. *art.* 21. *dubit.* 29. Bossius *de Iubil. sect.* 1. *casu* 19. *n.* 32. Molfes. *loc. cit. n.* 58. vbi sic ait: Hinc Doctores communiter docent, melius esse ante absolutionem iniungere satisfactionem pœnitenti, quia dum semel illam acceptat, tenetur sub mortali illam adimplere: quamuis sit arbitrarium confessario, etiam post datam absolutionem iniungere pœnitentiam, vt bene cum communi probat Nauarr. &c. Sic ille, necnon Baunius *tr.* 4. *de pœnit. q.* 6. *pag.* 198. Palaus §. 6. *citato, n.* 16. & Layman apud ipsum.

QVÆSTIO LIII.

An Confessarius possit præcipere aliquando pœnitenti, vt impleat pœnitentiam antequam illum absoluat?

NEgat Gasp. Hurtado *disp.* 14. *de pœnit. diff.* 4. *vers. Ex eo autem*, & post illum Baunius *loc. cit.* licèt postea non neget interdum posse id facere.

Sed probabiliùs respondeo, posse non per se, sed per accidens, quoties confessor iudicarit pœnitenti hoc expedire, v.g. Si confessor timet pœnitentem non adimpleturum pœnitentiam, nisi eam exequatur, vt adimpleat

ante absolutionem. Aut si cognoscat sæpius aliarum confessionum prætermisisse pœnitentias, &c. In his enim casibus licitè, immò & optimè faciet, si præcipiat pœnitenti ut adimpleat pœnitentiam antequam illum absolvat. Sic Suar. *tom.4. disp.48. sect.7.n.9. aliàs* 7. Fagund. *prac.2.lib.9.c.3.n.*19. Bonac. *loc.cit. n.*20. Filliuc. *tract.*8.*c.*2.*n.*56. Reginald. *lib.*8.*n.*83. & Candidus *loc.cit.dub.*21.*pag.*99.

QVÆSTIO LIV.

An si alicui imponatur pro pœnitentia recitatio Psalmorum, aut unius Rosarii, &c. possit illam adimplere quando audit Missam ex præcepto?

NEgant Major, Gabriel, & alii apud Vivaldum *de satisfact.n.*15. Angel. *v. feria, n.*46. (unde malè illum refert Fagundez statim *citandus* pro opposita sententia.) Negant etiam Armill. *v. festum, n.*11. Sylv. *v. Missa* 2. *fine*, Rosella *v. Dominica, n.*7. & favet satis Vivald. *loc.cit.*

Sed probabiliùs respondeo: posse, quia revera facit opus injunctum, & aliàs non incompatibile cum auditione Missæ. Sic Navarr. *cap. Quando, de consecrat. dist.*1.*cap.*19.*num.*178. *& in sum. cap.*21.*n.*8. Caiet. *in sum. v. festorum violatio*, Matt. de Ledesma 2. *part.*4. *quæst.*16.*art.*6.*in* 1.*part. dub.*5. Henriquez *lib.*9. *de Missa, cap.*25.*n.*5. P. Soto *lect.*2. *citata*, Valentia 2.2. *disp.*6. *q.*2. *punct.ult.* Suar. 4. *tom. disp.*38. *sect.*6.*n.*5. Adrian. *quæst.*1. *de satisfact.* Medina *tract.*2.*q.*48. Fagundez *lib.*9. *cap.*5.*n.*10. Sanchez *in sum. lib.*1.*c.*14. *n.*11. Victor. *de satisfactione, n.*206. *aliàs* 204. Lublinus *v. Rosarium, n.*3. & ex Caietano Luys. Turrianus *disp.*37.*dub.*2. & communis.

QVÆSTIO LV.

An etiam qui dicit Coronam, aut Psalmos pro pœnitentia injunctos, dum vestibus se induit, satisfaciat?

REspondeo affirmativè. Primò ob rationem nuper traditam. Secundò, quia qui sic recitat Coronam, aut officium divinum ad quod ex voto, aut officii obligatione tenetur, verè adimplet, & satisfacit suæ obligationi, ut docent communiter DD. præcipuè Vivald. *loc.cit.n.*16. B. de Medina *lib.*1.*c.*14.

QVÆSTIO LVI.

An pœnitens teneatur acceptare pœnitentiam sibi à confessario injunctam?

NEgant teneri pœnitentem acceptare pœnitentiam satisfactoriam, dummodo habeat animum satisfaciendi Deo in hac vita, vel per indulgentias, vel per bona opera: aut in Purgatorio per pœnas, Scot. *dist.*17. Gabriel *dist.*16.*q.*2. Medina *Cod. de Pœnit. q.*41. Gregor. Ruiz, Raphael de la Torre, Beia, & Ytibarne apud Dianam 2. *part. tr.*1. *Miscel. resol.*51. *&* 3. *part. tract.*4. *resol.*51. Navar. *in man. cap.*26.*n.*10. Samuel Lublinus *v. satisfactio, n.*1. Reginald. *lib.*7. *à num.*314. Binsfeld. *in Enchirid. part.*1.*cap.*13. *de satisfact.*§.5.*pag. mihi* 110. & esse probabile, affirmant (& bene) Sotus *in* 4. *dist.*10 *quæst.*2.*art.*1. Zerola *in praxi pœnit. cap.*26.*quæst.*9. P. Ioan. de Cruce *part.*2. *de pœnit. q.*4.*dub.*3.*concl.*1. Villalobos *tract.*9.*diff.*28. *n.*4. & alii apud Dianam *loc.cit.* quamvis ipse, ne à suo deviet more, nec approbet, nec reprobet.

Sed longè multò probabiliùs, respondeo: teneri acceptare, non solùm pœnitentiam medicinalem, seu restitutoriam, aut quamlibet aliam ad vitanda peccata necessariam (de qua loquendo etiam affirmant contrarii) verum etiam satisfactoriam, dummodo sit discreta, tolerabilis, moderata, & accommodata gravitati peccatorum, & fragilitati pœnitentis. Ratio est, quia absolutio sacramentalis est actus judicialis, ex Trid. *cap.*14.*can.*9. at judicium necessariò habet vim coactivam, ex D. Thoma *in* 4. *dist.*19. *quæst.*1.*art.*1. *q.*3. ergo Sacerdos potestatem habet cogendi pœnitentem ad acceptandam, & implendam pœnitentiam sibi injunctam. Sic D. Thom. 3. *part. q.*80.*art.*2. Victor. *n.*209. Nuñus *tom.*2.*in* 3.*part. quæst.*15.*art.*1. *quæst.*13.*art.*2.*diff.*2. Ledesma *in sum. de pœnit. c.*23. *concl.*8.*dub.*1. Coriol. *part.*1. *sect.*3. *fol. mihi* 352. P. Soto *lect.*2. *de satisfact.* Soto, Ioan. de Cruce, Zerola, & Villalobos *loc.cit.* Vivald. Tolet. Valent. Suarez, & Cand. apud Fagund. *lib.*9.*c.*8.*n.*12. Henriq. Bellarm. Filliuc. Vasq. Gaspar Hurtad. Sylvius, Megala, Ægid. Bonac. & alii apud Dianam *loc.cit.* Granado *tract.*12. *disp.*6. *n.*3. Layman *cap.*15. *num.*6. Lugo *disp.*25.*num.*68. ubi oppositam sententiam improbabilem vocat (sed non ita bene) Candidus *art.*40.*dubit.*4. Molfes. *loc.cit.n.*56. docens oppositam sententiam esse temerariam, & est communis, quam novissimè tuentur Baunius *tract.*4 *de pœnit. q.*4.*pag.*189. & Palaus *tom.*4.*tract.*13.*punct.*21.§.4.

QVÆSTIO LVII.

An Confessarius possit absolvere pœnitentem nolentem acceptare totam pœnitentiam, sed tantùm aliquam partem?

NEgant adhuc aliqui Doctores pro nostra responsione *citati.*

Sed æquè probabiliter respondeo, posse: modò pœnitens habeat propositum satisfaciendi Deo in hac vita, vel in alia. Vnde pœnitens qui unum *Pater noster*, & *Ave Maria* in pœnitentiam acceptat, vel aliam hujusmodi: licèt respuat aliam, absolvi potest. Secus dicendum si nullam pœnitentiam acceptare velit. Sic Reginaldus, Homobon. Hostiens. & Molfesius quos citat Diana 2. *part. tract.*14. *&* 1. *Miscel. ref.*52. quibus addo præter Authores *suprà* pro opposita sententia *citatos*, Rodriguez *tom.*1.*c.*56.*concl.*5. Ortiz *in sum. c.*24.§.14. & Lublin. *loc. suprà citato, n.*5. ubi sic ait: Licèt confessarius non possit obligare pœnitentem ad acceptandam satisfactionem, quam illi imponit, quia potest dicere, volo eam solvere in alia vita: tamen potest eum compellere ad acceptandam aliquam parvam, quia nullus est forsan pœnitens, qui super hoc audeat disceptare cum confessario, ad minus enim signo Crucis se signare non refutabit. Sic ille, licèt oppositum dixerat *v. satisfact. cit. n.*1.

QVÆSTIO LVIII.

An teneatur pœnitens acceptare quamcunque pœnitentiam justam, sub vinculo peccati mortalis?

NEgant Suar. *tom.*5. *disp.*38. *sect.*7. *n.*5. & apud ipsum Navar. *cap.*21.*num.*43. Sotus, & Palud. quos sequitur Diana 3. *part. tract.*4. *resol.*102. quia existimant: solùm teneri acceptare sub mortali, casu quo pœnitentia quæ injungitur, sit gravis; sub veniali si sit levis. Sic etiam Lugo *disp.*25.*n.*74.*pag.*586. ubi ait esse sententiam communem.

Sed æquè probabiliter, & magis consequenter respondeo ad utramque pœnitentiam acceptandā teneri sub peccato mortali, quia regulariter loquendo semper tenetur confessor sub peccato mortali ad imponendam

dam pœnitentiam grauem, vel leuem, vt *suprà q.* 14. est habitum: ergo & pœnitens ad eandem siue grauem, siue leuem acceptandam tenebitur eodem vinculo. Sic Ioannes Sancius *disp.* 15. *n.* 14. & 17. dicens esse communem consensum Doctorum.

QVÆSTIO LIX.

An pœnitens peccet mortaliter non adimplens pœnitentiam grauem à se acceptatam, sibi impositam pro mortalibus, aliàs non confessis?

NEgant Caiet. *tom.* 1. *opuscul. tract.* 6. *quæst.* 2. & Sa *in prima editione, verb. Satisfact. n.* 4. necnon Ludou. Beia, Paul. Comitolus, Rebellus, Cenedo apud Palaum *vbi infrà*. Ratio eorum est, quia obligatio exequendi pœnitentiam, non ex præcepto confessoris, sed ex pœnitentis acceptatione nascitur: & hæc non transcendit obligationem simplicis promissionis, quæ quidem plerumque est leuis: ergo.

Sed omnino respondeo: peccare mortaliter, quia sententia confessarij in foro ipsius tantam vim habet quantam alterius iudicis in foro exteriori: at si hæc est acceptata, obligat sub pœna peccati mortalis: ergo & illa. Sic Nauarr. *de pœnit. dist.* 5. *cap.* 1. §. *ponat se, n.* 13. & *in man. c.* 21. *n.* 43. S. Thom. cum Magistro *dist.* 18. Sotus, Scot. Gabr. & alij, quos sequitur Vioaldus *de satisfact. n.* 33. Suarez *loc. cit.* Vasq *q.* 94. *art.* 2. *dub.* 1. Sà etiam *in summa sua correcta, loc. cit.* Binsfeld. *loc. cit.* Lugo *loc. cit.* Candidus *disquis.* 24. *art.* 30. *dubit.* 6. & communis, quam tenet Palaus *tom.* 5. *tr.* 23. *punct.* 21. §. 4. *n.* 3. & *n.* 9. Ad fundamentum autem Contrariorum negandum est, obligationem exequendi pœnitentiam non nasci ex præcepto Confessoris: nascitur namque, vt ex dictis constat.

QVÆSTIO LX.

An etiam peccet mortaliter, si non adimpleat pœnitentiam grauem acceptatam, impositam verò pro peccatis venialibus, aut mortalibus iam confessis?

NEgant Caiet. Sà, Nauarr. & Suar. *loc. cit.* Layman. *lib.* 5. *tr.* 6. *c.* 15. *n.* 7. Lublinus *verb. satisfact. n.* 8. Granad. *tr.* 12. *disp.* 6. *n.* 8. Viual. *de satisfact. n.* 33 Angelus, Medina, & alij apud ipsum, Diana 4. *part. tr.* 4. *resol.* 102 & 136. qui existimant tantùm peccare venialiter. Ratio eorum est, quia peccatis leuibus leuis tantum pœnitentia imponi debet, & à leuitate materiæ habet eius omissio, vt leuis tantum sit culpa: ergo & omissio pœnitentiæ data pro venialibus.

Sed probabiliùs respondeo: peccare mortaliter non adimplendo talem pœnitentiam, dummodo (vt diximus) dignè fuerit imposita. Quia qui facit contra obligationem grauem, grauiter peccat. Sic Nuñus *q.* 14. *art.* 2. *diff.* 2. *concl.* 4. Henriq. *lib.* 5. *c.* 20. *n.* 3. & 8. Fagund. *præc.* 2. *lib.* 9. *c.* 3. *n.* 11. Huttad. *disp.* 14. *diff.* 1. Ægid. *disp.* 10. *dub.* 6. Bonac. *disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 3. *punct.* 4. *num.* 4. Philippus de Cruce *in Thesauro Ecclesiæ, tr.* 1. *de indulgent.* §. 4. *num.* 3. & *in suo direct. Confessorum*, §. 13. Zetola *in praxi, c.* 21. *q.* 8. & *cap.* 25. *q.* 39. Sayro *de pœnit. c.* 36. *num.* 8. Valent. *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 14. *punct.* 4. Lugo *disp.* 25. *num* 74. *pag.* 586. Candid. *disquis.* 34. *art.* 30. *dubit.* 7. Molsef. 1. *part. summæ, tr.* 7. *cap.* 13. *n.* 68. & alij. Et hanc sententiam esse D. Thomæ, & speculatiuè probabilem, affirmat Baunius *tom.* 2. *tract.* 4. *quæst.* 9. *dicto* 3.

QVÆSTIO LXI.

An item peccet mortaliter non adimplens pœnitentiam leuem (v.g. recitandi decem salutationes Angelicas, & vnam orationem Dominicam) siue iniunctam pro solis venialibus, vel mortalibus iam confessis, vel non?

NEgant Nauarr. Suar. Bonac. Gaspar Hurtado, Fagundez *loc. cit.* Granad. *loc. cit. n.* 7. Ægid. *loc. cit. n.* 80. Reginald. *lib.* 7. *n.* 77. Henriq. *lib.* 5. *c.* 20. *n.* 3. in Gloss. *lit. I*, & *num.* 4. & *lit. M.* Rodrig. 1. *tom. sum. c.* 56. *n.* 9. Vega 2. *part. c.* 64. *casu* 2. Molsef *loc. cit. n.* 67. Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 102. & 136. Philippus de Cruce *loc. cit. pag. mihi* 19. Candidus *loc. cit. dub.* 6. & Lugo *disp.* 25. *n.* 50. dicens esse sententiam omnium Doctorum.

Sed probabiliter æquè respondeo: peccare mortaliter. Primò, quia licèt pœnitentia leuis, secundùm se materialiter considerata, sit leuis materia, tamen vt est pars integralis Sacramenti, necessariò requisita vt sacramentum sit integrum, & perfectum, est materia grauissima. Secundò, quia pœnitens tenetur sub mortali ad acceptandam pœnitentiam etiam leuem, vt *sup. quæst.* 50. est habitum: ergo etiam tenebitur sub eodem vinculo ad illam adimplendam. Sic Nuñus *ad* 3. *part. q.* 13. *diff.* 2. *concl.* 4. *pag.* 571. Sancius *disp.* 15. *num.* 14. & 17.

QVÆSTIO LXII.

An qui maiorem partem pœnitentiæ iniunctæ non adimplet, peccet mortaliter?

NEgant Caiet. & Sà *loc. cit. q.* 58. & etiam negabunt Suarez, Nauarrus, Layman, & Diana, si pœnitentia totalis imposita fuit pro peccatis venialibus, aut pro mortalibus confessis, iuxta dicta *q.* 79.

Sed probabiliùs respondeo: peccare mortaliter, quia frangit pœnitens præceptum in re graui. Sic Didacus Nuñus *loc. cit. concl.* 4. *in fine.* Sancius *loc. cit. n.* 14. & probabile reputat Diana 3. *part. tr.* 4. *res.* 102.

QVÆSTIO LXIII.

An denique peccet mortaliter, qui etiam minorem partem pœnitentiæ iniunctæ non adimplet?

AFfirmatiuam partem tenere Nuñum, ait Diana *loc. cit. resol.* 136. per hæc verba: Quæ omnia à fortiori procedunt, si pœnitentia imposita absolutè esset leuis, vel aliqua exigua pars pœnitentiæ grauis à pœnitente non impleretur, nam in his casibus contra Nuñum tantum venialiter peccaret pœnitens. Sic Diana, qui quamuis ex parte benè, malè tamen citat Nuñum quoad omnem partem, vt statim videbimus.

Respondeo ergo: tantùm peccare in prædicto casu venialiter, quia licèt pœnitens etiam in illo frangat præceptum confessoris, est tamen fractio rei leuis. Sic Nuñus *loc. cit. pag. mihi* 571. per hæc verba: Vnde sequitur, quod si quis adimpleat maiorem partem, solùm erit veniale peccatum. Sic ille, & Ioan. Sancius *disput.* 24. *num.* 14. Diana *loc. cit.* Philippus de Cruce *tract.* 1. *de indulg.* §. 4. *num.* 3. *fol. mihi* 19. & apud ipsum Nauarrus, Henriquez, Ægidius, Villalobos, Reginaldus, Layman, Suarez, Hurtado, Candidus, & alij Doctores.

QVÆSTIO LXIV.

An pœnitens impotens ad implendam totam pœnitentiam, sit adstrictus partem soluere?

RESpondeo affirmatiuè, casu quo materia pœnitentiæ diuidua, & partibilis sit: negatiuè verò, si indiuidua, & impartibilis. Vnde si alicui pro pœnitentia iniungatur, vt ieiunet totam Quadragesimam, & non valet ieiunare, nisi aliquos dies, ad id certè tenebitur: è contra verò, si pœnitenti iniungatur, vt audiat sacrum tali die, qui tantùm posset vsque ad consecrationem interesse, non esset astrictus vsque ad illam assistere, quia hæc pœnitentia est impartibilis, illa verò partibilis. Sic Sanchez *lib.* 1. *c.* 19. *num.* 7. & Sancius *disp.* 15. & communis.

QVÆSTIO LXV.

An pœnitens, cui iniunctum est pro pœnitentia, vt Matutinum absque Laudibus recitet, teneatur ad recitandos Psalmos, casu quo non posset simul Lectiones, & Responsoria recitare?

AFfirmant Nauarrus *cap. Quando, de Consecrat. dist.* 1. *num.* 15. absolutè, & etiam Sancius, si officium esset de feria, secus aliàs.

Sed æquè probabiliter respondeo: non teneri, (etiamsi officium sit de feria) quia absque lectionibus, & Responsoriis non adest officium Canonicum. Sic ex parte Ioan. Sancius *disp.* 15. *num.* 2.

QVÆSTIO LXVI.

An pœnitens, cui imposita est pœnitentia recitandi septem Psalmos pœnitentiales, teneatur recitare aliquos, si impotens extet ad omnes recitandos?

AFfirmat Ioannes Sancius *loco citato, n.* 6.

Sed æquè probabiliter respondeo: Non teneri. Quia septem Psalmi pœnitentiales sunt materia indiuidua, sicuti est Matutinum absque laudibus: at qui est impotens ad omnes psalmos, & lectiones recitandos, non tenetur ad aliquem seorsum, vt docet ipse Sancius, vt nuper vidimus: Ergo. Sic Thom. Sanchez *in sum. lib.* 1. *cap.* 19. *n.* 4.

QVÆSTIO LXVII.

An habens pœnitentiam recitandi septem Psalmos flexis genibus, & taliter nequeat, teneatur alio modo recitare?

NEgat Diana 3. *p. tr.* 4. *resol.* 55. nullum tamen authorem citat pro se. Posset tamen vnum pro mille, Thomam videlicet Sanchez *lib.* 4. *sum. c.* 14. *n.* 26. vbi sic ait. Si tamen aliqua circunstantia omitteretur voto coniuncta, aut pœnitentiæ, non satisfieret. Quia id non fuit opus promissum, vel in pœnitentiam iniunctum, & sic non est illi satisfactum, vt si fuerat recitandi genibus flexis, & recitauit sedendo vouens, vel pœnitens. Sic Sanchez. Quem etiam sequitur Lugo *disp.* 25. *n.* 93 *pag.* 590.

Sed probabiliùs respondeo: teneri recitare non flexis genibus, si flexis genibus nequeat, quia quod flexis genibus dicantur, est quid accidentale, & modus tantum pœnitentiæ, quo deficiente, impleta substantia manet. Sic Vega 2. *p. c.* 64. *casu* 6. & Ioan. Sancius *disp.* 5. *n.* 4.

QVÆSTIO LXVIII.

An pœnitens, cui iniuncta est recitatio tertiæ partis circuli Virginei (Hispanè, vn tercio del Rosario*) & est impotens ad totam recitandam, teneatur ad partem, quam potest?*

AFfirmant Nauarr. *sub q.* 64. *cit.* casu quo potens sit ad maiorem partem Rosarij recitandam.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, quia tertia pars Rosarij Virginis indiuidua materia computatur; deficientibus enim aliquibus *Aue*, Rosarium non dicitur: ergo. Sic Thom. Sanch. *lib.* 1. *sum. c.* 19. *n.* 4. *&* 5. Ioannes Sancius *disp.* 15. *n.* 7. Sed hic minùs consequenter, siquidem loquendo de septem Psalmorum recitatione, oppositum asseruit (vt vidimus *q.* 65. cùm nulla sit profectò differentia inter Rosarium Virginis, & Psalmos pœnitentiales, vt hi diuidua, illud indiuidua reputentur materia.

QVÆSTIO LXIX.

An possit pœnitens recitare cum socio officium diuinum, Psalmos, Litanias, & huiusmodi iniuncta sub pœnitentia?

REspondeo, quod sic, nisi aliud fuerit expresè à confessario iniunctum. Quia præceptum confessoris intelligendum est instar præcepti Ecclesiastici de hac re. Sic Nauarr. *de Oratione, c.* 10. *n.* 19. Azor. *lib.* 10. *institution. moral. c.* 7. *q.* 19. Thom. Sanch. *lib.* 4. *sum. cap.* 11. *n.* 37. Lessius *lib.* 2. *cap.* 37. *n.* 52. Sancius *disp.* 15. *n.* 2. & ante illos Palud. *in* 4. *dist.* 45. *quæst.* 2. *col.* 3. Sà *verb. Horæ Canon. n.* 11.

QVÆSTIO LXX.

An etiam possit recitare cum socio (dicens quilibet suam salutationem Angelicam) qui ex pœnitentia ad Rosarium, vel coronam Virginis recitandam obligationem habet?

NEgant Sanch. *in sum. loc. cit. n.* 38. qui pro sua sententia citat doctissimum Nauarrum *de Oration c.* 10. *cit. n.* 22. *& sequentibus* (sed immeritò profectò, cùm potiùs oppositum ibidem doceat, vt melius vidit Azor. *loco statim citando.*)

Probabilius ergo Respondeo: Posse. Quia interpretari possumus voluntatem confessarij esse, vt huiusmodi pensum, & pœnitentia eo more quo officium Diuinum persoluitur, adimpleatur. Sic Nauar. *loco citato, à num.* 27. vbi hanc nostram sententiam nouem argumentis confirmat, & respondet tribus contrariæ. Azor. *lib.* 10. *instit. c.* 7. *q.* 10. Trullench *lib.* 2. *in Decalog. c.* 7. *dub.* 5. *n.* 19. *pag.* 482. qui tamen malè citat pro hac parte Thomam Sanchez *loco citato* pro nostra, cum expresè oppositam teneat.

QVÆSTIO LXXI.

An pœnitens impotens ad recitandum Officium, Psalmos, aut Coronam, &c. solus teneatur hæc cum socio recitare?

AFfirmabunt qui existimant teneri Clericum sacris initiatum, officium diuinum cum socio, si facilè inuenire possit, recitare. Ita Azor. *loc. cit. c.* 15. *q.* 3. *&* 6. Reginald. *lib.* 18. *c.* 13. *num.* 285. Valentia *tom.* 3. *disp.* 6. *q.* 5. *punct.* 10. & Nauarr. *de oratione, c.* 11. *num.* 13. *&* 19. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri, etiamsi pœnitens socium facillimè adinuenire queat. Quia probabilius

probabilius est, Clericum non teneri ad recitandum officium cum socio (etiamsi illi aliquis in socium se offerat) si impotens est ad recitandum solus, ut docent Sancius *in select. disp.* 15. *n.* 2. & ex illo Diana 2. *part. tract.* 12. *resol.* 43. Layman, Garcia, & alij penes ipsum: ergo neque pœnitens impotens ad implendam pœnitentiam per se solum, tenebitur ad eam exequendam socium quærere. Sic Sancius *loc. cit.*

QVÆSTIO LXXII.

An qui ex pœnitentia obligatus est ad dicendum Rosarium, vel Coronam Virginis Matris aliquo die, satisfaciat dicendo ea eodem die, horis interruptis?

NEgant aliqui apud Navarrum *de Oratione, c.* 10. *n.* 37. & apud Sanch. *tom.* 2. *opusc. lib.* 7. *c.* 2. *dub.* 19. Sed probabiliùs respondeo, satisfacere dicendo, saltem unico contextu, sine interruptione singulas decades eorum (hoc est unum *Pater noster*, & *decem Ave Maria*) omittendo alias in aliud tempus. Quia singulæ decades reputantur ut una hora Canonica. Sic optimè Navar. *loc. cit.* & ex illo Sanchez *loc. cit. & in sum. lib.* 7. *c.* 11. *n.* 39. & ex illo Diana 4. *part. tr.* 4. *resol.* 17.

QVÆSTIO LXXIII.

An pœnitens satisfaciat, Psalmis, Corona, aut aliis precibus, pœnitentia iniunctâ debitis, solâ mente recitandis?

NEgant communiter Doctores, quos sequitur Th. Sanchez *lib.* 4. *sum. c.* 11. *n.* 36. & novissimè contra me Diana *p.* 9. *tr.* 9. *resol.* 53. & apud ipsum Amicus.

Sed probabiliter respondeo, posse casu tantum quo certò constaret, expedientius esse spirituali saluti pœnitentis orare mente, quàm voce. Quia potest pœnitens commutare eas preces pœnitentiâ debitas, in orationem illarum mentalem. Sic debent tenere qui sustinent, posse pœnitentem commutare pœnitentiam sibi impositam in æquale, aut saltem in melius, ut notat non obscurè Sanchez *loc. cit.* de quo *infrà*.

QVÆSTIO LXXIV.

An ille cui integrum Rosarium ex tribus partibus constans iniunctum est in pœnitentiam, satisfaciat recitando tribus diebus singulis singulas partes.

REspondeo quod sic, quia hæ tres partes in communi æstimatione omnino dividuntur. Secus autem est dicendum, si pœnitentia injuncta esset tertiæ partis constantis ex quinque decadibus, existimo enim pœnitentem non satisfacturum, si diversis diebus recitet, singulis singulas, aut binas decades. Quia ea obligatio intelligitur instar præcepti Ecclesiastici de recitando officio canonico, quod unica die persolui debet. Sic Sanchez *lib.* 4. *c.* 11. *n.* 40. & me citato Diana *p.* 9. *tract.* 9. *resol.* 54. *in fine.*

QVÆSTIO LXXV.

An pœnitens impotens ad implendam pœnitentiam jejunare in pane, & aqua, teneatur ieiunare modo consueto Ecclesiæ?

REspondeo quod non, quia jejunium in pane, & aqua est quid individuum, & ut sic præcipitur in pœnitentiam. Sic Sancius *disp.* 15. *n.* 3. & Diana *loco* nuper *citato*.

QVÆSTIO LXXVI.

An pœnitens impleat pœnitentiam ieiunij, si tota die ieiunans in nocte ieiunium frangat?

AFfirmativam sententiam tenere Suarez *tom.* 4. *disp.* 38. *sect.* 8. ait Fagundez *ubi infrà*, sed certè id nullo modo ait Soarez, saltem *loc. cit.*

Unde oppositum omnino respondeo, quia per illud jejunium non impleretur præceptum Ecclesiasticum: ergo neque pœnitentiæ: nam hoc instar illius ponitur. Sic Thomas Sanchez *lib.* 1. *sum. c.* 19. *n.* 5. & Fagundez *prec.* 2. *lib.* 9. *c.* 4. *n.* 3.

QVÆSTIO LXXVII.

An si in honorem determinati Festi imposita sit pœnitentia (v. g. Ieiunium in vigiliis B. Mariæ Virginis) si per impotentiam à ieiunio illius diei pœnitens excusetur, teneatur alio die ieiunare?

AFfirmabunt Abbas *in c. per tuas, de voto*. Sylvest. *v. votum* 2. *q.* 4. Angelus *votum* 3. *n.* 3. Tabiena *votum* 3. *q.* 7. & alij, qui docent, obligatum ex voto jejunare certa die, putà vigilia Sanctæ Catharinæ, & non servat, teneri alia die jejunare.

Sed longè probabiliùs respondeo, non teneri, quia cum tale jejunium sit impositum in honorem determinati festi, censetur onus diei, ut quid adjacens illius. Sic Navar. *c.* 12. *n.* 54. Henriquez *lib.* 2. *de pœnit. c.* 22. *n.* 7. Fagund. *prec.* 2. *lib.* 9. *c.* 4. *n.* 5. Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 92. Granado *tract.* 12. *disp.* 6. *n.* 9. Sanch. Armilla, Valentia, Vasquez, Azor, & alij apud ipsum. Molfes. *tract.* 7. *c.* 23. *n.* 64. & penes ipsum Suarez *disp.* 38. *sect.* 7. *n.* 6. Reginaldus *lib.* 7. *n.* 79. Ægidius *disp.* 10. *n.* 83. & alij.

QVÆSTIO LXXVIII.

An idem dicendum sit, si pœnitentia sit iniuncta de ieiunando diebus Veneris, vel Sabbati unius mensis, vel anni?

NEgant Fagundez *loc. cit.* & ex illo Diana *loc. cit.* & nominatim contra me *p.* 9. *tract.* 9. *resol.* 51. (licèt *p.* 10. *tract.* 15. *resol.* 12. dicat meam sententiam esse æquè probabilem) citantes pro sua sententia Navarrum, & Sylvestrum *loc. cit.* & benè, licèt solus Navarrus de hac speciali quæstione sermonem agat. Negabunt etiam Authores pro contraria sententia suprà citati, & Lugo *disp.* 25. *n.* 88. & Candidus *disq.* 24. *art.* 30. *dub.* 8. quia (inquiunt) in hoc casu non respicit confessarius principaliter diem, vel tempus; & ita qui aliquo dierum illius temporis non jejunat, tenetur in alio die postea jejunare. Ita etiam tenet Amicus *tom.* 8. *disp.* 16. *sect.* 5. *dub.* 10. *n.* 93.

Sed æquè probabiliter respondeo, non in hoc casu teneri pœnitentem alio die jejunare. Quia ego è contra existimo, quod communiter Confessarij respiciant tempus, ac præfigant diem, & fortè in memoriam Passionis Christi Domini, & ejus Virginis Matris: ergo elapso illo die, non tenebitur pœnitens, cùm sit onus ejus, in alio jejunare. Sic Sanchez *loc. cit. n.* 12. Bonacina *q.* 5. *cit. sect.* 3. *punct.* 4. *n.* 5. (qui non benè citat Navar. quantùm ad hanc partem,) Ægid. *disp.* 10. *dub.* 9. *n.* 89.

QVÆSTIO LXXIX.

An pœnitens cui iniunctum est in pœnitentiam, ut quotidie per unum annum, mensem, vel hebdomadam Psalmos, vel Coronam recitet, satisfaciat, si uno, duobus, aut tribus diebus, &c. hæc recitet simul?

NEgat absolutè Sanchez *lib.* 4. *Sum.cap.* 1 *i.n.*40. Quia in hoc casu (inquit) pœnitentia intelligenda est instar præcepti Ecclesiastici de quotidie recitando. Negat etiam nominarim contra me Diana *p.*10. *tract.*5.*resol.*12.

Sed æquè probabiliter respondeo,satisfacere,si dicta in pœnitentiam iniuncta recitanda sint pro animabus Purgatorij,iuxta dicta *quæst.* 40. Quia gratius erit Deo, & expedientius animabus, quo citius hæc pœnitentia finiatur. Si verò recitanda sint pro pœnis suis peccatis debitis, adhuc respondeo,posse casu quo finis confessoris iubentis recitare Psalmos, Coronam,&c.non sit,vt pœnitens quotidie se in aliquo bono opere exerceat (in quo casu est vera sententia Sancij) sed illi laborem talem iniungere,quòd maior causetur ex recitatione viginti Coronarum, quàm duarum,vel vnius;quia æqualis,& fortè maior labor oritur pœnitenti, si hæc omnia simul in vno die recitet, ac si per vnum mensem, v.g. quotidie vnicam Coronam recitaret: ergo, sic me citato tenet Diana *p.*9 *tract.*9 *resol.*54.*in fine*, postea,vt vidimus,sibi,& mihi contrarius.

QVÆSTIO LXXX.

An pœnitens teneatur implere pœnitentiam, si sibi constet confessionem fuisse invalidam?

AFfirmatiuam partem esse probabilem,innuit Fagundez *loco* statim *citando*.

Sed probabilius respondeo: non teneri, quia aliàs obligaretur ad duplicem pœnitentiam pro eadem confessione exhibendam; cum debeat pœnitens talem confessionem repetere,& aliam pœnitentiam acceptare. Sic Henriquez *lib.*5.*cap.*12.*n.*7. Fagundez *lib.*9.*cit.cap.*4.*n.*4. Reginaldus *lib.*7. *num.*75. Lugo *disp.*25.*num.*77.& communis.

QVÆSTIO LXXXI.

An pœnitens exensetur ab impletione pœnitentiæ, si fuit improportionata peccatis,aut clarè intolerabilis, & indiscreta?

REspondeo: excusari, quia prædicta pœnitentia potest non acceptari à pœnitente,vt *suprà q.*56. est habitum: ergo ab eius expletione excusabitur. Nam lex ob rigorem importabilis, nec acceptatur à republica, nec ligat. Sic Henriquez *loc.cit.* & Lugo *num.*100.Bossius *de iubil.sect.*1.*casu* 19. *num.* 17. per hæc notanda verba: Si pœnitentia à Sacerdote non fuerit iustè imposita, sed nimis improportionata ipsi pœnitenti, & culpis,non solùm alius confessarius in Sacramento pœnitentiæ, sed etiam quilibet vir probus,& doctus à pœnitente consultus, & sufficienter informatus, poterit cognoscere de errore, & eo cognito, relaxare illam pœnitentiam, declarando confessarium errasse imponendo talem pœnitentiam: quod idem poterit facere idem pœnitens,si iudicio,& doctrina polleat: ita Sotus *in* 4.*dist.*20. *q.*2. *art.*3. *in fine*, Henriquez *c.*21.*in fine*, Reginald.*tom.*1.*lib.*7. *c.*6.*n.*93. Pharaon. *tract.*1. *sect.*22.*casu* 18. Layman *lib.*5. *tract.*6. *c.*15.*num.*17. asserens etiam, quando constat clauem errasse, seu pœnitentiam iniustè impositam fuisse, pœnitentem ad eam non obligari, sed omnino liberum esse, vt commutatione nulla opus sit. Sic Bossius, & nouissimè Palaus *tom.*4.*tract.*23. *punct.*21.§.*vltim. num.*15.

QVÆSTIO LXXXII.

An pœnitens possit se excusare ab impletione pœnitentiæ iniunctæ per susceptionem indulgentiæ Bullæ, aut Iubilei?

NEgat Viuald. *de indulg. num.*26. citans pro sua sententia D.Thom.Bonauent. Adrianum, Cordubam. Negant etiam Candidus *disquis.*24.*art.*30.*dubit.*10.& Trullench.*in Bull.lib.*1.§.1.*dub.*14.*n.*14.

Alij probabiliter absolutè affirmant. Quia Papa dum concedit Bullam,aut Iubileum,liberat lucrantes indulgentias à pœnitentiis iniunctis per modum absolutionis. Sic Sylvest. *verb. indulgentia, q.*9.Angel. *eod.verb.* §.10. Cajet. *opusc.de indulg.cap.*7. Gabriel, Ledesma,& alij apud eundem Vivaldum.

Sed omnium probabiliùs respondeo: quod pœnitens verè possit se excusare ab impletione pœnitentiæ satisfactoriæ per susceptionem indulgentiæ: non verò ab impletione pœnitentiæ medicinalis præseruatiuæ, iuxta dicenda *infrà disputat. de indulgent. quæst.* 172. Sic Nauar.*de indulgentia,notabili* 31.*n.*43. Reginald.*lib.*7.*n.*125.Tolet. Tabiena, & alij apud Bonacinam *disp.*5.*quæst.*5.*sect.*3.*punct.*4.*n.*7.& *n.*9. Sanch. *in Sum. lib.*1.*c.*14.*n.*8. Diana 3. *part.tract.*4. *resol.* 106.& communis, quam tenet Baunius *tract.*4. *de pœnit.q.*27. Et ratio est, quia cessante fine, cessant ea quæ eius obtinendi gratia natura,aut industria inuenit: at finis eius causa pœnitentia pœnitenti imponitur est,vt soluat pœnam pro peccatis suis debitam, quæ tamen nulla post indulgentiæ plenariæ adeptionem ei superest solvenda:ergo. Sic etiam tenet Mendo *in Bullam disp.*6.*c.*6.*n.*69. necnon rursus Diana *p.*8.*tract.*1.*resol.*80.

QVÆSTIO LXXXIII.

An pœnitens possit se excusare ab impletione pœnitentiæ iniunctæ, si faciat alia opera satisfactoria pœna peccatis debita?

NEgant,& valdè probabiliter,Nauar.*loc.cit.n.*20. Valentia *tom.*4.*disp.*7. *quæst.* 20.*punct.*3. Reginald. *loc.cit.*Palud.*in* 4.*dist.*10.*quæst.*4.*art.*2. & alij, quos sequitur Diana 3.*part. tract.*4.*resol.*106. Lugo *disp.*25.*n.*98.*p.*591.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse,si pœnitentia imposita sit tantum satisfactoria, non medicinalis, iuxta nuper dicta. Primò, quia eadem est ratio de his operibus, ac de indulgentiis. Secundò,quia vt *infrà*, pœnitens potest commutare pœnitentiam sibi iniunctam in æquale,aut saltem in melius: ergo.

Ex quo colligitur,quod ille, qui ex deuotione recitabat singulis diebus Officium B. Virginis, & postea habuit pœnitentiam recitandi quotidie tertiam eiusdem Rosarij partem,optimè potuit satisfacere dictæ pœnitentiæ eum recitatione supradicta Officij. Sic tenet Bonacina *loc. cit. n.*8. cum aliis: cuius sententia in facti contingentia visa fuit probabilis Dianæ *loc.cit.* licèt non consequenter, vt infrà, contrarium sequatur.

QVÆSTIO LXXXIV.

An excusetur pænitens à praecepto implenda pænitentia, ob praeceptum Superioris vetantis opera injuncta?

Affirmat absolutè Sancius *in select. disp. 15. n. 8. 9. & 10.* Vnde (inquit) Religiosus, uxorata, & servus, quibus esset injuncta pœnitentia jejunandi, vel invisendi aliquam Ecclesiam, & à Prælato, Marito, vel Domino impediretur operum executio, à labe fractionis pœnitentiæ essent immunes, eo quod tunc moraliter sint impotentes pœnitentias adimplere, & discordias pati non teneantur, nec commutationem petere in alia opera Prælato, Marito, vel Domino occulta, &c. Sic ille, quem sequitur Palaus *tom. 4. tract. 23. punct. 21. §. ultimo, n. 17.*

Sed ego clariùs respondeo: Si opera injuncta in pœnitentiam sint publica, ut sunt ea, quæ in exemplum adducit Sancius, verè potest excusari pœnitens ab ejus impletione, dum prohibitio superioris durat: at verò, si opera injuncta sint occulta, credo quod non possit excusari, ob præceptum merum superioris, quia vix potest esse causa illud imponendi, si aliàs pœnitentia justa sit.

QVÆSTIO LXXXV.

An pænitens licitè possit rogare confessarium, ut mitiorem pænitentiam sibi imponat, aut impositam mitiget?

Respondeo quod sic, quia hoc licitè fit quotidie in foro externo à reo: ergo & in foro pœnitentiæ potest licitè fieri à pœnitente. Sic Navarr. *c. 26. n. 20.* Henriquez *lib. 5. cit. c. 20. n. 5.* Reginald. *lib. 7. num. 27.* Cajet. *v. satisfact.* Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 3. punct. 4. n. 2.* & Villalobos *tract. 9. diff. 77. num. 2.* & Candidus *disq. 24. art. 20. dub. 5.*

QVÆSTIO LXXXVI.

An pænitens licitè possit alium confessarium adire, si primus nolit mitiorem pænitentiam imponere?

Negant Suarez *disp. 38 sect. 7. n. 4.* Ægidius *disp. 10. de satisfact. n. 81.* Bonacina *loc. cit. n. 3.* Fagundez *praec. 2. lib. 9. c. 3. n. 18.* & Layman *c. 15. loc. cit. n. 6.* quia existimant esse ad minus peccatum veniale. Sic etiam Thomas à Iesu *loc. cit. c. 2. dub. 3. in fine,* & Candidus *loc. cit.*

Sed probabilius respondeo, posse absque ulla culpa. Primò, quia pœnitens nullo modo tenebatur ab initio cum primo confessore confiteri: ergo nec post inchoatam cum ipso confessionem, ab eo absolutionem accipere. Secundò, quia primus confessarius debet in prædicto eventu mitigare pœnitenti impositam pœnitentiam, ut concedunt Authores supra citati: ergo si nolit, optimè faciet illum submissè dimittendo, & alium confessorem adeundo. Sic Luys. Turrian. *de pœnit. disp. 37. dub. 3. in fine.* G. Hurt. *disp. 14. diff. 2. fine.* Villalob. *loco cit. n. 2.* Lugo *disp. 25. n. 77. p. 587.*

QVÆSTIO LXXXVII.

An pænitens qui non adimplet pænitentiam intra tempus à confessario præfixum, sed eam valde differt, peccet mortaliter?

Affirmant Bonacina *disp. 5. q. 5. sect. 3. punct. 4. n. 5.* citans pro sua sententia Navatrum *c. 12. n. 54.* Sà *v. satisfactio, n. 14.* Suarium *disp. 38. sect. 7.* Ægidium *disp. 10. n. 83.* Sanchez *de Matrim. lib. 8. disp. 34. n. 57.* Negant & Ochagav. *q. 8.* & Hurtad. *disp. 14. diff. 1.* Lugo *loc. cit. n. 91.* & Candidus *disq. 14. art. 30. dub. 8.*

Sed probabiliùs respondeo tantùm peccare venialiter, si solùm ex negligentia hoc faciat, quia pœnitens dilatans pœnitentiam non agit contra substantiam præcepti. Sic Thomas à Iesu *loc. cit. c. 2. dub. 9. pag. mihi 214.* quem refert, nihil resolvendo, Diana *3. Part. tr. 4. resol. 92.* & Rodrig. *tom. 2. c. 126. n. 12.* Nec oppositum docent Suarez, Ægidius, aut Sà *locis* à Bonacina *citatis*, ut videre est apud ipsos, cum potiùs excusent à mortali pœnitentem qui differt pœnitentiam, nisi aliàs dilatio esset nimia valdè, judicio prudentis confessoris, de quo infrà. Tenet etiam novissimè nostram sententiam, dicens esse veram, Baunius *tract. 4. de pœnit. q. 23. in principio.*

QVÆSTIO LXXXVIII.

An pænitens non adimplens pænitentiam tempore præscripto, debeat facere alio?

Respondeo debere, nisi sit injuncta pro determinato die, juxta dicta *suprà q. 76.* & *77.* Ratio est, quia debitor, qui tenetur aliquid solvere, si non solvit die præscripto, aut præfixo, tenetur alio solvere. Sic Navar Sà, Bonacina, & alij *loc. cit.* & communis.

QVÆSTIO LXXXIX.

An dum confessarius non præfixit terminum pænitentia adimplenda, possit pænitens absque ulla culpa illam per annum differre?

Negant Suarez, Ægidius, Reginald. Bonacina *loc. cit.* & Granado *disp. 6. citata, n. 9.* quatenus docent, teneri pœnitentem quamprimùm commodè possit, pœnitentiam adimplere. Sic etiam Hurtado *de pœnit. disp. 14. diff. 1.* & Ochagavia *q. 8. cit.* Lugo *loc. cit.* & Candidus *disq. 24. art. 30. dub. 9.*

Sed probabiliter respondeo, posse in hoc casu licitè per annum pœnitentiam differre. Quod ex *cap. omnis, de pœnit.* ex illis verbis, *Et injunctam sibi pœnitentiam*, sic probo, quia nullus obligatur cõfessionis præcepto statim ac peccat, sed potest differre confessionem per annum: ergo similiter poterit per annum pœnitentiam à confessario impositam differre. Sic tenuerunt sapientissimi Magistri Primarij in Salmanticensi Academia de hac re consulti, & novissimè Antonius Fernandez ex Societ. Iesu *in instruct. confessor. 1. part. docum. 4. n. 5. & docum. 7. §. 2. n. 2.* & ex illo Diana *2. p. tract. 15. resol. 53.* & Ioan. Henriquez *in compend. cas. mor. c. 42.* Sic dicens: [El penitente està obligado dentro de un año à cumplir la penitencia admitida en la confession, commençandose à contar este año desde el dia de la confession, y dentro del se puede boluer à confessar quando quisiere, aunque no aya cumplido la penitencia, y esto es muy cierto, aunque Medina en su Suma *lib. 2. c. 7.* dize que el hombre que se confiesse, no aviendo cũplido la penitencia impuesta por pecado mortal, peca mortalmente, y la razon con que prueuan los Doctores que dentro de un año ay obligacion de cũplir la penitencia, es porque por el mismo caso que la Iglesia a puesto præcepto de confessar una vez en cada año, se infiere de aqui, que dando un año de plazo, y termino para confessar, se dà tambien para cumplir la penitencia, que mana de la confession.] Sic ille, & rursus, me citato, Diana

f. 10,

p.10.tract.12.resol.42.& Martinus à Sancto Ioseph, & Escobar apud ipsum.

QVÆSTIO XC.

An possit pœnitens injunctam sibi pœnitentiam per alium implere, saltem ex licentia, & voluntate Confessarij?

NEgant Ledesma 2.*part.*4. *q.*14. *art.* 4. Vasquez *q.*94.*art.*2.*dub.*4.Ægid.*disp.*10.*dub.*8.Ochagavia *q.*10.& G.Hurtado *disp.*14.*diff.*5. Nuñus *q.*14. *in art.*2. Luys.Turrian.*disp.*36. *dub.*3. & Lugo *disp.* 25.*n.*82. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, posse cum licentia confessoris, quia benè potest profectò confessor injungere pœnitenti jejunium v.g. faciendum per se ipsum, vel per alium: ergo satisfacit præcepto confessoris, si per alium jejunium præstet. Sic D.Thomas *dist.*20.*q.*1.*art.*2.*q.*3.Palud. *q.*3.*art.*1. Sylvest. *v.satisfactio,q.*3.Cajet.*eo ver.n.*2. Sotus *dist.*19. *quæst.*2. *art.*4. Armilla *v.satisfactio, n.*6. Lublinus *eo v. n.*3. Henriquez *lib.*5.*c.*21. Suarez *disp.*38.*sect.*9. Fagundez *prec.*2.*lib.*9.*c.*4.*n.*12. Granado *tract.*12. *disp.*7. *n.*2.& 3. Reginald. *lib.*7.*c.*7. Bonacina *disp.*5. *q.*5. *sect.*3.*punct.*4. *n.*11. Moure §.7.*cit. n.*8. Philipp. de la Cruz *in Thesauro Eccles.tract.*1. §.1. *n.*4. *fol.*5. F. Thoma à Iesu *in Tribun.Conf.dub.*6.& 7.*pag.*211.*v. satisfactio*, *n.*11. Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 241. Tannerus, & Mercerus apud ipsum, Candidus etiam *disq.*24. *art.*30. *dubit.*12.

QVÆSTIO XCI.

An qui pœnitentiam per seipsum nequit implere, possit absque expressa licentia confessoris alteri eam committere, & per illum satisfacere?

NEgant à fortiori Doctores pro contraria sententia *citati*, præcipuè Lugo *disp.* 25. *n.*82. & 86. & ex nostra Bonacina *loc.cit.n.*12. & Lublinus.

Sed probabiliùs respondeo: posse, & illam alteri committere, & per illum satisfacere, quia licèt obligatio pœnitentiæ sit personalis, ex voluntate tamen confessoris (quam implicitam, interpretativam, & virtualem in hoc casu adesse, affirmant Armilla ex Cajet.*v.satisfactio, n.*6.Fagund.*loc.cit. n.*21. & Reginald.*n.*81.) id fieri posse nuper diximus. Prædicta tamen intellige de pœnitentia satisfactoria pro peccatis præteritis, non verò de medicinali pro peccatis vitandis, juxta dicta, & dicenda infra *disp.de indulg.* Sic S.Thom.4.*contra gent. c.* 55. Armilla, Cajet. & Sylvest. *loc. cit.* Victor. *q.* 200. Vivald. *de satisfact. n.*10.Layman *c.*15. *cit. n.*10. Sic etiam Palud. *dist.* 20.*q.*3.D.Anton.3. *part.tit.*14. *c.*20.§.1.& Altissiodor. *lib.*4. *tract.*6. *q.*3. quatenus docet, id fieri absolutè à pœnitente, etiam propria authoritate posse, saltem quando subest rationabilis causa, ut impotentiæ, vel melioris occupationis.

QVÆSTIO XCII.

An Confessarius post datam pœnitentiam possit declarare, suam mentem fuisse, posse pœnitentem illam per alium implere?

NEgat Fagund.*loc.cit.n.*13.nisi in casu quo confessarius ita à principio intellexerit, & non declaravit.

Sed probabiliùs respondeo, posse absolutè declarare, esse suam voluntatem, ut per alium satisfaciat (& hoc extra confessionem) etiamsi à principio, quando pœnitentiam imposuit, non ita intellexerit. Primò, quia tunc pœnitens jam verè satisfacit per alium cum consensu confessoris, qui talem pœnitentiam imposuit. Secundò, quia mutatio sententiæ quoad personam satisfactricem potest fieri à quocumque judice: ergo meliori jure ab eodem. Poterit ergo confessor declarare pœnitenti suam voluntatem esse, ut per alium pœnitentiam adimplere possit, etiam in casu, in quo à principio nec ita intellexerit, aut voluerit. Sic Armilla *loc.cit.* quatenus docet, posse pœnitentem per alium satisfacere, & pœnitentiam implere cum consensu confessoris, qui imposuit, vel alterius. Sic etiam Diana 1.*part.tract.*4. *resol.*24. & alij.

QVÆSTIO XCIII.

An qui oblitus est pœnitentiæ injunctæ, an illam complere contempserit, teneatur eadem peccata iterum confiteri, ad suscipiendam novam pœnitentiam?

AFfirmant Angel.*v. confess.n.*13. Sylvest. *v.confess.*1.*q.*3.& 25.*fine*.Ricard.*in* 4.*dist.* 18. *art.* 2. *q.*8.*ad* 4.Palud.*dist.*17.*q.*5.*art.*3. D. Anton. 3. *part. tit.*14.*c.*19.§.19. Fabius *in suo sermon.Sacerdot. part.* 2.*tract.*3.*fol.*66. Frias *in sua Sum.fol.mihi* 7. §.*Tertio loco*, Bonacina *disp.*5.*q.*5.*sect.*3.*punct.*3.*n.*8.& 10.qui citat pro sua sententia Suarium *disp.*38.*sect.*10. Vasquium *q.*94.*art.*2.*dub.*3. Ægidium *disp.* 10. *dub.* 10. *n.*101. Nuñum *q.*13.*art.*2.*dub.*3. Sed non benè, cum expressè contrarium omnino doceant *locis* statim *citand.* nam *citatu* à Bonacina solùm dicunt, confessionem repetendam esse quoties pœnitentia permutanda est. De quo etiam *infra.* Vnde

Probabiliùs longè respondeo, non teneri pœnitentem omnia, aut aliqua peccata reconfiteri, etiamsi ex negligentia oblitus fuerit pœnitentiæ injunctæ, aut omiserit illam per contemptum, etiam expressum. Sed sufficere ei, si peccatum negligentiæ fateatur. Quia (ut *suprà q.*2. est habitum) pœnitentia non est pars essentialis Sacramenti, sed integralis tantùm: ergo absque illa Sacramentum subsistet: ad quid ergo iterandum, si fuit validum? Sic S.Thomas *quodlibet.*1.*art.*2.& *in* 4.*dist.*16.*q.*3.*art.*3.*q.*5. *ad* 3. Navarr. *c.*9. *n.*17. Cajet.*v. confess.iteratio.* Petrus Soto *lect.*2.*de satisfact. pag. mihi* 200. *vers.tertia proposit.* Dom. Soto *dist.*29.*q.*2. *art.*2. Victoria *q.* 167. *alias* 168. Lublinus *v.pœnitentia, n.*27. Suarez *tom.*7. *disp.* 22.*sect.*7.*n.*5.*pag.mihi* 541. Vasquez *q.*94.*art.*2.*dub.* 4.*pag.mihi* 457. Ægidius *disp.*10.*dub.*9.*n.*86.*pag.mihi* 519. Vivald. *de Confess.n.*17.qui tamen malè citat Armillam pro opposita sententia; docet enim nostram *v.confess.n.*10. Sancius *in select. disp.*15. *n.*14. Hurtado *disp.*14.*diff.*11.Moure §.7.*cit. n.*14. Diana 4.*part.tract.*4.*resol.*241.& Turrianus *disp.*36.*dub.*4. Filliucius *tract.*7.*c.*4.*n.*97.Layman *c.*15.*cit.in fine*,& Lugo *disp.*15.*n.*87.*pag.*589.Candidus *disq.* 24. *art.* 32. *dub.* 5. & apud illum Beja. Sic etiam Bossius *de jubil.sect.*1. *casu* 16.*n.*25.ubi ait in eo casu, liberum esse pœnitentem à præcepto, & obligatione pœnitentiam implendi, sicut est liber ille, qui post eandem pœnitentiam acceptatam efficitur impotens ad illam implendam. Sic etiam sentiunt Palaus *tom.*4.*tract.*23. *punct.*21.§.*ultimo, n.*18. & Baunius *tract.*4.*de pænit. quæst.*14. *pag.*206.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XCIV.

An pœnitens oblitus pœnitentiæ, teneatur de illa Confessarium interrogare?

NEgativam partem videntur sequi Suarez, Moure, & nonnulli alij *citati*, quatenus dicunt: in casu proposito solùm remanere obligationem confitendi culpam (si quæ fuit) oblivionis.

Sed oppositum respondeo, & dico, teneri pœnitentem, si oblivio fortè incidisset statim post datam pœnitentiam, & credere sacerdotem adhuc ejus esse memorem. Nam tunc si commodè posset, ab eo petere quid injunxisset, præsertim si pœnitentia esset gravis, teneretur. Quia de lege lata inquirere adstringimur, quando latam esse cognoscimus, ut bene Sancius *loc.cit.n.* 12. Ægid. *disp.* 10. *dub.* 9. *n.* 86. & ex illo Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 141. Lugo, & Candidus *loc. cit.* Bossius *loc.cit.n.* 25. sic dicens, si pœnitens credat primum confessarium adhoc esse memorem primæ pœnitentiæ, cujus ipse est oblitus, tunc ut satisfaceret integritati Sacramenti, & præcepto implendi injunctam pœnitentiam, tenetur ipsum adire, quia tunc potest complere integritatem Sacramenti, ac proinde tenetur. Sic ille, necnon Paulus; & Bauny *loc.cit.* & Nuñus *tom.* 2. *in* 3. *p.q.* 18. *art.* 3.

QVÆSTIO XCV.

An si in casu proposito Confessarius non reminiscatur pœnitentia à se imposita, possit aliam ad arbitrium injungere pœnitenti extra Confessionem?

NEgat Sancius *in selectis disp.* 15. *n.* 12. qui citat pro hac parte Ægidium *loc.cit.* ubi nihil de hac quæst. agit. Negat tamen cum ipso G. Hurtado *disp.* 14. *diff.* 10.

Sed probabiliùs respondeo, posse, præcipuè si intra breve tempus (veluti intra octo, aut decem dies) recurrat pœnitens ad confessarium, quia moraliter idem judicium censetur. Sic Henriquez, Valerus, & Pharao, quos citat, & sequitur Bossius *de jubil. sect.* 1. *casu* 19. *n.* 21. *&* 30. Sotus *dist.* 20. *q.* 2. *art.* 3. Ledesma *secunda* 4. *q.* 20 *art.* 4. Vivald. *de satisfact. num. mihi* 37. addens hoc esse verum etiamsi plures dies transierint (de quo adhuc *infrà.*) Tenent etiam Fagundez *præc.* 2. *lib.* 9. *c.* 4. *n.* 17. Filliuc. *tract.* 8. *num.* 49. & Layman, *dicto c.* 15. *n.* 16. casu quo intra breve tempus recursus fiat: negant verò, si aliquod intervallum temporis intercedat, Diana 2. *part. tract.* 15. *resol.* 53. Valerus, Henriquez, & alij apud ipsum. Sic etiam Ioan. Henriquez *in suo compend. c.* 42. *num.* 9. per hæc verba: [Si el penitente està olvidado de la penitencia, que se le diò en la confession, de suerte que ni el, ni el confessor se acuerdan della, no ay obligacion de recibir otra penitencia en lugar de la olvidada, pero si el olvido sucediò poco tiempo despues de la confession, quando el confessor se acuerda de la conciencia del penitente, le deve dar otra penitencia.] Sic ille.

QVÆSTIO XCVI.

An si pœnitens non possit recurrere ad eundem confessarium, teneatur recurrere ad alium, ut sibi aliam pœnitentiam imponat?

NEgabunt Sancius *loc.cit.* Suarez, Vasquez, & alij quamplures statim *citandi*, quia existimant, nec eundem met confessorem posse extra confessionem aliam pœnitentiam injungere.

Sed probabiliùs respondeo, posse; non tamen teneri. Primum probant optimè Cajet. *v. confess. iteratio*, & Armilla *v. confessio*, *n.* 10. & *infrà* à nobis probabitur. Secundùm nunc sic probo; quia pœnitens oblitus pœnitentiæ, remanet impotens ad implendam illam: ergo ab ejus impletione omnino excusatur. Sic Ægid. *loc.cit. n.* 86. Suarez *disp.* 38. *sect.* 10. Sotus *dist.* 20. *art.* 3. *q.* 2. & idem debent docere Sancius *disp.* 14. *n.* 20. & omnes alij Doctores asserentes posse pœnitentem per seipsum pœnitentiam commutare, aut per alia opera pia satisfacere, de quo suprà *q.* 82. & infrà *q.* 101. & clarè tenet Binsfeld. *in Enchirid.* 1. *part. c.* 13. §. 7. per hæc verba: *Quid remedij, si pœnitens pœnitentiæ obliviscatur?* Duo restant remedia. Primum, ut suo, vel confessarij judicio tantam agat pœnitentiam, quantam probabiliter existimat impositam fuisse pro peccatis præteritis. Secundum, ut servet pœnam in alia vita solvendam in purgatorio, vel in inferno, vel in hac vita expleat operibus satisfactoriis, & indulgentiis. Sic ille.

QVÆSTIO XCVII.

An æqualis confessarius possit commutare pœnitentiam ab alio æquali confessario justè injunctam?

NEgant Sotus *in* 4. *dist.* 10. *q.* 2. *art.* 3. Ledesma 1. *tom.* 1. *de pœnit. tract. de pœnit. c.* 23 *concl.* 8. *dub.* 2. Nuñus *tom.* 2. *q.* 13. *dub.* 4. Vasquez *q.* 94. *art.* 2. *dub.* 3. *n.* 8. Victoria *tract. de clavibus*, *num.* 323. *aliàs* 324. (Quamvis oppositum videatur dicere *num.* 251.) Sancius *disp.* 14. *n.* 19. qui ita huic sententiæ adhæret, ut dicat, nec adhuc superiorem (v.g. Episcopum) posse pœnitentiam à confessario inferiore impositam mutare. Negant etiam Ludovicus de S. Iuan *q.* 10. *art.* 2. *dub.* 2. *fol.* 540. & Vega *in speculo curat.* 1. *tom. c.* 11. *n.* 412. Ratio eorum est, quia par in parem non habet potestatem, *cap. placuit, de pœnit. dub.* 6. at haberet æqualis Confessarius in alium æqualem potestatem, si pœnitentiam ab ipso impositam commutare posset: ergo.

Sed probabiliùs respondeo, posse quemcunque confessarium, non solùm æqualem, verùm etiam inferiorem mutare, vel minuere pœnitentiam à quocumque alio confessario, etiam à superiore, pro peccatis saltem non reservatis (de his enim *infrà*) impositam. Ratio est, quia secundus confessarius, etiam inferior in dignitate, æqualem habet potestatem ad solvendum, & ligandum, quam primus, etiamsi sit superior in dignitate: sed primus potest mutare, & mitigare pœnitentiam à se datam, ut docent omnes Doctores apud Bossium *de Iubileo sect.* 1. *casu* 19. *n.* 2. ergo & secundus. Sic Navar. *c.* 26. *n.* 22. M de Ledesma 2. *part.* 4. *q.* 20. *art.* 4. Sylvest. *v. confessio* 1. *q.* 27. Rosella *confessio* 2. *n.* 11. Loblinus *v. Satisfactio*, *n.* 4. Ioan. de la Cruz *part.* 2. *de pœnit. q.* 4. *dub.* 4. *concl.* 2. *fine*, Diana 2. *part. tract.* 15. *resol.* 53. Hurtado *disp.* 14. *diff.* 10. Fagundez *præc.* 2. *lib.* 9. *c.* 4. *num.* 15. Layman *lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 15. *num.* 14. Lavorius *de Iubileo part.* 2. *c.* 5. *num.* 45. Beja *part.* 3. *casu* 1. *dub.* 1. Valerus *verb. jurisdictio*, *diff.* 1. *n.* 5. Granados *tract.* 12. *disp.* 8. *n.* 3. Thomas à Iesu *in Tribun. consc. de satisfact. c.* 1. *dub.* 5. *pag.* 210. Suar. *disp.* 38. *sect.* 10. Valentia *q.* 4. *punct. ult.* & ut probabilem sententiam defendit Luysius *disp.* 35. *dub.* 5. & Sà *v. satisfactio*, *n.* 5. qui malè citatur à Sancio *loc. cit. n.* 13. pro opposita sententia. Lugo *disp.* 25. *n.* 101. & Candidus *art.* 32. *n.* 2. *pag.* 99. Bonacina *disp.* 5. *quæst.* 5. *sect.* 3. *punct.* 3. *n.* 1. 2. *& sequent.* Bossius *loc. cit. n.* 5. 6. *&* 7. addens non solùm posse secundum confessarium mutare, & mitigare pœnitentiam priorem, sed etiam interdum

omnino

omninò auferre,& leviſſimam,aut nullam imponere, ut ſi pœnitens accedat multò magis contritus,& aliis viis,v.g.lucrando indulgentiam,ſatisfeciſſe intelligatur. Sic ipſe,& Palaus *tom.4.tract.*23.*punct.*11.§.*ultimo, à n.*2. Ad argumentum autem contrariorum neganda eſt minor, quia Confeſſarius ſecundus nihil habet quod agat in priorem confeſſarium,ſed in pœnitentem,ad cujus bonum pertinet,quod pœnitentia data commutetur.

QVÆSTIO XCVIII.

An ſecundus confeſſor poſſit mutare,vel minuere pœnitentiam iniunctam pro peccatis reſervatis, ſi ipſe non habeat poteſtatem abſolvendi à reſervatis?

NEgant Suarez *diſp.*38.*sect.*10.*n.*14.Navar.*c.*26. *n.*22.Lugo *diſp.*26.*n.*105.G. Hurtado *diff.*10. *cit.* Fagundez *lib.*9.*cit.c.*4.*n.*18.Molfeſ. Filliuc. Megala, Malderus, Lavotius,Layman, Nuñus, Beja,& alij quamplures apud ipſos, & apud Bonacinam, & Dianam,& Boſſium *locis* ſtatim *citandis*.Ratio eorum eſt, quia pœnitens manet aſtrictus ſuperioris præcepto ad pœnitentiam exequendam : at inferior nequit in Superioris præcepto diſpenſare : ergo non poteſt pœnitentiam ab eo injunctam commutare.

Sed æquè probabiliter reſpondeo : poſſe,quia per abſolutionem caſuum reſervatorum,jam peccata illa non manent reſervata:ergo nec jam remanebit reſervata pœnitentia pro illis impoſita : ergo quicumque ſit confeſſor, poterit illam commutare. Sic Vaſquez *q.*94.*art.*2.*dub.*3. *num.*9. Zerola *in praxi*, *de pœnit. c.*15.*q.*10. §.*dico* 2.Sylveſter *Confeſſio* 1.*q.*27.*n.*31. Henriquez *lib.*5. *c.*22.*n.*1.Candidus *art.* 32. *dub.*1. *pag.*100. Diana 2.*part. tract.*15. *reſol.* 53. & apud ipſum Moure, & Valerus.Boſſius *de jubil.sect.*1. *caſu* 59.*n.*10 *pag.mihi* 103.Bonacina *diſp.* 5. *q.*5.*sect.* 3. *punct.* 3. *n.* 6. qui tamen malè citat Emanuelem Sà pro oppoſita ſententia,cum potiùs inclinet in noſtram *v.ſatisfactio, n.*5.Citat etiam Valentiam pro utraque ſententia, cùm noſtram tantum doceat *tom.*4.*diſp.*7. *q.*14. *punct.*4. *in fine*, & id eſſe probabile ſatis ſentiunt Sancius *in ſelectis diſp.*14. *num.* 13. & Luyſius *diſp.* 35. *dub* 5. licet probabilius contrarium. Imò & Navarr. citatur pro hac ſententia à Suario *loc. cit. n.*13.Sed certè clariùs docet oppoſitum. Tenet etiam noſtram ſententiam Palaus *loc.cit n.*7. Qui ad argumentum contrariorum optimè reſpondet dicendo, in noſtro caſu non diſpenſare inferiorem in præcepto ſuperioris, quia peccata non reſervantur ut pœnitens neceſſariò ſequatur judicium ſuperioris de pœnitentia injuncta, quin poſſit alium adire, ſed ideò reſervantur,ut ſe ſiſtat ſuperioris judicio pro abſolutione impetranda, ab eóque monita ſalutis accipiat. Sic Palaus. Et ſic Baunius *tract.*4. *cit.quæſt.* 16. *dicto* 1.

QVÆSTIO XCIX.

An ſimplex Sacerdos poſſit mutare pœnitentiam injunctam pro peccatis mortalibus jam confeſſis Confeſſori habenti juriſdictionem?

NEgant Doctores pro prima ſententia *quæſt. præcedenti citati*, præcipuè Suares, & Luyſius, qui dicunt nullum authorem oppoſitum aſſerere.

Sed æquè probabiliter reſpondeo, poſſe, propter ſimilem rationem, quia ſicut per primam abſolutionem reſervatorum aufertur reſervatio,ita ut quilibet Sacerdos poſſit eorum pœnitentiam commutare.Sic ſimiliter poſtquam quis confeſſus eſt mortalia,jam manent materia, de qua ſimplex Sacerdos poteſt cognoſcere, & mutare, vel minuere pœnitentiam. Sic Sancius *diſp.*14.*cit.num.* 13. dicens, quod id aſſerere debeant omnes, qui affirmant poſſe inferiorem mutare pœnitentiam pro reſervatis injunctam, & idem fatetur Luyſius *loc. cit.* Cum Sancio tenet Diana 3. *part. tract.*4. *reſol.*53.

QVÆSTIO C.

An etiam ſecundus Confeſſarius poſſit commutare pœnitentiam, non audita priori confeſſione eorundem peccatorum?

NEgant Sylveſt.*Confeſſ.* 1.*q.* 27.Roſella *Confeſſ.*2. *n.*11.Suarez *diſp.*38.*sect.*10.*n.*4.8.& 9.Vaſquez *q.*94.*art.*2.*dub.*3. *n.*7. Ægid.*diſp.*10.*n.*101.Fagund. *lib.*9.*cit.c.*4.*n.*15.& 17.& 21. Hurtado *diſp.*14.*diff.* 10.*fine*,Sancius *in ſelect.diſp.*14.*num.*7.& alij quamplures apud ipſum, & apud Dianam *loc. cit.* Lugo etiam *diſp.*25. *n.* 107. & *ſeqq.* Bonacina ex parte *de Sacram. diſp.*5. *q.*5. *sect.*3. *punct.*3.*num.*9. Candidus *diſq.*24 *art.* 32. *dub.*4. & alij, quos ſequitur Palaus *loc.cit.n.*13.

Sed probabiliùs reſpondeo, poſſe quemcunque confeſſarium non audita priori confeſſione eorumdem peccatorum, pœnitentias commutare, vel minuere, prout magis expedire judicaverit ſaluti pœnitentis. Quia contrarium eſſet nimis grave onus, tam confeſſariis,quàm pœnitentibus. Adde quod ſi pœnitens teneretur reconfiteri, id eſſet,ut confeſſori conſtaret quantitas, & qualitas pœnitentiæ permutandæ,at ei hæc poſſunt conſtare,abſque eo quod pœnitens reconfiteatur, cum illa in memoria habeat : ergo.Sic Navarr.*c.*26.*n.*21.& 2.*tom.conſi.lib.*5. *conſil.*26.Valentia *diſp.*7.*q.*14. *punct.*4. Sà *v.ſatisfactio, n.*5. Vivald.*de ſatisf.n.mihi* 37. Coriolan. 1.*p. sect.*2. *art.*11.*n.*2.*pag.mihi* 232. Villalob. *tract.* 9. *diff.*76. *n.*5.Diana 3.*p.tract.*15. *reſol.*53. Granado *tract.* 12. *diſp.*8. *n.* 5. qui citat pro contraria ſententia Valentiam, ſed malè, quia hanc noſtram docet *loco citato*, & Henriquez *lib.*2.*de pœnit.cap.*12.*n.*1. Valerus *ver. juriſdictio,diff.*1. *n.*8. Zerola, Beja, Victoria,Medina, Rodriguez,& alij, quos citat & ſequitur Boſſius *loc. cit. n.*23. *pag. mihi* 105. Vnde immeritò dixit Pater Vaſquez, hanc noſtram ſententiam nil habere probabilitatis, habet enim, ut conſtat, tenet,& probat bene Baunius *tract.*4. *cit.quæſt.*16.

QVÆSTIO CI.

An ſaltem dicta commutatio facienda ſit in Sacramentali confeſſione, an verò poſſit fieri extra?

NEgant poſſe commutari pœnitentiam extra Sacramentalem confeſſionem, ſed debere fieri in illa,aut proximè circa illam, omnes Authores nuper pro contraria ſententia citati, & Luyſ. Turrian.*diſp.* 35.*dub.*5.Boſſius *loc.cit.n.*31.Layman *lib.*5. *tract.*4. *c.*15. *n.*16.Valerus,& alij apud ipſos, Bonac. *diſp.*5. *q.*5.*sect.*3. *punct.*4. *num.* 7. & apud ipſum Reginaldus, Beja,& Nuñus, Filliucius,& alij,& etiam Diana 2.*p.tract.*15.*reſol.etiam* 53.& noviſſimè contra me *p.*9.*tract.*9.*reſol.*54.& *p.*10.*tr.* 12.*reſol.*43. ubi cum aliis limitat ſuam ſententiam, dicens non intelligi loquendo de eodem confeſſario,quia hic (inquit) poterit commutare extra confeſſionem, ſi ad plurimum intra hebdomadam pœnitens redeat. Negant etiam Granado *lib.*8. *cit. n.*1.& 6. Lugo *diſp.*25. *n.* 150. dicens contrarium omni ſpecie probabilitatis carere.

Trullench

Trullench *de Sacram.lib.4.c.6.dub.3.num.9.* Amicus *tom.8.disp.16.sect.4.num.47.* Palans *tom.4. tract.23. punct.21.9.vlt.num.9* & Bauny *loc.cit.*

Sed probabiliter æquè,respondeo: posse commutari, etiam extra Primò, quia primus confessor potest mutare pœnitentiam extra confessionem,vt Suarez,Lugo,Bossius,Diana,Hurtado, Ægid. & alij fatentur: ergo etiam poterit alius. Secundò,quia pœnitens ipse potest authoritate propria commutare pœnitentiam sibi iniunctam in opus æquale,aut saltem in euidentet melius,vt Diana, & Bonacina concedunt,iuxta dicta *q.83.*& dicenda *q.sequenti,*(& absolutè dicunt esse satis probabile,*vbi supra*)ergo meliori iure poterit confessor. Sic expresse Valentia *tom.4.disput.7.quæst.14.punct.4.* Victorellus *in notis ad Emanuelem Sà,num.5.* Citant etiam pro hac sententia, Suarez Bonacina, Fagundez, & Sancius Doctissimum Navarr. *in Sum.c.16.n.22. & lib.5.consil. de Pœnit.& remiss. consil.26.* Citant etiam Emmanuelem Rodrig. *in Sum.1.p.cap.113. n.8. & in add. ad Bullam, §.9. n.102. pag. mihi 204.* (vt sic vbi id docuerit Rodrig inuenire Diana possit,)& Emmanuelem Sà *v.satisfactio, n.5.* Sed ex iis nullus clarè nostram responsionem sequitur, cùm omnes tantùm affirment,non esse necessariam iterationem Confessionis peccatorum,super quibus data fuit pœnitentia, cuius commutatio postulatur,vt bene notarunt Diana & Bossius *loc. cit.* Tenet tamen clarè Coriolanus 1. *part.sect.12.art.21.pag.mihi 233.* vbi docet, sat esse pœnitenti propalare pœnitentiam acceptatam, nedum satisfactam,&causas,ob quas cogitur illam non exequi,& in aliam permutare.Tenet etiã Chapeauilla *de casib.reseruat.cap 12.in fine* Martin.de S.Ioseph *tom.1.lib.1. tract.27. de pœnit.num.20.* & dicit esse probabile Diana *p.10.loc.cit.*

Qvæstio CII.

An pœnitens possit propria authoritate pœnitentiam sibi iniunctam, in æquale, aut in melius commutare?

NEgant Henriquez *lib.5. de pœnit.cap.10.num.5.* Sanchez *in sum.tom.1.lib.4 c.11. num.36.* Reginald. *lib.7.cap.8. num.85.* Ægidius *disp.10.n.103.* Ochagau. *de satisfact.q.12.n.2.* Lugo *disp.25.n.95.* Candid *art.32.cit.dubit.5.*Bonacin.*disp.5.q.5.sect.3. punct.1.n.31.* Sancius *disp.14.n.5. & 22.& disp.15. n.6.* vbi falsam appellat sententiam oppositam. Diana *2.p.tract.15.resol.53.& 3.part.tract.4.resol.53.in fine, & 5 p.tract.14. resol.73.* Luys.Turrian. *in suis Sele 1.part.2 disp.31.dub.62.* vbi sententiam contrariam,omnino improbabilem,contra communem sensum Doctorum temerariam, & non tutam in praxi appellat. Sed hic Doctor in censurandis sententiis maximus est, ideoque de illius censura parum curandum. Negant deinde Palaus *loc.cit. num.10.*& Baunius *tract.4. de pœnit.q.15.* quia (inquit) pœnitens ad hanc commutationem faciendam omnino caret jurisdictione, cum se iusta pœna non possit plectere per sententiam: ergo.

Vnde certè, probabiliter æquè respondeo: posse pœnitentem pœnitentiam sibi iniunctam commutare in aliud opus, saltem euidenter melius. Primò quia pœnitens authoritate propria potest commutare suum votum in opus euidenter melius, vt concedunt ipsimet contrarij, præcipuè vterque Sancius, Henriq.Bonac.& alij apud ipsos: ergo & pœnitentiam sibi iniunctam, saltem ex voluntate interpretatiua confessoris.Secundò,quia vt Nuñus *q.18. art.4. dub.vlt.* & Binsfeld.1. *part.sua sum. de Pœnit.c.13. §7.* concedunt, in casu quo pœnitens obliuiscatur pœnitentiæ iniunctæ, & non possit adire primum Confessarium, potest adimplere pœnitentiam secundùm proprium arbitrium,considerando peccata confessa, & satisfactionem,quæ communiter solet adimigi pro similibus peccatis: ergo potest commutare illam. Sic Villalob.*tom.1.tr.9.diff.79.num.1.* Portel.*in addit. ad dub.regul.verb.Pœnitent.Sacr.n.6.* Cœlestinus *in Compendio Theolog. moral. tract.1.cap.24.n.8.* Imò & Diana *loc.cit.in principio*, hanc sequitur partem, licèt in fine aliam probabiliorem dicat. Ad argumentum contrariorum dicendum est, quod pœnitens faciat dictam commutationem ex consensu tacito Confessarij,quod sufficit.

Qvæstio CIII.

An facta commutatione pœnitentiæ, possit pœnitens eligere quam voluerit, primam, aut secundam?

NEgabunt Authores qui negant, acceptata legitima commutatione voti in rem æqualem, aut saltem meliorem,esse licitum vouenti ad priorem materiam,omissa subrogata, redire, vt refert Sanchez *in sum.lib.4.cap.55.num.24.*

Sed longè probabiliùs respondeo licitè, posse quia commutatio pœnitentiæ fit in fauorem pœnitentis, qui bene potest cedere iuri, & fauori suo. Sic Suarez *tom.4.disp.38.sect.10.n.7.fine*, Reginald. *lib.7.n.89.* Bonacina *disp.5.q.1.sect.3.punct.3.n.31.*Sanchez *loc. cit.*& Candid.*loc.cit.dub.6.pag.101.*& communis.

Qvæstio CIV.

An Confessarius teneatur commutare pœnitentiam à se,vel alio iniunctam, si id à pœnitente suppliee petatur?

NEgant Sancius *in select. disp.14.n.17.* & ex illo Diana *3.part.tr.4.resol.53.* Nisi in casu quo periculum fractionis pœnitentiæ absit in pœnitente, vel maxima afflictio, & angustia cordis.

Sed probabiliùs respondeo, teneri. Primò quia confessarius tenetur vota pœnitentis commutare, si ex iusta causa id ab ipso requisitus sit, vt docent Sanch. *lib.4.sum.c.54.n.12.* & apud ipsum Aragon, Viuald.Siunica,& Sayrus: ergo & pœnitentiam. Secundò,quia quando ex iusta causa pœnitens commutationem petit, regulariter loquendo vel adest periculum fractionis pœnitentiæ, vel angustia in corde pœnitentis: ergo.

Qvæstio CV.

An Confessarius possit commutare pœnitentiam præseruatiuam ab alio Confessore iniunctam?

NEgant Zerola, Reginald.& Suarez apud Bonacinam *disp 5.q.5.sect.3.punct.3. n.5.* & Henriquez (apud Bossium) *lib.5.c.22.n.6.*& alij.

Sed probabiliùs respondeo,posse quidem commutare illam in aliam pœnitentiam præseruatiuam, secus verò in aliam.Prima pars probatur,quia cõfessor potest commutare pœnitentiam iam non præseruatiuam,in aliam non præseruatiuam:ergo etiam præseruatiuam in aliam præseruatiuam.Secunda etiam constat, quia pœnitentia præseruatiua imponitur pœnitenti, vt ipse retrahatur,& præseruetur à peccatis:ergo nequit confessarius in aliam,quæ non sit retractiua ab eisdem peccatis,commutare.Sic Bonac *loc.cit.* Diana *3.p.tr.4.ref.137* qui bene aduertit, Doctores citatos à Bonacina pro opposita sententia nullo modo illam docere. Sic etiam Lugo *disp.25. in fine.*

Bossius *de iubil.sect.1.casu 19.num.31.* Valerus *verb. Iudex,differ.13.n.5.in fine*,& alij.

Qvæstio CVI.

An pœnitentia à Confessore iniungenda sit determinata?

AFfirmant Hostiens. *in Sum.de pœnit.& remis. §. Quæ pœna*, Palud. *in 4.q.20.* D.Anton. *3.part. tit.17.c.10.*& alij apud Nauarrum *in c.Falsas,de pœnit.dist.5.n.2.& 14.& in Man.c.26.n.17.* & apud Viualdum *de satisfact. n.24.* quia existimaot, pro quolibet peccato mortali esse imponendam pœuitentiam septem annorum,iuxta Canones pœnitentiales. Qoam sententiam esse probabilem, imò & communem,affirmant Nauar.& Viuald.*loc.cit.*

Sed longè veriùs,& probabiliùs respondeo pœnitentiam à confessore iniungendam non esse determinatam: sed eius quantitatem, & qualitatem nunc & semper relictam esse,& fuisse ad arbitrium prudentis Confessarij:quod constat.Primò quia sic habetur expresè *in c.Mensuram,de pœnit.dist.1.& cap. Deus,de pœnit. & remiss.& c.omnis vtriusque sexus*, & in Trident. *sess.14.c.8.& 9.* Secundò, quia nullibi in iure determinatur, quænam pœuitentia sit à confessario imponenda; ergo relinquitur eius arbitrio. Antecedens probatur; nam Canones pœnitentiales, quos contrarij pro se adducunt, tantùm intelliguntur pro foro Ecclesiastico exteriori, non pro Sacramentali. Sic D.Thomas *in add.q.18.art.4.* Navar.& Vivald. *loc.cit.* Sotus *dist.20. q.2. art.3.* Fagundez *lib.9. cit. cap.5.n.1.* Diana *3.part.tract.4.resol.97.* Bonacina *loc.cit.num.15.* Coriolan. *1.p.sect.2.art.1.pag.130.* & Filliuc.*tract.8.c.2.n.40.*

Qvæstio CVII.

An quantitas pœnitentiæ ita sit relicta in arbitrio Confessoris, vt pro magnis peccatis levissimam, & pro levibus gravissimam iniungere possit pœnitentiam?

REspondeo,quod non,quia licèt relicta sit in eius voluntaria potestate, hoc tamen est cum consideratione gravitatis criminum, dispositionis pœnitentis, aliarumque circunstantiarum delictorum, & temporis. Vnde si gravissimam pœnitentiam iniungeret pro levibus peccatis,injuriam faceret pœnitenti: & si pro gravissimis, leuem, injuriam irrogaret Sacramento. Et ratio est,quia confessarius est iudex: ergo æqualitatem debet observare in imponenda pœnitentia. Sic Authores *citati*,& communis. Vnde licèt pœnitentiæ arbitrariæ sint, & dicantur, non ideo est, quia Sacerdos possit eas secundùm arbitrium,& pro libito suo imponere:sed quoniam arbitrati eas debet iuxta Dei regulas, atque habita circunstantiarum consideratione. Sic Authores *citati*, præcipuè Archang. *dist.18.pag.219.col.1.*

Qvæstio CVIII.

An Confessarius peccet mortaliter, si pro magnis peccatis paruas pœnitentias injungat?

REspondeo affirmativè,regulariter loquendo. Primò, ob rationem dictam: Secundo, quia id expresè habetur in Trid. *sess.14.cap.8.* vbi sic dicitur. *Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentia suggesserit pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutares,& conuenientes satisfactiones iniungere; nisi fortè peccatis conniuentes, & indulgentius cum pœnitentibus agant, leuissima quædam opera pro grauissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur.* Sic Concil. Dixi autem, *regulariter loquendo*: quia, vt *suprà* sæpè dictum est, aliquando poterit confessor absque peccato dare leuem pœnitentiam pro gravibus peccatis. Semper,videlicet,quod aliqua iusta,& rationabilis causa interuenerit: putà debilitas, ægritudo, & senectus pœnitentis; impotentia implendi pœnitentiam,magnitudo contritionis, aut è contrà, parva devotio pœnitentis. Deinde timor probabilis,ne iustam pœnitentiam pœnitēs respuat,vel acceptatam parum impleat. Denique tempus Iubilei, vel aliarum indulgentiarum. Sic D.Thom. *in add.q.18.art.4.* Navar. *in c.Falsas,de pœnit,dist.5.n.10.& in Man.c.26.n.21.* Sotus *dist.20.q.2.art.3.* Lublinos *verb.pœnitentia,n.5.* Frias *in Sum.fol.mihi 32.*& apud ipsum Palud. Suar. *disp.37. sect.4.* Filliuc.*tract.8.n.41.*& alij,quos sequitur Bassæus *tract.4.de pœnit.q.11.*

Qvæstio CIX.

An etiam possit Confessor dare leuem pœnitentiam pro magnis peccatis,si post eorum absolutionem apponat clausulam istam: Quidquid boni feceris, sit tibi in remissionem peccatorum?

NEgant apud Dianam Lugo, Tannerus, Ægidius, & Palaus.

Sed probabiliùs respondeo, posse etiam absque peccato vllo,quia quamuis per huiusmodi clausulam non alliget pœnitentes ad bona opera (saltem in particulari) peragenda,efficit tamen vt quæcumque peregerint, eis in pœnitentiam Sacramentalem cedant. Sic D.Thomas *quodlibet 3.art.28.* & ex illo P.Soto *sect.2.de satisfact.* Nauar.*loc.cit.* Beia *in respons.part.3. casu 1.* Homobonus,& alij quos citat,& sequitur Diana *3.part.tr.4.resol.97.* qui addit,in hoc casu debere confessarium verba huius clausulæ pœnitenti declarare, vt sciat leuem pœnitentiam sibi ideo imponi, quia omnia bona opera totius vitæ suæ in satisfactionem suorum peccatorum iniunguntur, & acceptantur. Quod antea notauerat Angelus *verb. confessio 5. n.1.& Confessio 6.n.3.* dicens,aliàs non valere,& consequenter nec confessarium excusari. Sic etiam docent Bonacina *disp.5.q.4.sect.3.punct...n.13.*& apud ipsum Henriquez *c.19.n.5.* Reginald.& Suarez, Coriolanus etiam *de casibus reseru.p.1.sect.2.art.21.fine*, & iterum me citato, Diana *p.9.tr.9.res.54.*,& Trullench *lib.4.c.7.dub.2.n.14.*

Qvæstio CX.

Quæ prudentia requiratur in Confessore in iniungenda pœnitentia?

REspondeo, quod multiplex. Nam primò debet aduertere qualitatem peccatorum, & secundùm eorum grauitatem, & conditionem iniungere pœnitentiam. Secundò debet aduertere qualitatem personæ pœnitentis an videlicet, sit robustus, vel debilis, an iuuenis, vel senex, pauper, vel diues, vir vel fœmina, &c. vt sic prudentes pœnitentias iniungat, non imprudentes, aut ineptas, quales essent si melancholico iniungeret ieiunium panis & aquæ, aut vitationem honestarum recreationum: pauperi pœnitenti eleemosynam, ieiunium perpetuò laboranti, asperitatem delicato, peregrinationem mulieribus, &c.Sic Nauar.*cap.consideret,de pœnit. §.ponat se, numero 4.& 8.& in man.cap.26. num.18.* Ioannes Sancius *disputat.28. num.15.* Coriolan. *1. part. sect.2. art.1.*

art. 1. *à n.* 1. Binsfeldius *in Enchirid. p.* 1. *cap.* 13. §. 4. & alij.

QVÆSTIO CXI.

Quæ remedia poterit Confessarius pœnitenti proponere, vt occurrentia evitet peccata?

REspondeo, quod hæc inter alia. Primò, vt consideret Deum judicem ipsum, & omnia cernentem. Secundò, vt effugiat occasiones peccandi, & maximè otium. Tertiò, vt custodiat sensus. Quartò, vt obstet principiis, imminentem mortem meditando, Dei judicium, Paradisi gloriam, vel inferni pœnas. Quintò, vt frequenter oret. Sextò, vt Sacramenta pœnitentiæ, & Eucharistiæ frequentet, per hæc enim nostra anima sanatur, illuminatur, & roboratur, & sic tentationes Dæmonum facilè cognoscit, resistit, & superat. Septimò tandem, vt quotidie omnia, quæ egerit, dixerit, & cogitaverit, examinet strictè. Sic Coriolanus *loc. cit.* ex Navarro *pralud.* 7. *n.* 27.

DISPVTATIO X.

De Sigillo Confessionis.

QVÆSTIO PRIMA.

Quid sit Sigillum Confessionis, quidque Sigillum naturæ?

RESPONDEO, quod Sigillum naturæ, *Est obligatio quædam ab ipso iure naturali inducta celandi, vel occultandi aliquid.* Sigillum verò confessionis, *Est obligatio occultandi peccata in confessione audita.* Sic D.Th. *in* 4. *dist.* 21. *q.* 3. *art.* 1. *q.* 3. Navar. *in cap. Sacerdos, de pœnit. dist.* 6. *a.* 35. *& in Man. cap.* 8. *num.* 1. Coriolan. 1. *part. sect.* 3. *num.* 3. *fol.* 300. Fagundez *prac.* 2. *lib.* 6. *cap.* 1. *n.* 4. Binsfeldius *in Enchirid. de sigillo confess.* §. 18. *pag.* 91. Vincent. Candid. *tom.* 2. *disquis. moral. c.* 24. *art.* 47. *dub.* 1. Bonac. *disp.* 4. *quæst.* 6. *sect.* 5. Molfes. 2. *part. Sum. tract.* 7. *cap.* 23. *num.* 13. & alij.

QVÆSTIO II.

An triplici iure teneatur Confessarius ad sigillum Confessionis?

NEgavit Cajet. (apud Hieronymum Llamas) super Ioan. *cap.* 20. dicens, sigillum secreti confessionis institutum esse Ecclesiæ, non Christi: jurisque Ecclesiastici, non divini.

Sed certissimè respondeo: triplici iure teneri. Naturali videlicet, Divino, & Ecclesiæ. Naturali; nam vitare fraudem, & servare fidelitatem, sunt de jure naturæ divino; nam quod Deus decernit, & tanto magis quod ipse facit, est de iure, & voluntate Dei, sed Deus tegit peccatum ejus, qui se intrinsecus illi per contritionem subjicit, iuxta illud Psalm. 31. *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata:* ergo & confessarius, qui vt Dei minister habet facere, sicut facit Deus in occultatione peccatorum, tenetetur de iure, & voluntate Dei ad illa celanda. Tenetur tandem Ecclesiastico iure, quia id præcipitur *in cap. omnis vtriusque sexus*, extra de pœnit. & rem. §. *Caveat autem.* Ergo. Sic S. Thom. *in add. q.* 11. *art.* 1. Scot. *in* 4. *dist.* 11. *q.* 2. Sotus *dist.* 18. *q.* 4. Nuñus *in add. ad* 3. *part. q.* 11. *art.* 1. *pag. mihi* 532. ex Suarez Petrus Soto *lect.* 11. *de confess. pag.* 194. Navar. Coriolan. & Fagundez *loc. cit.* Angles *de confess. art. vltimo, concl.* 1. Petrus de Cañedo *in Sum. tract. de pœnit. c.* 10. *pag. mihi* 237 Frias *Sum. fol. mihi* 30. Llamas 2. *p. method. c.* 3. §. 2. *pag. mihi* 266. *& cap.* 4. §. 1. *pag.* 277. Molfes. *loc. cit. num.* 15. *& seqq.* Reginald. *lib.* 3. *à num.* 1. Archangel. *distinct.* 21. *pag.* 259. *col.* 2. Torreblanca *lib.* 14. *practicarum, cap.* 12. *n.* 1. *fol.* 407. Petrus de Ledesma *in Sum. de pœnit. cap.* 22. *concl.* 1. 2. 3. *&* 4. Moure 3. *p. Sum. cap.* 6. §. 9. *num.* 26. Ochagavia *tract.* 8. *de confess. quæst.* 1. Layman *tract.* 6. *cap.* 14. *num.* 1. *&* 2. Hurtado *disp.* 12. *de pœnit. diff.* 1. Granados *tom.* 5. *in* 3. *part. tract.* 11. *disp.* 1. Villalob. *tract.* 9. *diff.* 72. *pag. mihi* 236. Becanus *de Sacrament. cap.* 39. *n.* 2. Ludovicus *de Sacram. quæst.* 7. *de pœnit. art.* 1. *dub.* 1. *pag.* 481. Lugo *disp.* 23. *de pœnit. sect.* 1. Candidus *loc. cit. & dubit.* 8. *&* 20. Bonacina *loc. cit. punct.* 1. *num.* 1. 2. *&* 3. & communis. Neque Cajetanus, quem accuratè perlegi, oppositum docuit; vnde falsò imposuit illi Llamas talem sententiam.

QVÆSTIO III.

An sigillum confessionis sit de essentia Sacramenti pœnitentiæ.

AFfirmant Raynerius *v. confessio, cap.* 30. *pag. mihi* 444. Angelus *v. confess.* 8. *num.* 1. & Aureol. *in* 4. *dist.* 21. quibus fauere videtur D.Thom. *in add. q.* 11. *art.* 1. *in corp.* hæc habens verba: Et ideo de necessitate Sacramenti est, quod quis confessionem celet. Vnde hanc partem nouissimè tenet Thom. Hurtado *tom.* 1. *resol. moral. tract.* 6. *cap.* 11. *resol.* 31. §. 7. *n.* 164. *& sequent.*

Sed certissimè oppositum respondeo. Primò, quia potest confessio ex causa fieri coram multis, vt *sup. disput.* 6. *q.* 4. est habitum. Secundò, quia posterius non potest causa esse prioris: at sigillum confessionis præsupponit, & consequitur ipsam confessionem: ergo Tertiò, quia aliàs Sacerdos qui reuelaret confessionem, redderet irritum Sacramentum, etiam validum, quod nullo modo est concedendum (quidquid Angelus non renuat concedere) vt apud omnes est notum: ergo. Verum est, quod sigillum confessionis potest dici de necessitate Sacramenti aliqualiter, nempe vt confessio conseruetur; nam si confessarius non haberet debitum celandi Confessionem, ipsa nequaquam conseruaretur. Quis enim peccata sua confiteri vellet? Et sic intelligenda sunt verba præfata D.Thomæ. Sic Archang. *dist.* 21. *pag.* 262. *col.* 1. Petrus Soto *lect.* 11. *de confess. pag. mihi* 193. Henriquez *lib.* 7. *de pœnit. c.* 19. *a.* 1. *&* 2. Syluest. *verb. confessio, a.* 32. Fagundex *loc. cit. n.* 2. Nuñus *in add. ad* 3. *p. q.* 11. *art.* 1. *ad* 1. *argumentum.* Sotus *in* 4. *dist.* 18. *q.* 4. *art.* 5. & ex illo Reginald. *lib.* 3. *n.* 4. & communis.

QVÆSTIO IV.

An qui sigillum confessionis violat, quinque committat peccata, contra Iustitiam videlicet, Religionem, Fidelitatem, Charitatem, & contra præceptum Ecclesiæ, impositum in cap. Omnis vtriusque sexus?

AFfirmant Angel. *verb. confessio, num.* 2. Henriquez *lib.* 3. *de pœnit. cap.* 19. *num.* 2. Nauar. *in Man. cap.* 8. *num.* 5. & Viuald. *vbi de sigillo,* 1. *p. n.* 7.

Sed probabiliùs respondeo: non committere, nisi duo peccata, contra iustitiam videlicet, & contra Religionem. Contra iustitiam: quia iniustè, & iniuriose priuat pœnitentem bona fama, quam possidebat: vnde consequenter tenetur ad restitutionem damni

ex violatione sigilli secuti. Contra Religionem, quia facit contra reuerentiam Sacramento debitam, reuelando eius sigillum, & reddendo ipsum Sacramentum hominibus onerosum. Non tamen per hoc negamus, quod qui frangit sigillum, non peccet etiam contra fidelitatem, charitatem, & præceptum Ecclesiæ: sed dicimus, quod non multiplicet peccata, eo quòd virtus fidelitatis, & charitatis hîc non distinguitur à iustitia, & præceptum Ecclesiæ constituit sigillum intra virtutem Religionis, vt bene Fagundez *prac.2.dub.6.c.1.n.2.& 3.* ex Suarez *4.tom. de pœnit. disp.33.sect.1.n.7.& 13.* Sic etiam Bonacina *de pœnit. disp.5.quæst.6.sect.5.punct.1.n.4.* Nuñus *q.11.art.1. pag. mihi 534.col.2.* Ochagania *tract.3. de confess. quæst.1.n.4.* Villalob. *tract.9.diff.72.num.3.* Candidus *loc.cit.disquis.44.art.47.dub.11.pag.149.* Diana *5. part.tract.11.resol.2.* & alij.

QVÆSTIO V.

An omnis sigilli confessionis violatio sit mortale peccatum?

NEgant Ledesma *3.p. quæst.1.art.1.* & Victoria apud Henriquez *lib.3.de pœnit.cap.19.n.3.* quia existimant, non esse mortale manifestare vnum peccatum veniale in specie, in confessione auditum, dummodo audientes non intelligant illud peccatum veniale, auditum fuisse in confessione. Sic (imò & sine distinctione) tenuit Emanuel Sà *v.confessor,n.24. in prima editione*, vbi sic ait: Reuelare aliquid leue confessionis, modò sit peccatum, quidam putant esse mortale, quod mihi durum videtur. Sic ille. Hanc eandem sententiam videtur amplecti Moure *3. part. Sum.cap.6.§.9.n.28.* vbi ad hanc interrogationem ab ipso propositam, *quod est peccatum frangere sigillum*, sic respondet. Dico vnum, ex natura sua, sacrilegium graue. *Ex natura sua* dixi, quia oportet, vt reueletur materia grauis, quale est peccatum mortale. Sic ille. Et Sotus *in 4.dist.18. quæst.4.art.5.concl.3.* & Vega *2.tom.c.100.casu 4.col.888.* (licèt contrarium sequatur) putant hoc esse probabile.

Sed certissimè respondeo, omnem violationem sigilli confessionis esse mortale peccatum. Vnde qui deliberatè manifestat aliquod peccatum, siue mortale, siue veniale pœnitentis, etiamsi alij non intelligant, illud ex confessione fuisse notum confessori, verè mortaliter delinquit. Quia ex manifestatiooe cuiuslibet peccati, quantumvis leuis, grauia sequuntur incommoda. Sic Nauarr. *de pœnit.dist.6.c. Sacerdos,n.39.* Sotus, & Vega *loc.cit.* Nuñus *loc. cit. ad 8. argumentum.* Quamuis hic author addat, quod si aliquod veniale manifestetur, non clarè, sed per aliquam insinuationem imperfectam, tantùm sit peccatum veniale. Tenent etiam Suarez *disp.33. sect.1.* Vasquez *quæst.93.art.4. dub.1.num.14.& dub.12.* Fagundez *prac.2. lib.6.c.4.n.6.* Granado *loc. cit. n.1.* Layman *tract.6.c.4.n.6.* Cañedo *loc.cit.pag.238.* Bonacina *loc. cit.n.4.* Angles *art.vltimo, diff.3. conclus.1.* qui bene addit in hoc casu tantum posse venialiter delinquere confessorem qui ex indeliberatione, vel inaduertentia confessionem reuelat. Gaspar Hurtado *disp.11. diff.1.fine.* Lugo *disp.23.num.50.51.69.& 70.* Candidus, & Diana *loc.cit.* Henriquez *lib.6.c.19.* Filliuc. *num.316. & 317.* Molfes. *tract.7. cap.23. num.57.* Ægid. *disput.9.n.24.* & alij, quos sectantur Basseus *confessio 7.n.4.* & Malderus *de sigillo,cap.3.* quia (ait) paruitas materiæ non obstat quominus hîc reperiatur integra ratio irreuerentiæ Dei, & Sacramenti.

QVÆSTIO VI.

An violet sigillum Confessor qui peccata mortalia pœnitentis tantùm in genere manifestat?

NEgant quidam apud Adrianum *in 4. de Confess. vbi de sigillo,§.in hac quæstione,fol.mihi 289.* existimans: non reuelare confessionem Confessorem, qui in generali tantùm nominaret crimen, vnde pœnitentem constaret illud commisisse.

Sed certissimè respondeo, violare non solùm illum qui in speciali, verùm etiam qui in generali manifestat aliquod mortale, vnde constet pœnitentem illud patrasse. Vnde nequit confessor dicere, ille mihi confessus est multa peccata mortalia, aut vnum, quia confessarij omnia hæc debent celare sub sigillo confessionis. Sic omnes Doctores apud Adrianum *loc.cit.* apud Llamas *2.part. method. c.4.§.4.* & apud omnes Recentiores. Post Sotum *in 4. dist.18.quæst.4.art.5.* & medina *C.de confessione,quæst.46. in principio*, lege Basseum *confessio 7.n.7.* & alios penes ipsum.

QVÆSTIO VII.

An etiam sit contra sigillum revelare aliquod mortale in specie, non indicando certam personam?

AFfirmant Abbas Panormit. *in cap. omnis vtriusque sexus*, cui satis fauet Archang. *dist.22.pag. 260.* qui licèt hanc partem non sequatur, ne discedere à via communi videatur: Addit tamen prædictam reuelationem esse peccatum grauissimum. Quia per illam fit maxima iniuria Sacramento.

Sed certissimè ferè respondeo, talem reuelationem neque esse contra sigillum, neque peccatum. Quia in opinione omnium Doctorum licitum est consulere, quid agendum sit circa tale, vel tale peccatum, vt habetur *in c.officij,de pœnit.& remiss.* Sic Nauarrus, Sotus, Scotus, Durandus, & alij apud Pesantium *in 3.p. q.11.disp.1.* Lugo *disp.23.n.63.* & Candid. *disquis.44. art.50.dub.2.pag.154.* Reginald. *lib.3. n.42.* post Medinam *loc.cit.* & omnes communiter.

QVÆSTIO VIII.

An sigillum violet Confessarius, qui mortale sibi confessum, aliàs publicum, ita manifestat, vt dicat, se illud agnovisse in confessione?

NEgant Michael de Med. *C. de confess. quæst.43. fol.mihi 121.* per hæc verba: Licitum est confessori peccatum in particulari, simul & personam confitentem dicere, si peccatum tale alioqui publicum est, & omnibus notum; vt si dicat de publica meretrice, quod confessa est turpitudinem suam: & de publico homicida, quod confessus est homicidium, &c. Quia tale dictum confessoris nec est infamatiuũ confitentis, nec reddit confessionem odiosam. Sic ille, qui tamen addit, quod si inde timeatur scandalum, teneatur confessor silere. Sic Medina, cuius sententiam esse probabilem indicant clarè Vasquez *quæst. 93.art.4.dub.6.* Luysius Turrianus *de pœnitent.q.11. disp.33.dub.4.* Sotus *in 4.dist.18.quæst.3. art.5.* Reginald. *lib.3.n.44.* & Ochagania *tract.3. de confess. quæst.5.n.1.* dum contrariam probabiliorem, tutiorem, aut veriorem tantùm appellant.

Sed certissimè respondeo violare, cùm tale peccatum vt cognitum per confessionem reueletur. Quod autem aliàs sit notum, & publicum, hoc per accidens est, Sic Nauarr. *in c. Sacerdos,cit.num.62. & 66.*

&

*& in man.c.8.n.*10.Diuus Thomas *in 4.dist.*21. *q.*3. *art.* 3.Henriquez *lib.*3.*cit.c.*20.*n.*5. Suarez *disp.*33. *sect.* 3.Fagundez *loc.cit.n.*6.*&* 7.Layman *c.*14.*cit.n.*9. Sotus, Reginaldus, Archangelus, Luysius, & Ochagauia *loc.cit.* Hurtado *disp.* 12. *diff.*7. (qui tamen dictam reuelationem non esse contra sigillum strictè sumptum, sed latè, affirmat.) Tenent etiam Lugo *n*,61. Molfes. *tr.*7.*c.*23.*n.*35. Ægid. *disp*...*n.*12. & omnes communiter, vt testatur Naldus *verb. Confessarius*, *n.*34. per hæc verba: Confessarius nunquam potest dicere de peccatore publico, quod confessus sit tale peccatum, quantumuis publicum, & manifestum. Tenent omnes, excepto quodam Theologo, aliàs valdè suspecto. Sic ille. Legantur Diana 5.*p.tr.*11.*resol.*6.& Bassæus *loc.cit.*

Quæstio IX.

An si confessor interrogatus fuerit, Num meretrix publica confessa fuerit suum publicum peccatum, possit respondere: Confessa est omnia peccata sua, *vel* absolui eam?

Respondet Fagund. *prac.*1.*lib.*6.*cap.*5.*num.*18. *&* 19. posse probabiliter defendi, per huiusmodi responsionem reuelari confessionem.

Sed longè probabiliùs respondeo: posse confessarium, absque sigilli fractione, prædicto modo respondere. Quia per illum loquendi modum nihil reuelat. Sic Henriquez *lib.*3.*cit.cap.*21.*num.*2. vbi sic ait. De publica concubina licet dicere: rectè confessa fuit, & absolui illam ab omni peccato. Sic ille. Et sic Victoria *de confess. num.*187. & Granados *tract.*12. *disp.*6. *n.*4. sic dicens: Si meretrix, vel alia persona vitæ perditæ, quam constat hactenus non fuisse alteri confessam, adeat Petrum Sacerdotem, illique confiteatur, postea verò quispiam imprudens accedat, & interroget, Nunquid mulier hæc confessa est tibi meretriciam suam vitam, non poterit respondere Sacerdos, non fuisse confessam hujusmodi peccata, quia inde saltem rudes inferre possent, eam malè fuisse confessam, sed reprehendat interrogantem, & inducentem ad sacrilegium. Si verò quidpiam aliud dicturus sit, respondeat, ipsam aperuisse peccata sua, & ipsum functum officio suo. Sic ille. Et ante ipsum Navarrus, penes Molfesium *cap.*23.*cit. num.*59. & communis.

Quæstio X.

An sine violatione sigilli possit confessor revelare peccata venialia alicujus, in genere duntaxat?

Negant Binsfeld *in Enchirid. de sigillo*, §.18. Graffius, seu Capua *lib.* 1.*decis.cap.*23.*n.*18. & dicit esse satis probabile.

Sed longè probabiliùs respondeo: posse, quia qui confitetur, manifestè ostendit, se habere saltem peccata venialia: non ergo infringet sigillum ille confessor, qui ita dixerit, *Petrus confessus est mihi venialia* aut *Petrus suis venialibus caput mihi obtundit*. Sic Nauar. *in man. cap.*8. *n.*12. Henriquez *lib.*3. *de Pænit. cap.*11.*num.*2. Vega, & Viualdus, quos citat, & sequitur Fagundez *loc.cit.num.*17. Llamas *loc.cit.c.*4.§.4. Molfes. *loc.cit.n.*56. Medina, & Reginaldus *loc.citatis.* Lugo *disp.*23.*num.*50. & Candidus *art.*50.*cit.dub.*3. & communis, quam tenent Bassæus *loc.cit.* & Diana, & alij mox *citandi.*

Quæstio XI.

An frangeret sigillum confessor, qui de suo pænitente diceret, Ille confessus est plura venialia.

Respondeo affirmatiuè: quia in tali casu reuelaret confessor id quod omnino erat occultum: pœnitentem videlicet plura venialia patrasse, & falsum esse. Sic Gaspar Hurtado *disp.* 12.*de pænit.diff.*4. Secus autem esset dicendum, si confessarius diceret de suo pœnitente: *Ille non habet, nisi materiam venialem*: quia per hunc modum loquendi nec confessor reuelat aliquod veniale in specie, nec dicit pœnitentem habere multa venialia. Sic Nauarrus *c. Sacerdos, cit.n.*68. Suarez *disp.*33.*sect.*3. Fagundez, & Lugo *loc.cit.* & Diana 5.*p.tr.*11.*resol.*49.& alij.

Quæstio XII.

An Confessarius obligetur sub sigillo ad celandum peccatum hæresis ipsius pænitentis?

Negant Albericus, & Palatius Rubeus, apud Torreblancam *de Magia lib.*4. *c.*7. *n.*1. & Abbas *in cap. omnis vtriusque sexus*, sic dicens: *Est hæresis crimen quod nec confessio celat*, vt refert Cañedo *de pænit.c.*10.*pag.mihi* 238.

Sed certissimè respondeo, obligari etiam in casu quo Hæreticus non absoluatur, nec velit hæresim relinquere, nec reuelare complices, aut habeat animum nocendi toti Reipublicæ Christianæ. Quia sigillum confessionis æqualem vim habet in omni crimine. Verum est, quod in assignatis casibus debet Confessarius admonere hæreticum, vt se prodat Inquisitoribus, vel vt sibi licentiam concedat ad illum prodendum. Quod si noluerit, absque absolutione dimittat, & illum Deo commendet, & obseruet sigillum. Sic Nauar. *in cap. Sacerdos, de pænit. dist.*6.*n.*117.*&* 119. vbi sic ait. Ad primum ergo pro contraria parte adductum respondeo negando, etiam hæresim, siue iam commissam, siue committendam, in confessione detectam reuelari posse, & illum versiculum, *est hæresis crimen, quod nec confessio celat*, in argumento citatum, pestilentem esse, meritò dixere Parisienses in illa *dist.*21.*q.*3. *col.*2. quam sententiam probant omnes Theologi in illa distinctione 21.& Adrianus in illo *dub.* 10. & Th. à Vio *q.*15. *in opusc.*27. Sic Nauar. & sic Graffius *lib.*1 *decis.c.*23.*num.*6. Torreblanca, & Cañedo *loc.cit.* & Fagundez *prac.*2.*lib.*6.*c.*4.*num.*9. qui citat Toletum *lib.*3. (*per errorem* 1.) *c.*16. *n.*5. qui tamen nihil de hoc casu tractat.

Quæstio XIII.

An Confessarius frangat sigillum reuelando delicta committenda à pænitente?

Negant Abbas, Hostiens. Ioan. Andreas, Petrus ab Ancharano *in cap. omnis*, Alex. Alensis 4.*p. quæst.*78.*memb.*8.*art.*2. Syluest. *verb. Confessio* 3.*q.*5. Decius, Angelus, & Barb. apud Nauarrum *loc.cit.n.* 120. & apud Petrum Ledesmam *loc.cit.dub.*7.*post* 5. *concl.* Altisiodorens. Hieronymus Gig. & Couar. apud Fagundez statim *citandum.*

Sed certissimè respondeo: frangere, quia non solùm peccatum præsens & præteritum cadunt sub sigillo, verùm & futurum etiam, vnde nullo modo poterit confessor reuelare crimina, quæ pœnitens statuit in confessione perficere, si verè ad confitendum accessit, & clauibus subiecit, & absolutionem petiit. Sic S.Thom. *in* 4.*dist.*28. Nauar. *loc.cit.* Scotus, & Palud.

apud ipsum Farinac. *tom.1.q.51.num.*110. Bonacina *disp.5.q.6.sect.5.punct.2.n.7.* & apud ipsum Henriquez *lib.6.cap.21.num.3.lit.L.* Reginaldus, Vasquez, Onuphrius, & Ægidius, Torreblanca *loc. cit. num.*8. *&* 12. Fagundez *loc.cit.num.*23. Hurtadu *disput.*12. *diff.*4. Layman *cap.*14.*cit.num.*5. Petrus Cañedo *loc. cit.pag.*237. Lugo *disp.*13.*n.*52. Diana 5.*p.tract.*11. *resol.*25. Molfesius *tract.*7. *cap.*23.*n.*54. Petrus Ledesma *loc.cit.* Villalob *tract.*9.*diff.*73.*num.*4. & communis, lege Thomam Hurtadum *tom.*2. *tract.*6.*c.*11. *resol.*30. ubi de hac quæst. optimè tractat, & Canonistas citatos ab aliquibus pro parte opposita in bonum explicat sensum.

QVÆSTIO XIV.

An saltem non frangat revelando confessionem pœnitentis accedentis, non animo se accusandi, sed pervertendi ipsummet confessorem, illúmve trahendi ad aliquod peccatum?

REspondeo: non frangere, quia hujusmodi revelatio non esset confessionis veræ, sed simulatæ, & sacrilegæ Dæmonis inventionis revelatio. Sic omnes Doctores, præcipuè Pesantius *loc. cit. disp.*5. qui bene ex Soto contra Majorem addit, quod si latro furetur in confessione crumenam Sacerdotis, & hoc factum confiteatur, licitum sit Sacerdoti eum accusare in judicio, quia talis confessio potiùs videtur facta illudendi gratia, aut ne Sacerdoti sit liberum pœnitentem accusare. Sic etiam Navarrus, Suarez, Sylvest. & alij apud Fagundez *loco statim citand. n.*18. Molfes. Llamas, Bonacina, Petrus Ledesma, & Lugo *locis citatis*, & communis, quam tenent etiam Vasq. *dub.*3. *&* 7. & Basseus *Confessio* 7.*n.*6.*versu, Si peccator.*

QVÆSTIO XV.

An Prælatus possit punire Religiosum, qui non confitendi animo, sed injuriandi illum ad confessionem accessit, & de facto id facit?

REspondeo, posse illum punire, & absque periculo violationis sigilli tale delictum propalare; quia illud peccatum, & delictum non confitetur pœnitens, sed committit, vidente confessario. Vnde hæc sigilli violatio non est Confessionis, sed simulationis illius, & sacrilegæ Dæmonis inventionis. Sic Fagund. *præc.*2.*lib.*6.*c.*4.*num.* 22. & apud illum Capua *lib.*1. *decis. Aurear.c.*23. *n.*18. (*mihi* 17.) Lugo *disput.*23. *n.*60.*pag.*538. & communis.

QVÆSTIO XVI.

An Confessor teneatur ad sigillum Confessionis illius pœnitentis, quem ob defectum aliquem v.g. contritionis, non absolvit?

NEgat Andreas Victorell. *in notis ad caput* 16. *lib.*1. *Toleti*, per hæc verba: Si quis detegat crimen suum sine dolore, sine spe, & animo veniæ, non est hæc confessio, ac proinde nullum obligat sigillum Confessionis, P. à Soto *loc. cit.* Sic Andreas, & sic Diana 5.*p.tract.*12. *resol.*26. referens pro hac parte Patrem Henriquez *lib* 6.*cap.*21.*num.*3.*lit.N.* Sotum *in* 4.*dist.*18.*q.*4.*art.*5. Reginaldum *lib.*3.*c.*5.*num.*66. & alios.

Sed certissimè respondeo: teneri, quia hæc confessio, quamvis solùm inchoata, est vera confessio in forma sacramentali facta: ergo verè obligatur confessor ad illius sigillum. Sic S.Th. *in* 4.*dist.*21.*q.*3. *art.*1.*&* 2. Sylvester *v. Confessio* 3.*q.*4.*in fine.* Henriquez *lib.*3.*de pœnit.c.*19.*n.*6. Suarez *disp.*33.*sect.* 2. *n.*8.*&* 9. Grafhus *lib.*1.*decis.cap.*23.*num.*3.*&* 8.*pag. mihi* 67. Lugo *disput.*23.*num.*51. Archang. *dist.*11. *pag.*260.*col.*2. Ægid. Filliuc. Valentia, & alij apud Bonacinam *disp.*5.*q.*6.*sect.*5.*punct.*2.*num.*6. & apud Fagundez *loc.cit.num.*24.

Nec Petrus Soto oppositum sentit: nam statim se explicat, & docet cum S. Thoma nostram sententiam. Nec Henriquez (*loco* à Diana *citato*,) est contra nus, vt legenti patebit: Nec Reginaldus, cùm potiùs nobiscum sit *num.*65. Nec minùs Sotus, cum expressè nostram sententiam iis verbis doceat (*loco* à Diana pro contraria *citato.*) Nam si quis intentione confitendi incipiat confiteri, licèt aliquali de causa confessionem non finiat, exurgit obligatio sacri sigilli; nam illa est pars Sacramentalis confessionis, quoniã si reliqua confitetur, illa pars cum alia sufficeret, vt subsequeretur absolutio: & eadem ratione, si defectu contritionis, vel alia de causa absolutio suspendatur. Immo verò licèt qui facit confessionem, non habeat firmum propositum abstinendi, sed confiteatur, secundùm tenorem *cap. quod quidam, de pœnit. & remiss.* eadem nascitur sigilli obligatio. Hæc Sotus ibi, & idem docet *in relect. de secreto, membr.*3.*q.*4.*concl.*2.

QVÆSTIO XVII.

An liceat Confessario revelare peccata sibi confessa, de licentia expressa pœnitentis?

NEgant Angel. *v.confessio* 8.*n.*5. Scotus *dist.*21. *quæst.*2. Durandus *quæst.*4. Major *quæst.*3. Gabriel *art* 3. *dub.*4. Alens. 4. *part. quæst.*19. aliàs 78. *memb.*2.*art.*2.§.1. Aureol. *dist.*21.*q.*4. & Almainus *quæst.*1.*in fine*, & alij apud Navarrum *cap.Sacerdos, num.*154. & etiam Ludovicus *quæst.*7.*art.*2. *dub.*2. *concl.*1.*pag.*484.

Sed longe probabiliùs respondeo licere, quia sigillum cõfessionis introductum fuit immediatè à Christo Domino in fauorem, & gratiam pœnitentis, ne illius fama periclitaretur: ergo de licentia sua reuelari potest peccatum eius, nam vnusquisque cedere potest iuri suo. Sic Thom. *in* 4.*dist.*22.*quæst.*3.*art.*2. Ricard. *art.*4. *quæst.*1. Palud. *quæst.*3.*n.*42. Adrianus *q.*4.*de confess.* Nauar. *in cap. Sacerdos, loc.cit. & num.* 126. *& in man. c.*8.*num.*2. *& cap.*18.*n.*12. quos, & alios Doctores, vsque ad 18. citat & sequitur Suarez *disp.*33.*sect.*5.*num.*6. Quibus addi possunt Vasquez *quæst.*93.*art.*3.*dub.*5. Ægidius *disp.*9.*n.*22. Tanner. *disp.*6.*quæst.*9.*n.*125. Gaspar Hurtado *disp.*12. *diff.*6. Fagundez *prat.*2. *lib.*6. *cap.*1.*num.*16. Layman *c.*14. *cit.num.*54. Moure *loc.cit.pag.mihi* 307. Ochagauia *tract.*3. *de Confess. quæst.*5.*num.*3. Bonac. *disp.*5. *cit. quæst.*6.*sect.*5.*punct.*4.*n.*8. Cañedo *loc. cit.* Vega *tom.* 2.*c.*100.*casu* 1. Rodriguez *tom.*1.*sum.c.*120.*num.*2. Toletus *lib.*3.*c.*16.*num.*5. Sà *verb. Confessor, num.*29. Valentia 4 *part.quæst.*13. Lugo *disp.*23.*à.num.*131. Candidus *disquis.*24.*art.*50. *dubit.*10. Diana 5.*part. tract.*11.*resol.*10. Molfes. *num.*46. & communis, quam nouissimè tenet Th. Hurtado *tract.*6.*c.*11.*resol.*18.

QVÆSTIO XVIII.

An liceat etiam revelare de licentia tacita, seu præsumpta pœnitentis?

AFfirmat Altissiodorens. 4. *part.tract.*6.*c.*2.*quæst.* 4. vbi ait posse Confessarium reuelare Confessionem, quando hic, & nunc in aliquo casu particulari rationabiliter credit, aut iudicat, gratam

fore

fore pœnitenti reuelationem. Ochagauia *tract.* 3. *de Confess. q.* 1. *n.* 6. per hæc verba: Deinde dicimus, licentiam præsumptam, seu ratihabitionem de futuro (quidquid dicant recentiores) sufficientem esse vt confessarius licitè reuelet Confessionem, cùm eo modo non fiat confessio onerosa. Sic ille. Tenet etiam Capua, seu Grassius *lib.* 1. *decis. aur. c.* 23. *n.* 14. (vt refert Fagundex *prac.* 2. *lib.* 6. *c.* 1. *n.* 13. *&* 15.) & ex illo Reginald. *lib.* 5. *n.* 59. Dicens, quod licèt non sufficiat licentia pœnitentis præsumpta, sufficiat si actò data sit tacitè, vt si confitens confessario suo dixerit, vt suis hæredibus post mortem suam dicat, vt restituant quædam, quæ aliis debet: tunc enim id poterit Confessarius licite efficere.

Sed certissimè respondeo: non licere. Primò, quia reuelatione facta absque expressa, & formali licentia pœnitentis, absque dubio fieret pœnitenti confessio odiosa. Secundò, quia certè oppositum, maximè in contemptum Sacramenti cederet, cum sæpius accideret ob rationabiliter existimatam licentiam tacitam, sigillum violari. Sic Nauarr. *cap. Sacerdos, loc. cit.* Henriq. *lib.* 3. *de pœnit. c.* 23. *n.* 3. Suar. *disp.* 33. *sect.* 5. *n.* 14. P. Soto *lect.* 11. *de Confess.* Medina vterque, & alij, quos citat, & sequitur Fagundez *prac.* 3. *lib.* 6. *cap.* 1. *num.* 13. 14. *&* 15. Bonac. *loc. cit. num.* 10. Layman, & Hurtado *loc. cit.* Thomas à Iesu *in tribun. conf. c.* 13. *pag.* 466. Lugo, & Diana *locis citatis*, Molfes. *tract.* 7. *c.* 23. *n.* 39. & communis. Nec Grassius, aut Reginald. oppositum docent; nam illa licentia in casu ab illis assignato, à pœnitente actu data, siue dicatur *tacita*, vt ab ipsis, seu *expressa*, vt à nobis dicitur, sufficiens est ad reuelandam confessionem, vt omnes concedunt. Lege pro hac nostra sententia Thomam Hurtadum *loc. cit. resol.* 19.

QVÆSTIO XIX.

An liceat reuelare de licentia pœnitentis coacta, vel ob metum reuerentialem, aut ob preces importunas concessa?

REspondeo: non licere, quia talis licentia est inualida, vtpote inuoluntariè præstita. Debet ergo licentia esse spontanea, non vi, aut coactè concessa à pœnitente, vt licitum sit Confessori confessionem reuelare. Sic Nauarr. *cap. Sacerdos, n.* 151. *&* 157. *& sequent.* Henriquez *lib.* 3. *cit. c.* 23. §. 1. Suarez *disp.* 33. *sect.* 5. *n.* 14. Nuñus *tom.* 2. *quæst.* 11. *art.* 1. *pag. mihi* 541. Fagund. *loc. cit. num.* 20. Molfes. *n.* 49. Lugo *n.* 131. Diana *loco citato*, & alij.

QVÆSTIO XX

An liceat Confessori reuelare Confessionem de licentia pœnitentis, concessa in suam, vel alterius perniciem, siue ad iocum, & animi solatium tantùm?

NEgat Nauarr. *loc. cit. à n.* 157. Quia existimat, quod vt confessio de licentia pœnitentis licitè reueletur, debeat ab ipso præstari ad vtilitatem temporalem, vel spiritualem grauem suam, vel alterius, in quo tantùm casu licita est (inquit) Confessionis reuelatio, non in alio. Hæc Nauarr. & hæc ego, excepto vno, in quo ait non sufficere licentiá pœnitentis ad animi solatium præstitam, vt confessarius licitè reuelare confessionem possit: sufficit sanè. Tenet etiam Victoria *n.* 87. dicens, quod licèt pœnitens possit dare talem licentiam, confessor tamen non possit eam accipere, aut reuelare confessionem in detrimentum pœnitentis. Sic etiam Medina *Cod. de Confess.* q. 49. & ex illo Reginald. *lib.* 3. *n.* 58. Grassius *loc. cit. à n.* 10. Archangelus *dist.* 21. *pag.* 261. *&* 262. & communis, quam defendit nouissimè Th. Hurtad. *loc. cit. resol.* 10. *n.* 135. ex Henrico Villalob. *tract.* 9. *diff.* 73 *num.* 7. *&* 10.

QVÆSTIO XXI.

An licentia pœnitentis ad reuelandam Confessionem debeat in scriptis obtineri?

AFfirmat Aldrete *lib.* 2. *de discipl. Religios. cap.* 19. §. 1. vt si fortè Confessarius de fractione sigilli accusetur, ne discrimen patiatur.

Sed probabiliùs respondeo: non debere (imò nec regulariter loquendo, hoc faciendum esse.) Quia hoc esset valdè periculosum, & onerosum pœnitentibus. In caso autem quo Confessarius de fractione sigilli accusaretur, & esset dubium, an reuelatio facta fuerit de licentia pœnitentis, credendum est testimonio Sacerdotis. Sic Henriq. *lib.* 3. *de pœnit. c.* 19. *n.* 10. Suarez *disp.* 33. *sect.* 5. *fine*, Fagund. *loc. cit. n.* 23. Diana 5. *part. tract.* 11. *resol.* 41. & alij apud ipsos.

QVÆSTIO XXII.

An liceat Confessario loqui cum pœnitente extra confessionem de peccatis in ea auditis, quin ab illo licentiam petat, si id faciat iusta de causa, vt intentione adiuuandi ipsum pœnitentem, &c.

AFfirmat Puteanus (vt refert Diana) *in* 3. *part.* D. Thom. *part.* 2. *q. vlt. dub. v. t. concl.* 3. *notab.* 2. Cui ego addo Vasquez *q.* 93. *art.* 4. *dub.* 10. *n.* 8. *&* 9. vbi sic ait: Tertiò, & vltimò sequitur, non esse contra sigillum loqui cum pœnitente de peccatis in confessione auditis, non petita adhuc licentia, solùm intentione inquirendi ea quæ melius iuuare possunt ipsum. Sic Vasquez. Addo etiam Paludanum *in* 4. *in fine dist.* 21. vbi (vt refert Victor. *n.* 185. *alias* 160.) docet, quod non solùm quando commissus fuit defectus in Confessione, sed etiam ratione correctionis fraternæ, possit confessor secretò admonere pœnitentem de peccato semel confesso sibi. Et hoc ipsum indicare *caput Sacerdos, de officio Ordin.* ait Sà *verb. Confessor, num.* 25. per hæc verba. Occultè corripere postea pœnitentem de auditis ab eo in confessione, etsi est illicitum, sed non contra sigillum confessionis, quamquam licere interdum, indicat *cap. Sacerdos, de off. Ord.* Sic Sà.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: nullo modo id in assignatis casibus licere confessario, quia nequit hoc fieri sine aliquo rubore, & pudore pœnitentis, & consequenter confessio onerosa redderetur nimis. Sic Suar. *disp.* 33. *sect.* 5. *num.* 2. Victoria, & Sà *loc. cit* & ante ipsos Nauarr. *in man. c.* 24. *n.* 13. vbi sic ait: Confessarius nullatenus, nec publicè, nec secretò debet corripere quemquam de peccatis ab eo sibi confessis, vt rectè munuit Sotus *vbi suprà, membr.* 2. *q.* 1. & probatur copiosè per ea quæ dixi *in capite Inter verba, concl.* 6 *& in c. Sacerdos, de pœnit. dist.* 6. nisi pœnitens significaret id esse sibi gratum, inducendo colloquia, vel consulendo super eis. Sic ille. Et Lugo *disp.* 23. *n.* 120 Molfes. *tr.* 7. *c.* 23. *n.* 38. quamuis *n.* 49. ex parte Vasquio consentiat, docens, quod licèt esset contra reuerentiam debitam Sacramento, ex quo confessio redderetur onerosa nimis, non tamen esset contra sigillum confessionis reprehendere pœnitentem extra confessionem, aut illi exprobrare peccata sua. Sic ille: sed non benè.

QVÆSTIO XXIII.

An saltem in casu quo confessarius commiserit aliquem errorem in absoluendo pœnitentem, possit hoc illi extra confessionem manifestare si pœnitens ad hoc licentiam non præstiterit?

NEgant Henriquez *lib.3.de pœnit.c.*20.Onuphtius *de sigillo Confess. sect.*4.*q.*5. Bouac. *disp.*5.*q.*6. *sect.*5. *punct.*4.*n.*8. Reginald. *lib* 8.*c.*3.*n.*30. Tolet. Sot. Rodriguez, Valentia, Megala, Graff. Syluius, & alij quos citat,& sequitur Diana 2.*p.tr.*15. *resol.*12. & 3.*p.tr.*4.*resol.*86. qui citat Suarium *disp.*33. (per errorem Typographi 32.) *sect.*5.*n.*3. sed malè (vt statim) cum oppositum expresſè affirmet, ut ipsemet Diana cum dolore fatetur 5.*p.tr.*11.*res.*18. Negant etiam Granados *tract.*11.*disp.*5.*n.*1.Fagund. *prac.*2. *lib.*6.*c.*4.*n.*32. & 33. & Lugo *disp.*23. *n.*140. Qui tamen malè citat Luysium Turrian. pro sua sententia, cum oppositam cum Suario doceat *(vt infrà)* Candidus *disquis.*24.*art.*50.*dubit.*11.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse, dummodo confessarius primò significet pœnitenti, se velle cum illo loqui de re necessaria, & pertinente ad confessionem præteritam. Sic Nuñus *tom.*2.*q.*11.*art.*1. *pag.*540.& *art.*4 *pag.*550.Filliuc.*tr.*7.*c.*11.*q.*5.*num.* 324.Hurtad.*disp.*12.*diff.*11.vbi ait: non solùm posse, sed & debere, si commodè possit. Turrian. *de pœnit. q.*11.*art.*1.*disp.*33.*dub.*6. Qui ipse, & Fagund. citant pro hac sententia Suarium, & benè profectò, nam loco à Diana pro contraria citato, sic ait: Solus est casus communis, quando confessor commisit defectum in confessione, ex quo obligatur ad pœnitentem monendum. Respondeo, dicere illi posse, & debere, se velle cum illo loqui de re necessaria, ad confessionem pertinente: & quidem si ille consentiat, iam habet facultatem, si verò renuat, dicat nihilominus, si commodè possit: quia tunc iam verè non loquitur extra confessionem, sed supplet & perficit eam quæ inchoata, & imperfecta manserat, & pœnitens tunc est irrationabiliter inuitus. Sic Suar. Vnde immeritò Diana *resol.*87.& 88.*cit.*& Fagund. dicunt: hanc sententiam esse improbabilem, cùm tantos patronos habeat quibus adde Moure 3.*p.c.*6.§.9.*vers. dico decimum, pag. mihi* 307.Ludouicus *q.*7.*art.*2.*diff.*9.*pag.*486.Et esse probabilem (ait Candidus *loc. cit.*) & tenent claiè Mercerus, Cœlestinus, Meratins apud Dianam, & Layman.*tr.*6.*c.*14.*n.*15. Nald.*verb. Confessarius, n.*34. ex Suario *loc.cit.* Lege Thomam Hurtad. *tract.*6.*c.*11. *resol.*19.*num.*138.

QVÆSTIO XXIV.

An si statim post finitam confessionem occurrat error emendandus, possit Confessarius loqui cum ipso pœnitente de errore corrigendo, quin ab illo licentiam petat?

NEgant Moure, & Diana *loc.* nuper *cit.* & Fagund. *prac.*2. *lib.*6.*cap.*4.*n.*33. qui pro hac sententia citat Suarium, & omnes alios Doctores qui docent, absoluta confessione non licere confessori loqui cum pœnitente de peccatis in confessione auditis, nisi de expressa eius licentia, de quo *suprà q.*17.& 18.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse, quia quæ fiunt in continenti, inesse videntur: in ipsa ergo confessione loquitur, qui statim post confessionem de illa loquitur. Sic Henriq. *lib.*3.*cit.c.*21.*num.*2. *fine*, & colligit ex Nauarro *in man. c.*26. *n.*14. Qui clariùs hoc innuit *in c. in principio, de pœnit. dist.*6. *n.*60. Sic etiam P. Granados *tr.*11.*disp.*25.*n.*1. per hæc verba: Licebit tamen confessario, peracta absolutione, si nondum pœnitens discessit, sed adhuc est genibus prouolutus, dicere aliquid ad confessionem spectans, quia moraliter loquendo, adhuc durat confessio. Si verò iam recessit, & iterum ad confitendum redeat, etiam post multum temporis confessionis, quia iam id pertinet ad idem omnino forum. Sic ille, & certè satis probabiliter. Vnde immeritò Fagund. *loc. cit.* & Diana 3.*p.tr.*4.*resol.*87. dicunt, hanc sententiam esse improbabilem. Modestiùs loquutus fuerat ipse Fagund. *c.*3. *antecedenti, n.*7. Tenent etiam Lugo *disp.*23. *n.*129. Tanoerus, & Præpositus apud Dianam 5.*part. tr.*11.*resol.*19.& 20. vbi iterum contra id quod nos cum Granado docemus, agit.

QVÆSTIO XXV.

An Confessarius frangat sigillum loquendo cum pœnitente de rebus in confessione auditis, de quibus ipse pœnitens incipit eam alloqui?

REspondeo non frangere, quia in hoc casu, & verbis, & factis expresse tribuit pœnitens licentiam Confessario, vt de auditis in confessione loquatur. Sic Nauarr. *in man. c.*24.*n.*13. vt vidimus *q.*22. Henriq. *lib.*3.*de pœnitentia, c.*20.*n.*7. Bonac. *disp.*5.*q.*6. *sect.*5 *punct.*4.*n.*11. Fagund. *prac.*2.*lib.*6.*c.*4. *num.*36. & communis.

QVÆSTIO XXVI.

An confessarius frangat sigillum, si de licentia pœnitentis complicem, vel alium peccatorem sibi ab ipso in confessione manifestatum corrigat?

AFfirmant Vasquez *q.*93.*art.*4.*dub.*6. *num.*5. & (apud Suarez *loco statim cit.*) Bonau. Alensis, Palud. Sotus, & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non frangere, & ideo de licentia pœnitentis optimè poterit Confessor vti scientia, quam per confessionem accepit de peccato complicis, in bonum præsertim spirituale ipsius pœnitentis, vt v.g. corrigere complicem, defendere pœnitentem ab importuna infectione complicis ad peccandum. Quia nihil ad hoc obstat. Sic optimè Suar. *disp.*34. *sect.*3.*n.*7. & *sect.*4. *per totam*, vbi pro hac sententia refert S. Thomam, Nauarr. Capreol. & alios DD. vsque *ad* 20. quibus addo Hurtadum *disp.*12. *diff.*6.*fine*, Ochagau. *tr.*3. *de confess.q.*5.*n.*3. Lugum *disp.*23.*n.*238.

QVÆSTIO XXVII.

An teneatur Confessor ad sigillum in casu quo quis tempore pestis, aut tempestatis (v.g.) coram multis confitetur?

NEgat Henriq. *lib.*3.*de pœnit. c.*21.*n.*1. per hæc verba: Quando ex causa publicè fit confessio, vt olim mos erat de quibusdam, non tenetur confessarius ad sigillum. Sic ille. Negant etiam Viualdus *de sigillo, n.*48. & Medina *C. de confess.q.*51. dicentes: non teneri Confessarium ad sigillum respectu eorum qui simul secum huiusmodi peccata audierunt, teneri verò quoad alios.

Sed longè probabiliùs respondeo: teneri ad sigillum, & teneri quoad omnes, quia sigillum confessionis obligat confessarium ad non loquendum de re confessa, etiam cum illo, qui illam confessus est,

qualis

qualis est ipse pœnitens: ergo meliori iure tenebitur ad sigillum respectu illorum, qui simul cum illo audierunt. Sic latè Fagundez *prec. 2. lib. 6. c. 5. num. 1.* vbi sententiam Vivaldi omnino falsam appellat, (nescio, quare etiam non dixerit sententiam Henrici, & Medinæ, cùm omnes pro illa ipsemet referat.) Sic etiam Candidus *disquis. 24. art. 49. dub. 3.* & apud illum Ægidius, & Sylvester. Diana *5. part. tract. 11. resol. 23.* Villalobos *tract. 9. diff. 72. n. 8.* sic dicens: [Lo mismo es, quando vno se confessa à voces de vn nauio à otro, por no poder hazer menos, que los que la oyen, deuen guardar el sigillo, y aun lo estiende Suarez, al que de su voluntad, sin necessitad se confessò delante de testigos: cuya sentencia es mas probable.] Sic ille, & alij.

QVÆSTIO XXVIII.

An si duo Confessarij simul ejusdem pœnitentis confessionem audiant, possint postea inter se colloqui de peccatis auditis sine pœnitentis licentia?

Affirmare deberent consequenter Henriquez, Vivald. & Medina; sed non faciunt, saltem Henriquez, vt *infrà*.

Respondeo ergo, non posse, quia (vt nuper dicebamus) si cum ipso pœnitente non licet Confessario colloqui de peccatis confessis, nisi de licentia ipsius expressa, quomodo licebit cum alio? Sic Henriquez *lib. 3. de pœnit. cap. 15. n. 5. lit. F. & cap. 10. num. 1. lit. B.* Suarez *disp. 33. sect. 5. num. 5.* Bonac. *loc. cit. num. 24.* Filliuc. *tract. 7. cap. 11. n. 324.* Granado *loc. cit. disp. 5. num. 2.* Fagundez *cap. 5. cit. n. 1.* Sà *v. confessor, n. 22.* Sot. *in 4. dist. 18. quæst. 1. art. 6.* Armilla *v. confessio, num. 14.* Lublinus *v. Confessor, num. 6.* Diana *loc. cit.* & alij, quos sequitur Thom. Hurtad. *tract. 6. cap. 11. resol. 32. §. 12. num. 184.*

QVÆSTIO XXIX.

An alij non Sacerdotes, qui in tempestate (v. g.) confessionem vnius audierunt, possint absque fractione sigilli colloqui inter se de peccatis auditis?

Affirmabunt à fortiori Henriquez, Vivald. & Medina, cum id affirment de Confessore publicè excipiente confessionem vnius, vt vidimus *quæst. 27.* & certè Henriquez hoc apertè docere videtur (quod non vidit Fagundez) nam *lib. 3. de pœnit. cap. 20. num. 1. in Glossa, lit. H.* hæc dicit: In procella maris, aut tempore pestis, quando multi confitentur Sacerdoti aliquantulum distanti, & audiuntur ab aliis, tenentur hi arcto secreto, sed non sigillo. Sic ille.

Sed longè probabiliùs, respondeo: non posse absque fractione sigilli colloqui de peccatis auditis. Quia (vt *infrà* videbimus) non solùm Confessarij, verùm etiam omnes alij, qui confitentis peccata licitè, vel illicitè audiunt, tenentur ad sigillum: ergo sicut ipse Sacerdos non potest colloqui cum iis, nisi de expressa licentia pœnitentis, vt habitum est *quæst. 27.* ita neque illi inter se, neque cum ipso confessario id poterunt licitè facere, nisi de eadem licentia. Sic Fagundez *loc. cit.* & credo quod omnes alij. Legatur Diana *loc. citato.*

QVÆSTIO XXX.

An frangat sigillum confessarius testando in aliqua civitate, vel oppido, vbi confessiones audit committi peccatum sodomiæ, aut aliud, vel adesse multos improbos?

Affirmant M. de Ledesma *2. 4. quæst. 10. art. 2.* Vasquez *quæst. 93, art. 4. dub. 3. n. 3.* Suar. *disp. 33. sect. 3. n. 8. fine.* Filliuc. *tom. 1. tract. 7. cap. 11. n. 322.* Ægid. *disp. 9. num. 16.* G. Hurtado *disput. 12. diff. 4.* Layman *cap. 14. cit. num. 10.* Ochagav. *tract. 5. de confess. quæst. 3. n. 1.* Tenet etiam ex parte Bonac. *disp. 5. quæst. 6. sect. 5. punct. 4. num. 3.* Quatenus hoc affirmat loquendo de locis non ita amplis: negat verò loquendo de amplis oppidis, aut civitatibus. Sic etiam Lugo *disp. 23. n. 64.* & Candidus *disquis. 24. art. 10. dubi. 8.* & Diana *tract. 11. citato, resol. 15.* Molfes. *loc. cit. num. 32.* Villalob. *tract. 9. diff. 73. n. 5.* & Archang. *dist. 21. pag. 260.*

Sed probabiliùs respondeo: quod licèt in hujusmodi casibus confessarius peccet, non tamen frangat, violétve sigillum. Primum postea *quæst. 32.* probabo. Secundum autem nunc. Quia per prædictum modum loquendi nulla fit injuria Sacramento, cùm non reveletur illorum peccatorum patrator: ergo non erit contra sigillum. Sic Navarr. *cap. Sacerdos, num. 54.* & *in man. cap. 8. n. 16.* Henriquez *lib. 3. de pœnit. cap. 21. num. 6.* vbi sic ait: Narrare peccata, etiam mortalia, audita in confessione, quando nullo modo deveniri potest in cognitionem personæ, non est contra sigillum. Nec si dicat, Hispali, vel tali loco, vbi constat eum audivisse multorum confessiones, fiunt gravia crimina, vel sunt multi sodomitæ, vel si de certa Religione in genere dicat, Vendi officia, solitum fieri aliud peccatum. Sic ille. Nuñus *in add. ad 3. part. quæst. 11. art. 1. ad 13. argumentum, pag. mihi 538.* Onuphrius *de sigillo sect. 4. 6. sequitur vltimò,* Quos omnes Authores citat Bonac. pro sua sententia (sed vide, quàm bene.) Tenent etiam nostram Vivaldus *tract. de sigillo, num. 26.* Sylvius, & Megala apud Dianam *2. part. tract. 15. resol. 15.* qui ibi vtramque sententiam referens, nulli adhæret. Fagund. *lib. 6. cit. cap. 4. n. 2. & c. 5. n. 11.* vbi malè citat Ledesmam pro hac sententia. Pesantius *q 11. dispnt. 2.* Lopez *1. part. sum. cap. 37. pag. mihi 10.* Vega *2. tom. cap. 100. casu 1. col. mihi 885.* Granado *tom. 5. in 3. p. tract. 11. disp. 3. num. 1.*

QVÆSTIO XXXI.

An frangat sigillum confessarius dicendo: Quidam religiosus ex tali Ordine, vel ex tali Conventu, confessus est hoc peccatum?

Affirmat Granado *loc. cit.* per hæc verba: Infertur tertiò, non esse contra sigillum declarari civitatem, imò nec communitatem, in qua tale peccatum in confessione auditum est, dummodo propterea veniri nequeat in notitiam personæ in particulari; nec tali communitati inferatur propterea nocumentum, vel infamia alicujus momenti; nam si inferretur, probabilius est, esse contra sigillum, vt docent Suarez *sect. 33. n. 8.* & alij Doctores. Sic Granados, & ante illum Divus Antoninus *2. p. tit. 17. c. 19. §. 3.* Bonacina *loc. cit.* Villalobos *tract. 9. diff. 73. n. 5.* Diana *5. part. loc. cit.* & à fortiori Ledesma, Vasquez, Ægidius, Hurtado, & alij *suprà citati.*

Sed probabiliùs respondeo, non frangere sigillum, licèt aliàs peccet, vt diximus. Quia nec revelatur peccator, nec est periculum (vt supponimus) quod cognoscatur

cognoscatur. Sic Nauarrus, Henriquez, Nuñus, & Fagundez *locis citatis*, Candidus *art. 50. dubit. 9. in fine.*

QVÆSTIO XXXII.

Quot peccata committit Confessarius, qui de aliqua ciuitate, oppido, Religione, aut Communitate prædicto modo loquitur?

RESpondet Onophrius apud Dianam *2. p. tr. 15. resol. 13. fine*, quod peccat peccato contra præceptum de non scandalizando proximum, & peccat contra præceptum de non infamando illum.

Sed melius respondeo: Si infamia sit grauis, aliquando peccabit confessarius mortaliter peccato scandali, aliquando infamiæ totius communitatis, oppidi, &c. & aliquando nullo modo peccabit. Primum patet, quia si confessarius narret prædicta coram simplicibus, rudibusque hominibus, generabitur apud ipsos magnum scandalum reuelatæ confessionis: ergo. Secundum etiam constat. Quia confessarius prædicto modo loquens regulariter loquendo maximè offendit Ciuitatem, Monasterium, &c. ergo. Tertium denique etiam liquet, quia si peccata quæ à confessario publicantur, aliàs essent publica, & vt sic confessarius referret, & non vt io confessione audita, nullo profectò modo peccaret, vt bene Vasquez aduertit *loc. cit.* Sic Nauarr. Henriquez, & Fagundez *loc. cit.* & Candidus *loc. cit. dubit. 10. pag. 156.*

QVÆSTIO XXXIII.

An sit contra sigillum dicere, Ille (*v.g. Petrus*) confessus est mihi, sed ego eum non absolvi?

NEgant Caiet. *verb. Confessori necessaria*, Armilla *verb. Confess.* §. 14. Henriquez *lib. 3. de pœnit. c. 21. n. 5.* citans pro hac sententia Ledesmam *q. 10. art. 5. dub. 1.* Victor. *n. 169.* & alios Recent. Sed ego apud Victoriam certè hanc sententiam inuenire nequiui, & oppositum docet *n. 186.* Innuit tamen illam esse probabilem Luysius *de pœnit. dist. 33. dub. 6.* & expressiùs Candidus *disqms. 34. art. 50. dub. 4. pag. mihi 555.*

Sed longè probabiliùs respondeo: esse contra sigillum, quia qui prædicta verba audit, statim suspicatur, & non irrationabiliter, pœnitentem fuisse confessum aliquod graue mortale, vel innodatum esse aliqua censura Ecclesiastica, à quibus non fuit absolutus. Sic Nauarr. *c. Sacerdos, n. 63. & seq. in man. c. 8. n. 10.* Angles *loco statim citando.* P. Soto *lect. 21. cit. pag. mihi 194.* Suarez *disp. 33. sect. 6. n. 1.* Ægidius *disp. 9. n. 14.* Sot. *dist. 18. art. 5. q. 4.* Bonac. *disp. 5. q. 6. sect. 5. punct. 4. n. 6.* Fagundez *prec. 2. lib. 6. c. 5. num. 9.* Lopez *1. p. c. 37* Valentia *q. 13. punct. 3.* Layman *c. 14. cit. num. 6.* Vasquez *loc. cit. dub. 19.* Hurtado *disp. 12. diff. 12.* Granad. *loc. cit. disp. 6. n. 1.* Vega *tom. 1. c. 100. casu 1.* Ochagauia *tr. 3. de confess. q. 3. n. 2.* Binsfeld. *loc. cit. §. 12. pag. 93.* Llamas *c. 4. cit. §. 4.* Molfes. *loco statim citando*, Lugo *disp. 23. n. 84.* Candid. *loc. cit.* & Dian. *5. p. tr. 11. resol. 42.* & alij.

QVÆSTIO XXXIV.

An sit contra sigillum, si Confessarius interrogatus, an Petrum absoluerit? Respondeat, Non absolui, quia non finiuit Confessionem?

AFfirmant Fagund. & Diana *loc. nuper cit.* & certè probabiliter.

Sed probabiliùs respondeo, non esse contra sigillum, quia per hoc nullum peccatum reuelat confessor nec facit vt pœnitens maior peccator, quàm antea cognosceretur, cognoscatur. Sic præter DD. primæ sententiæ *quæst. præcedenti citatos*, tenent Suar. Sotus, Granad. Valent. Bonacina *locis citatis.* Angles *quæst. de confess. art. vltimo, diff. 3. concl. 3.* & Graffius *lib. 1. decis. aur. cap. 21. num. 37.* & idem à fortiori dicendum est, si confessarius respondeat, non absolui Petrum, quia non dedit sufficientem materiam: aut quia facit confessionem generalem. Sic authores *citati.* Fagundez *loc. cit.* Cañedo *c. de sigillo, pag. 239.* Ludovicus *quæst. 7. art. 1. diff. 2. pag. 482.* & Lugo *disp. 23. n. 84.* addens secus esse dicendum de illo, qui diceret: non illum absolui, quia erat capriosus, & amicus suæ sententiæ.

QVÆSTIO XXXV.

An sit contra sigillum dicere, Ego absolui Petrum, aut Petrus confessus est mihi sua peccata?

AFfirmativam partem vt probabilem defendit Fagund. *prec. 1. lib. 6. c. 5. n. 18. & 19.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo, non esse contra sigillum, quia per hos modos loquendi nec reuelantur peccata mortalia, adhuc in genere, nec venialia in specie: ergo nec indirectè adhuc offenditur confessionis sigillum. Sic Nauarr. *in c. Sacerdos, num. 68. 69. & 72. & in man. c. 8. n. 11.* Suar. *disp. 33. sect. 3.* Henriq. *lib. 3. cit. cap. 21.* & alij, quos citat, & sequitur tandem Fagond. Lopez etiam *1. part. instruct. cap. 37.* per hæc notanda verba: Non est violator sigilli, qui ait: Confessus est Petrus mihi sua peccata; nisi magni referret Petrum, alium confessorem suum nescire illum illi fuisse confessum, vt vitet suspicionem mali. Sic Lopez, & ante illum Henriquez *lib. 3. de pœnit. c. 21. n. 2.* ita dicens: Aliquando tamen non expedit dici: Ille mihi confessus est, vel illum absolui; quia si ex causa mutauit confessarium occultè, tenetur confessarius secreto naturali id tacere, ne ille in suspicionem veniat. Sic Henriquez, & ante omnes Navarr. *in c. Sacerdos, n. 71. & in man. cap. 8. num. 11.* Molfes. *loc. cit. n. 60.* & penes ipsum Megala *cap. 61. n. 16.* Reginald. *lib. 3. num. 53.* P. Ledesma *cap. 22. cit. dub. 5. post 5. concl.* & Lublin. *v. confessor, n. 7.* Candidus *art. 50. cit. dubit. 3.* & Diana *5. p. tract. 11. resol. 47.* Bonacina *loc. cit. n. 4.* Vasquez, Onuphrius, & Ægidius apud ipsum, & communis.

QVÆSTIO XXXVI.

An sit contra sigillum dicere, Petrum *v. g.* esse scrupulosum; *aut* nimium in declarandis peccatis, *quando id non nisi per confessionem cognitum est?*

AFfirmant Granados *tract. 11. disput. 3. num. 3.* G. Hurtado *disp. 12. diff. 4.* vbi sic dicit: Et etiam vt contra Henriquez, & contra Valentiam supponit Ægidius *num. 12.* est contra sigillum reuelare defectus pœnitentis, qui ex confessione conjiciuntur, quamvis aliàs sint indicium bonæ, & timoratæ conscientiæ, vt esse scrupulosum; quia etiam eorum reuelatione confessio fit pœnitentibus odiosa, & ab ea retrahuntur. Sic Hurtado qui (licèt bene citet Ægidium pro se) non tamen bene in eo quod dicit, id Ægid. supponere contra Henriquez, & Valentiam: cum neque *in num. 12.* nec alibi contra hos authores id supponat. Affirmant etiam Layman *loc. statim citando.*

Sed

Sed probabiliùs respondeo: non esse contra sigillum. Quia esse scrupulosum, regulariter loquendo, potiùs est indicium bonæ, & timoratæ conscientiæ, vt ipsemet Hurtad. fatetur: ergo non erit contra sigillum id reuelore. Sic authores statim *citandi*, & supposito antecedenti nostri argumenti, etiam consentit Granados *loc. citat.* Et expressè tenent Llamas 2. *part. method. c.4. §.7.* vbi sic ait: Neque reuelat confessionem qui dicit, *Hic mille scrupulos confitetur impertinentes, & suis impertinentibus minutiis caput obtundit*, vel *hic est timoratus*, & similia. Sic Llamas.

Qvæstio XXXVII.

An sit contra sigillum dicere: Eo ad audiendam confessionem Petri, qui suis minutissimis peccatis caput mihi obtundet: *vel* qui suis scrupulis, & nænis impertinentibus me vexat, & occupat?

AFfirmant Gabriel. *in 4. dist. 21. quæst. vnica, notab. 2.* Granad. & Hurtad. *loc. cit.* Ægid *disp. 9. n. 11.* & Layman *tr. 6. c. 14. n. 6.* & vt probabile defendit Fagund. *loc. cit. n. 8. & 19.*

Sed probabiliùs respondeo: non esse, quia per huiusmodi modos loquendi nullum mortiferum in genere, nec veniale in specie reuelatur. Sic Nauarr. *in man. c. 8. n. 12.* Palacios *dist. 21. q. 2* Henriq. *c. 21. cit. n. 3.* Vega *tom. 2 c 100. casu 1.* Lublinus *verb. Confessor n. 7.* Villalobos *tr. 9. diff. 73. n. 6.* Tenent etiam Fagund. *loc. cit. n. 17.* vbi dicit, esse commune. Viuald. etiam *de sigillo, n. 32.* Valentia *q. 15. punct. 3.* Ludouicus *q. 7. art. 2. diff. 5. pag. 485* Lugo *disp. 23. n. 60.* Diana *5 p. tr. 11. cit. res. 50.* Llamas *loc. cit.* Molfes. *loc. cit. n. 56. pag. mihi 482.* & apud ipsum Sayrus *de pœnit. c. 10. n. 5.* Reginald. *lib. 3. n. 53.* & rursus, me citato, Diana *p. 19. tr. 12. resol. 34.* Trulleuch, & Martinus de Sancto Ioseph apud ipsum.

Qvæstio XXXVIII.

An frangat sigillum, qui duorum virorum, vel fæminarum confessionibus auditis, de vno illorum dicit, hic nullum mortale habet, *aut* illa est Virgo, *&c.*

REspondeo frangere, saltem indirectè, si respectiue ad alium hoc dicit, secus si absolutè. Primum constat: quia per huiusmodi modum loquendi indirectè significat confessor, aliam non esse Virginem, & alium peccasse mortaliter. Secundum etiam patet, quia si confessarius excepit confessiones Petri, & Ioannis, aut Mariæ & Franciscæ, & post aliquod temporis spatium, vt statim post confessionem, accedat quis ad confessarium, & cum illo de Petro, aut de Maria loquatur absolutè, & non respectiuè ad Ioannem, vel Franciscam, non frangeret sigillum, si de Maria diceret, hactenus esse Virginem, & de Petro, nullius criminis mortalis esse reum. Sic Nauarr. *in c. Sacerdos, num. 56. 59 & 60. & in man. c. 8. num. 9.* Viuald. *num. 22.* Suar. *disp. 33. sect. 3. num. 9. & sect. 6. num. 1.* Granados *tract. 11. disp. 3. num. 14.* Reginaldus *n. 50.* Fagundez *prac. 2. lib. 6. cap. 5. num. 5.* Quidem omnino affirmant de illo qui ex duobus sociis, quorum confessiones audiuit, vnum laudat, & alium illaudatum dimittit. Sic etiam Henriquez *lib. 3. de pœnit. cap. 20. n. 4. fine.* Layman *c. 14. n. 7.* & alij communiter apud Molfes. *loc. cit. n. 34. pag. mihi 484.*

Qvæstio XXXIX.

An frangat sigillum Confessarius, qui dicit: Ego in confessione audiui hoc peccatum mortale, v. g. homicidium, si hoc dicat cum circunstantia tali, quod nullo modo peccator cognosci possit?

AFfirmat Abbas *in cap. omnis vtriusque sexus*, apud Fagundez *loc. cit. n. 12.* qui dicit, non inuenisse alium authorem, qui pro hac parte citari possit. Posset tamen inuenire alios apud Angelum *verb. confessio 3. n. vltimo*, & posset citare Angles *art. 1. cit. diff. 6.* vbi ait: hoc solùm licere absque fractione sigilli, ratione consultationis: citra consultationem verò aut aliam iustam causam, temerarium esse licèt persona pœnitentis non reueletur. Sic Angles, & ex illo suus indiuiduus supra omnes, Ludouic de S. Iuan *q. 7. art. 2. diff. 2. in append. pag. 454.* Et hanc sententiam esse probabilem, non leuiter probat Fagundez *loco citato.*

Sed certè longè multò probabiliùs respondeo: non frangere sigillum. Primò quia per hæc verba nullatenus prodit confessor peccatorem. Secundò, quia Doctores non absque vtilitate passim ponunt casus quos in confessione audierunt: ergo. Sic Nauarrus *in c. Sacerdos, n. 75. & 79. & in man. c. 8. n. 11.* & apud ipsum, Paludanus, & Adrianus. Sic etiam Victoria *num. mihi 190.* Syluest. *verb. Confessio 3. n. 2. q. 5.* Suarez, Fagundez, Angel. & alij *loc. cit.* qui omnes rectè aduertunt, in hac materia satius esse omnino tacere, quia de se est periculosissima, & sæpe contingit, per huiusmodi locutiones confessiones reuelari.

Qvæstio XL.

An offendat sigillum Confessarius, qui de confessionibus à se auditis consulit cautè viros doctos?

AFfirmabit Abbas, & probabile debet reputare Fagund. iuxta dicta *quæst. præcedent.*

Sed certissimè respondeo: non offendere, si cautè consulat, vt ex dictis constat; secus si incautè, vt si ipse confessarius, confessione pœnitentis audita, statim è loco surgat, & consulat virum doctum præsentem, & accepto consilio, illico redeat ad absoluendum pœnitentem, quia in hoc casu certè facto ipso sigillum violauit. Sic Nauarrus *in cap. Sacerdos, num. 67. & 50. & in man. c. 8 n. 9.* Syluest. *v. confess. 3. q. 5.* Tolet. *lib. 3. cap. 16. num 2.* Fagundez *prac. 2. lib. 6. cap. 5. num. 2.* Lopez *1. part. sum. cap. 37 pag. 209.* & alij communiter.

Qvæstio XLI.

An offendant sigillum Confessarij, qui inter se, vel inter alios confabulantes, dicunt: Hodie quidam miles, vel quædam mulier hoc vel illud peccatum, confessa est?

REspondeo: Quod sic, quia quamuis per hunc modum loquendi personæ non nominentur, facile tamen possunt eas alij confessarij per coniecturas cognoscere. Sic Nauarr. *in cap. Sacerdos, n. 59.* ex Hostiensi, *& in man. cap. 8. num. 10.* Fagund. *loc. cit. num. 13.* Lopez *cap. 37. cit. pag. 209.* Vega *1. tom c. 100. casu 1.* & alij. Eodemque modo frangeret sigillum qui diceret, *Hodie negaui absolutionem tribus*, vt docent Nauarrus *loc. cit.* & Henriquez *lib. 3. de pœnit. cap. 21. num. 6.* qui citat Victoriam *num. 172.* sed malè, quia nil tale dicit.

Qvæstio

QVÆSTIO XLII.

An offendat sigillum qui magnas pœnitentias publicas pro occultis peccatis iniungit?

NEgant aliqui apud Nauarr. *in c. Sacerdos, n.* 103. *& in man. c.* 8. *n.* 17. existimantes: posse propter grauia peccata graues pœnitentias imponi, modò nulla ex eo oriatur suspicio, impositas fuisse propter hoc, aut illud peccatum in particulari.

Sed certissimè oppositum respondeo: & dico, quod confessarius, qui absque libero consensu pœnitentis graues pœnitentias publicas, vt multa ieiunia, flagellationes, &c. quæ à pœnitens, aliis nescientibus, adimpleri nequeunt, statim vel paulò post confessionem adimplendas iniungit, & præcipit, indirectè frangit sigillum. Quia hæc videntes facillimè suspicantur, pœnitentes huiusmodi grauia peccata patrasse: ergo confessor, saltem in genere indirectè reuelaret peccata sibi confessa, quod absque fractione sigilli, nisi adsit consensus pœnitentis, iusta de causa datus fieri non potest, vt *suprà q.* 21. *& seqq.* est habitum. Sic Nauar. *loc. cit.* Suar. *disp.* 33. *sect.* 9. Fagund. *lib* 9. *cit. c.* 4. *n.* 14. Llamas 2. *part. methodi, c.* 4. §. 8. Molfes. *tr.* 8. *c.* 35. *n.* 40. *& seqq* De quo egimus *disp.* 9. *de satisfact. q.* 39. *&* 40. vbi etiam, an saltem sine violatione sigilli imponi possint pœnitentiæ publicæ pro peccatis publicis, diximus.

QVÆSTIO XLIII.

An offendat sigillum Confessarius qui Monachis, aut Monialibus pœnitentias leues in publico adimplendas, vt in refectorio, capitulo, vel choro iniungit, & præcipit?

AFfirmat Ioannes Sancius *in select. disp.* 6. *n.* 18. & apud ipsum Chapeauilla *de casib. re. fol.* 104.

Sed probabiliùs respondeo: non offendere, etiamsi non ita leues præcipiat. Quia qui in Monasteriis degunt tales pœnitentias, imò & maiores, vt ieiunare, orare, vigilare, & se verberare, pro se & pro aliis solent facere, & Prælati pro paruis, & leuibus culpis, aut pro nullis, præcipere: ergo ex hoc nulla suspicio oriri potest eas, fuisse impositas saltem propter aliquod mortale. Sic optimè Nauarrus *in cap Sacerdos, n.* 105. *& sequent.* vbi confirmat hanc partem ex iis quæ passim confessarij faciunt. Solent enim iniungere pœnitenti, vt statim absolutione percepta Virginem Matrem salutet, aut aliquem psalmum coram Sanctissimo Sacramento, genibus flexis dicat, etiam toto populo spectante.

QVÆSTIO XLIV.

An violet Sigillum Confessarius, qui alta voce pœnitentiam iniungit?

AFfirmat absolutè Sancius, & Chapeauilla *loc. cit.*

Sed probabiliùs sub distinctione Respondeo: violare quidem, si alta voce grauem pœnitentiam iniungat, secus verò si leuem Prima pars constat. Quia ex grauitate pœnitentiæ grauitatem peccati pœnitentis deducet auditor. Secunda verò probatur, quia non violat sigillum confessarius, qui leuem pœnitentiam à se impositam dicit: ergo nec qui alta voce iniungit. Consequentia est nota, & antecedens docet Henriq. *lib.* 6. *c.* 21. *n.* 1. per hæc verba: Nec reuelat (*Confessionem*, scilicet) qui in generali dicit, *ille confessus est venialia*, vel *dedi talem pœnitentiam leuem.* Sic ille ex Nauarr. *c.* 8. *n.* 8. *&* 11. *& c.* 18. *n.* 51. & Reginald. *lib.* 3. *n.* 53. & alij statim *citandi.*

QVÆSTIO XLV.

An violet sigillum Confessarius, qui pœnitentiam à se pœnitenti iniunctam manifestat?

AFfirmabunt à fortiori Sancius, & Chapeauilla *loc. citat.* quibus addo Petrum Cañedo *tract. de pœnit. s.* 10. vbi *de sigillo Confessionis*, sic dicentem: Sacerdos non potest manifestare qualem pœnitentiam imposuit tali pœnitenti. Quia tunc reuelaret Confessionem, maximè si pœnitentia est talis, quæ non solet imponi nisi propter peccata mortalia, aut grauissima venialia. Sic ille, & esse probabile defendit Fagund. *prat.* 2. *lib.* 6. *c.* 5. *n.* 19.

Sed ex dictis probabiliùs respondeo, violare sigillum, si manifestet pœnitentiam particularem à se impositam, dummodo illa fuerit grauis, aut signum culpæ mortalis certæ, aut dubiæ; secus verò si fuerit ita leuis, vt ex illa colligi nequeat, nisi tantùm quod certum, & commune est, scilicet pœnitentem confessum fuisse venialia. Sic expressè Granados *tr.* 11. *de pœnit. disp.* 6. *n.* 5. Bonacina *disp.* 5. *quæst.* 5. *sect.* 5. *punct.* 4. *n.* 4. Fagundez *loc. cit. n.* 17. Henriquez *lib.* 3. *de pœnit. c.* 21. *num.* 1. & apud ipsum Nauarr. Lugo *disp.* 23. *n.* 89. & Diana 5. *part. tr.* 11. *resol.* 31.

QVÆSTIO XLVI.

An inueniens peccata alterius scripta sub titulo Confessionis, teneatur sub sigillo sacramentali illa tegere?

NEgant Nauarrus *in c. Sacerdot, num.* 8. *&* 9. *& in man. c.* 18. *n.* 34. Henriquez *lib.* 3. *cit. c.* 20. *num.* 2. Suarez *disp.* 33. *sect.* 4. *n.* 5. Bonacina *disp.* 5. *q.* 6. *sect.* 5. *punct.* 3. *n.* 7. Layman *lib.* 4. *tract.* 6. *cap.* 15. Ægidius *disp.* 9. *n.* 50. Coriolanus 1. *part. sect.* 3. *pag.* 309. Granado *loc. cit. disp.* 4. Pesantius *q.* 11. *disp.* 3. Thomas à Iesu *in tribun. conf. c.* 13. *citat. pag. mihi* 107. *pag.* 536. Candidus *disquis.* 24. *art.* 49. *dubit.* 7. *pag.* 153. Tannerus, Sotus, Bannez, Nauarra, Ochagauia, & alij, quos refert Diana 5. *part. tract.* 11. *resol.* 27. existimantes solum teneri celare prædicta sub secreto naturali.

Sed probabiliùs respondeo: teneri etiam sub secreto, aut sigillo sacramentali. Quia vel illa charta continens peccata, scripta est ad virum doctum ad petendum consilium pro confessione, vel in subsidium memoriæ, vt pœnitens peccatorum suorum facilius, cum opus fuerit, recordetur, & sic etiam potest dici confessio inchoatiuè, vel tandem prædicta peccata scripta iam sunt confessa, & sic iam sunt affecta secreto confessionis: ergo in quocumque euentu celari debent, etiam sub sigillo Sacramentali. Sic Vinaldus *de sigillo num.* 21. vbi citat D. Thomam *in* 4. *distinct.* 21. Angles *diff.* 25. *de Confessione, pag. mihi* 251. Capua *lib.* 1. *decis. aur. c.* 13. *n.* 43. Fagundez *loc. cit. n.* 6. & apud ipsum Nauarra *lib.* 2. *de restitutione*, *cap.* 4. *num.* 461. Delrius, Vega, Nauarr. Homobonus, Zanardus, Rodriguez, Berarducius, & Malderus apud Dianam, quos & sequitur 5. *part. tract.* 4. *resol.* 112. *&* 5. *part. loc. cit.* vbi pro contraria sententia citat Nauarram *de restitut. lib.* 2. *cap.* 4. *n.* 850. quibus adde Antonium Fernandes Moure 3. *part. cap.* 6. §. 9. *n.* 26. *fol. mihi* 306. Citat etiam Pesantius pro hac parte Sotum, & Nauarrum, sed certè Nauarrus oppositum indicat *loc. cit.*

QVÆSTIO XLVII.

An peccaret mortaliter contra confessionis sigillum qui postquam cognouit in prædicta charta contineri peccata, aliquid eius legeret?

NEgant Doctores *citati quæst. præcedenti.* Quia licèt existiment, hujusmodi inuentorem peccare mortaliter in eo casu contra sigillum naturale, non tamen contra sacramentale.

Sed probabiliùs respondeo contra vtrumque sigillum mortaliter delinquere, vt ex dictis facilè colligitur. Sic Reginald. *lib. 1. cap. 3. n. 30.* & alij DD. pro nostra sententia *quæst. præcedenti* adducti.

QVÆSTIO XLVIII.

An etiam peccaret, saltem mortaliter, si inuentor talis schedulæ certus moraliter, non nisi leuia peccata in ea scripta esse, eam legeret sibi soli, aut aliis, sola curiositate ductus?

NEgat Layman *loc. cit. c. 15. num. 19.* Quia existimat in eo casu non frangi sigillum confessionis, sed solum naturæ, cujus obligatio ob paruitatem materiæ solùm erit venialis.

Sed probabiliùs respondeo: peccare mortaliter, quia (vt habitum est) verè frangeret sigillum confessionis, cuius violatio, etiam rei leuis, semper est mortale, *vt sup. q. 5.* est habitum. Sic Reginald. & Diana *loc. cit.* imò & quod sit mortale, affirmat Nauar. *in c. Sacerdos, n. 9.* dum hæc verba absolutè, & sine distinctione profert: Infertur, & quartò, cum in hanc legem peccare, qui legeret schedulam alterius peccata continentem, cujus initium id indicaret, quia fortè sic incipiebat: *Memoriale peccatorum meorum, quo illa faciliùs olim, cum opus fuerit, recorder.* Nouit enim, vel certè nosse debuit, id esse secretum, & eum qui confecit illam, nemini palam fieri voluisse. Sic ille. Quod adhuc clariùs docet *num. 8.*

QVÆSTIO XLIX.

An teneantur ad sigillum Confessionis illi, quibus confessarius, vel consilij captandi gratia, vel de consensu pœnitentis aliquod peccatum simul & authorem illius reuelauit?

NEgant teneri celare tale peccatum sub sigillo confessionis, sed solùm sub sigillo naturæ, Henriquez *lib. 3. de pœnit. c. 22. num. 3.* Vasquez *quæst. 93. art. 4. dub. 2. n. 10.* Medina C. *de confess. quæst. de his qui Confessionem celare tenentur,* Nuñus *in addit. ad 3. p. q. 11. art. 1.* Onnphrius, & Megala, quos citat, & sequitur Diana *2. part. tract. 15. resol. 14.* Ægidius *disp. 9. dubit. 3.* Hurtado *disput. 12. diff. 3.* Becanus *de Sacram. c. 39. n. 3.* Balboa, Meratius, & alij apud Dianam statim *citandum,* & alij.

Sed probabiliùs respondeo, teneri celare sub vtroque sigillo, tam naturali, quàm sacramentali. Quia ad omnes, quos confessio transit, suo onere secreti onosta transit. Sic piissimus Navar. *in cap. Sacerdos, num. 45. & in Man. c. 8. num. 4. & 7.* Syluest. *verb. Confessio 3. quæst. 1.* Suarez *disquis. 33. sect. 4.* Bonacina *disp. 5. quæst. 6. sect. 5. punct. 3. n. 4.* Coriolanus *1. parte sect. 3. pag. mihi 309.* Filliucius *tract. 7. cap. 11. n. 523.* Moure *3. parte, c. 6. §. 9. num. 26.* Sotus, Toletus, Vivaldus, & alij, quos citat & sequitur Fagundez *præc. 2. lib. 6. c. 5. num. 10.* necnon Doctus Granados *loc. cit.* Vega *tom. 2. c. 100. casu 1.* Ochagavia *tract. 3. de Confess. quæst. 2. num. 2.* P. Ledesma *cap. 22. cit. post 7. conclus.* Lugo *disp. 23. num. 25.* Candidus *disquisit. 24. art. 49. dubit. 5.* Sic etiam Diana iam sibi contrarius, & sui oblitus *5. parte, tract. 11. resol. 11.* & apud ipsum Moscoso, Cœlestinus, Henriquez, Sà, & alij.

QVÆSTIO L.

An etiam teneatur ad sigillum Confessionis, saltem directè, Superior cui peccatum reservatum, ob facultatem illud absolvendi obtinendam, Confessarius manifestavit?

NEgant Vasq. Hurtado *loc. cit.* Paludan & Medina apud Ægidium statim *citandum,* & alij dicentes, solùm teneri ad strictissimum sigillum naturæ.

Sed probabiliùs respondeo: teneri etiam ad sigillum confessionis, & sub eisdem pœnis, quibus confessarius ipse tenetur. Quia in hoc casu Superior est aliquo modo confessor, cum sine illo nequeat confessio fieri: si ergo modo aliquo in notitiam pœnitentis Superior veniat, directè ad sigillum tenebitur. Sic Nuñus *quæst. 11. art. 1. diff. 1. fin.* Nauar. *in c. Sacerdos, n. 42. & seq.* Henriquez *lib. 3. de pœnit. cap. 20. num. 3.* (qui malè pro contraria parte citatur à Bonacina, & Ægidio) Suarez *disput. 33. sect. 4. num. 3.* Victoria *de Confessione, num. 109.* Sotus *de tegend. secr. membr. 3. quæst. 4.* Bonacina *punct. 3. cit. num. 3.* Archangelus *distinct. 21. pag. 261.* addens, id esse verum etiam in casu, quo Prælatus non det facultatem à reservatis absoluendi. Ægidius *disput. 9. n. 39.* & clarius *45. fine.* P. Ledesma *loc. cit. conclus. 7.* Fagundez *præc. 2. lib. 6. c. 6. n. 2.* Coriol. *1. parte, sect. 3. pag. 305.* Granados, & Moure *loc. cit.* Ochagavia *tractat. 3. de Confess. quæst. 2. n. 1.* Molfesius *loc. cit. num. 22.* Villalobos *tract. 9. diff. 72. num. 7.* Vega *tom. 2. cap. 100. casu 1.* Lugo *disp. 23. num. 34.* Candidus *loc. cit. fine,* Diana *loc. cit. resol. 12.* & apud ipsum Megala, Faustus, Pitigianus, Malderus, & alij.

QVÆSTIO LI.

An interpretes pœnitentis ad sigillum confessionis teneantur?

NEgant Cajetan. *in sum. verb. Confessio, condit. 11.* & apud Nuñum, Fagundez, & alios, Sotus *dist. 18. q. 2. art. 6.* Becanus *loc. cit. n. 3.* & Archangelus *distinct. 21. pag. 261.*

Sed probabiliùs respondeo: teneri, quia interpretes verè concurrunt ad efficiendam confessionem, cognoscúntque peccata pœnitentium per ipsammet confessionem: ergo tenentur ad ejus sigillum. Sic D. Thom. *in 4 dist. 21. quæst. 3. art. 1. q. 3.* Navarrus *in cap. Sacerdos, num. 43. & in Man. cap. 8. num. 7.* Vasquez *quæst. 92. art. 5. dub. 2.* Suarez *disput. 33. sect. 4.* Nuñus *quæst. 11. artic. 1. pag. mihi 540* Henriquez *lib. 3. cit. c. 29. n. 9. & cap. 21. n. 1.* Coriolanus *loc cit. num. 21. pag. 311.* Diana *5. parte, tract. 11. resolut. 48.* & Molfesius *loc. cit. num. 21.* P. Ledesma *conclus. 7. cit.* Fagundez *lib. 6. cit. cap. 6. num. 17.* Qui vterque malè citat Victoriam pro opposita sententia; meliùs illum adducit Suarez pro nostra, *n. mihi 173.* Ægidius *loco citato,* Bonacina *loco citato, punct. 4. n. 5.* Granado *tract. 11. cit. disputat. 4.* Layman *loco citato, n. 16.* Hurtado *disput. 12. difficult. 3.* Frias *de confessione, fol. 61.* Ochagavia *loco citato,* Luysius Turrianus *disput. 33. dubit. 1.* ex P. Soto *lect. 11. de Confess.* Imò idem sentire Sotum, sentiunt Suarez *loco citato,* & etiam Vasquez *loco citato, num. 1. in fine.* Ludouicus *quæst. 7. art. 1. diff. 1. pag. 481.* Lugo *disput. 23. n. 31.* Candidus *disquisit. 23. artic. 49. dubitat. 1. & 3.* & alij communiter.

QVÆSTIO LII.

An qui malitia, vel casu peccata pænitentis audivit, teneatur ad sigillum Confessionis?

NEgant Becanus *loco citato*, & Sotus apud Vasquez, & apud Layman *locis citatis*, & Molfes. apud Bonacinam *loc. cit. n.* 6. Negant etiam Henriquez *lib. 3. cit. c.* 20. *n.* 1. Archangel. *dist.* 21. *pag.* 260. *col.* 2. & 261. *col.* 1. Viguerius, Tabiena, & Tannetus apud Dianam *ubi infrà.*

Sed probabiliùs longè respondeo, teneri, quia etiam iste talis habet notitiam peccatorum ex confessione: ergo etiam tenebitur ad ejus sigillum. Sic D. Thom. *in 4. dist.* 21. *q.* 1. Navar. P. Soto, Vasquez, Suar. Bonac. Layman, Luys. Granado, & Frias *locis citatis* Ægidius *disp.* 9. *n.* 35. Fagundez *loc. cit. n.* 25. Villalobos, Ludovicus, & Ochagavia *locis cit.* Diana 5. *parte, tract.* 11. *resol.* 16. Lugo *disp.* 23. *n.* 39. *pag.* 534. Candidus *loc. cit.* & communis.

QVÆSTIO LIII.

An teneatur ad sigillum Confessionis ille cui Sacerdos vel malitiosè, vel inadvertenter confessionem revelavit, & omnes alij qui ab isto, cui revelata fuit, audierunt, & alij ab aliis in infinitum?

NEgant Coriol. 1. *parte, sect.* 3. *n.* 18. *pag.* 309. & 310. & Sotus apud ipsum *dist.* 18. *q.* 4. *art* 5. *concl.* 5. & Medina *C. de confess. q.* 46. & Onophrius apud Dianam statim *citandum.*

Sed probabiliùs respondeo, teneri omnes. Quia omnis notitia accepta ex confessione, sive mediatè, sive immediatè, sive licitè, sive illicitè, manet sub sigillo Sacramentali. Onus enim sigilli onus est confessionis, quam inseparabiliter comitatur. Sic Doctiss. Navarrus *in cap. Sacerdos, n.* 42. & 43. & *in Man. c.* 8. *n.* 4. & 7. Adrianus *de sigillo, pag. mihi* 287. Petrus Soto *lect.* 11. *de Confess. pag.* 194. Suarez *disp.* 33. *sect.* 4. *n* 8. Sylvest. *verb. Confessio* 3. *n.* 1. Angelus *verb. Confessor* 8. *n.* 15. Fagundez *prac.* 2. *lib* 6. *c.* 6. *n.* 16. Moute, Frias, Granado, & Hurtado *locis citat.* Layman *loc. cit. vers.* 4. Vasquez *loc. cit. dubit.* 2. *n.* 10. Vivaldus *de sigillo, n.* 10. Lugo *loc. cit. n.* 38. Candidus *loc. cit.* & *dubit.* 4. *pag.* 152. Diana 5. *parte, tract.* 11. *resol.* 7. Malderus, Toletus, Turrianus, Ochagavia, & alij apud ipsum.

QVÆSTIO LIV.

An Sacerdos carens jurisdictione ad audiendas confessiones teneatur ad sigillum, si ei aliquis bona fide Confiteatur?

NEgat Archangelus *dist.* 21. *pag.* 160. *col.* 2. per hæc verba: Sacerdos enim qui nullam habet jurisdictionem in populum, cum audire confessiones nequeat, & consequenter si audit, ibi nullum adsit Sacramentum, & sacramentalis confessio, non recipit audiendo peccata sub sigillo confessionis, atque perinde nec ea sub debito, & sigillo confessionis celare tenetur. Ita ille.

Sed plusquam probabiliter respondeo affirmativè, quia onus sigilli est impositum in favorem Sacramenti, & pœnitentis: ergo extendendum est ad omnem confessionem bona fide factam, sive ex parte pœnitentis, sive ex parte confessarij in re non habentis jurisdictionem, putantis tamen se illam habere. Sic Navar. *in man. c.* 8. *n.* 7. Suarez *disp.* 33. *sect.* 2. Henriq. *c.* 21. *cit. n.* 4. & *c.* 19. *n.* 8. Ægidius *disp.* 9. *n.* 4. Nuñus *q.* 11. *cit. art.* 1. *pag. mihi* 353. Ochagavia *q.* 2. *n.* 5. & Candidus *disq.* 24. *art.* 48. *dub.* 4. *pag.* 150.

QVÆSTIO LV.

An Confessio facta laico, qui se finxit Sacerdotem, cadat sub sigillo?

NEgant Onuphrius *de sigillo sect.* 3. *q. unica, dub.* 4. Tolet. *lib.* 3. *c.* 16. *n.* 19. Layman *c.* 14. *cit. n.* 19. *vers. sextò.* Nuñus *loc. cit.* Luysius *disp.* 33. *dub.* 1. & Archangelus *loc. cit.* & *pag.* 261. *col.* 2.

Sed probabiliùs respondeo affirmativè, quia pœnitens manifestat illi sua peccata animo se accusandi, & in ordine ad sacramentalem confessionem: ergo tenebitur illam non violare. Sic Suarez *disput.* 33. *sect.* 2. Ægidius *disp.* 4. *n.* 8. Bonac. *disp.* 5. *q.* 6. *sect.* 5. *punct.* 2. *n.* 2. Pesantius *q.* 11. *disp.* 3. Lublinus *verb. Confessor, n.* 9. Vivaldus *de sigillo n.* 10. Molfesius 1. *parte sum. tract.* 7. *c.* 23. *n.* 20. Candidus *loc. cit.* Vasq. quem citat, & sequitur Lugo *disp.* 23. *n.* 40. Diana *loc. cit. resol.* 15. Ochagavia *tract.* 3. *de sigillo Confess. q.* 2. *n.* 4. & alij.

QVÆSTIO LVI.

An confessio scienter facta laico humilitatis causa cadat etiam sub sigillo Confessionis?

NEgant Henriquez *lib.* 3. *de pænit. c.* 2. *n.* 7. *in Glossa littera N,* & *c.* 20. *n.* 1. Suarez, Pesantius, & Bonac. *loc. cit.* Vasquez *q.* 83. *art.* 4. *dub.* 2. *n.* 6. & apud ipsum D. Thom. Sylvester, & Sotus, Luysius *disp.* 33. *dub.* 1. Hurtado *disp.* 12. *diff.* 3. Ochagavia *tract.* 3. *de Confess. q.* 2. *n.* 6. & à fortiori Onuphrius, Nuñus, Layman, & Tolet. *loc. cit. quæst. præcedenti,* Candidus *disq.* 24. *art.* 48. *dub.* 1. Molfesius *n.* 25. Reginaldus *n.* 5. Archangelus *loc. cit.* & certè satis probabiliter. Quia illa confessio, cùm scienter fiat laïco, non est Sacramentalis: ergo etiamsi reveletur, nulla fiet injuria Sacramento.

Sed nihilominus æquè probabiliter respondeo, hujusmodi confessionem etiam cadere sub sigillo, quia quamvis facta fuerit laïco, absque spe jurisdictionis obtinendæ, fuit tamen ad modum sacramentalis confessionis: ergo habet annexam obligationem sigilli, cum hæc introducta sit in honorem, & favorē Sacramenti, & ideo amplianda ad utramque confessionem: patet consequentia. Nam (ut ipse Archang. semel, & iterum concedit) sigillum non solùm se extendit ad ea, de quibus est Sacramentalis confessio, sed etiam ad ea de quibus est confessio figurata, hoc est, habens figuram Sacramenti, qualis est prædicta. Sic D. Th. quem citat, & sequitur Navar. *in c. Sacerdos. n.* 42. & *in Man. c.* 8. *n.* 7. Vivaldus *de sigillo, n.* 10. Capua, aut Graffius, Paludanus, & Adrianus, Innoc. Butrius, & Panormitan. quos citat, & sequitur Fagundez *prac.* 2. *lib.* 6. *c.* 6. *n.* 5. Frias *c.* 6. *de confess. fol.* 51. *vers. Et si quaras.* Lublinus *verb. secretum, n.* 4. ex Armilla *verb. secretum, num.* 1. Ludovicus *loc. cit. art.* 1. *diff.* 1. *pag.* 482. Diana *loc. cit. resolut.* 14. & alij.

QVÆSTIO LVII.

An Confessio in qua confessarius à principio dicit, se nolle audire peccata in Confessione, cadat sub sigillo?

AFfirmat Lugo *disp.* 23. *num.* 44. *pag.* 535.

Sed probabiliùs respondeo, non cadere, quantumvis pœnitens intendat Confessariū obligare. Quia obligatio

obligatio sigilli confessionis nequie stare cum voluntate expressa non audiendi confessionem. Dico *cum voluntate expressa*, quia si confessarius nun moneat pœnitentem de hoc, quantumvis non habeat intentionem absolvendi, aut faciendi Sacramentum, tenebitur sigillo. Sic Suar. *disp.33.sect.2.* Henriq. *lib.5. citat.c.11.n.4.* Fagundez *loc.cit.n.11.* & communis.

QVÆSTIO LVIII.

An teneatur ad sigillum sacramentale ille cui extra confessionem aliquod manifestatum est, & commendatum sub sigillo confessionis?

AFfirmat Martinus de Frias *in sua brevi summa, fol.mihi 51.cap.6 verb. Et si quæratur.* Pro qua etiam sententia citat Moure 3. *part. cap.6.§.9.n.26. vers. Dico secundo, fol.306.* Paludanum *in 4. dist. 21. q.1 n.11.* & Caietanum *verb.Confess.* Sed malè profectò. Nam Caiet. *loco ab ipso citato* oppositum docet his verbis, sed si non in Sacramentali confessione, sed secretum committendo dicunt alicui: *Hoc dico tibi in pœnitentia, seu sub sigillo confessionis,* non propterea obligat ibi sigillum confessionis, quoniam sigillum confessionis non potest inveniri sine Sacramentali confessione. Sic ibi Caiet. & etiam 2.2. q.70. *art.1. circa solut. ad* 2. Paludanum item oppositum etiam asserere his verbis docet Navar. *in cap. Sacerdos, n.59.* Infertur *(inquit)* & sextò, cum cui aliquid dicitur cum protestatione, *Hoc dico tibi in confessione*, vel *quasi in confessione*, non teneri confessionis sigillo, licèt teneatur naturæ secreto, secundùm Innocent. *in cap. omnis, propè finem*, quem Panormit. cum communi ibi sequitur *de pœnit.* Et quamvis Paludanus *in illa dist.21. q.3.* & Adrianus *in illo dubio 10.col.4.* post quintam quæstionem de confessione, videantur contradicere, tamen per ea quæ paulò post dicunt apparet, eos in hac eadem esse opinione dum aiunt, cum cui aliquid cum illa protestatione commissum est, teneri quidem secreti sigillo, non autem confessionis, & ideò si superior præcipiat, ad revelandum teneri. Sic Navarrus.

Longè ergo probabiliùs respondeo, non teneri ad sigillum confessionis, sed tantùm ad sigillum naturæ, etiamsi manifestans genibus flexis, & prævio signo Crucis, & confessione generali *Confiteor Deo*, et dicat, *Hoc tibi dico in confessione.* Quia hîc non datur confessio Sacramentalis: ergo. Sic D. Thom. 2.2. *q.70.art.1.ad* 2. Navar. Caiet. Palud. Adrian. & Moure *loc.cit.* P. Soto *lect.11.cit.pag.mihi* 194. Henriquez *lib.3.de pœn.c.21.n.3.& n.4.in Glossa, lit.T,* Vasquez *quæst.93.art.4. dub.3.num.13.* Ochagavia *tract.3.de confess.quæst.2.num.3.* Sanchez *lib.3.de matr.disp.13. num.6.* Layman *tract.6.cap.14. num.2.* Hortado *loc. cit.* Luysius *dub.1.cit.* Villalobus *diff.73.n.2.* Ludovicus *loco statim citando*, & alii innumeri, quos citat & sequitur Fagundez *lib.6.cap.5.num.3.* quibus addo Candidum *loc.cit.dubit.3.* Bonacinam *loc.cit.punct.2. num.3.* & apud illum Nuñum, Ægidium, Valentiam, Reginaldum, & Filliucium, Llamas etiam 2. *parte, cap.4.§.8.* & Molfesium *loc.cit.p.29.* Torrebl. *loc.cit. n.3.* & P. Ledesmam *loc.cit.concl.7.* necnon Thomam Hurtad. *tract.6.cap.11.res.26.*

QVÆSTIO LIX.

An sit peccatum tradere, vel recipere sub sigillo confessionis illud quod non est confessum, aut in confessione non dicitur?

AFfirmat Palud. *in 4. dist.21. q.3.* ut referunt Adrianus *in 4.de conf.§.Tertia pars, pag.mihi* 188. & Nauarr. *loc.cit.n.40.* & post illum Llamas *loc. cit. §.8. vers. dicimus secundo, & vers. colligitur insuper.* Et nouissimè Ludouicus de S. Iuan *quæst.7.art.2. difficultate 19.pag.486.* per hæc verba: [Esto no es licito, sino gran sacrilegio, y cruel irreuerencia contra la confession Sacramental, haziendo ademanes, y ceremonias della en negocios profanos, y puramente humanos, y que será sacrilegio, está claro, pues la iniuria se haze à cosa tan sagrada, como el Sacramento.] Sic ille, sed nimis rigorosè.

Vnde probabiliùs respondeo: non esse, quia hoc faciens nullam iniuriam Sacramentu facit, sed potiùs illi reuerentiam exhibet, cum manifestet confessionis secretum. Sic Nauarrus, & Adrianus *loc.cit.* Victor. *num.mihi* 19. Vasquez, & Ochagauia *loc.cit.* & Sotus, quem citat, & sequitur Candidus *artic.48. cit.dubit.1.* & communis.

QVÆSTIO LX.

An confessarius possit peccatum in Confessione auditum reuelare, quando ipse suum peccatum aliter in Confessione explicare non potest?

AFfirmant Mayron, & Gabriel *in 4.dist.21. q.1. artic.3.* & Sutus *dist.18.q.4 art.5.circa solutionem quarti, & de tegendo secreto membr.* 3. *q.4.* Onuphrius apud Bonacinam *disp.5. q 6. sect.5. punct.4. n.21.* Sà *verb.Confess.* apud Hurtadum *disp.12.diffic.5.* & apud Dianam *5.parte, tr.11.resol.9.* Sed malè citatur Sà ab illis. Quia Sà nihil de hac quæstione tractat. Sed Andr. Victorell. *in notis, & addition. ad Emanuelem* Sà, *verb.Confessor, fol.mihi* 142. aliàs 103. vbi sic ait: Si nequeas tuum crimen confiteri sine reuelatione auditi criminis in confessione, dubium est, an id explicandum. Probabilius quod sic. Sic ille. Et esse probabile aiunt Lopez 1.*parte summa, c.57. pag.mihi* 208. & 209. & Vega 1.*tom.c.100. casu 2. col. mihi* 887. vbi præpositis duabus de hac re opinionibus, sic ait: [Cada vno de estos Autores dizen ser su opinion la mas probable. Tu sigue la que quisieres, que entrambas lo son; aunque yo sigo la segunda.] Sic ille

Sed multò longè probabiliùs, & mihi certò respondeo: non posse, quia longe maioris momenti est obseruatio sigilli Confessionis quàm integritas materialis illius. Sic Palud. Scot. Ricard. & alij, quos citat, & sequitur Frias *c.6.cit.fol.51.* vbi sic ait: Sacerdus habens peccatum mortale, de quo non posset confiteri, nisi reuelaret confessionem sibi factam, non debet tale peccatum confiteri, sed tantùm de eo conteri, cum voluntate confitendi illud quando hoc poterit facere sine reuelatione illius personæ, quæ sibi confessa est, & sine præiudicio vllo sigilli confessionis: & si talis opportunitas nunquam se offerat, erit casus impossibilitatis ad confitendum, vt optimè deducit P. de Palude *in 4.dist.21. quæst.3.art.2.concl.2.* Sic ille. Et Nauar. *in Man.cap.8.n.6.* Nuñus *q.55. cit art.1.ad 9.argum.* Sylucster *verb.Confess 3.num.8.* Vasquez *q.93.art.4.dub* 4 Henriquez *lib.6.(ant 3.de pœnitent.) cap.19.num.5.& in Glossa lit.T. & cap.20. num.5. & in Gloss lit.O.* Suarez *disp.33.sect.1. n.18.* Bonacina, Hurtado, Vega, & Lupez *loc.cit.* Moure *§.9 cit.pag.mihi* 305. Layman *cap.14.cit.numero* 13. Ochagauia *loc.cit.quæst.4.* Cañedo *cap.13.cit.* Luysius *de pœnit. disp.31.dubit.1.* Fagundez *precept.1. lib.6. cap.1.num.9.* dicens opinionem contrariam esse improbabilem, sed in hoc non ita bene. Thomas à Iesu *in Tribun.consc.capite 13.pag. mihi* 168. Binsfeldius *§.22.cit.pag mihi* 93. Lugo *disput. 23.num.144.pag.* 554. Diana *loc.cit.* Malder. Præpositus, & alij apud

ipsum Molfes. *tr.7.cit.c.23.n.51.* Reg. *lib.3.n.29.* P. Ledesma *loc. cit. pag. mihi* 520. Llamas *2.p. method. cap.4.§.5.* & communis, quam tenet Thom. Hurtad. *loc.cit.res.27.* dicens hoc esse vetum etiam casu quo Confessarius sit in articulo mortis: quia tunc tenetur potius dimidiare confessionem, si integrè nequeat confiteri, nisi detegendo peccatum quod in confessione audivit, ex cujus propalatione possit venire in cognitionem pœnitentis.

Quæstio LXI.

An Confessarius possit peccatum pœnitentis aliàs notum, ut sibi notum revelare, non explicando se illud in Confessione audisse?

Negativam sententiam tueri Altisiodorens. *lib. 4. tract.6.cap.3.q.4.* & Henricum *quodlib.8.q.18.* aliàs 29. & 31. referunt Sotus *memb. 3. de seg. secret. q.4* & Henriquez *lib. 3. de pœnit. c.22. n.1. in Glossa lit. A,* (licèt Vasq. dicat talem opinionem in eo invenire non potuisse.) Negant etiam Abbas, & Farinac. apud Torreblanca *lib. 4. de magia, c.7.n.22.* & alii quos suppresso nomine citat Navar. *in c. Sacerdos, n.127.* & esse probabile innuit Vasq *q.93.art.4.dub.7.* dum oppositam sententiam veriorem tantùm appellat.

Sed longè multò probabiliùs, & veriùs respondeo posse: dummodo de tali peccato loquens, vel in testem vocatus nihil certiùs affirmet, vel ampliùs, quàm id, quod extra notitiam confessionis cognoscit. Ratio est, quia confessio non privat jure loquendi absque offensione Sacramentalis sigilli, de rebus quas ante, vel post confessionem confessarius scit. Sic Navar. *loc.cit. & in sum.cap.8.num.15.* Vasq. & Henriq. *loc.cit.* Suar. *disp.33.sect.3.* Sanch. *lib.3.de matrimon. disp.16.n.2.* Hurtado *disp.12. diffic.8.* Nuñus *q.11. art.1.ad 12.argum.pag.538.* Victor. *num.187.* Lugo *disp.31. num.62.* Molfes. *num.36.* Ægidius *disp.9. sub num.23.* Torreblanca *lib.14.cit.c.12.n.36.* & omnes communiter, cum Angel. Doctore *in 4. dist.21. q.3.* qui optimè advertit, hujusmodi confessarium nunquam debere dicere, se tale peccatum in confessione audisse: sed potiùs addere, unde illud sciverit, ad tollendam omnem suspicionem revelationis.

Quæstio LXII.

An liceat Confessario uti scientia confessionis ad faciendum, vel omittendum aliquid quod non esset facturus, vel omissurus?

Negant Bañes *2.2. quæst.33.art.8.* Armilla *verb. confessor, num.7.* Sanchez *lib.3.de matrim.disp.16. à num.3.* Ægidius *disp.9. num.67.* Bonacina *disp.5. quæst.5.sect.5. punct.4.num 8.* referens pro hac parte Cardinalem Tuschum, Vasquium, Reginaldum, & alios. Sed ex his non bene hos duos, ut *infrà.* Layman *lib.4. tract.6 c.15.n.21.* Granado *tr.11. disp.7. à num.12.usque ad 16.* Filliucius *tract.7. cap.11.q.7.* Hurtado *disp.12. diffic.9* Fagundez *præcept.2. lib.6. cap.3. num.1.* Qui pro hac sententia citat Suarium *disp.33.sect.7.num.4.* (sed malè, ut *infrà.*) Valentia *tom.4.disp.7.q.12.punct.1.* Beja *parte 3.casu* 10. Delrius *in disquis.sect.1.* Malderus *tract.de sigillo, c.14.* & Diana *3.parte, tr.4.resol.76.* dicens oppositam sententiam esse periculosam, & nocivam honori, ac religioni Sacramenti. Negant etiam Luysius *disp.33. dub.8.* Lugo *disp.23.n.93.* Candid. *disquis.24.art.52. dub.3.* & iterum Diana *5.p.tr.11.res.3.* & apud ipsum Soarez, Præpositus, & Onuphrius.

Sed æquè (ad minus) probabiliter respondeo: posse si id fiat absque periculo detectionis confessionis. Quia confessor solùm obligatur ex præcepto sigilli confessionis ad tegenda ea quæ in confessione audivit: ergo bis tectis bene potest Confessor uti scientia confessionis ad bonum commune, aut proprium ipsius, aut pœnitentis. Sic Alens. *4.p.quæst.78.art.1. memb.2.ad 8.* D.Thom. *in 4. dist.21. quæst.3. art.1. quæst.1.ad 3.* Navar. *in cap. Sacerdos, num.146. & in Man.cap.8. num.12.* Vasquez *quæst.93.art.4. dub.8.* Henriquez *lib.3.cit.cap.23. num.6.* Suarez *de Euchorist.quæst.80.art.6 disp.67. sect.3.* quem ipsemet Sanchez cum aliis Doctoribus usque ad 36. pro nostra sententia citat. Quibus adde Villal. *tr.9.diff.75.n.4.* Antonium Fernandez Moure *3. p.c.6.§.9. n.27.vers. Dico secundùm, pag.*309. ex Suario dicente ita docere omnes. Lege Thomam Hurtado *tom.2. tract.6. cap.11.resol.32.*

Nec contra hanc sententiam est decretum Clem. VIII. ut Authores primæ existimant, quia ut statim videbimus, Clemens solùm prohibet Superioribus uti notitia in confessione habita ad externam gubernationem subditorum, quod quid diversum est.

Quæstio LXIII.

An liceat Superiori ob peccatum in confessione cognitum privare subditos officiis ad nutum amovibilibus?

Negant Layman, Malderus, Fagundez *loc.cit.* Bonac. *disp.5.q.6. sect.5. punct.4. num.14.* Ioannes de Cruce *2.parte, quæst.6.dub.1. concl.3.* Diana *loc. cit. num.6.* Frias *loc.cit. fol.51.* & apud ipsum Palud. Gabriel, & alii, Hurtado, Sanchez, Filliuc. Bañez & Ægid. Lugo *loc. cit.* Candid. *loc.cit. dub.2.* & alii existimantes: contrarium esse contra decretum Clement. VIII. de anno 1594. hæc continens verba. *Tam superiores pro tempore existentes, quàm confessarii qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, nec ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerint ad exteriorem gubernationem utantur.* Sic Clemens.

Sed his non obstantibus alii respondent, licere, dummodo hoc faciat cautè, circumspectè, & quæsito aliunde colore, & causa externa hujus privationis. Quia ita faciens non contradicit decreto adducto, sed solùm utitur jure suo sine injuria Sacramenti. Sic Angles *loc.cit. diff.13.pag. mihi* 251. per hæc verba. Hinc Provincialis non poterit Priorem, aut Guardianum, propter crimen illi in confessione notum deponere, bene tamen poterit genitorem suo officio privare, quia hoc ex libera voluntate Prælati dependet. Sic ille, & Cañedo *loc.cit.pag.242.in marg.* Vasquez *loc.cit. dubit.8. num.4.* Gortierez *de matrim. cap.61.n.10.* Scotus, & alii *suprà citati.* Et post decretum Clementis VIII. etiam tenent hanc sententiam Reginaldus *lib.3.cap.2.n.16.* (unde malè citatur à Bonacina pro opposita,) Nuñus *q.11.art.1. ad 6.* Lublinus *verb. secretum, num.10.* Ludovicus *q.7.art.3.diffic.3.concl.2.in append.pag.*488. Villalobos *tract.9.diff.75. num.1.pag. mihi* 240. P.Ledesma *cap.22.cit. dubit.5. post 5.conclus.* Molfesius *1.parte sum.tract.7.cap.23.num.39.& 40.* ubi ait esse doctrinam D. Thomæ, & communem. Sic etiam Vega *1. parte sum. cap.61.casu 24.col.mihi* 638.

Ego verò respondeo dicendum, quod licèt hæc sententia ante decretum Clementis VIII. fuerit probabilior; nunc verò longè probabilior sit prima, nec improbabilem existimo secundam, ut aliqui recentiores putant. Lege Thomam Hurtad. *res.32.cit.§.3.* ubi docet non solùm posse Prælatum facere, ut tenent Doctores secundæ sententiæ, sed ad id omninò teneri, quando sine manifestatione peccati potest amovere subditum ab officio periculoso, licèt esset melius ad

cessationem

cessationem inducere. Sic ille *ibi*, & *§.6.n.161.* Ego verò non ob hoc recedo à prima sententia, quando loquendo de Superioribus Regularibus tenet etiam ipsemet Thomas Hurtad *loc.cit.§.8.n.172.* ob decretum *Clem. VIII.* ob quod solùm id esse illis licitum negat. Imò & loquendo de aliis Superioribus non Regularibus, jam nobiscum consentit *§.16.n.193.* Lege etiam Dianam *part.10.tr.12.res.34.*

QVÆSTIO LXIV.

An Superiori, vel cuilibet alteri liceat negare suffragium pœnitenti, quem solùm per confessionem cognoscat indignum esse ad officium, vel Prælatiam?

NEgant Sanch. Bañez, Layman, Fagund. Granad. Hurtado, Filliucius, & Diana *loc.cit.* & alii apud ipsos, Lugo etiam *disp.23.n.95.* Candid. *loc.cit.dub.1. pag.159.* Bonacina *loc.cit.n.16.* & alii.

Sed alii consequenter ad dicta respondent licere, si ita cautè suffragium denegetur, ut nec ipsemet pœnitens quid de hoc suspicari possit. Quia per hoc nullo modo revelatur confessio, aut redditur odiosa. Sic Navar Vasquez, Gutierrez, Reginald. & alii *sup. citati.* Villalob. *tom.1.tract.9.diff.75.n.4.* ex parte Hurtado *diffic.9.cit.prope finem,* & Sanchez *disp.13.sect.7.n.4.* Nuñus *q.11.art.1.ad 7.pag. mihi 437.* Frias *pag.51.* Porrel etiam *v.electio,n.9.* Pesantius, & Grafflius apud Bonacinam, Ludovicus *q.7. art.3. diff.1. pag.488.* Scotus, Sotus, Ochagavia, Mercerus, & alii apud Dianam, Vega etiam, & Petrus Ledesma *loc.cit.*

Ego verò etiam juxta dicta respondeo dicendum, quod licèt hæc sententia propter authoritatem Doctorum qui adhuc post decretum Clem. VIII. eam sequuntur, adhuc sit probabilis, probabilior tamen, & in praxi sequenda sit prima; quia conformior decreto dicto.

QVÆSTIO LXV.

An etiam liceat removere pœnitentem ab officio, aut negare ei suffragium, quando ipse solus conjicere potest id fieri ob peccatum confessum?

AFfirmant adhuc Scot. *q.2. art.2.* Vasq. *q.93. art.4.dub.8.n.6.* Sylv. *v.conf.3.q.14.* & alii apud Suarium *loc.cit.*

Sed certissimè respondeo: non licere in eo casu, quia revera licèt non verbis, tamen ipsomet facto frangeret sigillum (saltem latè sumptum:) cum removere pœnitentem ab officio, aut illi suffragium denegare, quando ipse conicit aut coniicere potest, id fieri ob peccatum confessum, nihil aliud sit, quàm peccatum confessum ipsi obiicere, & exprobrare, quod esse contra sigillum, satis notum est, & constat ex dictis *q.22.* contra Vasq. & alios. Sic Sanch *lib.3. de matr. disp.16.* Bañez, Armilla, Ægid. & Filliuc. quos citat, & sequitur Hurtado *disp.9. cit.* Suarez *disp.33.sect.7.n.4.* Ochagavia *tr.3.de confess.q.7.n.1.* Villalob. *tr.9.diff.75.n.1.* Diana *loco suprà citato,* Lugo *disp.23.n.95.* & *96.* & alii communiter.

QVÆSTIO LXVI.

An liceat confessario ex notitia per confessionem habita dicere Prætoribus urbis, aut Inquisitoribus, aut Prælatis Monasterii, ut diligentiùs invigilent, ut sic aliqua peccata impediant?

NEgant Fagundez *prac.2. lib.6. cap.3.n.8.* & *9.* Diana *3.parte, tract.4.resol.76.* & alii.

Sed probabiliùs respondeo: licere, dummodo hoc faciat absque periculo revelationis pœnitentis: unde caveat Sacerdos ne dicat talia peccata committi, aut pericula magna imminere, ex confessione se scire. Quia hac cautela nec directè, nec indirectè revelantur peccata in confessione audita. Sic D.Th. *quodlib.5.q.13.* Navar *cap. Sacerdos, num.124.* & ex illo Reginaldus *n.14.* Henriquez *lib.4.de pœn.c.22.n.1.* & *3.* & apud ipsum Armilla, Palacios, Soto, Medina, Hostiens. & alii. Sic etiam Adrian. *in 4. de confess.§.ad argumenta, pag.295.* Graff. *lib.1.dec.c.23.n.7.* Ricard *dist.21.q.4. n.2.* Astens. *lib.5.tit.20.* Corduba *casu 17.* Torreblanca de Magia *lib.4.c.7.num.10.* & *lib.14.pract. cap.12. num.14.* Ægidius *disp.9. num.68.* & *69.* Ludovicus de S. Iuan *q.7.de pœnitentia, art.1. dub.2.pag.482.* Candidus *disquis.14.art.50.dubit.13.* Et id etiam videtur mihi sentire Bonacina *loc. cit. n.21.* & tenet expressè Llamas *2.parte Method. c.4.§.8.* dicens esse doctrinam omnium ferè Gravium.

QVÆSTIO LXVII.

An liceat Superiori ob notitiam Confessionis negare subditis licentiam exeundi foras, alloquendi externos, claudere fenestras, & alia hujusmodi facere?

NEgabunt Diana, Bonacina, & alii, si consequenter loqui velint, & negat expressè Thom. Hurtad. *loc.cit.§.14.num.189.* Quia ex hoc (inquit) confessio redderetur odiosa, & valde formidabilis. Et negat jam expressè contra me Diana *p.10.tr.12. resolut.34.*

Sed probabiliùs respondeo: licere, si ita cautè hoc faciat, ut nullo modo intelligatur id ex notitia confessionis oriri. Quia certè valde durum est negare, superiorem hæc posse facere, cum ex una parte nullum pœnitenti gravamen accidat, ob quod confessio reddi possit odiosa, & ex alia id non inveniatur prohibitum per decretum Clementis, cùm in illo solùm caveatur, ne superiores ad actus externos, nempe removendi ab officiis indignos, uti dignos officiis cohonestandi, notitia in confessione habita utantur. Sic optimè Ægidius *disp.9.dub.4. n.68.* ubi ait nullum posse hanc partem negare. Henriquez *lib.3.cit. cap.13. num.7.* Nuñus *loc. cit.ad 10. argum.* Vega *1. parte summæ, cap.63.casu 24.col.mihi 658.* & Reginaldus *lib.3.n.19.* & alii.

QVÆSTIO LXVIII.

An Confessarius qui ex confessione novit sibi ab aliquo insidias parari, possit eas fugere, quæsito aliunde colore

NEgant Navar. *in cap. Sacerdos, num.135.* Suarez *disp.33. sect.7.num.7.* Soto apud ipsum *dist.18. quæst.4.art.5.* Hurtado *disput.12.difficult.10.* Ricardus *artic.4. quæst.2.* & Vasquez *quæst.93. art.4. dubit.10. num.4.* Lugo *disp.23.n.105.* & *110.* Beja *3. parte, casu 11.*

Sed probabiliùs respondeo, posse. Ideoque optimè poterit Confessarius denegare pœnitenti petenti gladium suum depositum apud ipsum, si ex confessione sciat ipsum petere ad illum occidendum. Deinde licitè poterit Missam non dicere, omittere, aut vinum mutare, si per confessionem sciat, illud esse veneno infectum. Præterea licitè poterit percussionem, aut periculum mortis devitare, domi se continendo, aut non ingrediendo sylvam, &c. Tandem sic licitè poterit ei, quem ex confessione cognovit, non esse Sacerdotem, aut carere jurisdictione, ampliùs non confiteri.

Quia per hujusmodi actiones nullo modo revelat confessarius peccata in confessione audita, nec reddit illam odiosam. Quod si pœniteores ab illa per hoc retraherentur, irrationabiliter certè, & injustè hoc facerent. Sic Doctores *sup.q.62.* pro nostra sententia adducti, & ex contrariis Sanchez *disp.16. cit.num.6.* Fagundez *cap.3.cit.n.1.* Granados *loc.cit. n.6.* Bonacina *loc.cit. n.27.28. & seqq.* contra Suarium & alios (licèt non ita consequenter.) Sic etiam Lublinus *verb. confessor, n.15.* ex Tabiena *tit.confess. celat.num.12.* Ægidius *disp.9 dub.4 à n.53* Candid. *disquis.24. art.51.* ex Sylvestro, Armilla, & Nuño, Molfes. *tract.7.c.23.n.55.* Reginaldus *lib.3.n.19.* ex Henriquez *lib.6.c.24.* Thom. Hurtad. *loc.cit. ref.32. n.151.* ubi ait, non solùm posse Confessarium præassignatas insidias fugere, sed ad id teneri. Quod & repetit §.3.*num.16.* & §.5 *num.160.* & §6.*num.162.* & §. *per totum*, & tandem §.10.

Qvæstio LXIX.

An Confessarius possit in præfatis casibus Missam omittere, sylvam non intrare, &c. Si prævideat fore, ut pænitens qui illi hoc scelus manifestavit, occidatur ab aliis sociis ob manifestationem delicti?

NEgant Bonacina *disp.5. quæst.6. sect.5. punct.4. n.19.* & alii.

Sed probabiliùs respondeo, posse (licèt laudabile esset pro tuenda vita pœnitentis mortem subire.) Quia in dictis casibus confessarius utitur jure suo. Nec propter hoc aliquis posset à confessione rationabiliter retrahi. Sic aliqui DD. apud Bonac. & Molfesium *loc.cit. num.42.* addens posse etiam Sacerdotem ad evitandam mortem, si quæreretur ab eo, an talis persona peccata sua illi confessa fuerit, affirmare, quamvis persona illa occideretur: quamvis meliùs esset mortem sustinere. Sic ille, necnon Ægidius *disput.9.dub.4.num.56.* & Thom. Hurtad. §.10. *citat.num.180.*

Qvæstio LXX.

An Confessarius qui per confessionem noscit suum famulum esse furacem, possit illum dimittere, vel à pecuniis illi in posterum committendis abstinere?

NEgant Fagundez *prac. 2.lib.6.cap.3.n.1.* & apud Bonacinam Reginaldus, & alii. Negat etiam ex parte Candidus *disquis.24 art.51. dub.9.* docens non posse Sacerdotem in eo casu suum famulum furem dimittere, bene tamen à pecuniis in posterum illi committendis abstinere. Sic etiam Diana *5 parte, tract.11.resol.37.*

Sed probabiliùs respondeo: posse, quia ex hoc nec redditur confessio odiosa, nec sequitur pudor, aut damnum pœnitenti. Sic Bonacina *disp.5. q.6. sect.5. punct.4.num.10.* Reginaldus *lib.3. n.17.* (unde malè citatur à Bonacina pro opposita sententia.) Henriquez *lib.3.de pœnit.cap.23.n.6.* addens: Non solùm posse in dicto casu suum famulum dimittere, aut ab officio removere, verùm etiam rem ab isto sibi furatam clam recuperare, quod additum valde displicet Stephano Fagundez *lib.6. cit. cap.2.n.9.* Sic etiam Sotus *de tegend.secret.memb.3.quæst.4. dubit.1.post 5. conclus.* Onuphrius *de sigillo sect.2.q.2.* & alii.

Qvæstio LXXI.

An Curatus (vel quilibet alius Sacerdos) possit occulto peccatori negare Eucharistiam (aut alia Sacramenta) ob peccatum in confessione notum, licèt in occulto petat?

NEgant Sanchez *lib.3. de matr. disp.16. num.14.* Sanctius *in selectis disp.8. num.10.* Bonacina *de Sacramentis, disp.5.quæst.6. sect.5.punct.4.n.17.* allegans Lazarium, Onuphrium, Reginaldum, & Henriquez *lib.6.cap.19. num.5.litt. V*, Ægid. *disp.9.n.6.* Fagundez *prac.2. lib.6. cap.3.n.5.* Bañez, Armilla, Sylvester, Navar. & alii quamplures apud ipsos. Lugo etiam *disp.23. num.125.*

Sed æquè probabiliter respondeo: non posse quidem denegare, si publicè petat: Posse verò (licèt non teneatur) si petat occultè. Ratio est, quia si ob peccatum in confessione tantùm notum licitè posset Eucharistia (aut alia Sacramenta) publicè petenti denegari, de se redderetur confessio valdè odiosa, & homines retraherentur ab illa. Quæ ratio non habet locum, si in occulto petenti denegetur, nihil obiiciēdo ei de crimine confesso, ut constat. Nec existimes hanc responsionem esse minus consequentem ad ea quæ supra *quæst.65.* à nobis resoluta sunt. Est enim latum inter ea discrimen, ut videre potes apud Suarium *4. tom.disp.33. sect.6.n.4.* Sic (ut notat Sanch. *n.13.*) debent tenere omnes asserentes, posse confessarium uti scientia confessionis ad actus externos, de quo *suprà quæst.62.* Et sic hanc partem defendunt D. Th. *in 4.dist.9.q.unica, art.5.q.1.* Henr. *lib.3.de pœn.c.23. n.3.* & *in Glossa lit.T.* Nec bene citat illum Bonacina pro contraria sententia *loco à se citato*; nam *ibi* solùm ait, non licere confessario detegere impedimentum matrimonii, quod ex sola confessione hominis etiam defuncti novit, quod est planum, sed non ad rem. Suarez *de Eucharistia quæst.80. artic.6. disp.67. sect.3.* & *tom.4.disp.33.sect.6.num.4.* ubi hæc ait: Si Sacerdos potest alio titulo se excusare, ne det Sacramentum, vel quia non tenetur ex officio, vel quia est occupatus, poterit se excusare, si velit, quamvis non teneatur, quia in utroque se gerit ac si nihil sciret; at verò illo titulo negare non potest. Sic ille. Sic etiam Victoria *n.80.* & alii apud Fagund. *lib.6. cit. cap.2.n.11.* ubi citat etiam Navarrum *in cap. Sacerdos*, sed non numerum, & bene fecit, quia nullus est ubi hoc doceat, sed oppositum ibi *num.84. & 85.* & *in Man.c.21.n.55.* Sic etiam Thom. Hurtad. *resol.32. cit. .4. num.158.*

Qvæstio LXXII.

An Confessarius teneatur vitare, saltem in occulto, excommunicatum vitandum solùm ex confessione notum?

NEgant teneri eum vitare, imò nec posse etiam in secreto, quando nullus alius adest, sed ipse solus, Fagundez *præcept.2. lib.6. cap.3.n.10.* Sà *verb. confessor, num.26.* Medina *C.de confess.quæst.51.* Martinus de Ledesma *quæst.10. artic.5. dubitat.6.* Nuñus *quæst.11.art.1.ad 14. argum.pag.mihi 539.* Frias *de confess. fol.51.* & apud ipsum Scotus *in 4. dist.21.* Suarez, Henriquez, Cuvar. & alii quos refert, & sequitur Lugo *disp.cit.n.119.*

Alii verò è contra affirmant in eo casu, & posse confessarium, & teneri excommunicatum vitare in secreto. Sic (aiunt Suarez *disp.33. sect.6.n.4.* & Fagundez, & Lugo *loc.cit.*) tenet Navar. *in cap. Sacerdos, num.145.* Secutus Adrianum, & alios. Sed certè isti DD. falluntur. Nam Doctiss. Navarrus solùm

dicit

dicit, posse confessarium in secreto excommunicatum vitare, non tamen dicit quod ad id teneatur, sed potiùs innuit contrarium, ut videre est. Nec citat præter Adrianum, alium.

Probabiliùs ergo respondeo, quod licèt in publico nec teneatur confessarius, nec possit vitare excommunicatum prædictum, in secreto tamen possit, licèt non teneatur, ob rationem nuper assignatam. Sic Navarrus *loc.cit.*

QVÆSTIO LXXIII.

An Confessarius possit mutare voluntatem, & non instituere hæredem, aut resignare beneficium in eam quem ex confessione cognovit indignum?

NEgate videntur Fagundea *præc.* 2. *lib.*6. *c.*2.*n.*9. *fine*, & Lugo *eadem disp.*23.*n.*92.*&* 93.

Sed probabiliùs respondeo, posse, secluso odio, & suspicionis periculo. Quia tunc nihil facit Sacerdos, quàm uti libertate sua. Sic Henriq *lib.*3.*de pænit.c.*23.*n.*5.& apud ipsum Sotus *dist.*18. & noviter Thom. Hurtad. *loc.cit.resol.*32.§.8.

QVÆSTIO LXXIV.

An Episcopi, Prælati Religionum, & huiusmodi possint condere leges, & reservare casus, si ex confessione sciant aliqua peccata frequentari in Religione, & Republica?

REspondeo quod sic, dummodo id faciant in communi. Idemque dicendum est de Prædicatoribus; poterunt namque in generali carpere gravia peccata, & objurgare vitia in communi, etiamsi eorum notitiam ex sola confessione habuerint. Quia per hoc non frangitur sigillum, & providetur malis Reipublicæ. Sic D.Thom.*quodlib.*5.*art.*3.Sotus *dist* 18.*q.*4.*art.*5. Sylvest. *confess.* 3. *n.*9. Ledesma q. 10. *artic.* 5. *dub.*4. Henriq.*loc.cit.n.*3.Fagundez *lib.*6.*cit.c.*3. *n.*1. & Nuñus *q.*11.*artic.*1. *ad* 10.*argumentum.*

QVÆSTIO LXXV.

An sigillum Confessionis duret etiam post mortem pænitentis?

NEgarunt aliqui Canonistæ, ut Albericus, & Palacios Rubios, apud Torreblanca *lib.*4.*de Magia, c.*7.*& lib.*14.*prælt.uar.c.*12. *n.*4. Et apud Covarruviam *in* 4.2.*parte,c.*8.§.12.*n.*4.

Sed plusquam certum respondeo, durare, quia obligatio sigilli nascitur ex præcepto negativo, cujus vis quoad semper, & pro semper obligat. Et certe pœnitens moriendo non amittit jus ad suam famam servandam. Sic D.Thom. 2.2.*q.*31.*artic.*2.Navar.*c.*8. *n.*7. Suarez *disp.*33.*sect.*1.*n.*17.dicens esse erroneam sententiam Canonistarum. Henriquez *lib.*3.*cit.c.*19. *num.* 4. Covarr. & Torreblanca *loc. cit.* Molfesius *tract.*7.*cap.*23.*n.*45. Ægidius *disp.*9.*n.*20. & omnes communiter.

QVÆSTIO LXXVI.

An Confessarius possit violare sigillum ad salvandum fœtum emortuæ matris?

AFfirmarunt consequenter Authores nuper *citati.*

Sed certissimè respondeo, non posse. Imò nec pro salute totius mundi. Sic omnes DD. communiter, præcipuè Possevinus *c.*6. *de Baptismo, num.*8. *pag. mihi* 151. per hæc verba: Nobilis bonæ famæ laborans in extremis confitetur ex fornicatione se gravidam: moritur, & omnes, excepto confessario, gravidam esse ignorant. Quæritur num Curatus, seu Confessarius teneatur rem detegere, ut salvetur fœtus per sectionem matris, vel si taceat, an irregularitatem contrahat ob non præstitam defensionem fœtui? Respondet Navar. *c.*24.*n.*22. nullam irregularitatem incurrere, quia de justitia non tenetur ad defensionem: quod verò nullo modo rem detegere debeat, est omnium sententia; propter indispensabile secretum sigilli. Sic Possevinus, & idem ducet in simili casu Graffius *lib.*1. *decis. cap.* 23. *n.* 5. sic dicens: Hinc fit, quod si confessarius certissimus esset liberari hominem nobilem à morte, detegendo quod in confessione audivit à vero malefactore, nempe illum nobilem, utpote insontem, falsò esse inquisitum, & injustè affligi, non debet, etiamsi is qui rapitur, esset ipsemet Sacerdos; seu Confessor, qui illa se posset via protegere. Sic ille, & bene.

QVÆSTIO LXXVII.

An possit violari sigillum ad probandam matrimonium fuisse validè contractam, aut ad impediendum, ne invalidè contrahatur?

AFfirmant Ludovicus Roman. *in l. si non speciali, C. de testam. col. pen.* Iason *in l.* 1.§.*hujus studij; ff. de just. & jure, col.* 2.& Chassan. *in consil.* 1.*versu ad* 2.*n.*17. quos citat Fagundez *lib.*6.*cit.c.*1. *n.*8. quibus Becanus *de pænit.c.*39.*n.*5. adjungit Altisiodorensem *lib.*4.*sum.tract.*6.*c.*5 *q.*4. & innuit esse probabile.

Sed certissimè respondeo nullo modo posse, quia ut habet perpetua traditio Ecclesiæ, ob nullum vitæ casum, nec pro tuenda fide totius Orbis, aut pro ejus conservatione licitum est frangere sigillum. Unde falsissimè, imò & erroneè dixit Gabriel *in* 4.*dist.*21. *q.*1.*art.*3.*casu* 4. posse Sacerdotem pro evitando gravi damno in vita, fama, vel bonis, revelare audita in confessione. Sic Navar. *verb. Sacerdos, n.* 116. *& in Man.cap.*8. *n.*6. *& cap.* 18. *num.*54. *fine*, Suarez *disp.* 33. *sect.* 1. Henriquez *lib.*3.*de pænit.cap.*19.*n.*5. *& c.*20. *num.etiam* 5. Sotus, Sylvest. Armilla, Tolet. & alij, quos citant, & sequuntur Fagundez, Suarez, Henriquez, & alij citati, Covar. 2.*p.Epitom.cap.*8. *n.*9. *&* 10. Vasquez *quæst.*93.*art.*4. *dub.*10. *num.*6. Lugo *disp.*13.*num.*199 & Molfesius *tract.*7.*cap.*33. *n.* 41. & omnes communiter, quos sequitur Thom. Hurtad. *tract.* 6. *cap.* 11. *resolut.* 17.

QVÆSTIO LXXVIII.

An possit Confessarius revelare confessionem ad liberandum pænitentem à morte, in casu quo Iudex petat ab illo, ut sibi veritatem aperiat?

AFfirmant Altisiodorens. *loc.cit.* & apud Fagundez *loc.cit.n.* 12. Capua *lib.*1.*decis.aur.cap.*23. *n.*14.& innuit esse probabile Becanus *loco citato, n.*5. *fine.*

Sed certissimè respondeo, non posse absque expressa licentia ipsius pœnitentis. Quia licèt sigillum confessionis introductum sit in favorem pœnitentis, & hac ratione videatur pœnitens in suum bonum tacitè licentiam concedere, tamen ex primaria Christi institutione institutum est in venerationem ipsius Sacramenti, & ideò primariò attendenda est ejus veneratio, & quod nulla ei fiat injuria.

Sic Navar.c.8.n.2.& alibi.Suarez *disp.33.sect.2.* Henriquez *lib.3.de pœnit.c.19.n.6.lit.B.* Bonacina *disp.5. sect.9.q.6.punct.4.n.18.* Fagundez *lib.6.c.1.num.13.* Mourre 3.*parte,c.6.§.9. cit.n.26.* & communiter omnes. Nec Capoa (seu Graffius) oppositum sentit, sed omnino nobis consentit *loc.cit.n.11.* ubi ait confessionis secretum ea consensu expresso pœnitentis revelandum esse, quando revelatio vergit ad ipsius pœnitentis salutare consilium, & maximam utilitatem. Secus si in ejus damnum revelatio fieret, v. g. si Tyrannus Iudex cogat reum, ut licentiam concedat Sacerdoti dicendi peccatum : tunc quantumcunque illi concedat, nefas est Sacerdoti sigillum aperire, quia vergeret in caput pœnitentis. Sic Graffius.

QVÆSTIO LXXIX.

An Pontifex dispensare possit, ut confessio reveletur casu, quo immineat periculum alicui Provinciæ, Regno, aut omnibus Catholicis?

Affirmabit à fortiori Altisiodorens. *loc. cit.* cùm ipse asserat, licitum esse in eo casu absque dispensatione aliqua confessionem revelare. Sic refert Becanus *loco citato*, qui & innuit esse probabile.

Sed certissimè respondeo, non posse etiam in eo casu, quia sigillum Confessionis est de jure naturali, & divino, super quo Papa dispensare non potest. Sic D.Thom.*in 4.dist. 21.* & cum eo omnes Scholastici. Navar.*in cap.Sacerdos,n.130.& in Man.c.8. num.2.* Sylvester *Confess.3.n.2.* Henriquez *loco cit. c.19.n.2. & 6.* Vivaldus *de sigillo Confess.num.11.* Tortoblanca *loc.cit.n.15.* Molfesius *tract.7.cit.c.23.num.18.* Reginaldus *n.10.* Graffius *lib.1.decis.aur.c.23.n.2.* addens, & bene : Quod nec si præciperetur sub quacumque anathematis comminatione, vel juramento à quocumque Prælato, etiam à Summo Pontifice, teneretur Sacerdos (ego *addo quod nec posset*) illud quod in confessione scivit detegere. Sic ille. Ex Glossa *in cap. Sacerdos, de pœnit. dist.6.* Felinu, Abbate, & aliis Doctoribus.

QVÆSTIO LXXX.

An Confessarius teneatur dare schedulam confessionis pœnitenti, quem ob aliquam causam non absolvit?

Affirmant Ægidius *disp. 9. de Sacram. dubit.1. n.14.* & Fagundez *præc.2.lib.6.c.4.n.39.& 40.* Et alij apud ipsum. Quia aliàs (inquiunt) multoties confessarius proderet sigillum, & peccatorem, ut si audiret confessionem famuli alicujus Principis, qui factæ confessionis testimonium inquirere consuevit, aut si tempore præcepti Ecclesiæ negaret absolutionem alicui, &c. Sic etiam Moscoso, quem citat, & sequitur Diana *5.parte,tract.11.resol.22.*

Sed æquè probabiliter respondeo, quod licèt possit Confessarius schedulam dare, non tamen ad id teneatur : Prima pars constat ea authoritate Doctorum illam docentium. Secunda verò contra illos probatur. Primò, quia confessarius negans schedulam indignis, utitur jure suo. Secundò, quia non tenetur cooperari occultationi peccati pœnitentis, qui enim sponte peccat, sibi providebat, quomodo peccatum occultet. Sic Henriquez *lib.3.de pœnit. c.22. n.4.* & apud ipsum Fr. Medina *lib. 2. c.4.* Bonacina *disp.5.q.6.sect.5.punct.4.n.7.* Lugo *disp.13. num. 87.* & alij.

QVÆSTIO LXXXI.

An pœnitens teneatur ad sigillum Sacramentale, ita ut nequeat ipse loqui de rebus confessis absque licentia sui Confessoris?

Affirmant Scot. Angelus, Alensis, Almayn. Aureolus, & alij apud Fagundez *præc.2.lib.6.c.6. n. 14.* Sed revera nemo ex his Doctoribus id expresse docet ; potius contrarium Angelus statim *citandus.* Vide,

Certissimè respondeo, non teneri, sed licitè posse manifestare sua peccata confessa, citra scandalum. Quia per horum revelationem nec fit injuria Sacramento, nec pœnitenti. Sic D. Thom. *dist. 21. q.3. artic.2.* Angel. *verb. Confess.8.n.18.* Henriquez *lib. 3. cit.c.20. n.1.* Et apud ipsum Victoria, Sotus, Ricardus, Ledesma, & alij, quos etiam citat, & sequitur Fagundez *loco citato, n.12.* Qui citat pluribus in locis Navarrum, sed malè, cum in nullo nostram sententiam doceat, sed oppositam, ut statim.

QVÆSTIO LXXXII.

An saltem teneatur pœnitens ex confessionis sigillo ad celandas pœnitentias sibi injunctas, aut alios defectus Confessoris in Confessione commissos?

Affirmat Doctissimus Navarrus *in cap.Sacerdos, n.115.* per hæc verba : Infertur, & vigesimoquintò, etiam confitentes teneri ad celanda quæ ipse confessarius dixerit, quoniam & illud ad forum spectat Dei. Proinde confitens ille peccare videtur, qui detegit consilium, vel pœnitentiam, vel alia sibi à confessario injuncta, quæ talia sunt quibus jure ridiculus efficiatur qui ea injunxit, aut consulit, secundùm Paludanum in illa *quæst.3.* Quod ipsum videtur de omnibus aliis, quæ confessarius confitenti ea mente dixit, ut essent inter ipsos secreta, secundùm Adrianum in illo *dub.10.col.13.post 4. quæst. de Confessione.* Sic Navar. Quod idem docet Martinus de Frias *c.6. de confess.fol.71. versu Hinc est etiam*, in casu quo ex revelatione pœnitentiæ timeatur præjudicium famæ propriæ, aut confessoris, secus aliàs, & citat prò hac parte Ricardum, Gabr. & alios.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri prædicta celare sub sigillo Sacramentali, sed tantùm sub sigillo naturali, si talia sunt quod manifestatione illorum infamari possit confessarius, aut ridiculus effici. Quia pœnitens non novit prædicta ex confessione sibi facta: ergo licèt illa detegat, non irrogabit injuriam confessioni, sed confessori. Sic Henriquez *loc. cit.* Suarez *disp.33.sect.4.n.2.* Vasquez *q.93. artic.4. dub.1.* Ægidius *disp.9.n.37.* Fagundez *loc.cit.* Nuñus *in addit.ad 3.p.q.11. art.2. diff. 1. fine.* Corjol.1.*p. sect.3.pag.310.* Huttad.*disp.12.diff.15.* Diana *5.parte,tract.11.resol.8.* Molf.*tr.7.c.23.n.23.& 24.* Megala *lib.1.c.16.in fin.* post Palud.*in 4.dist.21.q.3.in fin.*

QVÆSTIO LXXXIII.

An Confessarius violet sigillum, si ob peccata in confessione audita faciem duriorem quàm antea solebat, pœnitenti monstret?

Respondeo quod sic. Quia ex hoc sequitur confusio pœnitenti, & redditur confessio odiosa. Sic Graffius 1.*parte decis.lib.1.c.33.n.26.* Bonacina *disp.5.q.6.sect.5.punct.4. num.26.* & Lugo *disp.23. num.104.*

QVÆSTIO

Quæstio LXXXIV.

An Confessarius teneatur ad sigillum, si dubitet aliquod revelatum fuisse in Confessione, vel in ordine ad illam?

RESpondeo quod sic, quia semper est judicandum in favorem Sacramenti, & pœnitentis, ne confessio odiosa fiat. Sic Graff. *loc. cit. n.* 12. Reginald *lib.* 5. *c.* 1. *n.* 7. *&* *c.* 5. *n.* 68. Suar. Onuphrius, & alij, quos citat, & sequitur Bonac. *loc. cit. punct.* 2. *n.* 4. Candidus *loc. cit. artic.* 48. *dub.* 5. *pag.* 130. & alij.

Quæstio LXXXV.

An Confessarius interrogatus de peccato audito in confessione, possit negare etiam cum juramento, se audisse?

NEgant Adrian. *in* 4. *quæst. ult. de confess. & quodlibet.* 9. *ad* 2. Gabr. *distinct.* 21. *q.* 1. *art.* 3. *dub.* 1. *casu* 3. Paludan. *in* 4. *dist.* 21. *q.* 3. Sotus *dist.* 18. *q.* 4. *art.* 5. *& de tegend. secr. membr.* 3. *q.* 3. *&* 4. *concl.* 1. Quia aliàs (*inquiunt*) mentiretur Confessor, quod nunquam licet.

Sed longè probabiliùs respondeo, posse, imò & debere negare, se illud peccatum in confessione audisse, & si opus fuerit, cum juramento. Quia ex una parte potest confessarius, salva veritate, id negare, ut statim dicam, & ex altera parte est justa causa ad id negandum: ergo. Sic D. Thom. *in* 4. *distinct.* 21. *q.* 3. *artic.* 1. Navar. *in sum. c.* 8. *n.* 16. *& in cap. Sacerdos, à n.* 254. Victoria *n.* 185. *aliàs* 184. Sylvest. *confess.* 3. *n.* 10. Nuñus *q.* 13. *art.* 1. *ad* 4. Suarez *disp.* 33. *sect.* 6. Vasquez *q.* 93. *art.* 4. *dub.* 12. Hurtado *disp.* 12. *diffic.* 13. Ægid. *disp.* 9. *n.* 23. Henriq. *lib.* 3. *cit. c.* 19. *n.* 7. Coriol. 1. *parte, sect.* 3. *pag.* 302. Fagundez *præcept.* 2. *lib.* 6. *c.* 4. *n.* 5. ubi sic ex Henriquez *lib.* 3. *cit. c.* 19. *n.* 7. ait: Neque enim in hoc mendax est, aut periurus confessor, quia quæ scit ex confessione, scit ut Deus, & non ut homo, & via humana, ac publica, eo modo quo alter authoritate publica habet jus interrogandi, & quidem si compellatur respondere, an audierit, aut ut Dei minister, adhuc poterit respondere, se non audisse ut Dei Ministrum, & id jurare, si opus fuerit; est enim adhuc responsio amphibologica, & intelligitur ad dicendum, vel eo modo, quo teneatur dicere. Sic ille. Lugo *disp.* 23. *n.* 74. *& sequent.* Diana 5. *p. tract.* 11. *resol.* 44. P. Ledesma *loc. cit. dub.* 4. & Granad. *tract.* 11. *disp.* 6. *n.* 4. Qui bene notat, in his, & similibus casibus debere respondere Confessarium (reprehendendo interrogantem, etiam judicem; est enim interrogatio è genere suo sacrilega, cum inducat ad violandum sigillum) pœnitentem videlicet confessum fuisse, & ipsum functum officio suo.

Adde hic, quod si sacrista, vel acolytus à confessore quærat, an apponenda sit forma pro communione Petri, quem reveta non absolvit? Tunc confessarius respondere debet, ut ab ipsomet Petro quæratur. Sic Granados *loc. cit.* Henriquez *loc. cit. cap.* 21. *num.* 5. & Diana *loc. cit.*

Quæstio LXXXVI.

An frangat sigillum Confessarius, qui interrogatus, reputetne Mariam, v. g. honestam esse, tacet?

NEgant Gabriel *dist.* 21. *art.* 3. *dub.* 1. *casu* 3. quia qoi non respondet (*inquit*) indifferens est, nec potest per se suspicionem in alio generare.

Sed longè probabiliùs sic sub distinctione respondeo: Si confessarius de casu interrogatus, tacet advertens ex taciturnitate generandam esse in interrogante pravam suspicionem pœnitentis, v. g. Mariæ, tunc revera saltem indirectè violavit sigillum per omissionem responsionis: si verò hoc non advertit, aut credat oon propretea genarandam esse in interrogante dictam suspicionem, tunc oon violavit sigillum, cum *non respondere* sit omnino indifferens, ut bene Gabr. Sic Coriolan. *loc. cit.* Sancius *in selectis disp.* 35. *n.* 19. Hurtado *loc. cit.* & alij.

Quæstio LXXXVII.

An solùm peccata mortalia, & venialia; & eorum circunstantiæ cadant sub sigillo Confessionis?

REspondeo, qood non solùm prædicta, verùm etiam omnia alia, quæ licèt non sint peccata; directè, vel indirectè adducere possunt auditorem ad cognoscendum eum qui confessus est, confessum fuisse, se admisisse aliquod mortale, vel aliquod particulare veniale, etiam levissimum, ut constat ex dictis. Præterea, cadunt etiam sub eodem sigillo defectus naturales ad famam pœnitentis pertinentes, ut si quis in confessione diceret, se esse illegitimum, aut ignobilibus parentibus natum, &c. Sic Navar. *in cap. Sacerdos, n.* 51. *&* 68. *& in man. c.* 8. *n.* 3. Sotus *dist.* 18. *q.* 4. *artic.* 5. Suarez *disp.* 35. *sect.* 3. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 13. *punct.* 3. Coriol. 1. *parte, sect.* 3. *pag. mihi* 308. Layman *c.* 14. *cit. n.* 4. Villalob. *diff.* 73. *n.* 1. Hurtado *disp.* 12. *diffic.* 4. Luysius *de pœnit. disp.* 33. *dub.* 2. Bonacina *disp.* 5. *q.* 6. *sect.* 5. *punct.* 2. *n.* 10. Lugo *disp.* 23. *num.* 55. Candidus *loc. cit. artic.* 48. *dubit.* 9. *pag.* 151. Graffius *n.* 27. & communis.

Quæstio LXXXVIII.

An complices in peccato cadant etiam sub sigillo Confessionis?

NEgat Ioannes de Cruce *part.* 2. *q.* 6. *de pœnit. dubit.* 2. *concl.* 2. saltem in casu, in quo pœnitens absque necessitate manifestavit complicem sui peccati.

Sed longè probabiliùs respondeo, cadere sub sigillo confessionis, sive pœnitens manifestet complicem cum necessitate, sive sine illa. Ratio est, quia declaratio complicis est declaratio proprij peccati: Ergo cadit sub eodem sigillo. Sic D. Thom. *distinct.* 16. *q.* 3. *art.* 2. Suar. *disp* 34. *sect.* 5. & apud ipsum Scot. Gabr. Palud. Ricard. Sot. Ledesma, & Sylvest. Diana 3. *parte, tract.* 4. *resol.* 111. & apud ipsum Sylvius, Malderus, Pitigianus, Faber, Hurtado, & Villalobos. Sic etiam Lugo *disp.* 23. *n.* 68 *pag.* 539. Torreblanca *loco citato, n.* 24. *&* 25. & penes ipsum Alens. D. Anton. Petrus Soto, & alij. Regin. *lib.* 3. *n.* 72. *pag. mihi* 163. & communis.

Quæstio LXXXIX.

An etiam bona, & virtutes pœnitentis cadant sub sigillo Confessionis.

REspoodeo quod non, nisi fortè dicantur Confessori ad declarandum meliùs aliquod peccatum. Quia per hujusmodi rerum narrationem nec detegitur peccatum aliquod pœnitentis, nec confessio redditur odiosa. Verum est, quod debeat occultari à confessario, & sub secreto naturali, si ita pœnitens voluit. Sic Sotus *de regend. secret. membr.* 3. *q.* 4. *&* 10. *art.* 2.

Bonac.

Bonac. *disp.5.cit.q.6. sect.3. punct.2. num.11.* Lugo *disp.23.n.58.* Qui simul cum Bonacina citat pro hac parte Emmanuel. Sà *verb.Confess.n.31.* & Navarrum *in cap.Sacerd.n.51.* Sed malè. Nam Sà nihil de hac re, sed Victorell.*in notis.* Navarrus verò nihil aliud docet, quàm id quod ex illo à nobis dictum est quæstione præcedenti. Tenent tamen Henriquez *lib. 3. cit.c.19.n.4.& c.21.num.1.* & Palacios *dist.21. q.2.* Candidus *disq.24.art.48. dub.11.* Diana *loc. cit. resol.30.* & alij.

Qvæstio XC.

Quæ sit pœna revelantis Confessionis sigillum?

Respondeo quod olim per *cap. Sacerdos, de pœnit. dist. 6.* erat depositio perpetua, & ignominiosa per orbem saltem per septennium peregrinatio. Nunc autem per *cap.omnis utriusque sexus,* est perpetua depositio, & reclusio in aliquo Monasterio. Quæ quidem pœna non imponitur ipso jure, aut incurritur ipso facto, sed postquam revelans est convictus per testes, aut per ipsius confessionem. Sic Navarrus *in cap.Sacerdos,n.70.& 71.* Vivald.*de sigillo, n.39.* Suar. *disp. 33.sect.8.* Villalobos *tractat.9. difficult.72.n.2.* Hurtado *disp.12.diff.4.* Sà *verb.Confessor,n.30.* & Torreblanca *n.38.* ubi refert, sigilli violatores jussos fuisse à Pontificibus aliquando degradari, & pœna mortis affici, & à Iacobo I. Aragoniæ Rege, linguam retro extrahi.

Qvæstio XCI.

An Confessarius frangens sigillum incurrat irregularitatem.

Affirmat Speculator, quem refert & sequitur Majolus *lib.5.de irregul.c.19.n.6.*

Sed certissimè respondeo, non incurrere, quia in jure nec est expressa, nec imposita talis pœna. Sic Suarez & Hurtado *loc.cit.* Lugo *n.146.* Diana *loc.cit. resol.53.* Torreblanca *lib.13.c.12.fin* Fagund.*prac.2. lib.6.c.7.n.3.* Nuñus *q.11. art.1. pag.mihi 533.* & est communis omnium.

DISPVTATIO XI.

De Ministro Ordinario, & Delegato Sacramenti Pœnitentiæ.

Qvæstio Prima.

An solus Sacerdos sit minister Sacramenti Pœnitentiæ.

Negarunt Vviclef, & alij Hæretici Lutherani, & Calvinistæ, asserentes etiam laïcos posse esse Ministros hujus Sacramenti.

Sed de fide certum respondeo, solum Sacerdotem posse esse. Sic definitur in Trid.*sess.14.c.6. & can.10.* Et antea in Concil. Constantiensi sub Martino V. & constat. Quia solis Apostolis, & eorum in Sacerdotio successoribus dicta fuerunt illa verba à Christo Domino, Ioan.20. *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Ergo solos Sacerdotes instituit Christus ministros confessionis. Sic D. Thom. cum Magistro *in 4.dist.18. & in addit. q.8.* & 18. Navar.*in c.diligens, & in c.placuit, de pœnit.dist. 6.à n.45.* Sotus *dist.20. q.1.* Suarez *tom.4. disp. 24. sect.1.* Vasquez *q.93.art.1.* Henriquez *lib.6. seu 3. de pœnit.* Hurtado *disp.10.de pœnit.diff.1.* Granados *controv.7.tract.10.disp.1.* Lugo *disp.18. sect. 1.* & Layman *lib.5.tract.6.c.10.* Bonacina *disp.5.q.7.punct.1. n.1.* Villalobos *tract.9. difficult. 44. n. 1.* Molfesius *tract.7.c.14.à n.19.* & omnes apud Machado *tom.1. summ.lib.1. parte 1. tract.1. docum.1.*

Qvæstio II.

An omnes Sacerdotes possint esse Ministri huius Sacramenti?

Respondeo, quod omnes possint esse, si loquamur de potestate remota, & insuper de proxima in aliquo casu, non tamen loquendo absolutè. Quia hoc modo loquendo, solùm possunt validè absolvere illi qui ultra potestatem ordinis habent potestatem jurisdictionis. Sic etiam definitur in eodem Trid. *sess. 14.c.7.& can.7.* & docent omnes Doctores, præcipuè citati, & ex dicendis constabit.

Qvæstio III.

An saltem in articulo mortis deficiente Sacerdote, necessum sit confiteri laïco?

Affirmarunt olim Magist.*in 4.distinct.17.c.4.* & D.Thom.*ibid.q.3.art.3.q.2.* Non ut laïcus absolvat, cùm nequeat, sed ut pœnitens observet præceptum confessionis, quantum fieri potest. Sic etiam Angelus, Palud. & alij apud Henriq. statim citandum. Quia *in c.1. de pœnit. dist.6.* dicitur, quod si desit Sacerdos, confiteatur proximo.

Sed certissimè respondeo, non esse necessarium. Quia nullum extat de hoc præceptum. Sic Becan. *c.37.q.1.n.3.* Layman, & Villalobos *loc. cit.* Vega *1. part.c.63.casu 26.* Qui contrarium docuisse D.Thomam negat. Henriquez *lib.6.cap.2.n.7.* & apud ipsum Scotus, Sotus, Ricardus, & alij. Nec obstat caput in contrarium adductum, quia in illo non continetur aliquod præceptum, sed consilium, ut mox dicimus.

Qvæstio IV.

An ad minus licitum sit confiteri laïco in articulo mortis, Sacerdote deficiente.

Negat Scotus *in 4.dist.17.q.1.art.3.* dicens talem confessionem nec esse bonam, nec utilem esse posse casu aliquo, & sic suadendum, ne fiat. Ita etiam sentiunt Marchinus *de peste, p.3. c.11.* Vasq. *tom.4. in 3.part.q.93.art.1.dub.2.n.2.* Fagundez *de 2. pracept. Eccles.lib.7.c.31.n.8.* & Diana *p.5.tract.3.resol. 73.* dicens ineptam esse talem confessionem.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, licitum esse, & fructuosum, si cum maturo fiat consilio, aliàs non. Sic Granad.*tract.10.disp.1.n.8.* Hurtad. *disp.10. diff.1.* Layman *loc.cit.* & alij recentiores communiter ex Magistro & D.Thom. *loc. cit.* & ex *c.1. de pœnit.* nuper citato, ubi id apertè consulitur. Sic noviter tenent Gamachcus *tom.3.Theolog.moral.c.16. de pœnit.* & antea Luysius Turrian. *disp. 23. de pœnit. dub. 1.* Ægidius *disp.8.dub.1.n.6.* Ioan. Præpositus *in 3. p. q.7.de Ministro Pœnit.dubit.1. n. 20.* & alij, quos me citato sequitur Pater Andreas Mendo *in Bull. Cruc.disp.22.c.1. n.1.*

Qvæstio

QVÆSTIO V.

An hujusmodi Confessio facta laico, prodesset in eo casu ad remissionem venialium ex opere operato?

AFfirmant Victoria *de Confess.n.*122.& alij, qui docent sacramentalia remittere venialia ex opere operato.

Negant verò alij docentes nullo modo prodesse ex opere operato ad talem remissionem. Sic Lugo *disp.*18. *n.*5. & alij.

Ego verò certissimè respondeo, Prodesse quidem ad remissionem venialium, sicut possunt sacramentalia cætera; sive ex opere operato, ut quidam volunt, sive ex opere operantis, ut alij. Item prodesset talis confessio, ut laïcus peccata audita referre posset Sacerdoti supervenienti, nomine infirmi, qui loquelam amisit. Deinde ut adjuvet ad contritionem excitandam, & ad consilium, aut restitutionem faciendam, & ad alia, ut infrà. Sic Navar. Victoria, Armilla, Ledesma, & alij, quos affert, & sequitur Henriquez *lib.6.c.2. n.7. in Glossa littera O*, Llamas 1.*parte methodi, c.4.§.2.pag.*18. & communis. Legantur Authores nuper *citati.*

QVÆSTIO VI.

An Laicus, qui intentaret aliquem à peccatis absolvere fieret irregularis?

AFfirmativam sententiam tenere Navarrum, Sotum, & Paludanum, dicunt Valentia *disp.* 7. *q.*10.*punct.*1. (quos & ipse sequitur) & P.de Ledesma *c.*12.*de pœnit.conclus.*1.Necnon Machadò *tom.*1. *summæ,lib.*1.*parte* 1.*tract.*1.*docum.*1. *n.*2.

Sed longè probabiliùs respondeo, non fieri. Quia non est expressa in jure talis irregularitas. Sic Henriquez *loc.cit.in marg.littera R.* qui pro hac parte citat Victoriam §.131.Sylvestrum *Confessor* 1.*in principio,& confess.*3.Navarrum *c.*22.*n.*7. & Paludanum *dist.*17.*q.*3. *art.*1. Sed certè ex his authoribus oppositum docet expresse Navar. *c.* 27. *n.*242. ot melius vidit Valentia. Sic etiam Becanus *de pœnit.c.*37.*q.*1. *n.*7.Lugo *disp.*18. *n.*14.*pag.*441. Hurtado *disp.*1.*de irregularitate, difficul.*5.*n.*5.*in* 2.*editione*,& P. de Ledesma *loco citato,pag mihi* 406. Llamas *loc. cit.* Qui dicit,id expresse definiri *in cap.Is qui,de sententia excommunic. in* 6.

QVÆSTIO VII.

An saltem in dicto mortis articulo possit laicus deficiente Sacerdote, validè ab excommunicatione absolvere?

AFfirmant Glossa *in c. à nobis* 2. *vers non potuerit, de sententia excom.*Sylvest.*absolut.* 1.*n.*8.Armilla *ibidem n.* 39.Tabiena *Absolutio* 2.*n.*8. Panormitanus *in dicto cap.à nobis,n.*10. Ioannes Valerus *in diff. utriusque fori, verb.absolut.diff.*13.*n.* 2. Ioannes de la Cruz *in sum.parte* 2.*de excommunicat.dub.*4.*conclus.*2. Ioannes Sancius *disp.*44.*n.*7.Barthol.de Ledesma *de excommunicatione dub.*4. Ragucius *in lucerna Paroch. q.*124.Margarita *Confess. fol.*139. D. Antoninus 3. *parte, tract.*18. *c.*4.*casu* 7. Citat etiam pro hac parte Lugo Avilam *de cons. parte* 2. *c.*7. *disp.*1. *dub.*3. & Dianam 3.*part.tract.*4.*resol.*133.sed utrumque malè. Quia hanc solùm probabilem; contrariam probabiliorem, appellant sententiam.

Sed probabiliùs respondeo, non posse. Quia Trid. *sess.*14.*c.*7. tantum concedit hanc facultatem omnibus Sacerdotibus, propter necessitatem mortis articuli. Sic Suarez *tom.*6.*disp.*7.*sect.*6.*n.*6.Sotus *dist.*18. *q.*4.*art.*4. Sanchez *lib.* 2.*summæ, c.*13.*n.* 13. *in principio.*Vasquez *tom.*4.*de excommunicat. dubit.*18. *n.*9. Ægidius *disp.*14. *dubit.*16.*num.*236. Layman *lib.* 1. *tract.*5.*c.*6.*num.*2. Villalobos *tom.* 1.*tract.*6. *diff.*20. *n.*14.Covarruv. Garcia, & Hurtado, quos citat, & sequitur Diana *loc.cit.in fine resolutionis*,& Avila *loc. cit.* Paludan. Navar. Vgolinus, & Graffius apud Suarez, Corduba *in sum.casu* 18.*ad* 2.Lugo *disp.*18. *n.*7. & alij.

Addit tamen Sanchez *loc.cit.*in eo casu valere absolutionem, (deficiente Sacerdote, aut Clerico) à laïco datam, & illam teneri impertiri, eo quòd probabiliter multi, & graves Doctores dicant, tunc id posse laïcum. Sic docet ille Et certè probabilissimè; (quidquid alij contrarium dicant, non teneri videlicet ad hanc confessarum absolutionem impertiendam.) Sic enim sentiunt expresse Sousa *in Alphoris. Inquisit. lib.*3.*c.*4 *n.*1.& Trullench *lib.* 1. *in Decalog, cap.*3. *dub.*7. *num.*9. & alij.

QVÆSTIO VIII.

An omnes Sacerdotes licèt non licitè saltem validè, possint absolvere à peccatis mortalibus aliàs nunquam ritè confessis?

AFfirmavit Armacanus *lib.*11.*quæst. Armenorum, c.*4.in quam sententiam inclinavit Almayn.*in* 4. *dist.* 17. *art.* 4. & probabilem reputavit Durandus *dist.* 19. *q.* 2.

Affirmarunt etiam alij quidam apud Medinam *C. de pœnit.q.*40.*de confess.facta non necessitate*, & apud Navarrum *cap. Placuit*, *n.*6. *& in sum. c.* 4. *n.* 4. docentes, Quemlibet Sacerdotem posse absolvere ab omnibus mortalibus in confessione voluntaria, non verò à mortalibus narratis in confessione obligatoria.

Sed certissimè respondeo, nec licitè, nec validè posse absolvere à mortalibus nondum ritè confessis, etiam in confessione voluntaria, nisi illum Sacerdotem, qui ordinariam, vel delegatam habet jurisdictionem. Quia Sacramentum Pœnitentiæ suaptè natura est judiciale: ergo necessaria est jurisdictio, quia sine illa nemo est judex. Sic habetur in Trid. *sess.*14.*c.*7. *& sess.*23.*c.*15.& docent Navar.*loc.cit.*& latè Suarez *disp.*24.*sect.*2 Vasquez *q.*93. *art.*1. *dubit.*2. & apud ipsum Cajet.uterque Sotus, Palud. Capreolus, Scotus, Ricard. Cano, Ledesma, Bonacina *loc.cit.num.*8. Villalobos *loc.cit.num.*4. Molfes.1.*parte sum. tract.*7. *c.*14. *à n.*46.Hurtado *disp.*10.*diff.* . Ægid.*disp.*8.*dub.* 2.& communis. Legantur Henriquez *lib.*6. *c.*5. post S.Thomam *in* 4.*dist.*17. *&* 19.Diana *p.*9.*tract.* 1.*resol.*90.& Thom.Hurtadus *tom.*2.*tract.* 12.*cap.*1.*§.*2. *dub.*4. *n.*2068.Qui omnes oppositam sententiam ut improbabilem omnino damnant. Et meritò.

QVÆSTIO XI.

An omnes Sacerdotes indifferenter possint absolvere à peccatis venialibus?

NEgant Ioan de Medina (apud Villalobos *tr.*9. *diff.*44.*conclus.*4.) & Navarrus apud Becanum *c.*39 *q.*6.) & uterque (apud Vasquez *q.* 93. *art.*1. *dub.*6.*n.*3.) Sed certè hi sapientissimi viri nullo modo hoc negant, licèt in principio difficultatis aliquantulum dubitent. Potiùs enim oppositum affirmant in eisdem locis ab his authoribus *citatis.* Medina *Cod. de pœnit. q.* 40. & Navarr. *in cap. Placuit, num.* 21:

n.22.& in Man.c.4.n.1.aliàs 4. *&* 5. Quod optimè etiam vidit Granad.*tr.10.disp.4.sect.1.n.2.* Citat etiã pro hac parte negativa Franciscus Felix *in sua tentativa Complutensi tract.4.c.4.diff.10.n.12.* Fabrum, & Salas. Sed non loca ubi id docent. Negant tamen novissimè Bordon.*tom.1.consil. Regul. res.36. q.20. n.57.* Ludovic.à Cruce *in Bul.disp.1.dub.5.n.13.* docentes simplices Sacerdotes non habere potestatẽ absolvẽdi à venialibus, nisi sint ab Episcopo approbati.

Sed ferè certissimè resondeo, omnes posse indifferenter; quia omnes Sacerdotes indifferenter sunt idonei ad medicandum, & consulendum ei, qui solis astringitur venialibus, cum nulla ferè sit necessaria ad hoc prudentia, aut eruditio, sed solùm ad verba absolutionis pronuncianda scientia: ergo credendum est omnibus Sacerdotibus concessam esse hanc potestatem. Sic Med. & Navarr. Villalobos, Granados, Layman, & Vasquez *loc.cit.* Bonacina *loco citato, n.8.* P. Ledesma *in summa, c.12.de pœnit. sub conclus.4.* & communis, quam noviter tenent Filliucius *tom. 1. tract.7.n.223.* Machado *tom.1.lib.1. part.1. tract.1. docum.3.n.4.* Diana *parte 8.tract.1.resol.55.* Thomas Hurtadus *loco citato, dub.6.n.2077.* & Mendo *disp.12. cit.num.2.*

Quæstio X.

An ad absolvendum à venialibus indigeant Sacerdotes jurisdictione?

NEgant Cajetanus *tom.1.opusc.tract.7.* Sotus *in 4. dist.18.q.4.art.2.ad* 3. & novissimè Coriolanus *de casib.reserv.1.parte, sect.3.n.1.pag.*284. & Molfesius *ubi infrà.* Existimantes sufficere ad hoc potestatem Ordinis.

Sed certissimè respondeo, indigere jurisdictione ad absolvendum à venialibus. Sic enim clarè colligitur ex Trident. *loc.cit.* & constat, quia absolutio est actus judicialis: ergo in judice necessariò requiritur jurisdictio. Sic Lugo *disp.18. n.31. p.446.* Navar. Vasq. Suarez statim *citandi,* & Granados *controv.7.tract.10. disp.2.n.2.* & communis, quam novissimè sectatur P. Mendo *loco citato, n.4.*

Quæstio XI.

An jurisdictio ad venialia collata sit Sacerdotibus ab Ecclesia?

NEgant Sotus *in 4.dist.18.q.4.art.2.ad* 3. Canus, Ruardus, Ledesma, Palud. Capreol. quos omnes refert, & sequitur Vasq.*q.93.art.1.dub.6.n.5.* existimantes talem jurisdictionem conferri immediatè à Christo Domino omnibus Sacerdotibus in ipsa ordinatione. Ita etiam Molfes.*tract.7.c.15.n.67.& seq.* Thomas Hurtadus *loc.citato, n.*2077.

Negat etiam apud Ioannem de Lugo, Cajetanus *tom.1.opusc tract.6.* & in summa *v.absolutio.* Secundò, quatenus affirmat dictam jurisdictionem conferri Sacerdotibus à pœnitente ipso, se illis subjiciente. Sed certè si attentè legatur Cajetanus, hoc nullo modo docet. Docet tamen id expresè Coriolanus *loco citat.* sed revera falsò, quia nullus potest conferre jurisdictionem quam non habet: at pœnitens laïcus nullam habet jurisdictionem in hoc foro, ut constat: ergo. Vnde hæc sentia omissa.

Probabiliùs respondeo, talem jurisdictionem ad venialia conferri ab Ecclesia, & non immediatè à Christo. Quia ut *suprà* ex Trident. est habitum, ad valorem absolutionis requiritur jurisdictio ordinaria, vel delegata: at in Sacerdote simplici nulla est jurisdictio ordinaria, cùm ipse nec sit Pastor, nec Prælatus: ergo solùm habet jurictionem delegatam à Summo Pontifice, qui ordinariam habet. Sic Navarrus *in Man.c.4.n.5.& in cap.Placuit, n.22.&* 23. unde malè illum citat Granados *tract.10 disp.4.n.3.* pro prima sententia. Medina *loc.cit.q.36.&* 40. Suarez *disp.16.sect.5.* Henriquez *lib.6.c.8.n.1.* Valentia *dis.7. q.10.punct.2.* Ægidius *disp.8. n.* 17. Granado *loco citato,* Layman *lib.5.tract.6.c.10.n.2.* Candidus *disq.24.art.67.n.2.* Hurtado *disp.10. diffic.10.* Lugo *disp.18.n.44.* Bonacina, Avila, & alij apud ipsos, & est communis omnium.

Quæstio XII.

An omnes Sacerdotes possint etiam absolvere à peccatis mortalibus semel ritè confessis?

NEgant Sotus *in 4.dist.18.q.4.art.2.ad* 3. per hæc verba: Ad absolvendum verò à mortalibus, etiamsi eorum aliàs absolutio præcesserit, arbitror ex suo genere jurisdictionem requiri, quare eam non censeo posse à simplici Sacerdote fieri. Sic ille. Quod probabile reputant Paludanus, Capreol. & Ledesma, ut refert Henriquez *lib.6.c.8.n.8.lit.C.* & Petrus de Ledesma *c.12.cit.sub concl.4.pag.mihi* 412. & Villalobos *loc.cit.n.12.* Necnon Ludovicus à Cruce *disp. 1.cit.c.2.dubit.5.*

Sed certissimè ferè respondeo, posse absolvere, quia sic fuit semper, & est praxis fidelium, & consuetudo Ecclesiæ. Sic Henriq. *loc.cit.* & apud ipsum D. Thomas, Paludanus, Major, Cajet. D. Anthon. Sylvester, Navarrus, Palatios, P. Soto, Medina, Victoria, Ricardus, & Almainus. Imò & citat pro hac parte ipsum Sotum *dist.20.q.2.art.1.ad* 4. sed malè. Tenent etiam nostram sententiam omnes Recent. Vasquez, Suarez, Hurtado, Candidus, Lugo, Fagund. Layman, & Bonacina *disp.5.q.7. punct.1. n.8.* & apud ipsum Reginaldus, Valentia, Ægid. Zerola, & alij. Granados *tract.10.disp.4.n.6.* Petrus de Ledesma *loc.cit.* Naldus *verb.Confessio, n.*28. per hæc verba: Confessarij approbatio ab ordinario facienda, in 4. casibus non est necessaria. Primò, in Confessione Regularis, cum licentia sui Prælati facta alteri Regulari. Secundò, in articulo mortis. Tertiò, in venialibus tantùm. Vltimò, in mortalium jam ritè aliàs in Confessione dimissorum auditione conveniunt omnes. Sic ille. Necnon Diana *parte 8. tract. 1. resol.* 86. Thom. Hurtado, & Mendo *loc. cit.*

Quæstio XIII.

An omnis etiam Sacerdos possit absolvere à peccatis mortalibus in Confessione oblitis?

AFfirmant Ioannes Valerus *v. Nullitas, differ.5.* ubi sic ait: Nonò fallit quoad peccata venialia, & mortalia semel ritè confessa, vel etiam oblita, quia talia possunt postea confiteri non approbatis, ut de venialibus docent omnes. Et plures refert Vivaldus *in suo candel.aur.v. Absolutio, n.22.* De mortalibus semel ritè confessis, docet Navarrus *cap. 4. num. 2.* & alij adducti à Vivaldo *suprà citat.* De oblitis quidam tribuunt Adriano post Ledesmam *2.parte, q.8. art.2.dubit.8.* Sed Henriquez *de pœnit. lib.3.cap.16. §.5.in Glossa lit. D,* dicit falsò ipsi tribui, cùm tantùm dicat à non Prælato. Sed quidquid sit, ego puto probabile esse, talia peccata oblita (cum jam sint directè absoluta in prima confessione) posse postea absolvi à quocumque non exposito. Hæc Valer. Cujus sententiam refert Diana *2.p.tract.16.resol.46.* illamque reprobat, sed non improbat. Approbat tamen illam

aliam Machado *tom.* 1 *sum. lib.* 1. *p* 1. *tract.* 1. *docum.* 3. *num.* 4. his verbis : [Tambien es probable, que no solamente de los pecados veniales, y mortales ya confessados, sino de los mortales olvidados en otras confessiones, pueda absolver qualquier simple Confessor, porque semejantes pecados estan indirectamente absueltos en las demas Confessiones.]

Sed certissimè respondeo : non posse, quia prædicta peccata mortalia non sunt semel directè remissa, nec clauibus Ecclesiæ subiecta, vt falsò putat Valerus : ergo solùm possunt ea remittere, qui facultatem ad hoc ab Ecclesia habent. Sic Diana *loc. cit.* Et à fortiori Nuñus, Bonac. & Candid. statim citandi. Sic etiam Thom. Hurtad. *tom.* 2. *resol. tr.* 12. *cap.* 1. *dub.* 7. dicens oppositum esse improbabile.

QVÆSTIO XIV.

An saltem possit omnis Sacerdos nullo modo expositus validè absolvere pœnitentem, qui bona fide confitetur peccata venialia, & mortalia simul?

NEgant Candidus *disquisit.* 24. *art.* 66. *num.* 4. *pag.* 189. per hæc verba : Probabilius, & verius asserimus, simplicem Sacerdotem non expositum ab Episcopo, nullo pacto, neque directè, neque indirectè, seu per accidens, posse pœnitentem confitentem peccata venialia & mortalia, etiamsi bona fide confiteatur, validè absoluere à peccatis mortalibus. Sic ille & apud ipsum Nuñus *quæst.* 8. *art.* 5. §. *post primum dubium.* Bonac. *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. §. *Primum, num.* 3. Imò plus addit ipse Candidus *n.* 5. nempe idem dicendum esse de peccatis mortalibus oblitis inuincibiliter : vnde si pœnitens (inquit) haberet peccata mortalia, etiamsi inuincibiliter illorum obliuisceretur, & confiteretur simplici Sacerdoti sola venialia, quorum memoriam habet, tunc nullum esset Sacramentum, & consequenter neque directè, neque per accidens esset absolutus à mortalibus, etiam inuincibiliter oblitis. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo : posse in vtroque casu validè absoluere à mortalibus, licèt certior factus pœnitens quod Sacerdos ille non habeat iurisdictionem super mortalia, teneatur iterum peccata lethalia confiteri, & si fuerunt oblita, denuò confiteri approbato, vt iterum directè ab his absoluatur. Sic Suarez *disp.* 31. *sect.* 2. *n.* 8. Granad. *loc. cit. n.* 7. Fagund *lib.* 1. *in decalog. c.* 16. *n.* 11. *pag.* 82. Trullench *lib.* 1. *in decalog. cap.* 3. *dub.* 7. *n.* 7. *pag.* 83. & communis.

QVÆSTIO XV.

An etiam Sacerdotes Regulares possint absolvere, & validè, & licitè, ab omnibus venialibus, necnon à mortalibus ritè confessis, sine licentia suorum Prælatorum?

NEgat posse, nec licitè, nec validè, Manuale Prælatorum *part.* 2. *q.* 45. *art.* 11. *concl.* 2. apud Molfes. mihi *q.* 3. *art.* 1. *pag.* 585. dicens esse communem omnium resolutionem. Negant etiam posse licitè, quamuis validè, Palud. *dist.* 17. *q.* 3. D. Anton. 3. *p. tit.* 17. & Angel. *verb. Confess.* 10. *n.* 4.

Sed probabiliter respondeo : posse & validè, & licitè, etiamsi ad id non sint à suis Prælatis expositi, nisi aliàs positum sit Religioso præceptum, ne adhuc illorum peccatorum excipiat confessiones ; quia tunc licèt validè, non tamen licitè absolueret. Sic Nauar. *c.* 4. *n.* 6. Vasq. *q.* 93. *art.* 3. *dub.* 6. *n.* 5. Gran. *loc. cit. n.* 6. *pag.* 1281. Molfes. *tr.* 7. *c.* 15. *n.* 71. *pag. mihi* 442. Quia impositum (inquit) Superioris non irritat actus propriæ voluntatis eorundem subditorum. Sic etiam me citato, tenet Mendo *disp.* 22. *in Bull. c.* 1. *n.* 3.

QVÆSTIO XVI.

An omnes Sacerdotes, nulla exceptione facta, possint absolvere in articulo mortis quemlibet pœnitentem à quolibet peccato, censura, casu reservato, &c.

NEgant Medina *C. de confession. q.* 31. Couar. *in c. Alma Mater,* 1. *p.* §. 6. *n.* 8. & Marsil. *in* 4. *q.* 12. *art.* 2. 4. *part. concl.* 2. asserentes, nullum excommunicatum vitandum habere iurisdictionem in pœnitentes, adhuc in articulo mortis.

Negant etiam Sotus *in* 4. *dist.* 18. *c.* 4. *art.* 4. *vers. At verò*, Nauar. *c.* 16. *n.* 26. & *c.* 17. *num.* 272. Ledesma *c.* 24. *q.* 21. *art.* 6. & alij docentes, hanc facultatem non esse concessam Hæreticis, licèt concessa sit excommunicatis, & quomodocumque suspensis, &c.

Sed certissimè respondeo : Omnes Sacerdotes, siuè sint simplices, siue excommunicati, suspensi, irregulares, degradati, & hæretici, posse absoluere quemlibet à quolibet peccato, & censura in articulo mortis. Quia sic expressè colligitur ex Trid. *sess.* 24. *c.* 7. vbi hæc habentur verba : *Veruntamen piè admodum, ne hac ipsa occasione aliquid pereat in eadem Ecclesia Dei, custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in articulo mortis, atque ideo omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absoluere possunt.* Hæc Concilium. Et sic docent D. Th. Canus, Durand. Palud. Major, Ruard. Syluest. & Angel. quos refert, & sequitur Vasq. *q.* 93 *art.* 1. *dub.* 4. Suar. *disp.* 26. *sect.* 4. Lugo *disp.* 18. *n.* 18. Hurtad *disp.* 10. *diff.* 8. Granad. *tr.* 10. *disp.* 4. *n.* 9. Diana 3. *p. tr.* 4. *res.* 57. Bonac. *loc. cit. n.* 9. & 12. Villalob. *loc. cit. n.* 6. Molfes. *loc. citat. n.* 74. Ægid. *disp.* 8. *n.* 90. Sanch. *lib* 2. *summæ, c.* 13. *à num.* 6. Trulleuch *lib.* 1. *in Decalog. c.* 3. *dub.* 7. *n.* 3. & alij, quos nouissimè sequuntur Thom. Hurtad. *tom.* 1. *resol. tr.* 5. *c.* 6. *res.* 67. & *tom.* 2. *tract.* 12. *c.* 1. §. 2. *dub.* 4. Machado *lib.* 1. *part.* 1. *tract.* 1. *docum.* 3. *n.* 1. & 3. & rursus Diana *part.* 8. *tract.* 1. *resol.* 90. & 92.

QVÆSTIO XVII.

An hujusmodi Sacerdotes possint à prædictis peccatis, & censuris quemlibet absolvere, sicut in articulo mortis, in probabili periculo illius?

NEgant Canus 5. *part. relect.* Couarru. *loc. citat.* §. 11. *n.* 8. Sotus *dist.* 18. *q.* 4. *art.* 4. quos omnes refert Vasquez *vbi suprà, dub.* 5. Graffius, Ledesma, & Ioannes de Cruce apud Dianam 3. *p. tr.* 4. *res.* 71. Zerola *in praxi, c.* 15. *q.* 7. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *q.* 10. *punct.* 2. & alij.

Sed probabiliùs respondeo : posse absoluere etiam in probabili periculo mortis. Quia licèt in rigore articulus mortis aliquo modo distinguatur à periculo mortis, cùm articulus mortis solùm detur quando ex ægritudine prudenter timetur mors, periculum verò mortis, cùm datur occasio in qua frequenter homines pereunt, & quam non possunt commodè vitare, qualis est pugna castrensis, seu nauralis, in præsenti tamen materia idem est articulus mortis, & periculum illius, vt habetur *in cap. Eos qui, de sent. excom.* Et ratio ipsa dictat : nam mortale periculum perinde existimari debet, & in malis ita caueri, sicut euentus ipse : nam propterea dictum est, *Qui amat periculum, peribit in illo.* Ergo necessitas periculi mortis existimatur moraliter tanquam extrema. Sic Suarez *disp.* 26. *sect.* 4. Vasquez *dub.* 5. *cit.* Nauarrus *cap.* 26. *num* 9. & *cap.* 26. *numero* 31. Sylvester, Henriquez, Angel.

Angel. Medina, Victoria, Philiarcus, Sayrus, & Pinellus, quos affert, & sequitur Diana *loc.cit.resol.* 71. & 72. Hurtado *disp.* 10. *diff.* 9. Lugo *disp.* 18. *n.* 21. Th. Sanchez *lib.* 2. *sum.c.* 13. *n.* 1. & Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 1. *n.* 10. Molfes. *loc.cit. n.* 77. Villalobos *loc.cit. n.* 8. & apud ipsum Divus Anton. Adrianus, Rodriguez, & alij. Trullench *loc.cit.* & penes ipsum Castro Palao, & Sousa, Petr. Hurtado *in* 2.2. *tom.* 1. *disp.* 84. *sect.* 8. & communis, quam tenent Machado *loc.cit. n.* 2. & Diana *p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 90. *vers. verum si aliquis*, & Præpositus apud illum.

QVÆSTIO XVIII.

An præsente Sacerdote proprio, seu approbato, possit simplex Sacerdos absolvere quemlibet ab omnibus peccatis, & censuris in articulo mortis?

Affirmant Nauarrus *lib.* 5. *consil. tit. de pœnit. & remission. consil.* 15. *& in* 3. *edit. consil.* 23. *& in man. cap.* 26. *num.* 26. *& cap.* 27. *num.* 172. Sa *verb. absolutio, n.* 4. Petrus de Ledesma *in sum. de pœnitent. c.* 14. *post* 1. *concl.* Rodriguez *cap.* 59. *concl.* 3. Vega *tom.* 1. *sum. c.* 6. *casu* 16. Henriquez *lib.* 6. *cap.* 11. *num.* 4. 6. & 8. *& cap.* 12. *num.* 1. quos omnes refert Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *num.* 6. Barbosa etiam, Villalob. Valerius, Coriolanus, Conradus, Comitolus, Angles, Ludouicus, Zerola, Finellus, & Philibertus, quos citat & sequitur Diana 1. *part. tract.* 5. *resol.* 5. *&* 3. *p. tract.* 4. *resol.* 57. *&* 4. *part. tract.* 4. *Miscel. resol.* 161. Ioannes Sancius *disp.* 44. *num.* 6. & apud ipsum Chapeavilla *de casib. reservat. c.* 7. *in fine.* Petrus Hurtado *loc.cit.* §. 125. *&* 149. licet sui oblitus contrarium doceat §. 163. *eiusdem sectionis iam citatæ.* Naldus *verb. Confessio, n.* 31. *pag. mihi* 145. qui pro hac parte citat Thomam Sanchez *loc.cit. num.* 15. sed omnino malè: cum oppositum omnino teneat *vbi infrà.*

Sed probabiliùs respondeo, non posse, nec licitè, nec validè absolvere, præsente proprio Sacerdote; quia usus manifestus Ecclesiæ totius habet, quod nullus infirmus accipiat alia Sacramenta ab alieno Sacerdote, nisi in defectum proprij: ergo idem dicendum est de Sacramento pœnitentiæ. Sic Rosella, Sylvester, Armilla, Covar. Simancas, Corduba, Graffius, Gratianus, Sotus, Vgolinus, Barthol. de Ledesma, Vivald. Rutilius, quos refert, & sequitur Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *n.* 9. Suarez *disp.* 26. *sect.* 4. *num.* 4. *& tom.* 5. *disp.* 22. *sect.* 1. *num.* 62. Vasquez *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 4. *num.* 18. Azor. *tom.* 1. *lib.* 8. *cap.* 19. *quæst.* 5. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 10. *punct.* 2. *col.* 6. Ægid. *disp.* 8. *dub.* 2. *num.* 16. *&* 17. Bonac. *disp.* 5. *quæst.* 7. *punct.* 1. *num.* 10. *& de Censur. disp.* 1. *quæst.* 3. *punct.* 3. *n.* 5. Ochagav. *tract.* 2. *de confessione, q.* 35. *n.* 3. Quos omnes citat, & sequitur Lugo *disp.* 18. *n.* 24. *pag.* 443. Reginaldus *lib.* 1. *num.* 61. Faguudez *prac.* 2. *lib.* 7. *c.* 1. *n.* 19. Granados *tract.* 10. *disp.* 4. *n.* 11. *pag.* 1282. Hurtado *disput.* 10. *diff.* 7. Bellarm. *tom.* 2. *de Sacram. disput.* 8. *dub.* 2. *num.* 17. Zambranus *de casibus in art. mortis, dub.* 4. *num.* 3. dicens, oppositum esse improbabile, Luysius Turrianus *in select. centur.* 2. *Consur. Theolog. dub.* 77. affirmans oppositum non solùm esse improbabile, sed damnatum à Gregorio XIII. sed certè (ut bene Lugo) sententia quam tot, & tam graves Doctores tenent, negari non potest, quin probabilis sit, neque de declaratione Gregorii constat authenticè, & si datur, illa non fuit condemnatio, ut voluit Luysius, sed ad summum declaratio, seu responsio Pontificis, Trullench *lib.* 1. *in decalog. c.* 3. *dub.* 7. *n.* 8. & penes ipsum Barbosa *de potestate Episcopi, alleg.* 25. *n.* 51. & Castro Palao *de Fide, tract.* 4. *disput.* 4. *punct.* 3. §. 5. *num.* 9. (Sed ex his duobus auctoribus primus pro opposita citatur sententia à Diana; imò & ab ipsomet Ægidio Trullench *locis citatis.*) Henriquez *lib.* 8. *c.* 11. *num.* 3. Qui tamen advertit, (& bene) non debere Sacerdotem simplicem nimis scrupulosum esse in hac re; sed in dubio, an opportunè adveniat Sacerdos approbatus, debet simplex absolvere, ne aliàs periculo infirmum exponat. Molfes. *tract.* 7. *cap.* 15. *à num.* 79. Torreblanca *lib.* 14. *practicar. cap.* 4. *n.* 16. 17. *&* 18. & alij quamplures apud ipsum. Sic etiam sentiunt nouissimè Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 5. *cap.* 6. *resol.* 69. existimans oppositum practicè improbabile. Franc. de Lugo *opusc. de Sacram. c.* 11. *n.* 18. & me citato Mendo *in Bullam Cruc. disp.* 22. *c.* 1. *num.* 7. qui oppositam sententiam esse probabilem, & in praxi tutam expressè affirmat.

QVÆSTIO XIX.

An si deficiente Confessore approbato, simplex confessionem constituti in articulo mortis audire cœpit, & ante absolutionem adsit legitimus Confessarius, possit ad minus simplex in eo casu confessionem cœptam perficere?

Negatiuam sententiam esse satis probabilem aiunt Granad. Ledesma, & Zambran. *locis citatis.* Propter quod Zambranus addit, quod ut pœnitens moriatur securior de sua salute, postquam à simplici Sacerdote fuerit absolutus, confiteatur legitimo, & approbato aliquod peccatum, saltem veniale, ut ita absolvatur ab illo: quo facto, manebit absolutus, etiam ab illis, quæ primo confessario declarauit, si forte fuisset absolutio eius invalida. Sic etiam Torreblanca *loc. citat. num.* 22. vbi sic ait: Vnde, etsi cœpta confessione coram simplici Sacerdote, ab eo, qui est in articulo mortis, quamvis superveniente legitimo, debeat eam complere, propter integritatem Sacramenti, & absolutionem obtinere, ut tenent D. Anton. Henriquez, & Palud. Debet tamen postea, si non sanatur æger, ea ipsa peccata, quæ simplici fuerat confessus, iterum legitimo confiteri, vel saltem vnum ex eis peccatum, etiam veniale, si non possit amplius proferre, vt possit eum absoluere, vel debet primus Sacerdos peccata audita in confessione legitimo Confessario coram ipso referre, pœnitente non potente commodè illa dicere; & sic eum absoluere, vt tradit P. de Ledesma *in sum. 2. part. de pœnit. c.* 12. *concl.* 5. *dub.* 2. Huc vsque Torreblanca, sed certè in multis non bene; nam in primis falsò citat Ledesmam pro sua sententia, cum oppositum expressè doceat *loc. cit. non cap.* 12. (quia ibi nec verbum ad nostrum propositum habet) *sed c.* 14. *dub.* 2. *post* 1. *concl. & conf.* 2. *pag. mihi* 454. Deinde absolutè loquendo, falsum dicit, posse in tali casu primum Confessarium peccata audita in confessione legitimo Confessario coram ipso referre pœnitente, &c. Quia licèt id possit de licentia pœnitentis, minimè tamen absque illa: vnde ego absolutè

Longè probabilius respondeo: posse continuare, & perficere confessionem cœptam, cum veram haberet iurisdictionem, quando alio deficiente cœpit audire: idcoque neque esse necessarium, vt aliquo modo Confessori superuenienti confiteatur. Sic Doctores vtriusque sententiæ *q.* 17. *relati*, præcipuè Sanchez *vbi suprà, n.* 15. Granados *n.* 12. Trulleoch *num.* 7. & Lugo *n.* 33. addens ex Sanchez, quod etiamsi pœnitens ob mendacium graue confessionem sacrilegam cum inferiori Sacerdote fecisset, adhuc post aduentum legitimi confessarij possit cum eodem confessore confessionem illam, quam inceperat, perficere; quia absolutio nulla fuit, ac ideo perinde se habet,

ac

ac si data non fuisset. Sic Lugo ex Sanchez, quorum additum placet etiam Ægidio Trullench, sed non in casu quo jam cessasset articulus necessitatis, vel eo durante supervenisset legitimus Confessor. Pro hac sententia stat etiam Thom. Hurtad. *loc. cit. n.* 1577.

QVÆSTIO XX.

An si adsit Confessarius qui ex privilegio potest à reservatis absolvere, possit pœnitens in articulo mortis cuicunque alio exposito non habenti tale privilegium confiteri?

AFfirmant Suarez *disp.* 3. *sect.* 3. *num.* 5 & Henriquez *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 1. *in comment. lit. D*, & Corjolanus *de casib. reserv. part.* 1. *sect.* 2. *art.* 16. *n.* 17. & alii.

Sed probabiliùs respondeo: non posse, sed debere confessario habenti privilegium confiteri. Non quia pœnitens teneatur uti privilegio Confessoris, sed quia in eo casu nullum reservari casum, seu peccatum non est absolutè, sed ratione necessitatis, quæ præsente Sacerdote potente ex priuilegio absoluere, cessat. Sic Sanchez *loc. cit. n.* 11. Nanarrus *cap* 27. *n.* 90. Corduba *in sum. quæst.* 28. *punct.* 2. Lugo *disp.* 18. *n.* 3. Trullench *loc. cit. n.* 6. *pag.* 83. & aliquos sequitur amicus Mendo *disp.* 22. *tit. cap.* 1. *n.* 12.

QVÆSTIO XXI.

An quando deest Sacerdos proprius, etiam ex delegatione possit licitè, & validè eligi quilibet alius indifferenter?

NEgant Suarez *disp.* 26. *sect.* 4. *num.* 4 Zambrano *de casib. in art. mortis, cap.* 4. *dub.* 4. *num.* 16. quos citat, & sequitur Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *num.* 10. dicentes, & necessariò servandum esse hunc ordinem, quod scilicet non possit validè absolvere Sacerdos non approbatus, si adsit alius approbatus in alia Diœcesi. Rursus si adsit Sacerdos toleratus, non possit absolvere Sacerdos excommunicatus non toleratus, &c.

Sed probabiliùs respondeo: posse, quia Ecclesia posita necessitate, scilicet quod periculum sit mortis, & copia proprii confessarii non sit, omnibus aliis Sacerdotibus indifferenter facultatem absolvendi concedit, cùm omnes alii, si verè jurisdictione carent Sacerdotes simplices sint. Sic Lugo *disp.* 18. *num.* 37. *pag.* 445. quem, & me citato, sequitur Mendo *disp.* 21. *cap.* 1. *num.* 13.

QVÆSTIO XXII.

An facultas absolvendi in articulo mortis omnibus Sacerdotibus concessa sit de jure divino ex Christi institutione?

AFfirmant Palud. Durand. Canus, Capreol. & Ruard. quos afferunt Vasquez *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 3. Hurtad. *disp.* 10. *diffic.* 7. & alii.

Sed probabiliùs respondeo: solùm esse ex jure Ecclesiastico, quia sic colligitur ex verbis Tridentini *relatis quæst.* 15. Sic docent D. Anton. D. Bonav. Vterque Sotus, & alii, quos afferunt, & sequuntur Vasquez, & Hurtado *locis citatis*, Suarez *loc. cit. n.* 7. Lugo *n.* 16. *pag.* 442. Bonac. *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 1. *n.* 9. Corjolanus *loc. cit. n.* 16. & apud ipsum D. Thom. Major, Ledesma, Victoria, & Covaruv. & communis, quam complectuntur Diana *part.* 8. *tract.* 1. *ref.* 90. & Franc. de Lugo apud ipsum.

QVÆSTIO XXIII.

Quotuplex sit jurisdictio quæ in Ministro Sacramenti pœnitentiæ reperiri potest?

REspondeo, quod est duplex. Ordinaria, & est illa, qua ex vi proprii officii est quis alteri superior in foro pœnitentiæ, & hanc habent omnes qui sunt Pastores respectu pœnitentium, & ideò eam possunt aliis committere. Et Delegata, & est illa, quam quis habet ex commissione ab eo qui habet ordinariam, ut habent Confessarii approbati ab Ordinariis: ideoque nequeunt per se eam alteri subdelegare. Sic omnes Doctores. Legantur Bardus *in Bull. Cruc. tr.* 5. *c.* 1. *sect.* 1. & Machado *tom.* 1. *sum. lib.* 1. *part.* 2. *tr.* 1. *docum.* 1. ubi latè, & bene de hac materia âgit.

QVÆSTIO XXIV.

Quisnam sit minister qui jurisdictionem ordinariam habeat in hoc Sacramento?

REspondeo: quod imprimis est Sum. Pontifex, qui est Pastor universalis omnium fidelium, & ideo potest omnes absolvere jurisdictione ordinaria. Deinde Archiepiscopus, vel Episcopus habet potestatem ordinariam in omnes suæ Diœcesis subditos. Et tandem Parochus in omnes suos Parochianos, etiamsi Sacerdotes sint. Sic omnes Doctores. Legantur Navar. *cap.* 4. Vasquez *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 2. Suarez *tom.* 4. *disput.* 25. Ægidius *disp.* 8. *de pœnit.* & alii penes ipsos.

QVÆSTIO XXV.

Quisnam sit ordinarius Minister respectu Summi Pontificis?

REspondeo, quod nullus Sacerdos. Nam quamvis Papa sit ovis Christi, nullum tamen habet in terris Pastorem, cum ipse supremus sit Pastor. Potest tamen Sacramentaliter absolvi ab illo Sacerdote, quem ipsemet Pontifex ad hoc elegerit. Quia tunc accipit potestatem, & jurisdictionem ad illum absolvendum, vel immediatè ab ipso Christo ut aliqui volunt, vel ab ipsomet Pontifice, qui ex plenitudine suæ potestatis à Christo illi concessa potest optimè tribuere suo confessario jurisdictionem supra se, & se reddere subditum illi. Sic communiter DD. Legantur P. de Ledesma *in sum. c.* 12. *sub concl.* 4. & alii nuper *citati*, præcipuè Diana *part.* 8. *tr.* 1. *res.* 73. *in fine.*

QVÆSTIO XXVI.

An ordinarius Episcoporum, & qui ordinaria potestate possit eos absolvere, sit Archiepiscopus?

AFfirmant Palud. *in* 4 *dist.* 17. *q.* 3. *art.* 2. & Sylv. *confessor* 1. *q.* 1. docentes: proprium Sacerdotem Episcoporum esse Archiepiscopum, Archiepiscoporum Patriarcham, & Patriarcharum Pontificem.

Sed longè probabiliùs respondeo negativè, quia Episcopus in hoc foro solùm subditur immediatè Pontifici. Sic Sotus *in* 4. *dist.* 8. *q.* 4 *art.* 2. Suarez *disp.* 25. *sect.* 2. *n.* 10. Vasquez *q.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. *n.* 2. Lugo *disp.* 19. *n.* 2. Hurtad. *disp.* 10. *diff.* 12. & Ludovicus de S. Iuan *q.* 7. *de pœnit. art.* 2. *diff* 8. *concl.* 1.

QVÆSTIO XXVII.

An Episcopi possint eligere in Confessarium sibi quemlibet Sacerdotem ex suis subditis, licèt non sit ex approbatis?

RESpondeo posse, non ex jure divino, ut voluit Navar. *c.* 27. *n.* 260. sed ex Ecclesiastico, habito *in cap. finali. de pœnit. & remis.* Quia difficile eis esset recurrere ad Papam. Sic Doctores *citati*, & communis omnium, qui idem affirmant loquendo non solùm de Cardinalibus Episcopis, verùm etiam de Cardinalibus non Episcopis, Legatis à latere durante Legatione. Legantur Bossius *sect.* 3. *cit.* §. 4. *n.* 110. & Pasqualigus *decis.* 85. & 93. & nos *infra q.* 34.

QVÆSTIO XXVIII.

An Episcopus etiam extra suam Diœcesim possit eligere in sui Confessarium sibi non subditum, nec approbatum ab Ordinario?

AFfirmant etiam Valerus *in diff. utriusque fori. verb. jurisdictio, diff.* 14. & 15. & latiùs *verbo nullitas, diff.* 2. Graffius *lib.* 4. *decis. c.* 15. *n.* 11. & 15. Zerola *in praxi pœnit. c.* 15. *q.* 3. 1. 2. *part. & lib.* 1. *de Iubileo, c.* 15. *dub.* 78. Bossius *de Iubileo sect.* 3. *casu* 1. §. 4. *n.* 101. & 102 Coriolan *de casib. reserv. part.* 1. *sect.* 1. *art.* 21. *n.* 5. Villalobos *tract.* 9. *diff.* 55. *n.* 4. & alij, quos sequitur Pasqualig. *decis.* 86. *num.* 4. quia extra suam Diœcesim potest approbare Confessarios pro suis subditis: ergo & pro seipso.

Sed longè probabiliùs respondeo non posse, quia sic decrevit Gregor. XIII. ut testatur Congregatio Concilij, per hæc verba. *S. D. N. audita relatione Congregationis, declaravit Episcopum vigore privilegij, de quo in cap. finali, de pœnit. & remis. non posse sibi eligere Sacerdotem sibi non subditum, qui à proprio Ordinario non fuerit adhuc ad formam hujus decreti admissus, seu approbatus ad audiendas confessiones.* Sic Suar. *disp.* 28. *sect.* 6. *n.* 7. Navarrus, Riccius, Graffis (qui pro parte contraria citatur à Bossio,) Faustus, Barbosa, Fillincius, Molfesius, Azorius, & alij, quos citat, & sequitur Diana 3. *part. tract.* 2. *resol.* 3. quibus addi possunt Nuñus *q.* 8. *art.* 5. *dub.* 8. (non 9. ut citat Candidus) 9. *aliud dubium, pag. mihi* 455. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 7. *n.* 50. Candidus *disq.* 24. *art.* 65. *n.* 11. Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. §. 1. *n.* 56. & alij, quos sequuntur Gaspar Hurtad. Naldus, Megala, Fagundez, Præpositus, Armendariz, quos citat Pasqualig. *decis. cit. n.* 1. & Thomas Hurtad. *loc. cit. n.* 2064. & Mendo *loc. cit. num.* 16. Argumento autem Contrariorum fiet satis *quæst.* 20.

QVÆSTIO XXIX.

An Vicarius Episcopi possit ex vi dicti capituli eligere sibi Confessarium?

NEgant Abbas, Hostiens. Beroius, Sotus, & alij, quos refert Sanchez *lib.* 5. *de matrim. disp.* 29. *n.* 13. & sequuntur Lugo *disp.* 19. *n.* 3. & Petrus Ledesma *c.* 18. *concl.* 4. & Suarez *tom.* 4. *disp.* 17. *sect.* 2. *n.* 8. Megala *lib.* 1. *c.* 10. *n.* 4. Molfes. *tract.* 7. *c.* 15. *n.* 37. Reginald. *lib.* 1. *n.* 27. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, posse: quia verè est Prælatus, & Parochis superior, & constituit unum tribunal cum Episcopo. Sic Sylvest. Rosella, & Angel. Navarr. Gabriel, Henriquez, & alij plures, quos refert, & sequitur Sanchez *loc. cit. n.* 15. Sà *verb Confessor, n.* 1. Granad. *tract.* 10. *disp.* 2. *n.* 7. Bossius *loc. cit. n.* 199. & alij apud ipsum, & communis, quam sequuntur Villalob. *tom.* 1. *tract.* 9. *diff.* 47. *n.* 8. Machado *tom.* 1. *lib.* 1. *part.* 2. *tract.* 8. *docum.* 2. *n.* 2. & Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 22. *c.* 1. *n.* 14. *in fine.*

QVÆSTIO XXX.

An possit Episcopus, seu ejus Vicarius approbare Sacerdotem sibi non subditum, saltem pro suis subditis?

AFfirmant Candidus *loc. cit. n.* 12. *pag.* 187. quia approbando Sacerdotem non sibi subditum, non ita facilè decipitur exponendo, & admittendo indignum, sicuti contingere potest quando pro se approbat, & exponit. Affirmant etiam Bossius *loc. cit. n.* 99. & alij, quos sequitur Pasqualig. *decis.* 86. *num.* 11.

Sed probabiliùs respondeo, adhuc non posse, nisi casu quo Sacerdos alterius Diœcesis fiat aliqua ratione subditus ipsi Episcopo, aut Vicario eligenti. Sic Suarez *loc. cit. n.* 12. Bonacina, & Ægidius *loc. cit.* Fagundez *de præc.* 2. *lib.* 7. *c.* 2. *n.* 80. & alij.

QVÆSTIO XXXI.

An Prælati superiores exempti, ut Abbates, & Generales, & alij qui immediatè sunt Papæ subjecti possint ex præcepto indulto eligere in Confessarium quemlibet Sacerdotem simplicem?

REspondeo posse, quia ita expressit Pontifex in *dicto cap. finali.* Sic Suarez, Lugo, Hurtado, & alij *loc. cit.* Valerus *verb. Iurisdictio, diff.* 15. Ascanios Tamburinus *de jure Abb. tom.* 2. *disp.* 6. *q.* 10. *n.* 1. Bossius *loc. cit. n.* 112. & Molfes. *tract.* 7. *c.* 15. *num.* 42. & Mendo *loc. cit. n.* 17.

QVÆSTIO XXXII.

An etiam Provinciales, & alij Prælati locales, ut Ministri, Priores, Guardiani, &c. possint eodem jure eligere sibi confessarium quemcunque Sacerdotem simplicem?

NEgant Hostiens. Panormit. & Angel. apud Coriolan. 1. *part. sect.* 1. *art.* 21. *n.* 1. *pag.* 162. & Angles *q. de confess. art. de Ministro, diff.* 4. *pag. mihi* 310. *aliàs* 240. Hyeronym. Flama *in Epitome Curæ anim. c.* 5. §. 5. & Ioan. Valerus *verbo Iurisdictio, diff.* 5. Necnon Rodriguez apud Pasqualigum *infrà.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo, posse: quia in dicto capite expressè dicitur, quod omnes Prælati exempti, etiam minores, quamvis non sint immediatè subjecti Papæ, possint sibi eligere confessarium sine suorum superiorum licentia, & ita in praxi receptum est. Quod tamen limitandum est, ut hoc non procedat quando in aliqua Religione, ex speciali privilegio, aut Religionis constitutione approbata, & confirmata à Papa, sit dictis Prælatis inferioribus assignatus Confessor cum limitatione, ut nequeant alios eligere, renunciando expressè, specificè, & nominatim illud privilegium citatum, quia totum hoc est necessarium, eo quòd insertum sit in corpore juris.) Sic Suarius *disp.* 27. *sect.* 2. *n.* 10. Sylvester, Cordub. Henriq. Valentia, Sigismundus, Navar. Tamburin. & alij apud Boss. *ubi infrà*, Lugo *disp.* 19. *n.* 4. & *disp.* 20. *n.* 67. Coriolan. *loc. cit.* Dian. 3. *p. tract.* 2. *resol.* 1. & *p.* 4. *tr.* 4. *resol.* 1. Vasq. *q.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. Hurtad. *disp.* 10. *diff.* 11. Villalob. *tom.* 1. *tract.* 9. *diff.* 47. *n.* 4. Tolet. *lib.* 3. *Sum. cap.* 15. *n.* 8. & 9. (licèt in contrarium citetur à Fagundez, qui nostram sententiam probabilem reputat

reputat *loc.cit.n.78. in fine.)* Bossius *loc.cit. num.*103. & 120.& apud ipsum Marius & Alterius, Homobonus, Graffius & Zerola *loc.cit.* Filliuc. Miranda, Syluius,& alij plures, quos citat, & sequitur Pasqualig. *decis.96.n.2.* quamuis ex illis aliquos non bene citet.

QVÆSTIO XXXIII.

An Cardinales, qui Episcopi, aut Legati non sunt, possint ex vi dicti capituli eligere sibi in confessarios Sacerdotes simplices?

NEgant Azor.*tom.2.lib.4.cap.2.q.16.*Hostiensis, Armilla, Tabiena,& alij apud Pasqual. *vbi infrà.* Affirmant Angelus, Henriquez, & alij, quos citat,& sequitur Bossius *de Iubileo, sect.3. casu 2.§.4.n.111.* & nouissimè Pasqualig. *decis.94.*

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo, non posse ex iure dicti capituli; bene tamen ex iure consuetudinis, vel ex alicuius Pontificis viuæ vocis oraculo; imò & date facultatem suæ familiæ (sicut potest Episcopus) eligendi similiter sibi Sacerdotem simplicem in confessorem, possunt. Sic Suarez *disputat.25. sect.2.num.11. & 13. & disputat.17. sect.2. num.6.* Vasq. *loc. citat. num.7.* Hurtado *loc. citat.* ex Caiet. *verb. Absolutio 2.* Lugo *disput.19.num.5.* & Llamas *2.part.Meth.§.7.*per hæc verba: Cardinales non Sacerdotes ex eadem tacita Papæ licentia eligunt quem volunt, vt Prælati supradicti; imò & ex eadem tacita dant omnibus de sua familia, vt eligant confessorem, sicuti ipsi, vt testatur Doctus Caiet qui Cardinalis fuit,& Syluester,qui fuit testis oculatus, &c. Sic ille. Et Ludovicus *q.6.de pænit.art.1.diff.5.* Necnon alij plures apud Pasqualigum *loc. cit.* Lege Dianam *p.8.tract.1.resol.35.*

QVÆSTIO XXXIV.

An Parochi possint eligere sibi in confessarium quemlibet Sacerdotem, etiam simplicem?

AFfirmant Abbas, Sylvester, & Angelus,vt refert Suarez *disput.27.sect.2. num.7.* qui existimant, Parochos esse verè Prælatos, cùm sic in iure appellentur, *cap.tua nos,de Clerico ægrotante.* Propter quod ipsemet Suarez *loc.cit.& sect.3.* id innuit esse probabile. Et tenent expressè Vega *1.part. Sum. cap.75. col.772.* Qui & citat pro hac parte Margaritam confessorum, sed non citat locum vbi id doceat,nec potuit certè, quia nullibi id affirmat; citat enim Bartholomæum de Ledesma *diff.7.*(quem videre non potui) & Mannelem Rodrig. *1. part. cap.6. n.4.* sed hunc non bene: cùm solùm concedat (sicut etiam Henriq. *lib.6. cap.8. num.2.* Layman *lib.5. tract.6. cap.10.num.5.* Toletus *lib.3.Summa, cap.12.* Fagund. Ægidius,& alij,quos citat, & sequitur Bossius *de Iubileo, sect.3. casu 2.§.4. n.126.* & bene concedunt) posse Parochum confiteri cuilibet Sacerdoti approbato in aliena Diœcesi: nam hæc consuetudo non fuit reuocata per Tridentinum.

Possunt tamen citari pro hac parte Sotus *in 4. dist.19. quæst.2. art.2.* Vasq. *quæst.93. art.2. dub.4. num.2.* & Hurtado *disput.10. diff.12.* Quia licèt hi Authores (contra nuper relatos) id competere Curatis de iure negent; concedunt tamen, illos ex iure consuetudinis posse eligere quemcunque Sacerdotem. Tenent etiam Pasqualig. *decis.105.* vbi id competere Curatis de iure communi probat.

Sed longè multò probabiliùs (& mihi certissimè) respondeo: nullo ex iure id posse; non ex iure canonico, quia longè multò probabilius est, nec esse, nec in iure Parochos appellari Prælatos, vt docet Sot. *loc. cit.* Nec ex iure consuetudinis, quia id ius iam Tridentinum abrogavit: ergo. Sic Suarez *loc.cit.* Lugo *loc.cit num.6.* Nuño *in addit.q.8. art.5. dub.5. pag.mihi 445.* Granados *tract.10. d.sputat.5.num.4. pag.1285.* Molfes. *tract.7. cap.15. num.38. pag.mihi 440.* vbi ait, hanc esse responsionem omnium, Ægidius *disp.8.num.61.* Megala *cap.10.num.6.* Claudius Solerius *de potest.Confessarior.cap.4.pag.mihi 39.* Ludovicus *loc.cit.diff.19.pag.450.* & Bossius,& alij *suprà citati*, & communis.

QVÆSTIO XXXV.

An Vicarij Conuentuales habeant in Religiosos iurisdictionem ordinariam in foro pænitentiæ?

NEgabunt, & consequenter, Lugo,& alij Doctores *q.26.*pro prima sententia adducti, præcipuè Suarez *tom.4.in 3.p.disp.27.sect.2.n.8.*

Sed probabiliùs respondeo: habere,si præfati constituti sunt Vicarij per Generalem, Provincialem,aut Prælatum localem, aut Capitulum, ad hoc, vt eorum loco idem munus in ipsorum absentia exerceant. Sic Rodrig. *tom.3. qq. reg. quæst.76. art.1.* Pasqualig. *decis.99. per totam.* Diana *1.p.tract.2. in fine.* Megala,Coriolanus,& alij penes ipsos. Et ratio est, quia hujusmodi Vicarij verè sunt superiores, cùm in absentia eorum vices eorundem gerant: ergo debent communicare cum ipsis in auctoritate: ergo consequenter in absentia Superiorum possunt sibi eligere Confessarium quemlibet Sacerdotem,etiam simplicem, siue Regularem, siue sæcularem. An autem, &c. potestatem habeant in præsentia Superiorum, difficultas est major. Affirmat probabiliter Pasqualigus *decis.103.* sed probabiliùs negant Megala, Coriolan.& Diana *loc.cit.* & Alphons.de Leone *tom.2. de offic.Confess. recollect.6. n.36.* Et indicat Andreas Mendo *in Bull. Cruc.disp.12 cap.1.num.14.* quatenus hæc ait: In absentia tamen superioris,si idem munus ac ille potest exercere ex vi Regulæ, aut Superiorum, ordinariam jurisdictionem habebit. Consule Rodrig. *tom.3.qq.Regul.quæst.76. art.1.* & Leandrum *tom.1. tract.3. disp.11. quæst.35.* vbi ipse sedulus inquisitor, & acris accusator eorum, qui vel vnguem, numerum, aut litteram declinant in locis Authorum citandis, seipsum citat *quæst 28.* in qua nihil prorsus habet concernens cum dubio ejus *quæst.35.* Hucusque amicus Mendo. Cui facillimè respondeo, me non citasse meipsum *q.28.*sed *quæst.29.* in qua quidquid dicitur,omnino concernit cum dubio hujus quæstionis: errore tamen Typographiæ mutatus fuit numerus, quod passim evenit absque incuria Authoris. Et hoc facilè posset Mendo advertere, si vellet; noluit tamen, quo fine,ipse scit: & ego.

QVÆSTIO XXXVI.

An Imperatores, Reges, eorumque Vxores possint confiteri cuilibet simplici Sacerdoti?

NEgativam sententiam esse satis probabilem innuit Lugo *locis citatis.*

Sed probabiliter certè respondeo: posse, quia vel ex tacita licentia Papæ, vel ipsius privilegio simplici Sacerdoti confiteri possunt. Sic Angles *quæst. de confess. pag.mihi 241.* Cajet. *verb. Absolutio 2.* Vasq. *loc.cit.n.3.* Hurtado *loc.citat.* & in id inclinat Suar. *disp.25.in fine.*

Qvæstio XXXVII.

An vagabundi qui certum domicilium non habent, possint cuilibet Sacerdoti approbato confiteri?

Negat Cord. *in c. omnis utriusque sexus*, qui existimat (malè certè) solùm Legato Papæ confiteri posse.

Negant etiam Suarez *disp.* 25. *sect.* 2. Medina *C. de confess. q.* 33. Sylv. *verb. confess.* 1. *q.* 1. & Ægid. *disp.* 8. *dub.* 8. Hurtad. *disp.* 10. *diff.* 12. Lugo *disp.* 19. *n.* 7. *pag.* 449. & alii docentes: confiteri debere Parocho, sub quo actu reperiuntur, & in cujus parochia actu habitant. Negant denique Sanchez *lib.* 3. *de mat. disp.* 25. *n.* 5. & 7. & apud ipsum Ricard. Palud. D. Ant. Caiet. Tabiena, Victoria, Navar. uterque Ledesma, Margarita Confess. Henriquez, & alii affirmantes vagos posse cuicunque Parocho, aut Curato Diœcesis fateri, non tamen alii Sacerdoti, etiam approbato.

Sed probabiliùs respondeo: non solùm posse cuilibet Diœcesis Curato confiteri, verùm etiam Sacerdoti cuilibet approbato ab Ordinario. Quia si habentes domicilium possunt confiteri, non solùm Parocho, sed etiam cuilibet approbato Sacerdoti, cur non poterunt similiter vagi. Sic Navar. *in c. placuit, de pœn dist.* 6. *n.* 80. ubi sic ait. Secundò addo, talem vagabundum non solùm posse confiteri Parocho in cujus Parochiam pervenerit: sed etiam cuilibet alii Sacerdoti, quem elegerit, secundùm Paludanum, & Antoninum. Sic ille. Malè ergo citat hos DD. Sanch. pro sua sententia, sicut malè citat Hurtad. Vasquium pro nostra, cum potius expressè sententiam, quam Sanch. sequitur, sequatur *q.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. *n.* 4. *pag. mihi* 384. Tenent tamen nostram Regin. *lib.* 1. *c.* 7. *n.* 64. Bonac. *disp.* 5. *de Sacram. p.* 7. *punct.* 2. *n.* 4. *in fine*, Nuñus apud ipsum, & alii, & Zerola 1. *p. prax. Episc. v. confessio, in fine, pag mihi* 141. Layman *lib.* 5. *tr.* 6. *c.* 8. *n.* 7. Qui etiam malè citat Medinam, Hériquez, Sanciũ, & alios.

Qvæstio XXXVIII.

An peregrini, & iter agentes, qui alibi habent domicilium, possint confiteri cuilibet Sacerdoti approbato ad confessiones audiendas?

Negat Paludanus apud Hurtadum *loc. cit.* docens non posse confiteri, nisi illi Parocho, in cujus Parochia habent domicilium, vel alteri de licentia illius, quam censentur habere, quando ex licentia illius peregrinantur.

Negant etiam Suarez, Vasquez, & Ægid. quos affert, & sequitur Hurtado *loc. cit.* & Lugo *loc. cit. n.* 7. docentes illos posse confiteri Parocho Parochiæ in qua inveniuntur, & alteri de illius licentia.

Sed probabiliùs respondeo: jam ex voluntate tacita suorum Pastorum, aut ex consuetudine introducta posse confiteri cuilibet Parocho Civitatis in qua inveniuntur, aut alteri cuicuoque Sacerdoti approbato. Sic & constat ex ratione *quæst. præcedenti* adducta: sic etiam Layman *lib.* 2. *tract.* 6. *c.* 8. *n.* 9. Qui pro hac parte citat etiam Palud. Navarrum, Caiet. & alios. Sic etiam Molfes. *tract.* 7. *c.* 15. *n.* 53.

Qvæstio XXXIX.

An si quis ex industria discederet à suo domicilio, ut occasione itineris alteri Sacerdoti, & non proprio confiteretur, validam efficeret confessionem?

Negant Suar. *disp.* 15. *sect.* 2. *n.* 9. Vasquez *q.* 93. *artic.* 2. *dub.* 4. *n.* 6. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 8. *num.* 6. Bonacina *loc. cit. n.* 6. Lugo *disp.* 19. *n.* 7. & Filliucius *tract.* 7. *n.* 195. & alii apud ipsos.

Sed æquè probabiliter respondeo: Validam confessionem efficere, quia jure consuetudine introducto hoc passim fit. Sic aliqui recentiores, & dicit probabile Filliucius *loc. cit.* & tenent expressè Zerola 1. *part. prax. Episcop. v. confess.* 5. *ad secundum*, & Molfes. *loc. cit.* & *c.* 10. *n.* 24. & rursus *c.* 14. *n.* 79.

Qvæstio XL.

An habens duo, aut plura domicilia in diversis Parochiis, possit utrilibet Parocho ex illis confiteri?

Negat Sà *in addit. q.* 8. *art.* 8. *dub.* 1. & ante illum Palud. *in* 4. *dist.* 17. *q.* 3. & D. Ant. 3. *p. tit.* 17. *c.* 9. quos refert Navarrus *cap. placuit, de pœnit. dist.* 6. *n.* 77. docentes debere confiteri illi Parocho, in cujus Parochia quando confitetur, habitat.

Sed longè probabiliùs respondeo, posse confiteri utrilibet, vel cui ex illis maluerit. Quia uterque est illi Parochus, uterque proprius Sacerdos ratione utriusque domicilii. Sic Navarrus, Ægidius, Suarez, Filliucius, Hurtado, Bonacina, Lugo. Et alii *loc. cit.* Et communis.

Qvæstio XLI.

An Parochus extra suam Parochiam, vel Episcopus extra Diœcesim possit absolvere suum subditum?

Respondeo: posse, quia hæc jurisdictio non est contentiosa, ideo non terminatur loco, sed personis. Sic Suarez *disp.* 25. *sect.* 1. *n.* 17. Lugo *disp.* 19. *num.* 8. Et Zerola 1. *part. prax. Episc. v. Parochus*, & apud illum Sylv. Armilla, & Gomez. Sic etiam Bonacina *punct.* 2. *num. ultimo*. Molfes. *tractat.* 7. *cap.* 15. *num.* 90. & *seqq.* Navar. Azor. Henriquez, Vega, & alii penes ipsos. Qui idem dicunt dicendum (contra Sylvestrum, & Zerolam) de quocunque alio Confessore delegatam facultatem habente, & est communis.

Qvæstio XLII.

An jurisdictio delegata ad audiendas confessiones expiret morte concedentis?

Affirmant Palud. *in* 4. *dist.* 17. *q.* 4. *art. ult.* D. Anton. 3. *part. tit.* 17. *cap.* 9. Navar. *in sum. Hispana, c.* 27. *n.* 264. & Philiarcus *de offic. Sacerd. tom.* 1. *part.* 2. *lib.* 2. *c.* 24. ut refert Sanch. *lib.* 8. *de matr. disput.* 28. *n.* 71. Affirmant etiam apud Bossium Henriquez, Suar. & alii, casu quo approbatio non fuerit absolutè data, sed ad beneplacitum concedentis.

Sed probabiliùs respondeo, non exspirare potestatem illam morte concedentis, sive fuerit absolutè data, sive ad beneplacitum concessa. Quia absolutè est quædam gratia, quæ non expirat morte concedentis. Sic Sanchez *loc. cit. n.* 72. & apud ipsum Henriq. *lib.* 6. *cap.* 6. *n.* 7. & *lib.* 7. *de indulg. c.* 11. *num.* 6. Suarez *disp.* 26. *sect.* 3. *num.* 5. Saytus, Graffius, Sà, & alii. Lugo *disp.* 19. *n.* 36. Layman *lib.* 5. *tr.* 6. *c.* 10. *n.* 21. qui pro hac parte citat Navarrum *c. placuit*, *n.* 162. & bene, imò & ipse Navar. citat etiam Paludanum *dist.* 17. *q.* 3. *col.* 5. Quos Sanchez pro opposita citaverat sententia. Tenent etiam hanc sententiam casu quo approbatio fuerit absolutè data, Campanilis, Barbosa, Fagund. & alii, quos affert, & sequitur Bossius *de Jubileo sect.* 9. *casu* 2. §. 1. *n.* 9. Legatur.

Qvæstio

QVÆSTIO XLIII.

An licentia alicui ab Episcopo, vel ab alio Prælato eligendi confessorem concessa, exspiret mortuo concedente, vel eo amoto ab officio?

AFfirmant Syluest. Angel. Corduba, Philiarcus, Palud. D. Anton. & alij, quos referunt Sanchez *loc. cit. n.* 74 & Filliucius *tract.* 7. *n.* 216.

Sed probabiliùs respondeo, non expirare, sed posse post mortem concedentis eligere Confessarium, quia gratia facta non ex spirat morte concedentis. Sic Nauar. *in c. Placuit, cit. n.* 162. *& sequentibus numeris*, Suarez *disp.* 26. *sect.* 3. *n.* 7. *& disp.* 27 *sect.* 4. *n.* 8. *&* 9. Sà *verb. Gratia, num.* 4. Vasquez *quæst.* 93. *art.* 3. *dub.* 5. *num.* 2. & alij quos refert, & sequitur Sanchez *loc. cit. num.* 75. Ægidius, Sotus, Reginald. & alij, quos citat, & sequitur Bonacina *disp.* 6. *quæst.* 7. *punct.* 3. *n.* 1. *pag. mihi* 261.

QVÆSTIO XLIV.

An ut Sacerdos licitè, & validè possit audire confessiones, debeat aut habere beneficium Parochiale, aut esse ab Episcopo ad id munus approbatus?

REspondeo affirmatiuè, post decretum Concilij Trident. *sess.* 23. *cap.* 15. de reformat. cuius hæc sunt verba. *Decernit sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, priuilegiis, & consuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Sic Concilium, & sic omnes.

QVÆSTIO XLV.

An non obstante præfato Tridentini decreto, possit Religiosus de licentia sui Prælati confiteri cuilibet Sacerdoti simplici, etiam sæculari?

NEgat Ioan. Maria Nouarius *in tract. de electione fori, cap.* 69. *num.* 21.

Sed vt certum respondeo: posse, quia Concilium nihil innouauit circa confessiones Pœnitentis Regularis, vnde Superiores regulares optimè possunt committere suos Religiosos Sacerdotibus non approbatis ab Episcopo, & ipsi Sacerdotes sæculares non approbari ab Episcopis licitè, & validè poterunt audire confessiones Regularium, de licentia tantùm Prælatorum regularium, attento decreto Concilij Tridentini. Sic Nauar. *c.* 5. *n.* 2. Sà *verb. confessor, num.* 6. Suarez *disp.* 28. *sect.* 4. *num.* 5. Vasquez *quæst.* 93. *art.* 3. *dub.* 3. *num.* 5. Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. *n.* 25. Sancius *disp.* 49. *n.* 8. Diana 3. *part. tract.* 2. *resol.* 3. *& in addit. ad resol.* 4. Granados *tr.* 10. *disp.* 5. *sect.* 1. *num.* 3. Trullench *in exposit. Bullæ, lib.* 1. *§.* 7. *c.* 1. *dub.* 1. *n.* 5. Candidus *tom.* 1. *disquisit. moral. disquisit.* 3 *art.* 39. *n.* 2. *pag.* 54. Lugo *disp* 21. *num.* 2. *pag.* 501. Layman. *lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 11. *n.* 1. Ægid. *disp.* 8. *dub.* 7. *n.* 48 & communis, quam iterum tenet Dian. *p.* 8. *tr.* 1. *resol.* 86. *in fin.* Cui adiunge Bardum *in Bull. cap.* 2. *sect.* 2. *n.* 22. Th. Hurtado *tom.* 2. *tract.* 12. *cap.* 1. *§.* 2. *dub.* 5. *num.* 1072. & Mendo *in Bull. disp.* 22. *cap.* 2. *num.* 25.

QVÆSTIO XLVI.

An etiam Moniales possint confiteri Sacerdoti simplici regulari, vel sæculari?

REspondeo: posse cum licentia Superioris ordinarij illarum (non Abbatissæ, nisi hæc haberet in specie priuilegium à Summo Pontifice, vt habet Abbatissa Monasterij Burgensis, eligendi sibi, aut Monialibus confessarium, imò & sæcularibus sibi subditis, sine confirmatione Episcopi, cui subiectæ sunt.) Quia Moniales in rigore sub Regularibus (quos vt vidimus excipit Tridentinum) comprehenduntur. Sic Granad. & Lugo *loc. cit.* & Vasquez *quæst.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. *n.* 2. & Bossius *de Iubileo sect.* 3. *casu* 25. 3. *n.* 74. licèt *n.* 75. ita docens, notet hic Doctor, id esse verum attento tantùm decreto Tridentini: non verò attenta constitutione edita à Gregorio XV. incipiente, *Inscrutabili, &c.* Et declaratione S. Congregationis Concilij, vbi decernitur, tam Ordinarios, quàm Extraordinarios Confessarios à Prælatis Regularibus ad confessiones suarum monialium audiendas deputandos, debere esse necessariò ab Ordinario locorum approbatos. Sic Bossius. Legantur Syluester *verb. Abbatissa*, & Molfesius *tract.* 7. *cap.* 13. *à n.* 39 & Th. Hurtad. *tom.* 2. *tract.* 12. *cap.* 2. *resol.* 34. *dub.* 5. vbi ait in Hispania nullo modo esse receptam, quantùm ad hoc dictam Bullam Gregorianam, & ita posse Prouincialem Regularem declarare idoneum aliquem regularem Sacerdotem, etiamsi non sit approbatus ab Episcopo ad audiendas suarum Monialium Hispanarum confessiones: sicut potest ad audiendas confessiones Religiosorum. Sic ille, & bene: nam sic in tota Hispania practicatur. Lege eundem Authorem *loc. cit. §.* 2. *num.* 2023.

QVÆSTIO XLVII.

An Equites Sancti Ioannis, Diui Iacobi, Alcantara, Calatraua, &c. possint etiam simplici Sacerdoti confiteri?

NEgant Diana 2. *part. tract.* 16. *resol.* 46. & omnes qui negant, hos Equites esse in rigore Religiosos. Sunt autem Molina *tom.* 1. *de iustitia, tractat.* 2. *disp.* 141. Valentia 3. *tom. disp* 10. *quæst.* 4 *punct.* 1. Nauar. *lib.* 2. *conclus.* 508. *&* 509. Azor. *lib.* 3. *quæst.* 2. & alij, quos iterum sequitur Diana *p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 86. *& p.* 10. *tr.* 16. *res.* 78. & Amicus *tom.* 8. *disp.* 15. *sect.* 3. *num.* 97.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse, quia æquè probabile est hos Milites esse verè Religiosos: sed sic est quod Religiosi possunt cuilibet simplici Sacerdoti confiteri: ergo. Sic Sancius *disp.* 49. *n.* 10. 11 *&* 13. & debent ita sentire consequenter qui affirmant prædictos Milites esse expressè Religiosos. Hi autem sunt Sanchez *lib.* 4. *Summæ, cap.* 16. *num.* 11. *& lib.* 7. *de statu Religioso, cap.* 29. *n.* 105. Ramirez *tract. de fundat. S. Iacobi, cap.* 2. *fol.* 18. qui refert alios, & addit, ita declarasse Innocentium III. Et Diana *loc. cit.* qui certè si consequenter, nostram deberet amplecti sententiam, vel ad minùs audere dicere, illam esse probabilem, sed neutrum facit. Et ideo nouiter hanc sententiam docent Riccius, Viuald. Nouarius, & Martinus à S. Ioseph, quos refert Diana citatus, & Thom. Hurtadus *tom.* 2. *tract.* 12. *cap.* 1. *§.* 2. *dubit.* 5. *num.* 2072. & etiam Bardus *sect.* 2. *cit. q.* 2. *num.* 24. loquendo solùm de Equitibus S. Ioannis.

Bonac. *disp.5.cit.q.6. sect.5. punct.2. num.11.* Lugo *disp.23.n.58.* Qui simul cum Bonacina citat pro hac parte Emmanuel. Sà *verb.Confess.n.31.* & Navarrum *in cap.Sacerd. n.51.* Sed malè. Nam Sà nihil de hac re, sed Victorell. *in notis.* Navarrus verò nihil aliud docet, quàm id quod ex illo à nobis dictum est quæstione præcedenti. Tenent tamen Henriquez *lib. 3. cit.c.19.n.4.& c.21.num.1.* & Palacios *dist.21. q.2.* Candidus *disq.24.art.48. dub.11.* Diana *loc. cit. resol.30.* & alij.

Qvæstio XC.

Quæ sit pœna revelantis Confessionis sigillum?

RESpondeo quod olim per *cap. Sacerdos, de pœnit. dist. 6.* erat depositio perpetua, & ignominiosa per orbem saltem per septennium peregrinatio. Nunc autem per *cap. omnis utriusque sexus,* est perpetua depositio, & reclusio in aliquo Monasterio. Quæ quidem pœna non imponitur ipso jure, aut incurritur ipso facto, sed postquam revelans est convictus per testes, aut per ipsius confessionem. Sic Navarrus *in cap. Sacerdos, n.70.& 71.* Vivald. *de sigillo, n.39.* Suar. *disp. 33.sect.8.* Villalobos *tractat.9. difficult.72.n.2.* Hurtado *disp.12.diff.4.* Sà *verb.Confessor, n.30.* & Torreblanca *n.38.* ubi refert, sigilli violatores jussos fuisse à Pontificibus aliquando degradari, & pœna mortis affici, & a Iacobo I. Aragoniæ Rege, linguam retro extrahi.

Qvæstio XCI.

An Confessarius frangens sigillum incurrat irregularitatem.

AFfirmat Speculator, quem refert & sequitur Majolus *lib.5.de irregul.c.19.n.6.*

Sed certissimè respondeo, non incurrere, quia in jure nec est expressa, nec imposita talis pœna. Sic Suarez & Hurtado *loc.cit.* Lugo *n.146.* Diana *loc.cit. resol.53.* Torreblanca *lib.13.c.22.fin* Fagund. *prac.2. lib.6.c.7. n.3.* Nuñus *q.11. art.1. pag. mihi 533.* & est communis omnium.

DISPVTATIO XI.

De Ministro Ordinario, & Delegato Sacramenti Pœnitentiæ.

Qvæstio Prima.

An solus Sacerdos sit minister Sacramenti Pœnitentiæ.

NEGARVNT Vvicles, & alij Hæretici Lutherani, & Calvinistæ, asserentes etiam laïcos posse esse Ministros hujus Sacramenti.

Sed de fide certum respondeo, solum Sacerdotem posse esse. Sic definitur in Trid. *sess.14...6. & can.10.* Et antea in Concil. Constantiensi sub Martino V. & constat. Quia solis Apostolis, & eorum in Sacerdotio successoribus dicta fuerunt illa verba à Christo Domino, Ioan.20. *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Ergo solos Sacerdotes instituit Christus ministros confessionis. Sic D. Thom. cum Magistro *in 4.dist. 18. & in addit. q.8. & 18.* Navar. *in c. diligenti, & in c. placuit, de pœnit. dist. 6. à n.45.* Sotus *dist.20. q.1.* Suarez *tom.4. disp. 24. sect.1.* Vasquez *q.93.art.1.* Henriquez *lib.6. seu 3. de pœnit.* Hurtado *disp.10.de pœnit.diff.1.* Granados *controv.7.tract.10.disp.1.* Lugo *disp.18. sect. 1.* & Layman *lib.5.tract.6.c.10.* Bonacina *disp.5.q.7. punct.1. n.1.* Villalobos *tract.9. difficult. 44. n. 1.* Molfesius *tract.7. c.14.à n.19.* & omnes apud Machado *tom.1. summ.lib.1. parte 1. tract.1. docum.1.*

Qvæstio II.

An omnes Sacerdotes possint esse Ministri hujus Sacramenti?

REspondeo, quod omnes possint esse, si loquamur de potestate remota, & insuper de proxima in aliquo casu, non tamen loquendo absolutè. Quia hoc modo loquendo, solùm possunt validè absolvere illi qui ultra potestatem ordinis habent potestatem jurisdictionis. Sic etiam definitur in eodem Trid. *sess. 14.c.7.& can.7.* & docent omnes Doctores, præcipuè citati, & ex dicendis constabit.

Qvæstio III.

An saltem in articulo mortis deficiente Sacerdote, necessum sit confiteri laico?

AFfirmarunt olim Magist. *in 4.distinct.17.c 4.* & D.Thom. *ibid.q.3.art.3.q.2.* Non ut laïcus absolvat, cùm nequeat, sed ut pœnitens observet præceptum confessionis, quantum fieri potest. Sic etiam Angelus, Palud. & alij apud Henriq. statim citandum. Quia *in c.1. de pœnit. dist.6.* dicitur, quod si desit Sacerdos, confiteatur proximo.

Sed certissimè respondeo, non esse necessarium. Quia nullum extat de hoc præceptum. Sic Becan. *c.37.q.1.n.3.* Layman, & Villalobos *loc. cit.* Vega *1. part.c.63.casu 26.* Qui contrarium docuisse D.Thomam negat. Henriquez *lib.6.cap.2.n.7.* & apud ipsum Scotus, Sotus, Ricardus, & alij. Nec obstat caput in contrarium adductum, quia in illo non continetur aliquod præceptum, sed consilium, ut mox dicimus.

Qvæstio IV.

An ad minus licitum sit confiteri laïco in articulo mortis, Sacerdote deficiente.

NEgat Scotus *in 4.dist.17.q.1.art.3.* dicens talem confessionem nec esse bonam, nec utilem esse posse casu aliquo, & sic suadendum, ne fiat. Ita etiam sentiunt Marchinus *de peste, p.3. c.11.* Vasq. *tom.4. in 3.part.q.93.art.1.dub.2.n.2.* Fagundez *de 2. precept. Eccles.lib.7.c.31.n.8.* & Diana *p.5.tract.3.resol. 73.* dicens ineptam esse talem confessionem.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, licitum esse, & fructuosum, si cum maturo fiat consilio, aliàs non. Sic Granad. *tract.10.disp.1.n.8.* Hurtad. *disp.10. diff.1.* Layman *loc.cit.* & alij recentiores communiter ex Magistro & D.Thom. *loc. cit.* & ex *c.1. de pœnit.* nuper citato, ubi id apertè consulitur. Sic noviter tenent Gamacheus *tom.3. Theolog.moral.c.16. de pœnit.* & antea Luysius Turrian. *disp. 23. de pœnit. dub. 1.* Ægidius *disp.8.dub.1. n.6.* Ioan. Præpositus *in 3. p. q.7.de Ministro Pœnit.dubit.1. n. 20.* & alij, quos me citato sequitur Pater Andréas Mendo *in Bull. Cruc.disp.22. c.1. n.1.*

Qvæstio

QVÆSTIO V.

An hujusmodi Confessio facta laico, prodesset in eo casu ad remissionem venialium ex opere operato?

AFfirmant Victoria *de Confess.n.*122. & alij, qui docent sacramentalia remittere venialia ex opere operato.

Negant verò alij docentes nullo modo prodesse ex opere operato ad talem remissionem. Sic Lugo *disp.*18. *n.*5. & alij.

Ego verò certissimè respondeo, Prodesse quidem ad remissionem venialium, sicut possunt sacramentalia cætera; sive ex opere operato, ut quidam volunt, sive ex opere operantis, ut alij. Item prodesset talis confessio, ut laicus peccata audita referre posset Sacerdoti supervenienti, nomine infirmi, qui loquelam amisit. Deinde ut adjuvet ad contritionem excitandam, & ad consilium, aut restitutionem faciendam, & ad alia, ut infrà. Sic Navar. Victoria, Armilla, Ledesma, & alij, quos affert, & sequitur Henriquez *lib.*6.*c.*2. *n.*7. *in Glossa littera O*, Llamas 1. *parte methodi*, *c.*4.§.2. *pag.* 18. & communis. Legantur Authores nuper *citati*.

QVÆSTIO VI.

An Laicus, qui intentaret aliquem à peccatis absolvere fieret irregularis?

AFfirmativam sententiam tenere Navarrum, Sotum, & Paludanum, dicunt Valentia *disp.* 7. *q.*10.*punct.*1. (quos & ipse sequitur) & P. de Ledesma *c.*12.*de pœnit.conclus.*1. Necnon Machadò *tom.*1. *summæ*, *lib.*1.*parte* 1.*tract.*1.*docum.*1.*n.*2.

Sed longè probabiliùs respondeo, non fieri. Quia non est expressa in jure talis irregularitas. Sic Henriquez *loc.cit.in marg.littera R.* qui pro hac parte citat Victoriam §.131. Sylvestrum *Confessor* 1.*in principio*, & *confess.*3. Navarrum *c.*21.*n.*7. & Paludanum *dist.*17.*q.*3. *art.*1. Sed certè ex his authoribus oppositum docet expressè Navar. *c.* 27. *n.*242. ut melius vidit Valentia. Sic etiam Becanus *de pœnit.c.*37.*q.*1. *n.*7. Lugo *disp.*18. *n.*14.*pag.*441. Hurtado *disp.*1.*de irregularitate*, *difficul.*5.*n.*5.*in* 2. *editione*, & P. de Ledesma *loco citato*, *pag. mihi* 406. Llamas *loc. cit.* Qui dicit, id expressè definiri *in cap. Is qui*, *de sententia excommunic. in* 6.

QVÆSTIO VII.

An saltem in dicto mortis articulo possit laicus deficiente Sacerdote, validè ab excommunicatione absolvere?

AFfirmant Glossa *in c. à nobis* 2. *verf non potuerit*, *de sententia excom.* Sylvest. *absolut.* 1.*n.*8. Armilla *ibidem n.* 39. Tabiena *Absolutio* 2.*n.*8. Panormitanus *in dicto capit nobis*, *n.*10. Ioannes Valerus *in diff. utriusque fori*, *verb.absolut. diff.*13.*n.*2. Ioannes de la Cruz *in sum.parte* 2.*de excommunicat.dub.*4.*conclus.*2. Ioannes Sancius *disp.*44.*n.*7. Barthol. de Ledesma *de excommunicatione dub.*4. Raguecius *in lucerna Paroch.* *q.*124. Margarita *Confess. fol.*139. D. Antoninus 3. *parte*, *tract.*18. *c.*4.*casu* 7. Citat etiam pro hac parte Lugo Avilam *de cens. parte* 2. §.7. *disp.*1. *dub.*3. & Dianam 3.*part.tract.*4.*resol.*133. sed utrumque malè. Quia hanc solùm probabilem; contrariam probabiliorem, appellant sententiam.

Sed probabiliùs respondeo, non posse. Quia Trid. *sess.*14.*c.*7. tantum concedit hanc facultatem omnibus Sacerdotibus, propter necessitatem mortis articuli. Sic Suarez *tom.*4.*disp.*7.*sect.*6.*n.*6. Sotus *dist.*18. *q.*4.*art.*4. Sanchez *lib.*2. *summæ*, *c.*13.*n.*13. *in principio*. Vasquez *tom.*4.*de excommunicat. dubit.*18. *n.*9. Ægidius *disp.*14. *dubit.*16.*num.*236. Layman *lib.*1. *tract.*5.*c.*6.*num.*2. Villalobos *tom.*1.*tract.*6. *diff.*20. *n.*14. Covarrùv. Garcia, & Hurtado, quos citat, & sequitur Diana *loc.cit.in fine resolutionis*, & Avila *loc. cit.* Paludan. Navar. Vgolinus, & Graffius apud Suarez, Corduba *in sum.casu* 18.*ad* 2. Lugo *disp.*18. *n.*7. & alij.

Addit tamen Sanchez *loc.cit.* in eo casu valere absolutionem, (deficiente Sacerdote, aut Clerico) à laïco datam, & illam teneri impertiri, eo quòd probabilitet multi, & graves Doctores dicant, tunc id posse laïcum. Sic docet ille Et certè probabilissimè; (quidquid alij contrarium dicant, non teneri videlicet ad hanc censuratam absolutionem impertiendam.) Sic enim sentiunt expressè Sousa *in Alphoris. Inquisit. lib.*3.*c.*4 *n.*1. & Trullench *lib.* 1. *in Decalog.* *cap.* 3. *dub.*7. *num.*9. & alij.

QVÆSTIO VIII.

An omnes Sacerdotes licèt non licitè saltem validè, possint absolvere à peccatis mortalibus aliàs nunquam ritè confessis?

AFfirmavit Armacanus *lib.*11.*quæst. Armenorum*, *c.*4. in quam sententiam inclinavit Almayn. *in* 4. *dist.* 17. *art.* 4. & probabilem reputavit Durandus *dist.*19. *q.*2.

Affirmarunt etiam alij quidam apud Medinam *C. de pœnit.q.*40.*de confess.facta non necessitate*, & apud Navarrum *cap. Placuit*, *n.*6. & *in sum. c.*4. *n.*4. docentes, Quemlibet Sacerdotem posse absolvere ab omnibus mortalibus in confessione voluntaria, non verò à mortalibus narratis in confessione obligatoria.

Sed certissimè respondeo, nec licitè, nec validè posse absolvere à mortalibus nondum ritè confessis, etiam in confessione voluntaria, nisi illum Sacerdotem, qui ordinariam, vel delegatam habet jurisdictionem. Quia Sacramentum Pœnitentiæ suaptè natura est judiciale: ergo necessaria est jurisdictio, quia sine illa nemo est judex. Sic habetur in Trid. *sess.* 14. *c.*7. & *sess.*23.*c.*15. & docent Navat. *loc.cit.* & latè Suarez *disp.*24.*sect.*2. Vasquez *q.*93. *art.*1. *dubit.*2. & apud ipsum Cajet. uterque Sotus, Palud. Capreolus, Scotus, Ricard. Cano, Ledesma, Bonacina *loc.cit.num.*8. Villalobos *loc.cit.num.*4. Molfes. 1.*parte sum. tract.*7. *c.*14. *à n.*46. Hurtado *disp.*10.*diff.*. Ægid. *disp.*8.*dub.* 2. & communis. Legantur Henriquez *lib.*6. *c.*5. post S.Thomam *in* 4.*dist.*17. & 19. Diana *p.*9.*tract.*1.*resol.*90. & Thom. Hurtadus *tom.*2.*tract.*12.*cap.*1.§.2. *dub.*4. *n.*2068. Qui omnes oppositam sententiam ut improbabilem omnino damnant. Et meritò.

QVÆSTIO XI.

An omnes Sacerdotes indifferenter possint absolvere à peccatis venialibus?

NEgant Ioan de Medina (apud Villalobos *tr.*9. *diff.*44.*conclus.*4.) & Navarrus apud Becanum *c.*39 *q.*6.) & uterque (apud Vasquez *q.* 93. *art.*1. *dub.*6.*n.*3.) Sed certè hi sapientissimi viri nullo modo hoc negant, licèt in principio difficultatis aliquantulùm dubitent. Potiùs enim oppositum affirmant in eisdem locis ab his authoribus *citatis*. Medina *Cod. de pœnit. q.* 40. & Navarr. *in cap. Placuit*, *num.* 21.

n.22.& in Man.c.4.n.1.aliàs 4. & 5. Quod optimè etiam vidit Granad.*tr.10.disp.4 sect.1.n.2.* Citat etiã pro hac parte negativa Franciscus Felix *in sua tentativa Complutensi tract.4.c.4.diff.10.n.12.* Fabrum, & Salas. Sed non loca ubi id docent. Negant tamen novissimè Bordon.*tom.1.consil. Regul. res.36. q.20. n.57.* Ludovic.à Cruce *in Bul.disp.1.dub.5.n.13.* docentes simplices Sacerdotes non habere potestatẽ absolvẽdi à venialibus, nisi sint ab Episcopo approbati.

Sed ferè certissimè respondeo, omnes posse indifferenter; quia omnes Sacerdotes indifferenter sunt idonei ad medicandum, & consulendum ei, qui solis astringitur venialibus, cum nulla ferè sit necessaria ad hoc prudentia, aut eruditio, sed solùm ad verba absolutionis pronuncianda scientia: ergo credendum est omnibus Sacerdotibus concessam esse hanc potestatem. Sic Med. & Navarr. Villalobos, Granados, Layman, & Vasquez *loc.cit.* Bonacina *loco citato, n.8.* P.Ledesma *in summa, c.12.de pœnit. sub conclus.4.* & communis, quam noviter tenent Filliucius *tom. 1. tract.7.n.223.* Machado *tom.1.lib.2. part.1. tract.1. docum.3.n.4.* Diana *parte* 8.*tract.1.resol.55.* Thomas Hurtadus *loco citato, dub.6.n.*2077.& Mendo *disp.22. cit.num.2.*

QVÆSTIO X.

An ad absolvendum à venialibus indigeant Sacerdotes jurisdictione?

NEgant Cajetanus *tom.2.opusc.tract.7.* Sotus *in* 4. *dist.18.q.4.art.2.ad* 3.& novissimè Coriolanus *de casib.reserv.1.parte, sect.3.n.1.pag.*284.& Molfesius *ubi infra.* Existimantes sufficere ad hoc potestatem Ordinis.

Sed certissimè respondeo, indigere jurisdictione ad absolvendum à venialibus. Sic enim clarè colligitur ex Trident.*loc.cit.*& constat, quia absolutio est actus judicialis: ergo in judice necessariò requiritur jurisdictio. Sic Lugo *disp.18. n.31. p.*446. Navar. Vasq. Suarez statim *citandi*,& Granados *controv.7.tract.*10. *disp.2.n.2.*& communis, quam novissimè sectatur P. Mendo *loco citato, n.4.*

QVÆSTIO XI.

An jurisdictio ad venialia collata sit Sacerdotibus ab Ecclesia?

NEgant Sotus *in 4.dist.18.q.4.art.2.ad* 5.Canus, Ruardus, Ledesma, Palud. Capreol. quos omnes refert, & sequitur Vasq.*q.93.art.1.dub.6.n.5.* existimantes talem jurisdictionem conferri immediatè à Christo Domino omnibus Sacerdotibus in ipsa ordinatione. Ita etiam Molfes.*tract.7.c.15.n.67.& seq.* Thomas Hurtadus *loc.citato, n.*2077.

Negat etiam apud Ioannem de Lugo, Cajetanus *tom.1.opusc tract.6.*& in summa *v.absolutio.* Secundò, quatenus affirmat dictam jurisdictionem conferri Sacerdotibus à pœnitente ipso, se illis subjiciente. Sed certè si attentè legatur Cajetanus, hoc nullo modo docet. Docet tamen id expressè Coriolanus *loco citat.* sed revera falsò, quia nullus potest conferre jurisdictionem quam non habet; at pœnitens laïcus nullam habet jurisdictionem in hoc foro, ut constat: ergo. Vnde hæc sentia omissa.

Probabiliùs respondeo, talem jurisdictionem ad venialia conferri ab Ecclesia, & non immediatè à Christo. Quia ut *suprà* ex Trident. est habitum, ad valorem absolutionis requiritur jurisdictio ordinaria, vel delegata: at in Sacerdote simplici nulla est jurisdictio ordinaria, cùm ipse nec sit Pastor, nec Prælatus: ergo solùm habet jurictionem delegatam à Summo Pontifice, qui ordinariam habet. Sic Navarrus *in Man.c.4.n.5.& in cap.Placuit, n.22.&* 23. unde malè illum citat Granados *tract.10 disp.4.n.3.* pro prima sententia. Medina *loc.cit.q.36.&* 40. Suarez *disp.16.sect.5.* Henriquez *lib.6.c.8.n.1.* Valentia *disp.7. q.10.punct.2.* Ægidius *disp.8. n. 17.* Granado *loco citato*, Layman *lib.5.tract.6.c.10.n.2.* Candidus *disq.24.art.67.n.2.* Hortado *disp.10. diffic.10.* Lugo *disp.18.n.44.* Bonacina, Avila, & alij apud ipsos, & est communis omnium.

QVÆSTIO XII.

An omnes Sacerdotes possint etiam absolvere à peccatis mortalibus semel ritè confessis?

NEgant Sotus *in 4.dist.18.q.4.art.2.ad* 3.per hæc verba: Ad absolvendum verò à mortalibus, etiamsi eorum aliàs absolutio præcesserit, arbitror ex suo genere jurisdictionem requiri, quare eam non censeo posse à simplici Sacerdote fieri. Sic ille. Quod probabile reputant Paludanus, Capreol.& Ledesma, ut refert Henriquez *lib.6.c.8.n.8.lit.C.* & Petrus de Ledesma *c.12.cit.sub concl.4.pag.mihi* 412.& Villalobos *loc.cit.n.12.* Necnon Ludovicus à Cruce *disp. 2.cit.c.2.dubit.5.*

Sed certissimè ferè respondeo, posse absolvere, quia sic fuit semper, & est praxis fidelium, & consuetudo Ecclesiæ. Sic Henriq. *loc.cit.* & apud ipsum D.Thomas, Paludanus, Major, Cajet.D.Anthon.Sylvester, Navarrus, Palatios, P.Soto, Medina, Victoria, Ricardus, & Almainus. Imò & citat pro hac parte ipsum Sotum *dist.20.q.2.art.1.ad* 4.sed malè. Tenent etiam nostram sententiam omnes Recent. Vasquez, Suarez, Hurtado, Candidus, Lugo, Fagund. Layman, & Bonacina *disp.5.q.7. punct.1. n.8.* & apud ipsum Reginaldus, Valentia, Ægid.Zerola, & alij. Granados *tract.10.disp.4.n.6.* Petrus de Ledesma *loc.cit.* Naldus *verb.Confessio, n.*28.per hæc verba: Confessarij approbatio ab ordinario facienda, in 4. casibus non est necessaria. Primò, in Confessione Regularis, cum licentia sui Prælati facta alteri Regulari. Secundò, in articulo mortis. Tertiò, in venialibus tantùm. Vltimò, in mortalium jam ritè aliàs in Confessione dimissorum auditione conveniunt omnes. Sic ille. Necnon Diana *parte* 8. *tract.* 2. *resol.* 86. Thom. Hurtado, & Mendo *loc.cit.*

QVÆSTIO XIII.

An omnis etiam Sacerdos possit absolvere à peccatis mortalibus in Confessione oblitis?

AFfirmant Ioannes Valerus *v. Nullitas, differ.5.* ubi sic ait: Nonò fallit quoad peccata venialia, & mortalia semel ritè confessa, vel etiam oblita, quia talia possunt postea confiteri non approbatis, ut de venialibus docent omnes. Et plures refert Vivaldus *in suo candel.aur.v. Absolutio, n.*22. De mortalibus semel ritè confessis, docet Navarrus *cap. 4. num. 1.* & alij adducti à Vivaldo *suprà citat.* De oblitis quidam tribuunt Adriano post Ledesmam 2.*parte, q.8. art 2.dubis.8.* Sed Henriquez *de pœnit. lib.3.cap.16. §.5.in Glossa lit.D*, dicit falsò ipsi tribui, cùm tantùm dicat à non Prælato. Sed quidquid sit, ego puto probabile esse, talia peccata oblita (cum jam sint directè absoluta in prima confessione) posse postea absolvi à quocumque non exposito. Hæc Valet. Cujus sententiam refert Diana *1.p.tract.16.resol.46.* illamque reprobat, sed non improbat. Approbat tamen illam

Alam Machado tom. 1 sum. lib. 1. p 1. tract. 1. docum. 3. num. 4. his verbis : [Tambien es probable , que no solamente de los pecados veniales , y mortales ya confessados, sino de los mortales olvidados en otras confessiones, pueda absolver qualquier simple Confessor , porque semejantes pecados estan indirectamente absueltos en las demas Confessiones.]

Sed certissimè respondeo : non posse, quia prædicta peccata mortalia non sunt semel directè remissa, nec clauibus Ecclesiæ subiecta, vt falsò putat Valerus : ego solùm possunt ea remittere, qui facultatem ad hoc ab Ecclesia habent. Sic Diana loc. cit. Et à fortiori Nuñus , Bonac. & Candid. statim citandi. Sic etiam Thom. Hurtad. tom. 2. resol. tr. 1 1. cap. 1. dub. 7. dicens oppositum esse improbabile.

QVÆSTIO XIV.

An saltem possit omnis Sacerdos nullo modo expositus validè absoluere pœnitentem, qui bona fide confitetur peccata venialia , & mortalia simul?

NEgant Candidus disquisit. 24. art. 66. num. 4. pag. 189. per hæc verba : Probabilius, & verius asserimus , simplicem Sacerdotem non expositum ab Episcopo , nullo pacto, neque directè , neque indirectè, seu per accidens , posse pœnitentem confitentem peccata venialia & mortalia, etiamsi bona fide confiteatur, validè absoluere à peccatis mortalibus. Sic ille & apud ipsum Nuñus quæst. 8. art. 5. §. post primum dubium. Bonac. disp. 5. q. 7. punct. 4. §. Primum, num. 3. Imò plus addit ipse Candidus n. 5. nempe idem dicendum esse de peccatis mortalibus oblitis inuincibiliter : vnde si pœnitens (inquit) haberet peccata mortalia, etiamsi inuincibiliter illorum obliuisceretur, & confiteretur simplici Sacerdoti sola venialia, quorum memoriam habet, tunc nullum esset Sacramentum, & consequenter neque directè , neque per accidens esset absolutus à mortalibus , etiam inuincibiliter oblitis. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo : posse in vtroque casu validè absoluere à mortalibus, licèt certior factus pœnitens quod Sacerdos ille non habeat iurisdictionem super mortalia, teneatur iterum peccata lethalia confiteri, & si fuerunt oblita, denuò confiteri approbato, vt iterum directè ab his absoluatur. Sic Suarez disp. 31. sect. 2. n. 8. Granad. loc. cit. n. 7. Fagund lib. 1. in decalog. c. 16. n. 12. pag. 82. Trullench lib. 1. in decalog. cap. 3. dub. 7. n. 7. pag. 83. & communis.

QVÆSTIO XV.

An etiam Sacerdotes Regulares possint absoluere, & validè, & licitè , ab omnibus venialibus , necnon à mortalibus ritè confessis , sine licentia suorum Prælatorum ?

NEgat posse, nec licitè, nec validè, Manuale Prælatorum part. 2. q. 45. art. 11. concl. 2. apud Molfes. mihi q. 31. art. 1. pag. 585. dicens esse communem omnium resolutionem. Negant etiam posse licitè, quamuis validè, Palud. dist. 17. q. 3. D. Anton. 3. p. tit. 17. & Angel. verb. Confess. 10. n. 4.

Sed probabiliter respondeo : posse & validè, & licitè, etiamsi ad id non sint à suis Prælatis expositi, nisi aliàs positum sit Religioso præceptum, ne adhuc illorum peccatorum excipiat confessiones ; quia tunc licèt validè, non tamen licitè absoluerent. Sic Nauar. c. 4. n. 6. Vasq. q. 93. art. 1. dub. 6. n. 5. Gran. loc. cit. n. 6. pag. 128 1. Molfes. tr. 7. c. 15. n 71. pag. mihi 442. Quia imperium (inquit) Superioris non irritat actus propriæ voluntatis eorundem subditorum. Sic etiam me citato, tenet Mendo disp. 22. in Bull. c. 1. n. 3.

QVÆSTIO XVI.

An omnes Sacerdotes, nulla exceptione facta, possint absoluere in articulo mortis quemlibet pœnitentem à quolibet peccato, censura, casu reseruato, &c.

NEgant Medina C. de confession. q. 32. Couar. in c: Alma Mater, 1. p. §. 6. n. 8. & Marsil. in 4. q. 12. art. 2. 4. part. concl. 2. asserentes , nullum excommunicatum vitandum habere iurisdictionem in pœnitentes, adhuc in articulo mortis.

Negant etiam Sotus in 4. dist. 18. c. 4. art. 4. vers. At verò , Nauar. c. 16. n. 26. & c. 27. num. 272. Ledesma c. 24. q. 21. art. 6. & alij docentes, hanc facultatem non esse concessam Hæreticis, licèt concessa sit excommunicatis, & quomodocumque suspensis, &c.

Sed certissimè respondeo : Omnes Sacerdotes, siuè sint simplices, siue excommunicati, suspensi, irregulares, degradati, & hæretici , posse absoluere quemlibet à quolibet peccato, & censura in articulo mortis. Quia sic expressè colligitur ex Trid. sess. 14. c. 7. vbi hæc habentur verba : *Verumtamen piè admodum , ne hac ipsa occasione aliquid pereat in eadem Ecclesia Dei, custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in articulo mortis, atque ideo omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusuis peccatis, & censuris absoluere possunt.* Hæc Concilium. Et sic docent D. Th. Canus, Durand. Palud. Major , Ruard. Syluest. & Angel. quos refert, & sequitur Vasq. q. 93. art. 1. dub. 4. Suar. disp. 26. sect. 4. Lugo disp. 18. n. 18. Hurtad disp. 10. diff. 8. Granad. tr. 10. disp. 4. n. 9. Diana 3. p. tr. 4. res. 57. Bonac. loc. cit. n. 9. & 12. Villalob. loc. cit. n. 6. Molfes. loc. citat. n. 74. Ægid. disp. 8. n. 90. Sanch. lib. 2. summæ, c. 13. à num. 6. Trulleoch lib. 1. in Decalog. c. 3. dub. 7. n. 3. & alij, quos nouissimè sequuntur Thom. Hurtad. tom. 1. resol. tr. 5. c. 6. res. 67. & tom. 2. tract. 12. c. 1. §. 2. dub. 4. Machado lib. 1. part. 1. tract. 1. docum. 3. n. 1. & 3. & rursus Diana part. 8. tract. 1. resol. 90. & 91.

QVÆSTIO XVII.

An hujusmodi Sacerdotes possint à prædictis peccatis, & censuris quemlibet absoluere, sicut in articulo mortis , in probabili periculo illius?

NEgant Canus 5. part. relect. Couarru. loc. citat. §. 11. n. 8. Sotus dist. 18. q. 4. art. 4. quos omnes refert Vasquez vbi suprà, dub. 5. Graffius, Ledesma, & Ioannes de Cruce apud Dianam 3. p. tr. 4. res. 71. Zerola in praxi, c. 15. q. 7. Valentia tom. 4. disp. 7. q. 10. punct. 2. & alij.

Sed probabiliùs respondeo : posse absoluere etiam in probabili periculo mortis. Quia licèt in rigore articulus mortis aliquo modo distinguatur à periculo mortis , cùm articulus mortis solùm detur quando ex ægritudine prudenter timetur mors, periculum verò mortis, cùm datur occasio in qua frequenter homines pereunt, & quam non possunt commodè vitare ; qualis est pugna castrensis, seu oaualis , in præsenti tamen materia idem est articulus mortis , & periculum illius, vt habetur in cap. Eos qui, de sent. excom. Et ratio ipsa dictat : nam mortale periculum perinde existimari debet, & in malis ita caueri, sicut euentus ipse ; nam propterea dictum est , *Qui amat periculum, peribit in illo.* Ergo necessitas periculi mortis existimatur moraliter tanquam extrema. Sic Suarez disp. 26 sect. 4. Vasquez dub. 5. cit. Nauarrus cap. 26. num 9. & cap. 26. numero 31. Syluester, Henriquez, Angel.

Angel. Medina, Victoria, Philiarcus, Sayrus, & Finellus, quos affert, & sequitur Diana *loc. cit. resol.* 71. & 72. Hurtado *disp.* 10. *diff.* 9. Lugo *disp.* 18. *n.* 21. Th. Sanchez *lib.* 2. *sum. c.* 13. *n.* 1. & Bonacioa *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 1. *n.* 10. Molfes. *loc. cit. n.* 77. Villalobos *loc. cit. n.* 8. & apud ipsum Divus Aoton. Adrianus, Rodriguez, & alij. Trullench *loc. cit.* & penes ipsum Castro Palao, & Sousa, Petr. Hurtado *in* 2. 2. *tom.* 1. *disp.* 84. *sect.* 8. & commuois, quam tenent Machado *loc. cit. n.* 2. & Diana *p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 90. *vers. verùm si aliquis*, & Præpositus apud illum.

Qvæstio XVIII.

An præsente Sacerdote proprio, seu approbato, possit simplex Sacerdos absolvere quemlibet ab omnibus peccatis, & censuris in articulo mortis?

Affirmaot Nauarrus *lib.* 5. *consil. tit. de pœnit. & remission. consil.* 15. & *in* 3. *edit. consil.* 23. & *in man. cap.* 26. *num.* 26. & *cap.* 27. *num.* 272. Sa *verb. absolutio, n.* 4. Petrus de Ledesma *in sum. de pœnitent. c.* 14. *post* 1. *concl.* Rodriguez *cap.* 59. *concl.* 3. Vega *tom.* 1. *sum. c.* 6. *casu* 16. Henriqoez *lib.* 6. *cap.* 11. *num.* 4. 6. & 8. & *cap.* 12. *num.* 1. quos omnes refert Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *num.* 6. Barbosa etiam, Villalob. Valerus, Coriolanus, Conradus, Comitolus, Angles, Ludouicus, Zerola, Finellus, & Philibertus, quos citat & sequitur Diana 1. *part. tract.* 5. *resol.* 5. & 3. *p. tract.* 4. *resol.* 57. & 4. *part. tract.* 4. *Miscel. resol.* 161. Ioannes Sancius *disp.* 44. *num.* 6. & apud ipsum Chapeavilla *de casib. reservat. c.* 7. *in fine.* Petrus Hurtado *loc. cit.* §. 125. & 149. licèt sui oblitus contrarium doceat §. 163. *eiusdem sectionis iam citata.* Naldus *verb. Confessio, n.* 31. *pag. mihi* 145. qui pro hac parte citat Thomam Sanchez *loc. cit. num.* 15. sed omnioo malè: cum oppositum omnino teneat *vbi infrà.*

Sed probabiliùs respondeo, non posse, nec licitè, nec validè absolvere, præsente proprio Sacerdote; quia usus manifestus Ecclesiæ totius habet, quod nullus infirmus accipiat alia Sacramenta ab alieno Sacerdote, nisi in defectum proprii: ergo idem dicendum est de Sacramento pœnitentiæ. Sic Rosella, Sylvester, Armilla, Covar. Simancas, Corduba, Graffius, Gratianus, Sotus, Vgolinus, Barthol. de Ledesma, Vivald. Rutilios, quos refert, & sequitur Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *n.* 9. Suarez *disp.* 26. *sect.* 4. *num.* 4. & *tom.* 5. *disp.* 22. *sect.* 1. *num.* 62. Vasquez *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 4. *num.* 18. Azor. *tom.* 1. *lib.* 8. *cap.* 19. *quæst.* 5. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 10. *punct.* 2. *col.* 6. Ægid. *disp.* 8. *dub.* 2. *num.* 16. & 17. Bonac. *disp.* 5. *quæst.* 7. *punct.* 1. *num.* 10. & *de Censur. disp.* 1. *quæst.* 3. *punct.* 3. *n.* 5. Ochagav. *tract.* 2. *de confessione, q.* 35. *n.* 3. Quos omnes citat, & sequitur Lugo *disp.* 18. *n.* 24. *pag.* 443. Reginaldus *lib.* 1. *num.* 61. Faguodez *prac.* 2. *lib.* 7. *c.* 1. *n.* 19. Granados *tract.* 10. *disp.* 4. *n.* 11. *pag.* 1282. Hurtado *disput.* 10. *diff.* 7. Bellarm. *tom.* 2. *de Sacram. disput.* 8. *dub.* 2. *num.* 17. Zambranus *de casibus in art. mortis, dub.* 4. *num.* 3. dicens, oppositum esse improbabile, Luysius Turrianus *in select. centur.* 2. *Censur. Theolog. dub.* 77. affirmans oppositum non solùm esse improbabile, sed damnatum à Gregorio XIII. sed certè (ut bene Lugo) sententia quam tot, & tam graves Doctores tenent, negari non potest, quin probabilis sit, neque de declaratione Gregorii constat authenticè, & si datur, illa non fuit coodemnatio, ut voluit Luysius, sed ad summum declaratio, seu responsio Pontificis, Trullench *lib.* 1. *in decalog. c.* 3. *dub.* 7. *n.* 8. & penes ipsum Barbosa *de potestate Episcopi, alleg.* 25. *n.* 51. & Castro Palao *de Fide, tract.* 4. *disput.* 4. *punct.* 3. §. 5. *num.* 9. (Sed ex his duobus authoribus primus pro opposita citatur sententia à Diana; imò & ab ipsomet Ægidio Trullench *locis citatis.*) Henriquez *lib.* 8. *c.* 11. *num.* 3. Qui tamen advertit, (& bene) non debere Sacerdotem simplicem nimis scrupulosum esse io hac re; sed io dubio, an opportunè adveniat Sacerdos approbatus, debet simplex absolvere, ne aliàs periculo iofirmum exponat. Molfes. *tract.* 7. *cap.* 15. *à num.* 79. Torreblanca *lib.* 14. *practicar. cap.* 4. *n.* 16. 17. & 18. & alij quamplures apud ipsum. Sic etiam sentiunt nouissimè Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 5. *cap.* 6. *resol.* 69. existimans oppositum practicè improbabile. Franc. de Logo *opusc. de Sacram. c.* 11. *n.* 18. & me citaro Mendo *in Bullam Cruc. disp.* 22. *c.* 1. *num.* 7. qui oppositam sententiam esse probabilem, & in praxi tutam expressè affirmat.

Qvæstio XIX.

An si deficiente Confessore approbato, simplex confessionem constitati in articulo mortis audire cœpit, & ante absolutionem adsit legitimus Confessarius, possit ad minus simplex in eucasa confessionem cœptam perficere?

Negativam sententiam esse satis probabilem aiunt Granad. Ledesma, & Zambrao. *locis citatis.* Prupter quod Zambranus addit, quod ut pœnitens moriatur securior de sua salute, postquam à simplici Sacerdote fuerit absolutus, confiteatur legitimo, & approbato aliquod peccatum, saltem veniale, ut ita absolvatur ab illo: quo facto, manebit absolutus, etiam ab illis, quæ primo confessario declaravit, si fortè fuisset absolutio eius invalida. Sic etiam Torreblanca *loc. citat. num.* 22. vbi sic ait: Vnde, etsi cœpta confessione coram simplici Sacerdote, ab eo, qui est in articulo mortis, quamvis superveniente legitimo, debeat eam complere, propter integritatem Sacramenti, & absolutionem obtinere, ut tenent D. Anton. Henriquez, & Palud. Debet tamen postea, si non grauatur æger, ea ipsa peccata, quæ simplici fuerat confessus, iterum legitimo confiteri, vel saltem vnum ex eis peccatum, etiam veniale, si non possit amplius proferre, vt possit eum absoluere, vel debet primus Sacerdos peccata audita in confessione legitimo Confessario coram ipso referre, pœnitente non potente commodè illa dicere; & sic eum absoluere, vt tradit P. de Ledesma *in sum.* 1. *part. de pœnit. c.* 12. *concl.* 5. *dub.* 2. Huc vsque Torreblanca, sed certè in multis non bene; nam in primis falsò citat Ledesmam pro sua sententia, cum oppositum expressè doceat *loc. cit. non cap.* 12. (quia ibi nec verbum ad nostrum propositom habet) *sed c.* 14. *dub.* 2. *post* 1. *concl.* & *cons.* 2. *pag. mihi* 454. Deinde absolutè loquendo, falsum dicit, posse in tali casu primum Confessarium peccata audita in confessione legitimo Confessario coram ipso referre pœnitente, &c. Quia licèt id possit de licentia pœnitentis, minimè tamen absque illa: vnde ego absolutè

Longè probabiliùs respondeo: posse continuare, & perficere confessionem cœptam, cum veram haberet iurisdictionem, quando alio deficiente cœpit audire: ideoque neque esse necessarium, vt aliquo modo Confessori superuenienti confiteatur. Sic Doctores vtriusque sententiæ *q.* 17. *relati*, præcipuè Sanchez *vbi suprà, n.* 15. Granados *n.* 12. Trullench *num.* 7. & Lugo *n.* 33. addens ex Sanchez, quod etiamsi pœnitens ob mendacium graue confessionem sacrilegam cum inferiori Sacerdote fecisset, adhuc post aduentum legitimi confessarij possit cum eodem confessore confessionem illam, quam inceperat, perficere; quia absolutio nulla fuit, ac ideo perinde se habet,

ac

ac si data non fuisset. Sic Lugo ex Sanchea, quorom additum placet etiam Ægidio Trullench, sed non in casu quo jam cessasset articulus necessitatis, vel eo durante supervenisset legitimus Confessor. Pro hac sententia stat etiam Thom. Hurtad. *loc. cit. n.* 1577.

QVÆSTIO XX.

An si adsit Confessarius qui ex privilegio potest à reservatis absolvere, possit pœnitens in articulo mortis cuicunque alio exposito non habenti tale privilegium confiteri?

Affirmant Suarez *disp.* 3. *sect.* 3. *num.* 5. & Henriquea *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 1. *in comment. lit. D*, & Corjolanus *de casib. reserv. part.* 1. *sect.* 2. *art.* 16. *n.* 17. & alii.

Sed probabiliùs respondeo: non posse, sed debere confessario habenti privilegium confiteri. Non quia pœnitens teneatur uti privilegio Confessoris, sed quia in eo casu nullum reservari casum, seu peccatum non est absolutè, sed ratione necessitatis, quæ præsente Sacerdote potente ex priuilegio absoluere, cessat. Sic Sanchez *loc. cit. n.* 11. Nauarrus *cap.* 27. *n.* 90. Corduba *in sum. quæst.* 28. *punct.* 2. Lugo *disp.* 18. *n.* 3. Trullench *loc. cit. n.* 6. *pag.* 83. & aliquos sequitur amicus Mendo *disp.* 22. *cit. cap.* 1. *n.* 12.

QVÆSTIO XXI.

An quando deest Sacerdos proprius, etiam ex delegatione possit licitè, & validè eligi quilibet alius indifferenter?

Negant Suarez *disp.* 26. *sect.* 4. *num.* 4 Zambrano *de casib. in art. mortis, cap.* 4. *dub.* 4. *num.* 16. quos citat, & sequitur Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *num.* 10. dicentes, & necessariò servandum esse hunc ordinem, quod scilicet non possit validè absolvere Sacerdos non approbatus, si adsit alius approbatus in alia Diœcesi. Rursus si adsit Sacerdos toleratus, non possit absolvere Sacerdos excommunicatus non toleratus, &c.

Sed probabiliùs respondeo: posse, quia Ecclesia posita necessitate, scilicet quod periculum sit mortis, & copia proprii confessarii non sit, omnibus aliis Sacerdotibus indifferenter facultatem absolvendi concedit, cùm omnes alii, si verè jurisdictione carent Sacerdotes simplices sint. Sic Lugo *disp.* 18. *num.* 37. *pag.* 445. quem, & me citato, sequitur Mendo *disp.* 22. *cap.* 1. *num.* 13.

QVÆSTIO XXII.

An facultas absolvendi in articulo mortis omnibus Sacerdotibus concessa sit de jure divino ex Christi institutione?

Affirmant Palud. Durand. Canus, Capreol. & Ruard. quos afferunt Vasquez *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 3. Hurtad. *disp.* 10. *diffic.* 7. & alii.

Sed probabiliùs respondeo: solùm esse ex jure Ecclesiastico, quia sic colligitur ex verbis Tridentini *relatis quæst.* 15. Sic docent D. Anton. D. Bonav. Vterque Sotus, & alii, quos afferunt, & sequuntur Vasquez, & Huttado *locis citatis*, Suarez *loc. cit. n.* 7. Lugo *n.* 16. *pag.* 442. Bonac. *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 1. *n.* 9. Corjolanus *loc. cit. n.* 16. & apud ipsum D. Thom. Major, Ledesma, Victoria, & Covaruv. & communis, quam complectuntur Diana *part.* 8. *tract.* 1. *res.* 90. & Franc. de Lugo apud ipsum.

QVÆSTIO XXIII.

Quotuplex sit jurisdictio quæ in Ministro Sacramenti pœnitentiæ reperiri potest?

Respondeo, quod est duplex. Ordinaria, & est illa, quæ ex vi proprii officii est quis alteri superior in foro pœnitentiæ, & hanc habent omnes qui sunt Pastores respectu pœnitentium, & ideò eam possunt aliis committere. Et Delegata, & est illa, quam quis habet ex commissione ab eo qui habet ordinariam, ut habent Confessarii approbati ab Ordinariis: ideoque nequeunt per se eam alteri subdelegare. Sic omnes Doctores. Legantur Bardus *in Bull. Cruc. tr.* 5. *c.* 1. *sect.* 1. & Machado *tom.* 1. *sum. lib.* 1. *part.* 2. *tr.* 1. *docum.* 1. ubi latè, & benè de hac materia agit.

QVÆSTIO XXIV.

Quisnam sit minister qui jurisdictionem ordinariam habeat in hoc Sacramento?

Respondeo: quod imprimis est Sum. Pontifex, qui est Pastor universalis omnium fidelium, & ideo potest omnes absolvere jurisdictione ordinaria. Deinde Archiepiscopus, vel Episcopus habet potestatem ordinariam in omnes suæ Diœcesis subditos. Et tandem Parochus in omnes suos Parochianos, etiamsi Sacerdotes sint. Sic omnes Doctores. Legantur Navar. *cap.* 4. Vasquea *q.* 93. *art.* 1. *dub.* 2. Suarez *tom.* 4. *disput.* 25. Ægidius *disp.* 8. *de pœnit.* & alii penes ipsos.

QVÆSTIO XXV.

Quisnam sit ordinarius Minister respectu Summi Pontificis?

Respondeo, quod nullus Sacerdos. Nam quamvis Papa sit ovis Christi, nullum tamen habet in terris Pastorem, cum ipse supremus sit Pastor. Potest tamen Sacramentaliter absolvi ab illo Sacerdote, quem ipsemet Pontifex ad hoc elegerit. Quia tunc accipit potestatem, & jurisdictionem ad illum absolvendum, vel immediatè ab ipso Christo ut aliqui volunt, vel ab ipsomet Pontifice, qui ex plenitudine suæ potestatis à Christo illi concessa potest optimè tribuere suo confessario jurisdictionem supra se, & se reddere subditum illi. Sic communiter DD. Legantur P. de Ledesma *in sum. c.* 12. *sub concl.* 4. & alii nuper *citati*, præcipuè Diana *part.* 8. *tr.* 1. *res.* 73. *in fine.*

QVÆSTIO XXVI.

An ordinarius Episcoporum, & qui ordinaria potestate possit eos absolvere, sit Archiepiscopus?

Affirmant Palud. *in* 4 *dist.* 17. *q.* 3. *art.* 2. & Sylv. *confessor* 1. *q.* 2. docentes: proprium Sacerdotem Episcoporum esse Archiepiscopum, Archiepiscoporum Patriarcham, & Patriarcharum Pontificem.

Sed longè probabiliùs respondeo negativè, quia Episcopus in hoc foro solùm subditur immediatè Pontifici. Sic Sotus *in* 4. *dist.* 8. *q.* 4 *art.* 5. Suarez *disput.* 25. *sect.* 2. *n.* 10. Vasquez *q.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. *n.* 2. Lugo *disp.* 19. *n.* 2. Hurtad. *disp.* 10. *diff.* 12. & Ludovicus de S. Iuan *q.* 7. *de pœnit. art.* 2. *diff.* 8. *concl.* 1.

QVÆSTIO XXVII.

An Episcopi possint eligere in Confessarium sibi quemlibet Sacerdotem ex suis subditis, licèt non sit ex approbatis?

REspondeo posse, non ex jure divino, ut voluit Navar. *c.* 27. *n.* 260. sed ex Ecclesiastico, habito *in cap. finali. de pœnit. & remiss.* Quia difficile eis esset recurrere ad Papam. Sic Doctores *citati*, & communis omnium, qui idem affirmant loquendo non solùm de Cardinalibus Episcopis, verùm etiam de Cardinalibus non Episcopis, Legatis à latere durante Legatione. Legantur Bossius *sect.* 3. *cit.* §. 4. *n.* 110. & Pasqualigus *decis.* 85. & 93. & nos *infrà q.* 34.

QVÆSTIO XXVIII.

An Episcopus etiam extra suam Diœcesim possit eligere in sui Confessarium sibi non subditum, nec approbatum ab Ordinario?

AFfirmant etiam Valerus *in diff. utriusque fori. verb. jurisdictio, diff.* 14. & 15. & latiùs *verbo nullitas, diff.* 2. Graffius *lib.* 4. *decis. c.* 15. *n.* 11. & 15. Zerola *in praxi pœnit. c.* 15. *q.* 31. 2. *part.* & *lib.* 1. *de Iubileo, c.* 15. *dub.* 78. Bossius *de Iubileo sect.* 3. *casu* 2. §. 4. *n.* 101. & 102 Coriolan. *de casib. reserv. part.* 1. *sect.* 1. *art.* 21. *n.* 5. Villalobos *tract.* 9. *diff.* 55. *n.* 4. & alij, quos sequitur Pasqualig. *decis.* 86. *num.* 4. quia extra suam Diœcesim potest approbare Confessarios pro suis subditis: ergo & pro seipso.

Sed longè probabiliùs respondeo non posse, quia sic decrevit Gregor. XIII. ut testatur Congregatio Concilij, per hæc verba. *S. D N. audita relatione Congregationis, declaravit Episcopum vigore privilegij, de quo in cap. finali, de pœnit. & remiss. non posse sibi eligere Sacerdotem sibi non subditum, qui à proprio Ordinario non fuerit adhuc ad formam hujus decreti admissus, seu approbatus ad audiendas confessiones.* Sic Suar. *disp.* 28. *sect.* 6. *n.* 7. Navarrus, Riccius, Graffis (qui pro parte contraria citatur à Bossio,) Faustus, Barbosa, Fillincius, Molfesius, Azotius, & alij, quos citat, & sequitur Diana 3. *part. tract.* 2. *resol.* 3. quibus addi possunt Nuñus *q.* 8. *art.* 5. *dub.* 8. (non 9. ut citat Candidus) §. *aliud dubium, pag. mihi* 455. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 7. *n.* 50. Candidus *disq.* 24. *art.* 65. *n.* 11. Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. §. 1. *n.* 56. & alij, quos sequuntur Gaspar Hurtad. Naldus, Megala, Fagundez, Præpositus, Armendariz, quos citat Pasqualig. *decis. cit. n.* 1. & Thomas Hurtad. *loc. cit. n.* 2064. & Mendo *loc. cit. num.* 16. Argumento autem Contrariorum fiet satis *quæst.* 20.

QVÆSTIO XXIX.

An Vicarius Episcopi possit ex vi dicti capituli eligere sibi Confessarium?

NEgant Abbas, Hostiens. Beroius, Sotus, & alij, quos refert Sanchez *lib.* 5. *de matrim. disp.* 29. *n.* 13. & sequuntur Lugo *disp.* 19. *n.* 3. & Petrus Ledesma *c.* 12. *concl.* 4. & Suarez *tom.* 4. *disp.* 17. *sect.* 2. *n.* 8. Megala *lib.* 1. *c.* 10. *n.* 4. Molfes. *tract.* 7. *c.* 15. *n.* 37. Reginald. *lib.* 1. *n.* 27. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, posse: quia verè est Prælatus, & Parochis superior, & constituit unum tribunal cum Episcopo. Sic Sylvest. Rosella, & Angel. Navarr Gabriel, Henriquez, & alij plures, quos refert, & sequitur Sanchez *loc. cit. n.* 15. Sà *verb Confessor, n.* 1. Granad. *tract.* 10. *disp.* 2. *n.* 7. Bossius *loc. cit. n.* 199. & alij apud ipsum, & communis, quam sequuntur Villalob. *tom.* 1. *tract.* 9. *diff.* 47. *n.* 8. Machado *tom.* 1. *lib.* 1. *part.* 2. *tract.* 1. *docum.* 2. *n.* 2. & Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 22. *c.* 1. *n.* 14. *in fine.*

QVÆSTIO XXX.

An possit Episcopus, seu ejus Vicarius approbare Sacerdotem sibi non subditum, saltem pro suis subditis?

AFfirmant Candidus *loc. cit. n.* 12. *pag.* 187. quia approbando Sacerdotem non sibi subditum, non ita facilè decipitur exponendo, & admittendo indignum, sicuti contingere potest quando pro se approbat, & exponit. Affirmant etiam Bossius *loc. cit. n.* 99. & alij, quos sequitur Pasqualig. *decis.* 86. *num.* 11.

Sed probabiliùs respondeo, adhuc non posse, nisi casu quo Sacerdos alterius Diœcesis fiat aliqua ratione subditus ipsi Episcopo, aut Vicario eligenti. Sic Suarez *loc. cit. n.* 12. Bonacina, & Ægidius *loc. cit.* Fagundez *de præc.* 2. *lib.* 7. *c.* 2. *n.* 80. & alij.

QVÆSTIO XXXI.

An Prælati superiores exempti, ut Abbates, & Generales, & alij qui immediatè sunt Papæ subjecti possint ex præcepto indulto eligere in Confessarium quemlibet Sacerdotem simplicem?

REspondeo posse, quia ita expressit Pontifex in *dicto cap. finali.* Sic Suarez, Lugo, Hurtado, & alij *loc. cit.* Valerus *verb. Iurisdictio, diff.* 15. Ascanius Tamburinus *de jure Abb. tom.* 2. *disp.* 6. *q.* 10. *n.* 1. Bossius *loc. cit. n.* 112. & Molfes. *tract.* 7. *c.* 15. *num.* 42. & Mendo *loc. cit. n.* 17.

QVÆSTIO XXXII.

An etiam Provinciales, & alij Prælati locales, ut Ministri, Priores, Guardiani, &c. possint eodem jure eligere sibi confessarium quemcunque Sacerdotem simplicem?

NEgant Hostiens. Panormit. & Angel. apud Coriolan. 1. *part. sect.* 1. *art.* 21. *n.* 1. *pag.* 162. & Angles *q. de confess. art. de Ministro, diff.* 4. *pag. mihi* 310. *alias* 240. Hyeronym. Flama *in Epitome Cura anim. c.* 5. §. 5. & Ioan. Valerus *verbo Iurisdictio, diff.* 5. Necnon Rodriguez apud Pasqualigum *infrà.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo, posse: quia in dicto capite expressè dicitur, quod omnes Prælati exempti, etiam minores, quamvis non sint immediatè subjecti Papæ, possint sibi eligere confessarium sine suorum superiorum licentia, & ita in praxi receptum est. Quod tamen limitandum est, ut hoc non procedat quando in aliqua Religione, ex speciali privilegio, aut Religionis constitutione approbata, & confirmata à Papa, sit dictis Prælatis inferioribus assignatus Confessor cum limitatione, ut nequeant alios eligere, renunciando expressè, specificè, & nominatim illud privilegium citatum, quia totum hoc est necessarium, eo quòd insertum sit in corpore juris.) Sic Suarius *disp.* 17. *sect.* 2. *n.* 10. Sylvester, Cordub. Henriq. Valentia, Sigismundus, Navar. Tamburin. & alij apud Boss. *ubi infrà*, Lugo *disp.* 19. *n.* 4. & *disp.* 20. *n.* 67. Coriolan. *loc. cit.* Dian. 3. *p. tract.* 2. *resol.* 1. & *p.* 4. *tr.* 4. *resol.* 1. Vasq. *q.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. Hurtad. *disp.* 10. *diff.* 12. Villalob. *tom.* 1. *tract.* 9. *diff.* 47. *n.* 4. Tolet. *lib.* 3. *Sum. cap.* 15. *n.* 8. & 9. (licèt in contrarium citetur à Fagundez, qui nostram sententiam probabilem

reputat

reputat *loc.cit.n.78. in fine.)* Bossius *loc.cit. num.*103. & 150.& apud ipsum Marius & Alterius, Homobonus, Grassius & Zerola *loc.cit.* Filliuc. Miranda, Syluius,& alij plures, quos citat, & sequitur Pasqualig. *decis.96.n.*2. quamuis ex illis aliquos non bene citet.

QVÆSTIO XXXIII.

An Cardinales, qui Episcopi, aut Legati non sunt, possint ex vi dicti capituli eligere sibi in confessarios Sacerdotes simplices?

NEgant Azor. *tom.*2.*lib.*4.*cap.*3.*q.*16. Hostiensis, Armilla, Tabiena,& alij apud Pasqual. *vbi infrà.* Affimant Angelus, Henriquez, & alij, quos citat,& sequitur Bossius *de Iubileo, sect.*3. *casu* 2.§.4.*n.*181. & nouissimè Pasqualig. *decis.*91.

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo, non posse ex iure dicti capituli; bene tamen ex iure consuetudinis, vel ex alicuius Pontificis viuæ vocis oraculo; imò & dare facultatem suæ familiæ (sicut potest Episcopus) eligendi similiter sibi Sacerdotem simplicem in confessorem, possunt. Sic Suarez *disputat.*25. *sect.*2.*num.*11. & 12. & *disputat.*17. *sect.*2. *num.*6. Vasq. *loc. citat. num.*7. Hurtado *loc. citat.* ex Caiet. *verb. Absolutio* 2. Lugo *disput.*19.*num.*5. & Llamas 1.*part. Meth.*§.7. per hæc verba: Cardinales non Sacerdotes ex eadem tacita Papæ licentia eligunt quem volunt, vt Prælati supradicti; imò & ex eadem tacita dant omnibus de sua familia, vt eligant confessorem, sicuti ipsi, vt testatur Doctus Caiet qui Cardinalis fuit,& Syluester, qui fuit testis oculatus, &c. Sic ille. Et Ludovicus *q.*6.*de pœnic.arc.*2.*diff.*5. Necnon alij plures apud Pasqualigum *loc. cit.* Lege Dianam *p.*8.*tract.*1.*resol.*35.

QVÆSTIO XXXIV.

An Parochi possint eligere sibi in confessarium quemlibet Sacerdotem, etiam simplicem?

AFfirmant Abbas, Sylvester,& Angelus, vt refert Suarez *disput.*27.*sect.*2. *num.*7. qui existimant, Parochos esse verè Prælatos, cùm sic in iure appellentur, *cap. tua nos, de Clerico ægrotante.* Propter quod ipsemet Suarez *loc.cit.& sect.*3. id innuit esse probabile. Et tenent expressè Vega 1.*part. Sum. cap.*75. *col.*772. Qui & citat pro hac parte Margaritam confessorum, sed non citat locum vbi id doceat, nec potuit certè, quia nullibi id affirmat; citat enim Bartholomæum de Ledesma *diff.*7. (quem videre non potui) & Manuelem Rodrig. 1.*parc. cap.*6. *n.*4. sed hunc non bene: cùm solùm concedat (sicut etiam Henriq. *lib.*6. *cap.*8. *num.*2. Layman *lib.*5. *tract.*6. *cap.*10.*num.*5. Toletus *lib.*3.*Summa, cap.*13. Fagund. Ægidius,& alij, quos citat, & sequitur Bossius *de Iubileo, sect.*3. *casu* 2.§.4. *n.*126. & bene concedunt) posse Parochum confiteri cuilibet Sacerdoti approbato in aliena Diœcesi: nam hæc consuetudo non fuit revocata per Tridentinum.

Possunt tamen citari pro hac parte Sotus *in* 4. *dist.*19. *quæst.*2. *art.*2. Vasq. *quæst.*93. *art.*2. *dub.*4. *num.*2. & Hurtado *disput.*10. *diff.*12. Quia licèt hi Authores (contra nuper relatos) id competere Curatis de iure negent; concedunt tamen, illos ex iure consuetudinis posse eligere quemcunque Sacerdotem. Tenent etiam Pasqualig. *decis.*105. vbi id competere Curatis de iure communi probat.

Sed longè multò probabiliùs (& mihi certissimè) respondeo: nullo ex iure id posse; non ex iure canonico, quia longè multò probabilius est, nec esse, nec in iure Parochos appellari Prælatos, vt docet Sot. *loc. cit.* Nec ex iure consuetudinis, quia id ius iam Tridentinum abrogavit: ergo. Sic Suarez *loc.cit.* Lugo *loc.cit.num.*6. Nuño *in addit.q.*8. *art.*5. *dub.*5. *pag. mihi* 445. Granados *tract.*10. *disputat.*5.*num.*4. *pag.*1285. Molfes. *tract.*7. *cap.*15. *num.*38. *pag. mihi* 440. vbi ait, hanc esse responsionem omnium, Ægidius *disp.*8.*num.*61. Megala *cap.*10.*num.*6. Claudius Solerius *de potest. Confessarior.cap.*4.*pag. mihi* 39. Ludovicus *loc.cit.diff.*19.*pag.*450. & Bossius,& alij *suprà citati*, & communis.

QVÆSTIO XXXV.

An Vicarij Conventuales habeant in Religiosos iurisdictionem ordinariam in foro pœnitentiæ?

NEgabunt, & consequenter, Lugo,& alij Doctores *q.*26. pro prima sententia adducti, præcipuè Suarez *tom.*4.*in* 3.*p.disp.*27.*sect.*2.*n.*8.

Sed probabiliùs respondeo: habere, si præfati constituti sunt Vicarij per Generalem, Provincialem, aut Prælatum localem, aut Capitulum, ad hoc, vt eorum loco idem munus in ipsorum absentia exerceant. Sic Rodrig. *tom.*3. *qq. reg. quæst.*76. *art.*1. Pasqualig. *decis.*99. *per totam.* Diana 3.*p.tract.*2. *in fine.* Megala, Coriolanus,& alij penes ipsos. Et ratio est, quia hujusmodi Vicarij verè sunt superiores, cùm in absentia eorum vices eorundem gerant: ergo debent communicare cum ipsis in auctoritate: ergo consequenter in absentia Superiorum possunt sibi eligere Confessarium quemlibet Sacerdotem, etiam simplicem, sive Regularem, sive sæcularem. An autem, &c. potestatem habeant in præsentia Superiorum, difficultas est major. Affirmat probabiliter Pasqualigus *decis.*103. sed probabiliùs negant Megala, Coriolan.& Diana *loc.cit.* & Alphons. de Leone *tom.*2. *de offic. Confess. recollect.*6. *n.*36. Et indicat Andreas Mendo *in Bull. Cruc. disp.*22.*cap.*1.*num.*14. quatenus hæc ait: In absentia tamen superioris, si idem munus ac ille potest exercere ex vi Regulæ, aut Superiorum, ordinariam jurisdictionem habebit. Consule Rodrig. *tom.*3.*qq. Regul. quæst.*76. *art.*1. & Leandrum *tom.*1. *tract.*3. *disp.*11. *quæst.*35. vbi ipse sedulus inquisitor, & acris accusator eorum, qui vel vnguem, numerum, aut litteram declinant in locis Authorum citandis, seipsum citat *quæst* 28. in qua nihil prorsus habet concernens cum dubio ejus *quæst.*35. Hucusque amicus Mendo. Cui facillimè respondeo, me non citasse meipsum *q.*28. sed *quæst.*29. in qua quidquid dicitur, omnino concernit cum dubio hujus quæstionis: errore tamen Typographiæ mutatus fuit numerus, quod passim evenit absque incuria Authoris. Et hoc facilè posset Mendo advertere, si vellet; noluit tamen, quo fine, ipse scit: & ego.

QVÆSTIO XXXVI.

An Imperatores, Reges, eorumque Vxores possint confiteri cuilibet simplici Sacerdoti?

NEgativam sententiam esse satis probabilem innuit Lugo *locis citatis.*

Sed probabiliter certè respondeo: posse, quia vel ex tacita licentia Papæ, vel ipsius privilegio simplici Sacerdoti confiteri possunt. Sic Angles *quæst. de confess. pag. mihi* 142. Cajet. *verb. Absolutio* 2. Vasq. *loc.cit.n.*3. Hurtado *loc.citat.* & in id inclinat Suar. *disp.*25.*in fine.*

QVÆSTIO XLIII.

An licentia alicui ab Episcopo, vel ab alio Prælato eligendi confessorem concessa, expiret mortuo concedente, vel eo amoto ab officio?

AFfirmant Syluest. Angel. Corduba, Philiarcus, Palud. D. Anton. & alij, quos referunt Sanchez *loc. cit. n.* 74. & Filliucius *tract.* 7. *n.* 216.

Sed probabiliùs respondeo, non expirare, sed posse post mortem concedentis eligere Confessarium, quia gratia facta non ex spirat morte concedentis. Sic Nauar. *in c. Placuit, cit. n.* 162. *& sequentibus numeris*, Suarez *disp.* 26. *sect.* 3. *n.* 7. *& disp.* 27. *sect.* 4. *n.* 8. *&* 9. Sà *verb. Gratia, num.* 4. Vasquez *quæst.* 93. *art.* 3. *dub.* 5. *num.* 2. & alij quos refert, & sequitur Sanchez *loc. cit. num.* 75. Ægidius, Sotus, Reginald. & alij, quos citat, & sequitur Bonacina *disp.* 6. *quæst.* 7. *punct.* 3. *n.* 1. *pag. mihi* 261.

QVÆSTIO XLIV.

An vt Sacerdos licitè, & validè possit audire confessiones, debeat aut habere beneficium Parochiale, aut esse ab Episcopo ad id munus approbatus?

REspondeo affirmatiuè, post decretum Concilij Trident. *sess.* 23. *cap.* 15. de reformat. cuius hæc sunt verba. *Decernit sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, priuilegiis, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Sic Concilium, & sic omnes.

QVÆSTIO XLV.

An non obstante præfato Tridentini decreto, possit Religiosus de licentia sui Prælati confiteri cuilibet Sacerdoti simplici, etiam sæculari?

NEgat Ioan. Maria Nouarius *in tract. de electione fori, cap.* 69. *num.* 21.

Sed vt certum respondeo: posse, quia Concilium nihil innouauit circa confessiones Pœnitentis Regularis, vnde Superiores regulares optimè possunt committere suos Religiosos Sacerdotibus non approbatis ab Episcopo, & ipsi Sacerdotes sæculares non approbati ab Episcopis licitè, & validè poterunt audire confessiones Regularium, de licentia tantùm Prælatorum regularium, attento decreto Concilij Tridentini. Sic Nauar. *c.* 5. *n.* 2. Sà *verb. confessor, num.* 6. Suarez *disp* 28. *sect.* 4. *num.* 5. Vasquez *quæst.* 93. *art.* 3. *dub.* 3. *num.* 5. Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. *n.* 25. Sancius *disp.* 49. *n.* 8. Diana 3. *part. tract.* 2. *resol.* 3. *& in addit. ad resol.* 4. Granados *tr.* 10. *disp.* 5. *sect.* 1. *num.* 3. Trullench *in exposit. Bullæ, lib.* 1. *§.* 7. *c.* 1. *dub.* 1. *n.* 5. Candidus *tom.* 1. *disquisit. moral. disquisit.* 3. *art.* 39. *n.* 2. *pag.* 54. Lugo *disp* 21. *num.* 2. *pag* 501. Layman. *lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 11. *n.* 1. Ægid. *disp.* 8. *dub.* 7. *n.* 48 & communis, quam iterum tenet Dian. *p.* 8. *tr.* 1. *resol.* 86. *in fin.* Cui adiunge Bardum *in Bull. cap.* 2. *sect.* 2. *n.* 22. Th. Hurtado *tom.* 1. *tract.* 12. *cap.* 1. *§.* 2. *dub.* 5. *num.* 2072. & Mendo *in Bull. disp.* 22. *cap.* 2. *num.* 25.

QVÆSTIO XLVI.

An etiam Moniales possint confiteri Sacerdoti simplici regulari, vel sæculari?

REspondeo: posse cum licentia Superioris ordinarij illarum (non Abbatissæ, nisi hæc haberet in specie priuilegium à Summo Pontifice, vt habet Abbatissa Monasterij Burgensis, eligendi sibi, aut Monialibus confessarium, imò & sæcularibus sibi subditis, sine confirmatione Episcopi, cui subiectæ sunt.) Quia Moniales in rigore sub Regularibus (quos vt vidimus excipit Tridentinum) comprehenduntur. Sic Granad. & Lugo *loc. cit.* & Vasquez *quæst.* 93. *art.* 2. *dub.* 4. *n.* 2. & Bossius *de Iubileo sect.* 3. *casu* 2. *§.* 3. *n.* 74. licèt *n.* 75. ita docens; notet hic Doctor, id esse verum attento tantùm decreto Tridentini: non verò attenta constitutione edita à Gregorio XV. incipiente, *Inscrutabili, &c.* Et declaratione S. Congregationis Concilij, vbi decernitur, tam Ordinarios, quàm Extraordinarios Confessarios à Prælatis Regularibus ad confessiones suarum monialium audiendas deputandos, debere esse necessariò ab Ordinario locorum approbatos. Sic Bossius. Legantur Syluester *verb. Abbatissa*, & Molfesius *tract.* 7. *cap.* 15. *à n.* 39 & Th. Hurtad. *tom.* 2. *tract.* 11. *cap.* 1. *resol.* 34. *dub.* 5. vbi ait in Hispania nullo modo esse receptam, quantùm ad hoc dictam Bullam Gregorianam, & ita posse Prouincialem Regularem declarare idoneum aliquem regularem Sacerdotem, etiamsi non sit approbatus ab Episcopo ad audiendas suarum Monialium Hispanarum confessiones: sicut potest ad audiendas confessiones Religiosorum. Sic ille, & bene: nam sic in tota Hispania practicatur. Lege eundem Authorem *loc. cit. §.* 2. *num.* 2025.

QVÆSTIO XLVII.

An Equites Sancti Ioannis, Diui Iacobi, Alcantaræ, Calatrauæ, &c. possint etiam simplici Sacerdoti confiteri?

NEgant Diana 2. *part. tract.* 16. *resol.* 46. & omnes qui negant, hos Equites esse in rigore Religiosos. Sunt autem Molina *tom.* 1. *de iustitia, tractat.* 2. *disp.* 141. Valentia 5. *tom. disp* 10. *quæst.* 4 *punct.* 1. Nauar. *lib.* 2. *consil.* 508. *&* 509. Azor. *lib.* 3. *quæs.* 2. & alij, quos iterum sequitur Diana *p.* 8. *tract.* 1. *resol.* 86. *& p.* 10. *tr.* 16. *res.* 78. & Amicus *tom.* 8. *disp.* 15. *sect.* 5. *num.* 97.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse, quia æquè probabile est hos Milites esse verè Religiosos: sed sic est quod Religiosi possunt cuilibet simplici Sacerdoti confiteri: ergo. Sic Sancius *disp.* 49. *n.* 10. 11 *&* 13. & debent ita sentire consequenter qui affirmant prædictos Milites esse expresè Religiosos. Hi autem sunt Sanchez *lib.* 4. *Summa, cap.* 16. *num.* 11. *& lib.* 7. *de statu Religioso, cap.* 19. *n.* 105. Ramirez *tract. de fundat. S. Iacobi, cap.* 2. *fol.* 18. qui refert alios, & addit, ita declarasse Innocentium III. Et Diana *loc. cit.* qui certè si consequenter, nostram deberet amplecti sententiam, vel ad minùs audere dicere, illam esse probabilem, sed neutrum facit. Et ideo nouiter hanc sententiam docent Riccius, Viuald. Nouarius, & Martinus à S. Ioseph, quos refert Diana citatus, & Thom. Hurtadus *tom.* 2. *tract.* 12. *cap.* 1. *§.* 2. *dubit.* 5. *num.* 2072. & etiam Bardus *sect.* 2. *cit. q.* 2. *num.* 24. loquendo solùm de Equitibus S. Ioannis.

QVÆSTIO XLVIII.

An Sacerdotes Graduati in Theologia, aut iure Canonico, censeantur ipso iure approbati ad audiendas confessiones, absque alia approbatione Episcopi?

AFfirmarunt Magistri Salmanticenses, Mancius, Gallus, Medina, Bannez, & alij apud Henriquez *lib.6.cap.6.num.2. in Gloſſa lit.O*, & apud Fagundez *prac.1.lib.7.c.2.n.67.* Refert etiam Layman pro hac sententia ipsummet Henriquez *loc.cit.* & Llamas *1.p. Method.c.7.§.7.* Sed licèt Llamas *loc.cit.* id expressè doceat, tamen Henriquez oppositum expressis verbis tenet. Solum addit, non debere Episcopum prædictos laureatos examinare: de quo *infrà*.

Sed certissimè respondeo, non censeri approbatos, sed verè indigere Episcoporum approbatione, & aliter nec licitè, nec validè posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum audire. Quia præfati Doctores etiam comprehenduntur in dicto decreto Tridentini, vbi expressè dicitur, quod nullus habeat facultatem confessiones audiendi, nisi aut habeat parochiale beneficium, aut ab Episcopo per examen, si illi videbitur necessarium, aut aliàs idoneus iudicetur. Sic Suar. *disp.28.sect.4. num.3.* Ægid. *disp.8.dub.7. num.49.* Filliuc. *tract.7. num.256.* Trullench *loc.cit. n.6.* Granados *tract.10.disp.5.n.4.* Ludouicus *quæst.6. de pœnit.art.2.diff.15.pag.453.* Lugo *disp.21.num.1. pag.550.* & Fagundez *loc.cit.* dicens oppositum esse improbabile. Layman *lib.5.tr.6.cap.11.n.2.* Petrus de Ledesma *cap.12.post 5.concl.pag.mihi 419.* Bossius *de triplici Iubilei priuilegio, sect.3.casu 1.§.1.num.32. pag.mihi 163.* Henriquez *loc.cit.* Tamburinus *de iure Abbat. tom.2.disp.6.quæst.17.* Ioan. Baptista Lezana *in Sum.cap.19.n.6.* Aug. Barbosa *de potest. Episcopi part.2.alleg.25.n.7 & 16.* & Molfes. *tract.7.cap.14. num.6.5.* & communis. Imò nouissimè oppositam sententiam ex Summa Hieronymi Llamas eradi Domini Inquisitores mandarunt, *per indicem libr. prohibit. editum anno 1540.* Legantur Diana *p.8. tract.1. resol.86.casu 8.* Thom. Hurtadus *tom.2.resolut.moral. tract.12.cap.1.resol.34.§.1.dub.1.* & me citato, Mendo *in Bullam Cruc.disp.12.cap.2.num.25.*

QVÆSTIO XLIX.

An ex eo quod prædicti Laureati, & Doctores teneantur se præsentare Episcopis, vt approbentur, possint illos Episcopi examinare?

NEgant Corduba *in Sum. q.16.* Gutierrez *lib.1. quæst. Canon.cap.6. n.9.* Rodriguez *in explicat. Bullæ, §.9.num.4.* Menochius, Palacios, & alij, quos citat & sequitur Fagundez *prac.2. lib.7.cap.2. n.67.* Et in hanc partem videtur inclinare Henriquez *lib.6. cap.6.num.2.* quatenus dicit: non debere Episcopum prædictos laureatos examinare.

Sed probabiliùs respondeo, posse quidem in rigore illos examinare; cùm nihil ad hoc obstet, licèt etiam possint absque vllo examine eos approbare, cùm aliàs sufficienter idonei sint, & appareant: & ideo æquitatis ratio postulat, vt tales non examinentur. Sic colligitur ex verbis Concilij *suprà* relatis, & docent communiter Doctores apud Bossium *loc. cit. num.38.pag.mihi 164.* Et tenet me citato Mendo *in Bull.disp.12.cap.10.num.109.* vbi contendit, me non rectè citare pro opposito Rodrig. sed fallitur hic author, quia illum citat Fagund. etiam, & benè certè.

QVÆSTIO L.

An saltem prædicti Doctores, aut Licentiati, aut etiam Lectores Theologiæ, tam sæculares quàm regulares, sint eligibiles per Bullam, absque Episcopi approbatione?

AFfirmant, & à fortiori, Mancius, Gallus, Baðez, Medina, Perea, & Martinez apud Henriquez *loc.cit.* Quorum sententiam esse secutam, iudicat Ludouicus *q.6.de pœnit.art.6.diff.10.pag.469.* per hæc verba [Porque los susodichos, aunque no tengan beneficio Parochial, ni aprobados por los Obispos, son juzgados por la Iglesia ser idoneos; pues el grado, y leccion arguye mayor idoneidad, que vn simple examen de quatro casos de consciencia. Esta opinion pongo aqui por ser de Doctores tam graues, y porque entiendo que vieron el motu proprio, en que Pio V. dize lo contrario, y declara tocar el iuzgar ser los tales idoneos à los señores Obispos, y que pues auiendole visto dixeron esto, se ha de entender como ellos lo dixeron. Mas a mi me parece lo contrario mas seguro.] Sic Ludouicus.

Sed longè multò probabiliùs, imò iam certò respondeo: adhuc non esse eligibiles in Confessarios per Bullam, quia ita apertè habetur in dicto motu Pij V. Sic Henriquez, Ludouicus *loc.cit.* & alij Doctores, & nouissimè, me citato, Mendo *in Bull. Cruc.disp.12. cap.10.num.109.* vbi oppositum iudicat improbabile.

QVÆSTIO LI.

An approbatio ad confessiones audiendas dari possit ab Episcopo electo, & non confirmato?

AFfirmat (vt refert Bossius *vbi infrà*) Moneta *loco infrà citando, n.32.* qui citat etiam pro hac parte Sotum *in 4.dist.18.q.4.art.3.* & Chamerotam *de Sacram.sect.7. de Confess.dub.13.* Sed ex his malè citat Sotum; nam hic *(loco à Moneta citato)* solùm loquitur de Episcopo confirmato, sic enim ait: Episcopus confirmatus, non impeditus, antequam ordinetur, licèt neminem possit absoluere, potest tamen eandem facultatem concedere. Sic ille.

Vnde certissimè respondeo negatiuè, quia ante confirmationem non habet Episcopus actualem iurisdictionem, cum verè nondum sit Episcopus, sed tantùm designatus in Episcopum. Poterit tamen illam dare Episcopus electus, & confirmatus, licèt consecratus non sit, quidquid neget Alzedus *p.1. de præcellenti Episcoporum dignitate, n.121.* quia vbi confirmatur à Papa, iam habet actualem iurisdictionem. Sic Suarez *disputat.28.sect.5.n.1.pag.mihi 636.* Fagundez *prac.2.lib.7.c.1.n.47.pag.491.* Bonacina *disput.5.quæst.7.punct.4.§.1.n.9.* Bossius *vbi infrà, n.58. & 59.* & communis, quam tenent Pasqualigus *dec.88. & 89.* & Mendo *disp.22.c.2.num.38.*

QVÆSTIO LII.

An dari saltem possit approbatio ab Episcopo electo, confirmato, & consecrato, si tantùm titularis sit, & oues non habeat?

REspondeo: non posse, quia caret actuali iurisdictione, cùm ouibus actualiter careat. Sic Suarez *loc.cit.* Bossius *de triplici Iubil.priuil.sect.3.casu 2.§.3. num.57.* & apud ipsum Moneta *de commut. vlt. vol. cap.5.num.384.* Sic etiam communiter Doctores, qui tamen benè contra Palud. notant, quod licèt dicti Episcopi titulares nequeant approbare Sacerdotes ad

ad confessiones sæcularium audiendas, possint tamen eligere in confessarium sibi quemliber Sacerdotem. Legantur Molfes. *tract.7.c.15.n.30.* Henriq. *lib.6.c.13.n.3.* & Pasqualig. *decis.87.*

QVÆSTIO LIII.

An dicta approbatio dari & peti possit ab Episcopo excommunicato non tolerato, aut suspenso ab officio, & iurisdictione?

AFfirmant Henriq. *lib.6.de pœnit.c.6.n.3.& c.7. in fin.* Palud. *in 4.dist.23.q.2.n.17.* Navar. *in c. Placuit,n.51.* Ledesma vterque, Tabiena, Armilla, & alij, quos citat, & sequitur Fagundez *prae a.lib.7.c.2.n.49.pag.492.* qui etiam citat pro hac parte Sanchez *lib.3.de matrim.c.21.n.7.* sed malè omoinò; cùm oppositum expresse doceat *ibid.n.6.* Tenent tamen Boss. *loc.cit.§.3.n.65.pag.mihi 273.* & apud ipsum Rodrig. *2.part.sum.c.14.n.15.* Basilius Pontius *lib.5. de matrim.c.17.§.vnic.n.14.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo negatiuè, quia probabilius est quod approbare aliquem ad confessiones audiendas, sit actus iurisdictionis, vt probat Sanch. *loc. cit.* Imò & ipsemet Fagundez, statim sibi contrarius hoc ipsum defendit *loc.cit.n.47. & 51.* tunc sic: Sed Episcopus excommunicatus, non toleratus, aut suspensus ab officio & iurisdictione, caret omni iurisdictione: ergo talis approbatio inualidè conceditur ab ipso. Sic Sanchez *loc.cit.n.9.* dicens, nostram sententiam esse verissimam: & apud ipsum *n.7.* Syluest. *v. Absolutio 2.q.6.confess.2.q.4.* Sot. *dist.18.q.4.art.3.* Victoria *de confess.n.162.& de excommunicat.n.342.* Ledesma *2.4 q.7.art.5.dub.11.* Guttierrez *lib.1.qq. Can.c.1.n.89.* Suarez *disp.28.sect.5.* & alij.

QVÆSTIO LIV.

An Generales, aut Prouintiales Religionum possint approbare suos subditos ad audiendas confessiones sæcularium?

AFfirmarunt nonnulli apud Flauium Cherubinum *tom.1. Compendij Bullarij, in constitutione 133. Pij V.*

Sed certissimè respondeo, non posse, quia licèt huiusmodi Prælati in nonnullis habeant quasi Episcopalem iurisdictionem, non tamen illam habent in sæculares personas, sed in suos subditos Regulares. Vnde quamvis possint designare Confessarios ad audiendas confessiones suorum Religiosorum, vt suprà *q.45.* est habitum, non tamen sæcularium. Sic Suarez *disp. 28.sect.5.num.4.& 5.* Henriquez *c.6.cit.num.4.* Ægidius *disp.18.dub.7.num.48.* Trullench *lib.1.§.7.c.1.dub.2 num 2.* Granados *tract.10 disput.5.n.5.* Bossius *loc cit.§.3.num.71.& 72.* & communis, quia id constat ex Concil. Trident. *loco sup.q.44.citato.*

QVÆSTIO LV.

An saltem Religiosi expositi, & approbati à suis Generalibus, aut Prouincialibus ad audiendas sæcularium confessiones, possint eligi ab ipsis sæcularibus virtute Bullæ Cruciatæ, aut Iubilæi?

AFfirmat, & latè defendit Ludovicus de S. Iuan *quæst.6.de pœnitent.art.5.dub.2.& 3.pag.465.* ex Hieronymo Llamas *1.part. Method.c.6.§.6. pag. mihi 59.*

Sed longè multò probabiliùs, imò certò respondeo: non posse, quia sic docent communiter Theologi, vt ipsimet Ludonicus, Suarez, Ledesma, & Philippus à Cruce *tract.1.de Iubileo,§.20.n.1.* testantur. Sic ipsi, & alij.

QVÆSTIO LVI.

An Parochi possint exponere, & approbare ad confessiones suorum subditorum audiendas, simplicem Sacerdotem ab Episcopo non approbatum?

AFfirmant Doctissimi Patres, Ioannes de Orellana, & Ioannes Gallus, quos citat & sequitur Petrus de Ledesma *de pœnitent.c.12.post 5.conclus.vers. de secunda sententia;* & Ludonicus *quæst.6.de pœnit. art.1.diff.12.pag.45.* ex Ledesma ad vnguem. Et probabile id esse affirmat Ioannes de Cruce *in sum. part.2.de Sacram.pœn.q.5.dub.5.concl.1.* Citat etiam pro hac parte Bonacina *ubi infra*, Navarrum *ap Placuit,de pœnit.dist.6.n.140.* Reginaldum *lib 2.n.56.* & Ægidium, sed immeritò: nam expressè docet oppositum *disp.8.dub.4.n.18.* Navarrus verò, & Reginaldus id satis obscurè, si id docent, quod non credo. Citat etiam pro hac parte Bossius Conradum *1. part. respons.q.66.in addition.* Graffium *lib.4.decis.cap.15.n.14.* & Henriquez *lib.6.cap.6. litt.F,* (licèt ut ipsemet advertit, contrarium sustineat *lib 7.cap.28.n.8. lit.F,*) & videtur eos sequi *de Iubil.sect.4 casu 2.n.133.* ut infrà constabit. Legatur. Tenet etiam novissimè hanc partem Thomas Hurtado *tom.2. res. tr.12.c.1. §.1.dub.1.n.2024.* ubi latè id probat.

Sed multò longè probabiliùs respondeo: jam post decretum Concilii Tridentini nullo modo posse; quia nemo potest audire confessiones sæcularium, nisi aut Parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopo approbetur: ergo qui neutrum horum habuerit, nequibit confessiones audire. Sic Suar. *disp.28. sect.4.n.12.& 13.* Fagundez *prec.1.lib.7.cap.4.n.4.* Sancius *in selectis disp.48. num.51.* qui dicunt contrarium improbabile. Nuñus *in addit. quæst.8.n.5. dub.5.pag.445.* dicens oppositum habere parum probabilitatis. Candidus *disquis.24.art.65. num.4.* & apod ipsum Sotus, Villalobos *tom.1.tract.9.diff.49. num.9.* Hurtado *disp.10.diff.16.* & Petrus Fay *in addition. ad 3.part. quæst.8.art.5. disp.1.* afferens pro hac parte declarationem Congreg. Cardinalium, & Doctor. Concil. Trident. Diana *3.p. tr.4. resol.110. & 146.* Lugo *disput.21.n.6.pag.501.* Trullench. *loc. cit. & dub.3.n.14.* Granad. *tract.10. disp.5.num.4. pag.1285.* Bonacina *disput.5. quæst.7. punct.4. §.1. n.12.* & apud illum Vasquez *q.93. art.3.dub.4.n.5.* (non vt apud illum habes, *art.1.dub.5.*) & Barbosa *de potest Episcop.part.2.allegat.25.num.14.* Campanilis *rubr.12.c.3.n.61.* licèt hi Authores dicant (& meritò) contrariam sententiam esse probabilem, & ita indignam esse censurâ Francisci Suarez, Stephani Fagundez, & Didaci Nuño. Sic etiam Quintanadueñas *de Iubil. dupl. hebdom.c.21. num.7.pag.252.* vocans nostram sententiam veram, & communem. Diana *p. 10.tract.16.resol.75.* ubi ait oppositum esse improbabile. Sed id dixit coactus ex scriptura immodesta cuiusdam Parochi effrontis, vt ipsemet Diana confitetur.

QVÆSTIO

QVÆSTIO LVII.

An saltem possit parochus tempore Iubilei approbare simplicem Sacerdotem ad confessiones audiendas, si non sit facilis recursus ad Episcopum?

Affirmant Henriquez *lib.6.c.6.n.2.in Glossa,lit. F.& G.* Ludouicus à Cruce *in exposit. Bulla, disp.1.c.2.dub.*10.*n.*2.& Bossius *loc.cit.* per hæc verba: Solùm approbo id quod habet Henriquez *loc.cit.* scilicet Parochum(cùm fatigatus est,aut tempore Iubilei, quando est magna frequentia pœnitentium) posse dare iurisdictionem non approbato, saltem ex ratihabitione,quando non est recursus ad Episcopum longè distantem,& vrgeat necessitas,tunc enim legitimè præsumitur, Episcopum de præsenti ratam habere delegationem hanc iurisdictionis, & approbare Sacerdotem pro tunc temporis ad audiendas sæcularium confessiones. Sic Bossius, necnon Dian. *p.*10. *tr.*16.*resol.*75. & Thom.Hurtado *loc.cit.n.*2019.

Sed adhuc longè probabiliùs respondeo: non posse, quia adhuc in dicto, aut in alio casu necessitatis repugnaret dispositioni Concilij.Sic Ægid.Trullench *dub.*2.*cit.n.*2.& nouissimè Mendo *in Bullam disp.*21. *cap.*10.*num.*111.

QVÆSTIO LVIII.

An Parochus possit exponere alium quemcunque Parochum,ad confessiones in sua Parochia audiendas?

Negat Petrus de Leone *tr. de offic.& potest. confess.tom.*2. *recoll.*4.*n.*79. vt refert Diana 3 *part. tract.*4.*resol.*146. & negat etiam Gutierrez *lib.*1.*qq. Canon.c.*17. loquendo de Parocho extra Diœcesim Parochi exponentis existente.

Sed probabiliter respondeo posse Parochum exponere quemcunque alium Parochum vbicumque existentem, ad excipiendas confessiones suorum subditorum in sua Parochia. Quia beneficium Parochiale ad minus æquiparatur approbationi Episcopi. Sed approbatus ab Episcopo est eligibilis à Parocho,vt statim dicam: ergo. Sic Suarez *disp.*18.*sect.*2.Fagundez *prec.*2.*lib.*7.*n.*35.& 36. *pag.*488. Filliucius, & Toletus, quos citat,& sequitur Diana *loc.cit.*& Hurtado *disp.*10.*diff.*17.Henriquez *lib.*3.*de pœnit.c.*6.*n.*7. Ægidius *disp.*8.*dub.*7.*n.*53. Candidus *disquisit.* 24. *art.*65.*n.*10 *pag.*187.& alij.

QVÆSTIO LIX.

An etiam possit Parochus exponere ad confessiones,in sua Parochia audiendas Sacerdotes à quocumque Episcopo, etiam extra Diœcesim approbatos?

Negant etiam à fortiori P.de Leone,& Gutierrez *loc.cit.*Nuñus 3.*p.q.*8.*art.*5.*dub.*7.*ad* 4. Hurtado *loc.cit.* & apud ipsum Vasquez *q.*93.*art.*3. *dub.*4. Ochagauia *quæst.*40.Diana 3.*p.tr.*4.*resol.*110.*in fin.* & nominatim contra me, & alios *p.*10.*tr.* 16 *res.*75. dicens post Bullam Innocentij X. datam sub die 9. Maij 1658. oppositum esse improbabile. Mendo *disp.*22.*in Bull.Cruc.c.*10.*corollar.*6.*n.*107.& Rodriguez *in addition.ad* §.9.*dub.*3, docentes,debere dictos Sacerdotes esse approbatos ab Episcopo eiusdem Diœcesis.

Sed probabiliùs respondeo: posse,quia huiusmodi Sacerdotes, qui ad excipiendas confessiones à Parochis exponuntur,vel assumuntur,habent conditiones requisitas à Tridentino,nempe quod à suis ordinariis sint approbati: ergo.Sic Nauar. *in c.placuit,à n.*49. Henriquez *lib.*7.*c.*12.*n.*4.Ægidius *disp.*8.*dub.*7.*n.*57. Ioan. de Cruce *in sum.part.*2.*de pœnitent. q.*5. *dub.*6. *concl.*3.Trullench.*dub.*3.*cit.n.*15.Corjolanus *loc.cit.* & alij. Quorum sententiam probabilem reputat Mendo. Nec obstat Bulla S.D.N. Innocentij, quia non loquitur de casu præsentis quæstionis,sed de casu quem assignabimus quæstione 66.

QVÆSTIO LX.

An Parochi ita sint approbati, vt vbique terrarum audire possint Fidelium confessiones virtute Bullæ,Iubilei, aut alterius priuilegij?

Negant Petrus de Leone,Gutierrez,& Nuño *loc. cit.* vbi supra,quia ita declarauit Sac.Congreg. vt refert Suarez.

Sed probabiliùs respondeo: posse. Sic Suarez *disp.*28.*sect.*4.*n.*18.Viualdus *de confession.n.*27.Henriquez *lib.*6.*c.*6.*n.*7.& 8. Toletus *lib.*3.*c.*13. Fagundez *loc. cit.n.*35.& 36.Filliuc.*tr.*7.*n.*257.Diana 3.*p. tract.*4. *resol.*146. Trullench. *cap.*1.*cit.dub.*4.*num.*3. Petrus Ledesma *cap.*12.*de pœnit.post* 5.*concl.pag.mihi* 416. & alij, quos me citato sectatur Mendo *in Bull. disput.*21. *cap.*2. *num.*28. & Bardus *in Bullam Cruc. tract.*5.*c.*2.*sect.*1.*n.*14.docens,Parochum esse pro tota Ecclesia approbatum, nec declarationem Cardin. nobis constare.

QVÆSTIO LXI.

An dicti Parochi possint in vniuersa Ecclesia audire confessiones absque noua approbatione Episcopi,non solum virtute Bullæ, aut Iubilei, verùm etiam sine illis?

Negant,& à fortiori,Leon, Gutierrez, Nuñus,& Garcia 1.*tom.de benefic.part.*5.*c.*8.*n.*87.vbi pro hac parte refert declarationem Cardinalium. Negat etiam nouissimè Thom.Hurtado *tom.*2.*tract.*12.*c.*1. *resol.*34.§.1.*dub.*3.

Sed probabiliùs respondeo: posse,quia ex Tridentino *loc.cit.*vt aliquis censeatur idoneus ad confessiones audiendas, sufficit quod aut sit approbatus ab Episcopo, aut habeat Parochiale beneficium: ergo qui beneficium Parochiale habuerit, non indigebit approbatione Episcopi: ergo optimè poterit vbique confessiones fidelium excipere, etiamsi priuilegium eligendi confessarium non habeant: dummodo Parochus proprius non contradicat.Sic Sancius *disp.*44. *num.*27. *pag.*401. & apud ipsum Vasquez *quæst.*93. *dub.*5. *num.*2. Ochagau. *tract.*2. *quæst.* 40. *num.*3. Suarez *disput.* 18. Ludouicus *quæst.*6. *de pœnitent, art.*2. *difficult.*13. *pag.*452. Atboledus *in pract. Sacrament. notab.*3. *litt.B.* Fagundez *precept.*2. *lib.*7. *cap.*2. *à num.*35. Quamuis non ita expressè, vbi ad declarationem Cardinalium respondet ex Suarez, eam non esse authenticam. Et sic nouissimè sentit Bardus *in Bullam Cruciat. c.*10.*cit.*

QVÆSTIO LXII.

An Generales, Prouinciales, Ministri, Guardiani, seu alij Prælati Regulares, possint absque Episcopi approbatione audire confessiones Sacularium?

AFfirmant Valer. *in different. vtriusque fori, verb. Nullitas, diff. 5. n. 3.* & ante illum Mantius, Gallus, Medina, Bannez, & alii Doctores Salmanticenses, ut refert Henriquez *lib. 60. cap. 6. num. 2. in gloss. lit. E. & F. & lib. 7. de indulgentiis, cap. 12. num. 3. in Glossa lit. K.* (qui & ipse citatur à Diana pro hac parte, sed malè, ut *infrà.*) Et ratio eorum erat, quia prædicti Prælati sunt Parochi suorum subditorum: sed alii parochi non indigent approbatione Episcopi: ergo nec isti. Horum sententiam esse satis probabilem existimat Diana *p. 5. tract. 12. res. 51.* & *part. 10. tract. 14. resol. 6.* & penes illum Martinus de S. Ioseph, & Cespedes, quibus adde Thom. Hurtado *tom. 2. tract. 12. cap. 1. dub. 2.*

Sed certissimè ferè respondeo: non posse, quia talis Prælatura non est propriè beneficium Parochiale: nec id erat iuxta mentem Concilij, quod clarè voluit, in hoc subjicere Episcopis Confessarios regulares quoad examen, & approbationem. Sic Suarez *disp. 28. sect. 4. num. 21.* Rodriguez *in explicat. Bullæ, §. 9. dub. 1. n. 4.* quos affert, & sequitur Diana *2. part. tract. 26. resol. 46.* Lugo *disp. 21. num. 9.* Henriquez *loc. cit.* à Diana pro sententia contraria, nempe *lib 7. de indulg. c. 12. num. 3. & lib. 6. de pænit. c. 6. num. 2. lit. E.* ubi postquam retulit Mantium, & alios Doctores pro contraria sententia: dicit, in praxi esse magis cogitandum. Sic Granados *tract. 10 disput. 6. n. 5.* Hurtado *diff. 16.* Bossius *§. 2. cit. num. 53. & §. 3. num. 71.* necnon Ludovicus à Cruce *in Bullam disp. 1. cap. 2. n. 8.* Bardus *in Bull. tract. 5. cap. 2. sect. 1. num. 6.* Mendo, me citato, *in Bullam disp. 22. cap. 2. n. 30.* & rursus Diana *p. 8. tract. 1. resol. 86. casu 5.* & me citato *part. 10. tract. 14. resol. 6. citata.*

Quod si hic rursus quætas, an adminus dicti Prælati, aut Confessores, & alii Religiosi possint audire confessiones sæcularium, qui sunt de familia, & deseruiunt ipsorum Monasteriis, absque licentia, & approbatiooe Epistopi?

Negant adhuc Suarez *tom. 4. de Relig. tr. 10. lib. 9. cap. 4. num. 18.* Barbosa, & Armendariz, quos refert, & sequitur Bossius *sect. 1. cit. casu 2. §. 1. num. 32.* & communis: quam nouissimè sequitur Mendo *in Bullam Cruc. disputat. 22. cap. 2. num. 31.* vbi me dicentem vtramque sententiam esse probabilem, citat.

Affirmant verò nihilominus Ioan. de la Cruz *de statu relig. lib. 2. cap. 5. dub. 4. & cap. 6. dub. 1. conclus. 1.* Laurentius de Peyrinis *tom. 1. priuileg. Ordin. Minim. in annot. ad constitut. 8. Iulij II. num. 10.* Tamburinus *de iure Abb. tom. 2. disput. 6. quæst. 36. num. 4.* & alij, eo quòd ita fuit illis coocessum à Martino V. Clemente IV. & Leone X. per Constitutionem editam *anno 1513. 9. Iuly*, vt ipsi Authores referunt, & ita dicunt Concilium Trident. *in d. cap. 15.* quoad Regulares esse intelligeudum de confessionibus sæcularium extraneorum, non verò de confessionibus sæcularium familiarium, qui ordinariè in monasteriis, & domibus Regularium degunt, comedunt, & bibunt. Quia hi censentur tanquam Religiosi. Sic dicti Doctores, & quidem satis probabiliter.

QVÆSTIO LXIII.

An saltem dicti Prælati sint vbique eligibiles in Confessarios à Sæcularibus, virtute Bullæ, aut Iubilei, quamuis ab Episcopis non sint approbati?

AFfirmarunt Magister Mantius, Gallus, Bañez, Medina, & alij Doctores Salmanticenses de hac re consulti, vt refert Henriquez *loc. cit.* & à fortiori hanc partem amplecti debet Valerus *loc. cit.* quam etiam nouissimè sequuntur Hieronymus Llamas *1. part. Methodi, c. 6. §. 6. & 7. pag. mihi 63.* & Ludouicus de S. Iuan *quæst. 6. de pænit. art. 6. dub. 4. pag. 467.* qui etiam citat Henriquez pro hac parte. Sequuntur etiam vt probabilem hanc sententiam Salas *in manuscriptis*, Ludouicus à Cruce *in exposit. Bullæ, disp. 1. cap. 2. dub. 11. num. 8.* & Angelus Bossius *tract. de Iubileo, casu 2. §. 2. num. 53.* apud Dianam, quem refert, & sequitur *5. part. tract. 12. resol. 51.* Sed certè Bossius licèt probabilem dicat hanc sententiam, oppositam expresè docet, vt *infrà* videbimus.

Sed certissimè ferè respondeo negatiuè, quia Concilium loquens de omnibus Religiosis, expresè ait illos debere esse approbatos ab Episcopo, vt audire possint Sæcularium confessiones: ergo. Sic Suarez *disput. 28. sect. 4. num. 21.* Fagundez *prac. 2. lib. 7. cap. 2. num. 39.* (qui benè citat pro hac parte Henriquez *loc. cit.*) Candidus *disquisit. 24. art. 64. num. 5.* & Filliucius *tract. 8. num. 275.* qui idem (& bene) dicendum putant de omni Regulari approbato à suo Regulari Prælato pro subditis Regularibus, quod scilicet nequeat eligi à Sæcularibus virtute Iubilei. Sic etiam P. de Ledesma *c. 13. de pænit. diff. 4. & 6 post 1. conclusionem*, Bossius *loc. cit. pag. mihi 269.* sic dicens: Hanc opinionem (contrariam scilicet) Henriquez *loc. cit.* neque approbat, neque reprobat, sed dicit esse rem magis in praxi cogitandam. Manuel verò licèt videatur approbare illam tanqoam probabilem, propter auctoritatem Doctorum qui eam tenuerant: tamen contrarium tenendum esse affirmat, quod mihi quoque probabiliùs videbitur. Sic Bossios, & *infrà.* Dizi autem probabiliùs, quia etiam prior sententia est probabilis, ob rationem, & auctoritates tot Doctorum, ac proinde in foro interiori posset quis illam in praxi seruare: etsi in foro exteriori Episcopi non permitterent. Sic ille, & sic me citato Mendo *in Bull. disp. 22. cap. 2. num. 30. in fine*, & Diana *part. 10. tract. 24. resol. 7. in fine.*

QVÆSTIO LXIV.

An quando Monasteria Religiosorum habent Parochias Sæcularium annexas, possit tunc Prælatus Regularis designare Vicarium Regularem, qui absque alia approbatione Episcopi confessiones Sæcularium audiat?

AFfirmarunt etiam dicti Salmanticenses apud Henriquez *lib. 7. de indulg. cap. 12. lit. K, lib. 5. cap. 6. n. 1. in Gloss. lit. F.* eo quòd dicti Vicarij regulares iam in eo casu Parochiale beneficium habeant.

Sed certissimè ferè respondeo negatiuè, quia licèt verum sit quod prædicti Vicarij habeant parochiale beneficium, non tamen habent illud collatum ab Episcopo, sed à suo Prælato, qui nec indirectè potest approbare suos subditos ad audiendas confessiones Sæcularium, nisi casu quo ex odio, aut alia malitia ab Episcopis ad examen non admittantur, aut sine causa reprobentur (vt *infrà.*) Sic Doctores *citati*, qui tamen notant, & bene, hanc nostram sententiam esse veram de iure; nam ex priuilegio contrarium fortasse erit.

Vnde

Vnde de his consolenda est praxis, vt aduertuot Henriquez, & Fagundez *loc.cit.* qui cum communi hanc nostram tenent sententiam. Quibus nouissimè adhæret Bossius *loc.cit.num.* 55. per hæc verba: Mihi ferè certum videtur, præciso peculiari priuilegio, neque Prælatos ipsos, neque Vicarios temporales ab ipsis deputatos, posse licitè & validè audire confessiones prædictorum Parochianorum sæcularium, in quos non ipsi Prælati regulares, sed Episcopus habet Episcopalem iurisdictionem. Sic ille. Et sic me citato Mendo *cap.* 2. *cit.num.* 32. quamuis addat oppositam sententiam probabilitate extrinseca non carere.

QVÆSTIO LXV.

An qui habuit Parochiale beneficium, sed iam non habet, indigeat noua approbatione Episcopi, ad audiendas confessiones virtute Bullæ?

NEgant indigere, Rodriguez *in addit. ad Bullam,* § 9. *n.* 4. & Villalobos *tom.* 1. *tr.* 27. *clausula* 9. §. 1. *n.* 4. *& tract.* 9. *de pœnit. diff.* 56. *num.* 4. & vt probabile defendit Ioan. de Cruce *part.* 2. *de pœnit.* q. 4. *dub.* 8. *concl.* 4. & tenet Mendo *cap.* 2. *cit.n.* 33. & Basilius Legion apud ipsum, quia approbatio quæ Parocho simul cum Parochiali beneficio concessa fuit, adhuc perseuerat: ergo eligibilis est per Bullam.

Alij verò è contra affirmant, indigere approbatione noua, quia vt quis censeatur approbatus, necessum est (loquuntur) quod actualiter beneficium curatum habeat, vt constat ex illis verbis Concilij: *Nisi aut parochiale beneficium habeat,* &c. ergo: Sic Suar. *disput.* 28. *sect.* 6. *n.* 13 *& sect.* 4. *num.* 20. Reginald. *lib.* 1. *n.* 190. Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. §. 1. *n.* 24. Fagund. *prec.* 2. *lib.* 7. *c.* 1. *n.* 38. Henriq. *lib.* 7. *c.* 3. *n.* 3. *in fin.* Viuald. *de confessione, n.* 27. *concl.* 2 Diana 1. *p. tr.* 11. *resol.* 8. *&* 5. *part. tr.* 12. *resol.* 47. Et apud ipsum Barbosa, & Ludouicus à Cruce, Trullench *in exposit. Bullæ, lib.* 1. §. 6. *cap.* 1. *dub.* 1 *n.* 6. *& dub.* 3. *num.* 3. Ludouicus q. 6. *de pœnit. art.* 6. *diff.* 7. *pag.* 469. Granados *tract.* 10. *disp.* 5. *num.* 2. Lugo *disput.* 21. *n.* 8. *pag.* 501. & Hurtado *disp.* 10. *diff.* 16. Bossius *loc.cit. n.* 56. *& n.* 226. Floronus *de casib. reseru.* 1. *part. c.* 4. §. 12. *n.* 6. & alij communiter, quos sequuntur Bardus *in Bull. tract.* 4. *sect.* 1. *quæst.* 5. *n.* 18. & Qointanadueñas *de Iubil. dupl. hebdom. cap.* 21. *n.* 3. *pag.* 248.

Ego verò clariùs sic respondeo, qui Parochiale beneficium habuit, sed iam non habet (quia illud reliquit, vel cum alio simplici commutauit) non indiget noua approbatione Episcopi, vt per Bullam in Confessarium eligatur, quia nisi aliàs Episcopus expressè auferat ab illo approbatiooem, vel suspendat, donec iterum examinetur (in quo casu consentio authoritatibus affirmantibus, noua indigere probatione) in sua approbatione perseuerat, ac proinde capacitatem habet, vt per Bullam eligatur, vt optimè Doctores primæ sententiæ.

Nec enim quod careat actuali iurisdictione, aliquid obstat: cum Bulla non exposcat iurisdictionem audiendi confessiones in eo qui eligitur, sed tantùm approbationem; nam iurisdictio delegata, supposita approbatione, per ipsam Bullam conceditur. Imò idem dicendum censeo de aliis Confessoribus, à quibus licentiam audiendi confessiones auferre solent Episcopi, quod scilicet nisi simul cum reuocatione licentiarum approbationem auferant, semper remanent eligibiles virtute Bullæ huiusmodi confessores, etiamsi sæculares sint. Legantur Llamas 1. *part. Meth. c.* 6. §. 5. Th. Hurtado *tom.* 2. *tr.* 12. *cap.* 1. *resol.* 34. §. 1. *dub.* 3. & Mendo *loc. cit. n.* 37. *& c.* 10. *n.* 104. *in ordine* 112. qui contrarium docet de illo qui fuit vicarius Parochi.

QVÆSTIO LXVI.

An Sacerdos approbatus ab vno Ordinario possit vbique terrarum Confessiones excipere?

AFfirmant apud nonnullos, Henriq. *lib.* 6. *de pænit. c.* 6. *n.* 7. *& in Glossa lite. A, & lib.* 7. *c.* 12. §. 4. vbi ait, ita docere omnes Theologos ex Augustiniana, & Dominicana familia. Gallo, Medina, Mancio, Bañez, Gueuara, & alij Magistri Salmanticenses. Sic etiam Sà *in* 1. *edit. verb. Confessor, n.* 6. Viuald. *tit. de Confess. n.* 21. *pag.* 90. Ant. Gomex *in explicat. Bullæ, ad clausulam* 10. *n.* 8. Valerus *verb. Absolutio, diff.* 1. *n.* 1. 3. 12. *&* 15. & alij innumeri, quos congerit Trullench *loc.cit. n.* 7. Quam sententiam esse probabilem affirmant Sanch. *lib.* 8. *de Matr. disp.* 34. *n.* 16. & Ledesm. *in sum. c.* 13. *de pœnit. post* 1. *concl.* quia huiusmodi Sacerdus verè est approbatus, iuxta formam Concilij Tridentini; cùm nihil aliud requirat, nisi quod sit ab Episcoqo approbatus, nec exprimat à qoo Episropo: ergo sufficit à quocumque, quia vbi lex non distinguit, nec determinationem addit: nec nos distinguere, nec addere determinationem debemus. Et quidem hanc sententiam loquendo de Regularibus, nouissimè defendunt Ludouic. Celocius *lib.* 7. *de Hierarch. c.* 25. Baun. *tom.* 1. *Teolog. Moral. tr.* 1. *de pænit. q.* 4. *de Ministro Pœnit. pag.* 345. Ioan. Præpositus *in* 3. *p. q* 8 *de pœnit. dub.* 4. *n.* 21. Laurent. de Aluar. *in allegat.* quam edidit anno 1647. super quadam lite exorta in Prouincia Mexicana, vt refert P. Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 22. *c.* 3. *n.* 48. Leander de Murçia *in regul. S. Franc. c.* 7. *q.* 8. *concl.* 3.

Sed longè multò probabiliùs, imò iam vt certum, etiam loquendo de Regularibus respondeo, non posse. Primò quia incredibile videtur, posse Episcopum ita approbare Sacerdotem, vt in vniuersa sit eligibilis terra: Secundò, quia id habet praxis, & vsus, qui optimi Concilij sunt interpretes. Tertiò, quia ita nouissimè decreuit SS. Dominus noster Vrbanus VIII. *anno Domini* 1628. reuocando omnia priuilegia, & licentias audiendi confessiones sine approbatione ab Episcopis Diœcesanis, & absque examine facto ab Ordinario. Sic refert Lugo *disp.* 21. *num.* 29. & tenent ipse, & Suar. *disp.* 28. *sect.* 6. *&* 7. *n.* 3. *&* 8. Vasq. *q.* 93. *art.* 3. *dub.* 4. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 6. *n.* 50. Fagund. *p.* 2. *lib.* 7. *c.* 2. *n.* 22. *&* 88. Granad. *tr.* 10. *disp.* 5. *num.* 12. Sanch. Ledesma, & Trullench *loc. cit.* Torreblanca *lib.* 14. *practicar. cap.* 2. *n.* 6. 10. *&* 12. Barbosa *de potest. Episcopi, p.* 2. *alleg* 25. *n.* 59. & communis (an autem approbatus ab vno Ordinario, possit vbique eligi virtute Bullæ, dicam *q.* 70.) quam nouissimè sequuntur Mendo in Bullam *loc. cit.* Diana etiam *p.* 10. *tract.* 14. *resol.* 23. *& tr.* 16. *resol.* 75. & Th Hurtad. *tom.* 2. *resol. Moral. tr.* 12. *c.* 1. *res.* 34. *dub.* 6. vbi ait nostram sententiam esse certam loquendo de Sacerdotibus sæcularibus. Et benè id aduertit. Nam loquendo de Sacerdotibus Regularibus non est ita certum, vt constat ex dictis, & ex notatis ab Henriquez *lib.* 7. *loc. cit.* nec Authores omnes pro prima sententia adducti loquuntur absolutè, sed solùm id affirmant loquendo ex priuilegio Bullæ, aut alterius indulti, de quo infrà *loc. cit* dicemus.

QVÆSTIO LXVII.

An qui per Bullam, aut Iubileum potest eligere sibi Confessarium ab Ordinario approbatum, possit eligere Parochum quemcunque?

NEgant Gutierrez *in quæst. can. lib.* 1. *capite* 27. *num.* 20. & Nuñus in præsenti *q.* 8. *addit. art.* 5. *dub.* 9.

dub.9. in fine, & apud Bossium *ubi infrà*, Rodriguez *in Bulla Cruc.§.9.* Layman *lib.5.tr.6. c.11.n.6.* Homobonus *tr.4.1.part. exam.c.3.q.15.* & Floronus *de casib.reserv.1.part.c.4.§.12.n.2.* docentes: posse (ad summum) eligere Parochum sui Episcopatus.

[illegible] probabiliùs longè respondeo: posse. Quia omnis Parochus est approbatus ab Ordinario (cùm eo ipso quod beneficium Parochiale accipiat, approbetur ad audiendas confessiones, & approbetur ab Ordinario.) Sed sic est, quod approbatus simpliciter ab Episcopo per examen, est ubique eligibilis per Bullam; ergo. Sic Bossius *de Iubil. sect.3. casu 2.§.9. n.135.* Ioan. Valerus *verb. Absolutio, difficultate 1. n.18.* Henriquez *lib.6.c.6.n.7.* Bonacina *disp.5.q.7. punct.4.§.1.n.23.* Fagundez *dict.lib.7.c.2.n.35.* Diana *5.part.tr.11.resol.8.* Lugo *disp.21.n.12.pag.502.* Suarez, Regioaldus, Villalobos, Sylvius, Cruz, & alii apud ipsos, & Petrus de Ledesma *c.13. de pœnit. post primam conclusionem*, & communis.

QVÆSTIO LXVIII.

An approbatus ab Ordinario cum limitatione ex defectu ætatis, ad confessiones virorum, & non mulierum, possit virtute Iubilei, aut Bullæ eligi ab omnibus?

NEgant Suarez *disp.28. sect.7. n.5.* Rodriguez *1.tom. summa, c.60. n.4.concl.4.* Homobonus *de casibus reservatis, part.1.cap.5.* Ioannes de la Cruz *part.2.q.5.de pœnit. dub.8.concl.2.* Villalobos *tom.1. tract.27. clausula 9.§.1.n.3.* Lugo *disp.21. num.17. pag.502.* Philippus de Cruce *tract.1.de Iubileo, §.20. n.1.pag.142.* Bossius *loc.cit.§.10.n.245.* Qui pro hac parte citat etiam Bonacinam *q.7. punct.5.§.5. n.10.* & alibi (sed non omnino benè, contrariam enim ut probabilem probat, & sequitur *loco infrà citando*) Molfesium, Naldom, & Homobonum. Negant etiam Mendo *in Bull. disp.22.c.5. n.69.* & Bardus *tract.4. n.88.* asserentes à solis personis pro quibus fuit approbatus confessarius, eligi posse, non ab aliis.

Negant deinde alii docentes confessarium cum tali limitatione approbatum, non posse eligi per Bullam, nec à personis pro quibus erat approbatus, quia iste non est absolutè approbatus, quod Bulla requirit.

Sed æquè saltem probabiliter respondeo: posse ab omnibus, tam à viris, quàm mulieribus eligi. Quia ut Sacerdos sit idoneus, & eligibilis, sufficit quod ab Ordinario sit approbatus, ut suprà ex Tridentino est habitum, quod quidem non distinguit inter approbatos ad has personas, vel ad illas: & ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Sic Henriquez *lib.6. cap.6. n.8.* Petrus Fay *in addit. ad 3. part.q.8. art.5.dub.9.* Fagundez *prac.2. lib.7.cap.2.n.45.* Bonac. *disp.5. q.7. punct.4. §.1.n.22.* Ægidius *disp.8. de pœnit.n.57.* Aug. Barbosa *de pot. Episcopi part.2. alleg.25.n.17.* & alii. Et id esse satis probabile, & in praxi tutum, affirmant Sanchez *lib.8.de matr.disp.34.* (non 36.ut citatur à Stephano Fagundez, & à Diana) *n.16.* Petrus de Ledesma *de pœnit.cap.13.post 1. concl.dub.8.* Lugo, Philippus, & Bossius *locis citatis*. Necnon me citato Mendo, & Quintanadueñas *de Iubil.dup.hebdom.cap.19.n.9.*

QVÆSTIO LXIX.

An approbatus ab Ordinario pro uno loco tantùm, possit eligi per Bullam, aut Iubileum in toto Episcopatu?

NEgant Nuñus *quest.8.cit.art.5. dub.9.ad 9.* Alphonsus de Leone *de Iubileo, part.2.q.9.n.20.* Filliucius *tom.1.tract.7.cap.9.num.62.* Quos omnes citat, & sequitur Lugo *disp.21. num.23.pag 503.* Negant etiam P. Fay *quest.8. cit. art.5. disp.3.* Rodrig. *in expositione Bullæ, dub.6.* Acosta *ibidem, q.93.* Ledesm. *in sum.cap.13.de pœnit. dub.9.* Valerus *verb. Absolutio, diff.1.n.15.* & Diana *1.part.tract.11.ref.10. & 5.part.tract.12.resol.48.* Casu quo talis Sacerdos sit approbatus limitatè pro illo tantùm oppido, ex defectu scientiæ, non ætatis, &c. Ita etiam Trullench *in Bull.Cruc.lib.1.§.7. dub.1.* & Ludovicus à Cruce *disp.1.c.2. dub.9.* Bossius *loco citato*, & alii quos sequuntur Merolla, & Bardus *loc.cit.n.8.* Mendo *ubi infrà*, & Quintanadueñas *loc.cit.n.9. & 10.*

Sed ego absolutè æquè probabiliter respondeo, posse eligi in toto Episcopatu, etiamsi approbatus fuerit pro illo tantùm oppido, ex defectu scientiæ. Quia hujusmodi Sacerdos verè, & in rigore est approbatus ab Ordinario: ergo eligibilis virtute Bullæ in quovis Episcopatus loco. Patet consequentia, quia Summus Pontifex non petit quod Sacerdos eligibilis per Bullam, sit illimitatè approbatus, sed tantùm, quod sit ab Ordinario approbatus: ergo. Sic Henriquez *loc.cit.* Medina *2.2.q.19.art.6.col.17.* Monte *3. part.exam. Theol.c.9.§.8.n.6.* Fagundez *prac.2.lib.7. c.2.n.22.* & alii Iuniores.

Sed insurgit nominatim contra me Mendo *in Bull. disp.22.c.6. num.81. & 82.* ubi vehementer miratur me asserere, posse eligi in toto Episcopatu illum qui dumtaxat pro uno loco ob defectum scientiæ fuit approbatus. Quia (inquit Mendo) pariter dicere valebat illum in toto terrarum orbe eligi. Quod si animadvertatur rectè, idem sonat hæc conclusio, ac si assereret: hic & nunc potest homo innumeris illaqueatus vitiis, censuris, contractibus, & similibus eligere in Confessarium Sacerdotem omnium earum rerum ignarum, inscium, ac illiteratum, eo quòd pro decem rusticis simplicibus cujusdam pagi fuerit approbatus; hæc enim propositio particularis continetur in universali edocta absolutè à Leandro: quo quid absurdius? Refert ipse pro sua opinione aliquos Authores, sed nullum eorum hoc tenuisse mihi persuadeo Quin P.Henriq. ab ipso pro se citatus, oppositum expressè docet *ubi sup.n.8.in fine*. Huc usque in me Mendo, vehementer (ut ait) meam sententiam miratus. Sed certè ipse in hoc multò valdè mirabilior, eo quòd jam antequam suum opus prælo mandaret, nescio quo ductu bellum adversus mea evulgaverit scripta, & verè stat, levi adhuc occasione oblata, promissis. Sed quàm lassa, & flaccida ad dictum sint ejus argumenta ex responsione ad illa, data occasione constabit. Nunc

Ad argumentum factum facillimè Respondeo, iterum, atque iterum concedendo, quod ille Sacerdos qui adhuc ob defectum scientiæ dumtaxat fuit approbatus pro uno oppido, aut loco, rectè possit in Confessarium eligi in toto terrarum orbe ab habente Bullam Cruciatæ, loquendo absolutè, & attenta jurisdictione, & facultate, quam illi delegat Pontifex vigore dictæ Bullæ. In quo nihil absurdi à docto viro reperiri valebit. Quia ut benè doctissimus Henr. loco à me pro me, quidquid rennat Mendo, benè citato, quamvis Episcopus possit restringere Confessarium ad certum locum, & oppidum, tamen talis restrictio, & coarctatio solùm potest habere locum quantum ad jurisdictionem & facultatem ab eodem Episcopo

non ab alio superiori illo delegatam. Nec certè potest restringere, aut impedire amplissimam jurisdictionem, quam confessario dicto per Bullam Pontifex delegat, ut constat: ergo hujus delegatæ jurisdictionis aptus est ex se, & absolutè loquendo, ut in toto orbe terrarum ab habente Bullam in Confessarium eligatur.

Nec quid contra me urget id quod malè infert Mendo contra me. Nempe posse hominem quemcunque illaqueatum vitiis, censuris, contractibus, & similibus, eligere vi Bullæ in Confessarium Sacerdotem omnium harum rerum ignarum, inscium, & illiteratum, eo quod pro decem rusticis simplicibus cujusdam oppidi, seu pagi fuerit approbatus, quia licèt hoc sit negandum in casu contingenti, fatendum tamen est, id nō provenire ex defectu jurisdictionis Confessarii, cùm verè, ut diximus, illam ex delegatione Papæ habeat, sed ex alio principio, nempe ex eo quod respectu dicti hominis, & pœnitentis, non sit aptus, & idoneus Confessarius ex defectu scientiæ; sed hoc, ut vides, est per accidens, & potest contingere stando adhuc in sententia dicti Authoris. Nam demus, quod persona aliqua illaqueata enarratis vitiis, peccatis, & censuris, esset è numero illorum decem rusticorum, aut denuò ad habitandum cum illis accederet, tunc inquiro à te Mendo, aut in tali eventu posset eligere dictum Confessarium, aut non. Si concedas posse, ergo & poterit vi Bullæ, etiam ille qui alibi habetet domicilium. Si neges id posse, nunc rursus inquiro à te, aut id provenit ex defectu jurisdictionis Confessarii, aut defectu scientiæ: dices quod non est defectu jurisdictionis, cum verè sit approbatus pro toto illo oppido, & pro omnibus personis inibi cohabitantibus, de quarum numero est dictus peccator: ergo cogeris necessariò fateri, solùm id provenire ex defectu scientiæ: non ergo, nec leviter mireris, si id contingere posset, juxta meam doctrinam. Distingue ergo amice inter defectum jurisdictionis, & defectum scientiæ, & sic intelliges meam doctrinam esse sanam & ab absurdis longè alienam.

Et illam denuò confirmo alio casu, aut eventu. Nam demus, quod persona alterius oppidi aut Diœcesis esset rustica & simplex, similisque conscientiæ illorum decem rusticorum, tunc certè (quidquid sine fundamento ullo neget Mendo) verè posset eligere vi Bullæ eundem Confessarium, cùm hic per illam jurisdictionem delegatam habeat: ergo & poterit quilibet alius absolutè loquendo, attenta jurisdictione. Quod si ex defectu scientiæ aliquis non possit esse electus, id eveniet per accidens, sicut per accidens non posset Confessarius qui alium defectum haberet, ob quem non esset idoneus ad audiendas hujus, vel illius confessiones, veluti si linguam pœnitentis nō calleret, &c. Ex quo infero contra eundem Authorem *loc. cit. n.* 108. approbatum à Vicario Matritensi, posse eligi per Bullam in toto Archiepiscopatu Toletano: imò & alibi, ut ex dictis constat.

Nec Henriquez contrarium tenet, ut malè in me obiicit Mendo, quia solùm dicit, quod Confessarius qui vi Bullæ eligi à quocunque possit, debeat esse idoneus, juxta Concilium Trident. quod est omnino verum, sed non contra nos, cum id ingenuè fateamur. Legatur pro me ipsemet Mendo *disp.* 22. *c.* 10 *n.* 105.

Quæstio LXX.

An etiam qui simpliciter, & absque ulla limitatione est in uno Episcopatu expositus, possit eligi in quocunque alio Episcopatu virtute Bullæ Cruciatæ, aut Iubilei?

Negare debent Authores nuper pro prima sententia adducti, & expressè negant Beja, Canus, Layman, & Sà apud Candidum *disquisitione* 24. *art.* 64. *n.* 3. qui docet id esse satis probabile. Garcia, Campanilis, & alii quamplures apud Bossium ubi *infrà*. Torreblanca *loc. cit. n.* 25. *pag.* 392. & alii.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse, ob [illegible] nem factam. Sic Candidus *n.* 2 & apud illum H[illegible]riquez, Sotus, Ægidius, Nuñus, & Medina. Bossius *loc. cit.* §. 7. *n.* 215. sic dicens: Concedente Bulla, vel Iubileo privilegio Pontificis facultatem eligendi Confessarium approbatum ab Ordinario, Sacerdos, sive sæcularis, sive regularis, semel absolutè approbatus à suo Ordinario Episcopo, sive ille Episcopus sit originis, sive beneficii, sive domicilii, & sive sit Episcopus pœnitentis, sive confessarii, sive loci ubi audiuntur confessiones, & consequenter à quocunque Episcopo, seu Ordinario simpliciter approbatus virtute Bullæ, & Iubilei, vel privilegii, potest ubique terrarum licitè & validè eligi, saltem quoad forum conscientiæ. Sic Bossius. Et apud illum ultra citatos, Corduba, Petrus Ledesma, Reginald. Valerus, & alii, quos sequitur Diana 1. *p. tr.* 11. *res.* 7. Fay, Llamas, Portel, Fernandez Ioan. de Cruce, Filliuc. & alii apud illum, & esse sententiam valdè probabilem, & in praxi tutam, ait Th. Hurtado *tom.* 1. *tr.* 12. *c.* 1. §. 2. *dub.* 2. *n.* 2041. & 2056. & 2061. & Mendo *loc. cit.*

Quæstio LXXI.

An Sacerdos approbatus pro determinato tempore, transacto illo sit eligibilis per Bullam, aut Iubileum?

Negant P. de Ledesma *in sum. c.* 13. *de pœnit. dub.* 10. *pag. mihi* 429. & Bardus *sect.* 5. *n.* 87. existimans oppositum improbabile.

Affirmant verò Acosta *in explicat. Bullæ, quæst.* 39. *in fine*, & alij, quia talis confessarius simpliciter est approbatus.

Sed ego sub distinctione respondeo: esse quidem eligibilem virtute Bullæ, si solo ductu voluntatis Ordinarii, absque ulla alia causa pro limitato tempore fuit expositus, secus si aliàs. Sic Petrus Fay *quæst.* 8. *art.* 5. *disp.* 3. *concl.* 4. *ad* 3. Diana 1. *part. tr.* 11. *res.* 11. Et hac limitatione posita, dicit probabile Ledesma. Lege Dianam *loc. cit.* & Mendo *loc. cit. cap.* 7. ubi contra me multa obiicit, sed in vanum, ut docto constabit.

Quæstio LXXII.

An Sacerdos semel approbatus, si absque causa ab Ordinario reprobetur, aut suspendatur, sit eligibilis per Bullam?

Negant Ioan. de Cruce *in Sum. part.* 2. *de pœnit. q.* 5. *dub.* 4. *concl.* 4. & alii, quos sequitur Mendo *in Bullam, disp.* 22. *c.* 8. *n.* 94.

Sed probabiliùs respondeo, esse eligibilem, si non ex culpa propria, sed ex malitia Ordinarii, vel officialis prohibitus fuerit ab administratione Sacramenti pœnitentiæ. Quia hujusmodi Sacerdos jam semel fuit approbatus, & reputatus idoneus ab Ordinario ad confessiones audiendas: ergo benè potest eligi per Bullam, etiamsi actu approbatus non sit (cum Bulla id non requirat) imò & reprobatus, sine causa tamen. Quia hujusmodi revocatio sine causa facta est quasi ablatio juris jam adquisiti, vel quasi revocatio sententiæ justæ sine causa: ergo non tantùm erit injusta, sed etiam nulla, ergo, &c. Sic Acosta *in explicat. Bullæ, quæst.* 40. & putat probabile Cruz *loc. cit.* & refert Diana *tract.* 11. *citato, resolut.* 12. qui tamen nec ex proprio, nec ex alieno quidquam resol-

uit

vit, posset tamen, & consentire deberet, ex his quæ resoluit *3. part. tractat. 2. de dubiis regul. resol. 22.* Sic etiam Bardus *in Bull. tract. 5. cap. 1. sect. 5. n.* 100. dicens hanc sententiam ut probabilem defendere astringi, qui probabiliter censent revocationem sine causa factam esse irritam, ut Fagundez, Suarez, Lugo, & Filliuc. defendunt.

QVÆSTIO LXXIII.

An si Episcopus approbaret aliquem tanquam idoneum, nullam tamen concederet jurisdictionem, posset eligi in Confessarium virtute Bullæ?

RESpondeo: posse, quia revera dictus Sacerdos esset approbatus ab Ordinario, quod solùm requirit Bulla: ergo capax est jurisdictionis, quam Pontifex per Bullam cuilibet approbato concedit. Sic Henriquez *lib. 6. c. 6. n. 3.* Rodriguez, Gutierrez, & Ludovicus à Cruce, quos citat, & sequitur Ægid. Trullench *loc. cit. dub. 3. n. 3. pag.* 193. Bossius *de Iubileo sect. 3. casu 2. §. 1. n. 6.* per hæc verba: Simpliciter approbatus absque delegatione jurisdictionis, non poterit audire confessiones, nisi illorum, qui vi Bullæ Cruciatæ obtentæ, vel Iubilei promulgati, vel de licentia proprii Parochi possunt confiteri cui voluerint approbato. Sic ille. Et antea optimè Llamas *1. p. Method. c. 6. §. 5.* & penes illum Adrianus *de Confess. dub. 8.* & Navar. *super c. Placuit, de pæn. 6. dist. n. 8. & in Man. c. 4. n. 3.* necnon Bardus *in Bul. tr. 5. c. 1. sect. 1.* & me citato Mendo *in Bull. disp. 22. c. 2. n. 35. in fine.*

QVÆSTIO LXXIV.

An si quis approbetur ab Episcopo, sed Episcopus interiùs non judicat eum idoneum ad illud munus, possit validè audire confessiones?

NEgat Bonac. *disp. 5. de Sacr. q. 7. punct. 4. §. 1. n. 29.* qui citat etiam Suarium *disp. 28. sect. 5. n. 7. vers. Et fortasse*, & Reginaldum *lib. 1. n.* 197. quia Concilium duo videtur requirere, ut quis validè absolvat, nempe quod *idoneus judicaretur, & approbationem obtineat.* Negant etiam Angelus Bossius *de Iubileo sect. 3. casu 2. §. 1. n. 3. pag. mihi* 256. & Augustinus Barbosa *de potest. Episc. part. 2. alleg. 25. n. 19.*

Sed probabiliùs respondeo: posse validè audire Confessiones, & absolvere. Quia revera idoneus est, & approbatus ab Episcopo; licèt Episcopus putet, eum non esse idoneum. Sic Lugo *disp. 21. n. 25. p.* 503. qui meliùs (sicut & Bossius) citat Suarium *loc. cit.* pro hac sententia, quàm Bonacina pro sua. Imò meo videri idem sentire videtur Bossius *loc. cit. §. 4. num.* 141. *pag.* 180. (licèt sibi contrarius) ubi constanter contra Petrum de Ledesma *de matrim. q. 45. art. 5. punct. 3. dub. 4.* Medinam, & Layman affirmat cum Sanchez *lib. 3. de matrim. disp. 22. num. 35.* & Basilio *lib. 5. de matrim. cap. 19. num.* 14. valere Confessionem factam Sacerdoti, cui Episcopus facultatem audiendi Confessiones fictè concessit, nempe solis externis verbis, absque vera intentione, & etiam valere casu quo Episcopus videat Sacerdotem non approbatum audire confessionem sæcularis; & tacens revera non consentiat, nec det licentiam. Sic ille, & benè, sed non consequenter. Sic etiam me citato Mendo *in Bull. disp. 22. c. 10. n. 112. & 113.* Quintanadueñas *infrà q. 99.* citandus, Bardus *in Bull. tr. 5. c. 1. sect. 8. n.* 113. qui ad fundamentum contrarium bene cum Lugo respondet, quod judicium de idoneitate, quod Concilium requirit, non est judicium internum, sed externum, quod quidem in ipsamet externa approbatione imbibitur.

QVÆSTIO LXXV.

An Religiosus qui obtinuit licentiam ab Episcopo audiendi Confessiones, possit eas sine licentia sui Prælati validè excipere?

NEgant Angel. *v. Confessor 3. §. 4.* & alii Neoterici apud Dianam *1. pars. tract. 11. res. 12.* Rodriguez *tom. 1. q. 60. art. 3.* & Bossius *de Iubileo, sect. 3. casu 2. §. 5. n.* 195. Qui refert Navarrum *in man. cap. 4. n. 6.* Sylvestrum, Lopezium, Conradum, Henriquez, Fagundez, & alios.

Sed probabiliùs respondeo: posse validè, quia talis Sacerdos verè habet potestatem Ordinis, & jurisdictionis. Sic Pitigian, Nuñus, Salas, Angles, Ioan. de Cruce, Homobonus, & Villalobos, quos omnes citat & sequitur Diana *1. part. tract. 11. res. 15. & in add. in fine 3. part resol. 7.*

Sed ex his Doctoribus, quos Diana refert, oppositum tenet expressè Ioan. de la Crua *de statu Relig. lib. 2. c. 6. dub. 2. concl. 1.* loquendo de Religiosis Ordinis Prædicatorum. Hîc tamen bene advertit Diana, dictum Confessarium in eo casu non posse absolvere pœnitentem ab illis casibus, à quibus absolvere posset virtute privilegiorum sui Ordinis, cum non habeat licentiam audiendi Confessiones à Prælatis Religionum. Sic etiam tenent ante hos Doctores Adr. *q. 1. de Confessione, dub. 1. vers. sed circa hoc, fol. mihi* 266. Trullench *c. 6. cit. n. 8.* & Layman *lib. 5. tract. 6. c. 10. n. 19.* Graffius *1. part. lib. 1. c. 13. n. 88.* Miranda *tom. 1. Man. Prælat. q. 45. art. 12.* Zerola *in praxi pænit. c. 26. q. 6.* Lezana *in sum. qq. regul. c. 19. n. 12.* & communis apud recentiores.

Nec oppositum docet Navar. *c. 4. cit. n. 6.* (aliàs 2.) sed potiùs nostram sententiam per hæc verba: At in secundo casu, nempe quando non sunt nisi venialia peccata, & c. non potest licitè absolvere, quamvis valeat absolutio secundùm doctrinam illam Palud. *in 4. dist. 17. quæst. 3.* à S. Anton. *3. part. tit. 17. c. 17.* Angelo *in verb. Confessio, §. 4.* & aliis receptam, nempe Religiosum non posse audire confessionem aliquam, nisi ad hoc à Prælato suo fuerit tanquam idoneus expositus, etiamsi pœnitens aliàs ex privilegio Sum. Pontificis possit quemcunque Sacerdotem, sive sæcularem, sive regularem eligere, eo quòd Religiosus non habet velle, aut nolle, *cap. Nullus, cap. Quorundam, de elect. in 6.* Quod sanè judicio meo de illo Religioso debet intelligi, cui aliquo statuto suæ Religionis, vel imperio sui superioris est negata facultas audiendi confessiones, non autem de aliis. Tum quia nullus textus, aut ratio repetitur, quæ opinionem Paludani contra illos fundare valeat. Tum quia Religiosus in multis habet velle, & nolle, juxta Divum Thomam receptum 2. 2. *q. 14n. art. 5.* & Dominic. *in d. cap. Quorundam.* Tum denique, quia audire confessiones est opus charitatis: & quemadmodum Religiosus absque alia superioris facultate, dummodo sibi præceptis non desit, neque prohibita transgrediatur, potest componere pacē inter duos sibi inimicos, & consulere bene ipsum consulenti, à fortiori poterit componere pacem inter Deum, & proximum, ut salvetur. Sic meus Navar. qui clarè stat pro nobis.

QVÆSTIO LXXVI.

An saltem peccet mortaliter Religiosus qui absque licentia sui Prælati Confessiones excipit?

AFfirmat Peregrinus *ad suas constitution. 1. part. cap. 5. §. 5.* Bossius *de Iubileo sect. 3. casu 2. §. 5. num.* 178. ubi sic ait: Religiosus qui inconsulto, & invito suo Prælato tales confessiones auditet, graviter peccaret, & posset ab eodem Prælato puniri, ut expressè docent Sotus, Graffius, Henriquez *loc. cit.* Tamburinus *n. 3.* Sic ille. His addi possunt Angles *in 4. quæst. de Confess. art.* 8. *diff.* 8. & alii apud Dianam *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo: non peccare mortaliter ex se, nisi aliàs constitutiones suæ Religionis ad mortale obligent. Sic Molfesius, & Megala, quos citat, & sequitur Diana *resol. 13. citata*, & ante ipsos Navarrus loco nuper citato. Cano *relect. de pœnit. part. 5.* & alii, quos sequuntur Ioannes Sancius *disput. 48. num. 26.* Bardus *in Bullam, tract. 5. cit. cap. 2. sect. 2. quæst. 8. num. 49.* & me citato Mendo *in Bull. disp. 22. cap. 10. num. 109.*

QVÆSTIO LXXVII.

An Religiosus ab Ordinario approbatus, sed suspensus à Prælato Religionis, possit eligi per Bullam ad Confessiones audiendas?

NEgant Henriquez *lib. 6. cap. 6. num. 6. & cap. 18. num. 6.* Sylvest. *verb. Confessor* 2. §. 2. Rodriguez *in addit. ad §. 9. num. 7. & 8. tom. 1. qq. regul. quæst. 60. art. 2.* Medina, Angel. Ledesma, & Alexand. quos citat, & sequitur Fagundex *præc. 2. lib. 7. cap. 2. n. 32.* Ioan. de Cruce *lib. 2. de statu Religionis, cap. 6. dub. 2.* Bossius *de Iubil. loc. cit. num.* 198. qui pro hac parte citat ultra aliquos ex citatis Doctoribus, Doctissimum Navar. *in man. cap. 4. num. 6.* Lopezium *in suo instructorio, c. 26.* Vegam *1. part. sum. cap. 26. casu 26.* Sed ex his Doctoribus saltem Navar. in oppositum inclinat *num. 6.* citato.

Sed probabiliùs respondeo: posse eligi, quia verè eligeretur Confessarius approbatus semel ab Episcopo, quod sufficere, ex dictis constat. Sic Navar. *cap. 4. num. 7.* (aliàs 2.) Petrus de Ledesma *in sum. c. 14. de pœnit. dub. 12.* Acosta *in exposit. Bulla, q. 41.* Diana *1. part. tr. 11. resol. 13. & 5. part. tract. 32. resol. 49.* Villalob. *1. part. tract. 9. diff. 50. num. 4.* Ludovicus à Cruce *disp. 1. cap. 2. dub. 16. num. 5.* Ægid. Trulleneh *lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 6. n. 7.* & alii. Verum est, quod in tali casu peccaret talis Religiosus mortaliter, vel venialiter, juxta qualitatem præcepti, aut prohibitionis, ut notant Diana, & Trullench. Intellige hanc sententiam, casu quo suspensio facta à Prælato sit facta per simplicem prohibitionem, aut etiam per præceptum formale; quia cum per hoc non auferatur approbatio, aut idoneitas à Religioso: nec habilitas ad hoc ut possit eligi virtute Bullæ aufertur, secus verò est censendum casu quo Prælatus suspendat suum subditum juridicè, ex causa cognita propter inscientiam, vel pravos mores, declarando illum minimè esse idoneum ad confessiones audiendas, quia tunc non posset eligi adhuc vigore Bullæ, cum hæc præsupponat confessarium eligendum virtute illius debere esse idoneum, & approbatum. Lege Thomam Hurtado *tom. 2. tract. 12. c. 2. §. 2. dub. 4 pag. 469.* & Quintanaduenas *de Iubil. dupl. hebdom. cap. 19. n. 3.* & dicta à nobis *sup. quæst. 65.*

QVÆSTIO LXXVIII.

An dictus Religiosus ab Episcopo approbatus, sed à suo Prælato suspensus, possit etiam absque Bulla eligi à sæcularibus in Confessarium?

NEgabunt à fortiori Henriquez, Sylvester, Rodriguez, & Fagundez, & alii nuper *citati*. Negant etiam expressè Bossius *de Iubileo, sect. 3. casu 2. §. 5. n.* 181. qui ultra Doctores citatos citat etiam pro se Navarrum *cap. 4. n. 6. & cap. 17. n. 64.* Ioan. de Cruce *lib. 2. de statu Relig. c. 9. dub. 2. concl. 2.* Tamburinum, Lexanam, & alios. Ludovicus de S. Iuan *q. 6. de pœnit. art. 3. dub. 7. pag. 457.* & penes ipsum Medina, Sylvester, & Mancius.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse, quia dictus Religiosus verè est approbatus ab Episcopo, & retinet semper jurisdictionem in sæculares. Sic Navar. Acosta, Diana, & alii citati. Quod intellige casu quo suspensio sit facta per simplicem prohibitionem aut per præceptum, non verò casu quo sit lata per sententiam juridicam, juxta nuper dicta. Lege Thom. Hurtado *loc. cit.* & Mendo *in Bull. disp. 22. cap. 9.* ubi me citato multa congerit.

QVÆSTIO LXXIX.

An iis casibus in quibus opiniones circa jurisdictionem Confessarii versantur, peccet mortaliter Sacerdos sequendo opinionem minùs probabilem, minusque tutam?

AFfirmant peccare mortaliter, non contra reverentiam Sacramenti, sed contra charitatem, vel justitiam, ob periculum gravis detrimenti fortè pœnitenti secuturi, Sancius *in selectis, disp. 44. n. 19. 20. 21. 22. & 23.* & Peregrinus apud Dianam *3. parte, tract. de dubiis reg. resol. 3.*

Sed probabiliùs respondeo: non peccare, quia Ecclesia, stante opinione probabili, confert jurisdictionem Sacerdoti *ubi infrà, q. 103.* Sic Sanch. *in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 9. n. 35.* Villalobos *tom. 1. tract. 1. diff. 13. num. 5.* Vasquez 1. 2. *tom. 2. disp. 156. num. 17.* Salas *de legibus disp. 12. sect. 6. n. 24.* Bonacina *disp. 5. §. 4. n. 5. q. 7.* Diana *loc. cit. & 2. part. tr. 13. ref. 2.* & alii quos me citato sequitur Mendo *in Bull. disp. 22. c. 3. n. 41. & c. 10. n. 109. & sequent.*

QVÆSTIO LXXX.

An ut approbatio sit valida, debeat dari gratis & in scriptis?

REspondeo negativè, quia ille loquendi modus Tridentini, *quæ gratis detur*, tantùm dicit præceptum, non verò conditionem, sine qua non valeat approbatio: erit ergo ex suo genere peccatum mortale dare approbationem pro pretio accepto: licèt veniale esse possit, si parum detur pro illa. Ex quo constat, multò minùs requiri ad valorem approbationis, quod detur in scriptis, cum id à Concilio nullo modo exigatur, & ita sufficit, quod in voce habeatur, licèt consultius sit eam in scriptis recipere, ut certiùs de illa constet. Sic Suarez *disp. 28. sect. 5. n. 10.* Fagundez *loc. cit. n. 60. & 66.* Lugo *disp. 21. n. 26.* & Bossius *de Iubil. sect. 3. casu 2. §. 2. num. 13. & 14.* & apud illum Graffius, Barbosa, & communis, quam tenet me citato Mendo *in Bull. disp. 22. c. 2. fine.* Quintanaduenas *de Iubil. dupl. hebdom. c. 1. n. 9. pag. 152.* & penes ipsum Reginald. & Granados.

QVÆSTIO

QUÆSTIO LXXXI.

An Episcopus teneatur approbare Sacerdotes, tam sæculares, quàm regulares, ad confessiones audiendas, si dignos eos invenerit?

Respondeo: teneri, quia supposito quod eos ad examen admiserit, illa approbatio non est actus gratiæ, sed justitiæ: ergo dicti Sacerdotes habent jus in re acquisitum ad illam: ergo injustè illis denegabitur. Sic Ægid. *disp.* 8. *dub.* 7. *n.* 49. Fagundez *lib.* 7. *cit. c.* 2. *num.* 4. Lugo *disp.* 22. *num.* 49. *pag.* 508. Laym. *lib.* 5. *tr.* 6. *c.* 11. *num.* 3. Bossius *de Iubileo, sectione* 3. *casu* 2. §. 1. *n.* 15. & 27. *pag. mihi* 258. per hæc verba: Ex justitia tenentur Episcopi Sacerdotibus, tam sæcularibus, quàm regularibus, quos dignos, & idoneos invenerint, prædictam approbationem non negare sine justa causa, & graviter peccant sine justa causa negando, & multò magis legitimè datam revocando absque superveniente causa. Sic ille, & apud ipsum etiam Suarez *disp.* 28. *sect.* 5. *n.* 12. Filliuc. *part.* 1. *tr.* 7. *c.* 9. *num.* 257. & alii quos sequitur Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 22. *cap.* 2. *n.* 44.

QUÆSTIO LXXXII.

An si Sacerdotibus sæcularibus manifestè idoneis injustè ex odio, vel malevolentia, &c. denegetur licentia, maneant eo ipso ad confessiones excipiendas approbati?

Affirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Fagundez *prac.* 2. *lib.* 7. *c.* 2. *n.* 58. *pag.* 494. quod probabile reputat Bossius *ubi infrà*; quia consensus debitus, & injustè negatus, pro dato censetur in jure, *cap. licèt, de Regularibus.*

Sed longè multò probabiliùs, imò ferè ut certum respondeo: non manere approbatos. Quia ex Tridentino Concilio *sess.* 23. *cap.* 15. nemo approbatus censetur, nisi in re ab Episcopo approbationem obtineat. Sic Suarez *disp.* 28. *sect.* 5. *n.* 6. Fagundez *loc. cit.* Trullench *c.* 1. *cit. dub.* 8. *n.* 1. Granado *tr.* 10. *disp.* 5. *sect.* 1. *num.* 6. Lugo *loc. cit. num.* 50 & Bossius *de Iubileo, sect.* 3 *casu* 2. *num.* 31. Floronus *de casib reserv.* 1. *p. c.* 4. §. 16. *n.* 1. Ægidius, Filliucius, Barbosa, Tamburinus, & Valerus apud ipsum, Torreblanca *lib.* 14. *pract. c.* 2. *n.* 22. & communis, quam tenent ut certam Thom. Hurtado *tom.* 2. *tr.* 12. *c.* 1. *res.* 34. & Quintanaduenas *loc. cit. n.* 8. *pag.* 233.

QUÆSTIO LXXXIII.

An si Episcopi absque justa causa non admittant Regulares ad examen, vel post illud injustè denegent illis licentiam ad confessiones audiendas, maneant eo ipso approbati, non obstante dispositione Concilii?

Negant Suarez *disp.* 28. *sect.* 5. *num.* 13. Vasquez *quæst.* 93. *art.* 3. *dub.* 3. *n.* 2. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 7. *num.* 58. Filliucius *tract.* 7. *num.* 257. Reginald. *tom.* 1. *lib.* 1. *c.* 16. *num.* 192. Lugo *disp.* 21. *num.* 52. *pag.* 509. Barbosa *in collect. tom.* 3. *p.* 2. *lib.* 3. Clemens *tit.* 7. Clement. *dudum, num.* 8. Sylvius *in addit. ad* 3. *part. q.* 8. *art.* 5. *quæst.* 4. Pitigianus *dist.* 17. *quæst. unica, art.* 4. *dub.* 4. Sancius *d. p.* 48. *à num.* 16. Mourc *part.* 3. *c.* 9. §. 8. *num.* 1. Trullench *in exposit. Bulla, lib.* 1. §. 7. *c.* 1. *dubio.* 8. qui tamen malè citat Stephanum Fagundez pro hac parte, cùm oppositum expressè, latè, & doctè defendat loco statim citando. Tenuit etiam Rodriguez *in explicat. Bulla*, §. 9. *n.* 32. Sed postea mutavis sententiam, ut infrà. Hinojosa *in suo directorio, verb. Confessarius, pag.* 109. & 161. Floronus *de casibus reserv.* 1. *part. c.* 14 §. 16. *num.* 2. Ascanius Tamburinus *de jure Abbat. tom.* 1. *disp.* 6. *quæst.* 12. *n.* 6. Ioannes Valerus *verb. Nullitas, diff.* 5. *n.* 2. (dicens tamen sententiam contrariam etiam esse probabilem.) Torreblanea *loco citato*, & alii quos novissimè sequuntur Diana *p.* 8. *tract.* 1 *res.* 85. Bordonus *tom.* 1. *variar. resol.* 36. *quæst.* 1. Bardus *in Bull. tract.* 5. *c.* 2. *sect.* 2. *q.* 4. *num.* 29. Mendo *disp.* 22 *cit. cap.* 2. *num.* 25. & 42. & *cap.* 10. *n.* 102, & Quintanaduenas *loc. cit.* quia jam Tridentinum statuit, quod nullus Regularis possit audire sæcularium confessiones, nisi obtenta approbatione Episcopi.

Sed æquè probabiliter respondeo: manere eo ipso approbatos, posseque Confessiones audire; quia sic habetur in Extravaganti *Super Cathedram*, Bonifacii VIII. & in Clementina *Dudum, de sepulturis*. Quod privilegium adhuc viget post Concilium Tridentinum, ut docent Navar. *in man. cap.* 27. *num.* 264. & 265. & Fagundez *prac.* 2. *lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 15. & alii. Sic ipsi, & Henriquez *lib.* 6. *cap.* 6. *num.* 4. Glossa *in Clementina Dudum, cit.* Vega *lib.* 1. *casu* 58. Rodriguez *in addition. ad Bullam*, §. 9. *num.* 30. & *tom.* 1. *qq. Reg. quæst.* 59. *art.* 2. & 10. Angel. Sotus, Gaffius, Cañedo, Palatios, Sylvest. & Alex. quos omnes citat Fagundez. Cochier. *de Iurisdict. Ord. in exempt. part.* 7. *quæst.* 77. Layman *lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 11. *num.* 4. Fincllus *de casibus reserv. cap.* 3. *num.* 3. Miranda *in man. Prælat. tom.* 1. *quæst.* 4. *art.* 6. Ioannes de Cruce *in epitome, lib.* 2. *cap.* 6. *dub.* 1. Villalobos *tom.* 1. *tr.* 1. *diff.* 53. *num.* 3. Peyrinus *de Religioso subdito, tom.* 1. *quæst.* 1. *cap.* 21. §. 2. quos omnes refert (sed nescio an sequatur) Diana 3. *part. tract.* 1. *resol.* 24. Lopez *cap.* 8. *de Bulla, pag. mihi* 822. Bossius *loc. cit. num.* 17. & apud ipsum Vivaldus *tit.* 1. *de Absolutione, n.* 27. Ioannes Bapt. Lezana *sum. qq. Regul. cap.* 19. *n.* 3. & alii communiter: quam novissimè tenent Ludovicus à Cruce *in Bullam Cruc. disp.* 1. *cap.* 2. *dub.* 19. Baunius *tract.* 4. *de pœnit. q.* 11. & Thomas Hurtado *tom.* 2. *tract.* 11. *cap.* 1. *resol.* 34. §. 1. *dub.* 4. *num.* 1856. ubi beoe probat, non esse derogatam per Trident. *Clement. Dudum, cit.*

QUÆSTIO LXXXIV.

An si Episcopi absque justa causa approbent Regulares limitatè, ut ad annum (v. g.) ad viros, & non ad fæminas, ad hoc Oppidum, & non ad aliud, maneant eo ipso absolutè, & illimitatè approbati?

Negant Lugo *disp.* 21. *num.* 57. qui & citat pro hac parte Suarium *disp.* 28. *sect.* 7. *num.* 19. Vasquium *q.* 93. *art.* 3. *dub.* 5. *n.* 4. Navarrum *c.* 4. *n.* 10. & 11. Fagundez *dicto cap.* 1. *num.* 1. & Dianam 3. *part. tract.* 2. *resol.* 25. Sed non benè profectò: Nam in primis Vasquez, & Navar. nihil habent ad propositum *locis citatis* à Lugo. Deinde Suarez, Fagundez, & Diana solùm loquuntur quando ex justa causa Episcopi cum limitatione Regulares approbant, de quo statim. Negat tamen Trullench *lib.* 1. §. 7. *dub.* 7. *n.* 4. 13 & 17. & Torrebl. *lib.* 14. *pract. c.* 3. *n.* 16. & alii quos sequitur P. Mendo *in Bul. disp.* 22. *c.* 3. *n.* 54. & 55.

Sed probabiliùs respondeo: manere tunc absolutè & simpliciter, & absque ulla limitatione approbatos. Quia (ut suprà *quæst.* 83. est habitum) Episcopi non possunt reprobare Regulares absque justa causa, & si aliter fecerint, eo ipso manent approbati absolutè ad Confessiones audiendas: ergo nec possunt limitare eorum jurisdictionem ad annum, viros, &c. absque justa causa, aliàs eo ipso manebunt approbati. Patet consequentia, quia eadem est ratio de toto ad totum,

ac de parte ad partem. Sic Doctores citati pro nostra sententia quæst. præcedenti. Imò eam videtur amplecti Diana *loc. cit. & 4. part. tract. 4. ref.* 200. Lezana *in sum. qq. Regul. cap.* 19. *num.* 6. & expresse Fagundez *loc. cit. num.* 16. & 17. *pag.* 483. qui bene advertit, tunc videri Episcopum injustè limitare dictam licentiam, quando contra eandem Religionem jurgia, & convitia jaciat: si de Religiosis publicè, aut secretò detrahat: si Clericos sæculares, aut alios Religiosos absolutè, & sine limitatione approbet, & ex aliis similibus indiciis: quod etiam notarunt Rodriguez *in explicat. Bullæ*, §. 9. *dub.* 1. *n.* 33. Villalobos *tom.* 1. *tract.* 9. *diff.* 53. *num.* 2. Bossius *de triplici Iubilei privilegio, sect.* 3. *casu* 2. §. 1. *num.* 12. *pag. mihi* 260. per hæc verba: Hinc Manuël *dicto* §. 9. *n.* 33. & Ioannes de Cruce *dicto cap.* 6. *dub.* 3. *concl.* 1. inferunt, quod si fidem Episcopi ex malevolentia, & absque justa causa prædictis regularibus concederent approbationem ad tempus limitatam, vel ad beneplacitum, non tenerentur prædicti Religiosi elapso illo tempore, vel mortuo Episcopo petere novam approbationem. Quod probat Manuel, quia privilegium Clementinæ in illo §. *Si verò*, concessum est Regularibus ad refrenandam quorundam Episcoporum duritiem, & ne ab ipsis Ordinariis locorum injustè molestarentur. Tunc autem censerentur ex malevolentia, vel duritie, & absque causa negare approbationem, vel illam limitatè concedere, si erga omnes Religiosos, vel omnes regulares ejusdem Ordinis indifferenter ita se gerant. Ita Angelus Bossius.

Quæstio LXXXV.

An justa saltem interveniente causa, possint Episcopi approbare Regulares cum limitatione ad tempus, ad personas, ad locum, &c.

Negat Henriquez *lib.* 6. *cap.* 6. *n.* 5. & 6. Et apud Lugonem *disp.* 21. *n.* 56. Villalobos, Portel, & Vega. Sed hi Doctores non rectè ab illo citantur, ut *infrà* constabit.

Affirmant verò è contra ipse Lugo, Fagundez, & Diana *locis citatis*, & alii apud ipsos, addentes quod sufficiens causa sit vel insufficientia Regularium, vel suspicio in moribus, aut ut major experientia de illis tractu temporis habeatur, aut defectus dumtaxat ætatis, &c. Ita ante dictos Authores tenuit Suarez *de pænit. disp.* 28. *sect.* 7. *n.* 19. cum aliis.

Sed probabiliùs respondeo: posse quidem interveniente causa Episcopos cum limitatione Regulares approbare; hanc tamen causam non adesse quando solùm intervenit defectus ætatis, aut suspicio in moribus (nisi aliàs Episcopus specialem habeat causam tales defectus timendi) sed quando intervenit tantùm insufficientia, aut defectus scientiæ. Ratio est, quia approbatio, quam exigit Tridentinum *loc. cit.* solùm est circa scientiam. Nam quoad mores tamdiu quis præsumitur bonus, quamdiu non præsumitur malus. Ex quo colligitur, quod casu quo Episcopus remittat Regularem privilegiatum ad examen, & Examinator dicat, se idoneum illum inuenisse, tunc etiamsi Episcopus postea limitet licentiam, vt scilicet non audiat mulieres vsque ad Quadragesimum annum: vel non audiat Confessiones, nisi in tali loco, vel nisi per annum, &c. non est necesse seruare dictam limitationem. Sic Villalobos *tom.* 1. *tr.* 9. *diff.* 53. *num.* 2. Vega *tom.* 1. *c.* 62. *casu* 7. Lezana *loc. cit. c.* 19. *num.* 8. & Miranda *in man. tom.* 2. *quæst.* 45. *num.* 10. & alii doctissimi Salmanticenses. Et tenet novissimè Angelus Bossius *sect.* 3. *citata, casu* 2. §. 4. *n.* 80. & 81. *pag. mihi* 276. & Pasqualigus *decis.* 500. *à n.* 3. *usque ad* 10. ubi sic concludit. Quod autem spectat ad jurisdictionem, existimo non posse Episcopos adhibere aliquam limitationem, nisi in ordine ad casus quos sibi reservat, non autem ad personas, loca, &c. & si adhibeant, facere contra justitiam. Regulares enim non accipiunt jurisdictionem ab Episcopo, sed illam habent à summo Pontifice, & independenter ab Episcopis. Et solùm per Conc. Tridentinum dependent ab Episcopis quoad approbationem. Hæc Pasqualigus.

Quæstio LXXXVI.

An approbatio Sacerdotibus sæcularibus absolutè, & simpliciter ad tempus, vel in perpetuum semel impensa, possit ab Episcopis justa aliqua ex causa, quandiu durat, revocari?

Negant aliqui apud Stephanum Fagundez *præc.* 2. *lib.* 7. *c.* 2. *n.* 62. & negat ex parte Acosta *in expl. Bullæ, quæst.* 4.

Affirmant verò è contra Vivald. *de confess. n.* 27. Trullench *lib.* 1. §. 7. *c.* 1. *dub.* 7. *n.* 5. Ludovicus à Cruce *disp.* 1. *c.* 2. *dub.* 12. & Hurtado *disp.* 10. *diff.* 19. Existimantes etiam absque causa posse ad nutum Episcoporum licitè, & validè revocari.

Sed probabiliùs respondeo: non posse quidem absque justa causa revocari: posse tamen data causa, & probata. Prima pars constat ex dictis, quia hujusmodi approbatio non est gratia, sed actus justitiæ: ergo nequit revocari justè sine justa causa, & consequenter nec validè. Quia cùm sit sententia judicis injusta, non potest auferre jus quod jam Confessarius habebat ex approbatione priùs posita. Vnde si absque ulla legitima causa revocetur approbatio illius, potest nihilominus talis Sacerdos post dictam revocationem sine causa factam validè eligi in Confessarium ab habente licentiam eligendi Confessarium ab Ordinario approbatum. Secunda verò pars etiam patet, quia data justa, & rationabili causa, optimè poterit ab Episcopo revocari dicta approbatio, cùm tunc non revocetur ob meram eius voluntatem, sed propter novam, justamque sententiam efficacem ad irritandam, cassandamque priorem. Sic Henriq. *lib.* 6. *c.* 6. *n.* 6. Suarez *disput.* 28. *sect.* 7. *n.* 7. Fagundez *loc. cit. & n.* 34. Lugo *disput.* 21. *n.* 64. *pag.* 511. & in hanc partem inclinat Ægid. *disp.* 8. *dub.* 7. *n.* 59. & tenent etiam Diana 3. *part. tr.* 2. *ref.* 22. & apud ipsum Portel. & Peyrinus, Bossius *loc. cit. n.* 64. Torreblanca *loc. cit. n.* 30. per hæc verba: Vnde Episcopus non deberet semel datam approbationem absolutam postea sine causa revocare, non præsumpta, sed legitimè probata, nec quovis prætextu, sed ad ipsas confessiones pertinente, nec semel approbatum absolutè iterùm examinare, ut docet Franciscus Suarez ubi suprà, *disp.* 28. Barbosa *dict. alleg.* 25. *à num.* 43. Sic Torreblanca, & Quintanadueñas *de Iubil. duplic. hebdom. c.* 21. *n.* 1.

Quæstio LXXXVII.

An approbatio data ad beneplacitum Sacerdotibus sæcularibus, possit licitè, & validè absque ulla causa revocari?

Affirmant Hurt. *disp.* 10. *diff.* 19. Ochagav. *q.* 40. & alii quibus favere videtur Bossius *loc. cit. n.* 163. & 164.

Sed probabiliùs respondeo: posse quidem licitè ex causa justa revocari, validè verò absque causa etiam. Quia data fuit talis licentia cum hac expressa limitatione: ergo cessante beneplacito approbantis, eo

ipso

ipso approbatio cessabit. Sic Fagundez *loc.cit. n.*93. Lugo *disp.*21.*n.*64.*pag.*511. Suarez *disp.*16. *sect.* 7. *n.*7. Henriq. *lib.*3.*de pœnit.c.* 6. §. 6. Torreblanca *lib.* 14.*practic.c.*3.*n.*10.& 11. sic dicens: Et tales licentiæ ad beneplacitum concessæ, non requirunt causam, ut revocentur, quia sufficiens est mutatio voluntatis: secus tamen licentiæ generales, quæ sine causa revocari non possunt. Sic ille: secus dicendum est loquendo de Regularibus, ob discrimen assignandum *infrà q.*90. Legatur Quintanad. *loc.cit.*

QVÆSTIO LXXXVIII.

An approbatio Regularibus absolutè concessa posit licitè ab Episcopis revocari sine causa?

AFfirmat Hurtado *loc.cit.* per hæc verba: Addimus revocationem approbationis, etiam Religiosorum, quantumvis sine rationabili causa, pro solo nutu Episcopi factam, esse validam, & licitam. Sic ille, & apud ipsum Vasquez, & Ochagavia. Affirmant etiam Luysins *de pœnit.q.*8.*art.*1.*disp.*26.*dub.*3. Sancius *disp.*48.*n.*13. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, non posse, ut constat ex dictis *q.*83. Et ita tenent DD. *ibidem* pro nostra sententia adducti, præcipuè Diana 3.*part.resol.*22 *cit.* & 4.*part.tract.*4.*resol.*200. (vbi pro hac parte refert ex Barbosa, Gauanto, & Peyrino duas declarationes Sacræ Congregationis Episcoporum,) & alij apud ipsum. Bossius *loc.cit.num.*164. Torreblanca *loc.citat.* & alij, quos nouissimè sequitur Thom. Hurtad. *tom.* 1.*tract.*12.§.2. *dub.*3.*num.*2146. vbi ait sententiam contrariam esse hodie practicè improbabilem. Quia non posse Episcopos, nulla iusta causa interueniente, reuocare Regularibus licentias ad audiendas confessiones à se concessas, decrevit Pius V. *in Bulla Vniversali*, quam approbavit urbanus VIII. *in Brevi edito anno* 1629.*die* 30. *Ianuarij*, quod incipit: *Aliàs à nobis*, & secuta est multoties sac. Congregatio.

QVÆSTIO LXXXIX.

An validè saltem sine causa revocari possit?

AFfirmant etiam Prædicti Doctores, & nonnulli alij.

Sed probabiliùs respondeo, nec validè posse, propter rationem supra assignatam. Et sic docent Suarez, Fagundez, Ægidius, Lugo, Peyrinus, Portel. Diana, Bossius, Torreblanca *loc.cit.* Lezana *sum. qq. Regul.c.*19. *n.*9. & alij.

QVÆSTIO XC.

An Episcopus possit etiam absque causa revocare approbationes Regularium, si data fuerunt ad beneplacitum suum?

AFfirmant Lugo *disp.*21. *n.*63. *pag.*511. & alij Doctores, quos sequitur Diana 3.*part. tract.* 4. *resol.*26.& 2.*part. tract.*4. *resol.* 110. Sed certè non consequenter. Fundamentum horum Doctorum potest esse, quia ita censuit Sac. Congregatio *die* 19. *Martij* 1619.

Sed probabiliùs respondeo, non posse absque justa causa, quia licentia, quæ Regularibus datur ab Episcopis ad Confessiones audiendas, non est propria licentia, sed approbatio personæ quoad sufficientiam, & idoneitatem ad confessiones excipiendas, qua supposita, statim Papa concedit illis facultatem, & jurisdictionem ad Sacramentum Pœnitentiæ ministrandum, ut patet ex Clement. *Dudum, cit.* ergo nequit prædicta licentia, seu approbatio ad libitum Episcopi reuocari. Sic Peyrinus *super privileg. Minim.tom.*1.*constit.*2.Sixti IV.§.2.*n.*44. Fagundez *loc.cit.n.*31.& 65. Trullench *loc.cit.n.*17. & Ludovicus à Cruce apud ipsum. Sic etiam Pasqualig. *decis.* 500.*suprà q.*85.*cit. ubi n.*7. ita dicit: Hinc fit, quod approbatio concessa ad beneplacitum, non possit revocari, aut suspendi, nisi approbatus fiat talis, ut non deberet approbari, si denuò esset approbandus. Vnde necesse est, quod in ipso fiat talis mutatio, aut secundùm mores, aut secundum doctrinam, ut evadat inhabilis ad audiendas confessiones. Approbatio enim est per modum sententiæ, quia Episcopus debet ut judex judicare de habilitate Regularis in ordine ad audiendas Confessiones; unde licèt sit facta ad beneplacitum, non potest retractari, nisi ea succedant, quæ reddant sententiam injustam, alioquin manente sententia justa, retractio esset actus injustitiæ. Sic Pasqualig. Et sic Thom. Hurtad. *loc.cit.n.*2146. obi explicans mentem sacræ Congregationis, inquit quod quando dixit, quod Ordinarij possunt revocare licentias Regularibus concessas ad beneplacitum, intelligendum est, quando subest rationabilis causa pertinens ad Confessiones, vt explicat Vrbanus VIII. necnon Declarationes Cardinalium suo tempore editæ. Sic Thom. Hurtad.

QVÆSTIO XCI.

An novus Episcopus posit omnium Regularium licentias suspendere, & de novo illos etiam sine rationabili causa examinare?

AFfirmant absolutè Suarez *disp.*28.*sect.*8. Nuñus *in explicat.Cruciatæ*,§.11. Petr. de Ledesma *cap.* 23. *de pœnit.* latè, & mordicus Sancius *in selectis disp.* 48.*per totam.* Hurtado *disp.*10.*diff.*19. Diana 3.*part. tract.*2.*resol.*27.& 4.*p. tract.*4.*resol.*200. vbi affert duas pro hac parte declarationes Cardinalium, & Mirandam, Riccium, Zanardum, Fagundez, Lezzanam, Aldaoum, & alios, quos novissimè sequuntur Baunius *q.*10. Bardus *in Bull.Cruc.tract.*5.*c.*2.*sect.*2. *q.*6.*n.*58. Thom Hurtad. *tom.*2.*tract.*12. *cap.*1.§.2. *dub.*3.*n.*2139. & Mendo *loc.cit.n.*58.

Negant verò absolutè Vivaldus 1. *p. de Absolutione, fol.mihi* 122. ubi etiam adducit declarationem quandam Cardinalium factam *anno* 1587. (quam se vidisse testatur,) continentem, semel approbatum Regularem non teneri iterum examinari. Vbi etiam citat pro hac parte Navarrum, quam tenet *c.*27. *n.*16. Vega *cap.*62. *casu* 8. Henriquez *lib.*9.*c.*7. Lopez 2. *part.instruct.Confess.c.*4. *de Bulla, fol.mihi* 805. Rodriguez *in explicat. Bullæ*, §.9. & Ioannes de Cruce *in epit.lib.*2.*dub.*4. & alii.

Sed ego, nec absolutè affirmando, nec absolutè negando, sed media via incedendo Respondeo: posse quidem suspendere licentiam alicujus Sacerdotis Regularis, interveniente aliqua iusta, & rationabili causa ad Confessiones ipsas pertinente; veluti si Regularis confessor illicitè se gerat in administratione Sacramentorum; non tamen posse generaliter, causa non cognita, nec probata, revocare, vel suspendere ad nutum licentias omnium Regularium. Quia ad primum tantùm ratione officij habet potestatem, non ad secundum, quod rectè probant Doctores secundæ sententiæ, sicut primum primæ Authores. Sic expresè Vasquez *quæst.*93. *art.*3. *dub.*7. *num.*3. 4. Villalobos *tom.* 2.*tract.* 9.*diff.*53.*num.*5. Et doctus, & anticus Alphonsus de Carranza *in quodam consilio contra Archiepiscopum Toletanum, & in favorem Regularium editum*, & alii. Lege Thomam Hurtado *loc.cit. num.* 2143. ubi iam expresè hanc nostram senten-

tiam ut veram tenet, & eam ex declarationibus, tam Pontificiis, quàm Congreg. sacræ probat, licèt *num.* 2148. aliqualiter id limitet.

Quæstio XCII.

An qui ab Episcopo facultatem omnia Sacramenta administrandi obtinuit, censeatur approbatus ad Confessiones audiendas?

Respondeo affirmativè, quia verbo generali omnia comprehenduntur. Sic Henriquez *lib.* 11. *c.* 3. *n.* 5. Sanchez *lib.* 3. *de matrim. disp.* 35. *n.* 8. Reginald. *lib.* 1. *n.* 71. Faguod. *prae.* 3. *lib.* 7. *c.* 2. *n.* 6. & alij.

Quæstio XCIII.

An qui ab Episcopo licentiam indefinitam ad administranda Sacramenta obtinuit, possit administrare alia præter Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ?

Negant Henriquez, Sanchez, & Fagundez *locis citatis*, ubi aiunt quòd si Episcopus in approbatione dicat: *Approbamus N. ad administranda Sacramenta in hac nostra Diœcesi*, tunc hujusmodi approbatio solummodò intelligatur circa Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse omnia administrare Sacramenta. Quia verbum indefinitum æquivalet generali, quo omnia comprehenduntur, juxta *cap. Si Romanorum, dist.* 19. *§. dicendo*, & nos latè probavimus *in expositione ad caput* 45. nostræ propriæ Regulæ confirmatæ ab Innoc. III. anno Domini 1198. sub sanctis Patriarchis (sic eos vocat semel, ac iterum Sanctissimus Dominus Noster Vrbanus Papa VIII.) Ioanne de Matta, Sapientissimo Doctore Parisiensi, & Felice de Valois, Anachoreta, nostri Sacri Ordinis Fundatoribus. Et postea (quia penè collapsa) reformatæ, & in pristinum statum redactæ per Ven. Patrem nostrum Fr. Ioannem à Conceptione, Clementis VIII. authoritate, anno Domini 1599. Ex quo Constat *Primò*, falsò dixisse Azorium 1. *part. lib.* 13. *c.* 11. *col. mihi* 1660. Nos sub Sancti Augustini regula militare. Secundò, valde dormitasse Fr. Antonium Daza in Chronica Seraphici Ordinis, 4. *part. lib.* 4. *c.* 1. *fol.* 72. dum absque ullo prorsus fundamento scripsit, nostri cœlestis Ordinis Reformatorem fuisse Reverendiss. Patrem Fr. Andream de Velasco, Seraphicæ Religionis Religiosum. Siquidem postquam Regia Philippi III. authoritate nostrum Discalceatorum Ordinem visitavit, in mortis articulo finaliter constitutus, proprio asseruit ore, se tantum à Reformatoris officio effectivè abesse, ut in nostris nec veniale adhuc peccatum, erroremve levem reformatione dignum invenisset. Quo in mortis discrimine, omni à fortiori exceptione teste majori extante, miror valde quomodo inter præfatos Seraphici Ordinis Patres tantus increverit error, ut adhuc nomine tenus non reformatorem apparenti Reformatoris pictura permiserit laureare. Resipiscant obsecro, & deleant scripturam de hac re, & picturam. Sed jam ad nostram responsionem redeuntes, illam docet Basilius Legion. *lib.* 5. *de matrim. cap.* 29. & extat quædam declaratio Cardinal. apud Farinacium *pag.* 275. ut notat Hurtado *disp.* 5. *de matrim. diff.* 11. *n.* 37. *in edit. Planti.* & dicit esse probabilem. Tenet etiam Reginald. *loc. cit.* Nam solùm dicit, per illa verba maximè significari Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, tanquam præcipuæ necessitatis. Vbi haud obscurè innuit, minùs principaliter etiam Sacramenta significari, ideo nec hæc à Bonacina *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 4. *n.* 5. excluduntur. Tenet etiam hanc partem citatus Mendo *in Bull. disp.* 21. *c.* 11. *n.* 114.

Quæstio XCIV.

An quis sufficienter censeatur approbatus ad Confessiones audiendas per licentiam tacitam Episcopi, aut (quod idem est,) per ratihabitionem de præsenti?

Negant aliqui, quos suppresso nomine, refert Hurtado *disp.* 10. *diff.* 5. & insinuat Suarez apud Coriolanum, quamvis in re contrarium dicat *disp.* 27. *sect.* 4. *dub.* 4. *n.* 16. Negant tamen expressè Tabiena *verb. Absolutio* 3. *n.* 43. & Nuñus *in addit. q.* 8. *art.* 5. *dub.* 1. *diff.* 1. *pag.* 433. *& dub.* 2. *pag.* 439. & apud ipsum Major, Gabriel, D. Antoninus, Adrianus, & Henricus, & dicit esse id commune inter universos Theologos. Sic etiam Layman *c.* 10. *cit. n.* 10. *pag. mihi* 122. per hæc verba. Idemque eadem ratione sentiendum est de præsumptione consensus præsentis, quæ licèt rationabilis sit, tamen nihil confert ad valorem Sacramenti, si re ipsa consensus signo quocumque declaratus, & consequenter jurisdictionis commissio defuit, sicuti benè explicat Medina *q.* 31. *corol.* 2. *C. de Confess.* Hucusque Layman, cui adde Lodovic. à Cruce *in Bull. disp.* 1. *c.* 2. *dub.* 20. *n.* 24. Pharaonium *de pœnit. tract.* 1. *sect.* 17. *casu* 21. & Quintanaducñas *de jubil. dup. hebdom. c.* 21. *n.* 11.

Sed probabiliùs longè respondeo, sufficienter censeri approbatum. Nam si Episcopus videns aliquem Sacerdotem non approbatum, audientem sæcularium Confessiones, ei non contradicit, cum facilè possit, tunc eo silentio illum sufficienter approbat. Quia qui tacet in his, quæ ad ipsum pertinent, & in quibus tenetur contradicere, consentire videtur, *ex reg. juris* 10. *in* 6. Sic Suarez, Basilius, & Hurtado *locis citatis*, Sanchez *lib.* 3. *de matrim. disp.* 35. *num.* 20. *&* 21. Henriquez, Sylvester, Sotus, Becanus, Villalobos, Homobonus, Toletus, & Fagundex, quos citat, & sequitur Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 68. Coriolanus 1. *part. sect.* 2. *artic.* 10. *pagina mihi* 173. Bonacina *loco citato, n.* 13. Sancius *disp.* 44. *num.* 3. Granadoa *tract.* 10. *disp.* 3. *n.* 3. quibus addi possunt Bossius *de Iubileo, sect.* 3. *casu* 2. §. 4. *n.* 135. & apud ipsum etiam Adrianus, Henricus (quos Nuño pro se citat) Navarrus, Ledesma, Barbosa, Floronus, & Layman *lib.* 5. *tract.* 6. *c.* 10. *n.* 16. (Sed ex his malè citatur à Bossio Laymanius, ut ex nuper dictis constat,) & alij. Vnde immeritò dixit Didacus Nuño, contrariam sententiam esse communem inter universos Theologos, cùm nostra præcipuos habeat, & novissimè Bardum *in Bull. tract.* 5. *c.* 1. *sect.* 9. *à n.* 120. & Mendum *loc. cit. num.* 115.

Quæstio XCV.

An Sacerdos qui solùm cum dicta licentia tacita inciperet audire Confessiones, mortaliter peccaret?

Respondeo affirmativè, etiam casu quo speret Episcopum mox superventurum, & approbaturum ipsius factum. Quia initio invalidè confessionem incipit audire, cũ injuria pœnitentis, & ipsius Sacramẽti, & usurpationis alienæ jurisdictionis. Sic Ægid. *disp.* 8. *dub.* 5. *n.* 37. & Diana *loco citato*, & communis. Lege Bardum *loc. cit. dicto* 3. ubi benè advertit, quod pœnitens in dicto casu teneatur repetere omnia peccata, quæ ante approbationem tacitam confessoris fassus illi fuerat, paucis verbis dicendo, Fateor iterum omnia peccata, quæ ante approbationẽ tibi fassus sũ.

Quæstio

QVÆSTIO XCVI.

An per dictam ratihabitionem de præsenti maneat Sacerdos approbatus, non solùm ad audiendas illas Confessiones, quas Episcopus videt, verùm etiam ad omnes alias in futurum?

REspondeo, solùm manere approbatum ad illas confessiones dumtaxat, quas Episcopus videt. Quia illa licentia non est absoluta, sed limitata pro illo actu, & tempore. Ratio est, quia si peteretur licentia, & approbatio ad illum tantùm actum, & illud tempus, & illa ab Episcopis concederetur, non censeretur ille Sacerdos simpliciter approbatus ad alios actus, ac proinde est tunc ac si illud peteretur: Ergo, &c. Sic Bossius *loc.cit.& num.* 139. Henriquez *lib.6 c.13.n.13.* Fagundea *prae.1.lib.7.c.2.n.71.* & apud ipsum Tolet. Sanchez *loc.cit.num.*22. Bonacina *disp.5.citata, punct.4.§.1.n.14.* & communis, quam sequitur Mendo *in Bull.disp.*22.*c.*11.*n.*116.

QVÆSTIO XCVII.

An jurisdictio ad Confessiones audiendas sufficienter conferatur per ratihabitionem futuram, hoc est, per hoc quod Sacerdos credat probabiliter, Episcopum ratihabiturum collatam absolutionem?

AFfirmant Raymund. *tit. de pœnitent. & remission.* §.15. Hostiens. *ibidem, n.*15. Henricus *in cap. omnis utriusque sex. n.*24. *vers.* 8. & Iacobus de Cochis *ibidem, n.*116. quos refert Sanchez *loc.cit.num.*15. Et haoc sententiam esse probabilem, asseruisse Filliucium *tom.1.tract.7.c.9.n.*242. & apud ipsum Medinam, Ricard. Sylvest. & D. Bonavent. refert Diana 3. *part. tract.4.resol.68.vers. sciendum tamen est, quod est valdè notandum.* Sed reveta, si attentè legatur Filliucius, hoc nullo modo dicit. Nam loco à Diana citato solùm ait: esse probabile, facultatem interpretativam, seu præsumptam sufficere aliquando, etiamsi talis præsumptio non fundetur in aliquibus signis, quæ sufficienter indicent præsentem voluntatem Superioris, ut in casu articuli mortis, & aliis similibus. Sed quidquid sit de hoc.

Certissimè respondeo negativè. Quia ratihabitio de futuro non est, sed erit post collatam absolutionem: ergo non sufficit ad tribuendam jurisdictionem ad illam absolutionem. Confirmatur. Quia de substantia hujus Sacramenti est, quod ejus Minister habeat jurisdictionem actualem, juxta Concil. Trident. *loc.cit.* ergo absolutio data Ministro, qui actualem jurisdictionem non habet, nulla omnino erit: ergo à nullo Prælato, etiam à Summo, ratificari potest. Sic Palud. Gabr. Capreol. D. Anton. Cajet. Alex. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez *lib.3.de matrim.disp.*35. Sylvest. *verb. Confessor* 1.*q.*6. Quem citat pro hac parte, & sequitur Filliucius *tract.7.c.8.n.*207.& 208. Suarez *disp.26.sect.1.n.*14. & *disp.27.sect.4.* Navarrus *in Man.c.9.n.6.& in cap. Placuit, n.*103. Henriquez, Ægidius, Basil. Bonac. Diana, Coriol. & Hurtado *locis citatis*, & Layman *tract.6.c.10.n.*15. necnon Bardus *in Bull.tract.5.c.1.sect.9.n.* 117. dicens id esse certum.

QVÆSTIO XCVIII.

An licentia, seu jurisdictio petita, & non obtenta, sufficiat ad validam absolutionem?

AFfirmant aliqui, quos suppresso nomine refert Hurtado *disp.*10.*n.*5.

Sed certissimè respondeo, non sufficere per se, & secluso omni privilegio. Quia sola petitio facultatis non sufficit ad obtinendam jurisdictionem. Sic D. Thom. Alens. Sot. Victoria, Cano, & Ledesma, quos affert, & sequitur Suarez *disp.27.sect.3.n.*20. Hurtado *loc.cit.* Nuño *q.8.art.5.dub.2.pag.* 439. & communis, quam tenet Quintanadveñas *de Iubil. dupl. hebdom. c.*21.*n.*11. ubi addit [Que no tubiera la approbacion necessaria para el Iubileo, ni para la Bulla, el que pidiò la licencia por carta ò mensajero, y no tiene la respuesta, aunque el internuncio la tenga. Y assi fueran nulas las confessiones que hiziera antes de la noticia desta licēcia. Luys de la Cruz sup.] Hucusq ille.

QVÆSTIO XCIX.

An licentia ad Confessiones audiendas metu, vi, vel dolo obtenta det veram jurisdictionem?

NEgant Bartol. Bald. Imola, & alij, quos refert Sanchez *lib.3.de matrim.disp.39.n.*13. & sequitur Hurtado *disp.10.diff.*5.

Affirmant verò è contra Sanchez *loc.cit.* & Ægid. *disp.8.dub.5.n.*39. & apud ipsum Lessius *c.17.dub.5.* & 6. quos sequitur Quintanadveñas *de Iubil. dupl. hebd.c.21.n.*10. his verbis: [Si uno ubiera por miedo (*etiam cadente in virum constantem*) y violencia, sacada del Obispo la approbacion y licencia de confessar fuera valida, y validas las absoluciones. Sic Sanch. *lib.3.de Matr.disp.39.n.*13. y assi lo podian elegir, aunque otros lo negan. Tambien se podia, si fuera sacada con mentiras, engaños, dadivas, ò regalos. Sanchez sup. Luys de Cruz *disp.1.c.2.dub.11.n*9. Qua no es creible sea la intencion del Ordinario, sean nulas las confessiones de los que con semejantes engaños, que suelen intervenir algunas veces, sacaron las licencias. Y aquien la diera el Obispo, juzgandole por inepto, le pudieran elegir. Sic Suarez aquien cita, y sigue Lugo *disp.20.sect.1.n.*25.] Hucusque ille.

Sed ego probabiliùs respondeo, dare quidem veram jurisdictionem, si extorta fuerit licentia per vim, aut metum levem, secus si per metum, aut vim gravem aut cadentem in virum constantem. Quia probabilius est, jurisdictionem metu gravi extortam invalidè transferri, validè verò metu intercedente levi. Sic conciliantur Doctoras utriusque sententiæ.

QVÆSTIO C.

An Episcopi eo ipso, quod confiteantur alicui Sacerdoti, approbeat illum etiam ad omnes confessiones sæcularium audiendas?

AFfirmativam partem esse speculativè, nō practicè probabilem, nonnulli Authores ausi sunt defendere, eo quòd plus sit factis aliquem, quàm verbis approbare, & eligere, *argum. l. Paulus respondit, in fine, ff. rem ratam haberi.*

Sed certissimè respondeo, manere quidem approbatum, dumtaxat tamen ad confessionem Episcopi eligentis audiendam. Nam hoc solùm convincit argumentum factum. Sic Angel. *verb. confessio* 3.*n.*8. Et Bossius *de Iubileo sect.3.casu 2.§.4.num.*97. & omnes communiter, quos me citato sequitur Mendo *in Bull. disp.*22.*c.*11.*n.*118.

QVÆSTIO CI.

An titulus coloratus, & error populi communis det Sacerdoti veram ad confessiones audiendas jurisdictionem?

NEgant Rosella, Sylvest. Tabiena, Lopez, & alij apud Fagundea *prae.2.lib.7.c.2.num.*75. docentes

centes, non esse validam absolutionem Sacramentalem collatam à Parocho, qui occultè titulum amiserat, quamvis communi errore putetur illum habere.

Sed longè probabiliùs respondeo, dare jurisdictionem, & consequenter validam esse absolutionem à tali Sacerdote collatam. Quia in tali casu, ob bonum commune, & favorem fidelium Papa, vel Episcopus tacitè approbant talem Sacerdotem ad confessiones audiendas. Sic Cajet. Medina, Petrus Soto, Palatios, Angles, Henriquez, Aragon, Vega, Rodriguez, & alij, quos refert, & sequitur Sanchez *lib. 3. de matrim. disp. 22. n. 13.* Ægid. *disp. 8. dub. 3. n. 22.* Lessius *c. 19. dub. 8.* Hurtado *disp. 10. diff. 6.* Fagundez *loc. cit. n. 73.* Bossius *de Iubileo sect. 3. casu 2. § 5. n. 144.* & apud ipsum Basilius, Valerus, Barbosa, & alij communiter, quos sequuntur noviter Bardus *in Bull. tract. 5. c. 1. sect. 12.* Trullench *in Bull. lib. 1. § 7. cap. 2. dub. 4.* Thom. Hurtad. *tract. 21. cap. 1. resol. 34. n. 3013.* & Diana *part. 8. tract. 1. resol. 94.* qui probant ex celebri textu *in cap. Barbarius, ff. de offic. Pratoris, & ex cap. Ad probandum, de sent. & re judic.*

Quæstio CII.

An error communis absque titulo collato à legitimo Superiori, sit etiam sufficiens ad tribuendam jurisdictionem ad confessiones validè excipiendas?

NEgant apud Dianam *4. part. tract. 4. resol.* 121. Homobonus *in exam. Eccles. part. 1. tract. 5. c. 3. q. 20.* Reginald. *lib. 1. c. 8. dub. 9. n. 98.* Sanch. *loc. citat. q. 3. n. 49 pag. mihi* 170. & Megala *in 2. part. lib. 5. c. 19. n. 22.* Bossius *loc. cit. n. 153. & 162.* & apud ipsum Ioan. Valerus, Aug. Barbosa, Ioan. Garcia, & alij infiniti ferè, relati à Sanchez, & ideo docent: non esse validam confessionem factam cum Confessario, qui cum falsa licentia Ordinarij aliorum confessiones excepit, quia talis est intrusus, & non habet titulum à legitimo Superiore. Et ita novissimè tenet Thomas Hurtado *loc. cit. n.* 2018.

Sed æquè probabiliter respondeo, esse sufficientem ad tribuendam jurisdictionem. Et ita valere confessionem factam cum Confessario, qui falsa cum licentia audiebat confessiones, aut cum Parocho qui cum Bullis falsis se pro Parocho gerebat, sed communi populi errore legitimus censebatur. Sic Molfesius *tom. 1. tract. 7. n. 11.* Basilius *lib. 5. de matrim. c. 10. n. 2.* Sanchez *disp. 44. n. 3.* quos citat, & sequitur Diana *loc. cit.* licèt *part. 8. loc. cit.* oppositum jam teneat. Morla *in emporio juris, tit. 11. q. 2.* & plures alij apud Sanchez *n. 48* & tenet noviter Bardus *loc. cit. num.* 147. Probatur primò, quia ad adquirendam jurisdictionem non oportet eam semper haberi à legitimo superiore, cum valeat acquiri præscriptione, aut consuetudine. Secundò, quia ut *sup.* est habitum, motivum adæquatum juris determinantis valida esse gesta facta ab habente titulum coloratum cum errore communi est bonum commune: at hoc ipsum motivum viget in hoc nostro casu: ergo.

Quæstio CIII.

An non solùm error communis populi, verùm etiam opinio probabilis tribuat jurisdictionem ad validè confessiones audiendas?

NEgat Nuño *q. 8. art. 5. dub. 1. diff. 1. vers. mihi tamen, pag. mihi* 336. Sancio verò *pag.* 280. Negat etiam Bardus *in Bull. tract. 5. c. 1. sect. 14. in fine*, & apud ipsum Garcia *de Benef. part. 5. cap. 4. n. 301. &* 306. Salas, & Sancius (sed hi duo contrarium tenêt.) Probant, quia in his quæ pertinent ad valorem Sacramentorum, non est licitum sequi opinionem probabilem, quando tutiorem, & certam sequi possumus.

Sed probabiliùs respondeo tribuere, quia non minùs potens est sapientum opinio, quàm error populi communis ad dandam jurisdictionem. In his ergo, & similibus casibus, Papa tacitè confert jurisdictionem prædictis Sacerdotibus, ne confessiones cum illis alias bona fide factæ sint invalidæ, in dispendium, & gravamen animarum. Sic Sanchez *lib. 3. de matrim. disp. 22. n. 63.* Suarez *disp. 26. sect. 6. n. 7.* Henriquez *lib. 5. c. 14. n. 3. & 4.* Basil. de Leon *lib. 5. de matrim. c. 19. n. 8 & c. 20. n. 7.* Ægid. *disp. 8. dub. 3. n. 72. & 74.* Filliuc. *tom. 1. tract. 7. n. 227.* Reginald. *lib. 1. n. 102. & 103.* Villalobos *tract. 1. diff. 13. n. 5.* quos omnes citat, & sequitur Sancius *disp. 54. num. 33.* Hurtado *disp. 10. diff. 6.* Diana *2. part. tract. 24. resol. 1. & 3. part. tract. 2. resol. 2.* & apud ipsum Vasquez, Granados, Martinez, Malderus, & Salas. Bossius *loc. cit. n.* 150. & communis, quam novissimè rursus tenet Diana *part. 8. tract. 1. resol. 93.* Machado, Lessius, & alij apud ipsum.

Quæstio CIV.

An Sacerdos audiens confessiones absque sufficienti scientia mortaliter peccet?

REspondeo affirmativè, si id faciat extra casum necessitatis (quia in hoc nullo modo peccabit, dummodo percipere possit facta pœnitentis, et peccata, suum officium exercere, & confessiones excipere.) Ratio autem nostræ responsionis est, quia audiens confessiones sine requisita scientia, exponit se periculo non ritè, nec rectè administrandi Sacramentum Pœnitentiæ. Ex quo colligitur, quod non solùm Prælatus eligens ineptum ad hoc officium, mortaliter regulariter peccet, verùm etiam & pœnitens, nisi hic talis sit qui sua doctrina possit supplere ignorantiam confessarij. Sic Hurtado *disp.* 10. *diff.* 13. Bonacina *diff. 3. q. 7. punct. 4. § 2. n. 5. & 6.* Lugo *disp. 21. n. 72. & 73.* Layman *lib. 5. tract. 6. c. 13. n. 1.* & omnes.

Quæstio CV.

In quibus casibus potest Confessor absque sufficienti scientia licitè audire confessiones?

REspondeo, quod saltem in his quatuor. Primò, quando imminet periculum mortis, nec adest alius Confessor peritior. Secundò, quādo audit Christianos inter Sarracenos, & infideles captivos, ubi non est copia doctioris confessarij. Tertiò, quando qui confitetur est vir doctus, aut qui non habet communiter nisi venialia, aut peccata, quibus confessor implicari non possit. Et quartò, quando propter defectum aliorum Confessorum est assignatus à Prælato pro Oppidis exiguis, & remotis Confessarius, aut Parochus. Quia cùm propter exiguum stipendium, & penuriam rerum, & pauperiem incolarum vix inveniatur homo, qui curam illam velit suscipere, licitè possunt Prælati Parochos indoctos præficere, ut sic illi homines omni remedio prorsus non destituantur. Sic Suarez *disp. 8. sect. 2. n. 6.* Lugo *loc. cit. n. 73. & 74.* Coriolan. *1. part. sect. 2. art. 1. num.* 25. Tolet. *lib. 3. cap.* 15. Hurtado *loc. cit.* & alij communiter, quem sequitur Thomas Hurtad. *tom. 1. tract. 12. c. 1. § 2. dub. 4. n. 2068.* ubi contra Vasq. *3. part. q. 93. art. 3. dub. 2.* Ochagav. *tract. 2. de pænit. q. 38. n. 4.* & Sancium *in select. disp. 46. n. 8.* oppositum docentes, asserit

asserit, quod si in articulo mortis Sacerdos protsus ignorans, aut nesciens judicare aliquod peccatum ex bis quæ pœnitentes confitentur, proferat verba absolutionis eum intentione faciendi quod Christus instituit, faciat verum Sacramentum conferens gratiam. Quia in articulo mortis, quando non adest alius aptior Sacerdos, nisi ille prorsus illiteratus, tunc valet absolutio ab eo facta, sicut valet casu, quo detur, cùm quis dat signa contritionis, absque eo quod explicet aliquod peccatum in particulari, circa quod exerceatur judicium Sacerdotis in particulari, ut tenent Authores contrarij.

Quæstio CVI.

Quanta scientia sit in Confessario necessaria?

Respondeo, quod tanta, ut discernere possit primò an peccata, quæ communiter patrantur, sint mortalia, vel venialia, an sit unum, vel multiplex. Secundò ut sciat, quæ peccata habeant annexam excommunicationem, vel reservationem. Quæ circunstantiæ mutent speciem in peccatis communiter occurrentibus (nam de aliis etiam docti sæpè dubitant) & quæ peccata obligant ad restitutionem. Tertiò, ut saltem in confuso habeat notitiam irregularitatum, suspensionum, & hujusmodi. Verum tamen est, quod non est necessarium, ut hæc omnia in promptu habeat Confessarius, sed sat erit si de difficilioribus sciat dubitare, ut possit ad doctiores recurrere, vel majori studio adhibito de illis judicium ferre. Sic D. Thom. *in 4. dist.17.& ibi* D. Bonavent. Lugo *loc.cit.n.7.* Navarr. *c.4.n.8.& 9.& dist.6.de pœnit.c.1.§.Caveat,n.51.* Suar. *disp.28.sect.5.* Vasquez *q.93.art.5.dub.1.* Hurtado *loc.cit.* Ochagavia *tract.2.q.38.n.2.* Bonacina *disp.5.q.7.punct.4.§.2.n.7.*& alij.

Quæstio CVII.

An ignorantia Confessarij suppleri possit per hoc quod ipse ante absolutionem remittat pœnitentes, ut consulant viros doctos circa res quas ignorat?

Negat Ochagavia *loc.cit.num.3. pag.241.* quia id esset nimis onerosum pœnitentibus. Negat etiam Cajetanus apud Hurtadum, casu quo id esset Confessario frequenter necessarium; secus si esset in uno, aut altero casu. Negat tandem Hurtado *disp.10.diff.15.* si confessarius sit debitus pœnitenti, ut Parochus; concedit verò, si liberaliter est concessus.

Ego verò respondeo, absolutè posse suppleri in confessario libero, imò & in confessario proprio, casu quo ob defectum aliorum peritiorum sit assignatus Parochus, juxta dicta *q.101.* Quia in his casibus id non debet esse onerosum pœnitentibus, & alias confessarius post consultationem non indiget notitia illarum quas ignorat rerum: ergo earum ignorantia optimè suppleri per consultationem potest.

Quæstio CVIII.

An sit necessaria tanta scientia in eo, qui jussus à suo Prælato audit confessiones, quanta in eo qui spontaneè ad id se obtulit?

Negant D. Anton. *3.p. tit.17. c.16. §. 1.* & apud ipsum Paludanus *in 4.dist.19.* Durandus Ordinis Minorum, Alberr. D. Thom. Sylvest. etiam *verb. Confessor 3. n.14.*

Sed multò probabiliùs respondeo, tãtam scientiam esse necessariam in primo, quàm in secundo, formaliter loquendo. Quia uterque æqualiter obligatur præcepto naturali scienniæ requisitæ. Sic Navarrus *c.4. n.9.& 10.* Suarez *disp.8.sect.2. n.7.* Vasquez, & Reginaldus, quos refert, & sequitur Hurtado *disp. 10. diffic.15.* Lugo *disp.21.n.75.pag.513.* & communis.

Quæstio CIX.

An Confessarius audito quolibet peccato, teneatur judicare, an sit mortale, vel veniale?

Respondeo, non teneri, quia si non tenetur omnia peccata cognoscere (ut suprà est habitum) minùs tenebitur determinatum judicium de omnibus facere. Sic Lugo *loc.cit. n. 71.* per hæc verba: *Hinc infero primò, non requiri, quod confessarius de omnibus, quæ audit à pœnitente, indicet an sint peccata gravia, vel levia; imò neque an sint, vel non sint peccata, sed de communibus, reliqua verò audiat, & intelligat, ac postea absolvat cum debita intentione.* Sic Lugo, & ante illum Navarr. *c.4.n.9.* Sylvest. *verb.Confessor 3.n.13.* Suarez *disp.28.sect.2.* Vasq. *q.93.art.5.dub.1.* Bonac. *disp.5.quæst.7.punct.4.§.2.num.15.* Hurtado *loc.cit.* Reginald. *lib.1.n.147.vers.Itaque*, & alij.

Quæstio CX.

An casu quo non inveniatur confessarius idoneus scientiâ & conscientiâ, tutius sit confiteri habenti conscientiam, quàm scientiam?

Affirmant aliqui, quos suppresso nomine refert & sequitur Fabius *in suo scrutinio Sacerdot. part. 2.pag.mihi 495. aliàs fol.85.*

Sed probabiliùs respondeo, tutius esse confiteri habenti scientiam, quàm conscientiam, quia illa, non hæc, est necessaria, vel ad validam, vel (ad minus) ad rectam administrationem Sacramenti, ut nuper est habitum. Sic aliqui Authores apud eundem Fabium.

Quæstio CXI.

An quando Confessarius de aliquo dubitat, ut an sit imponenda restitutio, aut prohibendus contractus dubius, &c. possit absolutionem detinere quousque doctos, vel libros consulat?

Affirmant Hurtado *disp.10.diff.15.* & alij.

Sed clariùs respondeo, posse quidem, sed non teneri, quia potest Confessarius (imò & aliquando debet) absolvere pœnitentem ei imponendo, quod consulat peritos, & faciat quidquid faciendum ei per ipsos fuerit declaratum circa illud dubium. Sic Angel. *verb. Confessio 4. n.4.* Lugo *loc.cit.* & alij.

Quæstio CXII.

An bonitas Confessarij ad validam administrationem Sacramenti Pœnitentiæ requiratur?

Affirmant hæretici nostri temporis.

Sed de fide respondeo, non requiri, quia potestas administrandi Sacramenta non amittitur per peccatum mortale, cùm semper permaneat in Ministro character indelebilis, per quem talis potestas illi confertur. Sic habetur *de consecrat. dist. 4. cap. Romanus Pontifex*, & in Tridentino *sess.7. de Baptismo, c.11. & can.4.& sess.7.de sacram. can. 15.* & docent omnes DD.

Quæstio

QVÆSTIO CXIII.

An Confessarius peccet mortaliter, si hoc Sacramentum in mortali existens administret?

NEgant aliqui apud Navarrum *de pœnit. dist. 6. c. 1. §. Sacerdos, n. 10. fol. mihi 335. aliàs* 201. & apud Ludovicum de S. Iuan *q. 5. de Sacram. in gen. art. 5. dub. 1. conc. 1.* ubi dicit esse opinionem plurium Recentiorum, quos ipse ex parte sequitur, ut vidimus *tract. 1. de Sacram. in communi, disp. 4. q. 8.*

Sed certissimè respondeo affirmativè. Quia Ministri Sacramentorum debent conformari Christo Domino, cujus sunt ministri, juxta illud *Genes. 19. Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum.* Sic docent Navarr. *loc. cit.* licèt fateatur argumenta pro contraria parte urgere, *in Man. c. 12. n. 3.* S. Thom. *q. 64. art. 6.* Cajet. *ibid.* Henriquez *lib. 1. c. 29. n. 2.* Suarez *tom. 3. disp. 16.* Reginaldus *lib. 1. n. 161.* Saytus *de pœnit. c. 26. num. 3.* Filliucius *tract. 7. c. 9. q. 8.* & communis. Legatur *q. 8. citata.*

QVÆSTIO CXIV.

An Confessarius existens in mortali peccet mortaliter administrando hoc Sacramentum pœnitenti in extrema, aut gravi necessitate existenti?

AFfirmant Cajet. *q. 64 art. 6.* Navarrus *c. 22. n. 3.* Victoria *q. 29. de sacram.* Barthol. ab Angelo *de Sacram. §. 11.* quos omnes citat, & sequitur Bonacina *de sacram. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 1. n. 11.* Angles *quæst. ultim. de sacram. ministro, art. 5. post 2. concl.* Suarez *disp. 28. sect. 1.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare casu quo necessitas infirmi non relinquat tempus Confessario, ut saltem moraliter possit se ad justificationem præparare. Quia in hoc casu jam cessat irreverentia Sacramenti per adventum necessitatis proximi, ad quam succurrendam instituta fuerũt Sacramenta. Sic Ægidius *de sacram. q. 64. art. 6. dub. 1.* Hurtado *disp. 4. de sacram. diff. 9.* dicens omnes debere in hac responsione convenire. Quod verum crederem, si omnes nostrum casum admitterent, de quo statim. Sic tenet etiam Lugo *disp. 8. de Sacram. in gen. n. 151. & de pœnit. disp. 21. n. 69. pag. 512.*

QVÆSTIO CXV.

An dabilis sit necessitas ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ, quæ excuset Ministrum illud administrantem in mortali?

NEgant Angles, & Suarez *loc. cit.* Quia contritio (inquiunt) brevissimo tempore haberi potest: ergo facillimè potest conjungi cum forma absolutionis: ergo, &c.

Sed probabiliùs respondeo, esse dabilem. Quia instante extrema necessitate infirmi, ne moriatur absque absolutione, facilè contingere potest, ut Confessor conetur ad contritionem habendam, & quod ob temporis angustias eam non eliciat, aut saltem sibi non persuadeat elicuisse. Quia licèt ad eliciendam contritionem per se non requiratur mora temporis; tamen ad eam excitandam non semel opus est considerationibus, quæ in momento fieri nequeunt. Sic Ægidius, Hurtado, & Lugo *loc. cit.*

QVÆSTIO CXVI.

An si Confessarius existens in mortali incipiat audire confessionem, peccet mortaliter, si antequam absolvat, eliciat contritionem?

AFfirmativam sententiam tenere Possevinum *de effic. curat. c. 5. n. 41.* aiunt Diana *1. part. tract. 7. resol. 47.* & Lugo *de sacram. in gen. disp. 8. num. 157.* sed uterque malè. Nam loquendo de Sacramentis in communi, solùm dicit tutum esse habere contritionem ante eorum administrationem. Loquendo verò de Sacramento Pœnitentiæ, sufficere habere contritionem antequam detur absolutio. Docet tamen illam (licèt non omnino absolutè) Suarez *tom. 4. in 3. part. disp. 38. sect. 1. n. 3.* dicens, ex genere suo esse mortale, licèt in individuo judicandum sit juxta circunstantias, & materiæ gravitatem. Nam si quis (verba sunt Suarij) aliqua necessitate compulsus inciperet in eo statu confessionem audire bona fide, & animo habendi contritionem quamprimùm possit, antequam absolvat, & in hoc postea moralem diligentiam adhibeat, facilè credo posse excusari saltem à culpa mortali. Sic ille. Vnde clariùs, & absolutè tenent hanc sententiam Ludovicus de Ponte *tom. 4. de Christiana perfectione, tract. 5. c. 3.* & Coriolanus *de casib. reserv. 1. part. sect. 2. art. 2. n. 12.*

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter audiendo totam confessionem in peccato, dummodo habeat propositum pœnitendi antequam verba absolutionis proferat. Quia satis est Confessario, quod sit in gratia, quando operatur gratiam. Sed non operatur gratiam dum audit peccata, sed dum verba absolutionis profert: ergo. Sic Henriquez *lib. 6. c. 18. n. 6. in Glossa lit. S.* Lugo *loc. cit. & disp. 21. de pœnitent. n. 69. pag. 512.* Diana *loc. cit.* & Angles *loc. cit. post 2. concl.*

QVÆSTIO CXVII.

An saltem Confessarius existens in mortali peccet mortaliter, si antequam eliciat contritionem, imponat pœnitenti pœnitentiam sacramentalem?

NEgat Lugo, ut constat ex doctrina quam tradit *disp. 8. de Sacram. in genere, n. 160. pag. 151.*

Sed probabiliùs respondeo, peccare mortaliter, quia dum Confessarius imponit pœnitentiam Sacramentalem, jam incipit proferre sententiam, agere ut Iudex, & ponere partem aliquam Sacramenti: ergo. Sic à fortiori docebunt Doctores pro prima sententia nuper adducti, & debent omnes qui asserunt, satisfactionẽ sacramentalem, quando impletur, operari augmentum gratiæ habitualis ex opere operato, ut notat Lugo *loc. cit.* per hæc verba: Et quidem, si vera esset sententia, quæ docet pœnitentiam, seu satisfactionem etiam sacramentalem operari ex opere operato, non solùm remissionem pœnæ temporalis, sed etiam augmentum gratiæ habitualis, consequenter dicerem illa verba Sacerdotis imponentis pœnitentiam, concurrere ad conficiendum Sacramentum in ratione sanctificantis producentis gratiam, atque ideò requirere in Ministro statum gratiæ, ut debitè proferatur, nec posse absque gravi culpa proferri in statu peccati. Sic doctissimus Lugo.

QVÆSTIO

QVÆSTIO CXVIII.

An Confessarius, qui nescit, nec dubitat, se esse in mortali, sed tamen ei non constat esse absque illo, teneatur elicere contritionem, antequam absolutionem à peccatis impendat?

Affirmatiuam partem amplecti videtur Fabius *tract. 4. 2. partis, pag. mihi 496.*

Sed probabiliùs respondeo negatiuè, quia tunc solùm ad id tenetur, quando certam conscientiam, vel saltem dubiam, positiuè de peccato mortali habet. Sic Possevinus *cap. 5. num. 40. aliàs 56.* & Aegles *q. 2. de Eucharist. art. 4. concl. 2. fol. 96.*

QVÆSTIO CXIX.

An Parochus teneatur confessiones subditorum audire quoties ipsi confiteri voluerint?

Negant Richard. *in 4. dist. 18. art. 2. q. 2.* Sylvest. *verb. Confessor 1. num. 24.* Armilla *verb. Absolut. n. 28.* Medina *C. de Confessione, q. 37.* & Reginaldus *lib. 1. cap. 8. num. 81.* existimantes, solùm obligari ad Confessiones subditorum audiendas, quando ipsi tenentur confiteri, nempe semel in anno, & in mortis periculo, & etiam (ad summum) quando confessio esset necessarium remedium pœnitenti, ad aliquod peccatum mortale vitandum.

Sed probabiliùs respondeo: teneri Parochum audire subditos, non solùm quando ipsi confiteri tenentur, sed etiam aliàs, quoties id rationabiliter petunt. Sic Sot. Adrian. & Nauar. quos citat, & sequitur Suar. *disp. 28. sect. 5. n. 3.* Vasquez *q. 93. art. 3. dub. 6. n. 3.* Azor *1. p. lib. 2. c. 17. q. 10.* Granados *tract. 10. disp. 9. num. 2.* Ægidius *disp. 8. n. 129.* Bonacina *de Sacram. disp. 5. quæst. 7. punct. 4. §. 2. n. 13.* Nuñus *quæst. 8. art 4. dub. 3.* Hurtado *disp. 10. diffic. 10.* Lugo *disp. 22. à num. 2. pag. 514.* latè Sancius *in selectis disput. 47. num. 6.* qui & citat Emmanuelem Sà *verb. Confessor, num. 14. & verb. Parochus, num. 4.* Valentiam *tom. 4. disp. 7. q. 10. punct. 3.* Vivaldum *de conf ss. num. 21.* Possevinum *cap. 5. num. 7.* Toletum *lib. 5. cap. 5. n. 7.* Reginaldum *lib. 20. n. 68.* Filliucium *tract. 7. c. 12. num. 552. & tract. 4. n. 266.* Coriolanum, Graffium, & alios, sed ex his Reginald. non bene citatur à Saucio, vt legenti patebit.

QVÆSTIO CXX.

An peccet mortaliter Parochus, qui semel, aut iterum denegat confessionem subdito rationabiliter illam petenti?

Affirmat Bonacina *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo, non peccare mortaliter, nisi aliàs grauis causa vrgeret, veluti si subditus grauì tentatione, aut difficultate premeretur, vel longum iter aggrederetur, vel esset tempus Iubilei. Sic Suarez, Nuñus, Lugo, & Sancius *locis citatis.*

QVÆSTIO CXXI.

An Parochus teneatur audire subditum, quando illi prouidet de alio apto, cui confiteri possit?

Affirmat Possevinus *cap. 5. q. 7. pag. mihi 95.* loquendo de confessione in Paschate, aut mortes; quia hanc (inquit) semper debet Parochus audire per seipsum, secus ait dicendum de confessione ex deuotione; quia hanc potest alteri committere. Affirmat etiam ex parte Sancius *loc. cit. num. 13.* dicens: Non adimplere suum munus Parochum ferè nunquam audientem confessiones, licèt habeat Confessarios, qui illas excipiant.

Sed longè probabiliùs respondeo: non teneri in casu, adhuc tempore mortis, aut Paschatis, audire per seipsum, subditum; nisi fortè aliqua necessitas istius exigat, vt ab ipso Parocho audiatur. Quia sicut extra illos casus prouider Parochus sufficienter suo subdito, dando illi alium aptum, & bonum Confessarium, sic in Paschate, aut morte censebitur sufficienter prouidere. Sic Soarez, & Vasquez, quos citat, & sequitur Lugo *loc. cit. n. 3. pag. 514.* vbi ait, distinctionem Possevini (quam probabilem putat Diana *2. p. tract. 17. & 2. Miscel. resol. 2.* non habere fundamentum probabilitatis. Sic etiam Granado *loc. cit. pag. mihi 5302.*

QVÆSTIO CXXII.

An Confessarius debeat præmittere aliquas interrogationes, antequam pœnitens incipiat sua peccata confiteri.

Affirmant aliqui has existimantes debere confessarium præmittere interrogationes, nempe; an diligens examen fecerit; An impleuerit pœnitentiam; An afferat dolorem, & propositum requisitum; An debeat restitutionem pecuniæ, honoris, vel famæ; An habeat casus reseruatos; An excommunicationem aliquam, & qualem. Sic Caiet. *in sum. verb. interrogationes confessionis,* & Nauar. *c. 10. n. 14.* dicit, hoc consilium olim sibi placuisse, sed iam valde damnosum videri.

Vnde meliùs respondeo: non debere necessariò præmittere dictas interrogationes, quia vt plurimùm sunt inutiles, cum ex ipsa confessione cognosci possint. Erit tamen vtile vt pœnitens ignotos interrogetur initio de tempore elapso ab vltima confessione; nam id multum iuuat ad numerum peccatorum postea meliùs percipiendum. Sic Nauar. *loc. cit.* Lugo *disp. 22. num. 14.* Granado *loc. cit. num. 3. & 4.*

QVÆSTIO CXXIII.

An Confessarius debeat reseruare in finem Confessionis interrogationes, monitiones, & reprehensiones, si quæ sunt faciendæ?

Affirmant communiter Summistæ, ne si interrumpatur interrogationibus pœnitens, terreatur, vel turbetur.

Sed respondeo: id non esse in vniuersum melius; quia (vt bene Lugo) plura memoriâ Confessarij excident, præsertim si Confessio longa sit. Quare, si aduertatur obligatio restitoendi, si ignorantia culpabilis, atque etiam conscientia erronea circa aliqua, vel quid simile, satius erit, suauiter eum successiuè adiuuare, quod idem magis expedit circa numerū, species, circumstantias peccatorum, quæ dicit, quæ omnia si in finē reseruentur, confusionem, & obliuionem plerūque afferunt Confessario. Sic Lugo *loco cit. num. 15. pag. 516.* & benè Villalob. *statim citandus, n. 5.* & alij.

QVÆSTIO CXXIV.

An quando Confessarius probabiliter cognoscit pœnitentem, ex obliuione, omittere aliquod mortale quod fecit teneatur illud in memoriam, vt confiteatur, reuocare?

Negat Medina *C. de Confess. q. de Confess. dimidiat. iter.* Quod probabile esse iudicat Vasq. *quæst. 93. art. 3. dub. 7. n. 2.* & tenet Victoria *n. 193. fol. mihi 154.* Sed

Sed longè multò probabiliùs, imò certissimè ferè respondeo: teneri, non solùm in eo casu, sed etiam casu, quo Confessarius videat, pœnitentem ex negligentia, vel ignorantia omittere aliquod necessarium in confessione dicendum: aut si credat, illum aliquod peccatum taciturum, nisi interroget. Sic S.Thom. Sylvest. Angel. Nauar. & Cano, quos citat, & sequitur Suarez *disp*.32. *sect*.3.*n*.7. Vasquez *loc. cit.* Lugo *loc.cit. à n*.17. Hurtad. *disp*.10.*diff*.21. Ochag.*q*.41. Granado *loc. cit. num*. 4. *in fine*. Villalobos *tract*. 9. *diff*.69. *num*.2. & apud ipsum Barthol. de Ledesm. *de pœnit. diff*.11. & communis.

QVÆSTIO CXXV.

An Confessarius, qui per inaduertentiam, aut obliuionem omittit aliquam interrogationem necessariam, peccet, saltem venialiter?

AFfirmat Diana 2.*p. tract*.15. *resol*.7. *in fine*, vbi sic ait. Notandum est tamen, pro consolatione Confessariorum, quod omittere aliquam interrogationem necessariam per inaduertentiam, aut obliuionem, non erit peccatum mortale, vt ex Nauarro docent Basi-x, & Valerus *in diff. vtriusque fori, verb. iudex diff* 6. *num*.4. Sic ille.

Sed probabiliùs respondeo: nec venialiter adhuc peccare, quia etiam ad hoc patrandum requiritur aduertentia. Sic Angel. *verb. interrogationes, n*.1. vbi sic ait. Dimittere autem interrogare ex inaduertentia, aut obliuione, non credo esse peccatum. Sic Angel. & Sylvest. *verb. Confessor* 3. *quæst*.14.

QVÆSTIO CXXVI.

An quando pœnitens ex conscientia erronea credit aliquid esse mortale, quod non est, teneatur Confessarius huiusmodi ignorantiam à pœnitente auferre?

REspondeo: teneri, quia pœnitens ad Confessorem accedit, tanquam ad Doctorem, vt ab ipso instruatur: ergo infideliter agit, nisi instruat de te, quæ maximum detrimentum pœnitenti affert. Sic Sanch. *lib*.2. *de matrim. disp*.37.*n*.2.& 4. Lugo *disp*.22. *n*.23. cum aliis, qui bene similiter affirmant, teneri Confessarium monere ante absolutionem, pœnitentem, qui ex ignorantia vincibili culpabili versatur in aliquo peccato mortali, quamvis ab illo nullam speret emendam. Quia cùm tunc pœnitens peccet mortaliter, non potest absolui. Sic etiam Suarez *disp*.32. *sect*. 4. Vasquez *q*.93. *art*. 3. *dubit*. 9. Ægidius *disput*.8. *dub*.10. Hurtado *disp*.10. *diff*.23. & omnes.

QVÆSTIO CXXVII.

An Confessarius teneatur auferre ignorantiam inuincibilem à pœnitente versante, ex illa, in aliquo mortali, vt in vsu matrimonij inualidi, existimati inuincibiliter validi?

REsponden: teneri, si speretur emenda, & non timeatur graue aliquod damnum; secus si non speretur, & timeatur damnum graue. Sic Sanchez *loc. cit. n* 6 & alij quamplures Authores apud ipsum, Villalobos etiã *tract*.9 *diff*.70 *n*.3.4.& 5. & apud ipsum Nauarrus, Conartuvias, Suarez, Corduba, & alij. Lugo *loc.cit.n*.24 per hæc verba. Quando ignorantia est inuincibilis, siue sit facti, siue iuris humani, siue diuini, vel naturalis, debet cautè procedere: nam si præuidet ignorantiam ablatam redundare debere in nouum peccatum pœnitentis, qui prosequetur faciens cum peccato, quod prius licitè faciebat, debet potiùs dissimulare, dum non interrogatur, v. g. si videt pœnitentem esse in conjugio cum impedimento irritante facto, non debet illud aperire, si ex hoc scandalum sequatur, & maius damnum pœnitentis, cuius maius bonum prouocare debet. *Et infrà*. Item, licèt pœnitens confiteatur peccatum commissum in ipso conjugio, v. g. contrahendo cum tali impedimento, si tamen non putet esse inualidum, non debet nullitatem aperire, sed absoluere à peccato commisso. Denique idem contingere potest, si ignorantia sit circa matrimonium nondum contractum, sed iam contrahendum, quod totum permittere potest Confessarius, quando ex manifestatione veritatis timet, quod prosequetur cum mala fide ad faciendum id, quod absque peccato nunc facit. Sic Lugo, & ante ipsum Sanchez *loco citato*, de quo latè, & optimè. Videatur.

QVÆSTIO CXXVIII.

An quando mulier, cuius matrimonium est nullum, putant tamen inuincibiliter validum, non vult reddere debitum viro, possit Confessarius dicere absolutè, & directè vxori, quod reddat?

NEgat Sotus *in* 4.*dist*.18 *q*.2.*tract*.4.*ad* 2. docens, non posse directè dicere, quod reddat, cùm id sit consulere fornicationem, sed debere dicere in genere, quod conjuges tenentur reddere debitum. Sic Sotus, & ex illo etiam Bonacina *quæst*. 3. *de matrim. puncto vltimo, num*.6. Quod idem in simili docet Hurtado *disp* 10. *diffic*.13.

Sed probabiliùs respondeo: posse Confessarium absolutè, & directè dicere vxori, quod reddat. Quia verè in eo statu, & cum tali bona fide tenetur sub peccato reddere: ergo. Sic Sanchez *lib*.2. *de matrim. disput* 38. *num*.8. & apud ipsum Ledesma 2.*part*. 4. *quæst*.8. *art*.4. *dub*.10. Corduba *in sum q*.189 *punct*.1. & Henriquez *lib*.6. *cap*.27.*n*.5. quibus addi possunt Ægidius *disp*.8. *dubit*.17. *num*. 139. Lugo *disp*.22. *num*.25. & Filliucius *tract*.10. *num* 98.

QVÆSTIO CXXIX.

An Confessarius teneatur auferre à pœnitente ignorantiam inuincibilem redundantem in detrimentum proximi, si ex sua monitione nullum speret profectum?

AFfirmant Adrianus, Barthol. de Ledesma, Nauar. Couar. & Petr. Soto, quos refert Sanchez *loc. cit. num*.1. & 10.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri auferre, sed potiùs teneri tacere, quando probabiliter existimat suam monitionem non profuturam. Sic Sanch. *loc.cit.* per hæc verba. Si pœnitens bona fide possidet primogenitum, quod Confessarius nouit iniuste possidere, & credit, nihil profuturam monitionem, quia est difficillimum relinquere illud, vel videt pœnitentem teneri restituere, & ignorantia inuincibili excusari, monitumque non restituturum, tenetur tacere. Sic Sanchez. Qui bene addit, hæc omnia procedere, etiamsi Confessarius credat libenter monitionem suscepturum, sed videt remedium esse difficillimum, vt si scandalum, & infamia notabilis illi sequatur. Quod idem docent Suarez *disp*. 31. *sect* 4. exemplum afferens de detrimento, quod filiis aduenire potest ex separatione matrimonij: Lugo *disp*. 22. *num*.27. Henriquez *lib*.6. *cap*. 27. *num*.4. Gutierrez, & Medina, quos affert, & sequitur Bonacina *loco citato*, *num*.7. *pag. mihi* 432. Villalobos *loco cit. num*.6. & alij Doctores apud ipsos.

QVÆSTIO CXXX.

An si coniux putatiuus, dubius de valore matrimonij, interroget Confessarium de illo, teneatur Confessarius aperire veritatem, quamvis profutura non sit, nec emenda à pœnitente speretur?

NEgat teneri Hurtado *disp.*10 *diff.*13. quia id (inquit) potiùs erit nociuum pœnitenti, quàm vtile, ac proinde tunc meliori modo, quo possit, est illi veritas dissimulanda.

Sed longe mehiò probabiliùs respondeo, teneri tunc veritatem aperire. Quia iam conscientia pœnitentia læsa est illo dubio, & taciturnitatem Confessoris prudenter posset pœnitens in suum fauorem interpretari, & ita taciturnitas illa esset erroris approbatio, quæ nunquam licet. Sic Sanchez *loc. cit.n.*14. & apud ipsum Sot. Ledes. Anglea, Corduba, Henriq. Aragon, Metina, Rodrig. & Lopez, Suarez etiam dicta *sect.*4. Ægid. *disp.*8. *dub.*17. Lugo *disp.*22. *n.*29. Vasq. *de pœnit.q.*96. *art.*3. *dub.*9. *n.*2. Regin. Lazar. Guttier. Filluc. quos citat, & sequitur Bonacina *de matrimon.q.*3. *punct.vlt.n.*15. Villalob. *loc. cit. num.*7. & alij.

QVÆSTIO CXXXI.

An si pœnitens, v.g. coniux, non cum dubio, sed ex scrupulo, interroget Confessarium de valore matrimonij, tenentur etiam Confessor aperire veritatem casu, quo profutura non sit?

NEgabit à fortiori Hurtado, & negant expressè Henriquez, & Corduba, quos citat, & sequitur Sanchez *loc.cit.n.*14. *in fine*, docentes, posse tunc Confessarium tacere, vel respondere, quod deponat scrupulum. Quia scrupulus non aufert bonam fidem, & ignorantiam inuincibilem, quæ pœnitentem excusat, sicut aufert conscientia dubia.

Sed probabiliùs respondeo, teneri veritatem aperire, quia etiamsi pœnitens ex scrupulo interroget, non potest Confessarius affirmare licitum, quod est illicitum: ergo non poterit tacere, quia taciturnitatē Confessarij, proposita interrogatione, prudenter potest pœnitens affirmationem interpretari; & ita Confessarij authoritate faceret, quod priùs ex ignorantia faciebat: ergo. Sic Sotus, Angles, Aragon, B. de Ledesma, & Lopez apud Sanch. quos etiam sequitur Lugo *loc.cit.n.*29. Qui tamen benè addit, posse in eo casu Confessarium fingere, se non audisse, vel non attendisse, vel oblitum fuisse respondere, vt sic remaneat pœnitens in eadem bona fide, quam priùs habebat, non tamen ipsiua authoritate confirmata.

QVÆSTIO CXXXII.

An Confessarius, siue proprius, vt est Parochus, siue delegatus, vt est Regularis (vel alius, qui non est proprius Pastor) teneatur sequi opinionem pœnitentis contra propriam opinionem?

NEgant, quod debeat, aut teneatur sequi opinionem pœnitentis, contra propriam. Confessarius delegatus, licèt proprius debeat, Conradus, D. Anton. Angel. & Sylvest. vt refert Sanchez *lib.*1. *sum.cap.*9. *num.*17. & nos suprà *disp.*7. *quæst.*57. & 58.

Sed certissimè respondeo, vtrumque Confessarium teneri semper opinionem probabilem pœnitentis sequi. Sic Sot. Suarez, Nuño, Valentia, Azor, Montesinus, Monte, Ægidius, Basilius, & alij quos citat, & sequitur Diana 3.*p. tract.*13. *resol.*11. Sanch. *loc.cit. n.*18. Hurtado *disp.*10. *diff.*23. & apud illum Vasquez, & Lorca. Lugo *disp.*22. *n.*39. Villalob. *tract.*1. *diff.*12. *num.*1. & communis, vt (*vbi suprà*) vidimus, & probauimus.

QVÆSTIO CXXXIII.

An Confessarius non proprius, teneatur sub mortali, ad se conformandum opinioni probabili pœnitentis?

NEgant Vasquez 1.2. *disp.*62. *c.*7. *n.*40. Montesinus *in* 1.2. *tom.*1. *disp.*19. *quæst.*5. *n.*159. & Salas 1.2. *quæst.*21. *tract.*8. *sect.*9. & alij, quos citauimus vbi suprà *quæst.*58. Quia existimant, solùm teneri sub veniali ad se conformandum.

Sed probabiliùs respondeo, teneri sub mortali, nisi aliàs confessio fuisset de solis venialibus. Sic Sancius *disp.*33. *n.*34. Diana, & Hurtad. *loc. cit.* Lugo, licèt non ita clarè, *loc. cit. num.* 48. *pag.*521. & alij quos *loco citato* retulimus.

QVÆSTIO CXXXIV.

An Confessarius tenentur monere pœnitentem, quem inualidè absoluit, de defectu absolutionis, vt iterum confiteatur?

NEgant teneri Anton. Sylvester, & Nauar. apud Suarez *disp.*32. *sect.*6. *num.* 5. & Ioan. Valerus *verb. Pœnitentia, diff.*9. *n.*2. existimantes, in tali casu nihil faciendum esse à Confessario, nisi sui peccati (si quod patrauit) pœnitentiam agere, & relinquere pœnitentem in bona fide, vt per contritionem, vel alias Confessiones validè factas iustificetur. Fauet, ni fallor, huic sententiæ Villalobos *tract.*9. *diffic.*71. *n.* 2. cum solùm dicat, in eo casu posse Confessarium facere, vt pœnitens iterum confiteatur; non ait teneri, sed posse.

Sed certissimè respondeo, non solùm posse, sed teneri Confessarium de defectu admouere pœnitentem, saltem quando id sine graui damno proprio, vel alieno, aut sine scandalo fieri potest. Quia in vniuersum index, si malè tulit sententiam, tenetur illam declarare, si commodè potest: ergo. Sic Suar. *loc. cit. n.*6. & apud ipsum Ioan. de Medina *C. de Confess. q.*39. *de alieno sine licentia proprij quemquam absoluente.* Sot. *dist.*18. *q.*4. *art.*6. Corduba *in sum.q.*7. Nauar. *in c.*1. *de pœnit. dist.*8. *n.*60. & Sylvester *v. Confessor* 3. *in principio*, Vasquez *q.*93. *art.*3. *dubio* 8. Ægidius *disp.* 8. *dub.*17. Hurtado *disp.*10. *difficult.* 22. Diana 2.*p. tract.*15. *resol.*60. Lugo *disp.*22. *n.*57. & *seq.* & Granado *tract.*10. *disp.*10. *n.*5.

QVÆSTIO CXXXV.

An si Confessarius nequeat sine graui damno, aut scandalo, monere pœnitentem de defectu circa valorem Sacramenti commisso, ad id teneatur?

NEgant omnes DD. pro vtraque sententia nuper *citati*, quia obligatio (inquiunt) admonendi pœnitentem inualidæ absolutionis, tantùm est, vt pœnitens iterum confiteatur peccata illa, vt obtineat absolutionem ab illis: at hoc non est tanti momenti, vt in casu grauis damni sit obligatio monendi pœnitentem, nisi sit in articulo mortis, in quo credi potest, quod non sit iterum Confessarius: ergo. Sic ille, præcipuè Suarez, Vasquez, & Hurtado *loc. cit.*

Sed probabiliùs sub distinctione respondeo, teneri quidem Confessarium, etiam cum graui damno suo aut alieno (dummodo non præponderet) monere pœni-

tentem de defectu commisso, casu quo culpabiliter, & scienter illum commiserit: non verò casu, quo inculpabiliter hoc fecerit, nisi forte quando subesset periculum damnationis pœnitentis, vt si moreretur cum illa inualida absolutione. Sic Lugo *disp.* 42. *n.* 58. *& seq.* qui doctè, & latè id probat. Legatur.

QVÆSTIO CXXXVI.

An fieri possit, vt Confessor moneat pœnitentem de dicto defectu, absque scandalo?

NEgat Philippus Faber *in* 4. *dist.* 19. *q. vnica, disp.* 33. *cap.* 3. vt refert Diana *loc. cit.* existimans, vix posse Confessarium sine graui honoris, & famæ detrimento pœnitentem monere.

Sed longè probabiliùs respondeo, posse quidem, non semel, sed sæpiùs, hoc sine scandalo fieri, si Confessor prudens sit, vt habet Suarez, sic dicens. Si defectus fuit tantùm ex parte Confessoris, non displicet medium illud, quod insinuant Anton. & Sylvest. scilicet, vt procuret Confessor pœnitentem iterum sibi confiteri de peccatis post priorem Confessionem, commissis, & in ea confessione generaliter cum interroget, an de omnibus præcedentibus doleat, eaque si necesse sit, quantum potest confiteatur; nam hoc satis est, vt noua absolutio cadat in totam illam superiorem materiam, quæ illo vno verbo sufficienter nunc explicatur huic personæ, supposita distincta Confessione illi facta, quamvis inualida. Sic Suarez *disp.* 32. *sect.* 6. *n.* 6. & post illum Diana *loc. cit. part.* 2. *tract.* 15. *resol.* 60. Lugo *disp.* 22. *num.* 54. *pag.* 423. & alij apud ipsos.

QVÆSTIO CXXXVII.

An Confessarius teneatur monere pœnitentem, si illum positiuè obligauit ad soluendum quod non debebat, vel ad non restituendum quod restituere tenebatur?

AFfirmant Sylvest. *Confess.* 3. *q.* 11. Gabriel *dist.* 15. *quæst.* 2. *art.* 3. *dub.* 7. Nauar. *c.* 17. *n.* 22. Angel. & Rosella, vt refert Suarez *loc. cit. num.* 8. Nuñus, & Zanard. quos affert Diana 2. *parte, tract.* 16. *resol.* 1. docentes, Confessarium non solum teneri ad corrigendum errorem, sed etiam ad restituendum, quod pœnitens restituere debebat, si eum non potest admonere, aut moneat tempore, quo iam restituere non potest, cum priùs potuisset.

Sed probabiliùs, iuxta dicta *q.* 131. respondeo sic. Si Confessarius ex malitia, aut negligentia graui, & mortali contra iustitiã positiuè consuluit, & dixit pœnitenti, *Debes, vel non debes restituere*, tunc necessariò debet admonere pœnitentem de errore, vt restituat, alioquin si non admonet, vel si admonitus, iam non possit restituere, cum prius posset, ipse Confessarius debet restituere, si pœnitens alioquin restituisset: nisi aliàs inde proueniturum esset Confessario damnum adeò graue, vt præponderaret. Si verò Confessarius consilium illud restituendi non debitum, aut non restituendi debitum, dedit absque graui culpa, tunc debet Confessarius, si commodè potest, admonere pœnitentem de errore commisso, alioquin ipse Confessarius tenebitur ad restitutionem; si verò non potest commodè, excusabitur, nec tenebitur ad damna resarcienda. Sic Suarez *loc. cit. num.* 9. Bonac. *disp.* 1. *de restitut. quæst.* 2. *punct.* 11. *n.* 13. Filliucius, Malderus, Ægidius, Rebellus, & alij, quos citat, & sequitur Diana 2. *part. tractat.* 16. *resolut.* 1. Hurtado *disp.* 10. *diffic.* 22. *& de iustitia disp.* 5. *diff.* 5. *&* 10. Granado *disp.* 10. *cit. num.* 2. & optimè, & latè Lugo *disput.* 22. *n.* 61. *& seq.* qui *n.* 64. addit, Confessarium, qui siue culpabiliter, siue inculpabiliter dictum errorem commiserit, satisfacere postea suæ obligationi, si pœnitentem ad restituendum doceat quid debeat facere, nec ad aliquid teneri, licèt ille non restituat. Sic ille, & ante illum Hurtado, & Suarez *locis citatis.*

QVÆSTIO CXXXVIII.

An Confessarius etiam teneatur ad monendum pœnitentem, & aliter ad restituendum, quando non positiuè, sed omissiue errauit, non præcipiendo illi restitutionem, quam facere debeat?

AFfirmant DD. *suprà* pro prima sententia adducti, præcipuè Zanardus, & Nuñus *quæst.* 8 *art.* 4. *dubit.* 3. *pag. mihi* 428. vbi sic ait: Si pœnitens referat omnia, quæ fecit, & Confessarius taceat, non obligando ipsum ad restitutionem, virtualiter dicit illum non teneri, atque adeò est causa moralis, vt pœnitens non restituat, & consequenter est causa damni alterius tertij; & ideò si non sit aliud remedium, ipse tenetur ad restitutionem, quia verè intulit malum contra iustitiam, tacendo quando loqui tenebatur. Sic Nuño.

Sed probabiliùs respondeo: teneri quidem ex charitate ad monendum pœnitentem, vt restituat, si ex taciturnitate Confessarij motus fuerit pœnitens ad credendum licitum, & faciendum quod est illicitum, & in damnum tertij; non tamen teneri ex iustitia, nec obligari ad restitutionem, quia Confessarius non habet ex proprio officio procurare vtilitatem aliorum, sed bonum sui pœnitentis, contra quod formaliter peccat, non contra alios, quando omittit facere quod debebat: ergo omittens monitionem de restitutione, non omittit aliquid, quod creditoribus pœnitentis deberet, sed quod debebat suo pœnitenti ad bonum suæ animæ. Sic Lugo *loc. cit. à n.* 63. *pag.* 515. & ante illum Suarez, & Rebellus, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit.* Hurtado *disp.* 10. *diffic.* 22. & apud illum Lessius *lib.* 2. *cap.* 7. *dub.* 7. Sanchez *lib.* 1. *sum. cap.* 6. *num.* 6. §. 5. & alij.

QVÆSTIO CXXXIX.

An Confessarius teneatur monere pœnitentem de defectu commisso contra integritatem Confessionis, vt si non interrogauit culpabiliter eum de circunstantiis, vel numero peccatorum, &c.

AFfirmat debere Confessarium postea pœnitentem admonere de illo defectu, si absque scandalo, & graui detrimento fieri possit, Moure *in exam. Theolog. moral. part.* 4. §. 11. *n.* 3. *fol. mihi* 448. qui pro sua sententia refert Sylvestrum *Confessor* 3. *q.* 13. Medinam *C. de Confess. q.* 26. *&* 27. Sotum *dist.* 18. *quæst.* 2. *art.* 4. *&* 5. Nauar. *cap.* 17. *num.* 22. *&* 23. *& cap.* 26. *n.* 1. *&* 14. & Cordubam *quæst.* 7. & addit, tunc fieri posse absque scandalo, si Confessor culpam in seipsum rejiciat. Sed certè hic Author malè citat hos omnes Doctores. Quia in *locis* ab ipso *citatis*, nec suam sententiam aliquo modo indicant. Citantur tamen pro illa à Lugo Medina *loc. cit. q.* 39. & Vasquez *quæst.* 93. *art.* 3. *dub.* 8. *num.* 6. Qui licèt id indicent, non tamen docent in terminis: docet tamen Villalobos *tract.* 9. *diffic.* 71. *num.* 9.

Negant verò è contra, Suarez *disputatione* 32. *sect.* 6. *numero* 8. Filliucius 1. *tomo, tractat.* 3. *cap.* 12. *numero* 374. Nuñus *quæstione* 8. *art.* 4. *dubit.* 3. *pag. mihi* 428. Granados *tractatu* 10. *disput.* 10. *num.* 1. & ex parte Conradus *loco citato*, Reginaldus *lib.* 8. *cap.* 8. *num.* 31.

num.31. & Diana 2.p. tract.15. resolut. 7. docentes, in hoc casu (in quo Sacramentum fuit validum) ad nihilum teneri Confessarium, nisi ad dolorem de peccato commisso.

Sed probabiliùs, iuxta nuper dicta, respondeo sic: Si Confessarius positiuè, formaliter, vel virtualiter, siue culpabiliter, siue inculpabiliter, fuit causa, quod pœnitens non confitetur integrè, dicendo v. g. non oportet explicare has circunstantias, numerum, &c. vel ita omittendo interrogationes, vt perinde esset, ac diceret, non esse necessarium; tunc tenetur admonere pœnitentem de defectu commisso, si id absque scandalo, vel graui detrimento possit: si verò Confessarius solùm negatiuè, seu omissiue purè se habuit, non interrogando quæ interrogari deberent; tunc non tenetur extra Confessionem admonere pœnitentem de illo defectu, siue culpabiliter, siue inculpabiliter illum commiserit. Sic Lugo disp.22. à num.73. pag.527. qui hoc probè probat. Legatur.

QVÆSTIO CXL.

An saltem, si pœnitens huiusmodi iterum ad confessionem redeat, teneatur Confessarius illum in Confessione admonere de defectu commisso in confessione præcedenti?

Respondeo: teneri, quia cùm sciat omitti à pœnitente ea, de quibus in præcedenti confessione debebat interrogare, necessariò nunc debet inquirere de illis, non tam ad supplendum defectum Confessionis præcedentis, quàm ad procurandam integritatem præsentis, & præmittendum examen prærequisitum ante absolutionem. Sic Lugo loc. cit. num.77. expressis verbis.

DISPVTATIO XII.

De Ministro Confessionis, quoad casus reseruatos.

QVÆSTIO PRIMA.

An in Ecclesia sit potestas reseruandi casus, etiam in foro conscientiæ?

Negavit Vviclephus, vt refert Vvaldens. tom.2. de Sacram. c.149. & negant hæretici nostri temporis, cum Luthero, & Caluino, vt refert Becanus de Sacram. c.40. q.1.

Sed de fide respondeo: esse. Sic enim definitur in Trid. sess.14. c.7. & can.11. Et docent antiquissimus vsus Ecclesiæ, & omnes Doctores, & ratio. Nam reseruatio in præsenti nil aliud est quàm coarctatio, aut limitatio iurisdictionis commissæ inferioribus Sacerdotibus, vt ab aliquibus peccatis absoluere nequeant: ergo manifestum est, posse Superiores Prælatos hanc limitationem efficere; quia cum ab illis ad inferiores deriuetur iurisdictio, sine qua non valet absolutio sacramentalis, sicut possunt omnino non concedere iurisdictionem, aut semel concessam auferre; ita possunt tribuere ad absoluendum à quibusdam peccatis, & non ab aliis. Sic Doctores omnes, præcipuè Suarez tom.4. in 3.part. à disp.29. Vasquez tom.5. quæst.9. art.3. Coriolanus de casibus reseruatis, Bonacina de pœnitent. disp.5. q.7. punct.4. §.1. Reginald. lib.1. à num.113. Molfesius 1.parte summ. tract.7. à cap.17. Villalobos 1.p. summ. tract.9. diff.57. & seqq. Becanus de Sacram. cap.40. Pater Andreas Mendo in Bullam Cruc. disput.23. cap.1.

QVÆSTIO II.

An potestas hæc reseruandi casus, reperiatur in Romano Pontifice, in Episcopis, & in Prælatis Religionum?

Respondeo reperiri (imò & in quocunque alio habente iurisdictionem ordinariam.) Et ita Summus Pontifex potest ibi reseruare aliqua peccata in tota Ecclesia: Episcopus tantùm in sua Diœcesi, & Prælatus Regularis in sua Religione. Sic omnes DD. præcipuè Suarez, Vasquez, Reginaldus, & Molfesius loc. cit. & habetur in Tridentino sess.14. cap.7.

QVÆSTIO III.

An hæc potestas reseruandi casus, sit etiam in Parochis?

Negat absolutè Henriq. lib.6. c.14. n.2. in marg. lit. L, vbi sic ait: At falsò Maior dist.17. q.5. & Petrus Soto lect. ait, Parochum posse reseruare casus, sed rarò reseruare. Sic ille. Et hanc negatiuam partem amplecti Suarez, & Ochagauiam ait Hurtado disp. tt. diff. sed malè: nam oppositum absolutè docent Suarez disp.28. sect.1. n.4. & 7. & Ochag. tr.1. de Confess. q.29. Solùm enim dicunt, non esse in vsu, vt Parochi casus reseruent, vt aduertit Granad. tract.10. disp.6. n.5. Fauet tamen huic negatiuæ sententiæ Molfesius loc. cit. c.17. n.10. vbi docet, quod licèt verum sit, quod Parochi habeant iurisdictionem ordinariam, & de iure defendi possit, eos posse sibi aliquos casus reseruare; tamen id vsu receptum non esse, & ideò dicendum, non habere tale ius reseruandi sibi casus.

Nihilominus tamen probabiliùs respondeo, esse etiam in Parochis dictam potestatem reseruandi, de iure (vt aliqui volunt) vel de consuetudine legitimè introducta (vt alij.) Sic Suarez, & Hurtad. loc. cit. & apud hunc Vasq. Fagondez præc. 2. lib.8. c.1. num.9. (qui tamen malè citat pro hac parte Henriquez, vt ex dictis liquet) Lugo etiam disp.20. n.2. pag.417. Granad. loc. cit. & Villalob tract.9. diff.57. n.2. per hæc verba. [De loqual se infiere, que el Parocho tanbien puede reseruar, quando delega su jurisdiction, como notò Iuan Mayor, y le sigue Suarez. Verdad es, que no està en vso, ò porque no se atreuen, ò porque no conuiene.] Sic etiam Mendo loc. cit. num.15.

QVÆSTIO IV.

An Episcopus possit reseruare aliquos casus, à quibus Parochi sibi subditi absoluere nequeant?

Respondeo posse, quia ita habet vsus Ecclesiæ, & constat ex Trident. sess.14. c.7. can.11. & docent omnes Doctores, Suarez disp.29. sect.1. n.6. Vasquez quæst.9. art.3. dubit.1. n.9. & 10. Nauar. cap.27. num.263. Lugo disp.20. num.4. & 5. Becanus c.40. quæst.2. & alij.

QVÆSTIO V.

An peccata Impuberum reseruationibus Prælatorum reseruantium subdantur?

Negant Paludan. in 4. dist.34. q.2. art.1. Graffius lib.5. conf. de adult. consil.3. n.13. & Bellochius de casibus reseruat. part.2. q.1. num.203. & quæst.17. num.66.

*num.*56. apud Dianam *p.*2. *tract.*15 *resol.*1. quos ipse sequi videtur, & nouissimè D. Didacus de Narbona *de ætate ad actus humanos requisita, anno* 14. *quæst.*21. *pag.*240. *& quæst.*41. *num.*9. *pag.*269.

Sed probabiliùs longè respondeo subdi, & manere reseruata, quia reseruatio alicuius peccati (v.g. Sodomiæ) non est pœna (quidquid dicat cum aliis Fagundez *præc.*2. *lib.*8. *c.*1. *n.*17.) sed lex determinans casum, in quo pro meliori remdio applicando, debet recurri ad Prælatum pro absolutione. Sic Homobonus *de casibus reseruat. parte* 1. *c.*3. Lazarius *tract. de blasphem. q.*9. *n.*42. & Floronus *de casib. reseru. parte* 1. *c.*3. *n.*5. quos etiam refert Diana *loc. cit.* Sic etiam Lugo *disp.*2. *n.*10. *pag.*459. vbi ait, non esse fundamentum ad asserendum contrarium. Sic etiam, me citato, Mendo *in Bull. disp.*23. *cap.*2. *num.*16.

QVÆSTIO VI.

An peccata venialia, & mortalia iam legitimè Confessa reseruari possint?

NEgant Lublinus *verb. Casus, n.*1. *pag. mihi* 110. Reginaldus *lib.*4. *n.*126. Ludouic. *q.*5. *art.*17. *difficult.* 21. *pag.* 434. Vasquez *q.*91. *art.*3. *dubit.*2. Quem (licèt non ita clarè) videtur sequi Luysius Turrianus *de pœnit. disput.*31. *dub.*2. Llamas 1. *parte Methodi, c.*7. §.13. per hæc verba: Respondeo primùm, certum est, non posse reseruari aliquod veniale peccatum, quia nullo modo materia reseruationis esse potest, quæ non est necessaria Confessionis: at nullo iure obligatur quis veniale confiteri; ergo nullo iure possunt reseruari. Ita ille. Et Becanus *cap.*40. *q.*4. Dicens esse communem sententiam. Negare etiam id debent omnes, qui putant, iure diuino habere Sacerdotes facultatem absolvendi à venialibus, vt sunt Sotus, Ruardus, Ledesma, Canus, & alij, quos retulimus *suprà disp.*11. *quæst.*12.

Sed probabiliùs respondeo, posse reseruari à Summo Pontifice, non ab Episcopo, aut ab alio Prælato, nisi ex commissione Pontificis. Quia probabilius est, Sacerdotes accipere iurisdictionem à Summo Pontifice ad absoluendum à venialibus (vt *loc. cit.* est habitum:) ergo optimè poterit Sum. Pontifex eam auferre, aut limitare, & præcipere ne conferant absolutionem homini habenti talia venialia. Verum est, hoc non ita expedire, quia cum peccata venialia sint materia libera Confessionis, & possit homo consequi remissionem illorum per contritionem, sine obligatione confitendi, omnino ferè inutilis esset talis reseruatio. Sic Suarez *disp.*29 *sect.*3 Ægid. *disp.*8. *dub.*11. Filliucius *tract.*6. *c.* 10. *q.*2. quos citat, & sequitur Hurtado *disp.*11. *diff.*4. Lugo *disp.*20. *num.*12. & alij DD. *cit. sup. q.*11. *citata.* Ochag. *tract.*2. *q.*21. Villalob. *diff.*57. *n.*9. Granad. *tract.*10. *disp.*6. *n.*5. Nuñus *in addit. q.*8. *art.*5. *dub.*10. Candidus *disquisit.*24. *art.*68. *dub.*4. Henriquez *lib.*6. *c.*14. *n.*6. Fagund. *præcipt.*2. *lib.*8. *c.*1. *num.*18. Layman. *lib.*5. *tract.*6. *c.*12. *n.*3. Bonacina *disp.*5. *q.*7. *punct.*5. §.1. *n.*3. Sic etiam loquendo de aliquibus venialibus, tenet Molfesius *tract.*7. *c.*17. *num.*35. & absolutè Megala, Graffius, & alij, & nouissimè Diana *parte* 8. *tract.*1. *resol.*52. Auersa penes ipsum, & Mendo *loc. cit.*

QVÆSTIO VII.

An peccata omnino interna, possint reseruari?

NEgant expressè Hieron. Llamas 1. *p. Methodi, c.*7. §.24. *pag. mihi* 86. vbi dicit, esse doctrinam Soti *dist.*8. *q.*2. *art.*5. & omnium benè sentientium. Lublinus *verb. Casus, n.*1. *pag. mihi* 21. & Adrianus *quæst.*4. *de confessione*, apud Fagundez *loc. cit. n.*16. *pag.*523. & apud Henriq. *lib.*6. *c.*14. *n.*6. *in marg. lit. F*, & id esse probabile, satis exprimit Bossius *de Iubil. sect.*1. *casu* 10. *n.*112. *pag. mihi* 44. & tenent Bordonus *in Consil. Regular. tom.*1. *resol.*37. *n.*9. & Corjolanus *de casibus reseru. sect.*1. *art.*5. *n.*6.

Sed certissimè ferè respondeo, posse, quia iurisdictio ab absoluendum à mortalibus merè internis, etiam conceditur ab Ecclesia: ergo si illa neget hanc facultatem, non remanebit iurisdictio in inferiori. Sic Suarez, Lugo, Ægidius, Hurtado, Fagundez, & Henriquez *loco citato*, Luysius *quæst.*9. *disp.*31. *dub.*2. Filliucius *tract.*7. *c.*10. *num.* 271. Reginaldus *lib.* 1. *num.*128. Sotus *dist.* 18. *q.*2. *art.* 4. Nuñus *in addit. quæst.*8. *art.*5. *dub.*10. Villalobos *loc. cit. n.*8. Becanus *loc. cit.* & Vasquez *loc. cit. dub.* 3. qui pro hac parte citat Adrianum *quodlib.* 8. *art.*1. & bene certè, nec oppositum vbi doceat inuenire potui: malè ergo illum pro parte contraria citant Fagundez, & Henriquez. Sic etiam Bonacina *loc. cit.* Candidus *loco citat. dubit.*3. *pag.* 192. Bossius *loc. cit.* Sanchez *lib.* 2. *summa, c.*8. *n.*4. & Molfesius *loc. cit. num.*32. *&* 33. licèt addat, nunquam in Ecclesia Dei consueuisse interna peccata reseruari, neque expedire, de quo statim. Mendo *loc. cit.* & Diana *p.*8 *tract.*1. *resol.*53. Auersa, & Miranda apud illum.

QVÆSTIO VIII.

An de facto sint aliqua interna peccata reseruata?

AFfirmant Adrian. & Ioan. de Medina apud Gabrielem Vasquez *loc. cit.* existimantes, hæresim mentalem de facto esse reseruatam, & id ipsum docent multi Canonistæ, vt refert Henriquez *loc. cit. in marg. lit. F. & H.*

Sed longè multò probabiliùs, imò certissimè sic respondeo: de facto nulla sunt iure communi peccata interna reseruata, nec Pontifex, aut Episcopi ea solent reseruare, quia rarò id expedit. Sic Maior *in* 4. *dist.*17. *q.*1. vbi ait, non esse conueniens saluti animarum peccata huiusmodi reseruare, & Soto *in* 4. *dist.*18. *q.*2. *art.*5. dicit, esse errorem intolerabilem peccata interna reseruare. Sic etiã Nauar. Palud. Caiet. Bañez, Ledesma, & alij quamplures, quos citat, & sequitur Henriquez *loc. cit.* Fagundez, Granados, Candidus, Molfesius, Lugo, Vasquez, & alij communiter. Legantur Diana, & Mendo *loc. cit.*

QVÆSTIO IX.

An quando reseruantur peccata mortalia contra iustitiam, aut contra charitatem, &c. quoties in actum externum prodeunt, comprehendantur actiones leues externæ, ex affectu mortali procedentes?

AFfirmant Luysius *in select. p.*2. *disp.*31. *dub.*1. *pag. mihi* 322. quia (inquit) non est fundamentum ad limitandam intentionem reseruantis, & oppositum neque est probabile, neque tutum. Sic ille.

Sed longè probabiliùs respondeo, non comprehendi. Sic Lugo *disp.*20. *n.*15. *pag.*460. per hæc verba: Aduertendum est, aliquando reseruari aliquod peccatum externũ, quando est consummatum, & tunc non est dubium, quin non sufficiat quæcumque actio externa, nisi habeat vltimam consummationem, vt reseruato homicidio, vel fornicatione, non sufficit percussio ex animo occidendi, nec tentare fornicationem, & sic de cæteris. Aliquando verò reseruatur peccatum circa castitatem, quoties in actum externum prodit,

dit; tunc autem requiritur etiam, quod ipsa actio externa secundùm se habeat grauitatem: nam si aliquis ex intentione mortali, & graui contra castitatem, dicat alteri aliquod verbum turpe, ex se leue, vel exerceat aliquam aliam actionem externam, ex se leuem; licet hæc actio denominetur mortalis, non erit reseruata. Quia sicut sola voluntas interna non reseruatur; ita nec quando non procedit in actum externum, habentem ex se grauem malitiam, & indecentiam. Vt si reseruentur peccata mortalia contra iustitiam, aut contra charitatem, quoties in actum externum prodeunt, non esset reseruatum peccatum, quando aliquis ex intentione mala, & grauissimo odio leuiter percutit, aut lædit proximum in corpore, fama, vel fortunis. Quam doctrinam immeritò censurauit Pater Luysius Turrianus *in selectis disput. p. 2. disp. 31. dub. 71.* (61. mihi) vt improbabilem, & non tutam; quia illa est doctrina grauissimorum Doctorum, quam amplecti videtur Henriquez *lib. 6. c. 15. num. 6.* Granado *2. 2. controu. 1. tract. 25. disp. 13. num. 14.* (*& tract. de pœnit. disp. 6. num. 7.*) Eamque satis insinuat Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 18. num. 12.* Hucusque Lugo, & benè. Sic etiam Bonacina *disp. 5. quæst. 7. punct. 5. num. 4.* & apud illum Nauarrus *c. 17. num. 62.* Graffius, Homobonus, & Miranda; & dicit communem, quam me citato, tenet Mendo *in Bull. Cruc. disput. 24. c. 2. num. 17.*

QVÆSTIO X.

An peccatum tale in dubio possit reseruari, hoc est, an possit Superior reseruare absolutionem peccati, de quo pœnitens dubitat, an fuerit mortale?

NEgarunt quidã Recentiores, quos suppresso nomine refert, & refutat Luysius *in selectis, part. 1. disp. 38. dub. unic.*

Sed certissimè respondeo: posse reseruari, quia certissimum est, esse obligationem confitendi peccata dubia (vt habitum est suprà *disput. 5. quæst. 26.*) Ergo ad eã requiritur iurisdictio: ergo potest Superior illam denegare, in quo casu inferior, defectu potestatis, inualidè absolue. Sic Armilla, Corduba, Frias, Henriquez, & Sanchez, quos citat & sequitur Luysius *loc. cit. & de pœnit. disp. 31. dub. 3.* Lugo *disp. 20. n. 16.* Hurtado *dis. 11. diff. 6.* & Bossius *de iubil. sect. 4. casu 13. n. 2.* vbi sic ait: Cùm enim casus delicti dubij, vt dubiæ percussionis grauis Clerici, non sit delicti simpliciter, sed secundùm quid, non censetur contineri sub reseruatione, quæ vt odiosa debet intelligi solùm de delictis simpliciter, nisi in reseruatione sint expressi etiã casus dubij, prout expressit Clemens VIII. in decreto, quo prohibuit absolutionem à casibus, non solùm clarè, sed etiam dubiè, in Bulla Cœnæ contentis, &c. Sic Bossius, & omnes communiter.

QVÆSTIO XI.

An quando de facto, simpliciter, & absolutè reseruatur aliquod genus peccati, etiam intelligatur reseruatum peccatum mortale dubium, id est quando dubium est, an sit commissum, vel fuerit mortale?

AFfirmant censeri reseruatum, nec posse inferiorem absoluere, Armilla *verb. casus, n. 13.* Martinus Frias *tract. de modo audiendi confessiones, p. 1. c. 8. casu 2.* Corduba *in regulam D. Francisci, cap. 7. q. 4. punct. 2.* vt referunt Luys. Lugo *locis cit.* & Sanchez *lib. 1. summa, c. 10. num. 73.* Sed licèt ex his Authoribus Armilla id docet *loc. cit.* per hæc verba, *Sacerdotes ergo conentur habere casus ab Episcopo, & secundum taxationem eius faciant, & in dubiis securiorem partem teneant.* Frias verò minimè id docet *loc. cit.* sed *casu 10. fol. mihi 59.* vbi sic ait. Si tamen Sacerdos dubitauerit de aliquo sibi oblato, an fuerit reseruatum, necne, salubrius est vel remittere, vel saltem peritiores consulere, quàm temerè definiendo, ipsum absoluere. Sic Frias.

Sed probabiliùs respondeo, in prædicta reseruatione generali, & absoluta non censeri esse reseruatum peccatum mortale, de quo pœnitens dubitat, an fuerit mortale, vel non. Quia cùm reseruatio sit odiosa, strictè est interpretanda. Sic expresse Bossius *loc. quæst. præced. cit.* Suarez *tom. 5. de censur. disp. 40. sect. 6. num. 6.* Henriquez *lib. 6. c. 26. num. 7.* Filliucius *tract. 21. cap. 4. num. 172.* Hurtado *disp. 11. diff. 6.* Ochagania, Homob. Portel. & Merolla, quos refert & sequitur Diana *p. 4. tract. 3. resol. 4.* Lugo *disp. 20. n. 18. pag. 460.* & Luys. *loc. cit.* qui benè addunt, hanc responsionem non procedere, quando in iure extenditur pœna ad casum dubium, vt irregularitas ad homicidium dubium. Sic etiam sentiunt ex parte Sancius *loc. cit.* & Alphonsus de Leone *de potest. Confessor. p. 2. recollect. 15. n. 25.* & est communis, quam nouissime tenet Mendo *in Bull. disp. 23. c. 2. n. 17.* & me citato *disp. 24. cap. 2. num. 20.*

QVÆSTIO XII.

An si inferior, in dubio absoluat pœnitentem ab aliquo peccato reseruato, v.g. ab hæresi, & postea, re meliùs examinata, constet de certitudine peccati, & censura incursa, censeatur legitimè absolutus; an verò debeat recurrere ad Superiorem pro absolutione?

AFfirmant non pauci, manere pœnitentem obligatum recurrere ad Superiorem pro absolutione illius peccati, & excommunicationis reseruatæ, quando constat postea certò fuisse incursam.

Sed æquè probabiliter respondeo: censeri legitimè absolutum; & ideò non manere obligatum recurrere ad Superiorem postea pro absolutione peccati, aut censuræ incursæ. Sic Lugo *disp. 20. a n. 20. pag. 461.* qui hoc exemplis probat sequentibus. Primò, nam probabile est, quod qui confessus est peccatum dubium, licet postea recordetur fuisse certum, non teneatur illud iterum vt certum confiteri, quia iam fuit directè absolutus sub conditione, si fuerat commissum: ergo similiter in præsenti manet directè de peccato dubio absolutus pœnitens: ergo non remanet obligatio illud iterum Superiori confitendi. Secundò, quia sicut in dubio voti castitatis emissi potest dispensare Episcopus, & dispensatio manet valida, nec tenetur dispensatus recurrere ad Papam pro dispensatione, licèt postea constet de voti certitudine, vt fatetur Sanchez *lib. 4. sum. c. 44. num. 10.* Sic absoluens ab hæresi dubia, validè absoluit, & absolutio valebit, & manebit pœnitens absolutus à censura, nec tenebitur recurrere ad Superiorem pro absolutione peccati, aut excommunicationis, quamuis postea constet de certitudine censuræ incursæ. Legatur Lugo *loco citato, & disputat. 16. sect. 2. §. 4. per totum*, vbi satis doctè de his agit. Mendo etiam *loco citato.*

QVÆSTIO XIII.

An Prælati reseruare peccata, sine censura, possint.

AFfirmat cum cõmuni Fagundez *præcept. 2. lib. 8. cap. 2. num. 1. pag. mihi 510.* & benè. Addit tamen, loquendo de Summo Pontifice, quod licèt ipse reseruare possit peccata, vel sine excommunicatione, vel cum illa, ordinariè tamen, & regulariter (inquit) nunquam

nunquam Summus Pontifex reseruat casus in foro conscientiæ sine censura; vnde nullus est casus Papæ reseruatus, qui non habeat adnexam censuram: ita docent Tolet. *lib. 3. sum. c. 14. n. 1.* Suarez *tom. 4. de pœnit. disp. 29. sect. 3. n. 1. edit. 1.* Henriq *lib. 3. de pœnit. c. 14. n. 1.* Graffis *lib. 1. decis. c. 13. n. 40.* Vivald. *in candel. vbi de absol. n. 8. & 56.* Nauar. *c. 27. n. 261.* Hucusque Fagundez, sed non benè. Tenet etiam Bossius *de Iubil. sect. 1. casu 1.*

Respondeo ergo, quod quamvis summus Pontifex regulariter loquendo, non reseruet de facto peccatum sine excommunicatione (in quo bene Fagundez) sed hoc non est ita vniuersaliter verum, vt aliquando non reseruauerit sibi peccata absque excommunicatione, vt deducitur ex *cap. Latorem, 33. quæst. 2. & extrauag. inter cunctas.* Et hodie peccata simoniacè ordinantis, & simoniacè ordinati esse reseruata Summo Pontifici sine excommunicatione, constat ex Bulla Sixti V. contra malè promotos, & docent Suarez *loc. cit.* Fagundez *non sect. 3. sed à n. 5. pag. mihi 659. & 660.* malè ergo citat pro se Henriquez *lib. 3. citat. c. 10. num. 5.* vbi sic ait: Hunc tamen casum Papa non reseruat ratione excommunicationis, vt solet reliquos. Non benè ergo citatur à Fagundez Hurtado *disp. 11. diffic. 3.* Granados *tract. 10. disp. 6. n. 3. pag. 1294.* Lugo *disp. 20. num. 25. pag. 462.* Ægidius *disp. 8. n. 82.* Palao, Naldus, Floronus, & alij apud Bossium: Molfesius *loc. cit. num. 37. & seqq.* Fillilucius *tract. 7. c. 10. n. 269.* & alij, quos nouissimè sequitur Mendo *disput. 23. cap. 2. num. 18.*

QVÆSTIO XIV.

An quando Summus Pontifex, aut Episcopus reseruat aliquod peccatum cum censura, reseruet sibi solùm censuram, & non peccatum, propter quod imponitur?

Affirmant Durandus *in 4. dist. 17. q. 5. num. 13.* & Caiet. *in sum. verb. casus*, apud Suarium *disp. 29. sect. 2. num. 7.*

Sed longe multò probabiliùs respondeo: non solùm ipsam censuram, sed etiam peccatum, propter quod imponitur, simul, & æqualiter sibi reseruare Quia hæc est intentio Pontificum reseruantium, vt communis vsus Ecclesiæ, & sensus Doctorum interpretantur. Sic D. Thom. Gabr. Maior, Soto, & Nauar. quos affert, & sequitur Suarez *num. 8.* Vasquez *q. 91. art. 3. dub. 1. num. 15* Ægidius *disp. 8. n. 83.* Henriquez *lib. 6. c. 14.* Hurtado *disp. 11. diff. 3.* Fagundez *prae. 2. lib. 8. c. 1. num. 3.* Lugo *disp. 20. num. 26.* Fillilucius *c. 10. citat. num. 270.* Molfesius *c. 10. cit. n. 38.* & penes ipsum Megala, & alij, & communis, quam me citato, sequitur Mendo *num. 18. cit.*

QVÆSTIO XV.

An data facultate per Bullam, aut priuilegium ad absoluendum à censura, censeatur etiam concessa ad absoluendum à peccato, & culpa?

Respondeo affirmatiuè. Sic Fagundez *loc. cit. pag. 510.* per hæc verba. Data facultate per Iubileum, Bullam, aut priuilegium ad absoluendum à censura, iam ex communi consuetudine non manet peccatum reseruatum. Et è contra, data facultate ad absoluendum à peccato, etiam consequenter conceditur ad absoluendum à censura, & iam censura non manet reseruata, & sic ab ea potest quilibet ordinarius Confessor quemlibet absoluere: sicut etiam potest absoluere à peccato, impetrata facultate ad absoluendum à censura, & hæc est communis consuetudo totius Christiani Orbis. Sic Fagundez, & apud ipsum Nauar. Toletus, Caietanus, Suarez, Sanch. Capua, Soto, Viualdus, & alij. Sic etiam Hurtado, Ægid. Granado *loc. cit.* Bossius *loc. cit. n. 2. & 12.* & apud ipsum Barbosa, Conradus, Bonac. Graffius, Lauorius, & alij. Luysius *disp. 31. n. 9.* Qui benè cum aliis aduertit, quod licèt hoc sit verum, non tamen repugnet, Pontificem auferre reseruationem censuræ, non ablata reseruatione peccati. Sic etiam Mendo *loc. cit. num. 18. & 19.*

QVÆSTIO XVI.

An quando peccata reseruata à Pontifice, vel ab alio Prælato ita committuntur, vt præ ignorantia non incurratur excommunicatio, maneant tunc peccata reseruata?

Respondeo: non manere, sed posse à quovis Confessario absolui. Sic Henriq. *lib. 6. c. 14. num. 1.* per hæc verba: Christianus, qui incidit in casum cœnæ, sed præ ruditate, vt apud Indos, excusatur ab inobedientiæ, & excommunicationis ratione, non reseruatur Papæ. Et etiam Sanch. *lib. 2. summæ, c. 8. n. 5. in fine*, sic dicens: Si hæreticus ratione ignorantiæ censuræ excommunicationis, eam non incurreret, peccatum eius posset à quovis Confessario absolui, eo quòd non sit reseruatum. Sic ille, & Ægidius *disp. 8. n. 82.* Granados *tract. 10. disp. 6. n. 2.* Layman *lib. 5. tract. 6. c. 12. num. 2.* Hurtado *disp. 11. diffic. 3.* & communis, quam sequitur Mendo *num. 19.*

QVÆSTIO XVII.

An superior possit reseruare peccatum, etiam quoad absolutionem indirectam, hoc est ita, vt ab inferiori directè, nec indirectè, ab aliis peccatis absoluendo, absolui possit?

Negabunt absolutè, & consequenter, Vasquez, Luysius, & alij Doctores, qui existimant peccata venialia reseruari neque à Papa posse. De quo *sup. quæst. 6.*

Sed iuxta ibidem dicta, probabiliùs sub distinctione respondeo: posse quidem à Pontifice, non verò ab aliis Prælatis inferioribus Papa. Sic Lugo *disp. 20. n. 28. pag. 462.* per hæc verba: Si sermo sit de Summo Pontifice, negari non debet in eo talis potestas; cùm enim ab ipso procedat tota iurisdictio in alios, ipso illam suspendente totaliter in aliquo casu, non posset inferior validè absoluere ab vllo peccato. Loquendo autem de aliis Prælatis inferioribus, ipsi non possunt id facere, quia ad minus inferior retineret facultatem absoluendi à venialibus, à quibus, si in casu necessitatis, extra mortis articulum, directè absolueret, consequenter absolueret indirectè pœnitentem dispositum ab omnibus aliis: non potest enim Prælatus inferior auferre iurisdictionem ad venialia, cùm hanc non ab ipso, sed à Summo Pontifice, Sacerdotes omnes accipiant. Sic Lugo, quem sequitur Mendo *n. 19. cit.*

QVÆSTIO XVIII.

An reseruatio facta à Papa absque legitima causa, sit valida respectu omnium Confessorum?

Negant Sotus *in 4. dist. 17. q. 1. art. 5.* Ruard. *art. 3. contra Caluinum*, Vasquez *q. 91. art. 3. dub. 4.* & Luysius *de pœnit. disp. 31. dub. 4.* loquendo de reseruatione respectu Confessariorum ordinariorum, qui ex officio habent iurisdictionem, vt Episcopi, & Parochi; licèt esse validam affirment respectu Sacerdotum

dotum, qui non ex officio, sed ex sola delegatione Superioris habent iurisdictionem.

Sed probabilius respondeo: esse respectu omnium Confessariorum validam, non tamen licitam. Quia iurisdictio omnium interiorum dependet à Sum. Pontifice: ergo licet ipse peccet, non relinquendo ordinem debitum, & potestatem necessariam in inferioribus, validè tamen id faciet. Sic Maior in 4. dist. 17. q. 4. Angelus verb. Casus. Sylvest. Confessor 1. q. 3. Henricus quodlib. 1. q. 27. Suarez disp. 29. sect. 4. n. 6. Ægid. disp. 8. dub. 11. Hurtad. disp. 11. diff. 2. Lugo disp. 20. n. 30. pag. 462. Ochag. tract. 2. q. 21. n. 2. Villalob. tract. 9. diffic. 57. num. vltimo, & communis, quam tenet Mendo in Bull. disp. 23. cap. 2. num. 20.

QVÆSTIO XIX.

An etiam reseruatio facta ab Episcopo, absque rationabili, & legitima causa, sit valida?

Affirmant esse validam, licèt licitam; loquendo, tam respectu Parochorum, aut Regularium habentium Episcopi approbationem: quàm respectu Sacerdotum sæcularium, qui non sunt Parochi, Sylvest. Villalob. Henricus, Suarez, Ægid. & Hurtad. loc. cit. quos ex parte sequitur Lugo disp. 20. n. 36. Bonacina disp. 5. q. 7. punct. 5. §. 2. num. 20. & alij.

Sed probabilius respondeo: neque esse licitam, neque validam talem reseruationem in ordine ad Parochos, aut Regulares, bene tamen validam, non licitam in ordine ad Confessarios sæculares, qui solùm ex mera eius delegatione iurisdictionem habent. Sic Sot. Ruard. Vasq. & Luys. loc. cit. Henriq. lib. 6. c. 14. n. 3. lit. P, & apud ipsum Ledesma, Petr. Soto, Maior, Angel. Armilla, & alij recentiores. Sic etiam ex parte Lugo loc. cit. Ochag. tract. 2. q. 21. num. 2. & alij, quos sequitur Mendo num. 20. citato.

QVÆSTIO XX.

An Prælati qui potestatem habent reseruandi casus, possint illorum absolutionem reseruare, non solùm sibi, sed etiam altis?

Negat Sotus in 4. dist. 18. quæst. 2. art 5. dicens: Si Episcopus reseruet vnum casum absolutionem à Decano, & alterum ab Archidiacono, reseruationem esse nullam, & ridiculam. Sic referunt sententiam Soti, Villalobos, Suarez, Fagundez, & Lugo. Sed non bene, vt infrà.

Vnde longè multò probabilius respondeo: posse, quia Episcopus potest ea peccata sibi reseruare, & post reseruationem committere vnum Decano, & alterum Archidiacono: ergo etiam poterit à principio illa aliis reseruare. Sic Suar. disp. 28. sect. 1. n. 9. Fagund. præc. 2. lib. 8. c. 1. n. 10. & Lugo disp. 20. n. 8. pag. 458. qui tamen bene addit: intelligi id debere, quando peccata illa essent in diuersis personis: nam si essent in eadem, cùm Confessio non posset diuidi inter plures Confessarios, oporteret, quod ille, cui grauius peccatum reseruatum est, haberet facultatem ad alia, vel recurrendum esset ad ipsum reseruantem, atque adeò perinde esset, ac si soli sibi reseruasset absolutionem in eo casu. Hæc addit Lugo. Et ego superaddo, hanc, & non aliam esse mentem Soti, vt ex eiusdem verbis haud profectò obscurè colligitur. Ait enim sic: Per hoc soluitur aliud argumentum, quod fieri solet: scilicet quod si posset Superior casus reseruare, posset Confessionem dissecare in tres, vel quatuor partes, vt si hæresim reseruaret sibi, & blasphemias Decano, & adulteria Archidiacono. Respondetur, inquam, quod illa reseruatio esset imprudens, & Clauium abusus, quare non esset digna, quæ obseruaretur. Sic Sotus. In vanum ergo ab his Authoribus impugnatur. Lege Mendum loc. cit. num. 21.

QVÆSTIO XXI.

An Superior, qui alios potest à reseruatis absoluere, possit etiam dare facultatem alteri, qui ipsummet Superiorem absoluat à casu reseruato, in quem incidit?

Respondeo: posse absque dubio, si ipse Prælatus sit, qui peccatum reseruauit, cum ipse non possit seipsum ligare, sed possit confiteri cui voluerit. Si verò fuit reseruatum ab alio Superiori, iam dicam. Lege Dianam, & Mendum mox citandos.

QVÆSTIO XXII.

An Episcopus qui in casum reseruatum Summo Pontifici (v. g. in hæresim occultam) incidit, à quo potest suos subditos absoluere, possit facultatem Confessario committere, vt eum ab illo absoluat?

Negant Marius Alterius de censur. tom. 1. disp. 8. c. 3. concl. 4. vt refert Diana 3. parte, tract. 4. resol. 142. & Beja parte 4. casu 5.

Sed probabilius respondeo: posse. Sic Henriquez, Sayrus, Riccius, Naldus, Sà, & alij, quos refert, & sequitur Diana loc. cit. & Sanch. lib. 2. sum. cap. 11. n. 11. & lib. 8. de matrim. disp. 3. num. 3. per hæc verba: Et bene addunt Maiolus, Sayrus, & Suarez de censur. disp. 41. sect. 2. num. 9. dicentes, id decreuisse Congregationem Cardinalium, idem esse dicendum de casibus occultis concessis Episcopo, in Trident. sess. 24. c. 6. de reformat. Si enim Episcopus in eos incidat, potest absolutione, & dispensatione sui Confessarij ad id electi ab ipso vti. Sic Sanchez. Sic etiam Lugo disp. 20. n. 37. Layman lib. 5. tract. 6. c. 10. n. 17. Bonac. disp. 5. q. 7. punct. 5. §. 2. n. 7. & Nuñus apud ipsum, Villalobos tract. 9. diff. 60. n. 8. & apud ipsum Farinacius, & Marzilla, quos sequitur Mendo in Bull. disp. 23. cap. 2. num. 21.

QVÆSTIO XXIII.

An Vicarius Episcopi, qui potestatem subdelegandi habet, possit etiam facere se absolui ab alios si in casum reseruatum à suo Episcopo inciderit?

Negat Graffius in Append. ad decis. aureas, lib. 3. cap. 8. num. 22.

Sed probabilius respondeo: posse, quia sicut ex potestate, quam Vicarius habet constituendi Confessarios ordinarios, cum potestate ad casus non reseruatos, potest constituere Confessarium, cui ipsemet postea confiteatur peccata non reseruata: sic ex potestate, quam habet constituendi Confessarios, qui absoluant à reseruatis, poterit constituere Confessarium, cui ipsemet postea confiteri possit peccata reseruata. Sic Lugo disp. 20. n. 58. Vgolin. & Floron. quos refert, & sequitur Dian. loc. cit. & Mend. in Bull. disp. 23. c. 2. n. 21.

QVÆSTIO XXIV.

An Superiores locales possint absolui à suo Confessario, à peccato quod non ipsi, sed Capitulum Generale, aut Generalis reseruauit?

Affirmatiuam partem nonnulli Authores sequuntur. Negatiuam alij Omnes probabiliter.

Sed

Sed probabiliùs omnibus respondeo, posse quidem absolutè à suo confessario absolui, dummodo voluntas Capituli, vel Generalis reseruantis non fuerit contraria, quia tunc non possent absolui, nisi à confessario, quem ipsis Capitulum Generale, aut Generalis assignauerit. Sic Lugo *disp.*19. *à num.*60. qui optime hoc, sicut alia, explicat, & probat.

QVÆSTIO XXV.

An Confessarius huius Diœcesis habens facultatem absoluendi à reseruatis in illa, possit absoluere pœnitentem alterius Diœcesis à reseruatis in sua Diœcesi?

NEgant Nauar. *in c. Placuit, de pœnit. dist.*6.*ar.*63. & (apud Suarium) Sot. *in* 4.*dist.*18.*q.*2.*art.*4.

Sed longè multò probabiliùs respondeo; posse, quia ita habet praxis, & consuetudo, quæ in hac parte præualuit. Sic Palud. *dist.*17.*q.*4.*col.*7. & D. Anton. 3.*part. tit.*17.*c.*4. apud Nauarr. *loc. cit.* Caiet. *verb. Absolut.*2. Suar. *disp.*30.*sect.*1.*n.*4. Viuald. & Capua, quos citat, & sequitur Fagund. *prac.*2.*lib.*8. *c.*8.*n.*18. Lugo *disp.* 20.*n.*69 *pag.*470. Layman *c.*10.*cit pag.*120. Lublinus *v. Casus, n.*8. Molfes. *c.*20.*cit.n.*54. Regin. *lib.*8.*n.*66. Megala *lib.*1.*c.*13.*n.*31. Imò id ipsum docet Nauar. *in man. c.*27.*n.*261.§. *Decimò dico.* Nec oppositum docuit Sotus *loc. cit.* à Suario, quia ibi nihil quoad præsentem quæstionem attinens dicit: dicit tamen *q.*4.*art.*1.*col. mihi* 10. Sed potiùs in fauorem nostræ, quàm oppositæ sententiæ, quidquid dicat etiam Layman *loc. cit. n.*10. Tenet etiam hanc partem vt probabilem, me citato, Mendo *in Bull. disp.*23.*c.*5. *num.*22.

QVÆSTIO XXVI.

An si Confessarius huius Diœcesis nullam habeat facultatem ad absoluendum à reseruatis in illa, possit nihilominus in eadem Diœcesi absoluere pœnitentes alterius Diœcesis, à reseruatis in ipsa?

NEgant posse absoluere, etiam casu, quo peccatum tantùm sit reseruatum in Diœcesi pœnitentis, Graffis *lib.*1. *decis. aurear. c.*13.*n.*47. Sot. *dist.*18. *q.*4.*art.*2.*col.*8. & Vega *lib.*2.*casu* 320. Quos omnes citat, & sequitur Fagund. *loc. cit. n.*20. (non *lib.*5. vt citatur à Lugo) Comitolus, Hunnius, Megala, Vgolin. Nuñus, Belloquius, Floron. & Chapeauilla, quos affert Diana 1.*p. tract.*47.*resol.*56. & 3.*p. tract.*4.*resol.*203. & Lublinus *v. Casus, n.*8. qui tamen malè citat Henriquez pro hac parte. Ludouic. *q.*5. *art.*18 *diff.*1. *pag.* 435. & apud ipsum Medina, Petrus de Ledesma *c.*21. *cit. sub conclus.*4. *pag. mihi* 410. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: posse absoluere pœnitentē à reseruatis, dummodo illud peccatum in Diœcesi Confessoris, aut confessionis non sit reseruatum. Quia talis pœnitens iudicandus est vt incola illius Diœcesis, in qua confitetur, & iuxta forum eius. Sic Caiet. Palud. D. Anton. & Suarez *loc. cit.* Nauar. *c.*21. *n.*255. Rodrig. *in sum. c.*55. *concl.*2. Sanch. *lib.*2. *sum. cap.*11.*n.*9. Granad. *tract.*10 *disp.*7.*n.*9. Henriq. *lib.*6. *c.*14.*n.*8. *lit. Q. & R.* Reginald. *lib.*8.*c.*5.*sect.*3.*n.*69. Homobon. *de casib. reseruat p.*1. *c.*2. Villalob. *tract.*9. *diff.*59.*n.*4. quos affert, & sequitur Diana *loc. cit. &* 4. *p. tract.*4 *res.*109. vbi pro hac parte citat Præpositum. Lugo *disp.*20.*n* 71. Bonac. *disp.*5.*q.*7.*punct.*5.§.2.*n.*9. qui pro hac parte citat Molfes. *tract.*7.*c.*21.*n.*53. Filliuc. *c.*6.*n.*283. Vasquium *q.*93.*art.*1.*dub.*4.*ad finem.* Sed ex his malè citat Molfesium; quia hic author solùm loquitur de casu de quo nos *q. praecd.* Sic enim ait: Confessor habens facultatem hic Neapoli absoluendi Neapolitanos, etiam à casibus reseruatis, posset etiam absoluere peregrinos, & alios transeuntes, qui haberent casus reseruatos in eorum Diœcesibus, &c. Sic Molfes. Rursus etiam malè citat Vasq. quia *loco* ab ipso *citat*, nihil agit Vasq. ad propositam difficultatem. Filliucium citat benè. Tenet etiam nostram sententiam Mendo *loc. cit.*

QVÆSTIO XXVII.

An si pœnitens versetur in aliena Diœcesi, & peccata ibi reseruata committat, possit si aliàs in loco, à quo discessit, non erant reseruata, à quocumque Confessario absolui?

AFfirmant Fagund. *loc. cit. n.*21.*pag.*545. & apud ipsum Vega, Graffis, & Sotus vbi suprà, & Petr. de Ledesma *cap.*17.*cit sub* 4. *concl. pag. mihi* 410.

Sed probabiliùs respondeo, non posse absolui, nisi à Confessario habente potestatem supra reseruata, quia licèt pœnitēs aliàs non sit subditus, tamen tunc, vt subditus, & incola illius loci reputatur. Sic Suarez *disp.*30.*sect.*1.*n.*6. & Caiet. *in sum. v. Absolut.*2. (vt sic Fagundez credat, & videat vbi id doceat Caiet.) Bonac. Palud. & D. Anton. *loc. cit.* Lugo etiam *loc. cit. n.*72 *pag.*470. Imò Sotus *dist.*18.*q.*4.*art.*2. *vers. Est hic adnotandum*, nostram sententiam ex Caiet. docet: non ergo bene citatur à Fagundez, tenet etiam hanc partem, me citato, Mendo *in Bull. disp.*23.*c.*2. *n.*23.

QVÆSTIO XXVIII.

An si pœnitens habens peccata reseruata, & non reseruata primò adeat Superiorem, possit validè, & licitè Superior, auditis omnibus peccatis, absoluere à reseruatis tantùm, & pro aliis non reseruatis, mittere pœnitentem ad alios Confessarios?

AFfirmant Ioan. de Medina *C. de Confession.* non *de pœnitent.* vt citat Fagund. *q.*14. & Henriq. *lib.* 6. *de pœnit. cap.*15. *num.* 4. aliique recentiores apud ipsum. Quibus ex parte fauet Lugo *disp.* 20. *num* 77. *pag* 471. dicens contra Suarium, non facilè posse probari, non posse validè (quamvis non licite) Sacerdotem velle absoluere a reseruatis, & non applicare directè absolutionem ad alia, sed habere se vt si ea non audiuisset.

Negant verò è contra Suar. *disp.*31.*sect.*1.*n.*3. Ludouicus de S. Iuan *q.*5. *de pœnit. art.*17.*dub.*1.*conclus.*2. & apud illum Adrian. & Durand. docentes, nec validè, nec licitè id à Superiore fieri posse. Ita tenet Mendo *loc. cit. cap.*3.*num* 24.

Sed probabiliùs respondeo: posse validè, non tamen licitè, saltem si fiat absque causa. Sic Fagundez *lib.*8. *c.*3.*n.*2. per hæc verba: Si pœnitens habens peccata reseruata primò adeat Superiorem, & Superior audiat in Cōfessione omnia peccata, tam reseruata, quàm non reseruata; ab omnibus simul tenetur absoluere pœnitentem, & si intendat absoluere à reseruatis tantùm, & non ab aliis, peccabit quidem mortaliter, valebit tamen Sacramentum, & gratiam conferet, & velit nolit, omnia simul peccata, tam reseruata, quàm non reseruata absoluet. Sic ille. Et Bonac. *disp.*5.*q.*7.*punct.* 5.§.3.*n.*1. Qui latè, & benè id probant, sed citant Suarium, Henriq. Nauar. Sotum, Caietanum, Toletum, & alios, quorum alij oppositum docent, alij de hac re nihil. Docent tamen Layman *lib.*7.*tract.*6.*cap.*11. *num.*8. Lublinus *verb. Casus, num.*10.*pag.*17. & Granados *tract* 10. *disput.* 7. *num.*2. *pag.* 1505. & dicit probabile Mendo *loc. cit.*

QVÆSTIO XXIX.

An saltem ex graui causa possit superior licitè audire tantum peccata reseruata, & ab illis absoluere, & pro aliis non reseruatis mittere pœnitentem ad inferiorem?

AFfirmant apud Suarium, id posse fieri licitè, & validè per se, & ordinariè, etiam absque aliqua causa, Caiet. D. Ant. Palud Henric. Petr. Soto, Nauar. & Gerson. Molfesius etiam *tract.7.cap.21. n. 24.* vbi ait hanc sententiam in effectu probare Reginaldum, & Vasquez *locis* statim *citandis*, Cotiolanus *de Casibus reseruat. 1. parte, sect.1. art.* 10. & alij.

Negant verò absolutè, apud eundem, Adrianus, Syluester, Victoria, Cano, & Viguerius. Quibus addi possunt Hurtado *disput.11.diffic.15.* & Oehagania *quæst.25.* Vasquez *quæst.91.art.3.dub.10.* Reginaldus *lib.1.num.76.* & alij docentes, id non posse fieri, sed Superiorem debere aut non absoluere, aut audire confessionem integram. Sic etiam Ludouicus *loco cit. & diffic.* 4. Becanus *cap.40.quæst.9.*

Sed probabiliùs respondeo: posse quidem ex graui, & vrgenti causa, non absque illa. Quia confessionis integritas est de iure diuino: ergo solùm necessitas, & vrgentissima causa ab illa excusare potest pœnitentem, & Superiorem. Sic Suarez *disp.31.sect.1.n.6.* Sot. *in 4.dist.18.concl.2.art.5.* Fagundez *prac.2.lib.8.cap.3.num.5.* Granados *tract.10.disp.8.n.2.& 3.* Lugo *disput.20.n.77.& 78.* Henriquez *lib.5.cap 12.num.4.* & *lib.6.cap.15.n.4.* Luysius *disp.30. dub.* 7. Ægidius *disp.7.n.83.* & Layman *lib.5.tract 6.cap.12.n.* 8. Lublinus *loc.cit.* Philippus *tract.de Iub.§.20.n.4.fol.147. & 149.* Bonacina *loc. cit.* Petrus de Ledesma *1. parte sum. cap. 20. de pœnit.dubit. 4. post 2. conclus.* & alij. Quando verò vrgeat grauis causa, vel quando non, graui prudentis iudicio examinandum est. Lege pro hac parte Mendum *loc.cit.*

QVÆSTIO XXX.

An in dicto casu, quo pœnitens absolutus fuit à suo Superiori à solis reseruatis, habeat obligationem ea iterum inferiori confitendi cum non reseruatis?

AFfirmant Nauarrus *in cap. Considerot, §. autus, num.13.de pœnitent.distinct.5.* Rosella *verb.Confessor 4.dicto 5.§.19.* Fr. Medina *fol.58.*aliàs 56.dicens, hunc esse vsum Ecclesiæ. Durandus *in 4. distinct.17. quæst. 14. & 15.* vbi docet, oppositum esse plenum periculo, & erroneum. Tabiena, Armilla, vterque Soto, Palatio, Ricardus, & Adrianus, & alij quamplures, quos citat, & sequitur Henriquez *lib.3.cap.12. num.4.lit.R & lib.6.cap.15.num.4.& 5.& littera D.* Fagundez *prac.2.lib.8.cap.3.num.8.*& alij.

Sed probabiliùs respondeo: non teneri pœnitentem in eo casu confiteri inferiori Confessario, nisi sola mortalia non reseruata. Quia in casu dicto pœnitens verè, & legitimè confessus est peccata reseruata, & a Superiori ab illis directè absolutus: ergo nullo modo obligandus est, vt eadem repetat alteri Confessario inferiori. Sic Gerson, & Maior, Victoria, & Ledesma apud Henriquez *locis citatis*. Nauarrus etiam *in man.cap.9. num.mihi 7.* vbi ait, esse sententiam communem. Suarez *disput.31.sect.1.n.10.* Granados *loc.cit.num.4.pag.* 1301. Lugo *disputat.20. num* '2.& Ioannes de Cruce *in summa.parte 2.de pœnit.quæst.3.dubi.5.conclus.3.* Layman *loc. cit.* qui pro hac sententia citat Petrum de Soto *lect. 10. de Confess.* Sed non bene, cum oppositam tutiorem vocet ille. Valentia *tom.4.disput.7.quæst.11.punct.1.* Bonacin. *loco cit. num.* 4. Vasquez, & Ægidius apud ipsum. Sic etiam Mendo *in Bullam disputatione 23. cap.5.num.24.*

QVÆSTIO XXXI.

An quando ex causa Prælatus pœnitentem à solis reseruatis absoluit, verum fiat Sacramentum, quod & gratiam conferat?

NEgant apud Henriquez *locis citatis*, præcipuè *lib.5.cap.12.num.4.lit.O*, Nauar. Syluester, Tabiena, & Victoria, Ledesma, Petr. Soto, Angles, & alij: quia existimant talem absolutionem non esse à culpis, sed solùm à reseruatione, vel excommunicatione, & id esse valde probabile, affirmat Henriquez *loc.cit.lit. R.* Affirmat etiam Ludouicus *quæst.5.citata, artic.17.diffic.4.pag.* 428.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: Verum fieri Sacramentum, & per illud conferri gratiam. Quia adest vera materia, & vera forma: ergo nihil deest ad veritatem, & effectum Sacramenti. Sic Henriquez *loc. cit.* & Petr. de Ledesma *loc. cit. dubitat. 4. post 1. conclus.* & apud ipsum. D.Thom. D.Bonauent. Ricardus, Scotus, Paludanus, Capreolus, & alij, Suarez *loc. cit. num.* 9. Fagundez *loc.cit.num.11* Lugo *loc. cit.num.* 80. & Ioan. de Cruce *loco citato*, Bonacina *disput.5.quæst. 7.punct.5.§. 3.num.2.* & apud ipsum Ægidius, & communis.

QVÆSTIO XXXII.

An Confessarius inferior, licitè possit absoluere pœnitentem confitentem peccata reseruata, cum obligatione, vt postea ea sola Superiori confiteatur?

AFfirmant absolutè posse absoluere, seclusa adhuc necessitate aliqua, Henricus, Palud. Medina, Nauar. Viguerius, Gabriel, Angel. & Syluest. quos affert Luysius *disp.31.de pœnit.dub.6.* Adrianus *q. 4. de Confessione, pag. mihi* 257. Vnde non bene citantur à Luysio, & Hurtado pro opposito (vt infra) Toletus, & Pharaonius, quos citat Diana *3. part.tract.4.resol.58.* & dicit esse probabile, quod & indicat Layman *lib. 5.tract.6.cap.12.num.11.vers. Dico 3.*

Alij verò è contra absolutè negant, id posse licitè facere, nisi solùm in articulo, aut periculo mortis. Ita Richardus *in 4.dist.17.art.2.quæst.8.* Durand. *dist.17. quæst.15.* Vasquez *quæst.91.art.3.dub.9.* quos citat, & sequuntur Luysius *loc. cit.* & Hurtado *disp.11.diff.14.* Becanus *cap.40. quæst.8.* Ex his tamen Doctoribus, Durandus, & Ricardus id non docent, sed potiùs oppositum, Ægidius *disput.8.dubit.13. num.99.*

Sed, media via, probabiliùs respondeo: posse quidem licitè absoluere pœnitentem à reseruatis, cum dicto onere, non solùm in articulo mortis, verùm etiam quotiescumque grauis vrgeat necessitas, vel causa (minimè verò absque illa) modò aliqua peccata non reseruata confiteatur; à quibus absoluatur directè, & indirectè à reseruatis. Sic S. Thom. *in 4.dist.17.quæst.3.art.5 quæst.2.ad 4.* Molfes. *cap.2.1 cit.num.47.* Reginaldus *lib.8.num.80.& seqq.* Megala *lib.1.cap.41.* Petr. Ledesma *1.parte sum.cap.20.de pœnit.conclus.2.* Sotus *in 4. dist. 18.quæst.2.art.5.* Henriquez *lib.6.cap.15.& lib.5.cap.12.* Suarez *disp.3.sect.3.* Ægidius *disput 8.dubit.13 à num.200.* Lugo *disp.14. de Eucharist.sect.5.* & alij recentiores, de qua quæstione iterum nos *tract.de Eucharist.* dicemus: tenet etiam nostram sententiam Mendo *loc.cit.num.24.*

QVÆSTIO XXXIII.

An quando pœnitens habens reseruata, primò adit (ex causa vrgenti) inferiorem, teneatur illi confiteri omnia peccata, tam reseruata, quàm non reseruata?

AFfirmant Syluest. *verb. Confess. num.* 10. Toletus *lib.* 3. *cap.* 8 *n.* 3. Suarez *disp.* 31 *sect.* 2. *n.* 1. 4. & 6. Angel. *verb. Confess.* 5 *num.* 5. Nauar. *in cap. Consideret, de pœnit. n.* 10. & Medina *C. de pœnit. quæst.* 13. quos omnes sic refert, & sequitur Fagundez *præc.* 2. *lib.* 8. *cap.* 3. *num.* 13. dicens, oppositum esse omnino improbabile. P. Soto *lect.* 10. *de Confess.* Nuñus *q.* 9. *Additionum, art.* 2. *in* 2. *parte, dub.* 3. *pag. mihi* 512. Vega *in speculo Curatorum, tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 273. Chapeauilla *de casib. reseruat. cap.* 8. Ludouicus de S. Iuan *quæst.* 5. *de pœnit. art.* 17. *diff.* 5. *pag.* 428. Petrus de Ledesma *loc. cit. dub.* 1. *post* 2. *conclus.*

Sed æquè probabiliter respondeo: non teneri in eo casu confiteri inferiori, nisi solùm peccata non reseruata. Quorsum enim dicet reseruata illi, qui eorum Iudex non est, neque esse potest? Si dicas, quod vt indirectè absoluatur à reseruatis: Respondeo, quod absque dubio, etiamsi taceantur, ab illis soluetur. Sic optimè, & latè Lugo *disp.* 14. *de Eucharist. à n.* 86. & *disput.* 20. *de pœnit. num.* 74. & ante illum Alens. 4 *p. quæst.* 18. *memb.* 4. *art.* 5. §. 2. *aliàs q.* 77. *memb.* 5. *artic.* 2. Gandauens. *quodlibet.* 1. *quæst.* 20. & 30. In hanc etiam sententiam valde inclinant Petrus de Soto *loco* pro contraria *citato, pag. mihi* 189. *col.* 2. vbi dicit esse satis probabilem. Et ad minus esse probabilem, clarè insinuant Maior *dist.* 17 *quæst.* 5. D. Anton. 3. *p. tit.* 14. *cap.* 19 § 6. Suarez *loc. cit. sect.* 2. (*mihi* 3.) *n.* 8. Nuñus *loc. cit.* & Diana 3. *p. tract.* 4. *resolut.* 104. Salas, & Bonacina apud Lugum *disput.* 14. *cit. num.* 86. apud quem etiam illam expressè docet Castrus Palao 1. *p. tract.* 4. *disput.* 4 *punct.* 3. §. 6. & nouissimè Torreblanca *lib.* 11. *pract. cap.* 11. *num.* 43. per hæc verba: Habens casum reseruatum, vrgente necessitate communicandi, vel celebrandi, ad vitandam infamiam grauem, ad summum solùm tenetur confiteri peccata non reseruata Confessario non habenti potestatem ad reseruatum. Medina *C. de Confess. quæst. de Integrit. Confess. fol.* 55. Nam cum certum sit, pœnitentem absolui non posse à reseruato, ad aliud non erit vtilis Confessio reseruati, quàm ad se diffamandum coram Confessore, & non leue onus erit pœnitenti ad confitendum bis idem peccatum. Petrus Soto *lect.* 11. *de Confess.* Alex. *part.* 4. *quæst.* 18 *membr.* 4 *art.* 5. §. 2. Fulmcius *tom.* 1. *tract.* 5. *cap.* 7. *num.* 213. Hucusque Torreblanca. Sic etiam Mendo *loco citato.*

QVÆSTIO XXXIV.

An si pœnitens confitens aliqua reseruata, obliuiscatur alia incolpabiliter, maneat tunc liber à reseruatione oblitorum, ita vt postea à reseruatis oblitis absolui possit à quocumque alio Confessario?

NEgant Vasquez *quæst.* 91. *art.* 3. *dub.* 5. *n.* 18. & 21. Hurtado *disput.* 11. *diffic.* 8. & alij.

Sed longè probabiliùs respondeo: manere tunc pœnitentem liberum iam à reseruatione oblitorum. Quia Superior in hoc euentu absoluens, semper intendit absoluere quantùm potest. Nauar. *in c. consideret, de pœnit. n.* 32. Rodrig. Syluestr. Angel. Rosella, & alij, quos citat, & sequitur Fagund. *præc.* 2. *lib.* 8. *cap.* 3. *n.* 12. vbi ait, esse conclusionem certam. Sic etiam Suarez *disp.* 31. *sect.* 4. *n.* 14. Candid. *dis.* 24 *q.* 69 *dub.* 56 *n.* 61. & alij, quos sequitur Mēd. *in Bull. Cruc. disp.* 23. *c.* 2. *n.* 15.

QVÆSTIO XXXV.

An subditus non solùm maneat liber à reseruatione oblitorum, quando aliqua reseruata confitetur, verùm etiam quando nulla, propter obliuionem confitetur?

NEgant Vasquez, & Hurtado *locis citat.* Luysius *disput.* 31. *dubitat.* 4. Et (licèt non ita consequenter) Suarez *loc. cit. à num.* 13. & Bonacina *disput.* 5. *quæst.* 7. *punct.* 5. §. 5. *num.* 5.

Sed adhuc probabilius respondeo: manere etiam liberum à reseruatione oblitorum, & posse consequenter ab illis à quocumque Confessario absolui. Quia non est maius fundamentum ad præsumendum superiorem velle auferre reseruationem pro oblitis, quando pœnitens confitetur aliquos reseruata, quàm quando illa non confitetur, vt optimè probat Lugo *disput.* 20. *num.* 94. *pag.* 474. In vtroque ergo casu absoluit, & liberat pœnitentem omnibus peccatis, & celatis. Sic Nauarrus, Syluester, Gabriel, Adrianus, Angelus, Rosella, Couaruuias, Cano & Ledesma apud Suarez *loc. cit. num.* 12. Hēriquez *lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 5. vbi *lit. E*, ait falso recentiores quosdam limitare hanc nostram responsionem; dicentes, solùm esse veram, quando oblitum peccatum erat eiusdem speciei cum aliis reseruatis, quæ fassus est. Fagundez, & Lugo *loco cit.* Nuñus *quæst.* 9. *artic.* 2. *parte* 2. *dubit.* 4. Ægidius *disput.* 8. *dubit.* 12. *numero* 98. Reginaldus *lib.* 8. *cap.* 7. *num.* 99. Diana 1. *p. tract.* 11. *de Bulla Cruciata, resolut.* 19. qui pro hac sententia citat Emmanuelem Sà *Confessio, num.* 7. & Hurtadum. Sed vtrumque malè: nam hic oppositum expressè docet, ille nihil de hac re agit.

QVÆSTIO XXXVI.

An qui virtute Iubilæi, aut Bullæ fuit absolutus à peccatis, sicut remanet absolutus à reseruatis oblitis, sic etiam remaneat liber ab obligatione postea confitendi illa reseruata legitimo Superiori, si non habeat Bullam, aut iam sit finitum tempus Iubilæi?

NEgant manere pœnitentem liberum ab illo onere, apud Dianam *loc. cit.* Suarez *disput.* 31. *sect.* 4. *num.* 18. Vasquez *quæst.* 91. *artic.* 3. *dubit.* 5. Bonacina *de Sacram. disput.* 5. *quæst.* 7. *punct.* 5 *num.* 5.

Sed probabiliùs respondeo affirmatiuè; quia si per prædictam absolutionem manet pœnitens liber a reseruatione oblitorum (vt *quæst. præcedenti* est habitum) quid obstat, vt possit ab eisdem absolui per quemcumque Confessarium communem, etiam finito tempore Iubilæi, vel Bullæ? Nihil certè. Sic expressè docent & concedunt nostrum casum, Suarez *loc. cit. num.* 20. & 21. Vasquez *dub.* 5. *cit. num.* 58. Bonacina *loc. cit. num.* 8. Quare absque fundamento citat illos Diana in præsenti casu, pro parte contraria. Sic etiam Ægidius *disput.* 8. *dub.* 12. *n.* 98. Nuñus, Molfesius, Megala, & alij, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit.* Lugo *disput.* 20. *num.* 99. qui bene aduertit, quod licèt Suarez, Vasquez, & Bonacina in confessione facta Superiori, contrarium sentiant (vt superiori quæstione vidimus) tamen quando confessio fit à pœnitente habente facultatem ad obtinendam absolutionem virtute Iubilæi, vel Bullæ auferre omnino reseruationem pro oblitis, omnino dicant. Sic etiam Luysius *disput.* 31. *dubitatione* 4. & me citato Mendo *disputatione* 23. *cap.* 3. *numero* 23.

QVÆSTIO XXXVII.

An si pœnitens tempore Iubilei confessus sit cum intentione lucrandi illud, & postea non lucretur, maneat liber à reseruatione peccatorum, quæ confessus est?

NEgant aliqui, quos suppresso nomine refert Hurtado *disp.* 11.*diff.*9. & expressè Nuñus *q.*9. *art.* 2. *in* 2.*p. articuli*, *dub.*4. *pag. mihi* 515. Angles, Vgolinus, Alterius, & alij apud Bossium *vbi infrà*.

Vnde longè multò probabiliùs respondeo, manere liberum, & ideo non obligatum ad illa iterum confitenda, quia illa dicta peccata reseruata iam fuerunt directè semel ablata per absolutionem, quæ non fuit data sub conditione de futuro, sed omnino absolutè: ergo. Sic Suarez *disp.* 31.*sect.*4.*n.*5. Vasquez *q.*91. *art.* 4. *dub.*6. *n.*6. Henriquez *lib.*6.*cap.*16. Sanchez *lib.*4. *Sum.cap.*54. *num.*42. *& sequent.* Hurtad. *loc.cit.* Candidus *disquisit.*14.*art.*69.*dub.*45. Nauar.& Conrad.apud ipsum, Luysius *disp.*31. *dub.*4. Lublinus *v. Iubileum, num.*14. & apud illum Graffius, Philippus etiam *tract.de Iubileo*, §.10. *n.*3.*pag.*146. *& num.*4. *pag.* 148. *& tract. de indulgentiis*, §.1. *n.*7. Bossius *de Iubil.sect.*2. *casu* 39. *num.*1. *& sect.*1.*casu* 31.*n.*4. & apud ipsum, Sanctarellus, Lauorius, Leo, Layman, Pollachius, Coriolanus, Bonacina, & alij. Villalobos *diff.*66.*n.* 5. Cordoba *in Summa,quæst.*21. & communis, quam tenent Mendo *loc.cit.* Quintanadueñas *de Iubil. dup. hebdom. cap.*11. *num.*11.

QVÆSTIO XXXVIII.

An peccet mortaliter pœnitens non obseruando reliqua requisita ad Iubileum lucrandum, postquam virtute illius absolutionem à reseruatis, & votorum commutationem obtinuit?

AFfirmant Suarez *loc.cit. & tom.*2.*de Relig. lib.*6. *de voto,c.*16.*n.*11.Coriolan.*part.*1.*sect.*3.*art.*17. *num.*3. *pag. mihi* 496. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: non peccare (saltem mort.) Quia nullum est fundamentum ad inducendam talem obligationem pœnitenti, qui ab initio habuit animum lucrandi Iubileum, licèt postea, mutata voluntate, non compareat. Sic Sanchez *loc.cit. num.*54. *& lib.*8. *de matrim.disp.*13.*n.*14.*& lib.*1.*disp.*43.*n.*9. vbi ait, nullam in hoc inuenire culpam. Henriquez *lib.*6.*cap.*16. *num.*6. Hurtad. *disp.*11. *diff.*9. Sanctarellus, Naldus, Floronus, Portel. quos citat, & sequitur Diana 3.*part. tract.*4. *resol.*145. *& tract.*5. *resol.*25. Candidus *disquisit.* 24. *art.*69. *dub.*47. Bonac. *disp.*6. *q.*7.*punct.*5.§.5.*n.*18. Sed *de hac quæst.* iterum *tract. de Iubileo, quæst.*166.

QVÆSTIO XXXIX.

An pœnitens prædicto modo absolutus virtute Iubilei, si reliqua requisita non implet, maneat etiam liber à reseruatione peccati reseruati obliti, ita vt possit postea cuicumque Confessario illud confiteri?

NEgant Hurtado *loc.cit.* Vasquez, & Luysius *loc. cit. vbi suprà, q.*34. & esse id valde probabile; ait Suarez *disp.*31. *sect.*4.*n.*13. Negat etiam Bossius *de Iubil. sect.*2.*casu* 40. referens pro hac parte Sanch. *lib.*4. *Sum. cap.*54. *n.*52. sed non benè. Negat denique Quintanadueñas *loc.cit. num.*12. & Portel. penes ipsum.

Sed probabiliùs adhuc respondeo, manere liberum à reseruatione peccati obliti, & ideo posse illud postea cuicunque Confessario habenti iurisdictionem communem ad mortalia confiteri. Quia cum Confessio illa valida fuerit, vt supponimus, Confessor absoluens directè à sibi detectis, & indirectè ab oblitis, virtute Iubilei, intendit omnino auferre reseruationem, cum absoluat quatenus potest, & reuera possit. Sic Sanchez *lib.*8.*de matrim.disp.*15.*n.*21.*& in Sum. lib.*4.*cit.cap.*54.*n.*45. Lugo *q.*20. *n.*101. *pag.*575.& apud ipsum Suarez *loc. cit. num.*24. Diana *loc. cit.* & Portel apud ipsum, Candidus *loc.cit. dub.*48. Qui & citat pro hac parte Coriolan. & Bartholomæum à S.Fausto. Sic etiam Homobon. *de cas. reseru. part.*1. *cap.*5. Leo *de Iubil. part.*2. *n.*203. *fine*, & alij.

QVÆSTIO XL.

An si quis confiteatur animo lucrandi Iubileum, & virtute illius absoluatur à censuris, si postea illud non lucretur, reincidat in pristinam censurarum reseruationem, à quibus absolutus fuerat?

AFfirmant reincidere Angles 1. *part. quæst.* 3. *de Confess. art.*5. *diff.*4. Rodriguez *in Bulla Cruciata*,§.2.*n.*8. Vgolinus *de censlib.*1. *c.*10. §.4. *num.*4. Mareus Alter. *lib.* 4. *de excommunicat. disp.*4.*cap.*4. *dub.*2. & alij Neoterici.

Sed longè probabiliùs respondeo, non reincidere. Quia quamvis ea absolutio data fuerit in ordine ad futuram Iubilei consequutionem: at non pendet ab ea, vt à conditione de futuro. Sic enim absoluere nefas est. Nec absolutio illa data est ad reincidentiam, id enim Iubileum non explicat, & solet Pontifex exprimere, quando id intendit: ergo. Sic expressis verbis Sanchez *disp.*15. *citata, n.*20.*& in Sum.disp.*54. *num.*44.& apud ipsum Nauar. Cordoba, Suarez, Graffis, Vivaldus, Sà, & Rodriguez (sibi contrarius.) Sic etiam Vasquez *q.*91.*art.*3.*dub.*6. *n.*6 Filliuc. Molfes. & alij, quos citat, & sequitur Diana *resol.*145.*cit.* Lugo *disp.*20. *n.* 100. Luysius *disp.*31. *dub.*4. Henriq. *lib.*7.*cap.*11. *n.*4. Bossius *sect.*1. *casu* 31. *n.*4.& apud ipsum Zerola *lib.*1. *de Iubil. cap.*15.*dub.*7. Coriolan. *de casib. reseruatis part.*1.*sect.*3. *cap.*17. *num.*1. Bonac. *disp.*5. *quæst.* 8. *punct.*5. §.1. *num.*16. Sanctarellus, Lauorius, Layman, Leo, & alij plures, Candidus *disquisit.* 24. *art.* 69. *dub.* 46. Qui benè addit: idem esse dicendum de votis commutatis tempore Iubilei, quod scilicet maneant benè commutata, nec ampliùs redeant, licèt pœnitens postea non præstet necessaria ad consequutionem Iubilei. Sic ille (contra Bejam *part.*3.*casuum, casu* 22.) & etiam Bossius *sect.*2. *casu* 39. & communis.

QVÆSTIO XLI.

An qui tempore Iubilei Confessionem non facit, quia facto examine non inuenit mortale, quod deberet confiteri, possit postea, transacto Iubileo, à reseruatis ante illud commissis, & oblitis, à quocunque communi Confessario absolui.

NEgant Faustus *de Iubileo lib.*4. *q.*134. Henriq. *lib.*6. *c.*16.*n.*6. Floronus, & Portel, quos citat, & sequitur Diana 3.*part. tract.*4. *resol.*250. Qui etiam citat pro se Suarium *tom.*4. *disp.*31.*sect.*4.*n.*9.*&* 24. & Thom.Sanch. *lib.*8. *de matrim. disp.*15.*n.*21. Sed certè neuter hoc dicit (imò Sanch. oppositum affirmat, vt statim) nisi supposita opinione probabiliori apud ipsos, asserente prædictum pœnitentem non comparasse in eo casu Iubileum, eo quòd Confessionem non fecerit. Docent tamen Luysius *disp.*31.*dub.* 5. & Candidus *loc.cit. dub.*49. *pag.*204.

Sed probabiliùs respondeo, posse à quocunque Confessario absolui, si pœnitens omnia alia ad Iubileum lucrandum impleuerit, quia probabilius est, ad Iubileom lucrandum non requiri necessariò Confessionem, quando quis non inuenit apud se materiam necessariam Confessionis, vt docent Suarez *disp.* 52. *sect.* 3. *n.* 5. Lugo *disp.* 27. *n.* 100. Diana 1. *part. tract.* 51. *resol.* 107. & nos infrà *disp.* 14. *de indulg.* q. 76. dicemus: ergo cùm præfatus pœnitens, quidquid ad Iubileum erat necessarium perfecerit, iam illud lucratus est, & consequenter priuilegium, vt ab omnibus casibus reseruatis absoluatur: poterit ergo absolui à reseruatis oblitis, à quocunque Confessario, etiam expso Iubileo. Sic Sanctarell. *de Iubil. cap.* 13. *dub.* 2. Alphonsus de Leone, & Zanard. apud Dianam *resol.* 150. citati (qui idem affirmant dicendum de illo, qui tempore Iubilei nullam Confessionem fecit, quia non habuit copiam Confessarij, si omnia alia pro lucrando Iubileo perfecerit.) Lugo *disp.* 26. *num.* 102. *pag.* 476. Bossius *de Iubil. sect.* 1. *casu* 30. *n.* 2. citans pro hac sententia Thomam Sanchez *lib.* 8. *de matrim. disp.* 15. *n.* 17. & 19. & *lib.* 4. *Sum. c.* 54. *n.* 59. & 41. Laurentium Portel. (quem pro se citauit Diana) *in dub. reg. verb. circa indulg. & Iubil. num.* 7. & 59. & alios recentiores.

QVÆSTIO XLII.

An si quis expressè confiteatur Prælato, vel habens potestatem delegatam ad omnes casus reseruatos, satisfaciat reseruationi, si confessio ex defectu doloris, seu examinis, seu ex alio capite nulla reddatur?

NEgant Thomas Sanch. *lib.* 8. *de matrim. disp.* 15. *num.* 25. & *lib.* 4. *Sum. c.* 54. *n.* 5. Et Candidus *disquisit.* 24. *art.* 69. *dub.* 43. 44. & 47. & alij.

Sed certissimè respondeo, satisfacere reseruationi, & ideò posse talia peccata cuilibet Confessario fateri. Suarez *disp.* 31. *sect.* 4. *num.* 9. Vasquez *q.* 91. *art.* 3. *dub.* 5. *à n.* 33. & ante illos Sylvest. *v. Confess. q.* 19. Caiet. *v. Casus.* Armilla, Ricard. Palud. Nauar. Conar. Palatios, Gabriel, Adrianus, Angles, & alij, quos affert, & sequitur Henriq. *lib.* 6. *cap.* 16. *n.* 5. *lit. B*, & *C.* & *lib.* 7. *c.* 11. *num.* 4. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 11. *n.* 95. Nuñus *quæst.* 9. *addit. art.* 2. *in* 2. *part. art. dub.* 4. Lugo *disp.* 20. *num.* 196. *pag.* 577. Comitolus *lib.* 5. *respons. q.* 30. *n.* 2. & Ochag. *loco statim citando,* Philippus de Cruce *tract.* 1. *de Iubileo,* §. 20. *n.* 4. *pag.* 247. Bossius *loco statim citando, num.* 53.

QVÆSTIO XLIII.

An idem sit dicendum de illo, qui tempore Iubilei inualidè confitetur, an scilicet maneat liber à reseruatione peccatorum, quæ fassus est à censuris, irregularitatibus, & à votis?

NEgant Sanchez, Philippus de Cruce, & Candidus *loc. cit.* Filliuc. *tract.* 8. *c.* 6. *num.* 149. Floronus, Homobonus, Layman, Lauorius, & alij, quos refert Bossius *de Iubil. sect.* 5. *casu* 54. *n.* 5. Ochag. *tract.* 2. *de Confess. q.* 22. *n.* 11. Suarez *loc. cit. num.* 22. Bonac. *disput.* 5. *de Sacram. q.* 7. *punct.* 5. §. 5. *num.* 9. & alij. Negant etiam P. Ledesma *de pœnit. cap.* 17. *conclus.* 2. *dub.* 7. Villalobos *tract.* 27. *clausula* 9. §. 2. *n.* 16. & Acosta, quos citat, & sequi videtur Diana 5. *part. tract.* 11. *resol.* 18. Lugo *loc. cit.* & alij, in casu tantùm, quo pœnitens aduerteret defectum confessionis, secus si non aduerteret, quia in isto casu putant manere liberum à reseruatione, saltem si postea cætera requisita ponat.

Sed æquè probabiliter respondeo, etiam in hoc casu manere liberum à reseruatione peccatorum, quæ confessus est, & à censuris, & valere commutationem votorum, & dispensationem, si verè dum confessus est inualidè, habebat animum præstandi onera ad lucrandum Iubileum necessaria. Quia etiam in hoc, sicut præcedenti casu, defert pœnitens peccata reseruata Sacerdoti habenti iurisdictionem, & eius sententiam audit, & pœnitentiam impositam acceptat: ergo si ad id solùm ordinatur reseruatio, vt multi ex contrariis fatentur, ipsa auferetur, etiamsi alias Confessio ex defectu doloris, vel examinis, aut integritatis sit inualida. Sic Vasquez *dub.* 5. *cit. num.* 33. & 37. Comitolus *loc. cit.* & apud ipsum Caiet. Armilla, Sylvest. D. Anton. & Palud. Henriq. *lib.* 6. *c.* 16. *n.* 5. vbi sic ait: Durante Iubilei tempore, si quis animum habet præstandi, & supplendi necessaria (licèt incontritè, vel etiam dimidiatè præ pudore à principio confiteatur) absoluitur directè ab excommunicatione, & reseruatione peccati, etiam obliti. Sic ille, & alij plures apud ipsum. Et id probabile iudicant Diana *loc. cit.* Bossius *de Iubil. sect.* 1. *casu* 34. *n.* 12. Imò illam magna ex parte tenet *n.* 7. 8. 9. & 10. Tenet & Lugo *n.* 109. *pag.* 477. Loquendo de facultate ex Bulla, per hæc notanda verba. Si sermo sit de facultate per Bullam Cruciatam concessa, existimo, licèt Confessio fuerit ficta, vel nulla, nihil referre. Quia facultas, vel ablatio reseruationis non ponitur a Confessario absoluente, sed ab ipso Pontifice, posita illa vnica conditione sumendi Bullam, & dandi eleemosynam: cum ergo conditio posita sit, iam pœnitens acquisiuit ius, & priuilegium eligendi Confessarium, qui eum absoluat ab omnibus reseruatis, tunc incursis: quod ius remanet in eo ratione conditionis positæ. Sic ille.

QVÆSTIO XLIV.

An omnes qui peccata reseruant, vel qui potestatem Ordinariam habent ad eorum absolutionem, possint facultatem absoluendi à reseruatis delegare.

REspondeo posse, & eo modo quo ad alia peccata iurisdictionem delegant. Sic iurisdictionem delegatam ad multa reseruata habent Religiosi, præsertim Mendicantes, & etiam illi qui eliguntur à pœnitente virtute Bullæ, aut Iubilei. Sic omnes.

QVÆSTIO XLV.

An si aliquis petat facultatem à Superiore pro vna vice, pro casibus reseruatis, includatur in hac petitione ipsemet petens, ita vt dicta facultate vti possit pro sua persona?

AFfirmant absolutè Alphonsf. de Leone *de offic. & potest. confess. tom.* 2. *Recollect.* 6. *n.* 131. apud Dianam, & apud Lugum, & Villalob. *tract.* 9. *diff.* 64. *num.* 4.

Negat verò absolutè Graffius apud Dianam 3. *part. tract.* 4. *resol.* 542.

Distinguit verò ipse per hunc modum. Si petens Superiori dicat, *est quædam persona, quæ indiget vestra authoritate, placet ne vobis illam mihi dare?* tunc petens includitur in dicta petitione. Si verò petens illam facultatem dicat: *Rogo te, vt des mihi tuam facultatem pro vna persona*; tunc, inquit, non posset petens illa pro se ipso vti. Sic Diana *loc. cit.* & apud ipsum Floronus *de casib. reseru. part.* 1. *cap.* 3. §. 1.

Ego verò probabiliùs respondeo, in hoc casu attendendam esse intentionem, & consuetudinem, quam concedẽtes talem facultatem habent. Nam si Superior

concedat

concedat petenti facultatem absolvendi à reseruatis, tunc non posset petens, virtute illius facultatis, absolvi ab alio: si verò Superior det petenti facultatem non absoluendi, sed eligendi Confessarium pro vna persona, pro vna vice, vt faciat se absolvere à reseruatis, tunc non excluditur petens, sed potiùs includitur, & ita potest illa facultate pro ipsomet vti. Sic Lugo *disp.* 20. *num.* 119. *pag.* 478.

QVÆSTIO XLVI.

An qui obtinuit facultatem absoluendi pœnitentem à reseruatis, in qua inciderat, si postea inueniat ipsummet pœnitentem lapsum fuisse in alia duo, vel tria peccata reseruata, possit eum ab his etiam absolvere?

AFfirmant Bonac. *de legib. disp.* 1. *q.* 3. *punct.* 7. §. 1. *num.* 11. Præpositus *q.* 9. *de reseruat. cas. dub.* 3. *n.* 12. & Diana 4. *p. tract.* 4. *resol.* 109. Vgolinus *de potest. Episcopi, cap.* 36. §. 5. Barbosa *de potest. Episcopi, allegat.* 52. *num.* 9. & alij.

Alij verò è contra simpliciter negant. Sic Lucas Floronus *de casib. resern. p.* 1. *c.* 4. §. 3. *dub.* 29. & alij.

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo: Si Confessarius petat licentiam, aut facultatem absolvendi quendam subditum ab vno quodam peccato, in quod lapsus est, & Superior eam concedat, non poterit tunc Confessarius absolvere pœnitentem à peccato nondum commisso (nisi aliàs superior expressè concedat, & dicat, vt possit absolvere ab omnibus) si verò Confessarius absolutè petat licentiam absolvendi quendam pro vna vice à reseruatis, & illi concedatur, tunc optimè poterit absolvere illum à commissis, etiam post licentiam concessam. Quia in hoc casu, concessionis verba non significant limitationem. Sic Lugo *disp.* 20. *n.* 123. *&* 128. *& sequent.* (& in hoc sensu videntur loqui Bonac. Præpositus, & Barbos.) Bossius *de iubil. sect.* 1. *casu* 14. *n.* 4. *& sequent.*

QVÆSTIO XLVII.

An si alicui concedatur licentia, aut facultas eligendi Confessarium, qui ipsum à casibus reseruatis pro vna vice absoluat, solùm detur, vt absoluatur à peccatis ante commissis, non verò à peccatis in posterum committendis?

AFfirmant Vgolinus, Floronus, & Barbosa *loc. cit.* & Azor. *tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 23. *q.* 2. *col. mihi* 571. Quia aliàs huiusmodi concessio, vel facultas, ansam præberet liberius, faciliusque peccandi.

Alij verò cum distinctione respondent, dati quidem in eo casu facultatem, vt absolvatur pœnitens à peccatis commissis post datam licentiam, antequam ab eo acceptetur, non verò à peccatis commissis post acceptationem. Ita aliqui, quos suppresso nomine, refert Lugo *loc. cit. disp.* 121.

Sed probabiliùs respondeo, dari dictam facultatem, vt absolvatur pœnitens, cui concessa fuit, à peccatis similibus commissis, etiam post licentiam concessam, atque etiam à commissis post notitiam habitam facultatis concessæ. Quia (quidquid alij dicant) eadem est huius, & præcedentis casus ratio. Sic Lugo *loc. cit.* & apud ipsum Bonacina, & Ioan. Præpositus. Et Bossius *loc. cit. n.* 6. per hæc verba. Verùm ego distinguerem; nam vel pœnitens petiit licentiá à talibus criminibus, vel à criminibus reseruatis à se commissis, & sic omnino certum est, non posse absolui à commissis post licentiam obtentam, nisi superior hoc expresserit: vel petiit absolutè, & simpliciter, vt posset semel, aut pro vna vice alteri Sacerdoti confiteri, & absolui à quibuslibet reservatis, & Superior annuit, nulla rejecta limitatione, seu restrictione, & tunc crederem pro illa vice eum posse absolvi à reservatis, etiam deinceps commissis, sicut quando Confessario ipsi fuit data licentia illimitata pro aliqua tantùm persona; videtur enim adesse eadem rationis paritas, vt ostendunt suprà dicta. Sic Bossius.

QVÆSTIO XLVIII.

An facultas absolvendi à reseruatis extendatur ad reseruata commissa ob confidentiam talis facultatis?

NEgant extendi Couar. *lib.* 2. *variar. cap.* 2. *n.* 26. & Ioan. Lupinus *in cap. Per vestras, de donat. inter virum, & vxorem,* & alij apud Acostam *in explicat. Bulla, quæst.* 23. & apud Henriquez *lib.* 7. *c.* 9. *num.* 4. *lit. A.*

Sed longè probabiliùs respondeo, extendi; quia hæc facultas datur ad absolvendum ab omnibus peccatis: ergo non debet restringi ad ea sola, quæ non sunt facta ob confidentiam talis licentiæ. Sic Sanch. *in Sum. lib.* 4. *c.* 53. *n.* 18. Filliuc. *tract.* 8. *c.* 10. *n.* 162. Villalob. & Ledesma, quos citat, & sequitur Lugo *loc. cit. n.* 130. & Lublinus *verb. Indulgentia, num.* 27. *pag.* 356. Nauar. *notab.* 34. *n.* 6. Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 6. *de voto, c.* 13. Bonac. *in prec. disp.* 4. *q.* 2. *punct.* 7. §. 3. *n.* 12. Henriq. *loc. cit.* Conrad. Homobon. Floronus, Lauorius, Zerola, & alij, quos refert, & sequitur Bossius *de Iubil. sect.* 1. *casu* 13. *num.* 3.

QVÆSTIO XLIX.

An si quis in fine Iubilei accedat facturus longam confessionem, & Confessarius non possit integrè tunc illum audire, possit, & debeat intra tempus Iubilei absolvere illum à censuris, & reseruatione casuum, & differre absolutionem peccatorum post elapsum tempus Iubilei?

AFfirmant, quod possit, imò debeat tunc Confessarius incepta Confessione, absolvere à censuris, & auferre reseruationem pro peccatis, & reliquam Confessionis partem, cum absolutione à peccatis, differre post elapsum tempus Iubilei, Lugo *disp.* 20. *n.* 132. *in fine*, Diana 3. *p. tract.* 4. *resol.* 147. & apud ipsum Henriquez, Sanchez, & Sà.

Sed clariùs, & probabiliùs respondeo, posse quidem Confessarium, incepta Confessione, absolvere pœnitentem à censuris, & auferre reseruationem, & etiam vota commutare, dilata in aliud tempus Sacramentali peccatorum absolutione, vt benè affirmat Lugo, & Diana insuper, & Vega, Floronus, Nalds, Portel, & alij, apud Bossium *vbi infrà*. Non tamen teneri, quia licitè potest hæc omnia etiam post elapsum Iubileum facere. Sic Henriq. *lib.* 7. *c.* 11. *n.* 3. *in verb. indulgentia, n.* 14. vbi sic ait: Si quis durante Iubileo cœpit Confessionem, quam oportet differri longius, potest tunc absolvi à reseruatis, & commutari in votis, postea verò ab omnibus absolui, etiam quæ oblitus est, reseruatis, ac in oblitis etiam dispensari: imò verò, potest omnia facere postea, finita confessione Confessor; cœpta enim causa, manet delegati potestas, donec finiatur. Sic ille. Quod etiam supponere videtur Lugo *num. citato, in principio,* & Card. *loc. cit. dub.* 50. Sanchez *lib.* 8. *de matrim. disp.* 1. *num.* 7. Sanctarellus *de Iubil. cap.* 1. *dub.* 7. Bossius *de Iubileu sect.* 1. *casu* 39. *num.* 3. *pag. mihi* 158. vbi *num.* 4. addit, posse adhuc in huiusmodi casu, Confessarium electum prorogare tempus Iubilei à Papa præscriptum,

ad

ad faciendam Confessionem, & reliqua ad Iubileum consequendum necessaria, cùm tunc pœnitens videatur habere morale impedimentum, quod docuerunt etiam Bonac. *disp.6. quest.1. punct.5. n.36.* Naldus, & Leo apud ipsos.

QVÆSTIO L.

An casu, quo Confessio perficiatur, iusta de causa, post elapsum tempus Iubilei, possit Confessor absolvere tunc à reseruatis commissis, etiam post finitum Iubilei tempus?

NEgant Sanctarellus *de Iubileo cap.8. dub.7.* Alphons. de Leone *de Iubileo, part.2. q.6. n.189.* Lugo *disp.20.n.134.pag.481.* & apud ipsum Sanch. *lib.4. Sum. cap.54. num.17.*

Sed probabiliter certè respondeo, posse: quia iurisdictio semel habita, & re non integra, vtpote causa incepta, non expirauit, donec causa finiatur. Sic Bartholomæus à Sancto Fausto *de Iubileo, lib.4. q.533.* Cuius sententiam vt probabilem defendit Diana *5.p. tract.4. resol.147. & 5.part.tract.12. resol.27.* & Angelus Bossius *de Iubileo, sect.1.casu 39.n.6.* Et meo videri Henriq. *lib.7.c.11. n.3. in fine.* Et esse probabilem etiam dicunt Leo, & Sanctarellus.

QVÆSTIO LI.

An si quis sine animo lucrandi Iubileum transegerit vtramque hebdomadam, & die ipso Sabati, in fine secunda hebdomadæ, mutato animo velit illud lucrari, possit tunc à reservatis absolui, & lucrari Iubileum?

NEgatiuam sententiam tenere Thomam Sanchez *lib.4. Summa, cap.54.n.28.* & Pinellum *de indulgentiis c.23.* ait Sanctarel. *de Iubileo c.7. dub.1.* Sed malè profectò, quia hi Authores (ad minùs Sanchez, quem ego vidi) nihil ibi tale dicunt, vt benè notat Lugo, quod & poterat Diana.

Probabiliùs ergo longè respondeo, posse à reseruatis absolui, quia optime potest Confessarius commutare pœnitenti tunc ieiunia, quæ iam obseruare non potest, & visitationem Ecclesiæ, si nec hoc facere queat, & pœnitens ipsa die Sabbati opera subrogata exequi, & confiteri, & die sequenti Eucharistiam suscipere: ergo optimè poterit lucrari Iubileum: ergo virtute illius absolui à reseruatis, & censuris. Sic Lauorius, & Sanctarell. quos affert, & sequitur Diana *5.p. tract.4. resol.152.* & Lugo *disp.20.n.139.* Bossius *de Iubil. sect.1. cap.38. per totum.*

QVÆSTIO LII.

An si aliquis omnia injuncta opera pro lucrando Iubileo fecisset, & vltimo die, in quo Eucharistiam debebat accipere, per obliuionem, aut incuriam biberet, posset hoc non obstante, lucrari Iubileum, & à reseruatis absolui?

AFfirmant absolutè Henriquez *lib.7.cap.10. n.8. in fine,* Sanctarell. & Graffius, quos affert, & sequitus Diana *3.part. tract.4. resol.152.* Quia in tali casu potest, inquiunt, Confessarius communionem, quam tenebatur pœnitens facere, in aliud opus pium commutare.

Negat verò Lugo *disp.20. n.132. & 138.* & expressiùs *disp.27. num.119* Quia existimat, iuxta formulam nouam, non posse Confessarium, nec Confessionem, nec communionem, adhuc in necessitate, in alia opera commutare.

Clariùs ergo respondeo, posse quidem in eo casu pœnitentem lucrari Iubileum, & a reseruatis absolui, si attendamus formulam antiquam Iubilei, quia iuxta illam potest Confessarius commutare communionem, & Confessionem, sicut ieiunia, vel alia opera, in alia opera pia: non verò posse, si iuxta nouam formulam Iubilei facultas commutandi communionem, & confessionem, Confessori de facto non concedatur: de quo (quidquid sentiat Lugo) maximè dubito, cum id in dicta noua formula clare non exprimatur, & ideò absolutè dicendum videtur, etiam nunc posse absolui, de quo adhuc *disp.14. de Iubileo, q.95.*

QVÆSTIO LIII.

An lucrato iam Iubileo, non verò elapso eius tempore, possit quis iterum absolui à reseruatis de nouo commissis?

AFfirmatiuam sententiam videntur amplecti Diana *2.p. tract.17. resol.49. vers. Quartò,* & apud illum Molfesius.

Sed respondeo, non posse. Sic Lugo *disp.20.n.140. pag.482.* per hæc verba: Sextò dubitatur, an possit feria sexta, v.g. absolvi à reseruatis nouis ille, qui feria quinta absolutus fuit, & lucratus est Iubileum; potest enim fieri, quod aliquis non potens ieiunare faciat ex consensu Confessarii loco ieiuniorum alia pia opera, quæ omnia expleuit feria quinta: atque adeò iam tunc lucratus est Iubileum. Dicendum ergo est in prædicto casu, non posse absolui iterum feria sexta à reseruatis de nouo commissis, quia cùm ea facultas detur in ordine ad lucrandum Iubileum, quod in eadem saltem hebdomada bis lucrandum non est; sequitur expirasse iam facultatem pro illo, qui compleuit prius, & lucratus est Iubileum. Sicut è contra, si aliquis communionem distulit ad sequentem Dominicam, poterit ante communionem adhuc iterum absolui à nouis reseruatis, licèt diebus præcedentibus confessus, & absolutus iam fuerit ab aliis: quia nimirum facultas illa durat, donec lucratus sit Iubileum, vt obseruant in vtroque casu, Thom. Sanchez *lib.4. in Decalog. cap.54. num.28.* Quare prudenter faciet Confessarius commutando prædicta opera in aliquid faciendum ipso die Sabbati, vt longiùs duraret facultas pro reseruatis, & pro votis. Hæc ille: Et ante illum Candidus *disquisit.24. art.69. dubit.57. pag.205.* Bossius *de Iubil. sect.1. casu 25. num.1. & 5.* & Sanctarellus *cap.8. dub.6.*

QVÆSTIO LIV.

An qui priori hebdomada lucratus est Iubileum, possit illud in secunda iterum lucrari, & absolui iterum à reseruatis de nouo commissis?

AFfirmant Henriquez *lib.7. c.21. num.5. & lib.6. cap. 16. n. 3.* & apud ipsum Nauar. Angel. & Rosella, Graffius, Vega, Zanard. Mouse, & Naldus, quos citat, & sequitur Diana *resol.49. cit. & 3.part. tract.4. resol. 151. & 5.part. tractat. 22. resolut.28.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo negatiuè. Sic Suarez *tom.2. de Relig. lib.16. cap.16. num.17.* Sanch. *lib.4. Sum. c.54.n.30.* Bonac. *disp.5. quest.7. punct.3. §.5. num.17.* Layman *lib.5. tract.7. cap.8. num.9.* Rodriguez *in Summ. cap.188. num. 2.* Raphaël de la Torre *in 2.2. quest.88. art.12. disp.6. num.8.* Portel, & Benzonius, quos omnes refert sic Diana *2.p. tract.17. resol.49. & 3.part. tract. 4. resol.151.* Quibus addi possunt Lugo *disp.27. num.122. pag.164.* Candidus *loc. citat.* Faustus *in Thesaur. Relig. lib.4. quest.61.*

Filliuc.

Filliuc. *tract.*8. *cap.*10.*n.*271. qui ait, ita declarasse Sac. Cardinalium Congregationem mense Maio, 1610. Sed de hac quæst. etiam agemus *disp. de Iubileo, quæst.*88.

QVÆSTIO LV.

An tempore Iubilei, quo Regulares absolui etiam possunt à reseruatis, teneantur eligere Confessarium ab Episcopo approbatum?

Affirmant Suarez *tom.*4.*disp.*18.*sect.*6.*n.*11. Reginaldus *lib.*1.*c.*15.*sect.*2.*num.*175. Vega *tom.*2. *cap.*7. *casu* 32. Homobonus, Naldus, Molfes. quos citat, & sequitur Lugo *disp.*20. *num.*141. Henriq. *lib.*6. *cap.*7. *n* 9. & *lib.* 7. *c.*2. *num.*4. Faustus *de Iubileo, lib.*4. *quæst.*88.

Sed probabiliter æquè respondeo, non teneri, sed posse eligere Confessarium, non ab Episcopo, sed à suo Prælato approbatum. Sic Bonacina *disp.* 4. *q.*7. *punct.*4.§.1. *n.*24. Sancius *in selectis, disp.*40.*n.*6. Et apud ipsum Moore, Nauar. Angles, Ledesma,& Valerius. Diana etiam 2.*p. tract.*17. *resol.* 47. & clarius *resol.*4. *in addit. secund.* & 5.*part. tract.* 12. *resol.*37. & apud ipsum Coriolan, Zerola, Sorbos, Zanardus, Sanctarellus,& Alphonsus de Leone, qui etiam citat pro hac parte Homobonum, quem pro sua citat Lugo. Sed *de hac quæst.* iterum redibit sermo *disput.*14. *de Iubileo, quæst.*84.

QVÆSTIO LVI.

An facultates, quas Regulares habent ad absoluendum à reseruatis, reuocari censeantur per Iubileum anni Sancti.

Affirmat Rodriguez *in exposit. Bullæ*, §.12.*in addit. dub.*6.

Sed probabiliùs respondeo, non reuocari. Sic Nauar. *in* §.*in Leuitic.notab.*33. Henriq. *lib.*7.*c.*16.*n.*7. & *cap* 31. *n.*3. Sanch.*lib.*4.*Sum. c.*54.*n* 62.Villalob. *tract.* 2.*clauf.*12.*n.*21. Diana 1.*p. tract.*11.*resol.*100. Lugo *disp.*20. *n.*145.*pag.*43. & alij.

QVÆSTIO LVII.

An saltem dictæ facultates Regularium reuocentur, aut suspenduntur per Bullam Cruciatam?

Affirmant Nauar. *lib.*5. *consil.*16.*de priuileg.* Lopez *part.*2. *vbi de clauibus, c.*2. Rodriguez §.*cit.* & Acosta super Bullam *q.*105.

Sed probabiliùs respondeo, non suspendi, quia ita Interpretatur praxis. Nam omnes Regulares vtuntur eodem modo suis facultatibus ad absoluendum à reseruatis, ad commutandum,&c. videntibus Commissariis Bullæ, & non contradicentibus: ergo. Sic Sanchez, P. Ledesma, Henriquez, Ioan. de Cruce, & Graffius,quos referunt, & sequuntur Diana, & Lugo *loc. cit.* & etiam communis, quam me citato, tenet Mendo *in Bull. Cruc. disp.*19. *cap.*9.*num.*62.

QVÆSTIO LVIII.

An regulares virtute Bullæ Cruciatæ absolvi possint à casibus suis Prælatis reseruatis, absque eorum licentia?

Affirmant posse (etiam repugnantibus,& contradicentibus Prælatis) virtute Bullæ absolui, Sancius *in selectis disput.* 44 *num.* 10. & 13. Ioannes de Cruce *in sua Epitome,lib.* 1. *c.*6. *dub.*12. *concl.*3. Valerus *diff.* 1. *concl.* 5.& *verb.nullitas, diff.*5.*n.* 1. Trullench. *in exposit. Bullæ,lib.*1. §.7.*c.*1. *dub.*9. (*in prima editione*; nam *in vltima* contrarium sentit.) Basil. Pontius *de matrim. lib.*5.*c.*20.*n.*7. & *lib.*8. *cap.*19. §.2.*num.*13. & 14. & adhuc latius *in manuscriptis, de Sacramento Pœnitentiæ*, vbi satis doctè, & eruditè, viribus & posse id defendit, dicens fuisse etiam sententiam Magistri Bañez, Ioannis Vincentij, & Magistri Lunæ ex Dominicana familia, & ex Augustiniana Magistri Antolinez, Archiepiscopi Compostellanæ Ecclesiæ, & aliorum. His accedunt Seraphinus de Freatis ex Ordine Sanctæ Mariæ de Mercede, *in memoriali peculiari de hoc puncto impresso*, & Commissarius Generalis Cruciatæ in Regno Portugalliæ *die* 7.*Martij anno* 1638.vbi publico edicto declarauit omnes Religiosos, sine Prælati licentia,posse Bullam accipere, & eius facultate vti ad eligendum Confessarium, & obtinendam absolutionem à reseruatis. Tenent etiam Clarus, & Rius Mendoza, apud Ægidium Trullench *loc.cit. n.*11. & dicunt probabile Villalobos *tract.* 27. *clausula* 9. *n.*13. dicens, sic respondisse Antolinez, Curiel, & Cornejo, Magistros Salmanticenses.

Probat Basilius hanc sententiam: Primò ex concessione generali,qua Pontifex in Bulla Cruciata omnibus fidelibus (nullo excepto) quibuscumque illam sumentibus, & eleemosynam elargientibus, concedit facultatem eligendi Confessarium approbatum ab Ordinario, à quo possint absolui à casibus reseruatis, semel in articulo mortis; ab aliis autem casibus non reseruatis, posse absolui toties, quoties opus sit: ergo cùm Religiosi eam eleemosynam elargiantur, gaudere possunt huiusmodi priuilegio eligendi Confessorem.

Secundò, quia prioribus priuilegiis per posteriora derogatur, sed per Bullam, quæ est posterior, derogantur, & suspenduntur omnes facultates,& priuilegia contraria: ergo & omnia decreta Pontificia anteriora contraria.

Tertiò, quia Commissarius Generalis Bullæ sæpè declarauit, Religiosis Mendicantibus prodesse Bullam Cruciatæ ad effectum eligendi Confessarium,& obtinendi absolutionem à reseruatis, vt nuper vidimus, & testatur etiam Basilius *vbi suprà*: ergo standum est huiusmodi declarationi.

Quartò, quia Bulla Cruciata concessa est Hispaniarum Regi: sed Pontifices, nec solent, nec intendunt derogare priuilegiis Regibus concessis, nisi id exprimant, quod nullo modo faciunt Pontifices: ergo.

Quintò, quia concessio Bullæ est per vim contractus,id est,quasi contractus onerosus,& concessio remuneratoria, cum mutuò se obliget Rex ad soluenda multa aureorum millia pro fabrica Sancti Petri: at priuilegia ex contractu oneroso nequeunt reuocari per posteriores constitutiones, nisi restituantur eleemosynæ pro Bullæ concessione obtinenda: ergo.

Sextò, quia ad minus, hæc sententia quæ tot, & tam graues Authores habet, est absque dubio probabilis: ergo tam Confessarius, quàm pœnitens, possunt eam practicè sequi: patet,quia vt sæpè diximus, probabilitas opinionum sufficit ad dandam iurisdictionem.

Sed certissimè ferè respondeo, non posse absolui virtute Bullæ à reseruatis suis Prælatis absque eorum licentia, saltem tacita. Quia de hoc extant expressè declarationes summorum Pontificum,qui contrariam doctrinam omnino reprobantes, declarant non fuisse, nec esse suam mentem,per concessionem Bullæ talem facultatem Religiosis concedere: ergo.

Sic olim declararunt Alexand.VI. pro ordine Cisterciensi,Innocent.VIII.pro August.& Minoribus.Et no-

liter post illos Greg. XIII. *die 3. Maij anni* 1575. & Greg. XV. 20. *de Febr. anni* 1622. pro Religiosis Societatis Iesu. Et pro eisdem, & Carmelitis Clemens VIII. *die 14. Iunij* 1595. & pro omnibus Regularibus *die 23. Nouembr.* 1599. quas Clementis litteras retulit Paulus V. *in alio Breui dato die 24. Decembris anno* 1608. & denique S. D. N. Vrbanus *die 19. Iunij anno* 1638. Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine decretum illud pro omnibus regularibus à Paulo V. relatum innouauit, atque ampliauit, & insuper declarauit, *Confessionem sanctæ Cruciatæ, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absoluendi à casibus reseruatis, cum Regularibus quorumcunque Ordinum, & Congregationum, Societatisque, & instituti, Mendicantium, & non Mendicantium vtriusque sexus, locum minimè habuisse, neque habere, nec illis vllo modo suffragari potuisse neque posse, & quod iidem fratres, & Moniales, quantum ad Sacramenti pœnitentiæ, seu confessionis administrationem ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedi Apostolicæ, quoad sibi reseruata, subjecti sint.* Ablata deinde facultate Nunciis Apostolicis, ac Cruciatæ Commissariis aliter interpretandi, vt latiùs constat ex tenore eiusdem Bullæ, quam de verbo ad verbum refert Diana *in addit. secunda,* 3. *p. resol.* 9. Et ideò hanc sententiam communiter defendunt Theol. Corduba, Ledesma, Garcia, & Passarclus, quos refert, & sequitur Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 9. lib. 2. c.* 16. Llamas, Coriolanus, Vcchius, Portel, Acosta, Miranda, & Reginald. quos refert, & sequitur Diana 1. *p. tract.* 11. *resol.* 14. *& in addit. res. 9. cit. & 4. p. tract. 4. resol.* 43. Henriq. *lib. 6. cap. 16. n. 7. & lib. 7. cap.* 22. Vivald. *de absolut. num.* 25. & apud ipsum ex Dominicana familia, Magistri Gallus, Barth. de Medina, & Ibañez. Ex Franciscana Magister Vzeda. Ex Augustiniana Magister Guevara, & alij. Chapeavilla *de casibus reseru. c. 1. q. 2. diff. 4. pag.* 25. qui ex Vivaldo refert, Pium V. super hoc consulto respondisse, non posse: Candidus *disquisit. 24. art. 62. n. 6. pag.* 192. & apud ipsum Beia *p. 2. casu* 16. & Barthol. a S. Fausto *l. .., de Iubil. extraordinar. q.* 87. P. Hurtado de Mendoza *tom. 1. in 2. 2. disp. 84. sect. 1. §. 14. 15. & 16. sect. 6. pag.* 104. & denique doctissimus Pater Ioan. de Lugo *disp. 20. sect. 9. à n. 153. pag.* 483. qui optimè argumenta opposita dissoluit. Tenet etiam, me citato, P. Mendo *in Bullam, disp. 24. c. 12. & 13. & in disp. Appendic. c. 19. & in fine disp. 4. in quæst. appendicula,* & Bard. *in Bull. 1. p. tract. 2. cap. 5. à sect.* 2. dicentes contrarium & speculatiuè, & practicè iam esse omnino improbabile, vnde ex ipsis

Ad primum Basilij respondeo negando, sub illa generali concessione comprehendi Regulares, quantum ad articulum eligendi Confessarium. Primò, quia Pontifex non habet intentionem eos comprehendendi, vt constat ex attestatione tot Pontificum. Secundò, quia per alia decreta Pontificia expresse sunt iam exclusi ab illa generali concessione, & sic in illa non possunt comprehendi.

Ad Secundum dicendum, verum esse quod prioribus priuilegiis derogetur per posteriora contraria, si aliunde non constet de contraria voluntate concedentis, prout in casu nostro constat; si quidem ipsimet Pontifices ita declararunt, se non habuisse talem intentionem reuocandi Decreta sua suprà adducta, circa Religiosos, per illam derogationem generalem Bullæ Cruciatæ. Imò potiùs, vt vidimus, S. D. N. Vrbanus VIII. declarauit irritum quod prætextu talis derogationis factum esset.

Ad tertium dicendum ex Lugo *num.* 185. ideò ob illam declarationem factam à Commissario Lusitaniæ, declarasse sanctissimum D. N. Vrbanum VIII. sua constitutione irritas fuisse confessiones prætextu illius facultatis factas, & abstulisse à Commissario licentiam aliter interpretandi, & declarandi.

Ad quartum, dicendum Primò falsam esse minorem, cum clarè, & expresse dicant Pontifices in constitutionibus supra adductis, nolle Religiosis concedere facultatem eligendi Confessorem, virtute Bullæ Cruciatæ, quæ in Hispania publicatur, & concessa fuit ad instantiam Regis.

Ad quintum, dicendum Primò, quod licèt priuilegium concessum ex pacto oneroso, non soleat reuocari, possit tamen Pontifex declarare postea, qualem intentionem habuerit in concessione. De facto autem declararunt Pontifices, se non intendisse illam facultatem Religiosis concedere. Sic respondet Lugo. Sed certè hæc solutio mihi non placet, nec satisfaciet consideranti. Benè tamen secunda, quam ipsemet affert. Dicendum ergo Secundò, quod licèt concessio prima fuisset ex pacto oneroso, & ideò eadem non potuerit, vel non debuerit à Pontifice reuocari, vel limitari, tamen quando post sexennium fit alia noua concessio (Cruciata enim nunc solùm conceditur pro sex annis, & ita in singulis sexenniis fit concessio noui priuilegij) sicut potest Pontifex non concedere ampliùs Cruciatam, sic potest eam non concedere nisi cum nouis limitationibus (prout eam limitauit Pius V.) pactum enim onerosum præteritum iam habuit totum suum effectum, transacto autem tempore concessionis, cessat concessio, & eius etiam onus, & fit noua concessio cum nouo onere, quæ si non æstimetur vtilis, poterit Rex eam non admittere, neque obligare se ad onus subeundum. Sic Lugo, ex cuius doctrina facilè respondeo ad simile argumentum, quod facit Basilius (& multi magni faciunt) de elargientè eleemosynam ob obtinendam Bullam, dicens esse pactum onerosum, & habere vim contractus.

Ad sextum licèt Lugo, & Diana, Trullench. (In noua editione) *loc. cit. n. 27. pag mihi* 240. & Petr. Hurtad. *sect. 6. citat.* §. 104. negent antecedens, nempe contrariam sententiam esse iam probabilem, aut speciem aliquam probabilitatis habere. Nihilominus tamen non desunt alij, qui adhuc supposita constitutione Vrbani VIII. concedere antecedens non renuant, existimantes sententiam contrariam adhuc aliquid probabilitatis habere. Hi autem sunt Ludouicus à Cruce *in exposit. Bullæ, disp. 1. c. 1. dub. 12. n.* 2. & Petr. de Leone apud Dianam *in addit. loc. cit.* Quibus fauet Trullench. *loc. cit. n.* 19. affirmans, posse dici primam sententiam sua probabilitate non carere, adhuc supposita constitutione Vrbani VIII. casu quo illa à superioribus non sit subditis notificata, & intimata, & ab illis acceptata. Sic sentiunt hi, & alij moderni Authores. Ego verò, cum Lugo, antecedens firmissimè negarem, nisi esset verum (vt credo) id quod de hac re per me consultus respondit Magister Araujo, in Academia Salmanticensi Sacræ Theologiæ Primarius, nempe de præfata S. D. N. Vrbani bulla fuisse eidem supplicatum per Commissarium Generalem, de ordine, & mandato Regis nostri Philippi IV. Qua supplicatione supposita, dum contrarium non constet de responsione Pontificis, non renuam antecedens concedere. Sed contra hanc meam solutionem acriter insurgit Mendo *loc. cit. num.* 129. dicens me leni fundamento ad id concedendum niti, ad quod comprobandum arguit Primò, quia de tali supplicatione Summo Pontifici facta nullo modo constat, nec ab alio quàm à me fuerit audita: ergo non est illi fides danda.

Secundò, quia semel publicata, & acceptata Bulla Vrbani, quamvis publicè posceret Commissarius à Pontifice, vt eam reuocaret, saltem teneret suam vim, donec effectus reuocationis sequeretur, quod patet; nam si superior alicui poscenti licentiam ad erogandum

dum munusculum, seu supplicanti, vt reuocaret mandatum de non erogando illo, adhuc non concessisset, nec reuocasset, quis asserat illum posse interim donare illud? Vel si Episcopus suspendat omnes licentias omnium Clericorum sæcularium ad audiendas confessiones, etiamsi à Clero supplicetur, vt reuocet suspensionem, audebitne aliquis ame reuocationem audire confessiones ex vi licentiæ Episcopi? ergo similiter, cùm in nostro casu à Pontificis voluntate dependeat concessio potestatis ad absoluendos Regulares à reseruatis, & nisi ipse concedat, non detur ea potestas, nihil potest referre quod Commissarius supplicauerit de Breui, in quo ostendit Pontifex suam voluntatem esse, non concedere illam facultatem.

Tertiò, quia prædicta supplicatio iam aliquibus ab hinc annis fuit interposita, & tamen non ideò Pontifex Bullam Vrbani revocavit: ergo signum euidens est, supplicationem non fuisse auditam, sed Pontificem in suo animo perstitisse, quin aliquid mutare voluerit. Nec enim tam longo tempore res tanti ponderis, à quà potestas absoluendi Regulares pendet, indecisam mansisse, credibile cuiquam apparebit, cùm Bulla Vrbani expedita fuerit anno 1630. & Leander suum opus de Sacramentis ediderit anno 1643. Hæc contra me Mendo.

. Ad cuius primum argumentum respondeo, minimè esse leue fundamentum, quo nixus sum ad non renuendum concedere, esse probabilem oppositam sententiam, supposita Commissarij Generalis supplicatione: cùm adhue illa non data, graues Doctores id, vt nuper vidimus, affirment, quos maiori iure, quàm me impugnare debebat. Nec meum fundamentum infirmatur ex eo, quod Patrem Andream Mendo noticia talis supplicationis lateret; multa namque etiam non pigros latêre possunt Authores. Non illum lateat iam, cùm clarè dixerim ab Illustrissimo Magistro Araujo, Episcopo nunc Segobiensi, me id accepisse. Non ergo a me tantùm hoc dictum, etsi solùm à me scripto promulgatum. Solicitudini meæ ergo id Mendo tribuat.

Ad secundum omnino est negandum, quod Bulla Vrbani fuerit intimata, publicata, & recepta à Rege nostro Philippo, & ab eius supremo Consilio, Tribunali Sanctæ Cruciatæ (à quibus principaliter necessariò oportebat, vt colligitur ex quarto, & quinto argumento ab Authoribus primæ sententiæ confectis) ante supplicationem Pontifici à Commissario nomine Regis factam, vt falsò supponit Mendo. Vnde clarè constat, dictam Bullam Vrbani non habere, supposita supplicatione ante acceptationem, vim aliquam obligandi, vt ingenuè fatetur ipse Mendo *loc. cit. n.* 129. per hæc verba: *Scio constitutionem Pontificum solere in Curia Regia seruari, ab eisque supplicari, & interim non obligare.* Ita ille. Nunc ego: Igitur cùm ante publicationem, intimationem, atque acceptationem Bullæ Vrbani, de illa à Consilio Regio supplicatum Pontifici fuerit, non habebit vim obligandi. Ex quibus diluta manent exempla obiecta contra me à Mendo, quia nec inferior, nec Clerus habent facultatem supplicandi Superiori suspendendo vim decreti, sicuti habet supremum Consilium Regis, ex expressa voluntate ipsiusmet Pontificis, & Apostolicæ Sedis.

Ad tertium etiam est negandum, quod Bulla Vrbani non fuerit reuocata, annuente Summo Pontifice supplicationi Regis. Nec obest, quod Pontifex per aliquod decretum contrarium id non fecerit, quia non est ita consentaneum Pontificiæ Auctoritati in lucem dare decretum, contra aliud ab ipsomet factum. Non est igitur signum euidens, vt Mendo putat, supplicationem Regiam non fuisse auditam, & Pontificem in suo animo perstitisse, quin aliquid mutare voluerit, eo quòd nullum decretum reuocatorium ediderit, quia id facere non decuit, & allàs annuere supplicationi non fuit necessarium, cùm satis ad hoc sit non renuere, aut repugnare, aut tacere, vt omnibus est notum. Igitur quod dixi iterum dico, & benè: nempe, quod sit probabile antecedens, supplicatione Regis, & Commissarij supposita.

QVÆSTIO LIX.

An saltem sufficiat licentia tacita Superiorum, vt Religiosus possit virtute Bullæ absolui à casibus suis Prælatis reseruatis.

NEgant aliqui ex Authoribus nostræ sententiæ, nuper citati, & quidem probabiliter.

Sed æquè probabiliùs respondeo, sufficere: quia qui tacet potens impedire, & non prohibet, consentire videtur, & tacitus consensus dat iurisdictionem, sicut dat consuetudo, & opinio probabilis, vt docent communiter Doctores. Nauar. *cap. Placuit, de pœnit. dist.* 6. *num.* 96. *& in Man. cap.* 27. *num.* 255. Henriquez *lib.* 5. *c.* 14. *n.* 3. *&* 4. & Sanch. *lib.* 3. *de matrim. disp.* 22. *num.* 65. Sancius *in selectis, disp.* 44. *num.* 3. & alij: ergo cùm in multis Mendicantium, & non Mendicantium Religionibus sciant, & videant Prælati, subditos suos accipere Bullam ad effectum obtinendi absolutionem à reseruatis, & hanc esse vniuersalem consuetudinem suarum Religionum, & taceant, nec prohibeant, consentire censentur. Sic Henriquez *lib.* 6. *de pœnitent. cap.* 16. *lit. P, & lib.* 7. *cap.* 22. *n.* 4. *& in Gloss. litt. X.* & apud ipsum alij Doctissimi viri ex Dominicana, Franciscana, & Augustiniana familia. Rodriguez *in Bullam,* §. 9. *num.* 25. Lugo *loc. cit.* Trullench. *loc. cit. n.* 28. *pag. mihi* 240. & dicit probabile Ludouicus à Cruce *in expositione Bullæ, disp.* 2. *cap.* 1. *dub.* 13. *num.* 1. Candidus *disquisit.* 24. *art.* 62. *num.* 6. *in fine.* Thom. Hurtado *tom.* 2. *tract.* 9. *cap.* 5. *num.* 67. *& c.* 10. *n.* 87. & Bardus *in Bullam, 1. part. tract.* 2. *cap.* 5. *sect.* 2. §. 6. *num.* 126.

QVÆSTIO LX.

An etiam Regulares, virtute Bullæ Cruciatæ, possint inuitis Prælatis, absolui à reseruatis, à Confessariis designatis à Superiore pro suis subditis?

AFfirmant Villalobos *tom.* 1. *tract.* 23. *clausula* 9. §. 1. *n.* 12. & apud ipsum Doctissimi viri Salmanticenses, Curiel, Antolinez, Cornejo, & alij, quos etiam videtur sequi Trullench *lib.* 1. *Bulla, c.* 1. *dub.* 9. *n.* 26. *pag. mihi* 239. Et id esse probabile docent Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 14. & Ludouicus à Cruce *in exposit. Bulla, c.* 1. *dub.* 12. *n.* 2. & alij existimantes per Bullam Vrbani solùm prohiberi, vt Religiosi vtantur Bulla Cruciata ad eligendum Confessarium extra Religionem.

Sed longè probabiliùs respondeo, iam minimè posse à reseruatis absolui per prædictos Confessarios, quia id haud obscurè colligitur ex nouissima Bulla S.D.N. Vrbani VIII. Sic Diana, & Ludouic. à Cruce *locis citatis.* Et annuit Thom. Hurtad. *tom.* 2. *tract.* 9. *c.* 12. quatenus solùm probat, non esse improbabilem sententiam oppositam, & tenent nouissimè Bardus *in Bullam, part.* 1. *tract.* 2. *c.* 5. *dub.* 2. §. 3. *n.* 63. & Mendo *disp.* 24. *cap.* 17.

QVÆSTIO LXI.

An saltem per Bullas Cruciatas à successoribus Pontificibus concedendas, poterunt Regulares absque vlla licentia suorum Prælatorum eligere Confessorem, & absolvi à reseruatis iuxta tenorem earum?

AFfirmant implicitè Diana 3. *parte, in addit. resol.*9. *in fine*, & Trullench. *loc. cit. num.*27. *in noua editione, pag. mihi* 140. & expressè vt probabile id defendit Candidus *loc. cit. pag.* 182. Tum quia concessio eligendi Confessarium, & absoluendi à reseruatis, facta tunc per Bullam, erit generalis pro omnibus fidelibus vtriusque sexus, absque vlla restrictione. Tum etiam, quia vtile est pro populo Christiano, vt aliquoties detur facultas confitendi aliis, quàm Ordinariis Confessariis, vnde Concilium Tridentinum *sess.* 25. *cap.* 10. *de reformat.* statuit, vt Superiores Monialium dent bis, vel ter in anno Confessarios extraordinarios, quibus possint illæ confiteri: ergo cum per Bullam Cruciatam concedat Summus Pontifex generaliter omnibus Christi fidelibus facultatem eligendi sibi Confessarium, poterunt vi huius concessionis, absque restrictione concessæ, Regulares eligere. Tum denique, quia Religiosi de licentia sui Superioris possunt accipere has Bullas, & eis vti quoad omnia in eis contenta, quoad electionem Confessarij, & absolutionē à reseruatis, &c. Et cum tali licentia nihil nocent Regulari obseruantiæ, & cuncta redduntur bona, & licita: ergo erunt etiam bona, & licita de licentia, & concessione generali facta omnibus fidelibus vtriusque sexus à Romano Pontifice, & ita hanc assertionem tenet probabilem expressè Ioannes de la Cruz *lib.* 1. *de voto obedientiæ, dub.* 12. *concl.* 3. Henriquez *lib.* 7. *de indulg. cap.* 22. *n.* 4. *lit. X.* adducens multos, & grauissimos Doctores. Nauar. *tom.* 2. *consil.* 5. *de priuileg. consil.* 23. *num.* 3. Rodriguez *tom.* 1. *qq. Regul. quæst.* 21. *art.* 10. *§. dico sextò.* Hucvsque Candidus.

Sed multò probabiliùs, imò ferè certò respondeo: non posse, quia supradicta decreta Pontificum non expirant morte illorum: ergo mortuo Pontifice, non poterit Religiosus absolui à reseruatis virtute Bullæ ab eius successore concessæ. Consequentia patet: antecedens verò probatur ex Bullis Greg. XIII. & XV. Clementis, & Vrbani VIII. & Pauli V. vbi non solùm de se, sed de successoribus loquuntur, dum dicunt: *Non esse, nec fore vnquam mentis nostræ, aut Sedis Apostolicæ*, &c. Nam verbum illud, *Sedis Apostolicæ*, facit quod decretum non expiret morte Pontificis, vt benè Sanchez *lib.* 8. *de matrim. disp.* 23. *num.* 49. Deinde hoc ipsum clariùs constat ex decreto S. D. N. Vrbani VIII. qui de iis Religiosis, qui prætextu Cruciatæ se absolui à reseruatis fecerant, apertè dicit, id malè, & inualidè fecisse, & declarat eos nullo modo id potuisse facere. Sic optimè Lugo *disp.* 10. *à num.* 165. *pag.* 487. vbi *num.* 168. ait, quod supposita hac Vrbani VIII. declaratione, non possit sine grauioris censuræ nota contrarium sustineri. (Sustinent tamen Doctores supra citati, & quidem probabiliter, supposita veritate supplicæ Commissarij Generalis, de qua supra *quæst.* 58.) Sic enim Hurtado de Mendoza *loc. cit. sect.* 6. §. 104. *pag. mihi* 726. Mendo *in Bullam, disp.* 24. *c.* 12. *à num.* 131.

QVÆSTIO LXII.

An denique possint Regulares virtute Cruciata eligere quemlibet Confessarium approbatum, vt ab ipso absolui valeant à peccatis mortalibus non reseruatis?

NEgant adhuc Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 43. & Lugo *loc. cit. à n.* 193. necnon Bardus *loc. cit.* §. 4. *per totum.* Et licèt valdè probabiliter, & mihi magis placeat, in gratiam tamen Regularium

Probabiliter respondeo, posse etiam absque licentia vlla Prælatorum, quia Decreta Pontificum supra adducta solùm videntur loqui de peccatis reseruatis, vt benè probat Trullench. *loc. cit. num.* 25. *pag.* 239. vbi ait: hanc conclusionem esse veram, etiam supposita constitutione Vrbani. Ludouicus à Cruce *in exposit. Bullæ disp.* 1. *cap.* 1. *dub.* 12. *num.* 1. Rodriguez *in Summa, tom.* 3. *c.* 7. *num.* 2. & dixit esse sententiam securam in praxi Diana 1 *part. tract.* 11. *resol.* 14. *§. quid ego sentiam.* Et vt manifestam sequitur Thom. Hurtado *tom.* 2. *tract.* 9. *cap.* 6. *num.* 78. & Mendo *disp.* 24. *citat. cap.* 18. *num.* 185. *& in tract. append. disput.* 1. *cap.* 10. & alij penes ipsum.

QVÆSTIO LXIII.

An Prælatus regularis possit dare facultatem absolvendi subditum à reseruatis, Sacerdoti simplici, non approbato ab Episcopo?

NEgat Peregrinus, vt refert Lugo *disput.* 20. *num* 134. *pag.* 499.

Sed certissimè respondeo: posse, quia approbatio ab Episcopo solùm requiritur in Confessore ad audiendas sæcularium Confessiones, vt suprà est habitum. Sic Lugo *loc. cit.* & communis.

QVÆSTIO LXIV.

An quilibet Confessarius Sæcularis, vel Regularis possit absolvere Novitios, etiam à peccatis in Religione reseruatis?

NEgatiuam sententiam docere Peregrinum, Megalam, Vechium, & Tamburinum, & etiam Layman *lib.* 4. *tract.* 5. *cap.* 6. *num.* 4. Rodriguez in Bullam Cruciatam, §. 9. *num.* 26. & Cordubam *in qq. lib.* 1. *quæst.* 3. ait Diana 3. *part. tract.* 2. *resol.* 4. *& part.* 4. *tract.* 4. *Miscel. resol.* 5. Sed ex his Authoribus oppositum docet Rodriguez *tom.* 1. *regular. qq. q.* 21. *art.* 11. vt testantur ipse Layman *loco citato, cap.* 2. (*non* 6.) *num.* 4. imò & ipse Diana *loc. cit. resol.* 4.

Sed probabiliùs longè respondeo: posse, quia Nouitij non sunt subiecti statutis Regulæ, nec comprehendit illos casûs reseruatio: ergo non possunt obligari à Prælatis, quo minus à quolibet Confessario absoluantur. Sic Diana *loc. cit.* & apud ipsum Molfesius, Ortiz, Porrel, Petrus Fay, Villalobos, Miranda, Riccius, Azor, Vega, Vgolinus, Cotiolanus, FlorONIus, Naldus, Graffius, & Sà. Sic etiam Lublinus *v. casus, num.* 5. *pag.* 116. & ex parte Candidus *disquisit.* 24. *artic.* 58. *num.* 11. *in fine*, Lopez 2. *part. instruct. cap.* 47. & alij.

QVÆS

QVÆSTIO LXV.

An Superior teneatur concedere facultatem subdito (per se, vel per alterum) eam petenti, vt possit ab aliis à reseruatis absolui?

NEgant apud Suarium Victoria *cap.4. n.*147. & Nauar.*in Summa,c.7. num.*8. *& in cap. Placuit, de Pœnit. dist. 6. num.* 149. *&* 150. dicentes nullo modo teneri Prælatum dictam facultatem subdito concedere.

Affirmant verò è contra, teneri Superiorem talem facultatem concedere, per se loquendo,& seclusis extrinsecis incommodis,apud eundem Suarium *disp.*30. *sect.*8. Sotus,Ledesma,Sylvester,Angel.Armilla.Imò & Victoria *n.*146. & Nauar.*in cap.Placuit,cit.n.*119 *&* 151.

Sed clariùs respondeo sic. Quoties subditus præter famæ diminutionem apud Prælatum, quæ intrinseca est institutioni Sacramenti, prudenter timet sibi aliquod graue damnum, vt Confessionis reuelationem,scandalum,odium, vel quod ea notitia vtetur ad alia extra illud forum, in eius damnum,pœnitens ius habet petendi alium Confessarium, & Prælatus tunc ex iustitia tenetur illum dare. Sic omnes, vt fatentur Hurtado *disp.*11. *diff.*16. & Lugo *disp.* 20, *num.*215.

Rursus, debet etiam Prælatus dictam facultatem concedere, quando ex negatione prudenter timet graue aliquod nocumentum subditi, vt defectum integritatis Confessionis, vel communionem absque præuia confessione, &c. Secus verò si nullum damnum timeat, quia tunc non tenetur Superior facultatem concedere. Sic Hurtado, & Lugo *loc. cit.* Candidus *disquisit.*24. *art.*68. *num.*6. Villalobos *diff.*66. *num.*1. ex Armilla *verb. Confessio, n.*53. qui benè addunt,etiam non teneri,imò nec debere talem facultatem concedere subdito, casu quo Superior timeat, quod talis concessa facultas non sit profutura subdito, sed potiùs occasio iterum peccandi. Legatur D. Thom. *in 4.dist.*27. *q.*3. *art.*3.*claus.*4. *ad* 6. vbi hæc notanda circa præsentem materiam,verba dicit: Peccaret autem Sacerdos, si non esset facilis ad præbendam licentiam confitendi alteri, quia multi sunt adeò infirmi, quod potiùs sine Confessione morerentur, quàm tali Sacerdoti confiterentur; vnde illi qui sunt nimis solliciti, vt conscientias subditorum per Confessionem sciant, multis laqueum damnationis iniiciunt,& per consequens sibi ipsis. Hæc Angelicus Doctor.

QVÆSTIO LXVI.

An casu, quo Superior iniustè neget facultatem absolvendi subditum à reseruatis, possit tunc petita, & non obtenta facultate, absolui directè ab alio Confessario?

NEgant Alensis *part.* 4. *q.*78. n.1. *art.* 2. Sotus *dist.*18.*quæst.*4.*art.*2. Medina *quæst.*30. Llamas *part.*1.*c.*6. §.1.Philiarcus *part.*2. *lib.*2.*cap.*24.Suarez *disp.*27. *sect.*4.*concl.*2. Nauar.*lib.*2. *de restit. c.*4.*num.*269. quos omnes citat, & sequitur Layman *lib.*5. *tract.*6. *c.*13. *num.*3. quibus addi possunt Villalobos *tom.*1.*tract.*9.*diff.*49.*n.*14. Lugo *disp.*20. *num.*148. Fagundez *prac.*3. *lib.*3. *c.*9.*num.*17. *pag.*681. & alij docentes, subditum tunc ita debere se habere, ac si nullam baberet copiam Confessarij. Quod expressè docuit D.Thom.*in 4.dist.*17. *quæst.*3.*art.*3.*q.*4.*ad* 5. per hæc verba: *Si licentiam habere non potest, quia illam Superior negauit, idem est iudicium, quod de illo, qui non habet copiam Sacerdotis.* Sic Sanctus Doctor, & sic etiam Candidus *disquisit.*84.*art.*68. *dubit.*8. *n.*10. Bonacina *disp.*5. *q.*7. *punct.*5. §.2. *num.*20.

Sed æque probabiliter respondeo, posse absolui etiam directè,ab alio Confessario, vrgente necessitate communicandi, &c. quia tunc non absoluit prædictus Confessarius absque iurisdictione,sed cum facultate, quam in eo casu censentur dare alij Superiores maiores, Prouinciales scilicet, Generales, vel Papa. Sic Henriquez *lib.*6. *c.*13. *num.*4.*&* 6.*& cap.*15. *num.*6. & apud ipsum Henricus *quodlib.*9. *quæst* 24. Adrian. *de Confess. quæst.*5. *dub.*3. Medina *C.de Confess. quæst.*42. Ricardus *dist.*17. *art.*3. *quæst.*7. Palud. *quæst.*3. *art.*2. *dub.*19. & alij Nauar.*c.*7. *num.*6. *& in cap.Placuit, dist.*6. *num.*144. Tolerus *lib.*3.*c.*14. Rodriguez *tom.*1.*Sum. c.*55.*num.*10. Et id esse probabile affirmant Layman, & Fagundez *loc. cit.* Diana *3.p. tract.*4.*resol.*79. (non 29. vt citatur à Lugo) & tenet expressè Reginaldus *lib.*8.*c.*7. *num.*95. per hæc verba: Si pœnitentem vrgeat necessitas vitandi infamiam alicujus grauis criminis, de quo suspectus est, aut grauis scandali, nec adiri possit Superior, posse de illius tacita licentia ab inferiori absolvi, imposito onere illum postea adeundi pro reseruatis; aut si adiri possit quidem,sed periculum sit crimen ei detegere, aut malitiosè recusat committere facultatem alteri idoneo, tunc similiter absolui posse, ex tacita commissione Papæ, qui censetur ipso iure concedere iniustè negatam licentiam; præsertim vrgente necessitate, quæ (vt habet 4.regula Iuris, extra) facit licitum, quod est iure illicitum. Sic ille, & sic etiam Rodriguez 1.*part. cap.*45. *num.*11.

QVÆSTIO LXVII.

An Superior possit concedere facultatem ad absolvendum subditum à reseruatis,cum onere tamen comparendi postea, & manifestandi eadem peccata Superiori?

REspondeo posse, vt probat praxis,& vsus aliquarum Religionum,in quibus Religiosi iter agentes,ex facultate communiter concessa absolui possunt à reseruatis, cum dicto onere comparendi coram Superiore. Hæc autem obligatio comparendi iterum coram Superiore non prouenit, vt vult Suarez *disp.*30. *sect.*5.*num.*8. ex peculiari modo,quo Superior delegauit iurisdictionem suam ad absolvendum, sed ex consensu tacito,vel expresso pœnitentis. Nam illa facultas ad absolvendum datur à Prælato cum quodam pacto, siue implicito, contento in aliquo statuto generali, siue expresso,quo pœnitens vtendo illa facultate se obligat, & sub mortali ad comparendum coram Superiore, ad ei manifestandum illa peccata reseruata. Sic Vasquez *q.*93. *art.*1. *dub.*6. Ægidius *disp.*8. *dub.*15.n.119. Hurtad.*disp.*11.*diff.*11. Lugo *disp.*15. *n.*100.*& sequent.* Sancius in *selectis disp.*21.*n.*3.

QVÆSTIO LXVIII.

An subditus, ex facultate concessa cum onere comparendi absolutus, teneatur postea comparere, si ante absolutionem ignorauit dictum onus comparendi?

NEgant teneri ad comparendum Vasquez *q.*93. *art.*1. *dub.*6. Ægidius *disp.*8. *dub.*15. quos citat, & sequitur Hurtado *disp.*11. *diff.*12.

Sed æquè probabiliter respondeo, teneri ad comparendum,quia per ipsam Confessionem,& petitionem absolutionis contraxit subditus talem obligationem

propter

propter pactum implicitum ibi contentum, sine qua non esset valida absolutio, vel confessio. Sic aliqui quos, suppresso nomine, refert Hurtado, & expresse, & optimè doctus P. Lugo *disput.* 15. *num.* 119. *& sequent. pag.* 283.

QVÆSTIO LXIX.

An in articulo, seu periculo mortis possit quilibet Sacerdos absolvere quemlibet ab omnibus censuris, & casibus reservatis?

RESpondeo, ex Tridentino *sess.* 14. *cap.* 7. posse. Sic omnes Doctores communiter, *vt suprà disput.* 11. *quæst.* 16. est habitum. Solùm hic pro praxi adnotandum est, absolutionem à reseruatis non solùm impendi posse in vltimo vitæ spatio, verùm etiam à prima die infirmitatis periculosæ, vt doloris lateris, tabardilli, &c. aut amissionis loquelæ, aut vsus rationis, vt aduertit Sancius *loco citato, num.* 5. ex Hieronymo Llamas 1. *part. cap.* 7. §. 1. per hæc verba: Optimè aduertit Llamas, articulum mortis non esse mathematicè accipiendum, dum scilicet adest vltimus halitus, sed dum timetur amissio loquelæ, & vsus rationis in periculosa infirmitate. Imò mihi maxime arridet, iudicari articulum mortis, quoad effectum absolutionis à reseruatis, si timeatur amissio vsus rationis perpetua, licèt mors non timeatur, quod etiam docet Sanchez *lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 2. Zambran. *de casib. in art. mort. prælud.* 1. *fine*, Zerola *in praxi pœnit. fol.* 97. Arbitror item, absolutionem à reseruatis posse impendi à prima die infirmitatis periculosæ, vt doloris lateris, tabardilli, &c. Quia amittens vsum rationis absque absolutione, ita est constitutus in periculo damnationis, ac si absque absolutione moreretur. Sic ille, & ex illo Diana 3. *part. tract.* 4. *resolut.* 57. & me citato, Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 23. *cap.* 11. *num.* 103.

QVÆSTIO LXX.

An qui in articulo mortis absoluitur ab excommunicatione reseruata, teneatur transacto illo articulo, comparere coram Superiore, cui reseruata erat?

REspondeo teneri. Nam aliàs in eandem excommunicationem reincidet, si non comparuerit, vt habetur *in cap. eos qui, de sent. excom. in* 6. Sic Vasquez *quæst.* 93. *art.* 1. *dub.* 6. *n.* 15. Hurtado *disp.* 11. *diff.* 13. Lugo *disp.* 20. *num.* 201. *pag.* 494. Granados *tract.* 10. *disp.* 7. *num.* 14. *pag.* 1300. Sanchez *lib.* 2. *Sum. cap.* 13. *num.* 31. Sancius *loc. cit.* qui ex illo optimè aduertit à dicto onere comparendi liberum esse, qui à censura reseruata absoluitur virtute Iubilei, aut Bullæ concedentis talem absolutionem in articulo mortis, vt conceditur in Bulla Cruciatæ, semel in vita, & semel in articulo mortis, excepto casu hæresis: nam priuilegium non est, vt absoluatur cum onere comparendi in articulo mortis, sed conceditur absolutè, vt absoluatur absque vlla alia obligatione, per quam non tollitur obligatio satisfaciendi parti læsæ, & cautionem præstandi. Sic ille, & apud ipsum Henriquez, Medina, Suarez, Rodriguez, & Viuald. Quibus adde Lugum *loc. cit.* & me citato, Mendum *cap.* 11. *cit. num.* 102.

QVÆSTIO LXXI.

An qui in articulo mortis absoluitur à casibus reseruatis, non tamen habentibus censuram annexam, teneatur etiam coram Superiore comparere?

AFfirmant Vasquez *quæst.* 95. *art.* 3. *dub.* 8. *n.* 7. & Hurtado *disp.* 11. *diff.* 13.

Sed longè probabiliùs respondeo, non teneri ad comparendum, quia tale onus non est impositum in absolutione peccati reseruati facta in articulo mortis; sed solùm in absolutione à censura, vt constat ex Canone *citato*: ergo. Sic Suarez *disp.* 30. *sect.* 3. *num.* 6. Corduba *in sum. quæst.* 28. *punct.* 2. *num.* 2. Zambranus *de casibus artic. mortis, cap.* 4. *dub.* 4. *n.* 21. quos citat, & sequitur Sanch. *loc. cit. num.* 14. Sancius *disp.* 12. *num.* 4. *&* 5. Ægidius *disp.* 8. *dub.* 2. Henriquez *lib.* 6. *cap.* 14. *num.* 3. *& cap.* 9. *num.* 2. & apud ipsum Nauar. *cap.* 26. *n.* 27. Paludanus, Soto Maior, Cano, Angel. Angles, Armilla, & alij. Granad. *loc. cit.* Coriolanus *loc. cit. art.* 16. *pag. mihi* 193. Petrus Hurtado *tom.* 1. *in* 2. *disp.* 84. *sect.* 8. §. 130. Reginald. *lib.* 1. *n.* 62. *& lib.* 8. *n.* 14. & ipse tandem Vasquez, re melius perpensa, priori sententia relicta, hanc sequitur *quæst.* 93. *art.* 1. *dub.* 7. *n.* 15. & est communis, quam me citato sequitur Mendo *vbi suprà num.* 104.

QVÆSTIO LXXII.

An Prælatus inferior Papa ita possit reseruare peccata non habentia annexam censuram, vt in articulo mortis debeat absolui cum eo onere comparendi postea elapso periculo?

AFfirmatiuam partem sequi videtur Suarez *disp.* 30. *sect.* 5. *n.* 32. dicens, id posse validè fieri, non tamen licitè.

Sed probabiliùs longè respondeo, nec licitè, nec validè posse talem reseruationem facere; quia facultas absolvendi à reseruatis in articulo mortis, procedit à Summo Pontifice: ergo nec licitè, nec validè limitari potest à Prælato inferiori. Sic Lugo *disputat.* 20. *num.* 211. *pag.* 495. vbi benè infert, quod casu, quo ipsemet Pontifex non apposuisset illud onus comparendi, quando pœnitens absoluitur in articulo mortis à censura reseruata, nec etiam potuissent inferiores Prælati licitè, aut validè illud onus apponere, etiam pro absolutione à censura, cùm vtraque facultas absolvendi, à peccatis scilicet, & à censuris in eo articulo, procedat ab Ecclesia, vt indicat Trident. *sess.* 14. *cap.* 6. Sic etiam, me citato, tenet P. Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 23. *cap.* 11. *num.* 106.

QVÆSTIO LXXIII.

An qui extra articulum mortis impeditus est adire Pontificem pro absolutione à censura illi reseruata, possit ab Episcopo absolui?

NEgant Sylvester *in verb. Absolutio* 4. *q.* 4. *n.* 7. Corduba *in sum. quæst.* 18. *punct.* 1. *dicto* 2. & alij, quos refert Sanchez *lib.* 2. *sum. cap.* 13. *num.* 37. qui & eos, loquendo de absolutione ab hæresi, omnino sequitur.

Sed probabiliùs respondeo, posse tunc ab Episcopo ab omni censura absolui, &c. cum onere tamen, vt cessante impedimento (excepto impedimento pueritiæ) debeat pœnitens se Romano Pontifici, aut eius Delegato præsentare; alioquin in eandem

dem censuram recasurum, quia ita colligitur ex *cap. Mulieres, cap. Ex noscitur, cap. Quamuis, & cap. Eos, de sent. excom. in 6.* vnde absolui possunt ab Episcopo ab omnibus censuris Papæ reseruatis, etiam contentis in Bulla Cœnæ, mulieres, impuberes, pauperes, valetudinarij, & quicumque legitimo impedimento detinentur, cum onere tamen, cessante impedimento (excepto pueritiæ) comparendi. Sic Nauar. *cap. 27. n. 89.* Henriq *lib. 6. cap. 9. n. 7. c. 10. n. 1. & 2. & cap. 16. n. 1.* Tabien. Conar. Angel. & alij, quos refert (sequitur ex parte) Sanch. *loc. cit. n. 30.* Granad. *tract. 10. disput. 7. num. 11. pag. 1299.* & nouissimè Mendo *in Bull. disp. 23. cap. 3. num. 30.*

QVÆSTIO LXXIV.

An possit absolui ab Episcopo pœnitens, qui licèt non possit adire Pontificem pro absolutione à censura, potest tamen adire Nuntium, vel Legatum potentem ab ea absoluere?

AFfirmant (apud Ioannem de Lugo) Henriquez *lib. 5. cap. 9. num. 6.* & Auila *de Cens. 2. parte, cap. 7. part. 1. dub. 6.* Sed certè Henriquez id non docet loco à Lugo citato, vt legenti est manifestum. Hanc tamen sententiam esse probabilem docet Mendo *loc. citat.*

Probabiliùs ergo respondeo, non posse tunc pœnitentem absolui ab Episcopo, quia facilè potest adire Nuntium, vel Legatum, cui ex voluntate Pontificis commissa est illa causa. Sic Nauar. *cap. 27. num. 90.* Corduba *quæst. 37.* Bonacina *de censuris, disputat. 1. q. 3. punct. 2. n. 4.* & Lugo *disp. 20. n. 221. pag. 497.*

QVÆSTIO LXXV.

An si in dictis casibus Pontificiis pœnitens non possit recurrere ad Episcopum, possit adhuc absolui à Parocho, aut ab alio legitimo Confessore, sub eadem cautione, & onere?

AFfirmant Henriquez *lib. 6. c. 9. num. 7. & c. 10. num. 1. & 2. & c. 17. n. 1.* per hæc verba, qui impeditus est personaliter adire Papam, potest absolui ab Episcopo, & absente Episcopo, fortè posset absolvere Parochus. Sic ille, & ante illum Sylvest. *verb. absolut. 3. in fine*, & post illos Granadus *tractat. 10. disp. 7. n. 12.* vbi non solùm Parochos, verùm etiam alios Confessores expositos posse absolutionem impendere dictis impeditis, non leuiter probat ex capitibus citatis.

Sed tamen probabiliùs respondeo, non posse absolui à Parocho in eo casu, quia Pontifex solùm concessit recursum ab Episcopum, quia supposuit, rarò contingere posse, vt extra mortis articulum ad Episcopum non possit recurri. Sic Lugo *disp. 20. n. 225.* & ante illum Ludouicus *quæst. 4. art. 28. diff. 4. pag. 436.* Suarez *disp. 30. sect. 2. n. 12. & 13.* & Mendo *in Bullam Cruciatæ, disp. 23. cap. 3. num. 40.*

QVÆSTIO LXXVI.

An quando idem peccatum pluribus reseruationibus est reseruatum, vna sine alia auferatur?

REspondeo: Si reseruationes eiusdem peccati sint eiusdem Superioris, vel alterius successoris in eodem munere, & officio: tunc si dictæ reseruationes factæ sint sine censura, omnes censentur vna, & ideò omnes per vnam facultatem absoluendi auferuntur. Si autem reseruationes factæ sint à diuersis Superioribus, vt à Pontifice, & ab Episcopo, tunc certum est, solam facultatem concessam ab Episcopo non sufficere ad absoluendum, sufficere verò facultatem concessam a Pontifice, quia quando Pontifex absolutè concedit facultatem absoluendi à reseruatis sibi, absolutè videtur velle auferre omnem aliam reseruationem. Sic Suarez *disp. 31. sect. 4. num. 25.* Luysius *disp. 31. dub. 9.* Lugo *disp. 20. n. 149.* ex Nauar. *cap. 27. num. 256.* Lublinus *verb. Iubilæum, num. 10.* Fagundez *præc. 2. lib. 8. c. 1. n. 7.* Henriquez, Sà, Toletus, & alij apud ipsum, necnon Mendo *loc. cit.*

DISPVTATIO XIII.

De Confessariis sollicitantibus Pœnitentes ad turpia, & inhonesta.

QVÆSTIO PRIMA.

Quanam extent Bullæ, Constitutiones, & decreta Pontificum, contra Confessarios sollicitantes Pœnitentes ad inhonesta, & turpia?

RESPONDEO, extare in primis Bullam Pij IV. eiusdem tenoris. Extat etiam quoddam Decretum Clementis VIII. in quo confirmantur litteræ Pauli V. & denique extat Breue Gregorij XV. Quarum Bullarum, Constitutionum, & decretorum quia in hac disputatione sæpè sæpiùs mentio fieri debet, necessarium duxi hæc ad integrum inserere.

BVLLA PII QVARTI, qua tribuitur Iurisdictio Dominis Inquisitoribus in Confessarios solicitantes Pœnitentes.

VEnerabili Fratri Archiepiscopo Hispalensi, Hispan. hæreticæ prauitatis Inquisitori Generali. Pius PP. IV. Venerabili Fratri salutem, &c. Cum sicut nuper, non sine animi nostri molestia accepimus, quod diuersi Sacerdotes in Regnis Hispaniæ, atque etiam in eorum ciuitatibus, & Diœcesibus; curam animarum habentes, siue eam pro aliis exercentes, aut aliorum audiendis Confessionibus pœnitentium deputati, in tantam prorupperint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitentiæ in actu audiendi confessiones abutantur, neque illi, & qui id instituit, Domino Deo Salvatori nostro Iesu Christo iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhonestos, dum earum audiunt confessiones alliciendo, & prouocando, seu allicere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiusmodi Creatori nostro reconciliationis, grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manibus diaboli tradendo, in Diuinæ Maiestatis offensam, & animarum perniciem, & Christi fidelium scandalum non modicum. Nos in animum inducere nequeuntes, quod qui de fide Catholica rectè sentiunt Sacramentis in Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, Fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimùm

in

in Domino confidimus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel alium, seu alios, à te deputandum, seu deputandos, contra omnes, & singulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum ciuitatum, & Diœcesum, de præmissis quomodolibet diffamatos, tam sæculares, quam quorumvis etiam exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediatè subjectorum Ordinum Regulares, cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existant, tam super præmissis, quàm super fide Catholica, & quid de ea sentiant, diligenter inquiras, & iuxta facultatum tibi contra hæreticos concessarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos, iuxta excessuum suorum qualitates, prout iuris fuerit, punias; eos etiam prout de iure fuerit faciendum, debita præcedenti degradatione sæcularis iudicis arbitrio puniendos tradendo, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum, necnon Ordinum quorumlibet, quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quabibet firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub tenoribus, & formis, ac quibuscumque clausulis, decretis, etiam motu proprio, aut aliàs quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontific. nostri Anno 2. Cæsar Glorierus. Concordat cum suo Originali. Matthæus Vasquez.

Decretum CLEMENTIS VIII. *quo Bulla* PII IV. *approbatur, & confirmatur.*

IN nomine Domini. Amen. Per hoc præsens publicum decreti instrumentum cunctis pateat euidenter, & sit notum, quod in generali Congregatione Officij Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis habita coram Sanctissimo Domino nostro Clemente VIII. ac Illustrissimis, & Reuerendissimis Doctoribus Iulio Antonio Sanctorio Sancti Bartholomæi in Insula S. Seuerinæ: Petro S. Hieronymi Illyricorum Deza: Dominico S. Chrysostomi Pinello: Fratre Hieronymo Bomerio S. Mariæ supra Mineruam Asculano: Fratre Constantino S. Petri in monte Aureo Seriano, Presbyteris S.R.E. Cardinalibus in vniuersa Republica Christiana aduersus hæreticam prauitatem generalibus Inquisitoribus, in negotio Sanctæ Inquisitionis Hispaniarum, super litteris fœlicis recordationis Pauli IV. & Pij PP. IV. Facultatis procedendi contra Presbyteros sæculares, & regulares in Sacramento Pœnitentiæ, seu in actu Confessionis Sacramentalis sollicitantes mulieres pœnitentes ad impudicitiam, seu peccata carnis, Inquisitori Generali Hispaniarum aliàs concessæ, vt priuatiuè, vel cumulatiuè, quoad Superiores Regularium, dicta Inquisitio contra huiusmodi delinquentes procedere possit. Sanctissimus Dominus noster, re diligenter, ac maturè discussa, Authoritate sua Apostolica declarauit, & decreuit, circa huiusmodi facultatem procedendi, nihil esse attendandum, aut innouandum, sed Inquisitionem prædictam in omnibus Regnis, & Prouinciis sibi subiectis ea iudicialiter vti posse, & debere, sicut in aliis causis ad Sanctissimum Inquisitionis officium pertinentibus vti hactenus fecit, etiam priuatiuè quoad Superiores Regularium cuiusvis Ordinis, & Congregationis, etiamsi Mendicantium existant, ipsosque Regulares non eximi ab onere deferendi, seu denuntiandi huiusmodi delinquentes eidem Sancto Officio, quemadmodum in aliis casibus, & causis Sanctæ Inquisitionis, in quibus alij Christi fideles de iure tenentur, sed ad ipsum, sicut alios teneri, & obligatos esse, & ita Sanctitas sua declarauit, & decreuit, atque perpetuò seruandum esse statuit omni meliori modo, & forma quibus potuit, potestque & debet. Datum, latum, & pronunciatum fuit suprà dictum decretum per supradictum S. D. N. D. Clementem VIII. pro tribunali sedentem in solio suæ majestatis in Generali Congregatione dicti Sancti Officij, habita Romæ in Palatio Apostolico apud S. Petrum, Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi 1592. die verò tertia Mensis, Feria quinta, Pontificatus prælibati Domini nostri Clementis, Diuina prouidentia Papæ VIII. Anno primo: ibidem præsentibus Reuerendissimo P. Vincentio Ordinis Fratrum Prædicatorum Episcopo Appontino, & R.P.D. Anselmo Dandino Ferrarensi, I.V. Doctore, vtriusque signaturæ S.D.N. PP. Referendario, dictique Sancti Officij Prælatis, & Consultoribus testibus ad prædicta omnia vocatis, habitis specialiter, atque rogatis.

BVLLA PAVLI V. ad Illustrißimum D. Inquisitorem Generalem in Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum.

DIlecte fili. Salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum sicut non sine animi molestia, accepimus, Sacerdotes in Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum, ac eorum Ciuitatibus, & Diœcesibus, ac Dominiis curam animarum habentes, siue eam pro aliis exercentes, aut aliàs audiendis Confessionibus pœnitentium deputati, in tantam prorupèrint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitentiæ in Sacramentali Confessione abutantur, nec illi, qui instituit, Domino Deo, & Saluatori nostro Iesu Christo iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhonestos, dum earum audiunt Confessiones, alliciendo, & prouocando, seu allicere, & prouocare tentando, ac loco earum per Sacramentum huiusmodi Creatori nostro reconciliationis, grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manus Diaboli tradendo, in Diuinæ Maiestatis offensam, & animarum perniciem, ac Christi fidelium scandalum non modicum: Nos in animum inducere nequeuntes, quod qui de fide Catholica rectè sentiunt, Sacramentis à Christo Domino nostro institutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, tibi per præsentes committimus, & mandamus, quatenus prout in aliis causis Sancti Officij fieri solet, per te, vel per alium, seu alios à te deputandum, seu deputandos, contra omnes, & singulos Sacerdotes dictorum Regnorum, & illarum Ciuitatum, Diœcesum, locorum, dominiorum, de præmissis quomodolibet diffamatos, tam sæculares, quàm quorumcunque Ordinum, etiam exemptorum, & Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum Regulares, cuiuscumque dignitatis, gradus, Ordinis, & præeminentiæ existant, tam super præmissis, quàm super fide Catholica, & quid de ea sentiant, diligenter inquiras, & iuxta facultatum tibi contra hæreticos, aut de hæresi quomodolibet suspectos, à Sede Apostolica concessarum continentiam, & tenorem procedas, & culpabiles repertos, iuxta excessuum suorum qualitatem, prout iuris fuerit, punias

nias eos etiam, & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione, sæcularis iudicis arbitrio puniendos tradendo. Non obstantibus, &c. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris. 6. Septembri. 1608.

BVLLA GREGORII XV. contra solicitantes in Confessione.

GREGORIVS PAPA XV. *Ad perpetuam rei memoriam.*

VNiuersi Dominici gregis curam, quamquam immeriti, cœlesti dispositione gerentes, sedulò inuigilare tenemur, vt ab omnibus prauis contagiis conseruetur immunis, multoque maiori studio prouidere, vt omnis pestis ab iis auertatur, quibus alios sanandi officium est commissum, ne quod Euangelica scripta nos admonent, sale infatuato, non sit in quo saliatur, & ad nihilum prosit vltra, nisi vt mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Quoniam autem à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris quibusdam in locis prouisum fuit, vt impium, ac nefandum scelus, quod non solùm inter Christi fideles non esse, sed neque etiam nominari debet, procul ab iis arceatur, videlicet, vt aliquis Sacerdos ad sacras audiendas confessiones deputatus, Sacrosancto Pœnitentiæ Sacramento, solicitando pœnitentes ad turpia abutatur, ac pro medicina venenum, pro pane aspidem porrigat, & ex cœlesti medico infernalis veneficus, ex patre spirituali, proditor execrabilis animarum reddatur: Idcirco Nos ea, quæ his perniciosissimis diaboli insidiis arcendis, certis locis salubriter constituta sunt, vt nullibi desiderentur, quantùm ex alto conceditur, prouidendum duximus: aliàs siquidem à fœlicissimæ recordationis Pio Papæ IV. prædecessore nostro emanarunt litteræ tenoris subsequentis, videlicet: Pius Papa IV. Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispal. in Regnis Hispaniarum, *&c. vt supra.*

Igitur, vt litteræ prædictæ perpetuis futuris temporibus, & vbique locorum inuiolabiliter obseruentur, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, ac de consilio venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium contra hæreticam prauitatem Generalium Inquisitorum, præinsertas litteras huiusmodi, ac omnia, & singula in eis contenta, Apostolica authoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque omnibus, & singulis inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, illasque non solùm in prædictis Hispaniarum Regnis, sed in quibusvis Christiani Orbis partibus firmiter, & inuiolabiliter obseruari præcipimus, & mandamus. Ac præterea ne in futurum de pœna his delinquentibus imponenda, & de modo contra eosdem procedendi, ab aliquo dubitari possit, statuimus, decreuimus, & declaramus, † quod omnes, & singuli Sacerdotes, tam sæculares, quam quorumvis, etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum Regulares cuiuscunque dignitatis, & præeminentiæ, aut quovis priuilegio muniti existant, qui personas, quæcunque illæ sint, ad inhonesta, siue inter se, siue cum aliis quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis confessionis, siue ante vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis huiusmodi, etiam ipsa sacramentali confessione non secuta, siue extra occasionem confessionis in confessionario, aut in loco quocumque, vbi confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo; simulantes ibidem confessiones audire, solicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint, in officio Sanctæ Inquisitionis seuerissimè, vt infrà, puniantur. * Et præterea omnes hæreticæ prauitatis inquisitores, & locorum Ordinarios omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorum vniuersi Orbis Christiani, in suis quemque Diœcesibus, & territoriis per has nostras literas, etiam priuatiuè quoad omnes alios specialiter, ac perpetuò Iudices delegamus, vt super his contra prædictos simul, vel separatim in omnibus, prout in causis Fidei, iuxta sacrorum Canonum formam, necnon Officij Inquisitionis huiusmodi constitutiones, priuilegia, consuetudines, & decreta diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo ex huiusmodi nefariis casibus culpabiles repererint, eos pro criminum qualitate, & circunstantiis suspendant ab executione Ordinis, priuatione beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcunque, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, necnon vocis actiuæ, & passiuæ, si regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceris etiam in perpetuum, absque vlla spe gratiæ, aliisque pœnas decernant, eos quoque, si pro delicti enormitate grauiores pœnas meruerint, debita præcedente degradatione, Curiæ sæculari puniendos tradant. Dantes etiam facultatem venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Generalibus Inquisitoribus, ne delictum tam enorme, & in Ecclesiæ Dei tam perniciosum, remaneat ob probationum defectum impunitum, cum difficilis sit probationis, testibus, etiam singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indiciis, & aliis adminiculis, delictum probatum esse arbitrio suo iudicandi, & Curiæ sæculari, vt præfertur, reum tradendum esse pronunciandi. Non obstantibus omnibus quæ dictus prædecessor in suis litteris prædictis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscunque. Mandantes omnibus Confessariis, vt suos pœnitentes quos nouerint fuisse ab aliis, vt suprà solicitatos, moneant de obligatione denuntiandi solicitantes, seu vt præfertur tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis prædictis. Quod si hoc officium prætermiserint, vel pœnitentes docuerint, non teneri ad denuntiandum Confessarios solicitantes, seu tractantes, vt suprà; iidem locorum Ordinarij, & Inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant. Volumus autem, vt præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra vbique habeatur, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, quodque eædem præsentes litteræ, seu illarum exempla ad Valuas Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ affixæ omnes ita arctent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter insinuatæ fuissent. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XXX. Augusti, M. DC. XXII. Pontificatus Nostri Anno secundo.

S. CARD. S. SVSANNÆ.

QVÆSTIO II.

An præfata constitutiones, & decreta inter se differant?

RESpondeo affirmatiuè. Nam primò differunt in hoc: Quod in Bulla Pij IV. & in Decreto Clementis VIII. solùm habetur sermo de solicitatione mulieris, vt constat ex illis verbis: *Solicitantes mulieres pœnitentes*,&c. At verò in Bulla Greg.XV. de solicitatione cuiuslibet personæ, vt liquat ex illis verbis: *Qui personas, quæcunque illæ sint, ad inhonesta*, &c.

Secundò differunt in hoc, quod ex vi Bullæ Pij IV. & Clementis VIII. Sacerdos solicitans in Confessione, tantùm veniebat puniendus, vt patet ex illis verbis: *Dum earum audiunt Confessiones alliciendo,&c.* At verò ex vi Bullæ Gregorij XV. non solùm Sacerdos, qui in actu Sacramentalis Confessionis, verùm etiam ille, qui extra Confessionem, ante, vel post immediatè ad illam, siue in Confessionario, aut loco confessionibus deputato, siue alibi, simulans audire Confessionem pœnitentem solicitat, aut cum eo inhonesta tractat, venit puniendus, vt constat ex illis verbis: *Qui personas, quacunque illæ sint, ad inhonesta, siue inter se, siue cum aliis quomodolibet perpetranda, in actu Sacramentalis Confessionis, siue ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu Confessionis huiusmodi, etiam ipsa Confessione non secuta, seu extra occasionem Confessionis in Confessionario, aut in loco quocunque vbi Confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, solicitare, vel procurare tentauerint*, &c.

Tertiò, Quod ex vi decreti Pij IV. & Clementis VIII. solùm tenebatur pœnitens Confessarium denuntiare. At verò ex vi decreti Gregorij XV. vltra hoc, quod præsupponitur, præcipitur omnibus Confessariis, vt pœnitentes de tali obligatione moueant, ibi: *Mandantes omnibus Confessariis*, &c.

Quartò, Quod in Bulla Pij IV. & in decreto Clementis VIII. solùm committitur cognitio huius delicti Inquisitori Generali Hispaniarum, & ab eo deputatis. At in decreto Gregorij XV. Omnibus Inquisitoribus totius Orbis Christiani, & locorum Ordinariis simul, vel separatim, ibi: *Et prætereà hæreticæ prauitatis Inquisitores, & locorum Ordinarij*, &c.

Quintò denique. Quod Bullæ Pij IV. Clementis VIII. & Pauli V. editæ fuere solùm pro Hispaniæ, Portugaliæ, & Algarbiorum Regnis. At verò Bulla Gregorij XV. pro toto Orbe terrarum. Sic notant Ioan. Ægid. Trullench. *lib. 1. in decalog. cap. 3. dub. 18. à n. 7. vsque ad* 11. & ante illum Castro Palao *tom. 3. oper. moral. tract. 4. disp. 9. punct. 1. à num. 4.*

QVÆSTIO III.

An Bulla Gregorij XV. sit in Hispania recepta?

NEgat Castro Palao *disp. 9. cit. punct. 1. n. 9. pag. mihi* 558. per hæc verba: Quod verò ab Inquisitoribus Hispaniæ recepta non sit, mihi maximè probatur: ita enim mihi retulit Doctor Isidorus de S. Vincentio, Inquisitor Cæsaraugustanus, vir pius, & doctus, & in materiis Inquisitionis satis versatus. Cum enim Bullâ Gregorij Inquisitores locorum Ordinariis æquales fiant, nolunt hanc Bullam recipere, quæ illis in hac parte derogat iurisdictioni concessæ à Pio IV. & Clemente VIII. vt ipsi soli de hoc crimine cognoscant. Sic Castro Palao. Cuius sententiæ non audet contradicere Trullench. *loc. cit. pag. mihi* 112. Sed solùm ait: standum esse Dominorum, & prudentiorum Inquisitorum praxi.

Sed certissimè respondeo: Iam esse in Hispania receptam.

Primò, quia id constat ex verbis Edicti, quod Inquisitores totius Hispaniæ, pro iurisdictionis executione à Pio IV. Clemente VIII. & Gregorio XV. sibi concessæ, quotannis promulgant. In quo *sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda*, mandatur cuilibet scienti tale crimen, vt ad Inquisitionis Tribunal deferat, per hæc verba: *Si sabeis, ò aueis oido dezir, que algun Confessor, ò Confessores, Clerigos, ò Religiosos, de qualquier estado, preeminencia, ò condicion que sean, en el acto de la Confession, ò antes, ò despues, inmediatamente a ella, ò con ocasion, titulo, y color de Confession, ò aunque en efecto no se aya seguido la Confession, ò aunque sea fuera de Confession, pero estando en el confessionario, ò en qualquier otro lugar donde se confiessa, ò que està destinado, y señalado para oir de Confession, fingiendo, y dando à entender, que estan Confessando, ò oyendo de Confession, ayan solicitado, ò intentado solicitar à qualesquierai personas, induciendolas, y prouocandolas à actos torpes, y deshonestos, assi entre el Confessor, y penitente, como con otros: ò que ayan tenido con los dichos penitentes praticas illicitas, y deshonestas. Texortamos, y mandamos à todos los Confessores, amonesten à los penitentes, de quien tuuieren noticia, que an sido solicitados, en la forma dicha, de la obligacion que tienen de venir à denunciar à este Santo officio los dichos sollicitantes, adonde priuatiuamente toca el conocimiento deste delicto*, &c. Ergo ex his Inquisitorum Edicti verbis clarè constat Bullam Gregorianam iam esse in Hispania receptam.

Secundò, quia in Edicto ab Inquisitoribus Inquisitionis Supremæ expedito *die 19. Octobris, anno* 1633. præcipitur omnibus Superioribus Regularibus, sub pœna excommunicationis, vt singulis annis, Feria 6. post Octauam Assumptionis B. Mariæ, suis subditis hoc Gregorianum decretum, cum nonnullis aliis aliorum Pontificum intiment, vt vigilanti cura, & magna solennitate in toto Sacro nostro Ordine fit: Ergo. Sic tenent Diana 1. *part. tract. 17. resol. 30. & 1. part. tract. 4. resol. 15.* Hieronym. Trimatchius *tract. de Confessario abutente Sacramento pœnitentia*, quem citat, & tandem sequi videtur Trullench. *loc. cit. n. 10. pag. mihi* 113. Gaspar Hurtado *de iust. & iure tract. de Iudicio forensi, disp. 1. diff. 7.* & iam omnes quos nouissimè sequitur Thom. Hurtado *tom. 1. resol. Moral. tract. 4. cap. 1.*

Ad fundamentum Castri Palao dicendum est, verum esse, quod ob rationem, & causam ab ipso assignatam noluerunt Inquisitores Hispaniæ recipere Bullam Gregorij XV. donec ipsemet summus Pontifex ab eisdemmet Inquisitoribus supplicatus, declarauit suam mentem non esse, nec fuisse, quod in Hispania de prædicto solicitationis delicto vllo modo cognoscerent locorum Ordinarij, aut alij præter ipsos Inquisitores. Qua declaratione facta, statim recepta fuit dicta Bulla, & publicata in tota Hispania. Sic mihi retulit idemmet D. D. Isidorus de San Vicente, olim Inquisitor Cæsaraugustanus, & Toletanus, & nunc meritissimus Supremæ Sanctæ Inquisitionis Fiscalis, cum quo seriò de hac re tractaui.

QVÆSTIO IV.

Quid est ad actus inhonestos solicitare?

REspondeo: Quod nihil aliud, quàm prouocare, allicere precibus, rogare, seu alio modo inuitare ad turpia, & inhonesta, vel clarius: Est prouocare ad res carnales, & venereas actibus, verbis, nutibus, aut aliis signis amatoriis. Sic Rodericus de Acuña *tract. de solic. q. 1. n.* 14. Barth. Gypt. *tr. de casib. reseru. c. 15. n. 5.*

Sancta

Sanctarell. *tract. de haresi, quæst.* 44 *n.* 67. Bonac. *disp.* 6. *de onere denunc. quæst.* 6. *punct.* 3. *n.* 2. Bossius *in Append. ad tract. de Inb. n.* 2. Trullench. *lib.* 1. *in Decal. cap.* 3. *dub.* 18. *num.* 12. & alij.

QVÆSTIO V.

An denuntiandus sit Confessarius solicitans, si de solicitationis delicto non sit infamatus, vel (quod idem est) si solicitatio ita sit occulta, vt vni tantùm sit nota?

NEgant teneri quem in eo casu Confessarium denuntiare, Reginald. *lib.* 24. *cap.* 3 *sect.* 6. *num.* 50. *&* 57. Megala *in* 1. *part. lib.* 1. *c.* 5. *n.* 21. Ioan. Andreas *in cap. Nouiter, extr. de Iudiciis.* Gundisalvus *in tom.* 11. *tractatuum, part.* 2. *tract. de haret. q.* 10. *n.* 7. Repertorium Inquisitorum *verb. Denuntiatio,* §. *Generale tamen.* Decianus *tract. Criminum, tom.* 1. *lib.* 5. *c.* 30. *n.* 4. qui citat Speculatorem, & Glossam, Palatius *in repet. a. cap. notab.* 3. §. 26. *n.* 9. Angel. Felin. & Nauar. Fagund. *de precept. Eccles. tract.* 2. *lib.* 4. *c.* 3. *n.* 31. Quos omnes sic citat Diana 1. *part. tract.* 5. *resol.* 1. vbi probat, eorum sententiam esse probabilem, sed non audet id quod probat dicere. Legantur Nauar. *in Man. cap.* 17. *n.* 134. *&* 135. D. Anton. 3. *pars. tit.* 9. *cap.* 6. Armilla *verb. Inquisitio, num.* 8. & Angel. *verb. Denunciatio, sub finem.*

Sed longè multò probabiliùs, longeque verius respondeo, etiam in dicto casu denuntiandum esse Confessarium, quia per vnicam solicitationem verè incurrit Confessarius in suspicionem fidei (vt *q.* 59. dicemus) sicut est de fide suspectus, qui semel hæresim profert: ergo per vnicam solicitationem directioni decreti Pontificis subjicitur: ergo dictus Confessarius denuntiari debet, etiamsi de solicitatione non sit infamatus, nec tale delictum probari possit à delatore. Sic Barbosa *de potest. Episcopi, part.* 3. *alleg.* 96. *n.* 51. Peyrinus *in priuileg. Minim. tom.* 2. *constit.* 9. *Pauli V.* §. 2. *n.* 25. Homob. *de Exam. Eccles. part.* 11. *tract.* 7. *c.* 2. *quæst.* 14. *& part.* 2. *tract.* 11. *c.* 4. *quæst.* 3. *resol.* 4. Zanardus *in direct. Confessorum, part.* 3. *c.* 31. Naldus *verb. Heresis, num.* 6. Zechius *de Casibus reseruatis, casu* 2. Sanctarellus *de haresi, cap.* 9. *dub. vnico, num.* 3. *&* 4. Genuens. *in prax., cap.* 23 *num.* 5. Lazarius *de monit. sect.* 2. *quæst.* 11. *n.* 22. Bonacina *de cens. disp.* 2. *quæst.* 6. *punct.* 1. *num.* 9. Suarez *tract. de fide, disp.* 20. *sect.* 4. *num.* 7. Thomas à Iesu, Portel, Cenedo, Farinac. & alij, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit. &* 4. *part. tract.* 5. *resol.* 1. vbi ait, Megalam (pro opposita parte citatum) suam sententiam *in* 2. *editione* mutasse. His addi possunt Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dub.* 18. *n.* 20. & etiam nouissimè Fagundez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 12. *n.* 28. vbi propositis (ordine à nobis proposito) his duabus sententiis, in hæc prorumpit verba: *Ita se habent huiusmodi opiniones, ambæ probabiles, secunda probabilior, & in fauorem Sacramenti in illam inclinandum videtur, & magis inclino. Prima tamen tam solidis fundamentis nititur, & tam expressè mentem legislatoris videtur continere, vt illi contradicere videatur audacia. Mihi non constat de praxi Dominorum Inquisitorum, & Ordinariorum in hoc negotio; quamobrem si de illa constiterit, illa sequenda erit; & ideò interim rem non definio, sed meum iudicium praxi Sanctæ Inquisitionis libenter submitto, & semper submittam.* Sic ille, & sic nouissimè Thom. Hurtado *tom.* 1. *moral. resol. tract.* 4. *cap.* 8. *resol.* 22. §. 2. *&* 3. vbi *n.* 303. ait, primam sententiam practicè esse improbabilem, & sic nullo modo consulendam, eo quòd si sequi posset, verè frustraretur intentum Sum. Pontificis. Sic ille. Cui libenter adhæreo.

QVÆSTIO IV.

An ante denunciationem sit præmittenda correctio fraterna, casu quo solicitator firmiter emendandus credatur?

NEgat Diana 1. *part. tract.* 4 *resol.* 1. *& p.* 4. *tract.* 5. *resolut.* 24. citans pro hac parte Sanctarellum *tract. de haresi, c.* 9. *n.* 5. Sancium *in select. disp.* 11. *n.* 16. Bonac. *in tract. var. disp.* 6. *punct.* 3. *num.* 9. Sylvium *in* 2, 2. *quæst.* 33. *art.* 7. *conclus.* 2. Villalob. *in sum.* 2. *part. tract.* 4. *diff.* 11. *num.* 3. Suarium *tract. de fide, disp.* 20. *sect.* 4. *n.* 11. *&* 12. Azorium 1. *p. lib.* 8. *c.* 19. *q.* 9. Turrian. 2. 2. *tom.* 1. *disp.* 58. *dub.* 3. Henricum Henriq *lib.* 2. *c.* 24. *num.* 10. *in Glossa lit. C, & lib.* 6. *c.* 17. *n.* 4. *in Glossa lit. L,* & Simanch. *in Cathol. Instit. tit.* 19. *num.* 11. Quibus addi possunt Freitas ad Acuñam *q.* 18. *n.* 30. contra ipsummet Acuñam, & Trimarch. *de Confess. abut. disp.* 11. *sect.* 2. *n.* 15. quos citat, & sequitur Trull. *lib.* 1. *c.* 3. *dub.* 18 *n.* 12.

Affirmant verò è contra, in proposito casu semper præmittendam esse correctionem fraternam, ante denunciationem, eo quòd præceptum correctionis sit de iure naturali, & Diuino, S. Th. 2. 2. *q.* 37. *art.* . Sotus *de iust. lib.* 5 *q.* 5. *art.* 1. Sylvest. *verb. Correctio, quæst.* 5. Cano *de locis, lib.* 12. *cap.* 3. Lopez *in instruct part.* 5. *c.* 54. Petrus Ledesma *tom.* 2 *sum. tract.* 4. *c.* 4 *concl.* 24. *diff.* 2. Zanard. *in director. Confess part.* 2. *prac.* 1 *c.* 23. *quæst.* 13. Ioan. de Cruce *in sum. part.* 1. *prac.* 5. *q.* 2. *dub.* 5. *concl.* 2. & alij ex Dominicana Familia. Ex Societate IESV, Fagundez *de prac. Eccl. tract.* 2. *lib.* 4. *c.* 3. *n.* 31. *& lib.* 6. *in Decalog. c.* 12. *n.* 28. *pag. mihi* 81. Castro Palao *de Confess. solicitant. tract.* 4. *disputat.* 9. *punct.* 10. *n.* 2. Toletus *lib.* 5. *cap.* 57. *n.* 2. Reginald. *lib.* 24. *c.* 3. *sect.* 6. *n.* 52. & alij. Ex Franciscano Ordine Angel. *verb. Denunciatio, quæst.* 1. Castro *de haret. punit. lib.* 2. *cap.* 25. Portel. *in dub. regul. verb. Correctio fraterna, num.* 1. Ortiz *in sum. c.* 21 *n.* 17. & alij. Ex aliis Religionibus, Mulfes. *tom.* 1. *sum. tract.* 7. *c.* 24. *n.* 25. Homobonus, Peyrinus, & alij apud Dianam *loc. cit.* Sayrus *lib.* 11. *Clauis, cap.* 4. *n.* 8. Nauar. *c.* 18. *n.* 134. *& cap.* 19. *n.* 58. *& c.* 25. *n.* 45. & in hanc sententiam inclinat tandem Trullench. *loc. cit. n.* 23. per hæc verba, non tamen excludo, quin aliquo rarissimo casu, quando solicitatio est occulta, & omnibus diligenter circunspectis, quasi certò moraliter speratur spes emendæ, possit admitti prior (*hoc est hæc*) sententia, vt etiam illam admittit Anton. de Sousa *in Aphorism. Inquisit. lib.* 1. *cap.* 34. *n.* 57. addens: tunc denuntiare non licere. Sic Trullench. *q.* 18. *num.* 14. & alij Doctores, quos sequitur Thom. Hurtado *tom.* 1. *resol. Moral. tract.* 4. *cap.* 6. §. 1. *& cap.* 8. *resol.* 31. §. 3. & alij.

Ego autem in hac quæstione respondeo: Dicendum vtrasque sententias esse probabiles. Sed hæc vltima speculatiuè probabilior: prima verò in praxi, propter Edictum Sanctæ Inquisitionis, in quo præcipitur, vt Confessarius solicitans nulla præmissa monitione denuncietur.

Solùm hîc contra Dianam nota, quòd non omnes Doctores citati ab ipso pro sua sententia, illam docent. Nam in primis Suarez, & Villalobos *loc. cit.* solùm loquuntur de hæretico, non de solicitante in Confessione. Imò Villalobos, adhuc loquendo de hæretico, innuit habere locum secundam sententiam, casu quo certò moraliter credatur, illum esse per correctionem emendandum. Denique Henriquez nullo modo docet prædictam sententiam, saltem *loc. cit.* Nam *in lib.* 2. in quo citatur à Diana, non datur *cap.* 24. In libro *autem* 6. *cap.* 17. *n.* 4. *lit. L.* nequaquam dicit, non debere præmitti correctionem, casu quo firmiter emenda Confessarij sollici-

tantis speretur, sed solùm quod talis Confessarius vix emendari soleat correctione: quod profectò quid diuersú est. Citari tamen potest *lib.* 5. (seu 2. de pœnit.) *cap.* 9. *num.* 10. (quo loco fortè voluit illum citate Diana) sed neque ibi loquitur in casu nostræ quæstionis. Quod si inquiras, quod signum potest esse quo indicetur, quod sit correcttone emendandus Sacerdos solicitans? Huic quæsito respondet Thom. Hurtado *tom.* 1. *tract.* 4. *cap.* 6. §. 1. *n.* 86. his verbis: Portel, & Hieron. Rodriguez sic loquuntur, & satis prudenter. Si Sacerdos labe natalium non sit infectus, nec inhonestis motibus assuefactus. Addo ego, nisi sit persona grauis, & maximæ æstimationis in Republica, propter quam non amittendam, timore saltem pœnæ emendabitur. Sic ille.

QVÆSTIO VII.

An teneatur quis Confessarium solicitantem denuntiare, si credat iam esse emendatum?

AFfirmat Diana 1. *part. tract.* 4. *resol.* 3. vbi pro se affert Sanctarell. *tract. de heresi, c.* 9. *n.* 11. Sancium *in select. disp.* 11. *n.* 52. Bonac. *tract. var. disp.* 6. *punct.* 3. *n.* 9. Azorium 1. *p. lib.* 8. *c.* 19. *q.* 9. Suarium *tract. de fide, disp.* 40. *sect.* 4. *n.* 13. Salon. *in* 2. 2. *q.* 68. *art.* 1. Rojas *singul.* 3. *n.* 33. & Param. *de Orig. Inquis. lib.* 3. *q.* 8. *num.* 90. Iterumque id ipsum affirmat idem Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 23. addens G. Hurtadum in manuscriptis iam typis mandatis *tract. cit. disp.* 2. *diff.* 7. Tenet deinde hanc sententiam, vt probabilem, Trullench. *lib.* 1. *in decalog. c.* 3. *dub.* 18. *n.* 30. licèt contrariam probabilem, & in casu nostræ quæstionis sequendam indubitanter affirmet.

Negant verò è contra, talem Confessarium esse denuntiandum, eo quòd finis denuntiationis sit emendatio proximi, qua cessante necessariò debet cessare denuntiatio, Sotus *lib.* 3. *q.* 5. *art.* 5. Molfes. *tom.* 1. *tract.* 7. *c.* 24. *num.* 21. Genuens. *in praxi, cap.* 18. *n.* 6. Naldus *verb. Accusare, n.* 1. Victorell. *in notis ad Manuale Nauar. c.* 25. *n.* 3. Finellus, Zanardus, Acuña, Freitas, Megala, Portel, & Peyrinus, quos citat Diana 5 *p. loc. cit.* Sousa, Lezana, & Castro Palao, quos ipsemet Diana addit *p.* 4. *loc. cit.* vbi etiam citat pro hac parte, & benè Sancium *disp.* 11. *n.* 51. Quem antea 1. *part.* malè pro contraria citauerat, sicut malè citat illum Hurtad. *vbi infrà*, & Trullench. *vbi infrà.* Tenent item hanc partem apud Suarium, D. Th. *quodlib.* 13. *art.* 13. *ad* 3. Adrian. *q. de correct. fratr.* D. Anton, Sylvest. Nauar. Aragon. Valentia, Nauarra, Sanchez, Palud. & Rojas (quem Diana pro contraria citat) & alij. Fagund. *de precept.* 2. *Eccles. lib.* 6. *c.* 4. *n.* 17. *&* *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 12. *n.* 28. Trimarchius *disp.* 12. *sect.* 3. *n.* 18. & in hanc tandem sententiam inclinat Trullench per hæc verba. Nihilominus tamen, si considerata qualitate personæ, & benè perpensis circunstantiis supradictis, emenda moraliter certa sit, poterit amplecti prior sententia, sicut dictum est *quæst. super n.* 13. quando talia adest spes emendæ in correctione fraterna. Sic ille *loc. cit.* *&* *num.* 85.

Egn consequenter ad nuper dicta respondeo: Dicendum, quod licèt ambæ sententiæ sint satis probabiles, probabilior tamen sit secunda, & tutò sequi possit, nisi casu quo aliud ex mandato Inquisitorum constet. Ipsi enim ad punitionem delicti commissi, & in aliorum exemplum, & coërcitionem impetrare possent, vt delicta iam emendata sibi manifestentur. Tunc enim scientes obligati essent manifestare, saltem (vt addit Castro Palao) si delictum laboraret infamia, vel aliquo modo sit publicum. Sic ipse *disp.* 8. *punct.* 10. *num.* 1.

QVÆSTIO VIII.

Quando solicitator censebitur emendatus, vt quis iuxta probabilem sententiam nuper relatam non teneatur illum ex præcepto Edicti denuntiare?

REspondeo: Primò, quod iuxta sententiam Seraphini de Freitas *in addit. ad Acuñam q.* 3. *n.* 32. *&* 33. Riccij *p.* 2. *decis.* 150. *n.* 14. Homob. *de Exam. Eccles. tract.* 7. *q.* 33. Mascardi, Farinacij, & Alciati, quos affert, & sequitur Sancius *in select. disput.* 11. *n.* 41. *pag. mihi* 87. ille censebitur emendatus, qui per triennium benè vixerit.

Secundò, quod iuxta doctrinam Genuensis *in praxi c.* 18. *n.* 6. ille debeat etiam emendatus censeri, qui aliquod consecutus est Iubileum.

Tertiò, quod iuxta iudicium Felini *in cap. Testimonium, de testibus.* Ille quoque debet censeri emendatus, qui ad Sacramentum pœnitentiæ accessit.

Quartò denique, quod iuxta Antonium de Sousa, quem sequi videtur Diana 4. *part. tract.* 5. *resol.* 23. ille credi possit emendatus, quando solicitata mulier ter, vel quater ad ipsum accedens, in eo libidinosum animum, & libidinis signa non reperit. Legantur Diana *loc. cit.* Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dub.* 18. *num.* 28. *pag. mihi* 116.

QVÆSTIO IX.

An Confessarius solicitans in Confessione, non ad turpia, sed ad alia peccata, sit denuntiandus?

AFfirmant Peña *in direct. Inquisit part.* 2. *comment.* 81. *vers. Ille quoque,* Zechius *in Sum. tom.* 1. *tract. de fide, c.* 11. *n.* 5. §. *Tertia suspicio,* Emmanuel de Moure *opusc.* 1. *de Ensal. & incant. sect.* 3. *cap.* 3. *num.* 17. Quorum sententiam probabilem reputat Castro Palao *tom.* 1. *tract.* 4. *disp.* 9. *punct.* 6. *num.* 2. Et in praxi sequendam Freitas *in Addit. ad Acuñam q.* 8. *num.* 17. casu quo confessor solicitet pœnitentem ad eadem peccata quæ confitetur, veluti si sortilegium fateatur, & Confessarius petat ab illo, vt se doceat illum facere. Affirmat etiam Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 4. *c.* 8. *resol.* 55. dummodo id faciat in vera confessione: quia, inquit, qui in vera confessione solicitat ad mortale, est suspectus in fide: ergo denuntiandus.

Sed probabiliùs longè respondeo, non esse denuntiandum, quia in decretis Pontificum solùm præcauetur solicitatio ad turpia, seu carnalia, non ad alia crimina, licèt grauiora sint. Quia non est æquè periculum de illis, ac de solicitatione ad venerea, quæ communiter accidere solent. In delictis autem non debet fieri extensio, *ex cap. in pœnis, de regul. iuris in* 6. Sic Paramus *lib.* 3. *q.* 10. *num.* 121. *&* 122. Aloysius Bariola, Scortia, Molfesius, Acuña, Sanctarellus, Venetus, Sancius, Peyrinus, Bonacina, Sousa, & Homobonus, quos refert, & sequitur Diana 1. *part. tract.* 4. *resol.* 20. *&* 4. *part. tract.* 5. *resol.* 17. Quibus addi possunt Sancius *disp.* 11. *n.* 23. *pag. mihi* 82. Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dub.* 18 *num.* 5 *pag. mihi* 112. *&* *num.* 56. *pag.* 21. Palao *loc. cit* & ibidem *punct.* 2. *num.* 4. Fagundez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 12. *num.* 15. *pag.* 77. & Ledesma *de matrim. quæst.* 56. *art.* 5. & communis.

QVÆS

QVÆSTIO X.

An sit denuntiandus Confessarius, qui in vsu Baptismi, Matrimonij, & aliorum Sacramentorum aliquam fœminam ad venerea solicitat?

AFfirmant Emmanuel Moure *opusc. 1. de Incant. sect. 3. cap. 3. n. 17.* & etiam Thom. Hurtad. *loc. cit. n. 387.* quia abutitur Sacramentis à Christo Domino institutis: ergo.

Sed multò longe probabiliùs respondeo: non esse denuntiandum, quia in decretis omnibus Pontificum suprà assignatis, solùm fit mentio de solicitatione in vsu Sacramenti Pœnitentiæ. Sic Acuña *q. 16. n. 6.* & ibi Freitas *n. 10.* Sancius *disp. 11. n. 42.* Bonac. *disp. 7. cit. punct. 3. n. 7.* Lezana, Peregrinus, Peyrin. & Sanctarellus, quos refert, & sequitur Diana *4. p. tract. 5. resol. 16.* Trullench. *loc. cit. n. 57.* Castro Palao *in 4. disp. 8. punct. 1. n. 4.* & communis. Aduerte tamen cum his vltimis Doctoribus, quod solicitans in aliis Sacramentis ad mortalia debeat denunciari Superiori, vt illum corrigat, non vi Bullarum Pontificum, sed ex eo quod abutantur Sacramentis.

QVÆSTIO XI.

An fœmina solicitata teneatur sub mortali denuntiare Confessarium solicitantem, casu quo iuxta dicenda teneatur?

REspondeo affirmatiuè, quia res est grauis, vt apertè indicat pœna excommunicationis latæ sententiæ, in Edicto Inquisitionis posita. Sic Henriq. *lib. 6. c. 22. n. 6.* Rodrig. *in sum. c. 207. n. 1.* Bonac. *disp. 6. cit. punct. 3. n. 10.* Sanc. *disp. 11. n. 20.* Acuña, & Sanctarell. quos refert, & sequitur Diana *4. part. tract. 5. resol. 3.* Trullench. *lib. 1. in Decalog. c. 3. dub. 18. n. 17.* Fagund. *lib. 6. in Decalog. c. 12. n. 10.* & communis.

QVÆSTIO XII.

An sit denuntiandus sub graui culpa Confessarius solicitans ad actus solùm venialiter inhonestos?

NEgat in primis Pottel. *in add. ad dub. regul. verb. solicitare fœminas, n. 4.* vbi docet, quod si Confessor dicat fœminæ verba leuia, vel aliud signum, vel opus leue faciat indicatiuum amoris lasciui, quæ ad iudicium prudentis viri nec sunt peccata mortalia, nec sufficientia ad persuadendum, talis Confessor non sit accusandus.

Negat deinde Sousa *in Aphoris. Inquisit. lib. 1. c. 33. n. 4.* sic dicens: Vt solicitans puniatur, iuxta hæc decreta necesse est, vt actus solicitationis sit peccatum mortale: quod si detur, sufficit quicumque actus inhonestus. Sic ille, qui etiam *in opusc. de solicit. tract. 1. c. 1. n. 7.* probat, in tali casu non adesse obligationem denuntiandi, quia excommunicatio maior, posita in Edicto non potest fieri, nisi pro mortali culpa, nec lata pro veniali obligat. Ita Sousa.

Negat etiam Castr. Palao *tract. 4. cit. disp. 9. punct. 3. n. 3.* vbi asserit, non videri improbabile, si Sacerdos pœnitentem tactibus aliàs honestis tangat, qui ex circunstantiis solùm peccata venialia sint, & ipse pœnitens intelligat Sacerdotem nullo modo habere animum vlterius progrediendi, neque pœnitens periculum consentiendi in graue peccatum, non committi peccatum mortale contra Religionem, sicut neque contra castitatem, neque fortè denuntiandum, sub graui culpa. Sic ille.

Negat tandem G. Hurtado *tom. de inst. tract. de iudic. forens. disp. 2. diff. 7. pag. 299.* per hæc verba: Circa peccatum solicitationis, seu prouocationis quæ fit fœminæ in confessione, à Sacerdote ad actum mortalem venereum, siue fiat verbis, siue factis, obseruandum est, esse obligationem in Hispania deferendi illud Inquisitoribus. Sic Hurtado. Fundamentum omnium istorum est, quod pœna solicitationis est grauis: ergo & culpa pro qua imponitur, grauis, & non leuis debet esse.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, talem Sacerdotem sub graui culpa esse denuntiandum, quia longè multò probalius est, præfatos actus, licèt in se leues, exercitos tamen tempore ministrandi Sacramenti esse mortales, & damnandos, ob grauem iniuriam illatam Sacramento. Sic Acuña *quæst. 7. num. 6.* & ibi Freitas *num. 33.* Sancius *in select. disp. 11. num. 22.* Diana *loc. cit. & 4. p. tract. 5. resol. 6.* Trullench. *loc. cit.* Fagundez *de 1. præc. Eccl. in editione nouissima, lib. 4. cap. 3. n. 52.* & Anton. Nauar. *in Sum. Bullar. tit. de solicit. num. 4.* sic rursus me citato tenet Diana *p. 10. tract. 14. resol. 44.* & Thom. Hurtado *tom. 1. tract. 4. cap. 8. resol. 36.* licèt addat, secus esse dicendum, si Confessarius hæc leuia fecerit, vel dixerit extra Confessionem, etiamsi sit in Confessario, & simulet confessionem.

QVÆSTIO XIII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui in actu Confessionis faciem pœnitentis à pulchritudine laudat?

NEgat Freitas *tract. de solicit. in edit. nouissima, q. 7. n. 44. & 45.* Cuius sententiam, licèt non teneat (vt malè putat Trullench. vbi infrà) probabilem existimant Sousa relatus à Diana *4. part. tract. 5. resol. 18.* Negat etiam Th. Hurt. *tom. 1. tract. 3. c. 8. resol. 23.* & D. Ioan. del Corro *tract. de solicit. 1. p. q. 3. n. 14.* quia fœminam laudare de pulchritudine, non est sermones inhonestos cum illa habere: ergo.

Affirmant verò probabiliùs Diana *loc. cit.* & apud ipsum Peyrinus, Sanctarell. Acuña, Barbosa, Bonacina. Quibus addi potest Trullench. *lib. 1. in Decalog. cap. 3. dub. 18. n. 43. pag. 119.* quia existimant talem fœminam implicitè solicitare.

Sed probabiliùs omnium sic sub distinctione respondeo: Si Confessarius in actu Confessionis, pœnitentis faciem laudet, animo libidinoso, & ad prouocandam ipsam fœminam ad turpia, tunc denuntiandus est: quia verè, & propriè in confessione solicitat, & in hoc rectissimè Doctores secundæ sententiæ. Si verò illam à pulchritudine laudet, siue alio honesto, vel indifferenti, quàm alliciendi illam ad turpia, tunc non est denuntiandus, quia tunc non solicitat, & in hoc sensu benè Freitas. Et benè cum illo Bonacina *de denuntiat. disp. 6. punct. 3. n. 5.* Quibus (saltem in verbis) consentit Trullench. *loc. cit.* & alij Doctores primæ sententiæ, cum quibus venit dicendum, quod vt talis fœmina teneatur denuntiare, debeat esse moraliter certa de tali prouocatione, & solicitatione ad turpia.

QVÆSTIO XIV.

An sit denuntiandus Confessarius, qui dum audit Confessiones, interius delectatur, aut voluntariè polluitur, & id pœnitenti aperit?

REspondeo, esse denuntiandum, si id pœnitenti aperiat in Confessione, aut proximè immediatè ad illam, aut in Cōfessionario, simulando se Confessio-

nem audite, quia tunc revera censetur talis Confessarius in Confessione sollicitare. Secus verò dicendum, si talia pœnitens ignoret, aut si illi Confessarius extra Confessionem veram, aut simulatam aperiat, quia tunc non sollicitat pœnitentem in Confessione. Sic, licèt non ita clarè, Bonac. *loc. cit. num.* 3. & Trullench. *loc. cit. num.* 45.

QVÆSTIO XV.

An sit denuntiandus Confessarius, qui in Confessione chartam prouocatiuam ad venerem, postea legendam, pœnitenti tribuit?

NEgatiuam sententiam esse probabilem, docet Castro Palao *de Confess. solicit. tract.* 4. *disput.* 9. *punct.* 5. *num.* 3. Ex eo quod talis chartæ traditio non sit vera, & completa sollicitatio in confessione, cum ignoret pœnitens, vt supponitur, quid in charta contineatur. Idem fatetur Trullench. *loc. cit. dub.* 18. *in Summario*, per hæc verba: Confessarium tradentem in Confessione chartam prouocatiuam, probabile est, non esse sollicitantem. Sic ibi, licèt in corpore dubij *num.* 46. contrarium vt certum doceat. Negat etiam absolutè Thom. Hurtad. *tom.* 1. *moral. resolut. tract.* 4. *cap.* 5. *ref. l.* 6.

Sed mihi certissimè respondeo, esse denuntiandum. Quia prædictæ chartæ in confessione traditio verè, & propriè est sollicitatio: ergo. Sic Sancius *in select. disp.* 11. *n.* 31. *pag. mihi* 84. Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 2. Trullench. *loc. cit.* & Fagund. *de* 2. *præc. Eccles. in edit. nouiss. lib.* 4. *cap.* 3. *num.* 62.

QVÆSTIO XVI.

An sit denuntiandus Confessarius, qui in Confessione, vel proximè ad illam, suam Concubinam obiurgat: Hispanè,
la pide zelos?

REspondeo affirmatiuè, quia talis actio, vel est prouocatiua ad lasciuiam, vel ad minus, est signum ostensivum lasciui amoris. Quare post Bullam Gregorij XV. de hoc minus dubitari licet, vt benè notat Sancius *disp.* 11. *n.* 32. (Quidquid Freitas relatus à Diana, maximè dubitet, & renuat concedere.) Secus tamen videtur dicendum casu, quo Confessarius dictam fœminam objurgaret, reprehendendo illam de tali peccato, vt benè aduertunt Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 43. Trullench. *loc. cit. n.* 46. Sic ipsi, & Fagundez relatus à Diana, necnon Thom. Hurtado *tom.* 1. *tract.* 4. *cap.* 8. *resol.* 20. & Ioan. Escobar 1. *p. quæst.* 3. *num.* 36.

QVÆSTIO XVII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui dedit pœnitentiam fœminæ, vt domi nuda ab ipso verberaretur, & postea accidit?

REspondeo affirmatiuè, quia prædicta actio est inhonesta, & censetur facta in Confessione, cum huic sit per se annexa pœnitentia. Sic Diana (ex Antonio Sousa) 4. *part. tract.* 5. *resol.* 47. & Trullench *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dub.* 18. *n.* 46. qui tamen addit, secus dicendum esse casu quo nihil de hoc actum esset in Confessione, sed postea tempore aliquo intermedio Confessarius ad domum fœminæ accedens illam flagellaret.

QVÆSTIO XVIII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui in Confessione instigat fœminam, vt alium in culpam admittat?

NEgarunt olim quidam, quos suppresso nomine refert Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 19. Quorum sententiam probabilem reputauit Acuña *vbi infra*.

Sed iam certissimè respondeo: Denuntiandum esse, quia in proposito casu verè interuenit sollicitatio ad actus inhonestos, & per accidens est, quod cum Confessario exercendi sint, vel cum alio. Sic post Bullam Gregorianam docent Sancius *disp.* 11. *n.* 43. Sanctarellus, Naldus, Bonac. Acuña, & alij, quos citat, & sequitur Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 19. Freitas, & Castro Palao, quos refert, & sequitur Trullench. *loc. cit. n.* 47. & 50. Fagund. *lib.* 6. *in Decalog. n.* 14. Hurtado *disp.* 2. *cit. diff.* 7. *fol.* 299. *pag.* 2. & nouissimè contra Sousam D. Ioan. Escobar 1. *p. quæst.* 3. §. 2. *num.* 25. & Thom. Hurtado *tom.* 1. *resol. moral. tract.* 3. *c.* 8. *resol.* 59. dicens de hoc post Bullam Gregorianam dubitare non licere.

QVÆSTIO XIX.

An sit denuntiandus Confessarius, qui solicitat in Confessione fœminam, ad hoc vt mediet cum alia vt in fornicationem consentiat?

NEgarunt olim, ante Bullam Gregorij XV. Acuña *quæst.* 17. *num.* 8. & Freitas ibi *num.* 14.

Sed hodie certissimè respondeo, esse denuntiandum; quia Gregor. XV. clarè præcipit, denuntiandos esse confessarios, qui cum pœnitentibus illicitos, & inhonestos sermones habuerint, vel personas ad inhonesta, siue inter se, siue cum aliis perpetranda sollicitauerint. Sic Sancius *loc. cit. n.* 52. Diana *loc. cit.* & 4. *part. tract.* 5. *resol.* 12. Trullench. *n.* 49. Castro Palao *tract.* 4. *disp.* 9. *punct.* 5. *n.* 2. & alij Doctores *quæst. præcedenti citati*, & communis.

QVÆSTIO XX.

An sit denuntiandus Confessarius, qui solicitatus in Confessione à fœmina, solicitationi consentit?

NEgant Acuña *tract. de solicit. q.* 11. *n.* 7. & 9. & ibi Freitas *n.* 24. & alij, quos refert, & quodammodo sequitur Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 11. vbi sic ait: Non reticebo tamen, Sanctarellum virum doctum *in tract. de hæresi, c.* 46. *n.* 2. docere, etiam post Bullam Greg. XV. non esse denuntiandum Confessarium, qui à muliere sollicitatus eius libidini consenrit. Idem etiam docet Sancius *in select. disp.* 11. *n.* 25. & 26. Peyrinus *vbi infrà*. §. 3. *n.* 10. Homobon. *de exam. Eccles. tom.* 2. *tract.* 11. *cap.* 12. *q.* 26. Bonac. *in tract. variar. disp.* 6. *punct.* 3. *n.* 17. Vnde hæc opinio probabilis, & tuta etiam mihi videtur. Sic ibi Diana (licet oppositam clarè sequatur 4. *part. tract.* 5. *resol.* 4. & 42.) & sic etiam Trullench. *loc. cit. n.* 53. Sousa, & alij penes ipsum, & nouissimè Hurtad. *diff.* 7. *cit. fol.* 299. *col.* 2. & *diff.* 8. Portel. *in addit. ad dub. regul. verb. solicitare fœminas*, *n.* 10. Castro Palao *quæst. sequenti citandus*, & alij, quos sequitur Thom. Hurtado *tom.* 1. *moral. resol. tract.* 4. *c.* 8. *resol.* 32. & ita mordacirer, vt dicat, oppositam sententiam parum probabilitatis habere. Sed in hoc excessit hic Author.

Sed longè multò probabiliùs, imò vt certum mihi respondeo: esse denuntiandum vigore Bullæ Gregorij XV. quia ibi Summus Pontifex expresse præcipit denũtiandos esse illos Confessarios, qui cum pœnitentibus,

tibus illicitos, & inhonestes sermones, siue tractatus habuerint: at Confessarius, in casu proposito, licet prius solicitetur à fœmina, habet cum illa illicitos, & inhonestos sermones in Confessione: ergo. Sic Diana 4. *part. loc. cit.* & penes ipsum Fagundez *de prac. Eccl. in 2. edit. prac. 2. lib. 4. c. 3. n. 56. & 57.* & Trid. Marchinus *disput. 9. num. 5. & 6.* de quo adhuc *infrà quæst. 22.*

Nunc verò notandum, idem à fortiori esse dicendum in casu, quo fœmina prouocet Confessarium ad Sodomiam; ipse verò ad naturalem congressum reprouocet, vel è contra. Tum ob dicta: Tum etiam, quia in hoc casu, Confessarius absolutè inducit ad aliquod turpe, ad quod non est à pœnitente fœmina prouocatus. Sic DD. citati: necnon Sancius *loc. cit. n. 27.* Trullench. *n. 25.* & penes ipsum Castro Palao *loc. cit. resol. 13.* & communis.

QVÆSTIO XXI.

An sit denuntiandus Confessarius, qui solicitatus ad congressum à fœmina renuis, intendens tamen solùm tactibus se oblectare, & ad eos prouocare fœminam?

NEgant Castro Palao *de Confess. solicit. tractat. 4. disp. 9. punct. 5. n. 4.* & Trullench. *loc. cit. n. 51. pag. 120.* Quia in hoc casu (inquiunt) non censetur Confessarius solicitare ad malum, sed solicitationi factæ à fœmina consentire, quia fœmina sollicitans ad congressum naturalem, tacitè inuitat ad oscula, & tactus.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: Iam esse denuntiandum Quia etiam in hoc casu agit Confessarius cum pœnitente in actu Confessionis (vt supponimus) de rebus illicitis, & inhonestis: ergo ex vi Bullæ Gregorianæ, Confessarius denuntiari debet? Sic Sancius *disp. 11. n. 28 pag. 84.* (licet minùs consequenter, quàm Castro, & Trullench.) quem refert, & sequi videtur Diana *4. part. tract. 5. resol. 13.*

QVÆSTIO XXII.

An sit denuntiandus Confessarius, casu quo ipse, & fœmina adinuicem solicitent, à fœmina tamen primò, & à Confessario deinde?

NEgant etiam Acuña *quæst. 11. num. 11.* Peyrinus *tom. 2. in priuil. Minim. const. 4. Gregorij XV. §. 3. n. 10.* Castro Palao *tract. 4. cit. disp. 9. punct. 5. n. 4.* & Sancius *loc. cit. n. 26.* Quia nec hæc actio (aiunt) est prouocatio, aut solicitatio ex parte Confessarij, sed continuatio solicitationis factæ à fœmina. Ita etiam sentit Thom. Hurtad. *tract. 4. cit. cap. 5. resol. 1. & c. 8. resol. 32. §. 1. num. 131.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo: Etiam esse denuntiandum, ob rationem *quæst. 20.* & 21. assig natam. Sic Sousa, & Freitas, quos citat, & sequitur Diana *tract. 5. cit. resol. 14.*

QVÆSTIO XXIII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui ad audiendam Confessionem mulieris ægrotantis vocatus, & ab ea minas superaddente solicitatus, solicitationi consentit?

NEgant esse denuntiandum, si metus grauis causa, vel ob vitandam infamiam, solicitationi consentiat, Sancius *disp. 11. n. 30.* per hæc verba: Si vocatus Confessarius ad ægrotantis fœminæ Confessionem, ab ipsa solicitaretur, minas superaddente, se exclamaturam, vim sibi ab illo inferri, nisi consentiat, sicque ipse, ob vitandam infamiam actui impudico consensum præstet, non erit locus constitutioni. Acuña *quæst. 9. n. 9.* Glassis *de pænit. & remis. consil. 7. n. 1.* Hucvsque Sancius, quem sequuntur Diana *4 p. tract. 5. resol. 15.* Peyrinus *tom. 2. cit. const. 4. Greg. XV. §. 3. n. 9.* Trollench. *lib. 1. in Decalog. c. 3. dub. 18. n. 53.* Freitas *q. 11. num. 36.* & alij.

Alij verò respondent: Esse denuntiandum, si solicitatio, & consensus in illam sit facta in Confessione, vel proximè ad illam (secus verò si aliàs, vt statim dicam.) Ratio sit: quia motus grauis infamiæ non tollit, in dicto casu, quin Confessarius solicitationi consentiens, irroget irreuerentiã pœnitentiæ Sacramento, sed ob hanc vitandam, & coërcendam, imponitur ab Inquisitoribus, sub pœna excommunicationis, obligatio denuntiandi Confessarios solicitantes pœnitentes in actu Confessionis, aut cum eis illicitos sermones habentes: ergo præfatus Confessarius, ex vi Bullæ Gregorianæ denuntiandus veniet. In hanc sententiam videtur inclinare Sousa *in Alphoris. Inquisit. lib. 1. c. 34. n. 28. & in opusc. de Confess. solicit. tract. 2. c. 17. à n. 8.* Quatenus docet, quod si prædictus Confessarius denuntiaretur, deberet ab Inquisitoribus puniri arbitraria, & extraordinaria pœna, sine abjuratione tamen. Ego autem huic sententiæ magis adhærerem, nisi ex pia intentione DD. Inquisitorum crederem, nolle eos, in dicto euentu, vt prædictus Confessarius ad suum Tribunal deferatur.

QVÆSTIO XXIV.

An sit denuntiandus Confessarius, qui à fœmina petit, vt se tali hora ad Confessionem audiendam vocet, & ipse postea cum illa aliquos actus ex prohibitis exerceat?

AFfirmant Fagund. *lib. 6. in Decalog. c. 12. n. 17.* per hæc verba: In proposito negotio idem est occasio, atque opportunitas ex Confessione sumpta ad solicitandum, siue præuium fuerit à confessario, eam opportunitatem posse contingere in Confessione, & ob id fœminam ad Confessionem inducat, aut ab ea petat, vt se tali tempore, & hora, & loco ad Confessionem audiendam vocet, siue non fuerit præuium, sed casu, oblata illa opportunitate Confessionis, aliquem, aut aliquos actus ex prohibitis, cum pœnitente fœmina, vel masculo exerceat. Sic Fagundez, & ante illum Sancius *disp. 11. num. 63. in fine.*

Sed probabilitet respondeo, non esse denuntiandum. Sic docet ex Freitas Diana *4. part. tract. 5. resol. 37.* Sic dicens: Negatiuam sententiam meritò docet Freitas *de Confess. solicit. in nouiss. edit. q. 15. n. 44.* vbi sic ait: Si Confessor domum vocetur, sub prætexto Confessionis; vel vt Prælatum Confessor decipiat, cum tamen ex præcedente tractatu, tam Confessor, quàm fœmina intentionem habeant venereorum agendorum, puto Breui non esse locum, eo maximè, quia in casu Sancij non proponitur solicitatio ex parte Confessoris in Sacramento pœnitentiæ, vel proximè, sed tractatus remotus ex vtriusque placito, quia tractatus præcedens nihil ad rem facit, sine simuletur, siue non Confessio. Opinio ergo Sancij defendi tantùm potest, quando in ipsa domo, & loco ad Confessionem deputato, & sub Confessionis figura, vt ita dicam, simulet Confessor ad inspectantes illudendos, Confessionem audire, etsi ab ipso non incipiat solicitatio, nec præcedat inter eos tractatus, simulatio namque ipsa per se sufficit: ita Freitas. Igitur prætextus Confessionis, de quo agit constitutio Gregoriana, debet esse proximus, non autem remotus à loco, & statu

Confessionis. De quo videndus est Sousa *de Confess. solicit. in addit. n.*10. Hucusque Diana, quem citat & sequitur Trullench. *loc. cit. num.*72. *pag.*224.

QVÆSTIO XXV.

An sit denuntiandus Confessarius, qui in Confessionario, aut sub prætextu Confessionis solicitat pœnitentem, casu quo non sequutur Confessio?

NEgant Portel. *in addit. ad regul. verb. solicitare fœminas, n.*11. ex eo quod prædictus Confessarius nullo modo solicitauerit in Sacramento.

Sed iam certissimè respondeo, esse denuntiandum. Quia id expressè decreuit Gregorius XV. in sua Bulla, illis verbis: *In actu confessionis, vel ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis, etiam ipsa confessione non secuta:* ergo iuxta hoc decretum non est opus, vt præcedat, vel sequatur ipsa Confessio. Quod probabiliter loquendo, necessum erat in terminis decreti Pij IV. Clementis VIII. & Pauli V. cum per illud solùm prohiberentur solicitationes factæ, aut Confessione non secuta. Sic Scortia Venetus, Bellochius, & Acuña, quos citat, & sequitur Diana 1. *part. tract.*4. *resol.*13. & 4. *p. tract.*5. *resol.*30. Sancius *disp.*11. *num.*41. Trullench. *loc. cit. num.*64. *pag.*222. Fagundez *loc. cit. n.*16. *pag.*77. Hurtad. *loc. cit. fol.*109. *pag.*2. & alij.

QVÆSTIO XXVI.

An sit denuntiandus Confessarius, qui non in actu Confessionis, sed paulò ante, vel post fœminam solicitauit?

NEgarunt olim (& quidem probabiliter, vt diximus) Portel. *loc. cit. n.*6. Fagundez *de præc. Eccl. tract.*2. *lib.*4. *cap.*3. *num.*31. & alij.

Sed certissimè respondeo, esse denuntiandum. Quia id statuit Gregor. XV. in sua constitutione, vt constat ex eius verbis nuper relatis. Et sic post dictam constitutionem, tenent Fagundez *in* 6. *præc. Decalog. lib.*6. *cap.*12. *n.*16. *pag.*77. Sousa *in annot. ad Breue Gregorij XV. n.*10. *fol.*264. Sancius *disp.*11. *num.*48. *pag. mihi* 86. & 87. Diana 1. *p. tract.*4. *resol.*14. *pag. mihi* 108. Trullench. *lib.*1. *in Decalog. c.*3. *dub.*18. *n.*64. *pag.*122. Immò & ante constitutionem Gregorij XV. fore denuntiandum dictum Confessarium, vigore decreti Pij IV. Clementis VIII. & Pauli V. docuerunt, & probabiliter, Henriq. *lib.*6. *c.*18. *n.*4. Bonacina *de matrim. q.*4. *punct.*16. *propos.*5. *n.*8. Villalobos *tom.*2. *tract.*9. *diff.*36. *n.*10. Petr. Ledesma *cap.*19. *de pœnit.* Riccius, Acuña, Rodriguez, Molfes. & alij apud Dianam *loc. cit. fol.*289. *part.*1. & alij.

QVÆSTIO XXVII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui accedentem fœminam ad Confessionem prævenit, vt Confessionem in aliud tempus differat, mutatoque confitendi animo tunc eam solicitat?

NEgatiuam sententiam docere Antonium Sousa, ait Trullench *vbi infrà.* Sed immeritò profectò illi imponit. Nam Sousa solùm id docuit loquendo iuxta decretum Pij IV. & Pauli V. vt notat Diana, non verò loquendo in terminis, seu vigore Bullæ Gregorij XV. nam iuxta hanc oppositum docet, vt aduertit Fagundez statim citandus.

Certissimè ergo respondeo, esse denuntiandum hodie. Quia id apertè continetur in Bulla Gregoriana illis verbis: *In actu Confessionis, vel ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu Confessionis, etiam ipsa Confessione non secuta, siue extra occasionem Confessionis in confessionario, aut in loco quocunque, vbi confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, solicitare, &c.* Ergo cum prædicta solicitatio fiat in confessionario, & confessarius dum solicitat, simulet confessionem audire, verè denuntiandus erit. Sic Freitas *quæst.*14. ad Acuñam, *num.*16. Diana 4. *part. tract.*5. *resol.*30. 39. & 46. & sequitur Trullench. *dub.*18. *cit. n.*67. & 68. Fagundez *lib.*6. *in Decalog. c.*12. *n.*16. & penes illum Sousa *in annot. ad Breue Gregor. XV. num.*10. *fol.*264. *collect.*1. Sancius *disp.*11. *num.*49. *pag.*87. & alij. Ex quo colligitur: Idem dicendum esse in casu, in quo fœmina sub signo Crucis velit peccata detegere, & à confessore interrumpitur ad turpia solicitante. Et in casu, quo filiam spiritualem, ex præcedentibus Confessionibus notam, ante signum Crucis præoccupet Confessarius solicitans. Sic DD. citati: Legatur Diana 4. *part. tract.*5. *resol.*30. & 39.

QVÆSTIO XXVIII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui post auditam Confessionem mulieris, accedit ad illius domum, & ibi, aut in itinere eam solicitat?

AFfirmant Peyrinus *in priuileg. Minim. tom.*2. *const.*4. *Greg. XV. Schol.*2. *num.*2 & penes ipsum Grassius, Lezana *in Sum. qq. Regul. c.*29. *n.*34. & Hurtado *de matrim. disp.*18. *diff.*1. *n.*4. *pag. mihi* 337. per hæc verba: Addimus tamen peccatum luxuriæ Confessarij, cum fœmina pœnitente commissum in ipsa confessione, aut intra viginti & quatuor horas post Confessionem, addere malitiam sacrilegij contra reuerentiam Sacramenti pœnitentiæ, quia prohibitum est intuitu reuerentiæ illius; imò reseruatum est Inquisitoribus. Sic ille. Sed saltem hoc vltimum, quod addit, nempe peccatum luxuriæ Confessarij commissum cum pœnitente in ipsa Confessione, &c. reseruatum esse Inquisitoribus, falsissimum est, vt ipsemet vidit postea, & ideò ablatum ab eo in editione Plantiniana, ex corpore difficultatis citatæ, licet non ex indice rerum, ob incuriam Typographi.

Sed longè probabiliter respondeo, non esse denuntiandum. Quia Confessarius in hoc casu, nec in actu Confessionis, nec sub prætextu, aut occasione confessionis, nec in loco confessionis solicitat, vt patet. Nec solicitat denique immediatè post confessionem, in quo potest esse difficultas. Nam (vt benè Sancius, Freitas, Castro Palao, & Trullench. *vbi infrà*) illa solicitatio dicitur fieri immediatè ante, vel post confessionem, quando inter solicitationem, & confessionem nil aliud mediat: ita vt neque confessarius, neque fœmina ad extraneos actus se diuerterint. Vel (vt clariùs ait P. Hurtado *tom. de iust. disp.*2. *de accusatore, diff.*7. *fol.*299. *pag.*2.) illa solicitatio dicitur facta proximè, seu immediatè ad confessionem, siue antè, siue post, quando inter confessionem, & solicitationem, nec pœnitens, nec confessarius diuertitur ad aliud loquendum, vel faciendum. Ergo si absolutione impensa, confessarius, vel pœnitens, ad extraneos actus se diuerterit, & sic diuersus dictam fœminam solicitet, non dicetur immediatè post confessionem solicitare: at totum hoc contingit in casu proposito, vt constat: ergo. Sic Trullench. *dub.*18. *cit. num.*63. *pag.*122. Hurtad. (iam sibi contrarius) *loco proximè citato,* Sancius *disp.*11. *n.*49. Freitas *q.*5. *n.*20. Paramus *lib.*3. *q.*10. *n.*74. Dian. 1. *p. tract.*4. *resol.*14. vbi sic ait:

Rejicien

Rejicienda est tanquam falsa opinio illa Nauarri, quam adducit Paramus, dicentis posse Inquisitores animaduertere aduersus confessarium, post longum tempus, extra confessionem fœminam solicitantem. Vnde rectè notauit Rod. Acuña *tract. de solicit. q.5. n.15.* confessarium non esse denuntiandum, qui pœnitentem litteris amatoriis, lenonibus, & interountiis solicitat. Neque (vt notat Molfes. *in Sum. tom.5. tract.7. cap.24. num.32.*) si accedit post auditam confessionem ad domum mulieris, & ibi illam solicitaret. Quod etiam docet Scortia in Bulla Pont. *Epitom.77. Theor.197.* Sic Diana, & benè ibi. Nam *4.p. tract.5. resol.7.* propositis his duabus opinionibus, & omnino oblitus sententiæ quam tenuerat *loco* nuper *citato*, ne à suo more discedat, resolutionem is verbis concludit: Sed ego in hac quæstione de meo nihil asserere volo. Sic ille.

QVÆSTIO XXIX.

An sit denuntiandus Confessarius, qui fœminam dicentem sibi, se velle crastina, non hodie, confiteri, illam solicitat?

NEgant Sancius *disp.11. n.49.* Castro Palao *tom.1. tr.4. disp.9. punct.8. n.4.* & Trullench. *dub.18. cit. n.64.* Quia talis solicitatio non est proxima Confessioni faciendæ, sed proxima conuentioni de illa agendæ: ergo Confessarius non delinquit in hoc casu in confessione, nec proximè ad illam, & consequenter non erit denuntiandus.

Affirmat verò Diana *4. part. tract.5. resol.6.* vbi sic ait: sed in terminis Bullæ Gregorij XV. contrariam sententiam tenendam esse puto. Quia hæc solicitatio efficitur in Confessionario, & Confessarius dum pœnitentem solicitat, simulat eius confessionem audire: ergo includitur in dicta Bulla, & ideò est denuntiandus. Et ita hanc sententiam tenet Fagundez *de prac. Eccles. in edit. nouiss. prac.2. lib.4. c.3. n.49.* Hucvsque Diana, contra quem nota quod hic duo requirit ad hoc, vt Confessarius sit denuntiandus, nempe & quod solicitet in Confessionario, & quod id faciat simulando Confessionem audire. Qui tamen primum sufficere, infrà *resol.38.* constanter tenet.

Ego verò clarius sic respondeo: Si prædicta solicitatio fiat in confessionario, & confessarius dum pœnitentem solicitat, simulat eius confessionem audire, tunc verè est denuntiandus, vt benè probat Diana. Si verò prædicta solicitatio non fiat in confessionario, aut in loco ad audiendas confessiones deputato, aut si in illo fiat, non sub simulata, aut sub figura confessionis, tunc non debet denuntiari: Quia non includitur in dicta Bulla Gregorij, vt statim ampliùs constabit. Sic Fagundez *loc. cit.* Imò & Sancius, & Palao id, & non aliud intendunt.

QVÆSTIO XXX.

An sit denuntiandus Confessarius, qui sedens in Confessionario, & loquens cum fœmina stante, vel sedente ante Confessionarium, illam solicitat?

AFfirmant Diana *2.p. tract.4. resol.18. & 4. part. tract.5. resol.38.* ex quodam decreto Pauli V. cuius tenor est hic. *Feria 5. die 10. Iulij 1614. in Generali Congregatione Sanctæ Rom. & Vniuers. Inquisitionis, habita in Palatio Apostolico Montis Quirinalis coram SS. D. N. D. Paulo Diuina prouidentia Papa V. &c. Facta relatione, quod multi Confessarij tractant cum mulieribus in Confessionali, extra occasionem Confessionis de rebus inhonestis, Sanctissimus decreuit, vt contra huiusmodi Confessarios procedatur in Sancto Officio.* Sic ibi. Ergo cum in his verbis (inquit Diana) nulla efficiatur mentio de simulatione Confessionis, licèt Confessarius non simulet Confessionem, dummodo solicitet fœminam in Confessionario, denuntiandus erit. Sic Diana (iam sibi, vt nuper vidimus, contrarius) quem citat, & sequi videtur Trullench. *lib.1. in Decalog. c.3. dub.18. n.73. pag.124.* Qui tamen etiam sibi in eodem loco est contrarius. Tenet iterum hanc sententiam nominatim contra me idem Diana *p.8. tract.9. resol.33.* Burdonus *in Sacro Tribunali, c.23. n.46.* & Escobar à Corro *tract. de Confess. solicit. 1.p. quæst.4. §.1. num.35.*

Sed probabiliter respondeo, talem Confessarium non esse denuntiandum. Ratio est, quia non quælibet solicitatio in Confessionario facta (vt putat Diana) cauetur decreto Gregorij XV. (Quod idem omnino est, ac decretum Pauli V.) sed solicitatio illa, quæ simulationem Confessionis trahat, vt constat ex illis verbis: *Simulantes ibidem Confessiones audire.* At in prædicta solicitatione nulla adest simulatio audiendi Confessiones: ergo non includitur in dicto decreto: ergo non erit denuntiandus dictus Confessarius. Sic Freitas *loc. cit. nouis. edit. q.15. n.49.* per hæc verba: Stando in terminis Bullæ Gregorij XV. si Confessor in Confessionario solicitet extra Confessionis occasionem, non simulando audire Confessionem, sed alloquendo fœminam stantem, vel sedentem, qui compositionis modus à communiter accedentibus Confessionis actum, & speciem excludit, nòn incurrit pœnas. Ita ille, & post illum nouissimè Fagundez *lib.6. in Decalog. c.12. n.19.* sic dicens: Vt tamen solicitantes, & inhonesta loquentes in Confessionario, vel in quocunque alio loco, iuxta tenorem huius nouæ constitutionis Gregorij XV. puniantur, necesse est, vt Confessio simuletur, vt sequentia verba constitutionis ostendunt, *Simulantes ibidem Confessiones audire:* quod eueniet, si mulier flexis genibus more eorum, qui peccata sua expiare volunt, siue prius signo Crucis se muniat, siue non muniat, coram Confessario ad audiendum applicato constituatur, ita vt actus ille assistentibus, & circunstantibus confessio credatur: Ita Fr. Antonius de Sousa in annot. ad hoc diplom. Gregorij XV. *fol.265. n.13.* Hucvsque Fagundez, Castro Palao *tom.1. tract.4. disp.9. punct.8. n.4.* Lezana *in Sum. qq. Regul. c.19. n.34.* Sancius statim citandus, & Hurtado *loc. cit. fol.299. pag.2.* & alij recentiores, præcipuè Thom. Hurtado *tom.1. Moral. resol. tract.4. c.4. per totum,* & latiùs *c.8. resol.33.* & Bossius *in discep. Moral. discep.5. num.3.*

Ad fundamentum Dianæ dicendum quod Gregor. XV. per suam constitutionem aut declarauit illud decretum Pauli V. aut restrinxit ad terminos simulationis, vt putat Freitas *loc. cit.* vel vt ait Sancius *disp.11. num.66.* vterque Pontifex in vtroque decreto idem decreuit. Ergo ex vtriusque decreto, vt Confessarius denuntietur, requiritur quod simulans in Confessionario Confessiones auscultare, loquatur lasciuè cum fœminis pœnitentibus, aut cum illis illicitos sermones, seu tractatus habeat.

QVÆSTIO XXXI.

An saltem denuntiandus sit Confessarius, qui sedens in Confessionali extra occasionem Confessionis, solicitat fœminam coram ipso flexis genibus constitutam casu, quo ipse Confessarius ex parte sua non simulet se audire illius Confessionem?

AFfirmant Diana *1. part. tract.4. resol.18. & 4.p. resol.38. cit.* Trullench. *n.73.* Fagundez *num.19.*

cit.

cit. Castro Palao *num.* 4. & alij, quod in proposito casu reperiatur solicitatio in confessionario, sub simulata confessione, cùm confessarius sit in loco ad audiendas confessiones deputato, & fœmina coram ipso flexis genibus assistens, quæ omnia sunt signa, quæ ex se demonstrant, confessionem ibi fieri: ergo ex vi decreti Gregoriani dictus confessarius denuntiari debet.

Nihilominus tamen negatiuam sententiam sequentibus argumentis probare quis posset.

Primò. Quia licèt in proposito casu reperiatur solicitatio facta à confessore in confessionario, non tamen facta in confessione, aut sub figura, seu simulatione confessionis: ergo talis confessarius non venit denuntiandus. Consequentiam concedunt Castro, Fagundez, Freitas, Lezana, & Sancius, & ex dictis quæstione præcedenti constat. Antecedens verò, nempe quod in casu proposito non inueniatur simulata confessio, aut simulatio confessionis, probatur. Quia ad hoc, vt detur simulata confessio, debet dari aliquod signum expressum confessionis, quo proposito, assistentes intelligant confessionem ibi fieri, vt Castro, Fagundez, & Freitas concedunt, sed sic est, quod ex eo præcisè quod fœmina sit coram confessore flexis genibus constituta, nequaquam existentes indicant, aut indicare rectè, & firmiter possunt confessionem ibi fieri; ergo, &c. Minor probatur. Quia fœminæ sæpe sæpiùs accedunt bono animo ad confessionarium, ad alia negotia à confessione cum confessore tractanda, vt notum est apud omnes videntes; siquidem hoc ipsum illis passim accidit: at hæc minimè tractant, nec commode aliter tractare possunt (maximè in confessionariis, quibus plures Regiones in Hispania vtuntur) nisi flexis genibus: ergo præcisa genuflexio fœminæ coram confessore, etiam in confessionario existente, non est signum expressum, quo proposito, videntes cognoscant confessionem ibi fieri.

Confirmatur primò. Nam ex actione ad plura indifferenti nequit colligi vnum determinatum, vt constat: at genuflexio mulieris coram confessore, etiam in confessionario existente, est actio indifferens ad plura, nempe ad petenda à confessore consilia, ad tractanda alia conducentia ad bonum spirituale, vel temporale, ad explicanda in confessione peccata, &c. Ergo ex illa actione præcisè nequit colligi vnum determinatum, nempe confessionem ibi fieri.

Confirmatur secundò. Nam optimè potest Sacerdos cum fœmina de rebus inhonestis in confessionario tractare, quin simulatio vlla sit confessionis audiendæ, vt expressè concedit Palao, & debent Fagundez, Freitas, & Sancius: At sic est, quod ad hanc, & aliam quarumcunque rerum tractationem semper præsupponitur genuflexio fœminæ coram ipso confessore: ergo præcisè hæc genuflexio pœnitentis non est satis ad simulandam confessionem.

Secundò, & principaliter probatur hæc sententia. Nam ad simulandum confessionem fieri, non solùm debet concurrere pœnitens, sed etiam principalius, & meo videri necessariùs ipse confessarius, cùm hic sit qui audiat confessionem, & consequenter qui simulare possit confessionem audire, & de quo solùm loquatur Pontifex, vt constat ex illis verbis: *Simulantes confessiones audire, solicitare, vel procurare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint, in Officio Sanctæ Inquisitionis seuerissimè, vt infra puniantur.* Ergo si confessarius nullo modo significet, vel simulet confessionem audire (vt supponit casus) parum refert ad propositum, quòd genuflexio pœnitentis illam simulet, dato quod per genuflexionem præcisè ipsius aliquo modo simuletur.

Confirmatur hoc ipsum, & declaratur ampliùs. Nam licèt pœnitens possit simulare, se confessionem facere, aut explicare sua peccata confessori, non tamen potest simulare se confessionem audire (quod requirit verbis adductis Pontifex) cum hoc proprium sit confessoris: ergo vltra simulationem, seu fictionem pœnitentis, debet necessariò concurrere fictio confessarij, qua simulet vultu, voce, aut aliqua alia actione se confessionem audire, aut dicere pœnitenti, vt simulet aliqua externa actione se confiteri.

Confirmatur secundò, & efficaciter à simili. Nam ideò in communi ferè omnium sententia, pœnitens solicitans in actu confessionis confessarium, non venit denuntiandus, quia decreta citata Pontificum solùm loquuntur de confessoribus solicitantibus, non de pœnitentibus, vt constat ex verbis decreti Gregoriani nuper adductis; *Simulantes*, &c. Sed sic est, quod in eisdemmet decretis eodemmet tenore verborum solùm fit mentio de confessarijs solicitantibus simulando confessionem audire, & nullo modo fit mentio de pœnitentibus: ergo si confessarij non simulent audire confessionem, quantumvis pœnitentes simulent se confiteri, non venient denuntiandi ex vigore Gregoriani decreti.

Confirmatur tertiò. Nam in primis si confessarius non sedens in confessionario, sed stans, aut cubans, aut ridens in illo, solicitaret fœminam coram ipso genuflexam extra occasionem confessionis, nullo modo esset denuntiandus: quia nullo modo solicitaret illam simulando se confessionem audire: è contra, si confessarius sedens in confessionario, & applicatus sicuti ad audiendam confessionem, solicitaret fœminam coram ipso sedentem, revera esset denuntiandus, cum revera solicitaret in confessionario, & simulando confessionem audire: ergo non ad genuflexionem, aut aliam actionem pœnitentis, qua simulet se confiteri, sed præcipuè ad actionem confessoris, qua denotet, aut possit notare, aut significare circunstantibus, se confessionem audire, est attendendum, vt dicatur ibi dari, aut interuenire simulatam confessionem: ergo illa cessante, non debet confessarius denuntiari, quamvis in confessionario soliciret. Propter hæc ergo argumenta, quamplures docti Moderni, tam ex Complutensi, quam Salmanticensi Academia, de hoc ficto casu à me consulti, prædictam negatiuam sententiam, stando verbis Pontificis probabilem esse affirmarunt, illamque nouissimè sequitur Thomas Hurtad. *tom.* 10. *tract.* 4. & 5. *resol.* 8. & penes illum Ioan. Sanchez *disp.* 22. *n.* 68. §. *Hinc fit.*

Sed ego, re maturè considerata, sic sub distinctione respondeo: Si confessarius sit in confessionario patenti, vel in loco confessionis, vbi ab assistentibus videri possit, & ibi non simulans audire confessiones, sed potius suis actibus, gestibus, & actionibus designans non excipere illas, solicitet pœnitentem coram ipso genuflexum, minimè veniet denuntiandus, vt efficaciter probat secundum argumentum principale cum suis confirmationibus. Si verò confessarius sit, & audiat confessiones in confessionario ex parte sua occulto, vbi ab assistentibus nequeat videri, ibique assistens solicitet fœminam coram ipso genuflexam, tunc denunciandus erit: quia tunc sola genuflexio fœminæ sufficiens videtur, vt ab assistentibus iudicetur ibi confessionem fieri.

QVÆSTIO XXXII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui fœminæ volenti secum aliquid bona fide extra confessionarium communicare, dicit: Veni ad confessionarium, & ibi eam solicitat?

AFfirmant Trullench. *loc. cit. num.* 74. Quia in tali casu, inquit, revera confessarius fœminam solicitauit

solicitauit in loco confessionis, & illam audire simulans. Et in hoc benè, addit tamen (quod certè non intelligo) secus dicendum esse casu quo extra confessionem, & confessionarium de rebus illicitis ambo tractent, sed vt liberiùs de eis agere possint, conueniunt, vt eant ad confessionarium, vbi vt peccatum dissimulent, & inspicientes decipiant, sacramentaliter audire simulant, signa faciunt, absolutionis actus, & alia, quæ in vera fiunt confessione, simulantes. Ita ille, Et ante ipsum Castro Palao *loc. cit. punct.* 8. *n.* 1. 2. *&* 4. *pag. mihi* 563.

Sed certissimè ferè respondeo: In vtroque casu talem Sacerdotem esse denuntiandum. Quia in vtroque casu agit confessarius cum fœmina de rebus illicitis, & inhonestis, in loco confessionis, & simulans confessionem audire, præcipuè in secundo casu: ergo in vtroque ex vi decreti Gregorij XV. venit denuntiandus. Nec obstat quod in secundo casu sit mutua solicitatio, & ideò non propria Sacerdotis, potiùs quam pœnitentis. Quia id nil refert, vt denuntiandus confessarius sit, vt constat ex dictis *q.* 50. Sic Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 10. & penes illum Sancius *disp.* 15. *n.* 2. *in impressione Matriti*. Sed certè Sancius nil habet ibi ad propositum.

QVÆSTIO XXXIII.

An sit denuntiandus Confessarius, qui proximè ad confessionem aliqua arte in somnum induxit fœminam, & tunc sopitam cognouit?

AFfirmant Sancius *disp.* 11. *n.* 31. *&* 35. & Trullench *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dub.* 18. *n.* 54. Addunt tamen contrarium esse dicendum in casu, quo fœmina non arte, aut maleficio confessarij, sed paroxysmo, aut morbo aliquo fuisset somno sopita, & tunc à confessario cognosceretur; quia in hoc casu confessarius non solicitator, sed fornicator censetur: ergo non venit denunciandus, quia decreta Pontificum non decernunt pœnas confessariis fornicantibus proximè ad confessionem, sed solicitantibus.

Sed ex vi decreti Gregorij, tam in secundo, quàm in primo casu, esse talem confessarium denuntiandum certò respondeo. In primo patet: Quia ibi confessarius verè solicitat fœminam in confessione, aut proximè ad illam, licèt non verbis, opere. In secundo etiam constat. Quia in illo confessarius, etsi propriè non solicitauit fœminam, habuit tamen cum illa tractatus inhonestos, saltem opere, quod quidem eodem tenore est prohibitum per Constitutionem Gregorij XV. ergo. Sic me citato tenet nouissimè cum aliis Diana *part.* 10. *tract.* 4. *resol.* 43.

QVÆSTIO XXXIV.

An sit denuntiandus confessarius, qui adolescentem in Confessione solicitauit?

REspondeo affirmatiuè. Est responsio hodie certissima. Nam constitutio Gregorij XV. personas vtriusque sexus comprehendit, ait enim: *Omnes, & singuli Sacerdotes, qui personas, quacunque illæ sint, ad inhonesta solicitare, &c.* Ex quibus liquidò constat, esse etiam denuntiandum confessarium virum ad turpia prouocantem. Sic omnes Doctores post dictam Constitutionem.

An verò ante dictam Constitutionem denuntiandus etiam esset prædictus confessor vigore decreti Pij IV. Clementis VIII. & Pauli V. negatunt probabiliter Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 25. *in principio*, & Fagund. *de præc. Eccles.* 2. *præc. lib.* 4. *c.* 13. *n.* 31. *&* *lib.* 6. *in Decalog. c.* 12. *n.* 12. vbi sic ait: Ex vi constitutionum Pij IV. Pauli V. Clement. VIII. solùm solicitatores fœminarum denuntiandi erant. Solùm enim illæ comprehendunt solicitatores fœminarum, non virorum, aut puerorum, vt diximus in nostro primo tomo in quinque præcepta, &c. Sic ille, & alij apud Dianam.

Sed probabilitur longè, imò certissimè respondeo affirmatiuè, non ideò, quia lex extendenda sit ad casum vbi eadem est, & maior ratio, vt vult Sancius *disp* 51. *n.* 12. Sed quia (vt refert Freitas *quæst.* 6. ad Acuñam, *num.* 26.) ita declarauit Paulus V. 29. Nouembr. anno 1615. sub sua constitutione de hac re edita, comprehendi videlicet in præfata Bulla etiam solicitantes mares. Sic tenent Acuña, & Freitas *loc. cit.* Riccius, Coriolan. Rodriguez, Cherubinus, Molfes. Megala, Quaranta, & Scortia apud Dianam *loc. cit.* Sancius, & Castro Palao, quos citat, & sequitor Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. c.* 3. *dub.* 12. *n.* 40. dicens, contrariam sententiam sustineri non posse post dictam declarationem Pauli V. & ita nostram sententiam etiam sequitur Diana 4. *part. tract.* 5. *resol.* 33. de qua optimè Sancius *in select. disp.* 11. *n.* 15. agit.

QVÆSTIO XXXV.

An sit denuntiandus confessarius, qui statim post confessionem ducit ad cubiculum puerum, vt schedulam confessionis tradat, illumque ibi solicitat.

REspondeo affirmatiuè. Quia iste casus, ratione dependentiæ, includit confessionem. Sicut (*vt suprà quæst.* 19. est habitum) includit ille, in quo confessor fœminæ sibi confessæ pœnitentiam imponit, vt ab ipsomet confessore nuda verberetur, & de facto manu propria, aut scutica vapulat ab ipso: aut ille in quo confessarius suadet fœminæ, vt ipsi eo loco verenda ostendat, quæ ipsa in eadem confessione morbo affecta habere dixit. Sic Diana 4. *part. tract.* 5. *res.* 11. ex Anton. Sousa *in aphor. inquis. lib.* 1. *c.* 34. *n.* 39.

QVÆSTIO XXXVI.

An mandans confessario, vt solicitet pro se pœnitentem, sit denuntiandus?

AFfirmant Riccius *in praxi, part.* 3. *resol.* 65. *n.* 2. & Homobon. *de exam. Eccles. part.* 2. *tract.* 31. *c.* 12. *q.* 26. *resol.* 4. Quia qui per alium aliquid facit, est perinde ac si per ipsum faciat.

Sed probabiliùs respondeo, non esse denuntiandum. Quia Constitutiones Pontificum id non statuunt de mandante, sed de confessario solicitante; lex autem quando non solùm facientem, sed & mandantem vult punire, id explicat. Sic Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 22. Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. c.* 3. *dub.* 18. *n.* 48. & alij, quos iterum me citato, sequitur Diana *p.* 10. *tract.* 14. *resol.* 42. & Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 4. *c.* 7. *resol.* 13. addens, & benè, quod licèt prædictus mandans non sit denunciandus ex vi Bullæ Gregorij, & aliorum Pontificum, benè tamen ex eo quod sit suspectus de fide, eo quòd abutatur Sacramentis à Christo institutis, & illis grauem iniuriam infert.

QVÆSTIO XXXVII.

An denuntiandi sint laici, qui fingunt se Sacerdotes, & confessiones excipiendo pœnitentes solicitant?

AFfirmat Gyptius *tractat. de casib. reseru. cap.* 14. *n.* 6. cuius opinionem vt probabilem sequitur

Thom.

Thom. Hurtad. *c.7. cit. resol.* 12. *n.* 119. licèt postea *c.8. resol.* 31. solùm dicat, talem opinionem non esse iudicandam improbabilem.

Sed respondeo probabiliùs, non esse denuntiandos (ex decretis saltem datis contra solicitantes.) Quia omnia loquuntur de Sacerdotibus, vt patet ex illis verbis: *Omnes, ac singuli Sacerdotes, aut aliàs audiendis confessionibus pœnitentium deputati*, & ex illis: *Qui Sacramento pœnitentiæ in actu audiendi confessiones ante, vel post immediatè abutuntur.* Vnde nec denuntiandi veniunt Subdiaconi, aut Diaconi. Sic Acuña *q.* 13. *num.* 1. *&* 5. Sancius *in select. disp.* 11. *num.* 37. Bonacina *de oblígat. denunc. disp.* 6. *punct.* 3. *num.* 8. Castro Palao *tract.* 4. *citat. disp.* 9. *punct.* 9. *num.* 5. Sousa *in Aphoris. Inquisit. lib.* 1. *cap.* 34. *n.* 13. Quos omnes citat, & sequitur Trullench *suprà, n.* 81. *pag.* 125. Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 15. & penes ipsum Portel. Fagundez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 12. *n.* 22. Sanctarell. *de hæresi, c.* 36. *dub. vnico, n.* 9. & Bordonus apud Dianam *infra.*

QVÆSTIO XXXVIII.

An saltem prædicti Laici, Subdiaconi, aut Diaconi, qui se Sacerdotes simulant, & confessiones excipiunt, non tamen absoluunt, denuntiandi sint ex aliis decretis Pontificum?

AFfirmant Anton. de Sousa *de solicit. tract.* 1. *c.* 9. *n.* 3. & Fagundez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 12. *n.* 22. Qui refert pro sua sententia Rodericum de Acuña *de solicit. q.* 13. *n.* 31. eo quòd sic decreuisse videantur Gregorius XIII. in Constitut. edita die 6. Augusti 1574. Clemens VIII. in alia edita *die* 1. *Decemb.* 1601. & Paulus V. in altera, quas referunt Laërtius *tom.* 2. *nouæ collect. Apostol. constit. pag.* 387. & Aldrete *lib.* 2. *de Religiosa discipl. c.* 31. *n.* 14. necnon Thom. Hurtadus *loc. cit.* Trimarchus, & Escobar à Corro apud Dianam *vbi infrà.*

Sed æquè probabiliùs respondeo, non esse denuntiandos casu quo absolutionem non impendant. Quia id claré constat ex verbis Gregorij XIII. ibi: *Et confessiones audire, ac absolutionem impertire.* Nam particula *ac*, cum copulatiua sit, coniunctionem requirit: ergo Domini Inquisitores solùm possunt procedere contra prædictos laïcos, &c. quando fingentes se Sacerdotes esse, confessiones audiunt, & simul absolutionem impendunt. Sic Rodrig. *tom.* 2. *qq. regul. q.* 28. *art.* 2. *& in Summa tom.* 2. *c.* 83. *n.* 3. Sancius *disp.* 11. *n.* 36. *pag. mihi* 85. quos sequi videtur Diana 1. *part. tract.* 4. *resol.* 16. Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dub.* 28. *n.* 81. *pag.* 125. *&* 126. Qui pro hac parte refert Castrum Palao *tract.* 4. *disp.* 9. *punct.* 9. *n.* 5. Et etiam Rodericum de Acuña, quem pro contraria citauit Fagundez.

Fateor tamen aliunde, & ex vi aliarum constitutionum, posse ab Inquisitoribus puniri prædictos laïcos, &c. Fingentes se Sacerdotes, & confessiones audientes, etiam si non absoluant. Quia sunt de fide suspecti, vt tenet Salzedo *in pract. crimin.* & communis. Lege Dianam *part.* 9. *tract.* 9. *resol.* 32. vbi me citato hanc partem tenet.

QVÆSTIO XXXIX.

An ex vi dictarum Constitutionum denuntiandus sit Sacerdos, qui iurisdictione carens Confessiones excipit, & in eis pœnitentes solicitat?

AFfirmant Acuña *quæst.* 14. *num.* 5. & Freitas ibi, *n.* 14. Diana 1. *part. tract.* 4. *resol.* 17. *& part.* 4. *tractat.* 5. *resol.* 8. Castro Palao *de confessore solicit. tract.* 4. *disp.* 9. *punct.* 9. *n.* 1. & Sancius *disp.* 11. *n.* 38. Quos omnes refert, & sequitur Trullench. *loc. cit. n.* 77. *pag.* 125. dicens id nemini posse esse dubium, post Bullam Gregorij XV.

Sed æquè probabiliter respondeo, non esse denuntiandum ex vi dictarum Constitutionum, licèt aliunde ex vi aliarum ab Inquisitoribus puniri possit. Huius responsionis secunda pars ab omnibus conceditur. Prima verò probatur. Quia Gregor. XV. in sua Constitutione, & Pius IV. Clemens VIII. & Paulus V. sui Prædecessores in suis, solùm intendunt confessariorum abusus, & inhonestas solicitationes à Sacramento Pœnitentiæ excutere, & exterminare: ergo contra illos solùm loquuntur, qui officio confessariorum funguntur.

Nec contra id obstant verba Gregorij XV. *Omnes ac singuli Sacerdotes, &c.* Quia hæc per illa verba antecedentia, *His delinquentibus*, explicantur. At hæc verba referũtur ad delinquentes illos, de quibus præcedentes Constitutiones Pij IV. Clementis VIII. & Pauli V. loquuntur, & quorum excessus ad Summi Pontificis notitiam peruenerunt, qui fuerunt solùm excessus Sacerdotum Confessariorum, seu expositorum, & habentium iurisdictionem ad audiendas confessiones: ergo. Sic Sousa *in annot. ad constit. Gregor. XV. num.* 4. Fagundez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 12. *num* 21. *&* 24. Portel. *in addit. verb. solicitare fœminas, num.* 13. & Thom. Hurtado *num.* 9. *tom.* 1. *tract.* 4. *cap.* 7. *resol.* 12. *num.* 125. qui ex Sousa *in addit. ad tract. de solicit. c.* 11. *n.* 9. addit nostram responsionem esse veram, etiamsi bona fide putet confessarius se iurisdictionem habere: quia nec tunc est denuntiandus vt solicitator, licèt benè vt suspectus de fide. Sic Thomas Hurtado ibi, quamvis postea *cap.* 8. *resol.* 31. *num.* 310. oblitus sui, oppositam sententiam vt certam teneat.

QVÆSTIO XL.

An sit denuntiandus Confessionis interpres qui in actu Confessionis, ante, vel immediatè post pœnitentem ad inhonesta solicitat.

AFfirmant Freitas *in addit. ad* Acuñ. *in q.* 13. *n.* 27. *&* 28. Cui addo Trimarchum, & Escobar, apud Dianam *infrà part.* 9.

Sed longè probabiliùs respondeo, non esse denuntiandum, ex vi prædictarum constitutionum, etiamsi interpres sit Sacerdos. Quia interpres absolutè loquẽdo non est Confessarius, contra quos tantùm prædictæ Bullæ sunt latæ. Sic Sancius *disp.* 11. *n.* 10. *&* 37. Castro Palao *loc. cit. punct.* 9. *n.* 6. Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 9. Fagundez *de præc. Eccl. in edit. nouiss. part.* 2. *lib.* 4. *c.* 3. *n.* 88. *& lib.* 6. *in Decalog. cap.* 12. *num.* 23. Sousa *de Confessariis solicit. tract.* 1. *c.* 10. *n.* 3. Trullench *loc. cit. num.* 82. *pag.* 126.

Consultò dixi, *ex vi prædictarum constitution.* Quia aliunde dictum Interpretem verè subjici iudicio Dominorum Inquisitorum, eo quòd & iniuriam faciat Sacramento, & suspectus videatur in fide, certissimum puto cum Fagundez *num.* 23. *cit.* sic rursus me citato, tenet Diana *part.* 9. *tract.* 9. *resol.* 32.

QVÆSTIO XLI.

An fœmina solicitans Confessarium, sit ab ipso, vel ab aliis, qui hoc sciunt, denuntianda?

AFfirmant Bellochius *de casib. p.* 2. *q.* 9. *n.* 51. & Paramus *de Origine Inquisit. lib.* 3. *q.* 10. *in fine.*

Sed longè multò probabiliùs, imò & mihi certò respondeo, non esse denuntiandam. Quia Constitutiones

sunt edictæ. Sic Sancius *disp.* 11. *n.* 24. per hæc verba: Si fœmina inducat Commissarium ad carnale flagitium, non tenebitur ipse fœminam denuntiare, quia Breue tantùm in Confessarios solicitationi incumbentes fuit editum. Acuña *q.* 6. *n.* 3. *&* 6. *in praxi p.* 3. *resolut* 67. *n.* 20. Diana 1. *part. tract.* 4. *resol.* 23. & ad vnguem ex illo Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. cap.* 3. *dubit.* 18. *num.* 59. *&* 60.

QVÆSTIO XLII.

An Confessarius solicitans teneatur denunciare seipsum, saltem ex vi edicti?

AFfirmat Raynaudus *de Monitoriis Eccles.* 1. *part. cap.* 3. *q.* 20. Quia quilibet tenetur obedire præcepto Superioris.

Sed vt certum respondeo; negatiuè. Quia in hoc saltem, & in simili casu nemo tenetur prodere seipsum, vt ex *cap. aliquando, de pœnit. dist.* 1. docent Diana 2. *p. tract.* 4. *resolut.* 8. & penes ipsum Sanctatellus, Homobonus, Acuña, Portel. Molfes. Megala, & alij. Trullench. *loc. cit.* & communis, quam tenent Suarez *de fide disp.* 20. *sect.* 4. *n.* 18. Basilius *de matrim. lib.* 5. *c.* 14. *n.* 10. & Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 4. *c.* 8. *resolut.* 28. Quia quilibet excusatur à denunciando, quando ex denunciatione timet periculum propriæ famæ, vitæ, honoris, &c.

QVÆSTIO XLIII.

An casu quo fœmina solicitata à Confessore consentiat, teneatur illum denunciare?

NEgant Suarez *tract. de fide, disp.* 20. *sect.* 4. *n.* 16. & penes ipsum Peña, & Simanchas, Portel. *in addit. ad dub. regul. verb Denunciatio, n.* 10. vbi sic ait: Complex delicti nunquam tenetur denuntiare ex vi edicti, in quacunque materia fuerit complex. Vnde potest colligi, quod si fœmina fuit solicitata ab aliquo Confessore in Sacramento Confessionis, si ipsa consentit ibi eum actibus turpibus, talis fœmina non tenetur denuntiare de illo Confessore. Ita ille, & nouissimè Hurtad. *disp.* 2. *cit. diff.* 8. per hæc verba: Et quia fœminæ in Confessione solicitatæ, quæ Confessario solicitanti consentit in actibus turpibus, imminet damnum graue in fama, quia prudenter timeri potest Confessarium in tribunali confessurum, se actus inhonestos eum ea non repugnante habuisse, ideò plures Doctores eam tunc probabiliter excusant à delatione peccati dictæ solicitationis. Et ob similem rationem etiam excusant à delatione hæresis eum, qui fuit socius in eo crimine. Ita ille. In quorum sententiam videntur inclinare Sayr. *in Claui Regia, lib.* 12. *c.* 14. *n.* 26. *&* 32. & Castr. Palao *tom.* 1. *oper. moral. tract.* 4. *disp.* 9. quos citat, & sequitur Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. c.* 3. *dub.* 18. *n.* 33. *pag.* 117. Quamuis hic *n.* 16. oppositum neruosè affirmet. Sousa *de Confessor. solicit. tract.* 2. *c.* 7. *n.* 4. Negat nouissimè etiam Th. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 4. *c.* 8. *resol.* 25. casu tamen solùm quo mulier solicitata consentiat solicitationi, & non possit Confessarium solicitantem denuntiare, quin illum consensum manifestet: præcipuè si mulier bonæ famæ, & vxorata sit, aut virgo, viduave nobilis; non enim tenetur suum nomen publicare coram iudice apud quem benè reputata est. Ita Thomas.

Sed longè multò probabiliùs, & in praxi certissimè respondeo, teneri præfatam fœminam denuntiare Confessarium: quamuis non teneatur proprium consensum in solicitationem Inquisitoribus manifestare (imò nec ab his possit interrogari) quidquid dicat Freitas *vbi infrà in nouiss. edit. n.* 40. & casu quo fœmina ipsa vellet suum consensum Inquisitoribus manifestare, non debet scribi in actis, tanquam res non spectans ad Tribunal Inquisitionis. Sic Acuña *q.* 10. *n.* 5. 6. *&* 10. Freitas *ibi, n.* 13. Bonac. *disp.* 6. *cit. punct.* 3. *n.* 10. Peytinus *in priu. leg. Minim. tom.* 2. *const.* 4. Gregorij XV. §. 3. *n.* 11. *&* 22. Sanctarell. *tract. de hæresi, & cap.* 44. *dub. vnico, n.* 11. Quos affert, & sequi videtur Diana 1. *part. tract.* 4. *resolut.* 9. & clariùs *part.* 4. *tract.* 5. *resol.* 31. vbi refert quandam epistolam Card. Millini directam ad Fredericum Cardinalem Borromeum, Archiep. Mediolan. in qua continetur ita fuisse declaratum in quadam Congregatione S. R. V. Inquisitionis, *die* 25. *Iuly* 1624. Hieronymus Trimarchius *de Confessore abutente, disp.* 4. *sect.* [illegible] *n.* 49. *&* 66. vbi ait sententiam Portel. esse improbabilem, & secundùm aliquos scandalosam, & contra ius naturale, & contra Bullas Pontificias, & contra decretum editum de mandato S. D. N. Papæ Vrbani VIII. vt habet Peytinus *loc. cit.* Trullench. *loc. cit. num.* 35. *pag.* 117. & communis.

Ad fundamentum autem oppositæ sententiæ dicendum est, quod dato casu, quod Confessarius ille aperiat consensum fœminæ in actibus turpibus, non ideò huic graue immineat infamiæ damnum: Quia non est fides Confessario adhibenda, sed credendum id facere ad iudicium euadendum, vel ob minuendam, quam timet pœnam.

QVÆSTIO XLIV.

An pœnitens excusetur ab huiusmodi denunciatione, si ex illa timeat aliquod graue damnum in vita, fama, aut bonis temporalibus?

NEgant Bonac. *disp.* 5. *cit. punct.* 2. *n.* 6. *& punct.* 3. *num.* 11. Quia existimat, teneri pœnitentem ad denuntiandum Confessarium solicitantem cum graui incommodo, eo quòd ad id possint præcepta humana obligare ratione communitatis, & Religionis. Huic sententiæ fauet satis Freitas *loco suprà cit.* & illam nouissimè tenet D. Ioan. Escobar *p.* 2. *q.* 3. *n.* 31. Quia incommoda, quæ sequuntur ex abusu Sacramenti Pœnitentiæ in hac materia, præualent incommodis priuatarum personarum.

Sed probabiliter respondeo, excusari. Quia præcepta humana non obligant cum nocumento graui. Sic Sanchez *lib.* 4. *de matrim. disput.* 4. *n.* 9. Acuña *q.* 19. *per totam*, Sancius *disp.* 11. *n.* 55. *pag. mihi* 89. Sanctasellus *tract. de hæresi, c.* 9. *n.* 16. Homobonus *de casib. reseru. part.* 2. *c.* 1. Peytin. *tom.* 2. *cit. const.* 5. Greg. XV. §. 9. *n.* 28. Fagundez *de præcept. Eccles. tract.* 2. *lib.* 4. *cap.* 3. *n.* 31. & alij, quos refert, & sequi videtur Diana 1. *part. tract.* 4. *resol.* 7. *& p.* 4. *tract.* 5. *resol.* 19. *&* 36. Hurtado *disp.* 2. *citat. difficult.* 8. *fol. mihi* 229. *pag.* 2. Trullench. *lib.* 1. *in Decalog. c.* 3. *dub.* 18. *n.* 86. vbi docet pœnitentes excusari à dicta denunciatione ob iustum timorem cadentem in virum constantem. Per iustum autem timorem (ait Ipse) intelligitur metus mortis, vel mutilationis alicuius membri, vel grauis corporis cruciatus, metus seruitutis, vel captiuitatis, carceris diuturni, grauis exilij, amissionis status honoris: tum etiam infamiæ, tum iuris; tum etiam facti, cui facilè occurri non potest. Item timor amissionis bonorum in notabili quantitate, de quibus Sanchez *lib.* 4. *de matrim. disp.* 4. *&* 5. Et sufficit vt hic metus sit, & cadat in virum constantem, vt timeatur in propria, vel aliena persona, coniuncta tamen fœminæ, & quod sint probabiliter euentura. Vnde iustus erit timor, si prædicta mala, vel aliquod ex his minentur filiis, aut parentibus ipsius fœminæ, ascendentibus, & descendentibus, consanguineis, & affinibus, ex copula tamen licita, vsque ad quartum

gradum, Anton. de Sousa in *Aphorism. Inquisit. lib. 1. cap. 43. n. 58. & 59.* Item viro ipsius fœminæ, aut alicui personæ ipsi solicitatæ arctissima amicitia conjunctæ. Sanch. *sup. disp. 4.* Qui id extendit ad familiares, & domesticos, si inde grauis iniuria sequeretur domino, aut aliud simile damnum. Igitur si aliquod ex his malis probabiliter à fœmina timeatur, non tenebitur denuntiare, modò tamen fidei bonum ex omissione denuntiandi non periclitetur. Anton. de Sousa *sup. n. 60.* Hucvsque Trullench. Quod idem docet Hurtad. *loc. cit. fol. 300.* & alij penes ipsum. Et tenent nouissimè, & doctè probat Thom. Hurtad. *tom. 1. tract. 4. cap. 8. resol. 45. §. 2.* & alij plures, quos ipse citat. Qui ad argumentum contrariorum respondet, quod iniuria illata Sacramento recompensatur pœnitentia, sicut iniuria illata Deo: at amissio famæ proximi non recuperatur, ad quam conseruandam habet ius naturale, quod Christus Dominus illi conseruauit.

QVÆSTIO XLV.

An etiam excusetur ab obligatione denuntiandi ille, qui ab aliquo sub secreto naturali sciuit fœminam à tali Confessario fuisse solicitatam?

AFfirmat Fagundez *de precept. Eccl. tract. 2. lib. 4. c. 3. n. 31.* Ex eo, quod huiusmodi secretum ex vna parte non vergat in detrimentum proximi, & ex alia obligatio illius sit de iure naturæ: denunciatio verò tantùm sit de iure positiuo, & humano: ergo fortius vinculum iuris naturæ præualere debet minus forti. Affirmat etiam Thom. Hurtad. *tom. 1. tract. 4. c. 7. resol. 11. & c. 8. resol. 27. n. 259.* vbi id limitat ad casum quo Sacerdos solicitans non sit emendatus, nec sit spes moralis eius emendationis, quia tunc non excusatur ab obligatione denuntiandi.

Sed mihi certissimè respondeo, non excusari. Quia obseruari non debet hoc naturale secretum, quando eius obseruatio cedit in damnum commune: sed non denuntiare solicitantem, præcipuè non emendatum, vergit in damnum Sacramenti Pœnitentiæ, & ad illud accedentium, quibus venenum loco medicinæ paratur: ergo. Sic Castro Palao *tract. 4. cit. c. disp. 9. punct. 10. n. 5.* Diana *1. p. tract. 4. resol. 24. & 4. parte, tract. 5. resol. 32.* & Trullench. *dub. 18. cit. num. 90.* Qui benè cum Trimarchio *disp. 6. sect. 1. & 2.* id limitat, casu quo solicitatio manifesta sit alicui viro docto, consilij petendi causa. Quia in hoc casu tenetur ille secretum seruare, eo quòd aliàs fideles non auderent consilium petere. Sic ipse, & ante illum Sancius *disp. 11. num. 57. pag. mihi 90.* & Hurtado *disp. 2. cit. diffic. 7.* sic dicens: Tertiò ob eandem rationem non obligamur edicto, quando sub secreto causa exilij, vel consilij nouimus crimen, vt contra Sotum docent communiter Doctores. Quia oppositum est rationi, & humano conuictui dissonum, nisi delatio necessaria sit ad vitandum damnum publicum, aut priuatum ex crimine imminens: quia tunc contra rationem esset seruare secretum, quamvis iuratum. Sic ille.

QVÆSTIO XLVI.

An excusetur à denunciatione Inquisitoribus facienda, qui Episcopo solicitantem detulit?

AFfirmatiuam sententiam omnino amplectendam esse post Bullam Gregorij XV. docent Diana *1. part. tract. 4. resol. 29.* & penes ipsum Sanctarellus *tractat. de hæresi, cap. 44. num. 11. & 22.* Acuña *de Confessore solicit. quæst. 2. per totam.* Peyrinus *super priuileg. Minim. tom. 2. constit. 4.* Gregor. XV. *§. 6. n. 20.* & Bonac. *disp. 6. de denunciat. punct. 4. num. 23.* Quibus addi possunt Sousa *in Aphorism. Inquisit. lib. 1. cap. 34. num. 47. & de solicit. tract. 2. c. 1. num. 8. & in addit. n. 18. & 19.* Fagundez *de prec. 2. Eccles. lib. 4. c. 3. num. 31. & lib. 6. in Decalog. c. 12. num. 11.* Portel. *in Addic. ad dub. regul. verb. solicitare, n. 11.* & Trimarchius *de Confessore abutente, disp. 10. sect. 2. num. 13.* Quia id clare constat ex illis verbis dictæ Bullæ Gregorij, *Maneant obligati denuntiandi solicitantes Inquisitoribus, seu locorum Ordinarijs prædictis,* &c. Ergo hoc crimen differri potest post prædictam Bullam vel Inquisitoribus, vel Ordinariis, seu Episcopis: ergo ille qui detulit Episcopo, non tenebitur deferre Inquisitoribus, si ille acceptet denunciationem.

Sed oppositam sententiam in praxi tenendam esse in Hispania certissimè respondeo: Primò, quia in illa, etiam post constitutionem Gregorianam, hæc est praxis fidelium, qui hoc crimen non ad Episcopum, sed ad Inquisitores deferunt. Secundò, quia in Hispania ex priuilegio pontificio nequeunt Episcopi absque Inquisitoribus, de rebus ad fidem spectantibus cognoscere. Tertiò tandem: Quia Gregorius XV. noluit per suam constitutionem derogare iurisdictioni Inquisitorum Hispaniæ, à suis Prædecessoribus concessæ, vt ipsemet Pontifex supplicatus declarauit (vt habitum est *suprà quæst. 3.*) sed ante prædictam constitutionem non poterant Ordinarij cognoscere de crimine solicitationis: ergo in Hispania nec post illam: ergo nullo modo excusabitur Hispanus à denunciatione facienda Inquisitoribus, etiam in casu quo solicitantem Episcopo detulerit.

Notanter dixi, *in Hispania.* Quia excusari in aliis ab Hispania Regnis, vbi constitutio Gregorij XV. omnino, & sine vlla declaratione recepta est, non dubito, cum clarè constet ex verbis Bullæ citatis. Sic sentiunt Castr. Palao *tract. 4. cit. disp. 9. punct. 10. n. 4.* Diana *4. part. tract. 9. resol. 52.* & Trullench. *lib. 1. in Decalog. cap. 2. dub. 18. num. 93. pag. 127.*

An autem Episcopi, vbi non est Inquisitio Hispaniæ, possint separatim ab Inquisitore proferre sententiam, alij affirmant, alij negant. Omnes probabiliter. Legantur Castro Palao *disp. 89. punct. 3.* Diana *4. part. tract. 5. resolut. 53. & 54.* Trullench. *loco citato.*

QVÆSTIO XLVII.

An excusetur fœmina solicitata à denunciatione facienda, si sciat Confessarium iam esse ab aliis denunciatum, & punitum?

NEgant Bonac. *tract. de denunciat. disp. 6. punct. 3. n. 14.* Diana *p. 4. tract. 5. resol. 59.* & Trullench. *loc. cit. n. 31. pag. 116.* existimantes, teneri adhoc ad denuntiandum, eo quòd talis Confessarius non censeatur sufficienter punitus, cum grauiores pœnas pro pluribus delictis, quàm pro vno rependere debeat.

Alij verò è contra affirmant, in eo casu verè excusari fœminam à denunciatione. Quia putant neminem teneri denuntiare Confessarium solicitantem, casu quo hunc emendatum credat: at Confessarios ab Inquisitoribus iam punitus, verè præsumitur emendatus: ergo. Ita tenent Sancius *disp. 11. n. 52.* Peyrinus *loc. cit. §. 9. num. 32.* & Freitas ad Acuñam *q. 3. n. 34.* Quos retulit, & secutus fuit Diana *1. part. tract. 4. resol. 26.* vt ipse *4. part. tract. 5. resol. 21.* fatetur. Quibus addi possunt Authores pro secunda sententia *quæst. 7.* citati.

Ego verò, iuxta ibidem dicta respondeo dicendum, quod licèt vtraque sententia sit probabilis, pro-

probabilior

babilior tamen sit hæc secunda, nisi vel casu quo (vt diximus) aliud de mandato Dominorum Inquisitorum constet, vel casu quo Confessarius postquam denuntiandus fuerit, adhuc in solicitatione perseueret, quia in his casibus proculdubio denuntiandus erit. Legantur Diana *resol.* 21. *citata*, & Thom. Huttado 1. *part. tract.* 4. *cap.* 8. *resol.* 48.

QVÆSTIO XLVIII.

An Sacerdos possit absolvere pœnitentem antequam Inquisitoribus denuntiet Confessarium qui solicitauit?

Negat absolutè Auila *de censur. part.* 2. *c.* 7. *dub.* 7. Quia sic, inquit, præcipitur in Edicto Dominorum Inquisitorum.

Affirmat verò è contra Sanctarellus *tract. de haresi, cap.* 9. *dubit. unica, num.* 16. (ex Nauarro testante de praxi sacræ Pœnitentiariæ) docens, sufficere saltem propositum firmum denuntiandi ad hoc, vt pœnitens absoluatur antequam denuntiet. Idem docent Freitas *quæst.* 11. *n.* 25. & Ortix *in sum. c.* 29. *n.* 9. *fol. mihi* 219. per hæc verba: [Y assi es muy justo, que cada qual assi soliceitada denuncie, y no la puedan absoluer, si no denuncia, y auisa al Comissario que vbiere de la Inquisicion. Y aunque por la Bulla ò Iubileo puede ser absuelta de la excomunion, que ha incurrida, con tal que vaya à denunciar, y satisfacer à la Inquisicion.] Sic Ortiz.

Sed ego absolutè respondeo, non posse illum absoluere, antequam denuntiet, nisi adsit iusta causa differendi denunciationem: nam tunc optimè poterit Confessarius pœnitentem absolvere antequam dictam denunciationem faciat. Iusta autem causa erit, si necessitas communionis vrgeat, & Tribunal longè distet, & persona sit timoratæ conscientiæ, & promittat, data opportunitate quam quærere tenetur, se denunciaturam. Sic Zanardus *in director. Theologorum, part.* 1. *prac.* 2. *cap.* 11. Rodriguez *tom.* 2. *cap.* 34. *num.* 6. Peyrinus §. 9. *cit. num.* 24. Acuña *quæst.* 21. *num.* 9. Diana 1. *p. tract.* 4. *resol.* 27. *& part.* 4. *tract.* 5. *resol.* 55. & Trullench. *loc. cit. n.* 94. *&* 95. Videantur etiam Sanch. *lib.* 2. *sum. c.* 13. *à n.* 17. Sancius *in select. disp.* 11. *num.* 62. *&* 63. & alij recentiores.

QVÆSTIO XLIX.

An fœmina, quæ ob negligentiam denuntiandi excommunicationem iam incurrit, possit à quocunque Confessario virtute Bullæ à dicta excommunicatione absolvi, si denunciationis præceptum adimpleat, aut si obligatio denuntiandi omnino sit extincta?

Respondeo posse. Quia satisfacta parte, ab omnibus censuris potest quis absolvi virtute Bullæ, à quocunque Confessario, & virtute priuilegiorum à mendicantibus: ergo & dicta fœmina ab excommunicatione contracta ob omissam denunciationem, si præceptum denuntiandi adimpleuit, aut si obligatio denuntiandi sit omnino extincta, veluti si Confessarius solicitans mortuus fuit. Sic Trullench. *loco citato, n.* 96. & Sancius *loc. cit. num.* 64. Qui benè notat, quod in dicto casu non indigebat fœmina fateri Inquisitoribus in Confessione, aut extra se negligentem fuisse in delatione, cùm illi ad Confessionem faciendam coram ipsis non constringant.

QVÆSTIO L.

An Episcopus solicitans sit Inquisitoribus denuntiandus?

Affirmat Bonacina *tom.* 1. *disp.* 6. *punct.* 4. *propos.* 2. *num.* 8. §. *secundò sequitur.* Quia verba Gregorij sunt generalissima de quibuslibet Sacerdotibus.

Sed probabilius respondeo, negatiuè. Quia Episcopus non est Inquisitoribus subjectus, vt habetur *in cap. Inquisitores, de hæresi in* 6. & in Trident. *sess.* 24. *cap.* 5. *de reformat.* Nomine autem *Episcopi*, in præsenti veniunt Episcopi titulares. Item Episcopi electi à Sede Apostolica approbati, etiamsi consecrati non sint (non verò si solùm sunt electi.) Deinde Nuncij, seu Legati Sedis Apostolicæ, & eiusdem officiales. Et ideò nulli horum denuntiandi sunt Inquisitoribus, aut Ordinarijs. Quia non subduntur illis in vllo, etiam grauissimo delicto. Sic Molina *tom.* 6. *de iust. tract.* 5. *disp.* 28. *n.* 19. *&* 20. Farinacius *de hæresi q.* 186. Decian. *tom.* 1. *crimin. lib.* 5. *cap.* 23. *num.* 10. Acuña *quæst.* 12. *n.* 5. 7. *&* 12. & Freitas *ibi n.* 51. Quos omnes citat, & sequitur Saneius *disp.* 11. *n.* 33. 34. *&* 35. Castro Palao *disput.* 9. *cit. punct.* 9. *num.* 2. & Trullench. *loc. cit. n.* 78. Qui notant illos vocari delegatos Sedis Apostolicæ, seu Ministros, aut officiales ipsius, qui nomine Sedis Apostolicæ ad negotium eiusdem Sedis pertinens, tractandum mittuntur, non autem illi, qui ad causas particulares inter alios iudicandas, ac dirimendas quotidie à Sede Apostolica mittuntur. Hi enim non negotium Sedis Apostolicæ, sed personarum particularium, authoritate tamen Sedis Apostolicæ agunt.

Secundò hic nota, quod licèt prædictæ personæ, scilicet Episcopi, &c. Denuntiandi non sint Inquisitoribus, vt ab ipsis puniantur, & corrigantur, possunt tamen Inquisitores (si denuntiatio eis fiat) depositiones testium excipere Apostolicæ Sedi remittendas; & si timeatur fuga, dictos Episcopos detinere, donec ad Sedem Apostolicam, vel ad Superiorem legitimum eorum delicta deferantur. Sic Sancius *n.* 34. Acuña *q.* 12. *n.* 9. *&* 10. Castro Palao *n.* 4. & Trullench. *n.* 80. His addi possunt Fagundez, quem affert, & sequitur Thom. Hurtad. *tom.* 1. *tract.* 4. *cap.* 7. *resol.* 14. *n.* 146. qui id colligit ex Barbosa *de potest. Episc. allegat.* 112. *num.* 5. dicente, quod sub commissione, seu delegatione facta procedendi contra quascunque personas cuiuscunque dignitatis, & quibuscunque generalibus verbis concepta, Episcopi non comprehenduntur, nisi expressè, & specialiter de Episcopo facta fuerit mentio. Legatur dictus Pater Hurtad. *resol.* 15. 16. 17. *&* 18.

QVÆSTIO LI.

An Inquisitor solicitans sit Inquisitori Generali denuntiandus?

Respondeo negatiuè, si cum Eymerico *lib.* 3. *direct. Inquisit. quæst.* 39. & Peña *Schol.* 39. affirmemus, prædictos Inquisitores annumerandos esse inter Delegatos Sedis Apostolicæ, & eius officiales, vt ex nuper dictis constat. Affirmatiuè verò, si cum Simanchas dicamus, prædictos Inquisitores solùm esse subdelegatos, ac Commissarios Inquisitoris Generalis. Quia iuxta hanc sententiam, non alteri Inquisitori, sed Supremo Senatui, vel Inquisitori Generali, cui omnes subduntur, denuntiandi sunt. Sic tenet cum Molina, & Castro Palao, Trullench. *loc. cit. num.* 79. *pag.* 123.

QVÆSTIO LII.

An huiusmodi solicitationis crimen sufficienter per testimonium duarum fœminarum probetur?

AFfirmant Paramus *de origine Inquisit. lib.3.q.10. n.158.159.& 165.* & Cantera *in quæst. crimin. cap. de vera probatione, num.47.* Ille duas fœminas ad probationem huius delicti requirens, hic verò solùm vnam.

Sed probabiliùs respondeo negatiuè, cum Sanctarello *tract. de haresi, cap.44. dubit. vnica, n.6.* Peyrino *loc. cit. §.8. n.23.* Bonac. *tract. de denunciat. disp.6. punct.3. n.36.* Sancius *disp.15. n.46.* Quos omnes citat, & sequitur Diana *1. part. tract.4. resol.28. & part.4. tract.5. resol.55.*

Quot ergo sufficient testes ad proba um hoc delictum? Respondet Ortiz *in sum. c.25 n.15.* sufficere, ac requiri testimonium trium fœminarum. Acuña *q.23. n.11.* testimonium fœminarum quatuor. Sousa verò *opusc. de Confessore solicit. tract. 2. c.22. concl.4. n.12.* quatuor testes adhuc non probare sufficienter, & plenè hoc delictum existimat.

Mihi autem respondendum videtur, omnia hæc remittenda esse iudicio Dominorum Inquisitorum, qui inspicere debent qualitatem, & mores fœminarum deferentium delictum, scrutarique, an Diuinus Spiritus, zelus, non odium, nec quævis alia iniqua causa ad denunciandum inducat. Præterea qualitates, & mores Confessariorum denuntiatorum, & alia huiusmodi debent aduertere, vt benè aduertit Sancius *loc. cit. n.47.* & post illum Diana *loc. cit.* & Trullench, *loco citato, num.98.* Tandem hîc notandum venit id quod docet Acuña *quæst.23. cit. num.9* apud Sancium, & apud Dianam 23. nempe, duarum fœminarum testimonium non sufficere ad capturam Confessarij. Legatur Sancius.

QVÆSTIO LIII.

An non solùm pœnitens solicitatus, sed etiam quiuis alius id sciens teneatur denuntiare solicitantem sub pœna excommunicationis latæ sententiæ?

NEgat Homobonus *in Consult. moral. tom.1. p.4. respons.51.* docens solum pœnitentem solicitatum teneri ad denunciationem faciendam.

Sed certissimè respondeo: vtrumque ad denuntiandum teneri intra sex dies naturales vigintiquatuor horarum: quia id clarè constat ex verbis Edicti S. Inquisitionis, relatis ab Ægidio Trullench, quæ sic se habent: [Y so pena de excommunion *lata sententia, trina Canonica monitione præmissa*, mandamos à todos, y qualesquiera de vos, que supieredes, ò vbieredes heco visto, ò oydo dezir, que alguna persona sya heco, dicho, tenido, ò affirmado algunas cosas de las arriba dicha, y declarada, ò otra qualquiera que sea contra nuestra Santa Fè Catholica, y que lo tiene, y predica nuestra Santa Madre Yglesia Romana, assi de viuos, presentes, como defuntos, sin comunicarlo con persona alguna (porque assi conuiene.) Vengais, y parescais ante nos personalmente, dentro de seis dias primeros siguientes, despues que esta nuestra carta fuera leida, y publicada: ò como della parte supieredes en manera alguna, con apercebimiento, que os hazemos, que passado el dicho termino, lo susodicho no compliendo, demas que aueis incurrido en las dichas penas, y censuras, procederemos contra los que rebeldes, è inobedientes fueren, como contra personas que maliciosamente callan, y encubren las dichas cosas, y sienten mal de las cosas de nuestra santa Fé Catholica, y censuras de la Yglesia, &c.] Sic Edicti verba. Et sic Trullench. *loc. cit. n.14.* & ante ipsum Suarez *de Censur. disp.20. sect.1. n.14.* Henriq. *lib.12. cap.18. n.6.* Acuña *quæst.21. num.4.* Sancius *disp.11. num.57. 60. & 65.* Diana *4. part. tract.5. resolut.41.* & omnes communiter.

QVÆSTIO LIV.

An dies pro termino in Edicto assignati, numerari debeant à die, & hora publicationis Edicti?

AFfirmant Paramus *lib.3. q.5.* & Suarez, quos affert, & sequitur Hurtado *loc. cit. diffic.9.*

Sed æquè probabiliter respondeo, non à die publicationis, sed à die immediatè sequenti, eadem hora numerari debere. Quia hæc est praxis, vt affirmat Henriquez *lib.3. c.10. n.6.* sic ipse. Trullench. *loc. cit.* Diana *resol.41. cit.* vbi (ex Freitas) sic sit: Quando per Edictum iubentur scientes denuntiare intra sex primos dies, inter eos non numeratur dies primus publicationis. Vnde cùm dies naturalis 24. horarum spatio circumscribatur, incipit terminus à sequenti die, & hora, quà edictum in præcedenti promulgatum fuit: ac subinde, dum edictum publicatur in Dominica, finitur publicatio sequenti Dominica in eadem hora. Sic Diana. Imò Abbas, Clauis Regia, & Lazarius addunt, quod si vltimus dies termini præfixi incidat in diem festum, terminus præfixus differatur in sequentem diem non festum. Quod probabile censet Bonacina *disp.6. cit. punct.2. §.7.* vbi nostram docet sententiam.

QVÆSTIO LV.

An fœmina solicitata ignara Inquisitionis edicti teneatur denuntiare statim ac sciuerit?

AFfirmat Sancius *in selectis, disp.11. num.59. pag. mihi 90.* Quem citat, & sequi videtur Diana *4. part. tract.5. resol.26.* Quamvis contrarium insinuet *resol.41.*

Sed probabiliùs respondeo, non teneri denuntiare statim ac sciuerit, sed intra dies præscriptos in edicto. Primò, quia ante illos dies, nolle Inquisitores obligari ex suaui illorum procedendi modo, credi potest. Secundò, quia non debet esse peioris conditionis ille, qui ignorauit edictum, quàm ille, qui notitiam eius habuit illico ac fuit publicatum: sed iste potest per sex dies differre denunciationem (nam ad id præfigitur terminus iste, vt vsque ad illum, & non vltra, liceat differre delationem:) ergo & ille. Sic Acuña, Suarez, Henriquez, Trullench. *loc. cit.* Filliucius *1. tom. tract.14. c.2. num.42.* Sà *verb. denuntiare, n.1. & verb. Excommunicatio num.22.* Hurtado *disp.2. cit. diffic.10.* Bonacina *disp.6. punct.1. §.7.* & alij. Addentes, idem dicendum esse de eo, qui post publicationem Edicti incipit esse subditus illius, qui illud tulit, nempe quod terminus assignatus incipiat illi à die in quo fit subditus.

QVÆSTIO LVI.

An saltem fœmina solicitata, Edictique conscia, impedita tamen ad denuntiandum, teneatur denuntiare statim ac commodè possit?

AFfirmant Sancius *loc. cit.* & apud ipsum Suarez, & Sà *loc. cit.* Diana *4. part. tract.5. resolut.26. & 41.* & alij.

Sed

Sed æquè probabiliter respondeo, non teneri denuntiare statim ac commodè possit, sed posse differre denunciationem per alios sex dies, sicut potest illa quæ fuit edicti ignara, quia eadem est vtriusque ratio. Sic Trullench. *lib. 1. in Decalog. cap. 3. dubit. 18. num. 14. pag. 114.*

QVÆSTIO LVII.

An teneatur denuntiare solicitantem ille, qui à fœminis leuibus, & non fide dignis fuisse talem audiuit?

AFfirmat Diana *4. part. tract. 5. resol. 38.* Quia in edicto Inquisitionis absolutè, & sine distinctione præcipitur, vt si quis sciuerit, vel audiuerit delicta in illo contenta, denuntiet. Cum Diana tenent Thomas à Iesu, & Octauianus Sparharius, vt ipse ait.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri. Sic Trullench. *loc. cit. & c. 2. dub. 6. n. 23. pag. 63.* per hæc verba. Denique excusatur à denuntiando hæreticum ille qui leuiter suspicatur aliquem esse hæreticum, vel à leuibus, & parum fide dignis accepit, qui se dicunt ab aliis accepisse. Ita in hoc casu Nauar. *lib. 5. consil. tit. de heret. cons. 3. n. 1.* & generaliter de omni edicto. ipse Nauar. *in Man. cap. 25. n. 47. & in cap. Inter verba, conclus. 6. coroll. 66. n. 388. 389. 390. & 391.* Corduba *in summa, q. 64. casu 6.* Sayrus *in Claui Regia, lib. 12. cap. 14. num. 33.* Ratio est, quia vt docet Nauarrus *d. consil. 3.* Edicta quibus iubemur demonstrare aliqua quæ scimus, non ligant eos, qui sciunt illud per visum, vel alium sensum corporeum, vel per confessionem eius, qui facit illud, vel quod habetur pro indubitato, vel quod audiuit ab aliquo fide digno. *Quare* (ait Nauar.) *non puto rectè facturum, qui ob leuem suspicionem, & ob signa, quæ facilè fieri possunt, denuntiaret aliquem tanti criminis reum. Infertur enim & damnum sibi ipsi, qui leuitatis notaretur, & reo qui ob id rigidiùs tractaretur, & fortassis iniustè.* Vnde tacere debet, quia in hoc casu non censetur delictum scire. Quo in casu Corduba *d. casu 6. in fine,* & Henriquez *lib. 13. cap. 18. num. 3. littera Z.* aduertunt, Sanctius esse, vt ipsum à quo audiuit, mittat ad Inquisitorem. Neque expedit reuelare eos, qui dixerunt, si fide digni non sint, vt tenet Lessius *lib. 2. cap. 30. dubit. 6. num. 7.* Quia reus exponeretur periculo iniustæ infamiæ, & pœnæ. Sic Trullench. Et ante illum Rodriquez *tom. 2. qq. regul. q. 6. art. 7.* Fagundez *de precept. 2. Eccles. lib. 4. cap. 3. num. 41.* Portel. *in Addit. ad dub. regul. verb. solicitare, num. 22.* & Hurtado *disp. 2. cit. difficult. 8. fol. mihi 300. pag. 1.* dicens id esse commune.

QVÆSTIO LVIII.

An edictum Inquisitionis annuale duret per integrum annum?

NEgat in primis Armilla *verb. excommunicat. 1. n. 34.* docens, obligationem Edicti finiti finito termino præfixo. Sed hæc sententia omnino falsa est. Quia terminus edicti non præfigitur ad obligationem finiendam, sed ad finiendam licentiam non denuntiandi peccatum.

Negat deinde Henriquez *lib. 13. cap. 18. num. 4. lit. M.* per hæc verba: At dum Inquisitor visitat pro causa fauorabili fidei, vt habet maius territorium, ita obligatio denuntiandi longiori tempore durat, sed nouo præcepto Edicti non intendit obligare pro toto anno, & prudens perpendet, quanto tempore duret noua obligatio, dum promulgat Edictum per præcipuas Parochias. Peña, & Recent. negant obligare pro toto anno. Ita Henriquez, in cuius sententia fœmina solicitata non teneretur denuntiare Confessarium solicitantem in decimo mense anni post edictum publicatum.

Sed certissimè respondeo, prædictum Edictum durare (ad minus) per totum integrum annum. Quia hæc videtur intentio Inquisitorum, & praxis fidelium, cùm hi in quocunque tempore anni denuntient dicta delicta. Sic Sancius *in selectis, disput. 11. n. 61. & 62.* Suarez *de fide, disp. 25. sect. 4. n. 11.* Auila *de cens. 2. part. c. 5. dubit. 5.* Diana *4. part. tract. 5. resol. 26. & 51.* Trullench. *lib. 1. in Decalog. c. 3. dubit. 18. n. 14. pag. 14.* Fagundez *de praecept. Eccles. prec. 2. lib. 4. c. 3. n. 31.* & Hurtad. *disp. 2. cit. diff. 10.* dicens, sententiam Henrici esse falsam. Idem docet alter Hurtad. *ex docta Cleric. Regul. Minor. familia, tom. 1. tract. 3. c. 8. resol. 47. §. 4. n. 587.* vbi ait: Quamvis Henriquez dicat, plures recentiores existimare non esse perpetuum. Sed quamvis hoc non sit improbabile, nam annuale esse dicit Diana, tamen non sentio esse probabile, quod non duret per integrum annum; quotannis enim renouatur in Quadragesima.

QVÆSTIO LIX.

An si Edictum non publicetur ab Inquisitoribus, teneatur fœmina sub pœna excommunicationis denuntiare Confessarium solicitantem?

NEgat teneri denuntiare sub pœna excommunicationis, licèt concedat teneri sub pœna peccati mortalis, Freitas *in nouiss. editione, q. 21. n. 44. & 58.* Cuius sententiam non carere probabilitate, expressè defendit Thom. Hurtad. *loc. cit. n. 589.* vbi ait: Necessarium esse edictum DD. Inquisitorum quotannis publicari; quod si anno aliquo non publicetur, etsi adsit obligatio naturalis denuntiandi, si non denuntietur, non incurritur excommunicatio.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: teneri, etiam sub pœna excommunicationis. Quia Confessarij solicitantes sunt de hæresi (saltem leuiter) suspecti, *vt infrà quæst. 62. & 63.* dicemus: sed sic est, quod datur præceptum, & perpetuum sacræ Vniuersalis Inquisitionis Romanæ, datum sub die 3. Ianuarij 1623. de hæreticis, seu de hæresi suspectis iudicialiter propalandis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ; ergo. Sic Diana *4. parte, tract. 6. resol. 3. & 41.* vbi refert dictum decretum. Et ante ipsum Peyrinus *de priuileg. Minim. tom. 2. constit. 9.* Pauli V. *§. 2. num. 27.* Trullench. *loc. cit.* & à fortiori omnes, qui docent non solùm præceptum injunctum ab Inquisitoribus perpetuum esse, verùm etiam excommunicationis pœnam, vt sunt Rodriguez *in addit. ad §. 9. num. 69.* & Sancius *loc. cit. num. 62. pag. mihi 91.* & innuit Hurtado *difficult. 10. cit.* Qui contra Bonacinam §. 9. addit eum, qui hoc crimen non detulit intra sex dies præfixos, non toties incurrere excommunicationem in edicto impositam, quoties potest commodè deferre, & non defert. Quia quamvis multoties peccet contra edictum, toties videlicet, quoties moraliter discontinuatur omissio delationis: excommunicatio tamen semel tantùm incurritur, quoties violatio præcepti, ob quam imponitur, est materialiter vna, quamvis ob discontinuationem aduertentiæ, aut aliud requisitum ad malitiam peccati, discontinuetur moraliter, seu in esse peccati. Sic Hurtado cum communi.

QVÆSTIO LX.

An fœmina conscia publicationis edicti, teneatur denuntiare ante impletos sex dies publicationis, casu quo ipsa iter agat ante adimpletionem illorum ad oppidum, vbi non est opportunitas denuntiandi?

NEgant, teneri talem fœminam prænenire denuntiationem ante impletionem termini designati per edictum, eo quòd lex non obliget denuntiare nisi intra illum terminum, ac proinde præuenire denuntiationem (sicut non tenetur quis præuenire tempus annuæ Confessionis, & Communionis, aut recitationis Officij ante terminum determinatum per leges, quamvis sciat ille, qui non præuenit, reddendum impotentem ad non implendas leges) aliqui recentiores, quorum sententiam esse probabilem, loquendo ex vi præcepti positiui, licèt non ex vi naturalis, si inde timeretur damnum reipublicæ, ait Sancius *vbi infrà.*

Sed ego certissimè respondeo, teneri in prædicto casu denuntiare ante impletum terminum Edicti. Id est ante adimpletos sex dies per edictum assignatos. Quia in præfato casu iam instat præceptum, & ligat fœminam ad denuntiandum intra illos sex: ergo tenetur ante adimpletionem illorum, si postea non possit, ad denuntiandum. Sic tenent ipse Sancius *disp.* 11. *n.* 60. *pag.* 91. Fagund. Suarez, & Sylvius, quos citat, & sequitur Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 29. Legantur dicta à nobis *quæst.* 11. *disp.* 3. *huius* 5. *tractatus.*

QVÆSTIO LXI.

An Ecclesiastici, qui intersunt sententiis contra Confessarios solicitantes, teneantur sub mortali non manifestare personam delinquentem?

AFfirmant Sousa *de Confess. solicit. tract.* 2. *c.* 16. *n.* 8. Quia infamia, inquit, huius criminis, limites Tribunalis Inquisitionis non excedit. Ergo intra illius limites finiri, & concludi debet.

Sed probabiliùs respondeo, non teneri sub mortali non manifestare delinquentem vni, vel alteri, maximè Ecclesiastico, nisi casu quo Domini Inquisitores pœnam excommunicationis imponant interuenientibus, ne personam delinquentem aliis manifestent, aut declarent. Sic ex Seraphino Freitas Diana 1. *part. tract.* 5. *resolut.* 44.

QVÆSTIO LXII.

An Confessarius, solicitans in Confessione ad turpia, sit de hæresi suspectus?

REspondeo affirmatiuè. Quia id habetur expressè in Bullis Pij IV. Pauli V. & Gregorij XV. Sic Acuña *tract. de solicit. q.* 23. *n.* 12. Sanctarellus, & Menochius, quos citat, & sequitur Bonac. *disp.* 6. *de onere denunt. q.* 6. *punct.* 3. *n.* 28. Diana 4. *part. tract.* 6. *resol.* 41. *& tract.* 7. *resol.* 7. Trullench. *loc. cit. dubit.* 18. *num.* 12. & omnes.

QVÆSTIO LXIII.

An Confessarius solicitans in Confessione ad turpia sit de hæresi vehementer suspectus?

AFfirmat *in direct. p.* 2. *comm.* 81. Madius *de Sacris Ord. c.* 27. *n.* 6. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. c.* 66. *n.* 2. Aloysius Bariola *tract. de solicit.* & Inquisitio Romana, vt testatur Diana *vbi infrà.*

Sed probabiliùs respondeo, tantùm esse de hæresi leuiter suspectum. Quia ex solicitatione facta non colligitur, nec ferè semper, nec vt in plurimum, vt solicitantes sint hæretici. Sic Acuña *q.* 2 *n.* 20. *& q.* 8 *n.* 9. Freitas *ad dictam q.* 2. *n.* 45. Param. *de Orig. Inquisit. lib.* 3. *q.* 10. *n.* 115. Ioseph. Sesse *tom.* 4. *dec.* 449. *n.* 3. *& dec.* 450. *n.* 9. *& decis.* 454. *n.* 6. Sousa *de Confess. solicit. tract.* 1. *c.* 5. *n.* 6. & Castro Palao *tom.* 1. *tract.* 4. *disp.* 9. *punct.* 6. *n.* 1. quos omnes citat, & sequi videtur Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 51. *& tract.* 7. *resol.* 7. Trullench. *loc. cit. n.* 101. *&* 102. Fagundez *lib.* 7. *in Decalog. c.* 12. *num.* 25. *&* 27. & Inquisitio Hispanica.

QVÆSTIO LXIV.

An Confessarius solicitans debeat abiurare de vehementi?

AFfirmant Authores primæ sententiæ nuper adducti, & præcipuè Inquisitio Romana, quæ existimans, Confessarios solicitantes esse vehementer suspectos de hæresi, illos torquet, & abiurare de vehementi facit.

Sed probabiliùs respondeo, solùm debere abjurare de leui. Quia probabiliùs est, supradictos solicitantes tantùm esse leuiter de hæresi suspectos: ergo tantùm abjurare de leui debent. Sic tenet praxis Inquisitionis Hispanicæ, vt testatur Diana 4. *p. tract.* 5. *resol.* 52. *& tract.* 7. *resol.* 7. & sic tenet ipse *loc. cit.* & alij Doctores nuper adducti.

Solùm hic pro maiori horum intelligentia volui adnotare cum Torrebl. *lib.* 13. *pract. cap.* 14. Quod abjuratio nihil aliud sit quàm rei alicuius cum iuramento negatio, & sic accipitur pro solemni hæresis detestatione, *cap. Berengarius, de Consecrat. dist.* 2. *& cap. Ad abolendam, de hæreticis.* Vnde abjurare tenetur in primis omnis hæreticus pœnitens, qui ad Ecclesiam redire vult. Item ille, qui de hæresi est vehementer suspectus, etiamsi confessus, aut conuictus non sit. Item credentes receptatores, & fautores hæreticorum. Suspecti autem vehementer de hæresi tenentur abjurare hæresim, quam professi sunt, vel de qua sunt suspecti expressè, & nominatim, & omnes alios errores fidei Catholicæ contrarios, & eorum auditores, & confiteri Catholicam fidem veram esse, confiteri, & protestari, se in tali fide decessuros, & id jurejurando asseuerare.

Tandem abjurare de leui tenetur, qui leuiter de fide suspectus est: leui autem suspicione laboranti solùm indicitur in specie illius criminis, vel hæresis de qua suspectus est. Vnde qui de leui abjurauit, etiamsi iterum in illam, vel aliam incidat, non est vt relapsus puniendos, cum hic nec ex probatione, nec ex iuris fictione reputetur hæreticus. Abjuratio autem tam de vehementi, quàm de leui, siue publicè, siue priuatim fiat, debet fieri in vestitu publicæ pœnitentiæ, & per scripturá publicam, vel priuatam scriptam, vel saltem subscriptam manu abjurantis, quæ contineat detestationem erroris, & veræ fidei Confessionem. Idque debet verbis claris, perspicuis, simplicibus, non conditionatis, aut ambiguis profiteri.

QVÆSTIO LXV.

An Confessarius, qui propter solicitationem factam de leui abiurauit, remaneat eo ipso inhabilis ad dignitates Ecclesiasticas.

NEgant Acuña *quæst.* 24. *num.* 22. & ibi Freitas *num.* 70. Henriquez *lib.* 12. *cap.* 56. *n.* 1. *in Glossa lit. K.* & Garcia *de benef. tom.* 2. *part.* 11. *cap.* 10. *n.* 87. Ex eo quod nullus sit textus talem inhabilitatem inducens,

ducens, nec illa ex abjuratione de leui contrahatur.

Sed sub distinctione sic respondeo: Si Confessarius præfatus non sit Regularis, nullo modo manet ipso iure inhabilis ad dignitates Ecclesiasticas, vt benè probant Authores citati. Si verò Confessarius regularis sit, tunc priuatus manet: Quia ita decreuit S.D.N. Vrbanus VIII. Anno 1626. Vnde nisi per Sanctissimum, aut per illustrissimos Inquisitores sacræ Congregationis ad dignitates dictas obtinendas nequibit rehabilitari. Sic Bariola, Barbosa, Peyrinus, Tamburinus, quos affert, & sequitur Diana 4. *part. tract.* 5. *resol.* 48. *& tract.* 8. *resol.* 64. Trulleneh. *loco citato, num.* 103. *pag.* 129.

DISPVTATIO XIV.

De Indulgentiis, & Suffragiis.

QVÆSTIO PRIMA.

An in Ecclesia sit potestas concedendi Indulgentias?

NEGARVNT Vualdenses, qui vixerunt circa annum Domini 1070. & post illos Vvielefus, Hussitæ, Lutherus, Calvinus, & alij nostri temporis hæretici, vt referunt Bellarminus 3. *tom. lib.* 1. *de Indulgent. c.* 1. Suarez *disp.* 49. Henriquez *lib.* 7. *de Indulgent.* & alij.

Sed certissimè de fide respondeo, esse in Ecclesia talem potestatem. Sic definitum fuit in Concilio Lateranensi, Viennensi, Lugdunensi, & Constantiensi, vt refert Granado vbi infra, in Concilio Tridentino *sess.* 25. *in Decreto de Indulgentiis*, cuius hæc sunt verba: *Cum potestas concedendi Indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit, atque adeò huiusmodi potestate diuinitus sibi tradita antiquissimis etiam temporibus illa vsa fuerit, & est.* Sic Concilium, & sic omnes Doctores, Bellarminus, Suarez, & Henriquex *loc. cit.* Granados *controuers.* 12. *tract.* 1. *disp.* 3. *per totam*, Lugo *disp.* 27. *sect.* 1. Nauarrus *de Indulgentiis*, Bonacina *disput.* 6. *punct.* 1. & Molfesius 1. *part. summa, tract.* 7. *cap.* 26. *num.* 24. & alij.

QVÆSTIO II.

An concessio Indulgentiarum sit actus potestatis Ordinis?

AFfirmant Durandus *in* 4. *distinct.* 20. *q.* 5. vbi in concedente indulgentias omnino exigit Ordinem Sacerdotalem, cui fauet satis Molfesius *loc. cit. num.* 26.

Sed certissimè respondeo, non esse actum Ordinis, sed iurisdictionis. Quia, vt constat ex vsu Ecclesiæ, Cardinales non Presbyteri, ex commissione Papæ concedunt Indulgentias. Sic S.Thom. *in addit. q.* 25. *art* 20. *ad* 1. Caietanus *tom.* 1. *opusc. tract.* 15. *cap.* 20. Sotus *dist.* 21. *q.* 1. *art.* 4. Corduba *lib.* 5. *q.* 3. *&* 11. Suarez *disp.* 49. *sect.* 3. Granados *loc. cit. disp.* 4. *n.* 2. Lugo *disp.* 27. *n.* 2. Lublinus *verb. Indulgentia*, *n.* 2. Addens posse etiam laïcum ex commissione Pontificis Indulgentias concedere. Trullench. *in exposit. Bullæ*, *lib.* 1. §. 1. *dubit.* 14. ex Nauar. *de Indulgentiis notabili* 31. *num.* 3. & communis.

QVÆSTIO III.

An Indulgentia sit actus spiritualis Iurisdictionis, quo peccator liberatur à reatu pœnæ temporalis extra Sacramentum, ex applicatione Thesauri Ecclesiæ, per liberalem Papæ huius ærarij diuini dispensatoris condonationem?

REspondeo affirmatiuè; prædicto namque modo optimè definitur Indulgentia, vt colligitur ex doctrina quam tradunt Henriq. *lib.* 7. *c.* 1. *n.* 2. Toletus *lib.* 6. *cap.* 21. Moure *in examine Theologiæ Moralis part.* 3. *cap.* 7. §. 2. & alij.

At si mauis cum Granado, sic Indulgentiam definire etiam poteris: *Indulgentia est pœnæ temporalis peccatis actualibus debitæ relaxatio, seu absolutio extra Sacramentum ex Thesauro Ecclesiæ.* Cum Logo verò ita: *Est remissio pœnæ temporalis debitæ ob peccata remissa quoad culpam, non facta virtute Sacramentorum, vel martyrij, sed per satisfactionem Christi Domini, & Sanctorum nobis applicatam ab habente potestatem.* Cum aliis tandem aliter valebis Indulgentiam describere. Legantur Lublinus, & Trulleneb. *loc. cit.* Nauarus *in* 5. *In Leuitico*, Viuald. *in suo candelabro aureo, de Indulgentiis num.* 2. Bonacina *loc. cit. punct.* 1. *num.* 1. & alij penes ipsos.

QVÆSTIO IV.

An facultas concedendi Indulgentias concessa sit Ecclesiæ Iure Diuino?

REspondeo affirmatiuè. Sic enim definitum fuit à Trident. *verbis q.* 1. *relatis.* Concessa namque fuit hæc potestas Ecclesiæ à Christo Domino, quando post Resurrectionem dixit Petro *Ioan.* 20. *Pasce oues meas.* Sic Vivald. *loc. cit. n.* 3. Lugo *loc. cit. n.* 2. Granados *loc. cit. disp.* 3. *à num.* 2. & omnes.

QVÆSTIO V.

An concessio Indulgentiæ sit essentialiter mera solutio, an verò absolutio?

AFfirmant, esse meram solutionem pœnæ debitæ pro peccatis ex Thesauro Ecclesiæ, Durand. *in* 4. *dist.* 20. *q.* 3. *art.* 2. & Sylvester *verb. Indulgentia*, *n.* 3. vbi sic ex S.Thom. *in dist.* 2. *q.* 1. *art.* 3. *q.* 1. ait: Iste qui Indulgentiam suscipit, non absoluitur simpliciter loquendo à debito pœnæ, sed datur sibi vnde debitum soluat. Est ergo Indulgentia Ecclesiastica donatio alicuius sumpti de Thesauro spirituali Ecclesiæ, facta peccatori, vt inde satisfaciat Deo pœnarum creditori. Sic ille. Et ante illum Paludan. apud Cordub. *lib.* 5. *quæst.* 2.

Alij verò è contra affirmant, Indulgentiam essentialiter in absolutione, seu relaxatione pœnæ debitæ consistere. Sic Caietan. *tom.* 1. *opusc. tract.* 15. *cap.* 2. Soto *dist.* 21. *q.* 1. *art.* 2. Angelus *verb. Indulgentia*, *n.* 1. vt refert Lugo *vbi infrà*, Torreblanca *lib.* 14. *pract. cap.* 13. *n.* 16. & pœnes ipsum Nauarus, Ricardus, Petrus Soto, & alij.

Sed probabiliùs respondeo, concessionem Indulgentiæ respectu viuorum in vtroque consistere, nempe in solutione simul, & absolutione. Quia Pontifex quando Indulgentiam concedit viuis, non solùm soluit pro pœna debita, applicando ex Thesauro Ecclesiæ partem satisfactionis Christi, & Sanctorum ad hunc effectum necessariam, verùm etiam vt iudex absoluit debitorem: ergo essentia Indulgentiæ in vtroque consistere debet. Antecedens probatur. Quia Pontifex, cùm Indulgentiam concedit, offert pretium

ex Thesauto pro debito pœnæ,& rursus ipsemet, nomine Dei, cuius Vicarius est, acceptat solutionem illam, & virtute illius libetat debitorem: soluit etgo quatenus habet Thesauri claues, & absoluit quatenus est Vicarius Dei, cuius nomine acceptat solutionem illam. Sic Suarez *disp*.49. *sect*.3. & 4. Bellarm. *lib*.2. *de Indulg.c*.5. Lugo *disp*.27.*n*.4. Qui *n*.6. benè probat Indulgentiam concessam defunctis in sola solutione consistete. Idem sentiunt in re Granados *tract*.1. *disp*. 5. *num*. 4. & apud ipsum etiam Caietanus, & Sotus *loc. cit.* Corduba *loc. cit.* Valentia *punct*. 1. & Henriquez *lib*.7. *cap*.1. *num*.1.

QVÆSTIO VI.

An detur Thesaurus Ecclesiæ, vnde Papa Indulgentias concedat?

NEgant in primis Lutherus, apud Roffensem *art*.17. & alij Hæretici; necnon ex Catholicis Franciscus de Mayronis *in* 4.*dist*.19. *q*.2. Nam licèt iste Author concedat in Ecclesia potestatem concedendi Indulgentias, negat tamen earum fundamentum esse Thesaurum Ecclesiæ. Eandem sententiam innuere Tapper. *art*.6. ait Henriq. *lib*. 7. *cap*.2. *n*.1. *littera H.*

Sed certissimè de fide respondeo: esse,& extare in Ecclesia Thesaurum, vnde Papa Indulgentias concedere valeat, & de facto concedat. Sic habetur *in Extrauag. vnigenitus, de pænitent. & remiss.* & definiuit Leo X. in Bulla ad Caietan. quam refert idem Caietanus 3.*p.q*.48.*art*.5. & docent omnes Catholici. S.Th. *q*.25.*art*.1. Caiet.*loc.cit.& tom*.1.*opusc.tract*.16. *q*.1. dicens: rem hanc non esse vertendam in dubium. Corduba *lib*.5. *q*.5. dicens: Probabilius sibi videri, contrariam doctrinam esse hæreticam. Suarez *disp*. 51. *sect*.1. Affirmans, contrarium esse hæreticum. Henriquez *lib*.7. *cap*.2. *num*.2. *littera M.* Granados *tract*.2. *disput*.2. *num*.18. Lugo *disp*.27. *num*.33. & Bonae. *disp*.6. *punct*.1. *n*.5. & Henriquez *loc. cit. & lit. M.* vocans oppositum hæresim.

QVÆSTIO VII.

An vnicus sit Thesaurus Ecclesiæ, ex quo Papa Indulgentias concedat?

NEgant Fabius Incarnatus *in suo Sacramento Sacerdotali, tract*.5. *secunda partis, pag. mihi* 529. vbi ait, quatuor esse Thesautos Ecclesiæ, vnde dimanant Indulgentiæ. *Primus*, qui reconditur ex superabundanti merito Passionis Christi. *Secundus*, ex meritis Dei Genitricis Mariæ. *Tertius*, ex meritis Ioannis Baptistæ, & Sanctorum Apostolorum, & omnium Martyrum. *Et Quartus*, ex meritis Sanctorum Confessorum, Virginum, & omnium electorum. Vnde non benè refert hunc Authorem Vivald. dicens: Tres diuersos facere Thesauros, cùm is etiam quartū addat.

Sed certissimè respondeo, vnicum duntaxat esse Ecclesiæ nostræ Thesaurum. Quia sic clarè colligitur *ex Extrauag. Vnigenitus, cit.* & tenent communiter DD. præcipuè Vivald. *de Indulg. n*.4.*pag. mihi* 141. & apud ipsum S.Thom. Nauar. & Sylvester, Moure 3.*part. sum. cap*.7. §.1. *n*.3. & alij statim *citandi*.

QVÆSTIO VIII.

An Thesaurus Ecclesiæ solùm ex meritis, & satisfactionibus Christi Domini coaduneetur?

AFfirmant Durandus *in* 4. *dist*.20. *q*.3. pro qua parte refert etiam Vivald. *loc. cit.* Angelum *verb. Indulgentia, n*.9. & Franciscum Mayronis. Sed malè profectò, vt ex dictis nuper constat. Vnde,

Certissimè respondeo, non solùm ex meritis Christi Domini, verùm etiam ex satisfactionibus superabundantibus eius Genitricis, & aliorum Sanctorum defunctorum, & Iustorum Viuentium, Thesaurum Ecclesiæ constare. Sic habetur *in Extrauag. cit.* istis verbis: *Ad cuius quidem Thesauri cumulum Beatæ Dei Genitricis, & omnium electorum, à primo Iusto vsque ad vltimum merita adminicula præstare noscuntur.* Et ratio est. Quia non solùm Christus Dominus, verùm etiam alij quamplures Sancti habuerunt plurimas satisfactiones, quibus ipsi tunc non indigebant, eo quòd vel nunquam peccauerint, vt Beatissima Virgo; aut si peccarunt, maior fuit satisfactio, quàm debitum: ergo cùm Deus nullum meritum condignum absque præmio relinquat, & illis operibus, vt satisfactoriis nullus effectus correspondisset, congruentissima illa opera in Thesauro suæ memoriæ reliquit, vt saltem in aliis indigentibus aliquando effectum possent habere, cuius Thesauri claues, & dispensationem Summo Pontifici commisit. Sic omnes Doctores supra citati. Henriquez, Suarez, Bellarm. Vivaldus, Nauarrus, Bonacina, Granados, Lugo, & alij *loc. cit.* Molfes. *num*.45. Maldonatus *q*.2. *de Indulgentiis*. Ægidius *disput*.12. *à num*.2. Torreblanca *lib*.14. *cit. cap*.13. *à num.* 21. Candidus *disquisit*.14. *art*.69. *num*.28. & communis.

QVÆSTIO IX.

An in lege antiqua fuerit Thesaurus ex satisfactionibus superfluis electorum constans?

REspondeo, fuisse (vt indicauit Clemens VI. *in Extrauag. cit.* verbis nuper relatis) non tamen apertum, sed clausum. Quia tunc non fuit data potestas alicui homini aperiendi dictum Thesaurum, & illum distribuendi, sicut postea fuit data Petro, & eius successoribus. Vnde modò iam dispensatur Thesaurus etiam prout constat ex satisfactionibus superabundantibus antiquorum Patrum, vt Iusti Abel, Patientis Iob, Ioannis Baptistæ ab vtero matris Sancti, & aliorum electorum, qui ante Christum Dominum floruerunt. Sic Alex. 4.*p. q*.25. *n*.2. *ad* 3. Corduba *lib*. 5. *q*.7. Suarez *disp*.51. *sect*.2. *n*.19. Henriq. *lib*.7. *c*.2. *n*.4. & *c*.3. *n*.2. Quos omnes citat, & sequitur Granados *tract*. 1. *cit. disp*.2. *num*.40. *pag*.1428. Bonac. *disp*.6. *punct*.1. *n*.6. Nuñus *quæst*. 25. *art*.1. *concl*.2. Lugo *disp*.27. *num*.26. & omnes.

QVÆSTIO X.

An in Thesauro Ecclesiæ reponantur satisfactiones superfluæ, etiam iustorum reproborum?

AFfirmant Viguerius *cap*.16. §.4. *vers*.9. Faustus *lib*.2. *de Indulgent. in communi, q*.10. & Henriquez *lib*.4. *de pænit. cap*.16. *num*. 4. & *lib*.7. *de Indulg. cap*.2. *num*.3. quos citat, & sequitur Candidus *disquisit*.24.*art*.69.*n*.26.& 27. *pag*.199. vbi sic ait: Merita, & opera satisfactoria iustorum, quæ semel In Thesauro Ecclesiæ sunt recondita, deperdi non possunt, sed ibi semper permanent, quamvis ille qui fecit ea, ruat postea in peccatum mortale, & cum eo ex hac vita discedat. Ex quo infertur, etiam opera satisfactoria eorum, qui sunt in inferno, in thesauro Ecclesiæ conseruari, dummodo illa in gratia sint facta. Sic Candidus omnino ex Henriquez *cap*. 2. *cit*, qui & citat Adrianum 4. *de clauibus, quæst. de Indulg. post* 3. & omnes Magistros in publico actu Salmant. contra Sotum.

Sed

Sed multò probabiliùs respondeo, reponi in thesauro Ecclesiæ satisfactiones, etiam reproborum iustorum, dum sunt in hac vita; deleti tamen omnino post eorum mortem. Sic Lugo *disp.27.n.47.pag.610.* vbi sic dicit: Post eorum mortem non manent in thesauro satisfactiones reproborum: dum autem sunt in hac vita, vtrorumque satisfactiones (*hoc est electorum, prædestinatorum, & reproborum iustorum*) sunt in Thesauro, quamdiu sunt in statu gratiæ; neutrorum dum sunt in peccato, etiamsi fuerint positæ in statu gratiæ. Ratio est, quia satisfactiones imitantur merita: quare sicut merita iusti postea per peccatum mortificantur, sic etiam satisfactiones; & sicut merita per pœnitentiam reuiuiscunt, sic & satisfactiones. Vnde quando homo moritur in peccato, omnes eius satisfactiones, sicut & merita, penitus delentur, nec sunt ampliùs in Thesauro, quomodo enim nunc Deus condonaret alicui pœnam intuitu satisfactionis, quam Iudas habuit, dum erat in gratia? nonne hoc esset aliquo modo retribuere præmium, & remunerare opera Iudæ? cum tamen ipse modò non sit in statu, quo præmium, vel remunerationem condignam aliquam possit recipere, quia omnem dignitatem per peccatum, & condemnationem perdidit. Hucusque Lugo, omnino contra Candidum, licèt ipsum nullo modo (imò nec alium Authorem) pro contraria parte citet.

QVÆSTIO XI.

An Pontifex aliunde quàm ex thesauro prædicto concedere Indulgentias possit?

AFfirmant Mayro *in 4.dist.19.quæst.2.* & Medina *de Indulgentiis disp.8. c.40. 41. & 42.* docentes posse Pontificem remittere, etiam immediatè, pœnam debitam peccatis remissis, absque vlla compensatione, & applicatione thesauri Christi, & Sanctorum, sed omnino gratis; & ita validè posse Papam pro sua voluntate absoluere omnes fideles viuentes ab omni pœna (quamvis peccaret absque idonea causa sic indulgens) consequenter putant.

Sed certissimè respondeo, non posse aliunde quàm de thesauro Ecclesiæ Indulgentias concedere, hoc est remissionem pœnæ debitæ. Quia solus Christus Dominus retinet potestatem excellentiæ, vt pro voluntate sua possit sine Sacramento, & Indulgentia remittere gratis culpas, & pœnas. Qui tamen non remisit Petro, Magdalenæ, & Latroni sine applicatione satisfactionis eiusdemmet Christi. Sic Henriquez *lib.7. c.4. n.2.* Lugo *disp.27.n.49.pag.611.* dicens: Oppositam sententiam esse contra communem Theologorum. Granados *controu.12.tract.1.disp.5.n.11.* Suarez *disp.51.sect.3. num.14.* & communis.

QVÆSTIO XII.

An quoties de facto Indulgentia conceditur, toties dispensetur thesaurus, etiam prout continet satisfactiones Sanctorum?

NEgat Suarez *loc.cit.n.17.pag.mihi 1095.* Quatenus docet, id omnino pendere ex voluntate concedentis Indulgentiam, cùm optimè possit concedere illam vel ex solis satisfactionibus Christi, vel ex solis satisfactionibus Sanctorum.

Sed probabiliùs respondeo, regulariter loquendo, etiam prout continet satisfactiones Sanctorum, dispensari. Quia aliter fieri non dependet ex voluntate Pontificis concedentis Indulgentiam, sed ex voluntate Dei: Nam licèt Pontifici data sit dispensatio thesauri absolutè, & sine limitatione ad hanc, vel illam satisfactionem, non tamen videtur data distributio ita libera, vt possit nunc ex hac parte thesauri concedere; nunc ex illa, alioquin etiam posset nunc ex satisfactione S.Francisci concedere Indulgentias, nunc ex satisfactione S. Antonij. Et sic de aliis, quam facultatem nunquam in se agnouerunt Pontifices, nec expedire videbatur eius concessio, cùm eis sufficeret facultas distribuendi ex thesauro, Deo approbante, & sumente partem, quam vult. Sic optimè Lugo *loc. cit. n.54.pag.611.* & ante illum Granados *tract.1. citato, disp.2. num. 38. pag. 1427.*

QVÆSTIO XIII.

An Thesaurus Ecclesiæ, etiam prout continet satisfactiones Sanctorum, possit aliter quàm per Indulgentias dispensari?

AFfirmat apud Suarez Marsilius *in 4. quæst.12.* docens, non solùm per indulgentias, sed etiam per absolutionem sacramentalem de facto distribui, & dispensari.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, nullo modo posse dispensari thesaurum, prout continet satisfactiones Sanctorum, nisi per Indulgentias, benè tamen prout continet satisfactiones Christi Domini, quia sic etiam per Sacramenta dispensatur, imò etiam extra Sacramenta, quoties extra illa remittitur aliqua culpa, vel etiam pœna, absque condigna satisfactione. Sic Suarez *disp.51.sect.4.* Lugo *disp.27. n.56.* & ante illos D.Thom. *3.p. q.48. art.5. ad 3.* Caiet. *ibidem.* Henriq. *lib.7. c.2. n.5. lit. E.* Candidus *disquisit.24. art.69. num.32.* & communis.

QVÆSTIO XIV.

An Papa possit pro tota Ecclesia Indulgentias concedere?

REspondeo posse. Et iure Diuino. Quia Petro, & eius successoribus dixit Christus Dominus, Matthæi 16. *Quodcunque solueris super terram, erit solutum & in Cœlis.* Et Ioan. 20. *Pasce oues meas.* Sic omnes DD. Ex Concil. Lateran. & habetur *in c. cum ex eo, & cap. nostro, de pœnit. & remis.* Legantur Suar. *disp.49. sect.1. & disp.51. sect.1.* Molfes *tract.7.c.16.n.14. & 15.* &, alij recentiores; quos sectantur Lugo *de pœnit. disp.27.sect.8.* & Mendo *in Bull.Cruc.disp.6.c.1.n.17.*

QVÆSTIO XV.

An etiam Concilium Generale possit Iure Diuino Indulgentias concedere?

AFfirmant Sotus *dist. 21. quæst. 1. art.4. concl. 1.* Nauar. *§. in Leuitico, notabili 31. n.2.* Valentia *q.10. punct. 3.* Henriq. *lib.7.c.31. num.3.* vbi sic ait: Concilium Generale, dum sine authoritate Papæ congregatur legitimè (vt tempore schismatis) habet à Christo potestatem ligandi per excommunicationem, & soluendi per Indulgentias. Sic ille, & sic etiam Corduba *lib.5.q.12. proposit.8.* cum Panormitano, & Felino: ita etiam Ioannes de la Cruz *in Summa, q.8. de pœnit. dub.2. concl.1.* vbi ait: Quod qui concedere debet Indulgentias, debet esse Papa, aut Concilium Generale pro tota Ecclesia, & Episcopus pro sua Diœcesi. Solis enim istis, inquit, datur à Deo posse dispensare Thesaurum Indulgentiarum. Sic ille. Et Torreblanca *loc.cit. num.40.*

Sed probabiliùs respondeo, non posse Iure Diuino, imò neque humano. Non Diuino: quia soli Petro dixit Christus: *Quodcunque solveris super terram.* Neque humano, quia nullibi reperitur, talem potestatem

fuisse

fuisse concessam Concilio ab aliquo Summo Pontifice: ergo ex nullo iure potest. Sic Bellarm. *lib. 1. de Indulgentiis, c. 11. dub. 1.* Suar. *disp. 55. sect. 1.* Qui pro hac parte refert D. Thom. D. Bonauent. Durand. Paludan. Ricard. & Alens. Granad. *tract. 4. disp. 1. n. 3. & 4.* Lugo *disp. 27. n. 132.* & alij, quos sequitur Mendo *loc. cit.*

QVÆSTIO XVI.

An saltem Episcopi possint Iure Diuino concedere Indulgentias suis subditis?

AFfirmant Sotus *dist. 12. q. 1. art. 4.* Corduba *q. 12. proposit. 2.* Valentia *punct. 3.* Medina *lib. de Indulgent. disp. 5. & 6. c. 27. & 30.* P. Sotus *lect. 3. de Indulgent.* Ioan. de la Cruz *loc. cit.* Palud. Ledesma, & alij apud Henriq. vbi infra. Et in hanc partem videtur inclinare Molfes. *tract. 7. cap. 26. num. 30.*

Sed probabiliùs respondeo, non posse Iure Diuino. Quia Christus solùm Petro, & eius successoribus dedit Thesauri claues. Deinde quia si Episcopi à Christo Domino haberent concedendi Indulgentias potestatem, non potuissent Summi Pontifices ita illam limitare, vt ferè totam eis adimerent, vt de facto fecerunt: ergo. Sic Suarez *disp. 55. sect. 2.* & apud illum D. Thom. Palud. Durand. Ricard. & alij. Henriq. *lib. 7. cap. 31. n. 3.* Bellarm. *loc. cit.* Granados *loc. cit. disp. 2. num. 2.* Lugo *loc. cit.* Bonac. *disp. 6. quæst. 1. punct. 3. num. 1. & 2.* Qui citat pro hac parte Nuñum, Ægid. & Toletum.

QVÆSTIO XVII.

An Episcopi iure ordinario humano possint Indulgentias concedere?

NEgant aliqui, quos referunt Palud. *loc. cit.* & Suarez *loc. cit. sect. 3.* existimantes solum Papam posse concedere Indulgentias, neminemque alium præter ipsum ad hoc recipere potestatem.

Sed certissimè respondeo, posse iure ordinario humano. Quia id constat ex *cap. cum ex eo, de pœnit. & remiss.* & docent Suarez, Henriquez, Bellarm. Granad. Bonacina, Lugo, Torreblanca, & alij *loc. cit.*

QVÆSTIO XVIII.

An potestas concessa Episcopis ad Indulgentias concedendas, sit cum limitatione concessa?

REspondeo affirmatiuè. Solùm enim habent de facto facultatem concedendi indulgentiam quadraginta dierum, & in ipsa dedicatione Ecclesiæ vnius anni. Sic habetur *in c. cum ex eo, cit. & in cap. nostro, & in cap. Quod autem, eo tit.* vbi notatur, non posse Episcopos has adhuc indulgentias concedere, nisi subditis. Sic DD. *super cit.* & communis.

QVÆSTIO XIX.

An si Episcopus plures dies Indulgentiæ vltra sibi præscriptos concedat, non solùm peccet, sed etiam sit nulla concessio?

NEgarunt aliqui Canonistæ cum Glossa in dicto *cap. cum ex eo, vers. à pluribus,* vt referunt Nauar. *de Indulg. notabili 31. n. 16.* Suarez *disp. 55. sect. 3. n. 11.* & alij.

Sed iam certissimè respondeo, non solùm peccare, verùm etiam nullam esse concessionem. Quia sic colligitur *ex cap. nostro, & ex cap. cum ex eo, cit.* & constat ex declaratione Bonifacij VIII. *in cap. vltimo, de pœn. & remiss. in 6.* & tenent omnes Theologi, Nauar. & Suarez *loc. cit.* Reginald. Riccius, & Nuñus, quos citat, & sequitur Bonac. *disp. 6. q. 1. punct. 3. num. 3.* Granad. *tract. 4. disp. 2. n. 5.* Lugo *n. 134.* & alij.

QVÆSTIO XX.

An si Episcopus concedat sexaginta dies (v.g.) Indulgentia, valeat ad minus concessio vsque ad quadraginta?

NEgant adhuc valere, Supplem. Gabrielis *in 4. dist. 45. q. 3. art. 2.* Geminianus, & Calderinus *in cap. vltimo, de pœnit. & remiss.* apud Suarez *loc. cit.* & Ioannes Monachus *ibidem,* vt refert Nauar. *loc. cit.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo, valere. Quia vtile per inutile non vitiatur, *regula iuris in 6.* sic communiter Doctores, Archidiac. Ioan. Andreas, Abbas & alij, quos citant, & sequuntur Nauar. & Suarez *loc. cit.* Bonacina etiam, Granados, Molfes. Torreblanca, Lugo *loc. cit.* & alij, quos sequitur Mendo *in Bull. disp. 6. cap. 1. num. 19.*

QVÆSTIO XXI.

An Episcopi possint concedere Indulgentias pro defunctis?

AFfirmat Supplem. Gabrielis *in 4. dist. 45. quæst. 3. art. 2. proposit. 1.* vbi contendit, D. Thomam, & Paludan. esse huius sententiæ. Fauet aliqualiter Corduba *in veteri impress. quæst. 13.* quatenus ait, attendendam esse praxim, & postea refert Siliceum Archiep. Toletanum anno 1551. concessisse Bullam pro defunctis.

Sed certissimè respondeo, non posse, nisi ex expressa, & speciali commissione Papæ, quia nullo iure conceditur eis. Sic Nauar. *de Indulg. notab. 22. n. 4.* dicens, esse sententiam omnium, præsertim Innoc. IV. & Cardinalis, Corduba, & Medina, & alij, quos citat, & sequitur Suarez *disp. 55. sect. 3. n. 9.* Bonacina, Granados, Lugo *loc. cit.* Henriquez *lib. 7. c. 32. num. 2.* Sà *verb. Indulgentia, n. 18.* & alij apud ipsos.

QVÆSTIO XXII.

An Episcopus non consecratus possit Indulgentias concedere?

REspondeo posse. Sufficit enim, quod sit electus, & confirmatus. Quia actus concedendi indulgentias non est actus ordinis, sed iurisdictionis. Vnde etiam illas poterit concedere in statu peccati, non tamen si sit excommunicatus, denuntiatus, seu vitandus; nec carens iurisdictione, seu subditis, etiamsi sit consecratus. Sic Bonac. *disput. 6. q. 1. punct. 3. n. 6. 7. & 8.* & apud ipsum Grassius, Henriquez, Suarez, Valentia, Sà, Reginald. Corduba, & Nuñus, Lugo *disp. 27. num. 135.* & communis.

QVÆSTIO XXIII.

An Vicarius Generalis Episcopi, & Capitulum, Sede vacante, possint Indulgentias concedere?

AFfirmant loquendo saltem de Capitulo, Zerola *in praxi Episcop. verb. Indulgentia, num. 2. pag. mihi 440.* & apud ipsum Sylvester *verb. Capitulum, n. 10.* & Selva *de benef. 2. part. q. 11. n. 4.* ita etiam Lazarius apud Bonacinam *vbi infrà.*

Sed multò probabiliùs respondeo, non posse. Absque

que speciali facultate Summi Pontificis. Quia illis non competit absolutè dignitas Episcopalis, cui facultas concedendi Indulgentias reseruata est. Et idem dicendum est de Abbatibus etiam iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, & de Generalibus, & aliis Prælatis Religionum (quidquid dicat Medina, posse scilicet indulgentias concedere, ratione dignitatis) nisi aliàs id habeant ex priuilegio sui ordinis, vt possint concedere indulgentias suis subditis. Sic Nauarrus *de Indulg. notab.* 31. *n.* 6. Suarez *disp.* 55. *sect.* 4. *n.* 4. *&* 5. Bonacina, Nuñus, Lugo, & Granado *loc cit.* Henriq. *lib.* 7. *c.* 31. *num.* 4. vbi *lit. N.* citat pro hac parte Selvam loco eodem quo à Zerola pro contraria citatur. Bonac. *disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 3. *num.* 23. Sotus, Ledesma, Corduba, Armilla, & alij apud ipsos. Et communis, penes Molfes. *loc. cit. n.* 31. *& seqq.* & Mendo *loc. cit. num.* 18.

QVÆSTIO XXIV.

An Episcopus possit delegare suo Vicario facultatem hanc concedendi Indulgentias?

NEgat Antonius Rosell. *tract. de Indulg. num.* 391. Quia existimat, non posse delegare hanc facultatem Sacerdoti simplici, eo quòd sit iurisdictio annexa dignitati Episcopali.

Sed verissimè respondeo posse, & non solùm suo Vicario, verùm etiam cuicunque Sacerdoti, seu Clerico. Quia facultas quæ alicui iure ordinario competit, potest aliis delegari. Sic Henriq. & Nauar. *loc. cit.* Bonac. *loc. cit. n.* 11. & apud ipsum Sà, Reginald. Valentia, Corduba, & Nuñus, Suarez *disp.* 55. *sect.* 6. *n.* 5 sic dicens: Vnde censeo, posse Episcopum potestatem hanc delegare Vicario suo, etiamsi Sacerdos non sit, dummodo sit Clericus, quia ille est capax, & aliunde nulla inuenitur iuris prohibitio. Sic ille. Et communis, quam tenet nouissimè Mendo *loc. cit. n.* 18.

QVÆSTIO XXV.

An Summus Pontifex possit de plenitudine suæ potestatis delegare laico potestatem concedendi Indulgentias?

NEgare videtur Molfes. *tract.* 7. *c.* 26. *n.* 26. quatenus necessariò requirit in concedente indulgentias potestatem ordinis.

Sed probabiliùs longè respondeo, posse. Quia actus concedendi Indulgentias est iurisdictionis, non ordinis actus: at laïcus est capax iurisdictionis: ergo. Sic Suarez *disp.* 55. *sect.* 6. *n.* 3. *& seq.* Nuñus, & Reginald. quos refert, & sequitur Bonac. *loc. cit. num.* 13. Granados *tract.* 4. *disp.* 4. *n.* 2. & alij. Qui secus dicendum de Episcopo putant, quia cùm hic nequeat in iure communi dispensare, nequibit etiam laïco huiusmodi potestatem demandare.

QVÆSTIO XXVI.

An Confessor in foro Confessionis possit Indulgentias concedere?

AFfirmant posse (dicendo scilicet pœnitenti, in impositione pœnitentiæ, *dispenso tecum super residuo pœnitentiæ, si maior esset tibi imponenda.*) Sylvest. *verb. Indulgentia, n.* 11. Rosella, & Angel. *num.* 5. Armilla *n.* 3. Cardinal. Abbas, Innocent. IV. Bernard. Archid. Marsil. & Castro, quos refert, & ex parte sequitur Vivald. *de Indulg. num.* 6. *&* 7. *pag.* 142.

Sed verissimè respondeo, nullo modo posse. Quia potestas concedendi Indulgentias non est adstricta muneri Sacerdotali, aut Confessariorum, vt constat. Sic S. Thom. quem refert, & sequitur Nauar. *notab.* 31. *n.* 7. Suarez *disp.* 55. *sect.* 4. *n.* 7. vbi vocat sententiam contrariam improbabilem. Granados *controuers.* 12. *tract.* 4. *disp.* 3. *num.* 2. & communis.

QVÆSTIO XXVII.

An requiratur aliqua pia causa, vt licitè concedat Pontifex Indulgentias?

REspondeo, requiri. Quia Indulgentia est dispensatio, seu applicatio Thesauri Ecclesiæ fidelibus: at omnis dispensatio debet fieri cum causa legitima: ergo. Sic omnes Theologi, vt testantur Granados *tract.* 3. *disp.* 1. *n.* 2. Lugo *disp.* 27. *n.* 138. Bonacina *disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 4. *n.* 1. Suarez *disp.* 57. *sect.* 1. & Molfes. *num.* 47. Maldonatus *quæst.* 4. *de Indulgentiis*, & alij, quos nouissimè sequitur Mendo *in Bull. disput.* 6. *cap.* 1. *à num.* 22.

QVÆSTIO XXVIII.

An requiratur causa pia, non solùm vt qui concedit Indulgentias non peccet, sed etiam vt concessio valida, & rata sit?

NEgauerunt aliqui, quos suppresso nomine, refert Palud. *in* 4. *dist.* 22. Quorum sententiam nonnulli tribuunt Maiori, sed falsò profectò, cum ipse etiam *dist.* 22. *q.* 2. illam sententiam referat, & falsam esse affirmet, vt benè notat Suarez.

Certissimè ergo respondeo, requiri piam causam, etiam ad valorem, & substantiam Indulgentiæ. Quia Papa non est Dominus thesauri, sed dispensator: at dispensator non potest dispensare sine causa de rebus Domini: ergo. Confirmatur, quia aliàs posset vno verbo liberare omnes animas Purgatorij singulis diebus: quæ potestas non videtur credibilis: ergo. Sic Suarez *disp* 54. *sect.* 2. *num.* 2. dicens, esse sententiam omnium Doctorum, tam Theologorum, quàm Canonistarum. Bonacina, Granados, & Lugo *loc. cit.* Ægidius *disp.* 12. *num.* 30. Reginaldus *lib.* 7. *num.* 127. & alij, quos sectatur Mendo *loc. cit.* dicens in hoc omnes Theologos conuenire.

QVÆSTIO XXIX.

An qualibet causa pia sufficiat ad valorem Indulgentiæ, etiam plenissimæ?

AFfirmat S. Thom. *in addit. q.* 25. *art.* 2. per hæc verba, quæcunque causa adsit, quæ in vtilitatem Ecclesiæ, & honorem Dei vergat, sufficiens est ratio Indulgentias faciendi, & ideò dicendum quod Indulgentiæ simpliciter tantùm valent, quantum prædicantur, dummodo ex parte dantis sit authoritas, & ex parte recipientis charitas, & ex parte causæ pietas. Sic S. Doctores, & sic etiam Durand. *in* 4 *dist.* 20. *quæst* 4. S. Anton. 1. *p. tract.* 10. *c.* 3. §. 1. Sylvest. *verb. Indulgentia, q.* 3. D. Bonau. Ricard. Palud. Angel. Michaël de Medina, & Supplem. Gabrielis, quos refert Suarez *disp.* 54. *sect.* 3. *n.* 1. Quibus addi possunt Valentia *disp.* 7. *q.* 20. *punct.* 4. Sà *verb. Indulgentia, n.* 1. Bonac. *disp.* 6. *q.* 1. *punct.* 4. *n.* 5. qui etiam refert pro sua sententia Reginaldum *lib.* 7. *c.* 21. *num.* 132. Graffium *in appendice, lib.* 2. *c.* 2. *n.* 44. *&* 47. Henriquez *lib.* 7. *cap.* 14. Sed ex iis Authoribus Henriquez ad minus ab aliis pro opposita sententia etiam citatur, nec mirum, quia iam in vnam, iam in aliam videtur se inflectere partem.

Sed probabiliter respondeo, non sufficere, sed

requiri

requiri necessariò ad valorem Indulgentiæ æqualitatem causæ, non secundum quantitatem, sed secundum proportionem: itavt quo maior, pleniorve sit Indulgentia, eo major causa, majorisque momenti requiratur necessariò, alioquin concessio erit nulla. Ratio est, quia tam dissonum est rationi, pro parua causa concedere magnam Indulgentiam, quàm pro nulla causa concedere paruam, sed hæc secunda concessio non est valida, vt omnes concedunt: ergo nec prima. Sic Suarez *loc. cit. n.6. &* 8. qui pro hac sententia refert etiam D. Bonau. Ricard. Albert. Magnum, Caiet. Adrianum, Cordubam, & Augustinum de Ancona. Quibus addi possunt Ægidius *disp.* 12. *dub.6. n.*31. Bellarm. *lib.*1. *de Indulg. c.*12. Nauar. *de Indulg. notabili* 15. Sotus *dist.* 21. *q.* 2. *art.* 2. quos citat, & sequitur Granados *controuers.*12. *tract.* 3. *disp.* 2. *num.*5. Qui etiam citat Henriquez *loco* à Bonacina pro sua sententia *citato.* Nuñus *quæst.*25. *art.*1. *difficult.* 1. *ad* 12. *& diffic.* 2. *concl.*1. Lugo *disp.*26. *n.*141. *pag.* 628. Binsfeldius *in suo Enchirid. p.* 2. *de Indulg. c.*14. §. 9. *pag. mihi* 120. *concl.* 3. *&* 5. vbi sic concludit: Hinc infertur, Indulgentias minima de causa concessas, non tantùm valere quantum sonant: quia causa non commensuratur quantitati Indulgenciarum. Deinde sequitur, semper esse vtile quærere Indulgentias, cum semper valeant secundum proportionem causæ. Sic ille. Diana 5. *part. tract.* 12. *resolut.* 10. Qui etiam citat pro hac parte Henriquez *lib.7. c.* 14. *n.*13. (Sed illud caput non habet nisi quinque numeros, vnde *n.*3. citari debet) Laymanium *lib.7. tract.* 7. *c.* 5. *num.* 1. Præpositum *in* 3. *part. quæst.* 14. *de Indulgent. dub.*8. *num.*62. Tannerum *tom.*4. *disp.*6. *quæst.*8. *dub.*4. *n.*85. Fillincium *tom.* 1. *tract.*8. *cap.*5. *n.* 113. Ludouicum à Cruce in *Bulla Cruciatæ disp.* 1. *cap.*8. *dubit.*9. *n.*11. Sylvium *in addit. ad* 3. *part. quæst.* 2. *art.* 2. *q.* 2. Philippum de Cruce *in thesauro Ecclesiæ, tract.* 1. §. 6. *n.* 5. & Philippum Fabrum *in* 4. *dist.* 19. *quæst. vnic. disp.* 38. *cap.* 9. *n.* 287. & est communis, quam nouiter tenet Mendo *loc. cit. num.* 23.

QVÆSTIO XXX.

An quando reipsa causa non est sufficiens, nec proportionata, æstimatur tamen talis à concedente Indulgentias, sit valida concessio?

NEgant aliqui.

Sed probabiliùs respondeo, esse validam, quia non est verisimile, Christum concessisse hanc potestatem cum tanta limitatione, vt si in re ipsa non attingat veram æqualitatem, non operetur totum quod intendit. Sic Suarez *loc. cit. num.* 11. & apud ipsum Sotus, Corduba, Caiet. & Gerson. Henriquez *loc. cit. n.*3. *in principio, & in fine,* & apud ipsum D. Thom. Sylvester, & alij. Granados *loc. cit. n.*9. *pag.* 2455. & Lugo *disp.*27. *num.*145. dicens, id esse probabile, & pium.

QVÆSTIO XXXI.

An si causa non sit proportionata ad totum quod conceditur, concessio sit valida quoad partem ad quam datur causa proportionata?

REspondeo affirmatiuè. Quia concedens indulgentiam vult ponere illam remissionem in quantum potest: ergo si non potest totam, ponet partem, quam potest. Sic Lugo *loc. cit.* ex Suario *loc. cit. n.*9. Binsfeldius *loc. cit.* & apud illum Nauar. Caietan. Gabr. & Felinus, Molfes. *n.* 53. dicens: sic sentire omnes. Reginald. *lib.* 7. *num.*130. Ægid. *disput.* 12. *num.*31. & alij.

QVÆSTIO XXXII.

An eleemosyna duorum juliorum, seu argenteorum, quæ in subsidium Bullæ Cruciatæ datur, sit sufficiens causa ad tot, tantasque Indulgentias concedendas?

REspondeo esse, si simul fiant alia opera, quæ talis Bulla præscribit. Quia inde hostes Ecclesiæ reprimuntur, & fideles animantur, vt sint in gratia, & ad susceptionem Sacramentorum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, & profitentur Sanctorum merita, authoritatem Papæ, & Purgatorium, quod (præcipuè in hac tempestate) immensum fructum affert. Sic Vivaldus *de Indulgent. toto n.*10. *pag. mihi* 143. & communis. Legantur Lugo *disput.* 27. *num.* 144. *pag.*629. & Granados *tract.* 3. *disp.* 3. *per totum*, vbi varias causas ad concessionem Indulgentiarum sufficientes enumerant.

QVÆSTIO XXXIII.

An reperiatur iusta, & pia causa quando conceditur Indulgentia habenti aliquod granum, vel imaginem benedictam?

NEgat haud obscurè Sotus *dist.* 21. *q.* 2. (non 1. vt Vivaldus habet) *art.* 2. per hæc verba: Nostris enim temporibus, vsque adeò piorum clementia erga animas quæ in purgatorio cruciantur succreuit, vt importunis supplicationibus à Summo Pontifice concessio fuerit extorta, vt qui tangendo quendam benedictum calculum, *Aue Maria*, vel *Pater* recitaret, animam inde quantocunque tempore cruciari deberet eriperet, vt protinus libera evolaret. Hanc ego non dicam piam fraudem, quia hæreticorum verbum est, sed tamen citra religionis iniuriam posset hoc populo dissuaderi. Primum, quia hic nulla interest causa pia in communem vtilitatem Ecclesiæ, &c. Sic Sotus. Sed non benè.

Respondeo ergo, reperiri quidem piam, & iustam causam in concessione Indulgentiæ habenti dictum granum. Quia non conceditur intuitu solùm illius grani, vel imaginis, sed principaliter in cultum alicuius Sancti, vel ob aliquam necessitatem, vel ob merita egregia alicuius Principis Christiani erga Ecclesiam. Deinde, quia ipsum etiam granum multùm conducit ad pietatem: quia conseruando, & venerando illud, eo ipso profitemur, & veneramur authoritatem Summi Pontificis, à quo mediatè, vel immediatè granum illud fuit benedictum. Sic Lugo *disput.* 27. *num.* 130. *pag.*626. & ante illum Vivaldus *loco citato*, Nauarrus *notabili* 15. *n.*6. 10. *&* 15. Henriquez *lib.*7. *cap.*14. *num.* 1. *in marg. littera H, & num.* 3. *in marg. littera B.* & apud illum Corduba *lib.* 5. *quæst.* 21. *ad finem*, & Michaël de Medina *de Indulgent.* Granad. *tract.* 5. *disp.* 1. *num.* 2. Suarez *disp.* 52. *sect.* 1. *n.* 10. & communis, quem me citato tenet nouissimè Diana *part.*10. *tract.* 11. *resol.* 53. & penes ipsum Villalobos, & Amicus.

QVÆSTIO XXXIV.

An qui lucraturus est Indulgentias, necessariò debeat esse homo viator baptizatus, & ratione vtens?

REspondeo affirmatiuè. Quia Pontifex nequit dispensare thesaurum, nisi iis, qui ad ouile, cuius est Pastor, pertinent. Sic Suarez *loc. cit. n.* 1. *&* 2. Granados *loc. cit.* Lugo *disput.* 27. *n.*79. Bonac. *disp.*6. *q.* 1. *punct.*6. *num.* 1. & communis.

QVÆS

QVÆSTIO XXXV.

An Catechumeni qui fidem, & charitatem habent, sint capaces Indulgentiæ antequam baptizentur?

NEgant Suarez *disp.* 52. *sect.* 1. & *disp.* 53. *sect.* 4. *n.* 8. Bonac. *loc. cit. n.* 2. Nuñus *in addit. q.* 27. *art.* 3. Ægidius *disp.* 12. *dub.* 10. *in fine.* Præpositus *in* 3. *part. q.* 14. *de Indulg. dub.* 3. *n.* 28. Sanchez *lib.* 4. *Summa, cap.* 37. Filliuc. *tract.* 8. *num.* 214. Lauorius *de Iubil. part.* 2. *c.* 14. *n.* 13. & alij, quos sequuntur Basseua *verb. Indulgentia* 2. *n.* 1. & Machado *tom.* 1. *lib.* 3. *part.* 2. *tract.* 4. *docum.* 1. *num.* 2.

Sed probabiliùs respondeo, esse capaces Indulgentiæ, illisque posse concedi, non per modum absolutionis, sed per modum suffragij. Sic Nauarr. *de Indulgent. notabili* 31. *ad finem*, & *notabili* 32. *num.* 8. Henriquez *lib.* 7. *c.* 8. *num.* 3. (*non* 1. vt citatum inuenies apud Dianam) Granados *contron.* 12. *tract.* 5. (*non* 15. vt citat ipse Diana) *disp.* 4. *num.* 4. & *disp.* 6. *num.* 2. *in fine.* Lugo *disp.* 27. *n.* 77. & 79. Diana 5. *p. tract.* 12. *resol.* 9. & Faber, Layman, & Villalobos apud ipsum. Immò non desunt, qui sentiant Catechumenis viuentibus, & defunctis existentibus in gratia prodesse Indulgentias, non solùm per modum suffragij, sed etiam eas, quæ fidelibus viuis per modum absolutionis conceduntur. Pro hac sententia, quam vt probabilem defendit Bossius *de Iubil. sect.* 4. *casu* 22. *num.* 19. citat ipse Nauar. *loco à nobis citato*, Zerolam *de Iubil. lib.* 1. *cap.* 15. *dub.* 21. 56. & 72. Emmanuelem Sà *verb. Indulgent. n.* 2. Leonem, Pollachum, Bottonum, & alios.

QVÆSTIO XXXVI.

An illi, qui post vsum rationis in amentiam incidit, possit concedi Indulgentia?

NEgant apud Lugum Rodriguez, & Trullench *vbi infrà.*

Sed longè probabiliter respondeo, posse. Quia de facto Pontifex sæpè indulgentiam, & benedictionem moribundo iam sensibus destituto concedit: ergo & potest illi, qui post vsum rationis in amentiam incidit. Sic Lugo *disp.* 27. *num.* 80.

QVÆSTIO XXXVII.

An lucretur Indulgentias ille, qui illas ignorat, si aliàs faciat opera injuncta?

NEgat Rodriguez *in exposit. Bullæ Cruciatæ*, §. 8. *num.* 9. Trullench *in eandem Bullam, lib.* 1. §. 6. *num.* 5. *pag. mihi* 171. Alphonsus de Leone *de Iubileo part.* 2. *n.* 135. Corduba *de Indulg. q.* 25. Vega *tom.* 2. *c.* 7. *casu* 2. & Bossius *de Iubil. sect.* 4. *casu* 10. *n.* 4. & noniter Mendo *in Bull. disp.* 6. *c.* 4. *n.* 57. & Quintaduenas *vbi infrà.* Qui existimant, quod lucraturus Indulgentiam necessariò debeat habere intentionem saltem virtualem faciendi opera injuncta animo consequendi dictam Indulgentiam: at qui nescit, quod (v.g.) in recitatione *Aue Maria*, ad tria signa campanæ, post solis occasum, cum vers. *Angelus Domini, &c. Ecce ancilla Domini, &c. Et Verbum caro, &c.* concedatur Indulgentia plenaria, nequit habere intentionem, adhuc virtualem, eam consequendi: ergo non poterit eam lucrari.

Sed probabiliùs respondeo, lucrari. Quia optimè potest Pontifex, si velit, Indulgentias hoc modo (scilicet, quod lucrentur eas ignorantes) concedere: ergo valde verisimile est, id velle de facto. Sic Portel *in addit. ad dubia regularia, verb. Indulgentia*, *n.* 7. vbi testatur, se hanc sententiam à Patre Ludouico Molina accepisse. Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 24. & 5. *part. tract.* 12. *resol.* 6. & apud ipsum Sanctarell. *de Iubil. c.* 15. *dub.* 4. Layman *lib.* 5. *tract.* 7. *c.* 6. *n.* 5. Villalob. *tract.* 26. *diff.* 13. *n.* 9. Quibus addo Lugonem *disp.* 27. *n.* 81. *pag.* 618. & Salas apud Bossium *loc. cit.* & tenet Quintanad. *tract. de Iubileo dup. hebdom. c.* 8. *n.* 14. *in fine.* [En caso que vno tubiera intencion, ò proposito, ò concierto general hecho con Dios N. S. (que fuera bueno hiziesan todos) de que su animo y voluntades hazer todas sus buenas obras con intencion de ganar todas las Indulgencias, y Iubileos, que à ellas aplicaron los Pontifices, y de que el, y ellas son capaces.] Sic ille.

QVÆSTIO XXXVIII.

An lucretur Indulgentiam, qui v.g. visitat Ecclesiam principaliter ob recreationem, aut jejunat ex causa non expendendi in emendis cibis, &c. Si dum hoc facit, habeat simul intentionem lucrandi Indulgentiam?

NEgant Corduba, Rodriguez, & Vega *loc. cit.* Quia existimant, quod opus injunctum pro acquirenda Indulgentia, sit necessariò faciendum intentione principali, aut æquè principali ad illam lucrandam. Explicant autem tunc esse finem principaliter intentum, quando illo non existente, opus non fieret.

Sed probabiliùs respondeo, lucrari. Quia probabilius est, non requiri quod opera pia injuncta efficiantur potissimùm propter consequendam indulgentiam; sed satis est, propter eum finem executioni mandari, licèt alius finis intendatur æquè, aut magis principaliter. Sic Suarez *disp.* 52. *sect.* 6. *n.* 5. Granad. *tract.* 5. *disp.* 4. *n.* 10. *pag.* 1473. Quos refert, & sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 7. & 8. *in fine.*

QVÆSTIO XXXIX.

An lucrari possit Indulgentias excommunicatus contritus, si nequit obtinere absolutionem, aut si est impotens ad solvenda debita, ob qua est excommunicatus?

NEgant Suarez, Vgolinus, Sylvester, Nuñus, & Sotus, quos refert, & sequitur Faustus *de Iubil. lib.* 3. *quæst.* 55. Filliucius *tract.* 8. *c.* 6. *num.* 136. Layman *lib.* 1. *tract.* 5. *part.* 2. *c.* 2. *n.* 2. Pollachus *de Iubileo sect.* 4. *n.* 12. Lavorius *de Iubileo, part.* 2. *cap.* 14. *n.* 51. Sanctarellus *de Iubileo cap.* 15. *dub.* 14. Nuñus *in addit. q.* 17. *art.* 1. & Mouse *part.* 3. *c.* 7. §. 4. *n.* 2. Quos omnes citat, & sequitur Diana *loc. cit. resol.* 13. Quibus ego addo Bonacinam *disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 5. *num.* 3.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse lucrari. Quia valdè probabile est, hanc esse piæ matris Ecclesiæ intentionem. Quæ scilicet non vult priuare hujusmodi suffragiis filios obedientes, & quantum est ex se, omninò à contumacia recedentes. Sic Henriquez *lib.* 7. *cap.* 18. *n.* 2. & ante ipsum Nauar. *notabili* 18. *num.* 14. per hæc verba. Quinrò enim, qui contritus voluit quidem confiteri, non tamen potuit, vel ob defectum confessariorum, vel ob ægritudinem, vel etiam ob excommunicationem, vel aliam legitimam causam, acquisiturum esse Indulgentiam pœnitentibus, & confessis concessam. Quod satis exprimit Angel. *vbi sup.* quoniam ex mente videtur fuisse concedentis, quod est valde quotidianum. Sic Nauarr. & sic Emmanuel Sà *verb. Indulgentia, num.* 2. Alphonsus

de Leone *de Iubileo part.* 1. *n.* 197. & Bossius *de Iubil. sect.* 4. *casu* 22. §. 12. *n.* 12. & apud ipsum Zerola *de Iubil. lib.* 1. *c.* 15. *dub.* 60. Henriq. *lib.* 7. *c.* 18. §. 2. hâc sententiam vocat Dian. *loc. cit.* satis probabilem, & piam.

QVÆSTIO XL.

An susceptor Indulgentiarum necessariò debent esse in gratia?

NEgant Mairon *in* 4. *dist.* 17. *q.* 2. & Rubion *q.* 1. docentes prodesse posse Indulgentiam viatori existenti in mortali.

Sed verissimè respondeo: Debere esse necessariò in gratia, saltem in eo tempore, seu instanti, quo ponitur vltima conditio requisita ad consequutionem Indulgentiæ. Quia qui non est in statu gratiæ propter peccatum mortale meretur, vt nulla satisfactio acceptetur pro illo. Sic S. Thom. *q.* 27. *art.* 1. Nauar. *notabili* 19. Sotus *dist.* 21. *q.* 2. *art* 3. Bellarm. *lib.* 1. *cap.* 13. Suarez *disp.* 52. Henriquez *lib.* 7. *c.* 9. *n.* 3. Sylvest. Corduba, & Valentia, quos refert, & sequitur Granados *tract.* 5. *disp.* 2. Bonac. *loc. cit. punct* 5. *n.* 4. & apud illum Nuñus, Reginald. Sà, Toletus, Vivald. Graffis, Ægid. Filliuc. & iam omnes, tam Canonistæ, quàm Theologi, vt testificantur Villalobos *tom.* 1. *tract.* 26. *diff.* 13. *n.* 1. & Machado *tom.* 1. *lib.* 3. *part.* 2. *tract.* 4. *docum.* 2. *num.* 3. dicens, ita declaratum esse à Leone X. in speciali Bulla edita anno 1518.

QVÆSTIO XLI.

An requiratur status gratiæ pro toto tempore quo fiunt omnia opera ad consequendum Indulgentium præscripta?

AFfirmant Caiet. *tom.* 1. *opusc. tract.* 15. *c.* 9. Conicolus *in respons. moral. lib.* 1. *q.* 37. *n.* 2. Conrad. *in respons. moral. part.* 1. *quæst.* 204. Fabrinus *de Iubil. cap.* 33. & alij apud ipsos. Affirmant etiam apud Henriquez vbi infrà, Petrus Soto *de Indulgentiis lect.* 6. Armilla *verb. Indulgentia*, § 14. Cano in lectura, & olim (non nunc) Nauarr. *notabili* 17. *n.* 11. & *notabili* 19. *n.* 6. & Adrian. *de Indulg.* Ratio eorum est, quia satisfactiones, quæ sunt in Thesauro Ecclesiæ, fuerunt per viua opera comparatæ: ergo & per viua debent applicari.

Sed probabiliùs respondeo: Non requiri pro toto eo tempore, sed satis esse, hominem esse in gratia tempore operis finalis, quo posito conceditur effectus Indulgentiæ. Quia hæc absque dubio est intentio Pontificis, vt docet praxis Ecclesiæ, siquidem quando ad Indulgentiam exigit jejunia, & confessionem, supponit hanc non præmitti, sed subsequi jejunia, & consequenter hæc frequenter non fieri in statu gratiæ. Sic Henriquez *lib.* 7. *c.* 9. *n.* 5. Qui benè citat Nauarrum pro hac parte, illam namque sequitur (mutata sententia) in noua editione, non notabili 18. vt citat Henriq. sed 19. *n.* 16. 19. & 22. & *notab.* 32. *num* 46. & 49. Sotus *dist.* 21. *q.* 2. *artic.* 3. Corduba *quæst.* 24. Valentia *disp.* 7. *punct.* 5. Suarez *disput.* 52. *sect.* 5. quos citat, & sequitur Granados *controuers.* 12. *tract.* 5. *disp.* 2. *n.* 9. Qui etiam, sed malè, citat Nauarrum pro opposito. Sanctarellus, Lauorius, Pollachus, Layman, Filliucius, Faustus, Fernandez, quos affert, & sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 4. Corduba etiam, Graffius, Bottonus, Bonacina, & alij, quos citat, & sequitur Angelus Bossius *de Iubileo sect.* 4. *casu* 11. *num.* 12. *pag. mihi* 356. Sic etiam Quintanad. *de Iubileo dup. hebdomad. c.* 4. Machado *docum.* 1. *citat. n.* 4. dicens esse sententiam D. Thom. *quodlib.* 2. *art. vltimo*, & communem, Sic & Mendo *in Bull. Cruc. disp.* 6. *c.* 3. *n.* 46. Qui ad argumentum pro parte contraria factum respondet, Thesaurum Ecclesiæ non applicari membris mortuis, sed viuis per gratiam, qua ornata esse debent cum obtinent Indulgentiam, & vltimum opus requisitum exequuntur.

QVÆSTIO XLII.

An si quis non fuerit consecutus effectum Indulgentiæ, eo quòd omnia opera ad id requisita præstiterit in peccato, postea quando transacto illo tempore iustificatur, effectum Indulgentiæ recuperet?

AFfirmant Palud. *in* 4. *dist.* 20 *q.* 4. *art.* 3. Sylvest. *verb. Indulgentia, quæst.* 7. & 9. (*non* 10. vt citat Granad. *n.* 20. & 32. & apud ipsum Panorm. Ioan. Andreas, & Cardin. Henriquez *lib.* 7. *c.* 9. *n.* 3. (*non* 2. vt citat Diana.) Affirmat etiam Granados *tractat.* 2. *disp.* 2. *n.* 5. casu quo Pontifex non petat in forma Indulgentiæ confessionem, vel contritionem, & Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 4. licèt hic Author contrarium docuerat *vbi infrà.*

Sed verisimilius respondeo: Non recuperare postea effectum Indulgentiæ. Quia verisimilius est, intentionem Pontificis non esse differre neque effectum, neque Indulgentiam, sed eam statim concedere: ergo si inuenit subjectum incapax, carebit effectu. Sic optimè Nauar. *notabili* 17 *num.* 2. vbi sic ait: Secundò infertur, nimia fiducia dictum videri id quod ait Sylvest. (*loc. cit.*) scilicet eum, qui infectus culpa mortali facit id quod Indulgentia quærenda exigit; eam quærere non pro illo tempore, sed pro eo, quo in gratiæ fuerit statu, eo quòd intentio concedentis videtur esse, vt Indulgentia prosit ad eam requisita facienti, quàm optimo modo possit. Quod etiam nobis aliquando visum fuit probabile, sed nunc perpendo id esse contrarium, non solùm communi sententiæ, sed etiam huic notabili, & prædictæ extrauaganti, vnde id elicitur, quatenus habet, hunc thesaurum dispensandum esse solùm verè pœnitentibus, &c. *Et infrà.* Non obstat ratio Sylvestri de intentione concedentis, quia contrariam esse illi, apparet ex eo quod Extrauag. prædicta declaret thesaurum hunc solis verè pœnitentibus esse communicandum. Hæc meus Navarr. & post illum Suar. *disp.* 52. *sect.* 2. *n.* 13. & *seqq.* Caiet. *tom.* 1. *opusc. tract.* 15. *c.* 9. Sotus *dist.* 21. *q.* 2. *art.* 3. Sà *verb. Indulgentia, n.* 2. Ægidius *disp.* 12. *dub.* 7. *n.* 37. Reginald. *lib.* 7. *cap. vltim. n.* 169. Zerola *in praxi Episcop. part.* 2. *verb. Indulgentia, n.* 9. Lavorius *de Iubil. part.* 2. *c.* 14. *n.* 69. Sanctarellus *de Iubil. cap.* 7. *dub.* 2. Leo *de Iubileo part.* 1. *n.* 86. Bonac. *disp.* 6. *q.* 1. *punct.* 5. *n.* 13. Nuñus *q.* 27. *art.* 1. *ad finem.* Lugo *disp.* 27. *n.* 84. Diana *part.* 4. *tract.* 4. *resol.* 94. sibi postea contrarius *loc cit.* Bonac *de Iubileo sect.* 4. *casu* 11. *n.* 3. Pollachur, & alij apud ipsum. Filliuc. *tractat.* 8. *cap.* 6. *num.* 141. & est communis, quam tenent Machado *loc. cit. n.* 5. & Villalobos penes illum.

QVÆSTIO XLIII.

An si opera ad Indulgentiam præscripta fiant non solùm in peccato, sed cum peccato, quia vitiantur aliquo fine malo, prosint ad Indulgentiam?

NEgant absolutè Nauar. *notab.* 19. *num.* 6. & *notab.* 32. *n.* 44. *vers. denotè*, & apud ipsum Adrianus, & Sylvius *in* 3. *part.* D. Thom. *quæst.* 27. *art.* 1. *conclusione* 2. docentes, quod si quis ex vana gloria

visitet

visitet Ecclesias, jejunet, det eleemosynam, &c. Nullo modo consequatur Indulgentiam, quamvis in hoc non nisi venialiter peccet.

Negat etiam Faber *dist.19. quæst.un. disp.38. cap.7. n.214.* casu solùm, quo prædicta opera fiant cum peccato mortali. Cui ex parte fauent Bellarm. *lib.1. de Indulg. c.13. q.2.* Nuñus *q.27 art.3. dub.5.* & Layman *lib.5. tract.7. cap.6. num.4.*

Sed probabiliùs respondeo: Prodesse, dummodo fiant opera cum intentione lucrandi Indulgentiam, & in fine vltimi operis, sit iam homo constitutus in gratia. Sic Suarez *disp.5 2. sect.5. num.3.* Henriquez *lib.7. c.9. n.6.* Filliucius *tract.7. c.7. n.158. & 159.* Ludovicus à Cruce *disput.1. cap.8. num.5.* Granado *tract.5. disp.4. n.10.* & Præpositus, quos omnes refert, & sequitur Diana *5. part. tract.1 2. resol.5.* Quibus addo Cordubam *quæst.15.* & Lugum *disp.27. num.85. pag.618.* & Bossium *loc.cit. casu 11. n.14. & 15.* Andream Mendo *in Bull. disput.16. c.3. n.48.* & Antonium (non Sancium, vt vocat Mendo) de Quintanad. *de Iubil. disp. hebdomad. cap.4. n.6. pag. mihi 53.*

QVÆSTIO XLIV.

An requiratur status gratiæ, vt vnus alteri applicet Indulgentiam?

AFfirmant Caiet. *Opusc. de Indulg. quæst. vltima, ad 2.* & post illum Philippus de la Cruz *in thesaur. Eccles. tract.1. §.12. num.1. pag.84.* & apud illum Angel. *verb. Indulgentia, §.21.* & Villalobos *tract.26. diff.15. num.3.*

Sed probabiliùs respondeo, non requiri. Vnde si Pontifex concederet Indulgentiam hac lege, vt si quis faciat aliquod bonum opus, relaxetur ipsi certa quantitas pœnæ, vel alteri, cui voluerit applicare, faciens illud opus bonum, tunc quidem licèt verè requireretur status gratiæ in eo, cui Indulgentia applicaretur (vt constat *ex supradictis quæst.40.*) non tamen in eo, qui faceret bonum opus, vt alteri Indulgentiam applicaret. Quia tota ratio, quare requiritur gratia in eo, qui fruitur Indulgentia, est quia sine gratia non est capax satisfactionis: ergo si satisfactio non applicetur ei, qui facit opus, sed alteri, in isto sufficiet status gratiæ. Sic omnio Granados *tractat. 5. disp.2. n.12. pag.1470.* & ante ipsum Suarez *disp.52. sect.7. num.4.* & apud ipsum Sotus, & Adrianus.

QVÆSTIO XLV.

An sit de necessitate Indulgentiæ, vt concedatur sub conditione alicuius pij operis faciendi ab illo, cui Indulgentia conceditur?

REspondeo negatiuè. Quia causa pia, quæ ad concessionem Indulgentiæ requiritur, non alligatur ad solum opus pium faciendum, cum possit esse causa justa ex titulo gratitudinis, remunerationis, solatii, medicinæ, &c. Deinde id constat ex vsu Pontificum, qui sæpè concedunt Indulgentiam moribundis, (& mihi pro hora mortis benignissimè concessit S. D. N. Vrbanus VIII.) non quæsito aliquo bono opere. Sic Suarez *disp.52.* (*non 55.* vt citatum inuenies apud Granados) *sect. 4. num.3. & seqq.* Lugo *disput.27. num.86.* Granados *controuers.12. tractat.5. disp.3. num.1.* & Bonacina *disput.6. quæst.1. punct.4. num.6.* & apud ipsum Valentia, Reginaldus, Ægidius, Nuñus, & communis.

QVÆSTIO XLVI.

An opus pium, quod ad lucrandam Indulgentiam ferè semper requiritur, debeat semper esse opus externum?

AFfirmat D. Bonau. *in 4. dist.20. part.2. art.5. q.4.* Sed certissimè respondeo: Negatiuè. Quia licèt verum sit, quod pia opera externa sint magis proportionata ad dictum effectum; nihilominus optimè potest Pontifex concedere Indulgentiam propter opus merè internum, imò & de facto hoc modo solet concedere iis, qui singulis noctibus examen conscientiæ cum actu contritionis faciunt, & iis, qui in mortis articulo nomen Iesu, si ore non possint, corde protulerint. Sic Suarez *loc. cit. sect.5. num.5. & 6.* Lugo *loc. cit.* Bonacina *disp.6. quæst.1. punct.5. n.28.* & communis.

QVÆSTIO XLVII.

An ad lucrandam Indulgentiam debeat quis per seipsum opera præscripta adimplere?

REspondeo, debere, regulariter loquendo (nisi aliàs in Bulla exprimeretur, vt posset opus præscriptum per alium fieri.) Vnde si injungitur jejunium, aut oratio, non potest quis facere, vt alius loco ipsius jejunet, aut oret. Quia facere quod alius jejunet, vel recitet, non est jejunare, vel recitare. Sic Suarez *disp. 52. sect.7. n.3.* Lugo *loc. cit.* Bonac. *loc. cit. n.24.* & apud ipsum Nauar. Henriq. *lib.7. c.10. n.5.* Filliuc. *5. part. tract.8. c.6. num.261.* Layman *lib.5. tract.7. cap.6. n.5.* Leo *de Iubil. part.2. n.127. & 149.* Homobonus, Benzonius, & alij quos citat, & sequitur Bossius *de Iubil. sect.4. casu 8. num.7.*

QVÆSTIO XLVIII.

An quando in concessione Indulgentiæ petitur eleemosyna, sufficiat illam per famulum dare?

REspondeo: Sufficere (nisi aliàs in forma Iubilei exprimeretur, vt fieret per propriam actionem) quia per accidens est, quod eleemosyna detur per manus proprias, vel alienas. Sic Bonac. & Lugo *loc. cit.* Suarez *n.2.* & Bossius *n.17. & 18.* Henriquez, Rodriguez, Layman, Filliucius, Leo, & Sanctarell. & alij apud ipsum. Lege Quintanad. *loc. cit. cap.9. n.11.*

QVÆSTIO XLIX.

An si quis praberet eleemosynam famulo, vt illam daret, consequatur Indulgentiam, famulo eleemosynam non prabente?

AFfirmat Sà *verb. Indulgentia, n.4.* sic dicens: Si quis jussit famulum dare (*eleemosynam scilicet*) & non dedit, quidam negant consequi Indulgentiam: ego id non dixerim. Sic Sà, & certè satis probabiliter. Tenent etiam Vega *2. tom. Sum. c.7. casu 24.* Rebellus ab eodem relatus, quos affert, & sequi videtur Bossius *loc. cit. num.19.*

Sed adhuc probabiliter respondeo, non consequi. Quia in actu non præstat opus præscriptum ad consequendam Indulgentiam, cùm famulo non dante eleemosynam, nondum sit translatum illius dominium in pauperem. Sic Bonacina *disp.6. q.1. punct.6. num.22.* Homobonus *de Iubileo lib.4. q.53.* Leo *de Iubileo, part.2. q.13. sect 6. num.175.* Philippus de Cruce *in Thes. Eccles. tract.1. §.11. n.3. fol. mihi 70.* & Diana *5. part. tract.12. resol.31.* Lugo *disput. 27. num.122.*

Qui idem ait in casu quo mitteretur eleemosyna tempore Iubilei ad pauperem distantem, ad quem non posset peruenire intra illam hebdomadam. In quo casu stans pro hac parte Quintanad. *loc. cit.* sic ait: [Lo cierto es no lo ganara, solo señalando en su entendimiento lo que auia de dar, y guardandole en especie, y numero para vn pobre, sino se la entregaba dentro semana, que entonces se verifica averla dado. Pero si le dijo que alli la tenia, que fuesse por ella, ò que se la embiaria, y la acceptò, y dixo se la guardasse, ò no dijo nada, aunque no la entregasse en tiempo del Iubileo, le gana.] Sic ille, & benè.

QVÆSTIO L.

An quando in concessione Indulgentia præscribitur absolutè, & indeterminatè eleemosyna, hæc facienda sit secundum qualitatem personæ?

Affirmant Corduba *de Iubil. lib.* 5. *q.* 21. Lavorius *de Iubileo, part.* 1. *c.* 21. *n.* 42. Reginaldus *lib.* 7. *cap. vltimo, n.* 187. Philippus de la Cruz *in thes. Eccles. tract.* 1. §. 10. *n.* 9. *in fine*, & §. 19. *n.* 6. & Nauar. *notabili* 31. *n.* 34. vbi sic ait: Indulgentia, quæ datur danti, vel facienti aliquid indeterminatum, putà manus adiutrices porrigenti, vel oranti, ab illo solo quæritur, qui dat, facitve prout personæ congruit, pauperi quidem danti parum, diuiti verò danti multùm, & tamen minus quã decet, dat qui aliquid ex ea quærit, etsi non totum, secundum omnes. Sic Nauarrus, qui tamen nec D. Thomam, nec D. Anton. nec alium Authorem pro sua parte citat, vt malè Philippus dicit: citat tamen Bossius pro hac parte D. Thomam *in* 4. *dist.* 20. *q.* 2. *ad* 3. Sylvestrum, Lavorium, & alios.

Sed probabiliùs respondeo: Non esse necessariò faciendam secundum qualitatem personæ, sed sufficere quamcunque eleemosynam minimam, & parvam etiam à diuite persona datam, ad lucrandam Indulgentiam. Quia ad verificandam veritatem propositionis indefinitæ, id sufficit. Sic Suarez *disp.* 52. *sect.* 8. *à n.* 3. Filliuc. *tract.* 8. *c.* 6. *n.* 116. Rodriguez *in Bull. Cruciata*, §. 7. *n.* 4. Faustus, Sanctarellus, & Leo, quos citat, & sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 14. & 31. quibus addi possunt Henriquez *lib.* 7. *c.* 10. Bonacina *disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 5. *num.* 18. Sà *verb. Indulgentia, n.* 4. Lugo *disp.* 27. *n.* 114. *pag.* 613. Bossios *sect.* 4. *casu* 22. *n.* 35. & alij, quos sequuntur, me citato, Diana *part.* 10. *tract.* 15. *resol.* 22. Quintanad. *loc. cit. n.* 3. *pag.* 125. & Machado *tom.* 1. *lib.* 3. *part.* 2. *tract.* 3. *docum.* 2. *num.* 3. vbi ait, que cumple qualquiera con dar si quiera vn marauedi de limosna.

QVÆSTIO LI.

An saltem facienda sit eleemosyna secundum qualitatem personæ, quando in Bulla id præcipitur?

Negant adhuc aliqui apud Cæsarem Bottonum *in observat. super Bullam Sixti V. fol.* 196. asserentes, etiam in eo casu sufficere ad lucrandas Indulgentias, dare eleemosynam minimam, etiam diuiti, & id esse probabile ait Angel. Bossius, vt refert Diana *loc. cit.* & vt tale videtur sequi Quintanad. *loc. cit.* [Porque el parecer contrario (ait) el occasionado à escrupulos, que si segun la possibilidad de cada vno à de ser la limosna, todos dudaran si se cumpla con ella. Y la deuian dar excessiva los Reyes y Principes]

Sed probabiliùs respondeo: Affirmatiuè. Quia cum id expressè exigatur in Bulla, necessariò debet executioni mandari. Sufficiet tamen, vt detur eleemosyna competens vniuscuiusque personæ qualitati, juxta eleemosynam, quam homines talis qualitatis communiter solent facere extra Iubileum. Sic Bossius, quem citat, & sequitur Suarez *disp.* 52. *sect.* 8. *num.* 5. & tenent omnes Doctores pro vtraque sententia *quæstione præcedenti* adducti, lege Quintanadueñas *loc. cit.*

QVÆSTIO LII.

An ad lucrandam Indulgentiam sufficiat eleemosyna spiritualis, quæ comprehenditur hoc versu, Consule, castiga, solare, remitte, fer, ora?

Affirmat Zanardus (vt refert Diana) *in direct. Theol. part.* 1. *de pænit. c.* 22. *quæst.* 26. Cui addi possunt Grassius *lib.* 2. *append. cap.* 5. *num.* 58. & apud ipsum Felinus, & Alexand. de Ales, Lavorius etiam *de Iubil.* 1. *part. cap.* 19. *num.* 12. id ipsum docentes, casu quo sit Religiosus; nam iste, inquiunt, satisfaciet prædicando, audiendo confessiones, &c. loco eleemosynæ.

Sed certissimè respondeo: Non sufficere, sed debere absolutè loquendo esse realem, & temporalem, quia hæc tantum est propriè eleemosyna. Sic Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 41. Bottonus, & Leo, quos affert, & sequitur Bossius *de Iubil. sect.* 4. *casu* 22. *n.* 1. *pag. mihi* 446. & *n.* 10. *pag. ead.* Qui etiam pro hac parte citat Lauorium, quem non vidi. Sic etiam Quintanad. *loc. cit. n.* 6. vbi addit ex Fr. Laurentio à S. Francisco [que Leon X. concediò à los Menores, cumpliessen por ella con cinco *Pater noster*, y *Ave Maria*. Priuilegio que gozaran las demas Religiones que participan, si ay Bulla del.]

QVÆSTIO LIII.

An pauperes, qui ad lucrandas Indulgentias non possunt dare eleemosynam, egeant commutatione in aliud opus pium?

Affirmant Sanctarell. *de Iubileo, c.* 7. *dub.* 1. Leo *de Iubileo, part.* 2. *n.* 73. Lavorius *de Iubileo, c.* 29. *num.* 6. & Bossius *loc. cit. num.* 3. & dicit probabile Diana *loc. cit. resol.* 15. & sequitur Quintanad. *loc. cit. num.* 14.

Sed probabiliùs respondeo: Non indigere commutatione. Sed absque vlla commutatione in aliud opus ipsum, si cætera adimpleat, lucrari Indulgentiam. Quia mens Papæ non videtur esse talis, vt velit obligare ad eleemosynam erogandam eum, qui nihil habet, vel est impotens ad illam faciendam. Sic Henriquez *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 6. *lit. N.* vbi sic ait: Pauperi non habenti, non oportet eleemosynam commutari in aliud opus. Nauarr. *de Oration. Miscell.* 60. *num.* 226. quod clariùs explicauit Greg. XIV. in Iubileo *Anni* 92. Hucvsque Henriquez, & sic etiam Faustus *de Iubileo lib.* 4. *quæst.* 55. Fernandez, & Grassius, quos affert, & videtur sequi Diana *loc. cit.* & *resol.* 31. licèt addat, securius fore pauperes in tali casu petere commutationem in aliud opus pium, vel facere sibi ipsis à confessario applicari eleemosynam, ad quam pro lucranda Indulgentia tenerentur. Sic ille, & benè. Dicunt etiam esse probabilem nostram sententiam Homobonus, Sanctarellus, Leo, & Bossius *locis citatis.*

QVÆSTIO LIV.

An si nolit Superior pro Religiosis eleemosynam dare, possint isti aliquid è monastery bonis, inscio Superiore, pro eleemosyna largiri ad lucrandum Iubileum?

AFfirmant Diana *part.5.tract.12.resol.21.* Quia in eo casu, inquit, Superior est irrationabiliter inuitus, & subditos operatur ex licentia Superioris debita. Idemque affirmat de vxoribus, filiisfamilias, seruis, Monialibus, &c. Faoet Dianæ Bossius *vbi supra, n.14.* licèt *n.15.* doceat, meliùs fore in tali casu, Religiosum commutationem eleemosynæ petere. Affirmat etiam Quintanad. *loc. cit. n.8.* ita dicens: [Si el Prelado no quiere dar la limosna, puede el Religioso darla de los bienes de su vso, ò del conuento, ò de lo que otro le de, como sea sin escandalo. Lo mismo se entiende de las Monjas, de las Casadas, Hijos, y esclaues respecto de sus Superiores, Maridos, Padres, y Segnores.]

Sed probabiliùs respondeo, non posse. Quia in tali casu vel dicendum est Religiosos, etiam nouitios, qui non habent proprium, & non possunt aliquid dare, absque eleemosyna lucrari Indulgentias concessas sub onere eleemosynæ, vt nuper diximus de paupere, & tenet Graffius *lib.2.append.c.5.n.58.* vel quod faciliori, & tutiori via possint Indulgentias, & Iubileum lucrari cõmutationem eleemosynæ in aliud opus petendo. Sic Homobon. *de Iubileo, lib.4. q.26.* vt refert idem Diana, Bossius *loc. cit. q.10. & 15.* Bottonus, & Leo apud ipsum. Addo etiam cum Lugo, benè posse Religiosum dare eleemosynam per alium, vt si amicus sæcularis pro eo det; nam tunc interuenit duplex contractus, alter quo sæcularis dat Religioso illam pecuniam, alter quo religiosus per sæcularem dat illam pauperi, licèt ad vtrumque etiam requiratur licentia Prælati. Sic Lugo, & ante ipsum Bossius *loc. cit. n.18. & seqq.* legatur simul Dian. *p.10. tract.15. resol.22.*

QVÆSTIO LV.

An ipsemet qui lucraturus est Indulgentias Bullæ, aut Iubilei, debeat necessariò eleemosynam præscriptam dare?

REspondeo negatiuè. Nam sat erit, quod alter nomine illius det illam. Sic Lugo *disp. 27. n.87.* per hæc verba: Difficultas posset esse circa hoc, quando aliquis sumit Bullam Cruciatæ pro alio amico, cui illam dat, quomodo iste cui datur Bulla, obtineat Indulgentias, cùm ipse nullo modo dat illam eleemosynam, quod est opus injunctum ad illam Indulgentiam? Respondetur, illum qui Bullam pro me inscio accepit, dedisse elaemosynam meo nomine quasi vtilem negotij mei gestorem: quod ego postea ratum habeo, & debitor fit illius eleemosynæ meo nomine datæ, quod debitum ille, beneuolentiæ causa, mihi remittit, atque adeò iam ego censeor illam eleemosynam dedisse. Sic Lugo, & ante illum Philippus de Cruce *in thesaur. Eccles. tract.1. §.12. n.2. fol.84.* Sà *verb. Indulgentia, n.4.* Cordu ba, Lavorius, Rosella, quos refert, & sequitur Bossius *num.5. & 18.*

QVÆSTIO LVI.

An ad lucrandas Indulgentias sufficiat dare eleemosynam die Dominico, etiam post communionem?

NEgat Philippus de la Cruz *in thes. Eccles. tract.1. §.11. n.4. fol.72.* & clariùs *§.18. n.4. fol.134.*

Sed probabiliùs respondeo, sufficere. Quia ita fuit declaratum à Gregorio XIII. vt testatur Leo *de Iubileo part.2. q.4. sect.6. num.174.* sic ipse, & ante ipsum Henriquez *lib.4. c.10. n.6.* Graffius, & Filliuc. quos citat, & sequitur Diana *5. part. tract.12. resol.31.* Rodriguez *in Bulla Cruc. §.7. dub.1. num.7.* Bossius *sect.4. casu 8. n.14. & casu 21. num.21. pag. mihi 447.* & alij, quos sequitur Quintanad. *de Iubil. dup. hebdom. cap.9. num.2.*

QVÆSTIO LVII.

An quando in Bulla præcipitur tribus diebus fieri eleemosynam, necessariò facienda sit iisdem, vt Indulgentiam consequatur.

AFfirmant Sanctarellus *de Iubileo c.7. dub.1.* Leo *de Iubileo part.2. num.146.* Lavorius *de Iubileo part.1. cap.21. num.7.* Reginaldus *lib.7. cap. vltim. num.184.* Filliuc. *tract.8. num.255.* quos omnes refert Diana *part.5. tract.12. resol.22.* Quibus ego addo Philippum de la Crux *in thes. Eccles. tractat.1. §.11. num.4. pag.72. & §.19. num.4. pag.139.* & Doctissimum meum Nauar. *de Oratione Miscellan.58. num. mihi 128. & 129. fol.337.* & alios apud ipsos. Et licèt hæc sententia absolutè loquendo sit longè verior, & probabilior.

Nihilominus tamen probabiliter respondeo: Non esse in omni casu de necessitate Indulgentiæ, quod fiat eleemosyna iisdemmet diebus à Bulla præscriptis. Sic tenet Nauar. *loc. cit.* vbi sic ait: Qui per probabilem ignorantiam, obliuionem, vel incogitantiam, siue inaduertentiam, absque alia culpa, & negligentia omitteret orare, & eleemosynam facere vsque ad Sabbatum, & tunc haberet Orationem, & faceret eleemosynam notabiliter maiorem, quàm tribus diebus facere tenebatur, ex quadam æquitate, & tacita Indulgentis intentione, quæreret illam: Quia rem, quæ culpa caret, in damnum vocari non convenit, *cap.2. de Constitut.* Et quia quædam glossa singularis, & recepta, *l. tale pactum, §. final. ff. de pactis*, dixit pro tacitè statuto habendum id, quod verisimiliter statutum fuisset, si ab statuente quæsitum fuisset. Et verisimile est, Papam si de hoc casu interrogatus fuisset, ita pro sua maxima pietate, & æquitate responsurum. Hucusque Nauar. & post illum, imò & ex illo omninò Bossius *de Iubileo sect.4. casu 8. n.9.* & Diana *loc. cit. resol.22.* Vega *etiam tom.2. c.27. casu 48.* & Philippus de Cruce *tract.1. §.11. num.4.* & clariùs *§.18. num.5. fol.134.*

QVÆSTIO LVIII.

An ad lucrandum Iubileum sufficiat dare eleemosynam ei, cui aliàs ex obligatione præcepti naturalis, vel voti debetur?

NEgat absolutè Sylvest. *verb. Indulgentia, quæst.6.* quatenus docet, nullo modo sufficere ad lucrandam Indulgentiam opus pium, aliàs ex præcepto faciendum, etiam si illud Pontifex injungat. Sed in hoc excessit hic Author. Quia si Pontifex potest (*vt sup. est habitum*) sine vllo pio opere Indulgentias concedere, à fortiori poterit injungendo aliquod pium opus alioqui ex præcepto faciendum.

Negat etiam Granados *controu.12. tract.5. disp.4. n.12.* casu quo Pontifex, saltem implicitè, non declaret sufficere ad Indulgentias opera alioquin ex præcepto facienda. Citat pro hac parte Sotum, Nauar. Victoriam, Suarium.

Sed probabiliùs respondeo: Sufficere. Quia ex praxi constat, sufficienter satisfieri oneri operum

implendorum in Iubileo per opera aliàs debita, siue ex obligatione præcepti naturalis, vel Ecclesiastici, vel voti. Sic Bossius *de Iubil. sect. 4. casu* 8. *n.* 3. & *casu* 21. *n.* 23. quem citat, & sequitur Diana vbi infrà, & Henriquez *lib.* 7. *c.* 10. *n.* 6. vbi sic ait: Satis est eleemosynam dari ei, cui debet de præcepto, vt parenti, aut extremè indigenti. Sic ille. Pollachus, Sanctarellus, Fernandez, Comitolus, & Layman, quos citat, & sequitur Diana 2. *part. tract.* 12. *resol.* 31. & 54. Lugo *disp.* 21. *n.* 110. *pag.* 623. & nouiter Quintanaducñas *c.* 9. *cit. n.* 4. ita dicens: [Aunque se de la limosna al que se deue de præcepto, como al que està en extrema necessidad, ò a los Padres, se cumple con el Iubileo. Henriquez *num.* 6. Bonacina sup. Y aunque se deba por voto, ò mandato de la Yglesia.] Sic ille.

QVÆSTIO LIX.

An etiam sufficiat dare eleemosynam pauperi credito, qui reuera diues est?

Negant aliqui, & quidem probabiliter.

Sed æquè probabiliter respondeo: Sufficere. Quia non est de substantia eleemosynæ, quod detur vero pauperi, sed quod detur ad subleuandam miseriam inopis: at in nostro casu verè datur ex tali fine: ergo. Adde quod Bulla moderna non dicit quod eleemosynæ dentur pauperibus, sed solùm quod fiant eleemosynæ. Sic omnino Lugo *disp.* 27. *n.* 113. *pag.* 621. vbi etiam aduertit, quod in his eleemosynis verè sit animus transferendi dominium illarum pauperi credito. Lugum sequitur Qintanad. *cap.* 9. *cit. n.* 15.

QVÆSTIO LX.

An in jejuniis ad Iubileum impositis, possit jejunans vesci ouis, & lacticiniis, si ad minus Bullam habeat Cruciatæ?

Negat Nauar. *lib.* 3. *consilior. tit. de obseru. je'un. in vltima edit. consil.* 5. *fol. mihi* 163. Quia priuilegium Bullæ solùm concedit facultatem comedendi oua, & lacticinia in diebus jejuniorum Ecclesiasticorum. Negat etiam Graffius *in decis. tom.* 1. *part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 35. *num.* 60. Couarr. *lib.* 4. *variar. cap.* 20. *num.* 75.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, posse. Quia non aliter Pontifex imponit jejunium Iubileo, quàm lege Ecclesiastica indicitur: sed huic jejunio satisfit edendo oua, & lacticinia cum Bulla: ergo etiam satisfiet jejunio ad Iubileum imposito. Sic Angler, Medina, Lopez, & Petrus de Ledesma, quos citat, & sequitur Sanchez *lib.* 4. *Summæ, c.* 11. *num.* 49. *pag. mihi* 863. Nuñus, Moure, Leo, Vega, Portel, Villalobos, Fillincius, Molfesius, Henriquez, & Sancius, quos affert, & sequitur Diana 1. *part. tract.* 9. *resol.* 17. & *tract.* 11. *resol.* 3. *pag. mihi* 264. Lodouicus de Cruce, quem refert, & sequitur Trulleneh. *in exposit. Bulla, lib.* 1. §. 5. *dub.* 8. *num.* 2. *pag. mihi* 150. Lugo *disp.* 27. *n.* 108. *pag.* 622. Bonac. *loc. cit. punct.* 5. *n.* 16. & apud illum Caiet. & Medina.

QVÆSTIO LXI.

An si prædicta ieiunia incidant extra Quadragesimam, possint lucrantes Iubileum satisfacere illis vescendo lacticiniis, etiam sine Bulla.

Negant aliqui, quos tacitè referunt Sanchez, & Lugo *vbi infrà*, & expressè Præpositus, & Alexander *in cap. denique, dist.* 4. *n.* 6. Dominicus *in cap. Rogationes, de consecr. dist.* 5. & Couarr. *lib.* 4. *resol. c.* 29. *n.* 15. existimantes, non solùm in quadragesimali jejunio, sed etiam in jejuniis extra quadragesimam iure communi prohiberi oua, & lacticinia.

Sed probabiliùs respondeo, posse satisfieri. Quia probabilior opinio est, nec iure, nec consuetudine interdici lacticinia in jejuniis extra quadragesimam, sed solùm abstinentiam carnium. Sic Sanchez, Lugo, & Trullench. *loc. cit.* S. Thom. 2. 2. *quæst.* 157. *art.* 8. Sancius *in select. disp.* 4. *num.* 19. Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 3. & clariùs *in addit. resol.* 20. & *tract.* 9. *resol.* 17. & apud ipsos Vasquez, Suarez, Portel, Villalobos, & Lodouicus à Cruce, Bossius etiam *de Iubileo sect.* 4. *casu* 19. *num.* 19. Bottonus, Lauorius, Leo, Bonacina, Azor. & alij apud ipsum. Et nouissimè D. Didacus Narbona anno 60. *quæst.* 3. *n.* 3. *pag.* 621. & Quintanaducñas *de Iubil. dup. hebdomad. cap.* 8. *num.* 2.

QVÆSTIO LXII.

An si dicta jejunia incidant in quadragesima, possit etiam ille qui non habet Bullas, satisfacere illis edendo oua, & lacticinia?

Negant Henriquez, & Rodriguez apud Sanchez *loc. cit. num.* 50. & nouissimè Trullench. *loc. cit. num.* 5. *pag. mihi* 152. & alij, & quidem satis probabiliter.

Sed non minùs probabiliter respondeo, posse satisfacere, nisi aliàs Pontifex in Iubileo vsum lacticiniorum interdiceret. Quia non minùs probabile est, quod præceptum jejunii, etiam quadragesimalis, non obliget ad lacticiniorum abstinentiam, & quod hæc abstinentia distinctum sit præceptum à præcepto jejunii essentialis. Vnde licèt in casu posito peccaret contra præceptum Ecclesiæ, qui lacticinia ederet, satisfaceret tamen jejuniis Iubileo impositis. Sic Sanchez *loc. cit. n.* 53. Lugo *disp.* 27. *num.* 108. Lodouicus à Cruce *in exposit. Bullæ, disput.* 1. *cap.* 5. *dub.* 14. *num.* 121. & alij.

QVÆSTIO LXIII.

An satisfiat Iubileo per jejunia aliunde debita ex voto?

Negatiuam partem insinuant Sylvest. *verb. Indulgentia, q.* 6. Tabiena *q.* 19. Armilla *n.* 16.

Sed certissimè respondeo, satisfieri. Aliàs qui ex voto tenetur jejunare omnibus feriis sextis, non posset obtinere Iubileum, quod est plusquam falsum. Sic Lugo *num.* 110. Diana 4. *part. tract.* 12. *resol.* 54. & apud ipsum Pollachus, Sanctarellus, Fernandez, Layman, Comitolus, & alij *suprà, q.* 95. adducti. Quibus addi potest Bossius *de Iubil. sect.* 4. *casu* 9. *num.* 3. & *casu* 18. *n.* 17. & communis, quam sequitur Quintanad. *loc. cit. num.* 4. & 13.

QVÆSTIO LXIV.

An Oratio, quæ debet fieri in Ecclesiis pro lucranda Indulgentia Bullæ, aut Iubilei, necessariò debeat esse vocalis?

Affirmant Rodriguez *in exposit. Bullæ Cruc.* §. 7. *n.* 2. Lodovic. à Cruce *in exposit. Bullæ disp.* 1. *c.* 8. *dub.* 12. (sibi contrarius *dub.* 11. *num.* 2.)

Sed probabiliùs respondeo: Non debere necessariò esse vocalem, sed sufficere esse orationem mentalem. Quia in Bulla solùm petitur, vt orent pro necessitatibus ibi expressis: *orare* autem indifferens est ad orationem mentalem, & vocalem: ergo. Sic Troll.

in exposit. Bulla, lib. 1. §. 6. *dub.* 1. *num.* 7. *pag. mihi* 17. quem citat, & sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 44. & ante illos id docuit Doctissimus meus Nauar. §. *in Leuitico*, *notab.* 32. *versu preces*, *n.* 48. Lugo *disp.* 27. *n.* 111. *pag.* 612. Bossius *de Iubil. sect.* 5. *casu* 17. *n.* 12. & apud ipsum Zerola *lib.* 2. *de Iubil. sect.* 5. *c.* 13. *q.* 9. Cæsar Botton. Filliuc. Pollachus, Lauorius, Homobonus, & Cirillus Francus, & communis, quam nouiter sequitur Mendo *in Bull. disp.* 19. *c.* 2. *& disp.* 20. *c.* 4. *num.* 28. quamvis *num.* 3. vt contradicat Cardin. de Lugo, dicat tutius esse cum oratione mentali aliquam vocalem intermiscere.

QVÆSTIO LXV.

An pro obtinenda Indulgentia sufficiat quæcunque, etiam minima, & breuis oratio?

NEgant Pollachus *de Iubileo sect.* 42. *num.* 57. & Ægidius *disp.* 12. *n.* 34. atque expressiùs Nuño *in exposit. Bulla*, §. 9. *dub.* 2. *pag. mihi* 760. Et non improbabile reputat Layman. *lib.* 5. *tractat.* 7. *cap.* 5. *num.* 2.

Sed probabiliùs respondeo: Sufficere, nisi aliàs in Bulla Iubilei præscribantur certæ preces. Sic Bossius *in tract. de Iubil. sect.* 4. *casu* 17. *n.* 15. *&* 20. & ex illo Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 33. docentes, quod quando in Bulla non præscribuntur certæ preces (sicut non præscribuntur in Bulla Cruciatæ) sufficiat fundere pro lucro Iubilei quaslibet preces, etiam breues, & quacumque lingua, Latina, Hispanica, Gallica, vulgari, &c. Sic etiam apud ipsos Leo *de Iubileo p.* 1. *c.* 18. *num.* 8. Filliucius *tract.* 8. *cap.* 6. *n.* 164. *&* 165. Suarez *tom.* 4. *disp.* 52. *sect.* 8. *num.* 5. Nauar. *notab.* 31. *n.* 35. *& notab.* 32. *n.* 48. Henriq. *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 6. Bonacina *disput.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 5. *n.* 19. Rodriguez *in Bullam*, §. 7. *num.* 4. Fabricius *c.* 31. Lauorius *de Iubil. part.* 1. *cap.* 18. *num.* 8. & Cæsar Bottonus *pag.* 203. quibus ego addo Ægidium Trullench. *lib.* 1. *cit.* §. 6. *dub.* 2. *num.* 6. vbi ait: quod pro lucranda Indulgentia Bullæ sufficit ad singula altaria semel orationem Dominicam, & Angelicam fundere, quod non probat omnino Mendo *loc. cit.* censens adeò exiguam esse hanc orationem, vt pro nihilo possit reputari, & ideò in maiori quantitate esse fundendam, nempe in quouis Altari bis orationem Dominicam, simulque his salutationem Angelicam, docet.

QVÆSTIO LXVI.

An pro lucranda Indulgentia satis sit fundere preces aliàs ex obligatione voti, aut pænitentia, &c. debitas?

NEgant ex Bonau. Sylvest. Tabiena, & Granados *locis suprà q.* 58. *& q.* 63. *cit.* Nuñus *in exposit. Bulla*, §. 9. *pag. mihi* 760. & Mendo *disp.* 19. *c.* 1. *n.* 13. *& disp.* 20. *c.* 4. *n.* 18. quia, inquit, mens Pontificis est, vt aliquid voluntarium peragatur.

Sed probabiliùs respondeo: satis esse, quia ad lucrandum Iubileum non requiruntur opera aliunde indebita. Sic Authores vbi suprà pro nostra sententia citati, & expresse Bossius *loc. cit. num.* 16. 17. *&* 18. addens: quod possit quis etiam orare vnà cum socio, recitando alternatim preces, & hoc sedendo, stando, & etiam capite operto. Sic quoque Diana, & alij Doctores *super citati*, quod autem id non sit iuxta mentem Pontificis, non probat, nec probare potest Mendo, cum potiùs oppositum colligatur apertè.

QVÆSTIO LXVII.

An sufficiat extra portam Ecclesiæ orare ad consequendam Indulgentiam concessam illam visitantibus?

NEgant Glossa *in Clement. de reliq. & vener. sanct.* & Zanard. *in Director. Theolog. p.* 1. *tract. ac pænit. c.* 20. *q.* 40. Pinellus *de Indulg.* Portel. *in Sum. verb. Indulgentia, in addit. n.* 8. existimantes, quod quando Indulgentia datur visitantibus talem Ecclesiam, vel in ea orantibus, sit necesse corporaliter ingredi Ecclesiam, in illaque orare: nec sufficere orare ante januam, etiamsi ob necessitatem, vel ob multitudinem hominum quis ingredi non possit.

Sed probabiliter respondeo, sufficere, quia qui prædicto modo orat, visitare moraliter Ecclesiam dicitur, cum revera in fauorabilibus nomine Ecclesiæ cœmeterium comprehendatur. Sic Suarez *disp.* 52. *sect.* 1. *n.* 7. Nuñus *in* 3. *part. tract. de Bulla*, §. 10. Bonacina *disp.* 6. *q.* 1. *punct.* 5. *num.* 26. Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 103. Lugo *disp.* 27. *n.* 97. & apud ipsos Leo, Rodriguez, Graffis, Villalobos, Moure, Filliuc. & Sanctarellus, quibus addi possunt Trullench *in exposit. Bulla, lib.* 1. §. 6. *dub.* 2. *n.* 3. Bossius *sect.* 4. *casu* 14. *n.* 10. *& casu* 17. *num.* 2. & apud ipsum Armilla *verb. Indulg. n.* 19. Zerola *de Iubil. lib.* 1. *c.* 16. *q.* 4. *&* 11. Layman. *lib.* 6. *tract.* 7. *cap.* 4. *n.* 4. Lauorius *de Iubil. part.* 1. *cap.* 17. *num.* 29. & alij.

QVÆSTIO LXVIII.

An quando ad lucrandam Indulgentiam exigitur visitare quinque altaria in aliqua Ecclesia, sufficiat etiam extra portam illa visitare?

AFfirmat Moure *in examine Theol. moral.* 3. *part. cap.* 9. §. 7. *n.* 5. *pag. mihi* 330. & apud ipsum Rosella *verb. Indulgent.* §. 22. Corduba *de Indulg. q.* 21. & Rodriguez *in Bullam*, §. 8. *dub.* 7. & Villalobos *tom.* 1. *tract.* 27. *claus.* 8. *num.* 7.

Negant verò è contra Nuñus *loc. cit.* Diana 1. *p. tract.* 11. *resol.* 103. qui refert pro hac parte Moure, Villalobos, Sanctarellum, Filliuc. Leonem, Bonacin. & alios. Sed profectò ex iis oppositum dicunt Moure, & Villalobos; tenent tamen hanc partem Lugo *loc. cit. num.* 98. & alij.

Sed probabiliùs cum distinctione respondeo, non sufficere quidem, nisi casu quo à foris possint videri quinque altaria, vt sic possit, qui lucraturus est indulgentiam, illa visitare. Sic Trullench. *in exposit. Bulla, lib.* 1. §. 6. *dub.* 2. *n.* 3. *in fine*, Ludouicus à Cruce *in exposit. Bulla*, *disp.* 1. *cap.* 8. *dub.* 13. *n.* 5. Sic etiam Doctus Bossius *casu* 13. *cit. n.* 14. vbi ex Zerola *lib.* 1. *de Iubil. c.* 16. *q.* 11. nostræ quæstioni ita respondet: Si altare illud, vel capella sit tam intus Ecclesiam, vt à valvis Ecclesiæ non possit videri, tunc si quis non ingreditur, & visitet illud, aut capellam, non lucratur Indulgentiam, quia non adimplet opus; & rationem cur non adimpleat, dicit esse, quia in tali casu non censetur moraliter præsens. Respondet secundò; quod si à valuis, seu janua Ecclesiæ appareret tale altare, vel talis capella, & propter multitudinem non posset quis adire ad illud, vel ad illam, tunc videndo illud, vel illam, faciens orationem à porta acquirit Indulgentiam, eo quòd non requiritur tactus, vel osculum Altaris, vel Capellæ. Sic Bossius ex Zerola; necnon Quintanadueñas *tract.* 7. *Append. dub.* 6. & Mendo *disp.* 20. *cap.* 5.

QVÆSTIO LXIX.

An ad lucrandam Indulgentiam concessam visitantibus quinque Altaria requiratur motus corporalis, quo aliquis singula adeat?

AFfirmant absolutè Garcia *in explicat. Bullæ*, §. *Item se concedo*, & Rodriguez, casu quo commodè fieri id possit, §. 8. *dub.* 7. *n.* 42. aliàs si ob ægritudinem, aut aliam causam loco dimoueri non possit, requiri negat. Ita etiam Trullench *loc. cit. n.* 4. & Bossius *loc. cit. num.* 16.

Negant verò absolutè Bonac. *disp.* 16. *q.* 1. *punct.* 5. *n.* 25. Azor, Henriquez, Sà, Graffius, Philippus de la Cruz, & alij, quos citat, & sequitur Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 102. *& in addit. resolut.* 25. *&* 5. *part. tract.* 12. *resol.* 16. vbi sic ait: Dico igitur, quod in tali casu non oportet moueri loco, sed satis est, vt vno loco fixus preces fundat versus quinque altaria, quare sufficit moueri corde ab vno Altari in aliud, etiam quando nullum adest impedimentum. Sic ille. Qui etiam pro sua sententia citat Ludov. de la Cruz *disp.* 1. *dub.* 13. *n.* 4. (nescio an benè: nam Trullench pro opposita illum refert.) Machado *tom.* 1. *lib.* 3. *p.* 2. *tract.* 4. *docum.* 6. *n.* 4. & Mendo *disp.* 20. *cap.* 5. *num.* 47.

Sed probabiliùs respondeo, non requiri absolutè motum corporalem, quo singula adeat Altaria, requiri tamen aliqualem motum corporis, vel capitis ad singula altaria. Vnde non sufficit esse intra Ecclesiam, & animo conuerti ad altare, etiamsi quis sit in loco apto, vt in medio Ecclesiæ: sed debet aliquo gestu, vel conuersione capitis, vel corporis significare conuersionem animi ad singula altaria: nam exigitur visitatio sensibilis, hoc est, talis actio, quæ exterius significet orationem fieri ad tale Altare. Sic Lugo *loc. cit. n.* 98. *pag.* 628. Anton. Fernandez *in medulla, p.* 3. *c.* 7. §. 10. *n.* 3. & alij, quos sequitur Quintanad. *tom.* 1. *singul. tract.* 7. *Append. dubit.* 5.

QVÆSTIO LXX.

An quando quis vnum tantùm Altare quinquies visitat, teneatur etiam qualibet visitatione finita corpus, vel caput inclinare in signum distinctæ visitationis?

NEgant etiam Doctores *nuper* pro prima sententia *citati*, præcipuè Diana 5. *p. loc. cit.* Rodriguez, & Ludovic. de Cruce apud Trullench *vbi infrà*, necnon Mendo *loc. cit.* & Quintanad. apud ipsum.

Sed æquè probabiliter respondeo, etiam teneri, Sic innuit Lugo, & tenet expressè Trullench *lib.* 1. *cit.* §. 6. *dub.* 2. *n.* 2. *pag. mihi* 169. *& n.* 4. *pag.* 171. & innuunt Bossius, & Fernandez *loc. cit.* ob rationem à nobis *quæst. antecedenti* adductam: quia in hoc casu etiam militat.

QVÆSTIO LXXI.

An vbi reperiuntur quinque Ecclesiæ, sufficiat ad obtinendam Indulgentiam Bullæ visitare quinque altaria in eadem Ecclesia, vel in diuersis?

REspondeo affirmatiuè. Quia id clarè colligitur ex contextu Bullæ, & ex communi praxi fidelium, qui existentibus quinque Ecclesiis, solùm quinque Altaria visitant. Sic Rodrig. §. 8. *n.* 9. *& in add.* §. 8. *n.* 1. Dian. 1. *p. tract.* 11. *resol.* 102. Trullench *loc. cit. n.* 3. Machado *vbi infrà, docum.* 6. & alij. Qui addunt, quod casu, quo quinque Altaria non reperiantur, sufficiat, & debeat vnum Altare quinquies visitari, & est communis. Legantur Henriquez *lib.* 7. *cap.* 10. & Mendo *disput.* 20. *cap.* 5. *num.* 35. vbi aduertit, quod rectè possit quis visitare in vna Ecclesia vnum, vel duo Altaria, & cætera in alia, ita vt numerum quinque Altarium adimpleat in duabus, tribus, vel pluribus Ecclesiis.

QVÆSTIO LXXII.

An quando in vnica Ecclesia sunt tria, vel quatuor Altaria, sufficiat vnum quinquies visitare?

NEgat Trullench *in exposit. Bullæ lib.* 1. §. 6. *dub.* 2. *n.* 3. per hæc verba: At si sunt duo, tria, vel quatuor Altaria, non videtur sufficiens vnum quinquies visitare, sed tenetur visitare Altaria, quæ reperiuntur, & loco Altarium, quæ deficiunt, alia, vel aliud Altare visitare vicibus quæ desunt, vsque ad quinquies, hoc enim magis menti Pontificis accedit. Sic ille, quem sequitur Mendo *in Bull. Cruc. disput.* 20. *cap.* 5. *num.* 39.

Sed probabiliùs respondeo: Sufficere, imò & esse meliùs vnum altare quinquies visitare. Quia id est magis secundùm litteram, & contextum Bullæ. Sic Nuñus *tom.* 2. *in* 3. *p. in exposit. Bull.* §. 10. *pag. mihi* 761. & ex illo Diana 1. *part. loc. cit.* Ludovic. de la Cruz *in exposit. Bull. disp.* 1. *c.* 8. *dub.* 2. *n.* 3. & ferè omnes Salmanticenses DD. & Magistri, & Machad. *loc. cit. n.* 3. & Quintanad. *tom.* 1. *singul. tr.* 7. *in Append. dub.* 3. *n.* 13.

QVÆSTIO LXXIII.

An possit quis lucrari Indulgentiam Bullæ, visitando quinquies Oratorium suum ab Episcopo pro Missa celebranda approbatum?

NEgat quidam iunior, quem tacito nomine, refert Trullench *vbi infrà*, nisi casu quo ille, qui lucraturus sit Indulgentiam, sit infirmus, aut in oppido, in quo non sint quinque Altaria.

Sed probabiliùs respondeo, posse absolutè. Quia Oratorium in iure censetur Ecclesia. Sic Henriq. *lib.* 7. *c.* 10. *n.* 11. *lit. B.* vbi habet: Satis est visitare Oratorium designatum pro celebratione Missæ, licèt aram non habeat, quia in iure censetur Ecclesia. Sic ille, & Rodrig. §. 8. *addit. n.* 1. Trullench *dub.* 2. *cit. n.* 2. Ludovic. de la Cruz *vbi suprà, n.* 2. Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 7. Machado *loc. cit. doc.* 5. *n.* 4. quos nouissimè sequitur Mendo *disp.* 20. *cit. cap.* 5. *n.* 32. *&* 37.

QVÆSTIO LXXIV.

An Indulgentiam Bullæ possit quis multoties eadem die lucrari?

NEgant Paludanus *in* 4. *dist.* 20. *q.* 4. *col.* 5. & olim Nauar. *notab.* 14. *de Indulg q.* 10. Lopez *cap.* 9. *pag.* 840. *col.* 1. & Ludovicus de la Cruz *disp.* 1. *cap.* 8. *dub.* 13. *num.* 10. & alij.

Sed probabiliùs respondeo, posse. Quia Bulla absque limitatione hanc Indulgentiam concedit. Sic Angelus *verb. Indulgentia*, §. 4. Nauar. *notab.* 32. *n.* 47. Rosella *verb. Indulgentia*, §. 11. vbi ait esse praxim. Tabiena §. 14. quos omnes refert, & sequitur Henriq. *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 2. *litt. F.* Villalobos *tract.* 27. *clausula* 8. *n.* 8. Rodriguez §. 7. *num.* 16. Diana 1. *part. tract.* 11. *resolut.* 104. *&* 5. *part. tract.* 12. *resolut.* 45. Nuños §. 10. *pag. mihi* 761. Trullench *lib.* 1. §. 1. *dub.* 3. *n.* 2. *pag.* 173. Machado *tom.* 1. *lib.* 3. *part.* 2. *tract.* 4. *doc.* 5. *num.* 5. & alij.

QVÆ

QVÆSTIO LXXV.

An hanc Bulla Indulgentiam possit quis lucrari pro animabus Purgatorij, vel pro defuncto sibi benè viso?

RElpondeo: posse. Imò toties, quoties potist pro se, iuxta ea quæ nuper diximus; sicut etiam poterit pro se semel visitatione vna, & altera visitatione pro defunctis, Indulgentiam consequi. Sic colligitur ex illis verbis Bullæ: *Tam pro se, quàm per modum suffragij pro defunctis, pro quibus visitaverint, consequantur.* Et sic Rodrig. §.8 *n.*15. Villalob *tom.*1. *tract.*27. *claus.*8. *n.*8. Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.*104. Trullench. *lib.*1. *n.*6. *dub.*4. & communis.

QVÆSTIO LXXVI.

An ad lucrandas Indulgentias Iubilei, aut Bullæ teneatur confiteri, qui non habet conscientiam peccati mortalis?

AFfirmant Sanch. *de matrim. lib* 8. *disp.*15. *n.*19. *in sum. tom.*1. *lib.*4. *c.*54. *n.*91. Nuñus *in addit. q.*27. *art.*5. *dub.*1. Floronus *de casib. reseru. p.*1. *c.*6. § 6. *n.*3. Acosta *in Bulla, quæst.*24. *dub* 2. Pollachus *de Iubileo sect.*42. *n.*20 Lauorius *de Iubileo, part.*2. *cap.*14. *n.*85. Fernandez *in medulla cas. part.*3. *c.*7. §.8. *n.*8. Homobonus *de cas. reseru. cap.*5. *obseru.*5. & Vega *in sum. tom.*1. *cap.*54. *n.*41. quos omnes refert Diana 1. *part. tract.*11. *resol.*109. & 3. *part. tract.*12. *resol.*50. quibus addi etiam possunt Adrianus *in* 4. *tract. de Indulg.* Corduba *de Indulg. q.*25. Rodrig. *in sum. c.*183. *n.*11. & Granados *controu.*12. *tract.*5. *disp.*4. *n.*6. Lublinus *verb. Indulgentia, n.*29. Sot. *in* 4. *dist.*21. *q.*2. Durand. *dist.*20. *q.*4. Caiet. *tom.*1. *opusc. tract.*15. *c.*10. Et hanc sententiam esse tutiorem, dicit Bossius *vbi infrà.*

Sed probabiliùs respondeo: Non teneri, quia vsus Ecclesiæ est, vt quando præcipit Cōfessionem, intelligatur de mortalibus, vt constat ex *cap. omnis vtriusque sexus.* Et ex illo id docent Suarez *disp.*32. *sect.*3. *n.*5. Zaoard. *in Director. Confess. p.*1. *de Sacram. Pœnit. cap.*21. *q.*14. Lorichius *in Thesauro Theologia, verb. Iubileum, num.* 21. Comitol. *in respons. moral. lib.*1. *q.*39. Reginald. *lib.*7. *cap. vlt. n.*175. (non 147. vt habet Dian. 5. *p. vbi infrà*,) Bellarm. *de Indulg. lib.*1. *c.*13. *q.*3. Graffius *part.*2. *lib.*4. *c.*15. *n.*19. Ægidius *disp.*12. *dub.*7. *n.*38. Filliuc. *tract.*8. *cap.*6. *n.*145. Henriq. *lib.*7. *cap.*12. *num.*2. Bonac. *disp.*6. *de Pœnit. q.*1. *punct.*5. *n.*7. Molfes. *tom.*1. *sum. tract.*7. *c.*26. *n.*79. Ludou. à Cruce *in Bulla disp.*1. *c.*8. *dub.*7. *n.*11. Benzon. *de Iubileo lib.* 5. *c.*2. Leo *de Iubileo part.* 1. *n.*73. Fabrin. *de Iubileo c.*35. *dub.*6. Sanctarel. *de Iubileo, c.*14. *dub.*2. & 4. Layman. *lib.*5. *tract.*7. *cap.*6. *n.*7. Botton. *de Iubileo Sixti V. fol.* 182. & 183. Portel. *in dub. regul. verb. Iubileũ, n.*6. Zerola *de Iubileo lib.*1. *cap.*15. *dub.* 16. Faustus *de Iubileo lib.*4. *q.*36. & Villalobos *tract.*20. *diff.*24. *n.*11. quos omnes sic refert, & sequitur Diana *locis vbi suprà citatis.* Quibus adhuc addi possunt Lugo *disp.*27. *n.*100. Doctissimus Nauarr. *notab.*18. *n.*1. & 27. & *notab.*30. *n.*6. Trullench. *in Bulla, lib.*1. §.1. *dub.*15. *n.*9. Philippus de la Cruz *in Thesauro Ecclesiæ, tract.*1. §.10 *n.*6. Lublinus *verb. Iubileum, n.*13. (iam sibi contrarius) doctus Bossius *de Iubileo, sect.*4. *casu* 18. §.3. *n.*39. *pag. mihi* 431. Qui pro hac nostra, & sua sententia citat etiam Homobonum 2. *p. exam. tract.*11. *c.*12. *q.*29. *requisit.*5. Quintanaduñas *de Iubil. dup. hebdom. c.*18. *n.*5. & Machado *tom.*1. *lib.*3. *p.*2. *tract.*3. *docum.*2. *num.*4.

QVÆSTIO LXXVII.

An teneatur confiteri ad consequendam Indulgentiam, qui commisit culpam mortalem, quam non est confessus?

REspondeo: non teneri, dummodo in Bulla non exprimatur Confessio. Ratio est, quia existens in gratia per contritionem est capax consequendi Indulgentias; ergo si Superior concedens illas non requirat Confessionem, nullo modo erit necessaria. Sic Nauar. *notab.*18. Suarez, Bonacina, Granados, & alij *infrà citandi*, & communis.

QVÆSTIO LXXVIII.

An si in Bulla exigatur Confessio (vt si dicatur omnibus verè pœnitentibus, & Confessis, seu contritis, & Confessis, qui hoc, vel illud fecerint, concedimus plenariam Indulgentiam) necessaria sit Confessio illi, qui commisit mortale post Confessionem?

NEgant adhuc esse necessariam Confessionem actualem, sed sufficere veram, & perfectam contritionem, cum Confessione in voto: aut cum proposito confitendi tempore debito secundum statutum Ecclesiæ, Suarez *disp.*50. *sect.*5. *n.*4. & *disp.*52. *sect.*3. *n.*12. & 13. Henriquez *lib.*7. *c.*12. *n.*1. Filliuc. *tract.*8. *c.*5. *n.*148. Ludouic. à Cruce *in Bull. disp.*1. *cap.*8. *dub.*7 *n.*5. quos citat, & sequitur Diana *part.*5. *tract.*12. *resol.*30. qui etiam citat pro hac parte Emanouel. Sà *verb. Indulg. n.*3. & Ægidium *de Sacram. disp.*12. *dub.*7. *n.*38. Sed vtrumque malè, *vt infrà.* Tenent tamen illam etiam Palud. *dist.*10. *q.*4. *art.*1. & Syluest. *verb. Indulg. q.*7. & vt probabilem sequitur Lugo *disp.*27. *n.*94. *pag.*620. Ita etiam apud Bossium Abbas, Ioan. Andreas, Card. Palud. & alij, quos sequitur Quintanad. *loc. cit.*

Sed probabiliùs respondeo, necessariam esse illi actualem confessionem de peccatis mortalibus commissis nondum Confessis, & tunc temporis, quando quis intendit lucrari Indulgentiam, seu Iubileum, neque sufficere solam contritionem cum voto, seu proposito confitendi, tempore ab Ecclesia statuto. Quia id clarè exigitur in Bulla. Sic Ægidius, & Sà *locis à* Diana pro sua sententia *citatis.* Nam Ægidius hæc dicit verba: *Dubitant etiam Auctores, vtrum quando conceditur Indulgentia contritis, & Confessis consciis sibi peccati mortalis, necessaria sit actualis Confessio? Contritionem enim sufficere multi probabile putant. Sed contrarium est longè securius.* Sic Ægidius, & Sà sic: *Cum ad Indulgentiam requiritur Confessio, sufficere quidam putant contritionem cum proposito confitendi tempore debito ex precepto.* Palud. 4. *dist.*20. *art.*2. Panorm. *cap. Omnis vtriusque sexus, de pœnit. n.*21. & *quidam alij.* Ego non puto. Anton. 1. *p. tit.*10. *c.*3. §.2. & 5. Angel. *n.*17. Caietan. *opusc. de Indulg. ad Iulium c.*10. Adrian. Nauar. *not.*18. & *alij, nisi fortè in eo, qui non potest confiteri.* Sic Sà *in vtraque editione.* Victorel. *in add. ad eundem*, Bellarm. *lib.*1. *de Indulg. c.*12. *q.*3. Corduba *q.*27. Acosta *in Bulla Cruc. q.*12. Lauor. *de Iubil. part.*2. *cap.*10. *n.*31. Sanctarel. *c.*14. *dub.*3. Leo *part.*1. *de Iubil. n.*65. Zerola *de Iubil. lib.*1. *cap.*15. *dub.*3. *n.*51. & 53. Layman. *lib* 5. *tract.*7. *cap.*6. *num.*7. Bonacina *disp.*6. *quæst.*1. *punct.*5. *num.*5. Villalob. *in summa, tract.* 16. *diff.*11. *num.*4. Granad. *Controu.*12. *tr.*5. *disp.*4. *n.*2. Reginald. Durand. Graffius & alij apud ipsos. Bossius *sect.*4 *cit. casu* 19. §.3. *n.*44.

num. 44. & clariùs §. 6. *num.* 34. & apud ipsum etiam Caiet. Nauar. Corduba, & alij plures.

QVÆSTIO LXXIX.

An qui intra tempus à Iubileo præscriptum confitetur, sed ante hebdomadæ finem (in qua consequitur Indulgentiam) incidit in mortale, teneatur iterum confiteri?

AFfirmant Suarez *disp.* 52. *sect.* 3. *num.* 7. Filliuc. *tract.* 8. *c.* 6. *n.* 187. Villalobos *tract.* 26. *diff.* 11. *n.* 1. Sanctarellus *de Iubileo, cap.* 14. *dub.* 4. & Graffius *lib.* 2. *Append. cap.* 5. *n.* 9. & Bossius *sect.* 4. *casu* 19. §. 2. *num.* 42.

Sed probabiliùs respondeo, nón teneri iterum confiteri, sed sufficere tunc habere contritionem ad Indulgentiam lucrandam; quia in Iubileo solùm exigitur vnica Confessio, sed hæc iam ab illo fuit facta: ergo. Sic Granados *loc. cit. n.* 8. Præpositus *in* 3. *part. quæst.* 14. *de Indulgentia, dub.* 10. *n.* 84. & Nuñus *in addit. q.* 23. *art.* 3. *dub.* 4. quos citat, & sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resolut.* 1. Quibus addi possunt Lugo *disp.* 27. *num.* 101. *pag.* 621. & Bonac. *loc. cit. num.* 9. qui idem affirmant dicendum, casu quo quis alicuius obliuiscatur peccati, aut ex causa inculpatè peccatum aliquod in Confessione omittat. Et benè, quidquid adhuc cum Graffio *loc. cit.* contradicat Bossius *n.* 23. *pag.* 130. Sic etiam tenet Quintanad. *cap.* 18. *citat. num.* 7. *pag.* 215.

QVÆSTIO LXXX.

An si quis fecit intra hebdomadam confessionem sacrilegam, sufficiat ad effectum Iubilei habere contritionem ante finem hebdomadæ?

AFfirmat Diana 3. *p. tract.* 4. *resol.* 148. qui etiam affert pro se Patrem Henriquez *lib.* 7. *c.* 9. *n.* 5. Fernandez *in examine Theolog. Moral. part.* 3. *cap.* 7. §. 8. *n.* 1. & Barth. à S. Fausto *de Iubileo lib.* 4. *q.* 46. Sed non benè, quia ex his, quos citat Authoribus, solus Faustus docet hanc sententiam, vt benè notat Lugo *vbi infrà.*

Sed certissimè ferè respondeo, non sufficere habere contritionem, sed debere iterum validè confiteri, quia confessio sacrilega, quam fecit, non fuit confessio, sed irrisio: ergo, vt ille lucretur Indulgentiam Iubilei, iterum debet validè confiteri. Sic Sanctarellus, Petrus Prost, Zanardus, & Alphonsus de Leone, apud Dianam *loc. cit.* Lugo *disp.* 27. *n.* 103. *pag.* 622. Suarez *disput.* 52. *sect.* 3. *num.* 6. *in fine*, & alij, quos sequitur Quintanad. *loc. cit. num.* 6.

QVÆSTIO LXXXI.

An ad lucrandum Iubileum sufficiat confiteri Dominica sequenti?

NEgant Filliuc. *tract.* 8. *c.* 10. *n.* 272. (vbi ait, ferri ita respondisse Clementem VIII. Licèt concesserit Pœnitentiariis Sancti Petri, vt etiam die Dominica à reseruatis absolverent.) Pottel. *verb. Indulgentia* 2. *num.* 6. Alphonsus de Leone, & alij, quos affert Diana 1. *part. tract.* 13. *resol.* 28.

Sed longè probabiliter respondeo: Sufficere confessionem fieri Dominica sequenti, quia indultum est, possè illa die communicare: ergo & confiteri; nam confessio communionem comitatur. Sic Nauar. *notab.* 19. *n.* 19. Henriq. *lib.* 7. *c.* 10. *n.* 8. Soto *dist.* 21. *q.* 2. *art.* 3. Rodrig. §. 2. *dub.* 5. quos citat, & sequitur Acosta *in expos. Bullæ, q.* 14. *dub.* 3. Reginald. *lib.* 3. *cap. vlt. n.* 173. Villalob. *tract.* 26. *diff.* 11. *n.* 17. Sanctarell. *de Iubil. c.* 7. *dub.* 1. Bonac. *disp.* 6. *q.* 2. *punct.* 5. *n.* 34. Sà *verb. Indulgentia, n.* 13. Vega *tom.* 1. *c.* 7. *casu* 5. Molfes. *tom.* 1. *c.* 16. *tract.* 6. *n.* 43. quos omnes sic refert, & sequitur Diana *loc. cit.* Sed ex his Authoribus id non docet Sà, docent tamen illam alij, quibus etiam addi possunt Lugo *disp.* 27. *n.* 107. Graffius *lib.* 4. *cap.* 13. *num.* 59. & Bossius *sect.* 3. *casu* 19. §. 4. *n.* 47. & apud ipsum Zerola, Bottonus, Corduba, & alij, Lublinus *verb. Iubileum, num.* 17.

QVÆSTIO LXXXII.

An ad lucrandum Iubileum sufficiat etiam Confiteri ipsa Dominica, qua solet promulgari?

NEgauit Pater Ioannes de Salas, de hac re consultus, vt refert Lugo *loc. cit. n.* 106. *pag.* 622.

Sed certissimè respondeo: Sufficere, quia id praxis testatur. Siquidem ipsa Dominica die, qua promulgatur Iubileum virtute illius Confessarij absque vllo scrupulo à reseruatis absoluunt. Sic Filliuc. & Lugo *loc. cit.* & omnes.

QVÆSTIO LXXXIII.

An qui tempore Iubilei ob impotentiam physicam, vel moralem non potest confiteri, possit lucrari Iubileum, si alia opera præscripta faciat?

NEgat Diana 3. *p. tract.* 12. *resol.* 29. referens prò se Suarium *disp.* 52. *sect.* 3. *n.* 6. Bartholomæum à Sancto Fausto *de Iubileo lib.* 4. *q.* 41. Filliuc. *tract.* 8. *c.* 6. *n.* 246. Lavorium, Homobonum, & Alphonsum; & Franciscum de Leone. Quibus addi possunt Bonac. *loc. cit. n.* 17. & Victorellus *in addit. ad* Sa, *verb. Indulgentia, sub finem*, & apud Bossium Sanctarellus *de Iubileo cap.* 14. *dub.* 13.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse lucrari; Quia ex pia mente Pontificis præsumi debet in tali casu sufficere contritionem. Sic Henriq. *lib.* 7. *c.* 10. *num.* 6. *in Glossa lit. N. & c.* 12. *n.* 12. *in Glos. lit. H.* Reginaldus *lib.* 7. *cap. vlt. num.* 172. & 185. Layman. *lib.* 5. *tract.* 7. *c.* 4. *n.* 7. Fernandez *in Medulla cas. p.* 3. *cap.* 7. §. 8. *n.* 3. Zanard. *in direct. Theol. part.* 1. *de pœnit. cap.* 21. *q.* 20. Vega *part.* 2. *sum. c.* 7. *casu* 31. & Zerola *de Iubileo lib.* 1. *cap... dub.* 13. & 60. quos omnes citat Diana *loc. cit.* & secutus fuerat 3. *p. tract.* 4. *resol.* 150. licèt postea sententiam mutauerit. His addi etiam possunt Nauar. *notab.* 18. *n.* 14. Sà *verb. Indulg. num.* 1. Vnde malè citat illum Bonac. pro sua sententia (fortè voluit citare Victorellum.) Bossius *sect.* 4. *casu* 10. §. 1. *num.* 17. dicens, juxta hanc nostram sententiam, affirmandum esse, quod ille qui contritus voluit confiteri, & ob defectum Confessarij, vel ob ægritudinem grauem, vel ob multitudinem pœnitentium confluentiũ, vel obliuionem inuincibilem non potuit confiteri; vel ob malitiam, aut rigorem Confessoris obtinere absolutionem, lucretur Indulgentiam. Sic infert Bossius ex Nauarro, Zerola, Henriquez, Curiel, & ex aliis.

QVÆSTIO LXXXIV.

An Religiosi, qui Iubileum lucrari volunt, teneantur eligere Confessarium ab Episcopo loci approbatum?

AFfirmant Suarez *tom.* 4. *disp.* 28. *sect.* 6. *num.* 11. Henriquez *lib.* 6. *cap.* 6. *num.* 4. & *lib.* 7. *cap.* 22. *num.* 5. Fagundez *de præcept.* 2. *lib.* 7. *cap.* 2. *numero* 12.

Reginald.

Reginald. *lib.* 1. *n.* 175. Faustus *de Iubil. lib.* 4. *q.* 88. His accedunt Filliuc. *tract.* 9. *cap.* 10. *n.* 275. Pollachus *de Iubileo sect.* 42. *n.* 63. & Lezana *in qq. regul. cap.* 19. *num.* 19. casu quo in Bulla Iubilei dicatur, confitendum esse cum Confessario approbato ab Ordinario loci: secus verò si dicatur, confitendum esse cum approbato ab Ordinario. Bossius (*vbi infrà*) *n.* 7. *pag. mihi* 324. & apud ipsum Valerus *verb. Absolutio, diff.* 2. *num.* 21. Naldus *verb. Indulgentia, num.* 9. & alij, quos sequitur Quintanaduenas *loc. cit. cap.* 10. *num.* 1.

Sed absolutè, & probabiliter respondeo: Non teneri, sed sufficere Religiosis eligere Confessarium ab ipso Superiori tantummodo approbatum. Sic optimè Bonacina *loc. cit. num.* 20. Zerola, Sorbus, Conolanus, Homobonus, Zanard. Sanctarellus, quos citat, & sequitur Alphonsus de Leone *de Iubileo, part.* 2. *num.* 214. & id esse satis probabile, & tutum, docent Bossius *de Iubil. sect.* 3. *casu* 3. *n.* 10. Diana 5. *part. tract.* 11. *resol.* 37. Tenent etiam Graffius *lib.* 4. *decis. c.* 14. *n.* 12. & Bottonus, Ioannes de la Cruz, & Lauorius apud ipsos. Mendo etiam *in Bull. Cruc. disp.* 14. *c.* 14. *num.* 159. & Thomas Hurtadus *tom.* 2. *tract.* 12. *cap.* 1. §. 2. *dub.* 3. *n.* 267. & penes ipsum Rodrigoez, Moure, Ludov. à Cruce, Peyrin. Sancius, Valerus, & alij. Et ratio est, quia Religiosus approbatus à suo Superiori, v. g. Generali, vel Prouinciali, verè est approbatus à suo Ordinario, quod solùm requirit Iubileum: ergo.

QVÆSTIO LXXXV.

An tempore Iubilei possit Regularis sine sui Superioris licentia confiteri cum Confessariis approbatis extra suum Ordinem?

Negat posse, nisi aliàs in Bulla Iubilei contineatur clausula derogatoria priuilegiorum, Filliucios, Pollachus, & Molfesius, quos refert Bossius *vbi infrà*.

Sed probabiliùs respondeo: posse, dummodo in Iubileo detur generalis facultas eligendi Confessarium, specificè comprehendens etiam Religiosos. Sic Bossius *loc. cit. casu* 4. *n.* 17. Leo *loc. cit. num.* 209. & Diana *loc. cit.* Quinimò addunt, nec posse Superiorem in eo casu prohibere suis subditis, ne confiteantur Sacerdotibus sæcularibus, vel Regularibus alterius Ordinis. Sic etiam me citato, Mendo *in Bull. disp.* 14. *cap.* 14. *num.* 155. & 168.

QVÆSTIO LXXXVI.

An etiam Moniales tempore Iubilei possint eligere quoscunque Confessarios ab Ordinario approbatos?

Negant posse, sine expressa licentia Ordinarij ipsarum Monialium. Faustus, Molfesius, Leo, & Ioannes Suarez, quos affert, & sequi videtur Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 154.

Sed probabiliùs respondeo, posse, si in Iubileo concedat Pontifex, siue expressè, & specificè Monialibus, vt tempore Iubilei possint eligere Confessarium approbatum ab Ordinario loci, siue etiam generalem facultatem omnibus vtriusque sexus fidelibus, etiam Regularibus, sumendi sibi Confessarium ab Ordinario approbatum. Sic Bonacina *loc. cit. num.* 25. *in fine*, Bossius, & Laurentius de Peyrinus, quos citat, & credo, quod mutata sententia, sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resolut.* 12. & me citato Mendo *num.* 161. & Quintanad. *de Iubil. dupl. hebdomad. c.* 10. *num.* 5. & *cap.* 20.

QVÆSTIO LXXXVII.

An qui partem operum adimplet in prima hebdomada, & partem in secunda, lucretur Iubileum, quando in eo præscribuntur duæ hebdomadæ?

Affirmant Bonacina *loc. cit. n.* 34. Molfes. *in Sum. tract.* 7. *c.* 16. *n.* 49. & 50. Naldus *in Sum. verb. Indulgentia, n.* 14. Layman *lib.* 5. *tract.* 7. *c.* 8. *n.* 10. & Præpositus *in* 4. *part. D. Thom. q.* 14. *de Indulgent. dub.* 10. *n.* 87. quos omnes affert, & sequitur Diana 3. *part. tract.* 4. *resol.* 153. & 5. *part. tract.* 11. *resol.* 14. Quia, inquiunt, non constat debere omnia opera intra vnam, & eandem hebdomadam fieri.

Sed probabiliùs longè respondeo, non lucrari, quia longè probabilius est, non posse diuidi opera inter duas hebdomadas. Nam hoc est contra fidelium praxim, contra Doctorum mentem: imò & contra verba ipsius Bullæ, vt benè probat Lugo *disp.* 27. *n.* 105. *pag.* 621. Sic ipse, & ante ipsum Henriq. *lib.* 7. *c.* 13. *n.* 2. vbi sic ait: Si quis prima hebdomada jejunauit, & dedit eleemosynas, non satis est, vt in secunda hebdomada solùm communicet, sed omnia opera intra vnam hebdomadam expleri debent. Sic ille. Nauarr. *notabili* 34. Nuñus *in add. q.* 27. *art.* 3. *dub.* 5. Vgolinus *de potest. Episcopi c.* 41. §. 4. *n.* 5. Moure *in exam. Theolog. moral. tr.* 3. *c.* 7. §. 8. *n.* 5. Leo, Sanctarell. Zerola, Lauorius apud Dianam 5. *part. loc. cit.* Philippus de Cruce *in Thesauro Ecclesiæ, tract.* 1. *de Indul.* §. 18. *n.* 3. *pag.* 132. & apud ipsum Angelus, & Rosella, & communis. Imò & Molfes. *loc. cit.* à Diana pro contraria sententia nostram docet absolutè *num.* 50. licèt oppositam esse valdè probabilem, & piam affirmet *num.* 49. Sic etiam Quintanad. *de Iubileo dup. hebd. cap.* 2. *num.* 3. & 4. & *cap.* 4. *num.* 9.

QVÆSTIO LXXXVIII.

An qui Iubileum lucratus est prima hebdomada, possit illud in secunda iterum lucrari, & à reseruatis absolui?

Affirmant Henriquez *lib.* 6. *cap.* 16. *n.* 3. & *lib.* 7. *c.* 11. *num.* 1. Reginald. *lib.* 8. *c.* 5. *sect.* 2. *n.* 64. Graffius *in appendice ad suas decis. lib.* 2. *cap.* 5. *n.* 13. Vega *c.* 6. *casu* 19. Molfes. *in summa, tom.* 1. *tract.* 7. *c.* 16. *n.* 45. Floronus *de casibus reseruatis part.* 1. *c.* 6. §. 6. *n.* 2. Moure *in examine Theolog. part.* 3. *c.* 7. §. 8. *n.* 4. Zanard. *in direct. Confess. part.* 1. *de pœnit. c.* 21. *quæst.* 10. Naldus *in Sum. verb. Indulgentia, n.* 4. & 5. Leo *de Iubil. part.* 2. *n.* 73. Sanctarellus *de Iubil. c.* 5. *dub.* 4. Lauorius *de Iubileo part.* 3. *c.* 21. *n.* 65. Zerola *de Iubileo lib.* 1. *cap.* 16. *quæst.* 20. Benzonius *de Iubil. lib.* 1. *cap.* 15. *dub.* 23. Quos omnes citat, & sequitur Diana 2. *part. tract.* 17. *resol.* 49. & 3. *p. tract.* 4. *resol.* 151. & 5. *part. tract.* 11. *resol.* 28. his addi adhuc possunt Nauar. *de Iubil. c.* 32. *n.* 46. Rodriguez *in sum. c.* 183. *num.* 17. *pag.* 604. Philippus de Cruce *loc. cit.* & apud ipsum Angel. & Rosella, Bossius *de Iubil. sect.* 1. *casu* 40. *num.* 8. & apud ipsum Hieronymus Pharao *de Sacram. pœnit. sect.* 8. *casu* 8.

Sed probabiliùs respondeo: Non posse, quia verba Bullæ id significant, dum solùm concedunt Indulgentiam plenariam alterutra ex duabus hebdomadis. Sic S. Thom. *in addit. q.* 25. *art.* 2. *ad* 4. Palod. *dist.* 24. *quæst.* 4. Corduba *lib.* 4. *quæst.* 13. Imò & Nauar. *notab.* 31. *n.* 63. Suarez *tom.* 1. *de Relig. lib.* 6. *c.* 16. *n.* 16. Sanch. *lib.* 4. *sum. c.* 54. *n.* 30. Bonac. *disp.* 5. *q.* 7. *punct.* 5. §. 2. *num.* 17. Raphaël de la Torre *tom.* 1. *in* 1. 2. *q.* 88. *art.* 11. *disp.* 6. *n.* 8. Filliuc. *tract.* 8. *cap.* 10. *n.* 261. & *n.* 178. vbi refert Clement. VIII. ita respondisse, & Sacram

Sacram Cougregationem Concilij ita declarasse mense Maio *anno* 1620. Portel. *in addit. ad dubia regul. verb. Iubil. n.* 10. *& verb. Indulg. n.* 16. Faustus *in Thes relig. lib.* 4. *q.* 61. Lugo *disp.* 27. *n.* 122. *pag* 624. Candidus *disqu s* 24. *art.* 69. *dub.* 57. *pag.* 205. Layman. *lib.* 5. *tract.* 7. *c.* 7. *num.* 8. & alij, quos sequitur Mendo *in Bull. disp.* 23. *cap.* 3. *num.* 29.

QVÆSTIO LXXXIX.

An si quis Matriti lucratus sit Iubileum, & postea veniat Complutum, vbi idem Iubileum celebratur, possit illud secundò lucrari, & à reseruatis absolui?

AFfirmat Alphonsus de Leone *de Iubileo part.* 2. *quæst.* 17. *n* 196. apud Dianam 3. *part. loc. cit.* Cui sententiæ necessariò fauere debent Doctores nuper pro prima sententia adducti.

Sed probabiliùs respondeo: Non posse, quia est idem Iubileum; ergo, non potest quis secundò illud lucrari. Secus esset dicendum, si Matriti noluisset illud lucrari: nam tunc optimè posset postea Compluti illud consequi. Sic Lugo *loc. cit. n* 122. Diana *loc. cit.* & apud ipsos Vgolinus, & Sanctarellus.

QVÆSTIO XC.

An qui tempore publicationis Iubilei est in Ciuitate, sed statim compulsus est ex ea discedere, possit postea perfecto itinere, Iubileum consequi?

REspondeo, posse. Nam facultas datur nauigantibus, & iter facientibus ita faciendi. Vult enim Pontifex, vt vnusquisque habeat duarum hebdomadarum spatium, in quo cum quiete, & deuotione possit se præparare, quare licèt in loco publicationis fuisset per totam primam hebdomadam, & in dimidio secundæ iter agat, poterit finito itinere illud lucrari. Sic omnino Lugo *disp.* 27. *n.* 123. *pag.* 623. & credo communem, quam tenet Quintanad. *de Iubil. dup. hebd. cap.* 2. *num.* 12.

QVÆSTIO XCI.

An qui tempore publicationis est in Ciuitate, possit ibi incipere opera à Iubileo præscripta, & prosequi in itinere, & in ipso lucrari Iubileum?

REspondeo: posse, quia non requiritur quod omnia opera in eodem loco faciat. Poterit ergo, postquam quis visitauerit Ecclesias designatas, alibi confiteri, communicare, jejunare, eleemosynas facere, & cætera Sic Layman. *lib.* 5. *tract.* 7. *c.* 8. *n.* 11. quem citat, & sequitor Diana 5. *part. tract.* 12. *resol.* 15. & Lugo *loc. cit. n.* 124. hæc addens verba: Hinc autem probabiliter colligitur, quod possint omnia etiam extra illum locum fieri; cur enim magis requiretur vnum, quam aliud? Solùm posset esse difficultas de visitatione Ecclesiæ designatæ in tali promulgatione pro tali loco, sed hoc opus posset ratione itineris commutari, sicut ob alia impedimenta, vel certè facilè possent ante ipsum iter Ecclesiæ designatæ visitari. Ratio autem à priori est, quod per præsentiam in loco, vbi promulgatur Iubileum, omnes ibi præsentes acquirunt ius ad illud lucrandum; omnibus enim præsentibus intimatur, & offertur illud priuilegium, acquisito autem jure, possunt frui omnibus facultatibus ibi concessis. Sic optimè, vt solet, Lugo quem citat, & sequitur Quintanaduehat *loc. cit.*

QVÆSTIO XCII.

An si quis initio promulgationis Iubilei non fuerit præsens, possit postea adueniens ibi Iubileum lucrari?

REspondeo, posse; quia per præsentiam statim acquirit idem ius, cùm promulgatio semper perseueret. Vnde licèt adueniret feria quinta, posset facere commutare sibi jejunium feriæ quartæ in aliud opus, & prosequi faciendo alia opera requisita, quod etiam verum crederem, licèt ipso Sabbato adueniret: quia tunc potest commutatis jejuniis, subrogare alia opera, & visitare Ecclesias, ac confiteri, & die sequenti Eucharistiam sumere. Sic etiam ad vnguem Lugo *loc. cit. num.* 125. ex parte contra Lauorium, & Rodriguez *infrà citandos.*

QVÆSTIO XCIII.

An ad lucrandum Iubileum sufficiat, quod fiat Sabbato commutatio jejuniorum, & aliorum operum, quæ diebus præcedentibus fieri debuissent?

NEgat Lauorius *de Iubil part.* 1. *c.* 21. *n.* 35. vt refert Diana (*vbi infrà*) qui etiam citat pro hac parte Emmanuelem Rodriguez *in Sum. tom.* 1. *c.* 265. (*mihi* 173.) Sic dicentem [Se ha de notar, que la comutacion del ayuno, y de las demas cosas, se ha de hazer por el Confessor, no en el Viernes, ò en el Sabado, sino en el Miercoles, &c.] Sic Rodriguez. Sed certè melius potest citari pro opposita parte, quàm pro ista Nam post verba relata hæc addit verba [Mas se de aduertir, que aunque esta opinion es de hombres Doctos, tengo la contraria por muy probable, y aun verdadera, attento que en las grandes ciudades no se puede hazer esta comutacion con facilidad en el Miercoles, ò antes del. Y mas, que no solamente puede ser comutandolo por hazer, mas aun lo que se auia de hazer, y no se hizo.] Sic ille.

Probabiliùs ergo respondeo, Sufficere commutationem jejuniorum, &c. fieri in Sabbato, quia in Bulla Iubilei non restringitur quoad hoc facultas commutandi Sic Henriquez *lib.* 7. *c.* 10. *n.* 6. & 8. Pollachus *de Iubil. sect.* 42. *n.* 66. Leo *de Iubil. part.* 2. *n.* 153. Bossius *de Iubil. sect.* 1. *casu* 38. *num.* 8. Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 8. *n.* 271. Quos omnes refert, & sequitur Diana 5 *part. tract.* 12. *resol.* 25. Philippus de Cruce *in thes. Ecclesia, tract.* 1. *de Iubil.* §. 19. *n.* 2. *in fine,* Quamvis in principio in primam inclinauisset partem. Lugo *disp.* 27. *num.* 120. Vega *tom.* 2. *c.* 7. (*non* 27. vt citatur à Philippo) *casu* 48. & apud ipsum Orellana, & Rodriguez. Et tenent alij mox citandi.

QVÆSTIO XCIV.

An etiamsi ex malitia quis omisit opera præscripta in Iubileo, possit vltimo die illud lucrari, si dicta opera (quæ fieri debuissent) in alia à Confessario commutentur?

NEgant Præpositus *q.* 14. *de Indulg. dub.* 10. *n.* 88. Vega, & Philippus de Cruce *locis citatis*, & alij non pauci.

Sed adhuc probabiliter æquè respondeo, posse. Quia facultas commutandi opera Iubilei se extendit ad præterita opera, non solùm ob legitimam causam ægritudinis, impotentiæ, &c. omissa, vt concedunt citati Doctores, sed etiam ad opera omissa ex malitia. Sic Filliucius *numero* 268. & 272. Pollachus, Leo, & Sanctarellus; quos affert, & sequitur Diana *loc.*

loc. cit. resol. 26. & 3. part. tract. 4. resol. 152. & Quintanadueñas cap. 2. cit. num. 17.

QVÆSTIO XCV.

An non solùm jejunia, eleemosyna, &c. sed etiam ipsa communio, & confessio possint quandoque in alia opera commutari à Confessario?

NEgat Lugo loc. cit. n. 126. pag. 624. attendendo ad verba modernæ Bullæ, licèt id affirmet loquendo iuxta formulam antiquæ.

Sed certè etiam nunc probabiliter respondeo: posse, quia nec in Bulla moderna id absolutè, aut explicitè negat: ergo sicut olim, sic etiam nunc communio, ac confessio commutari possunt. Sic Henriquez lib. 7. c. 10. n. 8. vbi sic ait: Vltimo etiam die commutari posset confessio, communio verò infirmis posset commutari, quibus deferri commodè non potest Eucharistia; & pueris qui per ætatem ad illam non admittuntur, vel patienti vomitum, aut qui ex obliuione, & incuria bibit die designato communionis. Sic Henriquez, Graffius, & Sanctarellus, quos citat, & sequitur Diana 3. part. tract. 4. resol. 152. de quo supr. disp. 12. q. 52. & id esse probabile me citato defendit Mendo disp. 23. cap. 3. num. 29.

QVÆSTIO XCVI.

An Confessarius qui commutationem operum per Iubileum iniunctorum, aut votorum debet facere, sit solus ille cui pœnitens confitetur, vel confiteri solet?

AFfirmare debent Sayrus in claui regia, lib. 5. c. 60. n. 10. & lib. 6. c. 11. n. 105. Lopez 2. part. instruct. conf. vbi de clauibus, c. 9. col. 8. Vega 2. tom. Sum. c. 129. casu 34. Rodrig. in Bull. Cruc. §. 9. n. 113. Sorbus in comp. priuileg. mendicantium, verb. Votum, notab. 7. & Beia in suis respons. 2. part. casu 9. Quia existimant, prædictam commutationem necessariò debere fieri in actuali Confessione.

Sed probabiliùs respondeo: Non debere esse necessariò solum illum, sed quemlibet Confessarium posse esse. Vnde lucraturus Iubileum, optimè poterit petere commutationem votorum, aut dictorum operum ab vno Confessario, & postea confiteri cum alio, quia probabilius est, commutationem dictorum posse fieri extra Sacramentalem Confessionem, vt statim dicam: ergo sufficiens erit ad dictam commutationem faciendam quilibet Confessarius ex approbatis ab Ordinario. Sic Henriq. loc. cit. vbi sic ait: Iis qui præmissa omnia implere nequiverint, commutari in alia ab Episcopo, vel Parocho, aut à Confessario virtute Iubilei electo, quamvis postea pœnitens huic non confiteatur, sed alteri Sacerdoti, aut multis successiuè per tot dies Iubilei. Sic ille. Sanch. lib. 4. Sum. c. 54. n. 17. Lavor de Iubileo part. 1. c. 25. n. 37. Diana 5. p. tract. 12. resol. 50. qui citat etiam pro hac parte Vegam tom. 2. c. 7. casu 19. Sed male profectò, quia ibi nihil ad propositum dicit, & oppositum innuit loc. cit. Lugo loc. cit. n. 120. & alij, quos me citato sequitur Mendo in Bull. Cruc. disp. 26. c. 20. n. 201. & 202. & Quintanad. de Iubileo dep. hebdom. c. 11. num. 2.

QVÆSTIO XCVII.

An Confessarius possit commutare vota virtute Iubilei, Bullæ Cruciatæ, aut alterius priuilegij extra Confessionem?

NEgant (apud Dianam) Moura in examine Theolog. mor. part. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. n. 4. Rodriguez in Bulla, §. 9. num. 113. regula 9. Vega tom. 2. c. 129. casu 34. Peregrinus in scholiis ad priuilegia sui Ordinis, tit. Commutatio, §. 3. & in addit. quæst. 12. Et apud Bossium vbi infrà, negant etiam Corduba in Sum. quæst. 152. Beia 2. part. respons. casu 9. Sayr. lib. 6. clauis, c. 11. n. 105. Sanctarellus de Iubileo, c. 8. dub. 8. & idem tenet Suarez 2. tom. de Relig. lib. 6. cap. 19. n. 4. casu quo Bulla, seu priuilegium dicat, vt commutatio votorum fiat in foro pœnitentiæ, vel audita confessione. Tenent etiam alij nuper pro prima sententia adducti.

Sed probabiliùs respondeo: posse, etiam quando in Bulla, seu priuilegio adsit dicta clausula, auditis confessionibus, vel in foro pœnitentiæ, seu Sacramentali, quia cõmutatio votorum nullo modo indiget confessione: ergo. Sic Henriq. lib. 7. c. 10. n. 8. & cap. 40. num. 6. Sanchez loco citato, n. 15. 16. & 17. Homobonus de examine Eccles. part. 1. tract. 5. c. 6. quæst. 40. & part. 2. tract. 8. c. 7. quæst. 22. Villalobos in Summ. tom. 1. tract. 27. clausula 2. §. 3. n. 3. & tom. 2. tract. 34. diff. 29. n. 7. Tamburinus de iure Abbatum tom. 2. disp. 19. quæst. 2. num. 5. Sancius in selectis disp. 14. n. 2. Layman lib. 4. tract. 6. c. 10. num. 21. Faustus in Thes. Relig. lib. 4. q. 55. n. 1. & 3. Lavorius de Iubil. part. 1. c. 27. n. 56. Bossius de Iubil. sect. 4. casu 38. num. 3. & 7. & Philippus de la Cruz in thes. Eccles. tract. 1. §. 11. n. 14. Sanctarellus de Iubileo, c. 8. dub. 8. Pollachus de Iubileo, sect. 42. n. 66. quos omnes refert, & sequitur Diana 1. part. tract. 11. resolut. 45. & 2. part. tract. 2. resol. 9. & 3. part. tract. 9. resol. 25. & 4. part. tract. 4. resol. 8. & 5. part. tract. 12. resol. 36. Sed aduerte quod ex his, quos citat Authoribus in prima parte, loc. cit. allegat Sanctarell. (quem non potui videre) pro contraria sententia, in 5. verò parte loc. cit. pro nostra. Sed certè Bossius pro opposita sententia illum citat, vt vidimus. Tenent etiam nostram sententiam Bonacina q. 2. de voto, puncto 8. §. 3. n. 16. & Trullench lib. 1. Bulla, §. 7. c. 3. dub. 3. & lib. 2. in Decalog. c. 2. dub. 47. & alij, quos me citato sequitur Mendo in Bull. Cruc. disp. 26. cap. 20. n. 199. quamvis num. 203. oppositum contra me sentiat, casu quo in priuilegio dicta clausula, auditis confessionibus, apponatur. Sed etiam in hoc casu sentit nobiscum P. Quintanadueñas cap. 11. cit. n. 5. [Porque estas palabras (ait) appellan sobre la absolucion de pecados, y censuras, como nota Luys. de la Cruz dub. 5. n. 9. y assi se puedan comutar al ausente, por vn recado, ò por escrito, aunque no se gane el Iubileo, donde esta el Confessor que los comuta.] Sic ille.

QVÆSTIO XCVIII.

An qui tempore Iubilei habebat votum, & noluit pro tunc illud sibi commutari, possit transacto Iubileo, petere illius voti commutationem?

NEgant Regius in Sum resol. casu 21. & apud ipsum Graff. & Beia, Suar. tom. 2. de Relig. lib. 6. c. 16. n. 14. & 15. Bonac. tract. de legib. disp. 5. q. 2. punct. 7. §. 3. n. 14. Filliuc. tract. 26. cap. 10. num. 302.

Sed probabiliter respondeo: posse, quia pœnitens qui Iubileum, vt supponimus, consequutus est, acquisiuit ius ad hoc privilegium, vt posset postea petere dicti voti commutationem. Sic Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 15. n. 17. vbi sic ait: Quamvis opera in Iubileo præscripta, ad eius assequutionem alligentur tempore designato in eo, itaut eo tempore transacto, fieri nequeant: at in factis in illo tempore, consequens Iubileum comparat priuilegium, vt absolvatur ab omnibus reseruatis, & in quibusdam secum dispensetur, & vt commutentur ei vota vsque ad Iubilei

tempus emissa, &c. Sic Sanchez, & idem docet *ibidem n.18. & disp.32. n.2. & in sum. disp.54. lib. 4. n.89. & 90.* Henriq. *lib. 7. c.11. n.4.* Sayrus *lib. 6. clauis Regiæ, c.12. n.17.* Lessius *lib.2. c.40. dub.16. n.109.* Portel *verb. Indulgentia pro Iubileo, n.19.* & Bossius *sect.2. casu 47. pag. mihi 161.* quos omnes refert, & sequitur Diana *2. part. tract.16. resolut.11. & 5. part. tract.12. resol.40.* quibus addo Fagundez *lib.2. in Decalog. c.50. n.17.* cuius verba quæstione sequenti referemus, & dicit valdè probabile, me citato, Mendo *disp.26. c.16. n.173.* & vt quid probabilius sequitur Quintanad. *cap.10. num.10. pag.137.*

QVÆSTIO XCIX.

An transacto Iubileo, possint commutari vota Pontifici reseruata, quorum quis immemor commutationem non petiit?

NEgant Suarez *loc. cit. n.4.* Filliuc. *tract.8. n.179.* Layman *lib.5. tract.7. c.8. n.9.* Lavorius *de Iubileo, part.1. c.14. n.94.* Pollacbus *de Iubileo, sect.42. num.69.* & alij.

Sed probabiliùs respondeo: posse, si tempore Iubilei ille à confessario petierit, & obtinuerit generalem commutationem, & dispensationem votorum reseruatorum Pontifici, concessam in Bulla, & Iubileo, quia tunc claré constat censeri sublatam reseruationem votorum reseruatorum oblitorum, & transacto Iubileo posse commutari à quocunque Confessario. Immò idem dicendum puto, etiamsi intra tempus à Iubileo præscriptum nulla facta fuerit à Confessario dispensatio, aut commutatio generalis votorum reseruatorum; sed aut nulla vota pœnitentis sunt commutata, vel ea sola in specie quæ ab eodem pœnitente fuerunt Confessario detecta; quia tunc etiam vota oblita poterunt tempore Iubilei elapso ab alio Confessario commutari, si pœnitens verè lucratus fuerit Iubileum. Sic Sanch. *lib.8. de matrim. disp.15. n.16. & 17. & in Sum. lib.4. c.54. n.37. & 39.* Henriq. *lib.7. c.11. n.4.* Sanctarellus *de Iubil. c.8. dub.3. & c.13. dub.1.* Leo *de Iubil. part.2. n.200. & 201.* Bossius *loc. cit. casu 44.* quos omnes citat, & sequitur Diana *5. part. tract.12. resol.40.* Ita etiam Fagundez *loc. cit.* vbi sic ait: Si quis tempore Iubilei per obliuionem, vel alia de causa non curauit vota sua commutari, aut dispensari, potest id postea curare, & fieri etiam post annum, si ipse intra tempus Iubilei opera ad Iubilei comparationem à Pontifice assignata peregit. Sic ille.

QVÆSTIO C.

An Confessarius qui virtute Bullæ, aut Iubilei, potest commutare, & dispensare vota, possit etiam commutare, & dispensare iuramenta circa eandem materiam votorum, soli Deo facta?

NEgant Nauar. *cap.27. n.275. & lib.2. consil.2. n.9.* Valentia *tom.3. disp.6. q.6. punct.4.* Bonac. *in decem præc. disp.4. quæst.2. punct.7. num.32.* Azor. *lib.11. c.10. q.2.* Bossius *lib.2. cap.42. dub.12. n.60. & 62.* Petrus de Ledesma *in sum. tom.2. tract.11. c.4. diff.4.* & Barthol. à Sancto Fausto in *Thesaur. Relig. lib.4. q.41. n.1.* & alij, quia iuramenti vinculum, inquiunt, est specie distinctum à voto: ergo priuilegium concessum ad commutanda, & dispensanda vota, non debet extendi ad commutanda, & dispensanda iuramenta.

Sed probabiliùs respondeo, posse etiam commutare, & dispensare iuramenta soli Deo facta, quia licèt vinculum iuramenti sit distinctum in specie à voto, omninò tamen æquiparantur, cùm tota obligatio, & materia vtriusque vinculi ordinetur ad solum Deum, ipseque solus sit eius obligationis debitor. Vnde communi fidelium existimatione huiusmodi iuramenta tanquam vota reputantur: ergo facultas circa vota, ad hæc extenditur iuramenta. Sic Henriquez *lib. 7. c.30. n.5.* Sà *verb. Iuramentum, num.32.* Aragon *2.2. q.86. art.9. & q.88. art.12.* Vivald. *3. part. candel. cap.14. n.1.* Rodriguez *in Sum. tom.1. cap.192. n.30.* Suarez *tom.2. de Relig. lib.6. c.14. à num.6.* Sayrus *in clau. regia, lib.5. c.8. num.9.* & alij, quos refert, & sequitur Sanchez *lib.8. de matrim. disp.2. n.18. & in Summa, lib.4. c.53. n.8.* Moure *in exam. Theol. part.3. c.9. sect.2. §.17. n.2.* Filliuc. *tract.26. num.254.* Leo *tract. de Iubil. part.2. q.12. à n.68.* Molfes. *in Summa tom.1. tract.11. c.15. num.203.* & Villalobos *tom.1. tract.27. claus.9. §.3. num.29.* quos citat, & sequitur Diana *1. part. tract.11. resol.411. & 3. part. tract.5. resol.25. & 4. part. tract.4. resol.19. & 5. part. tract.12. resol.57.* Fagondez *lib.2. in Decal. c.51. n.13. pag.483.* Ægidius Trullench. *in exposit. Bullæ, lib.1. §.7. cap.3. dub.2. n.3.* Candidus *tom.2. disquisit. mor. disquis.25. art.4. dubit.1. & disquis.26. art.15. dubit.1.* Layman *lib.4. tract.3. c.11. n.3.* Bossius *de Iubil. sect.2. casu 9. n.21. pag. mihi 171.* Basilius Pontius *de matrim. lib.8. c.11. n.4. & 5.* & communis, quam me citato tenet Mendo *in Bull. Cruc. disp.25. cap.5. num.63.*

QVÆSTIO CI.

An Confessarius virtute Bullæ, aut Iubilei habens potestatem commutandi, & dispensandi vota, possit etiam commutare, & dispensare vota iuramento confirmata?

NEgant absolutè Henriq. *lib. 7. c.30. n.5.* Azor *lib.11. c.10. q.1.* Lessius *lib.2. cap.40. dub.11. num.9.* Sayrus *loc. cit.* Aragon. *2.2. quæst.88. art.12. dicto 4.* Valentia *tom.5. disp.6. q.6. punct.4.* & alij, quos citat Sanchez *lib.8. de matrim. disp.2. n.23. & in Summa lib.4. cap.53. num.17.*

Alij verò id non absolutè, sed sub distinctione negant. Dicunt enim, quod si iuramentum præstetur ad voti emissi confirmationem, vt si voveas eleemosynam, & istius voti memor iures tale votum servaturum: tunc qui habet priuilegium commutandi, & dispensandi vota, potest etiam commutare, & dispensare ea, etiamsi iuramento sint munita. Si verò iuramentum non præstetur in voti confirmationem, sed independenter ab illo, & tantùm concomitanter, vt si voveas eleemosynam, & postea idem iures, non quasi votum confirmans, sed vel eius immemor, vel omninò independenter ab illo, tunc Confessarius virtute Bullæ, aut Iubilei habens facultatem commutandi, & dispensandi vota, nullo modo poterit commutare, & dispensare vota iurata, aut quod idem est, votum, & iuramentum simul concurrentia circa eandem rem, & materiam. Ita Sanchez *loc. cit.* & apud ipsum Rodriguez, quibus addi possunt Ludovicus à Cruce *in exposit. Bullæ, disp.1. c.6. dub.6. n.6.* Candid. *disquis.26. cit. art.16. dub.11.* & Bonacina *tom.2. disp.4. quæst.1. punct.17. n.11.* Fagundez *lib.2. in Decalog. cap.11. num.14. pag.484.*

Sed probabiliùs sic respondeo: Ille qui potestatem delegatam dispensandi in votis, vel illa commutandi habet virtute Bullæ, aut Iubilei, optimè potest etiam dispensare, & commutare vota iuramento confirmata, etiam casu quo iuramentum, & votum eiusdem materiæ concomitanter se habeant, & alterum

factum sit Deo, sine cognitione alterios, quia parum refert ad obligationis vim in ordine ad Deum, sine vno modo, sine altero iuramentum fiat. Sic Suarez *de Relig. tom.2. lib.6. c.14. n.19.* Basilius Pontius *lib.8. de matrim. c.11. num.5.* quos citat, & sequitur Diana *1. part. tract.11. resol.43. & 3. part. tract.5. resol.24. & 5 part. tract.12. resol. 57.* quibus addo Ægidium Trullench *loc. cit. dub.3. n.4. pag.358. & lib.2. in Decalog. c.2. dub.41.* Bossium *loc. cit.* Emmanuelem Sà *verb. Votum, vbi de votorum irrit. n.16.* Imò & Sanchez *loc. cit.* & Filliuc. *tom.2. tract.26. c.9. n.256.* Hanc sententiam esse valdè probabilem, & tutam affirmant, & pro illa refert Fagundez *loc. cit.* Aragonium, *vbi suprà, dict.1.* Sed non ita benè. Legantur Quintanaduenas *de Iubileo dup. hebdom. c.10. num.15.* & rursus Diana *p.8. tract.3. resol.44.*

QVÆSTIO CII.

An facultas delegata ad commutanda vota, extendatur ad iuramenta adjecta contractui, in quo est turpitudo, aut injustitia, vt ad iuramentum factum homini, solvendi vsuras, aut extortam metu, &c.

NEgant extendi Sanchez *lib.1. de matrim. disp. 32. num.17. & in Summa lib.4. c.53. num.13.* Suarez *tom.1. de Relig. lib.7. c.14. n.13. & tract. de iuramento, c.51. n.13.* Bartholomæus à Sancto Fausto, Sanctarellus, & Molfesius, quos citat, & sequitur Diana *1. part. tract.11. resol.41.* Ludovicus à Cruce *in exposit. Bullæ, loc. cit. disput.1. cap.6. dub.5. num.13.* Layman *tom.1. lib.4. tract.3. de iuram. cap.11. n.8.* Candid. *disquisit.26. art.13. dub.13. vers. Dico vigesimosextò,* & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: Extendi facultatem prædictam ad commutanda prædicta iuramenta, quia per hæc iuramenta nullum ius homini illi, cui fiunt acquiritur, sed soli Deo: ergo rationem voti inducunt, non aliter quàm si soli Deo iuramentum fieret: sed sic est, quod potestas concessa per Bullam, & Iubileum ad commutanda vota, se extendit ad commutanda iuramenta, quæ rationem voti inducunt, vt suprà est habitum: ergo. Sic Barthol. de Ledesma *in Summa Sacramentorum, tract. de matrim. dub.13. post 3. concl.* Rodriguez *1. tom. Summ. in 2. edit. c.44. num.4. & c.189. n.9. & c.231. n.4.* Trullench *in Bull. loc. cit. c.3. dub.2. n.7. pag.354. (& in Decalog. 521.)* quos citat, & iam illos sequitur Diana *4. p. tract.4. resol.19.* & clariùs *5. part. tract.12. resol.56.* Bossius *de Iubileo sect.2. casu 6. n.4 pag. mihi 177.* & Aragon. *2.2. q.88. art.2. §. si quis autem,* & alij, quos sequitur Quintanaduenas *cap.10. citato num.12.*

QVÆSTIO CIII.

An ille cui conceditur generalis facultas ad omnia vota commutanda, possit vi huius indulti commutare vota Relegionis, & Castitatis?

REspondeo: non posse, quia ob specialem, & antiquissimam reseruationem, & materiæ grauitatem, non veniunt concessa prædicta vota in generali concessione illa commutandi, vel dispensandi. Sic Sanchez *lib.4. Sum. c.50. n.15.* Suarez *lib.6. cit. c.25.* Sotus *lib.7. de iustitia, quæst.4. artic.3.* Rodriguez *tom.1. Sum. c.97. num.1.* Bonac. Fillíucius, Layman, Basilius Pontius, & alij, quos refert, & sequitur Bossius *loc. cit. casu 8. num.20.*

QVÆSTIO CIV.

An saltem in illa generali concessione ad vota commutanda, comprehendantur vota reseruata, Peregrinationis in Hierusalem, ad limina Apostolorum Petri, & Pauli, & ad inuisendum D. Iacobum Compostellanum?

AFfirmant Sotus *loc. cit.* Sanchez *de matrim. lib.8. disp.9. n.9.* Malderus *in 2.2. tract.10. c.5. dub.10.* quos refert, & dicit probabile Diana *5. part. loc. cit. resol.58.* Quibus addi potest Rodriguez *loc. cit.* quia horum votorum reseruatio non est ita antiqua, nec tanti momenti, sicut reseruatio voti castitatis, & Religionis: ergo comprehendi debent in generali concessione commutandi, aut dispensandi omnia vota.

Sed probabiliùs adhuc respondeo: Non comprehendi illa tria dicta vota reseruata in illa concessione generali, quia hæc tria vota etiam sunt Papæ reseruata, sicut sunt alia duo, nempe Religionis, & castitatis: at hæc non clauduntur in concessione generali commutandi vota: ergo neque hæc claudi debent. Sic mutata sententia, docet Sanchez *in Sum. lib.4. c.40. n.16.* Suar. *loc. cit. c.25. n.4.* Filliuc. *tom.2. tr.26. n.174* Layman *lib.4. tract.4. c.8. n.7.* Lavor. *de Iubil. part.2. c.27. n.6.* Diana *loc. cit.* & Bossius *loc. cit. n.22. pag.186.* qui tamen primam sententiam valdè probabilem vocat. Et Trullench *lib.2. in Decalog. cap.2. dub.41. n.6.*

QVÆSTIO CV.

An ille cui Papa concederet facultatem commutandi, vel dispensandi vota reseruata, posset etiam commutare, vel dispensare quinque vota enumerata, nempe Castitatis, Religionis, Peregrinationis Romana, Hierosolymitana, & Compostellana?

REspondeo: posse, quia satis exprimuntur explicata reseruatione, cùm ratione illius tantùm speciali expressione indigeant. Sic Sanchez *loc. cit. n.17.* Suarez *n.5.* & Diana, Bossius, & Trullench *loc. cit.*

QVÆSTIO CVI.

An Confessarius, cui virtute Iubilei datur facultas commutandi vota, exceptis Castitatis, & Religionis, possit commutare iuramenta ingrediendi Religionem, & obseruandi Castitatem?

AFfirmant Tabiena *in Sum. verb. iurare, q.20. n.21.* Petrus de Ledesma *in Summa tom.2. tract.11. de voto, c.4. dub.2. post 6. concl.* & insinuat Nauar. *lib.2. cons. de iureiurando, cons.1.* (aliàs *consil.3.*) *n.4. & 5.* & alij, dummodo dicta iuramenta non sint facta in fauorem, & vtilitatem proximi.

Sed probabiliter longè respondeo: Non posse, quia vel est iuramentũ Deo factum, & sic includit votum: ergo si votum est Papæ reseruatum, vt est castitatis, & Religionis, etiã erit reseruatum iuramentum factum de Religione ingredienda, & seruanda castitate: vel est iuramentum Religionis, & Castitatis absolutum, & nullam promissionem Deo factam includens, sed solam obligationem iuramenti continens (vt cùm quis comminatoriè sibi ipsi iurat, se ingressurum Religionem) & sic etiam æquiparantur votis Religionis, & Castitatis: ergo. Sic Sanc. *lib.9. de matr. disp.13. n.4. & in Sum. lib.3. c.19. n.6. & lib.3. c.54. n.21.* Caiet. *2.2. q.89. art.9.* Spt. *de iust. & iure, q.1. art.9.* Rodrig. *in sum. tom.2. c.100. n.3.* Toletus *lib.4. c.14. n.2.* Azor. *lib.11. cap.10. quæst.3.* quos omnes citat, & sequitur Trul-

Ff 2 lench

lench *in exposit. Bullæ, lib.* 1. §. 7. *c.* 3. *dub.* 6. *n.* 4. & *lib.* 2. *in Decalog. c.* 2. *dub.* 47. *num.* 6. Layman *lib.* 4. *tract.* 3. *c.* 11. *num.* 4. Valentia *tom.* 3. *disp.* 6. *quæst.* 7. *punct.* 4. Aragon 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 12. Balilius *de matrim. lib.* 8. *c.* 11. *n.* 3. quos affert, & sequitur Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 69. & 5. *part. tract.* 12. *resolut.* 59. Luysius Turtianus *in suis selectis, centur.* 2. *dub.* 82. dicens (sed immeritò) contrarium esse improbabile. Bossius *de Iubileo sect.* 2. *casu* 9. *n.* 5. Fagundez *lib.* 2. *in Decalogum, cap.* 42. *num.* 1. & communis, quam tenet Quintanaduеñas *de Iubileo dup. hebdom. cap.* 2. *num.* 18. licèt dicat, oppositam sententiam esse probabilem, ac securam in praxi, eo quòd reseruationis lex, vtpotè odiosa, restringi debeat.

QVÆSTIO CVII.

An virtute Iubilei possit Confessarius commutare vota Religionis, & castitatis emissa metu leui ab extrinseco incusso ad extorquendum votum?

NEgant Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 6. *de voto, c.* 26. *n.* 4. & 5. Lavorius *de Iubil. part.* 2. *c.* 27. *n.* 187. & ante eos Sylvest. *verb. votum* 4. *q.* 6. *num.* 4.

Sed probabiliùs respondeo: posse, quia non censetur Pontifex velle, quasi iniuriam illam fovens, reseruare huiusmodi vota emissa per metum leuem ab extrinseco incussum: ergo benè poterit vi Iubilei, illa Confessarius commutare. Sic Angel. *verb. Votum* 4. *num.* 4. Tabiena *verb. Dispensatio,* 4. 9. *n.* 11. Navar. *c.* 12. *num.* 69. Rodriguez *c.* 243. *n.* 14. Henriquez *lib.* 11. *c.* 15. *n.* 8. Lessius *lib.* 2. *c.* 40. *dub.* 13. *n.* 196. quos omnes citat, & sequitur Sanchez *in summa, cap.* 40. *lib.* 4. *num.* 30. Bonacina, Leo, & Layman, quos refert, & sequitur Diana 1. *part. tract.* 11. *resolut.* 73. & 5. *part. tract.* 12. *resol.* 61. Bossius *loc. cit. casu* 14. *n.* 4. *pag.* 209. & apud ipsum Leo *de Iubileo, part.* 2. *q.* 13. *sect.* 1. *n.* 97. Trullench *c.* 3. *cit. dub.* 15. *n.* 27. *in vltima editione*, Candidus *disquisit.* 25. *art.* 8. *dubit.* 6. Barthol. à Sancto Fausto *lib.* 3. *de votorum commutat. quæst.* 59. & communis. Imò aliqui ex prædictis Authoribus probabile putant (& meritò) dicta vota emissa ex metu leui, esse irrita, & nulla; legantur Nauarrus, Sanchez, Trullench, & Diana, Et Bossius *loc. cit.*

QVÆSTIO CVIII.

An virtute Iubilei possit Confessarius commutare votum vouendi castitatem, seu Religionem?

REspondeo: Posse, quia tale votum non est reseruatum, cum non sit votum castitatis, seu Religionis, sed illud promittendi. Sic Sanchez *in Sum. lib.* 4. *cap.* 40. *num.* 70. Suarez *lib.* 6. *cit. cap.* 21. *n.* 7. Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 76. Trullench *in Bulla, lib.* 2. §. 7. *c.* 3. *dubit.* 15. *num.* 24. & Bossius *loc. cit. casu* 17. *pag.* 210. Malderus, Layman, Leo, & alij apud ipsum, & communis, quam tenet Quintanaduеñas *de Iubil. dup. hebdomad. cap.* 12. *num.* 17. Ludov. à Cruce, & Molfesius apud ipsum.

QVÆSTIO CIX.

An votum non fornicandi, non committendi peccatum mollitiei, non tangendi mulierem libidinosè, possit vi Iubilei commutari?

REspondeo, posse: quia nullum ex assignatis est perfectæ castitatis votum, quia contra primum, & secundum non delinquitur ineundo matrimonium, nec contra tertium se polluendo, absque desiderio coitus cum fœmina: ergo. Sic Nauar. *lib.* 3. *consil. tit. de voto, consil.* 42. *aliàs* 22. *n. vnico.* Sanchez *loc. cit. n.* 67. Lessius *lib.* 2. *cap.* 40. *n.* 105. Graffis 1. *part. decis. lib.* 2. *c.* 32. *n.* 30. & 31. Barbosa, Moure, Molfesius, Portel. Vgolinus, & Reginaldus, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit. resol.* 61, Trullench *loc. cit. n.* 24. *pag.* 421. Candidus *disquis.* 25. *art.* 8. *dubit.* 9. & 14. Bossius *de Iubil. sect.* 2. *casu* 20. *n.* 1. & alij apud ipsum, & est communis, quam etiam tenet Quintanad. *cap.* 16. (in ordine 13.) *num.* 2.

QVÆSTIO CX.

An votum non nubendi possit vi Bullæ, aut Iubilei commutari?

NEgant Caiet. *tom.* 8. *opusc. tract.* 11. *de voto, q.* 1. Valentia *tom.* 4. *disp.* 10. *quæst.* 5. *punct.* 5. *concl.* 4. & apud Gutierez, & Sanchez vbi infrà (vt refert Diana) Angel. & Nauarr. Quia existimant, votum non nubendi esse reseruatum Papæ, & reduci ad votum castitatis.

Sed probabiliùs respondeo, posse commutari, quia cum non sit simpliciter castitatis votum, sed tantùm votum partis castitatis, cum per fornicationem non violetur, non est reseruatum. Sic Sanchez *lib.* 8. *de matrim. disp.* 9. *n.* 11. & *lib.* 4. *Summa, c.* 40. *num.* 66. qui pro hac parte citat plusquam 26. Authores, inter quos sunt Nauar. *in Man. Latino, cap.* 12. *n.* 76. & *cap.* 22. *num.* 81. (quamvis etiam pro contraria illum citet *in sum. Hispana, eodem cap.* 12. *n.* 76.) Valentia (etiam pro contraria ab ipso *loc. cit.* relatus) 2. 2. *disp.* 6. *punct.* 7. *col.* 10. Gutierrez *qq. Canon. lib.* 2. *cap.* 22. *num.* 49. Sà *verb. Votum,* vbi *de irrit. n.* 11. Henriq. *lib.* 8. *c.* 30. *n.* 6. Sayrus *lib.* 6. *cap.* 11. *num.* 47. Petrus Ledesma 2. *tom. Summa, tract.* 10. *c.* 3. *dub.* 7. Suarez *tom.* 2. *de Relig. tract. de voto, lib.* 7. *c.* 21. *n.* 9. & Azor. *tom.* 1. *lib.* 11. *cap.* 19. *q.* 5. Sic etiam Barbosa *de potest. Episcopi, part.* 2. *alleg.* 37. *num.* 17. Portel. Vgolinus, Ioan. de la Cruz, & alij, quos citat, & sequitur Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 59. Ludovicus à Cruce *in Bulla disput.* 1. *cap.* 6. *dub.* 14. *n.* 4. Trullench *loc. cit. n.* 23. & *lib.* 2. *in Decalog. c.* 1. *dub.* 49. *num.* 22. Fagundez *lib.* 2. *in Decalog. c.* 43. *num.* 3. Candidus *disquisit.* 25. *art.* 8. *dub.* 12. Bossius *loc. cit. num.* 2. & apud ipsum Homobonus, Leo, Lavorius, Faustus, Layman, Malderus, Bonacina, & alij quos sequitur Quintanad. *n.* 2. *cit.* per hæc verba: [El que prometiò, no caer en vn especial pecado contra castidad, adulterio, ò sacrilegio, ò no llegar jamas à muger, se puede comutar pos este Iubileo. Tambien el de castidad exterior, de no cometer algun acto venereo, el de no consentir en algon pensamiento deshonesto, el de no casarse, y otros votos, aunque juntos formaran el de perfecta castidad, porque ninguno es de perfecta, y el voto de Virginidad, en quanto dize la entereza del cuerpo, no total castidad.] Sic ille.

QVÆSTIO CXI.

An virtute Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum castitatis, aut Religionis emissum pro tempore limitato, vt ad annum?

REspondeo: posse, quia votum quod in Iubileis excipitur, est simpliciter votum castitatis, vel Religionis, de cuius essentia est, quod sit perpetuum: ergo cùm illud non sit perpetuum, nullo modo erit Papæ reseruatum. Sic Sanchez *lib.* 8. *de matrimon. disp.* 9.

*disp.9.num.6. & disp.15.n.4. & in Sum. lib.4.c.40. num.*48. & apud ipsum D.Thom. 2. 2. *q.*88. *art.*11. *ad* 2. Palud. Nauarr. Sotus, Sà, Toledo, Henriquez, & alij vsque 30. Doctores, inter quos Moderniores sunt Suarez *lib.6. cit. c.*22. *n.*9. Sayr. *in Claui Regia, lib.6. cap.*11.*n.*48. Azor.*tom.*1.*lib.*11.*c.*19. *quæst.*6. Petrus de Ledesma 2.*tom. Summ. tract.*10.*cap.*8. & Lessius *loc.cit. dub.*13. *n.*105. Quibus addi possunt Moure, Nuñus, Villalobos, Vega, Acosta, & Guttierrez, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit. resol.*57. Trullench *loc.cit. n.*9. Candidus *loc. cit. dub.*4. Fagundez *lib.*2. *c.*42. *n.*8. Bossius *loc. cit. casu* 18. Barbosa *de potest. Episcopi, part.* 2. *alleg.*37. *n.*15. Layman *lib.*4.*tract.*4. *c.*8. *n.*8. Leo, Lavorius, Malderus, Tamburinus, & alij apud Bossium.

QVÆSTIO CXII.

An etiam posset commutari, si tale votum esset seruandæ castitatis centum annis?

REspondeo: Non posse, quia tale votum censetur perpetuum, cùm vita hominis non præsumatur ampliùs durare: ergo non poterit commutari virtute Iubilei. Sic Sanchez *in Summa loc.cit.n.*49. Trullench, Candidus, & Bossius *loc.cit.* & communis.

QVÆSTIO CXIII.

An virtute Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum virginitatis seruandæ?

REspondeo: Non posse, nisi casu quo expressè voluerit vovens se ad castitatem obligare, sed ad solam corporis integritatem seruandam, consistentem in abstinentia à primo actu luxuriæ, per quem virginitas deperditur; quia quando hæc expressa intentio non reperitur, est votum absolutum castitatis, ac proinde incommutabile vi Bullæ, aut Iubilei. Sic Sanchez *de matrim. loc. cit. num.* 4. *& in Summa loc. cit. n.*65. & apud ipsum Sayrus, Azor, & Lessius, Candidus *loc.cit.dub.* 10. *&* 11. & apud ipsum D.Th. Caiet. & Lopez, Diana *loc. cit. resol.*60. Trullench *loc.cit. n.*22. Fernandez *lib.*2. *in Decalog. c.*43.*num.*1. *pag.*447. Bossius *de Iubil. sect.*2.*casu* 20.*num.*5. *&* 6. Rodriguez, Lavorius, Leo, & alij apud ipsum, & Quintanad. *vbi suprà.*

QVÆSTIO CXIV.

An virtute Bullæ, aut Iubilei sit commutabile votum castitatis conjugalis?

REspondeo: esse commutabile, quia hoc votum non est totius castitatis, sed partis, cum sic vovens possit inire matrimonium. Sic Henriquez *lib.*7. *c.*30. *n.*6. Sanchez *lib.8.de matrim. disp.*9. *n.*4. *& in Sum. lib.*7.*c.*40. *n.*50. Diana *loc.cit.resol.*62. Trullench *loc. cit. n.*10. & apud ipsum Ludovicus à Cruce, & Lessius, Candidus *disquisit.*25.*art.*9. *dubit.*1. Bossius *sect.*2. *casu* 20. *n.* 1. & apud ipsum Nauar. *c.*12.*n.*76. Barbosa *de potest. Episcop.part.*2.*alleg.*37.*n.*15. Filliuc. *tract.*16. *n.*264. Layman *lib.*4.*tract.*4. *c.*8.*n.*8. Lavorius, Leo, Malderus, & alij Fagundez *lib.*1.*in Decal. cap.*49. *num.*9. & communis.

Notat tamen Trullench ex Sanchez, hoc intelligendum esse, casu quo votum castitatis conjugalis non sit annexum authoritate Pontificia statui Religioso, vt est hodie statui Equitum Ordinum Militarium (præter Equites D. Ioannis, qui absolutam castitatem vovent) quia in tali casu, nec virtute Bullæ, aut Iubilai poterit Confessarius commutare dictum vo-

tum Militarium, illud in sua professione emittentium: Sic nouiter me citato, tenet Mendo *in Bull. disp.*26. *cap.* 10. *num.* 11.

QVÆSTIO CXV.

An virtute Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum quo alter Conjux absque alterius licentia promisit, se non petiturum debitum?

REspondeo posse: etiamsi ex alterius conjugis licentia tale votum emissum sit. Imò si vterque ex licentia alterius, aut communi consensu, votum non petendi, nec reddendi, nec fornicandi emisisset. Quia nullo modo est votum perfectæ castitatis. Sic Sanch. *de matrim.disp.*9. *n.*8. *& in Sum. loc.cit.n.*52. Diana *loc.cit.resol.*58. Trullench *loc.cit.n.*11. Candid. *loc. cit. dub.*2. Fagundez *loc. cit. à n.*10. *vsque ad* 15. Bossius *loc.cit.* & alij communiter.

QVÆSTIO CXVI.

An votum Castitatis emissum ab vno conjuge post consummatum matrimonium, sine consensu alterius, possit virtute Bullæ, aut Iubilei commutari?

NEgant Lopez 1.*part.instructorij, c.*47. *in fine,* & expressiùs Sayrus *in Claui regia, lib.*6.*c.*11. *n.*25. & alij Neoterici.

Sed multò probabiliùs respondeo: posse commutari, quia hoc votum non est omnimodæ castitatis, cum ad non reddendum debitum obligare nequeat. Sic Sanchez *lib.8.de matrim.disp.*11. *n.*4. & apud illum Stunica, Rodriguez, & Guttierrez. Ludovicus à Cruce *in Bulla, disp.*1.*c.*6.*dub.*14.*n.*1. Trullench *lib.*2. *in Decalog.c.*1.*dub.*39.*n.*15. *& in exposit. Bullæ loc.cit. num.*12. *pag. mihi* 414. Candidus *disquis.*25. *art.*9. *dubit.*3. & apud illum Aragon. 2.2. *q.*88. *art.*8. *dub. vltimo,* & Diana *loc.cit. resol.*82. Fagundez *num.*14. & alij communiter, qui idem dicunt quando Conjux absque alterius licentia continentiam vovisset.

QVÆSTIO CXVII.

An votum Castitatis emissum ante contractum matrimonium, possit virtute Bullæ, aut Iubilei commutari à Confessario, vt possit vovens petere debitum?

AFfirmant Vivaldus *in suo candelabro, part.*3.*c.*14. *num. mihi* 41. *pag.* 79. & apud Candidum *vbi infrà,* Sanctarellus *de Iubileo, c.*9. *dub.*8. *&* 9. Quia Episcopus, inquiunt, potest dispensare in tali voto ad petendum debitum, vt docent Angelus, Tabiena, Henriquez, Valentia, Rodriguez, & alij apud Dianam 1.*part. tract.*11.*resol.*66. ergo etiam poterit Confessarius virtute Bullæ, aut Iubilei.

Sed certissimè respondeo: Non posse virtute Bullæ, aut Iubilei, aut priuilegiorũ Religionis. Nisi casu quo Religiosi à suis Prouincialibus commissionem habeant, quia tunc optimè poterunt, vt diximus 2.*p. tract.*9.*de matrim. disp.*24.*quæst.*19. quam si vidisset Mendo, non diceret me contrarium falsò docuisse. Quia cùm castitatis votum sit Pontifici reseruatum, eidem ipsius obligatio, quæ est, ne conjugis debitum petatur, reseruata est.

Vnde ad argumentum factum benè respondet Diana, quod scilicet quamvis Confessarius possit vi Iubilei commutare vota, quæ potest Episcopus, id

intelligendum est de votis, quæ potest Episcopus commutare jure Ordinario, & ex natura reseruationis, non autem de votis quæ jure speciali, aut per consuetudinem (vt in casu nostro contingit) dispensare, aut commutare potest. Sic Sanchez *lib.8. de matrim. disp.15.n.9. & in Summa lib.4. c.54.n.20.* Diana *loc. cit.* Trullench *loc.cit. n.19 pag.419.* & Candidus *disquis.25. art.9.dub.8.* qui bene ex Soto notat, quod licet Episcopus possit cum tali vouente ex justa causa dispensare ad consummandum matrimonium, & petendum debitum, tamen hæc commutatio solùm durat durante matrimonio; nam illo soluto tenetur servare votum simplex castitatis.

An autem idem possint Regulares virtute suorum priuilegiorum, ac potest Episcopus.

Respondetur, vt supra respondi: Posse, si ad id commissionem habeant, quia vt diximus *2.p. tract.9. de matrim. disput.24. quæst.22.* Religiosi Medicantes possunt virtute suorum priuilegiorum dispensare in omnibus votis, in quibus jure Ordinario possunt Episcopi: ergo. Sic tenet expressè Mendo *loc.cit.* & anteà Quintanad. *tract. de Iubil.dup.hebdom.c.13.n.9.* his verbis: [A vno que teniendo voto absoluto de Castidad, ò continencia, se casò, sin que lo conmutassen, ni dispensassen, no se le puede conmutar por este Iubileo, ni absolutamente, ni en quanto el pedir el debito. Y no solo pecò mortalmente en casarse, y consumir el matrimonio, aunque este fue valido, segun la comun de los Theologos, y Iuristas, como prueva fray Alonso de vera Cruz *1.p.specul.Conjugat.art.15.concl.2.* y consta del *c.si vir, c.Consuluit, c.Rursus, c.vouentib. 27.dist.* si no peca mortalmente quantas vezes pidiere el debito, si no le han dispensado, segun la mas comun y cierta sentencia, que con Soto, Nauarro, Ledesma, y otros enseña Henriquez *lib.2. de matrim. cap.2. n.9.* y no se ha de seguir la de otros, que el refiere, y enseña Veracruz *concl.2.* que ya consumado el matrimonio, no peca en pedir el debito, que esto tenia lugar, si con voto de Religion se vbiera casado, que sin pecado, ni dispensacion puede pedir y dar el debito, como sienten los Doctores. Vease Henriquez *sup lit.O, & lit.S.* que con San Antonio, Nauarro, Angelo, Mayor, y otros enseña, que en ambos casos puede el Obispo dispensar *ad petendum debitum*: Comun sentencia de los Theologos segun Veracruz *§.vltim.* que prueban Sanchez *lib. 8. de matrim. disp.12.n.4.* y Diana *resol.66.* citando à muchos, y poder ahora por sus priuilegios, los Religiosos Mendicantes, y los que gozan destos priuilegios, es cierto: no en virtud de las Concessiones que de Pio V. y Polo III. traen Henriquez, y Veracruz, que son vivæ vocis oracula, y como tales reuocados, aunque esten firmados y authenticados de los Cardinales por la Bulla de N.S.P. Vrbano VIII. expedita el año de 1631. sino porque les es concedido à los mismos, que puedan dispensar en todos los votos en que puede el Obispo: como consta de quatro Bulas autenticas, en que se concede esto, cuyas clausulas trae el compendio de los Mendicantes *verb. Absolutio 2.* quoad sæculares, *§.17. & 20.* Hucvsque Quintanadueñas; lege me ipsum *loc. cit. de matrim.*

QVÆSTIO CXVIII.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum castitatis, quod vterque Conjux emisit, communi consensu per modum contractus, facio, vt facias; voveo, vt voveas.

AFfirmant Maior *in 4.dist.32. q.3. col.2. in solution. ad 2. contra secundam conclusionem.* Veracruz, Sà, & Palud. apud Sanchez *vbi infrà.*

Sed certissimè respondeo: Non posse, quia hoc votum est absolutè, & integrè castitatis. Vnde neque Episcopus potest dispensare cum his conjugatis, vt matrimonio vtantur, siue petendo, siue reddendo; nisi quando esset incótinentiæ periculum in alterutro, nec commodè Pontifex, aut habens priuilegium ab ipso dispensandi, in hoc casu adiri posset præ paupertate, aut quia esset periculum in mora; quia tunc posset Episcopus dispensare solùm ad petendum, & reddendum debitum. Sic Sanch. *lib.8. de matrim. disput.12. n.10. & lib.4. Summæ, c.40.n.67. & seqq.* Nauar. *c.12. n.59.* Henriq. *lib.11.c.15.n.7.* Rodrig. Lopez, Vega, Sayrus, & alij apud Sanchez. Diana *loc. cit. resol.82.* Trull. *n.26.* Candidus *artic.9. cit dub.22.* Fagundez *lib.2. in Decalog. c.42. n.21. & sequent.* & alij communiter. Legantur Sanchez, & Mendo *loc. cit.*

QVÆSTIO CXIX.

An vi Iubilei, aut Bullæ possit commutari votum assumendi Ordines Sacros.

NEgat Sotus *lib.7.de iustit. q.5.art.3. corollario 1.* quia existimat votum huiusmodi esse idem quod votum castitatis.

Sed certissimè respondeo: posse, quia votum hoc non est castitatis, sed votum assumendi statum, cui adnexa est castitas, ideoque etiam potest ab Episcopo dispensari. Sic Sanchez *lib.8. de matrim.disp.8. n.13. & in Sum. lib.4.c.50.num.79.* Henriquez *lib.7.c.30. num.6* Sà *verb.votum, n.30.* Valentia, Azor, Rodriguez, Aragon, Vega, Lopez, Graffius, & Vivaldus apud Sanchez, Bonacina, Filliucius, Lavorius, Leo, Zerola, Nauar. Homobonus, Barbosa, & alij, quos refert, & sequitur Bossius *sect.2. casu 20.n.9.* Fagundez *lib.2.in Decalog. c.43. num.6.* Suarez *2.tom. de Relig. tract. de voto, lib.6. c.21. num.7. & c.24. n.2.* Petrus de Ledesma *2.tom. Summ.tract.10. c.8.* Diana *1.part. tract.11. resol.64.* Trullench *lib.2. in Decalog. cap.1. dub.39.n.25. & in Bulla lib.1. §.7. c.3. dub.15.n.20.* Candidus *disquisit.25. art.8. dub.13.* & alij communiter. Vnde colligitur, quod dictus vovens non esset sacrilegus fornicando, & si matrimonium iniset, peccaret contra votum, sed posset petere debitum. Sic etiam Doctores, & P.Mendo *in Bull. Cruc. disput.26. cap.10. num.113.*

QVÆSTIO CXX.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum ingrediendi Ordinem Melitensium, aut Maltensium, siue D.Ioannis Hierosolymitani?

AFfirmare possent, qui affirmant prædictos Milites non esse propriè Religiosos. Hi sunt Graffis, Gonzales, Sarmiento, & alij apud Dianam *vbi infrà.*

Sed certissimè respondeo: Nullo modo posse, quia certissimum est prædictos Milites esse verè, & propriè Religiosos, cùm tria solemnia vota, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ emittant: ergo cum vota veræ Religionis, vi Bullæ, aut Iubilei commutari non possint, neque hoc poterit votum. Sic Nauar. *lib.3. consil. de convers. conjugat. cons.2.* Sanch. *de matrim. loc. cit. n.16. & in Summa loc.cit.n.73.* Diana *loc.cit. resol.77.* Trullench *loc.cit. dub.16.n.6.* Candid. *loc.cit. art.14. dub.1.* Rodrig. *in Bulla, §.9.n.123.* Lugo *part.2.vbi de clavibus, c.9.ad finem,* Bossius *de Iubileo, sect.2.casu 19.* & apud ipsum Leo, etiam Fagundez *lib.2. in Decalog. c.43.n.11.* & communis, quam nouissimè me citato, tenet amicus Mendo *disp.26. cit. cap.12. num.131.*

QVÆSTIO CXXI.

An vi Iubilei, aut Bullæ possit commutari votum ingrediendi Religionem Militum Alcantaræ, Calatrauæ, D.Iacobi, S.Stephani, vel S.Mauritij?

NEgat expressè Lopez *loc. cit.* & negare possent qui affirmant dictos milites esse rigorosè, & verè Religiosos, vt asserunt Couar. *in 4.decret. 2.p. c.3.§.1.n.18.* Sanch. *loc.cit.& de statu Relig.lib.7.c.29. n.105.* Ramirez *in tract. de fundat. Ordinis S. Iacobi, cap. 1.art.8.fol.18.* Gregor.Lopez, Menchaca, Ayala, Vega, Mota, & alij, quos citat, & sequitur Sancius *in selectis, disp 49.num.11.* Basil. Pontius *de impedim. matrim.causa 27.q.2.§ 2.* Medina, & alij, quos refert, & sequitur Diana *1.p.tract.11.resol.78.*

Sed probabiliter respondeo: Posse commutari. Quia probabile est (licèt probabilius oppositum) prædictorum Ordinum militiarum Equites non esse in rigore Religiosos, vt defenduut Molina *de instit. & iure tom.1. tract.2.disp.111.& tom.1. disput.623.* Valent. *tom.3.disp.10.q.4.punct.2.* Sayr. *in claui regia, lib.6.c.9.n.10.* & Alcozer, Azor, Aragon, Nauar. & alij apud Sancium *loc.cit. n.12.* Trullench. *loc.cit.* & apud ipsum Ludouic. à Cruce, Bossius *loc.cit. n.11.* & apud ipsum Moneta *de conseru.c.10.n.380.* Sanctarellus *c.10.dub.3.* Barbosa, & alij. Sed sic est, quod ad hoc, quod virtute Iubilei possit commutari votum aliquod, sufficit quod sit sub opinione, an sit reseruatum, necnon: ergo. Sic expressè tenent Sancius, Diana, & Trullench. *loc. cit.* Sotus etiam *lib.7.de instit.q.3.art.3.* Candid. *loc.cit.art.14.dub.10.* & debent docere omnes qui affirmant, dictos Ordines militares non esse propriè Religiones, vt affirmant Authores nuperrimè citati. Legatur Fagund. *loc.cit.* Mendo *n.232.*

QVÆSTIO CXXII.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum assumendi habitus fœminarum, quas vulgò Beatas vocant?

REspondeo posse. Quia hic status non est Religionis, & ita etiam Episcopus potest in dicto voto dispensare. Sic Sanch. *de matrim. loc.cit.n.15.& in sum.n.71.* Henriq. *lib.7.c.30.n.6.* Aragon. *2.2.q.88. art.12.* Viuald. *3.p.c.14.n.44.* Rodrig. *2.tom.sum c.96. n.95.* Suar. *loc.cit.cap.21.n.8.* Sayr. *c.12.cit.n.64.* Trullench. *loc.cit.n.4.* Candid. *loc.cit.dub.11.& 14.* Fagundez *loc.cit.c.43.n.10.* & alij, qui idem dicunt de voto ingrediendi Religionem non approbatam à Sede Apostolica, quia hæc non est vera Religio, & consequenter dictum votum non est Religionis. Legatur Mendus *disp.26.c.12.n.126.*

QVÆSTIO CXXIII.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum ingrediendi Religionem ad probandum, num sibi placeat?

REspondeo non posse. Quia id verè, & propriè est votum Religionis, cum votum ingrediendi Religionem, ex dispositione iuris humani, hanc tacitam conditionem includat, si bona fide vouens Religionem, ingrediens illam, intra annum probationis deprehenderit, eam sibi congruere: ergo vi Iubilei commutari tale votum nequit. Sic Candid. *disp. quis.25.art.14.dub.15.*

QVÆSTIO CXXIV.

An virtute Iubilei, aut Bullæ possint commutari vota Paupertatis, & obedientiæ in sæculo, vel in Religione non approbata emissa?

REspondeo posse. Quia non sunt vota Religionis, nec statui Religioso annexa, cum sint facta extra statum Religiosum verum, & approbatum. Et ita potest etiam Episcopus in illis dispensare. Sic Lessius *lib.2.de iustitia, c.40.n.123.* Suar. *lib.6 de votos c.21.n.8.& 9.* Nauar. *de Regular. in capite Non dicatis, n.11.* Henriq. *lib.7.c.30.n.6.in Glossa lit.F.* & alij apud ipsum, Trullench. *in Bull.lib.1.§.7.cap.3.dub.13.n.5.* Candidus *loc.cit.dub.18.* Sanch. *lib.4.sum.c.49.n.72.* Malderus, & Filliucius, quos citat, & sequitur Bossius *vbi suprà, n.13.* & Mendo *n.134.*

QVÆSTIO CXXV.

An vi Iubilei, aut Bullæ possit commutari votum, quo quis promisit ingredi in Religionem strictiorem, vt laxiorem ingrediatur?

NEgant Nauar. *in Comment.4. de Regular.num.10. fol.mihi 70.* & Lopez *2.p.instruct.* vbi *de clauib. cap.9.ad finem.*

Sed probabiliùs respondeo: Posse commutari ab Episcopo, & consequenter virtute Bullæ, aut Iubilei à quocumque Confessario. Quia tunc non dispensatur in substantia Religionis, cum maneat hic obligatus ad illam, sed tantùm in quadam eius circumstantia, seu excessu vnius ad alteram, qui non est Pontifici reseruatus, & poterit suppleri per erogationem alicuius eleemosynæ in subsidium belli, additis aliis eleemosynis, orationibus, ieiuniis, & aliis piis operibus. Sic Sanch. *lib.8.de matrim.disp.9.n.17. & disp.15.num.5.& in sum.lib.4.cap.40.n.74.* & apud ipsum Rodrig. *tom.2.sum.c.89.n.4. & tom.1. qq.regul. q.25.art.6.* Henriq. *lib.7.c.22.n.7.* Petrus de Ledesma *tom.2. sum. tract.10.c.7.dub.vlt.* Sayr. *lib.6.c.11.n.63.* Azor. *tom.1.lib.11.c.18.q.8.* Lessius *lib.2. c.40.dub.3. n.125.* & alij. Diana *tract.11.cit.resol.55.* Trullench. *in Bull.lib.1.§.7.cap.3.dub.16. n.7.* Fagundez *lib.2. in Decalog. cap.43.n.12.* & communis, quam sequitur Mendo *n.134.*

QVÆSTIO CXXVI.

An votum pœnale Castitatis, vel Religionis absolutè emissum sit dispensabile ab Episcopo, aut vi Bullæ, aut Iubilei?

REspondeo non esse dispensabile. Sic Trullench. *loc.cit.dub.6. n.8. pag. mihi 377.* per hæc verba: Quãdo vota pœnalia sunt absolutè emissa, nulloque modo dependent ab aliqua conditione, licèt non ex ipsorum affectu emittantur, sed sint valdè odiosa, & ferè inuitè eligantur ad vitandum dedecus, vel consequendos honores, non possunt per bullam commutari, v.g. si quis in pœnam, aut supplicium vitij admissi à se promittat absolutè Religionem, aut si quispiam eo quòd præbendã, cui se opposuerat, amiserit præ indignatione, & desperatione, ne ignominiosam vitam ducat, eandem voueat. Probatur: Quia Episcopus non potest talia vota, etsi pœnalia dicantur, dispensare, vt docet Sanch. *lib.8.de matr.disp.10. n.9. & lib.4. sum.cap 40. num.87.* & dixi *in Decalog. lib.1. cap.2. dub.40. num.2.* Nam licèt in causa im-

pellenti ad vouendum reperiatur aliqua imperfectio, talia vota in se absoluta sunt, & ex nullo euentu pendentia, & voluntas tendit in materiam promissam. Sic Trullench. ex Sanch. Suar. *tom. 2. de Relig. tract. de voto, lib. 6. c. 24. n. 11.* Bossius *vbi infrà, n. 31.* & communis.

QVÆSTIO CXXVII.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum Castitatis emissum in pœnam peccati, quod quis heri admisit, vel nunc proponit admissurum, si fuit, vel est mortale?

REspondeo non posse. Quia conditio de præterito, aut de præsenti non suspendit consensum, nec impedit votum esse verè absolutum, si conditio tunc vera sit, siue vouens sciat, siue ignoret conditionem extare: ergo neque ab Episcopo, neque à Confessario virtute Bullæ, aut Iubilei potest tale votum commutari. Sic Sanch. *de matr. lib. 8. disp. 10. n. 14. & lib. 4. sum. cap. 40. n.* 88. Suar. *loc. cit. c. 23. n. 8.* Trullench. *loc. cit. c. 3. dub. 6. pag. mihi* 378. Bossius *de Iubil. sect. 2. casu* 10. *num.* 29. *&* 30. Bonac. *disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 4. n. 17.* & communis, quam me citato tenet Mendo *in Bull. Cruc. disp. 26. c. 7. n. 95.*

QVÆSTIO CXXVIII.

An vi Iubilei, aut Bullæ possit commutari votum conditionale pœnale Religionis, seu Castitatis?

NEgant aliqui, quos citato nomine, refert Philiarch. *de officio Sacerd. tom. 1. p. 2. lib. 3. c.* 22. & ipse ex parte sequitur, docentes nec Episcopum, nec Confessarium virtute Bullæ, aut Iubilei posse commutare, aut dispensare in dicto voto, etiam ante impletam conditionem.

Negant etiam alij, non ita absolutè, sed sub distinctione, dicentes posse tale votum commutari ante adimpletam conditionem, non verò post. Sic Sor. *lib. 7. de iustitia, q. 2. art. 1. ad 4. & q. 4. art. 3. col. 5.* Couar. *cap. Quamuis pactum, 1. p. §. 3. n. 12. de pactis, in 6.* Azor. *lib. 11. instit. cap. 10. q. 3. & c. 19. q. 13.* Graff. *1. p. lib. 2. cap. 28. n. 3.* Less. *lib. 2. cap. 40. n.* 106. *casu 7.* Angl. Gutier. Rodrig. & alij, quos refert Sanch. *vbi infra*, Basil. *de matrim. lib. 7. c. 9. n.* 10. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: posse prædicta vota pœnalia commutari ab Episcopo, aut vi Bullæ, aut Iubilei à Confessario, non solùm ante impletam conditionem, sed etiam post, siue (quod idem est) pœna noodum incursa sit, siue iam sit incursa, siue voueatur sola pœna, & non illius euitatio, vt si lusero, voueo Religionem, vel Castitatem; siue voueatur vtrumque simul, vt voueo non lusurum sub pœna ingrediendi Religionem, aut Castitatem seruandi. Quia huiusmodi vota tunc non sunt emissa ex amore, & deuotione ingrediendi Religionem, aut seruandi Castitatem, sed potius imponuntur à vouente, tanquam odia, & tanquam pœnæ pro ludo, vel alio peccato vitando, & Summus Pontifex solùm reseruat sibi illa vota, quando procedunt ex amore, & deuotione ad Castitatem, vel ad Religionem: ergo ante, vel post impletam conditionem, id est, siue ante, siue postquam quis luserit (stando in exemplo posito) poterit Episcopus, & vi Iubilei, aut Bullæ, Confessarius illa vota commutare. Sic Henriq. *lib. 7. c. 30. n. 6.* Medina *lib. 1. sum. c. 14. §. 6.* Lopez *1. p. instr. c. 44. col. 2.* Viuald. *3. p. candelab. c. 14. à n. 50.* Aragon. 2. 2. *q. 88. art. 12.* Beia *in suis respons. casu* 28. Rodrig. (mutans sententiam, quam tenuerat *in Bulla, §. 9. n. 124.*) *tom. 1. quæst Regul. q. 63. art. 7.* Ant. Gomez *in Bulla, claus. 10. n. 99.* Vega *2. tom. sum. c. 129. casu* 10. 99. *&* 114. Sà *verb. votum, vbi de irritat. n.* 11. Toledo *lib. 4. sum. c. 18. n.* 11. Sayr. *in claui Regia, lib. 6. c. 11. n. 72.* Petrus de Ledesma *tom. 2. sum. tract. 10. cap. 8. in 3. p. post dictum 4.* Suar. *tom. 2. de Relig. lib. 6. c. 23. n. 1. & 6.* quos omnes, & alios quosdam refert, & sequitur Thom. Sanch. *lib. 8. de matrim. disp. 11. n. 8. & lib. 4. sum. cap. 40. n.* 91. quibus addi possunt Nuñus *in 3. p. tom. 2. tract. de Bulla, §. 11.* Ioan. de la Cruz *in sua summa, p. 2. de prec. 2. art. 2. dub. 10. concl. 4.* Moure *p. 3. sum. cap. 9. sect. 2. §. 17. n. 9.* Villalob. *tract. 27. claus. 9. §. 3. n. 42.* Quos citat, & sequitur Diana *1. p. tract. 11. resol. 53.* Ludou. à Cruce *in Bulla, disp. 11. cap. 6. dub. 9. n. 10.* Trullench. *lib. 2. in Decalogum, c. 2. dub. 40. n. 3. & in Bullam lib. 1. §. 7. c. 3. dub. 6. n. 13.* Candid. *disq. 25. art. 6. dub. 7. &* 10. Boss. *de Iubil. sect. 2. casu* 20. *n.* 29. & apud ipsum Layman, Barbosa, Tamburin. Bonacina, Homobonus, Leo, Sanctarellus, Lauorius, Faustus, & alij, & est communis, quam me citato sequitur Mendu *in Bull. disp. 26. c. 8.* dicens hanc esse sententiam verissimam, citatque pro illa Basil. *in tract. manuscripto Bulla, §. vlt. n. 8.*

QVÆSTIO CXXIX.

An vota merè conditionalia (id est non pœnalia) rei reseruatæ, quando tantùm apparenter conditionalia sunt, possint vi Bullæ, aut Iubilei commutari?

REspondeo non posse, etiam post impletam conditionem. Quia talia vota verè absoluta sunt. Pro cuius responsionis intelligentia nota, quod votum merè conditionale est duplex. Primum verum, secundum apparens tantùm. Conditionale votum tunc verè est tale, quando particula *si*, retinet suam naturam, quæ est impedire consensum perfectum, & illum suspendere in alicuius conditionis euentum: tunc autem est tantùm apparens conditionatum, quando particula, *si*, æquiualet particulæ, *quando*, itavt sensus sit, quando hoc eueneri. Tunc enim non est verè conditio, sed determinatio temporis implendi voti, atque ita à principio est consensus perfectus, & absolutus, solaque executio differtur, v.g. verè votum conditionale est, si vouens dicat: si Deus me ab hoc peccato præseruauerit, vel si pater consenserit promitto Religionem, vel Castitatem. Conditionale autem apparenter est, si dicat; si pater meus obierit, promitto Religionem. Sensus enim huius voti est, quando pater meus obierit, executioni mandabitur ingressus Religionis, quem ea nunc pro tunc absolutè voueo. Sic omninò Sanch. *lib. 4. sum. c. 40. n. 82. & 93. & lib. 8. de matrim. disp. 10. n. 13.* Suar. *lib. 6. de voto, c. 22. n. 6.* Trullench. *c. 3. cit. dub. 7. n. 2.* Candidus *disquis. 25. art. 7. dub. 2.* Petrus de Ledesma *tract. 10. cit. c. 8. concl. 2. in 3. part. post dictum 4.* & communis.

QVÆSTIO CXXX.

An vota merè, & verè conditionalia Castitatis, & Religionis possint vi Iubilei, aut Bullæ commutari, saltem ante impletam conditionem?

NEgant Sot. *lib. 7. de Iustitia, q. 2. art. 1. ad 4.* Nauar. *in man. cap. 12. n. 43.* Corduba *in sum. q. 152.*

Aauc

Azot.*lib.* 11.*c.*20.*q.*33. Rodrig. Lopez, Valentia, Vega, Aragon, & alij, quos refert Sanchez *disp.* 10. *cit. n.* 11. Sanctatel. *de Iubileo, c.* 11. *dub.* 2. Aug. Barbosa *de potest. Episcop. alleg.* 37. *n.* 6. & alij.

Sed probabiliùs respondeo: Posse commutari ante impletam conditionem. Quia durante conditione, vota Castitatis, & Religionis non sunt vota absoluta & completa, cum non statim obligent, nisi post adimpletam conditionem appositam: Sed sic est, quod quando Pontifex vota Castitatis, & Religionis sibi reseruat, intelligitur de votis absolutis, & completis, quæ statim vouentem obligant, non verò cùm obligatio imperfecta, diminuta, & conditionata est: ergo. Sic Vega, Rodriguez, & Perez, quos refert, & sequitur Sanch. *loc. cit. de matrim. n.* 12. & 13. & *in sum. loc. cit. n.* 98. & 99. vbi refert Lessium *lib.* 2. *c.* 40 *dub.* 13. *n.* 106. *casu* 7. Sayr. *in Claui Regia, lib.* 7. *c.* 11. *n.* 77. & Suar. *tom.* 2. *de Relig. tract. de voto, lib.* 6. *c.* 22. *n.* 3. & 11. & Bonac. *tom.* 2. *in Decalogum, disp.* 4. *q.* 2. *punct.* 7. §. 4. *n.* 17. Filliuc. *tom.* 2. *tract.* 26. *n.* 269. Basil. *de matrim. lib.* 8. *c.* 9. *n.* 7. Tambur. *de iure Abb. disp.* 18. *q.* 6. *n.* 37. Layman. *tract.* 4. *lib.* 4. *cap.* 18. *n.* 70. Lauor. *de Iubil. p.* 2. *c.* 27. *n.* 179. & alij, quos citat Bossius *vbi infrà*, & nouissimè me citato Mendo *in Bul. disp.* 26. *c.* 7. vbi ait, me non rectè pro hac duplici sententia opposita citasse aliquos Authores. Sed certè hic Author non legit attentè quod ego scripsi. Nam solùm refero Sanchez citantem pro vtraque sententia opposita aliquos Authores, nempe Vegam, & Rodriguez, quod est verum; sed an bene, videat ipse.

QVÆSTIO CXXXI.

An prædicta conditionalia vota possint etiam commutari virtute Bullæ, aut Iubilei, adhuc post impletam conditionem?

NEgant omnes Doctores pro vtraque sententia q. 28. *præcedenti citati*, quibus adde Ludouic. à Cruce *in Bulla disp.* 1. *c.* 6. *dub* 9. *n.* 5.

Sed probabiliùs respondeo: Posse adhuc. Quia licèt prædicta vota, eorumque obligatio, finita conditione iam sint absoluta, quia tamen initium, origo, & radix illius obligationis fuit imperfecta voluntas à futuro euentu pendens, quæ sēper in ipsa obligatione quasi imbibita manet, semper enim est verum dicere, ortam esse eam obligationem ex consensu quodam imperfecto; hinc est, quod confessarius vi Iubilei, & etiam Episcopus ordinaria potestate possit in eis votis, etiam impleta conditione, dispensare. Reseruatio namque, cum sit odiosa, restringenda est ad ea vota, quæ quoad obligationem, & eius radicem, & initium sortiuntur perfectam voti Castitatis, ac Religionis naturam. Sic Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disp.* 10. *n.* 13. & *lib.* 4. *summa, cap.* 40. *n.* 99. & apud ipsum Tolet. *lib.* 4. *summ. c.* 18. *n.* 11. Anton. Gomez *in Bulla, clausula* 10. *n.* 99. & Petrus de Ledesma *tract.* 10. *cit. cap.* 8. *post dictum* 4. Quibus addi possunt Diana 1. *part. tract.* 11. *resol.* 54. Trullench. *in Bulla, lib.* 1. §. 7. *c.* 3. *dub.* 7. *n.* 9. Candidus *disquisit.* 25. *art.* 7. *dub.* 3. & apud ipsum Faustus *lib.* 3. *de votorum dispensat. q.* 111. Bossius *de Iubileo, sect.* 2. *casu* 10. *n.* 15. Sanctatel. *c.* 21. *dub.* 2. Leo *part.* 1. *q.* 13. *sect.* 1. *n.* 85. Malderus, Victoria, & alij apud ipsos, quos me citato sequitur Mendo *loco citato, num.* 85. Quintanaduenas *de Iubil. dup. hebdom. cap.* 12. *n.* 2.

QVÆSTIO CXXXII.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum Deo factum, in vtilitatem tamen Tertij, v. g. votum dandi calicem alicui Ecclesiæ, dotem alicui puellæ, aut eleemosynam tali pauperi?

NEgant Anton. 2. *part. tit.* 11. *c.* 11. §. *vlt.* Rosella *verb. votum* 5. *num.* 6. Sarmiento *lib. de redditibus Eccles. p.* 4. *c.* 3. *n.* 3. & 4. & alij apud Sanch. *vbi infrà*. Quia existimant fauore causæ piæ valere donationes, & promissiones in absentia factas, & absque acceptatione acquiri ius ad illas à causa pia.

Sed longè probabiliùs respondeo: Posse commutari. Quia longè probabilius est, per tale votum non acquiri ius Ecclesiæ, vel pauperi ad promissiones, & donationes ipsis factas, donec à Prælato Ecclesiæ, vel paupere tale votum acceptetur. Sic Nauar. *in man. cap.* 12. *n.* 78. Henriq. *lib.* 7. *c.* 30. *n.* 5. *in Gloss. lit. K*, & *n.* 6. Sà *verb. votum, vbi de irritat. n.* 14. Azor. *tom.* 1. *lib.* 11. *cap.* 19. *q.* 12. Sayr. *lib.* 6. *c.* 11. *num. vlt.* Suar. *lib.* 6. *cit. c.* 15. *à n.* 3. Caiet. Angel. Sylucster, Armilla, Tabiena, Palacios, Angles, Graffis, Rodriguez, Petrus de Ledesma, & alij, quos refert, & sequitur Sanch. *lib.* 4. *cap.* 41. *num.* 7. Diana *tract.* 11. *cit. resol.* 47. & apud ipsum Filliucius, Leo, Ioan. de la Cruz, & Faustus, Trullench. *lib.* 1 §. 7. *c.* 3. *dub* 8. *n.* 2. & apud ipsum Ludouic. à Cruce, Candidus *disquisit.* 25. *art.* 4. *dub.* 4. & Bossius *de Iubileo, sect.* 2. *casu* 7. *n.* 2. *pag. mihi* 176. & apud ipsum Basilius *de matrim. lib.* 8. *c.* 8. §. 1. *n.* 8. & *c.* 20. *n.* 7. Layman. *lib.* 4. *tract.* 3. *cap.* 11. *n.* 7. & *tract.* 4. *c.* 8. *n.* 21. Barbosa *de potest. Episcop. part.* 2. *alleg.* 36. *n.* 4. & alij, quos sequitur Quintanaduen. *loc. cit. cap.* 10. *n.* 12.

QVÆSTIO CXXXIII.

An etiam casu, quo tale votum sit acceptatum ab Ecclesia, puella, seu paupere, sit adhuc dispensabile, aut commutabile vi Bullæ, aut Iubilei?

AFfirmat adhuc Trullench. *loc. cit.* per hæc verba: Nihilominus tamen si quis assereret, etiam post talem acceptationem posse huiusmodi vota, iusta intercedente causa, per Bullam commutari, videtur non improbabiliter hoc dicere, quia cum votum per se fiat Deo, & creditor obligationis ex voto procedentis sit ipse solus Deus, acceptatio ex parte hominis parum facit ad naturam obligationis ex voto procedentis. Secus autem in iuramento, quod ex natura sua petit, vt homini præstetur, ac proinde acceptatio in voto, etiam facta ab eo in cuius vtilitatem res sub voto cadens cedit, non mutat naturam voti aliàs dispensabilis, aut commutabilis. Hucvsque Trullench. & ante illum, penes Stephan. Fagundez hanc eandem sententiam tenuerunt Caietan. 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. & Petrus Nauar. *lib.* 2. *de restit. c.* 1. *in noua edit. dub.* 3. *n.* 14. Et id esse satis probabile ait Fagundez *vbi infrà*.

Sed certissimè ferè respondeo: Non esse dispensabile, aut commutabile in eo casu, absque consensu illius, qui votum acceptauit. Quia per acceptationem iam est acquisitum ius illi Ecclesiæ, puellæ, vel pauperi: ergo ipso inuito remitti nequit. Sic Sanch. *loc. cit. n.* 13. vbi ait, in hoc nullum authorem ex relatis *quæst. præcedenti*, dubitare. Et benè hoc dicit, cùm omnes id vt certum sequantur. Imò & ipse Ægidius Trullench. hanc partem probabiliorē iudicat. Et vt longè probabiliorē sequitur Fagundez *lib.*

lib.2.in Decalog.c.49.n.11.pag.mihi,477.& 478. Legantur Nauar.*c.12.n.78.* quid id ex mente D.Thomæ probat.Suarez *lib.6.de voto,c.15.* Henriquez *lib.7.c.30.n.5.*& alij *suprà citati*, quos sequitur Quintanad. *loc.cit.n.12.* Basilius,& Barbosa apud ipsum.

QVÆSTIO CXXXIV.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari pœna pecuniaria, ex fractione voti incursa?

Negant Nauar.*lib.3.consil.tit.de voto,cons 31.aliàs 35.* Graffis *1.part.decis.lib.2.c.28.n.3.* Sayro *in Claui Regia*, *c.12.n.20.* Azor.*1.tom.lib.11.c.18.q.11.in fine*, Lauor.*de Iubileo,p.2.c.17.n.127.*& Vega *2.p.sum.cap.126.casu 10.* Quia Bulla, aut Iubileum solius voti commutationem, & indulgentiam indulger: ergo non pœnæ ex fractione debitæ.

Sed probabiliùs respondeo: Posse. Itaque,si quis vouit,se non lusurum, sub pœna erogandi decem aureos pauperibus, quoties luserit, & sæpe frēgit,& ideo est multorum aureorum debitor ex illa voti violatione,potest,inquam,commutari hæc pœna pecuniaria à quocumque habente facultatem,siue Ordinariam,siue delegatam ad dispensandum,vel commutandum vota.Quia obligatio illa soluendi decem aureos,ex voto conditionali, adimpleta conditione contracta, non est maior,quam obligatio voti, quo quis v.g.absolutè,& directè voueret dare quinquaginta aureos in eleemosynam, sed potius minor ; at hæc obligatio potest commutari virtute Iubilei,aut Bullæ,vt docent communiter Doctores:ergo & illa. Sic Sanch. *lib.8.de matrim.disp.15.num.14.& in sum. lib.4.cap.52.n.10.* Suar. *tom.2. de Relig.tract.de voto, lib.6.c.20.n.19.* Raphaël de la Torre *2.2.q.88.art.12.disp.vlt.n.4.* Leo *de Iubileo,part.2.n.12.& 74.* Filliuc. *tract.26.c.10 n.196.* Malder. *2.2.tract.10.c.5.dub.11.* Ioan.de la Cruz *in sum.de præc.2.art.2.dub.10 concl.3.* Villalob.*tract.27.clauf.9.§.3. n.32.* & Homobonos, quos refert, & sequitur Diana *tract.11. cit.resol.46.* Trullench.*loc.cit.dub.8.* Ludouic. à Cruce *in exposit. Bullæ, disp.1.c.6.dub.15.n.13.* Caodidua *disquisit.24. art.5.dub.2.* Bonacina *tom.2. in Decalog. disp.4. q.2. punct.7.§.4.n.18.* Lessius *lib.2. cap.40. dub.6.n.108.* Bussius *sect.2.casu 23. n.2.pag. mihi 222.* Layman *lib.4.tract.4.c.8.n.26.* Sanctarellus *c.11.dub.3.* Faustus *lib.4.Thes.q.48.* & communis,quam sequitur Quintanad. *c.10.cit.n.4.*

QVÆSTIO CXXXV.

An casu, quo Pontifex commutasset totam pœnam iam debitam, vel partem remisisset, partem verò reliquisset, posset Confessarius vi Iubilei illam in aliud opus pium commutare?

Negabunt à fortiori Doctores super pro prima sententia adducti.

Sed probabiliùs respondeo: Posse.Quia licèt vouens acceptauerit Papæ commutationem,semper est illi integrum redire ad priorem obligationem,& relinquere commutationem : ergo sicut poterat prius per Bullam, aut Iubileum petere commutationem prioris obligationis, si Papa nihil circa illam disposuisset ; ita etiam postea.Deinde,quia absque reditu ad priorem obligationem manet commutabilis illa pœna, quam Papa reliquit, vel in quam commutationem fecit,quia illa semper est pœna debita ex vi voti, non verò specialis præcepti Papæ. Vnde non implere illam, erit sacrilegium contra votum, non autem inobedientia,vel iniustitia : ergo semper manet commutabilis per modum voti : ergo poterit commutari ab illo, qui potestatem ordinariam,aut delegatam habet commutandi vota. Sic omnino Trullench.*loc.cit.n.5.* ex Suarez *loc.cit.n.20.* Sanchez, Diana, Caodidus *loc.cit.* & communis.

QVÆSTIO CXXXVI.

An vota emissa post promulgationem Bullæ, aut Iubilei, possint commutari per talem Bullam, aut Iubileum?

Negant Sotus *lib.7.de Iustitia,q.4.art.3.* Corduba *in sum.q.149.* Graffis *1.part.decis.lib.2.c.30.n.9.* Angles *in florib. 2.p. quæst.vnic. de voto, art.8.diff.7. proposit.3.* Lopez *1.p. instruct.cap.50.col.2* quos omnes refert Sanch. *in sum. lib.4.c.53.n.25.* citat etiam Diana (*vbi infrà*) pro hac parte Moote *part.3. sui exam. cap.9.sect.2.§.17.num.4.* & Villalobos *2. tom. tract.28. clauf. 9. §.3. n.40.* citantem pro se Nauarrum,Cordubam,& Azorium. Sed malè certè ; nam oppositum omnino docet Villalobos, & pro opposito citat citatos Doctores. [Puede (ait Villalobos) comutar los votos que hizo antes,y despues de la Bula,como dizen Nauarro, Cordoua,y Azor,assi como se puede absolver de los pecados reseruados.] Sic Villalobos non *2.tom.tr.28.* sed *1.tom.tr.27.& c.cit.*

Sed probabiliùs respondeo:Posse per Bullam,aut Iubileum commutari vota,siue ante,siue post Bullæ, aut Iubilei promulgationem emissa.Quia verba generaliter, & indefinitè prolata in priuilegiis extenduntur ad futura : at verba Bullæ,& Iubilei,concedentia commutationem votorum, sunt generalia,& indefinita : ergo extenduntur ad vota etiam futura. Sic Nauar. *notabil.34.n.4. & in sum.c.12.n.80.* Aragon.*2.2.q.88.art.12.* Henriq. *lib.6.c.26.n.3.in Glossa lit.N. & lib.8.c.30.n.5.* Lopez *c.9.de clamibus,2.tom. fol.846.* Rodrig. *in Bulla,§.9.num.12.* Azor. *tom.1. lib.11.c.18.q.9.* Sà *verb.votum,in fine*, Petrus de Ledesma *2.tom. tract.11. c.4.dub.5.* Sayro *lib.6.cap.12. n.16.* Viuald.*3.p.candelab.cap.14.n.37.* Suar *lib.6.cit. c.12. à n.4.* Et inclinat Corduba *in suo Quæst. lib.4. quæst.37.proposit.2.* Quos omnes sic refert,& sequitur Sanch. *loc.cit.n.26.* quibus addi possunt Villalobos *loc.cit.* Diana *1.p.tract.11.resol.50.* Trullench. *in Bulla,lib.1. §.7.cap.3.dub.4.n.3.* Bossius *de Iubileo, sect.1. casu 14. n.2.& sect.2. casu 26.* & apud illum Zerola, Sanctarellus,Basilius,Bonacina,& Barbosa, Fagundez *lib.2.in Decalog.cap.50.num.14.* Caodidus *disquis.25.art.3. dub.5.* Qui idem dicendum potant, & bene (quidquid etiam Rodriguez,& Lopez contrà dicant) circa facultatem dispensandi in votis, eam videlicet extendi etiam ad futura. Legantur Sanch.*cit.n.18.* Suar.*n.6.* & Henriq. *tit.de Indulgent.* necnon Quintanad.*c.10.n.8.*

QVÆSTIO CXXXVII.

An vi Bullæ, aut Iubilei, aut priuilegiorum Religionis, possit commutari non solùm votum principale, v.g.audiendi sacrum, sed etiam votum non petendi commutationem illius?

Respondeo:Posse.Quia tale votum non est Papæ reseruatum. Modus autem cōmutandi hic erit, vt prius commutetur hoc secundum votum,postea verò primum, & principale. Sic Sanch. *loc.cit.n.23.*

Rodri

Rodrig. *in Bulla*, §.9. *num.* 102. Acosta *in Bulla*, q. 73. Villalob. *clauf.* 9. *cit.* §. 4. *n.* 35. Diana *loc. cit. re ol.* 52. Bossius *vbi infrà*, & apud ipsum Homobon. Vega, & Faustus, Sà *verb. votum*, vbi *de irrit. n.* 14. Fagundez *lib.* 2. *in Decalog. c.* 43. *n.* 16. Trullench. *in Bulla, c.* 3. *cit. dub.* 14. *n.* 2. qui cum Sayto, Henriquez, & aliis addit, & valde probabiliter, illud votum secundum, videlicet non petendi commutationem, cum deroget Superioris potestati, non esse validum, ac proinde nulla egere dispensatione. Sic etiam Bossius *sect.* 2. *casu* 21. *num.* 4. & apud ipsum Sanch. *lib.* 4. *sum. c.* 8. *n.* 8. lege Quintanaduenas *c.* 10. *cit. n.* 11. & Mendo *disp.* 2. *in Bull. c.* 14. *n.* 151.

QVÆSTIO CXXXVIII.

An Confessarius si tempore Iubilei esset occupatus Confessionibus, posset vota commutare dicendo: Ex nunc commuto tibi vota in id quod ego postea, aut vir prudens iudicauerit commutanda?

REspondeo posse. Quia non requiritur quod determinatio materiæ in locum voti subrogandæ fiat intra tempus Bullæ, aut Iubilei. Sic Sanch. *loc. cit. n.* 31. & apud ipsum Nauar. Rodrig. Viuald. Graffis, & Sayr. Trullench. *c.* 3. *cit. dub.* 9. *n.* 1. Candidus *disquis.* 15. *art.* 6. *dub.* 4. Diana 1. *p. tract.* 11. *resol.* 42. Fagundez *loc. cit. n.* 16. Bossius *de Iubil. sect.* 2. *casu* 51. Layman. *lib.* 4. *tract.* 4. *c.* 8. *n.* 27. & communia.

QVÆSTIO CXXXIX.

An pænitens qui hoc modo obtinuit commutationem, peccaret contra votum, si antequam Confessor, vel vir ille doctus illi designaret materiam subrogandam, votum non seruaret?

AFfirmant Rodrig. *in addit. ad Bullam*, §. 4. *n.* 115. & alij apud Sanchez.

Sed probabiliùs respondeo, non peccare. Quia reuera iam fuit facta commutatio, ac proinde obligatio voti extincta circa materiam prius promissam, & translatam in materiam postea determinandam à Confessario, vel à viro illo prudente: ergo non peccat contra votum. Sic Sanch. *n.* 31. Diana, Trullench, Bossius, Fagundez, Candid. *loc. cit.* Lessius *lib.* 2. *c.* 40. *dub.* 16. *n.* 109. & alij.

QVÆSTIO CXL.

An Confessarius possit commutare tempore Bullæ, aut Iubilei omnia vota, quorum numerum pænitens non meminit?

REspondeo posse. Atque catenus valebit commutatio, vt si postea pœnitens recordetur alicuius voti particularis, alia commutatione minimè indigeat. Sic Sanch. *loc. cit. n.* 25. & apud illum Beia *in suis responsis*, 2. *part. casu* 9. & Sayr. *lib.* 6. *Clauis Reg. cap.* 12. *n.* 18. quibus addi possunt Trullench. *lib.* 1. *in Bulla*, §. 7. *cap.* 3. *dub.* 9. *n.* 4. Candid. *disquis.* 25. *art.* 6. *dub.* 1. Bossius *de Iubil. sect.* 2. *casu* 43. & apud illum Sanctarellus, & alij. Sed aduersùm me solum, cum tantus Sodales habeam, insurgit Mendo *loc. cit. c.* 15. *n.* 167. dicendo hanc meam doctrinam difficultatem ingerere, si aliàs non explicetur in vero sensu. Quia si confessarius (inquit) eam materiam subrogauit, vt sit æqualis quibuscumque votis in qualibet materia, & numero emissis, vera erit doctrina: sed difficilem reperio talem commutationem, si Confessarius vota non commutet in ingressum ad Religionem. Nam ponamus, auditis aliquibus pœnitentis votis, Confessarium omnia eius vota cõmutare in auditionem quotidianam Sacri, & confessiones menstruas, postea verò recordari pœnitentem se emisisse vota conditionalia Religionis, Castitatis, & vltramarinæ peregrinationis, necnon alia vota absoluta confitendi quoquo octauo die, audiendi quotidie Sacrum. Quis dicat hæc vota nõ indigere noua commutatione, & subrogatione materiæ, cùm materia imposita à Cõfessario sit multò inferior, ac est horum votorum materia. Igitur in hoc sensu falsa est illa doctrina. Si verò solùm contendat, quod non declarat, posse Cõfessarium commutare omnia vota exercendo circa illa actum iurisdictionis, & postea cùm recordetur pœnitens alicuius voti, subrogare materiam loco illius, vera erit resolutio. Hæc aduersus me Mendo.

Cuius obiectioni, aut dubitationi doctrinæ meæ respondeo, quod hæc mea doctrina non est mea solùm, sed doctissimi P. Thom. Sanch. & aliorum, quos pro illa nuper adduxi: quapropter etiam contra illos vrget argumentum, si quid vrget. Sed certè contra nullos vrget. Quia exemplum, aut casum, quem hic Author affert, fictitius potius, quàm possibilis videtur. Supponit namque pœnitentem petere à Confessario commutationem alicuius voti minoris considerationis, & post commutationem illius, se recordari aliorum plurium votorum maioris ponderis & qualitatis. Quod suppositum destruit omnino casum nostræ quæstionis inquirentis, an auditis pœnitentis votis à Confessario commutatis, si postea pœnitens recordetur alicuius voti particularis alia commutatione indigeat? Cui respondi, & iterum respondeo, quod non. Quia tunc sufficit prima commutatio, & subrogatio materiæ, etiamsi reddatur aliqualiter inferior, ac est materia omnium simul votorum, cum (iuxta doctrinam *infra* à nobis *q.* 156. tradendam) commutatio votorum fieri possit vi Bullæ, aut Iubilei, in minus bonum. Secus tamen dicendum videtur in casu quo pœnitens post commutationem factam recordetur plurium aliorum votorum, quorum materia multò superior sit materiâ subrogatâ; quia tunc tutius erit subrogare materiam loco illorum, vt ait Mendo, & ante illum Quintanad. *tract. de Iubil. c.* 11. *n.* 15. *pag.* 151.

QVÆSTIO CXLI.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit Confessarius commutare votum disiunctiuum, cuius sola altera pars est reseruata, vt si quis voueat Castitatem, aut Ieiunium?

NEgat Ludouicus Beia 1. *p. respons. casu* 28. *vers. Vnde huiusmodi votum.*

Sed longè multò probabiliùs respondeo: Posse commutari, si loquamur de illa voti re integra, & antequam elegerit partem continentem materiam reseruatam, in quo sensu hîc loquimur. Quia vouens potest eligere illam partem non reseruatam, ieiuniũ videlicet, quam potest Episcopus, & etiam vi Bullæ, aut Iubilei Cõfessarius commutare: ergo. Sic Azor. *tom.* 1. *lib.* 11. *c.* 19. *q.* 10. Sayr. *lib.* 6. *c.* 11. *n.* 62. Less. *lib.* 2. *c.* 40. *n.* 10. Suar. *tom.* 2. *de Relig. lib.* 6. *c.* 24. *n.* 1. & 2. Quos refert, & sequitur Sanch. *lib.* 8. *de matr. disp.* 9. *n.* 14. & *in sum. lib.* 4. *cap.* 40. *n.* 42. Reginald. Molfes. & Filliuc. quos citat, & sequitur Diana 1. *p. tract.* 11. *resol.* 73. & 4. *p. vbi infrà.* Trullench. *lib.* 1. §. 7. *cap.* 3. *dub.* 14. *n.* 6. Candid. *loc. cit. art.* 8. *dub.* 2. Boss. *de Iubileo sect.* 2. *casu* 11. *n.* 4. & apud ipsum Basil. *lib.* 8. *de matr. cap.* 8. §. 2. *n.* 22. Leo *de Iubileo*, *p.* 2. *q.* 13. *sect.* 1. *n.* 91.

Lauor.

Lauor. art. 1. cap. 27. n. 107. Bonac. disp. 4. q. 1. punct. 7. §. 4. n. 18. Layman. lib. 4. tract. 4. cap. 8. n. 12. Faustus, Malderus, & Tamburinus, Fagundez loc. cit. num. 8. & Mendo disp. 26. c. 10. n. 114.

QVÆSTIO CXLII.

An etiam possit dictum votum disiunctiuum commutari, quando pars non reseruata effecta est impossibilis, itaut vouens nequeat illam adimplere, sed tantum partem reseruatam?

Negat Bonac. tract. de legib. disp. 4. q. 1. punct. 7. §. 4. n. 18. Quia materia reseruata est in eo casu adimplenda ex vi voti: ergo nequit Confessarius illud commutare. Quod esse probabile affirmat Leo vbi suprà, & Filliuc. tract. 26. c. 10. n. 273.

Sed probabiliùs respondeo: etiam posse. Quia tale votum per se, & ex natura sua nunquam obligauit vouentem ad partem reseruatam; sed postmodum obligatio illa oritur per accidens ex sola impossibilitate alterius materiæ non reseruatæ. Vnde si quis voueret Castitatem, aut Peregrinationem ad B. V. Mariam de Guadalupe, & postea ob morbum, aut paupertatem fit impotens ad peregrinandum, optimè poterit Confessor virtute Bullæ, aut Iubilei tale votum commutare. Sic Suar. n. 4. Sanch. n. 44. Trullench loc. cit. & apud ipsum Ludou. de la Cruz. Diana 1. p. tract. 11. resol. 74. & 4. p. tract. 4. resol. 102. Boss. loc. cit. n. 10. pag. mihi 204. Layman, & Tambur. apud ipsum.

QVÆSTIO CXLIII.

An casu, quo quis voueat Castitatem, aut Ordinem sacrum, aut Ieiunium disiunctiuè, & vouens eligat efficaciter Castitatem seruare, possit tale votum vi Bullæ, aut Iubilei Confessarius commutare?

Negat Sanch. n. 43. & lib. 8. de matrim. disp. 9. n. 14. Suar. cap. 24. cit. n. 6. Sanctarellus, & Leo apud Dianam vbi infra. Filliuc. tom. 2. tract. 26. c. 9. n. 172. Trullench. loc. cit. Azor. Sayrus, Layman, Bonac. & Faustus apud Bossium loc. cit. casu 11. n. 6. (vbi dicit hanc opinionem esse probabilissimam, & tutiorem) Fagundez lib. 2. in Decalog. c. 43. n. 88. Candidus, vbi sic ait: Post electionem factam de materia reseruata Castitatis, non potest Confessarius vigore Iubilei tale votum commutare. Quia cum vouens elegerit partem reseruatam, nempe seruare Castitatem, non potest ampliùs voluntatem mutare, & eam in Clericatum commutare: nam Deus propter talem electionem Castitatis votum acceptauit: ergo non ampliùs dici potest tale votum disiunctiuum, sed absolutum, quod Pontifici reseruatur. Sic ille, & communis. Et licèt hæc sententia sit probabilior contrariâ, ideoque tenenda.

Probabiliter tamen respondeo: Posse adhuc illud votum Confessarium commutare, dummodo de nouo non promittat vouens illam partem, quam elegit. Quia in hoc casu probabile est, quod possit vouens variare, & alteram partem, nempe Ordinem sacrum, postmodum eligere: ergo poterit Confessarius etiam tale votum commutare vi Bullæ, aut Iubilei. Sic sentiunt Malder. 2. 2. tract. 10. c. 5. dub. 10. Diana 1. p. tract. 11. reso. 65. & Trullench loc. cit. pag. mihi 406. Bossius loc. cit. n. 7. & alij, quos sequitur Mendo loc. cit. n. 115.

QVÆSTIO CXLIV.

An quando vota reseruata, v. g. Castitatis, vel Religionis, commutantur à Papa in materiam non reseruatam, vt Confessiones menstruas, possit Episcopus, vel Confessarius, vi Bullæ, aut Iubilei dispensare, aut commutare eam materiam in aliam.

1 Negant Archidiac. can. latorem, fin. 33. q. 1. & ib. Bellamera in fine, & alij Noterici apud Sanch infrà, Zanard. in direct. Theol. p. 2. c. 33. & Azor. tom. 1. lib. 11. c. 18. q. 11. Quia existimant materiam, in quam votum reseruatum commutatur, etiam manere reseruatam; subrogatum enim sapit naturam eius, cui subrogatur, vt habetur l. vnic. C. de rei vxoria actione.

Sed probabiliùs respondeo: Posse, præcipuè si commutatio fuit facta à Papa in foro conscientiæ, & interiori. Quia votum illud solùm est reseruatum ratione materiæ reseruatæ: ergo cessat reseruatio sublata obligatione circa illam materiam, & translata in non reseruatam: ergo poterit Episcopus, vel Confessarius, vi Bullæ, aut Iubilei, talem materiam dispensare, aut commutare in aliam. Sic Sanch. lib. 8. de matrim. disp. 9. n. 20. & in sum. lib. 4. cap. 40. n. 46. & apud illum Henriq. lib. 7. c. 30. n. 5. Sà verb. votum, num. vlt. Aragon. 2. 2. q. 88. art. 12. Rodrig. 2. tom. sum. c. 96. in fine, Sayr. lib. 6. cap. 12. n. 23. Less. lib. 2. c. 40. n. 104. Suar. lib. 6. de voto, c. 20. n. 15. & 16. quibus addi possunt Filliuc. tom. 3. tract. 26. num. 293. Diana loc. cit. resol. 71. Trullench. dub. 14. cit. n. 7. Villalob. tract. 27. claus. 9. §. 3. n. 31. Ludou. à Cruce in Bulla, disp. 1. c. 6. dub. 12. n. 8. Sancius in select. disp. 14. n. 14. Fagundez lib. 2. in Decal. c. 43. n. 18 Boss. de Iubil. sect. 2. casu 12. n. 2. & communis, quam docent Mendo in Bull. disp. 26. c. 11. n. 124. & Quintanad. c. 10. cit. n. 13.

QVÆSTIO CXLV.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum non peccandi?

Negat Caiet. in Quodlibetis, tom. 1. tract. 11. Qui est de voto, q. 1. Et in hanc partem videntur inclinare Hostiens. Abbas, Henricus, Abulens. & alij apud Sanch. cap. 40. cit. n. 12.

Sed certissimè respondeo: Posse. Quia nullibi est reseruatum. Sic Sanch. cap. 40. cit. n. 12. & apud ipsum Sotus lib. 7. q. 1. art. 3. Nauar. n. 12. n. 65. Lessius, & Beja loc. cit. Azor. lib. 11. cap. 14. quæst. 4. Merina, Sayrus, & Graffis. Trullench. loc. cit. n. 8. Bossius de Iubil. sect. 2. casu 22. n. 3. & Homobon. apud ipsum, & communis, quam me citato tenet Mendo disp. 26. cap. 24. n. 152.

QVÆSTIO CXLVI.

An vota reseruata, quorum commutatio conceditur per Bullam, & Iubileum, possint commutari durante Bulla & Iubileo, toties, quoties emissa fuerint?

Respondeo: posse commutari toties, quoties ante obtentum Iubileum à pœnitente emissa fuerunt. Quia nec Bulla, nec Iubileum limitat hanc facultatem commutandi: ergo non debet restringi ad primam vicem, sed debet intelligi toties quoties. Sic Henriq. lib. 6. cap. 16. n. 3. Sanch. in sum. lib. 4. cap. 54. num. 26. Trullench lib. 1. in Bulla, §. 7. cap. 3. dub. 9. num. 7. & lib. 2. in Decalog. cap. 1. dub. 47. num. 7. Filliuc.

Filliuc.*tract.*8.*n.*278. Sanctarel. *de Iubil.cap.*8.*dub.*5. Lauor. *de Iubil.p.*1 *cap.*21.*n.*66. Boss.*de Iubil.sect.* 1. *cas.*15.*n.*2. *& sect.* 2.*cas.*37. & communis.

QVÆSTIO CXLVII.

An vi Bullæ, aut Iubilei possit commutari votum perseuerandi in Religione?

RESpondeo posse. Sic Sanch.*lib.*7.*de matr.disp.*15. *n.*4.*& in sum.lib.*4.*c.*40.*n.*75. per hæc verba. Deducitur, si quis promittat non tantum Religionem, sed perseuerantiam in illa, quamvis Pontifici reseruetur dispensatio circa ingressum, posse Episcopum dispensare circa perseuerantiam, ita vt possit hic tempore nouitiatus exire, si expertus Religionis austeritates, iusta causa ad non perseuerandum ducatur. Quia votum perseuerandi est virtute diuersum à voto Religionis. Sic Sanch. Et etiam Molfes. Malder. Sanctarel. & Leo, quos citat, & sequitur Diana 1.*p. tract.*11. *resol.*79. Trullench *lib.*1. *in Bull. §.*7.*c.*3.*dub.*16.*n.*8. Fagundez *lib.*2.*cit.c.*43.*n.*9 Boss. *de Iubil.sect.*2.*casu* 19.*n.*2. Faustus, & alij apud ipsos, quos sequitur Mendo *c.*12. *cit.n.*135.

QVÆSTIO CXLVIII.

An vi Iubilei, vel Bullæ possit commutari votum Religionis, vt non adimpleatur tempore præscripto, sed aliquandiu eius executio differatur?

NEgat Suar *tom.*2.*de Relig.lib.*6*c.*26.*n.*11.*&* 12. cum quo ex parte videtur consentire Sayr.*lib.*6. *clauis, c.*11.*n.*66. vbi ex sententia Angles *Flor.* 2.*p. quæst.vnic.de voto.art.*8.*diff.*9.*concl.*4. ait, quod licèt Episcopus non possit dispensare in voto simplici Religionis, potest tamen ex legitima causa declarare differendam esse voti executionem, non solùm instar priuati Doctoris, sed declaratione authentica, seu authoritate Episcopi, & ad iurisdictionem spiritualem spectante.

Sed probabiliùs respondeo posse, dummodo votum non adeò differatur, vt sit periculum in eum statum incidendi, vt vouens reddatur impotens ad votum implendum. Quia hoc non est dispensare in substantia voti reseruati, sed in eius qualitate. Sic Sanch.*loc.cit* Molfesius. & Malderus, quos refert, & sequitur Diana *loc.cit.resol.*80. Trullench *loc.cit. n.*8. *& lib.*2.*in Decalog.cap.*1.*dub.*49.*n.*26. & apud illum Ludou.à Cruce, Fagundez *loc.cit.n.*13. Boss.*casu* 19. *cit.n.*5. & communis.

QVÆSTIO CXLIX.

An commutatione voti facta licitum sit vouenti, omissa commutatione seruare primum votum.

NEgant Suarez *tom.*2.*de Relig.lib.*6.*cap.*20.*à n.*1. *vsque ad* 4. Reginald. *lib.*10.*n.*362. & Raphaël de la Torre 2.2 *q* 88.*art.* 12.*disp.*5.*n.*42. Filliuc.*tom.*2. *tract.*26. *n.*288. & alij casu quo votum commutatum sit in melius bonum; concedunt verò quando in minus commutatum fuit.

Sed probabiliùs absolutè respondeo licitum esse. Quia commutatio voti fit in fauorem vouentis, sed licitum est vnicuique cedere suo fauori: ergo licitum erit ei primum votum adimplere, etiam casu quo commutatum fuerit in bonum melius. Sic

Sanch.*lib.*4.*cit.c.*55.*n.*26. & apud ipsum Azor. Sayr. & Less. Diana *loc.cit.resol.*85.*&* 2 *p. tract.* 16. *resol.*8. Fagundez *lib.*2.*in Decal.c.*50.*n.*18. Candid. *disq.*25. *art.*6. *dub.*5. & alij, quos sequitur Mendo *disp.* 26. *c.*14.*n.*153. & Quintanaduenas *de Iubil.dupl.lib.*... *c.*11.*n.*20. sic dicens: [Si à vno le comutan en el Iubileo vnos votos, si en el, ò despues del, no quiere excutar la obra en que se los comutaron, puede por su authuridad; sic Azor. *lib.*11. *tom.*1. *c.*19.*q.*10. Sayr. *lib.*6.*cap.*12.*n.*22. y aunque vbiesse sido en cosa mejor la comutacion, segun Diana *p.*1.*tract.*11.*resol.*85. Sanch. *lib.*9. *de matrim.disp.*4. *n.*11. Otros sienten lo contrario. Y otros iuzgan, que si despues de auer buelto al voto, quisiera boluer a la materia en que se comuta, podia que la comutacion es priuilegio, y puede vsar della a su gusto, y el que lo comuta, es como si dixera, o goardara este voto, o haz esta obra en su lugar.] Sic ille.

QVÆSTIO CL.

An vota emissa sub spe certa obtinendi Iubileum, aut ex praua confidentia Bullæ possint commutari?

NEgant nonnulli Doctores apud Ægidium Trullench *lib.*1. *in Bullam, §.*1 *dub.*9.*n.*4.

Sed longè multò probabiliùs respondeo: posse commutari. Quia longè probabilius est, quod qui peccat sub spe certa obtinendi absolutionem virtute Bullæ, aut Iubilei, potest ab illo peccato absolvi, vt docent communiter Doctores apud Bossium *de Iubil. sect.*1.*casu* 13. *n.*3. & nos suprà cum aliis docuimus: ergo à fortiori poterit commutari votum emissum spe certa obtinendi Iubileum, vi eiusdem Iubilei. Sic Nauar.*notab.*34.*n.*6. Suar. *lib.*6.*cit.c.*13. *n.*6. Sanch. *in sum.lib.*4.*c.*64.*n.* 18. Trullench *loc.cit. num* 4.*&* 5. Candid. *vbi supra.dub.*3. Boss. *loc.cit. & sect.*2.*casu* 35 Griffins, Faustus, & alij quamplures apud ipsum. Legatur etiam Diana 1. *part. tract.*11. *resol.*16.

QVÆSTIO CLI.

An qui vi Bullæ, aut Iubilei potest vota commutare, possit & illa dispensare?

AFfirmare videntur Syluester *verb.votum* 4. *q.* 3. Tabiena *verb.dispensat.n.*11.*vers.Nota etiam,* & Tolet.*lib.*4.*cap.*18.*n.* 11. dicunt enim quod cuius est commutare, est etiam dispensare. Idem videtur sentire Sotus *lib.*7.*de iustit.q.*4 *vers.post hæc,* vbi dicit per Bullam Cruciatæ concedi priuilegium dispensandi in votis, cum tamen dicta Bulla expresse tantum concedat facultatem commutandi vota, nulla facta mentione dispensationis.

Sed ferè certissimè respondeo, non posse. Quia maioris facultatis est dispensare, quàm commutare votum; nam qui dispensat, omnino tollit obligationem voti, qui verò commutat, minimè, sed in aliam materiam transfert: ergo cùm dispensatio non contineatur sub commutatione, concessa facultate præcisè ad commutandum, non censetur concedi ad dispensandum. Sic Suar *lib.*6.*de voto,c.*12.*n.*4. Couar. Angles, Sayrus, & Lopez, quos refert, & sequitur Trullench *lib.*1. *in Bull. §.*7.*cap.*3.*dub.*1.*n.*7. Fagundez *lib.*2.*in Decalog.c.*50.*n.*8. Moure, Portel, Villalobos, & Homobonus, quos citat, & sequitur Diana *loc.cit. resol.*42. Rodriguez, Aragon. Vega, Nauarrus, Less. Lauorius, Filliuc. Malderus, Henriq. Sanchez, Barbosa, & alij quos refert, & sequitur Bossius

de Iubil.sect.2.casu 4.n.5.& communis,quam vt veram, me citato sequitur Mendo disp.16. c.19.n.194. & Quintanadueñas tract. de Iubil.dupl.hebdom.c.11. n.17.pag.153.

QVÆSTIO CLII.

An saltem qui vi Bullæ, aut Iubilei potest vota dispensare, possit & illa commutare?

NEgant adhuc Nauar. in man.cap.12.n.79. Azor. tom.1.lib.11.c.18.q.7. fol.mihi 1408. Ludouic.à Cruce in Bulla,disp.1.cap.6.dub.7.n.10. Valent.2.2. disp.6.q.6.punct.7.Beja part.2.casu 9. Sanch. lib.8.de matrim.disp.1.n.15 & lib.4.sum.c.53.n.4. Moneta de commutat.vlt.volunt.cap.5.n.576. Lauor.de Iubil.p.2. cap.27.n.4. Malder.de virtutib.tract.10.c.14.de voto, dub.11.§.Tertiò inquirendum, & alij.

Sed probabiliùs respondeo: posse. Quia qui potest maius, potest & minus sub maiori contentum: at commutare est minus, quàm dispensare, & continetur sub maiori, nempe dispensatione: ergo. Minor probatur; nam dispensatio tollit omnino obligationem voti, commutatio verò minimè, sed in parte tantùm, nempe in quantum talem obligationem in aliam commutat. Sic Syloest.loc.cit.Sotus lib.7.q.4.art.3.Sà verb.votum 2.num.19.Tolet.loc.cit. Less.lib.6.cap.11.n.94. Trullench loc.cit. & lib.2. in Decalog.c.2.dub.47.n.1.Suar. tom.2. de Relig.tract.de voto.lib.6.c.12.a n.10. Filliuc.tract.26.n.252 Bonac. in decem præcept.disp 4.q.2.punct.7.§.3.n.10.Layman lib.4.tract.4.c.8.n.20. Basil. Pontius de matrim.lib.8. c.10.n.3.& 4 Less.lib.2.cap.40.dub.11.n.49.Barbosa, Saytus, Conradus, Aragon, Henriquez,& alij,quos citat, & sequitur Boss.de Iubil. sect.2. casu 3. num.4. pag. mihi 16 . Fagundez lib 2. in Decalog.c.50.n.7.& alij. Qui, & à fortiori, idem docent de habente facultatem, & potestatem ordinariam dispensandi in votis, aut iuramentis, vt Episcopi,& Prælati Religiosorum, respectu suorum subditorum; nam hi etiam habent potestatem commutandi illa, vt in hoc casu concedunt etiam Authores primæ sententiæ,& omnes. Legantur Fagund. loc.cit.n.2.& Diana 1.p.tract.5.Miscell.resol.25.& part.8.tract.3.resol.43. & Quintanadueñas c.11.cit.n.58.

QVÆSTIO CLIII.

An ad commutanda vota, aut iuramenta in melius, requiratur aliqua Superioris authoritas?

AFfirmant Innoc.cap.peruenit, el 2.de Iureiurando, & ibi Ioan.Andreas, Hostiens.Antoninus, Abbas,Henricus,Bellamera, Felinus,Alez.de Neuo, D.Bonau. in 4. dist.38. art.2. q.2. & ibi Richardus art.8. quæst.1. Syluester votum 4.q.7. Quos omnes, & alios refert Sanch. in sum.lib.4.c.49.n.1.

Sed longè multò probabiliùs respondeo, non requiri; sed quemcunque posse propria authoritate sic vota, aut iuramenta commutare. Quia tunc tantùm requiritur Superioris determinantis authoritas, quando non constat quid Deo acceptius sit: sed manifestè constat Deo gratius, & acceptius esse id quod euidenter præstantius est: ergo.Sic Nauar. cap.12.n.75. Caietan 2.2.q.88.art.12. Aragon ibid. Azor.loc.cit.q.1. Sayr. lib.6.cap.12.n.5. Valent.2.2. disp.6.q.6.punct.7. Suar.lib.6.de voto,c.18.n.4. Petrus de Ledesma tom.2.sum.tr.10.c.8. Quos,& alios vsque ad 36. Doctores refert,& sequitur Sanch.lib.4.sum cap.49.n.4. quibus addi possunt Trullench lib.1. in Bullam, §.7.c.3.dub.12. n.1. Diana infrà citandus. Et Boss.de Iubileo, sect.2.casu 25.n.1. dicens esse certissimam, & communissimam sententiam, Fagundez lib.2. in Decalog.c.48.n.3. & alij.

QVÆSTIO CLIV.

An etiam commutatio voti in bonum euidenter æquale, possit fieri propria auctoritate vouentis?

AFfirmant Medina lib.1.sum. c.14.§.7. Henriq. lib.5.cap.20.n.5.& lib.7.c.30.n.5. Rodrig.2.tom. c.10.n.4 Bonac. de legib. disp.4.q.2.punct.7.§.3.n.7. Moure 1.p.sui exam.c.6.§.11.n.2. Boss loc.cit.n.6.Leo de Iubileo, 2.p. n.65. & alij. Atque fortè ita esse tradunt Sotus,Lopez, & Sà apud Sanch. vbi infrà. Sed ex his authoribus oppositum postea tenuerunt Sotus (vt notat Sanchez, atque etiam Sà, in editione correcta, Rodrig.in Bulla, §.9. n.606. Dicunt etiam hanc partem esse probabilem Diana vbi infrà. Et clarè tenet eam 3.p. tr.5.resol.25.) Suarez, Aragon, Alcozer,& Lessius apud Fagundez loc.cit.n.5. Quia si res subrogata est euidenter æqualis, Deo æquè grata erit, ac ea pro qua subrogatur: ergo.

Sed probabiliùs respondeo, non posse. Quia non est certum acceptari à Deo illam commutationem,cum nulla vtilitas in ea acceptione eluceat: ergo oportet intercedere authoritatem Prælati interpretantis vice Dei eam voluntatem. Sic Caiet.& Petrus de Ledesma loc. cit. Suar. tom.2. de Relig.lib.6. c.3.a n.3. (vnde malè illum citat Trullench pro opposita parte,) Toled.lib.4.cap.18.n.20. Sot. lib.7.de Instit.q.4.art.2. Azor. loc.cit.q.2. Sayrus, Alcozer, Couar. & alij, quos citat, & sequitur Sanch. lib.4. sum.c.49.n.12. (licèt aliter senserit lib.3.sum.c.9.n.9. in fine,& lib.8.de matrim.disp.9.n.21.circa finem.) Filliucius, Reginaldus, Layman,Tannerus, Molfesius, Malderus,& Raphaël de la Torre,quos affert Diana loc.cit.& 2.p.tract.16.resol.6.Trullench lib.1.in Bulla, §.7.c.3.dub.12.n.2. Fagund. loc.cit.n.6.pag.mihi 472. & communis, quam nouissimè sequuntur Bardus in Bull.tract.7.c.1.sect.1.n.14.& Mendo in Bull.disp.26. c.3.n.38. licèt hic Author,vt contradicat Francisco Bardo, oppositum defendat in tract.append. cap.29. num.156.

QVÆSTIO CLV.

An saltem dicta commutatio voti possit fieri in æquale bonum, authoritate priuati Confessoris?

AFfirmant, & à fortiori, Authores primæ sententiæ nuper relatæ, & vltra illos Less. lib.2. c.40.n.105.Viuald.in suo Candelabro aur.Quos citat, & videtur sequi Diana 1.p. tract.11.resol.48.

Sed probabiliùs respondeo, adhuc non posse. Quia iurisdictio ordinaria Confessoris solum extenditur ad forum pœnitentiæ, ad quod nec dispensandi, nec commutandi potestas pertinet, sed ad Ecclesiæ gubernationem in foro externo. Sic omnes Doctores nuperrimè pro nostra parte citati. Legantur Sanchez loc.cit.n.13.Suar.n.6.& Diana, & Fagundez loc.cit.

QVÆSTIO

QVÆSTIO CLVI.

An commutatio facta vi Bullæ, aut Iubilæi, possit fieri in minus bonum?

NEgant posse votum in aliquid minus commutari, sed semper commutationem debere fieri in æquale. Sylu. *votum* 4. q. 8. Couar. *de pactis* 1 *parte*, §. 3. *num.* 4. Sotus *lib.* 7. *de Iustit. quæst.* 4. *art.* 3. Nauar. *cap.* 12. *num.* 63 Suarez *lib.* 6. *de voto, cap.* 15. *num.* 6. & *cap.* 19. *n.* 7. & 8. Sayrus *lib.* 6. *cap.* 12. *n.* 9. Azor. *lib.* 11. *cap.* 18. *quæst.* 6. Caietanus, Beja, Angles, & alij, quos refert, & sequitur Sanchez *lib.* 4. *summa, cap.* 50. *n.* 4. Fagundez *lib.* 2. *in Decalog. cap.* 50. *num.* 10. *pag.* 481. Reginaldus etiam *lib.* 8. *cap.* 22. *num.* 352. Ioannes de la Çruz 1. *parte direct. prac.* 2. *art.* 2. *dubit.* 10. *concl.* 2. Layman *lib.* 4. *tract.* 4. *cap.* 8. *num.* 24. Faustus *lib.* 4. *Thes. quæst.* 19. *num.* 1. Sanctarellus *cap.* 8. *dubit.* 1. & alij quos sequitur Mendo *disputatione* 26. *cap.* 19. *numero* 189.

Sed æquè probabiliter respondeo, posse fieri in paulò minus bonum. Quia talis præsumitur voluntas Dei creditoris, qui liberalissimus, & benignissimus est; & intentio Superioris concedentis facultatem commutandi. Sic Aragon 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 12. *dubit.* 1. Metina *lib.* 1. *summ. cap.* 14. §. 7. Toletus *lib.* 4. *summ. cap.* 18. *num. penult.* Sà *verb. votum, num.* 10. Henriquez *lib.* 8. *cap.* 30. *num.* 5. Lessius *lib.* 2. *de Iustit. cap.* 40. *dubitat.* 11. *num.* 95. Rodriguez *in Bulla*, §. 9. *num.* 107. & *in summ. cap.* 100. *num.* 4. Angelus, Viualdus, & Corduba, quos omnes citat pro hac parte Sanchez *loc. cit. num.* 3. & pro vtraque Sayrum *loc. cit. num.* 19. & Alcozer *in summ. cap.* 16. his addi possunt Leo, & Homobonus, quos affert, & sequitur Diana 3. *part. loco cit.* & 2. *part. tract.* 16. *resolut.* 10. & 1. *part. tract.* 11. *resolut.* 40. qui tamen *resolut.* 49. cum Sanchez ait, commutantem vota virtute Cruciatæ, absque debita æqualitatis inuestigatione, peccare mortaliter, sed certè non consequenter id dicit. Sic etiam Bonacina *de legib. disput.* 4. *punct.* 6. §. 3. *num.* 11. & Leo, Lauorius, Graffius, & alij, quos citat, & sequitur Bossius *loc. cit. num.* 15. *pag.* 225. qui benè *n.* 16. addit vota, præsertim grauiora, securius, & facilius commutari ab iis, qui facultatem habent commutandi, & dispensandi simul, nempe à Regularibus, cùm isti habeant priuilegium dispensandi in votis, quo possunt vti etiam tempore Iubilei.

QVÆSTIO CLVII.

An iuxta opinionem Doctorum primæ sententiæ relata quæst. 154. posset qui astrictus esset voto recitandi Coronam Virginis, hodiernam obligationem in sequentem diem per commutationem transferre?

AFfirmant aliqui Doctores, vt testatur Pater Eugenius, nostræ Sacræ Religionis Diffinitor Generalis, & in nostro Salmanticensi Collegio sacræ Theologiæ professor, in sua pulchra Bullæ explicatione, *disput.* 6. *dubit.* 5. per hæc verba: Ego audiui à Petro de Ledesma, dum eius lectioni interessem, obligatum ex voto recitare calculum Virginis, posse hodiernam obligationem in crastinum transferre per commutationem. Et etiam Magister Franciscus Cornejo *tractatu de legibus, disput.* 4. *dub.* 1. idem asserit de voto Rosarij, aut ieiunij; posse videlicet transferri in alterum diem authoritate vouentis; quia (inquit) cum sit commutatio in manifestè æquale, illicita non est. Sic hic doctus Pater.

Sed loquendo iuxta illorum Doctorum probabilissimam sententiam adhuc probabilius respondeo non posse absolute, nisi addatur aliquid aliud in materia; propter dilationem ipsam. Quia alias non commutaretur votum Rosarij, Coronæ; vel ieiunij in bonum euidenter æquale, sed in minus valde; vt constat. Sic præfatus Eugenius, & alij grauissimi moderni à me de hac re consulti. Et colligitur apertè ex doctrina, quam tradunt Henriquez *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 6. Sanchez *in summa, lib.* 4. *cap.* 56. *num.* 20. & 29. Trullench *in Bulla, lib.* 1. §. 7. *cap.* 5. *dubit.* 18. *num.* 17. & 22. & Ludouicus *disput.* 1. *cap.* 7. *dubit.* 1. *n.* 14. & 15. & expressè Bossius *de Iubil. sect.* 2. *cas.* 27. *num.* 9 per hæc verba: Quare opus, seu votum implendum certa die, non est necessariò commutandum in opus aliud eadem die implendum, cum possit esse maioris, aut æqualis, vel ferè æqualis obsequij, & consequenter magis, vel æquè, aut ferè æque gratum Deo, adimplere materiam subrogatam altera die: poterit ergo votum certa die implendum commutari quoad diem, & non quoad rem promissam, quo casu erit leuissima commutatio. Et nota hîc, quod dum votum rei certa die promissæ commutatur à confessario, vel ab alio habente potestatem, non censetur sublata obligatio præstandi materiam subrogatam illamet die, nisi commutans exprimeret, vel ex materiæ subrogatæ qualitate, & adiunctis circunstantiis colligatur. Quia cùm votum certa die implendum duplicem obligationem includat, scilicet & operis promissi, & temporis determinati, & vna non habeat connexionem cum altera, sublata vna, non censetur eo ipso altera sublata, & consequenter tunc opus est duplici commutatione, vel vna quæ virtute duas contineat. Sic Bossius.

QVÆSTIO CLVIII.

An quando vi priuilegiorum regularium, aut alterius facultatis delegata commutantur vota etiam in bonum æquale, requiratur iusta causa?

NEgant Rodriguez *in Bullam Cruc.* §. 9. *num.* 104. & 105. Lopez 1. *part. instruct. cap.* 49. *ad finem*, Bonacina *in præcepta, disputat.* 4. *quæst.* 2. *punct.* 7. §. 3. *num.* 11. Henriquez *lib.* 7. *cap.* 30. *num.* 6. & alij, quos citat, & meo videri sequitur Bossius *de Iubil. sect.* 2. *casu* 26. *num.* 2. *pag.* 226.

Sed probabiliùs respondeo requiri. Quia aliàs non censeretur commutans fidelis dispensator Domini sui, cùm nulla necessitate suadente, offerret rem æqualem Domino suo. Si namque materia subrogata non est melior, magis consentaneum est fidelitati Deo debitæ soluere materiam promissam. Ex quo colligitur, nullam exigi causam ad commutandum votum in id, quod est euidenter melius, quia id potest fieri propria authoritate, *vt suprà q.* 153. est habitum, & solus excessus est legitima causa, cùm commutans offerat Deo rem gratiorem. Sic Sanchez *lib.* 4. *sum. cap.* 50. *num.* 15. Syluest. Sotus, Lessius, Suarez, Sayrus, Azor, & Ludouicus de Cruce, quos citat & sequitur Trullench *lib.* 2. *in Decalog. dub.* 35. *n.* 8. & *in exposit. Bullæ lib.* 1. §. 7. *cap.* 3. *dub.* 13. *n.* 2. Fillinc. Graffius, & Malderus, quos affert, & sequitur Diana 2. *part. tract.* 16. *resolut.* 10. & communis.

QVÆSTO CLIX.

An causæ, quæ ad dispensanda vota requiruntur, requirantur etiam ad illa commutanda?

AFfirmant Syluester *votum* 4. *quæst.* 6. *in fine*, Azor. *lib.* 11. *cap.* 19. *quæst.* 3. & Sayrus *lib.* 6. Clauis.

Sed probabiliùs respondeo : non requiri ad commutandum (etsi sufficientissimæ sint) causas ad dispensandum requisitas, vt sunt illæ, quæ obstant voti executioni. Quia per dispensationem tollitur omnino votum ; at in commutatione idem vinculum (licèt translatum in materiam æqualem, aut paulu minus, in quo parum, aut nihil cultus diuinus læditur) manet : ergo. Sic communiter Doctores *nuper citati*, & citandi *infrà*, præsertim Bossius *loc. cit. casu* 27. *num*. 1, vbi dicit, id esse certum.

QVÆSTIO CLX.

An ad commutanda vota sufficiant leuissima causa ?

NEgabunt DD. *nuper citati*, cum requirant causam executioni voti obstantem, vt si vouens peregrinari, vel ieiunare, sit ad id debilis.

Sed longè probabilius respondeo : sufficere. Quia per commutationem parua fit remissio : ergo ad illam efficiendam, parua, & leuis causa sufficit. Causa ergo iusta ad commutandum erit, quod vouens hilarius, & suauius suum votum in alia materia adimpleat. Imò sufficiet, quod vouens petat commutationem : quia semper cum illa petitione concurrit promptior voluntas vouentis ad materiam subrogatam ; atque ita cedit in Dei honorem, & Ecclesiæ vtilitatem, si benignitatem Dei vouentes experiantur, & facilius in posterum ad vota Deo dicanda inducuntur. Sic Henriquez *lib*. 7. *cap*. 30. *num*. 5. Lessius *lib*. 2. *cap*. 40. *dub*. 11. *n*. 96. Petrus de Ledesma 2. *tom. summæ, tract*. 10. *cap*. 8. *in* 4. *parte*. Trullench *lib*. 2. *in Decalog. cap*. 2. *dub*. 35. *num*. 8 & 12. & *in Bulla lib*. 1. §. 7. *cap*. 3. *dub*. 13. *num*. 5. Diana 1. *parte, tract*. 16. *resolut*. 10. Sanchez *lib*. 4. *summa, cap*. 50. *num*. 23. & *seq*. Suarez *lib*. 6 *de voto, cap*. 19. *à num*. 4. & *cap*. 10. *num*. 7. vbi optimè dixit, in commutatione votorum nunquam deesse causam. Caiet. 2. 2. *quæst*. 88. *art*. 12. Qui etiam rectissimè affirmauit, tunc Prælatum sine causa commutare, quando pro libito ante subditi petitionem, nec intuitu illius gratificationis commutat. Denique etiamsi commutatio fiat in paulo minus, iuxta supradicta, sufficiens causa erit ad eam efficiendam, leuitas vouentis, inconstantia, inconsideratio, molestia in adimplendo, magna fragilitas cum periculo violandi, repugnantia viri potentis, &c. Legatur Sanchez *loc. cit*. & Bossius.

QVÆSTIO CLXI.

An ad commutanda vota vi Bulla, aut Iubilei, requiratur etiam causa ?

REspondeo requiri, sed nulla alia opus esse, quàm habere Bullam, & conferre eleemosynam præscriptam in illa, in subsidium belli, vel exequi opera in Iubilæo præscripta, & commutationem petere. Sic Sanchez *loc. cit. cap*. 50. *num*. 19. Henriquez, & Trullench *loc. cit*. Diana 1. *parte, tract*. 11. *resol*. 39. & 2. *parte, loc. cit*. & est communis. Licèt ex parte id sit contra Bossium *loc. cit. num*. 6. & (apud ipsum) contra Corduban, Viualdum, & Bonacinam, existimantes, quod quando vi Bullæ, aut Iubilæi vota commutantur in aliquid minus, præter præscriptas diligentias, requiri aliam iustam, & rationabilem causam. Legantur Mendo *in Bull. disput*. 26. *cap*. 18. & Quintanadueñ. *tract. de Iubil. dup. heb. cap*. 21. *n*. 4.

QVÆSTIO CLXII.

An quando quis (iuxta opinionem probabilem supra relatam) commutat votum suam propria authoritate in bonum æquale, egeat iusta causa ?

NEgat Diana 4. *part. tract*. 5. *resolut*. 25. per hæc verba : Quando quis commutat votum suum propria authoritate in melius, non eget iusta causa, & ita etiam puto, quando commutatio efficitur in materiam æqualem, etiam propria authoritate, quod est valde notandum, quia nouum, & illud docet Villalobos *in summa, tom*. 2. *tract*. 34. *difficult*. 31. *num* 8. quidquid asserat Layman *in Theolog. Morali*, *lib*. 4. *tract*. 4. *cap*. 8. *num*. 22. in contrarium : vnde quidam vir nobilis adstrictus voto audiendi Missam, detentus in colloquiis amicorum, ne frangeret votum, rectè illud commutauit in opus melius, vel saltem æquale, sine iusta causa, vt suppono, & ego illum non peccasse, de hac re interrogatus, his diebus consului. Et quidem si hanc doctrinam multi scirent, haberent quidem remedium satis promptum pro liberatione fractionis voti, & peccati mortalis sine consultatione Confessariorum ; nam propria authoritate, vt dictum est, commutare possent votum, quod pro illa vice nollent adimplere, in opera æqualia, vel (vt docet Pottel *in dubiis Regul. verb. voti dispensatio, n*. 58.) securius in meliora. Hucusque Diana.

Sed probabiliùs respondeo ; egere iusta causa, quamuis verum sit, leuissimam etiam sufficere, quod constat ex dictis *q*. 158. & 160. & sic docet Layman *loc. cit*. per hæc verba : Dico secundò, si voti commutatio fiat in opus æquale, aut minus, requiritur aliqua causa, non tantum vt licita sit, sed etiam, vt valida. Ita docet Suarez *cap*. 19. *num*. 5. & 14 Sic Layman. Et sic etiam ipsemet Diana id docuerat 2. *part. tract*. 16. *resolut*. 10. ita dicens : Respondi, verum esse ex communi Doctorum sententia, quod quando commutantur vota, etiam in bonum æquale, est opus aliqua causa, vltra Prælati authoritatem : ita Clauis Regia *lib*. 6. *cap*. 12. *num*. 8. & 24. Filliucius *tom*. 2. *tract*. 26. *cap*. 10. *num*. 285. Azorius *tom*. 1. *lib*. 11. *cap*. 18. *q*. 3. Graffius *in decis. part*. 1. *lib*. 2. *cap* 30. *num* 6. Malderus *in* 2. 2. *tract*. 10. *cap*. 3. *dub*. 11. *quæst*. 5. & alij. Tamen sufficit, vt ista causa sit leuis, & parua. Hucusque Diana, postea sibi contrarius.

QVÆSTIO LXIII.

An commutans sine causa, casu quo ea requisita sit, committat aliquod mortale ?

AFfirmabit Layman, si stare velit verbis nuper relatis.

Sed probabiliùs sic sub distinctione respondeo peccare mortaliter, si in minus cõmutet sine sufficiẽti causa, quia reuera abutitur potestate in re graui ; si verò commutet in æquale, tantum peccare venialiter, siue commutans sit superior, siue (concesso probabiliter, quod possit) sit ipse vouens. Quia in hoc casu, cum seruetur æqualitas, abusus potestatis est in re leuissima. Sic Trullench *lib*. 2. *in Decal. c*. 2. *dub*. 35. *n*. 13. & *lib*. 1. *in Bullam*, §. 7. *cap*. 3. *dub*. 13. *num*. 8. & alij.

QVÆSTIO CLXIV.

An si tempore Iubilei sequatur quis opinionẽ probabilem circa illud, maneat absolutus à reseruatis, & etiam Indulgentiam lucretur ?

NEgat lucrari indulgentiam, licèt manere absolutum à reseruatis concedat, Barthol. à Sancto Fausto

Fausto *tract. de Iubil. lib.4.quæst.64.* vbi sic ait: In materia Indulgentiarum non iuuat opinio probabilis ad lucrandam Indulgentiam, si oppositum sit verum; quia non præstat opus præscriptum ad acquirendam Indulgentiam. Sic ille, vt refert Diana *5. parte, tractatu 12. resolut. 32.* hæc verba adjiciens: Vnde si aliquis, v.g. in prima hebdomada ieiunauit, Ecclesias adiit, eleemosynas dedit: & in secunda confessus est, Eucharistiam sumpsit, sufficit secundùm aliquos ad lucrandum Iubilæum: sed hæc opinio, licèt sit probabilis, tamen à parte rei, si esset falsa, remaneret quidem talis absolutus à reseruatis, quia vt alibi dictum est, opinio probabilis confert iurisdictionem; non tamen lucraretur Indulgentiam Iubilæi, & sic etiam dicendum erit in similibus casibus: quod vt dixi, est valdè notandum. Sic Diana. Et ante illos Bonacina *disput.6.quæst.1.punct.5.num.27.* & Portel. & Leonardus apud Dianam *infrà.*

Sed certè æquè probabiliter respondeo, non solùm manere in eo casu absolutum à reseruatis, sed etiam Indulgentiam lucrari. Primò, quia cum circa materiam, & opera Iubilæi adsint hinc inde variæ, & permultæ Doctorum, quas sequuntur lucrantes, opiniones, vix essent qui Indulgentiam obtinerent. Secundò, quia si opinio probabilis est sufficiens ad hoc, vt censeatur tribuere Papa iurisdictionem Sacerdoti, vt à reseruatis absoluat pœnitentem, cur eadem opinio probabilis non erit etiam sufficiens, ad hoc vt credatur Pontificem de facto Indulgentiam Iubilæi concedere illi, qui secundùm dictam opinionem opera Iubilæi exequitur; hoc enim de benignitate Sedis Apostolicæ certò credendum videtur. Sic sentiunt quidam Docti moderni, de hac re à me consulti, inter quos est perdoctus Pater Franciscus de S.Iuliano, olim in hoc nostro Collegio sacræ Theologiæ Professor, huius nostræ Prouinciæ Minister Prouincialis, & nunc totius Religionis meritissimus Definitor, necnon Fr. Martinus de S. Ioseph, & Paulus Maria Quarty, quos pro illa refert Diana *part. 10. tract. 11. resolut. 34.* dicens id esse satis probabile.

QVÆSTIO CLXV.

An vota commutata virtute Iubilæi reuiuiscant eo postea non obtento?

AFfirmant Nuñus *in addit. ad 3 part. quæstione 9. art. 2. dubit. 4. in fine, pag. mihi* 515. vbi ait ita concedi ab omnibus: Raphael de la Torre *in* 2. 2. *q.88. art. 12. disput. vltima, n.5.* & Ioan. de la Cruz 1. *part. summa, precept. 2. artic. 2. dubit. 12. conclus. 2.* (non *dubit.* 11. *conclus. 7.* vt habeo apud meum Dianam) *vers. Nota secundò.* vbi sic ait, Nota secũdo, quod commutatio, aut dispensatio voti facta virtute Iubilæi petentis ieiunia, Confessionem, &c. non valet, si non implerentur requisita pro obtinendo Iubileo. Quia gratiæ omnes Iubilæi, vt est ista votorum commutatio & dispensatio, conceduntur sub illis conditionibus. Sic ille.

Sed probabilius respondeo: non reuiuiscere, quia Sum. Pontifex, nulla conditione apposita in Iubilæo, absolutè concedit facultatem absoluendi à reseruatis, & commutandi vota; ergo cum semel legitimè facta fuerit commutatio, ac proinde votum extinctum, falsum erit dicere, postea non obtento Iubilæo, reuiuiscere. Sic Suarez *lib. 6. de voto, cap. 16. num.* 10. Sanchez *lib. 4. summe, cap. 54. num. 53.* dicèt posse Confessarium non commutare vota, si velit, donec completa sint omnia opera in Iubilæo præscripta: aut antea sub conditione, vt non obtineat vim commutatio, donec illa impleantur, aut cum hac intentione, affirmet Henriq. *lib.7. cap. 11. n. 4.* (non *cap. 9.* vt citat Ioan. de la Cruz) Bonacina *disp. 4. de legib. quæst. 2. punct. 7. §. 3. num.* 18. Rodriguez, Naldus, Filliucius, Molfesius, Portel, & alij; quos citat, & sequitur Diana *1. part. tract. 16. resolut. 12. & 3. part. tract. 4. resolut. 145. & tract. 5. resolut. 25.* Bossius *de Iubil. sect. 2. casu 29. pag.* 246. & alij ferè innumeri apud ipsum. Trullench *lib. 2. in Decalogum, cap. 2. dubit. 47. num. 9.* addens cum Sanchez, idem esse dicendum, quamuis Confessarius tempore Iubilæi commutauerit vota, non præscribens opera subrogata, sed ea à se, vel ab alio postea præscribenda remittens. Legantur etiam Diana, & Bossius *loc. cit.* & authores citati *disput. 12. quæst. 40.*

QVÆSTIO CLXVI.

An pœnitens qui bona fide obtinuit commutationem votorum, si voluntariè omittat opera præscripta in Iubilæo, peccet mortaliter?

AFfirmant Suarez *loc. cit. num. 11. & de pœnitent. disput. 31. sect. 4. n. 52.* Rodriguez *in summ. tom. 2. de voti dispensatione, cap.* 188. & Filliucius *tom. 2. tract. 26. num.* 393. & Vasquez *de pœnit. quæst. 31. art. 3. dub. 6. num. 7.* Nuñus *in addit. quæst. 9. art. 2. dub. 4.* & alij.

Sed probabilius respondeo: non peccare mortaliter. Quia pœnitens nihil promisit, nec obligationem aliquam (vt supponimus) illi Confessarius imposuit; nec Iubilæum talem obligationem petit, nec de tali Pontificis intentione constat, nec ex natura rei videtur includi pactum, sed satis est propositum bona fide, sicut sufficit ad absolutionem à reseruatis obtinendam, vt habitum est *disp. 12. q. 38.* ergo. Sic Sanchez, Diana, Trullench *loc. cit.* Bonac. *de Sacram. disp. 5. q. 7. punct. 5. num. 18. & de præc. disput. 4. quæst. 2. punct. 7. §. 3. num.* 18. Sanctarellus *de Iubil. cap. 12. dubit.* 8. Portel. *in sum. dub. regul. verb. circa Indulgentias, numero* 20. (sibi contrarius) Floronus *de casibus reseruat. part. 1. cap 6. §. 6. num.* 1. Henriquez *lib. 6. cap. 16. §. 6.* Leo *de Iubil. part. 2. num.* 9. & Bossius *de Iubil. sect. 1. casu 33. num.* 4. Qui tamen *num.* 5. addit, & benè, esse culpam venialem, & in suo genere grauem, cum videatur adesse deordinatio, dum quis postquam vsus est priuilegio, non vult perficere opera in ordine ad quæ priuilegium fuit concessum.

QVÆSTIO CLXVII.

Quidnam sit Indulgentia plenaria, seu totalis? Quidve non plenaria, seu partialis?

REspondeo Indulgentiam plenariam, seu totalem illam esse, quæ per se totum debitum pœnæ, quod post culpam remissam remansit, tollit. Partialem verò, seu non plenariam, illam quæ per se tantùm partem pœnæ remittit, vt dimidiam, v.g. vel tertiam partem pœnæ debitæ, vel decem annos, aut quadraginta dies pœnæ, &c. Sic communiter omnes Doctores. Legantur Henriquez *lib.* 7. Nauar. *notabil.* 31. Suarez *disp.* 60. Lugo *disp. 27. sect.* 2. Candidus *disquisit. 24. art. 69. dubio* 31. Trullench *lib. 1. in Bullam, §. 1. dubit.* 14. & alij.

QVÆSTIO CLXVIII.

An Indulgentia Plenaria, Plenior, & Plenissima aliquo modo distinguantur?

AFfirmant Nauar. *de Indulgent. notab.* 9. & Reginaldus *lib. 7. cap. 13. sect. 2. n.* 141. existimantes,

has Indulgentias verè distingui inter se. Nam Indulgentia plenaria (inquiunt) remittit totam pœnam peccatis mortalibus confessis debitam. Plenior totam pœnam mortalibus, tam confessis, quàm non confessis. Plenissima verò totam pœnam debitam omnibus mortalibus, & etiam venialibus, tam confessis, quàm non confessis.

Affirmat etiam Paludanus *in 4. distinct.* 20. *q.* 4. quia putat, Indulgentiam plenariam esse illam, qua relaxatur omnis pœna mortalium tantùm. Pleniorem, qua relaxatur pœna mortalibus, & venialibus iam dimissis. Plenissimam tandem esse illam, qua non solùm relaxatur pœna mortalium, & venialium, sed etiam ipsa venialis.

Sed probabilius respondeo: Indulgentiam Plenariam, Pleniorem & Plenissimam, nullo modo distingui inter se quoad effectum remittendi omnem pœnam. Quia tunc dicitur verè plenè debitum remitti, quando totum remittitur. Sic Sotus *in 4. distinct.* 25. *quæst.* 2. *art.* 1. Suarez *disput.* 50. *sect.* 4. Trullench. *loc. cit. num.* 5. Candidus *dubit.* 32. Lugo *loco citato*, Bonacina *disputat.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 2. *num.* 5. Et apud illum Graffius, Toletus, Valentia, Bellarm. & Ægidius, & communis.

QVÆSTIO CLXIX.

An saltem Iubilaum differat ab Indulgentia Plenaria, Pleniori, & Plenissima?

RＥspondeo minimè adhuc differre ex parte effectus, quoad remissionem culpæ, licèt differat, tum ex parte solemnitatis, quam Iubilæum afferre solet: tum propter facultates alias, & indulta commutandi vota, & absoluendi à casibus reseruatis, quæ simul cum Indulgentia solent cum Iubilæo concedi. Sic Suarez *sect.* 4. *num.* 8. Lugo, Candidus, Trullench *loc. cit.* Corduba, Toletus, Graffius, Nuñus, Valentia, & alij, quos refert, & sequitur Bonacina *loco citato.*

QVÆSTIO CLXX.

An vno, & eodem opere possit quis lucrari diuersas Indulgentias diuersis viis concessas?

NEgant Suarez *disput.* 52. *sect.* 8. *num.* 10. Fillliucius *tom.* 1. *tract.* 8. *n.* 168. Ægidius *disput.* 12. *dub.* 9. *num.* 42. Luysius *in selectis, part.* 2. *disput* 31. *dub.* 64. Viallalobos *tom.* 1. *tract.* 26. *diff.* 19. *num.* 2. Layman *tract.* 7. *de Indulgent. cap.* 6. *num.* 6. Bonacina *disput.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 5. *num.* 29. Diana 5. *part tract.* 12. *resolut.* 21. & apud ipsum Granados 3. *part. controu.* 12. *tract.* 6. *disput.* 2. *num.* 8. & alij, nisi in casu (inquiunt) quo variæ illæ Indulgentiæ concessæ essent per modum vnius, per aliam tertiam, vt cum visitanti talem Ecclesiam conceduntur omnes Indulgentiæ omnium Ecclesiarum vrbis; tunc enim vna visitatione posset omnes illas lucrari. Dictos Authores sequitur nouissimè Mendo *in Bull. disput.* 20. *cap.* 2. *num.* 13.

Sed certè æquè probabiliter respondeo: posse. Quia hæc videtur intentio Pontificis concedentis. Vnde si quis habeat plura grana benedicta diuersis benedictionibus, & singula habeant, quod dicendo semel *Pater*, & *Aue*, obtineatur Indulgentia vnius anni, verè lucrabitur plures annos Indulgentiæ, iuxta numerum granorum benedictorum, semel *Pater*, & *Aue*, recitando. Sic Sà (etiam correctus) *verb. Indulgentia, num.* 18. Corduba *de Indulg. quæst.* 35. Graffius *de Indulgent. cap.* 5. *num.* 55. Henriquez *lib.* 7. *cap.* 17. *num.* 5. vbi sic ait: Si variæ Indulgentiæ diuersis titulis ab eodem, aut à diuersis Pontificibus concedantur homini pro vno opere, aut oratione, hic potest, dicta semel oratione illa, consequi varias Indulgentias, quamuis in dispensatione odiosa requiratur in foro exteriori, mentionem fieri de altera dispensatione priùs obtenta. At circa Indulgentias, cum non cedant in præiudicium alterius, aut scandalum, Papa memor prioris non retardaretur à concessione secundæ, nec id beneficium Principis restringendum est sine causa. Sic confert Pontifex Regularibus, & confirmat plurimas simul Indulgentias pro eodem opere. Et qui habet varios calculos benedictos, aut vnum à diuersis benedictum, potest vna oratione, aut opera simul consequi omnia illis concessa. Sic Henriquez, & apud ipsum Astens. & Hostiens. Sic etiam Faustus *de Iubil. lib.* 2. *quæst.* 39. & Sanctarellus *cap.* 15. *dub.* 1. Legatur Lugo *loco citat. num.* 90. Qui licèt oppositam sequatur sententiam, nostram satis iuuat, & dicit probabilem.

QVÆSTIO CLXXI.

An per Bullam Cruciatæ lucretur quis in diebus stationum omnes Indulgentias plenarias Vrbis Romæ?

NEgant Corduba *lib.* 5 *de Indulgent. quæst* 41. Henriquez *lib.* 7. *cap.* 10. *num.* 2. Lodouicus a Cruce *in Bull. disput.* 1. *cap.* 8. *dub.* 2. *num.* 3. Nauarrus *notab.* 9. *num.* 15. Leo *de Iubilæo part.* 2. *quæst.* 6. *num.* 229. Granados *controuers.* 12. *tract.* 6. *disputat.* 2. *num.* 4. & 7. Sorbo *in Compendio, verb. Indulgentia stationum, pag.* 227. & alij existimantes, indulgentias concessas in dictis diebus stationum, non esse plenarias, sed partiales.

Sed probabiliùs respondeo, omnes Indulgentias, etiam plenarias Vrbis Romæ lucrari in dictis diebus. Quia in Bulla plumbea expressè dicitur, habentem Bullam posse lucrari indulgentias stationum: at in his expressè continentur plures Indulgentiæ plenariæ; ergo. Sic Rodriguez §. 8. *num.* 6. Lopez 2. *p. instruct. vbi de Bulla, cap.* 1. Villalobos *tract.* 27. *claus.* 8. *num.* 3. Trullench *lib.* 1. *in Bull.* §. 6. *dubit.* 1 *num.* 5. Garnica *in Bullam*, §. *item se concede.* Quos omnes citat, & sequitur Diana 5. *part. tract.* 12. *resolut.* 2. & Machado *tract.* 5. *cit docum.* 5. *num.* 2. Quintanadueñas *tom.* 1. *singul. in Append. tract.* 6. *dubis. vltima, num.* 3. & me citato Mendo *disput.* 20. *cit. cap.* 1. *num.* 2.

QVÆSTIO CLXXII.

An qui lucratur Indulgentiam plenariam maneat liber ab implenda pœnitentia sibi imposita?

NEgant Suarez *disput.* 38. *sect.* 10. *n.* 10. & *disp.* 50. *sect.* 1. Valentia *tom.* 4 *disput.* 7. *quæst.* 20. *punct.* 3. §. *sunt autem*, Duuallius *de Indulgẽt. quæst. vnica, art.* 8. Henriquez *lib.* 2. *de pœnit. cap.* 22. *num.* 5. & *lib.* 7. *de Indulgent. cap.* 17. *num.* 3. & apud ipsum Astens. Hostiens. Rosella, & alij, Trullench *in Bulla, lib.* 1. §. 1. *dub.* 14. *num.* 14. & alij.

Sed probabilius respondeo: manere liberum pœnitentem ab obligatione implendi pœnitentiam sibi à confessore impositam, saltem satisfactoriam, iuxta dicta *disput.* 9. *de satisfact. quæst.* 82. Quia Confessarius imponit pœnitentiam, vt pœnam ad satisfaciendum pro peccato: ergo sublato debito totius pœnæ, prout fit per Indulgentiam, cessat omninò fundamentum illius obligationis; sicut si condonaretur à Principe pœna debita pro aliquo crimine, eo ipso

cessaret

cessaret obligatio imposita per sententiam iudicis ad pœnam aliquam pro illo delicto subeundam. Sic D. Thomas *in 4. distinct. 20. quæst. 1. artic. 3. quæst.* 5. Nauarrus *notab. 31. num. 43. & 44.* Syluester *verb. Indulgent. num.* 23. (Vnde non benè citat illum Henriquez pro sua parte.) Angelus, Armilla, Alexand. Alensis, Bonauentura, Durandus, Vasquez, Ægidius & alij, quos affert & sequitur Lugo *disput.* 17. *num.* 52. dicens esse communem sententiam, tam antiquorum, quàm recentiorum. Qui *num.* 23. etiam addit, id verum esse, etiam loquendo de penitentia imposita vt medicina, dummodo hæc non sit simpliciter necessaria ad vitanda peccata futura; quia tunc Indulgentia non tolleret hanc obligationem, cum hæc obligatio non oriatur ex præcepto Confessarij, sed ex ipso iure naturali, quo obligatur homo ad vitandum peccatum suum futurum, & consequenter ad vtendum remedio, quod censetur moraliter necessarium ad vitandum peccatum, quam obligationem Confessarius non imponit, sed declarat. Hucusque Lugo, quem omnino vide. Sic Tannerus, Granado, Faustus, & Ludouicus à Cruce, quos citat, & sequitur Diana *loc. cit. resolut.* 3. licèt postea *part. 10. tract. 12. resolut.* 46. oppositum nominatim contra me teneat. Sed mecum tenet Bauny *tract. 4. de pœnitent. quæst. 27. dicto* 2.

QVÆSTIO CLXXIII.

An Indulgentia Bullæ, aut alias concessa pro articulo mortis, possit applicari absenti?

NEgabunt fortè, qui negant posse Indulgentiam applicari extra Confessionem.

Affirmant tamen, posse dictam Indulgentiam in articulo mortis tantum, & in casu raro applicari absenti, Trullench *in Bull. lib. 1. §. 7. cap. 2. dubit.* 19. *num. 7. pag. mihi* 340. & Diana *5. part. tract. 3. resolut. 134. & tract. 12. resolut.* 46.

Sed certè æquè probabiliter respondeo: non solùm in articulo mortis, verùm etiam extra illum, posse absolutè, & per se Indulgentiam applicari absenti. Quia applicatio Indulgentiæ nullo modo pendet ab absolutione Sacramentali, nec requiritur scientia aliqua, aut formalis petitio ex parte eius, cui Indulgentia est applicanda: ergo nil obstare videtur, quin absenti applicari possit. Patet, quia propter easdem rationes nihil obstat, vt absens à censuris absolui possit. Legantur Trullench *loc. cit.* & Diana *locis citatis, & statim citandis.*

QVÆSTIO CLXXIV.

An ad applicationem Indulgentiæ plenariæ Bullæ sint aliqua determinata verba?

REspondeo nulla esse determinata, ideò sufficere quæcumque id explicantia, qualia sunt: *Concedo tibi Indulgentiam in hac Bulla contentam.* Vel: *Concedo tibi omnes Indulgentias, & gratias, quas virtute Bullarum tuarum possum tibi concedere.* Sic Nauarrus *notab. 30. num.* 8. Rodriguez *§. 9. num.* 4. quos citat, & sequitur Trullench *loc. cit. num.* 13. Qui optime addit, quod si infirmus iamiam moritur, estque periculum in mora, his duobus verbis, *Absoluo te*, potest absolui à peccatis, & applicari Indulgentia, & à censuris absolui, si id absoluens intendat, quod semper intendere præsumendum est, dummodo non habeat contrariam intentionem; quia semper intendit efficere quidquid potest. Sic ille, & ex illo Diana 5. *part. tractatu 3. resolut.* 133. Imò Reginaldus *lib. 7. cap. 13. sect. 4.* absolutè docet, quod si Confessor per verba absolutionis sacramentalis intendat concedere Indulgentias, quas potest, valida erit in omni euentu concessio.

QVÆSTIO CLXXV.

An Clericus tonsuratus possit, Sacerdote absente, dictas Indulgentias moritaris applicare?

NEgant Corduba *lib. 5. de Indulgent. quæst. 27. post conclus.* 6. Ludouicus à Cruce *in Bulla, disput. 1. cap. 8. dub. 14. num.* 2. & alij.

Sed æquè probabiliter respondeo: posse. Sic Trullench *in Bulla, lib. 1. §. 7. cap. 2. dubit. 19. numero* 2. per hæc verba: In absentia autem Sacerdotis in mortis articulo probabile est, etiam simplicem tonsuratum hanc Indulgentiam applicare, vt docet Nauar. *notab. 30. num. 8. 9. &* 10. Henriquez *lib. 3. de pœnitent. cap. 9. num. 4. & lib. 7. de Indulgent. cap. 6. num.* 4. & alij, quos ipse citat. Ratio est, quia absolutio, & remissio pœnæ, quæ fit per Indulgentiam, non est absolutio à peccatis, nec ab ea dependens, nec requiritur quod concedens Indulgentiam, aut eam executioni mandans, sit Sacerdos, vt docet Nauarrus *dicto notab. 30. num. 8. §. Quintò dico.* Et communiter Doctores. Quare sicut in tali articulo potest primò tonsuratus à censuris absoluere, ita & applicare hanc Indulgentiam, qui quoad hunc effectum latè dicitur Cõfessarius, vt cum Syluestro *v. Indulgent. §. 10. vers. 6. num. 28. & 31.* & aliis tenet Henriquez *dicto cap. 9. cit. num. 4. lit. Z* Hucusque Trullench, quem citat, & sequitur Diana *5. part. tractatu 3. resolut. 134. & tract. 12. resolut.* 46. tenent etiam alij statim citandi. Lege Dianam *part. 8. tract. 1. resolut. 52. in fine.*

QVÆSTIO CLXXVI.

An in dicto articulo mortis, deficiente etiam Clerico, possit adhuc laicus Indulgentiam Bullæ, aut alias concedere?

NEgant, & à fortiori, Corduba, & Ludouicus à Cruce, quos citat, & in vltima editione sequitur Trullẽch *loc. cit.* vbi sic ait: Quod si in tali articulo nec Clericus haberi possit, existimat Nauarrus *dicto notab. 30. num.* 9. & cum eo Valerus *in differ. vtriusque fori*, Diana *tract. 11. resolut.* 106. posse laicum hanc Indulgentiam applicare. Pia quidem sententia, & propter tanti Doctoris auctoritatem probabilis, & quæ si non potest prodesse, saltem obesse non poterit, in rigore autem Theologico non videtur vera, vt existimat Ludouicus à Cruce *in exposit. Bullæ disput. 1. cap. 8. dubit. 13. num.* 2. Hucusque in noua editione Trullench.

Sed sanè probabiliter respondeo, adhuc posse, vt constat ex dictis *quæstione præcedenti.* Sic Nauarrus, & Valerus *locis citatis*, Reginaldus *lib. 7. cap. 13. numero* 157. Trullench *loco citato, in prima editione.* Diana *5. parte, tractatu 3. resolut.* 134. & per eademmet verba *tractatu 12. resolut.* 46. & antea *1. part. tractatu 11. resolut.* 107. Machado *loco citato, tract. 4. doc. 4. num.* 3. referens pro hac parte Trullench, sed non omnino benè.

QVÆSTIO CLXXVII.

An in peccato mortali existens possit pro mortuis Indulgentiam consequi?

NEgant Sotus *in 4. distinct.45.quæst.2.artic.3. in fine, pag.mihi* 552. Rodriguez §.8.*numero* 13. Sà *verb. Indulgentia, num.* 2. (quamuis hic excipiat casum, quo quis opus faciat ea persona Ecclesiæ, vt Missam) & alij.

Sed probabiliùs respondeo, posse consequi. Quia sufficit quod sit in gratia ille, cui Indulgentia applicatur, & fiat opus à Pontifice præscriptum. Sic Præpositus *in 3.parte, quæst.14. de Indulg. dub.* 10.*num.*93. Naldus *in summa, verb. Indulgentia, num.*7. Nauarrus *notab.* 22. *num.*30. Faber *in 4. de pœnitent. distinct.*19. *quæst. vnica, disput.*38.*cap.*8. *num.* 256. Granados *controuers.*12.*tract.*5.*disput.*6.*num.*1. Trullench *in Bulla lib.*1.§.6.*dub.* 4. *num.* 3. Reginaldus *lib.7.cap.vltimo, num.*195. & Portel. *in dub. regul. verb. Indulgentia pro Iubileo, num.*24. quos omnes citat, & sequitur Diana 5.*parte, tract.* 12. *resolut.*38. Quibus addi possunt Suarez *tom.4.disput.*53.*sect.*4. Villalobos *tractatu* 28. *n.*3. Philippus de Cruce *in Thesauro Ecclesiæ, tract.*2. §.6.*num.*3.*fol.mihi* 244. & me citato Amicus Mendo *in Bull. disput.*20.*cap.*1.*num.*10.

Sanctissimæ Trinitati Gloria.

INDEX

INDEX
OMNIUM AUTHORIS SENTENTIARUM,
Quæ in hac prima Parte continentur.

Prior numerus , paginam : Posterior , quæstionem designat.

A

Probabilius

Baptiſmi Miniſter.

Pro

Proba

Circunstãtia Vbi.

Circunstantia, Quibus Auxiliis.

Confessionis Conditiones, & Qualitates.

Confessionis integritas.

Pro

intelligat

ab

Certum

mat eri

quod

Iactantia

tudinis

Parochia.

Rebu

Probabilius

Scandalum.

Scientia, vide *Miniſter Confeſſionis.*

Secta.

Secretum.

Sedes vacans. Vide *Capitulum Sede vacante.*

Senex. Vide *Octogenarius.*

Seruus. Vide *Mancipium.*

Sigillum natura, & Confeſſionis.

Signum

Pro

Potest

F I N I S.